ثروت فنون

احمد احسان وشركاسى

مطبعه جيليق عثمانلى شركتى

استانبول

درسعادت ، ١ مارت سنه ١٣٢٨

افندم

ثروت فنون غزته‌سی اداره‌سیله احمد احسان وشركاسی مطبعه‌سی ١٣٢٨ سنه‌سی مارتنك برنجی کوننده اعتباراً اسكی مكتب ملكیه قارشوسنده صورت مخصوصه‌ده انشا ایتدیردیكمز دائره‌یه نقل اولنمشدر. فن طبعك ترقیات اخیره‌سی احتیاجاتنه موافق صورتده انشا واكمال اولنان مطبعه‌مز الك صوك سیستم آلات وادوات ایله مجهز بولندیغی جهتله صنعت طبعه متعلق هردرلو اعمالات نفیسه ومزینه‌یی درعهده‌یه آماده بولونیورز.

اوكمزده‌كی نیسانك ٦ نجی کونی مطبعه‌مزك ٢٢ نجی سنهٔ دوریه‌سنه مصادف اولدیغندن آیریجه بر دعوتنامه ایله ، غزته ومطبعه‌مزك حیات ساعیانه‌سنه اشتراك ایدن رفقامزك یكی بناده لطفاً اجتماعنی رجا ایلر وبووسیله ایله مطبعه‌نك رسم كشادی اجرا اولوناجغنی عرض ایدرز.

احمد احسان وشركاسی

TYPO-LITHOGRAPHIE

AHMED IHSAN & Cie

Société en commandite ottomane
par actions
CAPITAL 10000 Livres turques
entièrement versé.

STAMBOUL

Cons/ple, le 15 Mars 1912.

Monsieur,

Nous avons l'honneur de porter à votre connaissance que notre Etablissement vient d'être transféré à son hôtel, sis à la rue Validé-Mekteb, près du Tombeau du Sultan Mahmoud, Stamboul.

Notre Imprimerie ainsi installée dans son local moderne et disposant tout le perfectionnement de l'art, assurera à ses clients un meilleur travail.

Nous avons également le plaisir de vous faire connaître que le 7/20 avril prochain, le XXIIe anniversaire de la fondation de notre Maison, nous inaugurerons notre nouvelle installation en réunissant les amis de notre Maison et de notre Journal **Servet-i-Funoun.**

Agréez, Monsieur, l'assurance de nos sentiments distingués.

AHMED IHSAN & Cie

١٣٢٨ سنه‌سنه مخصوص (سالنامهٔ ثروت فنون) فهرستی

— مندرجات —

صحیفه	بحث
٣	افاده
٤	هجرت نبویه‌دن مقدم وقوعات مشهورهٔ عالم
٥	هجرتدن انقلاب عثمانیه‌یه قدر وقایع مشهوره
١٦	**تقویم قسمی**
١٧	واردات ومصارفات جدوللری
٢٨	کوندوز وکیجه‌لرك امتدادی
»	خسوف وکسوف
٢٩	استانبولده احوال هوائیه
»	ممالك مختلفه‌ده ساعتلرك مقایسه‌سی
٣٠	ایام مبارکهٔ اسلامیه وعثمانیه
٣١	مبادئ مواسم
»	أو بارو متروسی
٣٢	ترمو مترولرك تحویللری
٣٣	ایام مخصوصهٔ خرستیانیه
٣٥	خلفای راشدین وملوك امویه
٣٦	خلفای عباسیه
٣٧	مصر عباسیلری
٣٨	خراسان سلجوقیلری
»	عراق »
»	قونیه »
٣٩	عثمانلی پادشاهلری
٣١	**حیات عملیه قسمی**
٤٤	هیئت اعیان
٤٥	مجلس مبعوثان اعضاسی
»	دول اجنبیه نزدنده مقیم عثمانلی سفراسی
»	درسعادتده مقیم سفرای اجنبیه
»	دولتلر وحکمدارلر حقنده معلومات
٥٣	دولت عثمانیه‌نك نشان ومدالیه‌لری
٥٥	دوائر مرکزیه‌نك بولوندقلری یرلر
٥[illegible]	عثمانلی دمیر یوللری
»	حجاز دمیر یولی
٥٩	روم ایلی دمیر یولی
٦١	آناطولی »
٦٥	پوسته وتلغراف تعرفه‌لری
٦٨	مقیاسات عتیقه وجدیده
٧٣	سنهٔ هجریه ومیلادیه‌نك تحویللری
٧٤	سنهٔ مالیه ومیلادیه‌نك تحویللری
٧٥	مسکوکات
»	مسکوکات حاضرهٔ عثمانیه
٧٦	زینت آلتونلری
٧٧	مسکوکات اجنبیه
٨٠	پاره‌لرك بربرلرینه تحویلی
٨١	سالنامهٔ ثروت فنون طبیبی (مختلف خسته‌لقلرك ، تداویلرینه دائر حروف هجا ترتیبیله ، معلومات مفیده)
٩٨	چوجقلریمزی ایی بویوتمك ایچون تدابیر
١٠٢	دیشلره باقمق
١٠٥	دائما طارتیلمق لازمدر
١٠٧	لیمونك خاصه‌لری
١٠٨	قوله‌را وتداویسی
١١٠	چابوق اختیارلامامق ایچون تدابیر
»	حیات تجربه‌لری
»	کوزللكك چاره‌لری
١١١	آلمانلرك وطنداشلرینه توصیه‌لری
١١٢	پاره نصل اداره اولونور ؟
١١٥	انسان عائله‌سنك رفاهنی نصل تأمین ایده‌ر
١١٩	**شئون مدنیه قسمی**
١٢٠	علمدارلك نقل عظامی
١٢٣	حدیده ـ صنعا شمندوفری
١٢٨	سوریه‌ده معارف اجنبیه
٢٢٩	ژاپونیاده آسیا جمعیتی
١٣٣	ابحار محیطه موزه‌سی
١٣٥	مانچوریده وبا
١٣٧	بودجه‌لرده تزاید
١٣٨	مه‌یمون مسئله‌سی
١٤٣	قامورا دعواسی

صحیفه	بحث
١٤٥	سیامده جسد قرالینك ترمیدی
»	انكلتره‌نك قرق سنه‌ده‌كی ترقیاتی
١٤٧	قبریسده نفوس
»	كنج هندلیلر
١٤٩	ایلك قادین مبعوث
١٥٠	حقوق نسوان قونغره‌سی
١٥٢	قادینلرك برموفقیتی
»	آلمانیاده قادینلر
١٤٦	روسیه اهالیسی حقنده ایستاتستیق
١٥٣	آمریقا ایله تجارتمز
»	انكلتره‌ده مراسم تتوجیه
١٥٩	مراسم تتوجیه حقنده‌كی یازیلر
»	دلهی مراسمی
١٦٠	١٩١٣ سنهٔ میلادیه‌سی
١٦١	ساعت تجارتی
١٦٢	آبدهٔ حریت
١٦٣	روسیه محبوسین ومغدورینی
١٦٤	اسپانیا عائلهٔ قرالیسنده برنزاع
١٦٥	ده وه كوله‌شی
١٦٧	فوق‌العاده برپوزكچ
»	عرق بشر قونغره‌سی
١٦٨	سیونیست قونغره‌سی
١٧٠	روسیه‌ده قحط وغلا
١٧١	سوریه‌ده ایپك محصولی
١٧٢	پاپانك خسته‌لغی
١٧٣	غزته‌لرك عددی
»	انكلتره‌ده غره‌ولر
١٧٤	١٩١١ سنه‌سنده مودا
١٧٥	شیخ سنوسینك برتحریراتی
١٧٦	سودانده اسلامیت
١٨٠	چین اختلالی
١٨٣	فرانسه‌ده باغجیلر اغتشاشی
١٨٤	نویورقده پوسته معاملاتی
»	ضابطه ایستاتستیقی
١٨٥	خاقان مخلوعك مجوهراتی
»	افغانستانك ترقی وتعالیسی
١٨٦	آلقولیزمك ترقیاتی
١٨٧	توركلك
١٩٧	**وثائق قسمی**
١٩٨	اونیفورمالر حقنده نظامنامه
٢٠٠	آرناوودلقده بیاننامهٔ همایون

صحیفه	بحث
٢٠٢	عثمانلی ـ ایتالیا محاربه‌سنه دائر نوطه‌لر
٢٠٥	حرب قاچاغی
١٠٧	غنائم بحریه
١٠٨	غنائم بحریه محكمه‌لری
١٠٩	ایتالیالر حقنده قاپیتولاسیونلرك الغاسی
٢١٠	حقی پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقی لزومنه دائر تقریر
٢١٥	نطق افتتاحئ پادشاهی
٢١٦	قابینه بیاننامه‌سی
٢١٩	استقراض مقاوله‌نامه‌سی
٢٢١	پطریقخانه‌لرك مطالباتی حقنده
٢٢٦	بر وثیقهٔ اختلالیه
٢١٨	طرابلسك الحاقی بیاننامه‌سی
٢٣٠	حكومت عثمانیه‌نك پروتستوسی
٢٣٠	قریسپی‌نك خاطراتی
٢٣٢	كامل پاشانك عریضه‌سی
٢٣٤	اتحاد وترقی قونغره‌سی مقرراتی
٢٣٨	مواد عشره
٢٤١	عثمانلی دائنلر وكیلی نظامنامه‌سی
٢٤٢	حریت وائتلاف فرقه‌سی پروغرامی
٢٥٠	مجلس مبعوثانك فسخنه دائرخط همایون و ارادهٔ سنیه
٢٥١	مجلس مبعوثانك فسخنه دائربیاننامهٔ رسمی
٢٥٥	**سال عسكری**
٢٥٦	اوردونك تكاملی
٢٦٥	عثمانلی ـ ایتالیا محاربه‌سی
٢٦٦	مكتب حربیه
٢٦٨	چین قوای بریه وبحریه‌سی
٢٧٣	فرانسز اوردوسنك یكی قیافت عسكریه‌سی
٢٧٤	**سال بحری**
٢٧٤	عثمانلی بحریه‌سی
٢٧٦	دونانما جمعیتی
٢٧٧	عثمانلی وایتالیا قوای بحریه‌سی
٢٨١	بردیره‌دنوت نصل انشا ایدیلیر ؟
٢٨٣	**سال زراعی**
٢٨٥	بوتون قیش یومورطه یمك ایچون
٢٨٧	كوبره‌لر
٢٨٩	آنقره طاوشانی بویوتمك

صحیفه	بحث
۲۹۱	أولزده منطار تارلاسی
۲۹۳	برەزیلیادە قهوه زراعتی
۲۹۵	سال فنی
۲۹۶	کوکلردە نەلر وار ؟
۳۰۲	متکلم سینەماتوغراف
۳۰۴	مرکبسز طبع
۳۰۶	برطیارەجینك حکایەسی
۳۰۸	صولرك تعقیم وتصفیەسی
۳۱۳	سال عدلی وحقوقی
۳۱۴	مقدمه
۳۱۵	اصلاحات وتشکیلات حقندە معلومات مفصله
۳۲۰	محاکم تشکیلاتی » »
۳۲۴	قوانین ونظامات » »
۳۲۸	قانون لایحەلری » »
۳۳۵	سال ادبی
۳۳۶	برسنەلك شئون ومطالعات ادبیه
۳۴۵	ایکی منظومهٔ غرا
۳۴۶	ثروت فنون املاسی
۳۵۳	برضیافت ادبیه
۳۵۷	لساعزه اساس وضعی
۳۵۹	سال مالی
۳۶۰	۱۳۲۷ سنەسی موازنهٔ مالیه قانونی
۳۶۵	دیون عمومیهٔ عثمانیه
۳۶۶	ضربخانەمزك فعالیتی
۳۶۸	عثمانلی شمندوفرلری حاصلاتی
۳۶۹	یوزده یوز کومروك رسمی
»	کومروکلرمزك حاصلاتی
۳۷۰	پارلامنتولر قاچه مال اولیور ؟
۳۷۲	سال سیاسی
۳۷۲	مناسبات خارجیەمز
۳۷۳	بالقان حکومتلریله مناسباتمز
۳۷۴	بلغارستان ایله مناسباتمز
۳۷۶	یونانستان » »
۳۷۷	صربستان » »
۳۷۸	رومانیا » »
»	قاره طاغ » »
۳۷۹	دول معظمه ایله مناسباتمز
۳۸۰	انکلتره » »

صحیفه	بحث
۳۸۸	آلمانیا ایله مناسباتمز
۳۸۹	اوستریا » »
۳۹۰	فرانسه » »
۳۹۳	روسیه » »
۳۹۶	ایتالیا » » (طرابلس غرب محاربەسی)
۴۰۴	امور داخلیەمز
۴۰۶	خارجیه نظارتی
۴۰۷	داخلیه ، نافعه ، مالیه نظارتلری
۴۱۰	عدلیه ، حربیه ، بحریه ، اوقاف نظارتلری وشورای دولت
۴۱۱	معارف ، پوسته وتلغراف نظارتلری
۴۱۱	حالمزك اك جان الاجق نقطەسی
۴۱۲	مالیسور مسئلەسی
۴۱۲	کرید »
۴۱۵	یمن »
۴۱۶	سیاحت هایونه، ماکدونیا احوالی
۴۱۷	هیئت اصلاحیه اعزامی
»	آرناوود حروفی
»	روم ـ بولغار ائتلافی
»	اتحاد عناصر مسئلەسی
»	کومروك رسم منضمی
»	قولەرا
۴۱۸	شهرامانتنك فعالیتی
»	پطریقخانەلر ، مکتبلر وعسکرلك
»	ادارهٔ عرفیه
»	حوران احوالی
۵۱۸	مجلس مبعوثانمز
۴۲۰	حزب مسئلەسی
۴۲۲	مجلس مبعوثانك دردنجی دورەسی
۴۲۳	فرقەلر
۴۲۷	فرقه منازعەلری
»	انتخابات جدیده
»	سعید پاشا قابینەسی
»	سلوم لیمانتك مصره الحاقی
۴۲۸	مسائل دنیویه
»	آوروپادە
۴۲۹	آسیادە
۴۳۱	آفریقادە
۴۳۲	۱۳۲۷ سنەسندە هیئت وکلادە تبدلات

صحیفه	بحث
٤٣٢	وفیات مشاهیر
٤٣٧	انقلابدن صوکره وقائع مشهوره

قانون قسمی فهرستی

صحیفه	بحث
٣	قانون جزانك معدل ماده‌لری
١٩	اصول محاکمۀ حقوقیه قانونی مواد معدله‌لری
٣١	پساپورط قانونی
٣٤	بوسنه ـ هرسکه دائر آوستریا ـ مجارستان ایله عقد اولنان پروتوقول
٣٧	بولغارستان ایله بیننمزده‌کی پروتوقول
٤٠	سرکه‌جی ـ آیاسته‌فانوس بیننده چفته خط تأسیسنه دائر مقاوله‌نامه
٤٣	درسعادتده تلفون تأسیسنه دائر مقاوله‌نامه
٦٨	خدمت ردیفه‌ده بدل شخصی اصولنك الغاسنه دائر قانون
»	حوران سنجاغنك اصلاحنه دائر قانون
٧٠	عثمانلی ـ قاره‌طاغ تجارت مقاوله‌نامه‌سی
»	براوقاف مکتبی تأسیسنه دائر قانون
٧١	دیاربکرده عشائر اسکاننه دائر قانون
٧٢	قوانین ونظاماتك نشرینه دائر قانون
٧٣	قول اوردو تشکیلاتنه دائر قانون
٧٤	عسکری خرجراح قانونی
٧٦	ممالك حاره‌ده ضابطانك استخدامنه دائر قانون
٧٨	منازع‌فیه کلیسا ومکتبلر حقنده قانون
٧٩	خاقان سابقك مجوهراتنك دونانما جمعیتنه ترکنه دائر قانون
»	تجارت وسیرسفائنه دائر بولغارستانله عقد اولنان مقاوله‌یی مصدق قانون
»	دعاکوفودوله‌لرینك امحاسنه دائر قانون
٨٠	صومه ـ باندیرمه تیمور یولنه‌متعلق قانون
٨١	قول آغاسی نیازی بکه معاش تخصیصنه دائر قانون
٨١	حریقزده داریجه اهالیسنه دائر قانون
٨٢	استانبول ولایتی قانوننه دائر قانون
»	فابریقه‌لره عائد آلات وادواته دائرقانون
٨٣	حریردن ٪ ١٢٥ عشر آلنماسنه‌دائرقانو
»	صامسون ـ سیواس تیمور یولنه دائر قانو
٨٤	مغدورین سیاسیه‌یه دائر قانون
٨٥	ذبحیه رسومنه دائر قانون
»	مبانیٔ وقفیه و وقف عرصه‌لر حقنده قانو
٨٦	درسعادت بلدیه قانوننده تعدیلات اجراسـ دائر قانون
٨٧	سواحل حجازیه‌ده آلناجق رسمه‌دائرقانو
٨٨	مستحق تقاعد مأمورین علمیه‌یه دائرقانو
»	دونانما جمعیتنك اوراق و سنداتنك پولد ومراسلاتنك پوسته رسمندن معافیتنه دا قانون
٨٩	فزانده آلناجق ویرکیلره دائر قانون
»	عسکری تقاعد قانوننك تصحیحنه‌دائرقانو
٩٠	جراح واجزاجیلرك تقاعدی حقنده قانو
»	برتلغراف آژانسی تشکلنه دائر قانون
٩١	عتبات عالیاته دائر قانون
»	قیشلق محروقاته دائر قانون
٩٢	ولیعهد حضرتلرینك تبرعاتنه دائر قانو
»	آجیغه چیقاریلان منسوبین عسکریه حقند قانون
٩٣	بغداد دائرۀ بلدیه‌سنك آلدیغی استمبوطلر دائر قانون
٩٤	معلملرك عسکرلکدن استثناسنه دائرقانو
»	ولایات یوللرینه دائر قانون
»	اموال امیریه حقنده قانون
٩٥	عسکری جراح واجزاجیلر حقنده قانون
٩٦	١٣٢٧ سنه‌سی بودجه قانونیله بوکا متفر قوانین

Türkiye Diyanet Vakfı
Kütüphanesi
İslâm Araştırmaları Merkezi

مصور

سالنامهٔ ثروت فنون

— هفته‌لق ثروت فنون غزته‌سی نامنه مؤسسدر —

HICRI 1330

بعدالانقلاب

MALI 1328

اوچونجی سنه

۱۳۲۸ سنهٔ مالیه‌سنه مخصوص

— ۱ مارت ۱۳۲۷ دن ـ ۲۸ شباط ۱۳۲۷ یه قدر وقایعی حاکیدر —

MILADI 1912 - 1913

جامع و محرری

اسماعیل صبحی

Türkiye Diyanet Vakfı
İslâm Araştırmaları Merkezi
Kütüphanesi
Demirbaş No: 37884
Tasnif No 059.956 MUS.S

احمد احسان و شرکاسی

استانبول

هفته‌لق

مصور ثروت فنون

مملكتمزك ۲۲ سنه‌لك ، اك نفيس صورتده مطبوع ، منتظما ومطرداً چيقار، صاحب مسلك بر مجموعهٔ علميه وادبيه‌سی‌در. بوسالنامه‌يی‌نامنه چيقارديغمز (ثروت فنون) غزته‌سی، نشريات علميه وادبيه‌سيله‌دائما مملكتمزك شبانی ايچون بويوك بر مرشد ومنور اولمشدر. بوكون بويوك موقعلر اشغال‌ايده‌ن ذوات وقتيله‌ثروت فنون صحيفه‌لرنده يازمشلردر. دور تجدديمزك وبوتون‌ادوارادبيه‌مزك بويوك شاعری عبدالحق حامد بك افندی ثروت فنونه (رايت ذی‌قيمت ادبا) ديورلر. بزم مملكتمزده، حيات علميه وادبيه ومدنيه‌يی رسملريله تعقيب ايچون مطلقا ثروت فنون اوقوماليدر. بوسنه‌كی سالنامه‌مزه بر (ثروت فنون تاريخچه‌سی) علاوه ايدلمشدركه قارئلريمز بونده داها فضله معلومات بولورلر.

ثروت فنونك سنه‌لك آبونه‌سی ممالك عثمانيه ايچون ۱۳۰ ، آلتی آيلغی ۷۰، ممالك اجنبيه ايچون سنه‌لكی ۱۵۰ ، آلتی آيلغی ۸ غروشدر.

احمد احسان وشركاسی

طبعجيلق عثمانلی شركتی

بزده جديت معاملاتيله طانينمش، منتظم، اك ظريف ونفيس براقتدار طبعه مالك يكانه عثمانلی مطبعه‌سيدر. اخيراً معاملاتی پك چوق توسع ايله‌مش اولديغندن ، نورعثمانيه جاده‌سندن‌سلطان محمود تربه‌سنه كيده‌ن‌سوقاقده‌صوك‌سيستم، بلكه استانبولده مثلی اولمايان بر مطبعه بناسی ياپديرمشدر. الكتريقله تنوير وقالوريفرله تسخين ايديلن بومطبعه مملكتمزده‌آناطولی، روم ايلی، بغداد، مناستر، مرسين شمندوفرلريله شركت خيريه و خليج واپور قومپانيه‌لرينك ، تونل شركتنك ، بومونتی فابريقه‌سنك ودوائرمركزيهٔ حكومتدن برچوغنك متعهدی‌در. هر نوع اوراق ورنكلی‌رسملری اك نفيس ، اك مستقيمانه برصورتده ، اك يكی انكليز ماكنه‌لريله طبع ايده‌ر.

آدره‌س : استانبول — نور عثمانيه ، مطبعهٔ احمداحسان وشركاسی.

عرض شکران

« سالنامهٔ ثروت فنون » ك كچن سنه كتبخانهٔ همایون حضرت پادشاهی یه تقدیم قلنان برنسخه سی، مملکتمزده ترقیٔ علم و عرفان نامنه وبرای تشویق، لطفاً تقدیر بویورولارق حقمزده احسان عالیٔ شهریاری رایكان قیلینماسندن دولایی، خاکپای همایونه بوراده تکرار عرض شکران ایلەرز .

افاده

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك بونسخەسی ، انقلاب عثمانیدن صوكرا ، اوچونجی سنەلكیدر. انقلابمزی متعاقب ۱۳۲٦ سنەسنه مخصوص اولارق چیقاردیغمز ثروت فنون سالنامەسی ، بزم مملکتمزده چیقان امثالنه نسبتله، اڭ واسع برزمین اوستنه قورولمشدی؛ فقط غیرکافی ایدی؛ ایستەدیكمز وسعت واحاطەدن محرومدی. كچن سنه مقصد تکمیلپرورانەمزه دوغرو اولدقجه كنیش برخطوه آتدق . ایلك سنه ۱۹ فورمادن عبارت اولان سالنامەمز كچن سنه ۲۵ فورمایه بالغ اولدی . بوسنه غالبا ۳۰ فورمایی تجاوز ایدەجكدر . محترم قارئلریمز البته شوفرقلردن، سالنامەمزه حصر ایتدیكمز غیرتك درجەسنی ادراك بویوررلر .

سالنامەمزده یالكز حجمه ، كثرت مندرجاته باقمایورز ؛ اونی داها یارار ، داها اویریشلی چیقارمغه چالیشیورز ؛ یعنی نه كمیتی ، نه كیفیتی كوزدن اوزاق طوتمایورز . اودرجەلرده كه كچن سنه بوافاده صحیفەسنده بیان ایتدیكمز « سالنامهٔ ثروت فنون اڭ ایی برعثمانلی سالنامەسی اولمق عزمندەدر. » قرارینه خایلی تقرب ایتدك فكرندەیز. هرحالده بزی كوندن كونه فزون برقوتله یاشامغه مستعد كوستەرەن، محترم قارئلریمزك توجهلریدر .

كانون اول — ۱۳۲۷

اسماعیل صبحی

[تصحیح — كچن سنەكی سالنامهٔ ثروت فنون ۱۳۲۷ سنهٔ مالیەسنه مخصوص اولدیغی حالده سهواً برنجی صحیفەسنده (۱۳۲٦ سنهٔ رومیەسنه مخصوص) دینلمشدر .]

هجرت نبویه‌دن مقدم وقوعات مشهورهٔ عالم

سنهٔ هجریه	وقوعات	
۱۸۳۶۶۱	کفایه‌یه کوره	خلقت عالم
۱۸۳۷۲٤	اولغ بك قولنجه	خلقت عالم
۱۸۱۷۵۸	مورخینه کوره	خلقت عالم
٦۲۱۲	تقویم التاریخ اعتبارنجه	خلقت عالم
٦۱۰۰	اوروپالیلره کوره	خلقت عالم
٤٦۲٦	قیود عبرانیه کوره	خلقت عالم
٦۱۲.۵	افرنجه کوره	هبوط آدم
۵۹٦۷	منجمینه کوره	هبوط آدم
٦۲۱۰	مورخینه کوره	هبوط آدم
۳۸۸۸	افرنجه کوره	طوفان نوح
۳۷۲۵	منجمینه کوره	طوفان نوح
۳۷۷٤	مورخینه کوره	طوفان نوح
۳۰٤۸	مصرك ابتدای معموریتی	
۳۱٦۰	علم هیئت ومنجملكك ظهوری	
۲۸۱۲	آثور حکومتنك تشکلی	
۲۵۸۰	ابراهیم علیه‌السلامك ولادتی	
۲۵۱۸	ولادت حضرت اسماعیل	
۲٤۸۰	اسماعیل علیه‌السلامك سنت ایدلمسی	
۲٤۵۹	ولادت حضرت یعقوب	
۲٤٤٤	وفات حضرت ابراهیم	
۲۳٦۷	ولادت حضرت یوسف	
۲۳۲٤	یوسف علیه‌السلامك مصرده ابتدای حکومتلری	
۲۳۰۳	حضرت یعقوبك ارض کنعانی ترك ایله مصری تشریفلری	
۲۲۹۱	مصرده یدی سنه قحط	
۲۲۸٦	وفات حضرت یعقوب	
۲۲۵۷	وفات حضرت یوسف	
۲۱۹٦	ولادت حضرت هارون	
۲۱۹۳	ولادت حضرت موسی	
۲۱٦٦	لاتین قراللغنك تشکلی	
۲۱٦۵	آتنه » »	

سنهٔ هجریه	وقوعات
۲۱۱۳	حضرت موسی علیه‌السلامك مصردن خروجلری
۲۰۷۳	وفات حضرت موسی
۲۰۳٤	ملوك یهودك ابتدای حکومتی
۱۹۱۲	استانبول شهرینك ایلك بناسی
۱۷۰۷	ولادت حضرت داود
۱٦٦۸	داود علیه‌السلامك بنی اسرائیله حکمدارلغی
۱٦۵۵	سلیمان علیه‌السلامك ولادتی
۱٦۳۷	» » حکمدارلغی
۱۵۹۷	» » وفاتی
۱٤۳۱	روما شهرینك بناسی
۱۱۵۵	بخت‌النصرك سوریه وقدس شریفی تخریبی
۱۱۰۸	ایرانلولرك مصری استیلالری
۹۱٦	اسکندرك مصری ایرانلیلردن استردادی
۹۱۵	اسکندرك ایرانی استیلاسی ودارانك قتلی
٦۲٦	ولادت حضرت عیسی
۵۱۷	رومادە پاپا نصبی
٤۸٤	جام ایجادی
۳٦۸	عجمستانده ساسانیان دولتنك ظهوری
۳۳٤	ایاصوفیه‌نك بناسی
۵۳	ولادت حضرت فخر کائنات « صلی اللّه تعالی علیه وسلم » ۱۲ ربیع الاول ، ۱۰ نیسان رومی و ۲۰ نیسان افرنجی ۵٦۹ پازارایرتسی کیجه‌سی
۳٦	حضرت سید المرسلینك خطهٔ یمانیه‌یی تشریف معالی ردیفلری
۲۸	حضرت فخر عالم افندمزك سیدة النسا خدیجة الکبری ایله عقد وازدواجلری
۱۳	نبوت حضرت فخر عالم «صلی اللّه علیه وسلم»
۸	اسلامك حبشه برنجی هجرتلری

هجرتدن انقلاب عثمانی‌یه قدر وقایع مشهوره

سنهٔ هجریه	
١	هجرت نبویه
١	مدینهٔ منوره‌ده مسجد نبوی بناسی
٢	قبله‌نك مسجد اقصادن كعبهٔ مكرمه‌یه تحویلی
٢	بدر غزاسی
٣	احد غزاسی
٥	خندق غزاسی
٧	فتح خیبر
٨	فتح مكهٔ مكرمه
٨	حنین غزاسی
٩	تبوك غزاسی
١٠	حج الوداع
١١	ارتحال حضرت نبوی
١١	خلافت حضرت ابو بكر الصدیق
١٢	ظهور مسیلمة الكذاب
١٣	خلیفهٔ اسلام حضرت ابوبكرك مسموماً وفاتی
١٣	حضرت عمرك وفاتی
١٥	قادسیه محاربه‌سی
١٧	بصره‌نك بناسی
١٧	فتح قدس
٢٠	فتح مصر
٢٢	خلیفهٔ اسلام حضرت عمرك شهادتی
٢٢	خلافت حضرت عثمان
٢٧	فتح قبریس
٣٥	خلیفهٔ اسلام حضرت عثمانك شهادتی
٣٥	خلافت حضرت علی
٣٦	جمل وقعه‌سی
٣٧	صفین وقعه‌سی
٤٠	خلیفهٔ اسلام حضرت علینك شهادتی
٤٠	خلافت حضرت حسن
٤٨	استانبول محاصره‌سی و غلطه‌ده‌كی عرب جامعنك ابتدای بناسی
٤٩	شهادت امام حسن
٦١	شهادت حضرت حسین

سنهٔ هجریه	
٧٧	ایلك سكهٔ امویه‌نك ضربی
٩٢	اسلامك اندلسه مروری
٩٨	عرب جامعنك دفعهٔ ثانیه انشاسی
١١٣	پواتیه محاربه‌سی
١٢٠	كاغد ایجادی
١٢١	عربلر بیننده علم كیمیانك شیوعی
١٢٢	استانبول زلزلهٔ عظماسی
١٣٢	ایلك سكهٔ عباسیه‌نك ضربی
١٣٩	اندلسده بنی امیه‌نك تكرار تأسسی
١٥٠	ارتحال امام اعظم ابوحنیفه
١٦١	هارون رشیدك اسكداره ورودی
١٨٢	دانیمارقه دولتنك تشكلی
١٨٦	امام موسی الكاظمك مسموماً وفاتی
١٨٩	وقعهٔ برامكه
٢٩٧	فاطمیه دولتنك تشكلی
٣٦٢	روسیه دولتنك تشكلی
٤٢٢	اندلسده بنی امیه‌نك انتهاسی
٤٢٨	دولت سلجوقیهٔ ایرانیه‌نك تشكلی
٤٥٥	مجار قرالیتنك تشكلی
٤٧١	تاریخ میلادینك اتخاذی
٤٧٤	ابتدای محاربات اهل صلیب
٥١٦	چالار ساعتك ایجادی
٥٢٩	پورتكیز دولتنك تشكلی
٥٦٧	دولت ایوبیه‌نك ظهوری
٥٧٢	پنجره‌لرده جام قوللانلمه‌سی
٥٩٧	خطاط مشهور عمادالحسینینك وفاتی
٦٠٤	مولدشریف قرائتنك ابتداسی
٦٢١	جدسلالهٔ آل عثمان سلیمان شاهك مغروقاً وفاتی
٦٢٨	جناب ارطغرلك سكودده اختیار اقامتی
٦٣٥	معدن كومورینك كشفی
٦٧٦	كوزلك ایجادی
٦٨٠	ارتحال ارطغرل غازی
٦٨٠	عثمان غازینك قبیله ریاستنی احرازی

سنهٔ هجریه	
٦٨٥	باروتك شیوع استعمالی
٦٨٧	بوصله ایجادی
٦٨٨	قره حصارك عثمان غازی طرفندن ضبطی
٦٨٩	بیله‌جككٔ فتحی
٦٩١	اورخان غازینك نیلوفر خاتونله ازدواجی
٦٩٨	عثمانلی امارتنك حكومت سلجوقیه طرفندن تصدیق وطبل علم ارسالی
٦٩٩	عثمان غازینك استقلالی
٧٢٠	آلتون سكه ایجادی
٧٢٦	بروسه‌نك عثمانلیلر طرفندن ضبطی
٧٢٩	ضرب سكهٔ عثمانیه
٧٢٩	دولت عثمانیه‌ده عساكر موظفه ایجادی
٧٣٨	وفات شهزاده علاءالدین پاشا
٧٥٩	شهزاده سلیمان پاشا ریاستیله عثمانلولرك روم ایلی‌یه مرورلری وكلیبولی وحوالیسی فتحلری
٧٦١	شهزاده سلیمان پاشانك قضاءً ارتحالی
٧٦٢	طوب ایجادی
٧٦٦	ادرنه‌نك فتحی
٧٨٤	فتح مناستر
٧٩١	قوصوه ملحمهٔ كبراسی وحضرت خداوندكارك شهادتی
٧٩٢	ازمیرك ممالك عثمانیه‌یه علاوه‌سی
٧٩٦	فتح سلانیك
٧٩٦	یكیشهرك فتحی
٧٩٧	برنجی سلطان بایزیدخانك نیكبولی مظفریت عظیمه‌سی
٧٩٨	آناطولی حصارینك انشاسی
٧٩٩	بروسه‌ده‌كی اولوجامعك برنجی سلطان بایزید خان طرفندن وضع اساسی
٨٠٤	تیمور وقعه‌سی وبرنجی سلطان بایزید خانك اسارتی وفاصلهٔ سلطنت
٨٠٧	تیمورك فوتی
٨١٦	فاصلهٔ سلطنتك ختامی وبرنجی سلطان محمد خان طرفندن دولت عثمانیه‌نك تجدید واحیاسی
٨٢٥	دوزمه مصطفی دیه تلقیب ایدیلن شهزاده مصطفی چلبی بن بایزید خانك اتلافی

سنهٔ هجریه	
٨٣١	جسر ارکنه‌نك انشاسی
٨٣٣	اولو جامعك اتمام انشاسی
٨٤٨	وارنه محاربهٔ مشهوره‌سی وایكنجی سلطان مراد خانك مظفریتی
٨٥١	اختراع فن طباعت
٨٥٦	روم ایلی حصارینك انشاسی و آناطولی حصارینك ترمیمی
٨٥٧	استانبولك فتحی
٨٥٧	صدر اعظم خلیل پاشانك اعدامی (ایلك اعدام اولنان صدر اعظم بوذاتدر)
٨٥٨	اسكی سرایك انشاسی
٨٦٥	طربزونك فتحی
٨٦٧	مدللونك فتحی
٨٦٨	فاتح جامع شریفنك اتمام انشاسی
٨٧٣	قونیه‌نك فتحی و قره‌مان امارتنك ممالك عثمانیه‌یه الحاقی
٨٧٤	سرای جدیدك اتمام انشاسی
٨٨٠	قریمك ادارهٔ عثمانیه‌یه التحاقی
٨٨٣	اشقودره‌نك فتحی
٨٨٦	سلطان جمك بروسه‌ده اعلان حكومتی ونامنه خطبه قرائتیله سكه ضربی
٨٩١	امریقانك كشفی
٨٩٢	كمال رئیسك دونانما ایله اسپانیایه عزیمتی
٨٩٨	اندلس دولت اسلامیه‌سنك انقراضی
٩٠٠	سلطان جمك پاپا طرفندن تسمیمی
٩٠٣	امید برونی طریقنك كشفی
٩١٤	استانبولده زلزلهٔ عظیمه
٩٢٠	چالدیران مظفریتی
٩٢١	دیار بكرك فتحی
٩٢٢	قوبون ساعتنك ایجادی
٩٢٣	برنجی سلطان سلیم خان طرفندن مصرك فتحی وخلافت اسلامیه‌نك خاندان عثمانی‌یه انتقالی
٩٢٧	فتح بلغراد
٩٢٩	فتح ردوس
٩٢٩	مصروالیسی احمد پاشانك عصیان و اتلافی
٩٣٢	شیخ الاسلام زنبللی علی افندینك ارتحالی

سنهٔ هجریه	
٩٣٦	برنجی سلطان سلیمان خانك ویانه‌یی محاصره‌سی
٩٤٠	مشهور غازی خیرالدین پاشانك درسعادته ورودی
٩٤٠	فتح تونس
٩٤١	فتح بغداد
٩٤١	ابن کمالك ارتحالی
٩٤١	فتح بصره
٩٤٣	بارباروس خیرالدین پاشانك قپودان دریا نصبی
٩٤٤	برنجی سلطان سلیمان خانك فرانسه‌یه معاونتی
٩٤٥	عثمانلی دونغماسنك دول متفقه دونغماسنه غلبه‌سی
٩٥٩	طمشوارك ضبطی
٩٦١	هند سفری
٩٦٥	سلیمانیه جامعنك اتمام انشاسی
٩٦٩	قهوه‌نك ظهوری
٩٧٢	مالطه محاصره‌سی وطورغودجه پاشانك شهادتی
٩٧٦	صنعانك فتحی
٩٧٨	قبریسك فتحی
٩٨٠	قلیج علی پاشانك قپودانلغی
٩٨٢	شیخ الاسلام ابوالسعود افندینك وفاتی
٩٨٢	تونسك فتحی
٩٨٤	شماخی وتفلسك ضبطی
٩٨٧	حسابك اصول اعشاری اوزره قبول واجراسی
٩٨٧	صوقوللی محمد پاشانك شهادتی
٩٩٣	اوزدمیر اوغلی عثمان پاشانك وفاتی
٩٩٧	میقروسقوب ایجادی
١٠٠٤	اکری سفر مشهوری
١٠١٠	قنیژه‌ده تیریاکی حسن پاشانك مظفریتی
١٠١٢	ممالك اسلامیه‌ده دخان استعمالی
١٠١٧	رصد دوربیننك ایجادی
١٠٢٢	ممالك عثمانیه‌ده خمر بیع وشراسنك منعی
١٠٢٢	فلمنك تجارینك امور وخصوصنه باقق اوزره درسعادتده برسفیر اقامه‌سنه رخصت اعطاسی
١٠٢٩	سلطان احمد جامعنك رسم کشادی
١٠٣٠	درسعادتده برودت عظیمه‌ اسکدار ایله سرای برونی آره‌سنك انجمادی
١٠٤٠	پورتکیزلیلرك بومبای شهرینی انکلتره‌یه ترکلری

سنهٔ هجریه	
١٠٤٣	قهوه دخانك ممالك عثمانیه‌ده منع استعمالی
١٠٤٥	شاعر شهیر عمر نفعینك اعدامی
١٠٥٠	ممالك عثمانیه‌ده انفیه استعمالی
١٠٥١	اوروپاده غزته ایجادی
١٠٥٥	حانیه فاتحی یوسف پاشانك غدراً اعدامی
١٠٥٨	جنجی خواجه زغفرانبوللی حسین افندینك میخالیجده اعدامی
١٠٦٤	اوروپالیلرك اوستراليا قطعه‌سنه دخولی
١٠٦٦	مشهور کوپریلی محمد پاشانك صدارتی
١٠٦٧	عثمانلی دونغماسنك وندیك دونغماسنه غلبه‌سی
١٠٧١	استانبولده حریق کبیر
١٠٧٢	کوپریلی محمد پاشانك وفاتی واوغلی فاضل احمد پاشانك صدارتی
١٠٧٦	قالکوته شهرینك انکلتره طرفندن اشتراسی
١٠٨٠	قندیه‌نك فتحی
١٠٨٢	جبل الطارق بوغازینك انکلتره اداره‌سنه دخولی
١٠٨٨	صدر اعظم مشهور کوپریلی زاده فاضل احمد پاشانك وفاتی
١٠٩٤	صدر اعظم قره مصطفی پاشانك ویانه‌یی محاصره‌سی ومشارالیهك مغدوراً اعدامی
١١٠٢	صدر اعظم کوپریلی زاده مصطفی پاشانك واراددین میدان محاربه‌سنده شهادتی
١١٠٩	عثمانلی اردوسنك واراددینك زنتا نام محلنده اوستريالولر ایله محاربه‌سی وصدر اعظم الماس محمد پاشانك شهادتی
١١١١	قارلوفچه مصالحه‌سی
١١١٥	ادرنه وقعه‌سی وایکنجی سلطان مصطفی‌نك خلعی
١١١٦	بیوك پترونك روسیه‌یه نظام وضعی
١١٢١	اسوچ قرالنك دولت عثمانیه‌یه دخالتی
١١٢٣	صدر اعظم بالطه‌جی محمد پاشانك اعدامی
١١٢٥	اسوچ قرالنك مملکتنه اعاده‌سی
١١٣٠	جبالی حریق کبیری
١١٣٠	داماد نوشهرلی سفیه ابراهیم پاشانك صدارتی
١١٣٢	یکرمی سکز چلبی محمد افندینك برنجی دفعه اوله‌رق پارس سفارتنه تعیینی
١١٣٨	یکرمی سکز چلبی محمد افندینك اخطاری

سنهٔ هجریه

وعجارلی متفرقه ابراهیم آغانك معرفتی وسعید افندینك اعانتی ایله اسکدارده مطبعه تأسیسی

١١٤٣ صدر اعظم سفیه ابراهیم پاشانك قتلی واوچنجی سلطان احمد خانك مقام سلطنتدن استعفاسی

١١٥٤ ممالك متفقهٔ آمریقانك ابتدای ظهوری

١١٦٠ ممالك متفقهٔ آمریقا استقلالیتنك تصدیقی

١١٦٩ ایکنجی جبالی حریقی

١١٦٩ صنعت طباعتك استانبولده احداثنه اك زیاده معاونت ایدنلردن محمد سعید پاشانك صدارتی

١١٧٠ قوجه راغب پاشانك صدارتی

١١٧٣ لاله‌لی جامعتك وضع اساسی

١١٧٥ بانقه اصولنك ایجادی

١١٧٦ صدر اعظم راغب پاشانك ارتحالی

١١٧٩ درسعادتده زلزلهٔ عظیمه

١١٨٢ بوناپارتك ایمپراطورلغی

١١٨٤ فطوغرافی ایجادی

١١٨٥ هوا غازی احداثی

١١٨٧ یکی قاله‌دونیانك کشفی

١١٨٩ تیمور کوپری ایجادی

١١٩٠ بوناپارتك روسیه‌یه تجاوزی

١١٩١ ولوه‌پید وبالون ایجادی

١١٩١ معهود شاهینکرایك قریم خانلغی

١١٩٢ مطبعه ماکنه‌لرینك ایجادی

١١٩٦ اوچنجی جبالی حریق هائلی (امتدادی ٥٠ ساعت)

١١٩٧ چیچك آشیسنك ایجادی

١١٩٧ قریمك روسیه طرفندن ضبطی

١٢٠٠ شاهینکرایك ایجادی

١٢٠٢ پانوراما اعدامی

١٢٠٤ تخلیصیه صدالرینك ایلك دریایه نزولی

١٢٠٥ مکتب بحریهٔ شاهانه‌نك کشادی

١٢٠٦ تلغراف ایجادی

١٢٠٧ اوروپاده پولیس تشکیلی

١٢٠٧ نظام جدید عسکرینك تحریری

١٢١٢ کبریتك شیوع واستعمالی

١٢١٣ ناپولیون بوناپارتك مصری استیلاسی

سنهٔ هجریه

١٢١٤ عریشك استردادی

١٢١٥ فرانسه‌لی جنرال (قله‌بر) ك اوزبکیه‌ده سلیمان حلبی اسمنده برفدایی طرفندن قتلی

١٢١٥ طاش باصمه‌سی ایجادی

١٢١٦ تابلو ایجادی

١٢١٦ مصرك استردادی

١٢١٩ ترامووای احداثی

١٢٢٠ قواله‌لی محمد علی پاشانك مصر والیلکینه تعیینی

١٢٢٢ واپور ایجادی

١٢٢٢ نظام جدید عسکرینك الغاسی

١٢٢٣ علمدار مصطفی پاشای نامدارك صدارتی

١٢٢٣ حرمین محترمینك وهابیلردن تخلیه‌سی

١٢٢٥ سرکیٔ عمومی احداثی

١٢٣٧ تپه‌دلنلی علی پاشانك اعدامی

١٢٤٠ شمندوفر ایجادی

١٢٤١ یکیچریلکك الغاسی

١٢٤١ خواجه پاشا حریقی

١٢٤٣ ناوارین وقعه‌سی

١٢٤٣ عساکر عثمانیه‌یه فس اکساسی

١٢٤٣ مکتب طبیهٔ عدلیه‌نك تأسیسی

١٢٤٦ مکتب طبیه‌نك تأسیسی

١٢٤٦ جزایرك فرانسزلرك طرفندن اشغالی

١٢٤٧ مصر والیسی قواله‌لی محمد علی پاشانك عصیانی

١٢٥٣ خلیجده جسر عتیقك انشاسی

١٢٥٣ مالیه نظارتی تشکیلی

١٢٥٥ قرانتنه نظامنك وضعی

١٢٥٥ نزیب وقعه‌سی

١٢٥٥ قپودان دریا احمد پاشانك دونما ایله اسکندریه‌یه فراری

١٢٥٥ خارجیه ناظری رشید پاشا معرفتیله کلخانه خط همایونك قرائتی، تنظیمات خیریه‌نك اعلانی

١٢٥٦ سلطان مراد خان خامسك ولادتی

١٢٥٧ مصر والیسی محمد علی پاشانك عرض اطاعتی

١٢٥٨ ولایت مصرمشارالیهك اکبر اولاد واحفادینه انتقال ایتمك اوزره فرمان عالی اصداری

١٢٥٨ مصر والیسی محمد علی پاشایه پایهٔ صدارت توجیهی

سنهٔ هجریه

١٢٦٠ یونان حکومت مطلقه‌سنك ادارهٔ مشروطه‌یه انقلابی
١٢٦٠ یکی کوپرینك انشاسی
١٢٦٢ سلطان عبدالمجید خانك قرق درت کون امتداد ایدن روم ایلی‌یه سیاحتلری
١٢٦٢ مصر والیسی محمدعلی پاشانك درسعادته ورودی
١٢٦٣ ابدی‌الاشتهار مصطفی رشیدپاشانك برنجی صدارتی
١٢٦٣ کرد امرای متغلبه‌سندن بدرخان پاشانك استیصالی
١٢٦٣ احمدوفیق پاشا طرفندن استانبولده سالنامهٔ رسمی ترتیبی
١٢٦٣ مکاتب رشدیه‌نك تأسیسی
١٢٦٤ مصر والیسی محمدعلی پاشانك مختل الدماغ اولمسی مناسبتیله والیلکك مخدومی ابراهیم پاشایه احاله‌سی و ابراهیم پاشانك درسعادته ورودی
١٢٦٥ مصر والیسی محمدعلی پاشانك وفاتی
١٢٦٥ مصر والیسی ابراهیم پاشانك وفاتی وعباس حلمی پاشانك ولادتی
١٢٦٥ مجار ملتجیلرینك دولت عثمانیه طرفندن قبولی
١٢٦٥ آیا صوفیه جامعنك تعمیری
١٢٦٦ سلطان عبدالمجید خانك جزایر بحرسفیدی زیارتلری
١٢٦٦ بشدت شتا وخلیج درسعادتك انجمادی
١٢٦٦ مشهور چنکل اوغلی طاهر پاشانك وفاتی
١٢٦٧ درسعادتده انجمن دانش تشکیلی
١٢٦٧ شرکت خیریه‌نك تأسیسی
١٢٦٧ عالی پاشانك برنجی صدارتی
١٢٦٨ مجیدی نشاننك احداثی
١٢٦٨ لوندره‌ده ایلك مشهر عمومینك تأسیسی
١٢٦٨ شرکت خیریه‌نك تشکلی
١٢٦٩ قریم محاربه‌سی
١٢٧٠ شرکت خیریه واپورلرینك ایشلمکه بدئی
١٢٧٠ سینوبده عثمانلی دونماسنك احتراقی
١٢٧٠ مصر والیسی عباس پاشانك قضاءً وفاتی ومحمد سعید پاشانك والیلکی
١٢٧٠ تونس والیسی احمد پاشانك وفاتی ومحمد پاشانك ولایتی

سنهٔ هجریه

١٢٧٠ وارنه ایله بالقلوه بیننده قابلو تأسیسی
١٢٧١ سیواستوپولك ضبطی
١٢٧٢ استانبول ایله وارنه بیننده قابلو احداثی
١٢٧٢ پارس معاهده‌سی
١٢٧٢ اصلاحات فرمانی
١٢٧٢ قانون اراضینك نشری
١٢٧٣ مطبعه‌لرك سربستیٔ کشادی نظامنامه‌سنك اعلانی
١٢٧٣ قلعهٔ سلطانیه ایله ساقز بیننده قابلو احداثی
١٢٧٤ دوائر بلدیه تشکیلی
١٢٧٤ صدر ابدی‌الاشتهار بیوك رشید پاشانك وفاتی
١٢٧٤ قندیه ایله اسکندریه بیننده قابلو تأسیسی
١٢٧٤ سویش وعدن بیننده قابلو تأسیسی
١٢٧٥ سلطان عبدالمجید خانك بحرسفیدده سیاحتلری
١٢٧٥ عدن وقوراچی بیننده قابلو احداثی
١٢٧٦ تونس والیسی محمدعلی پاشانك وفاتی ومحمد صادق پاشانك ولایتی
١٢٧٦ تجارت قانوننك نشری
١٢٧٦ مجاهد شهیر شیخ شاملك قفقاسیه‌ده اسارتی وپترسبورغه نقلی
١٢٧٦ سویش قنالنك حفرینه بدأ ایدلمسی
١٢٧٦ شام وقعه‌سی وفؤاد پاشانك شامه عزیمتی
١٢٧٧ مدحت پاشانك نیش والیلکی
١٢٧٧ شام اردوسی مشیری احمد پاشانك ودیکر بعضیلرینك بر وقعه‌دن طولایی اعدامی
٢٢٧٧ سلطان عبدالمجید خانك وفاتی
١٢٧٧ سلطان عبدالعزیز خانك جلوسی
١٢٧٨ تبدیل کسوهٔ عساکر عثمانیه
١٢٧٨ یونان قرالی اوتونك ظهور ایدن اختلالدن اوروپایه فراری
١٢٧٨ فؤاد پاشانك صدارتی
١٢٧٨ نشان عثمانینك ایجادی
١٢٧٨ سلطان عبدالعزیز خانك بروسه‌یه سیاحتی
١٢٧٨ انجمن دانشك الغاسی
١٢٧٨ جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌نك تأسیسی
١٢٧٩ امید برونی اهالیٔ اسلامیه‌سی بیننده‌کی

سنهٔ هجریه	
	اختلافات مذهبیه‌دن طولایی انکلتره دولتی طرفندن وقوعه کلن طلب رسمی اوزرینه مدرس ابوبکر افندینك اعزامی
١٢٧٧	قره طاغ اشقیاسنك تأدیبی
١٢٧٩	استانبولده سلطان احمد میداننده برنجی دفعه اوله‌رق برمشهر عمومیٔ عثمانی تأسیسی دستورك تنظیمی
١٢٧٩	عثمانلو پوسته پولنك احداثی
١٢٧٩	مصروالیسی سعیدپاشانك وفاتی واسماعیل پاشانك ولایتی
١٢٧٩	فرانسه طرفندن سلطان عبدالعزیز خانه ارسال اولنان مرصع لژیون دونور نشاننك موسیو دوموتیه یدیله تقدیمی
١٢٧٩	عثمانلی بانقه‌سنك تأسیسی
١٢٧٩	سلطان عبدالعزیز خانك مصره سیاحتلری
١٢٧٩	سلطان عبدالعزیز خانك امریله مصرده انغاریه اصولنك الغاسی
١٢٧٩	قاسم پاشا حریق کبیری
١٢٨٠	دانیمارقه قرالنك اوغلی پرنس یورکینك یونان قرالیغنه قعودی
١٢٨٠	جزایر سبعه‌نك انکلتره دولتی طرفندن یونانه ترکی
١٢٨٠	سواحل عثمانیه‌یه فناروضعی وزرهلی سفائن احداثی
١٢٨٠	یعقوب خانك کاشغرده اعلان امارتی
١٢٨٠	تشکیل شورای دولت
١٢٨١	طونه ولایتی تشکیل ومشهور مدحت پاشا والی تعیین قلندی.
١٢٨١	عالی پاشانك همتیله کرید عصیاننك تسکینی
١٢٨١	آلمانیا حکومتلرینك اتحادی
١٢٨١	صادووا محاربه‌سی
١٢٨٢	استانبولده بیوك قولرا
١٢٨٢	خواجه پاشا حریق کبیری
١٢٨٢	سلطان عبدالعزیزك همتیله زرهلی دونما تأسیسی
١٢٨٢	مصرده اصول وراثتك تبدیلی وفرمان عالی اصداری

سنهٔ هجریه	
١٢٨٢	ایکنه‌لی تفنکك شیوعی
١٢٨٣	بکلر بکی وچراغان سرایلرینك انشاسی
١٢٨٣	مصروالیسی اسماعیل پاشایه خدیو عنواننك اعطاسی
١٢٨٤	سلطان عبدالعزیز خانك اوروپایه سیاحتی
١٢٨٤	شورای دولتك تشکیل ومحاکماتك اصلاحی
١٢٨٤	آمریقایه سفیر اعزامی
١٢٨٥	درسعادتده امنیت صندوغنك تشکیلی
١٢٨٥	مکتب سلطانینك تأسیسی
١٢٨٥	صرب کنزی میشلك بلغراده‌ده طوپچی دره‌سی نام محلده خصماسی طرفندن اعدامی ومیلانك پرنسلکی
١٢٨٥	مکتب صنایعك تأسیسی
١٢٨٥	مرحوم مدحت پاشانك نجد قطعه‌سنی اصلاحی
١٢٨٥	صدر اعظم فؤاد پاشانك وفاتی
١٢٨٦	سویش قنالنك رسم کشادی
١٢٨٦	فرانسه ایمپراطوریچه‌سی اوژه‌نینك درسعادته ورودی
١٢٨٧	بك اوغلی حریق کبیری
١٢٨٧	اوستریا ایمپراطوری فرانسوا ژوزه‌فك استانبولی زیارتی
١٢٨٧	یمنده ایلك دفعه اوله‌رق تشکیل اولنان عثمانلی اردوسنك عسیر وصنعایی فتح واصلاحی
١٢٨٧	شرق تیمور یوللرینك رسم کشادی
١٢٨٧	آلمانیا ـ فرانسه محاربه‌سی
١٢٨٧	اورمان ومعادن مکتبنك کشادی
١٢٨٨	صدر اعظم عالی پاشانك وفاتی
١٢٨٨	درسعادت ترامواینك تأسیسی
١٢٨٨	سردار اکرم عمر پاشانك وفاتی
١٢٨٨	مکتب طبیهٔ ملکیه‌نك تأسیسی
١٢٨٨	اطفائیه آلایی تشکیلی
١٢٨٨	ادیب اعظم شناسینك وفاتی
١٢٨٨	استانبولده ترامواى احداثی
١٢٨٨	محمود ندیم پاشانك برنجی صدارتی
١٢٨٩	دارالشفقه‌نك کشادی
١٢٩٠	ایران شاهی ناصرالدین خانك درسعادتی زیارتی

سنهٔ هجریه

١٢٩٠ کاشغر امیری یعقوب خان استانبوله ایلچی اعزامیله تابعیت عثمانیه‌یی قبول ایلدیکندن معلمین عسکریه ایله طبل وعلم ومهمات رسال ونام عبدالعزیز خانی‌یه خطبه اوقوتمق وسکه کسدیرمکه مساعده اعطا اولندی

١٢٩٠ جزایرده مجاهد مشهور امیر عبدالقادرک مکهٔ مکرمه‌ده ارتحالی

١٢٩٠ آناطولی‌یه (ایزمیته) شمندوفر انشاسی

١٢٩٠ غلطه تونلنك کشادی

١٢٩٢ بوسنه وهرسك اختلالی

١٢٩٢ مصرلی پرنس فاضل مصطفی پاشانك وفاتی

١٢٩٢ قونت آندراشینك بوسنه وهرسك حقنده‌کی لایحه‌سنك باب عالی‌یه ورودی

١٢٩٢ مکاتب رشدیهٔ عسکریه‌نك تأسیسی

١٢٩٣ طلبهٔ علوم درسعادتده بالاجتماع صدراعظم محمود ندیم پاشانك و شیخ الاسلام حسن افندینك عزللرینی طلب ایلدی وایجابی اجرا اولنه‌رق یرلرینه مترجم رشدی پاشا وخیرالله افندی تعیین قلندی

١٢٩٣ بوسنه و هرسك اختلالی بلغارستانه‌ده سرایت ایلدی

١٢٩٣ سلانیك وقعه‌سی ومأمورین ملکیه و عسکریه‌نك تأدیبی

١٢٩٣ سلطان عبدالعزیز خانك خلعیله سلطان مراد خان خامسك سلطنتی

١٢٩٣ سلطان عبدالعزیز خانك انتحاری

١٢٩٣ صرب وقره طاغ پرنسلرینه اعلان عصیانی

١٢٩٣ چرکس حسن وقعه‌سی وحسین عونی وراشد پاشالرك شهادتی

١٢٩٣ فونوغراف ایجادی

١٢٩٣ صرب عسکرینك مغلوبیتی وزایچارك غازی عثمان پاشا طرفندن ضبطی

١٢٩٣ سلطان مراد خان خامسك مبتلا اولدقلری ضعف دماغیدن طولایی خلعی و سلطان عبدالحمید ثانینك جلوسی

١٢٩٣ مکتب ملکیه‌نك تأسیسی

سنهٔ هجریه

١٢٩٣ مدحت پاشانك ایکنجی صدارتی

١٢٩٣ ترسانه قونفرانسنك انعقادی

١٢٩٣ اصول منفور استبدادك الغاسیله اصول مشورت ومشروطیتك اعلانی

١٢٩٣ سردار عبدالکریم نادر پاشانك صربستانده‌کی مظفریتی مناسبتیله مجار دارالفنونی طلبه‌سی طرفندن مشارالیهه سیف قیمتدار تقدیمی

١٢٩٤ ترسانه قونفرانسی مقرراتنك طرف دولت عثمانیه‌دن ردی

١٢٩٤ صدر اعظم مدحت پاشانك ممالك عثمانیه‌دن تغریبی

١٢٩٤ قانون اساسیده مندرج مجلس مبعوثان واعیانك اعلان رسم کشادی

١٢٩٤ مملکتین امارتی دولت عثمانیه علیهنده روسیه ایله اتفاق عقد ایتدی

١٢٩٤ روسیه‌نك دولت عثمانیه‌یه اعلان حربی وانکلتره دولتنك پروتستوسی

١٢٩٤ روسیه‌نك اردهانی استیلاسی

١٢٩٤ خدیو اسماعیل پاشانك مخدومی حسن پاشانك برفرقه عساکر مصریه ایله درسعادته ورودی و وارنه‌یه سوق واعزامی

١٢٩٤ روسیه‌لولرك کوچك برقوتله طونه‌یی مرورلری زشتوی‌یی استیلا ایله طونه‌یی طوپه طوتمه‌لری

١٢٩٤ الشکرد وقارص مواقعنده غازی احمد مختار پاشا اردوسنك مظفریتی وقارص محاصره‌سنك رفعی

١٢٩٤ امیر مکه شریف عبداله پاشانك جده‌ده شهیداً وفاتی وحسین پاشانك امارتی

١٢٩٤ استانبولده ملکیه عسکرینك تشکیلی برقاچ آی صوکره لغوی

١٢٩٤ اناطولیده غازی احمد مختار پاشا اردوسنك کدکلر مظفریت عظیمه‌سی ونتایجندن اوله‌رق روسلرك حدود عثمانیه خارجنه رجعتلری

١٢٩٤ یعقوب خانك وفاتی و کاشغرك چینلولر طرفندن ضبطی

سنهٔ هجریه

١٢٩٤ پلونه محاصرهٔ مشهورهسی و غازی عثمان پاشانك اساری

١٢٩٥ روسیهلك ادرنهیی اشغالی

١٢٩٥ مصالحهیه اساس اولهجق شرطنامهنك ادرنهده امضاسی

١٢٩٥ انكلتره دونانماسنك اطهلر پیشكاهنه و روس عسكرینك چكمجهلره قدر ورودی

١٢٩٥ مجلس اعیان ومبعوثانك با ارادهٔ شاهانه سدی

١٢٩٥ امتیاز نشاننك احداثی

١٢٩٥ ایاستفانوس معاهدهسنك تنظیمی

١٢٩٥ پیر جانفدای حریت علی سعاوی افندیله رفقاسنك چراغان سراینه دخولی ورفقاسیله برلكده وفاتلری

١٢٩٥ قبریس مقاولهسنك عقدی

١٢٩٥ برلین قونغرهسنك انعقادی وبرلین معاهدهسی

١٢٩٥ اوستریانك بوسنه وهرسكی اشغالی

١٢٩٥ قوزانده احمد پاشانك عصیانی وعسكر اعزامیله استیمانی

١٢٩٥ یاقوهده مأموراً بولنان مشیر محمدعلی پاشانك شهادتی

١٢٩٦ سجل احوال مأمورین تأسیسی

١٢٩٦ درسعادتده آثار عتیقه موزهسنك رسم كشادی

١٢٩٧ مكتب حقوقك كشادی

١٢٩٧ دیوان محاسبات تشكیلی

١٢٩٩ تمغا قانون جدیدینك اعلانی

١٢٩٩ صنایع نفیسه مكتبنك كشادی

١٢٩٩ مصرك انكلتره طرفندن اشغال موقتی

١٣٠٠ تجارت مكتب عالیسنك رسم كشادی

١٣٠١ مدحت پاشانك طائفده شهادتی

١٢٠١ اسوج ـ نوروج قرال و قرالیچهسنك استانبولی زیارتلری

١٣٠١ هندسهٔ ملكیهٔ شاهانهنك كشادی

١٣٠١ جبالی وبشیل طلومبه حریقی ٢٦ مایس ١٣٠١

١٣٠١ لیلی قز مكتبنك كشادی

١٣٠٣ ترقوس صوینك رسم كشادی

سنهٔ هجریه

١٣٠٦ زراعت بانقهسنك تأسیسی

١٣٠٦ سلطان تپهسی وقپودان پاشا حریقی

١٣٠٦ آلمانیا امپراطور وامپراطوریچهسنك درسعادتی زیارتلری

١٣٠٦ نامق كمال بكك ساقزده ارتحالی

١٣٠٧ بروسهده دارالحریر انشاسی

١٣٠٧ قراستهجیلر وسلیمانیه حریقی

١٣٠٧ ملكیه تقاعد صندیغی بناسنك انشاسی

١٣٠٨ حلقهلی زراعت وبیطر مكتبنك كشادی

١٣٠٨ سعدالله پاشانك منتحراً وفاتی

١٣٠٨ ژاپونیالیلرك استانبولی زیارتی

١٣٠٨ كاغدخانهده پولیغون انشاسی

١٣٠٩ بروسه تیمور یولنك انشاسی

١٣٠٩ عشیرت مكتبنك رسم كشادی

١٣١٠ اسكدار مكتب اعدادیسنك كشادی

١٣١٠ مركز رشدیه مكتبلرینك كشادی

١٣١٠ یكی جامع پوستهخانهسی بنای جدیدینك رسم كشادی

١٣١٠ بانق عثمانی ورژی بناسنك ختام انشاسی

١٣١٠ یافه ـ قدس تیمور یولك رسم كشادی

١٣١٠ انقره تیمور یولك رسم كشادی

١٣١٠ «حمیدیه» كاغد فابریقهسنك رسم كشادی

» خلیج درسعادتك انجمادی ٣ كون

» اسكدار ـ قاضی كوی غازخانهسنك رسم كشادی

» بیروت لیمانی ریختمنك رسم كشادی

١٣١١ خاندان آل عثمان نشان همایوننك احداثی

١٣١١ عثمانلی سیغورطه شركتنك رسم كشادی

١٣١١ اسكدار ـ قاضی كوی صوینك رسم كشادی

١٣١١ مناستر ـ سلانیك تیمور یولنك رسم كشادی

١٣١١ صرب قرالنك درسعادتی زیارتی

١٣١٢ استانبول وجوارنده حركت ارض وقوعی

١٣١٢ شام ـ حوران تیمور یولنك رسم كشادی

١٣١٢ اسكیشهر ـ كوتاهیه تیمور یولنك اتمامی

١٣١٢ تجارت مكتبنك كشادی

١٤١٢ استانبول ریختمنك طوپخانهدن غلطه كمركنه قدر اولان قسمنه واپورلرك یناشمسنه مساعده اولندیغی

سنهٔ هجریه

١٣١٢ طوله بغچه ساعت قله‌سنك كشادی
١٣١٣ بیروت ـ شام شمندوفرلرینك ایشلمكه بدئی
١٣١٣ دارالعجزه بناسنك اتمامی
١٣١٣ اسپرمچت فابریقه‌سنك كشادی
١٣١٣ قونیه خطنك چكورلر ـ آفیون قره‌حصار
قسمی اوزرنده ترنك ایشلمكه بدئی
١٣١٣ صدر سابق سعید پاشانك ورودیه لاجل‌ـ
العزیمه درسعادت انكلتره سفارتنه التجاسی
وآلدیغی تأمینات اوزرینه خانه‌سنه عودتی
١٣١٣ قونیه خطنك آفیون قره‌حصاری ـ آقشهر
قسمنك رسم كشادی
١٣١٣ ساقز لیمانی رختیمنك انشاسنه بدأ اولندیغی
١٣١٣ مجارستان قرالیتنك بیكنجی سنهٔ دوریه‌سی
١٣١٣ دیون عمومیه بناسنك ختام انشاسی
١٣١٣ درسعادت ـ سلانیك تیمور یولنك رسم كشادی
١٢١٤ قونیه تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١٤ طونه‌ده تیمور قپولر قنالنك رسم كشادی
١٣١٤ حركت ارضدن رخنه‌دار اولان چارشوی
كبیرك قالپاقچیلر باشی وجوارینك بعدالتعمیر
رسم كشادی
١٣١٤ یونانلیلرك حدود شاهانه‌یه تجاوزلری اوزرینه
اعلان حرب ایدلدیكی ٥ نیسان سنه ١٣١٣
١٣١٤ طرنوه‌نك ضبطی ١٢ « ١٣١٣
١٣١٤ یكیشهرك فتحی ١٢ « ١٣١٣
١٣١٤ ترحاله‌نك ضبطی ١٢ « ١٣١٣
١٣١٤ چتالجه‌نك « ١٦ « ١٣١٤
١٣١٤ والستینك « ٢٤ « ١٣١٣
١٣١٤ غلوصك « ٢٥ « ١٣١٣
١٣١٤ دومكه وارمیه‌نك ضبطی ٥ مایس ١٢١٣
١٣١٤ قورفه كچیدینك ضبطی ٦ « ١٣١٣
١٣١٥ مقدمات صلحیه امضالندی ٦ ایلول ١٣١٣
١٣١٥ معاهدهٔ قطعیهٔ صلحیه امضالندی ٢٢ تشرین
ثانی ١٣١٣
١٣١٥ سلانیك رختیمنك انشاسنه بدأ اولندی
١٣١٥ یونان اسراسی كوندرلدی
١٣١٥ آلاشهر ـ قره حصار تیمور یولی اوزرنده
ترنك ایشلمكه بدأی

سنهٔ هجریه

١٣١٥ بالیكسر حركت ارضی
١٣١٥ شام ـ حلب تیمور یولنك انشاسنه بدأ اولندیغی
١٣١٥ اولاد شهدا ومعلولین غزاة عساكر عثمانیه
سركیسنك رسم كشادی
١٣١٥ آمریقا ـ اسپانیا محاربه‌سی ٤ نیسان ١٣١٤
١٣١٦ چلیك ساتخ حوضك دریایه نزولی
١٣١٦ شیشلی اطفال خسته‌خانه‌سنك وضع اساسی
١٣١٦ آلمانیا ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سنك دفعهٔ
ثانیه اورق درسعادتی زیارتلری
١٣١٦ آلمانیا ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سنك حیفا
طریقیله قدسه متوجهاً درسعادتدن مفارقتلری
١٣١٧ لاهی صلح قونفرانسنك انعقادی
١٣١٧ اطفال خسته‌خانه‌سنك رسم كشادی
١٣١٧ پلونه قهرمانی غازی عثمان پاشانك وفاتی
١٣١٧ لاهی صلح قونفرانسنك اكمال وظیفه ایلمسی
١٣١٧ ترانسوال محاربه‌سی
١٣١٨ ایران شاهی مظفرالدین خانك استانبولی زیارتی
١٣١٨ حجاز تلغراف خطنك مدینهٔ منوره‌یه ایصالی
١٣١٩ مدللینك لواندوو توبینی مطلوباتندن طولایی
فرانسه حكومتی طرفندن اشغالی وموقتی قرار‌ـ
لشدیریلن صورت تسویه موجبنجه تخلیه‌سی
١٣٢٠ حما ـ ریاق شمندوفرلرینك ریاقدن رأس بلعبكه
قدر اولان قسمنك رسم قبول وكشادینك
اجراسی
١٣٢٠ ترانسوال محاربه‌سی ختام بولدی
١٣٢٠ فاو ـ هندستان تلغراف خط كبیرینك بك
اوغلی مركزندن رسم تمدیدی
١٣٢٠ حما ـ ریاق شمندوفرینك بعلبكدن حمایه
قدر اولان ایكنجی قسمك رسم قبولی وكشادی
حجاز تیمور یولنك زرقایه قدر اولان قسم
مهمنك رسم كشادی
١٣٢٠ كاغدخانه منبع صولرینك چشمه‌لره اساله‌سی
١٣٢٠ حجاز تیمور یولنك زرقادن عمانه قدر اولان
قسمنك رسم كشادی ٤ تشرین ثانی ١٣١٨
١٣٢٠ سلانیك رختیمنك رسم كشادی
١٣٢٠ ارطغرل نشان ذیشان همایوننك احداثی

سنهٔ هجریه

١٣٢٠ شام-حما تیموریولنك بیروت ریختیمنه الصاقی

١٣٢١ حیدر پاشا لیمان وریختیمنك كشادی

١٣٢١ حجاز تیموریولنك درعا- قدمشریف قسمنك رسم كشادی

١٣٢١ معدن مكتبنك وشامشریفده مكتب طبیهٔ ملكیهٔ شاهانه‌نك رسم كشادی

١٣٢١ پوسته وتلغراف نظارتی بنای جدیدینك وسبسخانه‌نك وضع اساسی . حیدر پاشا ریختیمیله مشتملاتنك معاملات عمومیه‌یه كشادی

١٢٣١ حیدر پاشاده مكتب طبیهٔ عسكریه بنای جدیدینك رسم كشادی

١٣٢١ روس-ژاپون محاربه‌سنك بدئی ٢٦ كانون ثانی ١٣١٩

١٣٢١ برنجی فریقلق رتبه‌سنك احداثی

١٣٢٢ حجاز تیمور یولنك معانه قدر اولان قسمنك رسم كشادی ١٩ اغستوس ١٣٢٠

١٣٢٢ طرابلس غرب-بنغازی تلغراف خطنك الصاقی

١٣٢٢ محرر شهیر شمس الدین سامی بكك وفاتی

١٣٢٢ سلطان مراد خامسك وفاتی

١٣٢٢ بغداد تیمور یولنك قونیه- اركلی قسمنك رسم كشادی

١٣٢٣ ادرنه‌ده تلسز تلغراف استاسیونی انشاآتنه بدأ

١٣٢٣ چوشیما محاربهٔ بحریه‌سی (ژاپونلرك موفقیت عظیمه‌سی)

١٣٢٣ استانبول- كوستنجه قابلوسنك رسم كشادی ٧ تموز ١٣٢١

١٣٢٣ صنعانك امام یحیی بن حمیدالدین طرفندن ضبطی [١٣٣ كون صكره آغستوسك اون سكزنده فیضی پاشا طرفندن استردادی]

١٣٢٣ استانبولده قصرغه

١٣٢٣ حمیدیه جامعی قربنده‌كی تعلیم میدانده آرابه دروننده برانفلاق بومبانك اشتعالی

١٣٢٣ تلفون آلات وادواتنك ممالك عثمانیه‌یه دخولنك شدتله منعی

١٣٢٣ ولایات ثلثه مراقبات مالیه‌سی مادهسندن دولایی دول خمسه‌نك مدللو بعده لیمنی‌یی

سنهٔ هجریه

موقتاً اشغالی ویكرمی كون صكره قبول شرائطدن صكره تخلیه‌لری

١٣٢٣ روس- ژاپون بیننده مصالحه عقدی ٢٦ اغستوس ١٣٢١

١٣٢٢ حما- حلب تیمور یولنك انشاسنه بدأ؛ ادرنه محصولات ومعمولات سرگیسنك رسم كشادی وحیدر پاشا موقفك وضع اساسی

١٣٢٣ ممالك عثمانیه‌ده تلسز تلغراف تأسیسی

١٣٢٣ برلین قونفره‌سنده مرخص یولنان علكساندر قره طودوری پاشانك وفاتی

١٣٢٣ حجاز تیموریولی حیفا شعبه‌سنك رسم كشادی

١٣٢٣ قاوتلغراف خط كبیرینك ختامیله مخابراته بدأ اولندیغی

١٣٢٤ سان فرانسیسقو زلزله‌سی نیسان ١٣٢٢

١٣٢٤ آیدین وخداوندكار ولایتلرنده سیلاب كانون اول ١٣٢٢

١٣٢٤ شهرامینی رضوان پاشانك كوز تپه‌ده قتلی وبدر خان عائله‌سنك تبعیدی

١٣٢٤ ینبع البحر - مدینهٔ منوره تلغراف خطنك تمدیدنه مباشرت ٤ مایس ١٣٢٤

١٣٢٤ كامل پاشانك آیدین والیلكندن عزلیله ردوسده اقامته مأموریتی وبوندن دولایی ازمیر انكلتره قونسلوسخانه‌سنه التجاوصكره آلدیغی تأمینات اوزرینه درسعادته عودتی

١٣٢٤ تلسز تلغرافك رسم كشادی ١٩ اغستوس ٣١٢٢

١٣٢٤ حما - حلب تیمور یولنك رسم كشادی ٢١ ایلول ١٣٢٢

١٣٢٤ قواله ایله طاشوز بیننه قابلو وضع ورسم كشادی ٢٦ تشرین ثانی ١٣٢٢

١٣٢٤ شامده الكتریقلی تراموای خطنك رسم كشادی ٢٥ كانون ثانی ١٣٢٢

١٣٢٥ سلانیك كورفزنده شركت خیریه واپورلری سیر وسفره باشلادیلر

١٣٢٥ صلح قونفرانسنك ایكنجی دفعه اوله‌رق لاهیده انعقادی ١ حزیران ١٣٢٣

١٣٢٥ قاضی كویندن حیدر پاشا اسكله‌سنه قدر ریختیم انشاسنه بدأ اولندی ١٨ حزیران ١٣٢٣

سنهٔ هجریه	
۱۳۲۵	محترق مکتب سلطانی بناسنك انشاسنه بدأ اولندی ۲۵ حزیران ۱۳۲۳
۱۳۲۵	درسعادت ـ پشته تلغراف خطنك رسم کشادی ۳ اغستوس ۱۳۲۳
۱۳۲۵	حجاز تیمور یولی خطنك مداین صالح موقعنه ایصالی ٤ اغستوس ۱۳۲۳
۱۳۲۵	حجاز تیمور یولی خطنك العلا موقعنه ایصالی
۱۳۲۵	العریش تلغراف خطنك و قونیه‌ده ذخیره بورسه‌سنك رسم کشادی
۱۳۲۵	ایرلانده ایله آمریقا بیننده مارقونی اصولی اوزره تلسز تلغرافله مخابراته مباشرت اولندی ٤ تشرین اول ۱۴۲۳
۱۳۲۵	قره‌اوتاغ (قره‌تاغ) حرکت ارضی ۱٤ تشرین
۱۳۲۵	طربزون فرقهٔ عسکریه‌سی قوماندانی فریق
۱۳۲۵	خیری پاشانك ناجی نامنده برملازم طرفندن اتلافی وصیرقومك اعدامی

سنهٔ هجریه	
۱۳۲۵	زنکبار سلطانی سید علی بن حمود حضرتلرینك درسعادتی زیارتی
۱۳۲۵	شیمدی یه قدر بشکطاش ساحلسراینده اجرا اولونقده اولان معایده رسمنك ویریلن ژورنال اوزرینه ییلدیزده اجراسی
۱۳۲۵	سلانیك مکتب حقوقنك رسم کشادی
۱۳۲۵	دینار ـ اکردیر تیمور یولی قسم اولنك انشاسنه مباشرت اولندی
۱۳۲۶	درسعادت ریختیملری اوزرنده مبانیٔ جدیدهٔ رسومیه‌نك وضع اساسی
۱۳۲۶	خاصکوی حریق کبیری شباط ۲۳
۱۳۲۶	قونیه مکتب حقوقنك رسم کشادی
۱۳۲۶	مهاجرین مسافرخانه‌سنك وضع اساسی ۲۸ نیسان ۱۳۲٤
۱۳۲۶	آرناوودکوی حریقی ۲۵ مایس ۱۳۲٤
۱۳۲۶	سلانیك الکتریق تراموایناك رسم کشادی ۱٤ حزیران ۱۳۲٤

طونه‌ده برهفته

عثمانلیلرك بیك تورلو خاطرات تاریخیه‌لرینی احتوا ایده‌ن طونه نهری اوزرنده تامنبعندن منصبنه یعنی آلمانیادن قاره‌دکیزه قدر واپورله ، احمد احسان بك طرفندن اجرا ایدلمش بك پارلاق برسیاحتی حاکیدر . طونه‌یه عائد متعدد رسملرله مزین اولدیغی حالده فیئاتی ۱۰۰ پاره‌در .

ربیع الاول — مارت

ایام	ربیع الاول	مارت	مارت افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر د	س	ملاحظات
پنجشنبه	٢٥	١	١٤	١٢	٦	آصمه‌لره‌صو یورومه زمانی
✻ جمعه	٢٦	٢	١٥	١٠		قرلنغجلرك کله زمانی
جمعه‌ایرتسی	٢٧	٣	١٦	٩		
پازار	٢٨	٤	١٧	٧		آخر بردالعجوز
پازارایرتسی	٢٩	٥	١٨	٥		
صالی	٣٠	٦	١٩	٣		
چهارشنبه	١	٧	٢٠	٢		ربیع الاخر
پنجشنبه	٢	٨	٢١	١		نوروز سلطانی تحویل شمس بحمل ٧ ساعت ٤١ دقیقه
✻ جمعه	٣	٩	٢٢	٥٨	٥	اول موسم بهار
جمعه‌ایرتسی	٤	١٠	٢٣	٥٦		
پازار	٥	١١	٢٤	٥٥		قوز قاووران فورتنه‌سی
پازارایرتسی	٦	١٢	٢٥	٥٣		بشارت حمل مریم افرنجی
صالی	٧	١٣	٢٦	٥٢		
چهارشنبه	٨	١٤	٢٧	٥٠		ثروت فنونك یوم تأسیسی ١٣٠٧
پنجشنبه	٩	١٥	٢٨	٤٧		اغاچلرك یشرمسی
✻ جمعه	١٠	١٦	٢٩	٤٦		چایلاقلرك کلیشی
جمعه‌ایرتسی	١١	١٧	٣٠	٤٥		فورتنه
پازار	١٢	١٨	٣١	٤٤		اول سفر دریا
پازارایرتسی	١٣	١٩	١	٤٢		نیسان افرنجی
صالی	١٤	٢٠	٢	٤٠		چیچکلرك آچیلمه زمانی
چهارشنبه	١٥	٢١	٣	٣٨		
پنجشنبه	١٦	٢٢	٤	٣٧		
✻ جمعه	١٧	٢٣	٥	٣٥		بلبللرك اوتمه زمانی
جمعه‌ایرتسی	١٨	٢٤	٦	٣٣		
پازار	١٩	٢٥	٧	٣٢		بشارت حمل مریم رومی بیضهٔ سرخ (بیوك پاسقالیه)
پازارایرتسی	٢٠	٢٦	٨	٣٠		قرلانغج فورتنه‌سی
صالی	٢١	٢٧	٩	٢٨		
چهارشنبه	٢٢	٢٨	١٠	٢٧		ازدواج جمل
پنجشنبه	٢٣	٢٩	١١	٢٥		
✻ جمعه	٢٤	٣٠	١٢	٢٤		فورتنه
جمعه‌ایرتسی	٢٥	٣١	١٣	٢٣		

ربیع الآخر — نیسان

ایام	ربیع الآخر	نیسان	نیسان افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر د	س	ملاحظات
پازار	٢٦	١	١٤	٢١	٥	
پازارایرتسی	٢٧	٢	١٥	١٩		موسم لاله
صالی	٢٨	٣	١٦	١٨		
چهارشنبه	٢٩	٤	١٧	١٦		
پنجشنبه	١	٥	١٨	١٥		جماذی الاولی
✻ جمعه	٢	٦	١٩	١٢		قوغو فورتنه‌سی
جمعه‌ایرتسی	٣	٧	٢٠	١٢		تحویل شمس بثور
پازار	٤	٨	٢١	١٠		اول ستهٔ ثور
پازارایرتسی	٥	٩	٢٢	٩		
صالی	٦	١٠	٢٣	٧		
چهارشنبه	٧	١١	٢٤	٥		
پنجشنبه	٨	١٢	٢٥	٤		
✻ جمعه	٩	١٣	٢٦	٣		آخر ستهٔ ثور
جمعه‌ایرتسی	١٠	١٤	٢٧	١		جلوس پادشاهی ١٣٢٥
پازار	١١	١٥	٢٨	٥٩	٤	لاله‌لرك کاله ایرمسی
پازارایرتسی	١٢	١٦	٢٩	٥٨		
صالی	١٣	١٧	٣٠	٥٧		
چهارشنبه	١٤	١٨	١	٥٦		مایس افرنجی
پنجشنبه	١٥	١٩	٢	٥٤		
✻ جمعه	١٦	٢٠	٣	٥٣		
جمعه ایرتسی	١٧	٢٢	٤	٥٢		
پازار	١٨	٢٢	٥	٥١		
پازارایرتسی	١٩	٢٣	٦	٥٠		روزخضر، چیچك فورتنه‌سی
صالی	٢٠	٢٤	٧	٤٩		
چهارشنبه	٢١	٢٥	٨	٤٩		نهایت قوت بهار
پنجشنبه	٢٢	٢٦	٩	٤٧		
✻ جمعه	٢٣	٢٧	١٠	٤٥		شرق روزکارینك هبوبی
جمعه ایرتسی	٢٤	٢٨	١١	٤٤		
پازار	٢٥	٢٩	١٢	٤٣		
پازارایرتسی	٢٦	٣٠	١٣	٤٢		آخر ایام مطر

مارتده : مملکتمزده هوالر یاغمورلی وفورطنه‌لی کچر؛ قیش بیتمه‌مشدر. یازلق سبزه‌لر دیکیلیر. چیچکلرك تخملری اکیلیر. باغلر ایکنجی دفعه بودانیر. طپوراهلیه جیوجیو چیقاریرلر. میوه آغاجلری آشیلانیر؛ تا کهاتی طوکاردن فدانلر وچیچکلر محافظه اولنمه‌لیدر. هوانك برکونده برقاچ دفعه تبدل ایتمه‌سی، کونش چارپمه‌سی، نزله، برونشیت کبی عارضه‌لره سبب اولور. بونك ایچون احتیاطلی بولنمه‌لی، قیشلق البسه‌لری چیقارمامه‌لیدر.

نیسانده : هوالر یاواش یاواش دوزه‌لیر؛ برکتلی یاغمورلر یاغار؛ باغلره چوبوق غرس اولنور. آشی عملیاتنه نهایت ویریلیر، یازلق سبزه‌لرك زرعنه دوام ایدیلیر. قاوون وقارپوز اکیلیر. لیمونلقلردن صاقسیلر طیشاری چیقاریلیر. صحته کذلك اعتنا لازمدر. قیشلق البسه‌لری آغیر آغیر تبدیل ایتمه‌لیدر. فقط یوك فانیلالری بردن چیقارمامه‌لیدر.

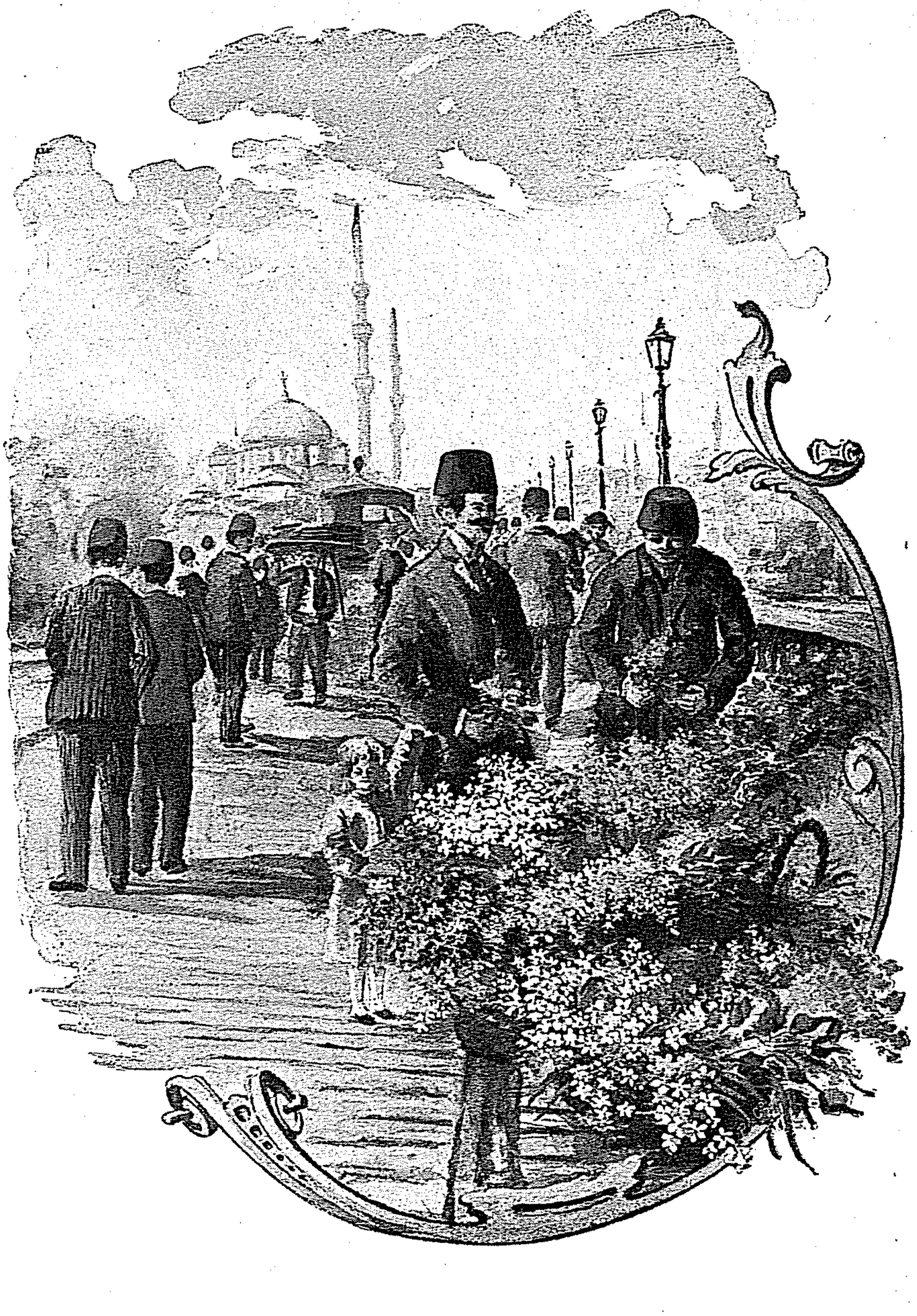

تابلو : استانبولده کوپری باشنده بهار چیچکلری

مارت ظرفنده‌كی واردات و مصارفاتك يكونی و برآيلق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

نيسان ظرفنده‌كی واردات و مصارفاتك يكونی و برآيلق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

رجب شریف — تموز

ایام	رجب	تموز	تموز افرنجی	طلوع شمس ساعتلری وسطیلر د	س	ملاحظات
پازار	٢٩	١	١٤	٣٦	٤	فرانسزلرك یوم مخصوصی
پازارایرتسی	١	٢	١٥	٣٧		شعبان زیارت مریم رومی
صالی	٢	٣	١٦	٣٨		
چهارشنبه	٣	٤	١٧	٣٩		
پنجشنبه	٤	٥	١٨	٣٩		
* جمعه	٥	٦	١٩	٤٠		فورتنه
جمعه‌ایرتسی	٦	٧	٢٠	٤٠		
پازار	٧	٨	٢١	٤١		شدت حرارت
پازارایرتسی	٨	٩	٢٢	٤٢		
صالی	٩	١٠	٢٣	٤٣		
چهارشنبه	١٠	١١	٢٤	٤٤		عیدملیٔ عثمانی
پنجشنبه	١١	١٢	٢٥	٤٥		تحویل شمس باسد
* جمعه	١٢	١٣	٢٦	٤٥		
جمعه‌ایرتسی	١٣	١٤	٢٧	٤٦		حمرت عنب
پازار	١٤	١٥	٢٨	٤٦		یپراق آشیسنك صوکی
پازار ایرتسی	١٥	١٦	٢٩	٤٨		لیلهٔ مبارکهٔ برات
صالی	١٦	١٧	٣٠	٥٠		
چهارشنبه	١٧	١٨	٣١	٥١		قزیل اریك فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٨	١٩	١	٥٢		اغستوس افرنجی
* جمعه	١٩	٢٠	٢	٥٢		اول ایام باخور (یوم ٨)
جمعه‌ایرتسی	٢٠	٢١	٣	٥٣		
پازار	٢١	٢٢	٤	٥٤		
پازارایرتسی	٢٢	٢٣	٥	٥٥		
صالی	٢٣	٢٤	٦	٧٦		
چهارشنبه	٢٤	٢٥	٧	٥٨		
پنجشنبه	٢٥	٢٦	٨	٥٩		آخر ایام باخور
* جمعه	٢٦	٢٧	٩	٥٩		
جمعه‌ایرتسی	٢٧	٢٨	١٠	٠٠	٥	
پازار	٢٨	٢٩	١١	٢		نهایت قوت کرما
پازارایرتسی	٢٩	٣٠	١٢	٣		
صالی	٣٠	٣١	١٣	٤		

رمضان المبارك — اغستوس

ایام	رمضان المبارك	اغستوس	اغستوس افرنجی	طلوع شمس ساعتلری وسطیلر د	س	ملاحظات
چهارشنبه	١	١	١٤	٠٥	٥	اول صوم مریم
پنجشنبه	٢	٢	١٥	٦		
※ جمعه	٣	٣	١٦	٧		
جمعه‌ایرتسی	٤	٤	١٧	٨		
پازار	٥	٥	١٨	٩		اوستریا ایمپراطورینك تولدی ١٨٣٠
پازارایرتسی	٦	٦	١٩	١٠		
صالی	٧	٧	٢٠	١١		
چهارشنبه	٨	٨	٢١	١٢		تغیر اوراق اشجار
پنجشنبه	٩	٩	٢٢	١٣		
※ جمعه	١٠	١٠	٢٣	١٤		تحویل شمس بسنبله
جمعه‌ایرتسی	١١	١١	٢٤	١٥		
پازار	١٢	١٢	٢٥	١٦		آخر بادسموم
پازارایرتسی	١٣	١٣	٢٦	١٧		
صالی	١٤	١٤	٢٧	١٨		
چهارشنبه	١٥	١٥	٢٨	١٩		زیارت خرقهٔ سعادت
پنجشنبه	١٦	١٦	٢٩	٢		لیلكلرك كیدیشی
※ جمعه	١٧	١٧	٣٠	٢١		مهرجان فورتنه‌سی
جمعه‌ایرتسی	١٨	١٨	٣١	٢٢		
پازار	١٩	١٩	١	٢٣		
پازارایرتسی	٢٠	٢٠	٢	٢٤		
صالی	٢١	٢١	٣	٢٥		فورتنه
چهارشنبه	٢٢	٢٢	٤	٢٦		
پنجشنبه	٢٣	٢٣	٥	٢٧		میوه‌لرك كاله ایرمسی
※ جمعه	٢٤	٢٤	٦	٢٨		
جمعه‌ایرتسی	٢٥	٢٥	١	٢٩		بیلدیرجین کچیمی فورتنه‌سی
پازار	٢٦	٢٦	٨	٣٠		قوچ آییرمه زمانی
پازارایرتسی	٢٧	٢٧	٩	٣١		لیلهٔ قدر
صالی	٢٨	٢٨	١٠	٣٢		
چهارشنبه	٢٩	٢٩	١١	٣٣		
پنجشنبه	١	٣٠	١٢	٣٤		عید فطر
* جمعه	٢	٣١	١٣	٣٥		چایلاق فورتنه‌سی

تموزده : صیجاقلرپك مؤثردر . كونلر برساعت قدرقیصالیر . قیشلق سبزه‌لر دیكیلیر . میوه‌لرك اكثری كاله ایرر . قاوون قارپوز چوغالیر . باغلرده اوچنجی چاپالامه عملیاتی اجرا ایدیلیر ؛ حیواناته قورو ات ویریلیرسه پك نافعدر . صیجاقلر انسانه طوقونور ؛ یوزده لكه‌لر حاصل اولور . دكز حماملرینك تام موسمیدر . چوق میوه یمك فساد معده‌یی موجب اولور .

آغستوسده : كیجه‌لر اوزار ؛ بعض كونلر تحمل‌فرسا صیجاقلر اولور ، زیاده‌جه چی دوشر . كتان ، خشخاش ، زعفران ، یولاف ، شلغم ، پانجار تخملری اكیلیر ؛ ایلك زیتون محصولی طوپلانیر . اوزوملر ایجه كاله ایرر . قوواندن بال آلنیر . تموز و آغستوسده احوال صحیه‌یه دقت لازمدر . صیجاقلر ومیوه‌لر انسانه طوقونه‌بیلیر . سیوری سینكلردن تحفظ لازمدر . صیتمه‌یه اوغرامامق ایچون (كینین) آلمه‌لیدر .

موز ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یکون			یکون			

اغستوس ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یکون			یکون			

شوال — ایلول

ایام	شوال المکرم	ایلول	ایلول افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (د س)	ملاحظات
جمعه‌ایرتسی	٣	١	١٤	٥, ٣٦	
پازار	٤	٢	١٥	٣٧	
پازارایرتسی	٥	٣	١٦	٣٨	
صالی	٦	٤	١٧	٣٩	انکسار کرما
چهارشنبه	٧	٥	١٨	٤٠	
پنجشنبه	٨	٦	١٩	٤٠	
* جمعه	٩	٧	٢٠	٤١	
جمعه‌ایرتسی	١٠	٨	٢١	٤٢	میلاد مریم
پازار	١١	٩	٢٢	٤٣	
پازارایرتسی	١٢	١٠	٢٣	٤٤	رأس سنهٔ هجریهٔ شمسیه ١٢٩٠
صالی	١٣	١١	٢٤	٤٥	تحویل شمس بمیزان
چهارشنبه	١٤	١٢	٢٥	٤٧	کستانه قره‌سی فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٥	١٣	٢٦	٤٨	عیدالصلیب
* جمعه	١٦	١٤	٢٧	٤٩	
جمعه‌ایرتسی	١٧	١٥	٢٨	٥٠	اغاجلردن صولرك چکیلمه‌سی زمانی
پازار	١٨	١٦	٢٩	٥١	
پازارایرتسی	١٩	١٧	٣٠	٥٢	
صالی	٢٠	١٨	١	٥٢	تشرین اول افرنجی
چهارشنبه	٢١	١٩	٢	٥٤	قوش کچیمی فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٢	٢٠	٣	٥٥	
* جمعه	٢٣	٢١	٤	٥٦	
جمعه‌ایرتسی	٢٤	٢٢	٥	٥٧	آوستریا ایمپراطورینك اسم کونی
پازار	٢٥	٢٣	٦	٥٨	
پازارایرتسی	٢٦	٢٤	٧	٥٠	
صالی	٢٧	٢٥	٨	٦, ٠٠	
چهارشنبه	٢٨	٢٦	٩	١	ییراق دوکمی زمانی
پنجشنبه	٢٩	٢٧	١٠	٢	
* جمعه	٣٠	٢٨	١١	٣	
جمعه‌ایرتسی	١	٢٩	١٢	٤	ذی‌القعده
پازار	٢	٣٠	١٣	٦	مریم انا فورتنه‌سی

ذی‌القعده — تشرین اول

ایام	ذی‌القعده	تشرین اول	تشرین اول افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (د س)	ملاحظات
پازارایرتسی	٣	١	١٤	٦, ٠٧	
صالی	٤	٢	١٥	٨	اول‌ایام مطر
چهارشنبه	٥	٣	١٦	٩	
پنجشنبه	٦	٤	١٧	١٠	
* جمعه	٧	٥	١٨	١١	
جمعه‌ایرتسی	٨	٦	١٩	١٢	قرلانغیج فورتنه‌سی
پازار	٩	٧	٢٠	١٣	
پازارایرتسی	١٠	٨	٢١	١٤	اول ایام غرس اشجار
صالی	١١	٩	٢٢	١٦	باغ بوزومی
چهارشنبه	١٢	١٠	٢٣	١٧	
پنجشنبه	١٣	١١	٢٤	١٨	
* جمعه	١٤	١٢	٢٥	١٩	
جمعه‌ایرتسی	١٥	١٣	٢٦	٢٠	برودت میاه
پازار	١٦	١٤	٢٧	٢١	
پازارایرتسی	١٧	١٥	٢٨	٢٢	شدت ریاح
صالی	١٨	١٦	٢٩	٢٤	اغاج کسمه زمانی
چهارشنبه	١٩	١٧	٣٠	٢٥	بالق فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٠	١٨	٣١	٢٦	
* جمعه	٢١	١٩	١	٢٧	تشرین ثانیٔ افرنجی، روسیه ایمپراطورینك قعودی
جمعه‌ایرتسی	٢٢	٢٠	٢	٢٩	
پازار	٢٣	٢١	٣	٣٠	
پازارایرتسی	٢٤	٢٢	٤	٣١	نهایت قوت‌خریف
صالی	٢٥	٢٣	٥	٣٢	فورتنه
چهارشنبه	٢٦	٢٤	٦	٣٣	
پنجشنبه	٢٧	٢٥	٧	٣٤	
* جمعه	٢٨	٢٦	٨	٣٦	روز قاسم
جمعه‌ایرتسی	٢٩	٢٧	٩	٣٧	
پازار	١	٢٨	١٠	٣٨	ذی‌الحجه
پازارایرتسی	٢	٢٩	١١	٣٩	ایتالیا قرالنك تولدی
صالی	٣	٣٠	١٢	٤٠	
چهارشنبه	٤	٣١	١٣	٤١	

ایلولده : آرتق صغوقلر باشلار . کیجه‌لرا کثریا پك باردر . صباحلری سیس زیاده‌در . آرپه ، یولاف، قیش پاتاتسی ، طورپ، چاودار ، بغدای، ابه کومجی ، قرنه‌بهار ، اسپناق زرع اولونور .

صوك‌بهار میوه‌لرینك زمان اقتطافیدر . اوزوم ایله تداوی ، بروسه قاپلیجه‌لرینی زیارت بوآیده‌در . صیفیه‌لردن عودت ایته‌لیدر .

تشرین‌اولده : خزان‌روزکارلری باشلار . قاسم بوآیده‌در . سفردریایه‌نهایت ویریلیر. ایلولده‌باشلانان باغ بوزومنه ختام ویلیر . آغاج دیکمك ایچون اك مناسب موسم بوآیدر . بقله وایلك بهار اسپناغی ، بزلیه زرع اولونور . صاقسیلر « سه‌ر » ه آلنیر . طاووقلره [illegible] یرلری دکیشدیریلیر .

ایلول ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یکون			یکون			

تشرین اول ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یکون			یکون			

صفرالخیر — کانون ثانی

ایام	صفرالخیر	کانون ثانی	کانون ثانی افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر د	س	ملاحظات
صالی	٦	١	١٤	٢٠	٧,	رأس سنهٔ میلادیه ١٩١٣
چهارشنبه	٧	٢	١٥	٢٠		
پنجشنبه	٨	٣	١٦	٢٠		فورتنه
* جمعه	٩	٤	١٧	١٩		
جمعه ایرتسی	١٠	٥	١٨	١٩		
پازار	١١	٦	١٩	١٩		خاچك صویه اتلمسی
پازارایرتسی	١٢	٧	٢٠	١٨		تحویل شمس بدلو
صالی	١٣	٨	٢١	١٨		
چهارشنبه	١٤	٩	٢٢	١٧		
پنجشنبه	١٥	١٠	٢٣	١٧		
* جمعه	١٦	١١	٢٤	١٦		
جمعه‌ایرتسی	١٧	١٢	٢٥	١٥		
پازار	١٨	١٣	٢٦	١٤		فورتنه
پازارایرتسی	١٩	١٤	٢٧	١٤		المانیا امپراطورینك تولدی ١٨٥٩
صالی	٢٠	١٥	٢٨	١٣		شدت سرما
چهارشنبه	٢١	١٦	٢٩	١٢		آیاندون فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٢	١٧	٣٠	١١		آخر اربعین
* جمعه	٢٣	١٨	٣١	١٠		اول خمسین
جمعه‌ایرتسی	٢٤	١٩	١	٩		شباط افرنجی
پازار	٢٥	٢٠	٢	٨		
پازارایرتسی	٢٦	٢١	٣	٧		
صالی	٢٧	٢٢	٤	٦		ازدواج حیوانات
چهارشنبه	٢٨	٢٣	٥	٤		
پنجشنبه	٢٩	٢٤	٦	٤		غایت قوت سرما
* جمعه	٣٠	٢٥	٧	٣		فورتنه
جمعه‌ایرتسی	١	٢٦	٨	١		ربیع الاول
پازار	٢	٢٧	٩	٠٠	٧,	
پازارایرتسی	٣	٢٨	١٠	٥٩	٦,	
صالی	٤	٢٩	١١	٥٨		
چهارشنبه	٥	٣٠	١٢	٥٦		
پنجشنبه	٦	٣١	١٣	٥٥		فورتنه

ربیع الاول — شباط

ایام	ربیع الاول	شباط	شباط افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر د	س	ملاحظات
* جمعه	٧	١	١٤	٥٤	٦,	
جمعه ایرتسی	٨	٢	١٥	٥٣		اغاج دیکمه زمانی
پازار	٩	٣	١٦	٥٢		
پازارایرتسی	١٠	٤	١٧	٥٠		ازدواج طیور
صالی	١١	٥	١٨	٥٠		تحویل شمس بحوت
چهارشنبه	١٢	٦	١٩	٤٨		لیلهٔ مولدالنبی علیه‌وسلم
پنجشنبه	١٣	٧	٢٠	٤٦		برنجی جمره هوایه
* جمعه	١٤	٨	٢١	٤٥		فورتنه
جمعه‌ایرتسی	١٥	٩	٢٢	٤٤		
پازار	١٦	١٠	٢٣	٤٣		فورتنه
پازارایرتسی	١٧	١١	٢٤	٤١		
صالی	١٨	١٢	٢٥	٣٩		
چهارشنبه	١٩	١٣	٢٦	٣٨		
پنجشنبه	٢٠	١٤	٢٧	٣٦		ایکنجی جمره صویه
* جمعه	٢١	١٥	٢٨	٣٥		
جمعه‌ایرتسی	٢٢	١٦	١	٣٣		لیلکلرك کله زمانی
پازار	٢٣	١٧	٢	٣٢		
پازارایرتسی	٢٤	١٨	٣	٢٩		انکسار سرما
صالی	٢٥	١٩	٤	٢٨		
چهارشنبه	٢٦	٢٠	٥	٢٧		فورتنه
پنجشنبه	٢٧	٢١	٦	٢٦		اوچنجی جمره طپراغه
* جمعه	٢٨	٢٢	٧	٢٤		جریان ماء اشجار
جمعه‌ایرتسی	٢٩	٢٣	٨	٢٣		باغ بودامه زمانی
پازار	١	٢٤	٩	٢٢		قلم آشیسی زمانی ربیع الاول
پازارایرتسی	٢	٢٥	١٠	١٩		
صالی	٣	٢٦	١١	١٨		اول برد عجوز فورینه
چهارشنبه	٤	٢٧	١٢	١٦		
	٥	٢٨	١٣	١٤		اصمه‌لره صویورمه زمانی

کانون ثانیده : قیش بوتون شدتی کوسترر . بویوك فورطنه‌لر اولور . کونلر اوزامغه باشلار . باغلره کوبره نقل اولونور . کوتوکلر طفیلاته قارشی بادانه ایدیلیر . آغاجلرك قورومشلری کسیلیر . اشجار غرس ونقل اولونور . لیمونلقلرك حرارتی اون درت درجه‌دن آشاغی دوشمه‌ملیدر . قوزیلر طوغورمغه باشلار . قازلر طاووقلر یومورطلار . قیزاق اکلنجه‌لری بو آیده‌در .

شباطده : موسم شتا آرتق ختامه یوزطوتار . شباطیا ایکی یا بر کون اکسیك اولدیغی ایچون « قیصیر » آی دیرلر . باغلر بودانیر . آشی یاپیله‌جقسه چوبوقلر احضار ایدیلیر . غرسیاته دوام اولونور . قلم آشیسنه باشلانیر . تارلالرك صویی آقیدیلیر . سبزه باغچه‌لری تمیزله‌نیر . بوتون میوه آغاجلری بودانیر . هوالر مساعده ایتدکجه حیوانات قیره چیقاریلیر . طاووقلر قولوچقه اولورلر . هوالر بعضاً آجدیغی ایچون وجه د امراضه بادی ... . جمره‌لر بو آیده دوشر .

كانون ثانى ظرفنده‌كى واردات ومصارفاتك يكونى وبر آيلق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

شباط ظرفنده‌كى واردات ومصارفاتك يكونى وبر آيلق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

هر آی ظرفنده کوندوز وکیجه‌لرك امتداد وتناقصی

کوندوزلرك امتدادی ، کیجه‌لرك تناقصی

	ثانیه	دقیقه	ساعت
کانون اولك طقوزندن نهایتنه	۰۰	۱۸	۰
کانون ثانی ابتداسندن »	۰۸	۰٤	۱
شباط » »	٥۲	۱٤	۱
مارت » »	۰۰	۲٤	۱
نیسان » »	٤۰	۱۰	۱
مایس » »	۲۰	٤۱	۰
حزیران » طقوزینه قدر	٥۰	۰۱	

کیجه‌لرك امتدادی ، کوندزلرك تناقصی

	ثانیه	دقیقه	ساعت
حزیران طقوزندن نهایتنه دکین	٤۲	۱٤	۰
تموز ابتداسندن »	۱٤	٥۷	۰
اغستوس » »	٥٤	۱۸	۱
ایلول » »	۰۲	۲۱	۱
تشرین‌اول » »	۳۲	۱٦	۱
تشرین‌ثانی » »	۲٤	٤۱	۰
کانون‌اول » طقوزینه قدر	۳٤	۰۲	۱

خسوف وکسوف

بوسنه واقع اوله‌جق خسوف وکسوفلر بروجه زیردر :

معلوم اولدیغی اوزره کونشك طوتولماسنه کسوف ، وآیك طوتولماسنه خسوف دیرلر .

بوسنه ایکی دفعه کسوف وایکی دفعه خسوف اولاجقدر . استانبول ایله بلاد عثمانیه‌دن بر خسوف وبر کسوف کوروله‌جکدر .

۱: خسوف جزئی اولوب مارتك یکرمنجی صالی کیجه‌سی واقع اوله‌جق واستانبول ایله بلاد سائرهٔ عثمانیه‌ده رؤیت اولنه‌جقدر . مذکور خسوفك استانبولده بدایت ، وسط ونهایت زمانلری :

زوالی ساعتله

	ثا	د	سا
ابتدای خسوف	٤۸	۱۷	۱۱
وسط »	۱۲	۰٦	۱۲
نهایت »	۲٦	٥٤	۱۲

۲ : کسوف جزئی اولوب نیسانك دردنجی چهارشنبه کونی وقوعبوله‌جق واستانبول ایله بلاد شائرهٔ عثمانیه‌دن رؤیت اولنه‌جقدر .

کسوف مذکورك استانبولده بدایت ، وسط ونهایت زمانلری .

	زوالی ساعتله		
	ثا	د	سا
ابتداء کسوف	۰۰	۲۶	۱
وسط »	۰۰	٤۹	۲
نهایت »	۰۰	۵۱	۳

استانبولده حساب وسطی ایله احوال هوائیه

قارلی کونلر	۱٤	میزان هوانك ارتفاعی	۷۶,۵
یاغمورلی کونلر	۷۰	درجهٔ حرارت	۱۷,۵
پویراز هواسی	۱٤۳	ارتفاع مطر	۷۱,۱۲۵
لودوس هواسی	۱۲۲	فورطنه‌لی کونلر	۱۵

استانبولده وقت زوالده یعنی ساعت ۱۲ ایکن ممالك آتیه‌ده شویله‌در :

استانبول			۱۲	نیویورق	کیجه یاریسندن صکرا	۳۲	۵
اسکندریه		۱۰	۱۲	ریودوژانه‌یرو	» »	۳۹	۷
پترسبورغ		۲۳	۱۲	لیزبون	صباح	۵٤	۹
موسقووا		۳	۱	دوبلن	»	۳	۱۰
شام		۵۰	۱۲	مادرید	»	۱۵	۱۰
مدینه		۱۰	۱	لوندره	کوندوز	۲۶	۱۰
طهران		۵۶	۱	پارس	»	۳۰	۱۰
بخارا		٤۲	۲	جزایر	»	٤۰	۱۰
بومبای		۱۸	۳	روما	»	۱۸	۱۱
زنکبار		۷	۱	برلین	»	۲٤	۱۱
باتاویا		۳۹	۵	ویانه	»	۳۶	۱۱
پکین		۱۷	۶	استقهولم	»	٤۲	۱۱
سیدنه‌ی		۳۱	۸	امید برونی	»	٤۶	۱۱
مکسیقو	کیجه یاریسندن صکرا	۵۰	۳	وارشووا	»	۵۷	۱۱
باناما	» »	۱۸	۵	آتینه	»	۱۰	۱۲
واشینغتون	» »	۲۸	۵	بکرش	»	۳۰	۱۲

ایام ولیالئ مبارکهٔ اسلامیه

لیلهٔ رغائب عمیمة المواهب	:	حزیرانك سکزنجی جمعه کیجه‌سی
لیلهٔ معراج سعادت منهاج	:	حزیرانك یکرمی طقوزنجی جمعه کیجه‌سی
لیلهٔ مبارکهٔ برات	:	تموزك اون آلتنجی پازارایرتسی کیجه‌سی
غرهٔ شهر صیام	:	آغستوسك برنجی چهارشنبه کونی
زیارت حرقهٔ سعادت	:	« اون بشنجی چهارشنبه کونی
لیلهٔ جلیلهٔ قدر	:	« یکرمی یدنجی پازارایرتسی کیجه‌سی
عید سعید فطر	:	« اوتوزنجی پنجشنبه کونی
عید سعید اضحی	:	تشرین ثانینك آلتنجی صالی کونی
رأس سنهٔ هجریهٔ قمریه ۱۳۳۱	:	تشرین ثانینك یکرمی یدنجی صالی کونی
یوم عاشورا	:	کانون اولك آلتنجی پنجشنبه کونی
لیلهٔ مولدالنبی ع . م	:	شباطك آلتنجی چهارشنبه کیجه‌سی

عید ملئ عثمانی

ملت معظمهٔ عثمانیه‌نك استرداد حریت ایتمه‌سی وقانون اساسینك دفعهٔ ثانیه اولارق اعلانی

۲٤ جماذی‌الاخر ۱۳۲۶

۱۰ تموز ۱۳۲٤

مجلس مبعوثانك دفعهٔ ثانیه اولارق یوم کشادی

۲۳ ذی‌القعده ۱۳۲۶

٤ کانون اول ۱۳۲٤

بوسنه مبادئ فصول اربعه

	ثا د سا	
ایلك بهار	٣٨ ، ٠٧ ، ٧	مارتك سكزنجی پنجشنبه كیجه‌سی
یاز	٥١ ، ٣٥ ، ١	حزیرانك طقوزنجی جمعه ایرتسی كیجه‌سی
صوك بهار	٠٩ ، ٠١ ، ٦	ایلولك اوننجی پازار ایرتسی كونی
قیش	٤٥ ، ٠٠ ، ٢	كانون اولك طقوزنجی پازار كونی

بوسنه امتداد فصول اربعه

	ثا د سا كون
ایلك بهار	١١ ، ٤٨ ، ١٩ ، ٩٢
یاز	٤٥ ، ٥٠ ، ١٤ ، ٩٣
صوك بهار	٣٢ ، ٣٦ ، ١٨ ، ٨٩
قیش	٨ ، ٣٣ ، ٠٠ ، ٨٩

أو بارومتروسی

انجه اوزون، شیشه‌دن بربوری درونته زیرده محرر مواد، شیشه‌نك اغزینه یاقین بردرجه‌یه كلنجه‌یه قدر طولدیریلوب اوندن صوكره شیشه مانتار ومهر مومی ایله لایقیله طیقانیر .

٢ درهم كافوری ـ ٠،٥ درهم كهرجله ـ ٠،٥ درهم نشادر روحی ـ ١٧،٥ درهم اینبیقدن چكلمش اسپرتو ـ ١٧،٥ درهم ماء مقطر .

أو بارو متروسی ایله تبدلات هوائیه‌یی آكلامق

شیشه‌نك ایچنده‌كی اجزانك براق كورونه‌سی لطافت هوایه، بولانیق كورونه‌سی یاغموره ، دیبنده طورطولا نماسی هوانك ثقیل اولماسنه ویاخود بوزولماسنه، اجزاء مذكوره‌نك بولانوب ایچنده كوچك قیویلجم كبی شیلر كورنمسی هوانك ثقیل وقپالی طوراجغنه ویاخود قار یاغاجغنه واجزانك اوست طرفلرنده ایپلك كبی شیلر پیدا اولماسی ده روزكار چیقاجغنه، ایكنه كبی شیلر كورنمه‌سی دخی هوانك رطوبتلی وبلوطلی اولاجغنه دلالت ایدر .

سانتيغراد، رەاومور وفارنايت ترمومترولرينك يكديكرينه تحويلى

سانتيغراد	رەاومور	فارنايت	سانتيغراد	رەاومور	فارنايت
٠	٠,٠	٣٢,٠	٢٦	٢٠,٨	٧٨,٨
١	٠,٨	٣٣,٨	٢٧	٢١,٨	٨٠,٦
٢	١,٦	٣٥,٦	٢٨	٢٢,٤	٨٢,٤
٣	٢,٤	٣٧,٤	٢٩	٢٣,٢	٨٤,٢
٤	٣,٢	٣٩,٢	٣٠	٢٤,٠	٨٦,٠
٥	٤,٠	٤١,٠	٣١	٢٥,٦	٨٧,٨
٦	٤,٨	٤٢,٨	٣٢	٢٦,٤	٨٩,٦
٧	٥,٦	٤٤,٦	٣٣	٢٧,٢	٩١,٤
٨	٠,٠	٤٦,٤	٣٤	٢٨,٤	٩٣,٢
٩	٧,٢	٤٨,٢	٣٥	٢٨,٨	٩٥,٠
١٠	٨,٠	٥٠,٠	٣٦	٢٩,٦	٩٦,٨
١١	٨,٨	٥١,٨	٣٧	٣٠,٤	٩٨,٦
١٢	٩,٦	٥٣,٦	٣٨	٣١,٢	١٠٠,٤
١٣	١٠,٤	٥٥,٤	٣٩	٣٢,٠	١٠٢,٢
١٤	١١,٢	٥٧,٢	٤٠	٣٢,٨	١٠٤,٠
١٥	١٢,٠	٥٩,٠	٤١	٣٣,٦	١٠٥,٨
١٦	١٢,٨	٦٠,٨	٤٢	٣٤,٤	١٠٧,٦
١٧	١٣,٦	٦٢,٦	٤٣	٣٥,٢	١٠٩,٤
١٨	١٤,٤	٦٤,٤	٤٤	٣٦,٠	١١١,٢
١٩	١٥,٢	٦٦,٢	٤٥	٣٦,٨	١١٣,٠
٢٠	١٦,٠	٦٨,٠	٤٦	٣٧,٦	١١٤,٨
٢١	١٦,٨	٦٩,٨	٤٧	٣٨,٤	١١٦,٦
٢٢	١٧,٦	٧١,٦	٤٨	٣٩,٢	١١٨,٤
٢٣	١٨,٤	٧٣,٤	٤٩	٤٠,٠	١٢٠,٢
٢٤	١٩,٢	٧٥,٠	٥٠	٤٠,٨	١٢٢,٠
٢٥	٢٠,٠	٧٧,٠	٥١		١٢٣,٨

ایام مخصوصهٔ خرستیانیه

تقویم شمسی‌یه تابع اولان ایام

۲۵	کانون اول	— میلاد عیسی (بو کوندن صکره کلن بازار کونی ابراهیم، اسحق، یعقوب، یوسف، داود ، سلیمان (ع . م) ایله توراتده مذکور صلحا ایچوندر .
۲۶	»	— مریمك مادر مسیح اولدیغنی تذکار مخصوصدر .
۲۷	»	— نصرانیت یولنده فدای جان ایدن استفان نامنه .
۱	کانون ثانی	— (رأس سنهٔ میلادیه) ختان عیسی . ینه بو کون قیصریه‌یه پسقپوسی واسیلیوس ایچوندر . (لاتینلر ۳۱ کانون اولده ، ارمنیلر ۲ کانون ثانیده اجرا ایدرلر .)
٦	»	— تعمید عیسی (ارمنیلر میلاد ایله تعمیدی بر کونده یعنی ۱ کانون ثانیده اجرا ایدرلر)
۷	»	— یحیی علیه‌السلام نامنه .
۱۷	»	— مصرلی آنطونیوس نامنه (لاتینلر ۲۹ کانونده ، ارمنیلر ۱۹ رومیده تذکار ایدرلر .)
۱۸	»	— اسکندریه پطریقی آناستاسیوس ایله کیریلوس نامنه .
۲۰	»	— راهب افتمیوس نامنه . (اورتودوقسلر اجرا ایدر .)
۲۱	»	— فدا کاران رهباندن آناستاسیوس نامنه . (اورتودوقسلره مخصوصدر .)
۲۵	»	— استانبول پطریقی غریغورنامنه (ارمنیلره مخصوصدر .)
۲۷	»	— استانبول پطریقلرندن یوانیس خرستوسیوس نامنه (اورتودوقسلره لاتینلره مخصوص ۳ کون .)
۳۰	»	— قیصریه پسقپوسی واسیلیوس ایله غره غوار نامنه (بوکا مکتب یورطیسی دخی دینیلور .)
۲	شباط	— مریمك ذات مسیحی تولدینك قرقنجی کونی بیت‌اللحمه کوتوریشنی تذکاره مخصوصدر (ارمنیلر ۱٦ شباطده اجرا ایدرلر .)
۸	»	— ذکریا (ع . م) نامنه .
۱۰	»	— لاپسکیده راهب خرالامبوس نامنه (اورتودوقسلره مخصوصدر .)
۱۷	»	— مقتول تئه‌دوس نامنه ایلك پرهیز هفته‌سنده ارمنیلرله برابر دخی تذکار ایدرلر .
۹	مارت	— قرق چوجق نامنه .
۲۵	»	— بشارت حمل مریم .
۲۳	نیسان	— نصارادن یورگیوس ایچون (لاتینلر افرنجینك ۲۳ نده .)
۹	مایس	— اشعیا (ع . م) نامنه .
۲۰	»	— بیوك قسطنطینك والده‌سی (الهنا) ایچون .
۲٤	حزیران	— ولادت یحیی (ع . م) نامنه .
۲۹	»	— حواریوندن پەتروس وپاولوس نامنه .
۳۰	»	— عموم حواریون ایچون .
۲	تموز	— التئام لباس مریم .
۲۱	»	— الیاس (ع . م) ایچون .

٢٥ تموز — والدهٔ مریم ایچون .

٢٦ « اعزات نصارادن پاراشکیوه نامنه (اورتودوقسلرك یوم مخصوصیدر .)

٦ اغستوس — (عید تجلی) حواریوندن پتروس ، پاولوس یاقوسك بعدالرفع مسیحی طورسیناده رؤیتلرینی تذکار ایچون (ارمنیلر بوکوندن اول ویاصوکره کلن پازار کوننه تصادف ایتدیررلر .)

١٥ « — وفات مریم (اون بش کون اول پرهیز باشلار .)

٢٠ « — شموئیل (ع . م) .

٢٩ « — یحیی (ع . م) .

٣٠ « — میان مریمی تلثیم نامنه .

٥ ایلول — موسی (ع . م) ایچون .

٨ « — ولادت مریم .

١٤ « — صلیبی کشف ایدن (الهنا) یه تشکر ایچون .

٢٤ « — حواریوندن یوحنان ایچون .

٦ تشرین اول — حواریوندن طوما ایچون .

٧ « — حواریوندن لوقا ایچون .

٢٦ « — مقتول دیمتریبوس ایچون (اورتودوقسلرك)

٨ تشرین ثانی — ملائکهٔ مقربین نامنه .

٢١ « — عید تقدمه (مریمك یدی یاشنده ایکن معبده خادم اولدیغنی تذکاردر .)

٢٥ « — اعزاندن (اقاتریتی) نامنده‌کی مقتوله ایچون (اورتودوقسلرله برابر لاتینلرده طوتار.)

٣٠ « — حواریوندن اك اول استانبوله کلن آندریاس ایچون .

٥ کانون اول — عابد صاوا ایچون (لاتین واورتودوقس) .

٦ « — پسقپوس نیقولائوس ایچون .

٧ « — عید بکارت .

٩ « — مریمك رحم مادره دوشدیکی کونی تذکار ایچوندر .

١٣ « — قبریس پسقپوسی اسپیریدون نامنه .

١٧ « — دانیال (ع . م) ایله عظمای نصارادن (آنانیا) و (آزاریا) و (میقائیل)ناملرینه .

٢٥ « — میلاد عیسی (ع . م) .

سبعینیه : پاسقالیه‌دن ٧٠ کون اول اولان پازار (بوکونده مسیحك کمرکجی ایله یهودی کاهن حقنده‌کی بیاناتی تذکار ایدیلیور) .

پاسقالیه : ٦٣ کون مقدمکی پازار (مسیحك ولد سفیه حقنده مثالی یاد ایدیلور .

پاسقالیه : ٥٦ کون اول‌اولان پازار (کالسان عوامده ات کسیمی هفته‌سی دینیلور . (ومسیحك یوم قیامت حقنده‌کی کلماتی تذکار ایدیلور .)

پاسقالیه‌دن : ٤٩ کون مقدمکی پازار (بوکا عوام پرهیزهفته‌سی دیر . مسیحك جد بنی‌بشر حقنده‌کی کلماتی یاد اولنور .)

پرهیز کبیر : پاسقالیه‌دن ٧ هفته ٤٣ کون مقدمکی پازار (بوکون سلانیك متروپولیدی غره‌غوریوس پالامیدیس یاد اولنور .)

عيدالرمادل : پرهيزك برنجى چهارشنبه‌سنده اجرا اولنور .
ارائهٔ‌صليب : پرهيزك ايلك پازار كونى .
پاسقاليادن : يكرمى‌يدى‌كون مقدمكى پازار (استانبول پطريقلرندن نردبانلى يوانيس ذكر ايديلور.)
پاسقاليادن : ٣١ كون اولكى پازار . مصرلى برنائبه‌يى تذكار ايچون .
پاسقاليادن : ١٤ كون اولكى پازار . (مسيحك برصپايه راكباً جليله‌دن قدسه عودتى‌تخطرايديلور. بركون اولده احياى‌الاموات ايديشى ياد اولنور .)
وقعهٔ يوسف وذليخا : پاسقاليادن ٦ كون اولكى پازارايرتسى .
مخدرات عشره : پاسقاليادن ٥ كون اولكى‌صالى . (يودانك مسيحه‌اولان اهانتنه اظهارماتم‌ايديلور.)
پاسقاليادن : ٣ كون اولكى پنجشنبه (مسيحك حواريون ايله صوك ايتديكى طعام تذكار ايديلور .)
جمعهٔ مباركه : پاسقاليادن بركون اولكى جمعه (يوم مذكورده صليب مسيح نامنه ماتم وصوم اجرا ايديلور .)
پرهيزك صوك كونى دفن مسيح يورطيسى‌در . بيضهٔ‌سرخ پاسقاليه‌سى . (بوكون مسيحك مرقددن خروجى زعم اولنمغله تشكراً بايرام ياپيلور .)
عروج عيسى : پاسقاليادن قرق كون صكره‌كى پنجشنبه .
پاسقاليادن : ٥ كون صوكره‌كى‌پازاردركه (پانته‌قوت) دينلور . بوكون روح‌القدسك حواريون اوزرينه نزولى تذكار ايديلور .
عدالاقانيم: پانته‌قوتدن تام برهفته‌صكره‌كى پازار. سعين ثانى پاسقاليانك ٧نجى كونى (بوكوندن بدأ ايله لاتين مذهبنده بولنانلر (Fête-Dieu) ليوك يورطى‌طوتارلر.)

ملوك اسلاميه

خلفاى راشدين « رضعم »

مدت خلافتلرى ٣٠ سنه

سنهٔ هجريه		سنه	آى	كون	سنى
١١—١٣	ابوبكرالصديق	٢	٣	١٠	٦٣
١٣—٢٣	عمرالفاروق	١٠	٦	٥	٦٣
٢٣—٣٥	عثمان بن عفان	١١	١١	٢٥	٨٨
٣٦—٤٠	على بن ابى طالب	٤	٩	٣	٦٣

ملوك بنى اميه

« سفيانيه عائله‌سى »

سنهٔ هجريه		سنه	آى	كون	سنى
٤١—٦٠	معاويه بن ابى سفيان	١٩	٣	٠	٧٨
٦٠—٦٤	يزيد بن معاويه	٣	٨	٠	٣٨
٦٤—٦٤	معاويه بن يزيد	٠	١	١٠	٢١

« مروانیه عائله‌سی »

٦٤—٦٥	مروان بن‌الحکم	٠	١٠	٠	٦٣
٦٥—٨٦	عبدالملك بن مروان	٢١	٥٥	١٥	٦٠
٨٦—٩٦	ولید بن عبدالملك	٩	٨	٠	٤٨
٩٦—٩٩	سلیمان بن عبدالملك	٢	٨	٠	٤٥
٩٩—١٠١	عمرابن‌العبدالعزیز	٢	٥	٠	٣٩
١٠١—١٠٥	یزید ابن عبدالملك	٤	١	٠	٢٩
١٠٥—١٢٥	هشام بن عبدالملك	١٩	٨	٥	٥٢
١٢٥—١٢٦	یزید بن ولید بن‌عبدالملك	١	٢	٢٢	٤٢
١٢٦—١٢٦	یزید بن ولید بن عبدالملك	٠	٥	٠	٤٠
١٢٦—١٢٧	ابراهیم بن ولید عبدالملك	٠	٢	١٠	٣٨
١٢٧—١٣١	مروان بن محمد بن مروان	٥	١٠	٠	٦٠

ملوك عباسیه

مدت حکومتلری سنه ٥٢٤

سنهٔ هجریه		سنه	آی	کون	سنی
١٣٢—١٣٦	ابوالعباس‌السفاح	٤	٨	٠	٣٢
١٣٦—١٥٨	ابوجعفر المنصور	٢٢	٠	٠	٦٣
١٥٨—١٦٩	مهدی محمد بن ابو عبدالله	١٠	١	١٥	٤٢
١٦٩—١٧٠	موسی هادی ابن‌المهدی	١	١	٢٣	٢٥
١٧٠—١٩٣	هرون‌الرشید بن المهدی	٢٣	٢	١٩	٤٥
١٩٣—١٩٨	محمدالامین بن هرون	٤	٧	٢٣	٢٩
١٩٨—٢١٨	عبدالله مأمون برهرون	٢٠	٥	٢١	٤٨
٢١٨—٢٢٧	محمدالمعتصم بالله بن هرون	٨	٨	٢	٤٨
٢٢٧—٢٣٢	الواثق بالله هارون بن‌المعتصم	٥	٩	٦	٣٦
٢٣٢—٢٤٧	المتوکل علی الله جعفر بن‌المعتصم	١٤	٩	٩	٤١
٢٤٧—٢٤٨	المستنصر بالله محمد بن جعفر	٠	٦	٢	٢٤
٢٤٨—٢٥١	المستعین بالله احمد بن محمد	٣	٩	٠	٣١
٢٥١—٢٥٥	المعتز بالله محمد بن جعفر	٣	٧	٠	٢٣
٢٥٥—٢٥٦	المهتدی بالله محمد بن هارون	٠	١١	١٥	٣٩
٢٥٦—٢٨٩	المعتمدعلی‌الله احمد بن جعفر	٢٣	٠	٠	٥٠
٢٧٩—٢٧٩	المعتضد بالله احمد بن‌الموفق طلحه	٩	٩	١٥	٤٦
٢٨٩—٢٩٥	المکتفی بالله علی بن احمد	٦	٦	٢٠	٣١
٢٩٥—٣٢٠	المقتدر بالله جعفر بن احمد	٢٤	١١	١٥	٣٨
٣٢٠—٣٢٢	القاهر بالله محمد بن احمد	١	٠	٠	٥٢
٣٢٢—٣٢٩	الراضی بالله محمد بن جعفر	٦	١٠	٠	٣٢

٣٢٩—٣٣٣	المقتضى بالله ابراهيم بن جعفر	٣	١١	٠	٦٠
٣٣٣—٣٣٤	المستكفى بالله عبدالله بن على	١	٤	١٤	٤٦
٣٣٤—٣٦٣	المطيع‌لله فضل بن جعفر	٢٩	٥	٠	٦٣
٣٦٣—٣٨١	الطايع بالله عبدالكريم بن فضل	١٧	٩	٠	٦٩
٣٨١—٤٢٢	القادربالله احمد بن اسحق بن جعفر	٣١	٣	٠	٨٦
٤٢٢—٤٦٧	القائم بامرالله عبدالله بن احمد	٤٤	٨	٠	٧٦
٤٦٧—٤٨٧	المقتدى بالله عبدالله بن محمد بن عبدالله	١٩	٥	٠	٣٩
٤٨٧—٥١٢	المستظر بالله احمد بن عبدالله	٢٦	٠	٠	٤٤
٥١٢—٥٢٩	المسترشد بالله فضل بن احمد	١٧	٦	٠	٤٣
٥٢٩—٥٣٠	الراشد بالله المنصور بن فضل	١	١١	٠	٤٣
٥٣٠—٥٥٥	المقتضى لامرالله محمد بن احمد	٢٤	٣	١٥	٦٦
٥٥٥—٥٦٦	المستنجد بالله يوسف بن محمد	١١	١	٠	٤٨
٥٦٦—٥٧٥	المستضى بنورالله حسن بن يوسف	٩	٦	١٥	٣٩
٥٧٥—٦٢٢	الناصرالدين‌الله احمد بن حسن	٤٧	٠	٠	٦٩
٦٢٢—٦٢٣	الظاهربامرالله محمد بن احمد	٠	٩	١٥	٥٢
٦٢٣—٦٤٠	المستنصر بالله منصور بن محمد	١٧	٠	٠	٥١
٦٤٠—٦٥٦	المستعصم بالله عبدالله بن منصور	١٦	١١	٠	٤٧

مصر عباسيلرى

٦٥٩—٩٢٣

				سنهٔ هجريه
١	—	المستنصر ثانى		٦٥٩
٢	—	الحاكم بامرالله احمد بن الامير حسن		٦٦١—٧٠١
٣	—	المستكفى بالله سليمان بن الحاكم بامرالله		٧٠١—٧٤٢
٤	—	الواثق بالله ابراهيم بن محمد		٧٤٢—٧٤٩
٥	—	الحاكم بامرالله احمد بن المستكفى بالله		٧٤٩—٧٥٣
٦	—	المتعضد بالله ابوبكر بن المستكفى بالله		٧٥٣—٧٦٣
٧	—	المتوكل على‌الله محمد بن المعتضد بالله		٧٦٣—٧٨٥
٨	—	المستعصم بالله عمر بن الواثق بالله ابراهيم		٧٨٥—٧٨٨
٩	—	المعتصم بالله زكريا بن الواثق بالله ابراهيم		٧٨٨—٧٩١
١٠	—	المتوكل على الله محمد بن المعتضد بالله	[ايكنجى دفعه]	٧٩١—٨٠٨
١١	—	المستعين بالله عباس بن المتوكل		٨٠٨—٨١٥
١٢	—	المعتضد بالله داود بن المتوكل		٨١٥—٨٤٥
١٣	—	المستكفى بالله سليمان بن المتوكل		٨٤٥—٨٥٥

		سنهٔ هجریه
١٤	— القائم بامرالله ابوالبقا حمزه بن المتوکل	٨٥٥ — ٨٥٩
١٥	— المستنجد بالله ابوالمحاسن یوسف بن المتوکل	٨٥٩ — ٨٨٤
١٦	— متوکل علی‌الله عبدالعزیز بن یعقوب	٨٨٤ — ٩٠٣
١٧	— مستمسك بالله یعقوب بن متوکل علی الله	٩٠٣ — ٩٢٣

خراسان ملوك سلجوقیه‌سی

٤٣٢ — ٥٥٢

		سنهٔ هجریه
١	— رکن‌الدین طغرل بك بن میکائل بن سلجوق	٤٣٢ — ٤٥٥
	سلیمان بن داود	٤٥٥
٢	— عضدالدین الب ارسلان بن داود	٤٥٥ — ٤٦٥
٣	— برنجی جلال‌الدین ملکشاه بن الب ارسلان	٤٦٥ — ٤٨٥
٤	— ناصرالدین محمود بن ملکشاه	٤٨٥ — ٤٧٨
٥	— رکن‌الدین برکیارق بن ملکشاه	٤٨٧
٦	— ایکنجی جلال‌الدوله ملکشاه بن برکیارق	٤٩٨
٧	— غیاث‌الدین محمد بن ملکشاه	٤٩٨
٨	— معزالدین سنجر بن ملکشاه	٥١١ — ٥٥٢

عراق ملوك سلجوقیه‌سی

٥١١ — ٥٩٠

		سنهٔ هجریه
١	— مغیث‌الدین محمود بن محمد	٥١١
٢	— داود بن محمود	٥٢٥
٣	— غیاث‌الدین مسعود بن محمود	٥٢٦ [دفعه ١]
٤	— برنجی رکن‌الدین طغرل بن محمود	٥٢٦
	غیاث‌الدین مسعود بن محمود	٥٢٩ [دفعه ٢]
٥	— محمد بن محمود	٥٤٧
٦	— ملکشاه بن محمود	٥٥٤
٧	— سلیمان شاه بن محمود	٥٥٥
٨	— ارسلان شاه بن طغرل	٥٥٦
٩	— ایکنجی طغرل بن ارسلان	٥٧٣ — ٥٩٠

قونیه ملوك سلجوقیه‌سی

٤٧٠ — ٧٠٧

		سنهٔ هجریه
١	— سلیمان بن قتلمش بن ارسلان پیغو بن سلجوق	٤٧٠ — ٤٧٩
	داود بن‌سلیمان	٤٧٩ — ٤٨٥
٢	— برنجی قلج ارسلان محمود بن سلیمان	٤٨٥ — ٥٠٠

٣	—	ملکشاه بن قلچ ارسلان		٥٠٠—٥١٠
٤	—	برنجی رکن‌الدین مسعود بن قلچ ارسلان		٥١٠—٥٥١
٥	—	ایکنجی عزالدین قلچ ارسلان بن مسعود		٥٥١—٥٨٨
٦	—	برنجی غیاث‌الدین کیخسرو بن قلچ ارسلان	[دفعه ١]	٥٨٨—٥٩٢
٧	—	ایکنجی رکن الدین سلیمان شاه بن قلچ ارسلان		٥٩٢—٦٠٠
٨	—	اوچنجی عزالدین قلچ ارسلان بن سلیمان شاه		٦٠٠—٦٠١
		برنجی غیاث کیخسرو بن قلچ ارسلان	[دفعه ٢]	٦٠١—٦٠٧
٩	—	برنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو		٦٠٧—٦١٦
١٠	—	برنجی علاءالدین کیقباد بن کیخسرو		٦١٦—٦٣٤
١١	—	ایکنجی غیاث الدین کیخسرو بن کیقباد		٦٣٤—٦٤٤
١٢	—	ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو	[دفعه ١]	٦٤٢—٦٤٧
١٣	—	دردنجی رکن‌الدین قلنج ارسلان بن کیخسرو	[دفعه ١]	٦٤٦—٦٤٧
		ایکنجی عزالدین کیکاوس / دردنجی رکن الدین قلچ ارسلان } بن کیخسرو	[مشترکاً]	٦٤٧—٦٥٥
١٤	—	اوچنجی علاء الدین کیقباد		
		ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو	[دفعه ٢]	٦٥٥—٦٥٨
		دردنجی رکن‌الدین قلچ ارسلان بن کیخسرو	[دفعه ٢]	٦٥٥—٦٦٣
١٥	—	اوچنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلچ ارسلان		٦٦٣—٦٨١
١٦	—	ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس	[دفعه ١]	٦٨١—٦٩٤
		فاصله		٦٩٤—٦٩٦
١٧	—	اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس		٦٩٦—٦٩٩
١٨	—	اوچنجی غیاث الدین مسعود بن کیقباد		٦٩٩—٧٠٢
		ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس	[دفعه ٢]	٧٠٢—٨٠٤
		اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس	[دفعه ٢]	٧٠٤—٧٠٧

عثمانلی پادشاهلری

		اسامیٔ سلاطین	تاریخ جلوسلری	مدت سلطنتلری (آی)	مدت سلطنتلری (سنه)	مدت عمرلری (سنه)
١	—	غازی سلطان عثمان خان اول بن ارطغرل بن سلیمان شاه	٦٩٩	١	٢٦	٧٠
٢	—	سلطان اورخان غازی بن سلطان عثمان	٧٢٠	٠	٣٥	٧٥
٣	—	خداوندکار سلطان مراد خان اول بن سلطان اورخان	٧٦١	١	٣٠	٦٥
٤	—	ییلدیرم سلطان بایزید خان اول بن مراد خداوندکار	٧٩١	٣	١٤	٤٤
٥	—	چلبی سلطان محمد خان اول بن ییلدیرم بایزید	٨١٦	٠	٨	٤٣
٦	—	سلطان مراد خان ثانی بن چلبی سلطان محمد	٨٢٤	٦	٣٠	٤٩
٧	—	فاتح سلطان محمد خان ثانی بن سلطان مراد ثانی	٨٥٥	٠	٣١	٥٣

	اسامیٔ سلاطین	تاریخ جلوسلری	مدت سلطنتلری آی	مدت سلطنتلری سنه	مدت عمرلری سنه
٨	— سلطان بایزید خان ثانی بن فاتح سلطان محمد	٨٨٦	٠	٣٢	٦١
٩	— یاوز سلطان سلیم خان بن سلطان بایزید ثانی	٩١٨	٨	٨	٥١
١٠	— قانونی سلطان سلیم خان اول بن یاوز سلطان سلیم	٩٢٦	٠	٤٨	٧٤
١١	— سلطان سلیم خان ثانی بن سلطان سلیمان قانونی	٩٧٤	٦	٨	٥٣
١٢	— سلطان مراد خان ثالث بن سلطان سلیم ثانی	٩٨٢	٨	٢٠	٥٠
١٣	— سلطان محمد خان ثالث بن سلطان مراد ثالث	١٠٠٣	٢	٩	٣٨
١٤	— سلطان احمد خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠١٢	٠	١٤	٢٨
١٥	— سلطان مصطفی خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠٢٦	٣	٠	٠
١٦	— سلطان عثمان خان ثانی بن سلطان احمد اول	١٠٢٧	٤	١٤	١٨
—	ایکنجی دفعه سلطان مصطفی خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠٣١	٤	١	٤٧
١٧	— سلطان مراد خان رابع بن سلطان احمد	١٠٣٢	١١	١٦	٤١
١٨	— سلطان ابراهیم خان اول بن سلطان احمد	١٠٤٩	٩	٨	٣٤
١٩	— آوجی سلطان محمد خان رابع بن سلطان ابراهیم	١٠٥٨	٥	٤٠	٥٣
٢٠	— سلطان سلیمان خان ثانی بن سلطان ابراهیم	١٠٩٩	٩	٣	٥٠
٢١	— سلطان احمد خان ثانی بن سلطان ابراهیم	١١٠٢	٩	٣	٥٤
٢٢	— سلطان مصطفی خان ثانی بن آوجی سلطان محمد	١١٠٦	١٠	٨	٤١
٢٣	— سلطان احمد خان ثالث بن آوجی سلطان محمد	١١١٥	١١	٢٧	٦٥
٢٤	— سلطان محمود خان اول بن سلطان مصطفی ثانی	١١٤٣	١١	٢٤	٦٠
٢٥	— سلطان عثمان خان ثالث بن سلطان مصطفی ثانی	١١٦٨	٠	٣	٦١
٢٦	— سلطان مصطفی خان ثالث بن سلطان احمد ثالث	١١٧١	٩	١٦	٥٨
٢٧	— سلطان عبدالحمید خان اول بن سلطان احمد ثالث	١١٨٧	٨	١٥	٦٦
٢٨	— سلطان سلیم خان ثالث بن سلطان مصطفی ثالث	١٢٠٣	٩	١٨	٤٨
٢٩	— سلطان مصطفی خان رابع بن سلطان حمید اول	١٢٢٢	٣	١	٣٠
٣٠	— عدلی سلطان محمود خان ثانی بن سلطان حمید اول	١٢٢٣	١٠	٣٢	٥٥
٣١	— سلطان عبدالمجید خان اول بن سلطان محمود عدلی	١٣٥٥	٨	٢٢	٤٠
٣٢	— سلطان عبدالعزیز خان اول بن سلطان محمود عدلی	١٢٧٧	٥	١٥	٤٨
٣٣	— سلطان مراد خان خامس بن سلطان عبدالمجید	١٢٩٣	٣	٠	٠
٣٤	— سلطان عبدالحمید خان ثانی بن سلطان عبدالمجید	١٢٩٣	٧	٣٢	

حيات عمليه قسمی

[فرنكلرك la vie pratique
ديدكلری حيات عمليه وروزمرّه‌ده ايشه
يارايه‌جق معلومات متنوعه‌يی احتوا ايتمك
اوزره ، بوسنه‌دن اعتباراً سالنامۀ ثروت
فنونده برقسم مخصوص آچيورز . بوقسمده
مندرج معلومات مفيده كچن سنه‌كی سالنامه‌ده
مندرج بوقبيل معلوماتدن بر آز زياده اولديغی
كبی ، شوقسم هرسنه داها زياده توسيع
وتكميل اولوناجقدر]

پادشاه عثمانیان و خلیفهٔ اسلامیان سلطان محمد خان خامس حضرتلری

ولادت همایون

۲۰ شوال ۱۲۶۰

جلوس همایون

۷ ربیع الاخر ۱۳۲۷ — ۱۴ نیسان ۱۳۲۵

ولی عهد سلطنت عثمانیه

دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلری بن سلطان عبدالعزیز خان

تاریخ ولادتلری

صفر سنه ۱۲۷٤ ـ ایلول ۱۲۷۳

هیئت اعیان

[١٥ كانون ثانی ١٣٢٧ تاریخنده‌كی رسمی قیده كوره تصحیح اولونمشدر]

رئیس : مشیر غازی احمد مختار پاشا

رئیس وكیلی : شریف علی حیدر بك

اعضا

شورای دولت اعضای سابقه‌سندن ابراهام پاشا
صدر اسبق لوندره سفیری احمد توفیق پاشا
اورمان هیئت فنیه رئیس سابق آرام افندی
تجارت ناظری آریستیدی پاشا
خارجیه مستشار سابق آزاریان افندی
مجلس مبعوثان رئیس سابق احمد رضا بك
استویان نیلقوف افندی
مناسترلی اسماعیل حقی افندی
معارف ناظر اسبق رجائی زاده اكرم بك
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن بخور افندی
اولاح معتبرانندن بساریا افندی
تمقو پوپوویچ افندی
طرابلس غرب والئ اسبق حسنی پاشا
صدر اسبق حسین حلمی پاشا
برنجی محكمۀ تجارت رئیس سابق حلیم بك
داماد فرید پاشا
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن دابر افندی
حجاز تیمور یولی ناظر اسبق ذهنی پاشا
داخلیه ناظر اسبق رشید عاكف پاشا
رئیس العلما ونقیب الاشراف رضا افندی
حربیه ناظر اسبق برنجی فریق علی رضا پاشا
بحریه ناظر اسبق طوپجی فریق رضا پاشا
صدر اعظم سعید پاشا
شورای دولت رئیسی سعید حلیم پاشا
طاشلیجه متصرف وقوماندان سابق برنجی فریق سلیمان پاشا
سابق مجلس مبعوثان رئیس وكیلی سلیمان البستانی افندی
شیخ عبداه زاده سید عبدالقادر افندی
شریف جعفر پاشا
شریف ناصر بك
بحریه ناظر سابق صالح پاشا
شیخ الاسلام اسبق ضیاء الدین افندی
بحریه ناظر اسبق فریق عارف حكمت پاشا
معارف ناظر سابق وقعه‌نویس عبدالرحمن شرف افندی
آیدین والئ اسبق غالب بك
حربیه ناظر اسبق مشیر عمر رشدی پاشا
اركان حربیۀ عمومیه رئیسی عزت پاشا
تجارت ونافعه ناظر اسبق قاپریه‌ل افندی
آیدین والئ اسبق فائق بك
صدر اسبق محمد فرید پاشا
مشیر فؤاد پاشا
لغوفت استاركی بك
اورمان ومعادن وزراعت ناظر اسبق ماورو قورداتو افندی
ویانه سفیری ماورویانی بك
شورای دولت رئیس اسبق محمد توفیق پاشا
پرنس فاضل پاشا زاده محمد علی پاشا
سلانیك عدلیه مفتش سابق محمد غالب بك
جزایرلی امیر عبدالقادر زاده فریق محی الدین پاشا
شیخ الاسلام سابق موسی كاظم افندی
مالیه ناظری نائل بك
طهران سفیر سابق نصوحی بك
خزینۀ خاصه ناظر سابق نوری بك
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن یوركیادیس افندی

٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده وفات ایدن اعیان : رائف پاشا ، فریق متقاعدی شوكت پاشا ، فریق سامی پاشا

مجلس مبعوثان اعضاسی

٥ كانون ثانی ١٣٢٧ تاریخنده مجلس مبعوثان واعیانده اوقونان وقانون اساسی موجبنجه اعیانك موافقتنه مستند بولنان ارادۀ سنیه ایله مجلس مبعوثان عثمانی قانوناً فسخ ایدلدیكندن ویكی انتخابات اجرا ایدلمكده بولوندیغندن بوسنه‌كی سالنامه‌مزه بالطبع مجلس مبعوثان اعضاسی اسامیسنی درج ایده‌مه‌دك. [سال سیاسی بحثنه مراجعت]

دول اجنبیه نزدنده مقیم عثمانلی سفراسی:

بیوك ألچیلر

برلین سفیر كبیری	فریق عثمان نظامی پاشا
پارس سفیر كبیری	رفعت پاشا
پترسبورغ سفیر كبیری	طرخان پاشا
طهران سفیر كبیری	امین بك
لوندره سفیر كبیری	اعیاندن توفیق پاشا
ویانه سفیر كبیری	اعیاندن ماورونی بك
واشینغتون سفیر كبیری	ضیا بك

اورته ألچیلر

آتنه سفارتی مصلحتكذاری غالب كمالی بك

استوقهولم سفیری	مصطفی شكیب بك
بروكسل سفیری	عبدالحق حامد بك
بكرش سفیری	صفا بك
بلغراد سفیری	فؤاد بك
چتینه سفیری	الفرد رستم بك
صوفیه سفیری	نابی بك
لاهی سفیری	آریستاركی بك
مادرید سفیری	سزائی بك

درسعادتده مقیم سفرای اجنبیه:

بیوك ألچیلر

آلمانیا	بارون مارشال فون بیبرشتاین
آوستریا ومجارستان	ماركی پالاویچنی
انكلتره	سیرژه‌رار لووتر
روسیه	موسیو چاریقوف
فرانسه	موسیو بومپار
آمریقا حكومات متحده‌سی	موسیو روقهیل
ایتالیا	آرامزده حال حرب واردر
ایران	میرزا محمودخان

اورته ألچیلر

یونان	(موسیو غریپاریس یونان خارجیه نظارتنه مأمور اولدیغندن امور سفارت مصلحتكذار موسیو علكساندروپولوس طرفندن اداره اولونمقده‌در .)
رومانیا	موسیو میزو
اسوچ	موسیو دانقارسورد

صربستان	:	موسیو نه‌نادوویچ
فلمنك	:	موسیو دو ویلبووا
اسپانیا	:	مارکی دوپراد
بلغارستان	:	موسیو صرافوف
بلچیقا	:	بارون دوموانشور

مصلحتکذار

قره طاغ	:	موسیو پوپوویچ

مابین همایون ارکانی

سرکاتب	خالد ضیا بك
سرقرین	لطفی بك
قرین ثانی	توفیق بك
سریاور	صالح پاشا
خزینهٔ خاصه مدیرعمومیسی	حافظ فیضی بك
سرطبیب	قائممقام خیری بك
اصطبل عامره مدیری	سواری قائممقامی شرف‌الدین بك
سرمعمار	وداد بك
دارالسعاده اغاسی	فخرالدین اغا
سرمصاحب	انور اغا
مصاحب ثانی	حفظی اغا

دولتلردن بعضیلری وحکمدارلری حقنده معلومات مختصره

ایمپراطور
اکنجی ویلهلم

ایمپراطوریچه
اوغوستا ویقتوریا

المانیا

برچوق قراللقلر ، بویوك دوقه‌لقلر ، دوقه‌لقلر ایله « لوبك ، برەم ، هامبورغ » سربست شهرلرندن وفرانسه‌دن ضبط اولنان آلساس لوره‌ن قطعه‌سندن ترکب ایدن بوحکومت ، دول معظمه‌نك اك قوی الشکیمه‌لرندن عد اولنه‌بیلیر . مساحهٔ سطحیه‌سی «٥٤٠٧٧٧» کیلومترومربعی اولوب ، نفوسی الیوم «٦٥,٠٠٠,٠٠٠» راده‌سنده‌در . مقرحکومتی برلین . شکل حکومتی مشروطه ومذهب رسمیسی پروتستاندر . المانیانك اسیا، افریقا، آمریقا، واوستر الیاده «٩,٠٨١,٠١٦٥» کیلو مترو تربیعنده واون اوچ بچق ملیون نفوسی حاوی مستملکاتی واردر .

ایمپراطورویلهلم ٢٧ کانون‌ثانی ١٨٥٩ تاریخنده برلینده تولد و ١٠ حزیران ١٨٨٨ تاریخنده قعود ایتمشدر .

موسیو تافت

مادام تافت

آمریقا

مساحهٔ سطحیه‌سی «٩,٣٨٦,٦٩٣» کیلو مترو مربعی ونفوسی «٧٠,٩٤١,٤١٠» کشیدر . متعدد

جمهوریتلرك اتحادندن متشكل اولان بو حكومت
معظمه‌نك پایتختی واشینغتون شهریدر .
رئیس جمهور میستر تافت موقع ریاسته «۱۹۰۹» ده
انتخاب ایدلمشدر .

ایمپراطور فرانسوا ژوزه‌ف

ولیعهد آرشیدوق فردیناند

آوستریا و مجارستان

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۶۲۵,۵۱۸ » كیلو مترو
مربعی ونفوسی « ۵۰,۴۰۵,۲۶۷ » كشیدر .
اوستریانك مركز اداره‌سی ویانه ، ومجارستانككی
بوداپشته شهرلریدر . شكل حكومتی مشروطه ،
مذهب رسمیسی قتولیكدر . اخیراً اوزون مدتدنبری
اشغال عسكری تحتنده بولندیردیغی بوسنه هرسك
قطعه‌لرینی دولت عثمانیه‌دن اغتصاب ایله‌مشدر .

هابسبورغ - لوره‌ن خاندانه منسوب اولان
برنجی فرانسوا ژوزه‌ف «۱۸۳۰» سنه‌سی آغستوسك
اون سكزنده شومبرونده تولد و «۱۸۴۸» سنه‌سی
كانون اولك ایكیسنك قعود ایلمشدر . ایمپراطوریچه
الیزابت «۱۸۹۸» ده بر آنارشیست طرفندن قتل
ایدلمشدر .

قرال اون اوچنجی آلفونس

قرالیچه ویقتوریا

اسپانیا

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۵۰۴,۵۱۷ » كیلومترو
مربعی ونفوسی « ۱۸,۵۶۵,۹۰۳ » كشیدر . جمعاً
« ۲۱۲,۷۲۰ » كیلومترو تربیعنده‌و « ۳۰۱,۰۰۰ »
نفوسی حاوی مستملكاتی واردر . مقر حكومتی
مادرید ، شكل حكومتی مشروطه ، مذهب رسمیسی
قتولیكدر .

بوربون خاندانه منسوب اولان اسپانیا قرالی
اون اوچنجی آلفونس ، « ۱۸۸۶ » سنه‌سی مایسنك
اون یدیسنده مادریدده تولد و « ۱۷ » مایس « ۱۹۰۳ »
تاریخنده صندالیٔ حكومته قعود ایتمشدر .

قرال بشنجی غوستاو

قرالیچه ویقتوریا

اسوج

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۴۴۷,۸۶۴ » كیلو مترو
مربعی ، نفوسی « ۵,۳۳۷,۰۵۵ » كشیدر . شكل
حكومتی مشروطه ، مذهبی لوتریه‌ندر . مركز
حكومتی استقهولم شهریدر .

برنادوت خاندانه منسوب اولان قرال بشنجی
غوستاو ۱۶ حزیران « ۱۸۵۸ » تاریخنده تولد
و « ۱۹۰۷ » سنه‌سی كانون اولك سكزنجی كونی
جالس تخت حكمداری اولمشدر .

رئیس حكومت
« ۱۹۱۱ » ده
موسیو روشه‌ت

رئیس حكومت
« ۱۹۱۲ » ده
موسیو نوزه‌ر

اسویچره

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۴۱,۳۴۶ » كیلو مترو

مربعی ونفوسی « ۳,۳۲۵,۰۲۳ » کشیدر. یکرمی بش اوفاق قانتونلرك اتحادندن حاصل اولان بوحکومتك شکل اداره‌سی جمهوریتدر . رئیس حکومت هرسنه انتخاب اولنور .

پایتختی (برن) شهریدر. « ۱۹۰۹ » سنه‌سی ایچون انتخاب اولونان رئیس موسیو « دوچه‌ر » «۱۹۱۰» ایچون انتخاب اولنان موسیو «قومته‌س» در.

افغانستان

مساحهٔ سطحیه « ۵۵۸,۰۰۰ » کیلو مترو مربعی ونفوسی « ۵ » میلیوندر . مذهب رسمیسی اسلام ، شکل حکومتی مطلقه ، پایتختی کابل شهریدر.

امیرحاضر حبیب الله خانك تاریخ ولادتی «۱۸۷۲» وتاریخ قعودی « ۱۰ » تشرین اول «۱۹۰۱» در .

قرال بشنجی ژورژ

قرالیچه مه‌ری

انکلتره

دنیانك بلکه اك قوی الشکیمه برحکومتی اولان بودولتك مساحهٔ سطحیه‌سی « ۳۱۴,۳۳۹ » ونفوسی « ۴۳,۷۴۰,۰۰۰ » کشیدر .

انکلتره‌نك باجمله قطعات موجوده‌ده عظیم وشایان دقت واهمیت مستملکاتی موجوددر . « ۳۴۹,۴۵۰,۰۰۰ » نفوسه مالك اولان بومستملکاتك مساحهٔ سطحیه‌سی « ۲۹,۲۲۴,۰۶۹ » کیلومترومربعیدر. پایتختی لوندره ، مذهب رسمیسی پروتستان آنغلیقاندر.

ساقس قوبورغ غوطه خاندانه منسوب اولان قرال بشنجی ژورژ ۳ حزیران ۱۸۶۵ تاریخنده « مالبوروهاوز » سراینده تولد و « ۹ مایس ۱۹۱۰ » تاریخنده جالس تخت حکمداری اولمشدر.

قرال اوچنجی ویقتور امانوئل

قرالیچه ئه‌له‌ن

ایتالیا

« ۲۸۶,۶۸۳ » کیلو مترو تربیعنده بولنان بو حکومتك نفوسی « ۳۳,۴۵۱,۴۸۴ » کشیدر. امور روحانیه‌سی پاپالغه مودوع ومذهب رسمیسی قتولیکدر. شکل حکومتی مشروطه‌در . مرکز اداره‌سی روما شهریدر افریقاده همیتسز (اریتره) مستملکه‌سی موجوددر .

ساووا خاندانه منسوب اولان اوچنجی ویقتور ئه‌مانوئل ۱۱ تشرین ثانی (۱۸۶۹)ده تولد و(۲۹) تموز (۱۹۰۰) ده قعود ایلمشدر .

ایران

مساحهٔ سطحیه‌سی (۱,۶۴۵,۰۰۰) کیلومترو مربعی ونفوسی (۹) میلیوندر. شکل حکومتی مشروطه، مذهب رسمیسی اسلام ، پایتختی طهران شهریدر .

شاه حاضر قاچار خاندانه منسوب شاه میرزا احمد خاندر.

قرال آلبر

قراليچه اليزابت

باچيقا

(٢٩,٤٥٦) كيلومترو مربعى جسامتنده بولنان بوحكومتك نفوسى (٧,٢٣٨,٦٢٢) در . مذهب رسميسى قتوليك شكل حكومتى مشروطه‌در. مركز اداره‌سى بروكسل شهريدر حكمدار حاضر ساقس قوبورغ غوطه خاندانه منسوب اولان قرال « آلبه‌ر » در .

بخارا

مساحهٔ سطحيه‌سى (٢٠٥,٠٠٠) كيلو مترو مربعى ونفوسى (١,٨٥٠,٠٠٠) كشيدر .

بوحكومت اسلاميه‌نك اميرى اولان [سيد مير عالم حضرتلرى) (٨محرم١٣٢٨) ده قعود ايلشدر. پايتختى (بخارا) شهريدر .

بلوجستان

مساحهٔ سطحيه‌سى (٣٥٠,٠٠٠) كيلومترو مربعى و نفوسى (٥٤٥,٠٠٠) كشيدر ، مذهب رسميسى اسلام ، مركز حكومتى كلات شهريدر . حكمدارحاضر(خدادادخانك)تاريخ ولادتى(١٨٤٣) وتاريخ قعودى (١٨٥٦) .

قرال برنجى فرديناند قراليچه ئه‌له ـ ئونور:

بلغارستان

مساحهٔ سطحيه‌سى (٩٦,٣٤٥) كيلو مترو مربعى ونفوسى (٤,٠٢٨,٣٣٩) كشيدر . شكل حكومتى مشروطه ، مذهب رسميسى اورتودوقس وپايتختى صوفيه شهريدر .

ساقس قوبورغ غوطه خاندانه منسوب اولان قرال فرديناندك تاريخ تولدى (٢٥) شباط (١٧٦١) پرنسلكه تاريخ انتخابى (٧) تموز (١٨٨٧) تاريخ استقلالى (٥) تشرين اول (١٩٠٨) واستقلالك حكومت‌عثمانيه ودول‌معظمه طرفندن تاريخ تصديقى (٢٠ـ٢٩) ايلول ١٩٠٩ دره

پاپا اونجى پى

خارجيه ناظرى مه‌رى ده‌ل وال

پاپالق

اليوم پاپالق مقامنى احراز ايدن پاپا اونجى پى ٢ حزيران (١٨٣٥)تاريخنده تولد و(٤) اغستوس (١٩٠٣) تاريخنده پاپالغه انتخاب ايدلشدر .

رئیس جمهور براغا

پورتکیز

مساحهٔ سطحیه‌سی (٢,٩١٩,٤٣٠) کیلو مترو مربعی ، نفوسی (٥,٤٢٣,٨٣٢) کشیدر . مذهب رسمیسی قتولیك ؛ شکل حکومتی جمهوریت مرکز حکومتی لیزبوندر. پورتکیزك قطعات سائره‌ده (٢,٠٩٣,٠٠٠) کیلومترو مربعی ساحهٔ سطحیه‌سنده و (٧,٢٥٦,٠٠٠) نفوسی محتوی مستملکاتی واردر . اخیراً اعلان جمهوریت ایدلمشدر.

ساقس قوبورغ غوطه خاندانه منسوب اولان صوك حکمدار ایکنجی (ئه مانوئل) کچن سنه خلع اولنمشدی. یرینه‌رئیس‌جمهورموسیوبراغا کتیرلشدر.

چین

مساحهٔ سطحیه‌سی (١١,١٣٨,٨٨٠)کیلومترو مربعی ونفوسی (٢٣٠,٠٠٠,٠٠٠) کشیدر . مرکز حکومتی پکین شهریدر . مشروطیتك اعلان ایدلدیکی سویلنیور .

متوفی‌ایمپراطور « توانغچو » لك وفاتی‌اوزرینه یرینه اوغلی « پوپی » کچمشسه‌ده هنوز پك اوفاق بولوندیغی جهتله خاندان حکمداری‌یه منسوب پرنس « جوئه‌ن » نائب حکومت تعیین ایدلمشدر .

حبشستان

مساحهٔ سطیه‌سی (٥٤٠,٠٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٨) میلیوندر. شکل حکومتی مطلقه، پایتختی آدیس آبابا شهریدر .

حکمدار حاضر نجاشی ایکنجی (منه‌لیك) وفات ایتمشدر . یرینه (لیجی یه‌آسو) کچمشدر . مشارالیهك تاریخ تولدی ١٨٩٦ در .

قرال سکزنجی
فره‌دریق

قرالیچه لوئیز

دانیمارقه

مساحهٔ سطیه‌سی (١٣٠,٣٨٤) کیلو مترو مربعی نفوسی (٢,٦٠٥,٢٦٨) کشیدر . مذهب رسمیسی لوتریه‌ن ، شکل حکومتی مشروطه ، پایتختی قوپنهاغ‌در .

اوروپا وامریقاده (٢٣٣,٥٩٨) کیلو مترو مربعی مساحه‌سنده ویوزاللی‌بیکه قریب نفوسی‌حاوی مستملکاتی واردر .

هولشتین فلاکسبورغ خاندانه منسوب اولان قرال‌سکزنجی (فره‌دریق) ك تاریخ تولدی(١٨٤٣) وتاریخ جلوسی (١٩٠٦) در .

ایمپراطور
ایکنجی نیقولا

ایمپراطوریچه
الکساندار

روسیه

دول معظمه‌دن اولان بو حکومتك مساحهٔ سطحیه‌سی (٢٢,٨٤٠,٨٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (١٣٤) میلیوندر . مذهب رسمیسی اورتودوقس ، شکل حکومتی مشروطهٔ مطلقه ، پایتختی پترسبورغدر .

رومانوف هولد شتاین خاندانه منسوب اولان ایمپراطور ایکنجی نیقولانك تاریخ ولادتی (١٨) مایس (١٨٦٩) تاریخ جلوسی (١) تشرین ثانی (١٨٩٤) در.

قرال برنجی شارل

قرالیچه الیزابت

روسانیا

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۱۳۱,۳۵۳ » کیلومترو مربعی. نفوسی « ٦,٥٨٥,٥٢٤ » کشیدر. مذهب رسمیسی اورتودوقس. شکل حکومتی مشروطه، پایتختی بکرشدر.

هوهنزولردن خاندانه منسوب اولان قرال برنجی شارلك تاریخ تولدی « ۲۰ » نیسان « ۱۸۳۹ ». تاریخ جلوسی « ۱۸۸٦ » در.

ایمپراطور موتسوهیتو

ایمپراطوریچه هاروقو

ژاپونیا

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٤٥۲,۹۲۲ » کیلومترو مربعی ونفوسی « ٥١,٩٠٧,٨٤٨ » کشیدر. شکل حکومتی مشروطه وپایتختی توکیو شهریدر.

ایمپراطور موتسوهیتونك تاریخ ولادتی « ۳ » تشرین ثانی « ۱۸٥۳ » تاریخ قعودی « ۱۷ » کانون ثانی « ۱۸٦۷ » در.

سیام

مساحهٔ سطحیه‌سی (٦٣٨,٠٠٠) ، کیلومترو مربعی ونفوسی (٦,٦٧٢,٠٠٠) کشیدر. مرکز اداره‌سی بانغوق شهریدر.

قرال « ماهاواجیراوود » لك تاریخ جلوسی (۱۹۱۰) در.

قرال یورکی

ولیعهد پرنس آلکساندر

صربستان

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٤٨,٣٠٣ » کیلومترو مربعی نفوسی « ٢,٧٣٥,١٤٧ » کشیدر. مذهب رسمیسی اورتودوقس. شکل حکومتی مشروطه، پایتختی بلغراد شهریدر. قره‌یورکه‌ویچ خاندانه منسوب اولان قرال برنجی پترونك تاریخ ولادتی « ٢٩ » حزیران « ١٨٤٢ » جلوس « ١٥ » حزیران « ١٩٠٢ » در.

فاس

مساحهٔ سطحیه‌سی (٤٣٩,٢٤٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٨) میلیوندر. شکل حکومتی مطلقه، مذهب رسمیسی اسلام وپایتختی مراکش شهریدر.

حکمدار حاضر سلطان مولا حفیظدر.

موسیو فالیه‌ر

مادام فالیه‌ر

فرانسه

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٥٢٦,٤٦٤ » کیلومترو مربعی نفوسی « ٣٩,٢٥٢,٢٦٧ » کشیدر. قطعات سائره‌ده « ٩٨٤,٧٠٠ » کیلومترو مربعی مساحه‌سنده و « ٤,٥١١,٠٠٠ » نفوسی حاوی مستملکاتی واردر.

شکل حکومتی جمهوریت، مرکز حکومتی پاریس شهریدر.

رئیس جمهور موسیو فالیه‌ر (۱۷) کانون ثانی (۱۷۰۶) تاریخنده ریاسته انتخاب ایدلمشدر .

قرالیچه ویلهلمین

پرنس هانری دو په‌یی نا

فلمنك

مساحهٔ سطحیه‌سی (۳۳) بیك کیلومترو مربعی نفوسی (۵,۶۷۲,۲۳۷) کشیدر. مذهب رسمیسی پروتستان ، شکل حکومتی مشروطه ، پایتختی لاهی شهریدر . جمعاً (۲,۰۴۵,۶۴۷) نفوسی حاوی مستملکاتی واردر .

ناسسو خاندانه منسوب اولان قرالیچه ویلهلمینانك تاریخ ولادتی « ۳۱ » آغستوس « ۱۸۸۰ » تاریخ جلوسی « ۲۳ » تشرین ثانی « ۱۸۹۰ » در .

قرال نیقولا

قرالیچه میله‌نا

قره‌طاغ

مساحهٔ سطحیه‌سی (۹,۰۸۰) کیلومترو مربعی ونفوسی (۲۷۷,۸۳۱) کشیدر. بو اوفاق پرنسلك مذهب رسمیسی اورتودوقس ، پایتختی چتینه شهریدر.

پترووویچ یه‌نه‌غوش خاندانه منسوب اولان قرال برنجی نیقولانك تاریخ ولادتی (۲۵) ایلول (۱۸۴۱) تاریخ قعودی (۱۴) آغستوس (۱۸۶۰) در .

موناقو

مساحهٔ سطحیه‌سی (۱,۵) کیلومترو مربعی ونفوسی (۱۵,۱۸۰) کشیدر . مذهب رسمیسی قتولیك ، مرکز حکومتی موناقو شهریدر .

غریمالدی غویون ماتینون عائله‌سنه منسوب اولان

پرنس آلبه‌ر

پرنسس آلیس

پرنس آلبه‌رك تاریخ تولدی (۱۳) تشرین ثانی « ۱۸۴۸ » وتاریخ قعودی « ۱۰ » ایلول « ۱۸۸۹ »

قرال یدنجی هاقون

قرالیچه مود

نورووج

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۳۲۱,۴۷۷ » کیلومترو مربعی ونفوسی « ۳,۳۲۱,۵۸۸ » کشیدر . مذهب رسمیسی لوتریه‌ن ، شکل حکومتی مشروطه پایتختی قریستیانیا شهریدر .

هولشتاین غلوقسبورغ خاندانه منسوب اولان قرال یدنجی هاقونك تاریخ ولادتی « ۱۳ » آغستوس « ۱۸۷۰ » وتاریخ قعودی « ۱۵ » تشرین ثانی « ۱۹۰۵ » در .

قرال ژورژ

قرالیچه اولغا

یونانستان

مساحهٔ سطحیه‌سی « ۶۴,۶۷۹ » کیلومترو مربعی ونفوسی « ۲,۵ » میلیوندر . شکل حکومتی مشروطه ، مذهب رسمیسی اورتودوقس وپایتختی آتنه شهریدر .

هولشتاین غلوقسبورغ خاندانه منسوب اولان قرال برنجی یورکی‌نك تاریخ ولادتی « ۲۴ » کانون اول « ۱۸۴۵ » وتاریخ قعودی « ۵ » حزیران « ۱۸۶۲ » در.

دولت عثمانیه‌نك نشان ومداليه‌لری

خاندان آل عثمانی نشانی

خاندان آل عثمانی نشان ذیشانی خاقان‌سابق زماننده ایجادایدلشدر . اورته‌سنده‌کی قطعهٔ زرينه منقوش طغرای همايونك زيرنده بياض مينادن معمول بردقنه دالی ونشانك قلاده‌يه ربط ايديله‌جكی محلنده کذلك بياض مينادن مصنوع برقوردودون باغی واردر . تاريخ احداثی ۱۹ اغستوس ۱۳۰۹ تاريخنه مصادفدر .

ارطغرل نشانی

ارطغرل نشان ذیشانی خاقان سابق زماننده احداث ايدلشدر . آلتوندن معمول اولوب اورته‌سنده ارطغرل کلهٔ مبجله‌سی ، برجهتنده ارطغرل حضرتلرينك کوچك آسيايه هجرتی تاريخی . ديکر جهتنده نشان عثمانينك تاريخ احداثی اولان ۱۲۷۸ سنه‌سی محرردر .

نشان افتخار

نشان افتخار فردوس آشيان سلطان محمود خان ثانی حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده احداث‌بيورلشدر . يالکز قطعهٔ مرصعه‌سی واردر .

نشان امتياز

نشان امتياز خاقان سابق عبدالحميد ثانی زماننده احداث ايدلشدر . رتب متعدده‌يه منقسم اولمايوب يالکز آلتون وکوش مداليه‌لری واردر . قوردونك نصف طولانيسی يشيل ، نصف ديکری قرمزی رنکده‌در . تاريخ احداثی ۲٤ ذی‌الحجه ۱۲۹۵ تاريخنه مصادفدر .

نشان عثمانی

نشان عثمانی جنتمکان سلطان عبدالعزيز خان حضرتلرينك ايجاد کردهٔ عاليلريدر . مرصع ودرت رتبه‌سی واردر . برنجی رتبه‌سنك کرك مرصع . کرك سيم قطعه‌لرينك اورته‌سی يشيل کناری قرمزی قورده‌لاسی واردر . برنجی رتبه‌سی صاغدن صوله تعليق ايديلير . وعين شکلده اولان بيوك شمسه‌سی صدرك صول طرفنه وضع اولنور . ايکنجی رتبه‌سی عين رنکده اينجه قورده‌لا ايله کردانه طاقيلير ، شمسه‌سی‌ده صدرك صاغ جهتنه‌تعليق ايديلير . اوچنجی رتبه‌سی کذا عين‌رنکده اينجه برقورده‌لا ايله کردانه طاقيلير . دردنجی رتبه‌سی ايسه صدرك صول‌طرفنه تعليق اولنور . تاريخ احداثی ۱۲۷۸ سنه‌سنه مصادفدر .

نشان مجیدی

نشان مجیدی . والدکثیرالمحامد شهریاری جنتمکان سلطان عبدالمجید خان غازی حضرتلرینك مآثر عالیه‌لرندندر . مرصع وبش رتبه‌سی واردر . برنجی رتبه‌سنك رك مرصع ، کرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی قرمزی . کناری یشیل رنکلی قورده‌لاسی واردر . برنجی رتبه‌سی انبو قورده‌لا ایله کردانه وشمسه‌سی ده صدرك صول طرفنه طاقیلیر . ایکنجی رتبه‌سی کذا کردانه وشمسه‌سی ده صدرك صاغ جهتنه تعلیق اولنور . اوچنجی رتبه‌سی ده عین قورده‌لا ایله کردانه طاقیلیر ، شمسه‌سی یوقدر . دردنجی وبشنجی رتبه‌لری عین رنکده قورده‌لالرله صدرك صول طرفنه تعلیق اولنور . تاریخ احداثی ۱۲٦۸ سنه‌سی ذالحجه‌سنك اوچنه مصادفدر .

نشان شفقت

شفقت نشانی خاقان سابق زماننده احداث اولنمشدر . نسوانه مخصوص اولوب اوچ رتبه‌سی واردر . برنجی وایکنجی رتبه‌لری مرصع وقوردونی اورته‌سی بیاض وکناری یشیل ، قرمزی رنکده‌در .

معارف نشانی

۱۳۲٦ سنه‌سنده احداث اولنمشدر . ممالك عثمانیه‌ده ترقیٔ معارفه خدمت ایدن ذواته اعطا اولنور . اوچ رتبه‌دن عبارت اولوب قیدحیات شرطیله ویریلیر . معارف نشانك برنجی وایکنجی واوچنجی رتبه‌لری زمینی قرمزی مینه‌لی محدب بردائره اوزرنده علامت سنیهٔ دولت عثمانیه اولان هلال ویلدیزی وهلالك اورته‌سنده طغرای همایونی حاوی اوله‌جق وهلالك بیاض مینه‌لی زمینی اوزرینه « علوم وفنون وصنایع نفیسه » عباره‌سی یازیله‌جقدر . برنجی رتبه‌سی یشیل مینه‌دن معمول دفنه‌دالی تقلیدی بردائره ایله محاط اوله‌جق وایکنجی رتبه‌سی ده یلدیز جهتندن ایکی قوس دائره واوچنجی رتبه‌سی بنه یوقاری جهتدن منقاطع ایکی قوس ایله محاط بولنه‌جقدر . [ثروت فنون ۱۳۲٦ سنه‌سنده باارادهٔ سنیه معارف نشانك ایکنجی رتبه‌سنه نائل اولمشدر .

مدالیه‌لر

معارف مدالیه‌سی — ۹ جمادی‌الاخره ۱۳۱۹ تاریخنده احداث اولنمشدر . آلتون وکموش اولمق اوزره ایکی رتبه‌در . الیوم ملغادر .

حجاز تیمور یولی مدالیه‌سی — ۲۰ شعبان ۱۳۱۹ تاریخنده احداث بیورلمشدر . التون وکموش ونیکل اولمق اوزره اوچ رتبه‌سی واردر .

یونان مدالیه‌سی — ۲۷ ذالقعده ۱۳۱٤ تاریخنده احداث بیورلمشدر . کموشدن معمولدر .

تخلیصه مدالیه‌سی — ۲۵ ربیع‌الاخر ۱۳۱۰ تاریخنده احداث بیورلمشدر . کموشدن معمولدر .

لیاقت مدالیه‌سی — ۱۳۱۸ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . آلتون وکموش اوله‌رق ایکی رتبه‌سی واردر .

زراعت مدالیه‌سی — عبدالحمید زماننده احداث اولنمشدر . آلتون وکموش وباقردن اوچ رتبه‌سی واردر .

کرید مدالیه‌سی — ۱۲۰۸ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . آلتون وکموش ایکی رتبه‌سی واردر

فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٨٤ سنه‌سنده كذا ایكی رتبه اولمق اوزره كرید مدالیه‌سی احداث بیورلمشدر .

مجار مدالیه‌سی — ٢ ربیع‌الآخر ١٣١٦ تاریخنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

امتیاز مدالیه‌سی — ٢ ذی‌القعده ١٣٠٠ تاریخنده احداث بیورلمشدر . آلتون وكموش، ایكی رتبه‌سی واردر .

پلونه مدالیه‌سی — ١٢٩٤ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

روسیه محاربه مدالیه‌سی — ١٢٩٤ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

قره طاغ مدالیه‌سی — فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٩ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

قارص مدالیه‌سی — فردوس آشیان سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٢ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

قریم سلستره مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٧١ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر. كموشدن معمولدر .

سیواستپول مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٠ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر. كموشدن معمولدر .

بوسنه مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٢٦ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

كردستان مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٣ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

یمن مدالیه‌سی — خاقان مشارالیه حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٣ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر. آلتون وكموشدن معمولدر .

بریةالشام وقلعهٔ عكا مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٥٦ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

اشقودره مدالیه‌سی — فردوس آشیان غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٤٧ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر . كموشدن معمولدر .

دوائر مركزیه‌نك بولندقلری یرلر :

اعیان ومبعوثان مجلسلری	صالی بازارنده مجلس ملی بناسنده .
صدارت دائره‌سی داخلیه نظارتی خارجیه نظارتی	باب عالی بناسنده
شورای دولت دائره‌سی	محاكم قسمی صغوق چشمه تلغرافخانه بناسنده، دیكر قسملری باب عالی قارشوسنده طمرق دائره‌سنده
عدلیه ومذاهب نظارتی	آیاصوفیه میدانندەكی بناده

اوقاف نظارتی	چنبرلی طاشده
حربیه نظارتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
دائرهٔ مشیخت اسلامیه	سلیمانیه‌ده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مالیه نظارتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
بحریه نظارتی	قاسم پاشاده دائرهٔ مخصوصه‌ده
نافعه نظارتی	باب عالی جاده‌سنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
معارف نظارتی	دیوان یولنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
زراعت وتجارت واورمان نظارتی	سلطان احمد میداننده دائرهٔ مخصوصه‌ده
رسومات مدیریت عمومیه‌سی	استانبول ریختیمنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
شهر امانتی	دیوان یولنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
دفترخاقانی مدیریت عمومیه‌سی	سلطان احمد میداننده‌کی دائره‌ده
دیون عمومیهٔ عثمانیه	جغال اوغلنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
تقاعد نظارتی	چنبرلی طاش جوارنده
صحیه نظارتی	غلطه ریختیمی اوزرنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
پوسته وتلغراف مدیریت عمومیه‌سی	میدانجقده دائرهٔ مخصوصه‌ده
اعمالات حربیه مدیریتی	طوپخانه‌ده دائرهٔ مخصوصه‌ده
زراعت بانقه‌سی	جغال اوغلنده نافعه نظارتنه متصل دائره‌ده
حجاز تیمور یولی نظارتی	مالیه نظارتنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
رصدخانه	بك اوغلنده تقسیمده
امنیت عمومیه مدیریتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
خاصه قوماندانلغی	حربیه نظارتی قربنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
ژاندارمه قوماندانلغی	حربیه نظارتی قربنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
امنیت صندوغی	جغال اوغلنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مسکوکات اداره‌سی	طوپقپو سرایی داخلنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مطبعهٔ عامره	» » » » »
دیوان محاسبات	جغال اوغلنده » »
پولیس مدیریت عمومیه‌سی	دیون عمومیه قارشوسنده

عثمانلی دمیر یوللری

[قیود رسمیه‌یه کوره تصحیح ایدلمشدر .]

حجاز تیمور یولی

	کیلو مترو		کیلو مترو
قدمشریف		غدیرالحج	۴۷۶٫۰۰۰
کسوه	۲۰٫۸۰۰	بئرالشدیه	۴۸۷٫۰۰۰
دیر علی	۳۰٫۷۰۰	عقبه الحجازی	۵۱۴٫۲۰۰
مسمیه	۴۹٫۷۰۰	بطن الغول	۵۱۹٫۷۰۰
جباب	۶۲٫۶۰۰	وادی رتم	۵۲۹٫۸۵۰
خباب	۶۹٫۱۰۰	تل الشحم	۵۴۶٫۳۰۰
محجه	۷۷٫۸۰۰	رمله	۵۵۶٫۰۰۰
شقرع	۸۴٫۶۰۰	مدوره	۵۷۲٫۰۰۰
ازرع	۹۱٫۲۵۰	حالات العماره	۵۹۴٫۶۰۰
خربة الغزالی	۱۰۶٫۱۰۰	ذات الحج	۶۰۸٫۴۰۰
درعا (حیفا شعبه‌سیله برلشیر)	۱۲۳٫۰۰۰	بئر هرماس	۶۳۲٫۰۰۰
		الحزم	۶۵۴٫۴۰۰
نصیب	۱۳۵٫۷۵۰	المحطب	۶۷۷٫۴۵۰
مفرق	۱۶۱٫۷۰۰	تبوک	۶۹۲٫۰۰۰
خربة السمرا	۱۸۵٫۳۰۰	وادئ اثیل	۷۲۱٫۰۰۰
زرقا	۲۰۲٫۷۵۰	دارالحج	۷۴۵٫۰۰۰
عمان	۲۲۲٫۴۰۰	مستبقعه	۷۵۶٫۰۰۰
قصر	۲۳۴٫۰۵۰	احضر	۷۶۱٫۰۰۰
لبن	۲۴۸٫۸۰۰	خمیس	۷۸۳٫۰۰۰
جیزه	۲۵۹٫۷۰۰	دلسعد	۸۰۶٫۰۰۰
ضبعه	۲۷۸٫۷۰۰	المعظم	۸۲۹٫۰۰۰
خان الزبیب	۲۹۵٫۲۵۲	حشم صنعا	۸۵۴٫۰۰۰
مسواقه	۳۱۰٫۰۰۰	دارالحمرا	۸۸۱٫۰۰۰
قطرانه	۳۲۶٫۴۷۲	المطالع	۹۰۵٫۰۰۰
منزل	۳۴۸٫۵۰۲	ابو طاقه	۹۱۹٫۰۰۰
خربة الفریقره	۳۶۷٫۲۰۰	المزحم	۹۳۱٫۰۰۰
الحسا	۳۷۷٫۸۶۰	مبرقة الناقه	۹۴۱٫۰۰۰
جروف الدراویش	۳۹۷٫۴۰۰	مداین صالح	۹۵۵٫۰۰۰
عنزه	۴۲۲٫۶۸۵	العلا	۹۸۵٫۰۰۰
وادی الجردون	۴۴۰٫۵۰۰	البدایع	۹۹۹٫۰۰۰
معان	۴۵۸٫۸۱۴	مشهد	۱٫۰۱۲٫۰۰۰

	كيلو مترو
سهل المطران	١,٠٣٤,٠٠٠
زمرد	١,٠٥٠,٠٠٠
بيئر جديد	١,٠٧٣,٠٠٠
طوبره	١,٠٩١,٠٠٠
المدرج	١,١١٦,٠٠٠
هديه	١,١٣٤,٠٠٠
جداعه	١,١٥٦,٠٠٠
ابوالنعم	١,١٧٣,٠٠٠
اصطبل عنتر	١,١٨٩,٠٠٠
بوئيره	١,٢٠٩,٠٠٠
بيار نظيف	١,٢٢٩,٠٠٠
بواطه	١,٢٤٨,٠٠٠
حفره	١,٢٦٩,٠٠٠
محيط	١,٢٨٨,٠٠٠
مدينهٔ منوره	١,٣٠٣,٠٠٠

حيفا شعبه‌سى

حيفا	
تل الشام	٢١,٧٠٠
عفوله	٣٦,٣٠٠
شطه	٥١,٠٠٠
بيسان	٥٩,٠٠٠
جسر المجامع	٧٦,٣٠٠
سماخ	٨٧,٠٠٠
الحامه	٩٥,٣٠٠
وادئ قليد	١٠٧,٤٠٠
شجره	١١٩,٥٠٠
المقارن	١٢٤,٦٠٠
زيزون	١٣٥,٧٥٠
تلشهاب	١٤٦,٠٠٠
مزيريب	١٤٩,١٠٠
درعا (نقطهٔ التصاق)	١٦١,٠٠٠

بيروت ـ شام ـ حوران خطى

	كيلو مترو
بيروت	
حدث	٦,٣١٥
بعيدا	٨,٩٣٧
جامهور	١١,٩٣٦
عاريا	١٦,٠٧٦
عاليه	٢٠,٣٢٧
بحمدون	٢٦,٤٠٥
عين صوفر	٣٠,٥٥٤
مريجات	٤٣,٠٥٧
شتوره	٤٦,٦٧٥
زحله ـ معلقه	٥٥,٨٧٤
رياق	٦٥,٠٦٤
يحفوفه	٧٧,٠٥٠
زرغايا	٨٦,٤٨٤
زبدانى	٩٧,٥٣٥
التكيه	١٠٩,٧٥٥
بارادا	١١٤,٢٣٤
ديرقانون	١١٨,٨٠٨
عين الفيجه	١٢٥,٠٢٥
جديدا	١٢٩,٦٠٨
الهامه	١٣٣,٥٠٠
دومار	١٣٦,٨٧٢
شام ـ برامكه	١٤٣,٦٤٥
شام ـ ميدان	١٤٦,٨٨٨
داريا	١٥٢,٤٦٤
سالنايا	١٥٦,٦٨١
كسوه	١٦٦,٠٢٦
خان دنون	١٦٧,٣٧٦
زراكيه	١٧٩,٣١٤
غباغب	١٨٥,٠٣١
صونامين	١٩٧,٨٢٤
كنه‌يا	٢٠٤,٨٠٢
كوينيه	٢٠٩,٦١٨
شيخ مسكين	٢٢٦,٠٠٥
دائل	٢٣٥,٠٠٤
مزيريب (حوران)	٢٤٦,٩٤٧

ریاق ـ حلب خطی

	كيلو مترو
ریاق	
بعلبك	٢٦,٧٦٦
لیوه	٥٧,١٦٥
رأس بعلبك	٧٢,١٧٥
قصیر	١٠٢,٠٦٩
خطینه	١١٦,٩٦٩
حمص	١٣٠,٦٣٨
تلبیسه	١٤٦,٢٩٩
كفربهم	١٧٦,٣٦٦
حما	١٨٨,٢٣٤
قومخانه	٢٠٢,٣٧٣
كوكب	٢١٦,٥٢٥
ام الرجیم	٢٤٦,٢٩٧
ابوالضمور	٢٧٣,٤٨٠
فله‌چین	٢٨٦,٠٦٤
حمیدیه	٣٠٢,٨١٣
وخیمی	٣١٨,١٤١
حلب	٣٣١,٥٥٢

حمص ـ طرابلس شام

حمص	
فورینتین	١٢,١٩٥
كوزلاحی	٢٤,٨٧٨
حدیدی	٣٦,١٢٩
تلكلخ	٥١,٢٩٤
عكاری	٦٢,٢٥٩
تل حبش	٧٣,١٢٤
العبدی	٨٦,٤١٧
طرابلس شام	١٠٢,٢٩٥

روم ایلی ده‌میر یوللری

استانبول — قله‌لی برغوس خطی

	كيلو مترو	تاریخ كشادی
قومقپو	٣,٧٩٧	١٠ تموز ١٢٨٨
یكی قپو	٤,٦٧٤	
صماتیه	٦,٥٩٦	٢٣ كانون اول ١٢٨٧
یدی قله	٧,٣٣٣	
مقری كوی	١٢,٥٨٤	
ایاستفانوس	١٧,٦٨٢	
كوچك چكمجه	٢١,٩٣٥	١٠ تموز ١٢٨٨
اسپارطه قله	٣٨,٩٤٦	
خادم كوی	٥١,٤٥٣	
چتالجه	٧١,٠٦٢	
قباقجه	٨٥,٧٩٤	
سینكلی	١٠٨,٢٤٣	٥ نیسان ١٢٨٩
چركس كوی	١٢٩,٤٥٠	١١ حزیران ١٢٨٩
چورلی	١٥٣,٨٧٠	
مرادلی	١٧٩,٧٦٥	
سیدلر	١٩٥,١٢٨	
لوله برغوس	٢١٢,٧٥٠	
بابا اسكی	٢٢٩,٣٩١	
پاولی كوی	٢٥ ,٧٨٧	
اوزون كوپری	٢٧١,٣٨٨	
قله‌لی برغوس	٢٨٢,٢٥٨	

دده آغاج — ادرنه خطی

فره‌جك	٢٩,٤٥٧	١٧ اغستوس ١٢٨٨
بدیغلی	٥١,٢٧٠	
صوفیلو	٧٠,٣٢٤	
دیموقه	٩٩,٧٧٦	
قله‌لی برغوس	١١٢,٩٦٩	
اوغورلی	١٢٣,٩٩٢	
ادرنه	١٤٨,٩٩٨	

ادرنه — جسر مصطفی پاشا خطی

قاضی کوی	١٨,٤٦٢	١٧ اغستوس ١٢٨٨
جسرمصطفی پاشا	٣٦,٧٣٨	

بادومه ـ دده اغاج شعبه‌سی

سلانیك ـ درسعادت التصاق خطنك فره‌جكندن اعتباراً ٣٨,٣٩٨ کیلو متره‌سنده واقع بادومه استاسیونندن دده آغاجه قدر آیریجه ٩,٠٣٩ کیلو متره طولنده بر شعبه واردرکه تاریخ کشادی ١٣١١ سنه‌سی تموزینك اون برینه مصادفدر .

سلانیك ـ درسعادت التصاق خطی

فره‌جك	کیلومترو	تاریخ کشادی
بادومه	٣٨,٣٩٨	١٩ تموز ١٣١٢
خیرقه کوی	٥٠,٣٤٢	٣١ کانون ثانی ١٣١١
غایجی کوی	٦٦,٨٦١	
دمیر بکلی	٨١,٣٧٦	
کوملجنه	٩٧,٥٨١	٢١ مارت ١٣١٢
نارلی کوی	١١٢,٦٣٤	
قزلجه کوی	١٢٨,٨٣٤	
اسکیجه	١٤٤,٧٨٠	
اوقیلر	١٥٨,٨٦٢	
یکی کوی	١٨٥,٠١٥	٢١ کانون ثانی ١٣١١
بوك	٢٠٢,٥٩١	
نصرتلی	٢٢٤,٩٤٦	٣١ تموز ١٣١١
درامه	٢٤ ,١٠٩	
اوته لیغوس	٢٥٢,٧٦٨	
آنغستان آنجستا	٢٦٥,٨٢٣	نیسان ١٣١١
بورنه	٢٨٧,٠٧٢	
سیروز	٣١٠,١٩٣	١٥ شباط ١٣١٠
پروس‌نیك	٣٢٥,٤٩١	
تیمور حصار	٣٤١,٨٨٠	
حاجی بكلك	٣٥١,٣٩٨	١٢ کانون اول ١٣١٠
بوروی	٣٧٤,٤٥٦	
آقنجه‌لی	٣٨٩,١٠١	
طوبزان	٤٠٠,٧٠٤	١٠ تشرین اول ١٣١٠
کلندیر	٤٠٩,٥٢٦	
قره‌صولی	٤٣٦,٢٣٧,٨٩	

سلانیك ـ کلندیر شعبه‌سی

صاری کول	١٩,٩٥٠	٧ تشرین اول ١٣١١
صالمانلی	٣٢,٣٦٥	
سلانیك	٦٢,٧٢٨	

اسکوب ـ صرب حدودی

آجارلر	١٩,٧٠٠	٣١ مایس ١٣٠٣
قومانوه	٣٦,٧٠٣	
طبانوفجه	٤٩,٤٦٣	
پره‌شوه	٥٨,١٦٩	
بوقاوقجه	٦٣,٩٢١	
بونیفجه	٧٦,٨٤٩	
زیبفجه	٨٤,١٤٨	
صرب حدودی	٨٤,٦٠١	

سلانیك ـ مناستر خطی

	کیلو مترو	تاریخ کشادی
تکه‌لی	١٠,٧١٢	٢٦ تشرین ثانی ١٣٠٨
قیرجه‌لر	٢٨,٨١٠	
کیدا	٤٤, ٦٧	
قره‌فریه	٦٧,٤٦٣	
آغستوس	٧٩,٠٨٠	
ورتقوب	٩٥,٧٧٤	
وودینه	١١٠,٦٩٨	١ حزیران ١٣١٠
لادووا	١١٨,٩٠٦	
اوستروو	١٣٧,٣١١	
صورووچ	١٥٩,١٨٢	
اکشی صو	١٦٤,٨١٣	
بانیجه	١٧٨,٣٠٨	
فیلورینه	١٨٧,٤٦٤	
قنه‌لی	٢٠٢,٦١٧	
مناستر	٢١٨,٥٦٦	

سلانیك ـ متروویجه خطی واسکوب شعبه‌سی

طوپجیلر	٢٣,٠٨٩	٢٦ حزیران ١٢٨٨
قره اوغلی	٠٠,٠٠٠	
آمانوه	٤٣,٦٢٧	
قره صولی	٥٦,٨٦٠	
کومنجه	٦٠,٨٧٠	

کوکیلی	۷۹,۲۲۳	۲۷ کانون اول ۱۲۸۸
میروفچه	۱۰۱,٥۳۱	
استرومجه	۱۰٤,۳۳۳	
دمیر قپو	۱۲٤,۱۷۳	
قیروولاق	۱٤٥,٤۷۲	
ونجانی غراجقو	۱٦٦,۷٤٥	۱ شباط ۱۲۸۸
کوپریلی	۱۹٤,۱۰۹	۲۰ مارت ۱۲۸۹
زلنیقو	۲۲۰,٤۷۹	۲۰ مارت ۱۲۸۹
اسکوب	۲٤۳,۱۰۱	
الیاس خان	۲٦۷,٦۲۹	۱۰ مارت ۱۲۹۰
اورخانیه	۲۷۹,۳٦۰	۷ تموز ۱۲۹۰
فیروزویك وریسویچ	۲۹۷,۷٦۸	
لیپلیان	۳۱۷,۳۱٦	۳ تشرین ثانی ۱۲۹۰
پرشتنه	۳۳٦,٤۹٦	
وولچترین	۳٥٥,٤۲٥	۱۷ تشرین ثانی ۱۲۹۰
متروویچه	۳٦۲,۸۹۰	

اناطولی دمیر یوللری

حیدر پاشا ـ انقره خطی

	کیلو مترو	تاریخ کشادی
قزل طوپراق	۲,٥٦٤	۲٦ کانون اول ۱۳۰٤ تاریخنده اناطولی عثمانلی تیمور یولنه تسلیم اولنمشدر
فنار یولی	۰	
کوزتپه	٤,۹۸٤	
ارن کوی	٦,۰۲۱	
بوستانجی	۹,۰٦۰	
مالتپه	۱٤,۰۱٥	
قرتال	۲۰,۱۲۱	
پندك	۲٤,٤۷۰	
طوزله	۳٤,۹۳۱	
ککبوزه	٤٤,۳۹۱	
دیل اسکله‌سی	٥٥,٤٥٥	
طاو‌انجیل	٥۹,٥٥۳	
هرکه	٦۳,۹٥۰	
یارمجه	۷۳,۸۷۰	
توتون چفتلك	۸۰,۲۳٦	
درنجه	۸٤,۰٤۷	
ازمیت	۹۱,٤٦۲	
بیوك دربند	۱۰۹,۷۸٤	۲۸ مایس ۱۳۰٦
صبانجه	۱۲۳,۷٥٦	
عارفیه	۱۳۱,۷٥۸	
کیوه	۱٥٦,۲٦٤	۲۸ کانون اول ۱۳۰٦
آقحصار	۱٦۷,۸۳۹	
مکیجه	۱۸۱,٥۲٦	
لفکه	۱۹٥,٥۹٦	

	کیلو مترو	تاریخ کشادی
وزیر خان	۲۱٤,۳۷۰	۳ مایس ۱۳۰۷
بیله‌جك	۲۳۲,۱٤۲	
قره کوی	۲٤۸,۸٤۹	۳ مارت ۱۳۰۸
بوز اویوك	۲٦۳,٤٥٥	
این اوکی	۲۸۰,۲۹٥	
جقور حصار	۲۹٤,٦۰٦	٦ حزیران ۱۳۰۸
اسکیشهر	۳۱۳,۳۹٤	
اغا پیکاری	۳۳٦,۱۱۷	
الپی کوی	۳٥۲,۷٥۱	
بکلك آخور	۳۷٤,۸۳۲	۱۱ آغستوس ۱۳۰۸
صاری کوی	٤۰٦,۰۰۲	
بیچر	٤۳۲,٥۲۳	۲۰ تشرین اول ۱۳۰۸
سازیلر	٤٥۲,۹۷۱	
بکلك کوپری	٤٦۷,۲۸۹	
پولادلی	٤۸٦,۹۲۷	
مالی کوی	٥۲۱,۹۲۳	۱۹ کانون اول ۱۳۰۸
سنجان کوی	٥٥۱,٦۰۹	
انقره	٥۷۷,۰۲۷	

فنار باغچه وعارفیه شعبه‌لری

اشبو خطك فناریولی استاسیوننده‌ن فنار باغچه موقعنه قدر ۱,۸۰۰ کیلو متره طولنده برشعبه‌سی

و عارفیه استاسیونندن اطه بازارینه قدر ۸,۷۳۰ کیلومترو طولنده دیکر برشعبه‌سی واردر. اطه‌بازاری شعبه‌سنک کشادی ۱۹ تشرین اول ۱۳۱۵ ده‌در.

اسکیشهر – قونیه خطی

کوکجه قیصیق	۲۳,۲۴۴	۱۸ کانون اول ۱۳۱۰
صابونجی‌بیکاری	۴۵,۲۳۹	
الایوند	٦٦,٨٧٤	
چکورلر	٨٦,٥٠٥	١٦ مايس ١٣١١
دوکر	١١٣,١٤٢	١٤ آغستوس ١٣١١
احسانیه	١٢٧,٨٩١	
جمام	١٤١,٣٣١	
غازلی‌کول حمامی	١٤٤,٩٩٠	
آفیون‌قره‌حصار	١٦١,٢٢٩	
بیوک چوبانلر	١٨٠,٦٨٨	١٤ تشرين اول ١٣١١
چای	٢٠٧,٥٣٥	
اسحاقلو	٢٣٣,٥٩٤	١٥ تشرين اول ١٣١١
ياسيان	٢٤٦,٩٠٢	
آقشهر	٢٥٩,٢٤٧	
آزاری کوی	٢٧٧,٦٤٦	
چاووشجی کوی	٢٩٩,٤١٣	٢٧ نيسان ١٣١٢
ایلغین	٣١٦,٨٨٨	١٧ تموز ١٣١٢
قادین خان	٣٤٣,٤٦٢	
سرای اینی	٣٦٧,٥٤٢	
میدان	٣٨٤,٣٤٢	
پیکار باشی	٤١١,٢٥٨	
قونیه	٤٣٣,٦٨٥	

کوتاهیه شعبه‌سی

اسکیشهر – قونیه خطنک آلایوند استاسیو- نندن کوتاهیه‌یه قدر (١٠,١٠٥) کیلو مترو طولنده برشعبه‌سی موجود اولوب ١٢ کانون اول ١٣١٠ تاریخنده کشادایدلمشدر. اسکیشهر- قونیه خطی آفیون قره حصاری استاسیونندن ازمیر- آفیون قره‌حصاری خطنه التصاق ایلر.

— قونیه – بلغورلی خطی —

شین خان	٢٠,٣٧٠	١٥ تشرين اول ١٣٢٠
چومرا	٤٤,٢٣٢	
آریق‌اورن	٦١,٩٤٠	
مانداسون	٨٠,٦٨٠	
قره‌مان	١٠٢,٢٩٥	
سیدرودا	١١٩,٠٤٥	
آیرانجی‌دربند (عثمانیه)	١٤٧,٨٧٠	
آلاجه	١٧٣,٠١٢	
ارکلی	١٨٩,١٩٢	
بلغورلی	١٩٨,٨٩١	
چابان	٢١٥,٠٧٥	١٨ حزیران ١٣٢٧
اولو قیشله	٢٣٧,٦٠٠	

ازمیر – آفیون قره حصاری خطی

ازمیر		١٥ تموز ١٣٠٩ تاریخنده ازمیر وقصبه وشعباتی ازمیر قصبه وتمدیدی شرکتنه تسلیم اولنمشدر.
قارشی یقه	١١,٠٠٠	
چیکلی	١٧,٥٠٠	
اورلجق	٢٤,٥٠٠	
منمن	٣١,٧٥٠	
امیرعالم	٣٨,٢٥٠	
حمیدیه	٥٦,٠٠٠	
خروس کوی	٦٣,٠٠٠	
مغنیسا	٦٦,٠٠٠	
چوبان عیسا	٧٩,٥٠٠	
قصبه	٩٣,٢٥٠	
اورخانلی	١٠٥,٠٠٠	
احمدلی	١١٣,٧٥٠	
صارت	١٢٣,٥٠٠	
صالحلی	١٣١,٠٠٠	
موناواق	١٤٣,٠٠٠	
دره کوی	١٥٣,٠٠٠	٢٥ آغستوس ١٣١٣
آلقان	١٦٠,٢٥٠	
آلاشهر	١٦٩,٠٠٠	
کیلك	١٧٨,٠٠٠	
قوناقلر	١٨٧,٣٩٥	
کونایکوی	٢٠٧,٥٣٣	
الوانلر	٢١٧,٩٦٧	
احمدلر	٢٣٥,٠٢١	
اینای	٢٥٢,٢٥٦	
قره قویو	٢٧١,٧٩٠	

عشاق	٢٨٦,٠٨١	١٥ تشرين اول ١٣١٣
قپاقلر	٣٠٣,١٦٠	
بنار	٣٢٧,٢٠٩	
اوطوراق	٣٤٥,٢٥٢	
طوملو پيكار	٣٥٧,٨٢٩	
كوچك كوى	٣٧٢,١١٥	٨ كانون اول ١٣١٣
بال محمود	٣٩٥,٨١٣	
كچيك حمامى	٤٠٦,٦٢٣	
آفيون قره‌حصار	٤١٩,٩٦٨	

— صومه شعبه‌سی —

اشبو خطك مغنيسا استاسيوننden صومه‌يه قدر ٩٢ كيلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر .

قره‌اغاجلی	١١,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
صاروخانلی	١٨,٢٥٠	
ميخائل	٢٣,٧٥٠	
قايشلر	٣٦,٧٥٠	
قپاقلی	٤١,٠٠٠	
آق حصار	٥٠,٧٥٠	
سليمانلی	٥٩,٠٠٠	
خرطه	٥٩,٧٥٠	
قرق آغاج	٨٠,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
بوغازكوى	٨٦,٢٥٠	
صومه	٩٢,٠٠٠	

— بيرون آباد شعبه‌سی —

هرسينلی	١,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
بيرون آباد	٥,٠٨٧	

— ازمير دينار شعبه‌سی —

كر	٢,٠١١	١٩ حزيران ١٢٨٢
پاراديسو	٦,٤٣٦	
غازى امير	١٤,٠٧٩	
جمعهٔ آباد	٢١,٣١٩	
دوه‌لی كوى	٢٨,١٥٨	
قياسى	٣٦,٢٠٣	
ترياندە	٤٣,٠٤١	١٩ حزيران ١٢٨٢
طوربالی	٤٨,٢٧٠	
جلاد	٥٩,١٣١	
قوز پيكار	٦٥,٩٦٩	
آياثلوغ	٧٧,٢٣٢	
عزيزيه	٨٦,٠٨٢	
بلاطجق	٩٩,٣٥٦	
دكرمنجك	١٠٧,٨٠٣	
اركلی	١١٣,٨٣٧	
قره پيكار	١١٩,٨٧١	
آيدين	١٣٠,٩٢٧	
امورلی	١٤٠,٣٨٥	
كوشك	١٤٨,٨٣٣	
چفته قهوه	١٥٤,٤٦٤	
سلطانحصارى	١٥٩,٢٦١	
آتچه	١٦٤,٥٢١	
نازللی	١٧٤,٩٧٩	١٩ حزيران ١٢٩٨
قويوجق	١٨٧,٠٤٧	
خورسوملی	١٩٧,٣١٠	
اورتاقجی	٢١٢,٣٨٨	
سراى كوى	٢٣٠,٨٩٠	
شاملی	٢٤٠,٥٤٥	١ تشرين اول ١٣٠٥
غنچه‌لی	٢٥١,٠٠٥	
بوجه‌لی	٢٦٠,٢٥٥	
قوجه باش	٢٧٣,٥٣٠	
قزل قاقلق	٢٨٣,١٨٥	
باش چشمه	٢٩٦,٨٥٩	
چارداق	٣٠٨,١٢٥	
آپا	٣٢٧,٨٣٥	١ تشرين اول ١٣٠٥
اوجيلر	٣٤٣,٥٢٥	
سودلاج	٣٥٦,٣٩٥	
دينار	٣٧٦,٥١٠	
قره فيو	٣٩٠,٥١٠	٢٨ ايلول ١٣٢٦
چپامى	٤٩٨,٠١٠	
كچی بورلو	٤١١,٨١٠	
بالا ويز	٤٢٣,٤٦٠	٢٠ تشرين اول ١٣٢٧
خوله اوسمی	٤٤٧,٣١٠	

بوجه شعبه‌سی

ازمير — دينار خطنك پاراديس استاسيوننden بوجه‌يه قدر ٢,٣١٨ كيلومترو طولنده برشعبه واردر. كشادى ٥ اغستوس ١٢٨٦ تاريخنده اجرا ايدلمشدر .

— سیدی کوی شعبه‌سی —

ینه مذکور خطك غازی امیر استاسیوننده سیدی کویه قدر ۱,٤۱۹ کیلو مترو طولنده بر شعبه‌سی واردر . کشادی ۱۹ تشرین ثانی ۱۲۹۲ تاریخنده اجرا ایدلمشدر .

تیره و اوده‌مش شعبه‌لری

کذا مذکور خطك طوربالی استاسیوننده تیره‌یه قدر ٤۷,۸٦۸ کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردرکه موقعلری بروجه آتیدر :

قورقور	٥,٦۳۱	۲۱ اغستوس ۱۲۹۹
قازیق باشی	۱٤,۰۷۸	
چیلاق	۱۹,۷۰۹	
بایندر	۲۸,۱٥٦	
چتال قره آغاج	۳٦,٦۰۳	
تیره	٤۷,۸٦٦	

بو شعبه‌دن‌ده چتال ـ قره آغاج استاسیوننده اوده‌مشه قدر ۲٥,۳۹٥ کیلو مترو طولنده برخط ایریلیر :

دره باشی	۸,۰٤٥	۳۰ تشرین ثانی ۱۳۰٤
حاجی الیاس	۱٥,۳۹٥	
اوده مش	۲٥,۳۹٥	

سوکه شعبه‌سی

ازمیر ـ دینار خطنك بلاطجق استاسیوننده سوکه‌یه قدر (۲۲,۱۳۰) کیلو مترو طولنده برشعبه‌سی واردرکه موقفلرینك اسامیسی بروجه آتیدر :

موده‌لی قهوه	۱٤,٤۳۰	۱٤ کانون ثانی ۱۳۰٦
کمر	۲۱,٥٦۰	
سوکه	۲۲,۱۳۰	

ده کیزلی شعبه‌سی

ینه مذکور خطك غنچه‌لی استاسیوننده دکیزلی‌یه قدر (۹,٤٦۰) کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر . کشادی ۲٤ شباط ۱۳۰٦ ده‌در .

چیوریل شعبه‌سی

ازمیر ـ دینار خطنك سودلاچ استاسیوننده چیوریل استاسیوننه قدر (۳۰,٥۷۱) کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر :

صوندورلی	۱٥,۰۰۰	۱۷ کانون اول ۱۳۰۷
اینجه کوی	۲۳,۷۳۲	
چیوریل	۳۰,٥۷۱	

مدانیه — بروسه خطی

یورکه‌لی	۱۰,٤۱٥	٤ حزیران ۱۳۰۸
قورو	۲۲,٤۳٦	
عجملر	۳٦,۰۲٤	
یهودیلر	۳۸,٦٤۸	
بروسه	٤۱,۱۱۲	

مرسین ـ آطنه خطی

یافه کوی	۱۰,۸۰۰	۱۷ تموز ۱۳۰۲
حاجی طالب	۱۹,۲۰۰	
طرسوس	۲٦,۳٥۰	
کولك بوغازی	۳۱,٤۰۰	
ینکیجه	٤۳,۱٥۰	
وانیس اوغلی	٦۰,۲٥۰	
اطنه	٦۷,۰۰۰	

یافه ـ قدس خطی

بوخط (۸٦,٦۳۰) کیلومتروطولنده اولوب ۱٤ ایلول ۱۳۰۸ ده کشادی اجرا ایدلمشدر . استاسیونلری شونلردر :

یافه ، لیدا ، رمله ، سجد ، دیرایان ، بتیر ، قدس شریف

پوسته و تلغراف تعرفه‌لری

ممالك عثمانیه داخلنده‌كی حواله‌نامه‌لره مخصوص اجورات تعرفه‌سیدر :

غروشدن	غروشه‌قدر	استیفا اولنه‌جق اجرت: پاره	استیفا اولنه‌جق اجرت: غروش
١	١٠٠	٢٠	—
١٠١	٢٠٠	—	١
٢٠١	٣٠٠	٢٠	١
٣٠١	٤٠٠	—	٢
٤٠١	٥٠٠	٢٠	٢
٥٠١	٧٠٠	—	٣
٧٠١	٩٠٠	٢٠	٣
٩٧١	١١٠٠	—	٤
١١٠١	١٣٠٠	٢٠	٤
١٣٠١	١٥٠٠	—	٥
١٥٠١	١٧٠٠	٢٠	٥
١٧٠١	١٩٠٠	—	٦
١٩٠١	٢٠٠٠	٢٠	٦

مرسل الیهك امضاسی طلب ایدلدیكی تقدیرده آیروجه برغروش اخذ اولنور.

ولایت ممتازه و ممالك اجنبیه ایچون قبول اولنه‌جق حواله‌نامه‌لره مخصوص اجورات تعرفه‌سیدر :

		غروشدن	غروشه‌قدر	غروش
مصر		١	٢٠٠	١
بلغارستان		٢٠١	٤٠٠	١
پورتكیز	[illegible]	٤٠١	٦٠٠	٣
لوكسنبورغ		٨٠١	١٠٠٠	٥
رومانیا		١٠٠١	١٢٠٠	٦
رومانیا		١٢٠١	١٤٠٠	٧
بلچیقا		١٤٠١	١٦٠٠	٨
اسویچره		١٦٠١	١٨٠٠	٩
فرانسه		١٨٠١	٢٠٠٠	١٠
		٢٠٠١	٢٢٠٠	١١

المانیا : ٤٠٠ مارق — ٢١٧٤ غروشدر .
فلمنك . ٢٤٠ فلورین — ٢٢١١,٢٥ غروشدر .
اسوچ و نوروچ فنلاندیا بیوك دوقه‌لغی | ٢٦٠ قورون — ٢٢٠٧ غروشدر

تلغرافنامه اجوراتی

درسعادتدن زیرده اسامیسی محرر مواقع و مراكزه كشیده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لرك هر كلمه‌سندن یكرمی پاره اجرت استیفا قلنور . حد اصغری یدی بچق غروشدر :

ادرنه	آیوالق	جسر مصطفی پاشا
اخی چلبی	اركلی بحر سیاه	چركش
ادرمید	بابا اسكی	چفته‌لرچفتلكی
اردك	بارطین	چكركه
ارطغرل	بالیكسر	چورلی
اركلی « مرمره »	باندرمه	جوكه
اسكیچه	بروسه	حاجی دانشمند
اسكلب	بولی	حوصه
اسكیشهر	بوی آباد	خیره بولی
آفیون‌قره‌حصار	بغادیچ	داری دره
آقچه شهر	بیله‌جك	دیورك
اكری دره	بیرامیچ	دوزجه
اینوز	بوطرناق	بارطین (نام دیگر
اورته كوی	پیكارحصار	دوسباط)
اوزون كوپری	پاپازلق	دده اغاج
ایپصاله	تكفور طاغی	دیمتوقه
ایكنه آطه	تیمورطاش	ذلخوه
اینه كول	تربه دره	روپچوز
اینه بولی	چركس كوی	زالف
زغفرانبولی	عشاق	كلیبولی
سد البحر	قره‌جك	كلید البحر
سكود	قوشیقواق سلطان یری	كملیك
سلبوكن	قرجه علی	كنغری
سماو	قرق كلیسا	كوملجنه

سید غازی	قره‌اغاج‌اسکله‌سی	کرماستی
سینوب	قره‌حصارصاحب	افکه
شار کوی	قسطمونی	لوله برغوس
صندقلی	قصبهٔ کرزه	مدانیه
صوفیلو	قلعه‌جك	مدرنی
طاش کوپری	طوب قلعه	مدیه
طرنوه‌جق	کدوس	مرادلی
طمراش	کره‌ده	مرفته
طوسیه	کره‌دهٔ سنیوب.	معلقره
زوربالی (نام‌دیکر کوینك)	کشان	میخالیج
		یکیشهر

اخطار مخصوص

۱ — متعدد سرلوحه‌لی اولان تلغرافنامه‌لردن هر یکرمی کله ایچون یوز پاره آلنور.

۲ — کله‌سی برغروش اولان تلغرافنامه‌لر حداصغری اوله‌رق اون غروشدن آشاغی اولمیه‌جقدر.

۳ — حجاز مخابراتی ایچون سلط مرکزینه قدر قرق پاره ومعاندن ایلری مرکز ایچون ایکی غروش اخذ اولنه‌جقدر.

« اشبو تعرفه اسامیسی بالاده محرر مواقفه درسعادتدن کشیده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لره مخصوصدر. »

هر کله‌سی اون پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه : حداصغری بش غروشدر.

ازمید	پندك	سلوری
اطه پازاری	توتون چفتلکی	شیله
اغوه	خادمکوی	صبانجه
انجللی	چتالجه	طراقلی
اذینه	چکمجهٔ کبیر	طوزله
آیواجق	داریجه [۱]	قره‌برون
بیغا	درینجه	قره‌جه کوی
قوری قواق	قره بیغا	یاریجه
قره مرسل	ککبوزه	لاپسکی
قندره	کیوه	یالوه
قرتال	مالتپه	یقه‌جق [۲]
قلعهٔ سلطانیه	هرکه	

[۱] ۷ غروش سوریجی اجرتی آلنور کبزه‌دن کوندریلور.
[۲] ۱۰ » » » قرتالدن »

هر کله‌سی بش پاره‌یه یعنی یکرمی کله‌سی یوز پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه :

اناطولی‌فناری [۱]	بوستانجی	بیوك لیمان [۱]
ارناود کوی	باب مشیخت	پاشاباغچه‌سی [۲]
ارن کوی	باب عالی	پویرازقلعه [۳]
اسکدار	باروتخانه	ترسانه
اقسرای	بورغازاطه‌سی [۱]	تکفورطاغی
اناطولی‌حصار [۲]	بشکطاش	چنکل کوی
اورته کوی	بك اوغلی	حیدر پاشا
ایاستفانوس [۳]	بکلر بکی	خاصکوی
ایوب سلطان		
ایروه (نام‌دیکر الماس‌طاش) [٤]	بیوك اطه	داود پاشا
	بیوك دره	دیرکلر آره‌سی
زیتون برونی	بیك	رامی قشله‌سی
سرکه‌جی	بلاط	روم‌ایلی حصار
سلیمیه	فنار خلیج	» فنار [٤]
سنجاق تپه	قاضی کوی	» قواغی
صاری یار	قاکلیجه [۲]	مجار
صغوق چشمه	قپان دقیق	مقری کوی
طرابیه	قرق‌اغاج انباری	میرکون
طوپقپو	قرق اغاج فشنك خانه‌سی	وفا
		هکبه‌لی اطه
طوپخانه	قزل طوپراق	یکی جامع
غلطه	قندیللی [۳]	یکی کوی
غریجه [٥]	قوری چشمه	کیرج‌اوجاغی [٥]
فاتح	قوزغنجق	کیرج برونی
باب سرعسکری	قنالی اطه [٤]	کیلیوس [٦]

[۱] ۱۲ غروش مصرفله سوریجی معرفتیله
[۲] ۱۰ غروش قایق اجرتی آلنور.
[۳] ۵ غروش سوریجی اجرتی آلنور.
[٤] ۳۵ غروش مصرفله اجرتی هکبه‌لیدن.
[٥] ۳۰ غروش مصرفله

[۱] ۱۰ غروش قایق اجرتی هکبه‌لی اطه‌دن کوندریلور.
[۲] ۱۰ غروش مصرفله
[۳] ۱۰ » »
[٤] ۱۰ » قایق

[۱] ۱٤ غروش مصرفله
[۲] ۱۰ » »
[۳] ۱٤ » »
[٤] ۲۸ » »
[٥] ۰ » »
[٦] ٤۲ » »

هر کله‌سی آلتمش پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه

حانیه	سلطانیه	سنه
قندیه	لاشید	مالویز
رسمو	دلم	قستل

سوده	ابانيقوله	ميرس
اسفاكيه	يره پتره	بوزجه اطه

اشبو مراكزه اولان تلغرافنامه‌لرك اجورات اصليه‌لرندن بشقه آيروجه قابلو اجرتی اوله‌رق يوز پاره آلنور .

ادرنه ، بنغازی و طرابلس غرب ايچون تلسز تلغراف واسطه‌سيله كشيده قلنه‌جق تلغرافنامه‌لرك بهر كلمه‌سی برغروش يكرمی پاره‌در .

حد اصغری اون بش غروشدر .

درسعادتدن ممالك مختلفه‌يه كشيده قلنه‌جق تلغرافنامه‌لرك بهر كلمه‌سی ايچون اخذ اولنه‌جق اجوراتك مقداری :

اسامئ ممالك	سانتيم	فرانق
حجاز	٤٠	٢
المانيا	٥٥	٠
وستريا ـ مجارستان	٣٤	٠
اوستراليا	٧٥	٣
اسپانيا	٦٥	٠
اسوچ	٦٩	٠
اسويچره	٥١	٠
انكلتره	٧١	٠
ايتاليا	٤٨	٠
ايران: خانقين طريقيله	٦٠	١
ايران: ابوشهردن‌ماعدااباطوم‌طريقيله	٩٠	١
ايران: اوده‌سا قابلوسی طريقيله	٠٠	٢
بخارا	٤٦	٢
بلچيقا	٦٠	٠
بلغارستان	٢١	٠
بوسنه ـ هرسك	٢٧	٠
پورتكيز	٣٠	٢
پريم اطه‌سی	٦٩	٠
تونس	٦٨	٠
جزاير	٦٧	٠
جبل‌الطارق	٦٩	٠
جيبوتی	٨٥	٢
چين	٥٠	٥
حبشستان	٨٥	١
دانيمارقه	٦٠	٠
زنكبار	١٣	٣
روسيه	٧٢	٠
رومانيا	٢٦	٠
ژاپونيا	٢٠	٦
سواكن	٦٤	١
سيام	٢٣	٣
سنغاپور	١٠	٤
شيقاغو	١٥	٢
صربستان	٢٧	٠
طونكين	٣٦،٥	٦
طرابلس غرب	٨٨	٠
عدن	٦٠	٢
فرانسه وقورسيقه	٥٦	٠
فلمنك	٦٠	٠
فاس	٨٣	٠
قره‌طاغ	٢٧	٠
لوكسنبورغ	٦٠	٠
مالاغه	١٠	٤
مالطه	٦٩	٠
مصر: برنجی منطقه	١٥	١ (العريش طريقيله)
مصر: ايكنجی »	٣٠	١ (العريش طريقيله)
مصر: اوچنجی »	٥٥	١ (العريش طريقيله)
مكسيقه	٧٥	٣
نوروه‌ج	٧٢	٠
نيورق	٧٧	١
هندستان و بيرمانيا	٣٥	٢
يمن	٨٠	٢
يونانستان	٢٨	٠
» (چشمه طريقيله)	٣٨	٠
يونان اطه‌لری	٣٢	٠
» (بوزجه‌اطه وشيره طريقيله)	٤٢	٠

كوستنجه طريقيله كشيده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لر اجوراتی:

	سانتيم		سانتيم
اوستريا ـ مجارستان	٣٨	انكلتره	٧٦
المانيا	٥٥	ايتاليا	٦٦
بلچيقا	٦٠	قره‌طاغ	٥٦
دانيمارقه	٦٠	نوروه‌چ	٧٢
لوكسنبورغ	٦٠	پورتكيز	٧٨
هولاندا	٦٠	روسيه	٧٢
بوسنه ـ هرسك	٥٣	صربستان	٤٨
بلغارستان	٤٧	اسويچره	٥٧
اسپانيا	٧٣	اسوچ	٦٩
فرانسه	٦٥		

مقیاســـــات

یکی مقیاسلر

طول ومسافه مقیاساتی

اقسامی

(١)	آرشون	(متره)	=	(١٠)	کراه	(دسیمتره)
(١)	کراه	(دسمتره)	=	(١٠)	پرمق	(سانتیمتره)
(١)	پرمق	(سانتیمتره)	=	(١٠)	خط	(میلیمتره)
(١)	خط	(میلیمتره)	=	(١٠)	نقطه	(دسیمیلیمتره)

اضعافی

(١٠)	آرشون	(متره)	=	(١)	بوی	(دقامتره)
(١٠٠)	»	»	=	(١)	هکتومتره	
(١٠٠٠)	»	»	=	(١)	میل	(کیلومتره)
(١٠٠٠٠)	»	»	=	(١)	فرسخ	(میریامتره)

مساحهٔ اراضی مقیاسلری

اقسامی

(١)	آرشون	مربعی	=	(١٥٠)	کراه مربعی
(١)	کراه	»	=	(١٠٠)	پرمق »
(١)	پرمق	»	=	(١٠٠)	خط »

اضعافی

(١٠٠)	آرشون مربعی	=	(١)	اولك (آر = دقامتره مربعی)
(٢٥)	اولك (آر)	=	(١)	دونم
(٤)	دونم	=	(١)	جریب (هکتار)
(١٠٠)	جریب (هکتار)	=	(١)	میل مربعی (کیلومتره مربعی)
(١٠٠)	میل مربعی	=	(١)	فرسخ » (میریا متره مربعی)

مایعات وحبوبات مقیاساتی

اقسامی

(١)	اولچك (لیتره)	=	(١٠)	قوطی (دسیلیتره)
(١)	قوطی (دسیلیتره)	=	(١٠)	ظرف (سانتیلیتره)

اضعافی

(١)	يكى آرشون مكعبى (كيلوليتره)	=	(١٠) كيله (هكتوليتره)
(١)	كيله (هكتوليتره)	=	(١٠) شنيك (دقاليتره)
(١)	شنيك (دقاليتره)	=	(١٠) اولچك (ليتره)

اوزان واثقال مقياساتى

اقسامى

(١)	درهم (غرام)	=	(١٠) دنك (دسيغرام)
(١)	دنك (دسيغرام)	=	(١٠) بغداى (سانتيغرام)
(١)	بغداى (سانتيغرام)	=	(١٠) حبه (ميليغرام)

اضعافی

(١٠٠٠)	يكى درهم (غرام	=	(١) قيه (كيلوغرام)
(١٠)	قيه (كيلو)	=	(١) بطمان (ميريا غرام)
(١٠)	بطمان	=	(١٠٠) قيه (١) قنطار (كنتال)
(١٠)	قنطار	=	(١٠٠٠) « (١) چكى (طونيلاته)

مقياسات عتيقه

(١)	زراع معمارى	=	(٢٤) پرمق	صنايع معماريه و اراضى مساحه‌سنده مستعملدر
(١)	پرمق	=	(١٢) خط	
(١)	خط	=	(١٢) نقطه	
(١٢)	پرمق	=	(١) قدم	حفرياتده مستعملدر
(٥)	قدم	=	(١) قولاچ	
(١)	چارشو آرشونى	=	(٨) اوروب	زراع معماريدن بر پرمق اون خط التى نقطه نقصاندر
(١)	اوروب	=	(٢) كراه	
(١)	اندازه	=	(٨) اوروب	چارشو آرشوننده سكز خط سكز نقطه نقصاندر
(١)	اوروب	=	(١) كراه	

اضعافی

(٢٥٠٠)	زراع معمارى	=	(١) ميل	اورته يورويشله يكرمى دقيقه‌لق مسافه
(٣)	ميل	=	(١) فرسخ	اورته يورويشله بر ساعتلك مسافه
(٤)	فرسخ	=	(١) بريد	
(٢)	بريد	=	(١) مرحله	
	قره‌ده بر درجه‌لك مسافه	=	١٩،٨٤٥ ساعت	
	دكزده « «	=	٢٠ ساعت	

مساحهٔ اراضی مقیاسلری

(١)	زراع معماری مربعی	=	(٥٧٦) پرمق مربعی
(١)	پرمق مربعی	=	(١٤٤) خط »

اضعافی

(٤٠٠)	زراع معماری مربعی	=	(١) اولك
(٤)	اولك	=	(١) دونم

اکیال مقیاسلری

اقسامی

(١)	استانبول کیله‌سی	=	(٤) شنیك
(١)	شنیك	=	(٢) قوطی
(١)	قوطی	=	(٢) ظرف

اوزان مقیاسلری

اقسامی

(١)	قیه	=	(٤٠٠) درهم		
(١)	درهم	=	(٤)	دنك	
(١)	دنك	=	(٤)	قیراط	(١٦) قیراط = (١) درهم [*]
(١)	قیراط	=	(٤)	بغدای	(٦٤) بغدای = (١) درهم [*]
(١٧٦)	درهم	=	(١)	لودره	
(١,٥)	»	=	(١)	مثقال	

اضعافی

(٦)	قیه	=	(١)	بطمان
(٤٤)	قیه	=	(١)	قنطار
(٤)	قنطار	=	(١٧٦) قیه = (١) جکی	

مقیاسات عتیقه‌نك جدیده‌یه تحویلی

طول و مسافه مقیاسلری

١	زراع معماری	=	٠,٧٥٨	یکی آرشون (متره)
١	» » مربعی	=	٠,٥٧٤٥٦٤	» » مربعی
١	» » مکعبی	=	٠,٤٣٥٥٢٠	» » مکعبی

---

[*] اکثریا بو وجهله مستعملدر .

١	پرمق	=	٣,١٥٨	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	خط	=	٠,٢٦٣	» » »
١	نقطه	=	٠,٢١٩	» » »
١	چارشو آرشونی	=	٠,٦٨	یکی آرشون (متره)
١	» » مربعی	=	٠,٤٦٢٤	» » » مربعی
١	اوروب	=	٥,٨	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	انداژه	=	٠,٦٥	یکی آرشون (متره)
١	» مربعی	=	٠,٤٢٢٥	» » » مربعی
١	اوروب	=	٨,١٢٥	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	اسکی میل	=	١,٨٩٥	یکی میل
١	اسکی فرسخ	=	٠,٥٦٨٥	یکی فرسخ
١	» دونم	=	٠,٣٦٧٧٢	» دونم
١	استانبول کیله‌سی	=	٠,٠٧	» کیله
١	شنیك	=	٠,٠٠٩٢٥	» آرشون مکعبی
١	استانبول کیله‌سی	=	٣٧	اولچك (لیتر)

اوزان مقیاساتی

١	بغدای	=	٠,٠٥٠١١٩١٤	یکی درهم (غرام)
١	قیراط	=	٠,٢٠٠٤٧٦٥٦	» »
١	دنك	=	٠,٨٠١٩٠٦٢٥	» »
١	اسکی درهم	=	٣,٢٠٧٣٦٢٥	» »
١	مثقال	=	٤,٨١١٤٣	» »
١	لپدره	=	٦٥٤,٥٤١١٢	یکی درهم (غرام)
١	اسکی قیه	=	١,٢٨٢٩٤٥	» قیه (کیلو)
١	» بطمان	=	٠,٧٦٩٧٦٧	» بطمان
١	» قنطار	=	٠,٥٦٤٤٩٦	» قنطار
١	» چکی	=	٠,٢٣٥٧٩٨	» چکی

مقیاسات جدیده‌نك عتیقه‌یه تحویلی

١	یکی آرشون (متره)	=	١,٣١٩٢٦١	زراع معماری
١	» » (مربعی)	=	١,٧٤٠٥٤	» » مربعی
١	» » (مکعبی)	=	٢,٢٩٦١٠٧	» » مکعبی
١	» »	=	١,٤٧٠٥٨٨	چارشو آرشونی
١	» » (مربعی)	=	٢,١٦٢٦٢٩	» » مربعی

١	» » (متره)	=	١,٥٣٨٤٥	اندازه
١	» » (مربعی)	=	٢,٣٦٦٨٦٥	» (مربعی)
١	فرسخ	=	١,٣١٩٢١٥	اسکی فرسخ
١	یکی دونم	=	٢,٧١٩٤٥٣	» دونم
١	یکی کیله	=	٢,٧٠٢٧٠٣	استانبول کیله‌سی

اوزان

١	یکی درهم	=	٠,٣١١٧٨٣	اسکی درهم
١	» قیه	=	٠,٧٧٩٤٥٧	» قیه
١	» بطمان	=	٢,٢٩٦٠٩٥	» بطمان
١	» قنطار	=	١,٧٧١٤٩٣	» قنطار
١	» چکی	=	٤,٤٢٨٧٣٣	» چکی
١	» طون	=	٧٧٩,٤٤٣٧٥	» قیه

انکلیز مقیاساتی

١٢	لینیه	=	١	پوس
١٢	پوس	=	١	قدم (فوت)
٣	قدم (فیت)	=	١	یارده (یارد)
٢	یارده (یارد)	=	١	قولاچ (فاذم)
١٧٦٠	» »	=	١	میل بری (٤ استاتوت‌مایل)
٦٠٨٠	قدم (فیت)	=	١	میل بحری (نوتیقل مایل)
١	میل بحری	=	١٠	غومنه
١	» » وجغرافی	=	١,١٥١	میل بری (ستاتوت مایل)

عثمانلی مقیاسات عتیقه وجدیده‌سنك انکلیز مقیاساتنه تحویلی

طول مقیاساتی

١	یکی آرشون (متره)	=	١,٠٩٣٦	یارده
١	معمار آرشونی	=	٫٨٢٨٩	»
١	چارشو »	=	٠,٧٤٣٦٧	»
١	اندازه	=	٠,٧٠٩٢	»
١	معمار آرشونی	=	٢,٤٨٦٩٢١	قدم
١	چارشو »	=	٢,٢٣١٠١	»

اوزان مقیاساتی

١	اسکی قیه	=	٢,٨٢٨٤٥٤	لبره
١	یکی »	=	٢,٢٠٤٦٢١٢٥	»
١	» طون	=	٢٢٠٤,٦٢١	»
١	» »	=	٠,٩٨٤٢٠٥٩	طون

انکلیزطول مقیاساتنك عثمانلی مقیاسات عتیقه وجدیده‌سنه تحویلی

١	یوس	=	٠,٠٢٥٤	یکی آرشون (متره)
١	قدم	=	٠,٣٠٤٧٩٧	» » »
١	»	—	٠,٤٠٢١٤	زراع معماری
١	»	=	٩,٦٥١٣٦	» » پرمقی
١	»	=	٠,٤٤٨٢٢٧	چارشو آرشونی
١	»	=	٣,٥٨٥٨١٦	» » اوروبی
١	»	=	٠,٤٧	اندازه
١	»	=	٣,٨٦	» اوروبی
١	یارده	=	٠,٩١٤٤	یکی آرشون (متره)
١	»	=	١,٢٠٦٤٣	معمار آرشونی
١		=	١,٣٤٤٦٨٢	چارشو »
١	»	=	١,٤١	اندازه

سنهٔ هجریهٔ قمریه‌دن سنهٔ میلادیه‌یی بولمق

هر هانکی برسنهٔ هجریهٔ قمریه‌دن سنهٔ میلادیه‌یی بولمق ایچون سنهٔ قمریه‌یی دور شمسی اولان ٣٣ عددینه تقسیم وبوتقسیمدن ظهور ایدن خارج قسمت مذکور سنه‌دن طرح وحاصل طرحه ٦٢١ عددی ضم اولندقده سنهٔ میلادیه اولور .

مثال : ١٣١٤ سنهٔ هجریهٔ قمریه‌سی ابتداسنده سنهٔ میلادیه‌نك قاچنجی سنه‌سی اولدیغی مطلوب :

١٣١٤ — ١٣١٤ | ٣٣

٣٩ {سنهٔ قمریه‌نك ٣٣ تقسیمندن ظهور ایدن خارج قسمت — ٩٩ ٣٩

١٢٧٥ سنهٔ هجریهٔ شمسیه — ٣٢٤

٦٢١ ضم — ٢٩٧

١٨٩٦ ١٣١٤ سنهٔ قمریه‌سی ابتداسنده سنهٔ میلادیه — ٢٧

سنهٔ میلادیه‌دن سنهٔ هجریهٔ قمریه‌یی بولمق

هر هانکی بر سنهٔ میلادیه‌نك مصادف اولدیغی سنهٔ هجریهٔ قمریه‌یی بولمق ایچون ٦٢١ عددینی سنهٔ میلادیه‌دن طرح وحاصل طرحی ٣٣ عددینه تقسیم ایدوب ظهور ایدن خارج قسمت مذکور حاصل طرحه ضم اولندقده سنهٔ هجریهٔ قمریه اولور .

مثالی : ١٧٩٧ سنهٔ میلادیه‌سی ابتداسنك مصادف اولدیغی سنهٔ هجریهٔ قمریه مطلوب :

١٨٩٧ — ١٢٧٦ | ٣٣

٦٢١ — ٩٩ | ٣٧

١٢٧٦ سنهٔ هجریهٔ شمسیه — ١٢٨٦

٣٧ تقسیمدن ظهور ایدن خارج قسمت — ٢٣١

١٣١٤ ١٨٩٧ سنه‌سی ابتداسنده سنهٔ هجریهٔ قریه ٥-٥

تاریخ میلادیدن تاریخ مالیٔ عثمانی‌یی بولمه‌نك اصولی

بیك سكز یوزقرق تاریخ میلادیسندن اعتباراً جاری اولمق اوزره هرهانكی برتاریخ میلادی‌یی تاریخ مالی‌یه تحویل ایچون تاریخ مذكوردن ٥٨٤ وماهنك عدد ایامندن ١٢ — بیك طقوز یوز سنۀ میلادیه‌سی مارتنك اون دردنجی كوننده‌ن اعتباراً ١٣ — عددی طرح ایدلدكده باقی تاریخ مالی وماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٨٩٦ سنۀ میلادیه‌سی تموزینك یكرمی آلتنجی كونی سنۀ مالیه‌نك هانكی سنه وماهنك قاچنجی كوننه مصادف ایدوكی مطلوب :

١٨٩٦ سنۀ میلادیه	٢٦ افرنجی تموز
٥٨٤ طرح	١٢ طرح
١٣١٢ سنۀ مالیه	١٤ تموز

بیك اوچیوز اون ایكی سنۀ مالیه‌سی تموزینك ١٤ نجی كونی ایدوكی .

اكر تحویلی آرزو اولنان تاریخ میلادی كانون ثانی وشباط آیلرینه مصادف ایسه سالف الذكر ٥٨٤ عددینه واحد ضمیله ٥٨٥ عددی طرح ایدلملیدر وماهنك عدد ایامندن ١٢ طرح ولنه‌مدیغی صورتده اولكی ماهك عدد ایامی ضم ایدلدكدن صكره مجموعندن ١٢ طرح وحاصل طرح اولكی ماهك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٨٩٦ سنۀ میلادیه‌سی شباطنك دردنجی كونی سنۀ مالیه‌نك هانكی سنه وهانكی ماهنك قاچنجی كوننه تصادف ایتدیكی مطلوب :

١٨٩٦ سنۀ میلادیه ٤ شباط دردن ١٢ طرح
٥٨٥ تحویل آرزو اولنان ٣١ اولنه‌مدیغندن اولكی ماهی
١٣١١ تاریخ شباط آینده ٣٥ اولان كانون ثانینك عدد
اولدیغی ایچون ٥٨٤ ٢٢ ایامی ضم ایدیله‌رك مجموع
عددی یرینه ٥٨٥ ٢٣ عندن ١٢ تفاضل كانون
ثانی طرح باقی سنۀ مالیه

تاریخ مالیٔ عثمانیدن تاریخ میلادی‌یی بولمه‌نك اصولی

بیك ایكی یوز اللی آلتی تاریخ مالیسندن اعتباراً جاری اولمق اوزره هرهانكی برتاریخ مالی‌یی تاریخ میلادی‌یه تحویل ایچون تاریخ مذكوره ٥٨٤ وماهنك عدد ایامنه دخی ١٢ — بیك اوچیوز اون آلتی سنۀ مالیه‌سی مارتنك ابتداسندن اعتباراً ١٣ — عددی ضم ایدلدكده حاصل جمع تاریخ میلادی وماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٣١٢ سنۀ مالیه‌سی مارتنك ٨ نجی كونی سنۀ میلادیه‌دن هانكی سنه وماهنك قاچنجی كوننه تصادف ایتدیكی مطلوب :

١٣١٢ سنۀ مالیه	٨ مارت
٥٨٤ ضم	١٢ ضم
١٨٩٦ سنۀ میلادیه	٢٠ مارت افرنجی

اكر تحویلی آرزو اولنان تاریخ مالی كانون ثانی وشباط آیلرینه مصادف ایسه مذكور ٥٨٤ عددی یرینه ٥٨٥ عددی ضم ایدلملیدر وماهك عدد ایامنه ١٢ ضم ایدلدكدن صكره مجموع اوتوز واوتوزبردن فضله ظهور ایتدیكی تقدیرده - ایجابنه كوره - اوتوز ، اوتوز بر ، یكرمی طقوز ویا یكرمی سكز تفاضل اولندقده باقی صكره‌كی ماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٣١٢ سنۀ مالیه‌سی كانون ثانینك ٢٧ نجی كونی سنۀ میلادیه‌نك هانكی سنه وماهنك قاچنجی كوننه مصادف ایدوكی مطلوب :

١٣١٢ سنۀ مالیه
٥٨٥ كانون ثانیده بولندیغی ایچون ٥٨٤ عددی یرینه ٥٨٥ ضم
١٨٩٧ سنۀ میلادیه اولور

مسکوکات

اليوم مستعمل اولان مسکوکات عثمانیه‌نك نوع وعیاری وقیمت وثقلتلری

ترتیب نومروسی	نوعی	عیاری بیکده	شمدیکی اسمی	[illegible]	قیمت رسمیهٔ حاضره‌سی		ثقلتلری			قطرلری	ثخنلری
				غروش	پاره	غروش	قیراط	درهم	غرام	میلمتره	میلمتره
١	آلتون	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	بشی برلك لیرا	٥٠٠		٥١٣	٤	١١	٣٦,٠٨٢٨	٣٥	٢,١٨
٢	»	»	ایکی بچقلق »	٢٥٠	٢٠	٢٥٦	١٠	٥	١٨,٠٤١٤	٢٧,٢٠	١,٧٤
٣	»	»	لیرای عثمانی	١٠٠	٢٤	١٠٢	٤	٢	٧,٢١ ٥٦	٢٢, ٥	١,٠٨
٤	»	»	یارم لیرا	٥٠	١٢	٥١	٢	١	٣,٦٠٨٢	١٨	٠,٨٦
٥	»	»	چاریك لیرا	٢٥	٢٦	٢٥	٩	٠	١,٨٠٤١	١٤,٧٥	٠,٦١
١	كموش	٨٣٠	مجیدیه	٢٠		١٩	٨	٧	٢٤,٠٥٥٠	٣٧	٢,٢٧
٢	»	»	یارم مجیدیه	١٠	٢٠	٩	٢	٣	١٢,٠٢٧٥	٢٧,٢٥	٢,١٤
٣	»	»	چاریك	٥	٣٠	٤	١٤	١	٦,٠١٣٨	٢٤	١,٠٦
٤	»	»	ایکیلك	٢		٢	١٢	٠	٢,٤٠٥٥	١٨,٧٥	١
٥	»	»	غروشلق	١		١	٦	٠	١,٢٠٢٧	١٥	٠,٧٥
٦	»	»	یکرمیلك	٠,٥	٢٠		٣	٠	٠,٦٠١٣	١٣,٧٥	٠,٥٠
١	كموش متالیك	٤٣٥	آلتیلق (متالیك بش غروش)			٥	-	٤	١٢,٨٢٨	٣٧	٠,٥٠
٢	»	»	« نصفیه‌سی (بیاض یوزلك)		٢٠	٢		٢	٦,٤١٤	٣٢	
٣	»	»	« ربعیه‌سی (بیاض اللیلك)		١٠	١		١	٣,٢٠٧	٢٧	
١	»	٢٢٠ و ١٧٥	بشلك (قره یوزلك)		٢٠	٢	١٢	٤	١٥,٢٣٠	٣٩	
٢	»	»	یارم بشلك (قره اللیلك)		١٠	١	٦	٢	٧,٦١٥	٣٤	
٣	»	»	یکرمیلك		٢٠		١٥		٣,٨٠٧	٢٧	
٤	»	»	اونلق (متالیك)		١٠		٧,٥		١,٤٠٣	٢١	
٥	»	»	بش پاره		٥		٣,٥		٠,٧٠٢	١٧	
١	یکی متالیك	١٠٠	اونلق		١٠		١٠	٠	٢	١٨,٧٥	
٢	»	»	بش پاره		٥		٥	٠	١	١٥	
١	نیکل	٩٨٥	قرق پاره‌لق			١	١٥	١	٦	٢٣,٥	١,٥١
٢	»	»	یکرمی »		٢٠		٤	١	٤	٢١	١,٢٦
٣	»	»	اون »		١٠		١٣		٢,٦٥	١٨,٥	١,٠٦
٤	»	»	بش »		٥		٨,٥		١,٧٥	١٦	٠,٩٥
٢٥											

الیوم زینت مقامنده قوللانیلان اسکی آلتون مسکوکات ایله اخیراً احداث اولنان زینت آلتونلری

اسمی	ثقلتی قیراط	ثقلتی حبه	عیاری بیکده	قیمت اصلیه‌سی پاره	قیمت اصلیه‌سی غروش	قطری میلمتره	ملاحظات
فیلوری دینلان یالدیز آلتونی	١,٥	١	٩٩٣	١٩	٥١	١٩—٢٧	
زنجیرلی وفندق دینلان شریفی ویا اشرفی آلتونی	١,٢٥	١	٩٧٠	٠٥	٥٠	٢١—٣٢	چفتلیسی دخی واردر
سلطان محمود ثانینك یکرمی بشلك دینلان عتیق رومی آلتونی	٧,٧٥	١	٩٥٦	٠٣	٦٨	٢٦	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق سلطان محمود آلتونی دینلان محمود اول زرمحبوبی	١٣,٢	٠	٩٥٢	٣٠	٣٧	١٧—٢١	چفتلی ونصفیه‌سی دخی واردر
سلطان مصطفی ثالث زرمحبوبی	١٣	٠	٩٠٦	٠	٣٦	١٨	نصفیه‌سی دخی واردر
صندقلی وغازی دینلان خیریه آلتونی	٨,٧٥	٠	٨٧٣	١٠	٢٢	٢٠	چفتلیسی ونصفیه‌سی واردر
یکرمیلك محمودیه ودار الخلافة السنیه آلتونلری	٨	٠	٨٣٠	٠	٢٠	١٩	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق عدلی ودار الخلافة علیه و سلطان مجیدك ممدوحیه آلتونی	٧,٧٥	٠	٨٣٠	٢٦	١٩	١٩—٢٠	عدلیه‌نك نصفیه‌سی دیکرلرینك نصفیه وربعیه‌سی واردر
یازیلی محمودیه دینلان جدید رومی واستانبول آلتونلری	١١,٧٥	٠	٨٠٠	٢٠	٢٨	٢٣	رومیلرك چفتلیسی استانبوللرك نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
جدید عدلیه آلتونلری	٧,٧٥	٠	٧٤٨	٢٧	١٧	١٩	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق مصر آلتونی	١٣	٠	٦٨٧	٣٣	٢٦		
جدید مصر »	١١,٩٠	٠	٦٨٧	٢٠	٢٦		
مصر باربوط آلتونی	٢	٠	٦٦٥	٣٨	٣		
جدید ربعیه آلتونی	٢	٠	٥٨٢	٢٠	٣		
زینت بشیوزلك	١٥	١٠	٩١٦,٦	٠	٥٠٠	٥٠—٤٥,٥	قطرلرك اولکی رقملری
» ایکیوز اللیلك	٧,٥	٥	»	٠	٢٥٠	٤٥—٤٤,٥	سلطان حمید ثانی وقتنده
» یوزلك	٣	٢	»	٠	١٠٠	٣٧—٣٠,٥	ضرب اولنانلره وایکنجی
» اللیلك	١,٥	١	»	٠	٥٠	٢٧—٢٢,٧٥	رقملری سلطان محمد
» یکرمی بشلك	٨,٧٥	٠	»	٠	٢٥	٢٢—١٩	خامس زماننده یاپیلانلره
» اون ایکی بچقلق	٤,٣٨	٠	»	٢٠	١٢	١٨—١٦	عائددر

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی		
					آلتون	کموش	نیکل و باقر
انکلتره و اوستورالیا یکی‌زه‌لانده آفریقای جنوبی رض جدید مستملکاتی	سووه‌رن (نام دیکر) استرلین انکلیز لیراسی ١ سترلین = ٢٠ شیلین ١ شیلین = ١٢ پنی	٧,٩٨٨٠٥	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	١١٠,٦٩	٥ استرلین ٢ " ١ " $\frac{١}{٢}$ "	٥ شیلین ٤ « ٢,٥ « ٢ « ١ « ٦ پنس	٢ پنی (باقر) ١ « $\frac{١}{٢}$ « $\frac{١}{٤}$ «
پرو	لیبرا = ١٠ سول ١ سول = ١٠٠ سنتاوو	٧,٩٨٨	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	١١٠,٦٩	١ لیبرا $\frac{١}{٢}$ « ١ سول	١ سول $\frac{١}{٢}$ « $\frac{١}{٥}$ « $\frac{١}{١٠}$ سول = دینه‌رو $\frac{١}{٢}$ دینه‌رو ٢٠ سنتاوو ١٠ " ٥ "	٢ سنتاوو (باقر) ١ « «
قولومبیا	په‌زوفورته = ١٠٠ سنتاوو لیورا = ٥ په‌زو	٧,٩٩٨	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	٢٢,١٤ ١١٠,٦٩	١ لیورا $\frac{١}{٢}$ " ١ په‌زو	١ په‌زو $\frac{١}{٢}$ « $\frac{١}{٥}$ په‌زو = پزه‌تا $\frac{١}{٢}$ پزه‌تا	٥ سنتاوو (نیکل) ٢ « " ١ " "
پورتکیز	میلرایس = ١٠٠٠ رایس ٥ میلرایس = $\frac{١}{٢}$ قوروتا	٨,٨٦٧٨	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	٢٤,٥٧٦ ١٢٢,٨٨٢	١ قوروتا $\frac{١}{٢}$ « ٢ میلرایس ١ «	٥٠٠ رایس ٢٠٠ « ١٠٠ « ٥٠ «	١٠٠ رایس نیکل) ٥٠ « « ٢٠ « (باقر) ١٠ « « ٥ « «
ره‌زیلیا	میلرایس = ١٠٠٠ رایس ١٠ میلرایس	٨,٩٦٤٥	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	١٢,٤٢٥ ١٢٤,٢٥	٢٠ میلرایس ١٠ " ٥ «	٢٠٠٠ رایس ١٠٠٠ « ٥٠٠ «	٤٠٠ رایس (نیکل) ٢٠٠ « « ١٠٠ « « ٤٠ « (باقر) ٢٠ « «
شیلی	په‌زو = ١٠٠ سنتاوو ١٠ په‌زو = ١ دوبلون	٥,٩٩١	٩١٦ $\frac{٢}{٣}$	٨,٣٠٢ ٨٣,٠٢	٢٠ په‌زو ١٠ " ٥ "	١ په‌زو ٢٠ سنتاووس ١٠ « ٥ «	٢,٥ سنتاوو (با) ١ « ١ ٢ «
فرانسه و تونس	فرانق = ١٠٠ سانتم ٢٠ فرانق = ١ ناپولیون (فرانسز لیرا ی)	٦,٤٣٦١٣	٩٠٠	٤,٣٨٨٧٢٩٥ ٨٧,٧٧٤٥٨٩	١٠٠ فرانق ٥٠ " ٣٠ « ١٠ " ٥ "	٥ فرانق ٢ « ١ « $\frac{١}{٢}$ « ٢٠ سانتم	٢٥ سانتم (نیکل) ١٠ « (باقر) ٥٠ « « ٢ « «
فرانق اصولنی قبول ایدن دولتلر :							
لوکسنبورغ	فرانق = ١٠٠ سانتیم			٤,٣٨٨٧٢٩٥			
بلجیقا وقونغو	فرانق = ١٠٠ «			»			
موناقو	« = ١٠٠ "			»			
اسویچره	فرنق = ١٠٠ "			»			
ایتالیا	لیره = ١٠٠ چنته‌زیمی			»			
یونانستان	دراخمی = ١٠٠ لیپتا			»			
بلغارستان	له‌و = ١٠٠ استوتینکی			»			
صربستان	دینار = ١٠٠ پاره			»			
رومانیا	له‌ی = ١٠٠ بانی			»			
اسپانیا	پزه‌تا = ١٠٠ سانتیمو			»			
فنلانده‌دوقه‌لغی	مارقفا = ١٠٠ په‌نی			»			
ونه‌زوئلا	بولیوار = ١٠٠ سنتاوو			»			

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقر
آرژانتین	پەزو = ١٠٠ سنتاوو » = ٥ فرانق ٥ پەزو = ١ آرژانتینو	٨,٠٦٤٥	٩٠٠	٢١,٩٤٣٦٠ ١٠٩,٧١٨	٥ پەزو ٢.٥ »	١ پەزو ٥٠ سنتاوو ٢٠ » ١٠ » ٥ »	٢٠سنتاوو (نیكل) ١٠ » » ٥ » » ٢ » (باقر)
سان سالوادوز نیقاراغوا غواتەمالا هوندوراس اوروكوای پاراغوای	پەزو = ١٠٠ سنتاوو		٩٠٠	٢١,٩٤٣٦			
هایتی اكواتور بولیوی	غورد = ١٠٠ سنتاوو سوكر = ١٠٠ » بولیویانو = ١٠٠ »		» » »	» » »			
روسیه	روبلە = ١٠٠ قاپیك ٧,٥ = $\frac{١}{٢}$ ایمپریال =٢٠ فرانق	٦,٤٥١٦	٩٠٠	١١,٧٠٣٢٨ ٨٧,٧٧٤٥٩	٢٠ روبلە ١٥ » ١٠ » ٧,٥ » ٥ »	١ روبلە ٥٠ قاپیك ٢٥ » ٢٠ » ١٥ » ١٠ »	٥ قاپیك (باقر) ٢ » » ١ » » $\frac{١}{٢}$ » »
آمریقا و قنادا كوبا پاناما سان‌دومنیك ایبریا	دولار = ١٠٠ سنت ٥ دولار = $\frac{١}{٢}$ ئەیكل	٨,٣٥٩	٩٠٠	٢٢,٤٤٩ ١١٣,٧٢٤٦	٢٠ دولار ١٠ » ٥ » ٢,٥ » ١ »	١ دولار $\frac{١}{٢}$ » ٥ » ٢٥ سنت ١٠ سنت=دیم	٥ سنت(نیكل) ١ » (باقر)
اسوج نوروج دانیمارقه	قرونه = ١٠٠ ئوره ٢٠ قرونه	٨,٩٦١	٩٠٠	٦,٠٩٥ ١٢١,٩١٤	٢٠ قرون ١٠ » ٥ »	٢ قرونه ١ » ٥٠ ئوره ٢٠ » ١٠ »	٥ ئوره (باقر) ٢ » ١ »
آوستریا و مجارستان قره‌طاغ	قورون = ١٠٠ هللر ٢٠ قورون	٦,٧٧٥٠٦	٩٠٠	٤,٦٠٨٧٥ ٩٢,١٧٥	٢٠ قورون ١٠ »	٥ قورون ٢ » ١ »	٢٠ هللر (نیكل) ١٠ » » ٢ » (باقر)
آلمانیا	مارق = ١٠٠ فنیك ٢٠ مارق = ١ دوبل‌قورون	٧,٩٦٥	٩٠٠	٥,٤١٨١٨٥ ١٠٨,٣٦٣٧	٢٠ مارق ١٠ » ٥ »	٥ مارق ٢ » ١ » $\frac{١}{٢}$ » ١ طالر=٣ مارق	٢٥ فنیك (نیكل) ١٠ » » ٥ » » ٢ » (باقر)
فلمنك	كولده فلورین = ١٠٠ سنت ١٠ فلورین	٦,٧٢	٩٠٠	٩,١٤٢٥٥ ٩١,٤٢٥٥	١٠ فلورین	٢,٥ فلورین ١ » $\frac{١}{٢}$ » ٢٥ سنت	٥ سنت (نیكل) ٢,٥ » (باقر) ١ » »
قوستاریقا	قولون = ١٠٠ چنته زیمو ١٠ قولون	٧,٧٨	٩٠٠	١٠٥,٨١٧	٢٠ قولون ١٠ » ٥ » ٢ »	١٠ قولون $\frac{١}{٢}$ »	١ چنته‌زیمو(باقر)
ژاپونیا	یەن = ١٠٠ سەن ١٠ یەن	٨,٣٣٣٣	٩٠٠	١١,٣٣٧٥ ١١٣,٣٧٥٥	٢٠ یەن ١٠ » ٥ »	٢ یەن ١ » ٥٠ سەن ١٠ »	٥ سەن (نیكل) باقر) ١ » (» $\frac{١}{٢}$ »
ایران	قران = ٢٠ شاهی » = ١٠٠٠ دینار ٢٠قران = ٢ تومن	٥,٧٥	٩٠٠	٣,٩١٤١ ٧٨,٢٨٣	٢ تومان ١ » $\frac{١}{٣}$ »	٢ قران ١ » $\frac{١}{٢}$ » ٥ شاهی	٢ شاهی (نیكل) ١ » » ٤شاهی=١عباسی با $\frac{١}{٩}$ شاهی (باقر)

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکدہ	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل و باقر
مصر	جینه = مصرلیراسی= ۱۰۰ قرش	۸,۵	۸۷۵	۱۱۲,٤۳	۱ لیرا ۵۰ قرش ۲۰ » ۱۰ » ۵ »	۲۰ قرش ۱۰ » ۵ » ۲ »	۱ قرش (نیکل) ۵ عشر القرش» ۲ » » ۱ » =میلیم» ½ میلیم (باقر)
مکسیقا	پەزو = ۱۰۰ سنتاوو ۵ پەزو (اسکی) ۱۰ » (یکی)	۸,٤٦ ۸,۳۳۳۳	۸۷۵ ۹۰۰	یکی ۱۱,۲۷۵ ۱۱۱,۹۰ ۱۱۳,۲۷۵	۱۰ پەزو ۵ »	۱ پەزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ » ۱۰ »	۵ سنتاوو(نیکل) ۲ » (باقر) ۱ » »
فیلپین	دورو = ۱۰۰ سنتاوو دوبلون پەزو (یکی)	٦,۷٦٦ ۰,۷۸٤	۸۷۵ ۹۰۰	۸۹,۵۳ ۱۱,۲۷	٤ پەزو (اسکی) ۲ » » ۱ » »	۱ پەزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ » ۱۰ »	۵ سنتاوو (نیکل) ۱ » (باقر)
یالکز کموش مسکوکات قبول ایدن دولتلر:							
چین	تائەل هایقوان (کمرك) تائەل شانغهای قانتون دولاری	۲۷	۹۰۰	۱۵ ۱۳ ۲۰	•		
هندستان موریس و زنجبار آطه‌لری و آفریقای شرقی آلمان مستملکه‌سی	روپیه = ۱٦ آننا	۱۱,٦٦٤	۹۱٦ ۲/۳	۷	•	۱ روپیه ½ » ¼ » ⅛ »	
هونغ قونغ و سنغاپور و بورنه‌ئو	انکلیز کموش دولاری= ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰	•	۱ دولار ۵۰ سنت ۲۰ » ۱۰ »	
هند چینی	فرانسز پیاستری = ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰			
مصوع، جیبوتی، صومال، زنجبار، عربستان، مسقط	ریال دنیلان ماریاترز طالری	۲۸,۰۷۵	۸۳۳,۳	۱۰	•		
حبشستان	طالاری	۲۸,۰۷۵	۸۳۳,۳	۱۰	•		
سیام	تیقال	۱۵		۵	•		
فاس	پیاسترو= ۸ اونسه شرعیه	۲۹,۱۱	۹۰۰	۱۱	•		

مسکوکاتك حقیقی ومبایعه فیئاتلرندن بشقه برده (قامبیو فیئاتی) اولوب مملکتلرك یکدیکریله مناسبت تجاریه‌سنه وکدیکرینه قارشو آله‌جقلی ویا ویره‌جکلی اوله‌رق بقیهٔ حسابك تسویه‌سی ایچون برندن دیکرینه آلتون ارسال واخراجی لزومنه والحاصل عرض وطلب قاعدهٔ عمومیهٔ اقتصادیه‌سنه نظراً تعین ایدر که اشبو پولیچه فیئاتی هر کون بانقه‌لرجه اصحاب مراجعته بیلدیرلمکده وغزته‌لرله دخی اعلان ایدلمکده‌در .

لیرا ، مجیدیه وچوروك (رائج) پاره‌لرك یكدیكرینه تحویلی

لیرا پاره‌نك چورك پاره‌یه تحویلی

لیرای عثمانی ١٠٠ غروش حسابیله اولان مبلغی ١,٠٨ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ مزبورك لیرای عثمانی ١٠٨ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

چوروك پاره‌نك لیرا پاره‌یه تحویلی

لیرای عثمانی ١٠٨ غروش حسابیله اولان مبلغی ٠,٩٢٥٩ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ مزبورك لیرای عثمانی ١٠٠ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

مجیدیه پاره‌نك چوروك پاره‌یه تحویلی

مجیدیه ١٩ غروش حسابیله اولان مبلغی ١,٠٥٢٦٣ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ مزبورك مجیدیه ٢٠ غروشدن مقداری اولور .

چوروك پاره‌نك مجیدیه پاره‌یه تحویلی

مجیدیه ٢٠ غروش حسابیله اولان مبلغی ٠,٩٥ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ مزبورك مجیدیه ١٩ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

سالنامهٔ ثروت فنون

طبیب

اختناق . — یا برمانع میخانیکی (غرق ، تخنیق ، صلب کوکس دارلمی ، هوا بوریلرینك تضییق) تأثیریله ، یاتنفس ایدیله‌جك هوانك عدم کفایه‌سندن ، یاخود قانك زهرلی برطاقم غازلر (حمض قاربون ، هواغازی ، متفسخ آبدستخانه‌لردن انتشار ایدن غازارت) طرفندن تخریب ایدیلمه‌سیله تنفسك توقف ایتمه‌سی در .

اعراضی : یوزمورارير ، شیشر ، کوزلر دیشاری فیرلار ، آغز آچیلیر . برون قانادلری هرتنفسده آچیلیر ، قاپانیر ، ضجرت وحرکات اختلاجیه ، تبول وتغوط غیر اختیاری مشاهده اولونور .

تداویسی : همان خسته‌یی بولوندیغی یردن صاف وجریانلی برهوایه چیقارمالی ، آلبسه‌سنی صویمالی ؛ بوتون وجودینی آلقوللی ، أسانلی مایعات ایله محیطدن مرکزه دوغرو اوغمالی ، تنفس صناعی یاپمالی ، دیلنی منتظم صورتده دیشاری چکوب ایچری ایتمه‌لی ، وبوعملیه‌یی برچوق دفعه تکرار ایتمه‌لی . جکرلره ، بولونورسه ، « صاف مولدالحموضه » سوق ایتمه‌لی ... خسته کندیسنه کلنجه صیجاق وهوادار یاتاقده یاتیرمق ؛ عضویتی تنبیه ایچین تحت الجلد « أثر ، قافه‌ئین ، کافوریاغی » زرق ایتمك ؛ داخلاً برآز آلقول ، قهوه ، چای ویرمك ؛ تنفسه، تکرار دورا بیلمه‌سی احتمالنه قارشی دقت ایتمك لازمدر . خسته‌نك باشنك آلتنه یوکسك یاصدیق قویمالی ، باجاقلرینه خردل یاقیسی یاپیشدیرمالی در .

آری صوقماسی . — تداویسی : برتوسز ایله باقارق برایکنه واسطه‌سیله « ایکنه‌نك اوجی آلاودن کچیریلمش اولمق شرطدر » آرینك ایکنه‌سنی چیقارمالی بعده یاغ ایله طلا ایتمه‌لی ، یاخود شو :

مایع آمونیاق	١٠	غرام
کئول	٥٠	»
صو	١٠٠	»

محلول ایله ییقامالی . . . صوقیلان نقطه‌یه $\frac{١}{١٠}$ نسبتنده فورمول محلولی دوقوندیرمق ؛ یاخود ٢،٥ غرام « قلور ایدرات دوقوقائین » و ٥٠ غرام صودن مرکب برمحلول درونده برپاموق ایصلاتارق اوناحیه‌یه تطبیق ایتمك اوجاعی کسه‌ر . بوعلاجلری اودقیقه‌ده تدارك ممکن اولامازسه برصوغان ویا صارمساغی ازه‌رك اوزرینه قاپایوب برمندیل ایله باغلامالی ، فقط اوزون مدت بویله بیراقایوب سالف الذکر ادویه‌یی تحری ایتمه‌لی .

ازالهٔ تعفن . — چماشیرلرده :

قره‌زیلول	٥	غرام
قابونات دوسود	٥	»
عرب صابونی	٣	»
صو	١٠٠	»

— یاخود —

لیزول	١٠	غرام
صو	١٠٠	»

چماشیرلری ییقادقدن صوکرا بوایکی محلولدن برینه‌باتیرمالی ؛ بعده چیقاروب صیقمالی وقوروتمق ایچین کونشه سرملی .

أزیکلر — یره‌لر . — خفیف یره‌لرده برطاقم یشیل سیاهمتراق ، مدور لکه‌لر کورولور ؛ دها شدتلیلرنده قانك طوپلانماسندن برشیشکینلك ، وجع ویانمه بولونور .

تداویسی :

ماء ابیض ٣٠٠ غرام
آرنیقا صبغی ٣ «

دن عبارت محلوله باطیرلنمش بزلر تطبیق ایتمه‌لی . وبونی برچوق دفعه‌لر دکیشدیرمه‌لی در . اکر بروه‌یی حصوله کتیرن عاملك تأثیری پك شدتلی اولورسه درینك آلتنده‌کی أتلر ، سیکیرلر ، دامارلر ، حتی کمیکلر خراب اولاجغندن عوارض وخیمه تولد ایدر. بواحوالده حاذق طبیبه مراجعت ألزمدر .

اسهال . — بعض اسهاللر وردر که اونلرك دوامی عضویت ایچین برتداوی مقامنده‌در . بناءً علیه راست کله‌ن هر اسهالی کسمکه تشبث ایتمه‌مه‌لی در . اسهال باغرصاق نزله‌سندن ایلری کلیبورسه اولا برمسهل آلمالی [فرضا ٣٠ غرام هندیاغی] بعده قابض ویا آفیونلی برعلاج مثلا شو :

« دووه‌ر » سفوفی ١ غرام
تحت آزوتیت بزموت ٢ «
فوسفوریت کلس ٤ «

توزی ایکی پاکته تقسیم ایله برینی صباح ، برینی آقشام آلمالی در . بوترتیب بولونمازسه ایجه أریتلمش پرنج چورباسی ، یاخود یوغورطه آلتی ایچمه‌لی . فانیلا قوشاق صارمالی . اسهال مزمن برشکلده دوام ایدییورسه سوت . چی‌أت ایله « اوفاق پارچه‌لر حالنده یوتمق صورتیله » تغذی ؛ جاذب غازات توزلر وسائر قابض علاجلر استعمال ایتمه‌لی .

اکثریا ، اصنیکله بیله‌نن ، چوجوقلرده ده کورولن اسهالك سببی . سودك منتظم ویریلمه‌مسی ، تمیزلکه رعایت ایدیلمه‌مسیدر .

اشتهاسزلق . — برچوق خسته‌لقلرده مشهود اولور . معده‌یی آچی علاجلر « قنه قنه ، ترنج قابوغی ، قوازیا خلاصه‌لری » وقلوی ادویه « بی قاربونات » ایله تداوی وأت صویی ایله تغذی ایده‌رك بنیه‌یی اصلاح وتقویه ایتملی در . أك ایسی یمکدن یکرمی دقیقه اول درونه برقهوه قاشیغی « پپتون » ایله هرحانکی برآجی علاجدن اوچ داملا علاوه اولونمش برباردق چیتلی صویی ایچمك در .

آغزی تمیزطوتمق . — بونك ایچین اولا دیشلرك خسته‌لغه دوچار اولماماسنه دقت ایتمه‌لیدر . هیچ اولمازسه کونده ایکی دفعه وبالخاصه آقشاملری دیشلری صابونله فیرچه‌لامالی « چونکه صابون أك ایی برمضاد تعفن فی‌در » ، « بوراقس » محلولیله آغزی ییقامالی‌در . أکثریتله کورولن آغزقوقوسی دیشلرك کیرلی طوتولماسندن وچورومه‌سندن ، برون یاخود معده خسته‌لقلرندن نشأت ایدر .

تداویسی : آتیه‌ده‌کی ترتیبدن برباردق صویه برچوربا قاشیغی قویارق هرکون غرغره ایتمه‌لی :

طفلان صویی ١٠٠ غرام
اوقالیپتوس صبغی ٥٠ «
عسلبند « ١٠٠ «
« لاباراق » صویی ٣٠ «

ومعالجهٔ آتیه‌دن‌ده (١٥٠) پاستیل یاپارق کونده (٢ ـ ٣) دانه شکرکبی یمه‌لی‌در :

چکیلمش قهوه ١٥٠ غرام
دوکولمش کو ور« بللورق » ١٥٠ «
آسید بوریك ٢٥ «
صولی ضمغ مقدارکافی

أکزه‌ما . — جلدده اولا قیرمزیلق ، بعده ایچلری برمایع ایله مملو اوفاق اوفاق قاباره‌جقلر صورتنده تظاهر ایدر . بومایع مفرز بالآخره قورور ؛ یرنده برقابوق بیراقیر . صوکرا بوقابوقده دوشر ؛ آلتندن یکی جلد چیقار . أکزه‌ما اکثریا داخلی خسته‌لقلرك امراض جلدیه‌سی‌در .

تداویسی : اولا بنیه‌یی اصلاحه چالیشمقله برابر قورو أکزه‌ما ایسه « وازه‌لین بوریکه » سورمه‌لی . صولو أکزه‌ما ایسه مضاد تعفن برمحلول ایله ییقادقدن صوکرا جاذب مایعات ومضاد تعفن توزلر أکملی . مثلا :

نشاسته ٣٠ غرام
حمض توتیا ١٠ «
تحت آزوتیت بزموت ١٠ «
طلق ٣٠ «

اویوزلق . — جلدده ، بالخاصه کیجه‌لری تزاید ایتمك اوزره بر قاشینمه ایله وابتدا پارماق آرالرنده ، أل آیه‌سنده ، قول‌آلتلرنده ، وقادینلرده مه ، وأرککلرده اعضای تناسلیه‌ده نمایان اولان قابارجقلرله‌باشلار. پارماق آرالرنده بر قاچ میلی متره طولنده وا کثریا هلالی‌الشکل اینجه ایزلر کورولور. قاشینمه‌ایله خسته، وجودنده بر طاقم طرناق یرلری وبونك نتیجه‌سی بر طاقم ا کزه‌مالر، قان چیبانلری پیدا ایدر . اویوزلق ساری بر مرض اولدیغندن بر اویوزك بوتون اشیاسی خسته‌لغی نقله کافیدر . اویوزلغك أك دهشتلی واسطهٔ سرایتی ، انسانلره ایراث ایندکلری مضرات قابل تعداد اولمایان ، سوقاق کوپکلریدر .

تداویسی : خسته‌یی برحمامه کوتورمه‌لی‌وعرب صابونیله کوزلجه تمیزله‌دکدن صوکره کوکرت مرهمیله بوتون وجودینی طلا ایتمه‌لی . وبوکوکورت وجودنده یکرمی درت ساعت قالدقدن صوکره بتکرار حمامده ییقانمالی . خسته‌نك تماس ایتدیکی هر شیئی دزنفکته ایتمه‌لی . قاشینمه کچمزسه عین تداوی‌یی تکرار ایتمه‌لی .

اوقسیور.— کوچوك بر باغرصاق صولجانی اولوب أك زیاده قالین باغرصاقلرده وبالخاصه قسم سفلیسیله مقعد جوارنده بولونور . کیجه‌لری خارجه چیقارق مقعدده غایت شدتلی قاشینمه وصولانمه تولید ایدر .

تداویسی : صوغوق ، یاسرکه‌لی ، ویا طوزلی بر صو ایله ، یاخود صارمسق ویلین منقوعلریله تنقیه یاپمه‌لی . بعده انکلیز طوزیله مکرر اسهالات تولید ایتمه‌لی .

آیاق ناصیرلری .— تداویسی : عرب صابونلی وکثولّی یاقیلرله یموشاتمق ؛ بعده بر هفته مدتله آتیده‌کی ترتیبی سورمکدر .

قولودیون	۲۰	غرام
حامض صفصاف	۱۰	«
« ابن	۱۰	«

بر هفته صوکره آیاغی صیجاق بانیویه صوقمالی ویاواش یاواش اولا قوللودیونی ، بعده ناصیری قالدیرمالی. وصوکره دار آیاق قابی آصلا کیمه‌مه‌لی.

اوکسوروك . — تداویسی : اوکسوروك بوغاز خسته‌لغندن ایلری کلییورسه آیاقلری خردل بانیوسنه قویمالی . وحرارتی ثابت ، ولوله‌سز بر محلده اوطورمالی . داخلاًده معرقات (چای ، اخلامور منقوعی کبی) وقاطع سعال‌ادویه قوللانمالی.

اوکسوروك هوا بوری‌لرینك بر خسته‌لغندن ایلری کلییورسه کوکس تخته‌سنك آرقه‌سنده بر وجع حس ایدیلیر . بو حالده اولا اوکسوروکی کسمه‌لی ، بعده بلغم سوکدوریجی علاجلر ایچمه‌لی .

أزکنلك .— جلدك‌تحتنده بولونان قیل ویاغ غده‌لرینك وافرازاتنك تغیراتندن متولداولوب‌مخروطی یاخود نصف کروی برشکلده قرمزیمتراق، اوفاجق سیویلجه طرزنده تظاهر ایدر، بعده جرحت‌طوپلار، أك زیاده یوزده ، کوکسده حاصل اولور .

اسبابی : مضر مواد کیمیویه ایله تهیه ایدیلن توالت لازمی ، وسائر مستحضرات طبیهٔ متنوعه‌نك علی‌العمیا استعمالی ، تغیرات هضمیه ، مؤثرات خارجیه‌دن حرارت هوائیه‌نك تزایدی ، مزاج لنفائی ، آفات تناسلیه وبولیه ، وقادینلرده طمث (عادت) در .

تداویسی : یمکلری ایی چکنه‌مك ، معتدل طعام‌ایتمك، قبضه‌دوچاراولمامق آیاقلری اوشوتمه‌مك، وبنیه‌یی اصلاح‌ایتمك برتداویٔ عمومی‌اولوب موضعی تداوی ایچین‌ده صابون وکوکورتلی ادویه قوللانمق، تداویٔ الکتریقیه مراجعت ایتمك ، ممدن صولری استعمال أیله‌مکدر .

آبدستخانه‌لری تطهیر ایچین :

کوز طاشی	۵	غرام
صو	۱۰۰	«

— ویا —

کیرج قایماغی	۱۵	غرام
صو	۱۰۰	«

— توكروك حقه‌لرینی شو :

فه‌نوساليل	١	غرام
صو	١٠٠	»

ياخود «آق سلمن» محلولی‌ايله ييقامالی.. بونلر بولونمادیغی تقديرده قاينار صو درونته براقالی .

ساری بر مرضه مبتلاخسته‌يه باقانلر، ييقانماسی قولای اوزون كوملكلر كيمه‌لی . . أللرينی صابون وفيرچه ايله ييقامالی و ($\frac{1}{1000}$) نسبتنده آق‌سلمن محلولی ايچنه دالديرمالی .

مسا كنده ازالهٔ تعفن ايچين : اوزون مدت هوالانديرمالی ، كونشه معروض براقالی ، وهر متره‌مكعبی باشنه (٤٠) غرام كوكورت ياقالی . ياخودفورمول بخاری‌قوللانمالی ياخود ($\frac{1}{1000}$) آق سلمن‌محلولنی آلت‌مخصوصه ايله‌هرطرفه‌پوسكورتمه‌لی.

باغرصاق صولجانی . — اينجه باغرصاقلرده بولونور. بياض، قيرمزی‌متراق، ايكی نهايتلری‌باصيق، اسطوانی‌الشكلدر . أك زياده چوجوقلرده بولونور . واونلرده جملهٔ عصبيه‌نك فرط تيقظندن ناشی بر طاقم دماغ خسته‌لقلرينه مشابهت عرض ايدر . اصلاً اهميتسز اولديغی حالده تلاشی موجب اولور . كرك صولجانلری، كرك يورطه‌لری موادغائطه‌ده مشاهده اولونور. وخروجلرندن مقدم برطاقم اعراض‌عصبيه (اختلاج، حالات داءالرقصيه، عدم نصوت، مختلف قلچلر وضلالات حسيه) حصوله كتيررلر. بوخسته‌لغك سبب سرايتی چوجوغه ويريلن اطعمه وسودك ناپاك اولماسی‌در .

تداويسی : ترشيح ايديلمش صولر ايچمك ، ياش باشنه بر سانتی غرام اوزره « سانتونين — Santonine » استعمال ايتمك وآرقاسندن خفيف بر مسهل آلمقدر .

برونشيت (هوا بورولرينك التهابی . — اعراضی‌اولا وجودده مرعج‌وقورو براوكسوروك، بوغازده وكوكسده بر يانمه حس ايديلير. درت بش كون صوكرا بلغم سوكر ، واون بش كونده ايی اولور .

تداويسی: ياتاقده استراحت؛ ترله‌مك؛ صيجاق وبخار ايله تنفس ؛ اوكسوروكه قارشی « طاطوله » وآفيونلی علاجلر استعمال ايتمك ؛ كوكس اوزرينه صيجاق فانيله‌لر ، خاولولر ، خردل ياقيلری قويمق؛ هر صباح بر فنجان صيجاق سوده بر قهوه قاشيغی كوكورت چيچكی علاوه ايده‌رك ايچمك ايله اولور. چوچوقلرده صيجاق بانيولر لازم‌در .

برون قانامه‌سی . — تداويسی : برونی صيقمق ، آلنه صغوق بز قويمق ، برونه بوزلو ، ياخود غايت صيجاق صو چكمك كبی تدابيره توسل ايتمه‌لی . ياخود بر پاموغی مولدالحموضه‌لی صويه (Eau oxygénée à 12 volumes) باتيروب برون دليكنه طيقامالی، نزفك‌تكررينه‌ميدان ويرمه‌مك ايچين بر مدت سومكورمه‌مه‌لی . بورونه بر فندق جسامتنده « وازه‌لين بوريكه » ياخود « وازه‌لين مانتوله » ادخال ايتمه‌لی . نزف غايت شدتلی‌ايسه برطبيب‌معرفتيله كلديكی نقطه‌لری‌داغلاتمالی ويا برون دليكلرينی تامبونه ايتديرمه‌لی .

بل آغريلری . — بل آغريلری اكثريا بوبرك خسته‌لقلرندن نشأت ايدر . فقط عمود فقری خسته‌لقلرنده‌ده . . روماتيزمه ، برودت ويا فضله برسعی عضلی نتيجه‌سی‌ده بل آغريسی حاصل‌اولابيلير.

تداويسی : روماتيزمه وصوئوق تحت تأثيرنده حصوله كان بل آغريلرنده بيله قانك هجومنی تسهيل ايتمه‌لی . . اعراض ظاهريه‌سی وجع اولان بو مرض عن اصل‌اعصاب قطنيه‌نك آجلق فريادلری اولديغندن هجوم دم‌ايله اعصاب مذ كوره‌نك تألمنه مانع‌اولونور. مثلا خردل ياقيسی ، ترمنتی روحنه باتيرلمش بزلر تطبيق ايتمه‌لی ، ياخود « تنتور ديود » سورمه‌لی . بونلرله كچمزسه ماساژ، ياخود حجامت ياپديرمالی.

بوغماجه . — خفيف نزله كبی باشلار . ١٥ ـ ٢٠ كون صوكرا اوكسوروكلر وقت وقت بربرينی‌تعقيب‌ايدر وهراوكسوروك عقبنده چوحوق غايت عميق وايصلقلی بر نفس آلير . بو اوكسوروك نوبتی‌بعضاً اوزون‌اولور؛ چوجوغی‌اكثرياقوصديرر.

چوجوق قیزاریر ، یوزی شیشر ، کوزلری یاشاریر وقانلانیر .

تداویسی : (۰٫۵۰) غرامدن (۱) غرامه قدر « آنتیپرین » ، (۰٫۲۵) غرام « برومور دوپوتاسیوم » ، عورت اوتی ، قورت بوغان وسائره ویرمك ، مولدالحموضه قوقلاتمقله‌در . برده یمكلری بواوكسوروك نوبتلرندن صوكرا ویرمه‌لی‌در . نوبتدن اول ییدیریلیرسه محقق چوجوق غثیان ایدر . خسته‌لق كچدكدن صوكرا تبدیل هوا ، ومقوی علاجلرله بنیه‌یی تقویه لازمدر .

بوبرك آغریلری . — ادرار یورولرینك بر طاش طرفندن تخریب ایدیلمه‌سیله حس ایدیلیر . بل كمیكنك طرفیندن قاسقلره ، خصیه‌لره ، كوبكه دوغرو یاییلیر .

تداویسی : یوقاریكی كبی‌در .

بزلر . — وجودده بولنان لنفا عقده‌لرینك التهابلانارق شیشمه‌سی‌در .

اسبابی : جلدده حاصل اولان چاتلاقلردن خارجده‌كی میقروبلر وجوده دخول ایدرك أك یاقین اولان عقده‌لری شیشیریرلر . امراض دمویه (قان خسته‌لقلری) وبالخاصه (اوور) ده اسباب موجبه‌سندندر .

اعراض : عقدات بعضا وجعسز اولور . صوكره التهابلانیر ، وبطی السیر بعض خراج (برنوع چیبان) لره سببیت ویرر . بوخسته‌لق أك زیاده بویونده ، چكه اطرافنده ، قولتوق آلتنده ، قاصیقده ، نفس بوروسنك اطرافنده ، وقارنده كوریلور .

تداویسی : یكی ، وجعلی ایكن عقداتی خارجاً برمحلول معقم ایله (قاینامش صو ، یاخود ماء مقطر ویا آسید بوریك محلولی كبی) ستر ایتمك ، وعقدانك ایچنه « اترابیودوفورمه » شرینغه ایتمك ، ممكن اولدیغی قدر چابوق اوعقده‌یی یاردیرمق ، وایچنی بوشالتمق لازمدر . مزمن اولورسه بالیق یاغی ، آرپه خلاصه‌لری ، ایودلی وتانلی شروبلر استعمالی .. خارجاً « تنتوردییو » طلاسی .. وجیوه‌لی یاقیلر تطبیقی ایجاب ایدر . دكیز حماملری ، قاپلیجه‌لر ، صاف هواده ژیمناستیق ، رادیومله تداوی فائده بخش‌در .

بیتلنمه . — باشده ، كووده‌ده ، قاصیقده اولمق اوزره اوچ نوعی واردر .

تداویسی : استحمامدن صوكره بوتون وجودی مساوی مقدارده «هوفمان مایعی» و «مصفی قسیلول» دن مركب محلوله باتیریلمش پاموق ایله اوغمالی .

ترله‌مه‌لر . — آیاق ترله‌مه‌سنی منع ایچین آیاغی تمیز طوتمالی ، عادی صابونله قورو اولارق آیاغه دلك یاپمالی ؛ یاخود $\frac{1}{2}$ ، $\frac{1}{3}$ نسبتنده فورمول محلولیله طلا ایتمه‌لی . چورابلرك ایچنه (۱) غرام تانن ، (۲۰) غرام علیدن مخلوط برتوز قویمالی . وآیاق قابلرینی ده زنفكته ایتمه‌لی‌در .

أل ترله‌مه‌سنه قارشی :

بوراقس	۱۵ غرام
حامض صفصاف	۱۵ »
حامض بور	۱۵ »
غلیسرین ، یاخود ، صولی كئول	۶۰ »

بوتركیبی بوش زمانلرده أللره سورمه‌لی ، بونلر بولنمازسه قولونیا ایله ییقامالی .

قولتوق ترله‌مه‌سنی ازاله ایچین جویز یاپراغی منقوعیله ییقامالی ، بعده آتیده‌كی توزلردن برینی أكمه‌لی :

حامض صفصاف	۳ غرام
طلق	۹۷ »

ـ یاخود ـ

تانو فوروم	۱۰ غرام
طالق	۹۰ »

تصلب شرایین . — قرمزی قان دامارلرینك ، خاصهٔ آلستیقیه‌لرینی غائب ایتمه‌لری نتیجه‌سی ، اوفاق برسببله چاتلامالرینی موجب اولان برخسته‌لقدر .

بومرضك سائر مزمن خسته‌لقلری تكوینده چوق تأثیری واردر .

اسبابی : هرنوع مسمم ماده «نباتی ، حیوانی» ، میقروبلر ، آلقول « سرخوشلرده » ، قورشونله

تدریجی تسمم (نقاشلرده) ، روماتیزما ، شکر خسته‌لغی وبالخاصه اختیارلقدر .

اعراضی : عمومیتله قیرمزی قان دامارلری سرت ، معوج ، مستعد انکسار برحال آلیر . شرایینك تصلب ایتدیکنی آکلامق ایچین نبض داماری پارمقله معاینه ایدیلیرسه برایپ کبی سرتلك عرض ایدر . وبو خسته‌لغه مبتلا اولانلرك شاقاقلرنده‌کی دامارلر معوج ، سرت ، ودیشاری فیرلامش برحالده مشاهده ایدیلیر . تصلب أك زیاده کوچوك شریانلرده آثار تخریبیه‌سنی کوسته‌ریر . بین داماری تصلب ایدرسه برهیجان ، بردنبره صیجاقدن صوغوغه چیقمق ، قبض حالنده صیقینتی ایله دفع حاجت ایتمك کبی حالاتده ، قانك هجومندن دولایی تضییق دموی‌یه مقاومت ایده‌مه‌یه‌رك ، چاتلار . قان نسج دماغه یاییلیر . وبینك اوقسمندن مرور ایدن محرك ویا حسی اعصابدن بوقان کتله‌سی ایچنده قالانلر ، وظیفهٔ تحریك وحسیتلرندن محروم قالارق ، قولده باجانده یاخود اقسام سائرهٔ وجودده « نزول » دینیلن فلجی حاصل ایدرلر . تصلب شرایین خسته‌لغیله مریضده قلب بویور ، خفقان قلب ، خناق صدر ، عسرت تنفس ، بوبرك خسته‌لقلری ، باش دونمه‌لری ، باش آغیرلقلری ، حافظه‌ده برانحطاط ، معده ، قره‌جکر ودالاقده بر طاقم امراض تظاهر ایدر . الحاصل شریانلرك خسته‌لغندن تحصیل ایدن آفات تکمیل اعضای خارجیه وداخلیه‌یه ، بوتون وجوده منتشر وعمومیدر .

تداویسی : اوزون مدت «ایودور» استعمالی .. سوت ایله تغذی وتداوی الکتریقیدر . معده وباغیرصاقلری تمیز طوتمق ، سبزواتی چوق ، أتی آز ییمك تدابیر واقیه جمله‌سندندر .

تیفو . — أك زیاده پیس صولرله .. ییقانمامش صلاته ، مارول ، تره کبی سبزه‌وات ، چیلك کبی میوه واسطه‌سیله انتقال ایدر . واك زیاده کنجلرله ضعیفلری آولار . خسته‌لق اولا خفیف برباش آغریسی ، قیریقلق ، اشتهاسزلق ، اسهال ، برون قانامه‌سیله باشلار . حرارت یواش یواش یوکسه‌لیر . برهفته صوکرا وجودده وبالخاصه کوکس وقارن اوزرنده اوفاق قیرمزی لکه‌لر کورولور . خسته بیهوش ، مضمحل برحالده برنوم عمیق ایچنده قالیر . وبو ، اوچ هفته‌دن فضله امتداد ایدر . دورنقاهتیده اوزوندر .

تداویسی : خسته‌لق بالخاصه باغیرصاقلرده اولدیغندن ، خسته‌یه قطعیاً أکمك وسائره کبی صلب اطعمه ویرمییوب سوت ، ات صویی ، یوغورطه صاریسی ایله بسله‌مه‌لی . تمیز وهوادار براوداده یاتیرمالی .

استیلائی زمانلرده خسته‌لقدن تحفظ ایچین ایی صو ، بولونمادیغی تقدیرده ، یاترشیح ایدیلمش یاخود قایناتیلمش صولر ایچمك .. بوتون سبزواتی غایت اعتنالی ییقامق وایجه پیشیرمك وبویله زمانلرده مدیه ، استریدیه ییمه‌مك لازمدر .

جرحه‌لر . — وجودك برطرفنده ، هر هانکی برسببله ، وقوعه کلن جرحه‌لرده قان برشریاندن کلییورسه لعلی بررنکده اولور وفیشقیرمه صورتیله چیقار . بوحالده مجروحك ضیاع دمنه دولاییسیله ، موتنه مانع اولمق ایچین همان اوداماری باغلاملی ؛ باغلانجه‌یه قدرده اونقطه‌یی تضییق ایتمه‌لی . تضییق ایچین هیچ برواسطه یوقسه پارمقله باصمالی . داغ باشنده بولونیلیورسه مسطح ایکی تحته ویا آغاج پارچه‌سی بولوب برینی قانایان عضوك اوکنه ، دیکرینی آرقه‌سنه ـ اولکنه موازی اولمق اوزره ـ قویارق تحته‌لرك اوجلرینی بربرینه برایپ ویا مندیل ایله صیقیجه باغلامالی . بعده برطبیبه مراجعت ایتمه‌لی .

برمجروحك یاره‌سنه باقاجق کیمسه اولا طیرناقلرینی کسمه‌لی ، وبر فیرچه‌یی صابونلایوب أللرینی صیجاق صو ایله تمیزجه ییقامالیدر .

چاتلاقلر . — أللرك چاتلاماماسی ایچین هوا صوغوقکن مخرشانه دوقونمقدن اجتناب ایتمه‌لی .. ایی صابون ، بادم یاغی پوماته‌سی وألدیون استعمال ایتمه‌لی . قیشین اوشومش أللری مانغال وصوبایه بردنبره یاناشدیرمایوب تدریجاً ایصتمالی .

تداویسی : آتیده‌کی مرهمی چاتلاقلره سورملی :

مانتوللی پوماته	۱٫۵	غرام
سالول	۱٫۵	«
لانولین	۵۰	«
بادم یاغی	۱۰	«

ممه چاتلاقلرینه یاقالانماق ایچون هر امزیرشدن صوکره ممه‌یی یا موالحموضه‌لی ، یا آسیدبوریکلی صو ایله ، یاخود ایجه قایناتیلدقدن صوکره ایلیقلاتیلمش عادی صوایله ییقاملی .. بعده معقم بربز ایله ستر ایتمه‌لی. چاتلاقلر حاصل اولمش‌ایسه « مه‌تیلن‌ماویسی » دوقوندیرملی ؛ یاخود جهنم طاشیله او نقطه‌لری یاقملی .

دوداق چاتلاقلرینه آتیده‌کی ترتیبی :

قاقائو یاغی	۱۰	غرام
هند «	۳	«
قاشو خلاصه‌سی Extrait de cachan	۱	«

بو ، بولونمازسه « غلیسرین بورنکه » یاخود ساده غلیسرین سورمه‌لی .

معقد چاتلاقلرینی مولدالحموضه‌لی‌صوایله ییقاملی. «بوم‌دوقوماندور» Baume de commandeur تطبیق ایتمه‌لی .. ویا « فوق‌مانغانیت‌پوتاس » محلولنی خفیفجه سورمه‌لی .

چوپ قاچمه‌سی . — کوزه کمور پارچه‌سی ، توز ، چوپ وسائره قاچه‌بیلیر . بو حالده کوزك اوست قاپاغنی کنارندن طوتارق خفیفجه اوکه وآشاغی‌یه چکمه‌لی . اواثناده کوز صولانیروتوزی دیشاری چیقاریر . قاچان توز ، یاخود چوپ کوز قپاغنك ایش زارینه باتمش ایسه کوز قاپاغنك ایچنی دیشاری چویروب برپاموق اوجیله آلملی . قولاغنه بوجك قاچان کیمسه‌یی اوبر قولاغی اوستنه یاتیرملی وبوجك قاچان‌قولاغنه یاغ (زیتون یاغی ، یاخود، صولی‌وازه‌لین) بولونمادیغی‌تقدیرده صودولدیرملی ، بو صورتله حیوان هواسزلقدن ئولور . بش دقیقه صوکره‌بوقولاغی اوزرینه چویرمه‌لی ، بوشالتدقدن صوکره ایچنی سیلمه‌لی .

اکر حبوبات (آرپه ، داری)، جام‌پارچه‌سی کبی شیلر قاچارسه‌قولاقی برطبیبه ییقاتدیرمالی . بورونه وبوغازه برشی قاچدیغی تقدیرده بهمه‌حال ینه‌برطبیبه مراجعت ایتمه‌لی .

ییرتیجی ، سیوری برجسم‌یوتانلره قویومعجونلر خمورلر شیلر ییدیرمه‌لی ، یاخود سوت ایچنه تمیز پاموق قوپارق یوتدیرمالی .

بالیق‌قیلچیغنی یوتولدیغی زمان ، یاقین‌برمسافه‌ده قالمش ایسه ، مخی بر « پنس » ایله یاقالامالی. ممکن اولامیورسه قیلچیغی اورادن قورتاروب معده‌یه ایندیرمك ایچین بر ، ایکی چی یومورطه ایچیرمه‌لی .

چیچك . — غایت ساری ومستولی برمرض وخیم اولوب تظاهری؛ وجودده قیریقلق، تیتره‌مه، بعده‌شدتلی برترفع حرارت [۴۰-۴۱ درجه]، بل آغریلری ، صایقلامه ، اختلاج ، عسرت تنفس وجلده منتشر برقرمزیلق ایله‌در .

اولا وجودده لکه طرزنده اوفاق قیرمزی سیویلجه‌لر حاصل اولور ؛ بعده ایچریلری شفاف برمایع ایله دولار . وبومایع برهفته نهایتنه دوغرو جراحتله‌شیر . سیویلجه‌لر بدنك هرطرفنده یاآیری آیری ، یاخود بربرینه متصل بولونورلر . برآز زمان صوکره آل ، یوز شیشر .. حرارت فیرلار. وسیویلجه‌لر پاطلایوب ایچنده‌کی جراحتلر آقار . یرلرنده اوفاق اوفاق چوقورلر ویا لکه‌لر قالیر . چیچك یوزوقلغی‌ده بوصورتله حاصل اولور .

تدابیر واقیه : بوخسته‌لغه یاقالانمامق‌ایچین‌أك ایی‌وأك قولای چاره‌هرسکز اون‌سنه‌ده‌برآشیلانمق، وهر چیچك استیلاسنده شهرلرده تلقیح جدری عمومی یاپیلمقدر . وچیچکه یاقالانلری تجریدایدوب کیمسه ایله اختلاط ایتدیرمه‌ملی‌در .

تداویسی: ۱/۲ نسبتنده « وازه‌لین‌ایبودوفورمه» طلا اولونورسه فائده‌سی کورولور . صاف هوا ونظافت فوق‌العاده ، ایلیق بانیولرده نافعدر .

چوجق امزیرمه‌سی . — نوزادك صحت‌وسلامت بدنیه‌سی ایچون‌دائما والده‌سنك امزیرمه‌سی لازمدر. فقط اکثر احوالده والده‌لرك صحتی اولادینی ارضاعه مانعدر. بونك ایچین یابر « سوت ننه » طوتولور.

یاأمزیرمك واسطه سیله مختلف حیوانلرك سوتلری ویریلیر.

برنجی حالده : سوت ننه‌نك شرائط صحیهٔ مكمله‌یه مالكیتی الزمدر. بوكا ده قناعت حاصل ایده‌بیلمك ایچین بر طبیب طرفندن عریض وعمیق معاینه‌سی ایجاب ایدر. بوقسه كیف ما یشا جلب ایدیلن بر سوت ننه‌نك آغوش لاقیدیسنه یاورولرینی آتمق تدبیرسزلكنده بولنان ابوین بالآخره اظهار ندامت ایدرلر. چونكه فرنكی وورم كبی آفات مدهشه‌نك علی الاكثر بو صورتله انتقال ایتدیكی محققدر .

ایكنجی حالده : سوتلر تعقیم ایدیلمش ، تمیز وتركیبجه انسان سودنك خواص كمیه وكیفیه‌سنه مماثل اولمالیدر . حمار وكچی سوتلری تركیبجه انسان سودینه قریبدر . فقط كثرت استعمال اینك سودنده اولدیغندن بونی انسان سوتیله هم ـ تركیب یاپه‌بیلمك ایچون یاری یاری‌یه صو وبر كیلو سوده «۲۵» درهم شكر علاوه ایتملی وتعقیم ایله‌مه‌لیدر . سودك قونولدیغی أمزیك شیشه‌لری تمیز طوتولمالیدر.

خراج (انسجه درونده طوپلانان جراحت كتله‌سی) .— انواعی : خراج حار ، خراج بارد ، خراج مزمن .

خراج حار — اعراضی : اوجاع ، حرارت موضعیه‌نك تزایدی ، خفیف تیتره‌مه‌لر ونوبت ، ووجودك اوقسمنه منحصر قیرمزیلق وشیشكینلك ، جراحت . خراجك آچیلماسیله خارجه آقار ؛ آچیلمازسه یاوجود طرفندن مص اولنه‌رق برطرف اولور ، یاخود اجواف طبیعیه (باعرصاق ، پریطوان ، بلورا) دن برینه منصب اولور . بعضاً ده خراج نكس ایده‌رك باقی قالیر .

تداویسی: ابتدا « ایبودآسه‌تون » ایله خراجك اوزرینی طلا ، یاخود ایلیق ومضاد تعفن بر محلول ایله پانسمان (تیمار) ، بعده نیشتر یاخود كاوئ بالحراره ایله فتح خراج .

خراج بارد — بو ، تدرن حاصلاتی . برمفصل متدرن تظاهراتی اولوب حرارت ونوبتی یوق ، بطی السیردر

تداویسی : اوفاق اولورسه جراحت طوپلانان یری آچمق وایچریسنی قازیمق ؛ بویوك اولورسه محتویاتنی آلت مخصوصه ایله بوشالته‌رق درونه « اترایبودو فورمه » شرینغه ایتمكدر .

خراج مزمن — یا خراج حارك بطی بر شكلی اولور ، یا بعض ادویه‌نك (بعض امراضده قوللانیلان تره یاغی شرینغه‌سی كبی) تأثیریله حاصل اولور .

تداویسی : یوقاریده‌كی كبیدر .

دكیز طوتماسی . — اعراضی هركسجه معلوم برحال ، برخسته‌لقدر .

تداویسی : ییكی تدبیرلی وتدریجی ییه‌لی ، آلقوللی ، غازلی ویابوزلی مشروبات استعمال ایتمه‌لی ، قالچه‌دن ممه خذاسنه قدر فانیلا قوشاق صارمالی ، وباش وجوددن دها آشاغی بر وضعیتده كوكرته‌ده یاتمالی . ممكن اولدیغی قدر خیالات نوشین ایله مشغول اولمالی .

دولامه . — تداویسی : باشلانغجنده جیوالی مرهم سورمه‌لی ، یاخود ملین ومضاد تعفن غایت صیجاق بر محلول ایله « پانسمان هومید » یاپمالی . اكر دولامه پك درینده ، ویاسطحی اولوب ده تماماً اولمش ایسه همان یاردیروب جراحتنی چیقارتمالی .

دیش سورمه‌سی . — چوجوقلرده دیش چیقاریركن اكثریا برآغز صولاماسی ، عسرت هضم ، قی ، اسهال ، نزلهٔ قصبیه ، اغتشاشات عصبیه ، چاربینمالر وبعضاً عوارض جلدیه كورولور .

تداویسی : اساسی زعفران اولان دیش سورمه شروبلری وفوسفوریت كالس ویرمك ؛ أغدیه‌سنه ، سودینه دقت ایتمك ؛ دیش ، آلتی یارامازو بویوزدن یوزادده آفات تسنیه كورولورسه دیش چیقاجق نقطه‌لری طبیب متخصصنه یاردیرمق لازمدر .

روماتیزما . — حاد بر شكلده ایسه بر ویا بر چوق مقاصل (اویناق یرلری) تحمل سوز صورتده صیزلار .. درجهٔ حرارت پك زیاده

یوکسه‌لیر . مریض اکشیمش ، قوقولی بر تر افراز ایدر . وحابوجاق ضعیفلار .

تداویسی : صیزلایان یرلر ایچین قلوروفورملی ، آفیونلی ، سالیسیلات دومه‌تیل‌لی یاغ ؛ داخلاً ۴_۸ غرام سالیسیلات دوسود استعمال ایتمك‌در .

مرض شکلده ایسه مفصللرده فضله برحساسیت ، برقیتیرتی موجود وآلام عصبیه ، ضمور عضلات محسوس‌در .

تداویسی : داخلاً قلوی معدن صولری وایبودور استعمال ایتمه‌لی ؛ فانیلا کیمه‌لی‌در . ماساژ ، الکتریق ، کوکورتلی قاپلیجه‌لر وقوم حماملرینك فائده‌سی کورولور .

سکته . — دوران دم وتنفس باقی قالق شرطیله وظائف دماغیه‌نك معطلیته دوچار اولماسنه دینیر . بالخاصه نزف دماغ ، تلین دماغ ، احتقان دم وتسمم بولیده (ادراك خارجه چیقامایارق وجودده طوپلاغماسندن متحصل برنوع تسمم) ومختلف حالات عصبیه‌ده کورولور . سکته کلمه‌دن اول مریض کوزلرنده برقاماشمه ، قولاقلرنده بر چینلامه دویار . وبونلری متعاقب وظائف دماغیه فعالیتنی آنیاً غائب ایدر . خسته یره دوشر . برمدت بویوم عمیق ایچنده قالیر ؛ که بوده اکثریا وجودك برقسمنك فلجیله (نزول) ده نهایتلنیر .

تداویسی : خسته‌یی درحال هوادار وغایت تمیز برمحله نقل ایده‌رك آلنی اوزرینه صوغوق صیرکه‌لی بزلر ، یاخود بوز قویمالی . آیاقلرینی صیجاق صویه صوقمالی . بالدیرلرینه صیجاق حاولولر صارمالی . یاخود خردال یاقیسی یاپیشدیرمالی . مسهل تنقیه‌لر یاپمالی . ادراری آقیتمق ایچین مثانه‌یه صوندا تطبیق ایتمه‌لی . خسته‌نك اطرافنده پك چوق کیمسه بولونمامالی وآراصیره یاتاقده‌کی وضعیتنی تبدیل ایتمه‌لی ... خسته یوتمغه مقتدر اولوبورسه سوت وأت صویی ایله ومقتدر اولامادیغی تقدیرده اطعام صناعی ایله بسله‌مه‌لی ؛ یعنی قوۀ غدائیه‌سی زیاده اولان اغدیۀ مایعه‌یی کافی مقدارده مقعد طریقیله ادخال ایتمه‌لی ، وخارجه آقاماسی ایچین مقعدی پاموقله طیقامالی‌در .

سینکلر . — اکثر خسته‌لقلرك (صیتمه ، حمای اصفر ، وزم ، قانلی باصور ، اویقوخسته‌لغی) انسانه آشیلاغماسنه سبب اولورلر .. بونلردن تحفظ ایچین بولندقلری محللرده برقاچ طبق ایچنه (۱۰۰) غرام فورمول و(۹۰۰) غرام صودن مرکب محلولی قویمالی وهریکرمی دورت ساعتده بردکیشدیرمه‌لی . یاخود سینك کاغدلری وسائر خصوصی آلتلرله اتلاف ایتمه‌لی .

بوتون اطعمه ومشروباتی قاپالی یرلرده صاقلامالی .

شکر خسته‌لغی . — بوعلته مبتلا اولانلرك ادرارنده شکر بولونور . بویله آدملر چوق ییر ، چوق ایچر ، چوق ایشر . اکثریا قرق یاشندن صوکره کورولور . وخسته‌ده برچوق چیبانلر ظهور ایدر .

تداویسی : خسته‌یه منتظم براصول تغدی تعقیب ایتدیرمه‌لی . عادی أکمك ، طاتلی ، نشاسته‌لی طعاملر وشکر ییدیرمه‌لی . شکر یرینه غایت آز ورأی اطبا ایله « ساقارین » أکمك یرینه صوده پیشمش پاتاتس ، غلوتن أکمکی ، غلوتندن اعمال ایدیلمش مقارنه ویرمه‌لی . مشروبات کئولیه ومخمره‌دن منع ایتمه‌لی ، خسته أت (قره‌جکر مستثنی) ، یمورطه ، اجسام شحمیه ، سبزوات ، بادم ، جویز ، فندق ییه‌لی .. آزمقدارده قرمزی وایی شراب ، شکرسز قهوه وچای [ایچنه برمقدار ساقارین علاوه ایدیله‌بیلیر] ، معدن صولری ایچمه‌لی .

بونکله برابر معتدل ژیمناستیق یاپمق ، جلده دلك ایتمك ، قلوی بی‌قاربوناتلی بانیولره کیرمك ، فانیلا کیمك ، هیجاندن ، منبهات عصبیه‌دن اجتناب ایتمك ، افعال حیاتیه‌یی تنظیم أیله‌مك ایجاب ایدر .

شیشمانلق . — اکثریا ارثی اولوب بعض اسباب اختیارلق ، تنبللك ، چوق اویومق ، ایلیق بانیولر یاپمق ، فضله یاغلی یمکلر یمك ایله‌دها چابوق تظاهر ایدر .

تداویسی : اونلی ، یاغلی ، شکرلی یمکلری قابل اولدیغی قدر آز ییه‌لی . سوده ، سبزه‌یه‌رغبت

اتمه‌لی. معدن‌صولری ایچمه‌لی. تداویٔ بالماء، تبدیل هوا، ژیمناستیق، ماسساژ وتداویٔ الکتریقی کبی مداواته مراجعت ایتمه‌لی.

صاج دوکولمه‌سی. — صاج وقیللرك عمومی ویا موضعی دوکولمه‌سی یا اختیارلقدن، یا ارکن دوغمقدن، یاخود بعض امراض حاده (تیفو، قیزیل، قیزاموق، چیچك) ویاخود بعض امراض مزمنه (شکرخسته‌لغی، ورم، قانسر «سرطان») تأثیریله وجلد مشعر آفاتی (اکزما، پیلانجق) نتیجه‌سنده حاصل اولور.

تداویسی: داخلی برخسته‌لقدن نشأت ایدییورسه بنیه‌یی تقویه ایچین آرسه‌نیقلی، فوسفاتلی ادویه استعمال ایتمه‌لی‌در. قادینلرده بوخسته‌لغی اکثریا صاچلرك یاغلی بیراقیلماسی تولید ایتدیکندن طهارت وتوالته اعتنا ایتمه‌لی.. داخلاً کینین، قانتئین، کافور ابی علاجلر قوللانمالی... وآتیده‌کی ترتیب ایله صاچلرك کوکلرینی ییقامالی‌در.

(۹۰) لك کئول	۲۵۰	غرام
لاوانطه آلقولاسی	۲۵	«
اتر	۲۵	«
قلورایدرات دوپلوقارپین	۰,۲۵	«
مایع آمونیاق	٤	«
صو	۱۰۰۰	«

صاریلق. — صفرا یولی برطاش ایله ویا بر التهابله وبعض هیجانات تحت تأثیرنده سد اولونورسه صفرا قانه کچر. جلدده، کوز آقنده، دیل آلتنده صاری برزنك کورولور. بوصاریلق اولا کوزلردن باشلار. بعده بوتون وجوده یاییلیر. وعین زمانده وجودده برقاشینمه ونبضه بطائت حاصل اولور.

تداویسی: التهاب قنات صفرادن حاصل اولویورسه بالطبع التهاب معده وباغرصاقلردن سرایت ایتمش اولاجغندن مضاد تعفن معائی ومعدوی ادویه قوللانمالی... صفرایی سوکدیرمك ایچین «قالومل» «صفصافیت سود» استعمال ایتمك. قلوی معدن صولری وسوت ایچمك لازمدر. [مثلا: قره‌جکر صانجیلری]

صرعه. — بوعلت مبتلالری اکثریتله پدرلری آلقولیك ویا عصبی مزاج اولانلردر. صرعه، نوبت طرزنده تظاهر ایدر. نوبت کله‌جك صرعه‌لی وجودنده جریان الکتریقی ویا صوغوق صو بانیوسی تأثیرینی‌ویرن برحال تهیجیه‌حس ایدر. بعده اکثریا مبهم وشدتلی برصیحه‌یی‌متعاقب یره دوشر. بوأثناده ملکات عقلیه‌سی تماماً مفقوددر. سقوطی متعاقب مریضده براختلاج، قول وآیاقلرنده شدید برطاقم کریله‌لر، بعده تیتره‌مه‌مشاهده ایدیلیر. وبوحالات اختلاجیه‌یی متعاقب خسته برنوم عمیقه دالار. صورولان سؤاللره دوغروجواب ویره‌مز. بوحالده برساعت قدر دوامدن صوکره صرعه کچر؛ خسته یالکز خفیف برقیریقلق‌حس ایدر. نوبت‌اثناسنده خسته‌نك آغزنده قانلی کوپوکلر کورولدیکی کبی‌تبول وتغوط غیر اختیاری‌ده وقوع بولور.

تداویسی: نوبت اثناسنده برطرفه چارپوب مجروح اولاماسی ایچون تقیداتده بولنمالی، نوبت خارجنده ابتدا (٤) غرامدن باشلامق، خسته‌ده خفیف بر «بروم» تسممی مشاهده اولونجه‌یه قدر تزیید ایدیلمك اوزره «بروم پوتاسیوم» ویرمه‌لی وبومقدار حد اعظمی‌یه واصل اولنجه کسمه‌یوب برسنه متمادیاً عین‌مقدارده «برومورده‌پوتاسیوم» ه دوام ایتمه‌لی، سنه تمام اولنجه، هرآی بر غرام تنزیل ایتمك اوزره، ینه برومور ویرمه‌لی؛ برغرامه واصل اولنجه بوس بوتون قطع ایتمه‌لی وبو تداوی هرحالده برطبیب طرفندن اجرا ایدیله‌لی‌در.

برومور ایله تداوی ایدیلن خسته‌لرك یمکلری آز طوزلی اولمالی؛ غایت آز أت ییدیرمه‌لی؛ ایچکی‌یی منع ایتمه‌لی.

صیتمه. — حرارت‌بدنیه‌نك تزایدی ونبضك تسرعی ایله متصف؛ یا هرکون، یا کون آشیری، یاخود اوچ کونده برتکرر ایدن‌ونوبت صورتنده نمایان اولان برخسته‌لقدر.

صیتمه‌یه یاقالانان برکیمسه‌ده اولا برتیتره‌مه واوشومه، بعده قورو برحرارت، آرقاسندن برترله کورولور.

تداویسی : خسته‌لغك شدتنه ، یکی ویا اسکی اولدوغنه کوره ویریله‌جك « سولفات دوکینین » ك مقداری دکیشیر . یکی و خفیف صتمه‌ده نوبتدن (٥-٦) ساعت اول (٥٠) سانتی غراملق بر سولفات دوکینین کلاجی یوتدورولور . شکل وخیمنده ایسه (١) غرامدن ایجاب حالده (٢) غرامه قدر تزیید ایدیلك اوزره تحت الجلد سولفات دوکینین شرینغه ایدیلیر. شکل مزمننده اوزون مدت [خلاصهٔ سیالهٔ قنه قنه [Extrait fluide de quinquina] دن صباح آقشام . برفنجان صو درونده، برقهوه قاشیغی ایچیلیر . قنه‌قنه‌لی شرابلر ، آرسه‌نیقلی ادویه ومعدن صولری استعمال ایدیلیر . باطاقاق محللرده اوطورماملی؛ مجبوریت وارسه طلوع وغروب شمس زمانلرنده سوقاغه چیقمه‌مالی، مجبوریت وارسه سیوری سینکلردن تحفظ ایچون الدیون وباشلق قوللانمالی ، یتاقده جیبنلك قوللیدر .

عسرت هضم . — فضله یمکدن ، عصاره وحرکات معدویه‌نك تزاید و یا تناقصندن ، اصل معده خسته‌لقلرندن ، ایی چیکنه‌مه‌دن یوتمقدن ، اوکنه کلن هرشیئی یمکدن ایلری کلیر .

تداویسی : اولا اسباب موجبه‌یی تعیین وبرطرف ایتملی . حامضات معدویه‌نك تناقصندن ایسه هر یمکدن اول آجی علاجلر ایچمه‌لی . افراط حامضدن ایسه [معدهٔ اکشیمه‌سیله آکلاشیلیر] بعدالطعام فضله مقدارده بی‌قاربونات یوتمالیدر .

معدن صولری استعمالیده فائده‌لیدر .

فتق . — قارنده‌کی اعضانك (باغرصاقلر ، مثانه) جدار بطن عمقنده محفور برقنات درونه کیرمه‌سیله قاصیق جوارنده انتفاخ ایدن بر(اوور) در. فتق چوجقلرده ولادی اولابیلدیکی کبی آغیر برشی قالدیرمق مثللو مشکل ایشلرده بعضاً کسبی ده اولور.

تداویسی : أك ایسی ، بالخاصه کنجلرده عملیات جراحیه‌در . اختیار و ضعیفلرله عملیاتدن قورقانلره کوزل بر « قاصیق باغی » لازمدر .

فقرالدم . — منشأ و طبیعتی مختلف اولوب قانده‌کی کریوات حمرانك تناقص ویا شکلی تبدیل ایتمه‌سیله متصف‌در . « فقرالدم » تعبیرندن مقصد قانك مقدارجه آزلغی اولمایوب عناصر اصلیه‌سنك تغیر وتناقصیدر . شیشمان کیمسه‌لر ایچنده‌ده فقرالدم مبتلالری بولونور .

فقرالدم اولان خسته آیاقده دورمایی سومز، یاتمق ایسته‌ر ، چابوق یورولور .

فقرالدم ولادی‌ده اولور ، که - اکثریا پدر والده‌لری ضعیف ، متورم ، فرنکیلی ، آلقولیك اولان- چوجوقلرده ورياضات بدنیه‌یه رعایت ایتمه‌ین ، أولرك محبوس هواسنده ، قیره ، سوقاغه چیقمقدن محروم بوتون کنج قیزلرده کورولور . بونلرك یوز و جلدلری صارارمش ، کوز قپاقلری شیشکن وایچریسی آغارمش‌در . قابلیت تأثریه‌لری زیاده اولدیغندن آلام عصبیه‌یه مبتلا و اورکك اولورلر . اشتهالری آز ، ذائقه‌لری متلون ، هضملری یوق، عادتلری غیر منتظم ووجعناك یاخود مفقوددر .

تداویسی : هوادار و کونشلی محللرده قوت ویریجی علاجلر ویمکلرله بسلنمه‌لیدر . مدت تداوی اوزونجه‌در .

قاشینمه‌لر . — قاشینمه‌یا بوتون وجوده منتشر اولور ، که قیشین وبرده اختیارلقده کورولور .. یا موضعی اولور ، که برآفت جلدیه‌یه (مثلا اویوز) مبتلا ، یاخود عصبی مزاج اولانلرده بولونور .

تداویسی : سرکه‌لی یاخود صیجاق صو ایله.. پاپاتیه ، توتون ، عورت اوتی مطبوخلریله ییقاملی؛ پاموقله سترایتمه‌لی . یاخود ١/٣٠ غلیسروله طرطریك ١/٢٠ وازه‌لین نافتوله ، ١/٥٠ وازه‌لین مانتوله کبی علاجلر قوللانمالی .

احوال عصبیه‌دن نشأت ایدییورسه تداوی الکتریق یاپدیرملی . توتون ، مشروبات کئولیه ، قهوه وچای ایچمکدن .. آو أتلری ، قونسروه‌لر، بقاللرده اسکیمش پینیر وسائره ، مدیه، استاقوز، دکز بالیقلری ، طوماتس ، لحنه ، کراز یمکدن مجانبت ایتمه‌لی .

قانلی باصور . — حاد ومزمن ، بلدی وبعضاً مستولی شکللرده کورولور . قالین باغرصاقلرك

وبالخاصه اقسام سفليه‌سنك التهابلانماسندن متحصل بر مرضدر .

اعراضى : شدتلى قارن آغريلرى .. كوپوكلى وبعضاً قانلى و بالاخره متعفن بر حال آلان مواد غائطه‌در . خسته كونده پك چوق كره بوروتى‌ايله آبدستخانه‌يه كيتديكى حالده دفع طبيعى، برتوكوروك حجمنى بولاماياجق قدر، آز اولور .

تداويسى : اولا برمسهل ايچمك ، بعده كونده (٥٠) سانتى غرامدن باشلامق ، بومقدارى دها ايكى اوچ دفعه‌ده آلمق ، وتدريجاً مقدارينى تزييد ايتمك شرطيله « ايپه‌قا » استعمال ايتمكله‌در .

اولا ساده سوت ايله تغذى ايتمه‌لى ، بعده سهيل الهضم اطعمهٔ مايعه‌يه باشلامالى .

مرضك سرايتنه مانع اولمق ايچين خسته‌نك بولونديغى يرى، استعمال ايتديكى اشيايى، چاماشيرلرينى وكيرديكى آبدستخانه‌يى دەزنفكته ايتمك ايجاب ايدر.

[مرا : « ازالهٔ تعفن »]

قان چيبانى . — اعراضى : جلدده وجعناك، سيورى وقورو قرمزى رنكده برسرنلك ايله ظاهر ايدن بوچيبانلر كيت كيده بويور ؛ برنخوده، بركراز شكل وحجمنى آلير . بعده اوجى بياضلانير؛ جراحت طوپلار . وتشكلندن ٨ـ١٠ كون صوكره پاتلار ؛ ايچنده‌كى جراحت ديشارى چيقار .

تداويسى : بوچيبان سارى اولديغندن جراحتك اطرافه سوروله‌مه‌سنه دقت ايتمه‌لى .. عين زمانده مريضك بنيه‌سنى و بالخاصه جهاز هضميسنى تميز طوتمالى‌در ـ تداوئ موضعى ايچين : آسيد بوريك محلولنه باتيرلمش مصفى بوغازى چيبانك اوستنه وضع ايده‌رك تافتاغومه ايله اورتمه‌لى .. بونك اوزرينه‌ده برقات پاموق قويوب برصارغى ايله صارمالى . وبو « تيمار راطب » هر كون تكرار ايديلمه‌لى . چيبان آچيلنجه ايچنده‌كى اوزى خارجه چيقارتمالى؛ چيبانك فتحه‌سنه غايت تميز وقورو غاز برمصفى ، و بونك اوزرينه برپارچه پاموق قويوب صارغى صارمالى .

قان توكورمك . — ابتداقانك آغز، برون، معده ، آق جكركى اعضانك هانكيسندن كلديكنى تعيين ايتمه‌لى‌در . آق جكرلردن كلن قانلر توكوروكله ايجه قاريشمش وقرمزى‌در ، اكر قان جكرده اوزون مدت قالمش ايسه سياه‌ده اولا بيلير .

تداويسى : استراحت وسكونت لازم اولديغندن خسته‌يى آرقه‌سى اوستى ياتيرمه‌لى (باش بر آز مترفع اولمق ا زره) ؛ بوزلو مشروبات وسوت ايچيرمه‌لى؛ بوز امديرمه‌لى ؛ كوكسى اوزرينه قورو بوينوز وخردل تطبيق ايتمه‌لى؛ كسيلمزسه قوللرى وباجاقلرى نهايتلرنده باغلامالى . داخلاً : « ايپه‌قا » ياخود تحت الجلد (١) غرام (أرغوتين) ويا (٠،٠٠١) غرام « آدره‌نالين » شرينغه ايتمه‌لى .

قارن شيشمه‌سى . — معده و باغرصاقلرك تراكم غازات ايله شيشمه‌سى ؛ عسرت هضمده ، بعض امراض عصبيه‌ده، باغرصاق وباغرصاق زارى خسته‌لقلرنده كوريلور .

تداويسى : اولاسببنى تعيين وازاله‌يه چاليشمالى، وبرطرفدن « شاربون دوبللوق » كبى جاذب غازات توزلر ايله « آناصون ، أتر ، جوزمقى » ومعدن صولرى قوللانمالى ... قارنى صاغدن خفيفجه اوغمق، صيجق حاولولر صارمق ، حقنه ياپمق فائده‌ليدر .

قارن آغريلرى . — باغرصاقلرده برطاقم غازلرك حبس اولوب قالماسندن ، ياخود تركيبلرى بوزوق بعض اطعمه‌نك باغرصاقلرى تخريش ايتمه‌سندن ايلرى كلير .

تداويسى : صيجاق منقوعلر [چاى ، آناصون، مليسا كبى] وبرباردق صو درونه (٦ ـ ٢٠) داملا « لاودانوم » علاوه ايده‌رك ايچمه‌لى . ياخود صيجاق تنقيه‌لر ياپمالى . قارن اوزرينه صيجاق حاولولر قويمالى .

نوزاد ، اوجاغنى حرلى باغيرماسى ، باجاقلرينى قارننه دوغرو بوكمه‌سيله اظهار وكنديني زورلامه نتيجه‌سنده بر مقدار غاز مقعددن خارجه چيقارسه بر آز راحت ايدر .

تداويسى : بو اثناده قارن اوزرينه صيجاق حاولو ولاپه‌لر قويمالى . نشاسته‌لى تنقيه‌لر ياپمالى .

چوجوغه ویریلن سودك ، أمزیك وشیشه‌لرینك صوك درجه تمیز اولماسنه دقت ایتمه‌لی . أمزیرمه‌یی آزالتمالی . اویله هرباغیریشده ممه‌یی آغزینه طیقمامالی .

قبض . — قبض اوزون مدت دوام ایدرسه قارن شیشر . مقعدده بر آغرلق ، وجهده بر قیرمزیلق ، باش آغریلری ، ذکاده بر سونوکلك حاصل اولور . وخارجه چیقامایان بر طاقم مواد مسممه بالمجبوریه داخل عضویت اولورلر . که بوصورتله قبض بر تسمم ده تولید ایده‌بیلیر .

تداویسی : معین زمانلرده ، احتیاج حس ایدلسین ایدلمه‌سین ، آبدستخانه‌یه کیتمه‌لی ؛ داها دوغروسی باغرصاقلری اووجه ایله آلیشدیرمالی . صباحلری بر برداق صو ، یاخود سوتلی قهوه ایچمه‌لی . آز أت ، زیاده سبزوات ومیوه ، باخصوص آچ قارنه پورتقال ، اوزوم ییه‌لی . ژیمناستیق یاپمالی . اگر بوکبی تدابیر صحیه ایله دفع ایدلمزسه اووقت هند یاغی ، انکلیز توزی کبی علاجلره ، غلیسرینلی شافلره ، تنقیه‌لره مراجعت ایتمه‌لی .

قره‌جکر صانجیلری . — قره جکر صفرا یاپار . وبوصفرا اطعمه‌یی هضم ایتدیرمك ایچین خصوصی برمجرا ایله باغرصاغه دوکولور . اگر قره‌جکرده طاش حاصل اولارق بویوللری طیقارسه صفرا آقامایاجغندن بروجه تولید ایدر . بوآغری صاغ بوکورده فضله اولور ، بعدالطعام ایکی اوچ ساعت صوکرا ابتدا ایدوب دائما صاغ اوموزه دوغرو انتشار ایدر . اکثریتله خسته‌ده بر صاریلق مشاهده اولونور .

تداویسی : چوق شدتلی ایسه خسته‌یی غایت صیجاق بر بانیو ایچنه قویمالی ؛ یاخود « مورفین » شرینغه ایتمه‌لی . صباحلری آچ قارنه (٤٠ — ٥٠) غرام قدر طاتلی بادم یاغی ، یاخود تازه وخالص زیتون یاغی ایچمه‌لی . أتر ، تره بانتین اینجولری ، معدن صولری قوللانمالی .

قوله‌را . — انتانی ، مستولی ، حتی بعض بلادده وبالخاصه هندستانده بلدی برشکل آلمش برمرض مدهش‌در . منشأ اصلیسی هندستان اولوب اورادن ـ باخصوص حج موسمنده مکه طریقیله ـ ممالك سائره‌یه انتشار ایدر . وبعضاً ده بوتون اوروپایی دولاشارق تلفات کلیه‌یی موجب اولور .

اعراضی : آلمان مشاهیر اطباسندن پروفسور (قوخ) طرفندن کشف ایدیلوب « باسیل ویرکون دوقوخ » دینیلن عامل مرض (،) شکلنده بر میقروب‌در . مرض ، بومیقروبك وجوده دخولندن اوچ درت کون صوکره صفرالی ، مصللی [قانك مایع قسمی] شدید بر اسهال ایله باشلار . [مواد غائطه مایع ، آز قوقولی ، رنکسز ، بعضاً اسمریمسی اولوب اوفاق صلب ، پرنج شکلنده ماده‌لری حاوی‌در .] بعده بونی‌قی ، تیتره‌مه‌لر ، شدتلی بر صوسزلق تعقیب ایدر . أل وآیاقلر بوزکبی صوغور ، کوزلر چوقوره باتار ، برون سیوریلیر ، قارن چوقورلاشیر ، جلد بوروشور ، وسس قیصیلیر . ایکی ساعتدن اوتوز ساعته قدر امتداد ایدر . واکثریا بو مدت ظرفنده خسته‌یی کوتورور . بوخسته‌لغك دورهٔ نقاهتی پك اوزون اولوب معافیتی یوقدر . یعنی برکره قورتولان بر دها طوتولابیلیر .

تداویسی : اولا قوله‌رایه قارشی اتخاذی لازم کلن تدابیر واقیهٔ عمومیه : کمیلرك ، یولجیلرك و اشیانك دزنفکسیونی . أولرده آبدستخانه ولغملرك تطهیری و (١٠٠) غرام صوده (٥٠) غرام کوز طاشی أریدیله‌رك حاصل اولان محلول ایله دزنفکته ایدیلمه‌سی ... تدابیر واقیهٔ شخصیه : صولری تصفیه ایتمه‌لی [یاقایناتمقله ، یا برلیتره صویه « ١٥ ـ ٢٠ » غرام شاب علاوه‌سیله] ، حامضات ایله أکشیلتمه‌لی . [برلیتره صویه « ٠،٨٠ » غرام حامض لیمون . حامض طرطر ویاحامض قلورما] توالت ایچین قاینامش صو ، آغز ایچین حامضلی صوقوللانمالی . هریمکدن اول أللری صابون ایله ییقامالی ، یوك قوشاق صارمالی . اسهاله قارشی $\frac{1}{100}$ نسبتندهٔ «حامض لبن» لیموناطه‌سی ، قیلره قارشی بوز ، غازلی مشروبات ، الکسیر پاراغوریك استعمال ایتمه‌لی . خسته‌یی ایصتمه‌لی [یاقهوه ، چای کبی مشروبات حاره ایله ، یاوجودی قوتلی اوغمه‌لرله] خسته‌نك بوتون ألبسه واشیاسنی تطهیر وتعقیم ایتمه‌لی .

قوم خسته‌لقلری . — بعضاً بوبرکارده ، مثانه (سیدیك طورباسی)ده غایت اوفاق قوم دانه‌سندن بویوك بر عورطه [١] قدر کسب جسامت ایدن طاشلر حاصل اولور . طاش بوبرکارده ایسه ده مریضك ادراری قانلی ویا قوملی اولور ؛ بلدن قاصیقلره و کوبکه دوغرو منتشر بروجع دویولور . طاش مثانه‌یه نمش ایسه صیق صیق برحس تبول .. واثنای تبولده ادراك انقطاعی کبی حالات .. واوشوتمه‌یی ، یاخود صارصیلمه‌یی (مثلا آرابه‌دن) متعاقب کلن ادراردەقان مشاهده اولونور .

تداویسی : نوبت زمانلری اوجاعی قطع ایچین أك ایسی خسته‌یی صیجاق بربانیو ایچنه صوقمالی .. یاخود مورفین شرینغه‌سی یاپمالی . تداوی اصلی « نفریس » ککی کبیدر .

قیریقلر . — اکثریا مرتفع برمحلدن دوشمه ، وجوده اینه‌ن برضربه‌تأثیریله یاخود شهرمزده هردم وقوع اولان آرابه وترامووای قضالری نتیجه‌سنده أکثریا قول وباجاق کیکلری قیریلیر .

اعراضی : قیریلان نقطه‌ده شدتلی بروجع باشلار . اوقول ویاباجاق تبدیل شکل وضعیت ایده‌رك حرکات اصلیه‌سنی اجرا ایده‌مز ؛ غیر طبیعی برصورتده اوینار . وبو اثناده قیریلان کمیکك ایکی اوجینك بربرینه سورتولمه‌سندن متحصل برقیتیرتی ایشیدیلیر . بعده اوراسی شیشر وقان طوپلانیر .

تداویسی : قضایی متعاقب دقیقه فوت ایتمکسزین همان طبیب متخصصنه مراجعت الزمدر . خیفا که بزم لاقید وجاهل عوام ، چیقیقجی واوفوروکجی مقوله‌سنه قوشیور ؛ بونلرده یاقضاده‌یی سقط بیراقییورلر ، یاخود سائقهٔ جهالتله حیاتنه خاتمه چکییورلر .

قیزاموق . — چوجوقلرده کوز صولانماسی وقاماشماسی ، بورون نزله‌سی وقانامه‌سیله بدء ایدوب درینك قیرمزیلغی — اولا یوزه بعده وجوده یایلمق اوزره — برقاچ کون صوکره کورولور . ٧ — ٨ کون کچنجه جلد دوکولور . قیزاموق ساری ، انتانی وبعضاً مستولی برخسته‌لق اولدیغندن چوجوقلره یا بربرندن ، یاهوا واسطه‌سیله کچر . واك زیاده برنجی دورده یعنی نزله زماننده ، ساریدر .

تداویسی : چوجوغی هوادار براوداده یالکز یاتیرمالی . بول وترلتیجی مشروبات ویرمه‌لی . صیق صیق آغز وبرونی کوزلجه تمیزله‌ملی . أشیاسنی ده‌زنفکته ایتمه‌لی ...

قیرمزی جاملی ویا قیرمزی پرده‌لی اوداده‌رك پنبه ضیاسی خسته‌لغك تهوینی خصوصنده مهم بررول اجرا ایتمکده‌در .

قیزیل . — اکثریا باش آغریسی ، حرارت بدنیه‌نك تزایدی ، هذیانات وبا خصوص بوغاز (خناق) ایله باشلار . قیرمزیلق ؛ اوفاق لکه‌لر طرزنده ، اولا بویون ، کووده واویناق یرلرینك دریسندن باشلار ؛ ویوزده‌ده بالاخره سرایت ایدر . حتی چوجوقلرك دیلی بیله قیرمزی اولور . اوننجی کونده دری اوفاق وبعضاً بویوك صفیحه‌لر حالنده صویولور ودوکولور . قیزیلده ساری ، منتن ومستولی برمرض وخیم اولوب سرایتی الك زیاده جلدك دوکولدیکی زمانه مصادفدر .

تداویسی : چوجوغی صیجاق طوتمالی . آغزینه بورنی تمیزله‌ملی ، جلد دوکولدیکی اثناده بولارك اطرافه یاییلارق سرایت مرضه خدمت ایتمه‌سنه مانع اولمق ایچین جلدی وازه‌لینله خفیف برصورتده طلا ایتمه‌لی . چوجوغك بوتون اشیاسنی ، تماس ایتدیکی هرشیئی ده‌زنفکته ایتمه‌لی ؛ کتابلرینی ، اویونجاقلرینی یاقمالی ...

قیزیل ، کنندندن صوکره اکثریا ، یا بوبرك یاقولاق خسته‌لقلری بیراقدیغندن سیری اثناسنده تداوی‌یه اهمیت مخصوصه ویرمه‌لیدر .

قی . — سوء هضم ، بعض آفات بطنیه (باشلیجه کبه‌لك)، کوچك دیلك اوزاماسی ، بوبرك وقره جکر طاشلری ، یاریم باش آغریلری ، دکیز طوتمه‌سی ، بین زارلرینك التهابی ، بین اورلری ایله

[١] مکتب طبیه موزه‌سنده هندستان جویزی شکل وجسامتنده ۰ثانه‌دن چیقاریلمش برطاش موجوددر .

بعض عصبی خستەلقلردە کثیرالوقوعدر .
تداویسی : معدەاوزرینه بوزقویمالی . الوروفورمك ماء مشبوعنی ـ اودەیوقسه ـ اون بش داملاتنتوردیود علاوه ایدیلمش برباردان صوئوق صوایچمەلی .

کسیکلر . — تداویسی : اولجه قاینامش ایلیق برصو ، یاخود مضاد تعفن برمحلول « مثلا آسید بوریك محلولی » ایله ییقامق ، قان کلیورسه تمیز بربز ایله اوزرینی تضییق ایتمك ؛ اکر پارمقلردن کلیورسه آلی هوایه قالدیرمق ؛ قان کسیلنجه تمیز برغازایله پانسمان یاپمق ؛ ال صویه کیرمك مجبوریتنده ایسه یارەنك اوزرینه « قوللودیون السقیق » سورمك لازمدر . عوامك اعتیادات سقیمه سندن اولان اوروجك ، طوپراق ، توتون باصمق پك مرض وتهلکەلیدر . چونکه برچوق میقروبلر بوصورتله وجوده کیرەرك مختلف امراض تولید ایدرلر . یارەلری آسیدفەنیك ایله پانسمان یاپمالیدر .

کمیك خستەلغی . — وقت مرهوننەدن اول دوغان نوزاد ایله فرنکیلی ، مبتلای کئول کیمسەلرك اولادلرنده . ویا تامالصحه تولد ایدوب سوء تغذی ایله بیوین چوجوقلردە کورولور . بویله چوجوقلرك باش کمیکلری آرەلرنده بوشلقلر بولونور ؛ آلنلری چیقمقله برابر چوروك ، غیرمنتظم وناتمام اولور . کوکس تختەلری اوکه متبارز ، قبورغه کمیکلرینك اوك طرفلرنده چیقینتیلر مشهوددر . طاربرکوکسله دار برحوصلەیه ، کنیش برقارن ایله قنبور بر بل کمیکنه مالكدرلر . قول وباجاقلری أکری وچاربوق اویناق یرلری شیشکیندر . قوتجه دوشکون وعاطل اولوب ترلەمك ، عسرت هضم ، اسهال ، فضله حرارت ، اوجاع شدیده مثللو اعراض ایله متصفدرلر .
تداویسی : چوجوغی ممه ایله بسلەمەلی ؛ ممکن اولمادیغی تقدیردە سوت ایله تغذیەیی منتظم وصحی بر اصولده تطبیق ایتمەلی ؛ ویمك ییدیرمکه کچ باشلامالیدر . دکز هواسی ، وفوسفات دوشو ، بالق یاغی ، ایودلی وچلیکلی ادویه استعمالی نافعدر . اعضاسنك چیرکین اشکال آلماسنه مانع اولمق ایچین طبیب متخصصنه مراجعت ایلەمەلیدر .

کوزقاپاقلرینك (ایچزارلرینك) التهابی . — اکثریا صوئوغه وانجرهٔ مخرشه یه معروض قالمش کوزلردە حاصل اولور . باتمه ، یانمه ، ضیادن احتراز کبی اعراض کورولور . کوزلر یاشارر .
تداویسی : Œillère دینیلن اوفاق قدح درونده آسید بوریك محلولی قویارق کوزلری ییقامالیدر .
بل صوئوقلغنه مبتلا حامل والدەلر بعدالتولید چوجوقلرینك کوزلرینی بهمه حال بر طبیبه تمیزلتدیرمەلیدر . یوقسه بویله چوجوقلردە غایت آز بر زمان صوکره کورلك محققدر . هیچ بر علاج بولونماسه بیله لیمون صوییله تمیزلەمك لازمدر . آك اییسی جهنم طاشنك $\frac{1}{100}$ نسبتندەکی محلولندن بر قاچ داملا کوزه داملاتمالی .

مزاج لنفائی . — لنفاتیکلرك أتلری پورسوك ، جلدلری شفاف وانجه ، رنکلری بیاض ویا صاری اولور . ورمه پك زیادە مستعددرلر . بونلردە برون نزلەسی ، اوست دوداقلرك شیشمەسی کثیردر . کذا بزلری شیشر ، بادمجکلری بویور .
تداویسی : ایودلی وتاننلی شروبلر . بالیق یاغی . ادویهٔ مقویه واطعمهٔ معمره ایله بنیه یی اصلاح ایتمك . ماساژ ونظافت جلدیه یه رعایت ، ساحللردە اقامت أیلەمکلیدر .

معده أکشیلکی . — سوءهضم نتیجەسی اولوب معدەدە یاحامض قلورماتك فضله تحصلی ، ویامرضی اولەرق حامض لبنك تشکلندن ایلری کلیر . واکثریا غاز خروجی (کەییرمه) ، یادم باش آغریسی ، آللرك آیاقلرك اوشومەسی ، قبض وباصور ممەلریدە برابر بولونور .

تداویسی : یکی باشلامشسه میاه معدنیه وبالخاصه چیتلی قره حصار صاحب معدن صولری .. غازلری مص ایدیجی توزلر (ماغنزیا ، شاربون دوبللوق ، تباشیر توزی کبی) استعمال ایتمك فائدەلیدر . اطعمه سهیل الهضم اولمالیدر . مرض اهمیتلی بردرجەدە ایسه جلده ماساژ یاپمق . معده اوزرینه غایت صیجاق حاولو ، قوم طوربەسی ، یاخود کرەمید

وضع ایتمك ، ژیمناستیق یاپمق ، یون فانیله کیمك ، حیاته بر انتظام تام ویرمك ، منبهات عصبیه (قهوه ، چای ، اسپرتو ، توتون) دن توقی ایتمك لازم کلیر . وتغذی ایچین یورطه ، ایی پیشمش کولباصدی ، یاغسز وصالچه سز بیاض أتلی بالیقلر ، سبزه وات ، تازه میوه لر قیزارمش أکمك کبی هضمی قولای شکار یمه لی ؛ أیی صو ایچمه لیدر . وآراصیرا ایلیق صو ایله « لاومان ـ تنقیه » ، ژه لاتینلی بانیولر یاپمالی ؛ قبضه مانع اولمالی . ومعده نك ا کشیمه سنه قارشی ذکر ایدیلن توزلردن قوللانمالی .. اوجاعه قارشی مورفین ـ فقط رأی اطبا ایله ـ استعمال ایتمه لی .

نقریس . — بو خسته لق اکثریا ارثی اولوب زمان زمان نوبت طرزنده و اکثریا کیجه لری . خروس اوتونجه یه قدر امتداد ایتمك وزره ، آیاق باش پارمقلرنده وبعضاً دیکر اویناق یرلرده حس اولنان بر وجعدر . بو علت مبتلالرینك ا کثریسنده قوم خسته لغی ده برابر بولونور . کوچوك مفصللرده ، مرور زمان ایله قولاغك صیواننده طاش کومه جکلری کورونور . ذاتاً خسته لق ادرار ایله چیقمسی لازم کلن « حامض بول » نامنده کی طاشلرك دمده ترا کمندن نشأت ایدر .

تداویسی : نوبت زماننده اوجاع حس اولونان مفصل اوزرینه آفیونلی مرهملر سورمه لی ، پاموق وتافتاغومه ایله ستر ایتمه لی . اوجاع تسکین اولونمازسه صیجاق بر بانیویه ویا مورفین شرینغه سنه مراجعت ضروریدر . سائر زمانلرده داخلاً کلاج درونده « قاربونات دولیتین » ، « بانزوآت دولیتین » ، « بی قاربونات دوسود » کبی ادویه ، چیتلی وقره حصار صولری کبی میاه معدنیه استعمال ایتمه لی .

تدابیر واقیه : تاچوجوقلغندن بو کبی خسته لغه مستعد اولانلری قناعتکارانه وسهیل الهضم اطعمه ایله بسلمه لی ؛ تبدیل هوا ژیمناستیق ، ماسساژ یاپدیرمالی ؛ أت ، یاغ ، قونسروه لر ، لحنه ، آصمه یاپراغی ، قوزو قولاغی ، طوماتس آز یدیرمه لی . آرا صیرا خفیف مسهللر ویرمه لی ونظافت جلدیه یه اعتنا ایتمه لیدر . نقریسلیلر شهرلردن اوزاق وممکن اولدوغی قدر صیفیه لرده یاشامالی ، مسکرات استعمالندن صوك درجه احتراز ایتمه لی .

نقاهت . — خسته لقدن قالقان بر کیمسه نك حالی اولوب مدتی ؛ خسته لغك امتدادی ، سیری ، وخامتی ، درجهٔ حرارتنك تحولاتی ایله متناسبدر . بویله کیمسه لره اعتدل ، هوادار محللرده اقامت ایتمك ؛ هضمی قولای ، بسلییجی شکار یمك ؛ وجودینی تمیز طوتمق ؛ منتظم اویقو ؛ اوفاق کزینتیلر ؛ وصحت تامه یه عودت ایتمه دکجه اشتغالات ذاتیه سیله اوغراشمامق لازمدر .

نزله . — باشده بر آغری ، برون دلیکلرنده بر غیجیقلانمه حس ایدیلیر . برون اولا قورودر . بعده براق ومخرش بر مایع آقار . وبرون اطرافی شیشکین وقیرمزی برمنظره آلیر . کوزلرده صولانمه وجودده قیریقلق ، وخفیف بر حرارت مشاهده ایدیلیر .

تداویسی : نزله ابتداسنده آتیده کی ترتیبی قوللانمالیدر :

حامض فه نیك	۵	غرام
آمونیاق	۵	»
(۹۵) درجه لك کئول	۱۰	»
ماء مقطر	۱۵	»

یاخود $\frac{1}{10}$ نسبتنده مانتوللی قلوروفورم قوقلامالی . سومك باشلامش ایسه آتیده کی ترتیبدن ، انفیه کبی ، کونده برآز چکمه لیدر .

قلورایدرات دوقوقائین	۰,۱۵	غرام
مانتول	۰,۲۵	»
قهوه توزی	۲	»
بوراقس	۲	»

خفیف بر مسهل ایچمك ، آیاقلری صیجاق بانیویه قویمق فائده لیدر .

نوراستهنی . — زمانمزده پك منتشر بر حالت خصوصیهٔ عصبیه در .

اعراضی : صباحلری اویقودن اویاندیغی زمان باشده

برآغیرلق، یمکلردن صوکره اویقویه میل، کیجه‌لری
اویقوسزلق، اشتغالات دماغیه‌یه عدم اقتدار، قبض،
وخامت تهیجیه تنها یرلره التجا ، باش دونمه‌لری ،
بل آغریلری ...

تداویسی : صیفیه‌ده ساکن برحیات، تداویٔ
بالماء ، کوزل برتغدی ، ممکن اولدیغی قدر ادویه
استعمالندن اجتناب وبرتداویٔ روحی ایله اولور .

ورم .— هرهانکی برسببله دوچار ضعف
اولان ابوینك چوجوقلری ورم ایچین برر وجود
مساعددر . و ورم پدردن اولاده بالذات خسته‌لق
صورتنده منتقل اولمایوب توارث ایدن شی براستعداد
تورمدر . بویله ارثاً خسته‌لغه مستعد بربدنه ، ویا
ابوینی زنده اولدیغی حالده سوء استعمالات ایله پیرانان
ضعیف بروجوده باسیل دوقوخ (ورم میقروبی)
یا تنفس بورولریله هوادن ویا یینیلن مضر أطعمه‌دن
(بالخاصه ، رملی اینك سودی) انتقال ایدر .

اعراض : اوچ دوری واردر ، برنجی دوره
داخل اولان برعضویت ناقابل ایضاح براشتهاسزلق،
قورو وخشین براوکسوروك ، اوموز آغریلری
وبرضعف تدریجی عرض ایدر . قان بودورده
آقمایه باشلار . ایکنجی دورده ، اولجه یابس
اولان اوکسوروك رطوبتله‌شه‌رك افرازات أولا
مخاطی ، بعده مخاطی قیحی واوچنجی دورده تماماً
قیحی اولور ، قان کلمه‌سی ایکنجی دورده آزالیرسه‌ده
اوچنجی دورده بوس بوتون تزاید ایدر .

تدابیر واقیه : ورم ساری اولدیغندن سرایتنی
منع ایچین ، متورملرك توکروحنی $\frac{5}{100}$ نسبتنده
آسیدفه‌نیك محلولی حاوی توکروك حقه‌لری ایچنه
طوپلامالی. بوحقه‌لری بعده صودالی برصو درونده
برچاریك قدر قایناتمق صورتیله تمیزله‌مه‌لی . یاتدقلری
اودالری سوپورمه‌یوب توزی ایصلاق بربز ایله آلمالی.
ایچیله‌جك سودی اییجه قایناتمالی ...

تورم ایدن ابوین کندی اودالرنده اولادلرینی
یاتیرمامالیدر . [مرا : چوجوق أمزیرمه]

تداویسی : صاف برهواده استراحت وجودیه
وفکریه ، هضمی قولای مقوی اطعمه ایله تغدی
نافعدر . آغاجلق ، چاملق ، هوادار وکونشلی
محللرده تبدیل هوا ایتدیرمه‌لی . ماساژ وتداویٔ
بالمایه مراجعت ایتمه‌لی . معده‌سی قبول ایده‌بیلدیکی
مقدارده بالیق یاغی ایچیرمه‌لی. اوکسوروك واسهالنه
قارشی آفیون مرکباتی ؛ قان توکورمه‌لرینه مقابل ،
کینین ، آنتیپیرین ، ارغوتین ، فه‌ناسه‌تین ؛ کیجه
ترله‌مه‌لرینه قارشی تانانات دوکینین ویرمه‌لی .

یاتیقلر .— سطحی ، خفیف یاتیقلری اولجه
قایناتیلمش ایلیق صو وصابونله کوزلجه تمیزله‌مه‌لی ،
وآتیده‌کی پوماتایه باطریلمش ، معقم غازلر تطبیق
ایتمه‌لی ؛ بونك اوستنده برطبقه پاموق قویارق
صارغی ایله صارمالی وبویله‌جه برقاچ کون بیراقمالیدر.

حمض توتیا	٢٠	غرام
نشاسته	»	»
لانولین	»	»
وازه‌لین	»	»

اکر یاتیق پك وجعناك ایسه شو پوماته‌یی استعمال ایتمه‌لی .

ایستوائین	١	غرام
آنتیپیرین	٥	»
آسیدبوریکلی وازه‌لین	٤٠	»

اکر ایچی صو دولو قابارجقلر وارسه برطوبلی
ایکنه‌یی آلاودن کچیره‌رك تعقیم ایتدکدن صوکرا
بوقابارجقلری دله‌لی وصوینی آقیتمالی ... یاتیقلرده
تمیزلکه صوك درجه اعتنا ایتمه‌لیدر .

یورك چارپنتیسی .— ضربات قلبیه‌نك کرك
عدداً ، کرك شدتاً تزایدی ؛ قلب ومعده خسته‌
لقلرینه ، فقرالدمه ، بعض حالات عصبیه‌یه مبتلا
اولانلرله چوق توتون ایچنلرده کورولور .

تداویسی : اول امرده ذکر ایدیلن امراضدن
هانکیسی موجود ایسه اونی ازاله‌یه چالیشمالی .

وچارپنتی کلدیکی زمانده ناحیهٔ قلبیه‌یه ایچنه بوز
قونولمش برکیسه تطبیق ایتمه‌لی وداخلاً (٢–٣) غرام
برومور ویرمه‌لیدر .

چوجقلرمزی ایی بویوتمك

ایچون

یکی دوغان چوجقلر چابوجاق صولغه مهیا ، نازك چیچکلره بکزرلر . بناءً علیه اونلره فوق‌العاده دقت واهتمام ایلملیدر . آشاغیده‌کی تفصیلات مختصره والده‌لر ، بوخصوصده ایی بررهبر اوله‌بیلیر .

آنا سودی چوجغی محافظه ایدر

تناقص نفوس مسئله‌سی ، دنیانك هرطرفنده کمال اهمیتله تلقی اولوناجق ، همان دفعی چاره‌لرینه باقیلاجق مسائل حیاتیه‌دندر . بر ملتك تناقص نفوسی کندیسنك محکوم ممات اولماسی دیمکدر . مملکتمزده منتظم و شایان اعتماد ایستاتستیقلر اولمادیغی ایچون نفوسمزك درجهٔ ترقی ویا تدنیسنی بیلمیورز. بناءً علیه بر مثال واضح اولارق فرانسه‌یی کوستره‌جکز . «۱۹۰۹» ایستاتستیقلرینه کوره او سنه فرانسه‌نك مقدار تولداتی مقدار وفیاتدن «۲۸۰۰۰» نقصاندر . حالبوکه آلمانیانك «۱۹۰۷» سنه‌سی ظرفنده‌کی فضلهٔ تولداتی «۹۰۰,۰۰۰» در. بوحالك فرانسزلر ایچون نه بیوك برتهلکه تشکیل ایتدیکی میدانده‌در .

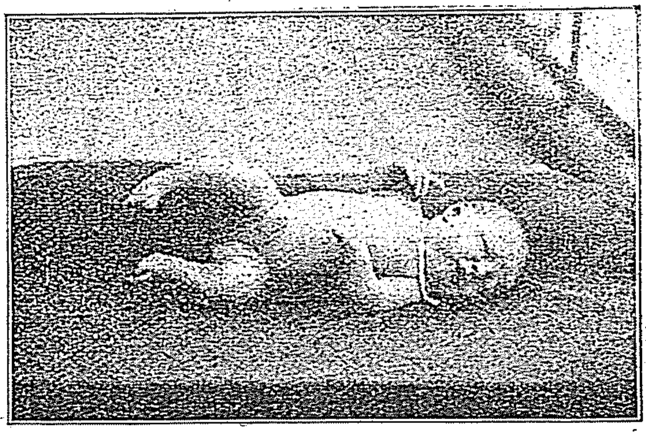

یکی دوغمش، اوچ کونلك بربیبك

تناقص نفوسك اڭ بیوك سببی تولداته‌کی نقصاندر . اذدواجلرك قلتندن ایلری کلن بوکبی محاذیرك چارهٔ دفعی فوق‌العاده مشکل وحتی محالدر . تناقص نفوسی منع ایچون اڭ قولای واڭ قابل اجرا اولان شی ، یکی دوغان چوجقلرك صحتنه ، تغذیه‌سنه اهتمام ایده‌رك بوصورتله اونلر آراسنده‌کی وفیاتی آزالتمقدر .

اختیارلغك صوك دوره‌سی مستثنا اولدیغی حالده ، حیاتك اڭ چوق معروض مهالك اولدیغی زمان آن تولددن برنجی سنه‌نك نهایتنه قدر اولان زماندر. فرانسه‌ده دوغان چوجقلرك یوزده (۱٤) ی بومدت ثناسنده وفات ایتمکده‌در . حالبوکه چوجقلرك صحتنه اعتنا اولوناجق اولورسه بومقدارك تنقیصی ممکندر. مثلا نوروه‌چده بونسبت یوزده (۷) ـ ن عبارتدر. نوروه‌چده یکی دوغان چوجقلرك یوزده «۹۳» نك حیاتده قالالرینه اڭ بیوك سبب ، اوراده والده‌لرك چوجقلرینی یانلرندن آییرمایارق اونی بالذات امزیرمه‌لری ، بیوتمه‌لریدر . ایلك

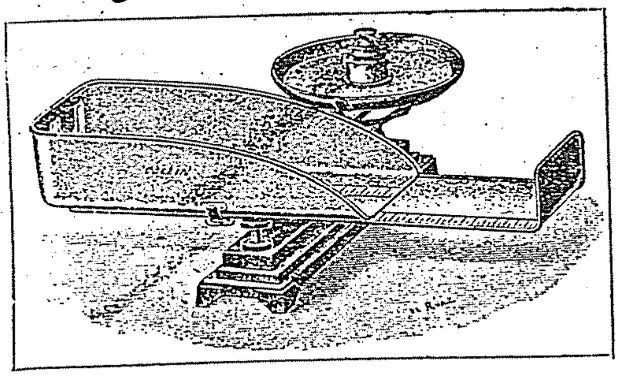

چوجوق ترازیسی

اوچ درت آی اثناسنده چوجقلرك سینهٔ مادردن آیرلمالری، والده سودی امه‌لری اونلرك ادامهٔ حیاتنه اك بیوك باعثدر .

والده‌لر بوحقیقتی کوز اوکندن غائب ایتمه‌رك طبیب مجبوریت کوسترمدکجه چوجقلرینی سینهٔ شفقتلرندن آیرمامالی ، اونلری بالذات بویوتمه‌لیدرلر .

درت کوچوك بیك - صیراسیله ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۲۴ آیلق

والده‌لر ناصل سود ویرمه‌لی ؟

چوجق دوغار دوغماز ، دها ایلك کونندن اعتباراً اوکا ممه ویرلمکه باشلانیر . فقط بعضاً سود کلمه‌سی ایچون ایکی اوچ کون قدر بکلنیر. پك زحمتلی اولان یاریقلره ، چاتلاقلره سببیت ویرمه‌مك ایچون، چوجغك صیق صیق ممه امه‌سنه میدان ویرمه‌ملی ، و هرسود ویردکدن صوکرا ممه‌لری قاینار صویه صوقولمش ایدروفیللی پاموق ایله یقامالیدر.

ناصل ممه ویریلیر ؟ — ایلك هفته اثناسنده کونده سکز ویا دوقوز دفعه‌یی تجاوز ایتمه‌مك اوزره هر ایکی ساعتده بر ممه ویرملیدر . بو اثناده چوجوغك قابلیت هضمیه‌سی پك آز اولدیغی ایچون صیق صیق ممه ویرمك ضروریدر . اکر سود مقدار کفایه‌ده ایسه ، ایلك هفته ظرفنده یالکز بر ممه‌دن سود ویرمك کافیدر . دردنجی ویا بشنجی هفته‌یه دوغرو کونده یدی دفعه‌یی کچمه‌مك اوزره هر ایکی بچق ساعتده بر ممه ویرملیدر . آقشام آلافرانغه ساعت اوندن صباح ساعت بشه آلتی‌یه قدر چوجغی ممه امه‌مکه آلیشدیرمالیدر . مع مافیه چوجق فریاد ایدوب قارننك آجیقدیغنی آکلاتیرسه بالضروره بالطبع بو قاعده‌یه رعایت اولوناماز . یالکز شونی اونوتمه‌ملیدرکه چوجقلرك هر حالده کیجه سود ایچمه‌ملری کندیلری ایچون پك نافعدر .

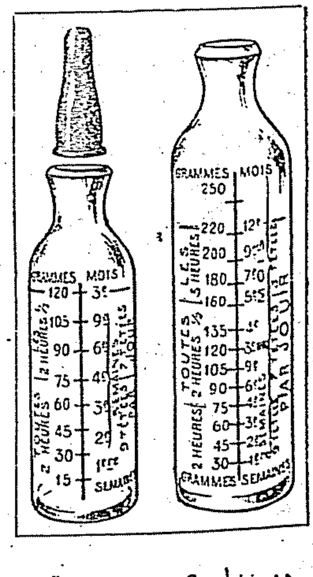

درجه‌لی صحی چوجوق امزیکلری

[بو امزیکلر درونده سودك تعقیبی غایت قولایدر. بوندن باشقه چوجغك نه قدر سود امدیکی قولایجه آکلاشیلیر]

چوجغه نه مقدار سود ویرملی . — چوجغك والده‌سنك ممه‌سنی اویله صیق صیق امیه‌جکی ایلك برقاچ کون مستثنا اولمق شرطیله ، ایکنجی هفتهٔ تولدندن اعتباراً تام الصحه بر چوجق یومیه بشیوز غرام سود ایچر . ایلك آیك ختامنده ، چوجق طبیعی بر صورتده مظهر نشو ونما اولمق ایچون ثقلتنك آلتیده بری نسبتنده سود ایچر. بعضلری بو نسبتك اونده بر اولمسی ایجاب ایتدیکنی سویله‌مشلرسه‌ده بو یاکلش بر حسابدر . چوجق درت آیلق اولدقدن صوکرا بو نسبت یدی‌ده بره ، ویاشنی بیتردکدن صوکرا سکزده بره تنزل ایدر .

وقتسز دوغان ویا تام الصحه اولمایان چوجقلر ایچون ، سود مقداری بر قاتدها تزیید ایدلمه‌لیدر. اونلر مظهر نشو ونما اولمق ایچون ثقلتلرینك بشده بری نسبتنده سوده محتاجدرلر . آشاغیده‌کی جدول مختلف یاشلرده‌کی

چوجقلره نه مقدار سود ویرمك لازم كلدیكنی علی‌التقریب ارائه ایده بیلیر :

برنجی هفته	٣٠	غرام	٢٤ ساعتده ٩ دفعه
ایكنجی هفته	٤٠	»	
اوچنجی هفته	٦٠	»	» ٨ دفعه
٤ الی ٨ نجی هفته	٧٥الی ٩٠	»	» ٧ دفعه
ایكی آیلق	١٠٠	»	
اوچ آیلق	١٢٠	»	
٤،٥،٦ آیلق	١٣٥الی ١٦٠	»	» ٦ دفعه
٧الی ١٢ آیلق	١٨٠الی ٢٠٠	»	

چوجقلری دائما طارتمالی واولچمه‌لیدر

چوجقلرینك صحتنه اهتمام ایدن والده‌لر مطلقا برچوجق ترازیسی ویاعادی برقنطار آلمالی. وچوجغی امزیرمه‌دن اول وصوكرا طارتارق ویریلن سودك مقدارینی آكلامالیدر. چوجغی هر كون معین برساعتده ، مثلا بانیودن صوكرا طارتمالی وهر كون الده ایدیلن مقداری منتظم برصورتده قید ایتمه‌لیدر . برچوجق حین تولدنده تخمیناً « ٣ » كیلو « ٢٥٠ » غرام ثقلتنده اولوب طولی ایسه « ٥٠ » سانتیمترودن عبارتدر . اركك چوجقلرك ثقلتی عمومیتله قیزلرككندن دها فضله‌در . چوجقلرك نشو ونماسنك طبیعی اولوب اولمادیغنی آكلامق ایچون اونلری اولچمك‌ده لازمدر . بالخاصه چوجقلرك نشوونماسی دوچار خلل اولدیغی تقدیرده اولچمك ضرورت كسب ایدر . آتیده‌كی جدول نشوونمای حقیقی‌یه مظهر اولمش چوجقلرك اون ایكی آی اثناسنده‌كی تحولاتی ارائه ایلر :

آی	ثقلت	بوی	آی	ثقلت	بوی
١نجی آی	٤ كیلو	٠ مترو ٥٤	٧نجی آی	٧ كیلو ٤٥٠	٠ مترو ٦٥
٢ »	٤ » ٧٠٠	٠ » ٥٧	٨ »	٧ » ٨٥٠	٠ » ٦٦
٣ »	٥ » ٣٥٠	٠ » ٦٠	٩ »	٨ » ٢٠٠	٠ » ٦٧
٤ »	٥ » ٩٥٠	٠ » ٦٢	١٠ »	٨ » ٥٠٠	٠ » ٦٨
٥ »	٦ » ٥٠٠	٠ » ٦٣	١١ »	٨ » ٧٥٠	٠ » ٦٩
٦ »	٧ »	٠ » ٦٤	١٢ »	٨ » ٩٥	٠ » ٧٠

مختلط امزیرمه

اوچ دورت آی قدر چوجغی امزیردكدن صوكرا والده‌نك سودی اكثریا كفایت ایتمه‌مكه وچوجغی درجهٔ كافیه‌ده بسله‌مه‌مكه باشلار . بونك ایچون نقصان قالان مقدار اغذیه‌یی اتمام و اكمال مقصدیله چوجغه اینك سودی ویرلك لازمدر. والده‌لر چوجقلرینی امزیرمه‌دن اول وصوكرا طارتمق اصولیله دها نه‌مقدار سوده احتیاج اولدیغنی تقریبی برصورتده آكلارلر . بومقدار سودی صنعی امزیرمه اصولیله چوجغه ویرمك ایجاب ایدر .

اكثر والده‌لر امزیرمه زمانلری آراسنده چوجغه امزیك ویرمكی ترجیح ایدرلر . بواصول كندی

راحتلری نقطهٔ نظرندن ایی ایسه‌ده اساس اعتباریله پك چوق داعیٔ محذوردر ، از جمله سودك چابوق چکیلمه‌سنی انتاج ایدر .

صنعی امزیرمه

چوجقلری دها آن تولدلرندن اعتباراً امزیك ایله بویوتمك پك مشكلدر . بالخاصه ایلك ایکی اوچ آی اثناسنده طفل نوزاده اك ایی واك موافق کله‌جك غدا والده سودیدر . حیوان سودلرینك هضمی حتی اینك سودی بیله اولسه ایی مشکلدر . بعض وقت ، چوجغه ویرمك ایچون غایت خفیف وسهل الهضم اولان اشك سودی ترجیح اولونیور . بوسود آنا سودینه ایی مشابه ایسه‌ده استعمالی تعمید ایتمه‌لیدر؛ زیرا قوهٔ غدائیه‌سی آزدر . کوچك چوجقلر ایچون کچی سودی استعمال اولونماسی برآرالق تجربه اولنمشسه‌ده نتایج مفیده الده ایدیله‌مه‌مشدر ؛ چونکه بوسودك هضمی غایت مشکل اولوب معده‌ده بردرلو اریمك بیلمز .

کوچك چوجقلرك تغدیه‌سی ایچین قوللانیلاجق اولان اینك سودی کمال دقت واعتنا ایله انتخاب اولنمالیدر . بالخاصه سودی ویرن اینکك نه‌درلو ونه کبی شیلرله بسلندیکی بیلنمه‌لیدر . مثلا چوق یشیللك ییه‌ن اینکلرك سودلری چوجق ایچون مضردر . سودك خالصیتنی آکلامق ایچون ، شهرلرده سودی تحلیل ایتدیرمك ایجاب ایدر.

سودلره الك زیاده اعتناایدلك ایجاب ایدن موسم، یازموسمیدر حیوان سودلری، یازك شدتلی صیجاقلری حسبیله میقروبلرك چوغالماسنه ، تخمر ایتمه‌سنه . وبوصورتله بوزولمغه پك مساعددر . وخیم اسهاللرومعده خسته‌لقلری تولیدایدن بوکبی تخمراتدن توقی ایچون سودی حرارت واسطه‌سیله تعقیم ایتمك لازمدر. مع مافیه شیمدی‌یه قدر سودك محافظه‌سی ایچون تکلیف اولنان بالعموم کیمیوی قابلر چوجق ایچون مضردر . بوخصوصده یاپیلاجق یکانه تدبیر حرارت واسطه‌سیله سودك تعقیمی‌در، تعقیم ایچون مختلف اصوللرموجود اولدیغی ایچون هرکس بونلردن هانکیسنی ترجیح ایدرسه اونی اجرا ایدر ؛ یالکز بالعموم میقروبلری محو وافنا ایده‌جك بردرجهٔ حرارتده تعقیم اولونمالی ، یعنی قایناتدلمالیدر .

صیفیه‌لرده سودك نره‌دن کلدیکی معلوم اولدیغی ایچون اونی کوچك شیشه‌لره وضع ایله (حمام ماری) اصولیله تعقیم ایتمك کفایت ایدر . آنجق شهرلرده سودك نره‌دن کلدیکی معلوم اولامایاجغی ایچون التزام احتیاط ایتمه‌لی ، وکویلرده تعقیم ایدلمش یعنی شبهه‌دن آزاده سودلر قوللانمغه باقالیدر . متین ، محافظه‌لی وحیله‌یه غیر صالح قابلر درونده محافظه ایدیلن تمیز وایی تعقیم ایدلمش سودلر چوجقلر ایچون فائده‌لیدر .

سودآلنان اینکلرك احوال صحیه‌سی ، خسته‌لقلی اولوب اولمادیغی مشکوك بولوندیغندن امزیکاره چیك سود قویمق اصلا موافق احتیاط برحرکت صاییلاماز . سودی هیچ اولمازسه ایجه قایناتمالیدر . والده‌لر آراسنده شایع دیکر براعتقاد باطل دها واردرکه اوده بر چوجغی دائما عین اینکك سودیله بسله‌مه‌نك موجب فوائداولاجغی حقنده‌در . حالبوکه مختلف اینکلرك سودلرندن مرکب مختلط برسود ویرمك چوجقلر ایچون دها فائده‌لیدر .

سوده صو قاتیلماسی

اینك سودنده شکر [لاقتوز] آنا سودنده کندن دها آز وبالعکس « قازه‌ئین » دینیلن ماده چوق اولدیغندن ، اونی حال طبیعیسیله استعمال ایتمك یکی دوغان چوجقلرك معده‌لرینی بوزار . اینك سودینی

هرصورتله آنا سودینه بکزه‌ده‌رك بوصورتله هضمنی تسهیل ایچون سوده اوچده بر نسبتنده قایناامش صو علاوه ایتمه‌لی، وهر امزیکه یاریم قهوه قاشیغی توز شکری قویمالیدر . بوترتیب برنجی آی ایچون اولوب مؤخراً شکرك مقداری بهر امزیك ایچون برقهوه قاشیغنه ابلاغ اولونور .

ایکنجی و اوچنجی آیلر اثناسنده ، سوده ربع نسبتنده قایناامش صو علاوه ایتمه‌لیدر . اوچ آیدن صوکرا معده آرتق ایجه قوتلندیکی ایچون، چوجقلرك همان قسم اعظمی خالص اینك سودی ایچمکه واونی هضم ایتمکه مقتدر اولورلر . بالخاصه بوسود « ۱۰۸ » درجه‌یه قدر ایصیدیله‌رق تعقیم ایدلمش اولورسه ، هضمی برقاتداها کسب سهولت ایدر. یالکزهر امزیکه برقهوه قاشیغی توزشکری علاوه‌سنی اونوتمامالیدر.

صنعی امزیرمه‌نك اك مکمل واك مفید شکلی طبیعی امزیرمه‌یه اك مشابه اولانیدر. بناءً علیه سودك کرك مقدارینی ، کرك سود ویریلن زمانلر آره‌سنده‌کی فاصله‌یی یوقاریده اوزون اوزادی‌یه آکلاتدیغمز وجه اوزره تنظیم ایتمه‌لیدر. بوخصوصی برقاتداها قولایلشدیرمق اوزره اوزرلرنده درجات ومقداری محرر شیشه‌لر استعمال اولونمقده‌در .

امزیکلرك تمیزلکنه فوق‌العاده اعتنا ایتمه‌لی ، اونلری هر دفعه قاینار صو ایله مکملاً ییقامالیدر . چوجغك طبقی ممه امرکبی سودی آغیر آغیرایچمه‌سی ایچون امزیکك‌اوزرنده غایت نامحسوس‌واینجه‌دلیکلر بولونمالیدر. تمیزلنمه‌سی مشکل اولدیغی‌ایچون بورولی امزیکلر استعمال ایتمیه‌رك ممه‌باشلقلی امزیکلری ترجیح ایلمه‌لیدر. چوجقلرك ثقتلرینه وبویلرینه دقتدن هیچ برزمان فارغ اولمامالیدر. صنعی امزیرمه اکر لایقیله اجرا اولوناجق اولورسه، چوجقلرك نشو ونمای طبیعی‌یه مظهر اولملری واون ایکی آیلق ایکن یورومه‌لری ایجاب ایدر . کوچك چوجقلرهرصباح بانیوبه صوقولمالیدر. اونلرك یاتاجقلری بشیکلر ایی‌تنویر اولونمش، آیدینلق ، هوادار، صحی بر اوطه‌ده بولونمالی و مذکور اوطه‌نك درجهٔ حرارتی قیشین (۱٦) الی (۱۸) درجه‌سنده محافظه ایدلمه‌لیدر. کوچك چوجقلر ایچون صوئوق فوق‌العاده مضر وتهلکه‌لیدر .

چوجقلره باقمق

چوجقلرمزك دیشلرینه دقت ایتمه‌لی‌یز !

دیشلرك ایی ، تمیز وکوزل اولماسی یالکز آغزك ووجهك کوزللکی ایچون دکل معده‌نك محافظه‌سی ایچون‌ده الزمدر . والده‌لر ، بوحقیقتی هیچ بروقت اونوتمامالی وچوجقلرینك دیشلرینه دها کوچوك یاشلرندن اعتباراً اهتمام ایلمه‌لیدرلر .

هروالده‌نك اوکرنمه‌سی ضروریدر !

کوچوك چوجقلرك دیشلرینی چیقارمالری والده‌لر ایچون مشکل وزحمتلی بردوره‌در . آلتی آیدن باشلایارق اوچ یاشنه قدر دوام ایدن بودیش چیقارمه دوره‌سی اثناسنده چوجقلر یکرمی دانه سرد دیشی چیقاریرلر . چوجقلرك بنیه‌سنه ، طرز تغذیه‌سنه کوره بودوره ایجه تخالف ایدر . تعقیم ایدلمش سودله بسله‌نن چوجقلرك دیشلرینی کچ چیقاردقلری استاتستیقلرله مثبتدر . دیش چیقماسی اثناسنده چوجوق بعض راحتسزلقلره دوچار اولورکه بونلری اهمیتله تلقی ایتمه‌لی وتدابیر لازمهٔ صحیه اتخاذنده کجیکمه‌ملیدر .

محلی اعراض . — اکثریا چوجق ایکی اوچ آیلق اولدیغی دیش اتلری قیزاریر ، شیشر ، آغزنده‌کی توکوروك چوغالیر ، وهر بولدیغی شیئی ایصیرمق احتیاجنی حس ایدر . بونی ناصل تسکین ایتمه‌لی ؟ بونك ایچون چوجغك النه ، متعدد دفعه‌لر صیجاق صو ایله ییقانمش ، تمیز برپارچه « خطمی کوکی » ویرمه‌لی ، ویقانمش ، تمیز برپارمغی ، تسکین ایدیجی برشروبه باتیره‌رق دیش اتلری اوزرنده خفیف تماسلرله کزدیرمه‌لیدر .

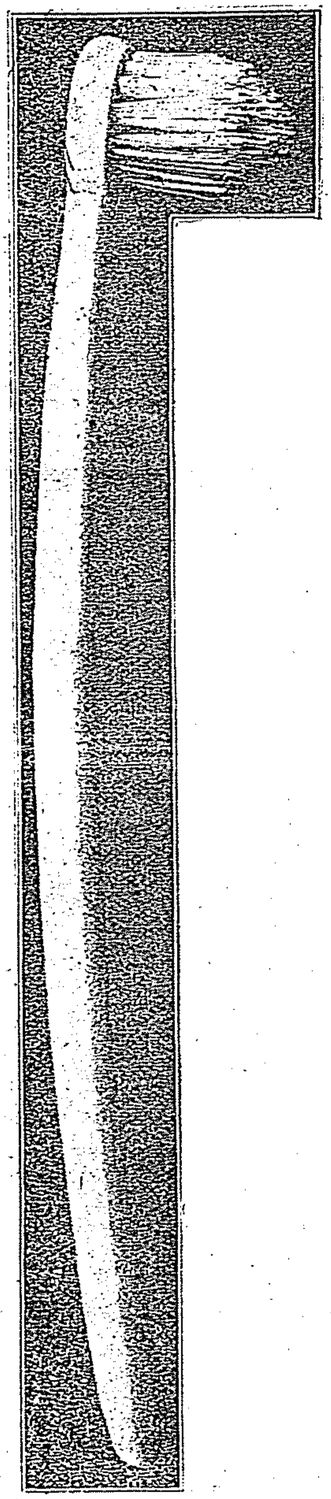

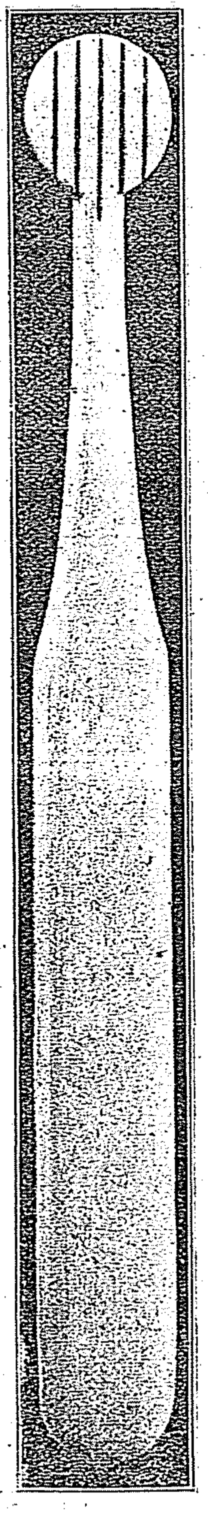

عمومی اعراض . — بواعراض دها کثیرالوقوع ودها مهمدر . بونلرده قی ، اسهال وضعف کبی علائمی اولان « التهاب معاء » یاخود علی العاده بربرونشیت ، ویا رئوی بربرونشیت ویا اوکسوروك کبی شیلردر . فقط علی الاکثر چوجقده اندفاعات جلدیه [قیزیللقلر ، سویلجه‌لر ، اکزما کبی] ظهوره کلیرکه بواندفاعات ایله برلکده قیزیل ، قیزاموق ، چیچك کبی خسته‌لقلر ظهوری ده کثیرالوقوعدر .

اکرچوجقلرك احوال صحیه‌لرینه اعتنا اولنمشسه ، بواعراضك ظهوره کلمه‌سی ویا کلسه بیله پك خفیف برصورتده کچیریله‌سی محققدر . ایلك علائم امراضی کوردیککز زمان درحال حکیمه قوشیکز .

دائمی دیشلر . — آلتی یاشنه دوغرو ایلك درت عدد بویوك آزی دیشی چیقارکه اکر دیشلرك تمیزلکنه اهتمام ایدلمزسه پك چابوق چوروییه‌رك حتی النهابلر پیدا ایدر . یدی ایله اون ایکی یاشلری آراسنده یکرمی دانه سوددیشی یرینه عین مقدارده دائمی دیش قائم اولور . ابتدا ، یدی یاشندن دوقوز یاشنه قدر اوك دیشلری [اسنان قاطعه] چیقارکه بونلر اسکی دیشلره نسبةً غایت بویوك اولدیغندن آغزك بیچمنی تماماً ده کیشدیریر . بوکا مقابل دوقوز واون بر یاشلری آراسنده دوشن سکز آزی دیشنك یرینه چیقان آزی دیشلری [اسنان طاحنه] اسکیلرندن دها اوفاقدر .

درت عدد اسنان کلبیه اون بر ، اون ایکی یاشلرینه دوغرو ، حتی دها صوکرا ظهور ایدر . والده‌لر بوانناده غایت دقتلی بولونمالیدرلر . چونکه بودیشلر بعضاً یر بولامایارق غایت بیچمسز برصورتده چیقارلر ؛ بوصورتده بردیش طبیبنه مراجعته لزوم قطعی واردر . دیکر درت بویوك آزی دیشنه کلنجه ، بونلر

اك کوزه‌ل دیش فیرچاسی (آرقه‌دن کورونوشی)

اك کوزه‌ل دیش فیرچاسی

اون ایکی یاشنه دوغرو ظهور ایدرلر . ونهایت اون‌بش یاشندن صوکرا « یکرمی یاش‌دیشلری » چیقار.

سود دیشلرینه اهتمام لازممیدر ؟

دائمی دیشلر ، یرینه قائم اولاجقلری سوددیشلرینك کوکلرینی دائما کمیریرلر . فقط بعض دفعه سود دیشی مقاومت ایدەر ، بوتقدیرده اونك دائمی مقامنه قائم اولاجق دیش بوحائل سببیله اوك ویا آرقه‌یه دوغرو چیقارو آغزك انتظامنی بوزار . بوتقدیرده‌اونی ممکن‌مرتبه‌چابوق‌چکدیرمه‌لیدر . بعض دفعه‌ده سود دیشلری چورور ، چوجغی پك زیاده راحتسز ایدر . اکر بواثناده اونلرك سقوط طبیعیلری زمانی کلمشسه همان چیقارتدیرمالیدر ؛ فقط وقتندن پك چوق اول بودیش چورورسه اووقت اونی محافظه ایتمك لازمدر ؛ چونکه او دیش چیقار چیقماز ایکی یانده‌کیلر برلشمکه چالیشاجقلر ، ویکی‌چیقاجق‌دیشه چیقاجق برمحل براقامایاجقلردر .

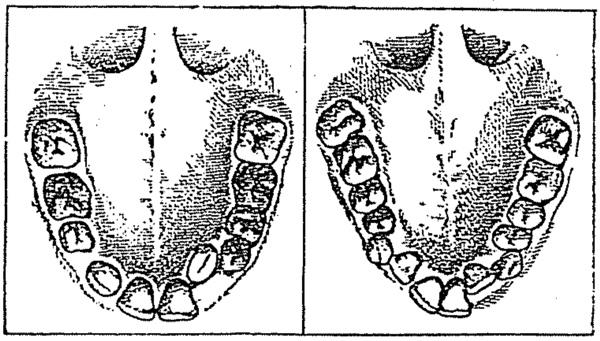

ای باقیلمایەرق فنا چیقمش دیشلر

١ ـ یدی‌یاشنده‌برچوجغك وقتنده‌چیقمامش‌سوددیشلری

٢ ـ ١٤ یاشنده برچوجغك فنا چیقمش دیشلری

موقعلری‌فنا ، انتظامسز اولان دیشلرك موقعنی دوزه‌لتمك، اوکا طبیعی شکل لطیفنی ویرمك‌ممکندر. فقط بونك ایچون دیشجی‌یه وقتیله مراجعت ایتمه‌لیدر ؛ یکرمی، یکرمی ایکی یاشلرندن صوکرابوخصوصده الده ایدیله‌جك نتائج پك اهمیتسزدر .

چوجغی دیشلرینه اهتمام ایتمکه آلیشدیرمالیدر .

چوجغی دها کوچوك یاشندن اعتباراً دیشلرینه کمال اهتمام ایله باقمغه . آغزینك تمیزلکنه دقت ایتمکه آلیشدیرمالیدر . دیشلری نه‌درلو فیرچالامق لازمکلدیکنی ، دیش آراسنه قاچارق بعدالتفسخ آغزده فنا برقوقو تولید ایدن طعام بقایاسنی نه‌صورتله تمیزله‌مك ایجاب ایتدیکنی چوجغه کوستره‌لی ، اوکرەتمه‌لیدر . دیشلرك یالکز خارجی صفحه‌سنه اهمیت ویرمکله قالمایارق ایچ طرفلرینی‌ده کمال اهتمام ایله فیرچالامالیدر .

چوجقلرك امور صحیه‌لری ایچون الزم اولان‌بوتووالتی کونده هیچ اولمازسه ایکی‌دفعه ، صباح وآقشام اجرا ایتمه‌لرینه دقت ایتمه‌لیدر . آغزی چالقامق ایچین قوللانیلان صو مطلقا قایناتلمالی ویاخود صوئوق قیشین ایلیق اولارق استعمال ایدلملیدر . صویی تعطیر ایچون براز نعنع کثولی‌ده علاوه ایدیله‌بیلیر . فقط آغزینك حفظ صحتنه لایقیله اعتنا ایتمك ایسته‌ینلر . یالکز دیشلرله اکتفا ایتمیه‌رك صباح وآقشام یمکلرندن‌اول وصوکرا بورنی وبوغازینی‌ده ییقامالیدر . بوصورتله میقروبلرك آغزده تولید ایده‌جکلری بالعموم فنالقلردن قورتولمق ممکن اولور .

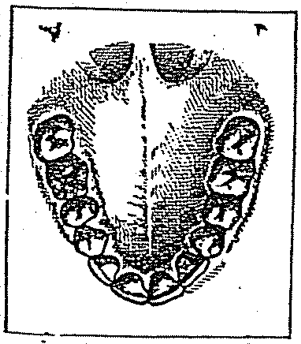

منتظم دیشلر [بودیشلراساساً فنا چیقمش‌ایکن دیش‌طبیبنك همتیله برقاچ آیده بو صورتله دوزه‌لتلمشدر]

دیشلری تمیزله‌مك ایچون قوللانیلاجق فیرچه نه‌پك سرت ، نه‌پك بویوك اولمایارق ایی جنسندن بولونمالی ، وتمیزلکنه فوق‌العاده اعتنا اولونمالیدر . اونی قاینار صویه صوقمق صورتیله میقروبلردن تطهیر ایتمه‌لیدر .

دیش‌توزی اولارق یا « قاربونات دوماغنه‌زی » ویا « تالق دووه‌نیز » ویا

« قره‌پره‌سیپیته » استعمال ایتمه‌لیدر . کمورتوزی واوکا مشابه توزلر دیشك صیرچه‌سنی خللدار ایتمکده‌در . اکرچوجق رایحه‌سنه ولذتنه تحمل ایده بیلیرسه « بیاض صابون » پاك ایبدر ؛ معمافیه چوجغك بوكا یاواش یاواش آلیشاجغی طبیعیدر .

كوزل ، بیاض ، منتظم دیشلرله مزین اعتدالی برآغیز ، اكواضح برنشانۀ صحتدر .

دائما طارتیلمق لازمدر !

وجودکزك حالنی دائما آ کلامق ، دائما متیقظ بولنمق ایسترمیسکز ؟ او حالده طارتیلیکز . حال صحتکزی حقیقی برصورتده آ کلامق ایچون یکانه چارۀ ساله بودر . بویکزه نظراً ثقلت طبیعیه‌کزدن دها آشاغی برثقلتده اولدیغکزی آ کلارسه‌کز ، عضویتکزده مطلقا بر راحتسزلق موجود دیمکدر . اوحالده بلا تأخر بونك اسبابنی تحری ایتمه‌لیدر .

طارتیلمق ، کندینی طانیمق دیمکدر .

هکیملر اوزون مدتدنبری طارتیلمانك منافعنی تکرار ایتدکلری‌ایچون ، بوحال آرتق برحقیقت‌عمومیه شکلنی آلمشدر . فرانسه‌ده حکومت بولزومی نظر اعتباره آلارق مکتبلره ، قیشله‌لره باسکوللر توزیع ایتمش ودائمی‌طارتیلمق اصولنی وضع ایلمه‌مشدر. مملکتمزده مع‌التأسف هیچ کیمسه بولزومی‌آ کلایامیور. حالبوکه : « دائما طارتیلان آدم کندیسنی ایی طانیر ، کندیسنی ایی طانیان آدم ایسه دائما محافظۀ صحت ایدر . »

طارتیلمق اصولی

مشاهیر اطبادن « بروقا » متعدد تجربه‌لردن صوکرا برانسانك نه‌مقدار ثقلتده بولونماسی لازمکلدیکی حقنده بعض نتایج مهمه‌یه دسترس اولمشدر . اوکا کوره اوتوز یاشنده یاقلاشان بر آدم بر مترودن قاچ سانتیم فضله ایسه‌اومقدار ثقلتده اولمالیدر. بووجهله اوتوزینه یاقلاشمش « ١,٨٠ » بوینده بر آدم « ٨٠ » کیلو ، « ١,٥٥ » بوینده‌برآدم « ٥٥ » کیلو اولمالیدر . بومقداری (٢٥) ایله (٣٠) آراسنده بولونانلر ایچون طوغرو ومحقق عدایدرسه‌ك ، بویاشی کچنجه « غوتره‌له » نك تنظیم ایتدیکی‌آتیده‌کی جدوللره کوره علاوات وتعدیلاتده بولونمالیدر :

١ . — اوتوز یاشندن آلتمش یاشنه قدر بروجه آتی علاوه اولنور :

١	کیلو غرام	٣٢	یاشنه قدر	٧	کیلو غرام	٤٦	یاشنه قدر
٢	»	٣٤	»	٦	»	٤٨	»
٣	»	٣٦	»	٥	»	٥٠	»
٤	»	٣٨	»	٤	»	٥٢	»
٥	»	٤٠	»	٣	»	٥٤	»
٦	»	٤٢	»	٢	»	٥٦	»
٧	»	٤٤	»	١	»	٥٨	»

٢ . — التمش یاشندن سکسان یاشنه قدر بروجه آتی طرح اولونور :

٠	کیلو غرام	٦٠	یاشنه قدر	٦	کیلو غرام	٧٢	یاشنه قدر
١	»	٦٢	»	٧	»	٧٤	»
٢	»	٦٤	»	٨	»	٧٦	»
٣	»	٦٦	»	٩	»	٧٨	»
٤	»	٦٨	»	١٠	»	٨٠	»
٥	»	٧٠	»				

فرانسز اردوسنده بو خصوصده برچوق تجارب مفیده‌ده بولونولمش ومهم نتیجه‌لر الده ایدلمشدر . یکرمی یاشنده و « ١,٦٠ » طولنده برعسکرك « ٥٨ ـ ٦٠ » کیلو اولماسنی نظر اعتباره آلان اطبای عسکریه‌دن موسیو [تاردیه‌ر] آتیده‌کی تصنیفاتی یاپمشدر :

فرق اصغری				نفرك بنیه‌سی
٠	الی	٤	کیلو	غایت ایی
٤	»	٨	»	ایی
٨	»	١٢	»	اولدقجه ایی
١٢	»	١٥	»	عادی
بوندن آشاغی				محتاج اصلاح

اطبای عسکریه‌دن دوقتور « پیکه » صدرك محیطنه وجودك ثقلتنی ضم و بومجموعلرده بوینك طولنی طرح ایتمك صورتیله برمجموع بولمق فکرینه دوشمشدر :

بوی		صدر		ثقلت		نتیجه
١ مترو ٥٤ سانتیمترو		٧٨ سانتیمترو	+	٥٤ کیلو	=	٢٢
١ مترو ٧٢	»	٨٠	» +	٥٨ »	=	٣٤
١ مترو ٦٠	»	٩٠	» +	٦٨ »	=	٢

دوقتور « پیکه » نك فکرنجه نتیجهٔ طرح نه‌قدر کوچوك اولورسه وجودك صحت وقوتی اودرجه‌ده ایی‌در . دوقتور بونقطهٔ نظردن آتیده‌کی جدولی تنظیم ایتمشدر :

نتیجهٔ طرح	١٠ دن آشاغی اولورسه			فوق‌العاده قوی بروجود
»	١١	الی	١٥	قوی —
»	١٦	»	٢٠	ایی —
»	٢١	»	٢٥	متوسط —
»	٢٦	»	٣٠	عادی —
»	٣١	»	٣٥	پك ضعیف —
بومقداردن فضله اولورسه				فنا —

— هرایکی اصولده همان‌همان عین نتیجه‌یی تولید ایتمکده‌در . انسان بالخاصه اوتوزینی کچنجه ، بوطارتیلمق مسئله‌سنه فوق‌العاده اعتنا ایلملیدر .

ناصل طارتیلمالی؟

هر کسك اونده اوقاق بر باسکول بولونمالیدر . ایکی عثمانلی لیراسی ویریلنجه غایت ایی ، اوفاق ، دوغرو بر باسکول آلینابیلیر . هر کون منتظماً عین ساعتده ، مثلا طعامدن اول ، یاخود بانیودن صوکرا چیپلاقکن طارتیلمالیدر . برلوحه اوزرینه هر کونکی نتیجی منتظماً قید ایتمه‌لیدر . ایفا ایتدیکی خدماته کوره پك اوجوز وهر کسه الویریشلی اولان بو اصول عمومیتله شایان توصیه‌در . هرصباح منتظماً طارتیلان ، منتظماً ژیمناستیقلر یاپان بر آدم ، شرائط سائرهٔ صحیه‌یه‌ده بو درجه رعایت ایتدیکی تقدیرده یوز یاشنه قدر یاشایابیلیر .

لیمونك خاصه‌لری

لیمونك بزه ایفا ایتدیکی خدمتلر اوقدر چوق واوقدر بویوکدرکه بوکا قارشی فیئاتنك اوجوزلغنه حیرت ایتمه‌مك ممکن اولاماز .

طمله‌نك وروماتیزمانك اك بویوك دشمنی

لیمونك طمله وروماتیزمایه قارشی فوق‌العاده مؤثر اولدیغنی بوندن برقاچ سنه مقدم بر آلمان غزته‌سی اعلان ایتمش ، وبوخصوصده‌کی برچوق تدقیقات ومناقشات نتیجه‌سنده لیمونك بوایکی خسته‌لغه قارشی غایت مؤثر اولدیغی آکلاشیلمشدر .

لیمونك مادهٔ اصلیه‌سی اولان حامض لیمون ، فرط تغذی نتیجه‌سنده حاصل اولان حامض بوله واونك مشتقات ومرکباتنه قارشی اك مؤثر بردشمندر . اودرجه‌ده‌که حامض لیمون حامض بولی تماميله محو وافنا ایتمکده‌در . بعضیلری لیمونك بوتأثیرینی قبول وتصدیق ایتمکله برابر ، دیشلره مضرتی دوقوناجغنی سویلیورلر ؛ بومطالعه دوغرو اولمغله برابر اونكده چاره‌سی واردر : لیمونی جامدن ویا سائر شیدن معمول قویلر ایچنده ایچمه‌لی ، بویاپیلمادیغی تقدیرده لیمون ایچدکدن صوکرا آغزی برمقدار « بی قاربونات دوسود »له قاریشیق صوایله ییقامالیدر .

حامض لیمونك تأثیری اوقدر چوقدرکه ، اونك استعمالیله آز برزمان ظرفنده طمله وروماتیزمانی ازاله ایتمك ، وصوکرا برچوق امراض مفصله‌یی اوسایه‌ده تداوی ایتمك ممکندر . حتی قان چیبانلری بیله بوصورتله تداوی اولونابیلیر .

لیمون صیقمق ایچون بلوردن معمول آلات مخصوصه قوللانمق لازمدر .

علی‌العاده بر تداوی ایچون کوستردیکمز آتیده‌کی ترتیب علی‌الایجاب تزیید ویاتنقیص اولونابیلیر . خسته پك آز برزمان ظرفنده بو اصول تداوینك محسناتنی بالذات آکلایه‌جقدر . یالکز لیمونك عصاره‌سی یکی صیقیلمش اولمالی وصباحلین آچ قارننه ایچلمه‌لیدر . اینجه قابوقلی ، ایری وچوق عصاره‌لی لیمونلر انتخابی معقول وموافقدر :

١ نجی کون			١	ليمون	١٠ نجی کون			٢٥	ليمون
٢	»	»	٢	»	١١	»	»	٢٠	»
٣	»	»	٤	»	١٢	»	»	١٥	»
٤	»	»	٦	»	١٣	»	»	١٠	»
٥	»	»	٨	»	١٤	»	»	٨	»
٦	»	»	١١	»	١٥	»	»	٦	»
٧	»	»	١٥	»	١٦	»	»	٤	»
٨	»	»	٢٠	»	١٧	»	»	٢	»
٩	»	»	٢٥	»	١٨	»	»	١	»

بومشروب ، بالخاصه سکزنجی ، اوننجی کونلرده دوغرو خسته‌یه خفیف برباش دونمه‌سی ، عادتا اوفاق برسرخوشلق ویریرسه‌ده بوکا عطف اهمیت اولونمامالیدر . بوطرز تداوینک معده راحتسزلقلرینه پك ایی کلدیکی وباغیرصاقلرك وظائفنی تنظیم وتسهیل ایلدیکی‌ده محققدر .

ليمونك سائر ایلکلری

ليمون صویی مخاطی التهاباتده فوق‌العاده، عادتا سحرآمیز برتأثیره مالکدر . بوغاز خسته‌لقلرنده غرغره ایچون کمال موفقیتله قوللانیلیور . کذلك باش نزله‌سنه طوتولان برآدم ایکی ساعت قدربورنینه متعدد دفعه‌لر ليمون صویی چکرسه تأثیری محققدر . مدیه واسترید‌یه اوزرینه دوکولن ليمون صویی تسممه مانع اولور . حوالئ قطبیه‌ده کزنلر ویا کمیجیلرکبی طوزلی اتلر، قونسروه‌لرله بسلنن آدملر اسقوربیت خسته‌لغنه طوتولماملق ایچون دیش اتلرینی دائما ليمون دیلیملریله دلك ایدرلر .

معدن صولرینك کثرت استعمالیله یورولان معده‌یی تداوی ایچون یکانه چاره ليمون صوییدر . برقاچ کون یکی دوغان چوجقلرك کوزینه قونیله‌جق دامله تازه ليمون صویی پك مدهش نتیجه‌لرویرن التهاب عینی متقیحك بوتون مهالکنی رفع ایدر

ليمون ، بهارات میاننده یمکارده‌ده قوللانیلیر .

ليمونك فوائدی آکلاشیلدیغی زماندن بری طباخنده دخی ليمون مهم برموقع اشغال ایتمشدر. اسکیدن سرکه قوللانیلان برچوق محللرده الیوم ليمون قوللانیلیور. اتلرده ، بالقلرده ، سالاطه‌لرده صوسلرده ليمون کثرتله استعمال ایدلمکده‌در . ليموناطه سیتروناد، پونچ، غروغ کبی مشروباتك فوائدینی تأمین ایدن هپ ليموندر.

قوله‌را

زمان حاضرده مناسباتك تکثری قوله‌رانك بر محلده بردنبره ظهورینه سببیت ویرییور . سرایتنك قولایلغی وچابوقلغی سببیله صحت عمومیه ایچون پك بویوك بر دشمن اولان بو خسته‌لقدن هر صورتله صاقینمالیدر . روسیاده ومع‌التأسف مملکتمزده صوك سنه‌لرده برایکی یرده قوله‌را عادتا امراض محلیه صیراسنه کچمشدر .

قولەرا نەدر ؟

قولەرا اسمی برچوق مختلف خستەلقلرە ویرلمکدەدر. « قولەرانوسترا » یاخود « قولەرا نفانتیل » نامڵرینی هیمز ایشیتمشزدر. بونلر شکلاً قولەرایە مشابە یعنی کوستردکاری بعض عوارضدن دولایی قولەرایی خاطرلاتان خستەلقلردر . حالبوکە اصل قولەرا ، ویرکول شکلندە بر میقروبدن حاصل اولان اومدهش آسیا قولەراسی باشقەدر ، « ویبریون » دخی دینیلن قولەرا میقروبی هضم بوروڵرمزە کیرەرك اورادە کمال سرعتلە تکثر ایدر .

قولەرانك علامتلری . — قولەرا علامتلرینی آکلامق غایت قولایدر. اولا غایت شدید ومتعدد اسهاللرلە برابر قی واستفراغ واضطراب موجوددر . خستەنك حرارتی فوق العادە اولوب متمادیاً صو ایستر . جلد قورومش وبالخاصە چهرە درحال ضعیفلەمشدر . بعض عضلات پك وجعلی صورتدە چکیلیر . وجودك حرارتی کیتدکجە متزاید برصورتدەتدنی ایدر. ضعف ویورغونلق پك زیادەدر. خستە فوق العادە یورغون، غیر متحرك ، المناك اولوب وجودی صوئوق برترلە محاطدر . اکر خستەلق اولوملە نتیجەلنمزسە برقاچ زمان صوکرا بر عکس العمل حاصل اولور . بعض کرە نجات آور بر بحران خستەنك چابوجاق شفایاب اولماسنە سببیت ویریر . فقط دیکر حالاتدە خستەنك مختلف صفحات کچیرمکە مجبور اولورکە بو اثنالردە وفاتی محتملدر. حال حاضردە ، خستەنك اضطرابنی تهوین وقوتنی محافظە صنعی سرومڵر زرق ایدلمکدەدر.

سرایت . — خستەنك افرازاتندە موجود اولان میلیارلرجە میقروبلر هوایی ، چماشیرلری، یتاغنی ، او اشیاسنی ، طوپراغنی ، صوینی ، خلاصە هرشیئی بولاشدیریر ، تلویث ایدر . بالخاصە اللر ، قولرا میقروبلرینی آغزە کوتورمك پك مستعددر . کذلك هرشیئە قونان پیس سینکلر، قولرا میقروبلرینی هر جهتە ، حتی اغذیە اوزرینەدە نقل وسوق وبوصورتلە خستەلغك سرایتنە پك چوق خدمت ایدرلر. فقط بوتون بوسرایت احتماللری ایکنجی درجەدە قالیر . الك بویوك واسطۀ سرایت ایچیلن صولردر . قولرا میقروبی ، صو درونندە برسنەدن فضلە برمدت جانلی وایقاع مضرتە قادر برحالدە قالابیلیر. دائما آسیادن ظهور ایدن بوخستەلق ، اهالیمزك تدابیر صحیەیە عدم اهتمامندن ، ایچدکلری صولری قایناتمامالرندن دولایی بالخاصە شو صوك سنەلردە ممالك عثمانیەنك هرطرفنە داغیلمش ، وبرمصیبت ملیە شکلنی آلارق مادی ومعنوی برچوق خساراتە اوغرامقلغمزە سببیت ویرمشدر .

قولەرادن احتراز دائما ممکندر

غایت بسیط وقولای تدابیر صحیەیە رعایت سایەسندە قولرایە طوتولمامق ممکندر. بولوندیغکز مملکتدە برقولەرا حادثەسی اولدیمی، درحال صویکزی قایناتوب ایچیکز قایناتیلمش صودە قولەرا وتیفو میقروبلری یاشایاماز . ثانیاً سالاطە ، میوە ، سبزە کبی شیلری چیك اولارق یمەیکز . قایناتدقدن وبو صورتلە اوزرلرندە موجود میقروبلری امحا ایتدکدن صوکرە یمکدە سربستسکز . ثالثاً شبهەلی اشیالرلە تماس ایتدکدن صوکرا دائما اللرکزی صابونلە وقایناتیلمش صو ایلە ییقایکز . رابعاً اللریکزی کمال دقت واهتمام ایلە ییقایوب تمیزلەمەدن اصلا سفرەیە اوطورمایکز ، بوتدبیرە یالکز قولرا زماننده دکل بالعموم امراض ساریە زماننده رعایت ایتمەلیدر .

ایشتە درمیان ایتدیکمز بو بسیط وقولای تدبیرلر، قولرایە قارشی کلمك اوکا طوتولمامق ایچون الك ابتدائی والك قطعی تدبیرلردر . بونلرە تمامیلە رعایت ایدرسەکز . هیچ برزمان قولەرایە طوتولمازسکز.

[« سالنامۀ ثروت فنون طبیبی » قسمندە « قولەرا » کلمەسنە باق .]

چابوق اختیارلامامق ایچون

١ . افراطدن توقی ایدرسکز .
٢ . صباحلری طوزلی صو ایله غرغره یاپیکز . دیشلریکزی فرچه لایکز ، واقشاملری اغزیکزی چالقالاییکز .
٢ . یومی ٧ الی ٨ ساعت اویوییکز .
٣ . راقی ، قونیاق وسائره کبی کسکین ایچکیلردن صاقینه‌رق یمکلرده اعظمی بربارداق بیرا ویاشراب ایچیکز وأت آز ییکز .
٤ . سیغاره ایچمیکز ، یاخود کونده انجق ایکی دانه وبونلری یمکلردن صکره قوللانیکز .
٥ . قیشك اوطه‌کزك درجهٔ حرارتی ١٢ الی ١٤ ی تجاوز ایتمه‌ملی ، کیجه کوندوز پنجره‌لری آچق طوتکز ، ویونلی ایچ البسه‌سی کییکز .
٦ . هرکون لااقل برساعت یورویکز . بوصورتله کافهٔ امراض ساره‌دن مصون قالیر ، ارثی خسته‌لقلرك ظهورینه مانع اولمش اولورسکز ، وهیچ نزله‌یه اوغرامزسکز .

حیات تجربه‌لری

مشاهیر نسواندن برینك نصایحی

بوخانمك دفتر محاسنندن بروجه آتی اون نصیحتی نقل ایدیورز .

١ — نجی نصیحت . — معده‌یك طولی اولمقسزین ایرکن یاتمق ، درونده شربجی اوتی جیچکی بولنان برپاصدیق اوزرینه یاصلانمق .
٢ — یتاقده اوقومه‌مق وکوزلری مه‌لیسا صوییله ییقامق .
٣ — قیشین اویقودن قالقدقدنصکره پورتقال عصاره‌سی وصوك بهارده بربارداق تازه اوزوم عصاره‌سی ایچمك .
٤ — کافهٔ وجودی « لودومو وارو » ایله ییقه‌ییکز .
٥ — وجهی چایر صوییله ییقاییکز .
٦ — فناخبرلردن متأثر اولماییکز .
٧ — هرکون یالین ایاق برساعت کزینیکز .
٨ — ایلك کردوککز بروشوغی برکاغدی دوزلتیر کبی الیکزله دوزلتمکه اوغراشیکز .
٩ — کوزیکزله دکل دوداقلریکزله تبسم ایدیکز .
١٠ هفته‌ده برکره دانس ایدیکز .

مادام لینا قاوالیه‌رینك دفتر محاسنندن

کوزللر کوزلی نامنی الان مادمازه‌ل قاوالیه‌ری مشهور انام اولان حسننی بروجه آتی تعداد ایده‌جکمز قواعده رعایتله محافظه ایده‌بیلدیکنی دفتر محاسننده بیلدیریور .

١ اویاندیغکز زمان چهره‌کزده ایلك کوره‌منه‌سه‌کز تکرار یاتیکز .
٢ — صاچلریکزك یومشاق اولمسنی استرسه‌کز هفته‌ده برکره باشکزی ایلیق « رومارین » صوییله ییقاییکز .
٣ — اغزیکزك طراوتنی محافظه ایچون هرکون بروندن دوداق کنارلرینه کیدن خطوط اوزرنده مه‌ساژ یاپیکز .
٤ — یناقلریکزك اطرافنه‌ده‌یومی ماساژ یاپیکز .
٥ — برونکزه‌ده ماساژ یاپیکز .
٦ — اوتوز یاشنه طوغری برونکز قیزارمغه باشلارسه صیجاق صو ایله اوغوشدیره‌رق بیاضلاته بیلیرسکز .
٧ — کوزلریکزك پارلاقلغنی محافظه ایچون صباحلری بونلری خفیف کل صویی ایله ییقاملی .

آلمانلرك كندی وطنداشلرینه اون توصیه‌سی

[بوتوصیه عموم آلمانلره مطبوع ورقه‌لرله توزیع ایدلمکده‌در]

١ — الك كوچك مصرفلركزده بیله وطنداشلركزك ووطنكزك منافعنی اصلا نظردن غائب ایتمه .

٢ — برمملكت اجنبیه محصولات ومعمولاتندن ، ولوكه ایكی پاره‌لق ، برشیٔ صاتون آلیرسه‌ك وطنكك ثروتندن اومقدار تنقیص ایتمش اولدیغكی اونوتمه .

٣ — پاره‌ك دائما آلمان ایشجیلرینه وپازارلرینه مفید اولملیدر .

٤ — اجنبی ماكنه‌لرینی واجنبی آلات وادواتنی استعمال ایدرك آلمان دارالصناعه‌سنی ، آلمان خانه‌سنی ، آلمان طوپراغنی شائبه‌دار ایتمه .

٥ — سفره‌ڭ اوزرنده اجنبی اتلرینی ، اجنبی یاغلرینی بولوندرمه . بونلر ، هم آلمانیاده حیوان یتشدیرنلری همده صحتكی رخنه‌دار ایدر . چونكه آلمانیا ضابطهٔ صحیه‌سی طرفندن معاینه ایدلمش دكلدر .

٦ — آلمان قلمی ایله آلمان كاغدی اوزرینه یازی یاز . یازی‌یی‌ده آلمان سونكر كاغدیله قوروت .

٧ — انجق آلمان قماشلریله تلبس ایت وآلمان سرپوشلرینی باشكه كی .

٨ — یالكز آلمان اونی ، آلمان میوه‌لری ، آلمان بیراسی آلمان قوتی حاصل ایدر .

٩ — آلمانیانك آرپه قهوه‌سندن خوشلانمازسه‌ك آلمانیا مستملكه‌لرندن كلن قهوه‌یی استعمال ایت. اكر سن وسنك كبیلر چقولاته‌یی سویورسه‌كز دقت ایدیكز، چقولاته‌كز قطعیاً آلمان متاعی اولسون .

١٠ — اجنبیلرك لافلری ، اعلانلری سنی اصلا بونصایح معقوله‌دن چویرمسون . قناعت ایت‌كه ، نه‌سویلنیرسه سویلنسون ، دنیانك الك ایی وبویوك آلمانیانك وطنداشنه لایق اولان محصولاتی ، آلمان محصولاتیدر .

ایشته اوامرعشره !.. فرانسزلر بونلری ذكر ایتدكدن صوكره كندی طرفلرینه دوندیره‌رك ، آلمانلرك بواون نصیحتنی اوقویان هرفرانسزك ، فرانسه‌معمولات‌ومحصولاتندن باشقه برمحصول ، برمعمول صاتون آلمامه‌سنی ، فرانسز امتعه‌سی وفرانسه محصولاتی اولدیغی ایچون دكل ، بلكه فرانسه محصولات ومعمولاتنك دنیاده الك اعلی محصولات ومعمولات اولدیغنه قناعت ایدرك بونلری تقدیر ایلمه‌سنی توصیه ایدییورلر ... بوتوصیه‌نك صوك سطرلری‌ده شونلردر :

« ... بز فرانسز اهالیسنی صحتلرینی محافظه ایتمكه وصنایع ملیه‌مزی مدافعه ایلمكه دعوت ایدییورز ، فرانسه‌نك محصولات ومعمولات نفیسه وبدیعه‌سنك تقدیركاری اوله‌لرینی ایسته‌یورز . چونكه بوخصوصده دنیانك هیچ برمملكتی فرانسه ایله رقابت ایده‌مز . آلمانلر نصل كندی مملكتلرنده اوامر عشره‌یی تطبیق ایدییورلرسه بزده بونلری فرانسه وفرانسزلق نامه تطبیق ایده‌لم ، صحتمزی محافظه ، صنایعمزی حمایه ایده‌لم . فرانسزلر ! فرانسه محصولاتی صاتون آلیكز !... »

آلمانلرك اوامر عشره‌سنی فرانسزلر كندی حسابلرینه عیناً قبول ایدرك حرفیاً بونصیحتلره توفیق حركت ایتمك ایچون بری برینه قارشی عهد وپیمانده بولونمق ایسته‌دكلری حالده بزده نیچون آلمانلر ، یاخود فرانسزلر كبی حركت ایتمیه‌لم ؟... دنیله‌بیلیركه : آلمانلر ، فرانسزلر هر بر احتیاجلرینی داخلده تسویه ایده‌بیله‌جك درجه‌ده ترقی وتمدن ایتمش ملتلردر ؛ اونلر بواون نصیحته تماميله رعایت ایده‌بیلیرلر ، بزبوحالده‌می‌یز ؟... بوكاده‌قیصه‌جه برجواب ویره‌بیلمك ممكندر . اون امرك اونتی بردن طوتمه‌مازسه‌ق، اون‌نصیحتك كافه‌سنه‌ده رعایت‌ایده‌مزسه‌ك هیچ اولمازسه شمدیدن سكزینی ، یدیسنی ، حتی‌بشنی اولسون كندیمزه رهبر اتخاذ ایده‌لم‌ده دیكرلرینی‌ده تطبیق‌ایده‌بیله‌جك‌حاله كلمكه چالیشالم ...

پاره نصل اداره اولونور ؟

پاره‌لرینی تحت امنیتده بولوندیرمق ایسته‌ینلر

کندی خانه‌لرنده ذی‌قیمت هیچ برشی بولوندرمامالیدرلر. اعتبار مؤسسه‌لرینك بویولده‌کی خدمتلرندن هیچ کیمسه وارسته قالاماز .

فرانسه‌یه دنیانك هر جهتنده بیوك بر نفوذ تأمین ایده‌رك بالعموم ملتلرك فرانسه اتفاقنه و فرانسه پیاسه‌سنه شتاب ایتمه‌لرینی تأمین ایدن شی بالخاصه شونلردر :

اولا : تشکیلات مالیه‌سی ؛

ثانیاً : تصرفات اهالینك اهمیتی ؛

فرانسه‌نك تشکیلات مالیه‌سی چوق مهمدر . اولا بیوك بر « فرانسه بانقه‌سی » واردرکه بوبانقه حقیقت حالده بانکرلرك بانقه‌سیدر . ثانیاً برچوق اعتبار مؤسسه‌لری ، امنیت صندوقلری موجوددرکه اهالینك ایشله‌تمك‌اوزره کندیلرینه تودیع‌ایتدکاری پاره‌لری منافع تجاریۀ مملکت‌واهالی‌یه اك نافع برصورتده استعمال ایدرلر . ثالثاً معاملات مختلفه ایله مشغول ایش بانقه‌لری ، محلی بانقه‌لر ، خصوصی اوفاق بانقه‌لر واردرکه بونلرده احتیاجات خصوصیه ویا محلیه‌یه تقابل ایلر .

فرانسه‌ده تصرفك اهمیتی فوق‌العاده‌در . ثروتی تزیید ایچون هرسنه محصول مساعیسنك برقسمنی ، یاخود ایرادینك برمقدارینی تصرف ایتمه‌ین هیچ برعائله یوقدر .

آوروپاده تصرف خصوصنده برنجیلکی فرانسه قازانیر ؛ دیدیکمز کبی اوراده هر شخص ، کونده ولوکه ۱۰ پاره اولسون، تصرف ایده‌ر. اوراده خلقی تصرفه آلیشدیرمق ایچون مکتبلرده بیله چوجقلره مخصوص تصرف صندوقلری یاپمشلردر. فقط صوك یکرمی‌سنه ظرفنده آوروپانك هرمملکتنده (تصرف)ك اهمیت وقیمتی آکلاشیلارق اورالرده‌ده اهالی تصرفه سوق ایدلمکده وبوندن پك بویوك نتائج الده ایدلمکده‌در. آوروپا وآمه‌ریقاده میلیونلرله‌لیرا سرمایه‌لی شرکتلرك تشکلی، آنجق بویله کوچوك‌سرمایه‌لرك برآرایه کلمه‌سندن باشقه برشی دکلدر .

اوروپاده اهالی ، تصرف ایتدکاری پاره‌لرینی یا اك کارلی کوردکاری بر شرکتك اسهام وتحویلاتنه آلمغه حصر ایدرلر ، یاخودکه تصرف صندوقلری « امنیت‌صندوقلری » دینیلن اعتبار مؤسسه‌لرینه تودیع ایدرلر . بومؤسسه‌لر حتی ۱۰ پاره‌یه قدر بیله آقچه قبول وحفظ ایتمکده اولدقلرندن اهالینك پاره‌لرینی تودیع ایچون اك چوق بومؤسسه‌لره رغبت‌ایدییورلر . فرانسه‌ده ، آلمانیاده ، انکلتره‌ده ، اسوچره‌ده ، بلچیقاده ، آوستریاده برچوق رسمی تصرف صندوقلری‌تأسیس اولونمشدر. بومؤسسه‌لره یالکز برسنه ظرفنده هرصنفه منسوب اهالی طرفندن تودیع اولونان مبالغ برقاچ میلیاره بالغ اولویور. واك کوچوك کویلره قدر تعمیم ایدیلان بوصندوقلرك جسامت معاملاتی جداً حیرت بخش بر درجه‌یی بولویور .

§

اعتبار مؤسسه‌لری بوپاره‌لری تجارت وصنایع مملکته اك چوق نافع اوله‌جق برصورتده استعماله

ایده‌رك هم مملکتك ارباب تجارت وصنایعنه خدمت وهم‌ده کندی منافعنی محافظه‌یه غیرت ایدر . بومؤسسه‌لرده اعتبارك هرنوعی جاری اولدیغی کبی اهالی‌یه هردرلو سهولت کوستریلیر .

اعتبار مؤسسه‌لری کرك مادی وکرك معنوی ضیاعلره قارشی محصولات تصرفی مدافعه‌ومحافظه‌ایدر.

مادی ضیاعلر : اعتبار مؤسسه‌لری ، مشتریلرینه ایجار ایتدکلری قاصه‌لر واسطه‌سیله کرك خرسزك وکرك یانغینلرك خساراتنه بویوك مانعه‌در .

معنوی ضیاعلر : پاره‌سنی بالخاصه دور حاضرده پك چوغالمش اولان شارلاتانلره قاپدیرمامق وامین برصورتده تنمیه ایتمك ایچون اعتبار مؤسسه‌لری یکانه مراجعتکاهدر .

اکر دوشونه‌لەجك اولورسه ، برپاره‌یی قزانمقدن زیاده محافظه ایتمك دها مشکل اولدیغی واضح برصورتده آکلاشیلیر. پاره‌سندن ، محصول تصرفندن ، خلاصه ثروتندن لایقیله استفاده ایتمك پك مشکلدر. بوشیلر حال حاضرده پك چوق تحولاته معروض قالدیغی ایچون ، ثروتی تهلکه‌یه قویمایارق استفاده ایتمك ایسته‌ینلر عین زمانده سیاستله ، علمله . تجارت وزراعتله علاقه‌دار اولمالی ، بوتون دنیانك امور تجاریه ومالیه‌سنی تعقیب ایتمه‌لیدر . حالبوکه بونك نه‌قدر مشکل ، داها دوغروسی ممتنع اولدیغی میدانده‌در .

ایشته بوندن دولایی پاره‌لرینی حسن صورتله محافظه ایتمك و اونی الك امین ، الك کارلی برصورتده استعمال ایلەمك ایسته ینلر مملکتك اکی ، امینتلی براعتبار مؤسسه‌سنه مراجعت ایتمه‌لی ، بوفرصتی اصلا قاچیرمامالیدر. بزده هنوز تصرف‌فکری تعمم ایتمه‌مشدر. پاره‌لرینی تصرف ایدنلرده اداره ایتمه‌سنی‌بیلمزلر، اولرنده دوشه‌مه آلتنده بزلر ایچنده صاقلامق، یاخود باغچه‌ده قویو باشنه کومك کبی تدابیره مراجعت ایدرلر . حال‌بوکه آرتق بوشیلرك چوقدن موداسی کچمشدر . طویلی برپاره‌یی ثمره ویرمه‌یه‌جك صورتده بریرده باغلی طوتمق جداً کناهدر ؛ هم صاحبنه ، هم‌ده بشریته ضرردر .

بزم مملکتمزك هرطرفنده واقعا تصرف صندوقلری تشکیل ایدلمه‌مشدر. دور سابقده صوك زمانلرده بویله برتشبث‌واردی؛ صوکرا هرنه‌دنسه تطبیق‌ایدیلەمه‌دی. لکن‌هیچ‌اولمازسه المزده بولنان بریجك‌مؤسسهٔ اعتباریه‌دن استفاده ایتمه‌لی‌یز . بزده بوخصوصده شرائط لازمه‌یی جامع اولان واهالیمزه آقچه‌لرینی توديع ایتمه‌لری توصیه اولونا بیله‌جك یکانه ملی وامین مؤسسهٔ تصرفیه (**امنیت صندوغی**) در .

امنیت صندوغی حکومت‌عثمانیه‌نك کفالتی وزراعت بانقه‌سنك قره‌دیسنی حائز برمؤسسهٔ ملیه‌در.

امنیت صندوغی ۱۲۸٤ تاریخنده مدحت پاشا مرحوم طرفندن تأسیس ایدلمشدر . سرمایه‌سی، بدایت تأسیسندن بری جریان ایدەن معاملاتنك کارندن واهالی‌طرفندن فائضله‌توديع اولنان مبالغدن مرکبدر . صندوغك اصل دور تجددی، زراعت بانقه‌سنه الحاقی‌تاریخی‌اولان ۱۳۲۳ سنه‌سندن باشلار . بودوردن مقدم‌بر بحرانه اوغرامشسه‌ده الیوم غایت منتظم بر اداره‌آلتنده‌وکوندن‌کونه آرتان بر رغبت ایله، کیتدکجه توسیع معامله ایلەمکده‌در .

خلقمزه ، آقچه‌لرینی تنمیه و حسن محافظه ایچون توصیه ایتدیکمز بو ملی مؤسسه‌نك معاملاتی حقنده تفصیلات ویرمکه کندیمزی مجبور بیلیورز :

امنیت صندوغی باشلیجه ایکی تورلو معامله اجرا ایدر :

برنجیسی اقراضات — امنیت صندوغی مجوهرات ، تحویلات، آلتون وکوموش اوانی واملاك ترهینی مقابلنده پاره اقراض ایدر . اوانئ سیم و زر ایچون مخمن معرفتیله تقدیر اولنان قیمتلرینك یوزده سکسانی، مجوهرات ایچون قیمت تخمینیه‌نك ثلثانی ، تحویلات ایچون پیاسه‌ده‌کی قیمتنك یوزده یتمشی‌قدر ،

املاك ایچون تخمین قیمتیله ویرکی قیمتندن هانکیسی داها دون ایسه اونك یوزده اللیسی قدر پاره ویریر. صندوقدن آقچه استقراض ایدنلر ٪۸ فائض ویریرلر.

ایکنجیسی تودیعات — امنیت صندوغی کندیسنه براقیلاجق بالعموم مبالغی - برچاریك لیرادن ایسته نیلن مقداره قدر - حفظ وبونلره هر یردن زیاده فائض اعطا ایلر . امنیت صندوغنك آقچه تودیع ایدنلره ویره جکی فائض شویله در :

وعده سز ، یعنی ایسته ندیکی زمان برقسمی ویاتمامی آلینمق اوزره براقیلان پاره لر ایچون ٪۴
آلتی آی وعده ایله یعنی بو قدر مدت صوکره آلینه بیلمك اوزره براقیلان پاره لر ایچون ٪۴ ½
برسنه ویا داها زیاده وعده ایله براقیلان پاره لر ایچون ٪۵

وعده سز قبول ایدیلن پاره نك مقداری بر چاریك لیرادن ۲۰۰ لیرایه قدردر .

تودیعاته ایرته سی کوننده اعتباراً فائض حساب اولنور . ووعده سز تودیعاتك فائضی هرسنه شباط نهایتنده رأس الماله ضم اولنور .

اللی لیرادن فضله تودیعات اصحابی ایسترلرسه پاره لرینك فائضنی هر آی آله بیلیرلر ؛ دیلرلرسه آلمایوب سنه نهایتنده بوفائضك فائضی ده آقچه لرینه علاوه ایتدیرمش اولورلر . یعنی فائض مرکبله پاره لرینی تنمیه ایتمش اولورلر.

وعده لی تودیعات اصحابنك وعده نك حلولندن اول آقچه یه احتیاجلری اولورسه ، کندیلرینك صندوغه مودوع آقچه لرینك یوزده یتمشی قدر پاره اقراض اولنه بیلیر .

املاکدن ماعدا اشیا اوزرینه صندوق برسنه دن زیاده مدتله پاره ویره مز . اقراضات وعده سنك ختامنده فائضی اعطا اولونورسه صندوق تجدید معامله ایده بیلیر .

املاك اوزرینه اولان اقرضات مدتی برسنه دن اوچ سنه یه قدردر . برسنه مدتله اقراض ایدیلیرسه مستقرض سنه نهایتنده دینی معفائض تأدیه ایتمك لازمدر . اوچ سنه مدتله استقراض اولونورسه هرسنه دینك ثلثیله فائضنك تمامی صندوغه ویرله لیدر .

صندوغه ترهین ایدیله جك املاکك سیغورطه لی اولماسی مشروطدر.

صندوقدن آقچه استقراض ایدنلر ، بورجلری ایچون هرزمان آقچه تسلیم ایده بیلیرلر . صندوق اداره سنجه دخی کرك دین وکرك تسلیمات ایچون قارشیلقلی قائض یوروتولور .

خلقمزه مهم وملی ، شایان اعتبار برتصرف مؤسسه سی اولمق اوزره توصیه ایتمکی وظیفه بیلدیکمز امنیت صندوغنك ، جداً حائز اعتبار وامنیت اولدیغنی اثبات ایتمك اوزره صوك اوچ سنه لك معاملاتی خلاصه سنی درج ایدییورز :

۳۲۵ سنه سنه نسبتله

	۳۲۵ سنه سی	۳۳۶ سنه سی	۳۲۷ سنه سی	مقدار تزاید
	غروش پاره	غروش پاره	غروش پاره	
تودیعات	۱۱۲۲۶۱۰۰ ۰۰	۲۲۲۹۸۵۰۰ ۰۰	۳۶۹۳۱۷۰۰ ۰۰	یوزده ۳۲۸
اقراضات	۸۸۹۰۴۰۰ ۰۰	۱۲۲۹۶۵۰۰ ۰۰	۲۶۳۰۱۱۰۰ ۰۰	« ۲۹۵
معاملات نقدیه	۴۵۷۱۵۵۰۰ ۰۰	۶۸۳۲۵۴۰۰ ۰۰	۱۴۵۵۳۲۱۰۰ ۰۰	« ۳۱۸

مستقرضینك عددی			تودیعات اصحابنك عددی		
٦٧٣٣	٣٢٥	سنه‌سنده	٨٩٤	٢٢٥	سنه‌سنده
٩١٨٦	٣٢٦	»	١٨٣٦	٣٢٦	»
١٠٨٦١	٢٢٧	»	٣٩٥٧	٣٢٧	»

ارقام اك بلیغ دلیلدر . شو ارقام اوقونجه امنیت صندوغنك معاملاتنك درجۀ ترقیسی آكلاشیلیر. یالكز بومقدارلر ، امین اولالیدركه ، مملكتمز ایچون هنوز پك آزدر . آرتق دور مشروطیته وترقی‌یه داخل اولان بز عثمانلیلره آقچه‌لریمزی قارا كلق كوشه‌لرده ، كرلرده‌صاقلامق‌دكل . بویله ملی برمؤسسه‌یه ویره‌رك ایشله‌تمك ، ثمره‌دار ایتمك البته واجبدر .

مثلا سزه برمثال ویره‌لم . سزك بالفرض ٣٠٠ لیرا كز وارسه بونی امنیت صندوغنه ٪ ٥ فائضله ویریرسه‌كز هرسنه نهایتنده ١٥ لیرا یعنی آیده ١٣٥ غروش آلیرسكز . بوآز بر پاره دكلدر. اكر پاره‌كز داها فضله ایسه آله‌جغكز واردات داها فضله اوله‌جقدر. عالم مدنیتده زمانمزده آیده بویله برقاچ یوز غروش دكل ، برقاچ غروش بیله اهال اولوناماز. زیرا هركسك‌احتیاج ومصارفی متمادیاً آرتمقده‌در.

انسان عائله‌سنك رفاهنی نصل محافظه ایده‌ر ؟

حیات سیغورطه‌لری

نك منافعی حقنده خلقمزه ایضاحات

محترم قارئلر ! سزه حیات سیغورطه‌لرندن بحث ایده‌جكز .

بزم مملكتده ، دكیل ساده حیات سیغورطه‌سی، علی‌العموم سیغورطه هنوزآكلاشلمامش برشیدر. حالبوكه آوروپاده وآمریقاده تهلكه‌یه معروض هرشی ایچون ، انسانلر ایچون ، حیوانات زراعیه ایچون، بحری قضالر ایچون ، یانغینلر ایچون ، محصولات ایچون ، ذیقیمت اشیا ایچون ، هرشی ایچون سیغورطه وضع اولونمشدر. بزم مملكتمزده، بویله مختلف سیغورطه‌لرك تعمم ایتمه‌سندن قطع نظر ، هرزمان أولریمز یانوب كول‌اولدیغی حالده حریق‌سیغورطه‌سی بیله اهال‌ایدلمكده‌در. حال‌بوكه‌سیغورطه الیوم‌برلازمۀ‌مدنیه‌در.

حریق سیغورطه‌سنك ماهیتی مملكتمزده ، آز چوق ، هركس طرفندن اوكره‌نلدیكی جهتله بز بوسنه‌كی سالنامه‌مزده (حیات سیغورطه) لرینه دائر معلومات ویره‌جكز. زیرا حیات سیغورطه‌لری آرتق مدنی انسانلری لوازم حیاتیه‌سندن عد اولوناجق قدر كسب اهمیت ایتمشدر .

حیات سیغورطه‌سی نه‌در ؟

آكلاته‌لم : برآدم برسیغورطه قومپانیه‌سی ایله عقد مقاوله ایده‌ر . او آدم سنوی معین تقسیطلرده معین برپاره – مثلا ١٠ لیرا ، ٢٠ لیرا ، ٣٠ لیرا كبی – ویره‌جك؛ قومپانیه‌ده یكرمی یاخود ١٥ سنه صوكره،اكر اوآدم برحیات‌ایسه كندیسنه مثلا٥٠٠ یاخود ٨٠٠ یاخود ١٠٠٠ لیرا كبی‌برپاره‌ویره‌جك، اكر ٢٠ ، یاخود ١٥ سنه‌دن عبارت اولان سیغورطه مدتی تمام اولمادن او آدم وفات ایدرسه وفاتی

متعاقب عائله‌سی اوتعیین ایدیلن مبالغی — یعنی ۵۰۰، ۸۰۰، ۱۰۰۰ لیرا کبی برپاره‌یی — قومپانیه‌دن آله‌جق.

بو ایش غایت امین وآچیق بر تشبثدر: حیاتنی سیغورطه ایتدیرن برآدم ، ۱۵ یاخود ۲۰ یاخود ۲۵ سنه مدتله ، برقومپانیه‌یه هرسنه معین برپاره ویریر واومدت ظرفنده ویردیکی بوپاره‌لرله اونلرك فائضلرینك بالغ اوله‌جغی مقدار مبلغ بومدت نهایتنده اوقومپانیه طرفندن کندیسنه اعطا اولنور . ایشته معامله‌نك اساسی بوندن عبارتدر .

شیمدی بریسی چیقوبده بزه دیرکه : بن پاره‌می سیغورطه قومپانیه‌سنه ویره‌جکمه بربانقه‌یه ویریر، اوراده محافظه ایده‌رم . واقعا طوغری ! فضله پاره‌سی اولان آدم ، پاره‌سنی بانقه‌یه ویرملیدر . فقط اول باول حیاتنی سیغورطه ایتدیرمه‌لیدر . زیرا بونده پك بویوك برکار واردر : بونی سزه اثبات ایده‌لم . مثلا برآدم ۲۰ سنه مدتله کندیسنی سیغورطه‌یه قویسون . بو ذات سیغورطه اولدقدن صوکره یکرمی سنه مدت یاشایاماسه‌ده مثلا سیغورطه اولدیغنك ایکنجی سنه‌سی وفات ایتسه اوحالده قاچ لیرایه سیغورطه اولمشسه اوپاره‌یی کندی اولادی ، یاخود زوجه‌سی ، یاخود عائله‌سی سیغورطه قومپانیه‌سندن درحال آلیر واونلر سفالتدن قورتولورلر . حال بوکه اکر بوآدم سیغورطه اوله‌جغنه بانقه‌یه پاره ویرمکی ترجیح ایتسه‌یدی شوحالده هنوز بانقه‌یه پك آز پاره ویرمش ایکن اولور وعائله‌سی ایسه، بوقدرجق پاره ایله کچینه‌مه‌یه‌جکندن، سفیل قالیردی . دیمك اولیورکه حیات سیغورطه‌سنك اك بویوك منفعتی، نه وقت اوله‌جکارینی بیلمه‌ین انسانلرك هرهانکی برزمانده وفاتی احتمالنه قارشی عائله‌لرینی سفالتدن قورتارمقدر. اوله‌بیلیرکه انسانده سیغورطه مدتنك صوکنه قدر یاشار ، بوحالده‌ده سیغورطه پاره‌سنی آلیر واوپاره‌یی کندیسی قوللانیر . ایشته حیات سیغورطه‌سی بودیمکدر .

مطلقا سیغورطه اولوکز !

زیرا حیات سیغورطه قومپانیه‌لرینك اجرا ایتمکده اولدقلری معاملات مختلفه، هرسنده، هرحال ووضعیتده بولونان کیمسه‌لرك بومؤسسات مفیده‌دن استفاده ایده‌بیلمه‌لرینی تأمین ایتمکده‌در : یکی دوغان یاخود برقاچ یاشنده بولونان برچوجغك منفعتنه عقداولنان برحیات سیغورطه‌سی، اوچوجق سن ازدواجه کلدیکی ویا حیات مساعی‌یه آتیلاجغی اثناده غایت بیوك خدمتی دوقوناجق برسرمایه احضار ایدر. سالدیده‌ابوینك معیشتنی تأمینه چالیشان کنج، فداکار اولادلر، هنوز کنج عائله پدرلری، پك آز برفداکارلق مقابلنده کندیلرینك احتمال وفاتیله عائله‌لرینك آچ وحال ضرورتده قالماسی اندیشه‌سندن قورتولابیلیرلر . زوجه‌سنك جهازینی معاملاتنده قوللانان زوجلر هراحتماله قارشی او جهازی زوجه‌لرینه تأمین ایتمك ایسترلرسه حیات سیغورطه‌سنه مراجعت ایتمه‌لیدرلر .

خلاصه بونلر کبی ودها بونلره مماثل بر چوق فائده‌لر تأمین ایدن حیات سیغورطه‌لری حقیقت حالده اصلاح اولونمش ومکمل بر شکله وضع ایدلمش تصرف صندیقلریدر . حیات سیغورطه‌سندن استفاده ایتمك ایچون (وفات) برشرط ضروری دکلدر؛ چونکه حیات سیغورطه‌سی حقیقتده (سرمایه سیغورطه‌سی) دیمك اولدیغی حالده علم اولمش بر اصطلاح مخصوصدرکه سیغورطه اولان کیمسه حیاتده قالیرایسه سرمایه‌یی کندوسی آلیر ووفات ایدرایسه ورثه‌سی آلیر . وحتی اکثریا اوچ سنه‌دن صوکره کندوسی سیغورطه بدلندن بیله نسبی برمقدار جزئی برفائضله استقراض ایده‌بیلیر. بناءً علیه شرائط مخصوصه‌سنه کوره ، حیات سیغورطه‌سی عقدایدن برآدم معین بومدتك ختامنده پاره‌دن کندیسی مستفید اولابیلیر.

شونی‌ده نظر دقته آلمالیدرکه حیات سیغورطه‌لری سایه‌سنده ، تزاید سن ایله چالیشامامق تهلکه‌سنه معروض اولانلر بوتهلکه‌دن قورتولمه دائما مقتدردرلر. یعنی کنجلکلرنده سیغورطه اولانلر اختیارلقلرنده راحت ایدرلر .

حیات سیغورطه‌لری ، هرحالده اووضعیتده بولونان کیمسه‌لره متعدد منافع تأمین ایدن یگانه‌مؤسسات نافعه‌در . منافعی بوقدر چوق اولان مؤسساتك مملکتمزده حالا لایق اولدیغی رغبته مظهر اولاماماسی ، اهالیمزك بو طرز سیغورطه‌لرك غوامضنه هنوز غیر واقف بولونماسندن ، اونلرك فوائدینی هنوز تعیین ایده‌مه‌سندن ایلری کلیور . بونکله برابر صوك زمانلرده مملکتمزده حیات سیغورطه‌لری حقنده حس اولنه‌جق درجه‌ده بر رغبتك باشلادیغنی اعتراف ایتمکله ممنون اولیورز .

حیات سیغورطه‌سنك شرائطی نه‌لردر ؟

عددلری پك چوق اولان حیات سیغورطه قومپانیه‌لرینك شرائطی ، آز چوق بر برینه بکزر. یعنی هر قومپانیه‌نك نظامنامه‌سنده سیغورطه مدتی ۱۵، ۱۸، ۲۰، ۲۵ سنه‌در. ومدت آزالدقجه طبیعی هرسنه ویریله‌جك پاره‌نك مقداری چوغالیر .

برده کنج آدملر اختیار آدملره نسبتله داها ایی شرائطله (یعنی هر سنه داها آز اجرت ویره‌رك) سیغورطه ایدیلیرلر . زیرا کنجلرك یاشلیلره نسبتله یاشامه‌سی احتمالی داها چوقدر . کوچك یاشده‌کی چوجقلر ایسه اك آغیر شرائطله سیغورطه اولونورلر، زیرا ایستاتستیقلرله ثابتدرکه اك چوق تلفات کوچوك چوجقلرده اولور .

برده سیغورطه اولونان مبلغه کوره ، هرسنه اوچ درت تقسیطده ویریله‌جك سیغورطه اجرتی ده‌کیشیر . زیرا مثلا هرکس ایسته‌دیکی مبلغه یعنی ۳۰۰، ۵۰۰، ۸۰۰، ۱۰۰۰، ۱۵۰۰، ۲۰۰۰ لیرایه سیغورطه اولا بیلیر . فقط بوده آرزویه وکیسه‌یه تابعدر . زیرا ۲۰ سنه صوکره ۳۰۰ لیرا آلمق ایچون سنوی مثلا ۲۰ لیرا ویریله‌جکسه ، ۱۰۰۰ لیرا آلمق ایچون سنوی مثلا ۶۰ لیرا ویرمك لازمدر. تکرار ایده‌لم که حیات سیغورطه‌سی بر بره پاره قویوب بیریکدیرمکدن عبارتدر . نه بیریکدیررسه‌کز ، صوکره اونی آلیرسکز . بو اویله بر پاره بریکدیرمکدرکه انسان اکر وفات ایدرسه ، هنوز اوقدر پاره بریکمه‌مش اولسه برابر ، سیغورطه قومپانیه‌سی متوفانك وارثلرینه مبلغ مذکوری درحال تأدیه ایده‌ر . ایشته عادی پاره بریکدیرمکله سیغورطه اولمانك فرقی بودر .

هانکی قومپانیه‌یه سیغورطه اولمالی؟

حیات سیغورطه‌لریله معاملاته کیریشنلرك هرشیدن اول نظراعتباره آلاجقلری شی امنیت وناموسدر. رفاه استقبالنی بر قومپانیه‌یه تودیع ایدن آدم ، او قومپانیانك بیوك بر سرمایه‌یه مالك ، معاملاتی درست ، ناموسکار وقدیم اولدیغنی اوکره‌نمه‌لی ، اوکا کوره ایشه کیریشمه‌لیدر . یوقسه شارلاتان واساسسز برشرکته آلدانانلر ، استقباللرینی عادتا محو ایتمش اولورلر . بو بابده قارئلرمزك نظر دقتلرینی جلب ایتمکی وظیفه‌دن عدایلدك . بزجه مملکتمزده بولنان سیغورطه قومپانیه‌لری آره‌سنده اك قوتلی، اك امین واك چوق تأمینات عرض‌ایدن (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) قومپانیه‌سیدرکه نظر تدقیقدن کچیردیکمز (۱۹۱۰) بلانچوسنده مندرج اون سکز میلیون لیرای عثمانی‌یه قریب تأمینات اقچه‌سی واردر . فضله اوله‌رق ممالك عثمانیه‌ده ایکیوز بیك لیرایه قریب املاکی واردرکه بوده برجهت امنیتدر .

بر سیغورطه انتخاب ایتمك غایت مشکل اولدیغندن دیکر قومپانیه‌لره مرجح بولدیغمز (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) نك اسباب رجحانی حقنده برآز ایضاحات ویرمك مناسب کورولمشدر. شویله‌که :

اولا : سکسانی سنه اول تأسیس ایتمش اولان (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) اوستریا ومجارستان دولتنك امتیازمخصوصنی حائزاوله‌رق کافهٔ معاملاتی رسمی برقونترول تحتنده‌درکه بو، بدایت تأسسنده یوز

ليره‌يه تداوله چيقاريلان تحويلاتنك بوكون بيك درتيوز ايره قيمتى اولمسى كبى فوق‌العاده برصورتده كسب ايلديكى امنيت عامه‌يى موجب اولان اساسلرك اهم مهميدر .

ثانياً : حيات سيغورطه تعرفه‌لرى هر سنه وهركيسه‌يه كوره نظاماً ممكن مرتبه الك مساعد شرائط نافعه‌اوزره تعيين وترتيب ايدلمشدركه بوده حيات سيغورطه‌لرى ايچون الك زياده كوزه‌ديله‌جك برجهتدر .

ثالثاً : سيغورطه اولان كيمسه كسب معيشتدن عاجزاوله‌جق درجه‌ده عليل‌اولورسه سيغورطه اجرتى ويرمكه مجبوراولمايه‌رق‌وسيغورطه مقاوله‌سى بوزولمايه‌رق، شرائط تعرفه داخلنده سيغورطه‌لى قاليركه بوده پك بيوك برفائده‌در .

رابعاً : سيغورطه اولان كيمسه‌نك اصول مقرره وجهله سيغورطه ايلديكى بدل اوزرينه استقراض ايلديكى پاره‌دن مقدما يوزده التى فائض الندينى حالده اخيراً يوزده درت بچغه ايندير لمشدركه بوده اصحاب تصرف ايچون اولدقجه مهم برفائده‌در .

خامساً : اصحاب معاش اولانلره ومأمورين عسكريه وملكيه‌يه مخصوص اوله‌رق سيغورطه اجرتلرينك تأديانده كوستر ديكى سهولت دخى بالوجوه سزاوار اشارتدر .

سادساً : (سيغورطهٔ عموميه ـ ترييسته) عثمانليلرله اولان سيغورطه معاملاتنك تكثروتزايدينه مبنى، درسعادت مدير عموميسنى واكثر ولايات عثمانيه اجنته‌لرينى وپك چوق مأمورلرينى تبعهٔ عثمانيه‌دن‌تعيين ايتمش وعثمانليلرله‌قومپانيه اره‌سنده متحدث كافهٔ‌اختلافات محاكم مختلطهٔ عثمانيه‌ده فصل‌اولونمقده بولونمشدر . بواساسلر دخى هروجهله داعئ امنيت احوالدندر . ظن ايدرزكه ايضاحات مسروده سيغورطهٔ عموميه‌نك هروجهله مستحق رجحان اولديغنى مثبتدر .

« كيرپينك ديديكلرى » مملكتمزده يكانه بر اثردر . همم ادبى ، همم مزاحى ، همم سياسيدر . بونك قدر ذوق مطالعه بخش ايدن بر اثر داها يوقدر . فيئاتى ١١ غروش .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

شؤون مدنيه

قسمی

[بو قسم، مملكتمزده وممالك سائرهده ۱۳۲۷ سنهٔ ماليه‌سی ظرفنده جريان ايده‌ن مهم حادثات مدنيه‌يه دائر معلومات وتفصيلات ايله رسملری وبعض ايستاتستيقلری محتويدر]

« ثروت فنون » ، مملكتمزك ۲۲ سنه‌لك برمجموعهٔ علميه وادبيه‌سی‌در. بزده، ترقيات فكريه‌نك تعقيبی ايچون مطلقا هر هفته (ثروت فنون) ی اوقومق لازمدر. سنه‌لك آبونه‌سی ۱۳۰ غروش .

مجاهد اول حریت علمدار مصطفی پاشا ایله دفتردار تحسین افندینك بقایای عظامنك نقلی مراسمندن : عظام رمه‌یی حامل تابوتلر سرای بورنه چیقاریلیر ایکن [٥ آغستوس ۱۳۲۷ ، جمعه] [مقاله‌سنه مراجعت]

علمدار ایله تحسین افندینك نقل عظامی

یوزبش سنه‌دن بری یدی قله خارجنده سور دیبنده ، شمندوفر کذرکاهنده ، برچوقور دینیله‌بیله‌جك برمحلده ساکن وساکت اویویان علمدار ایله رفیقی تحسین افندینك بقیهٔ عظامی کچن یاز مراسم فوق العاده ایله زینب سلطان جامع شریفی حظیره‌سنده احضار ایدیلن مقبرهٔ مخصوصه‌یه نقل توديع اولندی .

یوزبش سنه اول تجدد کریز ، متعصب ایادئ علوثه‌نك اهانتیله تسلیم جان ایتدکدن صوکره سوروکلنه سوروکلنه یدی قوله‌یه کتیریلن علمدار ایله وجودی بیکلرجه پارچه‌یه آیرلدقدن صوکره اقربا وتعلقاتنه کیزلی کیزلی صاتیلان تحسین افندینك مزارلری ، خوابکاه عصر دیده‌لری آچیلیوردی .

مقبره مربع شکلنده ، یردن تقریباً برمترو قدر یوکسکده اولوب درت وجودی حاوی ایدی . شمندوفر کدرکاهندن پك آشاغیده ، عادتا برچوقور ایچنده بولنیوردی . کذرکاهدن اعتباراً علمدارك تحسین افندینك ، ینه اونلرله برابر شهید ایدیلن تحسین افندینك آغاسی ابوبکر آغا ایله ، علمدارك آغاسی عرب سالم آغانك مزارلری کوریلیوردی .

ملتك حس احترامیله طنیندار اولان قازمه‌لر ، کوره‌کلر طوپراغه کیردکجه ، هردقیقه بومحترم ، مقدس وطنپرورلری ییوب بیتیرن کتلهٔ خاکدن برپارچه آییردقجه نظرلر بر لمعهٔ تعظیم وتقدیس ایله پارلایور ، آچیلیور ، کوچك برکمیك اولسون بر قامغه چالیشیوردی .

مقبرك اطرافنده یوزلرجه کشی بولنمقله برابر سکوت محیط یارالامیور ، قیرلمیور ، دوام ایدییوردی . بردنبره علمدارك مزارنده قازمه ، کورك قابلیت انکساری حائز برشیئه اورمش وتوقف ایتمشدی .

عالم اسلام خریطه‌سی ، مسلمانلرك قطعات ثلثه‌ده ساكن اولدقلری یرلر

[بو خریطه‌ده قویو كولكه‌لی یرلر مسلمانلرك بویوك بر كثرتله بولوندقلری وآز كولكه‌لی یرلر ادیان سائره سالكینی ایله مختلطاً یاشادقلری محللری كوسترر .]

برزمان مملكتی، وطنی ایادیٔ ملوثه‌نك تأثیر انقراض آورندن قورتاران بیوك باش، علمدارك باشی قیرلمش اوله‌رق میدانه چیقدی .

قحفك قالان اقسامندن باشك او قدر بیوك اولمادیغی آكلاشیلیوردی ... آرتق قازمه براقلمش ، چاقی ایله چكیج ایله طوپراق قاریشدیریلیور ، آره صره شكل ورنكنی غائب ایتمش كوچك كوچك كمیكلر بولنیوردی .

برمدت تحریاتدن صوكرا باجاق كمیكلرندن بریله ال كمیكلرندن بردانه‌سی بولونا بیلدی . بر عصر ظرفنده طوپراق بو بیوك وجودك پك بیوك اقسامنی بلع ومص ایتمش ؛ یالكز بو قدرینی احفادك دیدۀ احترامنه وضع ایتمكی اونوتمامشدی .

تحسین افندی مرحومك مزاری اینه اجرا ایدیلن تحریات موشكافانه‌یه رغماً كوچك بر كمیكدن باشقه برشی ویره‌مدی . خائن ، مفترس اللردن ، سفیل برواسطه ایله پارچه پارچه ، كیزلی كیزلی طوپلانیلان وجودی طوپراق تماميله اریتمش ، حل ایتمشدی .

تاریخ انجمنی اعضاسندن بر ذات صورت مخصوصه‌ده ترتیب ایدیلن طوربالردن برینی آله‌رق علمدارك قبری یاننه كلدی ، موشكاف ، احترامپرور برنظر اهتمام ایله بولنه‌بیلن كمیكلری ، وطوپراقدن برقسمنی طوربه‌یه وضع ایتدیرمكه باشلادی ..

هر نظر کوچك بر بقیه‌نك بیله بوراده ، بو متروك ، منسی کوشه‌ده قالمسنی تجویز ایده‌میه‌رك دقت واعتنا ایدیپوردی. متروکات وجود علمدارك تماميله اخذ اولنديغنه قناعت حصوله كلديكى زمان حاضرلانمش اولان تابوتلردن برينه طوربا قونلدی. تابوتك اوزری ابتدا شال ایله وصوكره حیاتنده اك زیاده سودیكى، اك زیاده قیصقاندیغى عثمانلی بایراغی ایله اورتولدی .

تحسين افندينك خاك پاك شهادتى‌ده ديكر بر طوربايه قونيله‌رق كرى قالان تابوته وضع اولندى ، وبونك اوزرى يالكز شال ايله ستر ايدلدى .

متعاقباً ، تاريخ انجمنى طرفندن اعمال ايدلمش اولان صدراعظملره مخصوص « قلاوى » ايله دفتردارلره مخصوص « قفصى » نامنده‌كى سرپوشلر قونلدى . و تابوتلر كمال حرمتله ، يدى قلعه ساحلنده بكله‌ين استمبوطه اركاب ايدلدى .

استمبوط سراى بورننه تقرب ايدر ايتمز اركان وامراى عسكريه‌دن بعض ذوات ايله دوائر سائرهٔ حكومتدن برچوق محترم سيمالر وروم ايلى مهاجرين اسلاميه جمعيتى اعضالرى علمدار ورفيقنك تابوتنى استقباله شتاب ايتديلر .

مكتب حربيه سوارى ، پياده ، شاكردانى ، مكتب طبيهٔ عسكريه ايله بحريه طلبه‌سى ، بر بلوك بحريه نفراتى ، پوليس وژاندارمه افرادى ، برى بحرى كوچك ضابطان مكتبى طلبه‌سى ، مكتب حقوق ودارالفنون شعباتى افنديلرى ، برنجى آلايك ايكنجى طابورندن بر بلوك صف‌بستهٔ تعظيم واحترام اوله‌رق راسمهٔ مخصوصه‌يى ايفا ايتديلر .

صوغوق چشمه‌ده كائن زينب سلطان جامع شريفنده

زينب سلطان جامع شريفنه كيرلديكى زمان جامع شريف مذكورك متوليلرندن باش مدعىٔ عمومىٔ سابق جمال بك طرفندن بو ايكى بيوك ذاتك بقيهٔ عظام مغفرت قريني استقبال اولندى ..

آرتق مقبرهٔ مخصوصه‌لرينه توديع زمانى كلمشدى . خواجه افنديلر وظائف دينيه‌يى ايفا ايله حاضرونى فاتحه‌يه دعوت ايتديلر . حاضرون روحلرندن قوپان فاتحه‌لرله ، علمدار ايله تحسين افندينك روح پاك ونزيهلرينى شاد ايلديلر .

كتابهٔ سنك مزارلر

زينب سلطان جامع شريفنه نقل اولنان طاشلر اوزرنده ، عزت منلا طرفندن قلمه آلنان ، تاريخ وفاتلرندن آنجق يكرمى سنه صوكره ، يكيچريلرك وجودينك قالديريله بيلمسيله يازيلان شو سطرلر واردر :

علمدارك

صدر اسبق مصطفى پاشايى ارباب فتن
طعمهٔ سيف ايلمشدى‌دهره ويرمشكن نظام
ناسه واجبكن وكيل پادشاهه احترام
پاره پاره ايليوب جسمن او بد فعاللر
آتديلر پرچاه بطاله بولوب بر قاچ عظام
ايلمشكن وقعهٔ موتى يكرمى ييل مرور
اولمه‌مشدى . . . امكان تعيين مقام
شمدى حق متصور ايدوب صدر سليم الخلقى
ايلدى اول زمره‌دن سيفيله اخذ انتقام
ايليوب تبيين او دستور شهيدك قبرينى
نامن ابقا ايله قيلدى كنديسى ابقاى نام
ديكدى طاش منزلكه مردانكى‌يه شبهه‌سز
خير ايله مذكور افواه اولدى تاروز قيام
آصف دورانه احسان ايليوب عمر طويل
ايلسون صاحب مزارى مغفرات رب انام
عزت اول دمده ديمشدم رحلتى تاريخنى
مصطفى پاشا شهيدا ايلدى عدنى مقام

تحسین افندینك

متوفی هزوور ایدی ایتدیلر شهید
احمد افندی زاده‌یه حق احترام ایده
کلدکجه یاده وقعهٔ مرکی او بیکسك
دیردك جناب حضرت حق انتقام ایده
ارباب فتنه‌یه قومدی خون ناحقن
صدر سلیم سیرتی حق مستدام ایده
اولمشکن ارتحالی یکرمی ییله قریب
کیم دیردی کیم کلوب بریسی اهتمام ایده
ارکان دولت ایتسه نوله خدمتیله فخر
بر ذات کیم اولنلرینی التزام ایده
عزت دیمشدی فوتنه تاریخ جوهری
تحسین افندی جنت عدنی مقام ایده

زینب سلطان جامع شریفی

زینب سلطان جامع شریفی سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك کریمهٔ عصمتپناهیلری زینب سلطان علیة الشان حضرتلری طرفندن ۱۱۸۳ تاریخنده انشا ایدلمش اولوب عثمانلیلرك آثار نفیسهٔ معماریه‌سندندر.

اوتوزاوچ سنه‌اول اسکان مهاجرین اثناسنده غایت صنعتکارانه برصورتده یاپیلمش اولان پنجره‌لری تخریب ایدلمش اولمقله خاطرات صنعتکارانهٔ ماضیه‌یی مخطر یالکز بر پنجره‌سی قالمش، بتون ظرافت ونفاستیله نظر دقتی جلب ایتمکده بولنمشدر.

ترامواینك جاده‌دن کچمسی ایچون زینب سلطان ایله زوج محترملری ملك محمد پاشانك تربه‌لری ییقلمش، بقیهٔ عظاملری برر صندوقچه‌یه وضع اولنه‌رق جامع مذکور شریف داخلنده صاقلانمشدر.

علمدار ایچون انشا اولنه‌جق تربه‌نك یانه بر تربه دها انشا اولنه‌جق و بوکا سلطان ایله پاشانك بقیهٔ عظامی وضع اولنه‌جق برصورتله ایکی مزین بر بنا ایله صغوق چشمه جاده‌سی سوسلنمش اوله‌جقدر.

حدیده — صنعا شمندوفر خطی

۱۱ آغستوس ۱۳۲۵ تاریخلی بر ارادهٔ سنیه‌یه اقتران ایدن، مجلس مبعوثاندن کچمش، قانون مخصوص شو خصوصلردن عبارت ایدی:

اولا: حدیده‌دن صنعایه قدر ۱,۰۵ مترو عرضنده برآناشمندوفر خطی انشاسی وجبانه کورفزندن حدیده‌یه، صنعادن عمرانه برر شعبه یاپلماسی وکذلك (جبانه) طبیعی لیماننده اشیا ویولجی وعساکرك تنزیل وتحمیلنه مساعد تأسیسات بحریه احداثی تقرر ایتمشدر.

ثانیاً: اشبو دمیر یوللری ایله تأسیسات بحریه‌نك انشاسی حقنده نافعه نظارتیله پارسده برهیئت مالیه نامنه حرکت ایله‌ین داوید ئه‌لی لئون بك آراسنده‌کی مقاوله تصدیق اولونمشدر.

ثالثاً: انشاآت سالفه ایچون برآنونیم شرکت عثمانیه تشکیل اولوناجقدر.

ایشته بومأله‌کی قانون مصدق اوزرینه تشکل ایدن «حدیده - صنعا وشعباتی تیمور یولی شرکت عثمانیه‌سی» کچن سنه ایشه باشلامشدر. حتی شمندوفرك وضع اساسی رسمی، کچن سنه یمن قوای مرتبه قوماندانلغنه تعیین اولونارق اورایه مواصلت ایدن ارکان حربیهٔ عمومیه رئیسی عزت پاشا طرفندن اجرا قلنمشدر.

كچن سنه ظرفنده انشاسنه باشلانيلان حديده ـ صنعا تيمور يولى كذركاهنده اورمان دينمكه شايان اولمايان برچاليلق [حديده ـ صنعا تيمور يولى مقالهسنه مراجعت]

كنديسنه متعلق رسملرى بونسخهمزه درج ايتديكمز بوخط اساساً ايكى قسمدن عبارتدر . بريسى حديده ايله صنعا آراسندهكى خط اساسى . ديكرىده حديده وجبانه ، صنعا وعمران آراسندهكى شعبه خطلرى . برده (جبانه) ليماننده تأسيس ايديلهجك مؤسسات بحريه .

خطك مبدأ نى تشكيل ايدن ، بابالمندبدن ١٤٦ ميل شمالده بولونان حديده ليمانى آچيق وغرب جنوبى ، شرق جنوبى روزكارلرينه پك معروضدر . سنهنك يدى آينده اسن بوروزكارلر ، واپورلره ركوب و نزولى پك زياده تصعيب ايدر . بوندن باشقه حديده ليمانى پك صيغدر . كميلر ، واپورلر ساحلدن ايكى ميل آچيقده دەميرلهمكه مجبوردرلركه ساحلدن بوقدر آچيقده بيله صو آنجق ٧ مترو (٤ قولاج) قدردر . بونك ايچون مناقلات فوق‌العاده بر مشكلات ايچنده وعربلرك (سنبوق) تعبير ايتدكلرى قايقلر واسطهسيله اجرا ايديلير . بوقايقلر اولدقچه بويوك مراكب بحريهدر . ١٥ مترو قدر طولنده ، ايكى مترو قدر عرضنده و ١,٢٠ مترو قدر عمقندهدر . دكيزك صيغلغى اوقدردركه بوسنبوقلر بيله ساحلدن بش اون مترو آچيقده طورارق مناقلاتى انسان صيرتيله اجرا ايدرلر . زيرا ساحلك يكرمى اوتوز مترو آچيغنده يارم مترو صو بيله يوقدر .

حديده ليمانك بوحالى ، وصنعى بر ليمان انشاسى ايچون فوق‌العاده بويوك ، حتى الويرميهجك مصارفه احتياج مس ايتمهسى حسبيله شمندوفرك مناقلاتنه ، اقطارمه معاملاتنه ، واپورلردن آلنهجق وواپورلره ويريلهجك هرنوع احمال واثقالك ، يولجيلرك وعسكرلرك اركاب وانزالنه مخصوص اولمق اوزره حديدهنك برآز شمالنده كائن وطبيعى برليمان اولان « جبانه » ليمانى انتخاب ايدلمش واوراده بعض تأسيسات بحريه احداثنه قرار ويرلمشدر . حديده ليمانك اكثريا دوام ايدن فيرتينالردهكى فوق‌العاده موانع مشكلاتنه برچاره اولهرق دور سابقده ، ١٠٠ — ٧٠ مترو قدر ، ليمان طرزنده بر شى انشاسى ايچون ، برمتعهد ايله حكومت آراسنده برمقاوله ياپلمش ومتعهدده ايشه باشلامش ايسهده پك جزؤى ايش ياپارق براقشدر ،

انشا ايدلمكده اولان حديده صنعا شمندوفرى مناسبتيله : يمنده
مأرب اراضيسنده ساكن قبائلدن بربدوى

[بدوينك اليله قبضه‌سنى طوتديغى « جنبيه » تعبير ايديلن خنجردر .
يمن خلقى يدى سكز ياشندن اعتباراً بوسلاحى طاشيمغه باشلايه‌رق
استعمالنده فوق‌العاده برسرعت ومهارت پيدا ايدرلر .]

بونك ايچون كرك اهالى ، كرك تجار و كرك سوقيات عسكريه اداره‌سى شكايادن خالى قالامشدر.

جبانه‌یه كلنجه : سويله‌ديكمز وجه‌اوزره بوراده حديده - صنعا شمندوفرى ايچون برشعبه ايستا-سيونى ياپيله‌جقدر. وبالجمله مناقلاتك بورادن اجراسى ايچون بر طاقم تأسيسات بحريه وجوده كتيريله‌جكدر. جبانه ليمانى برشبه‌جزيره‌دن تشكل ايتمش اولوب مراكب بحريه ايچون ايى ومكمل بر ملجأدر . مبذول صويى ده واردر .

شمندوفر خطى حديده‌وجبانه‌دن ابتدا صنعايه كيرر ايكن اول باول يمنك «تهامه» دنيلن قسم ساحليسنى قطع ايده‌جكدر . تهامه دوزلك برقطعه اولوب پك حار ويابسدر. بو قطعه‌نك تشكلات ارضيه‌سى قوملقدر . بوراده صو بولونماز . ونادر اوله‌رق تصادف ايديلن درين قويولرده‌ده آنجق طوزلى برصو بولونور . خط بورادن قولايلقله كچه‌جكسه‌ده بالاست وصو كبى لوازم انشائيه بولونماديغندن بونلر حديده‌دن ٤٨ كيلو مترو قدر اوزاقده كائن (باجل) دن كتيريله‌جكدر .

يمنك تهامه قطعه‌سنده اورمان نامنه هيچ برشى يوقدر. تا جبال قسمنك ايچ طرفلرنده بعض يرلرده آغاجلقلر بولونديغى كورلمشدر . بوسببله حديده خطى ايچون محلنده تراورس بولوناماز . كذلك اهالى اودون يرينه مواد غائطهٔ حيوانيه احراق ايدرلر .

تهامه‌دن صوكره جبال قسمى باشلار . وداغلر تدريجاً يوكسه‌لير . بوقسم فوق‌العاده عارضه‌لى اولوب ٣ بيك مترو ارتفاعنده داغلر واردر . تهامه‌ده شدت حرارتدن كوندوزلرى يولجيلق قابل دكلدر .

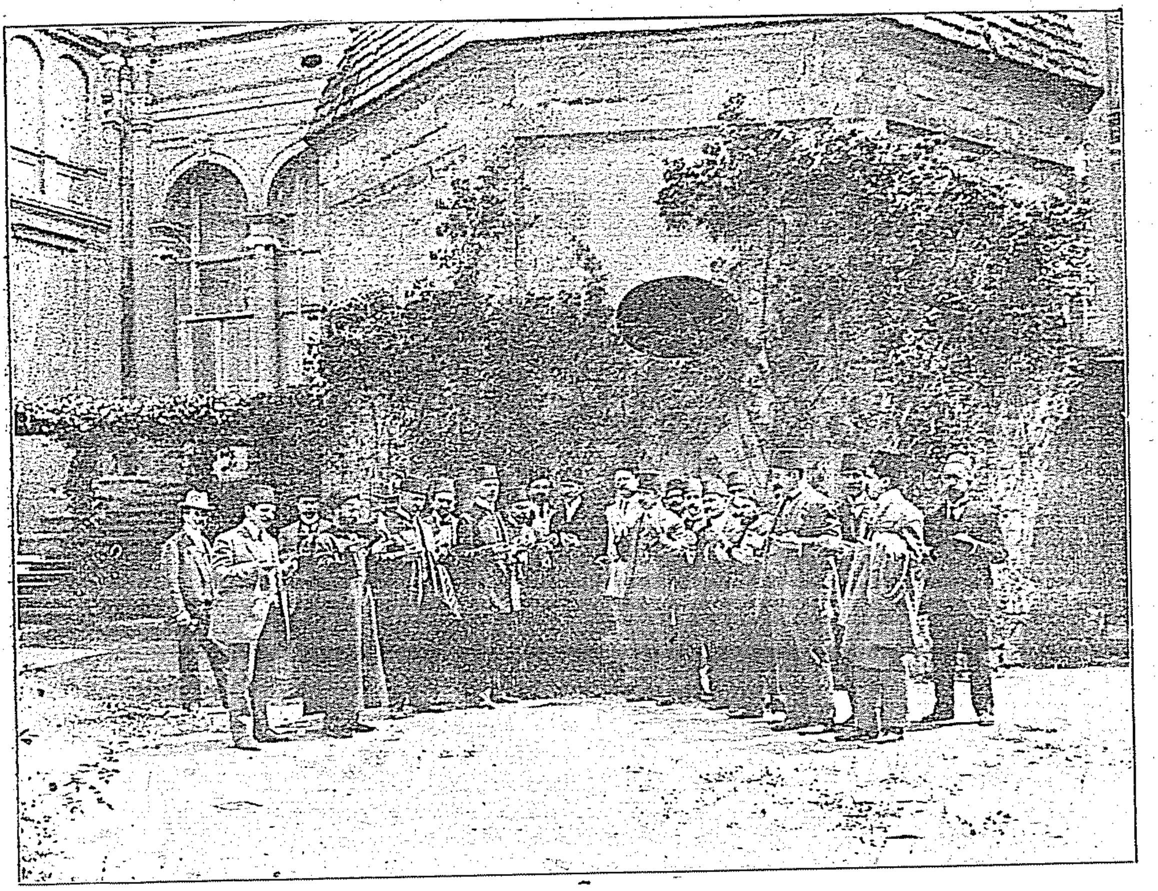

آلمانيا سياحتى : كچن ياز حزيران ظرفنده مملكتمز مبعوثلرندن ، تجارندن ، محررلرندن ، عسكرلرندن ، مأمورلرندن مركب اولەرق آلمانيايه برسياحت تتبعيه اجرا ايدەن ٥٠ كشيلك عثمانلى سياحين هيئتنك پشتەدن مرورلرنده ، اوكنده بروقفهٔ احترامكار كچيردكلرى ، كل بابا تربەسى . [اشبو تربه بناسى پشتەده عثمانليلرك زماننده قالمه يادكار تاريخيدر]

جبال قسمنده ايسه حرارت كيتدكجه تحول ايدر وحتى يوكسك يرلرده شديد صوئوقلربيله حس اولونور . فقط جبال آرالرنده بولنان درين واديلرده كانون ثانى ظرفنده ٣٦ سانتيغراد حرارت بولونمشدر . حديده ـ صنعا يولى اوزرنده موجود شوسه ، نقليات عسكريه ايچون تحكيم ايدلمش ، اولدقجه ايى بر يولدر . تهامه قطعەسنك نهايتنده (باجل) قصبەسنه مواصلت اولونور واورالردن يمنك يوكسك جباله قسمى كورولور. بوقسمده شمندوفر پك زياده انشاآت صناعيه‌يه، تونللره وسائره‌يه لزوم كوستەرەجكدر. جبال اوزرنده مهم بر مركز (مناخه) قصبەسيدر . بورالردەده مدهش كچيدلر واردر .

جبال قسمى يمنى باشليجه ايكى سطح مائله تقسيم ايدركه بريسى بحر احمر سطح مائليدر . ديكرى‌ده شرق سطح مائليدركه بورايه آقان صولر جزيرةالعربك بويوك قومساللرنده غائب اولور . جبال قسمنده اولدقجه صو واردر . تهامه قسمنده آرتەزى‌يەن قويولرندن بيله فائده مأمول اولماديغى ارباب‌فن طرفندن افاده ايدلمكده اولماسنه رغماً جبال قسمنده صو بولونابيلير . فقط بورادەكى صولرده اكثريا برآزآجيدر.

يمنك جبال قسمى پك يالچين وچيپلاقدر. آنجق داغلر آراسنده بعض قابل زراعت كوچوك طوپراقلر واردر . مناخەدن صوكره مواصلت اولونان سنان پاشادن اعتباراً بويوك بر اينيش باشلار . بوصارپ اينيشه عصر عقبەسى نامى ويريليور . اينيشك ختامنده صنعا شهرى كورونور .

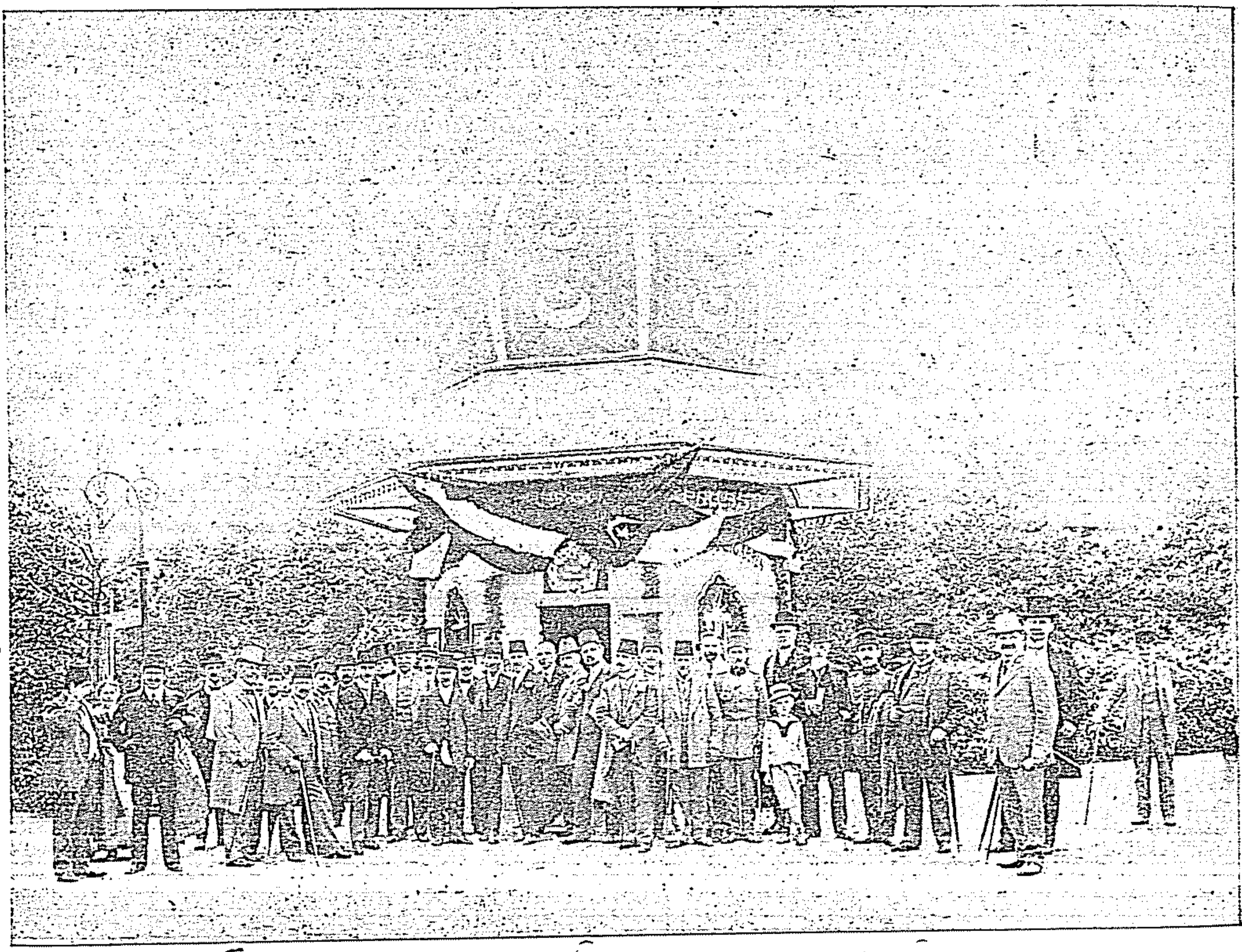

آلمانیا سیاحتی رسملرندن : شرقی آلمانیاده پوزه‌ن شهرنده زراعت سرکیسنده عثمانلی توتونلری کوشکی وعثمانلی سیاحینی

یمنك جبال قسمی هواسی پك سرتدر . فقط بوراده هرنوع ممالك معتدله محصولاتی یتیشدیریله‌بیلیر.

*
* *

شیمدی‌یه قدر بوتون تجارتی ، نقلیاتی دوه وقاطیر صیرتنه منحصر اولان یمن قطعه‌سنده حدیده ـ صنعا وشعباتی ده‌میر یوللرینك انشاسی جداً مهم برتشبث اولدوغی درکاردر . یمنك ثروت قدیمه‌سی معلوم ایسه‌ده بوکون بوثروتدن ، آنجق طوپراقدن باشقه برشی قالمامش وبونك اسباب حصولندن اولان جسیم صو سدلری‌ده خراب اولمشدر . شوحاله نظراً یمن یکیدن احیا ایدلمك لازم کلیور ؛ بر مدت باقلمق ، برخیلی فدا کارلقلر استحصال ایدلمك ایجاب ایدییورکه آتیده بوقطعه‌نك قهوه وسائره کبی محصولاتندن بردرجهٔ واسعه‌ده استفاده اولانابیلسین . ویمن قطعه‌سنك حال حاضرینه کوره ، اوراده شمندوفر انشاسنه تشبث ایدن قومپانیه ، جداً دولت وممملکت عثمانیه ایچون برفدا کارلق اختیار ایدییور دیمکدر . چونکه شرکتك معروض اولدیغی مشکلات یالکز بردانه ده‌کلدر . طبیعت اقلیمیه ایله برابر اهالینك حس خصومتی‌ده شرکت ایچون برر مانع تشکیل ایدییورلر . شوراسی‌ده غیر قابل انکاردرکه ، قابلیت ثروتی تاریخاً ثابت اولان یمنك منابع ثروتی پك آز زمانده ساحهٔ استفاده‌یه چیقاجقدر . علی الخصوص ، دولت عثمانیه ایچون ، اهمیت موقعیه‌سی سببیله هرزمان بر مرکز عسکری اوله‌جق

اولان يمن قطعه‌سنده‌كی نقليات عسكريه‌يه شمندوفرك ايده‌جكی خدمت پك بويوكدر . هر زمان كوروله كلن عصيانلرده وسائط نقليه فقداننده دولايی اوغرانيلان ضايعات ومشكلاته آرتق سد چكلمش اوله‌جقدر . بناءً عليه يمنی بزه بحق فتح ايتديره‌جك اولان بوده‌مير يولنك عن قريب حسن ختامنی تمنی ايده‌لم . [اليوم محارب بولونديغمز ايتاليانلر ، حديده ـ صنعا شمندوفری انشاآتنه مانع اولمق اوزره ، جبانه ليمانده شمندوفر قومپانيه‌سی طرفندن وجوده كتيريلن تأسيساتی واحضار ولونان لوازمی تخريب ايتمك ايچون اورايی قرووازورلريله طوپه طوتمشلر ، فقط پك آز برضرر ايقاع ايده‌بيلمشلردر .]

سوريه‌ده معارف اجنبيه

« طنين » مخابرينك سوريه‌دن كوندرديكی برمكتوبدن مقتبس :

بيروته‌كی آمريقا پروتستان مؤسسه‌سی « مدرسهٔ كليهٔ انجيليه » حقنده كنديسيله علاقه‌دار اولمايان پك بی‌طرف بعض يردن استحصال ايتديكم معلوماتك ، ثائقكده بوراده قيد واشارتنی فائده‌دن خالی بولميورم :

بومؤسسه ۱۲۸۳ تاريخ روميسنده بيروته برهيئتله كلن « دانيال‌بلس » نامنده آمريقالی برمسيونرك همتيله « المدرسة الكليته السورية الانجيليه » ناميله برمكتب صورتنده تأسيس ايدلمشدركه حكومت سنيه‌نك اعطا ايتديكی فرمانده « طبيه » دييه محرردر .

مقصد تأسيس سوريه‌ده علی‌العموم اهالی آراسنده پروتستانلغی نشر وتعميمدر . ديكرلری تفرعات وبومقصدی تسهيل ايله‌يه‌جك وسائط قبيلندن عد ايديليور . اليوم ظاهراً معلمين ومأمورين سياسياتدن مجتنب كبی كورونورلر ، بوندن هيچ دم اورمازلر . لكن آثار ونتايج كنديلرينی تكذيب ايله‌ر .

مؤسسه‌نك « حما ، حمص ، صيدا ، سوق‌الغرب ، طرابلس شام » كبی مسيونرلك نقطهٔ نظرندن غايت مهم يرلرده تدريساتی اعدادی درجه‌سنده اولمق اوزره شعبه‌لری واردر . بوشعبه‌لرده اورالرده مقاصد معلومه ايچون صرف مساعی وفعاليت ايدرلر .

مؤسسه‌ده علی‌العموم حريت وجدانيه‌يه ناصل تجاوز وبتون طلبه‌نك جنس ومذهب تفريق ايدلمكسزين ناصل كليسايه سوق وآيينه اجبار ايدلديكنی سويله‌مشدم . ۱۹۰۸ سنه‌سنده بوحادثه دولاييسيله اسلام طلبه مؤسسه‌نك بوجبر واستبدادی عليهنده قيام ايتديلر : اوسنه‌ده بركون طرابلس شامده‌كی شعبه‌نك مديری بيروته كلدی وپازار كيجه‌سی « كليه » ده برموعظه ويردی . بوخطبه‌سنده برچوق شيلردن بحث ايديور وعلی‌الخصوص اسلاميت عليهنده بولونيوردی . ايشته بوكا قارشی كليساده حاضر بولونان اسلام طلبه‌ده حسيات دينيه ومليه غليان ايتدی واوكيجه‌دن اعتباراً مراسم دينيه‌يه عدم اشتراكه قرار ويرديلر . « كليه » نك تعطيلنه آلتی آی قالمشدی . بوقيام سايه‌سنده بومدت ظرفنده اسلام طلبه كليسايه كيتمدی . فقط ۱۹۰۹ سنه‌سنده مكتبك كشاد وقبول زماننده اداره اسلام طلبه‌نك پدر ووليلرينه مطبوع برر ورقه كوندره‌رك چوجوقلرينك دوام وقبولی آنجق كليسايه دواملرينه متوقف اولديغنی بيلديردی . قسم اعظمی طبيعی قبول ايتديلر واوزوقتدن بری بومنوال اوزرينه دوام ايليور .

بيروت مؤسسه‌سنده « كليه » ده آلتمش بش معلم اجرای وظيفه ايله مشغولدر . طلبه‌نك اكثريتنی عربلر تشكيل ايدر . اسلاملردن بشقه مملكتك جهات سائره‌سندن ؛ آناطوليدن ، جزاير بحر سفيددن

ويونانستاندن كلمش روم ، ارمنى ، موسوى طلبه‌ده آز دكلدر. حتى هندستاندن ، چيندن ، روسيه‌دن كلمش طلبه دخى موجوددر . اليوم طلبه‌نك عددى دوقوز يوز قدره بالغ اولقده‌در .

« كليه » ده تدريسات شويله سكز شعبه‌يه منقسمدر : (١) استعداديه . (٢) علميه . (٣) تجاريه . (٤) طبيه . (٥) اجزاجيلق . (٦) ديشجيلك . (٧) خسته باقيجيلغى . (٨) آثار عتيقهٔ مقدسه (فيلولوجيا)

« كليه » نك مختلف بنالرينك تقسيمات ، محتويات ومشتملاتى ايسه شويله‌در :

(١) بويوك بنا : اون بش بيك جلده قريب (١٤٩٠٠) كتابه مالك كتبخانه ، قونفرانس صالونلرى . درسخانه‌لر ، اوست قاتده ياتاقخانه‌لر .

(٢) طبيه بناسى : ايكى بيوك اوطه ، باقتريولوژى لابوراتوارى ، معارض تشريحيه وجراحيه صالونلرى .

(٣) رصدخانه .

(٤) رئيسك اقامتكاه خصوصيسى .

(٥) تجاريه بناسى : درسخانه‌لر ، ياتاقخانه‌لر ، قبول صالونى ، آشاغى قاتده طعامخانه ايله مطبخ .

(٦) اجتماعات واحتفالات عموميه ايچون صالونى يعنى كليسا .

(٧) علوم وتدقيقات كيمويه بناسى : درت واسع لابوراتوار .

(٨) كوچوك چوجوقلره مخصوص ابتدائى مكتب بناسى .

(٩) باقتريولوژى تجاربنه مخصوص كوچوك بربنا .

(١٠) اعدادى بناسى : (١١) عموم ياتاقخانه‌لر بناسى . (١٢) علوم طبيه موزه‌سى . (١٣) خسته‌خانهٔ نسا . (١٤) خسته خانهٔ اطفال . (١٥) عمليات جراحيه‌يه مخصوص خسته‌خانه .

اصول تدريس بالطبع اك بسيط وعملى برصورتده‌در. هرصنفك بش ، آلتى‌دن زياده درس يوقدر . اودرسلر هركون تدريس وتكرار اولونور .

« كليه » ده طبيعى اك زياده انكليزجه‌يه اهميت ويريلير . بوندن باشقه فرانسزجه ، عربجه ، لاتينجه ، رومجه و « توركجه » ده تدريس ايديليرسه‌ده بوصوك لسانك هيچ اهميتى يوق كى در . اساساً توركجه معلملكنده لسانك غوامضنه عدم وقوفى معلوم برذات بولوندرولويور .

اصل مؤسسى دوقتور « دانيال بلس » سكز سنه مقدم تقاعد اولمشدر . اليوم طقسان بش ياشنده برپير اولان بوذات كچن سنه اديمبورغده انعقاد ايدن ميسيونر قونغره‌سنده اثبات وجود ايچون بيروتدن آيرلمش وقونغره‌نك ختامندن صوكره نوريوقده اختيار اقامت ايتمشدر. تقاعدندن برى موقع رياستده اوغلى « هاواردبلس » بولنيور .

مؤسسه ليلى ونهارى طلبه‌سندن براجرت آليور . مع مافيه اونك عظمت ووسعتنه قارشى بوهيچدر . هرحالده جمعيتدن بويوك فداكارلقلر اختيار ايدلديكى آشكاردر .

ژابونياده

« دايتو » مجله‌سى و « آسياغى قاى » جمعيتنك بياننامه‌سى

اخيراً توكيوده « آسيا ـ غى ـ قاى » نامنده برجمعيت تشكل ايتمشدر. « آسياغى‌قاى » جمعيتى ، كچن ١٩١١ كانون‌ثانيسنك ١٦ نجى كونكى اجتماعنده ، جمعيتك ناشرافكارى اولمق اوزره « دايتو » [Daito] يعنى « مشرق اعظم » عنوانلى بر رسالهٔ موقوته نشرينه قرار ويرمش وقرارينى وقت غائب ايتمكسزين

قوه‌دن فعله بالاخراج رساله‌یی شباط ابتداسنده نشر ایله‌مشدر. دایتونك ایلك نسخه‌سی کچن سنه بدایتنده شهریمزه واصل اولدی. رساله کوزل ژاپون کاغدینه مطبوع اللی سکز صحیفه‌لك بر اثر نفیسدر. ایکی صحیفه‌دن ماعداسی کاملاً ژاپونجه‌در. رساله‌نك قابنده اسلام حروفاتیله «مشرق اعظم» و «دایتو» کلمه‌لری مطبوعدر. یوقاریده ژاپونجه اولمادیغنی یازدیغمز ایکی صحیفه فرانسزجه‌در. بو صحیفه‌لرك بریسنده «آسیاغی قای» جمعیتنك بیاننامهٔ رسمیسی، دیکرنده ایکی آیلق فعالیتنك ضبط خلاصه‌سی مندرجدر. ضبط خلاصه‌سنده، استانبولدن برای تحصیل ژاپونیایه کیدن منیر ابراهیم، حسن فهمی و محمد توفیق بکلرك وصول و صورت قبولی شویله حکایه اولونمشدر. «کانون اولك ٢٤ نجی کونی آلینان تلغرافنامه اوزرینه، جمعیتمز اعضاسندن آئویاغی، مازائو توکیودن قوبه‌یه استقباله کوندرلدی. ٢١ کانون اولده دارالخلافه طلبه‌لری کلوب، جمعیت طرفندن احضار اولنان اوئه‌کیا اوتلنه نازل اولدیلر. عین کونده اوهارا رفاقتنده اوله‌رق، دولت عثمانیه تبعه‌سی امورینه باقان انکلتره سفارتی و روسیه ـ ژاپونیا محاربه‌سنده مقتول اولان ژاپونیا عسکرلرینك یتیمخانه‌سنی زیارت ایتدیلر.

١٥ کانون ثانی ضبطنده شو سطرلر نظردقتی جالبدر: «اسکیدن چینده سیاحت ایتمش اولانلرك تشکیل ایتدکلری «سان قای دو» جمعیتی آچلدی. بو جمعیتك «آسیاغی قای» ایله دوغریدن دوغری‌یه رابطه‌سی اولمامقله برابر، اعضای جمعیتمزك جمله‌سی، یوم کشادده حاضر بولندیلر. «آسیاغی قای» و «سان قای دو» بوندن بویله مناسبات دائمه‌ده بولنه‌جقلردر.»

«اسیاغی قای» بیاننامهٔ رسمیسی بوتون آسیالیلر ایچون حائز اهمیت اولدیغندن، بروجه آتی عیناً ترجمه ایدلمشدر:

«ساکن اولدیغمز آسیا افکار عالیه و مقدسه ایله مملو و جهانده اك مهم بر وضعیتی حائزدر. آسیا اراضیسنك وسعتی، طاغ و نهرلرینك عظمت و جسامتی، اهالیسنك کثرتی. محصولاتنك فیض و برکتی ایله طعات سائرهٔ ارضك جمله‌سنه فائقدر.

«بونکچوندرکه اك اسکی مدنیتلر آسیاده طوغمش، اك بیوك فکرلر آسیادن انتشار ایله‌مشدر. لکن تأسف اولنورکه بوکون آسیالیلر بربرلرندن بیخبر، حتی بربرلرینه دشمن بولنیورلر. بو اختلاف غربیونك شرقی استیلاسنه سبب حقیقیدر. سبب مذکور اکلاشیلوب، ازاله‌سنه چالیشلمیه‌جق اولورسه آسیالیلرك استقبالندن قورقولور. اخلاقی ایی، عادتلری مستحسن، طبیعتلری سلیم، فکرلری صحیح اولان آسیالیلرك، یالکز کندیلرینه کووه‌نه‌رك، آسیانك صلاح و تکملنه چالیشمه‌لری لابددر: بنابرین نتایج حسنه‌سندن امین اولدیغمز حالده، «آسیاغی ـ قای» جمعیتنی تأسیس ایدییورز و آسیالیلره علناً مراجعت ایدره‌ك، اشتراك و معاونتلرینی رجا ایله‌یورز.»

بیاننامه‌نك زیرینه جمعیتك مؤسسلری اولان ١٤ ذاتك اسملری یازلمشدر. آسیالیلرك استقلال و سعادتنه خدمت قصدیله تأسیس ایدن «آسیاغی قای» جمعیتی، «مشرق اعظم» غزته‌سنی نشره موفقیتندن طولایی، تبریك مقاصد نجیبه‌سنه ایریشه بیلمه‌سنی تمنی ایده‌رز.

بیاننامه‌سنی یوقاری‌یه درج ایتدیکمز «آسیا ـ غی ـ قای» جمعیتنك تعلیمات عمومیه‌سی ایله نظامنامه‌سی بروجه آتیدر.

جمعیتك حرکاتی حقنده تعلیمات عمومیه

١ جمعیت آسیاده موجود حکومانك احوال حاضره‌سنی محافظه و ترقیاتی تأمین ایچون باشلوجه مسائل آتیه ایله اشتغال ایده‌جکدر: زراعت، معارف، اقتصاد، جغرافیا، تأسیس مستعمرات، مناسبات ملیه، پولتیقه و مسائل عسکریه.

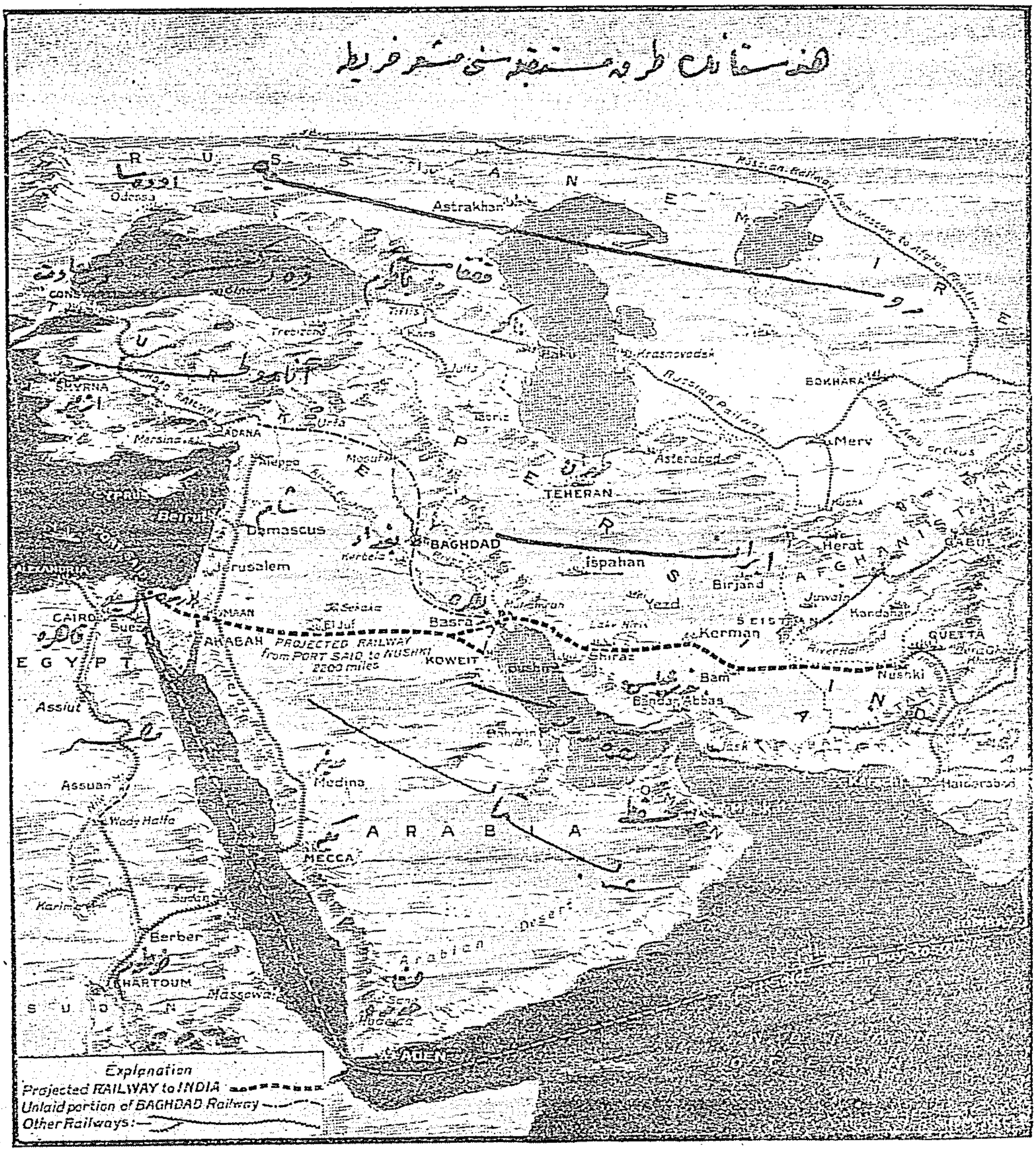

كوندن كونه كسب اهميت ايدن براقليم وسيعه دائر : انكلتره‌نك هند يوللری خريطه‌سی

[معلوم اولديغی اوزره انكلتره هندستانه بيوك براهميت ويرمكده واو قطعه ايله كندی آراسنده‌كی طرق مواصله وارتباطه بالخاصه دقت ايتمكده‌در. انكليزلر بزم بغداد شمندوفرينه الك زياده هنديولی ايچون اهميت ويرمكده اولدقلری كبی ، اخيراً ماورای ايران طريقيله هندستانه برشمندوفر ياپلماسنی تصور ايله‌مكده‌درلر. خريطه‌ده كورولن چيزكيلر هندستانك بری وبحری مختلف طريقلرينی ارائه ايديبور .]

٢ جمعيتك مطالعاتی نتيجه‌سی كندی مجموعه‌سيله نشر ايديله‌جكدر .

٣ جمعيت پيدربی چين ، سيام ، هندستان ، ايران ، افغانستان وتركياده وآسيانك نقاط مهمه‌سنده شعبه‌لره تأسيس ايده‌جكدر .

علم الابحار مؤسسلرندن موناقو پرنسی
آلبر جنابلری
[« کیمدی بر پرنس » مقاله‌سنه مراجعت]

٤ جمعیت اسیا قطعه‌سنده‌کی ممالك مختلفه‌نك احوال حاضره‌سنی یقیناً بیلمك ایچون اعزام ایده‌جکی اعضالر واسطه‌سیله تحقیقاتده بولنه‌جقدر.

جمعیتك نظامنامه‌سی

١ نجی ماده : جمعیت آسیا ـ غی ـ قای تسمیه اولنور .

٢ نجی ماده : جمعیتك مرکز اداره‌سی تشکل ایتمشدر . وعن قریب آسیا قطعه‌سنك نقاط مهمه‌سنده شعبه‌لر تأسیس ایده‌جکدر.

٣ نجی ماده : جمعیته اعضا قید اولنمق ایسته‌ین ذوات جمعیت اعضالرندن ایکی ذاتك توصیه‌سی ایله مرکز اداره ویاخود شعبه‌لردن برینه مراجعت ایتملی‌در.

٤ نجی ماده : جمعیتك بر رئیسی واردر.

٥ نجی ماده : جمعیتك بروجه آتی مأمورلری واردر. بر مدیر، مشاورلر، هیئت اداره . بونلرك مدت مأموریتی اوچ سنه‌در. عینی مأمور تکرار قابل انتخابدر .

٦ نجی ماده : مشاورلر، هیئت اداره‌نك اجتماعنده ویریلان قرار اوزرینه تعیین اولنورلر .

٧ نجی ماده : جمعیت اقتضا ایدن کاتب ومأمورین سائره‌یی تعیین ایده‌جکدر .

٨ نجی ماده : لزومی احتمالنده مشاورلرك اجتماعی هیئت اداره‌نك طلبی اوزرینه وقوع بولور .

٩ نجی ماده : هر آی جمعیتك مساعیسی اعضالره تبلیغ اولنور .

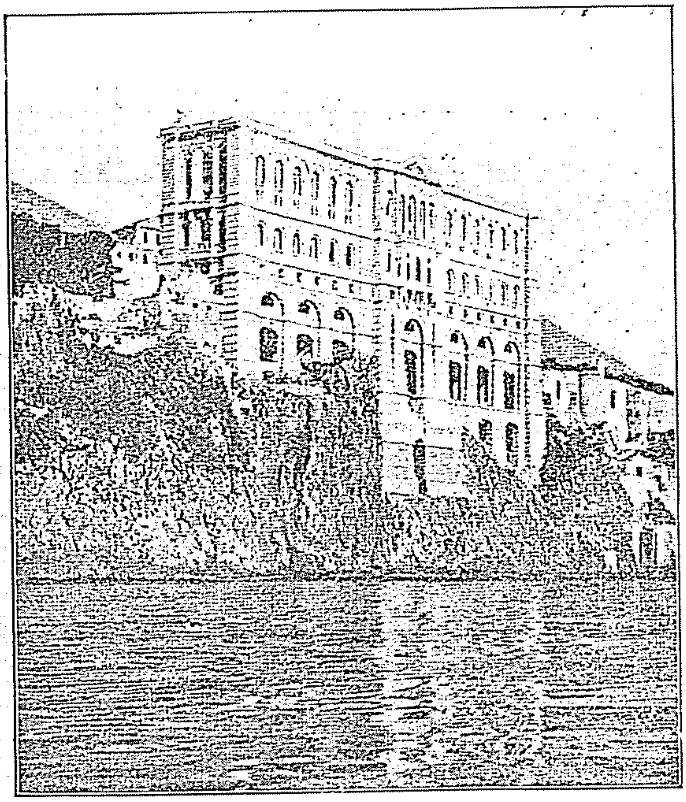

موناقوده بحار محیطه موزه‌سی
[پارسده‌ده ٢٣ کانون ثانی ١٩١١ تاریخنده بونك کبی بر موزه آچیلمشدر]

١٠ نجی ماده : دها مکمل وواسع برنظامنامه ایله شعبه‌لرك حرکاتی حقنده‌کی نظامنامه‌لر بالآخره تنظیم ایدیله‌جکدر .

١١ نجی ماده : اوچ نوع اعضا واردر :

١ فخری اعضالر .. اعضا اولملری جمعیتك بادیٔ شرفی اولان مشهور ذوات ایله معتبر فاملیالر منسوبینی .

٢ دائمی اعضالر .. یکرمی سنه‌لك اعضالق بدلنی تسویه ایدنلر .

٣ عادی اعضالر .. سنوی بش یه‌ن پشین ویروت اعضا قید اولنانلر .

١٢ نجی ماده : جمعیته ویریلان نقود شایان اعتماد بربانقه‌یه وضع ایدیله‌جك وواردات ومصارف مجموعه‌ده یازیله‌جقدر .

١٣ نجی ماده : اعضالر جمعیتك دفتر مخصوصنه قید ایدیلور . اعطا اولنان اعضالق بدلی مقابلنه مقبوض ویرلیوب مجموعه‌ده اعلانله اکتفا اولنور .

١٤ نجی ماده : جمعیت کندی نشریاتنی اون برنجی ماده موجبنجه اعضا اولان ذواته توزیع ایدر .

١٥ نجی ماده : اعضالرك جمعیته عائد حرکاتی نتیجه‌سنده کوریله‌جك لزوم اوزرینه مکافات ومجازاتلرینه دائر آیروجه برنظامنامه تنظیم ایدیله‌جکدر .

ژاپونلرك عالم اسلام ایله صیقی واپی مناسبتده بولنمق ایسته‌ملرینی کچن‌سنه برای تحصیل ژاپونیایه کیدن مسلمان طلبه‌نك کوردیکی حسن قبول پك صریح ارائه ایدر . « آسیا - غی - قای جمعیتنك کنج طلبه قارده‌شلریمزه نه‌قدر اهمیت ویردیکی ، یاردیمه چالیشدیغی ، ‌بالاده‌کی نظامنامه‌دن اکلاشیلیور .

کمیجی بر پرنس

و

ابحار محیطه موزه‌سی

اوسه‌آنوغرافیا هنوز پك آز معروف برفندر . تحت بحرده اجرا ایدیلن کشفیات و تحریاتده تطبیق ایدیلن اصوللرده کمال موفقیتله تمایز اتمش اولان ذات غایت ساده ونازك بر پرنسدر . بوذات کچن‌سنه بروکسل سرکیسنده بولونمش ، و (علم بحار) ه دائر برقونفرانس ویرمشدر .

هرنه اولورسه اولسون ، کچن بروکسل شهرنده مشهر عمومینك غایت واسع فقط پك ابتدائی وحتی مبهم برذوق سلیم ایله تفریش وتزیین ایدلمش اولان قبول صالوننده ، پك مراقلی برغلبه‌لق مواجهه‌سنده ، اوك صره‌ده قرال وقرالیچه بولوندیغی حالده ، ‌موناقو پرنسی فخامتلو برنجی آلبر حضرتلری ، سفینه‌لریله کردکن اجرا ایلدکلری تدقیقات مهمه‌یی . وپك جالب مراق اولان صیدلرینك نتایج وموفقیاتنی حکایه وتصویر ایتمشلردر .

حضارك ، برثانیه بیله یورولمقسزین ، صیقلمقسزین دیکله‌مش اولدقلری بواوچ ساعتلك مصاحبهٔ فنیه‌نك تفرعاتنه کیرمك ایسته‌میورز . بوقیمتدار وپرخلجان دقیقه‌لری بالذات یشامش اولان برمتفننك پك ماهرانه برصورتده تنویر ایتدیکی جانلی بر درسی خلاصه ایتمك ، جداً ، قولای برایش دکلدر .

پرنس حضرتلری براثرنده شو بیانات تحریده بولونمشلردر : « طبیعتك وفنك ویردیکی درسلر ، آرتق بوکون ، پرنسلرك، عنعنات تاریخیه‌سی ترقی‌یه مخالفتدن باشقه برشی اولمایان وجدان ودماغلرینه حلول ونفوذ ایده‌بیلور .. بو حلول ونفوذ باشلایالی بری ، ضدیت ملل ، حق غالب وتعیین حدود اساسلری اوزرلرینه قورولان بربنای سیاسیات نظر استحقار ایله کورولمکه باشلامشدر . افکار مدنیت یواش یواش ، ضدیت ادیان ، ضدیت اقوام وصنوف کبی حسیات متوارثه‌یی ردوانکار ایدوب بونلره مقابل حق وعدالت، وافرادی منافع مشترکه ومتسلسله ایله مربوط برعائلهٔ انسانیه‌یه انتظار ایدوب طوریبور ، ایشته بو اقوام مدنیه‌نك روح اصلی فن و وجدانك اتحادندن متحصل قوته استناد ایله فسحت دریانك نهایتسز افقلری ایچنده اعتلا ایدر ... عظمت وحشمتی آرقه‌سنده محدودیت حیاتی ستر و اخفا ایلین دکز کوزلرمزك اوکنده کناد اتدیکی سرابلر ایله فردای پرآلامك لیل مظلمنه قارشی انسانی تقویه وتسلی ایده‌ر . نصل که برارککك دماغنده اویانان برفکر . برقادین قلبنده نمو ایدنجه، خاصهٔ علویت واصالتی قات قات تزاید ایده‌ر . »

پك ذی نفوذ حکمدارلره قرابت خصوصیه‌سی بولونان برفخامتلو پرنس طرفندن بوکبی افکار وحسیاتك بویوك بر جماعتك قارشیسنده ، آچیقدن آچیغه سرد وتقدیرنده اولدقجه علویت وآندن قات قات زیاده جرأت موجود اولدیغنی اعتراف ایتمك قابلمیدر ؟ بو افکار وحسیاتك تطبیقاتنده یکرمی بش سنه‌دن بری دوام وثبات ایتمکده ایسه نه قدر یوکسك برلطافت نمایاندر !..

سیاحات تتبعیه‌سندن و استکشافاتندن بحث ایدرکن ، پرنس آلبر ـ حیاتنك همانده یاریسنه مساوی اولان ـ بو اوزون دوره‌نك بر چوق مناسبات ایله خاطره‌سنی تجدید ایتمشدر ؛ فقط بوکون کسب شهرت ایتدیکی بو طریق فنی‌یه هانکی سائقلرك زیر نفوذنده سلوك ایتدیکندن وتجربه‌لرندن هیچ بحث ایتمه‌مشدر . هر مسلکك ایلك دورهٔ انکشافنده مطلقا نفع ومراقی داعی احواله تصادف اولونور : هله بومثال کبی برصفت فوق العاده‌یی حائز ایسه ، جاذبه واهمیتی برقات دها تزاید ایده‌ر ...

پرنس البرك ایلك اسفار فنیه‌سنك حکایه‌لرینی اون سنه قدر اول انتشار ایتمش اولان براثرنده کوریبورز .. اوراده مسلکنه عائد ایلك تشبثاتدن کمال طبیعیت ایله بحث ایدرکن ، پك مستثنا روحنك بتون رقتنك اصالتك ، سادکینك ، عطش وقوفك علو جناب ونباتك هپ برآراده کمال خصوصیت ومحرمیت ایله تجمعنه بزی آکاه ایدیور ...

آنتیل آطه‌لرینه اجرا ایتدیکی بر سفر اثناسنده پرنس آلبر ملازم شریتلرینه نائل اولدی .. سواریسی اولدیغی قرووازوری آنجق ۱۸۷۳ ده مانش دکزینك انکلیز سواحلنده پله‌ییاد نامنده برغولته مالك اولمق ایچون ترك ایتمشدر . پرنسك راب اولدیغی بویکی سفینه‌ده غایت ظریف ، هنوز کنج وآفاته اوغرامامش اولدیغندن تدوینات وتزییناتدن مستغنی ایدی .

سفینه‌نك صاحب جدیدی نامنی تبدیل ایله (قیرلانغیچ) تسمیه ایتمشدر .. بو اسمی انتخابدن مقصدی کندی تعبیرنجه « بو قوشده سودیکم صداقت وعلاقه‌یی راکب اولدیغم سفینه‌یه تشمیل ایله آره‌لرنده برقرابت حاصل ایتمکدر . » دینشدر . بوقرار، ظریف، متواضع ونکته‌لی برظرفده صاقلانلمش تهلکه‌لی برقراردر . (قیرلانغیچ) اون بش سنه ایفای خدمت ایتدی ، ایکنجی قپودانی واللی ایکی طائفه‌سی ایله ، پرنس اوروپانك دکزلرینی سیر وتتبع ایتدی ، بنای شان وشهرتی تأسیس ایله‌مش اولان مقررات وتشبثات هپ اوراده عالم تصوره قدمنهاده اولمشدر .

۱۸۸۵ سنه‌سنده قرلانغیچ پرنسك آمال مختلفه‌سنه خادم اولابیله‌جك شکله افراغ ایدلدی . ۲۸

حزیران ١٨٨٨ دده آسور آطه‌لرینه طوغری آچیلدی . بو سیاحت قرلانغیجك صوك سفری اولمشدر . خلفی اولان پرنسس آلیس‌ده اون سنه یشامشدر . ١٨٩٨ ده (موزه اوسه آنوغرافیق) ك انشا آتی باشلایوب رسم کشادی موناقوده کچن مارتك ١٩ زنده اجرا ایدلمشدر .

* * *

کچن افرنجی کانون ثانینك ٢٣ نده پارسده « انستیتوا سه آنوغرافیك » رسم کشادی اجرا ایدلمش‌در. بو انستیتو پرنسك پارس شهرینه برهدیه‌سی اولوب موناقوده‌کی موزه‌نك بر تتمه‌سندن بشقه بوشی دکلدر .

رئیس جمهور موسیو فالیه‌ر بو مراسمده بالذات حاضر بولونمق ایسته‌مش و پرنس آلبر طرفندن قبول اولنمشدر . برچوق نطقلر تعاطی ایدلمشدر . بو یکی انستیتو علم و فنك سرمایهٔ ابدیسنه پارلاق برضمیمه تشکیل ایدوب مؤسسی اولان پرنس آلبرك یورولمق بیلمز تجارب وتحریاتنك پك قیمتدار خاطره‌لری ایله مجهزدر .

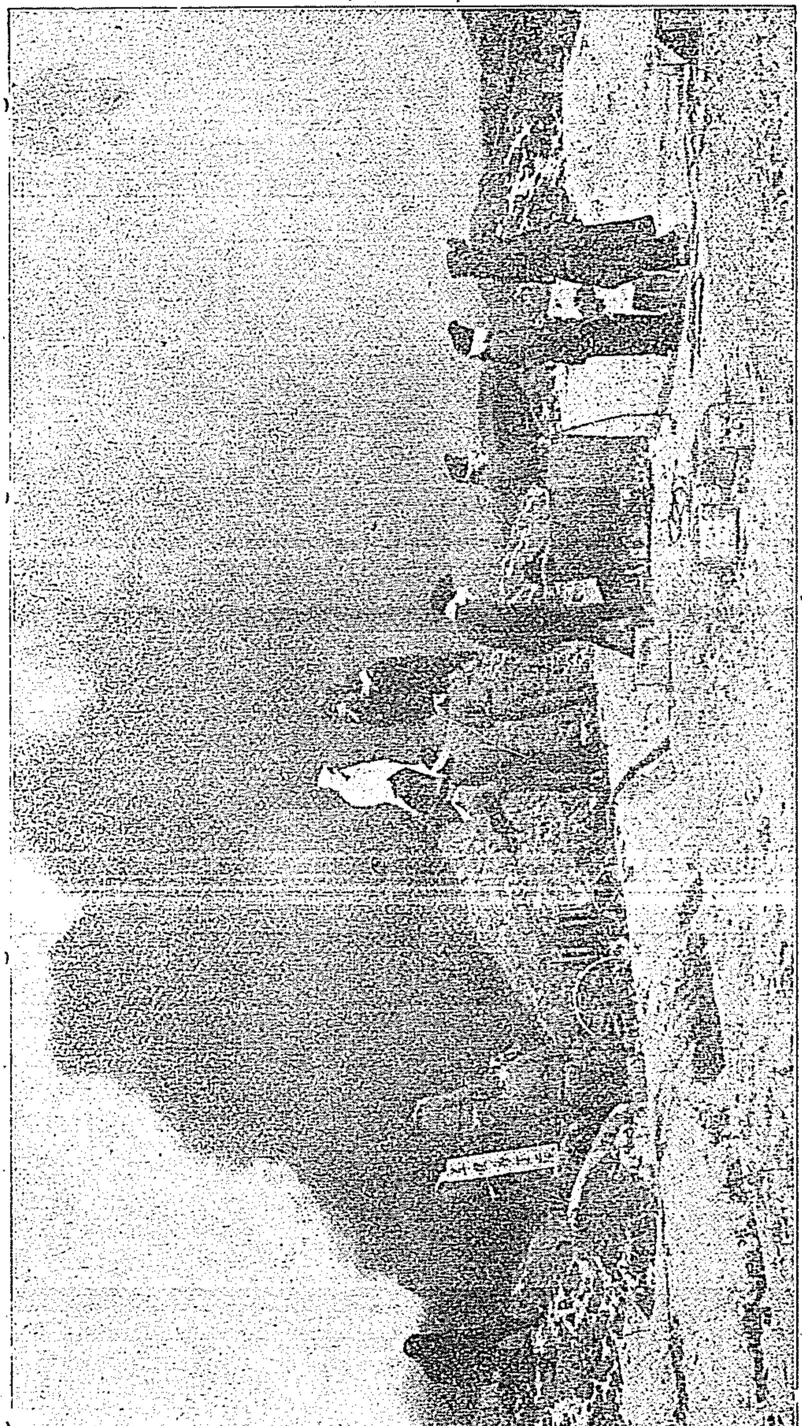
بر آفت مدهشه‌نك دور مخوفی : مانچوریده وبا : وبادن اولان بریغین اجسادك احراقی [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

مانچوریده وبا

وبا، بیچاره نوع بشری تهدیدات دائمه‌سی ایله ازعاج و تدهیش ایدن آفاقك اك مهلکیدر . یالکز اسمنك تولید ایتدیکی خشیت و دهشت عصرلردن بری بی رحم برکابوس تأثیری اجرا ایلمشدر. پیغمبران عظامدن برینك دیدیکی کبی ، اکر اولوم « خوف و دهشتلرك شاهی » ایسه، بیکلرله انسانی برکون ایچنده محکوم عدم ایدن ، اوزاقلرینك اوتلری کسوب آتدیغی کبی ، کیردیکی یری تارومار ایلین بو آتی، و آنی اولدیغی نسبتنده دهشت انکیز، بو بی‌رحم و انصاف اولومه نه اسم ویرمه‌لی؟ فنی بیله عاجز براقان، قوص قوجه براولکه‌یی برصحرایه ، برخرابه زاره دوندورن بوآفته هانکی صفتی ترديف ایتمه‌لی ؟..

طول قامت : اك يوكسك بر (قادانه) باركيرندن يوكسك !
انكليز اوردوسنك اك اوزون بويلى عسكرى اولان. « غرهناديه » آلاينه منسوب « باتر » اسمندهكى نفر ٦ قدم ½ ٨ اينچ طولنده و ١٨ ياشندهدر

كچن سنه مانچوريده پك شديد، پك بى رحم بر وبا حكمفرما اولدى . اوقدر كه حياتك قيمتنى بيلمهين، اولوم فكرينه قارشى صوك درجه لاقيد طاوراتان چينليلرى بيله دهشت استيلا ايتمشدى. بو خائن خستهلغك تخريباتى صيراسنده اوراده بولونارق بو نسخهمزه درج ايتديكمز رسم ايله ديكر برچوق رسملر آلان بر مخابر شونلرى يازييوردى :

وبانك ايلك آن انتشارنده اوامر حكومته مقاومته تشبث ايتمشلر، جبراً تطبيق اولونان تدابيرى استخفاف ايلمشلر ايدى .. فقط بو عناد و تمرد چوق سورمهدى .. كوندن كونه بر سرعت وله انكيزايله يوكسلمكه باشلايان جسد ييغينلرى آنلرى ده تيترهيه تيترهيه دائرهٔ اطاعته ادخال ايلدى . ايچلرندن برى خسته دوشونجه. بر موجب واستكراه بر شى كبى ، درحال سوقاغه آتيلير .. صحيه مأمورلرى كلنجهيه قدر بيچاره اوراده هيچ شبههسز ، تيترهيه تيترهيه، كوزلرى صيتمهنك تأثيريله بويومش اولارق، آنسزين دوشوب قالاجقدر .. فقط بو قربانك اطرافنده كيلرى اولسون صيانت ايده بيلهجكى ظن اولونمهسين.. وبايه مصاب بريله اك چوق تماسده بولونمش اولان هر كس درحال استاسيونه سوق اولونور ، آيرى آيرى واغونلرده براقيلير . بو زواللیلر اوراده هيئت صحيهنك دوقتورلرينك منتظم زيارتلرينى بكليوب، مرض مدهشك هر آن اجراى تأثير ايتمهسنه منتظردرلر . بو صحيه دوقتورلرينك جسارت فداكارانه وقهرمانانهلرى جداً هر تقديرك فوقندهدر. وجودلرى محافظه قوستوملريله مستور ، چهرهلرى آنتيسهپتيك غازلرله محاط اولارق شبههلى خستهلرك درجهٔ حرارتنى آلمق ايچون ، پارمقلرى اوجيله ميزان الحرارهيى حسنك دوداقلرينه وزا يرلر .. پك محتملدر كه اورادن چيقاردقلرى ميزان الحراره كنديسنه طوغريدن طوغرىيه تخم مرضى وموتى سرايت ايتديرسون !

مرضك آن انتشاندن آنجق آيلرجه صوكره تدابير تحفظيهده اساسلى ترقيلر الده ايديلهبيلديكنى اعتراف ايتمك لازمدر . اولجه بولاشمش اولان بوتون اولرى ، بلا مرحمت ياقمق قاعدهدن ايدى ؛ فقط ايش اودرجهيى بوليوردى كه ، مصاب اولمايانلر بو سرت اقليمك عموم ايجابات وشدايدينه قارشى مسكنسزلكه

محکوم قالیورلردی ... صوکره ایسه برمصاب وقوعنده خانه درحال تخلیه ایدیلیر ، قپو برمعدنی باغ ایله سد اولونور، برطرفدن ده دزنفه‌کسیون تدارکاتی اجرا ایدیلیر .

اوله‌نلره گلنجه ، بوراسنی تصویر ایچون ، آچیقدن آچیقه دائرهٔ هول ونفرین ایچنه گیرمك ایجاب ایدر : سوقاقلر ، کوشه آغزلری، تخته‌دن ویاخود صیوادن معمول فقیر خانه‌جکلرك اشیکلری هپ آتیلوب براقلمش اولولر ، سوپروندولر آره‌سنده کوزه چارپان انسان جسدلری‌ایله طولودر . بعضا جسدلرهیئت‌صحیه مأمورین‌معاونه‌سی طرفندن کشف اولنمش ودرت برطرفدن ده‌وشیرلمش، برارایه کتیریلوب یوکسنك بیغینلر تشکیل ایدلمشدر.. دهابختیارلری‌ایسه بررتخته اوزرینه یاتیرلمش، اوست‌اوسته برلشدیرلمشدر.

آره صیرا پك سفیلانه وابتدائی‌برآرابه کچر، بوتون بوبقای بشرلحده نقل ایدیلیر ... بوزهرلی‌جسدلری بویله اللرندن کچیرمکله مکلف اولان زوالیلرك ایفا ایتدکلری دهشتلی وظیفه بر دفعه‌ده دوشونلسون ! عجب ایچلرندن قاچ دانه‌سی بوایشده طول مدت دوام ایده‌بیلیر ؟...

آرابه‌لر ، بیکلرجه جسدلری آرتق بلع وافنا ایتمش اولان اودون یغینلی ، درین قویولره ، آلولرك آغزینه طوغری کیدر.. قویولرك دیبنده ، درحال‌طولوب یوکسه‌لن، شکل‌ونوعی بلیرسزبقایای‌عظام، یانمش اقسام بشر، قارارمش‌اتلر، آله‌وطرفندن تصفیه ایدلمش وجودلر هپ‌اوراده تراکم ایدر طورر.. بومدهش بئرفنا ونسیان‌ایچنه یوزلرجه کفنسز، حتی‌جانلی‌وجودلر یووارلانوب آتیلیر..صکره‌طولومبه‌لر ایفای‌وظیفه‌ایدرلر.. بویکی بیغینلرك اوزرینه بول‌بول پترول سرپرلر، اك نهایتنده‌ده کثیف، سیم‌سیاه ، بوغوجی ، چیرکین بر دومان اومنبع موتدن یوکسه‌لیر.. بوندن ایلریسنه باقمق ، کورمك جائز دکلدر. قلم بیله بوراده اعلان‌عصیان ایله ،بری بری ایچنه کیرن ، انشلرك ایچنده قیورانوب طوران، بقیهٔ حیات ایچنده تپینن، بوهنوز برحیات انسان وجودلرینك عرض ایتدیکی صحنهٔ دهشت انکیزی تصویرده اعتراف عجزه مجبور قالیر ..

بودجه‌لرده تزاید

الك بویوك حربیه وبحریه بودجه‌لرینك ١٩١٠ ـ ١٩١١ سنه‌لرنده‌کی حاللری

مصارف بحریه

	١٩٠٠	١٩١٠	
انكلتره	٦٩٤	٨٨٢	میلیون فرانق
فرانسه	٣٧٢	٣٧٥	
جماهیر متحدهٔ آمریقا	٢٨٥	٦٢٥	
روسیه	٢٣٥	٠٠٠	
آلمانیا	١٩٠	٥٣٨	
ایتالیا	١١٧	١٩٠٩ ده (١٧٠ میلیون)	
ژاپونیا		١٩٠٩ ده (١٨٥ میلیون)	
آوستریا مجارستان	٤٥	١٩٠٩ ده (٦٦ میلیون)	

مصارف بریه

	١٩٠٠	١٩١٠	
انكلتره	١٠٥٥	٦٨٧	میلیون فرانق
روسیه	٨٨٣	١٢٨٢	
جماهیر متحدهٔ آمریقا	٦٩٤	٨٣٠	
فرانسه	٦٧٣	٨٧٢	
آلمانیه	٦٧٠	١٠٠٨	
آوستریا ـ مجارستان	٣١٢	١٩٠٩ ده (٣٥٠ میلیون)	
ایتالیا	٢٦٤	« « ٣ ،،	
ژاپونیا	٩٥	« « ٢٢٧ «	

بعض سنه‌لرك مقدار مصارفی ، هنوز یکون رسمی معلوم اولامدیغندن طولایی بوش براقلمشدر .

انكلتره‌مصارف بریه‌سنك ١٩٠١ و ١٩٠٢ یکونلری دیکریکونلره نسبةً بیوك‌برفضله کوستریورسه بوده ترانسوال محاربه‌سنك طوغریدن طوغری‌یه عادی بودجه‌یه بار اولماسندن ایلری کلمشدر . ١٩٠٤

و ١٩٠٧ سنه‌لری آره‌سنده تحدث ایتمش اولان روس ـ ژاپون محاربه‌سی ایسه ، فوق‌العاده بودجه‌لرك تخصیصاتی ایله اداره ایدلدیکندن عادی بودجه‌ده حس ایدیله‌جك صورتده اجرای تأثیر ایتمه‌مشدر.

بحریه و بریه تخصیصاتی مجموعنك ١٩٠٠ ـ ١٩١٠ سنه‌لری آره‌سنده‌کی فرقی نظر اعتباره آلندقده الك بیوك تزاید آلمانیا و جماهیر متحده‌ده تظاهر ایدییور؛ فی‌الحقیقه آلمانیا ٨٦٠ میلیون فرانقدن ١,٤٥٥ میلیونه واصل اولمش ، یعنی ٪ ٧٩,٥ آرتیرمش ، جماهیر متفقه ده ٩٧٩ میلیوندن ١,٤٥٥ میلیونه چیقمش ، یعنی ٪ ٤٩ نسبتنده تزاید ایتمشدر.

جالب نظر دقت بر نقطه دها واردر : ١٩٠١ ده انکلتره ایله ، ایکنجیلکی قازانان فرانسه‌نك تخصیصات بحریه‌لری آره‌سنده‌کی فرقك ١٩١٠ ده جماهیر متفقه و آلمانیا تخصیصات بحریه‌لریله انکلتره تخصیصات بحریه‌لرینك آره‌سنده‌کی فرقدن دها فضله بیوك اولدیغی ، یعنی انکلتره ایله دول سائره تخصیصاتی آره‌سنده‌کی فرقك کیتدکجه تناقص ایتمکده بولونماسیدر.

بریه تخصیصاتنه کلنجه : بو اون سنه ظرفنده آلمانیاده ٪ ٣,٥ ، روسیه‌ده ٪ ٣١,١ تزیید تخصصات ایتمشدر .

وثائق سیاسیه سرقتندن دولایی فرانسه‌ده محکوم اولان برنارد مه‌یمون

مه‌یمون مسئله‌سی ، فرانسه خارجیه نظارتنده اوراق سرقتی

کچن سنه بهارنده فرانسه خارجیه نظارتنده بر (اوراق سرقتی) مسئله‌سی میدانه چیقدی ، بو سرقتك بالطبع فاعلی اولمق اوزره الده ایدیلن میمون اسمنده‌کی شخصك آوروپا خارجیه نظارتلرنده و بالخاصه بزم مملکتمزده خیلی ایشنره قاریشدیغی تحقق ایتدی . بر ایکی آی قدر آوروپایی اشغال ایدن (میمون) ك غریب ترجمهٔ حالنك بزه تعلق ایدن قسمنه دائر ، اوزمان اوروپا غزته‌لرنده نشر اولونان شوشایان دقت معلوماتی قارئلریمزه عرض ایدییورز :

میمون دور سابقده استانبولده بر موسیقیشناس واسطه‌سیله داماد محمود پاشا مرحومه حلوله موفق اولمشدر. محمود پاشا اوزمانلر آوروپایه فرار تدبیری ایله اشغال ایدییوردی . میمون بو خصوصده محمود پاشایه معاونت ایتمش و موسیو شارلیه اسمنده برینك یاردیمی ایله مشار الیهی و صباح الدین بکله لطف‌الله بکی بر مسافری واپورینه ارکابه موفق اولمشدر . میمون ده بو سیاحته اشتراك ایده‌جك ایکن صوکره بوندن صرف نظر ایتمش و یانده داماد محمود پاشانك بش بیك لیرادن عبارت نقودی بولندیغی حالده قونوانسیونل ترنی ایله صوفیه‌یه عزیمت ایلمشدر. مرقوم صوفیه‌ده قومیسرلکه مراجعتله داماد محمود پاشایی تسلیمه آماده بولندیغی ، یالکز بالمقابله بر شمندوفر امتیازی اعطاسنی طلب ایلدیکنی سویلمشدر .

میمون بو تکلیفك ردی تقدیرنده عبدالحمیدك بالجمله اسرارینی فاش ایده‌جکنی بیان ایله اجرای تهدیدات‌ده ایلمشدر .

عثمانلی قومیسرینك اشعاری اوزرینه میمونك درسعادته عزیمتله اوراده بو بابده مذاکراتده بولنمسی استانبولدن بیلدیرلمشدر. فقط میمون بو مواعید دعوته قولاق آصمامش ، پارسه عزیمت ایتمشدر . مرقوم پارسده سفارتخانه‌یه کیده‌رك سفیر منیرپاشایه عینی تکلیفاتده بولنمش وبودفعه آرالرنده ائتلاف حاصل اولمشدر. میمون بو مقصدله محمود پاشانی صورت خفیه‌ده تفتیش وحرکاتنی تدقیقدن خالی قالمامش . بونك ایچون بش یوز لیرا معاش آلمشدر . میمون ومعیتنده بولنانلرك تدقیقاتی عبدالحمیده اوقدر ایی خبرلر ایصال ایتمشدرکه خاقان مخلوع لونددده بو قبیل بر خفیه ترتیباتی اجراسی ایچون میمونه ١٠٠ بیك فرانق ویرمشدر .

فقط میمون انکلتره پایتختنده هیچ موفق اولامامش وکنج ترکلردن بری خفی آژانس ترتیباتی خبر آلدیغندن کندیسی بش آی حبسه محکوم ایدلمشدر . میمون لونددده ترك محبی اولدیغی سویلنین سیر آشمیت بارتلت اسمنده کی آدمله طانیشمش ، انکلتره پارلمنتوسنده مبعوث بولنان مومی الیه مبعوثك بعض مواعیدینه مقابل عوام قماره‌سنده عبدالحمید اداره‌سی لهنده بر نطق ایرادینه موافقت ایدلمشدر . بو نطق ایراد ایدلمزدن مقدم عثمانلی سفیری واسطه‌سیله وشیفره تلغرافلرله استانبوله بیلدیرلمشدر . ٨٩٤ ده سیر آشمیتی استانبوله کتیره‌نده میمون اولمش وموی الیه ایکی آی پره‌پالاسده قالمشدر.

کرید اغتشاشی اثناسنده میمون انکلیز غزته‌لری مخابری صفتیله آتنه‌ده بولنیوردی . فقط مرقوم حقیقتده عزت پاشا حسابنه چالیشیور ، هر شی یولنده کیدیوردی . میمون قرال طرفندن قبول اولنمش وحتی کندیسنه بر نشان بیله ویرلمشدر . میمون میر آلای واصوسك آرقه‌سی صره کیتمش وواصوس کندیسنه بر حسن قبول کوسترمشدر . میمون کریددن عزت پاشایه راپورلر کوندرمش وعزت پاشانك توصیه‌سی اوزرینه والی پتروویچ پاشایه فرار ایتمسنی بیان ایلمشدر. میمون کریدده درت آی قالدقدن صوکره واصوسك یاورلرندن بری آنتریقه‌لرینی کشف ایلمش ، بونك اوزرینه کریددن چکیلمسی اخطار اولنمشدر . مرقوم کریددن استانبوله کلمش وشهرمزده آلتی کون قاله‌رق ماکدونیا مسئله‌سی حقنده رومانیا حکومتی ایله مذاکراتده بولنمق اوزره بکرشه کوندرلمشدر . فقط میمون رومانیا سرای قرالیسنه قبول اولنمادیغندن لوندره‌یه عزیمت ایتمش وایکنجی درجه حائز اهمیت غزته‌لرده عبدالحمید علیهنده مقالات نشرینه باشلامشدر . بونك اوزرینه عبدالحمید لهنده برنجی درجه‌ده غزته‌لرده مقالات نشر ایلمسی ایچون کندیسنه ییلدیزدن مبالغ عظیمه کوندرلمش وبو صورتله میمون لوندره جرائد مهمه‌سنده بعض مقالات نشر ایده‌بیلمشدر .

میمون ١٨٩٩ ده سارا برنارك تیاترو قومپانیه‌سی مدیری صفتیله ومذکور قومپانیا ایله درسعادته کلمش، بعده قومپانیه ایله مصره‌ده عزیمت ایلمشدر. اوزماندن صوکره میمون استانبوله صیق‌صیق سیاحتلر اجرا ایتمشدر . ثریا پاشانك فاتی ایله تحسین پاشانك باش کتابته تعیینی اوزرینه مرقوم یکیدن ییلدیزه قبول اولنمغه باشلامش وکندینه فیلسوف شهیرمیمونیداسك حفیدی سوسنی ویرمکه باشلامشدر . بونی اثبات ایچون تحسین بکدن تخصیصات طلب ایلمش ، فقط النه دها پاره‌لری آلیر آلماز درسعادتدن آیرلمشدر . مرقوم بر مدت صکره رفاقتنده آقتور آدالبرت ماتقووسکی بولندیغی حالده استانبوله کلمش وماتقووسکی‌یی اغفال ایله اولدجه مهم مقدارده مبالغ الده ایتمکه موفق اولمشدر .

میمون صوك دفعه اوله‌رق ١٩١٠ ده رفاقتنده کریمه‌ده بولندیغی حالده استانبوله کلمش وشریف پاشا علیهنده ایفای خدمت ایچون ادارهٔ جدیده رجالنه مراجعت ایلمشدر . فقط اسمی ییلدیزده بولنان

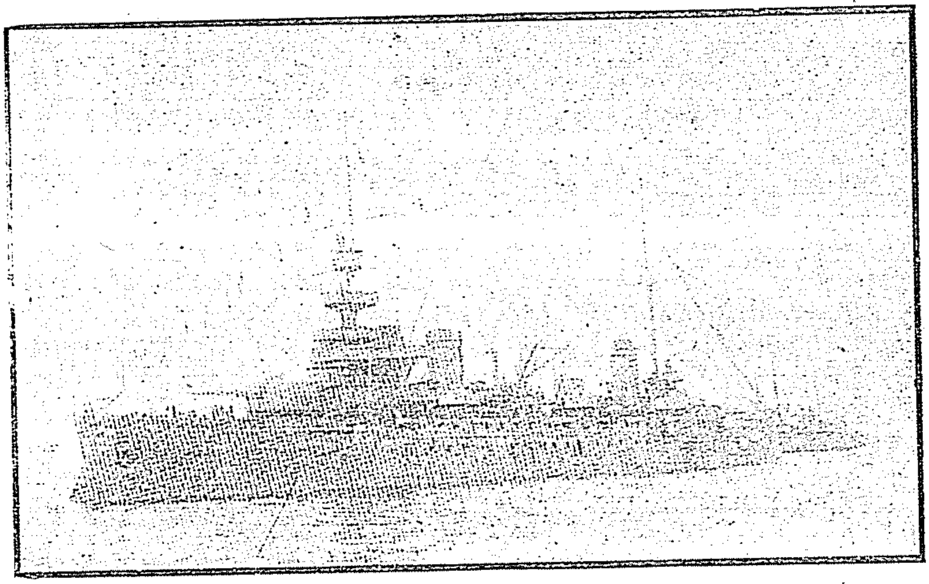

فرانسه دونماسنده آراصيرا بعض اشتعاللر اوليور . شو صوك اوچ سنه ده فرانسه بويوزدن برقاچ زرهلى غائب ايتدى . ينه بو جمله دن كچن افرنجى ايلول نهايتنده هرنه دنسه وقوع بولان براشتعال ايله ، ايچنده كى ٦٠٠ قدر مرتباتيله برلكده فرانسه نك ليبرته زرهلى قرووازورى محو اولدى . بورسم ، ليبرته نك قضادن اولكى رسميدر .

ژورناللر مناسبتيله پك زياده طانيمش اولديغندن كنديسى برودتله قبول اولنمش ، بونك اوزرينه پارسه عزيمتله اوراده يرلشمشدر .

ميمون ايام اخيره ده روسيه يه متعدد سياحتلر اجرا ايتمش و نهايت ايوينغ تايمس غزته سى مخابرى صفتيله پارسه كلمشدر . مذكور غزته ميمونه ١٠٠ فرانسز ليراسى معاش ويرمكده ايدى .

....

محكوميت قرارى

مه يمون مسئله سنى رؤيت ايده ن سن جنايت محكمه سى روئه ايله مايمونى ايكيشر سنه حبس و بيكر فرانق جزاى نقدى يه و پالليه يى ده اوچ آى حبسه محكوم ايتمشدر . محكمه جه محكومينه تفهيم ايديلن قرارنامه خلاصه سندن نقاط آتيه يى اقتباس ايدييورز :

« ٣٠ مارت ١٩١١ تاريخنده (ره نه روئه) طرفندن قونسولوس مداومى صفتيله مداوم بولنديغى خارجيه نظارتنه عائد اوراق سياسيه ميانده سرقت ايديلوب (مايمون) ه توديع ايديلن و مرقوم طرفندن ده كاتبى (پالليه) يه اثناى ليلده استنساخ ايتديريلن وثائق سياسيه ، ٣١ مارت صباحى پالليه طرفندن رنه روئه نك دوپون لوژ سوقاغنده كائن اقامتكاهنه نقل ايدلمكده بولنديغى بر صيراده ضابطه جه دردست ايدلديكى و مرقوم پالليه نك توفيقه آلنمش

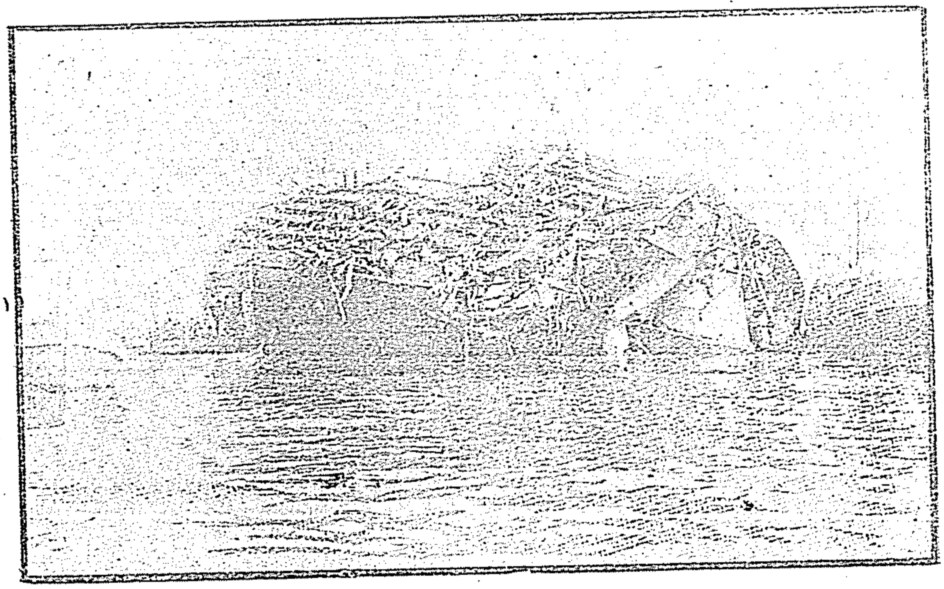

اشتعالدن صوكرا ليبرته قرووازورينك انقاضى . شو انقاض اشتعالك دهشتنى اثبات ايدر .

اولدیغی کرك اجرا ایدیلن تحقیقات اثناسنده ، کرك مستنطق حضورنده سبق ایدن افادات ایله واصل مرتبهٔ ثبوت اولمشدر ،

متعاقباً مایعونك اقامتکاهنده اجرا ایدیلن تحریاتده بو اوراقك یازی ماکنه‌سیله استنساخ ایدلمش اوچ نسخه‌سی ایله دها بعض وثائق اصلیه ومستنسخه بولنمش وبونلردن قرق ایکیسنك اوزرنده ۲ ومکرر ۲ رقملری مشاهده ایدلمش بولندیغندن بونلرك ۱ کانون ثانیدن ۳۱ مارته قدر روئه طرفندن خارجیه نظارتندن آشیریلوب نقل ایدلمش ٤۲ اوراقك صورتلری اولدیغی تحقق ایلمشدر .

مایعونك شرقده برشمندوفر امتیازی آلمق ایچون فرانسزلرله اجنبیلردن مرکب برهیئت حسابنه اجرای فعالیت ایتدیکنی روئه‌یه بیان ایله بوبابده‌کی افکار واجرا آتی مرقومه تشریح ایلدیکی ، روئه‌نك بوایشدن اغلب احتمال ۳۰ بیك فرانق برحصه آله‌جغی موعود اولدیغی ، روئه‌نك مایعونه ایشلرینی تسهیله خادم اوله‌بیله‌جك صورتده خارجیه نظارتنده‌کی موقع رسمیسنك مساعده‌سی نسبتنده اعطای معلومات وابراز تسهیلاتی وعد ایتدیکی ، مایعونك کرك دوغردن دوغرویه اجرا ایده‌جکی تعقیبات ایله ، کرك غزته‌لرله نشر ایتدیره‌جکی مقالات وبالخاصه برمدت صوکره ۱۹۱۰ سنه‌سی نهایتلرینه دوغرو ، مخابرلکی وظیفه‌سنی ایفایه باشلادیغی اجنبی برغزته‌ده انتشار ایده‌جك مستخبراتك اجرا ایده‌جکی تأثیر ونفوذدن ممکن مرتبه وفرصت ظهور ایتدکجه استفاده‌یه چالشدیغی شهودك علی‌الدرجات سبق ایدن شهاداتی ایله قانوناً موقع ثبوته واصل اولمشدر .

خارجیه نظارتجه مایعون وروئه طرفلرندن سرقت واستنساخ ایله فروخت ایدلدیکی شبهه ایدیله‌رك شدتله اجرای تعقیبات ایچون اساس اتخاذ ایدیلن اوراقك مرقومان طرفلرندن موقع فروخته چیقارلدیغی حقنده برکونا دلائل قانونیه‌یه تصادف ایدیله‌مدیکی ، اساسا بووثائقك محکمه‌جه نه کبی شیلردن عبارت اولدیغنه دائر برکونا معلومات موجود اولمادیغی ، یالکز بونلر میاننده درت دانه‌سی خارجیه نظارتنك برمکتوبنده بیلدیرلمش اولدیغندن بونلرك معلوم بولندیغی ، بناءً علیه ماهیت واهمیتی نه‌درجه‌لرده اولدیغی حقنده برقرار قطعی ویریله‌مه‌مشدر .

بوشرائط داخلنده پالليه‌نك یدنده روئه‌نك خانه‌سنه اثنای نقلنده دردست ایدیلن اوراق ایله مایعونك خانه‌سنده ۲ ومکرر ۲ مهرلریله ممهور اولوب کانون ثانیدن مارت نهایتنه قدر نقل ایدیلن اوراقك قوپیه‌لری اولدیغی ظن ایدیلن اوراقك خارجیه نظارتنده‌کی اوراق ووثائق رسمیه‌ده قاریشدیریلوب مقایسه ایدلمسنه احتیاج کورولمه‌مشدر .

مایعونه تبلیغ ایدیلن وثائق ومعلوماتك اك بویوك قسمی فرانسه‌نك شرقده‌کی بالخاصه سیاست اقتصادیه ، مالیه ، صناعیه وتجاریه‌سنه عائد بولندیغی ، بووثائقك جمله‌سی دکلسه‌ده هرحالده اك مهم برقسمی فرانسه‌نك شرقده‌کی سیاست منفرده ، مشترکه ورقیبانه‌سنه متعلق وبونلرده دیکر دولتلرکده عینی درجه‌ده یاخود آز چوق علاقه‌لری موجود اولدیغی تحقق ایلمشدر .

خارجیه نظارتنه عائد هروثیقه‌نك اساسی اعتباریله اسرارسیاسیه‌دن معدود اولوب بومناسبتله حکومتك امنیت داخلیه‌سیله علاقه‌دار بولنه‌جغی اساسی قبول ایدلمه‌مکله برابر قوپیه‌لری النديغی اکلاشیلان بواوراقده ۱۸۸٦ قانوننده اوصاف خفیه ومستوره‌یی حائز اولمق اوزره کوستریلن اوراق وثائق سیاسیه عدادنده بولندیغی آکلاشلمشدر .

بواوراق ووثائق میاننده برچوقلری ممالك اجنبیه‌ده بولنان مأمورین رسمیه‌مزك ، اوراده‌کی مأمورلرك اوصاف وحرکاتی ونزدلرنده بولندقلری حکومتك اجرا آتی حقنده تنقیداتی محتوی بولندیغی ، ینه بو اوراق ووثائق آراسنده برقسم مهمنك کرك مأمورین خارجیه‌مز طرفلرندن نزدلرنده مأموراً بولندقلری حکومتلرك افکار وآمالی ، اهالینك تمایلات عمومیه وخفیه‌سی ، بوتون بوافکار و تمایلات وتضییقات

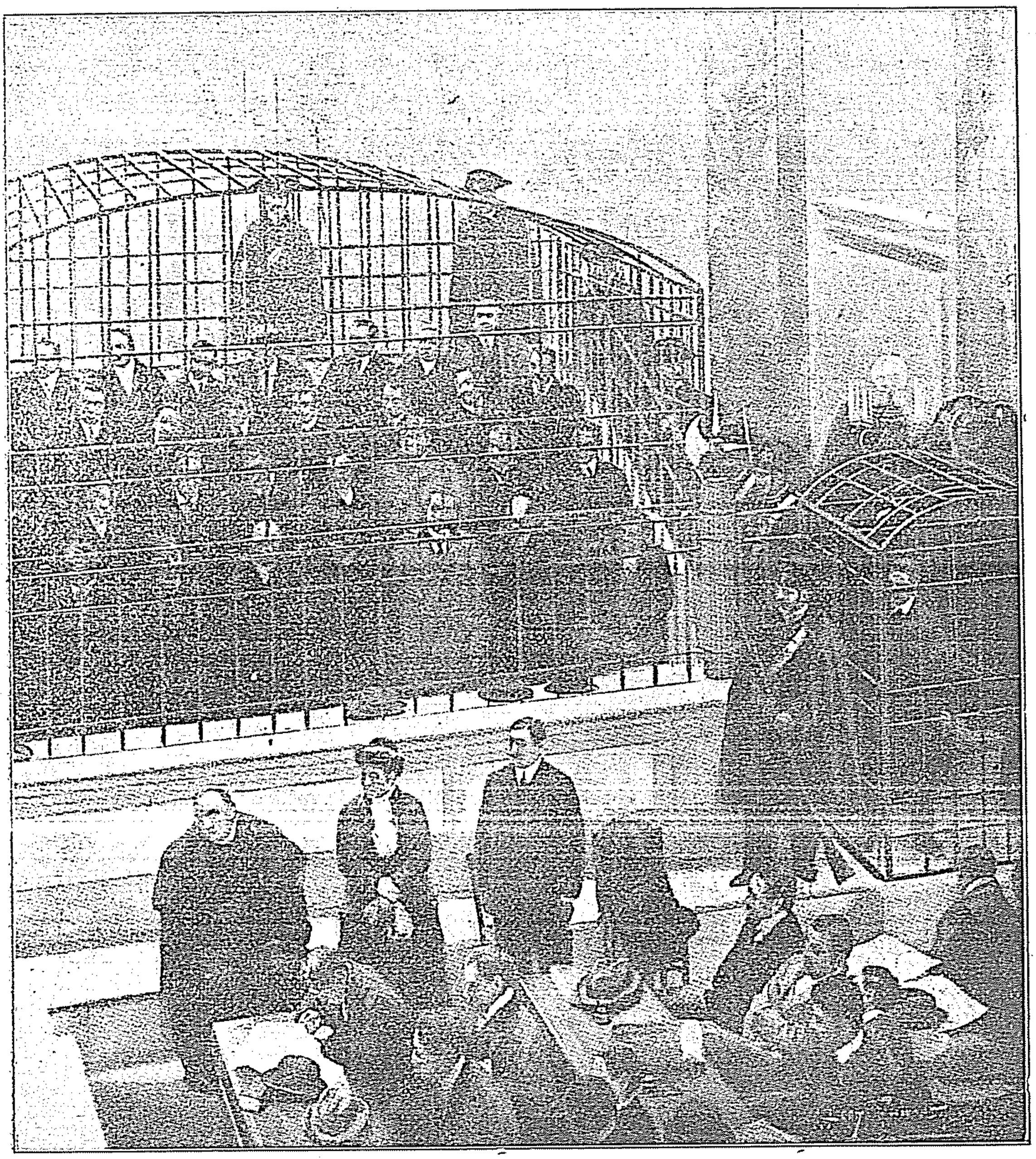

غريب بر دعوانك رؤيتى
قامورا دعواسى محكمهٔ جنايت اوكنده [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

ايچون ، كرك خارجيه نظارتمز طرفندن كندى مأمورلرينه اجرا ايديلن تبليغات ايچون اولسون، برطاقم شيلر بولنديغى وبونلردن مهم برقسمنه‌ده مايمونك بالذات ساخته براهميت سياسيه عطف ايتمش اولديغى تأيد أيلمشدر .

بو وثائقك حكومتمزك اجرا آتنده‌كى طرز حركتنى كلياً مغاير برصورتده كوستره‌رك ، مأمورين سياسيه‌مزك حسن نيتلرندن هركسى شبهه‌يه دوشوره‌رك ، فرانسه‌يى برچوق مسائلده اتخاذايلمش بولنديغى طرز حركتك تبديلنه مجبور قيله‌جق برصورتده نشر وافشاسى يولنه كيدلديكى‌ده كذلك تحقق ايتمشدر .

افعال وحركات واقعه مهم برصورتده تجزيه‌يى ايجاب ايتديره‌جك ماهيتده‌در .

روثه‌نك بولنديغى مسلكه عائد واهميتلرى آشكار بولنان برطاقم اوراق ووثائقى نشر وافشايه مجاسرتى وبونده برغايهٔ ماديه ونقديه تعقيب ايلديكى ، غايهٔ نقديه‌نك كنديسنه مايمون طرفندن موعود بولنديغى ، بوكا اساس اوله‌رق اورته‌ده برمسئلهٔ ماليه وصناعيه‌نك موجوديتى ويشين اوله‌رق مايمونك تقريباً ١٧٠٠ فرانق قدر تأدياتده بولنديغى، مايمونك مالطه‌ده تولد ايتديكى ، انكليز تبعه‌سندن وبرماضىٔ سرسريانه‌سى اولديغى وبوتون بونلردن باشقه ذكاسى ، سنى ومواعيدى سايه‌سنده‌روثه‌يى اطماع واقناعه موفقيتى ، روثه‌يه كلنجه بونك‌ده خدمت خارجيه‌يه صورت دخولى ومايمونله صورت پيداى مناسباتى ، اوراق ووثائق سرقتيله مملكتنك منافعنه اهانتده بولنه‌جغنى‌يك كوزل تقدير ايده‌بيله‌جكى ، اهميت فوق‌العاده‌سى آشكار اولان برطاقم اوراق ووثائق سياسيه‌يى برغايهٔ ماليه وصناعيه‌يه معطوفاً اجنبيلر ألنه تسليم ايلمكدن نه‌كبى محاذير تولد ايده‌جكنى دوشونه بيله‌جكى ، بواحوالك مملكتك امنيت عموميه‌سيله برابر ، مايمونك حائز اولديغى اجنبى برغزته مخابرلكى وبواوراق ووثائقك اهميتى خصوصلرينك‌ده نظر دقت واعتنادن دور طوتلماق ايجاب ايده‌جكى تحقق ايتمش وآنجق تسليم ياخود نشر وافشا ايديلن بواوراق ووثائق مياندن هيچ‌برينك فرانسه‌نك آمال وحركاتنه مخالف افكار پرورده أيله‌ين دول اجنبيه ايله بركونا علاقه‌سى بولنماديغى واصل مرتبهٔ ثبوت اولمش ومرقومان روثه ايله مايمونك حركات آنفه‌يه مجاسرتلرى هرحالده مستلزم مجازات افعالدن بولنمشدر . »

قاموررا دعواسى

ايتالياده [*] روما شهرندن ٨٠ كيلومترو مسافه‌ده كائن « ويته‌رب » قصبه‌سنده اخيراً تحدث ايدن « قاموررا » دعواسى ، يالكز ايتاليايى دكل ، بوتون آوروپايى علاقه‌دار ايده‌جك برماهيتى حائز بولنيور . زيرا بومسئله يكى يكى صفحه‌لريله عادتا رومان وقايعنى ، مسئله‌ده داخل اشخاص‌ده رومان قهرمانلرينى آنديرييور .

ويته‌رب محكمهٔ جنايتى اوكنده ده‌مير قفس ايچنده احضار اولونان ٤٥ متهمدن بعضلرى قاموررا جمعيت خفيه‌سنى تشكيل وتأسيس ايتمش ولمغله ، ديكرلرى‌ده « كواوقولو » نامنده‌كى زوج ايله زوجه‌نك قتلنده مدخلدار بولونمقله اتهام اولونيورلر .

بومسئله حقنده‌كى تحقيقات دوام ايتدكجه برچوق رذالتلر ميدان آليور ؛ بركره متهملرك كشفى وتحريسى خصوصنده امنيت عموميه مأمورلرى ايله ، ايتالياده « قارابينى‌يه‌ر » دنيلن ژاندارمه‌لر آراسنده بررقابت شديده حكمفرما بولونيور ؛ صوكره برپوليس قوميسرينك ناكهانى انتحارى ايشه قاريشيور . صوكره مدعئ عمومى كنديسى‌ده قاموررا جمعيتنه منسوب برژاندارمه‌نك اخباراتى اوزرينه اقامهٔ دعوادن استنكاف ايدييور . بوتون بواحوالدن صوكرا « آباتماجيو » اسمنده بر شخص آرقاداشلرينى اتهام ايده‌رك بوعظيم مسئله‌يه دائر برچوق افشا آتده بولونيور . بوافاداته كوره « كواوقولو » اسمنده‌كى ، قتل ايديلن ، زوج وزوجه‌نك سبب قتلى ، بونلرك قاموررا جمعيت خفيهٔ مدهشه‌سنى حكومته اخبار ايتمه‌لرى وبونك اوزرينه جمعيت اعضاسندن ٤٥ كشينك توقيف اولونمالريدر . كذلك جمعيت طرفندن ارتكاب ايدلمش برخيلى قتللرده مسئله‌يه داخلدر .

وقوع بولان افشا آته وايديلن تحقيقاته كوره قاموررا دنيلن چته هيئتى ايتاليا ايچنده‌پك زياده توسع ايتمشدر . بو جمعيتده هرصنفدن كيمسه‌لر ، حتى ، ظن اولنديغنه كوره ، برده « ويتوجى » اسمنده راهب

[*] بواثر برسالنامه اولديغندن ، اليوم دشمنمز اولان ايتاليايه متعلق حادثاتى دخى احتوا ايتمك مجبوريتنده‌در .

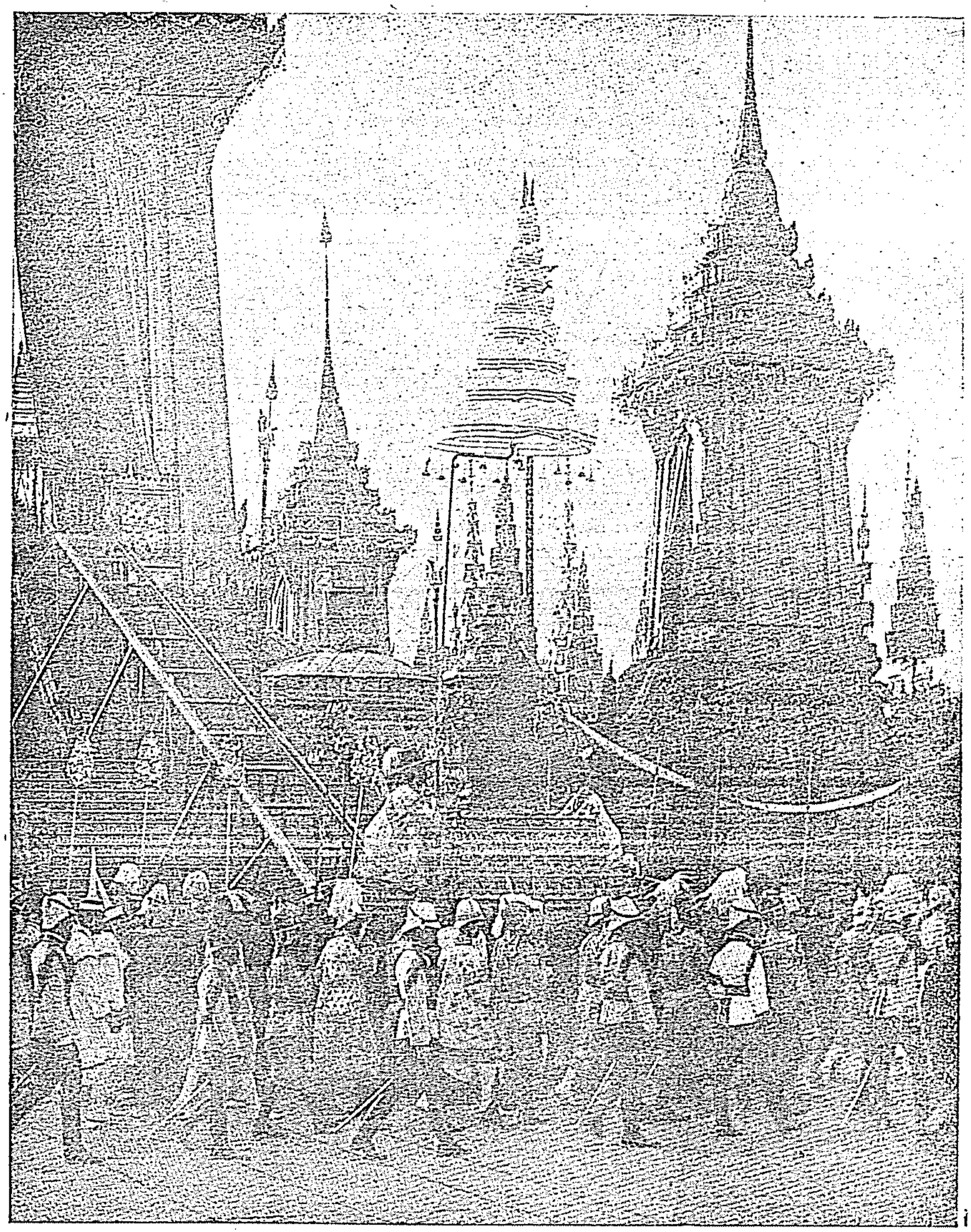

بلاد بعیده‌ده عادت‌غریبه : سیام قرالی (شولالونغ قورن) لك مراسم تدفینیه‌سی مناسبتیله
[« سیامده جسد قرالینك ترمیدی » مقاله‌سنه مراجعت]

واردر، ناپولی‌حبسخانه‌لری راهبی اولان بوذات‌ده موقوفین میاننده‌در .
مسئله‌یی اصل مشكلاته دوچار ایدن جهت ، بودعوایه قارشی حاكملرك عادتا غره‌و اعلان ایتمه‌لریدر .
كچن‌افرنجی مارتك ٢ سنده محكمه حضورینه كلن بومسئله‌نك‌لااقل‌برایكی‌سنه‌دوام ایده‌جكی تخمین اولونیور .
بوسببله ژوری هیئتنه داخل اولان تجار واصنافدن هیچ كیمسه ، بوقدر اوزون سوره‌جك بردعوایه
كیروب وقت غائب ایتمكی ایسته‌مه‌یور. دیكر طرفدن قاموررا جمعیتنك اورته‌لغه ویردیكی قورقوده بوبابده
اجرای تئثیر ایله‌یور : بو سببلرله حكومت بر ژوری هیئتنی طوپلایه‌بیلمك ایچون دفعاتله دعوتنامه‌لر
كوندردیكی حالده پك آز كیمسه اجابت ایدییور.

يكى مؤسس پورتكيز جمهوريتنده پاپاسلره قارشى حركات : « پورتو » نه‌وه‌كى « دون آنتونيو بارروزو » نك ليزبونده محكمه حضورينه سوقى

[آوروپاده‌پاپاسلرك، على الخصوص قتوليك پاپاسلرينك افكارحريتپرورانه‌يه نه‌قدر معارض اولدقلرى ، هركسك فكر وقلبنى تفتيش ايتمك ايسته‌دكارى معلومدر . پورتكيز جمهوريتنك تأسسندن صوكره‌ده بواسكى مسلكلرنده دوام ايتمك ايسته‌ين پاپالرله حكومت آراسنده طبيعتيله برجدال تولد ايتمش ورهبان عليهنده تعقيبات قانونيه اجراسنه باشلانلمشدر .]

متهملره كلنجه : اونلرغايت مستريح كورو-نيورلر. وبه‌يله برايشده مدخللرى اولديغنى انكار ايتدكدن باشقه حتى « قاموررا » نك وجودينى ده شدتله انكارايله‌يورلر. بونلرك حال وطورلرى جداً جالب دقتدر . بويوك ده‌مير قفس ايچنده‌كى اشخاص متهمه‌نك بعضلر-ينك چهره‌سنده بر سكون وسادكى. بعضلر-نده نشئهٔ وشطارت كورونيور . حتى بعضلرى پك كبار طورلى كيمسه‌لردر . كوچوك قفسه كلنجه بونده مخبر «آباتماچيوز» دوريبور.

آووقاتلرك اوطور-دقلرى صره‌لرك يانندەده راهب ويتوجى اوطور-يور . قلب خسته‌لغندن مضطرب اولان بوذات پك بى‌مجال كورونيور .

بوقاريشيق مسئله‌نك صوكى حالا معلوم دكلدر .

سيامده جسد قرالينك ترميدى

تاريخ وفاتندن تام ١٤٤ كون صوكره ، - كچن سنه‌كى سالنامه‌مزده وفاتندن بحث اولونان - سيام قرالى (شولالونغ قورن) ك موميالانمش اولان جسد قراليسى ، ممالك شرقيه‌يه خاص بر طنطنه وحشمت ايله عصرلردن برى رعايت‌ايديلن براصول تشريفات‌پرورى‌يه تبعاً وعموم افراد عائله‌سنك حضورنده راسمهٔ ترميدك اجراسى ايچون موقع مباركه نقل ايدلمشدر .

پك نافذ بركونشك شعاعاتى آلتنده وتام وقت ظهرده بوموطنطن آلاى طوپ صدالرينى متعاقب يوله قويولمشدر . شوپه‌نك مارش فونه‌برى نك بوراده جداً پك غير منتظر اولان بر يأس اشتكا نغمه‌لرنى اطرافه صاچان باندوپى سراى محافظلرى ومناديلر تعقيب ايدوب اللرنده‌كى تبسى شكلنده‌كى دفلرله رجال

ووکلای دولته یول کوستەرییورلر . آرقەدە صاری برکوملکله تلبس ایتمش اولان رئیس روحانی نك اطرافنی شمسیه طاشییانلر آلمشدر . رئیس روحانینك آرقەسندن کلن و (شولالونغ قورن) ك مومیالانمش جسدینی حاوی آلتون وازونك موضوع بولندیغی آرابەیی ایکی‌یوز سیاملی طاشییور ؛ آرابەنك یاننده ، برر آلتون ایشلمەلی بیاض البسه کیینمش اولان شهزادەلردن (بەچاتون) و (سونغ فا) دیزچوکمش ، پرخشوع واحترام طوریبورلر . آرابەنك آرقەسندەدە حکمدار حاضر ، حشمتلو (ماهاوا جیراووود) جنابلری مشیر اونیفورمەسنی لابس اولارق کلیور ، خاندان قرالی افرادی ودول معظمه سفراسی‌دە کندیسنی تعقیب ایدییورلر . هرطرفدن یوکسه‌لن دعالر آفاقده طنین انداز اولورکن ، شولالونغ قورنك الك زیاده سودیکی اوغلی (اسادانغ) ـ بودیست عادتنه امتثالاً ـ برآلتون تپسی اوزرندن آلدیغی پرنج دانەلرینی حضاره توزیع ایدییور... مراسم کمال بطائت وحشمت ایله اقشامه قدر دوام ایدەر . غروب شمسدن صوکره ، قرال مردیوەنك باصامقلرنی طیرمانیر .. وکندی الیله اودون یغینه آتش ویریر .. حشمتلی پدرینك رماد قرالیسی آنجق ایرتسی کونی کمال حرمت وتقبیل ایله طوپلانیر . (ماهاپراسات) معبدینه نقل ایله اعصار مستقبلەیه یادکار براقیلیر ...

روسیه حقنده صوك برایستاتستیق

کچن سنه نشر اولنان بر ایستاتستیق جدولی موجبنجه بوکون بتون روسیەدە یوزقرق قومدن متشکل اولمق اوزره یوزالتمش میلیون اهالی موجوددر . اهالیٔ مذکورەنك یوزسکز میلیونی اوروپا قسمنده ، اون‌برمیلیون قافقاسیەدە ، یدی میلیونی سبیریاده ، سکز میلیونی آسیای وسطاده ، اوچ‌میلیونی فنلاندیاده بولنمقدەدر . بونلرك (٨٧) میلیونی روس ، سکز میلیونی لهلی ، بش‌میلیونی موسوی ، درت میلیونی قیرغیز ، درت میلیونی تاتار ، ایکی میلیونی فین ، ایکی میلیونی نمچه ، ایکی میلیونی لیتووالی ، برر میلیوندن عبارت اولان باشقیر ، لاتیش‌کورجی ، وارمنی قوملریدر . بوحسابه کوره (یعنی روسیه حکومتنك رسمی سوزینه ایناتمق لازم کلیرسه) روسلر ، مجموع اهالینك یوزدەآلتمش آلتی قسمنی تشکیل ایلمکدەدر .

روسیه اهالیسنك مذهبجه تقسیماتی بروجه آتیدر : طقسان میلیونی اورتودوقس ، بریجق میلیونه قریب قسمی ارمنی (غریغوریان) ، اون برمیلیونی قاتولیك ، درت میلیونی موسوی ، برمیلیونی پت‌پرستدر . واون میلیونی مذاهب سائرەیه منسوبدر . (بو حسابده مسلمانلره عائد بررقم یوق) .

روسیه اهالیسنك یوزده سکسان آلتی بچق قسمی کویلرده ویوزده اون اوچ بچق قسمی شهروقصبەلرده اقامت ایتمکدەدر . بتون روسیەدە مکاتبك مقداری یوزاون اوچ‌بیك اولوب مداوم طلبەسی آلتی میلیون سکزیوز قرق بیك یدی یوزدر .

روسیه اهالیسنك عمومیتله آنجق یوزده یکرمی برقسمی اوقویوب یازمق بیلیر . بناءً علیه مملکت مذکوره معارفجه پك‌زیاده محتاج ترقیدر . هرنەقدر پترسبورغ ، موسقوه ، وفنلاندیا قطعەلری معارفده مترقی‌ایسەلرده معارفی پك کیروده قالمش برچوق ولایات موجوددر . روسیەدە یکرمی بیك نفوسه برخستەخانه اصابت ایتمکدەدر . تصرف صندوقلرینه پارەویرنلرك مقداری آلتی میلیوندن‌فضله اولوب بونلرك اوچ بچق میلیونی شهر وقصبه اهالیسندندر ، تصرف صندوقلرینه الك زیاده پاره ویرنلر مأمورین حکومتدر .

انکلترەنك قرق سنەدەکی ترقیاتی

انکلترەنك صوك قرق‌سنه‌ظرفنده احراز ایتدیکی‌ترقیات‌عظیمەیی مبین اخیراً بررساله نشراولونمشدر . بورسالەدن زیردەکی ارقامی اقتباس ایدییورز :

١٨٧١ سنه‌سنده‌انكلتره‌نك‌نفوسی (٣١,٦٠٠,٠٠٠) راده‌سنده ایكن ١٩١٠ ده (٤٥,٥٠٠,٠٠٠) ه بالغ اولمشدر . واقعا اووقتدنبری‌تولدات تدریجاً آزالمشسه‌ده بوكا مقابل‌وفیات‌دخی حس اولنه‌جق مرتبه‌ده تناقص ایلمشدر . ١٨٧١ سنه‌سنده وفات ایدنلرك عددی بیكده (٢١٥) راده‌سنده ایكن شیمدی بونسبت (١٣٩) ه انمشدر . بوده انكلتره‌ده حفظ الصحه قواعدینه اسكیسندن فضله رعایت ایدلمسندن ومسكرات استعمال ایدنلرك عددی سنه‌دن سنه‌یه تنزل ایتمسندن ایلری كلیور . فقط ثروت ورفاه عمومینك دخی بونده خیلی دخل وتأثیری واردر . ثروت عمومیه‌نك تزایدینه اك بلیغ دلیل اخراجاتك آرتمسیدر .

قرق سنه اول انكلتره‌دن ایكی‌یوز یكرمی اوچ میلیون لیرالق امتعه اخراج ایدلدیكی حالده شیمدی درتیوز اللی میلیون لیرایه یقین اموال خارجه سوق اولنیور .

انكلتره بایراغی آلتنده بتون ابحارجهانده بوندن‌قرق سنه مقدم سیروسفرایدن سفائنك حجم استیعابیسی بش میلیون یدییوز بیك طون راده‌سنده ایكن ـ حجملری بشیوز طوندن آشاغی اولان اوفاق كمیلر بوكا داخل دكلدر ـ شمدی اونبر میلیون آلتیوزبیك طونه بالغ اولمقده‌در .

یالكز لوندره‌ده‌كی بانقه‌لر ١٨٧١ ده درت میلیون سكزیوز اوتوزبیك لیرالق صاف برتمتع الده ایتدكلری حالده كچن سنه بوتمتع اون‌بش میلیونه بالغ اولمشدر . انكلتره‌ده بتون بانقه‌لرك تمتعات صافیه‌سی ١٨٧١ ده طقسان درت میلیون لیرایه وكچن سنه ایسه یوزسكسان طقوز میلیون لیرایه بالغ اولمشدر .

قرق سنه اول ارباب فقرو ضرورتك عددی بیكده (٣٩٤) ایكن بونسبت شمدی (٢٥٠) یه انمشدر . الیوم موقع اقتدارده بولنان لیبراللرك انكلتره‌ده فقرو ضرورته نهایت ویرمك عزم قطعیسنده بولندقلری معلومدر . یالكز بوسنه‌كی بودجه‌یه حقیقةً محتاج اعانه برحالده بولنان فقرانك تأمین معیشتی ایچون ایكی بچق میلیون لیرایه قریب برمبلغ قونمشدر .

حكومت بوندن بویله انكلتره‌ده نه‌قدر عمله وارایسه جمله‌سنك حیاتنی سیغورطه‌یه قویه‌جقدر . بوصورتله‌برقضا ویا وفات وقوعنده عمله صنفنه منسوب هیچ كیمسه احتیاج ایچنده قالمیه‌جقدر .

قبریسده نفوس

١٩٠١ سنه‌سنده قبریس جزیره‌سنده ٥١٣٠٩ ی مسلم و ١٨٥٧١٣ ی غیر مسلم نفوس اولوب ١٩١١ سنه‌سنده اجرا قلنان تحریر نفوسده (٥٦٣٣٥) مسلم و ٢١٧٥٢٢ غیر مسلم نفوس بولوندیغی قبریس جریدهٔ رسمیه‌سنده كورلمشدر .

كنج هندلیلر

انكلیز غزته‌لرندن :

اوته‌دن‌بری هندستانده وبالخاصه‌هندستانك بنغاله‌ایالتنده انكلیزلر علیهنده برجریان باشلامش‌وكیتدكجه توسیع دائره ایتمكده بولنمشدر . بواحوال انكلتره‌نك نظر دقتنی جلب ایلدیكی حالده هندستانده‌كی انكلیز مأمورلرینك بوكا نهایت ویرمكه موفق اوله‌مامالری جداً شایان تأسف برقضیه تشكیل ایتمكده‌در .

كنج هندلیلر ـ بنغاله‌بت‌پرستلری ـ هرفرصت دوشدكجه انكلیزلر علیهنده‌قیام‌وعصیان ایتمكی كندیلرینه بروظیفهٔ وطنیه عد ایدرك كاه انكلیزلری اولدیرمك ، كاه‌آنلری معناً ومادةً متضرر ایلمك ایچون وسائل

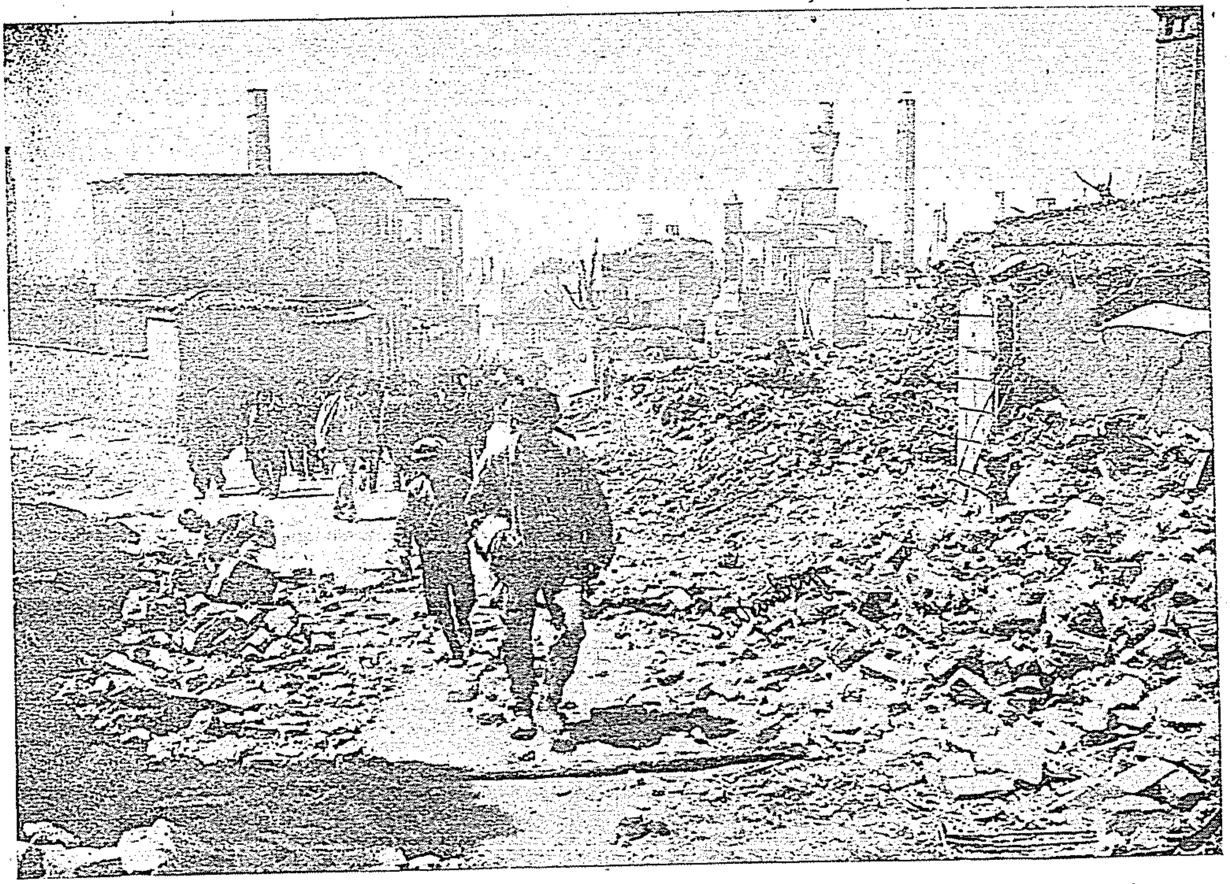

استانبول حریق مدهشی بقایای خرابیسندن : [۱۰ تموز ۱۳۲۷ تاریخنده مرجان جوارنده برخانه‌دن قضاءً ظهور ایدن بویانغین تا یکی قپویه قدر اوزانه‌رق ۴۰۰۰ راده‌سنده خانه‌نك احتراقنی و بیکلرجه عائله‌نك سوقاقلر اورتاسنده قالماسنی موجب اولمشدر . کچن سنه استانبول ایچون حقیقةً بر یانغین سنه‌سی ایدی دینه‌بیلیر . بوبویوك یانغیندن باشقه برده بالاطه یانغین چیقه‌رق اوراده‌ده برابکیوزخانه یاندی. بویانغینلر ، استانبول احوال اقتصادیه‌سنی برباد ایله‌دی؛ زیرا ذاتاً اولکی سنه چیرچیر حریقی اولمشدی . برده یانغینلرك وقوع بولدیغی یرلرده مقیم عائله‌لرك اکثری مأمورین واصنافدن اولوب ذاتاً کندی یاغلریله بیك مشکلاتله قاورولان بوعائله‌لرك اولرینك یانماسی کندیلرینی سفالته آتدی ؛ برطرفدن‌ده اعلان حریتدن بری استانبولك نفوسی تزاید ایتمکده اولماسندن‌دولایی ذاتاً غیرکافی‌اولان کرالق‌خانه‌لربرقات‌دها آزاله‌رق بدلات‌اجاره ٪ ۳۰ — ٪ ۵۰ آرتمش، فاحش‌برراده‌یی بولمشدر]

متعدده‌دن قولایقله استفاده ایدییورلر . حکومتك هردزلو وسائل وتشبثات جدیه‌سنه رغماً هندلیلر سلاح قاچیرمغی ، پاره غصب ایتمکی ، پوسته صویمغی ، آدم اولدیرمکی اوقدر ماهرانه اجرا ایدییورلرکه بوجرأت ومهارتلری هرکسی حیرتلره دوشیرییور .

ازجمله ایلولك آلتیسنده کلکوته‌یه تابع (مانك کنج) قصبه‌سنه کنج هندلیلردن قرق کشی مسلح اولدقلری حالده قایقلرله کله‌رك قصبه‌یه آنی برصورتده هجوم ایتمشلر وبرقاچ دکان مستثنا اولدیغی حالده‌بتون چارشویی - برچوق نقود وبانقنوطی آلمق صورتیله - صویمشلر وپوسته مأمورینی جرح وتلغراف‌تللرینی کسوب تکرار قایقلرینه راکباً برسمت مجهوله فرار ایلمشلردر . بوایشلری یاپانلر انکلتره اداره‌سی علیهنده

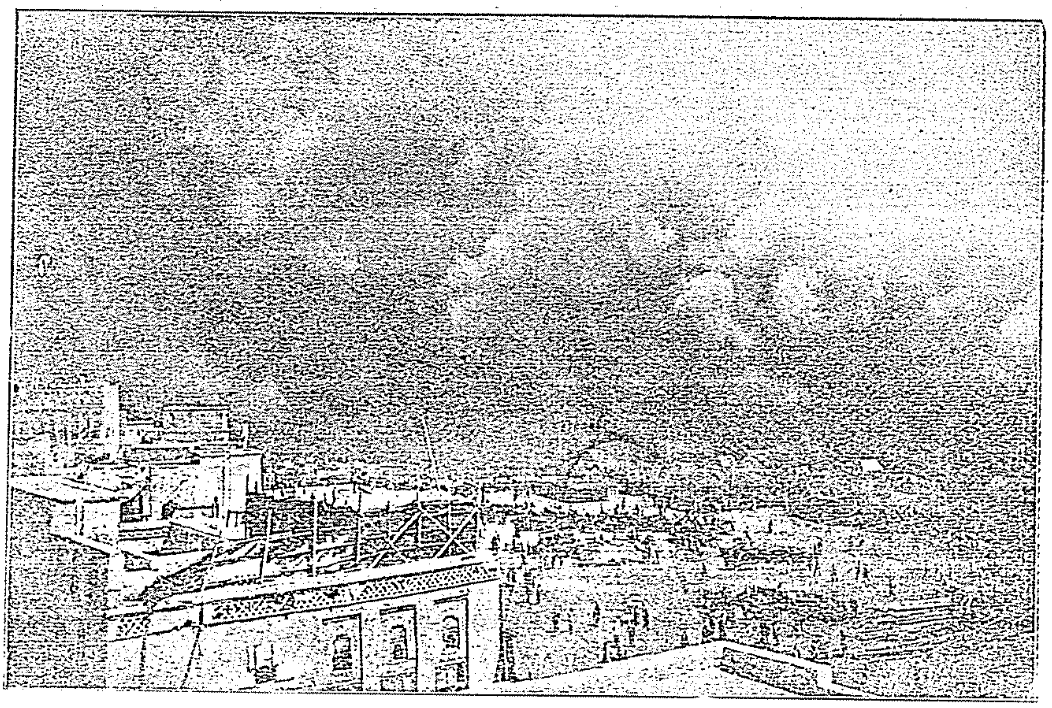

حديده‌ده بر حريق مدهش : كچن تشرين اول ظرفنده وقوعه كلن بو حريقده ٦ بيك قدر « عريش » تعبير اولنان يرليلرك قولوبه‌لرى يانمشدر .

بولنان كنج هنديلردركه بونلر هيچ برشيدن قورقمورلر . اصل غريبى بونلر عوام طاقمندن اولميوب جمله‌سى سنه‌لرجه مكاتب عاليه‌ده تحصيل كورمش علوم وفنونه واقف آدملردر .

بو كنجلر بتون ياپدقلرى بولمزلقلره وطنپرورلك نامى ويرمكده‌درلر كنج هنديلرك مقصدى اوروپا كنج هندستانى انكلتره‌نك الندن آلوب بيوك برجمهوريت تأسيس ايتمك وپورتكيزلىلركبى اعلان استقلال ايلمكدن عبارتدر .

قادينلره دائر

نوروچ پارلمنتوسنده ايلك قادين مبعوث

نوروچ مجلس مبعوثانى اعضالغنه انتخاب ايديلن مادمازل (روغستاو) كچن سنه ايلك دفعه اوله‌رق مجلس مذكورده اثبات وجود ايتمشدر . مذاكراته اشتراك ايلديكى صرده رئيس طرفندن برنطق ايراد اولنمش وبتون اعضا طرفندن قائماً استماع ايدلمشدر . رئيسك نطقى بروجه آتيدر :

« محترم مبعوثلر !

بوكون . مارتك اون يدنجى كونى . مملكتك تاريخى ايچون اونوداماز بركوندر . چونكه ايلك دفعه اوله‌رق برقادين ملت وكيلى صفتيله مجلس مبعوثانه داخل اوليور . قادينلرك مبعوثلغنه تعيينى مناسب اولوب اولماديغى حقنده آرا وافكار هنوز منقسم اولمغله برابر بو حادثه غايت شايان تذكار ومهمدر . فقط بن بوتجددك مملكتمزه شرف بخش ايده‌جك برماهيتده اولديغنى ، ازمان آتيه‌نك وتاريخك تصديق واعتراف ايده‌جكنه قانعم . بوتجدد مملكتمز ترقياتنه خدمت ايتديكنه و آتيده ايده‌جكنه بردليلدر . »

مادمازل (روغستاو) مذاكره‌نك ختامندن صوكره مجلسده كنديسنه فوق‌العاده برحسن قبول كوستردیكنی غزته‌جيلره بيان ايتمشدر. مومى اليهايه آمريقا وآوروپانك همان هرطرفندن متعدد تبريك تلغرافلری كلمشدر.

* * *

غزته‌لر استقهولم شهرنده كچن سنه انعقاد ايدن حقوق نسوان قونغره‌سندن بحث ايتديلر . قونغره‌نك مذاكراتنه افرنجى حزيرانك اون بديسنده ختام ويرلدى . بو قونغره حقنده براز معلومات طوپلامغى، قادينلرك نه صورتده اوغراشدقلرينى ، تشبثلرينى ، غيرتلرينى نه‌درجه‌يه واردیردقلرينى اكلامق ايچون ، فائده‌دن خالى بولمايورز .

بركره بو قونغره‌دن قادينلرك قوتى اكسيلميوب آرتمقده اولديغى اكلاشيلدى . فرانسز قادينلرى حقوق نسوان مدافعاتنده قادينلر ايچون حقوق سياسيه‌نك استحصا

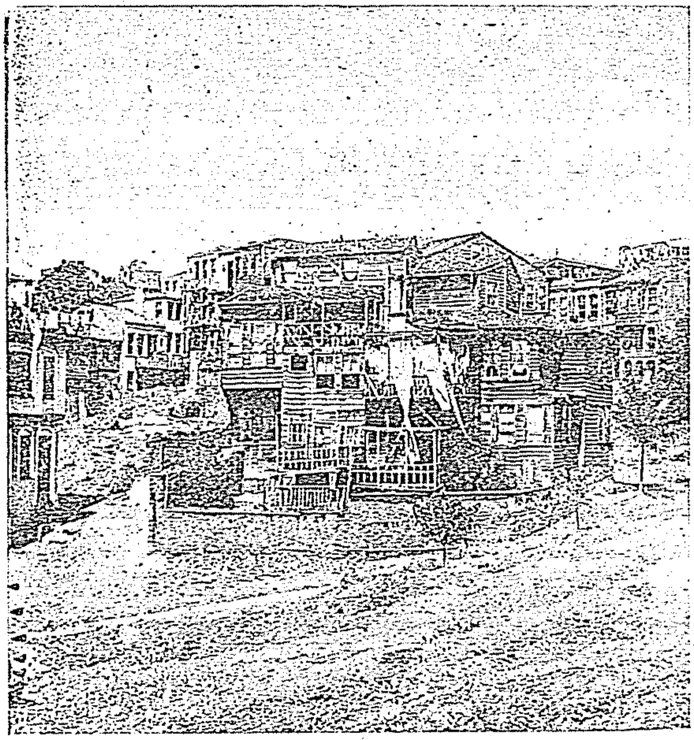

كچن سنه ياز نهايتلرنده تكرار ظهور ايده‌ن قوله‌رادن دولايى هدم واحراق ايله ساكنلرى باشقه يرلره نقل اولونان خاصكويده كائن قوله‌را منبعى اولر [ساكنلرنده‌كى سفالتى خارجى منظره‌سنى كوستره‌ن بو خانه‌لرده اكثريتله موسوى عائله‌لرى اقامت ايتمكده ايدى .]

لنده ديكر ملتلر نسوانى قدر ايلرى‌يه وارمامقده ايديلر . حالبوكه اسوج قادينلرينك همتيله پك پارلاق اولديغى سويله‌نن استقهولم قونغره‌سنه فرانسه‌دن مرخص اوله‌رق سكز قادين كيتمشدر .

قونغره استقهولمده ، بويوك اوتلك واسع صالوننده انعقاد

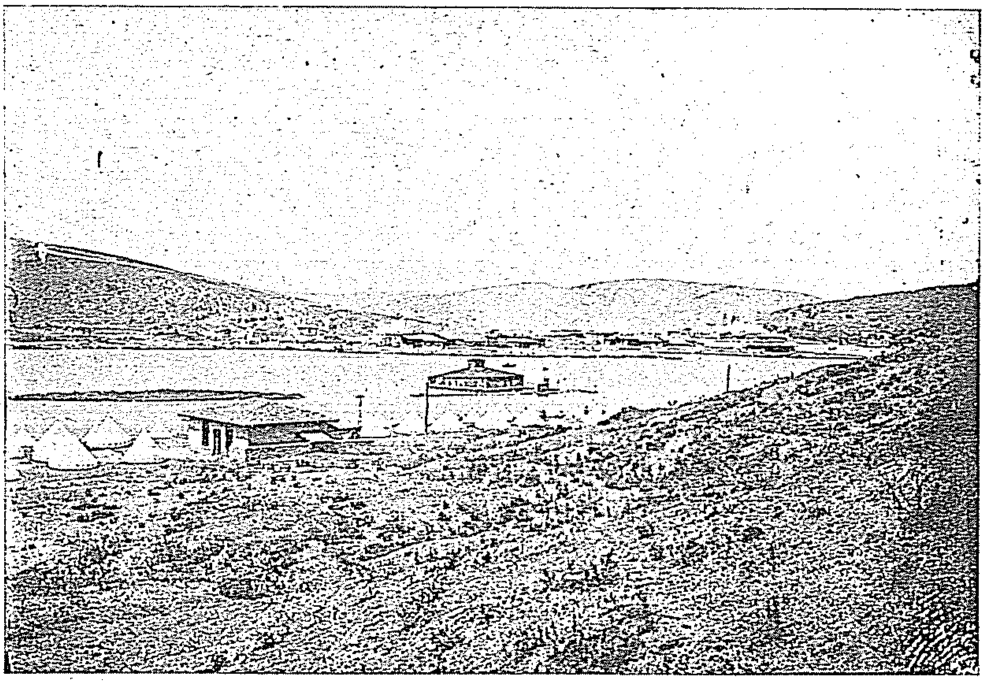

استانبول قوله‌راسنه قارشى حرب فنى ، خاصكويه نقل اولونان قوله‌را مصابلرينه مخصوص قره‌اغاجده خسته چاديرلرى

کچن سنه آغستوس طرفنده، روسیه‌ده کیه‌ف شهرنده اختلالجیلردن باغروف طرفندن رووولوه‌رله قتل ایدیلن باش وکیل موسیو استولیپین

[موسیو استولیپین روسیه اختلالجیلری طرفندن برقاچ دفعه تهدید ایدلمش، فقط بونلره آلدیرمایه‌رق ادارۀ شدیده‌سنده دوام ایله‌مکده بولنمش ، سرت ومتین طبیعتلی برآدم ایدی . کیه‌ف شهرنده چار شرفنه ویریلن تیاترو‌ده بولوندیغی صیراده معیتنه ویراش اولان باغروف طرفندن رووولور قوشونیله قتل ایدلمشدر]

روسیه باش وکیلی استولیپنی قتل ایدن باغروف

[مرقوم روسیه‌نك ضابطۀ خفیه‌سنه منسوب وکیه‌ف پولیس مدیرینك امنیتنی حائز بولو نیوردی . کندیسی اصلاً موسوی اولوب روسیه اختلالی قومیته‌سی موقته‌سی امرکزی طرفندن مأمور ایدلدیکی وظیفه‌سنی ایفا ایله موسیو استولیپینی قتل ایتمش وکندیسی صلباً اعدام اولونمشدر]

ایلمشدر . اسوچك واپسال دارالفنونده‌کی طالبات ، قونغره ترتیباتنه نظارت واعضای محترمه‌سنه خدمت ایتمشلردر. قونغره‌ده آلمانیادن ، انکلتره‌دن،فرانسه‌دن ، روسیه‌دن ، اوستریا ومجارستاندن، بلغارستاندن، جنوبی آفریقادن، آوسترالیادن ، آمریقادن، یکی زه‌لاندادن برقاچ یوز قادین حاضر بولونمشدر. حکومات متفقۀ آمریقادن کلمش اولان مادام که‌ره‌ت های ، نسوان قونغره‌سی اعضاسنه آمریقاده عددی ۸۹۰ راده‌سنده اولان قادین قلوبلرینك سلامنی تبلیغ ایلمشدر . یالکز نویورق شهرنده ۲۰۰ قادین قلوبی واردر . حکومات متفقه‌دن بش حکومت قادینلره حق انتخاب ویرمشدر . آمریقا مرخصلری آره‌سنده بولونان مادموازل « آننا شاو » ك آمریقاده ، رهبان سلکنده بولونان اوچبیك قادینك منتخبی اولمق اوزره قونغره‌ده بولونمه‌سی شایان اهمیت کورولمشدر ،

انکلتره‌ده هردرلو وسائط ایله قادینلرك حق انتخابه مالکیتنه چالیشان قادینلر نامنه، « بویوك بریتانیا نسوانی اتحاد سیاسی وملیسی » عنوانی التنده‌کی هیئتك مرخصه‌سی اوله‌رق قونغره‌ده بولنان قادینلر برقاچ سنه‌دن بری نه کبی تشبثاتده بولوندقلری حقنده معلومات ویرمشلردر .

انکلتره پارلمنتوسی اعضاسندن میستر « فلیب شودن »ك زوجه‌سی میسترس « فلیب شودن » هنوز اوتوز یاشلرنده برکنج قادین اولدیغی حالده قونغره‌ده کرسی خطابته چیقه‌رق حاضر بولونانلری مجلوب ومفتون ایده‌جك برجاذبه ، بر طلاقت ایله اوزون برنطق ایراد ایتمش ... خطابتده بودرجه اقتدار ، زمانه‌ده آنجق فرانسه خطباسنده کوروله بیلیر دیيورلر ...

انکلیز سوفراژه‌تلرینك استحصال حقوق ایچون وسائط قانونیه دائره‌سندن چیقدقلری‌ده قونغره‌ده واضحاً سویلنمشدر .

استقهولم قونغره‌سنك پك اعتدالكارانه وعاقلانه حركت ايتديكنه برمثال : انكلتره باش وكيلى موسيو آسكويتك حقوق نسوان طرفدارانه شدتله مقابله‌سنه مبنى موسيو آسكويتك حركتنى تعييب ايدر بر قرار اتخاذينى قونغره‌ده‌كى قادينلردن برى تكليف ايتمش اولديغى حالده بو تكليف ، قونغره‌نك پروغرامندن خارج كوروله‌رك قبول اولونمامشدر .

قادينلرك بوتون سياسى فرقه‌لره قارشى بيطرف بولونمه‌لرى تكليفى ايسه قبول اولونمشدر .

انكلتره قادينلرينك تأمين استحصال حقوق ايچون فكر ومقصد اوغورنده درّۀ قانوندن چيقمه‌لرى بحثنده ذكر اولونان مثالره ، بوطرز حركتدن بر نتيجه‌يه دسترس اولوب اوله‌مامق بحثنه كلنجه : بو خصوصده دينلمشدركه : انكلتره‌ده بر طاقم قادينلر ، كندى رأيلرى اولمقسزين وضع ايدلمش اولديغى ايچون ، رسوم وتكاليفك تأديه‌سندن استنكاف ايديورلر . بونلر ميانده بولونان وجنرال « فرنچ »ك اوز همشيره‌سى اولان مادام « دەسپرو » ويركو اداره‌سى طرفندن خانه‌سنده‌كى بوتون اشياسنك صاتلماسنه قاتلانمش ، فكرندن دونمه‌مش ... وقتيله « جون همدن » ، پارلمنتونك قرارينه اقتران ايتمه‌مش اولديغى ايچون كنديسندن طلب اولونان ، برتك انكليز ليراسندن عبارت اولان رسمى ويرمه‌مش ، بوده انكلتره‌ده بويوك براختلاله ، قراللك تختندن محروميتنه مبدأ اولمش اولديغى‌ده قونغره‌ده برخاطره اوله‌رق ذكر ايدلمشدر .

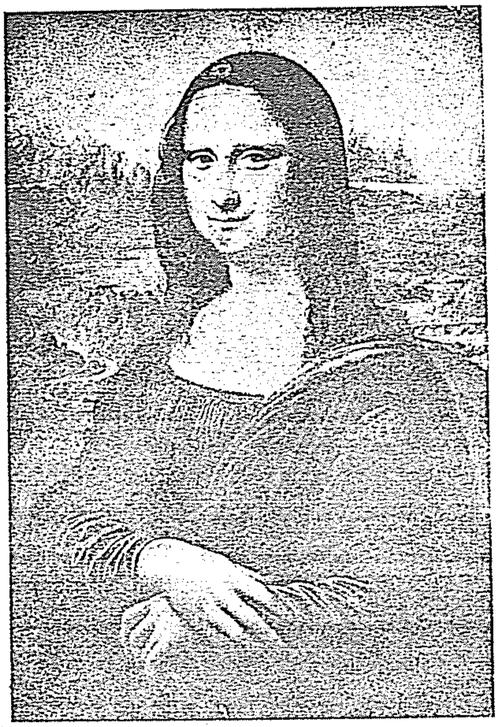

(لەئونارد دووه‌نچى) نك (ژاوند) عنوانلى تابلوسى

[تا برنجى فرانسوا زماننده ١٢ بيك فرانغه صاتين آلنان بو قيمتدار تابلو كچن اغستوس طرفنده پارسده لوور موزه‌سندن سرقت ايدلمش وهرطرفده اجرا اولونان تحريات شديده‌يه رغماً بولنامامشدر]

* * *

قادينلرك برموفقيتى

قريستيانيادن وارد اولان معلوماته نظراً اوراده‌كى مجلس نظار قادينلرك مأموريت رسميه الدانده بيلملرينه مساعد برقانون لايحه‌سنى پارلمنتويه توديعه قرار ويرمشدر . بوقانون لايحه‌سى موجبنجه قادينلر شوراى دولت ، ديپلوماسى ، مسلك عسكرى وروحانيدن ماعدا مأموريتلره داخل اوله‌بيله‌جكلردر . ١٩١١ سنه‌سندن اعتباراً معارف تشكيلاتنك هردرجه‌سنده بولنمغه قادينلرك حقى واردر .

* * *

آلمانياده قادينلر

آلمانياده ترتيب ايدلمش اولان صوك استاتستيقلرده ، قادينلرك اركگلرن پك فضله اولديغى بولنده‌كى انديشه‌لرك نابمحل بولونديغى ، بو فرقده اوته‌دن برى موجود اولان ٨٠٠،٠٠٠ نى تجاوز ايتمديكى كورولويور : يعنى ٤٠ اركگه مقابل ٤١ قادين !..

بونده تلاشه ذکر برشی یوق .. اساساً موجود اولان قادینلرك یوزده ۹۰نی ازدواج ایدییورلر. جای مراق اولان نقطه بشقه‌در: آلمانیاده .نوزادلرك دها چوغی علی‌السویه ارکك ایسه‌ده ، بو فرق صوکره‌دن صوکره‌یه ، ده وفیاتك ارکك چوجقلرده قیز چوجقلرککندن فضله اولماسندن تولد ایدییور !..

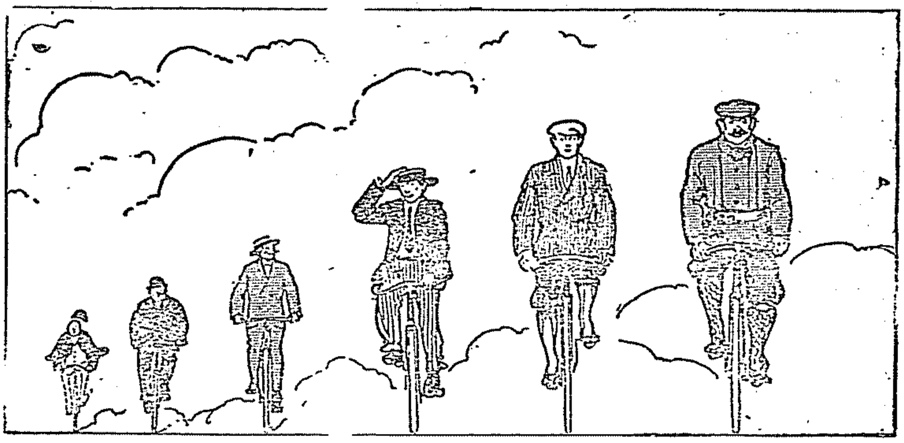

١٩١٠	١٩٠٨	١٩٠٤	١٨٩٩	١٨٩٧	١٨٩٤
٢٦٩٧٤٠٧	٢٢٤٤٥٩٤	١٥٢٥٩٧٢	٨٣٦٣٦٠	٤٠٨٨٦٩	٢٠٣٥٢٦

عدد ماکنه

فرانسه‌ده بیسیقلت اعمالاتی ترقیاتی

آمریقا ایله تجارتمز

حکومت عثمانیه ایله آمریقا بیننده اجرا ایدیلن معاملات تجاریه‌نك برقات دها توسیعی ایچون استانبولده برآمریقا تجارت اوطه‌سی تشکیلی تصور اولنمقده‌در . بوبابده مذاکراتده بولنمق اوزره کچن سنه آمریقا جنرال قونسولاتوسنده براجتماع وقوعه کلمشدر .

۱۹۰۹ سنه‌سی ظرفنده ، رسمی ایستاتستیقلره نظراً ، حکومات متحدهٔ آمریقا تورکیه‌دن ۷۷ ملیون ۳۸۲,٤۸۸ فرانقلق امتعه مبایعه ایتمشدرکه انکلتره‌دن صوکره تورکیه‌نك اك ایی مشتریلرندن برینی تشکیل ایلمکده‌در . بوندن ماعدا سیاحین واصریقایه مهاجرت ایدن عثمانلیلر طرفندن‌ده هرسنه ممالك عثمانیه‌ده مهم مبالغ براقلمقده‌در .

انکلتره‌ده مراسم تتوجیه

کچن حزیران افرنجینك نصف اخیرنده لونده دنیانك اك شایان تماشا مراسمنی کورمشدر . انکلتره قرالی بشنجی ژورژ حضرتلری تاج قرالیی کیدی . بلا تردد دنیله بیلیرکه بتون لونده ، او آلتی یدی ملیونلق قوجه شهر بوکون آیاق اوستنده ایدی .

مراسم تتوجیه ، اوزمان ، بتون انکلیز افکار عمومیه‌سنی اشغال ایلمکده ایدی . اوراپه دنیانك بتون دولتلرینك هیئتلری ، انکلتره مستملکاتی وحکومات محمیه مرخصلری کله‌جك ، قوجه هندستانك عجیب وغریب قوستوملی راجه‌لری ، مهاراجه‌لری اشتراك ایلیه‌جك ، والحاصل بومراسم عالمك اك نادر ، بلکه یکانه برتماشاسنی تشکیل ایلیه‌جکدی .

انکلیزلر ترقیپرور وپراتیق آدملر اولدقلری قدرده محافظه‌کار وعنعنات ملیه‌لرینه رعایتکاردرلر . بونك ایچون بویکرمنجی عصرده جریان ایتمش اولان تتوج مراسمنده بوندن اوچ ، بش ، اون عصر اولکی عادات وعنعنات تماميله محافظه ایدیلمش ، اوکچمش زمانلرك قوستوملری ینه میدانه چیقمشدر .

انكلتره قرالنك رسم تتوجى : قرال بشنجى ژورژ و قراليچه مارى حضراتى رسم تتوجدن صوكره (بوكينغهام) سراينده [كنديلرى رسم تتوجه مخصوص قيمتدار البسه‌لرى لابس بولنيورلر . مقاله‌سنه مراجعت]

مراسمك تفرعاتى تعيين ايتمك وهر كسك موقعنى بوله‌رق يرلشد- يرمك اك مشكل مسئله‌لرك برينى تشكيل ايلر. بو وظيفه لوندره سراينك ماره‌شالى اولوب انكلتره تار- يخنده مهم بر رول اوينامش بولنان (دوق اوف نور- فولق)ك سلاله‌سندن وعينى اسمى طاشيان ذاته محولدر . دوق اوف نورفولق بوكون لوندره‌نك اك بيوك آدميدر . وستمينستر كليساسنده تمثيل ايديلمش اولان تاريخى پيه‌سك رژيسورى مشاراليهدر. هر كون صباحدن آقشامه قدر بو پيه‌سده ايفاى وظيفه ايده‌جك قرال، پرنس ،دوق وسائر اصيلزادكانك روللرينى تعيين ايله مشغول اولور . بو اوقدر كوچ بر مسئله دركه حل ايدلمكه محتاج بيكلرجه جهتى واردر. موقعلر محدود بولنديغندن مراسمده يمك بولنه‌جغى ، كيمك بولنميه‌جغى مسئله‌سى پك چوق عداوتلره ، غبطه‌لره ، آنتريقه‌لره ميدان آچار . دوق اوف نورفولق بتون بونلرك آره‌سنده موازنه‌سنى غائب ايتمه‌دن چالشمق مجبوريتنده‌در . يالكز بو دكل ، مراسمى حاضرله‌مق وظيفه‌سى ده اونك وزرنده بولنيور . مراسم اثناسنده ياپيله‌جق اك اوفاق خطا ، اولجه تقدير ايديلمه‌مش اك اوفاق بر قصور بيوك بر فلاكت ديمك اولور . تطبيقاتى برايكى دفعه پرووا ايتمكده لازم كلير . هر كون صباح

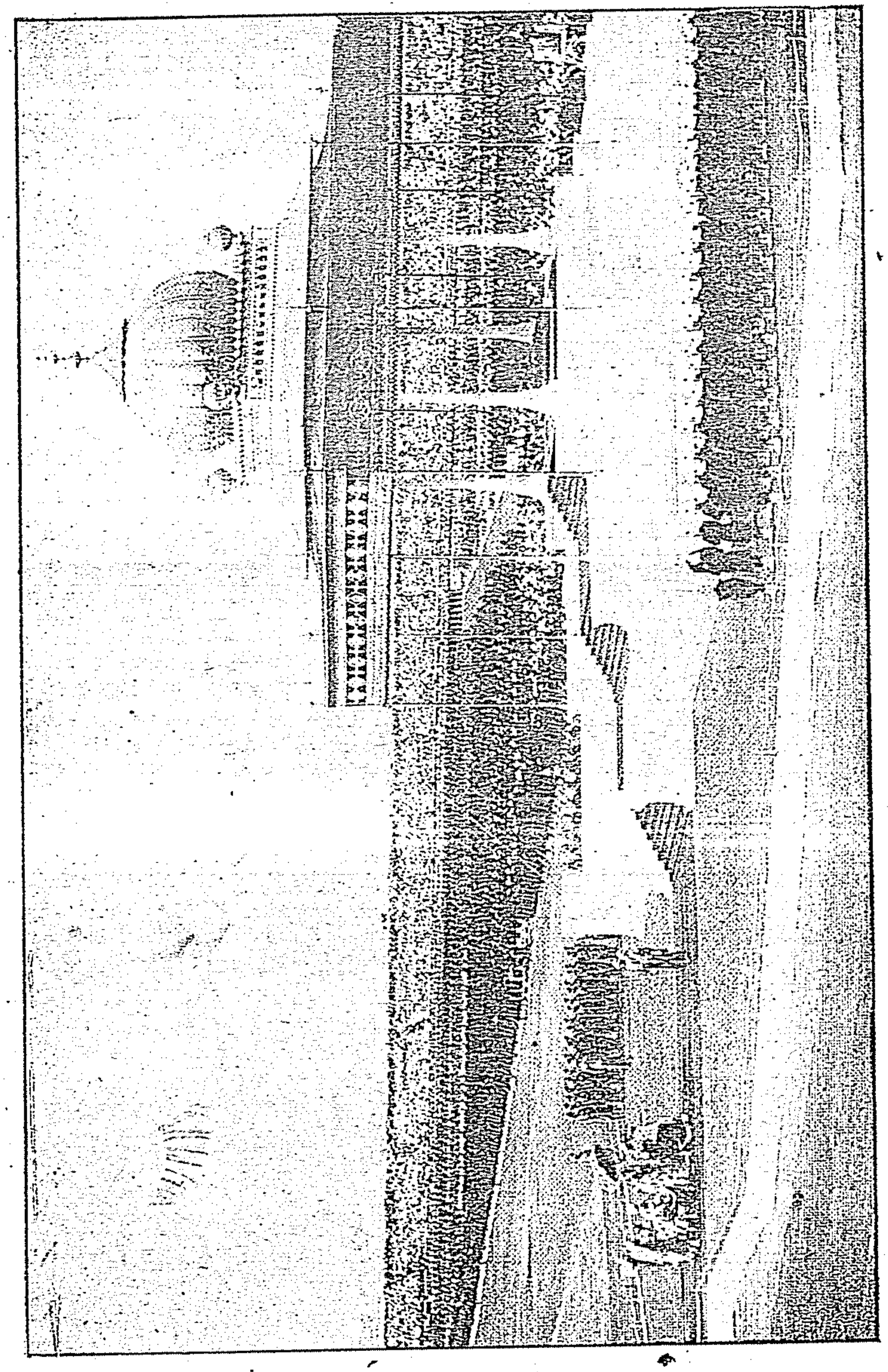

برسياحت محتشمه : دالهيده

انكلتره قرال وقراليچه‌سى برابرلرنده برك پرنسلر اولديغى حالده ، مذهب شمسيه‌لرله ، «دربار» تعبير اولنان آلتون قبه آلتنده‌كى تخت معلايه طوغرى حركت ايديورلر . [«رسم تتويج» مقاله‌سنك التطرفنده مندرج مقاله‌يه مراجعت]

(بوكينغام پالاس) سرايى ايله (وستمينستر آبى) كليساسى آره‌سنده خدمتچيلر اهالى رولنى ايفا ايديور ، وقرال ايله قراليچه‌نك آرابه‌سنه قوشيله‌جق اولان سكز بياض آت چكركن موسيقه چاله‌رق بونلرده آلقيشلايورلر ، بايراقلرى صاللايورلردى . (كنتربورى) پسقپوسى‌ده داخل اولمق اوزره مراسمده بولنه‌جق اولانلر كاوب رولرينى اوكره‌نيورلر ، پسقپوس . كليسانك قپوسنده قرال وقراليچه رولنى ايفا ايدن ايكى كشى‌يى استقبال ايديور ، هيئت تشكل ايليوردى .

كليسا درونه داخل اوله‌رق هركس كنديسنه مخصوص موقعى اشغال ايلدكدن صوكره پسقپوس قرالى ملته تقديم ايديور وملتك قرالدن ممنون اولوب اولماديغى اوچ دفعه صورمق اعتياد تاريخيسنى ايفا ايتدكدن

صوکره ملتك قبولندن طولايى ممنون اولمسنى قراله اخطار ايليوردى . قرال وقراليچه رولنى ايفا ايدنلر پسقپوس طرفندن تقديس ايديله‌رك حقيقى دوقلر ، دوشسلر بوساخته قرال‌وقراليچه اوكنده ديزچوكه‌رك صداقت يمينى ايديورلردى. اصل قرال وقراليچه ايسه‌صوك ايكنجى پرووايه اشتراك ايتديلر ، سوقاقلرده انتظامى محافظه ايچون آلتمش بيك پوليس وعسكر استخدام ايدلدى وبونلرك هپسنه لورد كيچنر قوماندا ايله‌دى .

* * *

(دوق اوف نورفولق) ه معاونت ايتمك ، مراسمه اشتراك ايچون حقوق تاريخيه‌يه‌مالك اولانلرى تدقيق ايلمك اوزره The Court of claims ناميله برقوميسيون تشكيل اولنمشدى . بومدعالر ، تتوج مراسمى قدر غريبدر .

(سيرمارتين لوئيد) قوميسيونه مراجعتله بارونلرك‌اوكنده قرالك كوشدن معمول علامت‌مخصوصه‌سنى طاشيمق كندى عائله‌سنك برحق تاريخيسنى اولديغنى بيان ايلمش ومراسمده وظيفه‌نك اننديسنه ويرلمسنى طلب ايلمشدى . مومى‌اليه ١١٠٠ سنه‌دنبرى مصدق سلاله‌نامه‌سنى ابراز و ولس توريون خلفى اولديغنى اثبات ايلمش ايسه‌ده مدعاسى مسموع اولمامشدر .

فاتح (ويلهلم) ك بايراقدارى اولان (روژه‌ده‌ته‌پى) سلاله‌سنه منسوب مسترموره‌لى قرالك بايراغنى طاشيمق حق تاريخيسنى ادعا يليوردى . لكن بوده قوميسيونجه رد ايدلمشدر .

(مركه‌ل) اسمنده بريسى ايسه مراسم كيجه‌سى قراليچه‌نك اوطه‌سنه فخرى محافظ تعيينى طلب ايليوردى، بونك اسلاف عائله‌سى بوايشله توظيف ايديلير واوطه‌لرده اشيايى ايرتسى كونى كاملاً يد ضبطنه كچيريرمش .

قراليچه ويقتوريانك مراسم تتوجيه‌سنك يالكز ايلك كونى ايكى مليون فرانغه مال اولمشدر . قرال ادواردك تتوجى ايچون ايسه درت مليون فرانق صرف ايدلمشدر . اوچ بيك اصيلزاده‌نك قوستوملرى ايچون يكرمى مليون فرانق ويرلمشدر . بونلره يوز اللى بيك مترو قيمتلى قديفه كيتمش وآلتى بيك ايكيوز اللى ترزى چاليشمشدر .

لوردلرك زوجه‌لرى طرفندن مراسمده تعليق اولنان مجوهرات آلتمش بش مليون قيمتنده‌در. سراى قادينلرى ايسه يوز يكرمى مليون قيمتنده الماس وسائره طاشيمشلردر . پورتلاند لوردينك زوجه‌سى درت مليون فرانقلق برتاج كيمشدر . وستمينستر پرنسنك تاجى ايسه ايكى مليون فرانق قيمتنده بولنيوردى . بوتاج اون بشنجى لوئى زماننده قاله معتنا برشيدر . (پرنسس اوف ووفور) ايكى بچق مليون فرانقلق بركردانلق طاشيدى . دها نه‌لر ، نه‌لر .. ايشته بونلره هد پرنس وپرنسسلرينك اجار ذى‌قيمتى ، قرال وقراليچه‌نك مالك اولديغى تاج ومزيناتده علاوه ايديله‌جك اولورسه بلا تردد مراسم تتوجيه‌ده برميليار فرانقلق مجوهرات طاقيلدى دنيله‌بيلير .

* * *

اصل مراسمك ، بوقاريده پرووه‌سنى نقل ايتديكمزدن ماعداسنده اوقدر تحف شيلر واردركه انسان بلااختيار كولر . قرال‌وستمينستر كليساسنده (سن‌ادوارد) ك تختنه اوطوردى. بوتخت عتيق ، آغاجدن معمول اولوب درت آرسلان اوزرينه اوطورتلمشدر . تختنك آلتنده شوتلاند وايرلاند قراللقلرندن قالمه طالع طاشى موضوعدر . قرال اورايه اوطوردقدن صوكره كليسانك اك بيوك پاپاسى‌تاريخى البسه‌سنى كييه‌رك قرالى درت كوشه‌لى بربزله اورتمشدر . بوحركت قرالك دنيانك درت كوشه‌سنه حاكم اولمسنه دالدر . بوماتوبى اعمال ايتمك برنترى) اهاليسنك برحق قديميدر. قرال بشنجى ژورژ ، جدى دردنجى

ژورژك مانتو-نی كیدی . بومانتو وقتیله غائب اولمش . صكره مادام پتسه‌ثو نامنده بری طرفندن ۱۳۷۵ فرانغه صاتیله‌رق برانكلیز آلوب قراله هدیه ایلمشدر .

مانتویی كیدكدن صوكره قرال قیرمزی الدیونلرینی تلبس ایلمشدر . بوده مملكتی دشمنه قارشی هروقت مدافعه ایده‌جكنه اشارتدر . باش پاپاس النه ایكی قلیچ ویرر . بری قرالیت قلنجیدركه اوجی سیوری دكلدر . دیكرینك اوجی سیوری اولوب بوده عدالت قلیجیدر . لكن الك تحفی قرالك ملته نشانلانمه‌سیدر . بونك ایچون قرالك پارماغنه بریوزوك طاقشلردی . اوندن‌صوكره ارتق قرالك ملته نشانلیدر وكندی حیاتی ملتك حیاتنه ربط ایتمش دیمكدر .

آقشامه (وستمینستر آبی)ك صالوننده مكلف برضیافت ویرلدی . بونده الك بیوك اصیلزادكاندن یكرمی ذوات كشی خدمت ایتدی . بونلر اوكارنده آشچی باشی ، وسرای مارشالی اولدیغی حالده هیئتیله یمكلر طاشیدیلر . چوربایی كوتورمك حق تاریخیسی لورد آدینغتونه عائددر .

یمك یندكدن صوكره كول رنكنده برزره كیه‌ن لورد قونه‌تابل آتله صالونه كیره‌رك اوچ كره قراله طوغری الدیونی آتدی ، قرال اوچنجی دفعه‌سندن صوكره لورده بربارداق قیرمزی شراب ویردی . ایچركن حاضرون انكلیزجه ، لاتینجه وفرانسزجه اولق اوزره قرالك عنوانلرینی سویله‌دیلر . بوده‌ختامه ایردكدن صوكره لوردلر واصیلزادكان سائره فرانسزجه Largesse دیه باغیردیلر . بعده قونه‌تابل ینه آتی اوزرنده اوله‌رق صالوندن چیقوب كیتدی .

لوندره نك شهرامینی معیتنده یكرمی كشی اولدیغی حالده ایلریله‌یه‌رك قراله بربارداق شراب ویردی . بربارداق شراب حقنه اوقسفورد بلدیه رئیسی ده مالكدر . حاضرون قرالك شرفنه‌طقوزر بارداق شراب ایچدیلر . بونلر ییتدكدن صوكره (لورد شانسه‌لیه) نك « بویله جنتلمن برقرال ایچون طقوزبارداق دكل . طقوز كره طقوز بارداق شراب ایچمك بجادر » دیمسی ینه عنعنات تاریخیه‌دندر . شراب ایچلدیكی صره‌ده مأمور اولان برلكن طاشیه‌رق هركسه اللرینی ییقاتدیردی .

ایفا اولونان مراسم نامحدود واو قدرده غریب وتحفدر . لوردلردن بعضلری دیدیكمز كبی مراسم تتوجیه‌ده حقوق ارثیه‌یه مالكدر . (وولغتون) عائله‌سی قرالك التون مهموزلرینی طاقارلر ، (روزبری) (اسپنسر) ، (تربی) و (قاداغان) عائله‌لری‌ایسه قرالك مانتوسنك اتكنی طوتارلر .

(یورقشه‌یر) عائله‌سی‌قرالك‌قیمتدار الدیونلرینی كوتوریرلر و قرال باستونی طاشیركن قولنك التندن طوتمق حقی منحصراً انلركدر ..

ایشته بتون بو مغلق ، نامحدود مراسم حقیله ، نقطه‌سی نقطه‌سنه ایفا ایدلمشدر . زیرا انكلیزلر عنعنات تاریخیه‌لرینی پك‌ده زیاده محافظه ایدرلر .

*
* *

قرال ژورژ هندستان مراسمندن برینی‌ده اجرا ایلمشدر . هندستانده بر راجه موقع حكمداری‌یه صعود ایلدیكی وقت عمومی بر میدانلغه بیوك‌برترازو وضع اولنور . ترازونك بر كوزینه قرال بینر ، دیكر كوزینه‌ده آغرلغی قدر آلتون قویارلر . صوكره قرال كیتدكدن صوكره بو آلتونلری اهالی پایلاشیر . قرال ژورژ ایكی یوز بیك فرانق آغیرلغنده كلمش ایمش .

*
* *

رسم تتوجك اجراسی مناسبتیله سپیتهادده قرال ژورژك حضورنده بیوك بررسم كچیداجرا ایدلمش ، بورسم كچیده ایكی یوزدن فضله انكلیز سفینهٔ حربیه‌سی وبر چوق اجنبی سفائنی اشتراك ایلمشدر .

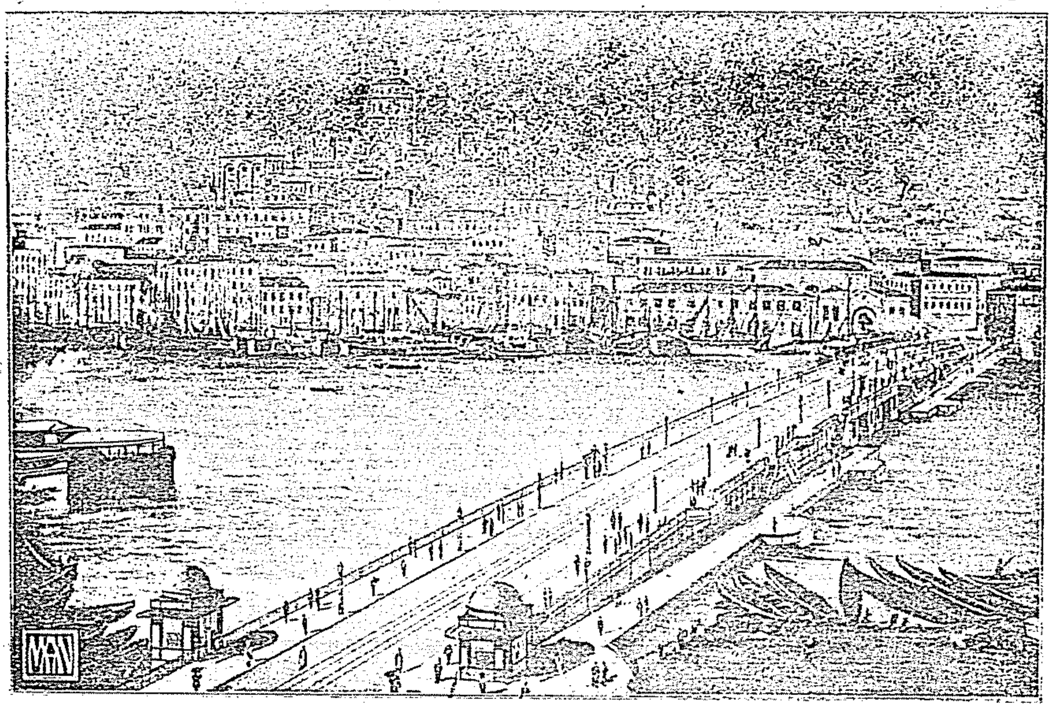

استانبولك يكى كوپريسى

[ايكى سنه‌دن برى برآلمان قومپانيه‌سى طرفندن انشا ايدلمكده اولان قره كوى كوپريسنك استانبول وغلطه جهتنده‌كى آياقلرى آنلمش اولوب اوكمزده‌كى نيسانده بالاتمام رسم كشادينك اجراسى مقرر بولونمشدر . اشبو كوپرى اسكى كوپرينك ايكى مثلى عرضنده يعنى ٢٥ مترو اولوب اوزرنده ايكى ترامواى خطى بولوناجق ، واپوره سهولتله بينمك ايچون ايكنجى درجه ا سكه‌لرى حاوى اولاجقدر .]

رسم كچيد

٢٠٬٣٠٠ طونواق ده‌لاوار آمريقان درد نوتى
١٤٬٦٢٠ » قوراما ژاپون ق اوزورى
١٨٬٧ ٠ » فون‌درتان آلمان »
١٨٬٧٦٠ » دانتون فرانسز درد نوتى
٧٬٨٣٠ » سان مارقو ايتاليان زرهليسى
٣٬٧٠٠ » عثمانلى حميديه قراوزورى
٥٬٣٧٢ » ره‌نياره‌ژانت اسپانيول »
١٤٬٥٠٠ » راده‌تسكى آوستريا زرهليسى
٤٬١٠٠ » فيلژيا اسوه‌ج قروازورى
٥٬١٣٠ » ياقوب هولاندا زرهليسى
٤٬٣٠٠ » شاقابوقو شيلى قروازورى
٤٬٣٠٠ » هاى‌شى چين »
٤٬٥٠٠ » بوئنوس آيره‌س آرژانتين »
٤٬٢٠٠ » آيدسوولت نورووه‌ج »
١٢٬٥٠٠ » روسيا روس »
٣٬٧٠٠ » اولفرت دانيمارقه زرهليسى
اشتراك ايله‌مشلردر .

فاس سلطاننك، فاس شهرینك کچن سنه وقوع بولان محاصره‌سی اثناسنده دبدبه و آلایشی تزاید ایتمه‌جك قدر برلاقیدیء مؤسف ایله ، اجرا ایتدیکی برسلاملق رسمی [سال سیاسی مجموعه‌سنده فاس سلطاننه وفاس مسئله‌سنه مراجعت]

مراسم تتوجیه حقنده‌کی یازیلر

افکارعمومیه‌یی کونلرجه ، هفته‌لرجه اشغال ایلمش اولان انکلتره قرالنك مراسم تتوجیه‌سی حقنده پك چوق تلغرافنامه کشیده ایدلمشدر. بوکا دائر انکلتره شهرلرینه و ممالك اجنبیه‌یه مخصوص اولمق اوزره ۸٦۷۰۰۰ کلمه‌لك تلغراف چکلمشدر. یالکز مراسمك اجرا ایدلدیکی کون ۳۱۰,۰۰۰ کلمه‌لك تلغراف ویرلمشدر .

قرال یدنجی ادواردك مراسم تتوجیه‌سی حقنده وقوعندن اول یارم میلیون کلمه‌لك تلغرافنامه ویرلمشدر.

هرخصوصده ایلریله‌ین انکلتره‌ده یکی مراسم تتوجیه‌ده اسکیسندن دها زیاده تلغرافنامه یازلمشدر .

***

دلهی مراسمی

بویوك بریتانیا قرالی وقرالیچه‌سی حضراتی ، عین زمانده هندستان ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سی اولدقلرندن رسم تتوجلرینی متعاقب هندستانه ده سیاحت ایده‌رك اوراده‌ده برطاقم مراسم مطنطنه ایله اکمال تتوج ایلمه‌لری عادتدر . حشمتلو ژورژ حضرتلریله قرالیچه حضرتلری دخی بوعادتاً توفیقاً کچن سنه تشرین ثانی ظرفنده (مدینا) اسمنده‌کی واپوره راکباً هندستانه عزیمت وایکی آی قدر برسیاحتدن صوکرا عودت بویوردیلر . بز بوکا متعلق بررسم درج ایدییورز :

دلهی‌ده اجرا قلنان مراسم حقنده ویریلن تفصیلاته کوره مراسم هفته‌سی لطیف برهوا ایله باشلامشدر . ایمپراطور ـ قرال بشنجی ژورژ هندستانك یرلی پرنسلرینی حضورینه قبول ایتمسی مراسمنی کانون اولك ۹ نده اکمال ایتمش وبومراسم قبولیه‌نك ابتداسندن نهایتنه قدر عین حس تأثیری حصوله کتیرمشدر . آقشامی قرال وقرالیچه برمشعله شنلکنده حاضر بولنمشلردر . بو اثناده باندو موزیقه الك روح نواز هوالری ترنمساز اولمشدر . مشارالیهما حضراتی طنطنه ودبدبه‌دن عاری برصورتده مراسم محلنه کلمشلر ایسه‌ده هریرده طانمشلر وشدتلی آلقیشلره مظهر اولمشلردر . ایرتسی صباح آچیق هواده مطنطن برآیین روحانی اجرا قلنمش و قرال ایله قرالیچه حاضر بولنمشلردر . مادراس پسقپوسی مؤثر بروعظ ایراد ایتمشدر ، هیئت موسیقیه‌نك ترنم ایتدیکی هوالر غایت سامعه نواز ایدی ایسه‌ده عسکر پك اوزاقده بولندیغندن نغمات روحانیه‌یه اشتراك ایده‌مه‌مشدر . آیك ۱۲ سنده قرال ـ ایمپراطور طرفندن یدی آلایه بایراقلر اهداسی مراسمی اجرا قلنمشدر . قرالیچه ـ ایمپراطوریچه هندستان

ایتالیانك منجیلری، ایتالیا قراللغنك كچن سنه اجرا اولنان اللنجی سنهٔ دوریهٔ تأسیسی مراسمی مناسبتیله [*]
قرال برنجی أمانول — جەنەرال غاریبالدی — باش وكیل قاوور

مشاهیر نسوانی قبول ایتمشدر. بو اثناده مشارالیهما حضرتلرینه بیان خوش آمدی‌یی متضمن بر عریضه تقدیم ایدلمشدر

دوربار ساحهٔ واسعەسی مركزی جادەلره تقسیم اولنمش ایدی . دوربارده ١٣٥ پرنسه مخصوص آیری آیری پاویون‌لر ترتیب ایدلمش ایدی . حیدر آباد نظامنه ، میسور مهراجەسنه وباروداحاكمنه وبنغال والی وكیلنه مخصوص اولان پاویونلر ایمپراطورـ قراله مخصوص اولان پاویون جوارنده انشا اولنمش ایدی. بیكم مهراجەسنه مخصوص اولان پاویون خاصةً جالب نظر ایدی. بونده ایكی جسیم چادردن مركب بر رسم قبول پاویونی ترتیب اولنمش ایدی . بوراسی بودانك باشلیجه وقایع حیاتی مصور بر طاقم رسم ولوحەلرله تزیین اولندیغی كبی بورایه بودا مذهبنی تیبته ادخال ایتمش اولان پاداما سامبهاوانك وبونك تلامیذندن ایكی ایكی قادینك هیكللری وضع اولنمش ودیوارلرینەده تیبت رساملرینك چیره‌دستیٔ مهارتی اولان رسملر وچین خالیلری وضع وتعلیق ایدلمش ایدی .

[انكلتره قرالی حضرتلری هندستانه كیدرایكن ، كندیلرینی سلاملامق اوزره حكومت عثمانیه‌جه اعزام اولنان شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلریله ، برای تبدیل هوا مصرده بولنان صدر اسبق كامل پاشا وخدیو مصر حضرتلرینی قبول ایله مظهرالتفات ایله‌مشلردر .]

غرائب شئون و فنون

١٩١٣ سنهٔ میلادیەسی

آلمانیا غزتەلرندن بری « ١٩١٣ سنهٔ میلادیەسی » سرلوحەسی تحتنده برمقاله نشر ایلمكده‌در . مقالەنك محرری ١٩١٣ سنەسنده آلمانیاده بیوك برانقلاب سیاسی اولەجغنی قطعیت ریاضیه ایله اثبات ایدییور . محرر محاكمەسنه اساس اولەرق آلمانیانك هرطرفنده باریقادلر انشا ایدلمش اولان ١٨٤٩ سنەسنی اتخاذایلیور. ١٨٤٩ سنەسنك رقملری عینی عدده علاوه ایدیله‌جك اولورسه ١+٨+٤+٩+١٨٤٩ = ١٨٧١ . ١٨٧١ سنەسی ایسه آلمانیا تاریخنك الك پارلاق یاپراقلرندن برینی تشكیل ایلر . بو تاریخده پروسیا فرانسەیی مغلوب ایدرك آلمانیا ایمپراطورلغنك اساسلرینی قویمشدر . شیمدی ١٨٧١ عددینی‌ده

[*] بر دها تكراره مجبورزكه اثریمز برسالنامه اولمق مناسبتیله ، دشمنلریمزه عائد اولان وقایعی ورسملری بیله، احتوا ایتمك لازم كلیر.

آیدین ولایتنده اون بش سنه‌لك برحیات خونخوار شقاوتدن صوكرا كچن قیش استیصالنه ظفر حاصل اولان شقیٔ مشهور چاقیرجه‌لینك نازللیده تشهیراولنان نعشی

[مرقوم ، طانیمامق ونام ملعوننندن استفاده ایدلك اوزره دیكر رفقای شقاوتی طرفندن كوكسنك دریسی یوزوله‌ره‌ك واللری بیلكلرندن كسیله‌ره‌ك براقلمش وشورسمدن ابی بررسمی الده ایدیله‌مه‌مشدر. مع مافیه آز مدت صوكرا دیكر رفقای شقاوتی‌ده تماميله قهر واستیصال اولونمشلردر .]

١٨٤٩ كبی جمع ایدرسه‌ك ١ + ٨ + ٧ + ١ + ١٨٧١ = ١٨٨٨ عددی بولنوركه بو ١٨٨٨ سنه‌سی اوچ ایمپراطورلرك سنه‌سیدر . مارتك اوننده برنجی یلهلم وفات ایدرك یرینه اوچنجی فره‌دریق جلوس ایتمش واوده نیسانك اون بشنده ترك حیات ایلمشدر . ومقامنده ایمپراطور ایكنجی ویلهلم قائم اولمشدر . ١٨٨٨ سنه‌سنی‌ده عینی اصول اوزره جمع ایدرسه‌ك ١ + ٨ + ٨ + ٨ + ١٨٨٨ = ١٩١٣ عددی بولنور . مقاله محررینك فكرینه نظراً ١٩١٣ سنه سنده آلمانیاده بیوك بروقعهٔ سیاسیه اوله‌جقدر . محرر دها ایلری كیدیبور و ١٩١٣ عددینی جمع ایله ١٩٢٧ سنه‌سنی بولیوركه فكرنجه بوسنه‌ده آلمانیاده انقلاب اجتماعی وقوعه كله‌جكمش .

ساعت تجارتی

تنظیم ایدیلان برایستاتستیقه نظراً ٣٢٤ سنه‌سی ظرفنده ممالك عثمانیه‌یه (٣٨٦١١) قطعه آلتون (٥٧١٠٤) قطعه كموش، (٥٦١٥٠) قطعه‌ده نیكل وسائرمعادندن معمول جیب ساعتی ادخال‌ایدلمشدر . مملكتمزه ساعت ادخالی خصوصنده اسویچره برنجی درجه‌یی اشغال ایدیبور. آوستریا وآلمانیا ایكنجی درجه‌ده قالیور. فرانسه‌ایله انكلتره‌یه‌كلنجه بورالردن‌معمولات‌نفیسه‌ونادره‌دن‌اولان‌قیمتدارساعتلر كتیریلیور.

آبدهٔ حریت

آبدهٔ حریت بهر ضلعی اللیشر متردن عبارت مثمن منتظم شکلنده ومرمر اوزرینه دمیر پارمقلقلی دیوارلرله محاط اون دونمدن عبارت برباغچه اورته‌سنه انشا ایدلمش اولوب اوچ جهتدن مدخلی واردر ، مذکور باغچه‌یه چاملر غرسیله غروبلر ومنتظم یوللر تشکیل ایدلمش ، اطراف ویوللربنه چنار آغاچلری دیکلمشدر .

آبده تحت الزمین وفوق‌الزمین اولمق اوزره ایکی قسم‌در . تحت‌الزمین قسمی آلتی لحد ، اوستی تربه اولمق اوزره ایکی قسمدن مرکبدر ، تربه قسمنده باشلقلری استالاقتیت تعبیر اولنان مزینات ظریفهٔ معماریه‌دن مرکب اوچ آیاق اوزرینه انشا ایدلش کمرلر موجوددرکه بوکمرلرك شرائط تشکیلیه‌سنده مهم برمهارت ابراز ایدلمشدر ، بوکمرلرك اوزرینه آبده‌نك قسم خارجیسی موضوعدر . اشبو کمرلرك آره‌سنه رنکلی جاملرله معمول برقبه یاپیلمشدر . تربه‌نك برراس مقطوعنده صنعتکارانه یاپیلمش برمحراب ، محرابك یاننده لحد قسمنه مدخل مرمر برقپو موجوددر . آبده رأسلری مقطوع برمثلث متساوی‌الاضع شکلنده انشا ایدلشدر . آبده‌ده ایکی کزنتی محلی واردر . بوکزنتی محللرینك برندن دیکرینه چیقمق ایچون اوچ جهت‌ده مرمر مردیونلر یاپلمشدر .

اشبو مردیونلرله صحنلقلرك آرالرنده واسع ساقسیلر تشکیل واشکال مخصوصه‌یی حائز اولمق اوزره چیچکلرله تزیین ایدلمشدر . مردیون ترتیباتنده‌کی شکل مسدس منتظمك متناظر رأسلرنده مسدس قاعده اوزرینه برمرمر کرسی واونك اوزرینه صوماکی‌دن برقولون ، اونك اوزرینه مزین باشلقلر وباشلقلرك اوزرینه برونزدن معمول غایت ظریف فنارلر وفنار ستونلرینك ارالرینه اوچر عدد مرمر بابالر وضع اولنمش ، وفنار ستونلریله مرمر بابالر بربرینه برونز زنجیرلرله ربطایدلمشدر ، آبده‌نك یوقاریکی کزنتی محلی برمثلث متساوی الاضلاع شکلنده انشا وقاعده رأسلرینك اوزرینه مجلاهرکه‌طاشندن معمول کولکه‌لر وضع ایدلمش وکولکه‌لرك خذاسنده غایت ظریف اشکال معماریه‌یی حاوی پنجره‌لر تشکیل اولنمشدر ، مذکور پنجره‌لرك اوزرندن آبده‌نك مسدس منتظم واهرام ناقص جدارلری باشلار .

غایت ظریف مزینات معماریه ایله مجهز بووجهلر طغرای عثمانی وجمل تاریخیه‌یه تخصیص ایدلمشدر ، اشبو وجهلرك فوقنده یاپیلان وآبده‌یه بیوك برقیمت معماریه اضافه ایدن بی مثال استالاقتیتلر وبونلرك اوستنده اون ایکی وجهدن مرکب مزین برصچاق ومذکور صچاغك فوقنده اون ایکی وجهلی بر اهرام ناقص وصکره ترسنه استالاقتیتلی ویکرمی درت وجهلی برسیلمه واردر ، اشبو کتله‌نك اوزرینه هرکه طاشندن معمول برطوپ وطوپك اوزرینه برونزدن معمول برآرمه وضع ایدلمشدر . بونلردن ماعدا آبده‌نك بروجهنه وتربه‌قسمنه کیرلك ایچون مزینات‌مخصوصهٔ شرقیه ایله مجهز برمدخل یاپلمش ، برونزدن معمول ظریف برقپو وضع ایدلمشدر . قپونك اوستنده کرسیٔ خطابت موجوددر .

آبدهٔ مذکوره سراپا شرق اسلوب نفیس معماریسیله تأسیس ایدلمشدر . تشکیلات وبالخاصه مزینات اعتباریله بیوك برقیمت وظرافتی احتوا ایتمکده بولنمشدر . معماری مظفر بك ساحهٔ تتبعاتی اسلوب معماریمزه حصر ایتمش وبیوك براستعداد خالقی‌نك انضمامیله بالخاصه مزینات معماریه‌مزده بیوك برقوهٔ تولیدیه اکتساب ایلمشدر .

بوقوای تولیدیه آبده‌نك هرپارچه‌سنده بتون وضوح وصراحتیله متجلی‌در ، استاد محترم وداد بك افندینك ثمرهٔ فضل ومساعیسیله بعث بعدالموت سرینه مظهر اولان معماریٔ ملیمزك تأمین حیات وتکاملی حقنده معمار مظفر بك طرفندن ابراز اولنان عزم ومساعی بالخاصه شایان تبجیلدر .

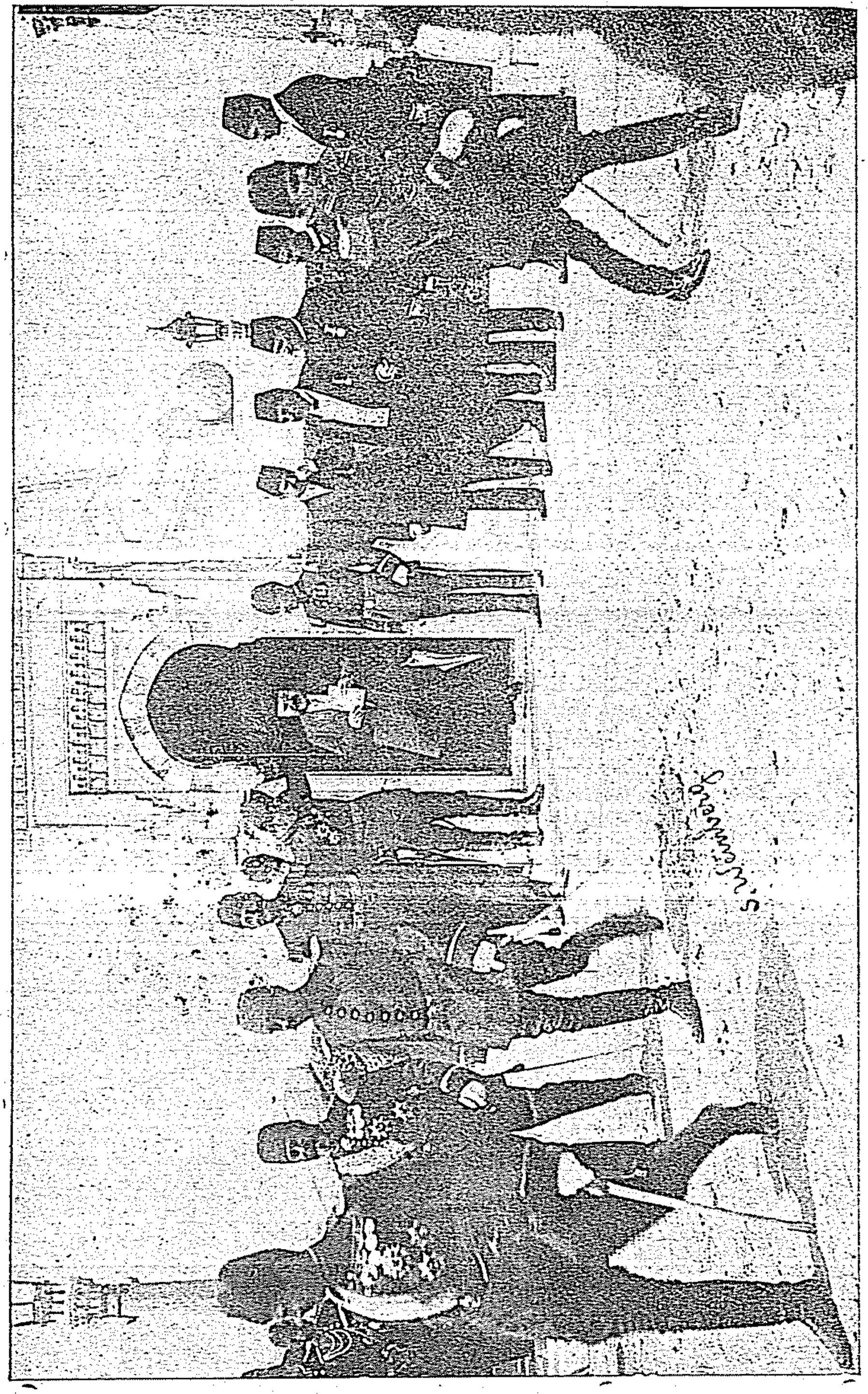

مشروطيت عثمانيه‌نك آبدهٔ ظفرى

شهداى حريت مرقد مجترى اولدرق ، حريت ابديه تپه‌سنده تأسيس وابقا ايديلن . (آبدهٔ حريت) ك ، بكچن سنه ١٠ تموز عيد مليسنه مصادف يوم مسعودده اجرا قلنان رسم كشادى مناظرندن (مقاله‌سنه مراجعت) [بكچن سنه‌كى سالنامه‌مزده آبده‌نك هيئت عموميه‌سنك منظره‌سى واردر]

روسيه مغدورين ومحبوسينى حقنده

جنس ومذهب تفريق اولنمقسزين عناصر مختلفه‌يه منسوب اولان عموم اوروپا ممالكى مدنيت وانسانيت پروراني طرفندن روسيه ايمپراطور وايمپراطوريچه‌سى ، وروسيه (سناتو) و (دوما) مجلسلري ايله محاكم جرائيه رؤساسنه كوندريلان اخطارنامه‌در :

« روسيه حبسخانه وزندانلرنده محبوسين سياسيه وعاديه‌دن اركك وقادين هپ برآره‌ده بولنديرلقده‌در. حبسخانه‌لرده جزئى وياكلى وقوعبولان تلفات امراض ساريه وجلديه‌دن ، سفالتدن ، آچلقدن ايلروكلمكده‌در .

محبوسينمجازات بدنيه‌يه و تمادی حقارته تابع طوتلمقده بولنديغندن اكثريا انتحاره تصدی ايتمكده‌درلر .

١٨٥٠ سنه‌سنده ناپولی حكومتی طرفندن محبوسين حقنده عين صورتده معامله اجراسی امر اولنديغی زمان (غلادستون) عموم اوروپا حكومتلرينی پروتستويه دعوت ايلمش ايدی .

بناءً عليه مشاراليهه امتثالاً مواد آتيه‌يی تطبيق ايتديرمكه توسط ايتمك خصوصنده عموم اوروپايی دعوت ايديورز .

اولا : مجازات بدنيه‌نك الغاسی .

ثانياً : محبوسينك غدا و مسكنلرينك اصلاحی .

ثالثاً : زندانلرده و حبسخانه‌لرده مجرمين سياسيه و عاديه ايچون آيری آيری دائره‌لر تفريقی . »

اسپانيا خاندان حكمرانيسی اعضاسندن انفانت اولاليا

[« اسپانيا عائلهٔ حكمداريسنده برنزاع » مقاله‌سنه مراجعت]

اسپانيا عائلهٔ قراليسنده برنزاع

قراليچه ايزابه‌ل و قرال اون ايكنجی آلفونسك كريمه‌سی انفانت (اولالی) اوته‌دن بری سرای قرالی خلقی ايله آراسنده حكم سوره‌ن برودتی اخيراً ، كچن افرنجی كانون ثانی ظرفنده صورت رسميه و علنيه‌ده برقطع مناسبات ايله اظهار ايله‌مشدر .

بونزاع قطعينك سبب اصليسی ئه‌نفانت (اولالی) نك (آويلا) نام مستعاری ايله نشر ايتمك اوزره اولديغی بركتابدر ، خاله‌سنك تصورينی خبر آلير آلماز ، قرال اون اوچنجی آلفونس ، اثرك طبعندن اول بهمه‌حال كنديسنه كوستريله‌سنی امر ايتمش ، ئه‌نفانت ايسه جواب مقامنده قراله عرض وداع ايله اكتفا ايله‌مشدر . مطبوعاته عكس ايدن ، ومسئله‌نك وخامتنی بوصورتده برقات داها تزييد ايدن برقاچ تلغرافنامه آراده‌كی اوچورومی غيرقابل املا برحاله افراغ ايتمشدر .

ذاتاً اولجه قرال خاندان ايله انفانت آراسنده بعض اسباب انفعال داها تحدث ايله‌مشدی .

ئه‌نفانت شيمدی پارسه چكيلوب كندی تعبيرنجه ، منفاسنده تتبعات ادبيه‌سيله توغله حصر اوقات ايتمشدر . برر نسخه‌سی ، برچوق آوروپا سرای قراليلرينه كوندرلمش اولان اثرنده ئه‌نفانت مسائل اجتماعيه ، دين ، عائله واخلاق حقنده تدقيقاتده بولونمش ، طلاق وارككله ايله قادينك حقوقاً مساوی اولماسنی مدافعه ايتمش وهمانده بوتون غريب واساسلی كرره‌نكاره شدتله اظهار مخالفت ايله‌مشدر .

متعدد عصرلردن بری توارث ايديلن برتربيهٔ عنعنات پرستانه‌يه رغماً بودرجه سربست ومستقل برلسان استعمالی ، پرنسس حضرتلرينك سرای تشريفاتنه قارشی واقع اولان خشونتنی ايضاح وبوقطع مناسباتی انتاج ايدن حالت روحيه‌يی تماماً رائه ايدر .

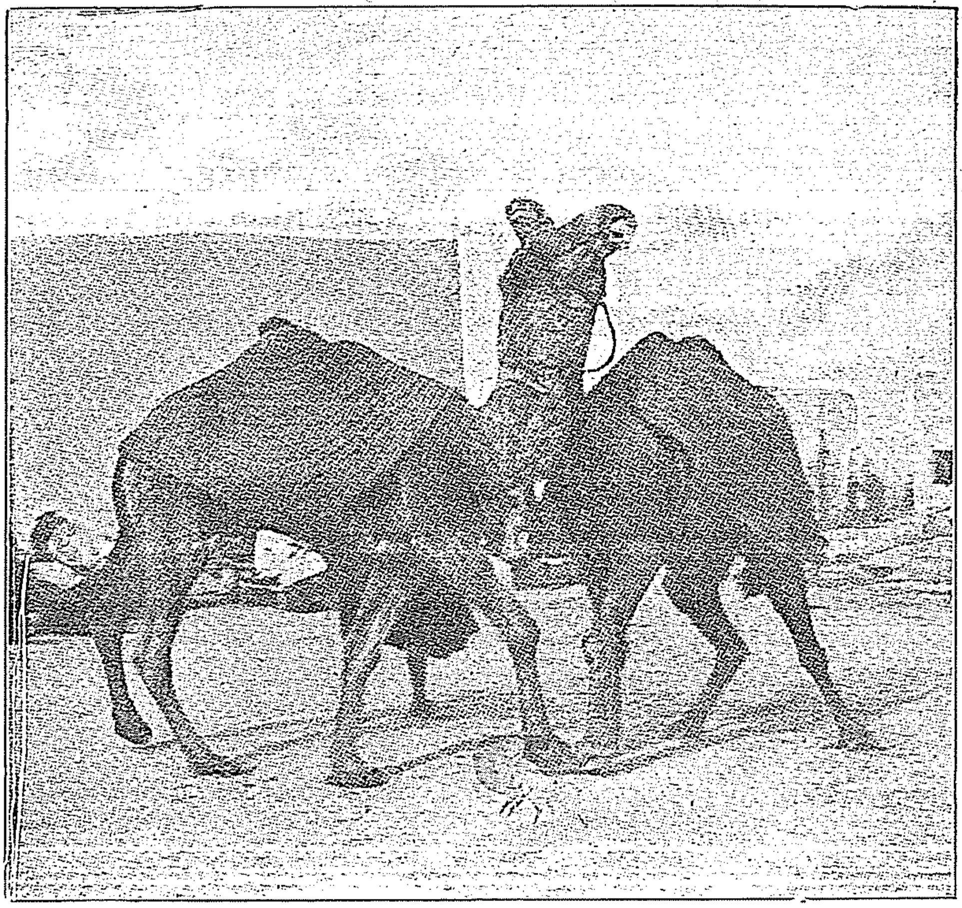

دوه كوله‌شی [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

دوه كوله‌شی

على العموم وبالخاصه تونسك جنوبنده ساكن اولان عربلر ايچون، دوه كوله‌شلرينك اهميتی اسپانيوللرك بوغا دوكوشلرينه، انكليزلرك خروس دوكوشلرينه، آنامليلرك جيرجير بوجكی مسابقه‌لرينه و فرانسزلركده آت قوشولرينه عطف ايتدكلری اهميتدن دون دكلدر.

عربلرجه الك پارلاق والك جاذبه‌دار بر اكلنجه اولان بو كوله‌شلرك يكانه محذوری هر زمان قابل اجرا اولامامسنده ويالكز دوه‌لرك قيزغينلق دورلرينه، يعنی ايكی الی اوچ آيه انحصار ايتمسنده‌در. دهشتلی برعاشق، بر (دون ژوآن) اولان دوه يالكز ديشينك اوغورينه دوكوشديكی ايچون، بو (اوتللو) نك حسد دامارلرينی تحريكدن بشقه چارهٔ تحريص موجود دكلدر. اوزمان سكونت وجديت طبيعيه‌سنی ترك ايده‌رك بر آتشپارهٔ حسد كسيلير؛ نظری بسبتون ده‌كيشير، اوزون وصاپ صاری ديشلرندن برصاليا آقار وغايت غير طبيعی برحال اولمق اوزره، آت دوداغنك آلتنده پك بويوك بركيسه پيدا اولوب، شيشوب بوشالدقجه غريب وقورقونچ بر كورولتی حاصل اولور.

بو كيسه دوه‌يه خاص اولان متعدد معده‌لرك بری اولوب صو حفظنه خدمت ايدر؛ فقط بو موسمده مرض عشق زواللی حيوانی، نه اولورسه اولسون، بر شی يييوب ايچمكدن منع ايتديكی ايچون صوك درجه قوريمش اولان بو كيسه خنجره‌دن كچوب آغزك خارجنه قدر اوزانير قالير.. بو اوزون دورهٔ

محروميت اثناسنده غايت آتشلى ومخوف اولديغى واطرافده كيلر ايچون ده عادتا بر تهلكه تشكيل ايتديكى جهتله بر بوزونسالق كچيريلير وقانبورينه ده خلفا اوتندن معمول بر حصير آتيلير .

فقط ذكى دوه جيلر حيوانلرينك بو محكوميت طبيعيه سندن استفاده يوللرينى بولوب هر طرفده بيوك دوه كولشلرى ترتيب ايدرلر . بيكلرجه حضارك اطرافنى الدقلرى واسع بر ميدانه نازك وصاريشين بر ديشى دوه كتيريلير كوله شه جك دوه لرك برى ده ميدانه سوق ايديلوب اوكنده كى لطافت مجسمه يه تقديم اولونور ، اوقاجق بر شاقه لاشمغه بيله صبره براقلمقسزين طيشارى يه چيقاريلير . بونى متعاقب ديكر دوه عينى تشريفات ايله محبوبه سنه تقديم ايديلوب اوده ميداندن اخراج ايديلنجه اورطه ده يالكز قالان ديشى دوه نظرلرينى متحسرانه ، اركك لرك كيتدكلرى طرفه اماله ايدر .

بر مدت صوكراينه هر ايكى اركك دوه بردن ميدانه كتيريلير ، فقط ديشى يى كوروب يانىنه تقرب ايدنجه يه قدر ، اوصاريشين . نازك پرستيدۀ روح اورتادن غائب اولور . عشقك اوياندير ديغى الك دهشتلى بر حس حسد ايله ياتوب طوران بو ايكى رقيب بى فتور محبوبه سنه وصول ايچون ديكرينك اورتادن قالقماسى لزومنى پك كوزل تقدير ايتديكى جهتله ، بهمه حال برينك اولومى ايله نتيجه لنه جك اولان مصارعه دهشتله بتدار ايدر ؛ فقط حضار بو تهلكه لى ميدان مبارزه ده بولونماق ايچون اطرافده كى شجر الصبار ياپراقلرينك ارقه سنده اختفا ايله اورادن كمال مراق واشتياق ايله سير ايده رلر .

بو كوله ش اثناسنده دوه لرك صرف ايتدكلرى قوت وبالخاصه خدعه لر تصورك خارجنده در ! يكديكرينى آلداتمق ايچون تشبث ايتدكلرى حيله لر رقيبنك ضعفندن استفاده ايچون توسل ايلدكلرى واسطه لر عادتا بر انسان كوله شنى درخاطر ايتديرر ! پهلوانلغك هر برسرينه واقف ايمش كبى حركت ايديشلرى بو غريب كوله شه بوسبتون باشقه برصنعت فوق الحيوانيه بخش ايدر . صيرتلو بر برينه كيرر ، بويونلر قاريشير ، صاليه لر آقار ، ايصيريقلر قوس قوجه يزلر براقير . صو كيسه سى ده سونوب شيشه ر ، بوزولور ، بسبتون مورارير ، اوزاقلره قدر پارچه پارچه كوپوكلر نشر ايده ر .

بعضاً محاربلر توقف ايده ر . بالمجبوريه استراحته قويولورلر . زيرا نفسلرى كسيله جك درجه يى بولشدر . آغير كوز قاپاقلرى و بيض ، رنكسز كيرپيكلرى آره سندن برى برلرينى سوزوب صيق صيق امتحان ايده رلر . بو اراده سالم بر خدعۀ حرب كنديني كوستيرر ؛ رقيبندن دها قوتلى اولديغنى حس ايدن پهلوان عاجز ، مقهور ، بر وضع مسكنت آلير .. رقيبندن استمداد ايديورمش كبى انظار تظلم عطف ايده ر .. حداً يورولمش ، طاقتى توكنمكه باشلامش اولان رقيبى ايسه يرندن قالقمغه بيله هوسلى اولماقله برابر غالبيتك وعد وتأمين ايتديكى موفقيت بردن بره كوزلرى اوكنده تجسم ايده ر ؛ صاريشين كوزه لنى بتون بطائتى ايله كورر كبى اولور ، بردن بره يرندن قالقوب صوك وقطعى بر موفقيته طوغرو يورور . بويوننى اوزاتوب ناتوان ظن ايتديكى رقيبنى كنديسنه طوغرى چكمك ايستر ..

ايشته حيلۀ حرب تام قوينك تصور ايتديكى كبى نتيجه لنمشدر .. قوجه پهلوان ساخته ضعف ومسكنتى برطرف ايدوب بتون غيظ ودهشتى ، عظمت وحشمتى ايله يرندن قالقار . كنديسنه ياپيشمش اولان رقيبنى بر بويوك هجومى ايله هوايه قالديرير ، اورادن ده يره براقير .. بو سقوط مدهش ايله بوغولمق درجه سنه كلمش اولان بيچاره مغلوب ، قارنى . زرنده قوجه برشيئك يوارلانديغنى حس ايده ر .. ياغرصاقلرى ايچنه غالبك قانبورينك دهشتله كيرديكنى طويار . او قوجه وجود اوراده صاغه صوله چالقانير .. التنده كنى خردوخاش ايده ر .. [١] رقيب بدبختى ترك حيات ايدنجه كمال وقار وغرور ايله وبرقوغو ادا ونزاكتى ايله اوپ اوزون بويوننى يرلره سوره ر ، هواده صاللار . پك يقين اولديغنى حس ايتديكى آن مالكيتك لذائذ عظيمه سنى اوراده اوزاقدن اوزاغه يشايوب اعلان شادمانى المر .

[١] بعضاً رقيبنك باشنى ، اوزون باجاقلرى آراسنه ويا خود بالديرلرينك شيشكين يرلرى ايچنه آلوب زواللى حيوانك قولاقلرندن ، آغزندن ، كوزلرندن قان فيشقيرنجه يه قدر اوراده بى رحمانه تضييق ايده ر ..

فوق العاده بر یوزکیج

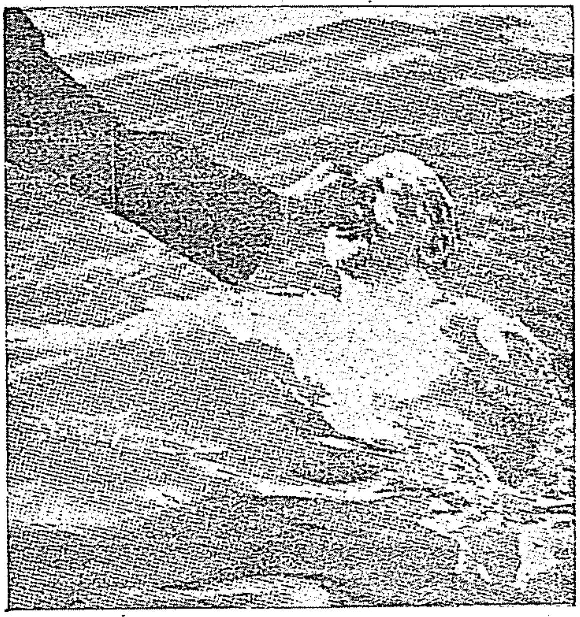

مانش دکزینی یوزەرك كچن (بورژەس) ، آغزینه غدا ویریلیر ایکن
[مقالەسنه مراجعت]

مانش دکزینك دائمی فورطنەلرله مشهور اولمسی حسبیله معروف یوزکچلرك انظاراشتهاسنی جلب ایتمکدن خالی قالمامش اولدیغی معلومدر. بشرینك بوکبی غریب علتلرینی ضبط ایدن تاریخك نه زمان ایشه باشلادیغی معلوم اولمامقله برابر ایلك دفعه اولەرق (قپودان وەب) اسمنده برانکلیزك ١٨٧٥ اغستوسنك یکرمی بشنده مانشی یوزەرك کچدیکی پك مشهور برحادثەدر. بوندن صوکره مختلف ملتلره منسوب برطاقم ماهر یوزکچلر مانشی کچمك ایچون پك چوق تجربەلر یاپمشلر وهیچ بریسی ده موفق اولەمامشلردی. بو تجربەلری یاپانلر آراسنده قادینلرایله بولندیغی کبی (قاتتانو) اسمنده بر ایتالیانده عدم موفقیتندن دولایی دلی اولمشدر.

اخیراً ١٨٧٥ دنبری ایلك دفعه اولەرق (بورژس) کچن یاز بر کون صباحلین انکلتره نك (دوور) شهرندن ساعت اونی اللی کچه حرکت ایتمش وایرتسی صباح ساعت سکز بچقدە فرانسه طوپراغنه آیاق باصمشدر . بوجسور وماهر یوزکچك حرکاتنی تعقیبه مأمور اولمق اوزره یاننده برصندال بولنیوردی. (بورژس)هم شدت تلاطمی همده تخالف جریاناتی ایله معروف اولان مانشه غلبه چالمشدر . کندیسی مانشی یکرمی اوچ ساعت دوام ایدن برکولش نتیجەسنده یکمشدر .

حالبوکه ١٨٧٥ ده مانشی کچمکه موفق اولان (وەب) بومسافه ایچون یکری بر ساعت اوچ چاریکدن عبارت برزمان صرف ایتمشدر . شوحالده یوزکچلرك اك بختیاری ینه (وەب) در .

عجبا بزم اسکی خلیج واپورلری بویله برمسابقەیه اشتراك ایده بیلیرلرمیدی ؟

عرق بشر قونغرەسی

کچن سنه (لوندره) ده بر چوق مملکت مرخصلرندن مرکب اولمق اوزره بر عرق بشر قونغرەسی انعقاد ایلمش ایدی . مذکور قونغره حقنده معلوماتِ آتیەیی قارئلریمزك انظار دقتنه عرض ایدەرز :

(لوندره) ده انعقاد ایدن ایلك عرق بشر قونغرەسی اجتماعاتنه نهایت ویرمشدر. بر چوق مختلف عرقه منسوب رسمی وغیر رسمی مرخصلری جمع ایله بونلره اقوام آراسنده اك زیاده باعث نزاع وبادیٔ تفرقه اولان اك چتین مسائلك برصورت مصلحانەده مناقشەسنی تکلیف ایتمك همان اجراسی محال برتشبث اولمق اوزره تلقی ایدیلیوردی .

بونکله برابر دنیانك هرطرفندن ایکی بیك قدر مرخص قونغرەیه اشتراك ایلمشدر .

(لوندره) دارالفنون بناسنك قرارمش، یوکسك پنجرەلری آرقەسنده آوروپادن ، آسیادن ، آفریقا

وآمریقادن کلن وآره‌لرنده برچوق‌ده قادین بولنان بوهیئت لطیفهٔ مرخصین کندولرینه عرض اولنان باشلوجه مسائلی کمال شدتله وفقط بر صورت مصلحانه‌ده مذاکره ومناقشه ایلدی . علم بشر ایله اشتغال ایدن هرکس ، (رونك) و (زولچن) کبی علمای متبحریندن باشلیه‌رق سائر بوکبی مسائل مغلقه‌یی حل وتسویه‌یه چالیشان محررلرك کافه‌سی بالذات بوقونغره‌یه اشتراك ایلمشلردی . هر آوروپا ملتی طرفندن متعدد مرخصلر کوندرلمش والوان مختلفه‌یه منسوب اولان ملتلر مرخصلری دخی مذاکراتی کمال مراق ودقتله تعقیب ایلمکده بولنمشلردی . آمریقا طرفندن مرخص اوله‌رق زنجی دوقتور (و. دوبووا) بولنیوردی که بوندن زنجیلر ایله آمریقالیلر آره‌سنده ائتلاف تأسس ایتدیکی آکلاشیلیوردی . دیکر طرفدن فرانسه حکومتی‌ده حاضر اولان متعدد مسلمانلر طرفندن پك زیاده ممنونیتله تلقی ایدیلن بر تدبیر ماهرانه اتخاذ ایله جزایر اهالیسنك‌ده قونغره‌یه مرخص اعزام ایلملرینه مساعده ایلمش وبونلر مذاکراته شدت اشتراکاریله جلب نظر دقت ایلمشلردر .

قونغره‌یه عرض اولنان وفرانسزلر ایله جرمنلر آره‌سنده بادیٔ اختلاف اولان مسائلدن بری‌ده عروقك اتحاد وامتزاجی مسئله‌سیدر . بوامتزاج شایان تمنیمیدر ؟ نه‌کبی نتایج بخش ایلمشدر ؟ اك مختلف طبیعت واصله منسوب ملتلرك برخریطه‌سی حالنده بولنان اوروپانك بزه کوستردیکی مثال عرق ابیضه منسوب اولان ملتلر آراسنده‌کی اتحاد وامتزاج حقنده بزه مقدار کافی اعطای معلومات ایلیه‌بیلور .

بومسئله قونغره‌ده غایت حرارتلی مناقشاته وسیله اولمش ونهایت الامر فرانسز مرخصلرینك سرد ایتدکاری نظریه قبول ایدیله‌رك بعض عروقك یکدیکریله اتحاد وامتزاجی وبو صورتله بلا امتزاج محو اولملری محتمل اولان دها آشاغی جنسدن عروقك محافظه واصلاحی جهتی التزام اولنمشدر .

بوندن بشقه قونغره‌ده « اجناس انسانیه‌نك عدم دوامی» حقنده معلم (فرانچ بوآس) ك ، « موسوی عرقی» حقنده موسیو (اسرائیلی قانفویل) ك ، « آمریقاده زنجی عرقی » حقنده دوقتور (دوبووا)نك ، « وجدان حاضر وقبائله صورت معامله » یه دائر سیر (شارل نروس)ك ، « عرق ابیضك دیکر عروقه قارشی کوسترمکه مجبور اولدیغی حرمت » حقنده موسیو (ده‌تورنل‌دوقونستان) ك ، « لسان بین‌الملل » ه دائر دوقتور (زامنهوف) ك ، « آفیون ایله مسکرات » حقنده دوقتور (آنیدانون) ك راپورلری‌ده مذاکره ومناقشه ایدلمشدر .

بوقونغره‌نك تأمین ایتدیکی موفقیت منتظماً انعقادینه وسیله اوله‌جقدر .

سیونیست قونغره‌سی حقنده

کچن‌یاز اسویچره‌نك بال شهرنده اجتماع ایدن سیونیست قونغره‌سی رئیسی موسیو(وولفون) طرفندن ایراد ایدیلن و بزه تعلق ایتمك حسبیله ، براهمیت مخصوصه‌یی حائز اولان افتتاحی نطقنك برصورتنه دسترس اولدیغمزدن بونك باشلیجه فقراتنی بروجه زیر اقتباس وترجمه ایدییورز :

« روسیه‌ده‌کی موسویلر حقنده روا کوریلان مظالم واعتسافات کوندن کونه دها تحملفرسا برراده‌یه کلمکده‌در . رومانیا حکومتی ، رومانیاده‌کی موسویلرك اصلاح احوالی حقنده بعض احکام معاهدانه رغماً ، کندی اراضیسنده‌کی موسویلری بتون حقوق سیاسیه ومدنیه‌لرندن محروم براقیور . دیکر بعض ممالکده موسویلره قارشو برطاقم افکار باطله پرورده ایدیلیور . بعضاً اك اهمیتسز بر حادثه مناسبتیله

موسویلره قارشوحقیقی برنفرت اظهار اولنیور. یكانه امیدمز تركیه‌ده‌در (!) بركون اولوبده احوالمزده براثرصلاح كوریله‌جك اولور ایسه بونك تركیه سایه‌سنده اوله‌جغنه شبهه یوقدر. سنه‌لرك انقلابات سیاسیه‌سی اوزرینه ممالك سائره‌ده‌كی دین قرنداشلرمز اقوام سائره‌نك حائز اولدقلری حقوق ومنافعك عیننه مظهر اولمشلردر. موسویلره تركیه‌ده بخش اولنان حقوق متساویه‌نك جدیتندن امین اولمق لازم كلیر. ذاتاً تركلر اوته‌دن بری موسویلر حقنده خیرخواهانه طاورانمشلردر. هریرده بزه نظر استحقار ایله باقلدیغی وحقمزده انواع مظالم واعتسافات روا كورلدیكی مظلم برماضیده تركیه اسپانیادن طرد اولنان موسویلرایچون برملجأ تشكیل ایتمشدی. موسویلر اوزمان تركیه‌نك مهمانوازلغنه نصل كوونمشلرسه شمدی‌ده اویله كووه‌نیورلر. واقعا بوصره‌ده تركیه‌ده سیونیزم علیهنده برجریان افكار پیدا اولمشدر. تك توك بعض اشخاصك جهالت یا بدخواهلغی نتیجه‌سی اولان بوحركت وجریان طول مدت سوره‌مز. زیرا بوجریان برطاقم محاكمات باطله ومستخبرات غیرصحیحه‌دن تولد ایلمشدر. بزم اك زیاده تأسف وتأثرمزی موجب اولان شی بزم كبی موسوی اولان بعض كسانك افكار عمومیه‌یی بزم علیهمزه چویرمكه یاردم ایتملریدر. بوكبیلر بوحركتلریله بتون موسویلرك رفاه وسعادتنی دوچار تهلكه ایتدكلرینی هیچ دوشونمیورلر. معمافیه بركون كله‌جك كه حقیقت میدانه چیقه‌جق واو زمان سیونیزم حركتنك كرك موسویلر وكرك دولت عثمانیه ایچون بیوك برنعمت اولدیغی اكلاشیله‌جقدر.

ممالك عثمانیه اقتصادیات نقطهٔ نظرندن عصرلرجه اهمال ایدلمشدر. تركیه بوكون هر زماندن زیاده خارجدن كله‌جك ونافع برعنصر تشكیل ایده‌جك مهاجرلره محتاجدر. تركیه ایچون ملجأسز موسویلر قدر صادق، فائده بخش مهاجرلر بولنه‌ماز. تركیه‌نك قانون اساسیسی بزم امنیت شخصیه‌مز ایچون برضمان وكفالتدر.

دولت عثمانیه‌نك اجزای متممه‌سندن ارض فلسطینده برملجأ ومأوی تداركنه معطوف آمال وتصورات پرورده ایتمكله كندی مقدراتمزی تركیه نكنه ربط ایتمش بولنیورز. كویا ارض فلسطینی دولت عثمانیه‌نك جسمندن قوپارمغه ومستقل برموسوی حكومتی تشكیل ایتمكه چالیشدیغمزی ادعا ایدنلر بونی یاقره برجهالت ویا بیوك برخیانت سائقه‌سیله سویلیورلر. كویا بتون مساعی وتشبثاتمز مستقل برموسوی حكومتنك تشكیلنه معطوف ومصروف بولندیغی حقنده‌كی مصاللره خلقی اینانديرمق ایچون دوقتور (هرچه‌ل) طرفندن قلمه آلنان «حكومت موسویه» نامنده‌كی اثر اوكه سوریلیور. واثرمذكورده بسط وتمهید ایدیلن نظریات ومطالعات بزم خط حركتمزه اساس اولمق اوزره كوستریلیور. حال بوكه بومحاكمهٔ عقلیه بالاده‌كی ادعالرك باطل اولدیغنك اك صریح دلیلیدر. (هرچه‌ل) حكومت موسویه عنوانلی اثرینی یازدیغی زمان سیونیزم نه اولدیغنی همان همان بیلمیوردی. مومی الیه موسویلك مسئله‌سنی دنیانك لاعلی التعیین بركوشه‌سنده برحكومت موسویه وجوده كتیرمك صورتیله حل ایتمك فكرنده ایدی. معمافیه (هرچه‌ل) سیونیستلر ایله مناسباته كیریشدكدن وحركتمزك ماهیتنی لایقیله اكلادقدن صوكره مستقل برحكومت موسویه تشكیلی مسئله‌سنی بردها قاله آلمادی. بز پروغرامزده امللریمزی، امیدلرمزی ومقصدمزی مختصراً وواضحاً بیان ایلدك. سیونیزم ارض فلسطینده موسویلر ایچون حقوق عمومیه‌نك تحت تأمیننده اوله‌جق برملجأ تداركنه معطوف برحركتدر. دقت ایدلسون برحكومت موسویه‌دن دكل آنجق اجدادمزك وطننده برملجأ تشكیلندن بحث ایدیورز. اویله برملجأ كه اوراده موسوی صفتیله یشایه بیله‌جكز وهیچ برمعاملهٔ اعتسافكارانه‌یه معروض قالمقسزین اوصاف وخصائل ملیه‌مزی محافظه ایده بیله‌جكز.

بز، یكی وحر تركیه‌ده امنیت شخصیه وملیه‌مزك ضمان وكفالتنی تركیه‌نك مؤسسات مشروطه‌سنده كوریيورز. معمافیه بزم حكومت عثمانیه‌دن طلب ایتمكه مجبور اولدیغمز برشی وارسه اوده موسویلرك بلا قید وشرط تابعیت عثمانیه‌یه داخل اولملرینه امكان براقیلمسی وكندیلرینك بلامانع موسوی ملتنك آداب وعاداتنه كوره یشایه بیلملریدر. بزم غایهٔ املمز معمور وذیقدرت بر دولت عثمانیه داخلنده مرفه برملت موسویه حالنده دمكذار اولمقدر.

بال ۱۳ آغستوس — بوراده منعقد سیونیست قونغره‌سی مذاکرات ومباحثاتنه دوام ایدیلیور . قونغره اعضاسی آره‌سنده ائتلاف فکر ونظرتام اولدیغی تبین ایلمشدر .
مشهورمؤلف وفیلسوف دوقتور (ماقس نوردآو) صدر اعظم حقی پاشادن کلن واستانبول حریقزدکانی ایچون قونغره طرفندن ویریلن اعانه‌دن طولایی بیان تشکری وقونغره حقنده تمنیاتی حاوی بولنان تلغرافنامه‌یی قرائت ایلمشدر . بالجمله حاضرون شوق آمیز بر صورتده (یشاسون ترکیه ، یشاسون عثمانلی پادشاهی) دییه باغیرمشلردر . پروفسور (واربورغ) مستملکاتده‌کی سیونیست مؤسساتنك موفقیات عظیمه‌سندن بحث ایلمشدر . موسویلرك وجوده کتیردکلری ملی سرمایه حقنده‌کی راپورده بوسنه‌کی وارداتك کچن سنه‌کنی تجاوز ایلدیکی بیان اولنمشدر . قونغره مستملکاتده موسویلرله مسکون کویلر وجوده کتیرمك ایچون صرف مساعی ایدییور . سیونیست بانقه‌لرینك معاملاتی سنه‌دن سنه‌یه کسب وسعت واهمیت ایدییور . سیونیست تشکیلاتی طرفندن لونده‌ده‌کی عرق بشر قونغره‌سنه اعضا صفتیله کوندریلن عالم شهیر دوقتور (زولاشان) مأموریتی حقنده ایضاحات ویردیکی صره‌ده موسوی ملتنك لزوم احیاسندن بحث ایلمشدر .

روسیه‌ده قحط وغلا

کچن سنه روسیه‌نك شرق ولایتلرنده شدتلی قوراقلق وحرارتدن طولایی محصوللر ادراك ایده‌میوب قاوروِلمش اولدیغندن مدهش برقحط ظهور ایتمشدر . بوولایتلرك اکثر سکنه‌سی اسلامدر . قحط وغلانك عظیم برمقیاسده اولسی روسیه‌یی تدهیش ایتمشدر . حتی (دوما) مجلسی بیله قحط وغلادن اندیشه‌یه دوشه‌رك حکومتدن متعدد استیضاحاتده بولنمشدر . استیضاحات واقعه‌یه جواباً روسیه باش وکیلی موسیو (قوقوسوف) فوق العاده اوزون برنطق ایراد ایدرك قحط وغلانك وسعتی وقحطزدکانك تهوین احتیاجی ایچون اتخاذ ایدیلن تدابیر حقنده بیاناتده بولنمشدر . بوبیاناتك مهم نقطه‌لرینی بروجه‌آتی اقتباس ایدییورز :
« اولا بوسنه‌کی قحط وغلانك درجهٔ وسعت وعظمتی حقنده ایضاحات ویره‌یم . کچن قیش هوالر قیش مزروعاتنه ایراث خسار ایده‌جك درجه‌ده فنا دکلدی . واقعا ایلك بهار برآز کجکدی . فقط محصولك فنا اولسنه پك تأثیر ایده‌جك درجه‌ده دکلدی . مایس آینك اواسطنده درجهٔ حرارت امثالی کورولمه‌مش بردرجه‌ده فیرلامش اوله‌سی ومقدار کافی یاغمور نزول ایتمه‌مسی برقاچ هفته ایچنده مزروعاتدن امیدی براقادی . محصولك عدم ادراکنه باعث اولان تبدلات هوائیه‌نك اجرای حکم ایلدیکی منطقه غایت واسع اولوب (وولغا) نهری حوضه‌سیله (اورال) نهری حوضه‌سی وغربی سیبریا بومنطقه‌نك داخلنده‌در . قحط وغلانك حکم فرما اولدیغی منطقه یکرمی ولایتی شامل بولنیور . آوروپای روسیه‌ده قحط وغلاك زیاده سکز ولایتده‌درکه بوولایتلر دخی اورنبورغ ، پرم ، قزان ، افاسیمبر ، ساراتوف ، سامارا ، اژدرهاندر . آسیاده‌کی ولایتلر قحط وغلاده دها شدیددر . (طوبول) ولایتنده وبالخصوص (قورغان) لواسنده بر (دیساتینه) یردن انجق برچیق پود محصول آلنه‌بیلمشدر . آق بالا ، طورغای ، اورال ولایتلرنده کاملاً و (طومسکی) ولایتیله ایالات بحریه‌نك بعض طرفلرنده قسماً محصول یتیشمه‌مشدر . بوقاروده سویله‌دیکم سکز ولایتده ۱۹۱۰ سنه‌سنده یتیشن محصولك مقداری ۷۰۶ میلیون پود ایدی . بوسنه طوپلانیلان محصول آنجق ۲۲۱ میلیون پوددن عبارتدر . مذکور ولایتلرك سنوی محصول وسطیسی ۶۰۵ میلیون پوددر . دیمك کچن سنه‌یه نسبتله بوسنه‌نك محصولی ۴۸۵ ووسطی محصوله نسبتله ۳۸۴ میلیون پود ناقصدر . شوراسی شایان دقتدرکه مذکور منطقه‌نك هرطرفنده محصولك عدم ادراکی برنسبتده دکلدر . بعض ولایتلر واردرکه ازجمله اورنبورغده بوسنه یتیشن محصول وسطی محصول سنویدن

یوزده سکسان آلتی نقصاندر . اراضیٔ مزروعه‌دن قزانده یوزده آلتمش بشنده ، اوفاده یوزده سکسان آلتیسنده ، (ساراتوفده) ده یوزده سکسان طقوزنده ، (سامارا)ده یوزدهٔ سکساننده ، (اورنبورغ)ده یوزده سکسان سکزنده ، (اژدرهان) ده یوزده طقسان طقوزنده (دیساتینه) باشنه یکرمی پوددن آز محصول آلنمشدر . بعض یرلر وارکه دیساتینه باشنه آنجق برپود محصول النمشدر . بعض یرلرده ایکی ، بعض یرلرده اوچ ، درت ، بش پود محصول آلنمشدر . دوچار قحط وغلا اولان اهالی اون طقوز بچق میلیون نفوس اولوب بوندن سکز میلیون ایکی یوز بیك کشی کچن یازدن اعتباراً حکومت طرفندن اعاشه‌یه محتاجدر . بونلره کله‌جك سنه زراعتی ایچون تخملق ویرمك، کله‌جك محصوله قدراعاشه اولنمق، حیوانات تربیه‌سیله کچیننلره حیوان یمی ویرمك ، الجای فقر وضرورتله خسته دوشنلره معاونت طبیه‌ده بولنمق لازم کلیور .

قحطزدکانك تهوین احتیاجی ایچون بزده یالکز بر نظامامه واردرکه اودخی ١٩٠٠ سنه‌سنده تنظیم اولنمشدر . بو نظامنامه‌ده قحطزدکانه یالکز اقراضات واسطه‌سیله معاونتده بولنمق قابلدر . باشقه درلو اصول ایله معاونت قابل دکلدر . بوندن بشقه اقراض اولنان اقچه‌نك تحصیلی‌ده مشکل اولیورکه اولکی قحط وغلا سنه‌لرنده اعطا اولنان اقراضاتك هنوز ٢٢٠ میلیون روبله‌سی تحصیل اولنه‌مامشدر . اهالینك تهوین احتیاجی اصوللرینی تبدیله قرار ویردك. قحطزدکانی امور نافعه‌ده استخدام ایده‌رك تأمین معاشلرینه کافی اجرت اعطاسی ، حبوبات اولمایان یرلره طرف حکومتدن حبوبات اشترا اولنوب سوق واوجوز بها ایله فروخت ایدلمسی وامور نافعه‌سی قحطزدکان محلی‌یی اعاشه‌یه کافی اولمایان طرفلرده اهالی‌یه اقراضاتده بولنلمسی یکی اصول تهوینك جمله‌سندندر . قیش زراعتنه صرف اولنمق اوزره طرف حکومتدن زراعه درت بچق میلیون تخملق ویرلمشدر . قیشین اهالینك اعاشه‌سی ایچون حبوبات صاتون آلمق اوزره قرق ایکی میلیون روبله صرفنه لزوم واردر . کله‌جك سنه‌نك یاز زراعتی ایچون دخی اوتوز میلیون پوده قریب تخملق تدارکنه لزوم واردر . حکومت شمدیدن اون میلیون پود تخملق آلمشدر . پیاسه‌نك یوکسلمه‌سی ایچون شمدیدن تخملق حبوبات کاملاً صاتون آلنیور . (آرژانتین) ده محصول بوسنه برکتلی اولمش اولدیغندن ایلروده حبوبات فیئاتنك فیرلامسنك احتمالی یوقدر . قحط زدکانك امور نافعه‌ده استخدامنه کلنجه ، سکز میلیون قحطزدکاندن شمدیدن برمیلیون ایکی یوز اللی بیکی استخدام ایدلکده بولنیور . بونلره تشرین اولك یکرمی اوچنه قدر بش میلیون روبله مقدارنده اجرت اعطا اولنمشدر . امور نافعه‌ده استخدام اولنه‌جق قحطزدکان ایچون قرق میلیون روبله تخصیص اولنمشدر . والیلردن ورود ایدن معلوماته نظراً یکرمی ولایته‌کی قحطزدکان ایچون طرف حکومتدن ١١٣ میلیون روبله صرفی لازمدر . دیمك خزینه‌دن یوز یکرمی میلیون روبله تخصیصی لازم کلیور . فقط بومقدارك قطعی اولدیغنی درعهده ایده‌مم . »

سوریه‌ده ایپك محصولی

(دویچه لهوانت چایتونغ) غزته‌سی بوعنوان تحتنده سوریه ایپك محصولی حقنده بروجه آتی اعطا ایدیورز :

(١٩١٠) سنه‌سنده ٤٬٨٥٠٬٩ کیلو قوزه استحصال ایدلدیکی حالده ١٩١١ سنه‌سنده بومقدار ٥٬٩٢٠٬٠٠٠ کیلویه بالغ اولمشدر . بومقدار قوزه‌دن ، ١٩٠٩ سنه‌سنده استحصال اولنان ٤٢٠٬٠٠٠ کیلو خام ایپکه مقابل ١٩١٠ سنه‌سندن ٥١٥٬٠٠٠ کیلو ایپك اخذ اولنمشدر .

پاپا ۱۰ نجی «پی» وطبیب مداویلری

ایپك محصولنده‌كی بو ترقینك اسبابی آنجق ، احوال هوائیه‌نك مساعد بولنمسی ایله ایضاح ایدیله‌بیلیر. استحصال اولنان بومقدار قوزه‌نك یوزده آلتمش بشی سوریه‌ده خام ایپك حالنه كتیریله‌رك صنایعده استعمال ایدلك اوزره (لیون) شهرینه سوق ایدلمشدر. باقی قالان یوزده اوتوز بشك برخمسی مارسلیایه و برقسم دیكری ده آفریقاده كائن (كنه) مستملكه‌سنه كوندرلمشدر.

محصولات پك مساعد اولمسنه رغماً ایشجیلرك حال و موقعنده آثار سلاح كورلمه‌مشدر . هر سنه آمریقایه وقوع بولان هجرت حسبیله نادراً ایشجی بولنه‌بیلدیكندن عمله اجرتی تزاید ایلمشیدی . بركیلو غرام قوزه‌نك فیئاتی اوچ فرانق اون سانتیم ایله اوچ بچق فرانق آراسنده تخالف ایدردی . (لیون) شهرنده ایسه مالك جنسنه كوره بركیلو خام ایپكه (٤٠ ـ ٤٥) فرانق فیئات ویریلیردی .

بناءً علیه بوفیئات ایپكجیلره بالطبع موافق كلیوردی . بوسببله ایپكجیلك كیری قالمقده اولدیغی جهتله ، یواش یواش بوصنعتك سوریه‌دن بتون بتون غائب اوله‌جغندن وسوریه‌نك یالكز قوزه اخراجی ایله اكتفا ایتمك مجبوریتنده قاله‌جغندن قورقولیور . فی الحقیقه كچن سنه اولكی سنه‌یه نسبتله قوزه اخراجاتی خام ایپك اخراتندن دها واسع برمقیاسده وقوع بولمشدر .

سوریه‌ده ایپكجیلك ترقیسی فرانسز صنایعنك منافی ایجاباتندندر .

پاپانك خسته‌لغی

پاپا اوننجی پی‌نك خسته‌لغی كچن سنه موسم صیفنده ایجه تهلكه‌لی بر شكل آلمشسه‌ده طبیب خصوصیلری پروفسور ماشیافاوا وپه‌تاچی‌نك اهتماماتیله وخامتی زائل اولمشدر. ابتدا اوفاق برخنجره راحتسزلغیله باشلایان بوخسته‌لق پاپانك قواعد صحیه‌یه عدم رعایتندن و اشتغالات فكریه‌سنی تنقیص ایتمك ایسته‌مه‌مسندن ناشی وخیم برشكل آلارق نهایت «طمله» علتنه منقلب اولمشدر. یتمش سكز یاشنده بولنان بومعند اختیار ، ابتدا واتیقانك اوچنجی قاتنده كی محروم هوا اوطه‌سنی ترك ایتمك ایسته‌مه‌مشسه ده مؤخراً طبیبلرینك اصراریله ایلك قاتده واسع وصحی براوطه‌یه اینمكه مجبوریت كورمشدر .

خسته‌لغنك وخامتی زائل اولور اولماز پاپا درحال حکومت روحانیه‌سنك ایشلریله مشغول اولمق ایسته‌مش وخارجیه ناظری « قاردینال مه‌ری‌ده‌لوال » ی نزدینه جلب ایده‌رك اونكله اوزون مدت ملاقات ایله‌مشدر. (برروایته کوره پاپانك خسته‌لغی براختلال شعوردن عبارتدر .)

غزته‌لرك عددی

برآمریقالی غزته ، عالم مدنیتده نشر اولنمقده اولان غزته‌لرك عددی حقنده معلومات حقیقیه الده ایتمكه چالیشمشدر . عموم غزته‌لرك عددی تقریباً آلتمش بیك قدر ایمش . آمریقای شمالی جمهوریتیله قناداده ۲۳۴۶۱ ، انكلتره‌ده ۹۵۰۰ ، آلمانیاده ۸۰۴۹ ، فرانسه‌ده ٦٦٨١ ، آوستریا ومجارستانده ۳۹۵۸ ، ایتالیاده ۲۷۵۷ ، ژاپونیاده ۱۰۰۰ ، روسیه‌ده ۱۰۰۰ ، اسویچره‌ده ۱۰۵۵ ، آوستورالیاده ۱۰۰۰ ، هولانده‌ده ۹۵۰ ، بلچیقاده ۹۵٦ ، یونانستانده ۱۳۰ وممالك سائره‌ده دخی ۱۰۰۰ غزته چیقمقده ایمش . بتون دنیا غزته‌لرینك نصفی انكلیز لساننده نشر اولنمقده‌در .

لوندره ولیورپول غره‌ولری مناسبتیله

اعصارسالفه ، برچوق انقلابات وتكملاتك محضروشاهدی اوله‌رق ، افول‌ایتدی .. كیمیسی سیاسی ، كیمیسی اقتصادی ، اجتماعی تبدلاراحضار واكمال‌ایله تاریخ انسانیتی كاه شانلی ، كاه مخوف ، مستكره صحنه‌لر ، لوحه‌لرله تزیین ویا تذلیل ایله‌دی . حقوق ناس ، حاكمیت ملیه ، سربستیٔ فكر ولسان ، دماغلره اكیلوب وقت وقت نشو ونما بولان فكر حریت ومساواتك زادهٔ پرمفخرتی اولارق عرض دیدار ایتدی . فقط بعضاً‌ده سوائق حیوانیه‌لرینه بلا محاكمه سرفرو ایدن انسانلر بومفاخر بشری پك تجبیع ، پك وحشیانه حق ناشناسلقلر ایله لكه‌له‌یوب نفرین استقبالی دعوت ایتدیلر !

بوكون ایسه بر چوق عواملك تبدیل شكل وماهیت ایتمش اولماسی طولاییسیله آمال ومطالبات بسبتون بشقه برنگ آلیبور .. كرك ایسته‌مك ، كرك استحصال ایتمك كیفیتلری یكی یكی وسائطله اورطه‌یه چیقیور ... اولجه استعمال ایدیلن سلاحلر مادی ، عسكری شیلر ، برر آلت تخریب ایدی . قوهٔ حربیه‌یه ـ بالنسبه ـ نادر دینیله‌جك قدر محدود احوالده مراجعت اولونیور ! اختلالجینك تفنكنه ، آنارشیستك بومباسنه مقابل یكرمنجی عصر مدنیت یكی بر سلاح كشف ایتدی : تعطیل اشغال !

اوت ! بر قاچ یوز ، حتی بر قاچ بیك اختلالجی اللرینه كچیردكلری اسلحه ومهمات ایله بر قوتی ، بر قوت حكومتی اندیشه‌یه دوشوره بیلیردی . . غالبیت احتماله بیله دسترس اولوردی .. فقط قوجه مملكتی ، حتی قوجه بر دولتی آچلغه ، صوسزلغه ، محرومیت كلیه‌یه محكوم ایده‌مزدی . حالبوكه اعتنا ووقوف ایله سوق واداره اولنان عمومی بر تعطیل اشغال ، صوك لوندره لیورپول غره‌ولرنده پك آشكار صورتده كوردیكمز اوزره ، مدنی انسانی آچلق ، صوسزلق ، سفالت ایچنده بوغوب اولدیرمه‌نك پك كوچ بر شی اولمادیغنی اثبات ایتمشدر .

قوام وتكملی نظام وانتظام اوزرینه مؤسس اولان ، وبوندن بشقه بر كافل موجودیت طانیمایان بنای مدنیت بو آجی درسلردن ، بو دهشتلی ضربه‌لردن متأثر اولمامق قابل دكلدر .. حقنی آرامق حریتی هركسه بخش ایدلمش بر نعمت اولمقله برابر اوزون وشانلی سعی وغیرت سنه‌لرینك محصلهٔ همت ثباتی اولان برطاقم قیمتلی مؤسسه‌لرك برسوء تفسیره قربان اولماسنه هیچ بر عقل سلیم جواز ویره‌مز .. افندیسندن ، ویا آلدیغی هفته‌لقدن ممنون اولمایان بر قاچ ، حتی بر قاچ بیك عمله‌نك قوجه برانكلیز حیات اقتصادیه‌سنی

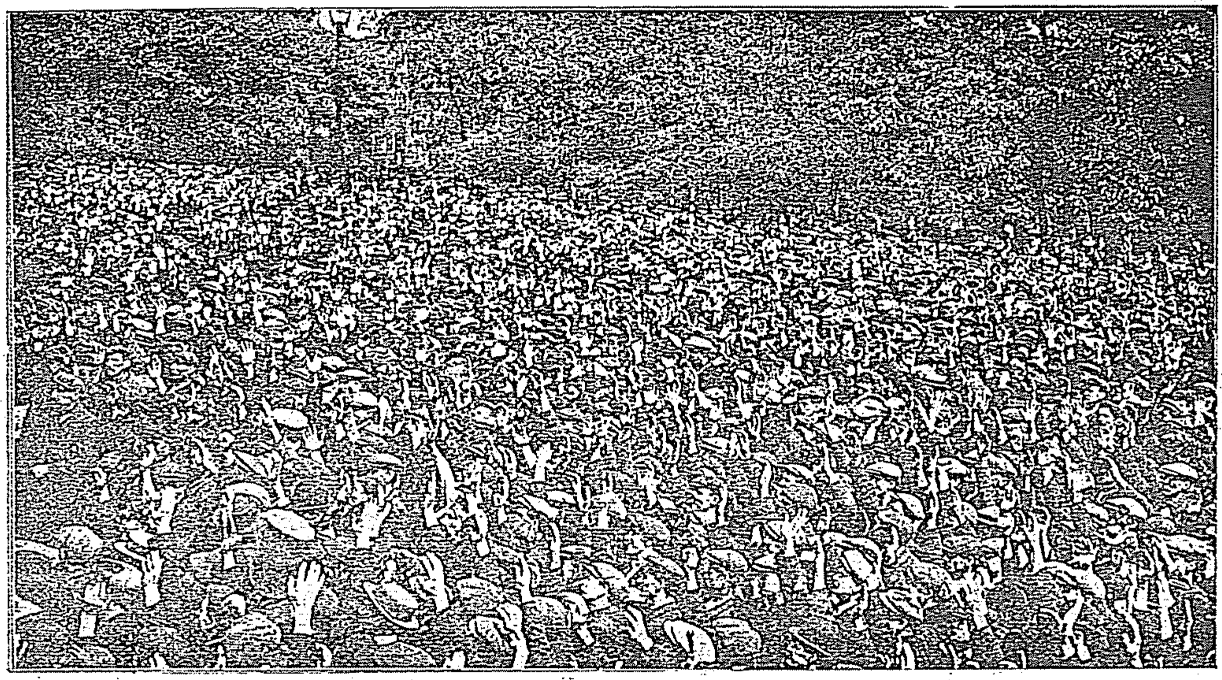

انكلتره‌ده غره‌ولر : عمله طرفندن عقد اولنان برمتينغ [مقاله‌سنه مراجعت]

زيروزبر ايتمك ايسته‌مه‌سی ، هيچ برمنطق ، هيچ برحق‌ايله قابل تأليف دكلدر. مكركه غره‌و طرفدارلرينك منبع الهامی اولان سوسياليزم : « قوت نره‌ده ايسه حق‌ده اوراده‌در ! » دستورينی اس‌العمل اولمق اوزره قبول وتطبيق ايله‌سين .. بويله بردستورك ايسه هيچ بر مدنيتك آغوشنده يشامق ايچون الزم اولان حق حياته مالك اولماديغنی سويله‌مه‌يه لزوم وارميدر ! ؟

١٩١١ سنه‌سنده مودا

قارشيكی صحيفه‌ده‌كی رسمده ، صاغدن صوله‌صيرا ايله :

[١] تماميله مينی‌مينی كللردن ياپيلمش‌شاپقه . كللرك رنكی پنبه‌دن قيرمزی‌يه قدر تخلف‌ايدر. شاپقه‌نك اطرافنده ايكی دانه بويوك قديفه فرنك باغی واردر .

[٢] كوركلی مانتو ، آقشاملری كيمك ايچون . سياه ايپك غازدن معمول اولوب سياه بونجوقلرله مزيندر . ياقاسی يشيل رنكليدر .

[٣] سياه قديفه‌دن شاپقه . قويو صاری شريد وكللرله مزيندر .

[٤] مور قديفه‌دن زيارت قوستومی . ياقا وقوللری شنشيل كديسی تويندندر .

[٥] ايچی كراز رنكده وطيشی سياه بويوك حصير شاپقه . اوزرنده‌كی توی سياهدر .

[٦] زيارت تووالتی ، مائی ايپكدن معمول اولوب هرمين وسكونقلرله مزيندر .

[٧] ژوپ پانطالون موده‌سی . قويو كوموشی ايپك قاشميردن « پوتی دينه » تووالتی، بلنده صاری كللی مائی چين ايپكدن اوفاق بركمر وار، قورساژده هيچ برسوس يوق . يالكز ماره‌ن ياقا ، وباشلك اطرافنده مائی غازدن صاريق شكلنده برسوس واردر .

۱۹۱۱ سنه‌سنده موده‌نك اشكال متحوله‌سی [مقاله‌سنه مراجعت]

[۸] بعدالظهر كیله‌جك لباس . دكزمائیسی رنكنده سه‌رژه فولارله بیاض تویلی مائی فولاردن معمول . یاقا‌ـی اوفاق سیاه ساتن بنكلی بیاض تولدن بانشه‌ت و الانسیه‌ندن معمولدر .

[۹] دینه تووالتی . صاری میلان قوماشندن معمول اولوب ایپك وسكونقلرله مزیندر .

[۱۰] آقشام تووالتی . اوزری كوموش رنكنده آلتون صاریسی غازدن و یوموشاق ساتندن معمول ، قورساژ اطرافی قدیفه‌لی اسكی دانتللرله مزیندر .

[۱۱] باشاق رنكنده ایپكله ، مور رنكده توللرله معمول اقشام تواوالتی ، قوللر اینجیله منقش قوماشدندر . اتكك الت قسمی صالقیملرله مزیندندر .

شیخ سنوسینك برتحریراتی

افریقاده ساكن شیخ السنوسی حضرتلری اخیراً مصر و سودان طرفلرنده بولنان مریدانه ۳ ربیع‌الاول سنه ۱۳۲۹ تاریخلی برتحریرات عمومیه كوندره‌رك بونده فرانسزلر طرفندن سنوسیلره قارشی وقوع بولان تجاوز وتعدیاتی ارائه وتعداد ایتمشدر .

قاهره‌ده منتشر «المقطم» غزته‌سنده منظور مز اولان مذكور تحریرات عمومیه‌نك ، صلی اولان عربجه‌سندن ایدیلن ، ترجمه‌سنی بروجه آتی عیناً درج ایدییورز :

ترجمه‌سی

« فرانسزلر (کانم) ، (کلك) و (ون) زاویه‌لرینه هجوم ایله طریقتمزه منسوب اولان آدملرك کافه‌سنی قتل ، ثروتلریتی ، اسلحه وکتابلرینی نهب ویغما ایتدکدن واورالرده موجود بولنان مبانی‌یی کاملاً یاقوب ییقدقدن صوکره سنوسیلری‌تا افریقا چوللرینه قدر تعقیبه قویلمشلردر .

بز ، بوآنه قدر فرانسزلره اصلا ایلیشمدیکمز کبی دائما شرلرندن توقی ایتمکده‌یز . فرانسزلر بزی دولت‌علیه‌یه شکایت‌ایدرك کویا تجاوزك بزم‌طرفمزدن وقوعه کلدیکنی درمیان‌ایلمشلردر . بوادعا کلیاً یالاندر . کویا بز ، سنوسیلر « واداى » سلطانته معاونت‌ایتمشز وفرانسزلر بوندن‌طولایی بزه مغبراولشلرایمش . بزهیچ بروقت « واداى) سلطانته معاونتده بولنمامشزدر . جناب‌حق سلطان مشار الیهی فرانسزلره غالب ومظفر ایلمش ایسه بونده بزم نه‌قباحتمز اوله‌بیلور .

فرانسزلرك بومظالم واعتسافاتنه قارشی بز ومریدانمزدائما صبرو تحمل ایدرك جناب حقدن غیری کیمسه شکایتده بولنمدق . یالکز دولت علیه‌دن ـ که بزم متبوعیتمزك محافظه‌سیله فرانسزلرك منع تجاوزاتی حقنده استرحامانده بولندق ـ فرانسزلرك سوزینه ، القا آتنه حوالهٔ‌سمع اعتبار ایدلمامسنی بالخاصه رجا ایلدك .

خدانکرده دولت علیه فرانسزلرك سوزینه ایناه‌جق اولور ایسه بز کندی منافعمزی ، حقوقمزی‌بالذات مدافعه‌یه مجبور اوله‌جغز . چونکه‌بز الله یولنده اولمکی ، یشامغه ترجیح ایدنلردنز . شمدی‌یه قدر صبر وتحملمزك یکانه سببی‌دولت‌علیه‌یه تابع‌بولندیغمزدن طولایی‌ایدی . دولتمزه مشکلات‌چیقارمامغی‌آرزوایدییورز .

فرانسزلر افریقانك شمال وغرب جهتلرنده بولنان زاویه‌لرمزه دخی تجاوز وتعدی ایله (فواز) قربنده کائن بتون‌املاك‌وعقارمزی ضبط وغضب‌ایتدکدن ماعدا اوراده بولندیردیغمز عثمانلی بایراغنی‌آتوب‌واریمزی یوغمزی یغما ایلمشلردر .

فرانسزلرك حالی ، اطواری بویله ایکن انکلیزلرك معاملاتی بسبتون بشقه‌در . فرانسزلرککنه اصلا بکزه‌میور . انکلیزلرده بزم مصرده‌کی زاویه‌لرمزه مجاور اولدقلری حالده هیچ بروقت‌بونلره وآدملرمزه تجاوز وطریقت دولتمزی تحقیر ایتمدکدن ماعدا بالعکس‌تکیه‌لرمزه وطریقتمز منسوبیتنه حرمت ایدییورلر .

فرانسزلر بزه بو مظالمی اجرا ایده‌رکن بز چوللره طاغلره طوغری کیتدك . اورالرده جناب حقه عبادتله مشغول اولدق . بز فرانسزلره مقاومت ایتمك ایستمسه ایدك آنلر (کانم) ده‌کی زاویه‌مزه تجاوزه مقتدر اوله‌مازلردی . »

سودانده اسلامیت

(تایمس) غزته‌سنه ۵ نیسان ۱۹۱۱ تاریخیله پارسدن اشعار اولنمشدر :

فرانسه مجلس‌مبعوثانك بوکونکی اجتماعنده فرانسه‌نك‌شمدی‌یه قدر آفریقا اقوامی وبتخصیص‌سودانیلر حقنده تعقیب ایتدیکی سیاستك بوندن بویله‌برقاعدهٔ سالمه‌یه تابع بولندیرلمسی وبوصورتله‌دها بیوك‌موفقیات الده ایدیله‌بیلمسی ایچون عالم اسلامه عائد هردرلو معلوماتی جمعه قادر بعض مأموریندن‌متشکل اولمق‌اوزره نظارتلردن برنده برقلم مخصوصك حکومت طرفندن تأسیسنه دائر اولان طلبي متضمن تقریر بیوك بر اکثریتله قبول اولنمشدر .

بوقرارك اتخاذینی مستلزم اولان شی الیوم افریقای وسطاده بولنان فرانسز هیئت سفریه‌سنك (واداى) قطعه‌سنده اجرا ایلدکده اولدیغی حرکات حقنده آچیلان مناقشاتك طرز جریان مخصوصیدر .

نجیب وجوانمرد بر سیمای عثمانی : سلطان جم

مبعوثاندن (فلیکس شوتان) کچن هفته (غوميا) موقعنده ایکی فرانسز ضابطنك کیفیت قتلندن بحث ایدرك کرك بونی وکرك فرانسزلرك (آبشیر) و (درجله) نام محللرده دوچار اولدقلری هزیمتی یرلی قبائل حقنده حکومتجه تعقیب اولنان حرکات سقیمه‌یه عطف ایتمك لازم کلدیکنی ، اولجه سودانده تعقیب اولنان (حلول مصلحانه) پولتیقه‌سنك بالآخره ترك ایدلدیکنی ، شمدی ایسه هرشیئك اوراده اجرای حرکات ایدن قوهٔ عسکریه قوماندانلغنده بولنان ضابطانه ترك اولندیغنی ، بونلرك اجرا آت کیفیه‌لری یوزندن فرانسه‌نك ایی ضررلر کوردیکنی سویلدکدن صکره دیمشدرکه :

« (دارفور) قطعه‌سنك انکلتره‌یه و (وادای) قطعه‌سنك فرانسه‌یه ترکنی متضمن اولان ١٨٩٩ تاریخلی معاهده وادای اوزرنده بر حق حکمرانی ادعا ایدن (دارفور) سلطانی طرفندن هیچ بر زمان مرعی ومعتبرعد ایدله‌دیکندن حکمدار موی الیه فرانسه اراضیسنده نه‌وقت بر اغتشاش ظهور ایتمشسه بونی دائما ممنونیتله تلقی ایلمشدر . ١٩٠٥ سنه‌سنده فرانسه حکومتی انکلیزلرك آنجق برقاچ مأمور ایله قوجه سودانی اداره‌یه موفق اولملرنده‌کی سبب وحکمتی آکلامق وبوخصوصده تدقیقات وتتبعاتده بولنمق اوزره موسیو (بوته‌ل) ی مأموریت مخصوصه ایله قاهره‌یه ، خرطومه وقوردوفانه یوللامشدی . موسیو (بوته‌ل) انکلتره طرفندن سودانده تأسیس اولنان واسلاملرك احوال واحتیاجاتندن مأمورین حکومتی دائما خبردار ایتمك وظیفه‌سیله مکلف بولنان استخبارات قلمی تشکیلاتنی وعلی العموم سودانك طرز اداره‌سنی تدقیق ایتدکدن صکره انکلیزلرك قطعهٔ مذکوره‌ده آنجق بر حامی رولنی ایفا ایتدکلرینه قناعت کتیرمشدر . موی الیه وسائط صلحپرورانه‌یه مراجعت صورتیله آفریقایه حلول ایتمك لزومنده فرانسه حکومتنی اقناعه چالیشدیغی صره‌ده کیری چاغیریلدی . خیلی مدت مصر اردوسنده بولنمش اولوب سودان احوالنی پك ایی بیلن سلاتین پاشانك ١٩٠٦ سنه‌سنده پارسه کلسی واوزمان مستملکات نظارتنده بولنان موسیو (له‌یغ) ایله کوروشمسی اوزرینه مستملکات نظارتنده عالم اسلامه متعلق معلوماتی جمعه مخصوص بر استخبارات قلمی تأسیس اولنمشدر .

حکومت اوصره‌لرده سودان حقنده مصلحانه برپولتیقه تعقیبنه قرار ویردی ایسه‌ده نه‌چاره‌که آزبرمدت صکره بوندن صرف نظر ایدلمشدر . ١٩٠٧ سنه‌سنده (آبشیر) شهری هجوم ایله ضبط اولندی . وادای سلطانی تحت سلطنتدن ایندیریله‌رك یرینه بردیکری سلطان اعلان ایدلدی . بو صورتله بزم ایله بر ائتلاف حاصل ایتمکه متمایل کورونن سابق سلطانك آمال ائتلافپرورانه‌سندن استفاده ایدیله‌مدی . (وادای) قطعه‌سنده ویرکولرك تحصیلنه قالقیشلدی واسارت وقتندن اول لغو اولندی .

وادای اهالیسنك احوال جدیده‌یه قارشو عدم ممنونیت اظهار ایدن قسمی (دارفور) قطعه‌سنه چکه‌رك اوراده طرفمزدن مقام حکمرانیدن اسقاط ایدیلن سلطان (دودمورا) یه التحاق ایلمکله بزه قارشو رفع لوای عصیان ایتدیلر . بونك نتیجه‌سی معلومدر . ١٩١٠ سنه‌سی تشرین ثانیسنده میر آلای (مول) قوماندا سنده بولنان مفرزهٔ عسکریه (درجیله) ده هزیمته دوچار اولدی . بو هزیمت فرانسه‌نك بتون آفریقای مرکزیده حائز اولدیغی نفوذ واعتباری پك زیاده انکساره اوغراتدی .

سودانده اجراآت قهرمانانه دورینك آرتق کچمش اولدیغنی آکلامالیدر. واقعا سودانده‌کی عسکرمزی کری آله‌مایز . لکن بوقطعه حقنده‌کی سیاستمز بوندن بویله مطلقا صلحپرورانه اولملیدر . بز بوخصوصده انکلتره‌نك نیل وادیسنده تعقیب ایتدیکی عاقلانه ومدبرانه سیاستی نمونهٔ امتثال اتخاذ ایتملی‌یز .

انکلتره پك دیندار وسریع التأثر اولان اسلاملرك حسیاتنی رنجیده ایده‌جك هردرلو معاملاتدن توقی ایلیور . انکلیز ضابطانی کندیلرینه ویریلن اوامری حرفی حرفنه اجرا ایتمك اعتیادنده‌درلر . ذاتاً بونلر اولجه هرنقطه‌سنی تعیین ایدیلن برسیاستك آنجق بوصورتله منتج موفقیت اوله‌جغنی بیلدکلری ایچوندرکه اصلا وقطعا کندی باشلرینه حرکت ایتمزلر . فرانسز ضابطانی‌ده اویولده حرکت ایتمکی اوکرنملیدرلر .

انكلترهنك آفريقاده پك بيوك موفقيات احراز ايتمسى
كنديسنك اوراده آنجق بروظيفهٔ حمايه اجرا ايتمكله
اكتفا ايتمسندن ايلرى كليور. فرانسهنك بوخصوصده
انكلترهنك اثرينه اقتضا ايتمسى ضروريدر.

مومى اليه بو سوزلرى سويلدكدن صكره مبعوثاندن
مستملكات ناظرى (مسيمى) شو يولده بياناتده بولنمشدر:

صوك سنهلر ظرفنده برحركت مليه صورتنده
تجلى ايدن اسلاميتك آفريقاده بيوك ترقياته نائل اولديغى
قابل انكار دكلدر. واداى قطعهسنده بولنان قوهٔ
عسكريهمز اون ايكى طابوردن عبارتدر. بونلر (آبشير)
شهرينى اس الحركات اتخاذ ايدرك ممالك مذكورهنك
بتون اقسامنى دائرهٔ انقياده آلاق اوزره پى در پى هر
طرفه يايلمقدهدرلر. واداى سلطانى سابقى (دوو-
مورا) يى بزه قارشو اخذ ايتديكى خصمانه طور
وحركتدن فراغت ايتديرمك ايچون كنديسنه برمعاش
تخصيص ايديلهجكدر. فرانسه حكومتى عثمانليلرك
استيلاجويانهيه برسياست تعقيب ايتدكلرى طرابلس
قطعهسنى واداى قطعهسندن تفريق (تيبستى) (وبورقو)
نام محللرك عساكرمز طرفندن اشغال ايدلمسنه مخالفدر.
واقعا فرانسهنك حوالئ مذكورهدهكى حقوقى غيرقابل

يوآن شىقاى

سنهلردن برى منكوب ومنفى اولان بوذات اخيراً
چين اختلالى مناسبتيله چينى قورتارمق اوزره رأس
كاره كتيرلشدى. صوك خبرلره كوره رياست جمهوريته
انتخاب ايدلمشدر.

چين اختلالى رؤساسندن دوقتور سون-
يات-سهن [چين اختلال حاضرينى يكرمى سنهدن برى
حاضرلايان بو ذات اخيراً چينك بر قسمنده اعلان
اولونان جمهوريتك رياستنه انتخاب ايدلمشدر.]

چين قواى اختلاليهسى باش قوماندانى لى ئويهن هونغ

چين اختلالنده اوچ سيماى مهم [مقالهسنه مراجعت]

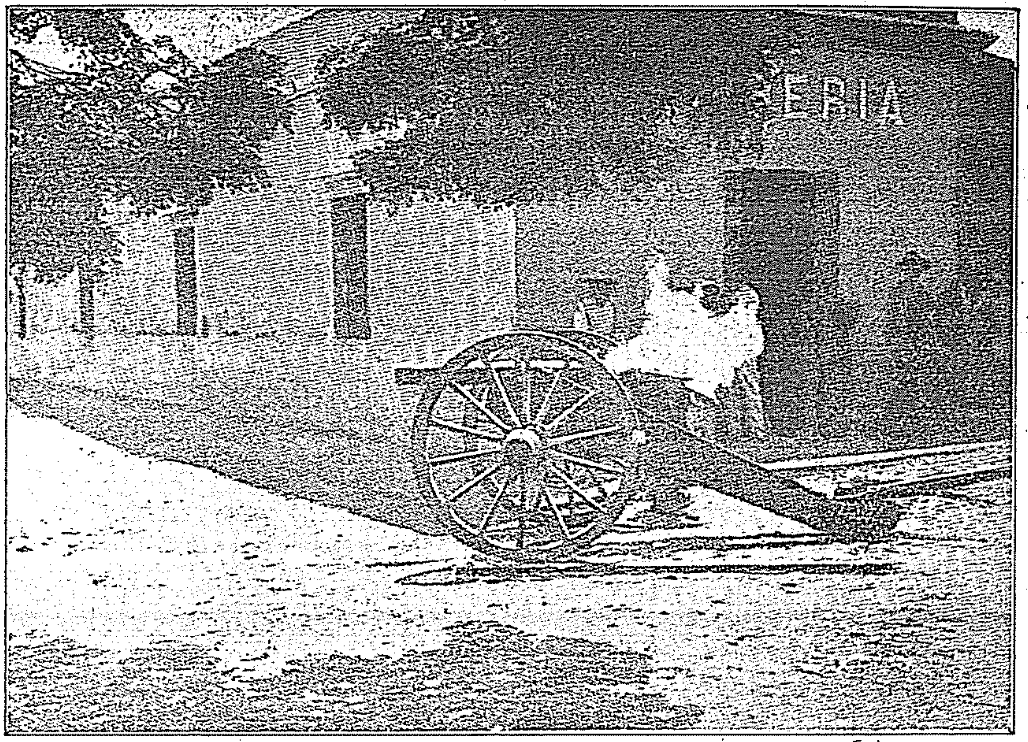

مكسيقاده اختلال : ارباب اختلال طرفندن طوپ استعمالی ، طوپ پاتلار ایكن طوپجیلر قاچیورلر!

[مكسیقاده آرا صیرا اختلالر اولیور . كچن سنه بدایتلرنده اختلال الحاد شكلی آلمشدی. اختلالجیلر رئیس جمهور « دیاز » ی ایسته‌میورلر ویرینه كندی رئیسلری (ماده‌رو) یی كچیرمك ایسته‌یورلردی. برچوق قانلر دوكلدكدن وحكومت طرفداری عسكرلر ایله اختلالجیلر بالمقابله بعض شهرلری ضبط وغائب ایتدكدن صوكره نهایت ماده‌رو رئیس جمهور اولدی . فقط صوكره سقوط ایتدی و الآن مملكتده سكون وحال طبیعی تقرر ایتمه‌دی . رئیس جمهورده معلوم دكلدر . كوریلن رسم اختلال صفحاتندن برینه متعلقدر . اختلال محارباتنك منظرهٔ یومیه‌سی پك غریبدی. صوك درجه مختلف، درلودرلو رنكلرده، بعضاً ییرتیق اثوابلرله برسورو خلق‌عاصی كویلیلرك آره‌سنه قاریشیوردی . چوجقلر ، اختیار اختلالجیلرله یان یانه توفك آتیورلردی . عاصیلر صوك سیستم تفنكلری ، یكی مودل طوپلری استعمال ایدركن ، وحشیلرك مكمل ، یكی التلرك قارشیسنده طوپدوقلری عینی قورقو ایله برآز تردد ایدییورلردی . بتون بوحركتلر اكلنجه‌لی ، شایان تماشا ایدی ، برطرفدن‌ده كوچوك قوداق ما كنه‌لریله غزته مخابرلری رسم آلیوردی .]

اعتراضدر . بونكله برابر بز فرانسه‌دن غایت اوزاق اولان جنكاور برطاقم قبائل ایله مسكون بولنان برقطعه‌نك قوهٔ عسكریه ایله اشغالنی خطرناك عدایدرز ، انكلتره‌نك دارفور قطعه‌سی حقنده تطبیق ایتدیكی ملایمانه وائتلافجویانه مسلك زیر نفوذمزه آلمق ایستدیكمز حوالی حقنده دخی تطبیق ایدلیدر . سنوسی مشایخی عطیه‌لر ایله دائرهٔ سكونه آلنه‌جقدر . شمدی‌یه قدر برای تحصیل قاهره‌یه كیدن وادایلی طلابی تونس مكتبلرینه دوام ایتمكه تشویق ایدلملیدر .

پك چوق تبعهٔ اسلامیه‌سی اولان فرانسه ، سائر حكومتلرك اوزرنده برتأثیر اجرا ایتمك ایستدكلری حركت اسلامیه‌یه قارشو غافل طاورانماز .

فرانسه‌ده عصیان ایدن باغجیلر ایله عسکر آراسنده برمصادمه [.قاله‌سنه مراجعت]

مستملکات نظارتنه کچدیکم کوندنبری عالم اسلام حقنده هردرلو معلوماتی جمع ایتمك وظیفه‌سیله مکلف برقلم مخصوصك تأسیسی ایچون حربیه وخارجیه ناظرلریله برقاچ دفعه تعاطئ افکار ایلدم . فرانسه‌نك زیرنفوذ و تابعیتنده بولنان اسلاملره قارشو مبالاتکارانه ، فقط غایت عادلانه‌برسیاست تعقیب ایتمسی‌ضرورت حکمنده‌در . »

چین اختلالی

چینده مانچو سلالهٔ حکمداریسی علیهنده اخیراً وقوعه کلن و ابتدا برطاقم ایالاتك بالاشتراك بر حکومت جمهوریه تأسیس ایته‌لرنی انتاج ایده‌رك نهایت برقاچ کون اول سلالهٔ حکمداری‌نك تماماً طرد واسقاطیله نتیجه‌لنن حرکت عظیمهٔ اختلالیه‌نك ماهیتی هنوز لایقیله آکلاشیلامامشدر ، بو خصوصده الده ایدیلن معلومات شیمدیلك طبیعی ناقص اولقله برابر هرحال شایان دقتدر . چین اهالیسی ، نسلاً تاتار اولان چین سلالهٔ حکمداریسی علیهنده اسکیدن بری ده‌رین برحس غیظ ونفرت پرورده ایتمکده‌در . بوحس نفرت یالکز مغایرت عرقیه‌دن دکل . برازده مذکور سلاله حکمدارلرینك حرکات ظالمانه‌سندن ایلری کلمشدر. (۵۰۰) میلیونلق معظم ومختلف العناصر برکتله تشکیلی ایدن چین ایمپراطورلغی بو قدر واسع اولمایوبده قرق اللی میلیونلق برحکومتدن عبارت اولسه ایدی، مانچولر علیهنده‌کی بونفرتك چوقدن بونتیجه‌یه منجر اولماسی ، یعنی جمهوریتك پك چوقدن اعلان ایدلمش بولونماسی لازم کایردی .

مانچولر علیهنده‌کی نفرت عمومیه ۱۸۳۹ - ۱۸٤۱ اختلاللرینی وجوده کتیره‌رك دها او زمان بیله مانچولری خیلی تلاشه دوشورمشدی ؛ فقط افکار اختلالپرورانه‌نك هنوز شون مملکته انتشار ایده‌مه‌مسی

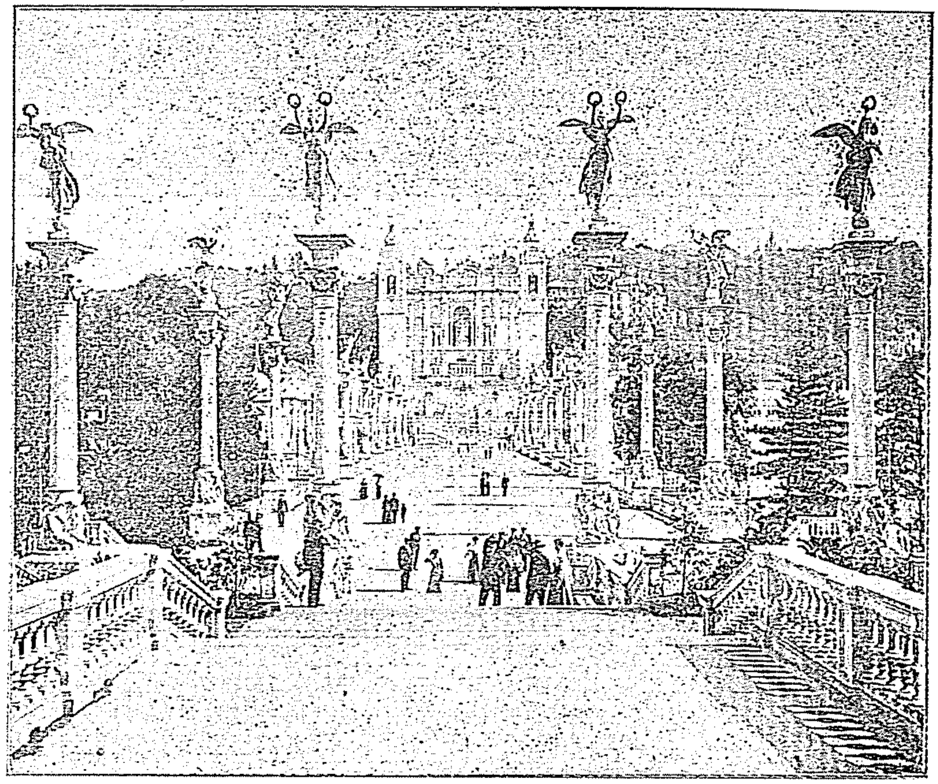

تورەن سرکیسندە محتشم برمدخل (تاریخ کشادی : نیسان ١٩١١)

[تورەن عمومی سرکیسی کچن سنه کشاد ایدلمشدر . بوسرکی‌یه دیکر دولتلرله برابر دولت عثمانیه‌ده اشتراك ایتمشدی . سرکی پارلاق برموفقیته مظهر اولدی؛ ایتالیانك سنین اخیره‌ده‌کی ترقیاتی ثابت اولدی. ثروت فنون ادارەسی‌ده سرکی‌یه اشتراك اتمش ، برچوق آثار مطبوعه کوندرمشدر . فقط بالآخره دولتمزله ایتالیا بیننده ظهور ایدن حال مخاصمه دولاییسیله سرکیده تشهیر ابتدیکمز شلرك سرکی هیئت عدولنجه لایق مکافات کورولوب کوروله‌دیکندن معلومات آلامادق ؛ بزم کبی ، تورەن سرکیسنده معمولات ومحصولاتلرینی تشهیرایدەن دیکرعثمانلیلرده معلومات آلامادیلر. سرکی‌کچن صوك بهارده قاپانمشدر.]

وبوبشیوزمیلیونلق کتله آراسنده اصل چینلی اولمایان برچوق اهالی بولونماسی حسبیله حکمدارك دسائس واعتسافاتی نهایت ارباب اختلالك پای مقاومتنی کسر ایتدی . ومانچولر بو سنه‌یه قدرحکومتی محافظه‌یه مقتدر اولدیلر.

١٨٣٩ ـ ١٨٤١ اختلاللرینك مانچولر طرفندن کمال شدتله محو ایدلمەسی ارباب اختلالی تماميله قورقوتامادی. چونکه مذکور احتلاللری ترتیب ایدن جمعیت‌خفیه ، قوتی ضایع ایتمکله برابر بوسبوتون محو ایدلمش دکلدی . « بیاض نیلوفر » اسمنی طاشیان بوجمعیت مدهشه یاواش یاواش اسکی نفوذ وقوتی اکتسابه وهرطرفه یاییلمغه باشلایارق نهایت ـ شیمدیلك کمال موفقیتله نتیجه‌لەنن ـ بوصوك حرکت اختلالیه‌یی وجوده کتیردی .

دنیانك هر طرفنده یکرمی میلیون قدر اعضایه وبی پایان برثروته مالك اولان « بیاض نیلوفر » جمعیت خفیه‌سنده چین اعظم ارکانندن ، حتی سرای حکمداری رجالندن برچوق ذوات عالیه ، ژاپونیاده واوروپاده تحصیل ایدن ارباب تفکر ، معلملر ، ضابطلر ، مانچو خاندانندن متنفر حقیقی چینلیلر هپ

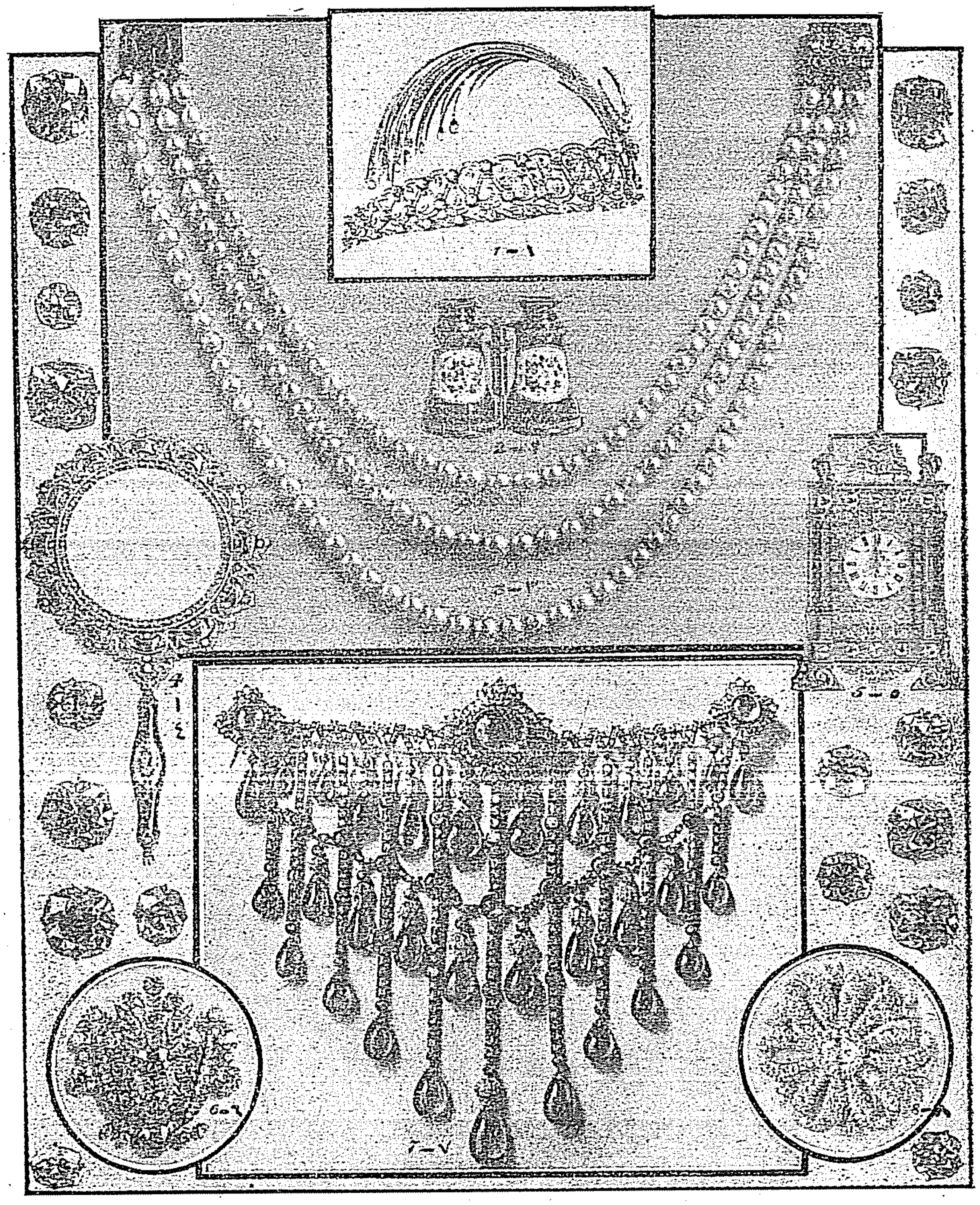

خاقان سابقك ، كچن سنه كانون‌اول ظرفنده پارسده فروخت ايديلن قيمتدار مجوهراتدن برقسمی
١ قادينلره مخصوص برتاج — ٢ مينالی مرصع بردوربين — ٩٢٠٠٠٠ بيك فرانغه يعنی قرق آلتی‌بيك ليرايه صاتيلان اينجی كردانلق — ٤ ال آيينه‌سی — ٥ قونسول ساعتی — ٦ بوروش — ٧ مرصع كردانلق — ٨ بوروش . [مقاله‌سنه مراجعت]

داخلدر بونك اڭ بويوك مركزی ايسه اسكی اختلالرك مقر ظهوری اولان (يانغچه) حوضه‌سيدر متهكيم سلالهٔ حكمداری‌نك اسقاطنی اعلان ايله چين جمهوريتی تأسيس، رئيس اختلال « سون‌يات‌سه‌ن »ی .

رياست جمهوره انتخاب ايدرك پكين حكومتيله مذاكره‌يه كيريشن هيئتده « شانغهاى » ده اجتماع ايتمشدر.
بوصوك حركت اختلاليه ايلك باشلاديغى زمان ، صبى برحكمدارك النده بولنان حكومت ايمپراطوريه مسئله‌نك وخامتنى لايقيله آكلادى . و « لى‌هونغ چانغ » دن صوكره چينك الك معروف والك اياقتلى رجل حكومتى‌اولان « يوآن‌شى‌قاى » ى صلاحيت فوق‌العاده ايله باش‌وكيل وباش قوماندان صفتيله جلب ايتدى.
« يوآن شى قاى » موقع اقتداره دعوت اولونديغى اثناده ، كندى مالكانه‌سنده متروك ومنزوى دها دوغروسى منفى برحالده ياشيوردى . لياقت وشهرتنه وافكار تجدد پرورانه‌سنه مبنى، جمهوريت طرفدارى اولان ارباب اختلالك بيله رياست جمهوره نامزد كوردكلرى بو بيوك آدم ، برآز ترددن صوكرا ، كنديسنه تكليف اولنان وظيفهٔ مهمه‌يى قبول ايده‌رك پك قان دوكولمكه ميدان‌قالمقسزين اوزون مذاكرات نتيجه‌سنده ارباب اختلال ايله اويوشدى ، وتماميله مضطر قالمش اولان عائلهٔ حكمدارى‌يى ترك سلطنته ارضا ايتدى .
شو سطرلرى يازديغمز اثناده عصر ديده چين ايمپراطورلغى آرتق موجود دكلدر . اونك مقامنده يكى برچين جمهوريتى بولنيوركه « سون يات سه‌ن » ك فراغتيله رياستنى يووان شيقاى درعهده ايتمشدر .
ارباب‌اختلالك جداً بصيرتكارانه وحميتپرورانه‌برصورتده‌وجوده كتيردكلرى بوانقلاب عظيمك نتيجه‌سى نه‌اولاجق؟ مغولستانك وداها سائر برطاقم ولاياتك يكى جمهوريتى طانيمايارق مانچو سلاله‌سنى ايستيه‌جكلرى ويا اعلان استقلال ايليه‌جكلرى سويله‌نيور ؛ روسيانك ، ژاپونيانك بوقاريشيقلقلردن بالاستفاده حركات تجاوزكارانه‌يه قالقيشاجقلرى روايت اولونيور . بونلرك نه‌درجه‌يه قدر دوغرو چيقاجغنى ، ايشلرك ناصل بررنك آلاجغنى تخمين ايتمك شيمديلك امكانسزدر . ميدانده محقق اولان برشى وارسه ، اوده بوكون ، مانچو سلاله‌سنك موقع اقتداردن اسقاط ايدلمش اولماسيدر .

فرانسه‌ده باغجيلر اغتشاشى

كچن‌سنه فرانسه‌نك شامپانيا ايالتنده ، بوايالتك حدودى‌حكومتجه تبديل‌اولنمغه تشبث ايدلمسى وكذلك اوزوم عصاره‌لرينك عدم تغشيشى حقنده برقانون وضع اولونماسى سببيله ، براغتشاش چيقمشدى . بوكا دائر فرانسز غزته‌لرنده اوقوديغمز تفصيلات آتيه‌يى درج ايدييورز :
١٩١١ افرنجى نيسانك سكزنجى جمعه‌ايرتسى كونى صباحلين ، ايش آلتلريله ، فيچيلرى ، طولوملرى اوموزلرنده ، قاسكتلرنده قيرمزى بر قوقارد « اوب » ، « بارسورسه‌ن » ، « بارسوراوب » باغجيلرى اهالينك الفيشلرى آره‌سنده ، اللرنده قيرمزى بايراقلر ، شهرى ترك ايتديلر .
« بارسورسه‌ن » باغجيلرينك تشكيل ايتدكلرى آلايك باشنده موسيو شاروه ، ٤٣ كيلو مترولق برمسافه‌يى يوروله‌دن قطع ايده‌جك ، يتمش بش ياشنده براختيار نظره چارپيوردى . ايلك كونك اقشامى « لوسيينى » ده توقفدن صوكره ، ايرتسى كونى مظفرانه « شامپانيا » شهرينه داخل اولديلر .
بتون شهر ، شرفلرينه بايراقلرله دونانمش ، ونه‌زماندن برى ، اعلان ايديلن نمايشلره اشتراك ايتمك ايچون هرطرفدن غلبه‌لك قوشمشدى . نمايشلردن بيوك قارغشه‌لقلر ظهور ايتمسى محتمل اولديغى حالده مأمورينك اتخاذ ايله‌دكلرى تدابير سايه‌سنده شايان اهميت هيچ برحادثه وقوع بولميوب بر مدت دائرهٔ حكومتك پارمقلقلرى اوزرنده نمايشجيلرك آل بايراغى كورلدى ايسه‌ده ، درحال پوليس طرفندن مداخله ايديله‌رك ايندير لدى .
هيئت اعيان ٢٠ نيسان ، اجتماعنده بيوك بر اكثريتله ، حكومتى ، ايالتك تحديد حدودينك ايفاسنه

دعوت ایدەن بربیاننامه نشر ایلمشدر .

بو قرارك درحال تلغرافله « مارن » ه تبلیغی اوراده مدهش بر هیجانه سبب اولدی . ومملکتده ، باخصوص « ئەپەرنای » ایله « دیزی » ده بیوك بر اختلال ظهور ایتدی . بر شامپانیا فابریقەسی یغما ایدلدی .

« دیزی » اختلالی ، اعیانك قرارینه قارشی حدتلەنن باغجیلری تسکینه کفایت ایتمدی . یغمالر ، یانغینلر توالی ایدییوردی . ١٢ نیسان اقشامنده « ئەپرنای » علولرله قوشادلمش کبی ایدی . بالخاصه « ئەی » ده عصیان بتون شدت وفجاعتیلر دوام ایدییوردی . یدی شامپانیه فابریقەسی ، کفایت ایدەمین عسکرك مداخلەسنه رغماً ، بر بلوك عاصی طرفندن احراق ایدلدی . او کون « مارن » دن کلن خبرلردن متأثر اولان مجلس مبعوثان ، بوربون سراینده اعیانك قرارینه مخالف مقررات اتخاذ ایدییوردی .

عین زمانده حکومت « مارن » والیسنك تحت ادارەسنه ، اعادهٔ آسایش ایچون ١٢٠ آلای سواری ، آلتی طابور پیادەلك برقوت بولاامشدی .

شیمدیلك بومسئله سکونه کیرمشدر .

نویورقده پوسته معاملاتی

نویورقده ٧٥١١ پوسته مأموری ، ٤٨١٨ پوسته کاتبی ، ٢٤٧١ پوسته موزعی ، ایکی یوز سکسان ایکی پوسته عملەسی ، ٤٥٩ موزع معاونی ، ١٨١ کاتب معاونی بولنور . یالکز اقشاملین ایکی بچق ساعت ظرفنده (هودسون) استاسیونندەکی مرکز پوستەخانەسی ٦٠٠,٠٠٠ مکتوب طوپلامقده اوب شعبەلردەکی معاملات بورقمك خارجندەدر .

نویورقده وسطی اولەرق هرکون پوستەیه ویریلن مکاتیبك عددی ٢,٢٥٨,١٤٨ ه بالغ اولور . بوندن ماعدا هرکون خارجدن ٤١٢٠٠٠ مکتوب ورود ایدر .

هرکون توزیع ایدیلن غزتەنك ثقلتی ایسه ٤١٥٠٠٠ کیلو قدردرکه درت یوزیکرمی طون مقدارندەدر . یالکز نویورق پوستەخانەسنك برسنەلك وارداتی ٢٢,٣٣٨,٩٧٠ دولاره بالغ اولورکه بش ملیون عثمانلی لیراسنی تجاوز ایدر .

بتون جماهیر متفقهٔ آمریقانك پوسته وارداتی ایسه ٢٢٤,١٢٨,٦٥٧ دولار یعنی قرق بش ملیون انکلیز لیراسنه قریبدر .

ضابطه ایستاتستیقی

اوچ یوز یکرمی آلتی سنەسی مارتندن سنهٔ مرقومه شباطی نهایتنه قدر بك اوغلی متصرفلق دائرەسنده وقوع بولان ضرب ، جرح ، جنایت ، انتحار ، قضا وسائرەنك مقداری بروجه آتیدر :

١٤٠٠ ضرب ، ١٥٠٤ جرح ، ٤ مضروباً وفات ، ١٩ مجروحاً وفات ، ٥ مقتولاً وفات ، مسموماً وفات ، ١ مصلوباً وفات ، ٣ مخنوقاً وفات ، ١٧ مغروقاً وفات ، ١٣ محترقاً وفات ، ١٧ منتحراً وفات ١٢ قضاءً وفات ، ٨ اسقاط جنین ، ٣٢ فعل شنیع ، ٣٨ ازالهٔ بکر وقوعاتی ظهور ایتمشدر .

خاقان مخلوعك مجوهراتی

عبدالحميدك مجوهراتی پارسده كچن كانون اول ظرفنده آلتی ميليون طقوز يوز سكسان بيك فرانقه صاتيلمق صورتيله بو مسئله‌یه نهايت ويرلدی .

ماليه نظارتی طرفندن تخمين ايتديريلن بو مجوهراته درت مليون درت يوز اوتوز بيك فرانق قيمت تقدير اولنمشيدی . تخمينی متعاقب پارسه صورت مخصوصه‌ده بر مأمور اعزام ايتديرلمش ومجوهراتك طبع ايتديريلن قاتالوغی بتون مراكز مدنيه‌يه كوندرلمشدر .

پارسده (غالەری ژورژ پتی) جامكانلرنده انظار تقديره وضع اولنان بو مجوهرات تخمينك فوقنده اوله‌رق اون كون دوام ايدن مزايده نتيجه‌سنده آلتی مليون طقوز يوز سكسان بيك فرانغه صاتلمشدر .

مبالغ متحصله بانق عثمانی‌يه واورادن‌ده درسعادتده ماليه نظارتنه تسليم اولنمشدر .

خاقان مخلوعك مجوهراتی يالكز بونلردن عبارت دكلدر . مجلس مبعوثانجه ويريلن قرار موجبنجه بونلردن اهميت تاريخيه‌يی حائز اولانلر لاجل التشهير موزه‌خانه‌يه وبر قسمی‌ده خزينهٔ همايونه توديع ايدلمشدر.

خزينهٔ همايونه عائد اولانلر سلاطين عظام حضراتنه عائد وهر بری خاطرهٔ تاريخيه‌يی حائز ومرصع نشانلردن عبارتدر .

[عبدالحميدك مجوهراتنك فروختندن متحصل مبالغ دونمای عثمانی معاونت مليه جمعيتنه ترك ايدلمك مقرر ايديسه‌ده ، بيعك ختامندن صوكره بوندن صرف نظر ايدلمك ايچون بعض معاملات جريان ايتمكده وكيفيت هنوز قرارسزلق ايچنده بولونمقده ايدی]

افغانستانك ترقی وتعاليسی

تايمسدن :

لوندره‌ده متشكل آسيا جمعيتی اعضاسندن دوقتور (والترسايز) اخيراً افغانستانه سياحت اجرا ايدرك كچن سنه لوندره‌ده منسوب اولديغی جمعيتده بوسياحته دائر بر قونفرانس ويرمش ، ديمشدركه :

« افغانستانی هركس علی العاده برشرق الكاسی اولمق اوزره بيلير وشرق امراسندن برينك تحت اداره‌سنده برمملكت اوله‌رق طانير . افغانستانه سياحتمدن اول بنده عين فكرده بولنيوردم . انجق افغانستانه كيدوبده اوراده‌كی احوالی رأی العين مشاهده ايدنجه وطنداشلرمك بوبابده حسيات ومعلوماتنی تصحيح وتوسيع ايتمك اوزره بوقونفرانسك ترتيب واعطاسنی مناسب كوردم .

وطنداشلر ! افغانستان اسكی افغان مملكتی دكلدر . سزی تأمين ايدرمكه بسبتون دكيشمشدر . اورالری كوزيكزله كوره‌جك اولسه‌كز برشرق مملكتی اولديغنه اينانمزسكز .

افغانستانده هرشی واردر . امير سابق مرحوم عبدالرحمن خان اوروپا مدنيت حقيقيه‌سندن استفاده چاره‌لرينی دوشونمش ، افغانستانك ترقی وتعاليسی تملرينی وضع ايلمشدی . مشاراليه بوبابده صوك درجه جهد وغيرت ايتمشدر . بو امنيه اوغورنده كيجه كوندوز چاليشمشدر . خواب وراحتنی بومقصدك حصولنه فدا ايلمشدر .

عبدالرحمن خان بومساعيسنك ثمراتنه نائل اوله‌جغی برصره‌ده وفات ايتدی . كنديسنی استخلاف ايدن بيوك مخدومی امير نصراله خان حضرتلری باباسنك اثرينه اقتدا واقتفا ايدرك مملكتی احيا ايلدی . بوكون افغانستانده طوپ ، تفنك ، قورشون ومالزمهٔ حربيه فابريقه‌لری واردر . افغان عساكری كاملاً منتظم ومجهز واونيفورمه‌لر ايله ملبسدرلر .

افغانستانده یکرمی اقدم برقاریش بیله شوسه یولی یوق ایکن برکون شوسه‌لر اوروبجك آنغی‌شکانی آلمشلردر . افغان ملتی اسکیدن چاپولچیلقله مشغول ایکن بوکون بونلر زراع ، کاسب ، تاجر اولمشلردر. افغانستانده حرف وصنایع پك‌زیاده ترقی ایتمشدر. مکاتب ابتدائیه پك چوقدر. کابلده یکیدن برقاچ اعدادی مکتبی وبر ایکی دارالفنون احیاءً تأسیس اولنمشدر . افغانلیلر اولجه براوروپالیدن نفرت ایدرکن الیوم اوروپالی معلملرك رحلهٔ تدریسنده بولنمغه جان آتمقده‌درلر. امیر حضرتلری بونکله‌ده اکتفا ایتمیه‌رك اوروپا علوم وفنون جدیده‌سنی فارسی لساننه [افغانستان حکومتنك لسان رسمیسیدر] ترجمه ایچون کلکته‌ده بردارالترجمه احداث وبونك نظارتنی‌شهر مذکورده بولنان افغانستان وکیل‌سیاسیسنه حواله وتودیع‌ایلمشدر. آثار مترجمه طبع اولندقدن صکره موقع‌استفاده‌یه وضع ایدلمکده‌در. امیر مشارالیه بوصورتله ملت ومملکتنه واسع مقیاسده خدمت ایتمش نامنی ابدیاً احیا وابقایه سعی ایلمشدر .

افغانستان امور زراعیه‌سنده قوللانلق اوزره یکی سیستمده زراعت ماکنه‌لری جاب ایدیله‌رك اهالی‌یه صاتلمقده‌در . بونلرك بدلی زراعدن مقسطاً استیفا اولنیور . کابلده الکتریق ، چوخه ، بز ، کاغد ، آلات جارحه وسائره‌یه مخصوص ایلان فابریقه‌لری کورنجه حیران اولدم ، کندیمی اسوبچره‌ده ظن ایتدم . اون سنه صکره افغانستان عمران ومدنیت نقطه‌سندن هندستانی کیروده براقه‌جقدر . امیر حضرتلری ، علما ، فضلا ، ادبا ، ارباب‌تجارت‌وصنعتی سوه‌ر ، کوروشوروکندیلرینی‌تقدیروتشویق‌ایدر.

یالکز کابل شهری دکل ، افغان حکومتنه تابع وخرجکذار اولان بتون ایالتلری‌ده‌کزدم وکوزدن کچیردم . هریرده هرشی یکیدر . کوندن کونه فضل ومعرفتله اهالی تنویر فکر ایدییور . حرف وصنایعدن استفاده ایلیوز . (غزنین) شهری بوفعالیتله اسکی عمرانی بوله‌جق ، احتمالکه تکرار ایران شاعر شهیری (فردوسی) نك مدح وستایشنه لایق بردرجهٔ کماله واصل اوله‌جقدر . اوت ! فردوسی بومملکتی جنته تشبیه ایلمشیدی . بوراسی حقیقةً جنت کبی بریردر . حاصلی افغانستان ، افغان ملتی چوق دکیشمش ، طریق مدنیتده سرعتله شد مراحل ایتمکده بولنمشدر.»

آلقولیزمك دهشتلی ترقیاتی

آلقولیزم تهلکه‌سی زمان حاضرك اك بویوك مسائل اجتماعیه‌سندن برینی تشکیل ایده‌ر . غایت‌اعتدال ایله اجرا ایدلمش اولان تخمینلر ، عمله‌نك‌سنوی ایرادینك ٪ ۱۵ نی آلقوله‌صرف ایتدیکنی کوستریبور. یاچیقالی برسوسیالیست صوك اون سنه ظرفنده عمله‌نك بر قاچ یوز ملیون فرانق صرف وهبا ایتمش اولدیغنی ، بوپاره‌نك ایسه پك چوق محرومیتلر ، کشمکشلر ، تعطیل اشغاللر ایله الده ایدلمش اولان ضم معاشلره تقابل ایتدیکنی حساب ایدییور؛ بوحسابجه بوقدر امکلر ، اشکنجه‌لر محضا بول بول ایچمك‌ایچون اختیار ایدلمش‌اولیور .

فرانسه مالیه نظارتنك ترتیب ایتدیکی ایستاتیستیقلرده میخانه‌لرك اوتوز سنه ظرفنده ٪ ۲۵ آرتدیغنی وبوکون عددی ۴۷۷,۰۰۰ نه بالغ اولدیغنی ، قادین وچوجقلرده‌داخل‌اولمق شرطیله ۸۰ کیشی‌یه‌و یالکز بویوکلر حساب ایدلسه ۳۰ کشی‌یه برمیخانه اصابت ایتمك لازم‌کلدیکنی صراحةً کورویورز . فرانسه‌ده بعض ایالات واردرکه اهالیدن ۳۸ کشی‌یه بر میخانه اصابت ایده‌ر . فرانسه‌ده هرکون یکیدن ٦ میخانه آچیلمقده‌در . ۱۸۸۰ دن اول هرفرد اهالینك سنوی آلقول استهلاکاتی ۲ لیتره ایکن بوکون ٤ ه بالغ اولمشدر.نورماندیاده ایسه آدم باشنه ۱۲ لیتره اصابت ایدییور !

هرحالده یریوزنده صرفیاتی تنزل ایدن برشي وار ایسه ، کورولیورکه ، اوده آلقول دکلدر ! ..

توركلك

نهايت صره توركلكه‌ده كلدی. ذاتا انسانلراوزاقلردن ، يبانجيلردن باشلار، ياواش ياواش كنديلرينه، تفسلرينه رجوع ايدرلر . سقراط ظهور ايتمه‌دن اول كوكده يلديز صايان برچوق فيلسوفلر كلوب كچمشلردی . ملی اديبمز احمد حكمت بكك « ياره‌يی قاناتان » ننده ضعيف افنديك ديديكی كبی « هرمملكت باشقه‌لرينك يكيلكلرينی تقليد ايله باشلاديغی انتظامه ، كنديسنك اسكيلكلرينی تحقيق ايله نهايت ويرير . بوحالده برزمانكی مقلدلر ، صوكره محقق اولورلر . »

ماضی وحالده توركلكی ، يعنی كنديمزی تدقيق وتحقيق ايتمك هوسليلری، استانبولده ياريم عصراولده وارمش؛ مصطفی جلال‌الدين بكك « اسكی ويكی توركلر » آدلی فرانسزجه براثری شمدی كوزمك اوكنده طوريور [١] . لكن ، توركلر پايتختنده توركولوغلر زمره‌سنك تظاهری يكرمی ، يكرمی بش سنه مؤخردر : « صوك زمانلرده ، استانبولده تورك مليتنی آرزو ايدن برمحفل ، سياسی اولمقدن زياده علمی برمحفل تشكل ايتدی . بومحفلك تشكلنده ، عثمانليلرله آلمانلرك مناسبتی آرتمه‌سنك ، آلمان لساننه وباخصوص آلمانلرك علوم تاريخيه ولسانيه حقنده‌كی تدقيقاتنه تورك كنجلرينك آكاه اولمه‌سنك خيلی تأثيری اولمشدر ، صانيورم . چونكه بوكنج محفلده ، فرانسز معقبلرنده اولديغی كبی خفيف، Déclamatoire ادبيات وسياسياتدن زياده ، كتومانه، صبورانه، مدققانه الده ايديلمش برعلم متين موجوددر . شمس‌الدين سامی ، توركجه شعرلر مؤلف محترمی ، نجيب عاصم، ولد چلبی بومحفلك كوزه كورينه‌ن اعضاسی اولوب ، « اقدام » بردرجه‌يه قدر مروج افكارلريدر.» [٢] شو بحث ايتديكمز زماندن ، ١٣١٠ـ١٣١٥ سنه‌لرندنبری ، توركلر آره‌سنده توركلك تدقيقاتی ، فاصله‌سز دكل، فقط دائما آرتمق اوزره دوام ايتمكده‌در . هله انقلابی متعاقب ، بويولده‌كی مساعی بردنبره برقاچ مثلی آرتدی . نجيب عاصم بك ، ولد چلبی افندی كبی امكدارلره بعض كنج مسلكداشلر التحاق ايده‌رك، ١٣٢٤ سنه‌سی كانون اولی اواخرنده «تورك درنكی» آدلی برجمعيت تأسيس ايتديلر. « جمعيتك مقصدی ، تورك دينيه آكيلان بوتون قوملرك ماضی وحالده‌كی آثار، افعال، احوال ومحيطنی اوكرنمه‌يه واوكرتمه‌يه چاليشمقدی.» [٣]

---

(١) Les Turcs anciens et modernes — par Moustapha Djélaleddin.— Constantinople, «Imprimerie du Courrier d'Orient. » — 1869.

[٢] « اوچ طرز سياست » ـ صحيفه ١١ .

[٣] « تورك درنكی نظامنامه‌سی » ـ ماده ٢ .

اسماعیل بك غاسپرینسکی

روسیه‌ده ساکن تورکلره اك چوق خدمت ایدن برمعلم (په‌داغوغ) ، متفکر، برمحرر، مسلکنده ثباتلی برغزته‌جی ، یورولمق‌بیلمز برخلق خادمیدر. کچن عصر میلادینك‌اورته‌لرنده قریم یاریم آطه‌سنك یالی بوینده « غاسپرا »ده طوغدی. ایلك ملی تربیه‌یی ، موسقواده تحصیلده ایکن ، مسافر بولندیغی افراطله ملیتپرور برروس عائله‌سندن‌آلدی. ١٥ ـ ١٦ یاشنده ملی حسنك هیجانیله‌کریدده عاصیلرله اوغراشان عثمانلیلره‌یاردیم قصدیله، طلبه‌سی اولدیغی‌موسقوا عسکری اعدادیسندن‌قاچدی. برمدت پاریسده بولندی . ١٨٨١ سنه‌سی ، « روسیه‌ده مسلمانلر » عنوانلی روسجه اثریله محرراکه ، براز صوکره باغچه سرای مدرسه‌لرندن برنده معلملکه کیرشدی .

اسماعیل بکك اك بیوك‌اثری‌اولان « ترجمان» غزته‌سی‌میلادی١٨٨٣ سنه‌سنده چیقمغه باشلامشدر ؛ « ترجمان »٣٠ سنه‌در ، مسلکنی ، فکرینی اصلا ده‌کیشدیرمکسزین ، انقطاعه‌ده اوغرامقسزین دوام ایدییور . « ترجمان » هر نسخه‌سنده کندی مسلکنی شویله بیان ایدر : (تورك ، تاتار ، آزر-بایجان، قومق، نوغای، باشقرد ، اوزبك، سارت، تارانجه، کاشغری، تورکمن وسائر نامله معروف ترك قوملرینك جمله‌سی آراسنده منتشر ومعلوم اولان « ترجمان » ، مسلمانلر آراسنده معارفك‌انتشارینه واسلام مکتبلرینك‌اصلاحنه چالیشور. ساده وآچیق، هرکس آکلایه‌جق صورتده قلم‌قوللانیر.) اسماعیل‌بك، نشر ایتدیکی فکرلردن برقسمنك کندی حیاتنده قوه‌دن‌فعله چیقدیغنی کورمکله بختیار اولان بویوك آدملردندر. روسیه‌ده‌کی مسلمان مکتب ومدرسه‌لرینك برچوغی ، « ترجمان » ك ارشاداتی نتیجه‌سی اوله‌رق اصلاح اولندی . « اصول‌صوتیه » ایله اوقویوب یازمق ، روسیه تورك‌مکتبلرینك همان جمله‌سنده قبول‌اولندی. مسلمان بولونان شهرلرك برچوغنده ، نشر معارف وامورخیریه ایله اوغراشان جمعیت خیریه‌لر قورولدی. مسلمان کویلرینه قدر یاییلان اقتصادی جمعیتلر ، تعاون جمعیتلری‌ده علی‌الاکثر « ترجمان » ك رهبرلکی سایه‌سنده تأسس ایتمکده‌در .

اسماعیل بکك فکرینی صوك زمانلرده اك چوق اشغال ایدن مسأله ، عالم اسلامك‌غربه نسبةً اقتصاد واجتماعجه کریده قالمسی اسبابنی آرامق اوزره ، بوتون عالم اسلامدن کلمش علمادن مرکب برقونغره‌عقدی مسأله‌سیدر. اوچ ، درت سنه اول بونکچون مصره کیدوب کلمشدی . بوسنه‌ده اغلب احتمال ، ینه بومقصد آرقه‌سندن قوشارق هندستانه کیتدی . یوقاری‌یه درج ایتدیکمز رسمی ، هنده کیدرکن استانبولده آلدیرتدیغی فوطوغرافیدن مأخوذدر .

تورکلك فکری عثمانلی تورکلری آره‌سنده کیتدکجه طاغیله‌رق وقوتلشه‌رك ، استانبولی وولایت مطبوعاتنك برقسمنی کندینه چکدی . استانبولك « تورك یوردی » ، سلانیکك « کنج قلملری » ، مناسترك « یکی فکری»، اسکوبك « یکی مکتب » ، شمدی ماصه‌مك اوزرنده بولندقلری ایچون ، بو مطبوعاتدن ایلك اوکجه خاطریمه کلنلریدر . کونده‌لك وهفته‌لق جریده‌لردن « طنین » ، « ترجمان حقیقت » ، « صراط مستقیم » ، « چیفیر » و « حکمت » بعض خصوصیتلری اولمقله‌برابر، اساساً تورکلك فکرینه خادمدرلر. عثمانلی تورك ادبیاتنده ، عثمانلیلرك علی‌العموم فکری ترقیاتنده بویوك برموقع طوتان « ثروت فنون » ك

مرحوم حاجی احمد بای حسینوف

کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده رسمی مندرج محمود بای حسینوفك بویوك برادری، روسیه‌ده ساکن تورکلرك اك بویوك تجارتخانه‌لرندن حسینوف برادرلر تجارتخانه‌سنك مؤسسی واورنبورغده کائن «مدرسۀ حسینیه» نك بانیلرندن بریسیدر. احمدبای وقارده‌شلری محمود وغنی بایلر کوچوك ایکن پك فقیر اولدقلری حالده، محضا شخصی تشبث، سعی وغیرتلری سایه‌سنده میلیونلر قزانمشلردی. هر اوچ قارده‌ش قزاندقلری ثروتدن ملتداشلرینی استفاده ایتدردیلر. یکرمی اوتوز بیك لیرایه مال اولان وکچن سنه‌کی سالنامۀ ثروت فنونده رسمی قونیلان مدرسۀ حسینیه‌یی، زمانمزك احتیاجنه موافق برصورتده قالوریفه‌رلی، الکتریقلی پك مکمل بنا ایتدیردکلری کبی، یاپدیردقلری کوی جامعلرینك، مکتبلرینك عددی‌ده یوزلرله صاییلور. حسینوف برادرلر وفاتلری زماننده کلیتلی مبلغلرینی مدرسه‌لرینه وباشقه امورخیریه‌یه وقف ایدوب براقدیلر. چوجقسز وفات ایده‌ن احمدبایك وصیتنامه‌سیله معارف ودیکر امور خیریه‌یه ترك ایتدیکی آقچه یاریم میلیون روبله‌یی تجاوز ایدر. قارده‌شی محمود بایك وقفی‌ده اوکاقریبدر. اوچ حسینوفك شمال تورك ملتنه ایتدکلری اعانه‌نك مجموعی ایکی میلیون روبله‌یه بالغ اولسه‌کرکدر. الله جمله‌سنه رحمت ایتسین!

« تورك یوردی » ینه ابراز ایتدیکی حسن قبول بومهم مجموعه‌نك‌ده تورکلك فکرینه هیچ مخالف اولمادیغنی کوستریر.

« تورکلك » ، دها صریح ومعروف برتعبیر ایله « تورك عالمی » نره‌سیدر؟ بو سطرلری یازان، برزمان خلق قارشیسنده تورکلکدن بحث ایده‌رکن، تورك عالمنی شویله تعریف ایتمشدی: « اسکی دنیا یاریم کره‌سنی کوز اوکنه کتیریکز. اوراده اوچ قطعه واردر. غرب شمالی‌یه تصادف ایدن ویرتیق پاچاورایه بکزه‌ین قسمنی قوپاروب آتیویرك؛ جنوب غربیده‌کی اوچ کوشه‌لی صوم و آغیر قطعه‌یی‌ده انسانلرك ضعیف قوللریله قازدقلری قنال چیز کیسندن بوکوب قوپاریویرك؛ صاغ طرف آشاغیسنده صارقان اوچ درت چیقنتی‌یی یونتیك ... اووقت اسکی دنیانك اصل کووده‌سی قالور. ایشته بوکوده تماماً تورك یری، بزم مال موروثمزدر.» [٤]

تورك یرنده عجبا نه‌قدر تورك یاشییور؟ بوسؤاله قطعی برجواب بولمق خیلی مشکلدر. تورکلکك اك چالیشقان محررلرندن آغایف احمد بك تورکلرك عدد نفوسنی یتمش، سکسان میلیون تخمین ایدر. عثمانلی تورکلری طرفندن یازیلمش جغرافیا واستاتستیق کتاب ولوحه‌لرنده، تورکلرك مقدارینی کوستریر صریح وقطعی هیچ برمعلوماته تصادف اولونماز. شمس‌الدین سامی بکك « قاموس‌الاعلام » نده ارائه ایتدیکی ۲٦ میلیون، ۲۳ سنه اختیارلامش اولدقدن بشقه، یازیلدیغی زمانده بیله مقدار حقیقی‌دن آشاغی ایدی؛ زیرا سامی بك مرحوم روسیه تورکلرینی ۱۰ میلیون راده‌لرنده تخمین ایتدیکی حالده، غیر روسلرك مقدارینی دائما ا کسیلتمه‌یه میال اولان روس رسمی استاتستیقلری، عین تاریخده روسیه تورکلرینك مقدارینی ۱۳ میلیوندن فضله کوسترمکده‌در.. تورکلرك اك چوق بولندقلری روسیه‌ده، عددنفوسلری

[٤] « روسیه‌ده ساکن تورکلرك حیات مدنیه، فکریه و سیاسیه‌لرینه دائر بر قونفه‌رانس » — « صراط مستقیم » جلد ۲، صحیفه ۲۰۱.

رسمی روس استاتستیقلرینه نظراً ١٨،٥ میلیوندر . عثمانلی تورکلری ١٠ ـ ١٢ میلیون تخمین اولنیور. آذربایجانده ٣ ، افغانستانده ٥ ، شرقی ترکستانله چینك دیکر اقسامنده ٦ ـ ٧ میلیون تورك واردر . شوحسابه کوره ، آسیا وآوروپاده‌کی مسلمان تورکلرك مقداری ٤٥ میلیون دیمکدر. بوعدد ، تورکلرك حقیقی مقدارندن دون اولابیلیر ، فقط اصلا فضله دکلدر .

٤٥ ، ٥٠ میلیونلق بوعظیم کتله ، عثمانلی تورکلری ، آذری(قافقاز) تورکلری ، قریم تورکلری، شمال تورکلری وشرق تورکلری (قازاقستان ، اصل تورکستان وشرقی تورکستان) دینلن بش زمره‌نك ترکبندن حاصل اولور . نفوسلری خیلی چوق ، اوطوردقلری اراضی کنیش وعمومیتله منبت وزنکین اولدیغی حالده تورکلر ، معارف ، اقتصاد وسیاست جهتلرندن ، آوروپا قوملری کبی ترقی ایده‌مدیلر . یاقین زمانلره قدر ، تورك دنیاسنه حاکم اولان افکار، قرون وسطائی قالدی . فعالیت اقتصادیه ، آوروپالیلرك بویوك استحصال وبویوك تجارت درجه‌لرینه یوکسه‌له‌مدی . فکراً ، علماً ، اقتصاداً ترقی ایده‌مه‌مك ، دها طوغریسی بشریتك ترقی حرکت عمومیه‌سنده کیری قالمق ، دائما جزایی مستلزمدر : تورکلك سیاسی حاکمیتنی غائب ایتدی ؛ برقاچ عصر اول بوتون شرق ، تورکلرك تحت حاکمیتنده ایکن، یکرمنجی عصر میلادی ابتداسنده آز چوق مستقل یالکز برعثمانلی تورك خاقانلغی قالمشدی .

حاکمیت سیاسیه‌نك تزلزل وضیاعی ، دیکر بعض عواملله برلکده ١٩ نجی عصر میلادینك نصف اولندن اعتباراً ، تورکلره بر ضربۀ ایقاظ اولمشدر ؛ بونك اوزه‌رینه تورکلر یواش ، یواش قیملدانمه‌یه باشلادیلر. بوحرکتی، الیوم تورك زمره‌لرینك هپسنده کوریرز. ایلك اوکجه عثمانلیلر انتباه اثری کوستره‌رك حرکته کلدیلر ؛ صوکره صره‌سیله قافقاز ، قریم وشمال تورکلری بو حرکته اشتراك ایله‌دیلر ؛ اك صوکه قالانلر ، شرق تورکلری اولدی .

تورکلکك بو حرکت ترقیپرورانه‌سی ، بر قسمی اولدیغی عالم اسلامك صوك حرکت عمومیه‌سیله علاقه داردر . غرب ایله شرق آره‌سنده مشابهت آرایانلر ، تورك ـ اسلام عالمنك صوك عصرده‌کی حرکتنی، آوروپانك « انتباه وتجدد = Renaissance et Reformation » دورینه بکزه‌تمك ایسترلر. فی‌الواقع ، عالم اسلامك اك مدنی ومتفکر مرکزلرنده، حیات ودنیایی اولدیغی کبی کورمك ، اسقولاستیقدن قورتولمق ، ایی وتمام یاشایارق خارجك مستولیلرینه اسیر اولمامق و بونکچونده اسلامی بالآخره اوستنه قونمش واوشوشمش یبانجی وطفیلی ماده‌لردن قورتاروب صافیت اصلیه‌سنه ارجاع ایلمك کبی آرزولر ، فکری جریانلر واردر .

آوروپاده ملیتلرك تأسسنه « رونه‌سانس وره‌فورماسیون » ك کلی تأثیر و خدمتلری اولمشدی : اسکی یونان وروماین تقلیدله باشلایان ادبیات و صنایع پك چابوق ملی بر شکله کیرمش ، (لوتر) تجدد دینینك صاغلام تملنی آتمق ایچون انجیلی خلق دیلینه ، آلمانجه‌یه ، ترجمه ایتمشدی . عالم اسلامك بو کون شاهدی اولدیغمز انقلاباتنده « انتباه » و« تجدد » ی آندیرر فکر جریانلریله برابر، ملیت فکر وحسینك کیتدکجه متزاید بر قوت و شدت اکتساب ایتدیکنی کورمه‌مك قابل اولماز . دین اسلامله متدین اقوامك جمله‌سنده وبناءً علیه تورکلرده‌ده آرتق « معرفت قومیه = Conscience Nationale » حاصل اولمق اوزره‌در .

تورکلرده معرفت قومیه‌نك حصولی، برطرفدن ، « ره‌فورماسیون » آرزوسیله ایسه، دیکر طرفدنده احمد بکك پك طوغری کوردیکی وجهله غرب افکارینك وداها صحیح برتعبیر ایله آوروپا مدنیتنك تأثیری نتیجه‌سیدر : اسقولاستیقدن قورتولمق احتیاجی مسلمان مکتب ومدرسه‌لرینی ، مسلمان کتابلرینی عربلقدن تورکلشدیردی ، تورکجه‌لشدیردی ، ملیلشدیردی ؛ خطبه‌لرك ، قرآن کریمك تورکجه‌یه ترجمه‌سنی ایجاب

ایتدیردی [١]. — عین زمانده، «ملیت عصری» دنیلان ١٩ نجی عصر میلادینك، غربدن شرقه یوروین فکری هجوملری‌ده شرق قوملرینی وبناءً علیه تورکلری، آز صارصمادی؛ اونلرده ملیتلرینی، تمثیل ایتمك اوزره بولونان قوتلرك زیر تحکمندن قورتارمق، حتی کونك برنده آوروپا ملتلرینك یاپدیغی کبی پارچه‌لرینی طوپلایوب براشدیرمك مقدس وعلوی املنك قلبلرنده چیرپندیغنی طویمه‌یه باشلادیلر.

لکن تورك ملتنك معرفت قومیه‌سنك حصولنه الك زیاده تأثیر ایدن عامل، فکری اولمقدن زیاده مادی، اقتصادی اولسه کرکدر؛ ذاتاً دیکر ملتلرك معرفت قومیه‌سی‌ده فکری عامللردن زیاده اقتصادی عامللرك نتیجهٔ تأثیراتیدر: فنی کشفلردن طوغان بویوك استحصاللر دور اقتصادیسی، آوروپا هیئت اجتماعیه‌لرینك حاکمیتی موقعنه صنف متوسطی (بورژوازی) یی کتیردی. متوسط صنفك مادی منافعی، ملیتلرك تفوق وتمیزینی ایجاب ایتدیردی. کچن عصر میلادیده آوروپا قوملری، کندی ملیتلرینه واضح وقطعی حدودلر چیزوب، عین ملیتك اقتصادی منافعنی کمرك دیوارلری ایله صیقیشدیره‌رق، قره، صو وتیمور یوللریله باغلایوب پکلشدیرمکده ایکن، بوتون تورك عالمی، دین ودیل برلکندن غیری هیچ بر رابطه‌سز کوچوك کوچوك بکلکلر، خانلقلر، شهرلر ونادراً پادشاهلقلر حالنده یاشییورلردی. آوروپا قوملری، تورك عالمی باشدن باشدن اقتصاداً و قسم اعظمنی‌ده سیاسةً حکم واداره‌لری آلتنه آلدقدن صوکره، بکلرك، خانلرك چوغی سیاسةً اورتادن قالقدی. آوروپالی صنعتکار وتاجرلر تورك یرینه اوشوشه‌رك، یرلی معمولات مقامنه فابریقه امتعه‌سی کتیردیلر واولدن کویلره، قصبه‌لره کافی کلدیکی حالده، فابریقه‌لره قارشی وجودینی مدافعه ایده‌مه‌ین أل دستکاهلری محو اولدی، کیتدی. آوروپا مدنیتی، آرقه‌سنه طاقارق بیك درلو ذوق وسفاهت اسبابنی برابر کتیرمش و بونلره صرف اولنمق اوزره صاغلام رهن مقابلنده قولایجه آقچه اقراض ایدن بانقه‌لری کتیرمه‌یی‌ده اونوتمامشدی. تاج وتختلرینی، حکم ونفوذ سیاسیلرینی آوروپا کولله و قورشونلری آلتنده غائب ایدن خانلر، بکلر وبونلرك اولاد واحفادی، املاك و اموالرینی‌ده آوروپا حیاتنی حقیله طاتمق ایچون، کندی آرزولریله اللرندن چیقاردیلر؛ وبویله‌جه اقتصاداً واجتماعاً‌ده یوق اوله‌جق درجه‌یه کلدیلر؛ محکوم تورك ایللرنده، تورك آلتون سویاك وآق سویاکلری (خانزاده و اصیلزاده‌لری) اهمیت اجتماعیه‌سنی هیچ محافظه ایده‌مدی. لکن محکوم تورك مملکتلرنده، تورك شهرلرینك کوچوك اصنافی، اوسته‌لری وکویلی رنجبرلری آراسنده کوزی آچیق وایشکذار اولانلرندن، آوروپالیلرك کلمه‌سیله ألدن قاچان کوچوك صنایع واعمالات وکوچوك تجارت یرینه، آوروپالیلردن کوردکلری یکی اصول صنایع وتجارتی اجرایه قالقیشانلری بولندی؛ آوروپالیلرك تأمین ایتدکلری آسایش ایله تأسیس ایتدکلری وسائط نقلیه بونوع تشبثلری وتشبثلرك موفقیتنی تسهیل ایدییوردی. ایشته بوصورتله تورك عالمنده یکی براجتماعی قوت، زنکین بر بورژوازی (متوسط صنف) پیدا اولدی. شمال وآذربایجان تورکلکنك الك مهم مرکزلری اولان قازان، اورنبورغ وباکو شهرلرینك بویوك تجار، فابریقه‌جی ومعدنجی زنکین صنف متوسطی، بودیدکلریمزك مثاللریدر. صنف متوسط ملتپروردر؛ منافع اقتصادیه‌سی ملیت فکر وحسنك انکشاف وترقیسنی ایستر. قازان، باکو واورنبورغ بورژوازیسی اطرافنده پك چابوق ملتپرورلك نظریاتجلری (ناسیونالیسم ایده آلوغلری) طوپلاندی [٢].

---

[١] «کلام قدیم» بش آلتی سنه اول باکوده آذری لهجه‌سنه ترجمه ایدیلوب طبع اولونمشدی. بوسنه شمال تورکجه‌سنه‌ده ترجمه ایدیلدی، بوکونلرده طبع اولونمق اوزره‌در.

[٢] عثمانلی وشرق تورکلرینك اجتماعی تکامللنی ایجه تعقیب ایده‌مه‌مش اولدیغمدن، اونلره دائر پك آز سویلمك مجبوریتنده‌یم. مبهم وناقص معلوماتمه کوره، عثمانلی تورکلری آره‌سنده‌یبانجیلرك ویا عثمانلی غیر تورکلرك رقابت اقتصادیه‌سی، شمدی‌یه قدر محکوم تورك مملکتلرنده اولدیغی درجه‌ده تورکلره تأثیر اجرا

مدرسۀ حسینیه متولیلری

دیکر صحیفه‌یه رسمنی درج ایدوب ترجمۀ حالندن برآز بحث ایتدیکمز احمد بای حسینوف وبرادرلری طرفندن بنا اولونان مدرسۀ حسینیه وقفنك متولیلری هیأتنی کوستره‌ن بو رسممزده شمال تورکاری آره‌سنده فکر، قلم و پاره‌سیله خدمت ایده‌رك شهرت قازانمش برقاچ ذاتی کورمك قابلدر: (١) احمد بای حسینوفك قارده‌شی محمود بای ؛ (٢) « وقت » و « شورا » غزته‌لرینك صاحب امتیاز وناشرلری اولان آلتون معدنی صاحبلری رمییف برادرلرك کوچوکی ذاکر افندی. بوذات ملتنه پاره‌سیله خدمت ایتدکدن باشقه، فکریله، قلمیله اعانه‌ده دخی اك ایلری کلنلردندر. روسیه‌نك برنجی مجلس مبعوثاننه اورنبورغدن مبعوث انتخاب اولونمشدی ؛ (٣) فاتح افندی کریمی . « وقت » سرمحرریدر . تحصیل اعدادیه‌سنی استانبولده اکمال ایدن بوذات شمال تورکلرینك اك یوکسك ذکالرندن واك ایی محررلرندندر ؛ (٤) حسن عطا قاضی عبشی . فقیه ومورخ اولان بوذات (اختصاصی تورك تاریخنده‌در : « مختصر ومفصل تاریخ قوم ترکی » اثرلری چوق تدقیق وتحقیق ایله یازیلمشدر .) الیوم اورنبورغ محکمۀ شرعیه‌سی (شمال تورکلرینك یکانه رسمی مرکزدینی وملیلری) اعضاسندندر ؛ (٥) عیسی میرزا ینیکه‌یف. روسیه مجلس مبعوثاننده قزان مسلمان مبعوثلرندن وعلم تربیه وتعلیم متخصصلرندندر؛ (٦) شمال تورکلرینك پك قدیم خاندان اصالتندن کناز (پرنس) آق چورینلردن حسن کناز . اوزون مدت متصرفلقلرده بولنه‌رق ، ملتداشلرینك منافعنه خیلی خدمت ایتمشدر ؛ (٧) عبدالعلیم حضرت . مدرسۀ حسینیه‌نك مدیری .

ایشته برطرفدن فکری عامللرك ، دیکر طرفدن مادی عامللرك تأثیری نتیجه‌سی اوله‌رق تورك عالمنده ، تورکلك فکر وحس ملیسی طوغمش ، تعبیر دیکرله تورکارده معرفت قومیه تکون ایتمه‌یه باشلامشدر . بو ، پك طبیعی ، پك مادی براحتیاجه تقابل ایتدیکی جهتله ، کیتدکجه آرتاجق وقوتلنه‌جکدر .

تورکلك بللی باشلی مرکزنده ، تورکلك دوشنجه وطویغولرینك ، صوك بش اون سنه‌لك تظاهراتنه دائر برفکر ایدینمك ایچون ، برقاچ نوع وقایعله برقاچ یوکسك سیمایی خاطرلامق لازمدر .

مرکزلری قازان و اورنبورغ اولان شمال تورکلکنده ، ایلك ناسیونالیست بورژوالر ، بوشهرلرك وجوارلرنده‌کی بویوك کویلرك جامع ، مکتب ومدرسه‌لرینی یاپدیران زنکین عائله‌لر ، یونوسفلر، آپانایفلر ، ایده‌مدیکندن ، عثمانلی تورکلرینك فکر وحس ملیلری دها آز اویانیق اولدیغنه ذاهبم. ممالك عثمانیه‌ده ، ٤ سنه اول بتون تبعه‌یه بخش اولونان سیاسی واجتماعی مساوات حقوق ، غیر تورکارك اقتصادی رقابتنی تورکاره دها شدید حس ایتدیرمه‌یه باشلامشدر ؛ کوندن کونه دها بارز بر صورتده کورمکده اولدیغمز حس ملی فورانلرینك منبع حقیقیسی ، ظنمجه ، اقتصادی رقابتك طوغوله‌سندن باشقه بر شی دکلدر .

میرزا فتح علی آخوندوف

میرزا فتح علی بوتون تورکلر آره‌سنده ایلك دفعه تیاترو یازان بر تورك ادیبیدر . ١٨١١ سنه‌سی قافقاسیانك « شکی » شهرنده طوغدی . شعر یازارق محررلکه باشلادی . روس شاعر وادیبلرندن ملهم اوله‌رق مضحکه نویسلکه کیرشدی . اثرلرنده شرق عالمنك کولونج تجلیاتنی شدتله تنقید ایدر ؛ لسانی آچیق وساده‌در . اك مشهور پیه‌سلری « مرد خسیس » و « مست علی شاه » در . ١٨٧٨ سنه‌سی وفات ایتدی . روسیه‌ده میرآلایلق رتبه‌سنی حائز اولدیغندن، رسمی عسکری اونیفورمه‌سیله چیقاریلمشدر . [اخیراً قافقاسیاده بو ذاتك ١٠٠ نجی سنهٔ تولدی مراسمی اجرا ایدلمشدر .]

آقچورینلر ، آپاقوفلر ؛ صوکره بومکتب ومدرسه‌لری ملیلشدیرن، اورالرده مستعمل بر تعبیر ایله « اصول جدیدلشدیرن » غالیفلر، حسینوفلر، رمییفلر اولمشدر. بوحوالینك اك کوزه چارپان ملتپرورلك نظریاتجیلری ایسه ، شهاب‌الدین المرجانیلر ، قیوم ناصریلر ، قاضی رشیدلر ، بارودیلر ، قاضی رضاءالدینلر ، کریملر ، مقصودیلر ، عیاضلر ، توقایلردر . شمال تورکلکی منطقه‌سنك ملی انتباهی ، هیچ شبهه یوق‌که جامع ومدرسه‌لردن ، یعنی روح اعتباریله مسلمان وعرب اولان مؤسسه‌لردن چیقدی . بوژروازی بو عبادتخانه ومدرسه‌لره ، دین سایه‌سنده مختاریت ملیه‌یی محافظه‌یه چالیشیوردی ؛ تبرعاتنك ، صدقاتنك بر قسم مهمی بومؤسسه‌لره ویریوردی. بومؤسسه‌لردرکه شمال تورکلرینه ملی لسانله ملیتنی اخطار ایدن، تاریخنی سویله‌ین؛ ملی لسانله فنون‌جدیده مقدماتنی اوکره‌تمك ایسته‌ین شهاب‌الدین‌ایله قیومی یتشدیردی ؛ ینه بومؤسسه‌لردرکه قازانده ایلك دفعه ملی ابتدائیه تأسیسنه قالقیشان عالمجان البارودی‌یی تعلیم وتربیه ایتدی . لکن بوذاتلره روسلر ویا عثمانلی تورکلری واسطه‌سیله آوروپا افکاری‌ده سرایت ایتمه‌مش دکلدی . ایکنجی طبقه دیمك قابل اولان کریملر ، مقصودیلر ، عیاضلر و توقایلرده مدرسه شاکردلریدر ؛ آنجق بونلر غرب افکارینی روسجه‌دن ، حتی برایکیسی طوغریدن طوغری‌یه غربدن اقتباس ایلمش بولنیورلردی .

شمال تورکلکی بورژوازیسی ، ایکنجی طبقه ناسیونالیسم خادملرینه ، زمانه دها اویغون بر مدافعهٔ ملیه آلتی ، جریده‌لر ، احداث ایدوب ویردی . قاضی رضاءالدین بن فخرالدین وفاتح افندی کریمی ریاست تحریریه‌لری آلتنده اورنبورغده چیقان « وقت » و « شورا » نك ناشرلری آلتون قازدیران رمییف قارده‌شلردر . « قزان مخبری » ، « یولدوز » و « بیان الحق » ده حیاتی زنکین واورته بورژوازی‌یه مدیوندر .

قافقاز تورکلکی منطقه‌سنده ، ملی تورك حرکتی باکوده تمرکز ایدیور . باکو پك زنکین نفتجیلرك یتاغیدر . باکوده ملی تورك حرکتنك تملی وقوتلی بر شکل آلمه‌سی ، زین‌العابدین تقی‌یف ، مرتضی مختارف کبی نفت خانلرینك ظهورندن صوکره مشهود اولور . کرچه باکونك نفتچیلك ایله کسب شهرت واهمیت ایتمه‌سندن دها اول فتح علی آخوندوف تقلیدسده قومدیالرینی یازمش، حسن بك ملیکوف « اکینجی » غزته‌سنی ، انسی زاده‌لرده « کشکول » و « ضیاء قافقاسیا » لرینی چیقارمشلردی ؛ لکن قافقاسیانك منتظم ودواملی ملی حرکتی باکو مسلمان ـ تورك بورژوازیسنك تکوننده صوکره‌در . با وده برنجی تورك

شاعر عبداه توقای

شمال تورکلرینك بو کون الك پارلاق شاعرلری اولان توقای ، هنوز ، ٢٠ ، ٢٥ یاشنده بر کنج ایسه‌ده ، شمال ترك ادبیاتنده اسمنی ابدی قیله‌جق « شوره‌لی » ، « پیغمبر »، « شاعر » اثرلرینی یازمه‌یه وقت بوله بیلدی . « توقای » روس شاعری «لیرمونتوف» واسطه‌سیله «بایرون»ك شاکردلرندندر. حیاتی ، یازیسی ، محیطندن خوشنودسزلق ، فریاد ، وقایعه اعتراض ، هر شیئی تنقید . . او متصل غایهٔ خیالی آرار . حیاتده خیالی بولامامق اونی ازمشدر . شمدی زواللی توقای پك خسته دیورلر . . . توقای ، شمالی تورك ادبیاتنه کندی شعرلرندن باشقه، عوام ادبیاتی، کندی تعبیریله خلق‌مورکلرینی طوپلایه‌رق ، چوق خدمت ایتدی . بز ، چابوق اعادهٔ صحتنه دعا ایدیورز .

ناشر افکاری میلیونر تقی‌یف‌ك روسچه نشرایتدیکی « قاسپی » وایلك تورکجه جریده‌ده ینه اونك چیقارتدیغی «حیات» اولدی . « قاسپی » نك باش محرری علی مردان بك طوپچیباشف ، الكچوق، الكایی والك پارلاق یازان محرری‌ده احمدبك آغایف ایدی. « قاسپی » و « حیات » دن صوکره « ارشاد » ، « یکی ارشاد » ، « تازه حیات » ، « فیوضات » [« فیوضات » علی بك حسین زاده‌نك ریاست تحریریه‌سی آلتنده چیقیوردی .] « یکی فیوضات » ، روسچه « پروغره‌س » ، « تکامل » ، « نجات » کبی برچوق غزته‌لرك هپسی باکوده وهمان هپسی تقی‌یف ، مختارف ، عاشوربکوف کبی سرمایه‌دارلرك ناشرلکیله چیقمشدر .

قافقاز تورکلری آره‌سنده ملی مکتب ، شمال تورکلری ایچنده کوریلن شکلی تماماً آلمادی . اعضای مهمه‌سی ینه سرمایه‌دارلر اولان « نشر معارف جمعیتلری » برقاچ مکمل وملی مکتبلر تأسیس ایده‌بیلدیلرسه‌ده چوجقلرك وکنجلرك چوغی روس رسمی مکتبلرینه ویریلدی؛ طبیبلك، آووقاتلق، مأمورلق احتیاج وهوسی قافقاز تورکلرنده ، شمالده‌کی نسلداشلرندن دها فضله دیمك اولیوردی .

حس وفکر ملیتك تورکلکك اقسامنده صورت حصول وانکشافندن برنبذه بحث ایتدم . تورك عالمنده‌کی حرکت ملیه‌یی تام کوسترمش اولمق ایچون ، بو آیری آیری فعالیتلر آره‌سنده اوته‌دن بری موجود اولان وصوکره‌دن تأسس ایدن رابطه‌لری‌ده ذکر ایتمك لازمدر . خیلی اسکی زمانلردنبری مسلمان تورکلری یکدیکرلرینه باغلایان برمرکز فکری واردی‌که اوده مستقل تورك خاقانلغنك مقر اداره‌سی اولان استانبول شهری ایدی . استانبول ، مسلمانلر خلیفه‌سنك ، تورکلر خاقاننك اوطوردیغی شهر اولدقدن باشقه ، همان بوتون تورك عالمنك حجازه کیدن یولی اوزرنده برقوناق محلی ومکتب ومدرسه‌لریله، کیتاب وجریده‌لریله‌ده فکر وعرفان منبعی ایدی . مسلمان تورکلرك هپسی قلباً ومهمجه برقسمی فکراً استانبوله باغلی بولنیورلری . استانبول مطبوعاتی تورك عالمنك هرطرفنه آزچوق طاغیلیور وتورك عالمنك هرطرفندن استانبوله اوقومق ایچون تك توك طلبه کلیوردی . بویله‌جه تورکلك وجودینك عضولرندن ، کاشغردن ، قازاندن ، کنجه‌دن ، قونیه‌دن ، مناستردن کلن اعصابك عقده نقطه‌سی ، دماغی ، استانبول اولیور ، بودماغ واسطه‌سیله اوعضولر بربرلرینه باغلانیوردی . آنجق رابطه‌لر یالکز فکری وپك کوشکدی . کاشغر ویا قولجه‌دن استانبوله کله‌جك برتورك آیلرجه یولده قالیوردی . تورك عالمنك اقسامی

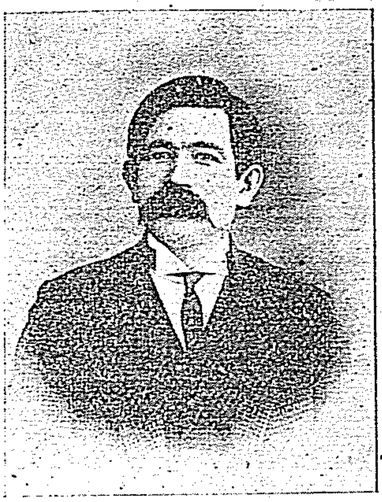

عیاض اسحاقی

شاعر توقای شمال تورکلرینك برنجی شاعری ایسه ، عیاض‌ده ، شبهه‌سز ، برنجی ناشریدر . عیاض‌قدر قازان لهجه‌سنی الك ایی أكوب بوكه‌ن ، عیاض‌قدر خلق حیاتنی كوروب بیلن ، وتصویر ایده بیلن بر محرر دها یتیشمدی . عیاض ، حكایه ، رومان ، وتیاترو پیه‌سلری یازار . نه دیلنده ، نه‌ده كوستردیكی حیات ومعیشتده ، اصلا اجنبیلك یوقدر : عیاض ، باشنه فس وقالپاق كیدیریلوب اسملری دكیشدیریلمش فرنك ویاروسلری ، باشقه‌لرینك رومانلرندن آلوب كندی كتابلرینه كچیرمز . مقداری ، ۱۵ ، ۲۰ یی بولان اثرلرنده عیاض آرتق اونودیلمیه‌جق بر قاچ تیپ ابداعنه‌ده موفق اولمشدر . روسیه انقلابندن اولكی ایده‌آلیست پروغره‌سیست وناسیونالیست بر تاتار شاكردی اولان « منصور » بو تیپلرك الك موفق اولمشلرندندر .

عیاض ، روسیه انقلابی اثناسنده ادبیاتی براقوب سیاسیاته دالمش ، اختلالجیلر آره‌سنه قاریشمش ، « طاك » ، « طاك ییلدیزی » كبی سوسیالیست فكرلی غزته‌لر نشر ایتمش اولدیغندن ، حكومت نظرنده میمله‌نمشدر . اوزماندن بری عیاض آرتق هیچ راحت طوراماز ؛ اجدادینك كوچبه حیاتنه رجوع ایتمش ، یاخود قرقلره قاریشمش كبیدر . یری معلوم دكلسه‌ده قلمنك سسی دائما ایشیدیلیر . شمدی زورله تنصر ایتدیریلان شمال تورکلرینك حیاتندن آلنمه بر پیه‌سی اكمال ایتمك اوزره‌در .

آره‌سنده منتظم یوللر ، سریع نقلیه واسطه‌لری واقتصادی مناسبتلر یوقدی . تورك عالمنك قسم اعظمنه روسلرك حاكم اوله‌سی ، بونقصانلری قسماً اولسون ازاله ایتدی .

تورکلكك مختلف كومه‌لری فكراً واقتصاداً ترقی ایدوب ، بویوك بورژوازی صنفی تشكل ایتمكده ایكن ، تورکلكه حاكم كسیلمش روسلر كندی اقتصادی منفعتلری ایجابیله ، بوتورك كومه‌لری آره‌سنده عادی ، تیمور وكمی یوللری تأسیس ایتدیلر ؛ بویله‌جه متفرق تورك كومه‌لری آره‌سنده مسافه اكسیلدی ، مناسبات قولایلاشدی وآرتدی . قزاندن طاشكنده برهفته ، اون كونده ، اورنبورغدن باكویه ، درت كونده ، حتی كاشغردن استانبوله نهایت اوچ هفته‌ده كیتمك امكان دائره‌سنه كیردی . تورکلك كومه ـ لرینك تجاری مناسبتلری چوغالدی ؛ قورقوسز سیاح وجرأتلی تجار اولان قزان تورکی ، تورك عالمنك هرطرفنه كیده‌رك ، تجارتخانه‌لر ، مكتبلر تأسیس ایتمه‌یه باشلادی . تورك عالمنك اقسامی آره‌سنده فعال بر مبادلهٔ فكریه واقتصادیه جریانی تحصل ایتدی . وبوندن عمومی تورکلك ، « بوتون تورکلك » افكاری طوغدی .

ظنمجه « بوتون تورکلك » نظریه‌سنی مبهم برصورتده ایلك اول میدانه میدانه چیقاران ، اسكی قریم خانلرینك بوكون متروك ومنسی ، عادتا دنیادن آیری واوزاق كبی یاشایان كوچوك پایتختلرنده ، هفته‌ده بردفعه انتشار ایدن اوفاجق برغزته اولمشدر . اوتوز سنه اقدم باغچه سرایده چیقمه‌یه باشلایان بوكوچوك غزته ، « ترجمان » در ؛ « ترجمان » ك ، محرر وناشری ایسه قریم میرزالرندن غاسپرالی اسماعیل بكدر . اسماعیل بك بوتون تورك عالمنی كوز اوكنده طوته‌رق ، اوكا كوره چالیشدی . ترجمانه كوره ، قزان تاتارلری ، آسیای وسطی صارتلری ، تارانجیلر ، فلان یوقدر ؛ بردین ایله متدین ، بر دیل ایله متكلم

تورکلر واردر . « ترجمان » محلی تورك لهجه‌لرینك اوستنده عمومی بر تورك دیلینك اوکره‌نیلمه‌سنی توصیه ایدر . اسماعیل بکك ، تورکلکه ایتدیکی بویوك خدمتلردن برنجیسی ، هیچ شبهه یوق که ملی ابتدائیه‌لرك روسیه تورکلری ایچنده یایلمه‌سی اولمشدر .

اسماعیل بکك پروغرامنه نظراً ، ملی ابتدائیه‌لریمزده لسان تدریس آنا دیلی یعنی محلی لهجه اوللی وفقط اوچ درت سنه صوکره چوجق « تورك ادبی دیلنی » اوکره‌نمه‌یه باشلامالیدر . اسماعیل بکك « ادبی دیل » دن مرادی ، ساده‌لشدیریلمش عثمانلیجه‌در .

غاسپرالی اسماعیل بکك اوتوز سنه‌دن فضله بیقمه‌دن ، اوصانمه‌دن . یوروله‌دن ایتدیکی سعی ، روسلرك تأمین اسایشه وامور نافعه‌یه متعلق فعالیتلریله تسهیل اولنوب ، تورکلرك احتیاجات مادیه‌لرینه‌ده توافق ایله‌دیکندن ، جدی ومهم نتیجه‌لر ویردی . شمدی ، متفرق اولمایان بر « روسیه تورکلکندن » بحث اولنه بیلور ؛ حتی غربك نامدار مستشرقلرندن بریسی ، اوچ ، درت ییل اقدم « شرقده یکی برملتك طوغیشنی » سلاملامشدی . یومات وجودینی ، متزاید نفوسی وثروتی ، مطبوعاتی ، مکتب ومدرسه‌لری ، ملی قونغره‌لری ، روسیه مجلس مبعوثاننده متحد ومنتظم حرکت ایدن ملی فرقه‌سیله عالمه اظهار واثبات ایتمکده‌در .

تورکلکك مرکز طبیعیسی اولان استانبول ، تورکلکك صوك ربع عصرده‌کی انتباه وفعالیتنه طوغریدن طوغری‌یه وبالواسطه مؤثر اولمقله برابر ، اعتراف اولنمالیدرکه بوتأثیر استانبولك آرزوسندن زیاده ، تورکلکك استانبوله انجذابندن نشأت ایتمشدر . بودورده استانبولك تورکلك حقنده معین برفکر وتصوری اولدیغنی ظن ایتدیره‌جك هیچ براماره‌یه راست کلنه‌مز . تورکلرك هنوز یاشایان برتورك خاقانلغی پایتختندن بکله‌مده دها حقلی اولدقلری برخدمتی ، اولمش برخانلغك فقیر مرکزی ألندن کلدیکی قدر ایفایه چالیشدی ..

لکن بوندن صوکره نه اوله‌جق ؟ تورك عالمی ناصل براستقبال بکلیور ؟ ..

بوعظیم وقورقنج سوأللره صحیح بر جواب ویره بیلمك ادعاسی بندن پك اوزاقدر . مع مافیه ، قوتلی غربك هنوز ضعیف شرقده طوتدیردیغی یوللره بیطرف ودقتلیجه نظرلره باقیلسه ، تورکلرك پك اوزاق اولمایان سیاسی استقباللرینه دائر ، مژده‌لی خبرلر ویرمکده تردد اولنور ... لکن تورکلك ، بوقاریده ایضاحه چالیشدیغمز وجهله ، فرداً واجتماعاً اویانمقده‌در . آرتق تورکلرك اجتماعاً محواوله‌لری احتمالی مندفع اولمش عد اولنه بیلیر . فرداً واجتماعاً اوله‌مك ، اوله‌مه‌یه عزم ایتمك ، سیاسهٔ تکرار اکتساب حیات اولنه بیله‌جکنه قوی بر دلیلدر . فرداً واجتماعاً یاشایان بر ملت ، ضایع اولمش استقلالنی ار کچ بولوب قزانه‌جقدر : بوتون سیاسی تورکلك ایچون بر « بعث الموت » حقدر ...

استانبول ، ٣ شباط ١٣٢٧

آق چوره اوغلی یوسف

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

وثـــــائق

قسمی

[سالنامهٔ ثروت فنون بوندن بویله برده وثائق قســمی آچیور . بو قسم ، هرسنه جریان ایده‌ن وقایعه دائر وثائق مهمه‌یی محتوی بولوناجقدر .]

(قاچیریلان فرصتلر) : سواری مفتش عمومیسی عزت فؤاد پاشانك ۱۲۹۳ روس محاربه‌سنه دائر فرانسزجه بازلمش اولان بوفوق‌العاده مهم اثری تورکجه‌یه ده ترجمه و مطبعه‌مزده طبع ایدلمشدر . فیئاتی ۱۵ غروشدر .

اونیفورمه‌لر حقنده

ارادهٔ سنیه تاریخی
٨ ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ محمد رشاد
و ٨ کانون‌اول سنه ١٣٢٥

مجلس مخصوص وکلا مضبطه‌سی

سلطنت سنیه‌جه اوته‌دن بری اونیفورمه ایله ایفای مراسم وتبریکات ایدلمسی معتاد اولان اعیاد ایامده وکلا وداخل تشریفات اولان رؤسای مأمورین دولتك کماکان اونیفورمه ایله حاضر بولنملری واصول مشروطیت ایجابنجه مجلس عمومی اعضاسندن وکلالق مسندینه تعیین اولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق نمونه‌یه توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیرملری ومرکز سلطنتله ولایاتده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده رتبهٔ ذاتیه‌لرینه باقلمقسزین مقاملری اعتباریله اکتسا ایتملری مناسب کوریله‌جك اونیفورمه‌لرك تعیین‌درجاتی شفاهاً تلقی ایدیلن ارادهٔ سنیه جناب پادشاهی‌ایجاب عالیسندن بولندیغی تبلیغ اولنمقله کیفیت مجلس بندکانه‌مزده لدی‌المذاکره حکومات‌مشروطه‌نك اکثرنده اونیفورمه اکتسا ایدلمکده وبزده‌ده اونیفورمه‌نك کلیاً الغاسی غیرمناسب کورلمکده اولدیغندن وکلالقدن‌معدود نظارتلرده بولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه‌اولنه‌جق موده‌له توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیره‌رك وکلادن بولندقجه اعیاد وایام وزیارات رسمیه‌ده بونی اکتسا ایتملری ودوائر مرکزیه ایله ولایاتده وممالك اجنبیه‌ده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده ملفوف جدولده کوستریلن درجاتنه کوره اونیفورمه کیمکه مأذون ومجبور اولنلری تنسیب ایدلمش اولدیغی محاطعلم عالیٔ حضرت پادشاهی بیورلدقده قاطبهٔ احوالده امروفرمان حضرت ولی‌الامر افندمزکدر .

٧ ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٧ کانون‌اول سنه ١٣٢٥

تذکرهٔ معروضه

وکلالقدن معدود نظارتلرده بولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق موده‌له توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیره‌رك وکلادن بولندقجه اعیاد وایام وزیارات رسمیه‌ده بونی اکتسا ایتملری ودوائر مرکزیه ایله ولایاتده وممالك اجنبیه‌ده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده درجاتنه کوره اونیفورمه کیمکه مأذون ومجبور اولملری حقنده جریان ایدن مذاکره‌یی حاوی مجلس مخصوص وکلادن تنظیم اولنان مضبطه ملفوفیله عرض وتقدیم قلنمغله ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی نه‌وجهله شرفصدور بیوریلور ایسه منطوق منیفی انفاذ اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم .

ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٧ کانون اول سنه ١٣٢٥ صدر اعظم
حسین حلمی

شرفصادر اولان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی‌یی مبلغ هامش

رسیدهٔ دست تعظیم اولوب مجلس مخصوص وکلانك ملفوف مضبطه‌سیله برابر منظور عالی بیوریلان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ صدارتپناهیلری اوزرینه موجبنجه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی شرفصادر اولمش ومضبطهٔ مذکوره‌نك بالاسی امضای همایون ملوکانه ایله توشیح بیورلمش اولمغله اولبابده امروفرمان .

ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٨ کانون اول سنه ١٣٢٥

سرکاتب حضرت شهریاری

خالد ضیا

وزیر فورمه‌سی

وکلای فخام ، سفیر کبیرلر .

بالا فورمه‌سی

وکلاقدن معدود اولمیان دوائر نظاری ، نظارت مستشارلقلری ونظارت معاونلکاری ، ولاة ، سرتشریفاتی وترجمان دیوان همایون ، مدیر عمومیلر ، دیوان محاسبات رئیسی ، محکمهٔ تمییز رئیس اولی و رئیس ثانیلری ، شهر امینی ، امنیت عمومیه مدیری ، شورای دولت رئیس ثانیلری ، سفیر کبیرلرك غیری سفرا ، باش مدعیٔ عمومی .

اولی اولی فورمه‌سی

مصلحت گذارلر ، مستشار معاونلری ، شورای دولت اعضاسی ، نظارت مشاورلری ، محکمهٔ تمییز اعضاسی ، دیوان‌محاسبات رئیس‌ثانیلری‌واعضاسی ، باب‌عالی حقوق مشاورلری ومدیرلری ، متصرفلر ، سفارت مستشارلری ، وباش‌شهبندرلر ، استیناف رؤساسی ، استیناف‌مدعیٔ‌عمومیسی ، مجلس‌صحیه رئیسی ، دیوان‌همایون مدیری ومعروضات قلمی‌باش‌کاتبی ، نظارتلرك تحریرات‌مدیرلری ، دوائر‌محاسبه‌مدیرلری ، تشریفات‌مدیرلری .

اولی ثانیسی فورمه‌سی

سفارت باش کاتبلری ، برنجی صنف شهبندرلر ، دوائر تحریرات مدیرلری ، دوائر اوراق مدیرلری ، دوائر شعبه مدیرلری ، دوائر بلدیه رؤساسی ، بدایت محاکمی رؤساسی ، بدایت مدعیٔ عمومیسی ، قائمقاملر ، دفتردارلر ، برنجی صنف تشریفات معاونلری .

متمایز فورمه‌سی

سفارت ایکنجی کاتبلری ، ایکنجی شهبندرلر ، مدعیٔ عمومی معاونلری ، ولایات تحریرات مدیرلری ، ولایات استیناف حقوق وجزا محاکمی رؤساسی .

ثانيه فورمه‌لری

شهبندر وكيللری وسفارت‌اوچنجی كاتبلری ، ناحيه مديرلری ، لوا تحريرات مديرلری ومحاسبه‌جيلری ، لوا محاكمی رؤساسی ، لوا مدعئ عمومی معاونلری .

ثالثه فورمه‌سی

قنچلارلر ، اتاشه‌لر ، قضا محاكمی رؤساسی ، قضا مدعئ عمومی معاونلری .

بو جدولده سفارات‌وشهبندرلك مأمورينك‌درجه‌لری تعيين قلنمش ايسه‌ده بر سفارت هيئاتنك‌مراسمده اثبات وجود ايتدكلری اثناده جمله‌سنك صرمه‌لر ايچنه غرق اولنمش بولنمسی ممالك متمدنه‌ده كورليان احوالدن اولمسی جهتيله اونيفورمه خصوصنده بشقه برقاعده‌يه تابع طوتلملری ايجاب ايدر . بناءً عليه سفير كبيرلر وزير وسفرای سائره بالا وسفارت مستشارلريله باش شهبندرلر اولی وسائر كاتبلرله شهبندرلر يالكز قول وياقه‌ده صرمه‌لی اونيفورمه اكتفا ايتملری لازمدر .

آرناؤدلقده

كچن سنه حزيرانك اوچنه مصادف جمعه كونی قوصوه صحراسنده بر ايكی يوز بيك جماعتله وخليفهٔ مسلمينك حضوريله ادا بويوريلان جمعه نمازينك ختامنده صدر اعظم حقی پاشا برابرنده سرقرين لطفی بكله ذوات سائره اولديغی حالده كرسی‌يه چيقارق :

« ای اهالی !

« سوكيلی پادشاهمزك ، سوكيلی بابامزك بعض اراده‌لرينی تلقی ايلدم . ويازدم . سزه اوقويه‌جغم ، صوكره‌ده كنديلكمدن بر قاچ سوز درميان ايده‌جكم . دقتله ديكله‌يكز ! »

ديدكدن صوكره آتيده صورتی محرر بياننامهٔ همايونی قرائت ايلديلر .

بياننامهٔ همايون

« اجداد عظاممدن سلطان مراد خداوندكار غازی‌حضرتلرينك دولتك تشييد مبانئ‌سطوتی اوغورنده ترك حيات ايلديكی مشهد مباركه كلەرك خاكپای مباركنی زيارت ايلدم . دولت وملت عثمانيه‌نك تعالئ شان وشوكت وتزايد رفاه وسعادتنه وقف حيات ايتمك خصوصنده‌كی عهد وميثاقی بو محل مقدسده‌ده تكرار ايتدم . حضرت خداوندكار كبی بر حكمدار معظمك خاطراتيله مالی اولان بو كوزل قطعه‌نك كچن سنه قارده‌شلر آره‌سنده سفك دماء كبی بر مصيبته اوغرامسی بنی دلخون ايتمشدی . فقط بو صره‌ده ياكلش بر يوله صاپمش اولان بر قسم آرناوود اولادمك پادشاهلرينه ودولت عليه‌مزه صداقت قلبيه‌لرندن امين اولديغمدن بو احوالی آنلرك جهالتنه وبعض مفسدلرك تشويقاتنه قاپيلملرينه عطف ايتمشدم . سياحتم اثناسنده تبعه‌م طرفندن كورديكم مأثر صداقت وصميميت بو امنيه‌نك ياكلش اولماديغنی اثبات ايلدی‌كه اشبو مأثر اعتماد ايله حادثات زائله‌دن طولايی مظنون ومحكوم اولانلر حقنده قانون مخصوصنده مصرح اولان شرائط دائره‌سنده عفو اعلان ايديورم وبو كوزل مملكتی انواع مصيبته دوچار ايدن قان كودمك عادتنك بمنه الكريم بردها باش كوسترمه‌مسی ايچون موجود ديت دعوالرينك كاملاً بيتيرلمسی ، بی‌قدرت مديونلرك ويره‌جكلری ديتلرك طرف دولتدن تسويه‌سی ضمننده تخصيصات اعطاسنه دائر اولان قانونه‌ده وضع امضا ايليورم . اميد ايده‌رم‌كه بعدما آرناوود اولادلرمك جمله‌سی نجات ، قانونه اطاعتده اولديغنی تقدير ايده‌رك كنديلرينی

بونك خلافنه سوقه چالیشه‌جق فسده‌یه اتباع ایتمزلر وقان کوتمك عادتی‌ده ترکایله حقلرینی شرع وقانونده آرارلر. بوصورتله انشاالله مرفه ومسعود اولورلر. ورضای شاهانه داخلنده بولونورلر. بن بوخصوصده‌کی دعامك قبولنی جناب حقدن تضرع ونیاز ایدرم . »

* * *

بیانامه‌نك قرائتنی متعاقب صدر مشارالیه کندی طرفلرندن بروجه آتی نطق ایراد ایتمشلردر :

« شمدی آرناوود قرداشلرم ! برآزده بنی دیکله‌یك . بوکون چوق بیوك برکوندر . دولتك روم ایلیده یرلشمه‌سنه سبب اولان محاربه بوصحراده اولدی . بو قوصوه محاربه‌سی‌درکه دولتی روم ایلی‌ده یرلشدیردی . بونقطه‌ده برپادشاهمز شهید اولدی‌که خاندان سلطنتك آرناوودلغه ابدی بر یادکاریدر . بوکون اللهه چوق شکر ، پادشاهمز کلیور ، اونی ، کندی جدینك مزارینی زیارت ایدییور . بو قدر مسلمانی یالکز سنه‌ده بر دفعه کعبه‌ده کوروورسکز . ایشته بوکون قوصوه صحراسی ایکنجی بر کعبه اولدی . فقط پادشاهمزك دیدیکی کبی هپمزك کچن سنه کوجزه کیدن برشی اولدی . بومملکتده مسلمان قانی دوکولدی . مسلمان مسلمانی اولدیردی . بو اوله‌جق‌شی دکلدی . هپمزی محزون ایتدی . مسلمان مسلمانی اولدیرمز . انشاه بوندن صوکره بردها بویله حال اولماز . بعض جاهللر ــ اما هپ پادشاهمزه صادقدرلر. دولته جانی ویررلر. حتی بن مجلس‌مبعوثانده‌ده سویلدم ، آرناووداق‌عثمانلی پادشاهلرك تاجنك اك قیمتلی برجوهری ، بربرلانطه‌سی‌دز دیدم . الله ایچون بن‌بویله بیلیورم ، بویله‌جه شاهدم ــ بعض فسده‌نك القاآتنه قاندیلر .

سزك‌ایکی‌قباحتکزوار. بری‌جاهلسکز. دیکری‌ده‌کیم برشئی‌سویلرسه‌قانیور. اوفنا‌آدملره‌اویبورسکز. دائما هرملتده ایی‌آدملرده واردر. فنا آدملرده واردر. کیم اولورسه اولسون فنا برشی‌سویلرسه قانمیکز. پادشاهمزده امر ایدییور. فنا آدملره اویمایك. برفنا یوز ایی‌یی بوزابیلور. اونك ایچون بن‌ده کلیرده‌سزه فنا برشی یاپك دیرسه‌م یاپمایك . اما سزلر اونلری ایی بیلیورسکز . خلقی فنالغه سوق ایدن بیوکلر ، ایی‌آدم اولماز . کرچکدن بیوك اولان‌آدم خلقی ایلکه کوتورندر . ایشته‌اونك ایچون پادشاهمزبیوریورکه « بن‌کلدم ، کوردم ، آکلادم‌که بوحال جاهللکدر . بوملت بیوك برملتدر . » بوملت پادشاهمزك‌اوغورینه جانی ویرمکه حاضردر . « حاضرز صدالری » ایشته بویله بیوك برکونك حرمتنه پادشاهمز امرایتدیلرکه کچن‌سنه اولان شیلر اونوتیلسون ، خاطرده قالماسون . اوده نه‌اولور . حبسه‌کیرنلر چیقار ، قاچانلرکلوره هرکس چولوغنی چوجوغنی‌بولور. بونك ایچون برقانون نشراولنیور. بوندن‌صکره بردها انشاه ممکتده بویله برقاردەش قانی دوکولدیکنی کورمه‌یز « پادشاهم چوق یشا صدالری » صوکره پادشاهمزك ایکنجی برارادەسی دها واردر . بوممکتده قان کودمك عادتنك ترکی. بوفنا برشیئدر . او، اونی اولدیرییور، اوته‌کی بریکنی اولدیرییور . بواولاملیدر .» بوکا نه شریعت راضی نه اه راضی . نه‌ده قانون راضی‌در . بریسی برینی اولدیرییور صکره یوز مسلمان بو‌یوزدن اولیور . بوعادت‌ده ارتق بیتسون بیوردیلر . شیمدی‌یه قدر برطاقم آدملر دیت ویرمه‌مشلر. بونك ایچون پادشاهمز « ۳۰۰۰۰ » لیرا احسان ایدییور. « پادشاهم چوق یشا آوازه‌لری » اوده پادشاهمزك احسانیدر . قومیسیونلر تشکل ایده‌جك ، ایشلره باقیله‌جق ، بودعوالر تمیزلنه‌جك .

بن‌ده سزه ولی‌نعمتمز افندمزك امرلرینی تبلغ ایدییورم : فنا‌آدملره اویمه‌یك فناسوزی دیکله‌مه‌یك.

شونك بونك سوزلرینه اویمایلك . هر شیده قانونه مراجعت ایلیلك. نجات قانونده‌در . بز برلشیرایسه‌ك، قوتلی اولور ایسه‌ك ، کیمسه فنالق ایده‌من، وقط بویله نفاق وشقاق ایله وقت کچیرر، بربریمزی بوغازلیه‌جق اولور ایسه‌ك مملکتمز معاذاه المزدن کیدر ، قوردلر قوشلر ییر . پادشاهمزك آرزوسی کبی قرده‌ش اوله‌رق یشایلك ، بو مملکت اینجو کبی بر مملکتدر . پادشاهمزك دیدیکی کبی اولورسه راحت اولورسکز . افندمز بونمازده سزك ایچون دعا ایتمشدر. جناب حق دعاسنی قبول ایدر ، راحت اولورسکز .

عثمانلی ـ ایتالیا محاربه‌سی حقنده

ایتالیا دولتنك طرابلس غرب حقنده حقوق دول قاعده‌سنه وشان انسانیت ومدنیته مغایر صورتده وقوع بولان مطالباتیله طرف باب‌عالیدن ویریلن جوابلرك ودولت مذکوره‌نك تبلیغ ایتدیکی اعلان‌حرب نوطه‌سنك صورت مترجمه‌سی بروجه زیر درج اولنور :

ایتالیا سفارتندن ۲۳ ایلول سنه ۱۹۱۱ تاریخیله وارد اولان تقریرك ترجمه‌سیدر .

عثمانلی ضابطانی ایله اتحاد وترقی جمعیتی آدملرینك متعصب وجاهل اهالی‌یی ایتالیا وایتالیانلر علیهنه تحریك ایتدیکنی وبوحالك ایسه طرابلس‌غرب ایله بنغازی حوالیسنده بولنان ایتالیانلری، امنیتلرینی‌منسلب ایده‌جك ، وخیم برتهلکه‌یه معروض براقدیغنی حکومت متبوعه‌م صورت محرمانه‌ده استخبار ایلمشدر .

برطاقم ایتالیان عائله‌لری کندیلرینی تهلکه‌یه معروض کوردکلرندن یارین حوالئ مذکوره‌یی ترك ایده‌جکاردر .

احوال حاضره‌ده عساکر ، ارزاق ومهمات حربیه‌یی حامل عثمانلی واپورلرینك طرابلس غرب ایله بنغازی‌یه‌مواصلتی حکومت‌قرالیه ، چونکه مذکور واپورلرك‌ورودی غلیان‌تعصبی‌موجب اوله‌جنی‌وحکومت عثمانیه اشبوغلیانی‌تسکینه خواهشکراولسه‌بیله‌موفق‌اوله‌میه‌جنی‌جهتله ، تبعه‌سی‌ایچون بادئ‌تهلکه‌کورمکده‌در.

* * *

ایتالیاسفارتنك ۲۳ ایلول سنه ۱۹۱۱ تاریخلی تقریرینه جواباً باب‌عالیجه‌کوندریلن‌تقریرك ترجمه‌سیدر :

طرابلس غرب ایله بنغازی حوالیسنده بولنان ایتالیانلرك تهلکه‌یه معروض قالدقلرینه دائر حکومت متبوعه‌کزجه واقع اولان استخباراتی متضمن ۲۳ ایلول سنه ۱۹۱۱ تاریخلی تقریرکزی آلدم .

ولایات‌مذکوره‌نك احوال حقیقیه‌سنه تماماً واقف اولدیغم حالده حوالئ مذکوره‌ده متمکن ایتالیانلرك امنیتارینی سلب ایده‌جك هیچ برتهلکه‌یه معروض قالمادقلرینی تأیید ایدرم . ایتالیانلرك هجرتلری هیچ بر سببه مستند اولمادیغی کبی بردن بره برغلیان تعصب وقوعی حقنده درمیان ایدیلن اندیشه‌لری هیچ برشی محق‌کوسترمه‌مکده‌در . ولایات سائره مثللوولایت مذکوره‌ده امنیت واسایشك‌تأمینی خصوصنده‌عهده‌سنه ترتب ایدن وظیفه‌یی ایقادن امین بولنان حکومت سنیه طرابلس غربده بووظیفه‌سنك تمامئ ایفاسنه قادر بولنمقده وبولنه‌جقدر . مشروحات انفه‌یی حکومت متبوعه‌کزه تبلیغ ایتمکزی رجا ایدرم .

* * *

ایتالیا سفارتنك ۲۸ ایلول ۹۱۱ تاریخلی نوطه‌سی ترجمه‌سیدر :

برخیلی سنه‌لردن بری ایتالیا حکومتی ، طرابلس‌غرب وبنغازی قطعه‌لرینك بولندقلری حال کشمکش ومتروکیت نهایت بوله‌رق حوالیٔ مذکوره‌نك‌ده شمالی افریقانك اقسام سائره‌سنجه اکتساب ایدیلن عینی ترقیاتدن مستفید اوله‌بیلملری لزوم قطعیسنی باب‌عالی‌یه اتیاندن‌خالی قالمامشدر. مدنیتك احتیاجات عمومیه‌سی مقتضاسندن بولنان بوترقیاتك پیداسی حوالهٔ مذکوره ایله ایتالیا سواحلی آره‌سنده‌کی مسافهٔ قلیله‌یه مبنی ایتالیا ایچون برنجی درجه بر منفعت حیاتیه تشکیل ایلمکده‌در . صوك زمانلرده‌کی مسائل مختلفهٔ سیاسیه‌ده حکومت عثمانیه‌یه خالصانه مظاهرت کوسترمش اولان ایتالیا حکومتنك طور وحرکتنه ، بوآنه قدرابراز ایلدیکی اعتدال وصبره رغماً طرابلس‌غرب حقنده‌کی افکار ونظریاتی تصویب‌ایدله‌دکدن بشقه فضله‌اوله‌رق ایتالیانلرك حوالیٔ آنف‌البیانده هرکونا تشبثاتی‌ده متوالیاً غایت مصرانه برممانعته کرفتار اولمشدر .

طرابلس غرب وبنغازی حوالیسنده ایتالیانلرك هرکونا فعالیت مشروعه‌سنه قارشو الی‌الان بووجهله برخصومت دائمه اظهار ایتمش اولان حکومت سنیه اخیراً برتشبث اجرا ایدوب عهودمرعیه ایله ودولت علیه‌نك وقع وحیثیتی ومنافع عالیه‌سی ایله قابل تألف هرکونا امتیازات اقتصادیه بخش ایتمکه آماده‌بولندیغی بیانیله حکومت قرالیه ایله برائتلاف پیداسنی تکلیف ایلمشدر. آنجق حکومت قرالیه فائده‌سزلکی تجارب ماضیه ایله ثابت اولمش اولان وآتی ایچون برضمان وجوده کتیرمك شویله طورسون دائمی برسبب اختلاف ونزاع تشکیل ایده‌جك اولان مذاکرات مماثله‌یه کیریشه بیله‌جك برحالده دکلدر . طرابلس غرب وبنغازی‌ده‌کی ایتالیان قونسلوس ،مأمورلری اوراده حکمفرما اولان وضابطان ایله سائر مأمورین حکومت طرفندن غایت آشکار اوله‌رق ایتالیا تبعه‌سی علیهنه اجرا قلنان تحریکات سببیله حال وموقعی صوك درجه مهلك اوللق اوزره کوستریبورلر . تحریکات مذکوره یالکنز ایتالیا تبعه‌سی ایچون دکل بالجمله تبعهٔ اجنبیه ایچون یقین برتهلکه تشکیل ایتمکده وتبعهٔ مذکوره کندی امنیتلرندن بحق اندیشناك اوله‌رق طرابلس غربدن بلا مدت انفکاك ایدرك واپورلره بینمکه باشلامشلردر .

نقلیات عسکریه سفائننك اعزامندن نتایج جدیده‌حادث اوله‌جنی اقدمجه حکومت‌قرالیه طرفندن‌حکومت سنیه‌یه اتیان‌ایدلمش‌ایکن‌سفائن‌مذکوره‌نك‌طرابلس‌غربه‌ورودی حال‌وموقعی وخیم‌قیلمقدن بشقه‌برنتیجه‌حاصل ایتمیه‌جك‌اولوب حکومت قرالیه‌یه بوندن‌تولد ایده‌جك مخاطراته‌قارشو اتخاذتدابیرایلك وجوب‌مبرم وقطعیسنی تحمیل ایلمکده‌در .

بناءً علیه حکومت قرالیه بعدازین حیثیت ومنافعنك صیانتنه مجبور بولندیغی جهتله طرابلس غرب وبنغازی‌یی قوهٔ عسکریه ایله اشغاله قرار ویرمشدر . ایتالیانك قبول ایده‌بیله‌جکی صورت تسویهٔ یکانه بوندن عبارتدر . بنابرین حکومت قرالیه اشغال مذکورك مأمورین حاضرهٔ عثمانیه‌جه برکونا مخالفته اوغرامامسی ربو اشغالك نتیجه‌سی اوله‌رق اتخاذ ایدیله‌جك تدابیرك بلا مشکلات اجراسی ضمننده حکومت سنیه‌جه اوامر لازمه اعطا ایدیله‌جکنه انتظار ایدر . بوندن حصوله کله‌جك حال وموقع قطعی‌یی تنظیم ایچون ایلروده حکومتین آره‌سنده عقد ایتلافه احتیاج مس ایده‌جکدر .

درسعادت ایتالیا سفارتی بووثیقه‌نك باب عالی‌یه تبلیغی تاریخندن اعتباراً یکرمی درت ساعت ظرفنده بوبابده بر جواب قطعی اعطاسنی طلبه مأمور ایدلمش اولوب عکس حالده حکومت عسکریه اشغالی تأمینه معطوف تدابیرك همان تطبیقنه مباشرت مجبوریتنده بولنه‌جقدر .

* * *

باب عالینك ۲۹ ایلول سنه ۱۹۱۱ تاریخلی جوابی نوطه‌سی :

سفارت قرالیه طرابلس غرب ایله بنغازینك نعم ترقیدن آرزو اولندیغی درجه حصه‌مند استفاده اولهالرینه مانع اولان مشکلات عدیده‌یه واقفدر ، فی‌الحقیقه احوال بیطرفانه بر صورتده تدقیق ایدیله‌جك

اولورسه ادارهٔ سابقه‌نك اثری اولان برحالدن طولایی حكومت مشروطهٔ عثمانیه‌نك معاتب اوله‌میه‌جغی تظاهر ایدر . بوراسنك بیانیله برابر باب عالی صوك اوچ سنه‌نك وقوعاتی سنجیدهٔ میزان تدقیق ایتدیکی صره‌ده طرابلس غرب وبنغازیده ایتالیاتشبثاتنه نه‌كبی احوالده اظهارخصومت‌ایتمش اوله‌جغنی كوره‌مه‌مكده‌در. ایتالیانك سرمایه وفعالیت صناعیه‌سیله ممالك عثمانیه‌نك بوقطعه‌سنك تعالئ اقتصادیسنه اشتراكی نظر حكومت سنیه‌ده امور طبیعیه‌دن بولنمشدر . حكومت سنیه بوبابده كندیسنه تقدیم‌قلنان تكلیفلره حسن‌قبول كوسترمش اولدیغنه وجداناً مطمئن اولدیغی كبی سفارت قرالیه طرفندن درمیان ایدیلن تكلیفلرله تعقیب قلنان اموری‌ده كمال صمیمیتله تعقیب‌ایلمش وبو مسلكی ایتالیا حكومتیله كمال امنیت‌ومخالصت دائره‌سنده ادامهٔ مناسبات‌امرنده اظهارندن هیچ برزمان خالی قالمادیغی عزم واملك برنتیجهٔ طبیعیه‌سی‌بولنمشدر . ولایت مشار الیهاده ایتالیانك فعالیت اقتصادیه‌سنده برساحهٔ وسیعه آچه‌جق صورتده امتیازات‌نافعه اعطاسی حقنده سفارت قرالیه‌یه‌وقوع بولان تكلیفی‌ده بوحسلك جملهٔ تظاهراتندن اولمش ایدی . حكومت دول سائره‌یه‌قارشی تعهداتی‌شامل اولوب ماهیت بین‌الدولیه‌لری یالکز برطرفك رأییله ابطال ایدیله‌میه‌جكی بدیهیاتدن بولنان معاهدات ومقاولاتی نظر دقتدن دور طوتمامقده‌اولان حكومت سنیه بوامتیازاتی منافع عالیهٔ دولت‌وم اهدات احكامی خارجنده هیچ برقیدله تقیید ایتمه‌مسیله متحسس اولدیغی حسیات ائتلافپرورانك درجاتی اثبات ایلمكده ایدی .

طرابلس غرب وبنغازیده آسایش وانضباط ماده‌سنه كلنجه احوالی تمامیله تقدیر ایده‌بیله‌جك موقعده بولنمقده اولان حكومت عثمانیه اولجه بیانیله كسب مفخرت ایتدیكی اوزره اورالرده متمكن ایتالیا تبعه‌سیله سائر اجنبیلر حقنده اندیشه‌یه محل اوله‌جق هیچ برحال موجود اولمادیغی بیان ایلمك مجبوریتنده‌در. حوالئ مذكوره‌ده الیوم هیجان وتحریكاتدن اثراولمادیغندن قطع نظر ضابطانله دیكرمأمورین عثمانیه محافظهٔ آسایش امرنده‌كی وظیفه‌لرینی كمال اطمئنانله ایفا ایلمكده‌درلر .

نتایج وخیمه‌یی موجب اوله‌جغی بیانیله طرابلس غربه سفائن نقلیه ورودی ماده‌سنه كلنجه ۲۳ ایلول تاریخلی نوطه‌نك تبلیغندن‌اول یوله چیقارلمش‌اولان برنقلیه واپورندن بشقه سفینه كوندرلمه‌مش وذاتاً عسكری حامل اولمایان مذكور واپورك مواصلتی اوراجه سكونی موجب اوله‌جغی دركار بولنمشدر.

اختلاف حاضر اسباب اساسیه اعتباریله ایتالیا حكومتنك طرابلس غرب وبنغازیده منافع اقتصادیه‌سنك انكشافنی كافل تأميناتك فقدانندن عبارت بولنمقده‌در .

حكومت قرالیه اشغال عسكری كبی برتدبیر وخیمه تشبث‌ایتمه‌دیكی حالده طرف باب‌عالیدن حل‌اختلاف امرنده عزم قوی‌یه تصادف ایده‌جكدر . بناءً علیه تمامئ ملكیسنی مخل اولمامق شرطیله قبولنده تردد ایتمیه‌جكی تأمينات مبحوثه‌نك حكومت قرالیه طرفندن تصریحی التماس اولنور . باب‌عالی مذاكرات اثناسنده طرابلس غربده وبنغازیده حال وموقعی هیچ برصورتله، تخصیص عسكری نقطهٔ نظرندن تبدیل ایتمیه‌جكنی تعهد وحكومت قرالیه‌نك باب‌عالینك آمال مخالصتكارانه‌سنی تقدیرایدرك بوتكلیفه موافقت‌ایده‌جكنی امیدایدر.

* **

اعلان حرب نوطه‌سنك ترجمه‌سی :

طرابیه ۲۹ ایلول سنه ۱۹۱۱

زیرده واضح‌الامضا ایتالیا مصلحتكذاری متبوع مفخمی‌حشمتلو قرال حضرتلرینك حكومتندن آلدیغی اوامری‌انفاذاً خصوصات آتیه‌یی ذات فخیمانه‌لرینه بیان ایله اكتساب فخر ایلر.

اتخاذی درجهٔ وجوبده كوریلن تدابیرك قوه‌دن فعله ایصالی ایچون حكومت قرالیه‌نك اخیراً حكومت

سنیه‌یه ویردیکی مهلت موجب خشنودی برجواب ورود ایتمکسزین منقضی اولدی . بوجوابك عدم ورودی طرابلس غرب وبنغازیده‌کی ایتالیان حقوق و منافعنك محافظه‌سی امرنده حکومت ومأمورین عثمانیه طرفندن آثار عدیده‌سی ایله کوستریلن سوء نیت ویا عجزی مؤیددر . بناءً علیه حکومت قرالیه حقوق ومنافعنك وحیثیت حکومتك مدافعه‌سنه یداقتدارنده‌کی وسائط سایه‌سنده طوغریدن طوغری‌یه توسل ایتمك مجبوریتنده‌در .

تعاقب ایده‌جك حادثات مدت مدیده‌دنبری مأمورین حکومت سنیه جانبندن ایتالیایه قارشی تعقیب ایدیلن خط حرکتك کرچه مؤلم فقط ضروری نتیجه‌سی اولمقدن غیری بر وجهله تلقی ایدیله‌مز . مملکتین آره‌سنده مناسبات مخادنت و مسالمت شو صورتله منقطع اولمش اولدیغندن ایتالیا حکومتی بو آندن اعتباراً کندینی ترکیا ایله حال حربده عد ایلر . زیرده واضع الامضا حکومت متبوعه‌سندن الدیغی امره اتباعاً روماده‌کی عثمانلی مصلحتکذارینه پساپورطلرینك آماده بولندیریله‌جغنی ذات فخیمانه‌لرینه عرض ایدر وکندی پساپورطلرینك ده بلامهل ارسالنی رجا ایدر . قرالیت داخلنده بولنان تبعهٔ عثمانیه‌نك امنیت ذاتیه‌لری ، اموال ومصالحی ایچون برکونا تهلکه‌دن احترازه محل اولمقسزین تمدید اقامت ایده‌جکلرینی بیانه حکومت قرالیه زیرده واضع الامضایی مأمور ایلمشدر .

حرب قاچاغی

مجلس وکلانك ۱۶ ایلول ۱۳۲۷ تاریخلی ضبطنامه‌سی صورتیدر :

درسعادت ایله بالعموم عثمانلی لیمانلرنده وقره صولرنده سفائن اجنبیه طرفندن نقل ایدیله‌جك اولان وبین‌الملل حرب قاچاغی عد ایدیلن اشیا داخل اولدیغی حالده ملفوف پوصله‌ده محرر اشیانك وایتالیایه قارشو دها نه‌کبی شیلرك حرب قاچاغی عد ایدیله‌جکنك بالتعیین اعلانی لزومنی حاوی بحریه نظارتنك تذکره‌سی بابعالی حقوق مشاورلکنك مطالعه‌نامه‌سیله اوقوندی . مذکور مطالعه‌نامه‌ده بروجه آتی بیان ملاحظات ایدلمشدر :

۱۹۰۹ تاریخلی لونده مؤتمر بحریسی بیانامه‌سی موجبنجه حرب قاچاغی عد اولنان مواد اوچ صنفه منقسم اولوب بونلردن برنجیسی منحصراً حربده قوللانیلوب صورت مطلقه‌ده حرب قاچاغی صاییلان ، ایکنجیسی احتیاجات حربیه‌یه یارامقله برابر احوال صلحیه‌ده دخی مستعمل اولابیلن وفقط بذاته حرب قاچاغی عد اولنان ، اوچنجیسی دخی اصلا حرب قاچاغی اعتبار ایدیله‌مین شیلردر . حرب قاچاغی اولان اشیانك مفرداتی ۲۲ و ۲۴ نجی ماده‌لرده کوسترلمش وفقط اشیای مذکوره تحریری برصورتده محرر بولنمادیغندن یکرمی اوچنجی ویکرمی بشنجی ماده‌ده دخی مصرح اوله‌جغی اوزره بونلره دیکر بعض اشیانك علاوه‌سی دخی ممکن بولنمشدر . حرب قاچاغی عد ایدیله‌میه‌جك مواد یکرمی سکز ویکرمی طقوزنجی ماده‌لرده تصریح ایدلمشدر . بنابرین ملفوف لیسته‌نك لونده بیان‌نامه‌سنك مواد معروضه‌سی ایله بر درجه‌یه قدر تألیفی مناسب اولور .

اکرچه بیانامهٔ مبحوث عنه دول معظمه طرفندن هنوز مصدق اولمادیغندن صورت قطعیه‌ده مرعی عد اولنه‌ماز ایسه‌ده بوکا واضع الامضا اولمایان دولت علیه‌نك کرك حرب قاچاغی اولان اشیانك وکرك بی‌طرف سفائن حقنده تعقیب اولنه‌جق معامله‌نك تعیننده وثیقهٔ مذکوره‌یه استناد ایتمسی موافقدر . دول معظمه‌نك وحکومت سنیه‌نك لونده بیان نامه‌سنی تصدیق ایتمامسی کیفیتی برنجی وایکنجی صنفه عائد موادك حرب قاچاغی عد اولنمسی ایچون اخبار وتبلیغ شرطنه رعایت ایدلمسی لزومنی انتاج ایتمکده‌در . بناءً علیه بونلرك

تبليغنه لزوم واردر. برنجى وايكنجى صنفده‌كى موادك حرب قاچاغى عد اولنمسنه بى‌طرف دولتلرك اعتراض ايتمسى ملحوظ دكلدر . ديكر طرفدن حرب قاچاغى عد اولنه‌جق اشيانك مقدارينى ممكن اولديغى قدر تنقيص ايدرك تجارت عموميه‌يى سكته‌دار ايتمه‌مكه وشكاياته محل براقمامغه اهتمام اولنمق واجبدر . ١٨٥٦ پارس معاهده‌سنه مربوط بيانامه موجبنجه حرب قاچاغى اولان اشيا بى‌طرف دولت سفينه‌سنده بولنسه بيله ضبط ومصادره اولنه بيلور وحرب قاچاغى عد اولنه‌جق اشيانك ليسته‌سنى تعديل ايتمكه لزوم كوريلورسه محتوياتنه مراجعت ايدلك اوزره مذكور بيانامه‌نك ارسالى لازم كلور .

حقوق مشاورلرينك مطالعه نامه‌سنه وبحريه نظارتجه درميان اولنان لزومه كوره خارجيه نظارتجه تنظيم اولنان ليسته‌ده مندرج موادك حرب قاچاغى عدى مناسب كورلديكندن كيفيتك ايجاب ايدنلره بلا - تأخير اخبارينك خارجيه وغزته‌لرله اعلاننك داخليه نظارتلرينه حواله‌سى وحربيه وماليه وبحريه نظارتلرينه معلومات اعطاسى تذكر قلندى .

حرب قاچاغى حقنده ليسته صورتيدر :

هر نوع سلاح وصيد اسلحه‌سى واونلره مخصوص اقسام .

هر نوع مرميات ، لغم ، خرطوچ وآنلرك اقسامى ، قورشون ، پلاتين .

باروت ومحاربه‌يه مخصوص اجزا ومواد انفلاقيه ، كهرچله ، سولفات دوپوتاس ، مورتب دوپوتاس ، كوكرد ، طوپ وجبخانه آرابه‌لرى وبونلره مخصوص اوك آرابه‌لرى .

فورغون ، حربده مستعمل دمير ماكنه‌لرى وآلات وادواتى وآنلره مخصوص اقسام متفرعه .

عسكرى البسه وتجهيزات عسكريه ، هرنوع عسكرى حيوانات قوشوملرى ، محاربه‌ده مستعمل بينك آرابه ويوك حيوانلرى .

چادر ولوازمى وآنلره مخصوص اشيا .

زره ، صاچ ، باقر لوحه‌لرى .

سفن ومراكب حربيه ، يالكز حرب سفينه‌لرنده استعماله مخصوص هر نوع اجزا .

مرميات حربيه‌نك اعمالى ، اسلحه ، برى وبحرى تجهيزات عسكريه‌نك تعميرى ويا اعمالنه مخصوص آلات وماكنه‌لر .

حيوانات ومواشى ، ات ، قونسروه ات ، پكسماد ، حبوبات وهرنوع قونسروه ارزاق .

اوت وصمان كبى حيواناته مخصوص مأكولات وحبوبات .

عسكرك استعمالنه مخصوص قماش آياق قابى .

كولچه ، يا سكه حالنده آلتون وكموش .

بانقنوط وچك وقامبيال كبى اوراق نقديه .

محاربه‌ده استعمال اولنه بيلن هر نوع وسائط نقليه وآنلرك اقسامى .

كميلر ، واپورلر ، هر نوع مراكب بحريه وسفائن لوازمى .

ساع دوقلر ، حوض اقسامى وبونلرك اجزا واقسامى ، خلاط ، يلكن ، قطران ، اسقور ، ويده ، چرخ ، پروانه ، سيلندير ، غراق ، صومون ، قزغان تعميرينه مخصوص لوحه‌لر ، يورنكت ، چمنتو ، صو كيرجى .

كوشه بند ، توتيا ، زيفت ، زجينه ، كنديز .

تیمور یوللرك مواد ثابته ومتحرکه ومحرکه‌سی وتلغراف تلفون وتلسز تلغراف مواد وادواتی و الکتریق فنجانی .

بالونلر ، هوائی ما کنه‌لره مخصوص مواد واشیا ومتفرعاتی ، محروقات وادوات تنویریه وتسخینیه ، نفت ، حامض کبریت .

محاربه‌یه مخصوص اولیان باروت ، مواد مشتعله وانفلاقیه .

دیکنلی تللر ، انلرك رکز وتثبیت وقطعی ایچون مستعمل آلات .

نعل ونعلبنده مخصوص مواد .

قوشوم وا کر اقسامی ، چفت ونك دوربین ، قورنه‌مترو دیکر آلات بحریه .

۳ـ۴ـ۵ـ۸ پوس قطرنده مدور طولانی دمیر پرچین چیویلری، ۱ـ۲ پوس ثخنی متجاوز هرنوع دمیر .

صالامیرده .

دون یاغی .

کراسته ، معمول وغیر معمول سختیان .

غنائم بحریه حقنده مقررات

دولتمزله ایتالیا آره‌سنده تحدث ایدن حال حرب حسبیله عثمانلی صولرنده تصادف ایدیله‌جك سفائنك دردست وضبطی طبیعی ایسه‌ده کرك سفائن مذکوره وکرك حموله‌لری حقنده جهت بحریه‌جه بشقه معامله یاپیله‌مامقده اولدیغندن « غنائم بحریه محکمه‌لری » تشکیلی لزومی بحریه نظارتندن مقام صدارته اشعار ایدلمش وبوخصوصه دائر باب عالی حقوق مشاورلکنجه قلمه آلنان مطالعه نامه ایله برلکده اوراقی مذکوره مجلس وکلاده قرائت ومقررات آتیه اتخاذ قلنمشدر :

۱ — دولت علیه ایله ایتالیا آره‌سنده‌کی حرب سببیله ایتالیا سفائنی‌ایله حموله‌لرینك عثمانلی صولرنده مأمورین محلیه وآچیق دکزلرده عثمانلی سفائن حربیه‌سی طرفندن ضبط اولنمسی .

۲ — ضبط واغتنام حقی سفائندن بشقه ایتالیان تابعیتنی حائز قپودان ومرتباتنه تشمیل وبویله‌لری حقنده اسیر حرب معامله‌سی ایفا ایدلمسی .

۳ — قپودان ومرتبات میاننده بی‌طرف دولتلر تبعه‌سندن اولانلرك‌ده اسیر حرب عد ایدلمسی ویالکز ایتالیا حموله‌لرینك ضبط ومصادره‌یه تابع طوتلسی .

خلاصهٔ بیان ایتدیکمز بومواده قواعد عمومیهٔ حقوق دول ایله‌لونده مؤتمری وپارس قونغره‌سنده موضوع بحث ایدیلن قواعد بحریه تماماً جاری اوله‌جغی طبیعیدر . بناءً علیه قواعد مذکوره جمله‌سندن اوله‌رق ضبط ایدیلن حموله‌لرك حرب قاچاغی اولوب اولمادیغنك تعیینی اشبو یکی تشکیل اولنه‌جق غنائم بحریه محکمه‌لرینك دائرهٔ قضاسنه ادخال ایدیله‌جکدر .

محاکم مذکوره‌نك صورت تشکیلنه کلنجه :

دولتجه تنسیب اولنه‌جق محللرده ضابطان ایله حکام محلیه‌دن مرکب اولمق ونزدلرنده برر مدعیٔ عمومی بولنمق اوزره تشکیل ایدیله‌جکلر وضبط ومصادره‌نك اصول وکیفیاتی وسفینه ایله حموله‌سنك تابعیتلرینی ومصادره‌دن تولد ایده‌جك کافهٔ خصوصاتی تدقیق واعطای قرار ایلیه‌جکلردر .

حال حرب ایتالیا ایله منعقد معاهداتك الغاسنی مستلزم اولدیغندن مصادره کیفیاتنده علاقه‌دار اولان ایتالیا تبعه‌سی حقنده حقوق دول قواعدی تطبیق ایدیله‌جکدر .

نره‌لرده غنائم بحریه محکمه‌لری تشکیلی لازم کله‌جکی بحریه وعدلیه نظارتلری بیننده قرارلشدیریله‌جقدر. مأمورین محلیه‌نك ایشدن خبردار ایدلملری ضمننده کیفیتك داخلیه وحربیه نظارتلرینه تبلیغی آیروجه تحت قراره آلنمشدر .

غنائم بحریه محکمه‌لری

تحدث ایدن حال حرب حسبیله عثمانلی صولرنده ضبط ومصادره ایدلمکده بولنان ایتالیان سفائن وجموله‌لری حقنده اعطای حکم وقرار ایلمك اوزره بحریه وعدلیه نظارتلری آره‌سنده بالمخابره درسعادت ، ازمیر وسلانیکده غنائم بحریه محکمه‌لری تشکیل ورئیس واعضالری دخی انتخاب اولنمشدر .

ایتالیانلرك اشترا وفراغ ایده‌جکلری املاك حقنده داخلیه نظارتندن ولایاته ۲۵ ایلول سنه ۳۲۷ تاریخنده کشیده ایدیلن تلغراف صورتیدر :

ایتالیا حکومتی ایله مناسباتك انقطاعندن طولایی ایتالیا تبعه‌سی عهده‌سنده اولوب آخره قطعیاً ووفاءً بیع وفراغی اجرا ایتدیرلمك اوزره مراجعت اولنمسی ملحوظ محللر حقنده معاملهٔ مطلوبه‌نك اجراسی تجویز اولنوب اولنمیه‌جغنك وجائز الاجرا بولندیغی حالده نه‌طرفدن النه‌جق علم وخبر اوزرینه معامله اولنمسی لازم کله‌جکنك وبرده تابعیت مذکوره‌ده بولنان کسان نامنه بیع وفراغ ایدلمك اوزره مقدمجه واقع اولان بعض مراجعاتك اکمال معاملاتی وبوندن بویله مراجعت وقوع بولورسه اسعافی جائز اولوب اولمیه‌جغنك تبلیغی ضمننده دفتر خاقانی نظارتنك اشعاری اوزرینه باب عالی حقوق مشاورلکندن یازیلوب مجلس وکلاده قرائت اولنان مطالعه‌نامه‌ده کوستردیکی وجهله ایتالیا حکومتی استملاك املاك پروتوقولنی امضا ایتمش اولدیغی جهتله ایتالیانلرك بوبابده‌کی نظامنامه‌دن استفاده‌لری طبیعی اولوب آنجق الیوم حادث اولان حال حرب سببیله حکومتك ایتالیا حکومتی ایله عقد ایلدیکی بالجمله معاهدات ومقاوله‌نامه‌لر منفسخ اولدیغندن مذکور نظامنامه احکامندن استفاده ایده‌میه‌جکلری وایتالیانك اعلان حرب ایتدیکی ۱٦ ایلول ۳۲۷ تاریخندن اعتباراً ممالك عثمانیه‌نك هیچ برطرفندن ایتالیانلرك املاك اشترا ایده‌میه‌جکلری وحال جدیدك ماقبلنه شمولی اوله‌مامسنه مبنی اعلان حرب تاریخندن اول او وقت موجود ومرعی اولان نظام وپروتوقوله توفیقاً اصولی دائره‌سنده اکتساب ایتمش اولدقلری اموال غیر منقوله‌نك تحت تصرفلرنده قاله‌جغی واموال مذکوره‌یی ایجار وتعداد اولونان صنوف اشخاصه وفاءً فراغ ایده‌بیلوب فقط ایتالیا تبعه‌سی اشخاص ثالثه‌یه عائد املاکه مقابل اقچه اقراض ایدرك املاك مذکوره‌یی وفاءً تفرغ ایده‌میه‌جکلری وایتالیا تبعه‌سنك ممالك عثمانیه‌ده حمایه‌سی اخیراً آلمانیا دولتنه تودیع اولنمسی ایله آلمانیا قونسلوسلری طرفندن ویریله‌جك علم وخبرلرك قبول اولنه‌بیله‌جکی وبونلر حقنده کافی السابق جریان ایدن معامله‌یه توفیق حرکت اولنه‌جغی واعلان حرب تاریخندن اول باشلانیلوبده هنوز اکمال ایدیله‌میان معاملاته کلنجه ایتالیانلرك اشترا ایتمك یاخود اقچه اقراضنه مقابل وفاءً تفرغ ایلمك ایستدکلری املاکه دائر معاملات تعطیل ایدیلوب آنجق اولجه معاملهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدلدیکی حالده هنوز معاملات تحریریه‌سی اکمال اولنه‌میانلره دوام اولنمق اقتضا ایده‌جکی باامر سامی تعمیماً تبلیغ اولنور . باب عالیجه دفتر خاقانی وخارجیه نظارتلرینه‌ده اشعار کیفیت ایدلمشدر .

ایتالیانلر حقنده قاپیتولاسیونلرك الغاسی

عدلیه نظارتندن درسعادت وطشره رؤسای عدلیه‌سنه آتیده‌كی تعلیماتنامه تعمیماً تبلیغ اولنمشدر :

حكومت سنیه‌ایله ایتالیا آره‌سنده مناسبات سیاسیه‌نك انقطاعی دولتین بیننده منعقد بالجمله معاهدات، مقاولات وائتلافاتی وپروتوقوللری فسخ وتعطیل ایتمش اولدیغندن قاپیتولاسیون اصول استثنائیه‌سی ایتالیالیلر حقنده حكمدن ساقط وبناءً مرقوملری اعلان حرب تاریخی اولان ١٦ ایلول سنه ٣٢٧ تاریخندن اعتباراً كندیلرینه تبعهٔ عثمانیه معامله‌سی ایدلمسنی ایجاب ایدن اوروپا حقوق عمومیهٔ دولی قواعدینه تابع قیلمق مقتضی اولدیغندن مواد جزائیه‌ده ایتالیالی مجرملرك توقیفی، اقامتگاهلرینك تحریسی، مستنطقلری حضورنده استجوابلرینك ومحاكمده محاكمه‌لرینك اجرا وحكمك اعطاسی طوغریدن طوغری‌یه واقع اولمق وممالك عثمانیه‌ده‌كی ایتالیانلرك حمایه‌سنی درعهده ایتمسی خصوصنه دولت علیه‌جه موافقت ایدیلن آلمانیا حكومتنك قونسلوسلری توسیط ایدلمه‌مك ایجاب ایدر . اوراق عدلیه تبلیغاتی طوغریدن طوغری‌یه اجرا قلنور. موقوفیت ومحبوسیت دخی عثمانلی حبسخانه وتوقیفخانه‌لرنده وفقط خصوصی وحفظ الصحه‌یه موافق محللرده انفاذ ومجازات نقدیه طوغریدن طوغری‌یه استیفا ایدیلیر. آنجق ایتالیالی موقوفین ومحبوسین حقنده حسن معامله ایدیله‌رك تغدیه‌لرینه اهتمام اولنمسی مقتضیدر. ایتالیانلر طرفندن ارتكاب اولنان جرائم عمومیتله شمدی‌یه قدر مواد مماثله‌ده عثمانلیلری محاكمه ایتمكه صلاحیتدار اولان محاكمده رؤیت ایدلدیكی كبی بوندن صوكره دخی ایتالیانلر عینی محاكم جزائیه‌ده وفقط هیچ بر ترجمان حاضر اولقسزین محاكمه ایدلمك لازم كلیر. صید ماهی وسائره مثللو خصوصاتده قاچاقجیلقدن متولد ومجلس اداره‌ده رؤیتی ایجاب ایتدیكی حالده حكومت سنیه‌جه محاكم جزائیه‌ده رؤیتنه مجبوریت حاصل اولمش اولان دعاوی، تبعهٔ عثمانیه حقنده جاری اصوله توفیقاً مجالس اداره‌ده فصل ایدلمك ایجاب ایدر . ایتالیالی شاهدلر طوغریدن طوغری‌یه محاكم طرفندن دعوت اولونارق اجابت ایتمدكاری تقدیرده عثمانلی شاهد ومتمردلری حقنده‌كی معامله‌یه تابع طوتیلورلر . استیناف وتمییز معاملاتی دخی طبق تبعهٔ عثمانیه‌ده اولدیغی كبی اجرا ومحكمهٔ تمییز اجرا دائره‌سنك مقرراتی انفاذ اولنور .

حقوق وتجارته متعلق اموره‌ده دخی ایتالیانلرك تبعهٔ عثمانیه‌یه تمثیلی قاعده‌سنه اقتفا ایدلمك لازم كلیر . شمدی‌یه قدر بو خصوصده ایتالیانلری محاكمه‌یه صلاحیتدار اولان محاكم ترجمان حضوریله ایجار واستیجار دعوالری وبیك غروش وبوندن دون مبالغی تضمن ایدن دیكر دعوالرده محاكم حقوقیه ودعاویٔ سائره ایچونده محاكم مختلطهٔ تجاریه اولدیغی حالده بوندن صوكره مواد حقوقیه محاكم حقوقیه‌ده ومواد تجاریه محاكم تجاریهٔ عثمانیه‌ده طوغریدن طوغری‌یه وعثمانلیلر حقنده‌كی اصول وقواعده توفیقاً رؤیت ایدلمك مقتضیدر . اوراق حقوقیه‌نك واعلاماتك تبلیغی ، حكملرك تنفیذی ، كذلك طوغریدن طوغری‌یه واقع اولمق وقانونك امر ایتدیكی احوالده مأمورین عدلیه‌جه ایتالیانلر اقامتگاهنه مساكن عثمانیه مثللو بلا واسطه دخول ایدلمك ایجاب ایدر. ولایات محاكم تجاریهٔ مختلطه‌سندن معطی حكملر درسعادتده برنجی مجلس تجارتده قابل استیناف اولدیغی ومجلس مزبورك ویردیكی حكملر ایسه استیناف وتمییز ایدیله‌مدیكی حالده بعدما طرفینی تبعهٔ عثمانیه تشكیل ایدن دعاوی مثللو استیناف وتمییز ایدلمیلدرلر . بعدما ایتالیانلردن افلاس ایدنلرك امورینه محاكم تجاریهٔ عثمانیه طرفندن قونسلوسخانه ترجمانی توسط ایتدیرلمكسزین باقیلمق لازمدر. ایتالیانلرك علاقه‌دار بولنوب اصولنه توفیقاً دردست رؤیت اولان دعاویٔ جزائیه، حقوقیه وتجاریه‌یه كلنجه : انقطاع مناسبات تاریخنه قدر واقع اولان معاملات معتبر ایسه‌ده مابعدینه تاریخ مذكوردن اعتباراً حال جدیدك ایجاب ایتمكده اولدیغی وجه مشروح اوزره دوام ایدلمك اقتضا ایده‌جكنه نظراً مواد جزائیه‌ده آرتق ترجمانلر قبول ایدلمه‌مك وكیفیت اساسا مجالس اداره‌یه عائد ایكن ایشده علاقه‌دار بر ایتالیان بولنمق دولاییسیله محاكم جزائیه‌ده دردست رؤیت

ایسه اوراق متنوعه مجالس اداره‌یه تودیع ایدیله‌رك مابعدینه مجالس مذکوره‌جه دوام اولنمق وکذلك مواد حقوقیه وتجاریه‌ده دخی عینی وجهله حرکت اولنه‌رق حقوقه دائر دعاوی محاکم تجاریه‌جه حقوق محکمه‌لرینه نقل ایدلمك وفقط دعاوئ تجاریه‌یه اجنبی اعضانی بلا تشریك کندیلری دوام ایتمك وحقوق وایجار واستیجار دعوالرنده محاکم حقوقیه‌یه ترجمان قبول اولنمامق لابددر. جراسنه ابتدار ایدیلن حکملره عثمانلیلر حقنده‌کی اصوله توفیقاً طوغریدن طوغری‌یه دوام اولنمق ایجاب ایدر. طرفینی ایتالیالی اولوب ایتالیا قونسلوسخانه محکمه‌لرندن ویریلن وایتالیالیلره عائد اموال غیر منقوله اوزرنده تنفیذی لازم کلن حکملر حقنده‌کی معاملات تعطیل اولنه‌رق مخاصماتك ابتدار ایتدیکی تاریخده‌کی حال‌اوزره براقیلمق وایتالیا قونسلوسخانه‌سنجه افلاسنه حکم اولنان ایتالیانلرك املاککی اوزرنده اجرا اولنه‌جق معاملات عین صورتله طوردیرلمق طبیعیدر. صلحك عودتنه دکین ایتالیانلر حقنده تعقیبی لازم کلن اصول عدلیه بوندن عبارت بولندیغی برای معلومات تبلیغ اولنور.

حقی پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقی لزومنه دائر تقریر

طرابلس غرب مسئله‌سی حقنده، سابق حقی پاشا قابینه‌سنك اتهامنه عائد، طرابلس غرب مبعوثلری ناجی وصادق بکلر طرفندن تشرین اول سنه ۱۳۲۷ بدایتنده مجلس مبعوثانك کشادینی متعاقب ویریلن تقریر صورتیدر:

مجلس مبعوثان عثمانی ریاست جلیله‌سی وساطتیله هیئت عمومیه‌یه

افندیلر،

بوکون طرابلس غرب وبنغازی، بردشمن عدل وانسانیتك صولت عقورانه‌سی ایله خاك پاك وطندن آیرلمق تهلکه‌سنه معروض بولنیور.

طرابلس غرب وبنغازی ایله وطن عزیز ومقدس، وجودینك بر ربعنی، ملت‌مبجلهٔ عثمانیه ایکی میلیونه قریب اولادینی، سلطنت آفریقاده‌کی حاکمیتنی، مقام معلای خلافت آفریقا قطعه‌سنده‌کی طقسان میلیونلق اسلام ایله رابطهٔ مادیه‌سنی غائب ایدیبور.

دنیا، مدنیت وانسانیت‌پرورلکی ایله مفتخر! فقط بتون بومدعیات کاذبه ایله برابر الآن حقك قوتدن بشقه برشی اولمادیغنی اکلامق وکورمه‌مك ایچون محروم اذعان اولمق لازمدر.

بونك ایچون بزلر قلبلریمز قان آغلایه‌رق بیلیوردق و حکومت ایله سزلرك نظر دقتلریکزی جلبه اوغراشیوردق‌که عثمانلی قوای حاضره‌سی، ملك وسیع عثمانیدن، پایتخت سلطنتدن بعید ومفرز، مواصلاتی عظیم قوهٔ بحریه‌یه محتاج ومفتقر طرابلس غرب وبنغازی‌یی بویله احوال قارشوسنده قطعیاً مدافعه ومحافظه‌یه قدریاب اوله‌میه‌جقدر.

بوقطعه‌نك اغیار متجاوره تسلطات و تجاوزاتندن محافظه واستخلاصی عثمانلیلغك اونلر درجه‌سنده قوی، عثمانلی بحریه‌سنك هیچ اولمازسه اونلرککی قدر مهیب اولمسنه متوقفدر.

ادارهٔ سابقه‌نك قوهٔ بحریهٔ عثمانیه‌یی خائنانه اهمال ایتمسی یوزندن مع‌التأسف بویله برقوتك برقاچ سنه ظرفنده اکمال واتمام ایدیله‌میه‌جکی‌ده معلوم ومصدقدر.

بونکله برابر، بتون دنیا ووجدان ملت‌اعتراف ایدرکه، بدبخت وطنك مدافعه واستخلاصی، دشمنلرك تشبثات استیلاجویانه‌لرینك تعویق وتأخیری، هیچ اولمازسه، عثمانلی شرف ملیسنك محافظه وصیانتی‌ایچون اشبو قوتلر خارجنده دها برطاقم تدابیر سیاسیه اتخاذ وتطبیقی لابد وممکن ایدی.

طرابلس وبنغازی کبی برقطعه‌نك محافظهٔ حقوق ومنافعی یالکز قوهٔ بحریهٔ دولته دکل، عین زمانده‌ده متین وواضح برسیاست خارجیه‌یه ، محیط مملکته موافق تشکیلات داخلیه‌واقتصادیه‌یه ، ینه موقعله متناسب ترتیبات حربیه‌یه استناد واتکا ایدر .

ملك مقدس عثمانینك تمامیت ملکیه‌سی بوکونه قدر موجود معاهدات کاذبه ایله اولدیغی کبی یالکز لفظاً تأمین تصدیقه دکل ، قوهٔ حربیه وبحریه‌سیله تأیید وتوثیق درعهده ایدن دولتلرله عقد اتفاق وائتلاف ایدلمسنه محتاج بولنمقده‌در .

طرابلس غرب وبنغازی محیط مخصوصی، تشکیلات اداریه واقتصادیه‌سنك وضعیت جغرافیا وملیه‌سیله متناسب ومترافق اولمسنی استلزام ایدر . بوقطعه الی‌الابد لواء مقدس عثمانی آلتنده پایدار اولمق ایچون باشلی باشنه یاشایه بیله‌جك برادارهٔ ملکیه ومالیه‌یه مالك . ملی ومحلی تشکیلات عسکریه‌یه‌ده صوك درجه‌ده محتاج ومفتقر بولنیوردی .

اوت دوشنمه‌مزی آمال وآرزوی ملت نسبتنده برسرعتله اکمال ممکن اوله‌میوردی . فقط شو عرض ایتدیکمز تشبثاته ابتدار ایتمك‌ده عجبا قابل دکلیدی ؟

خیر ، بز نه‌سیاست خارجیه‌مزله ، نه‌تشکیلات مالیه‌مزله ، نه‌ترتیبات عسکریه‌مزله اوغراشدق . طرابلس غرب وبنغازی‌یی ، عموم دولتلرله وفاق‌واتفاق پولتیقه‌سنك نتایج‌مترددە ومشئومه‌سنه ترك‌ایتدك . کندی صلح‌پرورلکمزی صافدلانه دنیایه ، دنیانك محترصی‌دولت دیپلوماتلرینه تعمیم وتوجیه ایله کندیمزی آلداتدق .

تشکیلات ملکیه‌ده ، بوکون وطن ، سوکیلی وطن اوغرنده قانلرینی دوکه‌رك حمیت ملیهٔ عثمانیه‌لرینی کوسترن طرابلسلی قرداشلریمزه ممالك عثمانیه‌نك جهات‌سائره‌سنده‌کی برچوق وطنداشمز کبی اعتمادسزلق، امنیتسزلك کوسترمك صورتیله عطالت وجهالته پك موافق برمسلك سقیم انتخاب ایلدك . ایش کورمدك . اختلالار ؛ حرب داخیلر ایجادیله جسم وطنی ضعفه کرفتار ایتدك . مالی هیچ بر تدبیر اتخاذ ایدلمه‌دی . خزینهٔ مالیه‌یی ملیونلرك بار ثقیلی آلتنده براقدیغمز کبی طرابلس غربی آچ وسفیل ایکله‌تدك، ایکله‌تدك‌ده اوراده برمحیط عجز وضعف وجوده کتیردك .

نهایت بیوك برغفلت وتراخی ایله بوکونه قدر ، نه‌عسکر ، نه‌وسائط تدافعیهٔ ملیه ، هیچ ، هیچ بر شی حاضرله‌مدق .

لکن بز ، بوتدابیر متینه وجدیه‌نك اتخاذندن‌ده وازکچدك . حقی پاشا قابینه‌سی بونلردن صرفنظر ، ادارهٔ سابقه زماننده کوراه‌ین دوشونجه‌سزلکلر ، غفلتلر ، عطالتلر ارائه ایتمك بدبختلغنده‌ده بولندی .

ازجمله طرابلسك وبنغازینك استیلاسنه محترصانه نصب انظار ایتمش اولان دشمنلرمزی تدهیش ایله تشبثات استیلاجویانه‌لرینی تصدیق ایتمك ایچون اورالرده‌کی قوهٔ بریه‌مزك افراد ، مهمات وارزاقنك صورت دائمه‌ده کافی مقدارده بولندیرلمسنی بیله دوشونه‌مدی .

بز طرابلس مبعوثلری احوال معروضه‌دن باشقه حقی پاشا قابینه‌سنك صرف طرابلس غربه قارشی اختیار ایلدیکی سیاسی واداری خطیئاتی قانلر آغلایه‌رق عرض و تعداد مجبوریت الیمه‌سنده بولندق . شویله‌که : دور سابقده بیله اورالرده‌کی قوهٔ بریه‌نك موجودی همان دائمی صورتده اون بش بیك ایله یکرمی‌بیك‌راده‌سنده بولنمقده‌اولدقدن بشقه حین‌اقتضاده قوهٔ نظامیه‌یه یاردیم‌ایچون‌قرق‌اللی‌بیك سلاحشوری تشکیل ایدن قول اوغلی اوجاقلری ترتیب وامر مدافعه‌ده استخدام اولنه‌بیله‌جك برحاله کتیرمك اوزره تعلیم عسکری ایله تدریب ایدیله کلمکده اولدیغی‌حالده، نفراً استخدامی قانوناً قبول ایدلمش‌ایکن، بونی نظر اهمیته آلمدقدن ماعدا ٣٢٨ بودجه‌سنده طرابلس غربده اوراده‌کی فرقهٔ نظامیه موجودندن بر مقدار مهمی ینه سوق‌ایله اعاده ایدلمه‌دی . بواستبدال ایدیلن افراد یرینه تام‌مقدارده افرادجدیده کوندرلمه‌دی.

اوراده‌کی سواری قوتی ایکی آلایدن عبارت و ۳۲۶ بودجه‌سیله‌ده اویله‌جه قبول ایدیلوب ۳۷ و۳۸ نجی آلایلر اورایه مخصوص ایکن بوده بر آلایه تنزیل ایدلدی . بناءً علیه قرق بیك موجودی بوکون بش بیکدن نقصان برمرتبه‌یه ایندیرلدی .

ثانیاً : اعلان مشروطیتی متعاقب مبعوثلقله بورایه کلدیکمز کوندن بری خلقمزك مملکتلرینی بوکبی تجاوزاتدن صیانت ایچون کمال اشتیاقله آرزو وانتظار وحتی دفعاتله عرض محضرلر تقدیمیله اجراسنی طلب ایتدکاری اخذ عسکر معامله‌سنك تطبیقنه مبادرت ایدلسی ایچون تحریراً وشفاهاً واقع اولان مراجعاتمزه ۳۲۶ بودجه‌سنده طرابلس وبنغازی اخذ عسکر شعبه‌سنه مأموراً برقائمقام وبرآلای کاتبی ودرت یوزباشی‌واون اوچ ملازم اول ویکرمی برچاوش تخصیصاتی قبول ایدلمش اولمسنه رغماً تشکیلات مذکوره‌یه بوسنه‌یعنی بوندن درت ماه مقدم یالکز طرابلسده باشلاندی . مع‌التأسف بوده مملکتك احتیاجیله‌متناسب برشکل وصورتده یاپیلمادی . چونکه اسنانه داخل اولان افراد اون آلتی بیکدن عبارت ایکن بونلردن یالکز اوچ بیك درتیوز نفر آلندی . متباقیسیله کوکالی صفتیله مراجعت ایدنلر قبول ایدلمه‌دی .

خلقمزك بویله کمال خواهشله عسکرلکه دخوله واقع اولان رغبتلری شو صورتله کسر ایدلدیکی کبی مملکتمزك اسباب مدافعه‌سی ایچون قرعه افرادندن غیری ردیف تشکیلاتنه اولسون اهمیت ویرلمه‌دی .

ثالثاً : دور سابقك حین اقتضاده ولایتك اسباب مدافعه‌سنی بحق تأمینی ایچون اهالیٔ محلیه‌دن‌قوهٔ معاونه صورتیله آلنه‌جق قول اوغلی عساکر ملیه‌سنك تسلیحنه مخصوص اوله‌رق کمال اعتنا ایله احتیاطاً حفظ ایتدیکی قرق بیکی متجاوز مارتین وشنایدر تفنکاری یکی سیستمه تبدیل ایتمك وسیله‌سیله بورایه آلدیریله‌رق یرینه اومقدارده سلاح یتشدیرلمه‌دی .

دور سابقده اورالره طوپ کبی مهمات ناریهٔ ثقیله‌نك‌سوقی هرنصلسه اغیارمزك درلو درلو اعتراضنه هدف اوله‌کلدیکندن پك احتیاطکارانه وسیرکجه یتیشدیرلکده ایدی . دورمشروطیتده بونك سربستجه سوقی امکان داخلنده اولدیغی اولدیغی وملت مجلسی مدافعهٔ وطن اوغورنده صرف ایدلمك اوزره حربیه بودجه‌سنده هیچ بر فدا کارلقدن قاچیمادیغی حالده دشمنلریمزك مطمع انظاری بولنان شو بیچاره قطعه‌لره هیچ برشی کوندرلمه‌یه‌رك پك منسی ومهمل برحالده براقیلدیغی کبی استحکامات موجوده‌نك تعمیرینه بیله لزوم کورلمه‌دی .

رابعاً: ایتالیانلرك بوقطعه‌لر حقنده بسلدکاری آمال استیلا جویانه‌لرینك اجراسنه امرکج تشبث‌ایده‌جکلری برحکومت اجرائیه‌جه دکل چوجقلرجه بیله‌معلوم وبویله برحالك‌وقوعنده قوهٔ‌معاونه‌صورتیله‌عساکرنظامیه‌ایله حرکت‌ایتدیرلمسی لازم‌کلن‌یرلی عساکر ملیه‌سنك‌باشنه کچوب کندیلرینه‌قوماندا ویره‌بیلمك اوزره اورالرده استخدام اولنان ضابطانك ولوقسماً بهمه‌حال لسان محلی‌یی واراضیسنك احوال طبیعیه وعسکریه‌سنی بیلمسی اهم والزم ایکن مکتب حربیه‌دن مأذون عموم یرلی ضابطان ایله طول مدت اورالرده استخدام ایدیلوب لسانه واراضینك وضعیتنه کسب وقوف‌ایتمش اولان دیکر ضابطان همان‌کاملاً قالدیرلدی . احتیاج نسبتنده ضابط کوندرله‌یوب موقعلری آچیق قالدی . یرلرینه پك نقصان اوله‌رق کوندریلانلرده ایسه لسان محلی‌یه آشنا اولانلر آرانمادی . بو سببله شو آرالق اورالرده یرلی اهالینك‌ده مملکتلرینی دشمنلرك تجاوز ومهاجماتندن محافظه املیله سلاحه صارلمش اولانلری امر قوماندایی تفهیم وحرکات حربیه‌یی کوستره‌جك آمرلردن محروم ایدیله‌رك بیچاره‌لر غایت الیم برعذاب ویأس ایچنده براقیلدی .

خامساً : اسباب مدافعه‌سی بروجه معروض ناقص وهمان مفقود برحالده براقلمش اولان شوقطعه‌ده دشمنه قارشو مدافعهٔ وطنده بولنه‌جق بیچاره خلق‌ده متوالیاً درت سنه‌دن بری یکانه مدار تعیشلری اولان مزروعاتدن محروم فوق‌التصور شدید برقحطه مبتلا اولدیغی ایکی سنه‌دنبرو متعدد دفعه مجلس

عالیکزده عاجزلری طرفندن تحریری تقاریر وشفاهی بیاناتمزله ایضاح ایدلدیکی وحتی حقی پاشا ایله قابینه‌سنك اکثر ارکانی طرفندن افاداتمز تصدیق واعتراف بیورلدیغی حالده بیچاره خلق ضرورت واحتیاج شدید ایچریسنده براقلدی .

مجلسك تعطیل مذاکراتی متعاقب دائرهٔ انتخابیه‌مزه عودتمزده قحطدن صوك درجه مضطرب قالان اهالیدن ایکی یوز بیك کشی‌یی متجاوز کسان بالضروره تأمین معیشت ایچون تونس ومحال سائره‌یه هجرت ایتدکلرینی ومشی وحرکتدن عاجز اولان اختیار ، علیل ، اطفال ، نسوان طاقمندن اولمق اوزره درت بیك کشینك تسئل ایله سد رمق ایچون مرکز ولایته التجا ایلدکلرینی وبونلر میاننده یالکز مارتدن حزیران نهایتنه قدر درت ماه ظرفنده ٥١٤ کشی آجلق بلیه‌سیله تسلیم روح ایتدکلرینی بیان ایله کچن دورهٔ اجتماعك صوکنده حکومتجه مادهٔ موقته وقانونیه تنظیمیله تخصیصی طلب ایدیلن ومجلسجه تخصیصات غیر ملحوظه‌دن صرفی تصویب اولنان اون بیك لیرادن متباقی سکز بیك لیرانك تسریع اعطاسی مقام صدارته ١ تموز ٣٢٧ اوئنده باتلغراف وتحریراتله عرض ایدلدیکی حالده ینه برشی یاپلمادی . اخیراً محتاجین خلقه تخملق ویمکلك نامیله قرضا توزیعی حکومتجه تقرر ایدرك اثماننه عائد تنظیم اولنان مادهٔ موقتهٔ قانونیه‌سی تصدیق واعطایه اقتران ایدن التی یوزبیك کیله شعرك یتشدیرلمسی کرك مقام ولایتدن وکرکسه بورایه عودتمزده بالذات طرفمزدن تعقیب ایدلمش ایکن اعلان حربه قدر کوندرله‌ین وحکومتك بوبابده‌کی اهمال وتسامحیله ذاتاً برمنوال معروض قوهٔ نظامیه‌دن تجرید ایدیلن بوقطعه‌نك خلقی ، مدافعه‌یه امکان براقلمیه‌رق آچ وسفیل برحالده دشمنلرمزك تسلطات بی‌رحمانه‌سنه معروض ومحکوم ایدلدی .

سادساً : دشمنلرمزك آمال سیاسیه‌لرینه معروض بوکبی نازك محللرده استخدام ایدیله‌جك مأمورین ملکیه‌نك دخی بهمه‌حال لسان واحوال محلیه‌یه وقوفلریله برابر امر ادارهٔ‌نك حس تدویرینه الویره‌جك اقتدار مکتسبه‌یه مالك اولانلردن وحتی بعض مستثنا یرلرده اشراف محلیه‌دن وارباب نفوذدن تعیینی الجاآت وضروریاتدن ایکن هرنصلسه حقی پاشا قابینه‌سی بونی کلیاً اهمال ایدرك برطاقم ملتمسلر تعیین وشوصورتله بویله فوق‌العاده احوالده اهالئ محلیه مأمورین اداره‌دن فوق‌الحد برخدمت انتظارندن بیله محروم ایدلدی .

سابعاً : اهمیت ونزاکتی تعریفدن آزاده اولان اشبو ولایت هیچ برزمان برکون اولسون والیسز وقوماندانسز براقلمدیغی حالده اخیراً ایتالیانلرك واقع اولان مراجعتلری اوزرینه عزل ایدیلن ابراهیم پاشانك یرینه والی وقوماندانلغه تعیین اولنان ذوات اورایه مواصلت ایتمه‌دن اول مشارالیه ابراهیم پاشا بورایه آلدیرلدی . ایتالیانلرك اورالره هجومه کمال جدیت وفعالیتله تدارکاتده بولندقلری وهمان برچوق ماه قدر امتداد ایدن برمدت حاده اثناسنده بیله اعزاملرنده التزام تردد ایله هرایکی مهم مقام اورایه یکی کیدرك هنوز لسان واحوال محلیه‌یه کسب اطلاع ایده‌میان مبتدی بردفتردارله برمیرآلایك وکالتنه ترك ایدلدی وبالطبع احوال معروضه‌نك اوحوالی خلقی اوزرینه عظیم برسوء تأثیری اولدی . عادتا حکومتك اوقطعه‌لرك ادازه‌سندن واز کچه‌رك اغیارمزك اوته‌دن بری جاهل وصاف خلقمز ذهننه القاسنه براهتمام مخصوصله اوغراشه کلدکلری افساداتدن بریسی‌ده (دولت مملکتکزی صاتیور) یولنده‌کی سوزلرك صحتنه قائل اولمغه سببیت ویره‌رك خلقك قوهٔ معنویه‌لری تماماً ضعفه دوشیرلمش اولدی .

بتون بواحوال یتشمامش کبی ایتالیا دونمانسنه مقابله ایله مملکتی مدافعه ایده‌جك یکانه واسطه بولنان استحکام قوماندانی مکتب حربیه‌دن مأذون بیکباشی وحید بك‌ده استانبوله جلب ایدیلوب یرینه دیکر برقوماندان کوندرله‌دی . بوصوریله شهرك اسباب مدافعه‌سی بتون بتون قوتدن دوشیرلمش اولدی .

ثامناً : ایتالیانلرك طرابلس غرب وبنغازی قطعه‌لرینك قارشو برخیلی سنه‌دنبری بسلدکلری آمال استیلاجویانه‌لرینی ، صاقلامیه‌رق فرصت دوشدکجه بتون ملله وبالخاصه عثمانلیلره اعلان وبیان ایلدکلری عمومك معلومیدر .

ایتالیانلرك شو آمالنه سنین اخیرەدە دها زیادە فعالیت ویرەرك همان وقت مساعدە کال تیقظله انتظار ایدەجکلرینی حقی پاشا حضرتلرینك روما سفارتنده بولندیغی هنگامده یقیندن تدقیق ایلملری وظیفۀ لازمەدن ایدی . بوجهتله هرکسدن زیادە کندیسی بوحالی تقدیر ایتمسی لازم کلیرکن نه کندیسنك مشاهده واطلاعاتنه ونەدە مجلس مبعوثانده کندیسنه وقوع بولان اخطاره ، روما سفیر لاحقنك ومقام ولایتك متعدد اشعارینه اهمیت ویرمدیکی کبی ایتالیانلرك مترقب اولدقلری فرصتك تام فاس مسئلەسی اولدیغنه قناعت ایدەرك طرابلس غرب حقندەکی آمالنی ترویجده دولتلرله مذکراته کیریشدیکی برصرەدە وحتی استیلا ایچون دونتما واردوسنی احضاره باشلادیغی برزمانده کندیسی بوراده سیرجی قالمسی ، دها غریبی شوراسیدرکه بومسئله حاد برشکله کیردیکی برزمانده بیله اوروپاده سفرامزك یرنده بولنمیەرق اوتەیه برویه طاغلملرینه مساعده ایتمسیدر . بونك فلاکتمزك تحدثنه نەدرجه میدان وامکان براقدیغی ادنی ملاحظه ایله آکلاشیلیر .

ثالثاً : دشمنمزك هجوم وتجاوزه حاضرلندیغی برصرەدە دخی هیچ اولمازسه اورالردەکی قوۀ جزئیۀ نظامیه ومحلیەنك برمدت مقاومت ایدەبیلمسی اسبابنی استکماله صرف مساعی لازمکلیرکن قطعیاً بوکاده اعتنا ایدلەدی وحتی اعلان حربه قدر اورایه برتعلیمات ویا اخطاراتده بولنلمدی . امر مدافعەنك متوقف علیهی بولنان نفود کافیه بیله یتشدیرلەیەرك ، قوۀ موجودەسیله مدافعەسی امکانی ازهر جهت مستحیل براقیلەرق دشمنلرمزك استیلالری تسهیل ایدلدی .

ایشته بروجه معروض احوال ، طرابلس غرب ایله بنغازی‌یی ، عثمانلیلرك میراث اجداد اولەرق آوریقاده مالك اولدقلری بویکانه قطعۀ مبارکەیی ، هردرلو مدافعەدن عاجز ، عسکرسز ، سلاحسز ، فشنکسز ، ضابطسز ، والیسز ، قوماندانسز ، ذخیرەسزوپارەسز ، آچ وسفیل ایتالیانك بازیچۀ احتراصی اولەرق ترك وتسلیم ایلمشدر .

تاریخ امده بودرجه بصیرتسزلك ، بوقدر لاقیدی وعطالت ، بومقیاسده حب وطندن محرومیت کورلمشدر .

بز ، طرابلس غرب مبعوثلری مؤکللرمزك صدای وجدانلرینه ترجمان اولەرق شوفلاکت الیمەدن دولایی حقی پاشا ورفقاسنی مواجهۀ ملتده اتهام ایدییورز .

حقی پاشا قابینەسنك خارجی ، داخلی ، مالی ، وحربی بصیرتسزلکی قانون اساسیٔ عثمانینك . بومعظم اس دولت ومشروطیتك ایلك مادەسنی اخلال ایتمشدر .

بز ، مجلس مبعوثانی اشبو فریادمزله ایفای وظیفەیه دعوت ایدییورز .

طرابلس غرب مبعوثلری ، قانون اساسینك اوتوز برنجی مادەسنه توفیقاً حائز بولندقلری صلاحیتی بالاستعمال ، شوتشبثلریله استقبال وطنی تهدید ایدن مهلك برلاقیدیدن عثمانلیلغی تخلیص ایله حس مسئولیت ولزوم مجازاتی تأمین وتأسیسه موفق اولورلرسه عموم وطنه بلکه برخدمت ایتمش اولمق املیله متسلی اولەجقلردر .

طرابلس غرب مبعوثلری
صادق ، محمود ناجی

نطق افتتاحئ حضرت پادشاهی

محترم اعیان ومبعوثان

دردنجی دورهٔ اجتماعکزك رسم کشادینی دخی اجرایه بنی موفق ایدن جناب حقه حمد نامتناهی ایدر واعضای مجلسه بیان خوش آمدی ایلرم .

مجلسك اوچنجی دورهٔ اجتماعنده قبول و تصدیق اولنان قوانینك موقع اجرایه وضعی وبوجملهدن اولمق اوزره وطنمزك پیدرپی اعماری ومعارف عمومیهنك ترقیسی واهالیمزك تزاید سعادت وثروتنه لازم اولان تیمور یوللرله سائر طرق عمومیه وخصوصیهدن استطاعت مالیهمزه كوره شمدیلك ممكن اوله بیلنلرینك انشاسی وبعض محللرده تجارت لیمانلری تأسیس ومنابع ثروتمزك احیاسی خصوصلرنده ماضینك تسبیبات عدیده واهمالات مدیدهسنك پیاپی تلافیسی اسبابنه توسل ایدلدكده اولدیغی برصرهده ایتالیا حكومتی طرابلس غرب قطعهسنه تجاوز ایچون تصور وتهیئه ایتدیكی اسبابی مطالب محقه شكل وصورتنه افراغ ایدهرك براولتیماتوم ویرمش وحكومتمز جانبندن مدت معینه ظرفنده جواب اعطا اولنهرق ایتالیانك شایان اسعاف ومعاهدات موجوده وسلطنت سنیهمزك حقوق وحیثیتی ایله ممكن التألیف مطالب اقتصادیهسنك نظر اعتباره آلنهجغی تأمین ودرحال مذاكراته كیریشلمك اوزره مطالب مذكوره نهدن عبارت اولدیغی استیضاح ایدلمش ایكن جواباً ویردیكی نوطهده تأمینات و استیصاحات واقعهیی نظر اعتباره آلمایهرق حكومت عثمانیهیه اعلان حرب ایلمشدر .

حكومت مشارالیها مخاصماته حتی كندیسنك تعیین ایتدیكی یكرمی درت ساعتك انقضاسندن اول ابتدار ایدوب برطرفدن طرابلس غربه تعرض ودیكر طرفدن ده آدریاتیك سواحلندهكی سفائن حربیهسنه تصادف ایدن واعلان حربدن بالطبع خبردار اولمادقلری جهتله دوست دولتلر سفائن حربیهسنه اجراسی قواعد بحریهدن اولان مراسم احترامیهیی ایفایه مسارعت ایلهین طورپیدولرمزی آتسزین اوزرلرینه آتش آچهرق تخریب ایله قواعد مرعیهٔ بین المللی اخلال وممالك عثمانیهنك آدریاتیك سواحلنده كائن بعض نقطهلریله طرابلس غرب وبنغازی قطعهلرینه وحربدن بی خبر اولان سفائن حربیه وتجاربهٔ عثمانیهیه تعرضاته دوام ایتدیكندن مجلس عمومینك وقت معتاددن اول كشادینه لزوم كورلمشدر .

حكومتمز دول معظمهٔ متحابهیه درحال مراجعتله قواعد دولیهیه وشعار حقانیته مخالف وصلح عمومیی محافظه ایچون هر طرفدن اظهار اولنان آمال خالصانهیه مباین اولان بوحربه حقوق مشروعه ومقدسهمز وشرف ملیمز ایله تألیفی قابل اولهجق بر صورتده نهایت ویرلمسی ایچون وساطت صلح پرورانهلری طلب ایدلمش ودولتلردن آلنان جوابلر اوزرینه دوام ایدلمكده اولان تشبثات سیاسیهٔ مصلحانهنك نتیجهسنه انتظاراً حقوق ومنافع مشروعهمزك مدافعه ومحافظهسی ایچون ایجاب ایدن توسلاتدن ده كیری طورولمامقده بولنمشدر .

ایتالیانك حقوق مشروعه وحیثیت ملیهمزه مغایر اولان وبالجمله اقوام متمدنهیی دوچار حیرت وتأثر ایدن تجاوزات ناكهانیسی برطرفدن دولتلرك نیات صلح پرورانهسنه بالاشتراك ادامهٔ مسالمت ایچون عهدهسنه ترتب ایدن وظائف مهمهیی ایفایه ودیكر طرفدن اصول مشروطیتك نعم عدالت كاری وترقیات پروریسندن بالاستفاده تكملات مدنیهسنی وقت ونقدك مساعدهسی دائرهسنده استحصاله بذل مقدور ایلهین دولتمزك اقدامات صلح پرورانه وترقی جویانهسنی خللدار ایتمشدر . حقوق ومنافع مشروعهمزك محافظه ومدافعهسی خصوصنده كرك حكومتمزله مجلس ملیمزك كرك بالعموم اهالیمزك عهدهٔ حمیتلرینه دوشن وظائف مهمهیی قدرت بشریهنك تعلق ایده بیلدیكی درجهده حسن ایفایه بذل غیرت ایلیهجكلرندن مطمئنم .

ملتمزك ترقی وتعالیسی ووطنه وقوع بولهجق بوكبی تجاوزاتك مدافعهسی ایچون لابد اولان قوتلرك اهم واقدمی اتحاد اولدیغی بیانه حاجت یوقدر .

بالجمله عثمانلیلر بیننده اخوت واتحاد تکمل ایتدکجه فوائدی تزاید وممالکتمزك هرجهتنده عامه‌نك حکومت مشروعه‌یه ارتباطی تضاعف ایدر. مجلس‌عمومینك اوچنجی دورهٔ اجتماعیه‌سنی متعاقباً واقع اولان سیاحتمده قوصوه ومناستر وسلانیك ولایتلرنده کوردیکم آثار اخوت‌عثمانیه وعناصر مختلفه‌دن اجتماع ایدن یوز بیکلرجه وطن پروران طرفندن کرك قوصوه مشهد مبارکنده کرك جهات سائره‌ده اظهار اولنان مأثر ملیه‌دن جداً متحسس ومفتخر اولدم. وطنك سعادت حالی ایچون اقدم وسائط اولان بو اخوت واتحادی مرتبهٔ کماله ایصاله بتون عثمانلیلرك صرف مقدرت ایلملری اخص آماللمدر .

هیئات مبعوثان واعیانمزك دخی کرك احوال حاضره‌یه متعلق مباحثاتده کرك نظر تدقیقلرینه وضع اولنه‌جق لوائح قانونیه‌نك مذاکراتنده حقیق وجدی غایه‌لری هدف اتخاذ ایدرك وطنمزك سلامت وسعادتنی تأمین ایده‌جك مقررات اتخاذ ایده‌جکلرندن امینم .

دیکر دول معظمه وحکومات مجاوره ایله اولان مناسباتمزك کما کان دوستانه وخالصانه اولدیغنی مع‌الممنونیه بیان ایدرم. حقوق‌غیره تجاوز ایتمه‌مك وحقوقمزی محافظه ایلمکدن‌عبارت اولان‌مسلکمزده‌ثابتز.

مسلك خالصمزدن امید وار اولدیغم ترقیات وسعادتمزك حصولی ایچون مصروف اوله‌جق همم عاقلانه وبصیرت کارانه‌کزده مظهرموفقیت اولمکزی جناب‌حقدن تمنی ایله مجلس عمومینك آچیلدیغنی بیان ایدرم.

فی ٢١ شوال سنه ١٣٢٩ و ١ تشرین اول سنه ١٣٢٧

قابینه بیاننامه‌سی

سعید پاشا قابینه‌سنك کچن‌سنه مجلس‌مبعوثان حضورنده تشرین‌اول‌بدایتلرنده قرائت ایتدیکی پروغرام صورتیدر :

« افندیلر ،

هیأت جدیدهٔ وکلایه ترتب ایدن وظائفك مشکلاتی قابل اخفا دکلدر . بونی بالذات تقدیر و ادراك ایدرز .

فقط دولتلرك حیاتنده اویله زمانلر ، اویله ساعتلر واردرکه وطنلرینه مربوطیتده فداکار اولان رجال حکومت ایچون وظیفهٔ حکومتی درعهده ایتمکدن قاچنامق لابدر .

ایشته صرف بووجیبهٔ وطنیه حسیاتیله تشکل ایتمش اولان هیأت وکلایه اشتراك ایلمش اولدیغمز حالده بوکون هیأت مبعوثان حضورنده ابراز وجود ایدییورز . قرارلشدیردیغمز خطوط حرکت سیاسیه‌نك تفسیرنده الیوم دولتی اشغال ایدن برمسئلهٔ سیاسیه‌یه متعلق نظریاتمزدن باشلامق لازم کلیرسه‌ده ، معلوملریکزدرکه سیاست خارجیه‌ده کرك حالاً کرك استقبالاً موفقیت ویاعدم موفقیت‌سیاست داخلیه‌نك تأثیرلرینه تابعدر . بوکا مبنیدرکه اعتمادیکزه مظهر اولدیغمز حالده‌داخلاً اتخاذ ایلیه‌جکمز مسلك حرکتی سیاست خارجیه مبحثنه تقدیماً بیانه لزوم کوردك .

مسلك داخلیمزك هر شعبهٔ اداره‌یه تعلق ایدن اقسامی شونلردر :

بدایت مشروطیتدن بری خیلی قوانین تنظیم ونشر اولنمش ایسه‌ده قوانین اصلیه‌نك مهملریله اشتغاله وقت بولنه‌مامش وامور داخلیه‌مزجه مطلوب اولان اصلاحاتك اساس متینه ابتناسی ایچون بونلرك قوانین سائره‌یه تقدیماً وجوده کتیرلسنده‌کی اهمیت مسلم بولنمش اولدیغندن قانون‌اساسینك محتاج اولدیغی تعدیلاتك

اكمالی ووظائف ومسئولیت وكلا وانتخاب مبعوثان وادارهٔ ولایات واخذعسكر واموال غیرمنقوله قانونلرینك تسریع نشر وتطبیقی هیأتمزجه ملتزمدر . قانون اساسی تعدیلاتی وادارهٔ ولایات و اخذ عسكر واموال غیر منقوله قانونلری مجلس مبعوثانده موجود اولوب بونلره متعلق مطالعاتمز اثنای مذاكره‌ده بیان اولنه‌جغی كبی وظائف ومسئولیت وكلا وانتخاب مبعوثان قانونلری لایحه‌لری ده عهد قریبده مجلسه توديع اولنه‌جقدر . ادارهٔ ولایاتده توسیع مأذونیت اصولی التزام اولنمقله برابر ادارهٔ ملكیه‌یی احتیاجات محلیه‌یی تقدیره مقتدر واهلیت مطلوبه‌یی حائز ذواته توديع ایده‌جكز .

هر خصوصده آچیق وهر درلو سوء تفهمی مانع برمسلك تعقیب وسربستیٔ حركتمزی قطعیاً محافظه ایتمك غایهٔ آمالمزدر . هربرده حكومتك تقویه‌سی وعموم افراد عثمانیه بیننده قاعدهٔ مساواتك و روابط اخوت واتحادك تماماً تأسسی اسبابنك استحصالنه چالیشیله‌جقدر .

ژاندارمه‌نك اكمال تنسیقاتیله برابر ایجاب ایدن محللرده احتیاج درجه‌سنده تزیید و ژاندارمه ایله مأمورین ملكیه آره‌سنده‌كی مناسبات متقابله بعدازین موجب اختلاف اولمیه‌جق صورت واضحه‌ده تعیین اولنه‌جقدر .

اموال غیر منقوله‌نك تصرفندن منبعث اختلافاتك قاعدهٔ عدل وحقه توفیقاً حلنه وبعض محللرده تطبیقنه باشلانیلان اصلاحاتك اتمامنه وهرطرفده آسایشك استكمالیله استراحت عمومیه‌نك تأمیننه غیرت اولنه‌جقدر .

اردو ودونانمامزك باشلانمش اولان تنسیقات واصلاحاتیله اكمال نواقصنه دوام اولنه‌رق اسباب مدافعهٔ مملكتك كرك براً كرك بحراً استكمالنه استطاعت مالیه‌مز نسبتنده غیرت ایدیله‌جكدر .

امور مالیه‌ده‌كی مسلكمز بودجه‌مزی قریب برزمانده توازن ایتدیره‌بیلمك ایچون بالخاصه وارداتك تزییدی اسبابنه توسلدن ومصارفده قاعدهٔ اقتصاده رعایتدن عبارتدر . بناءً علیه اصلاحات مقرره‌یه بالدوام ویركولرك تنظیم طرح وجبایتنه و تحصیلاتك تسریعنه تعلق ایدن قوانین ونظاماتك پیدرپی اصلاحیله اعلان مشروطیتدن بری وارداتده حاصل اولان ترقیٔ دائمینك تزییدینه غیرت اولنمقله برابر كمرك رسومنك تعرفه اصولنه مستند تجارت معاهده‌لری عقدیله تكثیرینه وبو صورت تأخر ایدر ایسه شمدیلك رسوم مذكوره‌یه یوزده درت ضمنه والیوم اجانبدن وسكنهٔ مملكتك بر قسمندن استیفا اولنمیان تمتع ویركوسنه عائد قانونك تعدیل واصلاحیله بو ویركونك اجانبدن وعموم سكنهٔ مملكتدن بالاستحصال تزییدینه ولوازم ضروریه‌دن اولمایان بعض اشیایه استهلاك ویركوسی وضعنه ودیكر طرفدن حصول توازنه قدر یكی مصرف احداث ایتمیه‌رك ممكن اوله‌بیلن بعض مصارفك ترقیاتمزی و مهم ومبرم اولان احتیاجاتمزی سكته‌دار ایتمیه‌جك صورتده تنقیصنه صرف مساعی اولنه‌جقدر .

محاكم نظامیه‌نك پیدرپی تنسیق چاره‌لری استحضار ایدلمكله برابر تشكیلاتك توسیعنه وقوانین موجوده‌نك احتیاجات حاضره ایله متناسباً اصلاح و اكمالنه وحكامك عهده‌لرینه مودوع اولان وظیفهٔ مهمه‌یی كمال استقلال وبیطرفی ایله ایفا ایده‌بیله‌جك صورتده یتیشدیرلسنه ودعاوینك ممكن اولدیغی قدر قیصه برزمان ایچنده رؤیت وانتاجیله حقوق عامه‌نك كمال حقانیت وامكانك مساعد اوله بیلدیكی درجه‌ده سرعت ایله احقاقی اسبابنك تأميننه بالخاصه بذل غیرت واعتنا ایدیله‌جكدر .

جماعات مختلفه‌نك امتیازات مذهبیه‌لرینی متضمن اولان فرامین عالیه ونظامات موجوده احكامنك محافظه‌سنه وعناصر مختلفه آره‌سنده‌كی علائق وطنداشینك برقات دها تأییدینه دقت اولونه‌جقدر .

مملكتك احتیاجات عظیمه وعاجله‌سندن اولان معارف عمومیه خصوصنده تعقیبنه صرف مقدرت ایلیه‌جكمز مسلكك نقاط اساسیه‌سندن بری بلكه برنجیسی تحصیل ابتدائینك تنظیمی ووسائط ولوازمنك استكمالی وفوائدینك تدریجاً بتون افراد ملته تعمیمی كیفیتیدر . بونكله برابر تحصیل تالی وعالی اهمال اولنمیوب بو ایكی درجه‌یه عائد مؤسسات موجوده‌نك حسن محافظه‌سنه و قائماً تعمیر نوعندن اولمق اوزره نقائصنك

اکمالنه وتدریساتدن طلابك کماینبغی استفادهلری چارهلرینك استحصالنه دخی چالیشیلهجقدر. انظارمطالعه‌کزه وضع اولنهجق معارف عمومیه لایحهٔ قانونیه‌سندن ا کلاشیله‌جغی وجه ایله درجات ثلاثهٔ تحصیلدن هربرینك نوع وشمولنه‌کوره بیوك‌کوچك برر مقیاسده برجزء تام تشکیل ایتمسی ومعلملرك مسلك‌وترقی واستقبالنك تأمین ایدلمسی ومعارف‌نظارتنك مساعیسنه موفقیتله‌اشتراك‌ایتمکده بولنان جماعت مکتبلریله مکاتب خصوصیه‌نك مظهر حمایه وتسهیلات وترغیبات اولماسی جملهٔ مقاصدمزدندر .

مدارس علمیه ومحاکم شرعیه‌نك اصلاحی وعلما ایله قضاتك تنظم معیشت ومسلکلری‌ده نخبهٔ آمالمزدر . بناءً علی ذلك کرك مرکزده کرك طشره‌ده موجود مدارس علمیه‌نك حفظ‌الصحه قواعدینه موافق بر صورتده اعماریله برابر درس پروغراملری وطرز تدریس بالاصلاح طلبه‌نك علوم دینیه ایله برابر لازم التحصیل اولان فنونی‌ده تدرس ایتملرینه ومدرسینك معیشتلرینی تسهیله وطلبهٔ‌علومه معاونت‌ممکنه ایفاسنه ومستحقین علمیه‌یه عائد مخصصاتك حسن توزیعنه واهالیسی جهل ایچنده بولنان بعض محللره مقتدر واعظلر اعزامنه ومحاکم شرعیه‌نك اصلاحیله برابر حکام موجوده‌نك اوصاف لازمه‌یی حائز ذواتدن‌اولملرینه ووظیفهٔ مهمهٔ قضایی بحق ایفا ایده‌جك حاکملر یتشدیرلمسنه ومعزولیت قانونی احکامنك مأمورین علمیه‌یه‌ده اشمالنه وکندیلرینه مأمورین سائره مثللو خرج راه اعطاسنه وتحریر ترکات معاملاتنك ورثه‌نك حقوقنی تأمین ایده‌جك صورتده جریاننه واموال ایتامك حسن اداره ومحافظه‌سنه اهتمام اولنه‌جقدر .

اسلاف طرفندن ممالك عثمانیه‌نك هرطرفنده مقاصد عالیه‌یه بناءً تأسیس اولنان انواع مؤسسات وقفیه‌نك تزییدی ایچون توسل اولنان تشبثاته دوام ایدیله‌رك حاصل اوله‌جق تزاید نسبتنده مؤسسات عالیهٔ وقفیه‌نك برقات دها تنظیم واصلاحنه وبالعموم خدمهٔ اوقافك ترفیهنه وجهاتك اهل وارباببنه تفویضنه اقدام ایدیله‌جکدر .

امور نافعه‌یه عائد مسلکمز ممالك وسیعه‌مزك محتاج اولدیغی اعمارات متنوعه‌نك تقدیم الاهم علی‌المهم قاعده‌سنه موافق ومملکتك احتیاجات واستطاعتیله متناسب اطرافلی برپروغرلم ایله تعیینندن وبوپروغرامك هیئات‌مبعوثان واعیانجه بعدالقبول تماماً تطبیق وتعقیبندن ومملکتمزك سرمایه وسعیندن ممکن اولدیغی قدر استفاده اولنمقله برابر اجنبی سرمایه‌داران وارباب اختصاصنك محتاج اولدیغمز معاونت نقدیه وفنیه‌لرینك کمال امن وخواهشله ابذالی تأمین ایده‌جك اسبابه توسل ودوامدن عبارتدر . تصور ایتدیکمز پروغرام بودورهٔ اجتماعیه‌ده تدقیق وتصدیق اولنه بیلمك اوزره سرعت ممکنه ایله تودیع ایدیله‌جکدر .

اورمان ومعادن وزراعت امورنده ممالك مترقیه‌ده فوائدی مشاهده اولنان اصول فنیه وصناعیه‌نك احتیاجات محلیه‌یه اك موافق صورتده تطبیقنه واورمان ومرعالرك حسن محافظه واداره‌سیله برابر بونلره متعلق حقوق تصرفیه اختلافلرینك حلنه وکویلولره بالطه‌لق تخصیصنه وعملی اورمانجیلق مکتبلرینك کشاد وتکثیرینه ومعمولات خشبیه‌نك تزیید وتنظیمنه ومعادن معاملاتنك تسهیلیله ممالك وسیعه‌مزك هرطرفنده بولنان خزائن طبیعیه‌دن الیوم پك محدود صورتده ایدیلن استفاده‌نك ممکن اولدیغی‌قدر تزییدینه ومملکتك پك زنکین برمنبعی اولان ارکلی کمور معدنلرندن اهالینك وحکومتك دها واسع مقیاسده استفاده‌سی چاره‌لرینك استحصالنه ومکاتب زراعیه وبیطریه‌نك وعمله وچفتلك مکتبلرینك کشاد وتکثیری وولایاتده آلات زراعیه ودامیزاق دپولری تأسیسی ایله برابر ایپکجیلك، سودجیلك، آریجیلق کبی صنایع زراعیه‌نك تعمیمی ایچون خصوصی مکتبلر وفدانلقلر وجوده کتیرلسنه ومملکتمزده عظیم ضررلر ایقاع‌ایدن وباء بقری وسائر حیوان خسته‌لکلرینك اوکنی آلمق ایچون سروم دارالاستحضارلری کشادینه واصول جدیدهٔ زراعتك تعمیمنه وضابطهٔ صحیهٔ حیوانیه قانوننك بعدالتصدیق هرطرفده تأمین‌تطبیقی ایچون زراعت وبیطرمأمورلرینك تکثیرینه چالیشیله‌جقدر .

پوسته وتلغراف وتلفوندن معاملاتنك اصلاحی واحتیاجات مملکت ایله متناسب درجه‌ده توسیعی ایچون خطوط موجوده‌نك تنظیمیله برابر ایجاب ایدن محللرده استطاعت مالیه‌مزك مساعد اولدیغی قدر یکی خطلر وحجاز وعسیر ویمن قطعه‌لرنده تلسز تلغراف استاسیونلری وجزایر بحر سفید ولایتنه ملحق اطه‌لر بیننده قابلولر وجوده کتیریله‌رك واجرتلر مخابرات ومراسلاتی وانکا تبعاً وارداتی تزیید ایده‌جك صورتده تنزیل ایدیله‌رك مخابرات ومراسلاتك تسهیل وتسریعنه عائد تدابیر اتخاذ ایدیله‌جکدر .

مسلك خارجیمزه کلنجه ، اول باول طرابلس غرب مسئله‌سنی منافع وطنیه‌یه اك موافق کوردیکمز صورتده حله چالشمق وبالجمله دول متحابه خصوصاً حکومات مجاوره ایله مناسبات دوستانه‌مزی تشیید وبالقان حکومتلریله اولان روابط طبیعیه ومصافاتکارانه‌مزی اعتماد متقابل وتألیف منافع مشترکه اساسلرینه بناءً ادامه وتقویه ایتمك ایسترز . هیچ برحکومت ومملکت حقنده فکر تخطی واحتراصمز یوقدر . بالعکس هرمملکتك حقوق مشروعه‌سنه رعایت وبوکا مقابل حقوق مشروعه‌مزه‌ده رعایت ایتدیرمك اخص مقاصدمزدر . اشبو نیاتمزی فعلاً اثبات وحقوق ومنافع مملکتی تأمینه خادم ایتلافلر استحصال ایدرك بو طریقله‌ده حکومت عثمانیه‌نك عهده‌سنه ترتب ایدن وظائف صلحپرورانه‌نك ایفاسی لزومنه قانعز .

ایشته پروغراممز بودر . اعتمادکزه مظهر اولدیغمز حالده تماماً تطبیقنه چالیشه‌جغز .

استقراض مقاوله نامه‌سی

بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی موازنۀ مالیه قانوننك سکزنجی ماده‌سی موجبنجه برطرفدن حکومت سنیۀ عثمانیه نام وحسابنه حرکت ایدن مجلس اعیان اعضاسندن مالیه ناظری مصطفی نائل بك افندی حضرتلری ودیکر طرفدن برلینده دویچه بانق ایله نام وعنوانلری ۲۷ تشرین اول ۳۲۶ ـ ۹ تشرین ثانی ۹۱۰ تاریخلی دولت علیۀ عثمانیه‌نك استانبول ولایتی کمرکلر وارداتندن قارشولغی تخصیص اولنان یوزده درت فائضلی ۱۹۱۱ سنه‌سی استقراض مقاوله نامه‌سنه مربوط جدولده محرر وآتیده (بانقه‌لر) نامیله ذکری تکرر ایدن بانقه‌لر ومؤسسات مالیه نام وحسابنه حرکت ایدن موسیو شارل هلفریخ میانه‌لرنده بروجه آتی مواد تقرر ایتمشدر .

ماده ۱ : دولت علیۀ عثمانیه‌نك استانبول ولایتی کمرکلر وارداتندن قارشولغی تخصیص اولنان یوزده درت فائضلی ۱۹۱۱ سنه‌سی استقراضی ایکنجی قسمی ایچون بالاده محرر معاقدلر بیننده عقد ایدیلان مقاوله‌نامۀ مخصوصك برنجی واوچنجی ماده‌لری موجبنجه حکومت سنیۀ عثمانیه ۱۳۲۷ سنه‌سی موازنۀ مالیه قانونی ایله مساعده اولندیغی تقدیرده استقراض مذکورك اعتباری اوله‌رق « ۳۹۶۰۰۰۰ » لیرای عثمانی و« ۷۳۴۴۰۰۰۰ » مارق، یاخود « ۸۶۱۳۰۰۰۰ » آوستریاقورونی ویا « ۹۰۰۰۰۰۰۰ » فرانق ویا « ۳۶۰۰۰۰۰ » انکلیز لیراسی ویاخود « ۴۳۲۰۰۰۰۰ » فلمنك فلورینندن عبارت بولنان ایکنجی قسمی ایچون بانقه‌لره حق خیار بخش ایتمشدر .

مذکور مقاوله‌نامه‌نك ایکنجی واوچنجی ماده‌لری موجبنجه بانقه‌لر طرفندن ۱ ـ ۱۴ ۱۹۱۱ تاریخنه قدر حق خیار رفع ایدله‌دیکی تقدیرده بانقه‌لر حکومتك احتیاجی نسبتنده اشبو استقراض حاصل نقدیسنه محسوباً آوانس ویرمك شرطیله ۱ ـ ۱۴ مارت ۱۹۱۲ تاریخنه قدر حق خیارك تمدیدینی حکومت سنیۀ عثمانیه‌دن طلب حقنی حائز ایدیلر .

۱۳۲۷ سنه‌سی موازنۀ مالیه قانونیله مأذونیت لازمه ویرلمش وبانقه‌لر طرفندن حق خیارك ۱ ـ ۱۴ مارت ۱۹۱۲ تاریخنه قدر تمدیدی طلب ایدلمش اولمغله بانقه‌لر حکومت سنیۀ عثمانیه‌یه مذکور استقراضه محسوباً (۵۵۰۰۰۰۰۰) مارقلق برآوانس ویرمشلردر .

استقراض مذكور تحويلاتی حكومت سنيهٔ عثمانيه طرفندن رهن مقامنده اولەرق دويچه بانقه توديع ايديلەجكدر .

ماده ٢ : مذكور آوانسك ١ ـ ١٤ تموز ١٩١١ تاريخندن ١ ـ ١٤ تشرين ثانی ١٩١١ تاريخنه قدر سنوی يوزده بش واشبو تاريخدن تاريخ تأديەسنه قدر سنوی يوزده بش بچق حسابيله فائضی ايشلەيەجك ، مارق اولارق مع فائض نهايت ١ ـ ١٤ مارت ١٩١٢ تاريخنه قدر برلينده دويچه بانقه تأديه ايديلەجكدر .

ماده ٣ : اوانسك بدلی ١ ـ ١٤ تموز ١٩١١ تاريخنده برلينده دويچه بانق طرفندن حكومت سنيه حسابنه آچيلەجق برحساب مخصوصده مارق اولەرق ايراد قيد اولنەجق وبوحسابك آلمان ايمپراطورلغی بانقەسنك اسقونطو فيئاتندن يوزده برا كسيك اولمق اوزره حداصغر يوزده اوچ وحد اعظم اولەرق يوزده درت فائض يوريديلەجكدر . دويچه بانق بوحسابدن بردفعەيه مخصوص اولمق اوزره بانقەلر ايچون آوانسك يكونی اوزرندن حساب ايدلمك اوزره ١ ـ ٨ نسبتنده برقوميسيون افراز ايدەجكدر .

ماده ٤ دويچه بانق ١٩١١ سنەسی استقراضی ايكنجی قسمنك حق خياری رفع ايدلدكدن صكره قسم مذكورك حاصل نقديسندن آوانس مذكورك مع فائض تسويەسی ايچون اقتضا ايدن مبالغی افراز ايدەجكدر . بقيه قالور ايسه حق خيارك رفعی تاريخندن اعتباراً دويچه بانق طرفندن برلينده حكومت سنيه حسابنه آچيلەجق برحساب جاریٔ مخصوصده حكومت سنيەنك امرينه وضع ايدەجكدر .

دويچه بانق بوحساب جاری ايچون قپانەجنی تاريخه قدر آلمانيا ايمپراطورلغی بانقەسنك اسقونطو فيئاتندن يوزده برا كسيك اولمق اوزره فائض تأديه ايدەجكدر .

ماده ٥ : ٢٧ تشرين اول ٣٢٦ تاريخلی و ٩ تشرين ثانی ٩١٠ تاريخلی استقراض مقاولەنامەسنك اونيدنجی مادەسنك برنجی فقرەسندە ذكر ايديلان احوال وقوعنده فقرهٔ مذكورك احكامی اشبو مقاولەنامەنك باعث تنظيمی اولان آوانس حقنده دخی جاری اولەجقدر .

ماده ٦ : اشبو مقاولەنامه ايله بونك باعث تنظيمی اولان آوانسه راجع مكتوبلر ، صورتلر ، مقبوضلر وسائر هرنوع اوراق ايچون بالجمله تمغا رسمی حكومت سنيهٔ عثمانيەيه عائد اولەجقدر .

ماده ٧ : اشبو مقاولەنامەنك اجرا ويا تفسير احكامندن دولايی حكومت سنيه ايله دويچه بانق ارەسنده تحدث ايدەجك اولان هرنوع اختلاف بری جانب حكومت سنيەدن ديكری دويچه بانق طرفندن تعيين اولنەجق ايكی حكم طرفندن فصل وحسم ايديلەجكدر وبونلر اوبوشەمدقلری حالده ايشه برنتيجه ويرمك اوزره برثالث تعيين ايدەجكلر وبوحكم ثالثك قراری طرفين ايچون قطعی الحكم اولەجقدر .

اشبو مقاولەنامه نسختين اولەرق درسعادتده ٩ ـ ٢٢ حزيران ٣٢٧ ـ ٩١١ تاريخنده تنظيم وتعاطی قلنمشدر .

امضا :	امضا :
سن . هلفريخ	نائل

[٢ رجب ١٣٢٩ و ١٦ حزيران ١٣٢٧ تاريخنده تصديق شاهانەيه اقتران ايلمشدر .]

پطریقخانه‌لرك مطالباتی حقنده

كچن‌سنه، پطریقخانه‌لرك بالاشتراك تدریسات وعسكرلك مسئله‌لرینه دائر حكومته تقدیم ایلدكلری تقریر عمومی‌یه قارشی حكومتجه اتخاذ اولنان مقرراتی شامل ضبطنامه صورتی بروجه آتیدر :

اخذ عسكر امورینه متعلقدر

روم وارمنی قتولیك پطریقخانه‌لریله بلغار اكسارخلغندن ومؤخراً روم ملكیت قاتولیك كلدانی پطریق وكالتلرندن جماعت مكتبلریله خدمت عسكریه حقنده وقوع بولان بعض مستدعیاته دائر اجرا قلنان تدقیقاتی حاوی قومیسیون مخصوصنجه قلمه آلنان مضبطه واوراق مربوطه اوقوندی .

مستدعیات واقعه مقررات متخذه زیرده ماده ماده محرردر .

برنجیسی — هرسنه اخذی لازم كلن افراد جدیده بالجمله اخذ عسكر دوائرنده سن مكلفیته داخل اولان قسم اول افرادینك مقدار نفوسنه كوره بالحساب توزیع ایدیله‌رك دوائر مذكوره‌یه اصابت ایده‌جكی تحقق ایدن عدد افرادك علی‌الاطلاق قرعه كشیده‌سیله تعیینی وبومعامله‌دن هیچ براخذ عسكر دائره‌سنك مستثنا طوتلامسی ماده‌سیدر .

مذكور قومیسیونجه‌ده بیان اولندیغی وجهله سبب مراجعت واستدعا دورسابقده نفوس مسلمه‌نك آلتی یدی‌سنه خدمت عسكریه‌ده قالمقده ایكن الیوم اوچ سنه‌دن زیاده براقلماسندن ونفوس غیر مسلمه‌یه منسوب یدی سنه‌لك افراد مكلفه‌نك دخی دفعةً تحت سلاحه آلنمسی لازم كلمسندن ناشی حسب الضروره اتخاذ ایدیلن تدابیر ومعاملات موقته‌دن عبارت ایسه‌ده‌ذاتاً مكلفیت عسكریه بوبابده استدعا اولندیغی وجهله معامله‌یی مستلزم بولندیغندن احوال حاضره‌نك زوال تأثیراتیله برابر اشبوخصوصك دخی تماماً مجرای قانون وسلامته دخولی طبیعی اولدیغنك رؤسای روحانیه‌یه تبلیغی مناسبدر .

ایكنجیسی : افراط ردیفه واحتیاطیه‌نك سلاح آلتنه كیفیت جلب ودعوتلری شیمدی‌یه قدر اولدیغی كبی بعض محدود دوائر عسكریه‌یه منحصر قالمامق فقط ممالك عثمانیه‌نك وسعتی ووسائط نقلیه‌نك نقصانی نظر اعتباره آلنه‌رق هم سنلرینك كافه‌سنه علی‌الدرجات تطبیق واشمال ایدلك اوزره ممالك عثمانیه‌نك برقاچ معین وواسع منطقه‌لره تقسیمی ایله بو منطقه‌لر داخلنده‌كی بالجمله اخذ عسكر دوائرینك مذكور جلب ودعوتدن مستثنا قالمامسی خصوصیدر .

بوصورت مناوبه جهت‌عسكریه‌جه دخی‌مستلزم بولنمش‌وتحشیداتجه دائماتطبیقنه اعتنا ایدیله‌كلمش ایسه‌ده احوال فوق‌العاده‌نك ایجاب ایده‌بیله‌جكی تدابیر ومعاملات بالطبع مستثنادر . تشكیلات جدیده ایجابنجه دوائر عسكریه ذاتاً منطقه‌لره تقسیم ایدلمش وهر قول اردونك افراد جدیده‌سی نره‌لردن آلنه‌جغی قرب مسافه واحتیاج نظر دقته آلنه‌رق تعیین اولنمش ایسه‌ده بو بابده جهت عسكریه‌نك ممالك سائره‌ده دخی اولدیغی وجه ایله برتعهد آلتنه كیره‌میه‌جكی دركاردر .

اوچنجیسی — علی‌الاطلاق افراد ملتجه بیلنمسی لازم كلن باخصوص افراد ردیفه واحتیاطیه‌نك سلاح آلتنه صورت وزمان جلب دعوتلریله متدائر بولنان بالجمله قوانین ونظامات عسكریه‌نك ملل‌مختلفهٔ غیرمسلمه‌نك لسانلریله واضح وصریح صورتده محرر ترجمه‌لرینك رسماً نشر واعلانیدر .

بوبابده‌كی احكام وقوانینی خلقه بیلدیرمك مقصدینك تعقیب ایدلمسنه كوره مكلفیت عسكریه قانوننك تصدیق عالی‌یه اقترانده قوانینك صورت نشرواعلانه دائراولان قانون احكامنك صراحت ومساعده‌سنه توفیقاً اجرای ایجابی طبیعی اولدیغی كبی الیوم مرعی بولنان نظامات عسكریه‌نك خلقجه بیلنمسی لازم كلن جهتلرینك دخی مختلف لسانلره ترجمه صورتیله اهالیٔ غیر مسلمه‌یه اعلانی مناسب كورنمشدر .

دردنجیسی — افراد موظفهٔ خرستیانیه‌نك خدمت عسکریه‌یه بر قات دها ترغیب وتشویقی ضمننده ملل خرستیانیه‌دن بر آن اول ضابط یتیشدیرلك ایچون یالکز بر دفعه‌یه منحصر قالمامق اوزره اوچ سنه ظرفنده حربیه نظارتنده اجراسی معتاد اولان دخول مسابقه‌سنك فنون قسمنه خرستیان نامزدلرك دخی کندی لسانلریله اشتراك ایلملری آنجق ترکجه‌ده مکاتب عالیهٔ عسکریه‌یه دخول ایدن طلبهٔ خرستیانیه‌نك بیلملری لازم کلدیکی قدر تحریر وشفاهاً افادهٔ مرام ایده‌بیله‌جك درجه‌ده اقتدار آرانمسی صورتلریله تسهیلات ومساعدات ارائه‌سیدر.

بر موجب استدعا اوچ سنه ظرفنده مکاتب عسکریه پروغرامنه توفیقاً مکتب حربیه‌یه کیرمك اوزره اجرا قلنه‌جق مسابقه امتحانلرینه داخل اولمق ایستیان غیر مسلم طالبلرك مکتبده درسلری تعقیب ایده‌بیله‌جك درجه‌ده ترکجه یازوب اوقویه بیلملری شرطیله فنونه عائد امتحانلرینك فی‌الجمله اصطلاحات فنیه ترکجه بیان اولنمق اوزره کندی لسانلریله اجراسی موافق کورلمشدر.

بشنجیسی — اختیاط ضابطانی مکتبده‌کی طلبه مدت تحصیلیه‌نك صوك آیلرنده قطعات نظامیه باشلرنده بالفعل ضابط رتبه‌سیله استخدام اولنه‌رق مکتبدن بو صفتله نشأت ایلملری کیفیتیدر.

احتیاط ضابطانه عائد احکام قانونیه محفوظ قالمق شرطیله برسنه‌دن عبارت بولنان مذکور مدت تحصیلیه‌سنك صوك ایکی ماهنك قطعات عسکریه‌ده ضابطلکله کچیرلمسی مناسبدر.

آلتنجیسی — علی‌العموم افراد عسکریه‌نك دین ومذهب وسویهٔ عرفان وعادات واخلاقیه‌سی نظر اعتباره النه‌رق اکا کوره قوانین ونظامات عسکریه‌نك تعدیلی وسلاح آلتنده بولندقجه افراد عسکریه‌نك تبدیل دین ومذهب ایده‌مملری خصوصنك نظام مخصوصله تبیینی وداخلی عسکر قانونامه‌سی مقدمه‌سنك عثمانلی عسکرینك اسلام عنصرینه منسوبیتی نه درجه‌ده ایسه عنصر خرستیانیه‌ده او درجه‌ده اولدیغنی کوستره‌جك زمینده تعدیل قلنمسی ومسلمینك اخلاق وعاداتی ایچون نره‌لرده نه قدر موجود ایسه اوراده خرستیان اخلاق وعاداتنه دائر احکام بولندیرلمسی و « امام » قید اولنان یرلرده « پاپاس » دخی قید اولنمسی وهر فرقه‌ده بولنان افراد خرستیانیه ایچون منسوب اولدقلری مذهبلردن برر سیار پاپاس بولندیرلمسی وضابطان ویاخود افراد مسلمه طرفندن افراد خرستیانیه‌یه قارشی سب وشتم وتعدیات وقوعنك منعی تأمین ضمننده فاعللری علیهنده مشتکیلرك موقع قوماندانه مراجعته مجبور اولمسی مسئله‌سیدر.

افراد غیر مسلمه‌نك سلاح آلتنده بولندقجه تبدیل دین حقنده‌کی استدعالری اوزرینه معامله اجرا ایدلمامسی ضمننده حربیه نظارتجه صورت عمومیه‌ده تبلیغات تحریریه ایفا قلنمش واحکامی الیوم مرعی بولنمشدر. عسکری داخلیه قانونی دخی ذاتاً مقرر التعدیل بولندیغندن او صره‌ده مستدعیات واقعه نظر دقت واعتناده طوتیله‌جغنك ایجاب ایدنلره تبلیغی لازمدر. شیمدیلك هر قول اردو ایچون سیار بولنمق اوزره مذاهب مختلفه‌یه منسوب برر مأمور روحانینك تعیینی وقطعاتده‌کی افراد غیر مسلمه ایام مخصوصه‌لرنده کما کان معبدلرینه کوندرلمك وجنازه مراسمی کبی احتیاجات عاجله ایچون الك یقین معبدلره مراجعت ایدلمك اصولنك دخی ادامه‌سی مقتضیدر. افراد عسکریه نظاماً ضابطلرندن آنك بردرجه فوقنه وآنك طرفندن ایجابی ایفا قلنمدیغی تقدیرده رتبةً فوقنده بولنان ضابطه وبو ترتیب اوزره قوماندانلقلره قدر مراجعت وشکایته صلاحیتدار بولندقلری جهتله سوء معاملاته دوچار اولدقلری ادعاسنده بولنانلرك او یولده مراجعت وشکایت ایلملری ذاتاً اصول مرعیه ایجابندندر.

یدنجیسی — خدمت عسکریه خصوصیله خدمت بحریه مدتنك تنقیصی ماده‌سیدر.

خدمت بحریه اوزون مدت تعلیم وممارسه‌یه محتاج ایدوکندن مدت نظامیه‌سی بالطبع زیاده وبوکا مقابل مدت ردیفه‌سی بالنسبه قیصه اوله‌رق تعیین ایدلمشدر. الیوم خدمت بحریه‌نك ایکی سنه‌یه تنزیلی‌ده غیر ممکندر.

سکزنجیسی — مکلفیت عسکریه قانونی لایحه‌سنده معین ایچون تعیین اولنان اون یدی یاشنك یکرمی یره ابلاغیدر .

قدیمدن بری اون بشی متجاوز اولانلر معین طوتلمقده ویتمشی متجاوز اولانلر محتاج معین عد اولنمقده ایکن یکی اخذ عسکر قانونی لایحه‌سنك مجلس مبعوثانده برنجی مذاکره‌سنده بوندن بویله اون یدی یاشنی متجاوز اولانلرك معین‌طوتولماسی والتمشی متجاوز اولانلرك معین طوتلملری قبول ایدلدیکی وبوجه‌ایله برچوق عثمانلیلر خدمت عسکریه‌لرینه تأثیر ایلیه‌جك تعدیلات اجرا اولنه‌جغی جهتله اون‌یدی یاشك یکرمی یره ابلاغیله قوهٔ عمومیه‌نك دها زیاده تنقیصی جائز اوله‌میه‌جغی بدیهیدر .

طقوزنجیسی — برعائله‌نك برتك اوغلنك خدمت عسکریه‌دن استثنا ایدلمسیدر .

برعائله‌نك برتك اوغلنك ترکی حقنده‌کی شروط قانونیه پدرینك معلولیت یاخود سنجه اولان معفویتنه مربوطدر . بوقیود قانونیه‌نك تعدیلی قوهٔ عمومیه‌نك تنقیصنی مؤدی اوله‌جغی جهتله کذلك جائز دکلدر .

اونجیسی — برعائله‌نك ایکی اوغلی وارسه برینك عسکره آلنمسیدر .

ایکی اوغلنه بردن قرعه اصابت ایدن وبشقه‌جه اوغلی اولمیان صاحب خانه‌نك براوغلی اساساً کندیسنه ترك اولنه‌رق دیکری‌خدمته آلنیر ، ترك اولنان اوغلنك خانه‌سنده کچیردیکی مدت خدمت عسکریه‌سندن محسوب ایدیلیر « افراد مأذونه » میانه‌ـه ادخال قلنور، خدمتده اولان اوغلی کلدکجه دیکر اوغلی خدمته آلنماز، بوحالده بشقه معامله‌یه حاجت یوقدر .

اون برنجیسی — وقت‌حضرده افراد جدیده‌نك انتظام وتعلیم وتربیهٔ عسکریه واخلاق حسنه واحوال صحیه نقاط نظرندن خدمت موظفه‌نك حسن ایفاسی ضمننده شمدیکی حالده جاری اولدیغی وجه ایله مناطق محرره داخلنده اخذ اولنان افراد عسکریه‌نك آنجق اورالرده اکمال مدت ایتملری خصوصیدر .

افراد مکلفه‌نك قطعاته توزیعنجه احوال خصوصیه‌لری نظر دقته آلنمقده مثلا ممالك بارده اهالیسندن بولنانلرك بلاد حاره‌یه کوندرلمامسی کبی‌خصوصاته اعتنا ایدلمکده ایسه‌ده وظیفهٔ عسکریه‌نك دائرهٔ ایفاسی‌قابل تحدید اولمیوب ممالك سائره‌ده دخی اولدیغی وجهله بوبابده لزوم واحتیاجه کوره معامله ایدلمسی طبیعیدر .

جماعات مکتبلری حقنده دولتجه شمدی‌یه قدر مرعی اولان حق تفتیش باقی‌اولمق اوزره اتخاذ اولنان مقررات آتیده محرردر .

برنجیسی — شمدی‌یه قدر موجود اولوب رخصتنامه‌یی حائز اولمیان جماعات مکتبلرینه رخصتنامه اعطاسی طبیعی اولدیغی کبی بوندن بویله دخی مکتب آچلدقده بالاخبار محلی معارف اداره‌سندن رخصتنامه ویریله‌جکدر .

بوبابده معارف نظارتجه برنظامنامه لایحه‌سی قلمه آلنه‌جغندن اکا توفیق معامله ایدلمسی طبیعیدر .

ایکنجیسی — جماعات مکتبلری درس پروغراملرینك پطریقخانه ومتره‌پولید خانه‌لرجه تنظیم وتصدیق ایدلمسیدر .

درس پروغراملرینك پطریقخانه ومتره‌پولید خانه‌لرجه تنظیمی مناسبدر .

اوچنجیسی — درجاتی اکلاشلمش وتصدیق اولنمق‌اوزره جماعات مکتبلرینك عموم درس پروغرامی معارف نظارتنه تقدیم اولنه‌جغندن مذکور پروغرام دکیشمدکجه هرسنه هرمکتب ایچون آیریجه‌پروغرام اعطاسنه مجبوریت اولمامسیدر . بوصورت مناسب کورونمشدر .

دردنجیسی — معلم ومعلمه‌لرك دیپلومه وشهادتنامه‌لری پطریقخانه و متره‌پولیدخانه‌لر طرفندن تدقیق وتصدیق ایدلمش وبو صورتله اجرای تدریساتده‌کی اقتدار واهلیتلری تحقق‌ایتمش اولدیغندن بوبابده‌یدلرینه ویرلمش اولان رخصتنامه‌نك معارف نظارتجه ومعارف مدیریتلرنجه معتبر عد اولنمسیدر .

معلم ومعلمه‌لرك اقتدار واهلیتلرینی تصدیقاً پطریقخانه ومتره‌پولید خانه‌دن یدلرینه و یریله‌جك اهلیت نامه‌لرك معارف نظارتنجه ومعارف مدیریتلرنجه قبولی مناسبدر .

بشنجیسی — اسنان مکلفهٔ عسکریه‌یه داخل اولان معلملرك مکاتب رسمیه معلملری مثللو خدمت عسکریه‌دن معفو اوله‌بیلمه‌لری ایچون مذکور اهلیت نامه‌لرك معارف نظارتنجه یاخود مدیریتلرنجه تصدیق ایدلمسیدر .

اسنان عسکریه‌یه داخل اولوبده اهلیتنامه‌لرینی معارف اداره‌لرینه دخی تصدیق ایتدیرمش اولان جماعات مکاتبی دائمی معلملرینك مجلس عمومیجه دردست مذاکره بولنان اخذ عسکر قانوننك تصدیق عالی‌یه اقترانده آکا توفیقاً مکاتب رسمیه معلملری کبی معامله‌یه تابع طوتلملری طبیعیدر .

آلتنجیسی — جماعات مکتبلرینك اداره وتدریسات مسائلنده تفتیشات خصوصیهٔ داخلیه‌لرینی اجرا ایتمك اوزره پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لرجه تعیین اولنوب معلملر مثللو مقتضی اهلیتنامه‌یی حائز اولان مکتب مفتشلرینك مأموریتنه حکومتجه ممانعت ایدلمامسیدر .

دوائر روحانیه‌جه تفتیش مکاتب وظیفه‌سیله مکلفیتلری یدلرنده‌کی وثائقدن مستبان اولان ذواتك ایفای وظیفه ایلملرینه حکومتجه ممانعت اولنمیه‌جقدر .

یدنجیسی — تبعهٔ عثمانیه‌دن درجهٔ کفایه‌ده معلم یتشدیریلنجه‌یه قدر اجنبی معلملرك دخی استخدامی جائز اولمسی ماده‌سیدر .

الیوم مستخدم اولان اجنبی معلملر کما کان خدمتلرینه دوام ایدوب انجق ابتدائی درجه‌سنده‌کی جماعات مکتبلرینه یکیدن اجنبی معلم کتیرلامسی ایجاب ایدر فقط ابتدائینك فوقنده بولنان مکاتبده حکومات محلیه‌نك انضمام معلوماتیله اجنبی معلملرك دخی استخدامی جائزدر .

سکزنجیسی — معارف مفتشی حکومته قارشی مسئول اولان رئیس روحانی‌یه بعدالاخبار برمکتبده اجرای تفتیشات ایده‌بیلمسیدر .

مکاتبك تفتیشندن مقدم مأمورك روحانیه‌یه اخبار وقوعی مقصد تفتیش ایله قابل تألیف کوریله‌میه‌جکندن پطریقخانه‌لره اویولده جواب اعطاسی ومعارف مفتشی طرفندن نتیجهٔ تفتیشاتی حاوی حکومت محلیه‌یه ویریله‌جك راپورك مندرجاتی نظر دقته آلنمق وایجاباتی اجرا اولنمق اوزره بر صورتنك حکومت محلیه‌جه رؤسای روحانیه‌یه ارسالی مناسب کورنمشدر .

طقوزنجیسی — معارف مفتش یاخود مدیرلری طرفندن مکاتبك تدریساتی تفتیش ایله مضر درس اوقوتدیرلدیغی واهلیتنامه‌سی اولمیان معلم ومعلمه‌لر کورلدیکی حالده درسعادتده ایسه معارف نظارتی وطشره‌ده ایسه حکومات محلیه جانبندن پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لرله بالمخابره اومقوله درسلرك اوقوتدیرلمامسی واهلیتنامه‌سز معلم ومعلمه‌لرك آنلر واسطه‌سیله تبدیل ایتدیرلمسی ماده‌سیدر .

بوصورت مناسب کورونمشدر .

اونجیسی — برمکتب حقنده معارف مدیری ویا مفتشی ایله محلی رؤسای روحانیه‌سی بیننده ظهور ایدن اختلاف مرکزده معارف نظارتی ایله پطریقخانه آره‌سنده قطعیاً حل اولنمدقچه هدف اختلاف مکتب حقنده محلنجه اجرا آتده بولنلمامسیدر .

معارف اداره‌لریله محلی رؤسای روحانیه‌سی بیننده مکاتب امورینه متعلق اوله‌رق ظهور ایده‌بیله‌جك اختلافاتده معارف مأمورینك معارف نظارتندن بالاستیذان امر آلمدقچه خود بخود اجرا آتده بولنماملری ایجاب ایدر .

اون برنجیسی — جماعات مکتبلرینك ایستاتستیقنه دائر اولان معلوماتك رؤسای روحانیه‌دن طلب اولنمسیدر .

بوصورت موافق کورونمشدر .

اون ایکنجیسی — جماعات مکتبلرینك مأذونلرینه ویریله‌جك دیپلومه وشهادتنامه‌لر کندی لسانلرنده تنظیم وپطریقخانه ایله متره‌پولیدخانه‌لرجه تصدیق ایدیله‌رك لدی‌الحاجه حکومته ابراز اولنه‌جق ترجمه‌لرك پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لر طرفندن مصدق اولدیغی حالده معتبر طوتلمسیدر .

جماعات مکتبلری مأذونلرینه ویریله‌جك دیپلومه و شهادتنامه‌لرك برطرفی ترکجه ودیکر طرفی کندی لسانلریله محرر بولنمق اوزره تنظیمی وبو صورتله تنظیم وتصدیق اولنه‌جق دیپلومه و شهادتنامه‌لر معتبر طوتلمسی اقتضا ایدر .

اون اوچنجیسی — جماعات مکتبلرینك مأذونلرینه معطی ورؤسای روحانیه‌جه مصدق شهادتنامه اهلیتنامه‌لره عین درجه‌ده بولنان مکاتب رسمیه شهادتنامه‌لرینك اصحابنه بخش اولنان کافهٔ حقوقه مساوی حقوقك تأمین قلنمسیدر .

مذکور شهادتنامه واهلیتنامه‌لر اصحابنك ترکجه تکلم وکتابته اقتدارلری بالمعاینه ثابت اولمق شرطیله اشبو تکلیفك قبولی مناسبدر .

اون دردنجیسی — مکاتب مذکوره‌دن عالیه درجه‌سنده اولدقلری حکومتجه مصدق اولانلردن نشأت ایدن مأذونلرك بالکز مکلفیت عسکریه خصوصنده قانوناً مکاتب عالیهٔ رسمیه مأذونلرینه بخش اولنان حقوق ومعفویاتدن استفاده ایتملریدر .

بوماده مجلس مبعوثانجه دردست مذاکره بولنان اخذ عسکر قانوننك التنجی ماده‌سنه تابعدر .

اون بشنجیسی — بوکبی مکاتب عالیه مأذونلری برمأموریته طالب اولدقلری تقدیرده ترکجه‌یه درجهٔ وقوفلرینك مأموریتك درجهٔ نوعنه کوره ولزومی نسبتنده آرانلمسیدر .

قانوناً ونظاماً برمکتب مخصوصدن شهادتنامه اخذینه متوقف بولنمیان مأموریتلرك توجیهنده جماعات مختلفه مکاتب عالیه‌سی مأذونلرینك لسان ترکیه وقوفلری او مأموریتك مستلزم اولدیغی درجه‌ده آرانلمسی مناسبدر .

اون آلتنجیسی — ملل خرستیانیه افرادینك تدریساتی ایچون تأسس ایتمش وایده‌جك بالعموم مکتبلره حکومتك بودجه‌سندن ویریله‌جك تخصیصاتك مکتبلرك مذهب اعتباریله منسوب اولدقلری رؤسای روحانیه‌یه اعطا قلنمسیدر .

جماعات غیرمسلمه مکاتبی ایچون دولت بودجه سنه تخصیصات نامیله برمبلغ قید ایدلدیکی حالده بوندن هرجماعته عائد حصه‌نك کندی رئیس روحانیلرینه تودیعی طبیعیدر .

اون یدنجیسی — رؤسای روحانیه‌نك کوستره‌جکلری لزوم اوزرینه جماعات مکتبلرینك مصارفنه مدار اولمق اوزره جمع اعاناته حکومتجه ممانعت اولنمامسیدر .

رؤسای روحانیه‌جه مکاتب ایچون اعانهٔ طوپلانمق ایستلدیکی تقدیرده بونك صورت جمعنه کوره متخذ ومرعی بولنان تعامل ومقررات دائره‌سنده ایفای معامله ایدلمسی اقتضا ایدر .

فقرهٔ مذیله

جماعات مکتبلریله عسکرلك حقنده‌کی مقررات اداریه‌نك عندالایجاب شکل قانونی‌یه تحویل ایدیله بیلمسی ایچون مجلس عمومینك حق تدقیقی محفوظدر .

بر وثیقهٔ مهمه

بلغار اختلال قومیته‌سی مرکزنجه ۱۸ ـ ۳۱ ایلول ۱۹۱۱ تاریخنده روم ایلی ولایات عثمانیه‌سی مراکزندن بعضیلرنده‌کی اجنبی قونسولسلرینه اعطا قلندیغی بیان اولنان بیاننامه‌نك صورت ترجمه‌سیدر :

« قونسلوس افندی ،

« ترکلر ۱۱ تموز ۹۰۸ ده‌کی حرکت نمایشکارانه‌لری ایله بتون دنیانك کوزلرینه کول صاچه‌رق ، دول معظمه طرفندن جبراً موقع فعل واجرایه قویدیریلان واستحالات متمادیه نتیجه‌سنده (ره‌وال) پروغرامنه منجر اولان ماکدونیا اصلاحاتندن تخلیص کریبان ایللری اوزرندن اوچ سنه کچمش بولنیور .

« اوزماندنبری وبالخاصه صوك ایکی سنه ظرفنده بالعموم ترکیاده وبالخاصه ماکدونیاده ایشلر اویله شکللر آلدی‌که بونلردن مدنی عالمك عمیق صورتده مغبر ومنفعل اولماسی قابل دکلدر .

« فی‌الحقیقه اوقدر طنطنه ایله اعلان ایدیلان مشروطیت بوکون فعلاً مفقود وملت مجلسی ایسه صوری بر سوسدن عبارتدر . بتون عثمانلی الکاسنده وبالخاصه ماکدونیاده حال وموقع ، عبدالحمید زماننده‌کی قدر قنادر . وقتیله اولدیغی کبی بوکون دخی خرستیان اهالی وبالخاصه کویلیلر ، بر آلای مسلمان دره بکلرك حکم ونفوذ وجبارانه‌لری آلتنده بولنیور : غصب وغارتلر، قتل واتلافلر، قادینلرك وکنج قیزلرك هتك عرضلری وطاغلره قالدیرلملری امور جاریه‌دندر . دولتك قانونلری هیچ اولمازسه شمدیکی شکللرنده بیله خرستیانلر حقنده تطبیق اولنمیور . خرستیانلر صانکه قانون خارجی انسانلردر .

« اهالینك اقتصاد نقطه‌سندن پك سفیل اولان موقعنی ایلشدیرمك ایچون نه شکل وقیافتده اولورسه اولسون هیچ بر تشبثده بولنامدی، حتی بولنلمسی دوشونلمه‌دی. بوکون ماکدونیانك خرستیان اهالیسی اعلان مشروطیت تاریخی اولان ۱۱ تموز ۱۹۰۸ دن اولکی حاللردن دها فنا دها غیر قابل تحمل بر حال وموقعده بولنیورلر .

« دقته شایاندرکه بو حال وموقع، ادامهٔ آسایشه مقتدر اولمایان مأمورلرك ضعف وعجزلری ایله برابر عین زمانده حکومتك منتظم ومطرد بر صورتده تعقیب ایده‌کلدیکی بر سیاست مخصوصه‌دن ایلری کلیور. خرستیان اهالینك مبدئی تمیین اولنه‌میه‌جق قدر اسکی زمانلردنبری زراعت ایتمکده اولدقلری چیفتلکلردن طرد واخراجی حکمسز براقق ایچون ممالك اجنبیه‌دن مسلمان اهالینك روم ایلی‌یه هجرتلری ، سیاسی قتل واتلافلر ؛ دور حمیدی مظالمنی کولکه‌ده براقه‌جق درجه‌ده غدارانه تضییقلر ؛ اهالینك الك ذکی والك مترقیلرینی ازمك ایچون صورت مخصوصه‌ده تشکیل ایدلمش اولان ترك چته‌لری ؛ تحت سلاحه آلنان خرستیان افراد عسکریه‌سنه حیوانلره یاپیلان صورتده معامله‌لرك روا کورلمسی؛ دونما ، قره غول، تلفون اعانه‌لری کبی اهالیدن جبر وتهدید ایله آلنان پاره‌لر ؛ سرسری قانوننك وضع وتطبیقی ؛ (اشقیانك اقربا وتعلقاتی مسئول طوتان) چته‌لر قانون ظالمانه‌سنك ملت مجلسنجه قبول وتصدیق اولنمه‌دن تطبیق واجرا قلنمسی ؛ ادارهٔ مرکزیه‌نك خرستیان مکتبلری ایله مسلمان اولمیان اهالینك ترکلشدیرلمك ایسته‌نلمسی تمایلاتی ؛ ژون تورکلرك ـ حکومتك معلوماتی تحتنده ـ تشکیلات خفیهٔ ترهیبیه‌یه مالك اولمسی ؛ الخ، الخ.. بتون بونلر یکی عثمانلی اداره‌سی طرفندن احداث واتخاذ وکمال جدوثبات ایله تعقیب وانفاذ اولنان بر سیاست مخصوصه‌نك اثرلریدر .

« شیمدیکی عثمانلی پادشاهی‌امور سیاسیهٔ حکومت اوزرنده اجرای تأثیر ایتمیه‌رك غیر مسئول بر موقعده بولندیغندن ، بتون بو احوال وحرکاتك مسئولیتلری ، زمام حکومتی اللرینه آلدقلری زمان اعلان ایدیلن

حریت ومساوات اساسلرینك حامی وخادملری کبی دکل ، بلکه ماحی وخادملری کبی حرکت ایتمش اولان کنج ترکلره ترتیب ایدر .

« اهالی شمدیکی حال وموقعی ، مملکتك اوروپا قونترولی آلتنده بولنه‌رق بر درجه‌یه قدر امتیاز مالی‌یه مظهر اولدیغی عبدالحمید اداره‌سنك صوك دوت سنه‌سی ایله مقایسه ایده‌رك حال حاضری دها فنا ودها غیر قابل تحمل بولیور .

« بو شرائط سیاسیه واقتصادیه ایچنده ، ۱۱ تموز ۱۹۰۸ ده دوچار توقف اولمش اولان اختلال حرکاتنك یکیدن باش کوستردیکنه شاهد اولمق پك طبیعی ایدی . اندن بشقه ، ذاتاً مشروطیت اعلان اولنورکن کنج ترکلر بلغار اختلال قومیته‌سی ایله اجرا ایلدکلری مذاکراتده ، ارباب اختلالك ترك سلاح ایده‌رك مسکن ومأوالرینه عودتی مشروط برصورتده قبول ایدلمش، علان اولنان قانون اساسینك تطبیق اولنوب اولنمیه‌جغی ونه‌صورتده تطبیق اولنه‌جغی آکلاشیلنجه‌یه قدر اختلال تشکیلاتنك فسخ ایدلمه‌سی قرارکیر اولمش ایدی . بوکا بناءً درکه بلغار اختلال قومیته‌سی ، ژون‌ترك قومیته‌سی ادارهٔ مرکزیه‌سنك موافقتی وحکومتك معلوماتی تحتنده اوله‌رق ملت مجلسنك اجتماعه دعوتنه قدر ، هرکسك کوزی اوکنده اداری ونظامی دائره‌لری ایله ، سجلاتی ایله جته‌لری افرادی ایله .. الخ بش آی محافظهٔ موجودیت ایتدی .

بالآخره ، اختلال قومیته‌سی کنج ترکلرك امور سیاسیهٔ مملکته نقش وادخال ایتدکلری وضعیته باقه‌رق کله‌جك بهارده فعلاً پروپاغاندالره تکرار باشلامق فکرینی قوردی . ایده‌ده اوبهار استانبولده روم‌ایلی اردولری ایله تشکیل ایدیلن برضربهٔ مشروطیت سرنما اولدی . بونك نتیجه‌لرنی عبدالحمیدك خلعی ایله یرینه دیکر برپادشاهك اجلاسی‌وامور حکومتك کنج ترکلرك ایدیٔ استقلالنه کچمه‌سی تشکیل ایلدی. اوزمان کنج ترکلر واصل اولدقلری مساعدحال وموقعه استناداً ، اووقته قدرحریت ومساواتك انکشاف تامنه مانع اولمش اولان حائللرك ازاله‌سی ایچون خالص برامل ونیت ابراز ایلدیلر . وبوصورتله اجنبیلر نزدنده اولدیغی کبی ترکیه‌ده ساکن خرستیانلرجه‌ده ، بعدما ابی براستقبالك آچیله‌جغی امیدلرینی اویاندیردیلر .

مع مافیه بودفعه دخی کنج ترکلر کندیلرینه قارشی پرورده ایدیلن امیدلری اخلال واغفال ایلدیلر. بوتون یأس ونومیدی‌یه دوشمش اولان اهالیده اوبربهارده ، ذاتاً سلاح‌درج وجمع وسیله‌سیله مأمورین عثمانیه‌نك بعض یرلرده امثالسز مظالم ایقاع ایتمکه حاضرلانمش وحتی بعض یرلرده ایقاع ایتمش اولملریده سبب مشدد تشکیل ایدرك ، اختلال حرکاتی تجدید واحیا ایلدی .

« اختلال حرکاتنك تجدید واحیا اولنمسنی تعقیب ایدن مدت ظرفنده اختلال صحنه‌سی اولمق لازم کلن ساحه‌نك بعض محللرنده اختلال اثرلری کورولمه‌مش اولمسی ، اوراالرده‌کی اهالینك حالا مشروطیتدن نتایج حسنه امید وانتظارنده بولندقلرینه عطف ایدلمك اقتضا ایدر. بوحرکتسزلك طوغریدن طوغری‌یه اختلال ادارهٔ مرکزیه‌سنك کندی ترتیباتی ایجاباتندندر .

« ماکدونیا اختلال تشکیلاتنك یشامق ومقاومت ایتمك امرنده‌کی قابلیتی درجه‌سی اوکره‌نلمك ایسته‌نیلیرسه، بوخصوصده آنك ۱۸ سنه‌لك تمادی برموجودیتی، بوقدر تجاربه جلوه‌کاه اولان ماضیسی ، ظلم واستبداده قارشی تشبث واجرا ایتدیکی اختلالار ، سوء قصدلر ، صاییسز محاربه‌لر نظر اعتباره آلنمق ایجاب ایدر .

« کنج ترکلر ، بلغار اختلال تشکیلاتنی ، اشقیایی ازه‌رك بونلر اوزرینه حاکم اوله‌میان عبدالحمید اردوسنك کفایتسزلکنه عطف ایتمکله ساده‌جه برخیالپرستلکده بولنمشلردر .

« چوق زمان کچمه‌یه‌جك که آنلر دخی ـ اکر شمدی‌یه قدر آکلامامشلرسه ـ کرك بومسئله‌ده وکرك دیکر بتون نقاط نظردن کندیلرینك عبدالحمیده فائق عد ایدیله‌جك برمزیتلری بولنمادیغنی وذاتاً ابی اداره

اولان براردو خارجی بر دشمنه قارشی صاغلام بر استناد کاه اولورسه ده داخلده کی غیر ممنونلره قارشی حالك بویله اولمادیغنی آکلایه جقلردر .

« شوراسی حقیقتدر ، وبز بو حقیقتی تسلیم ایدنلردنزکه حرکات اختلالیه بزم ایچون پك چوق مساعی صرفنی وپك چوق فدا کارلقلر اختیارینی موجب اوله جقدر . فقط بوندن بزم قورقومز یوقدر . چونکه حرکات اختلالیه اولماسه دخی هرکون اطرافمزده وشوراده بوراده متفرق صورتده وقوع بولان ونظر دقته چارپمادن کچن احتمالکه دها چوق ضایعاته معروض بولنیورز . اکر چیچك ، حمای تیفوئیدی ، قولرا کبی عثمانلی اداره سنك اهمال ومسامحه سنه مربوط اولان خسته لقلره ویردیکمز قربانلری دخی داخل حساب ایده جك اولورسه ق ، تلفات وضایعاتمز مقداری ، حرکت اختلالیه تشبثمزك نتیجه سی اوله جق فدا کارلقلریمزدن فضله اوله جقدر . حرکات اختلالیه یه کیرشمکلکمزده فضله بر مزیت واردرکه اوده عثمانلی اداره سی بویوندوروغندن قورتلمق امیدیدر .

« اون طقوزنجی عصرك تجربه لری اثبات ایتمش اولدیغی کبی صانکه مشروطیت دوری اولان شو کچن صوك اوچ سنه نك وقایعی دخی شو حقیقتی بر دها ارائه ایلیورکه عثمانلی ولایتلرینك هیچ برنده ، اداره یی استانبول حکومت مرکزیه سندن آییره رق اهالی یدینه ویرمدکجه ، یعنی بو ولایتلره دول معظمه نك کفالت وحمایه سی آلتنده بر ادارهٔ مختاره بخش ایلمدکجه آسایش وامنیتی محافظه وحریت ومساواتی ، جنس ومذهب فرقی اولمقسزین بتون اهالی یه تشمیل ایتمك ممکن اولمیه جقدر .

« ایشته بونك ایچوندرکه کرك ما کدونیا اهالیسنك مختل اولان منافعی وکرك منافع صلح ومسالمت نامنه ، روم ایلی ولایات ثلثه سنده کی اوروپا حرکت مصلحانه سنك تعطیل و (ره وال) پروغرامنك ترك اولنمش اوله سی شایان تأسف کوروله مك ممکن اولماز .

« بلغار اختلال قومیته سی » کرك بوسنه وکرك کچن سنه وقوع بولان سوء قصدلرك وارباب اختلال ایله عثمانلی عسکری آره سنده کی مصادمه لرك ودیکر تظاهرات اختلالیه نك هپ کندی اثرلری کبی تلقی اولنمسی لازم کلدیکنی علناً بیان ایله برابر ، اشغال ایتدیکی موقع ایجابی اوله رق مدنی عالمك سمع اطلاعنه شوراسنی ده ایصال ایلرکه ، اختلال قومیته سی وقتیله اولدیغی کبی شیمدی دخی النده کی وسائطك کافه سنی استعمال ایده رك غایهٔ متخذینه یعنی (ما کدونیانك مختاریتی) نتیجه سنه واصل اولمق ایچون متصل مجادله ایلیه جکدر .

بو وسیله ایله ده حسیات ممتازه مزك قبولنی رجا ایدرز ، قونسلوس افندی .

ما کدونیا ۱۸ ـ ۳۱ ایلول ۱۹۱۱

طرابلسك الحاقنه دائر ایتالیا قرالنك امرنامه سی

۵ تشرین ثانی ۱۹۱۱ تاریخیله رومادن چکیلن تلغرافنامه :

قرال بوکون قبل الزوال آتیده کی امرنامه یی امضا ایتمشدر :

رئیس نظار وخارجیه ناظرینك تکلیفنی مجلس وکلانك انضمام رأی موافقتیله قانون اساسینك بشنجی ماده سنه توفیقاً بالتنسیب طرابلس غرب وحوالیسی ایله بنغازینك تماماً وصورت مطلقه ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضعنه اعطای قرار ایلیورز .

حوالیٔ مذکوره نك صورت اداره سی ایچون طرق قانونیه دائره سنده مقررات مقتضیه اتخاذ ایدیله جکدر . بویله بر قانونك اصدارینه قدر اوامر قرالیه ایله تدویر امور اولنه جقدر . بو امر قرالی برای تصدیق پارلمنتویه ویریله جکدر .

دی‌سان جولیانونك تعمیم تلغرافنامه‌سی

روما ، ٥ — خارجیه ناظری مارکی دیسان جولیانو ممالك اجنبیه‌ده‌کی ایتالیا سفیرلرینه آتیده‌کی تلغرافنامه‌یی کشیده ایتمشدر :

طرابلس غرب وبنغازی مواقع مهمه‌سنك اشغالی ، عساکرمزك موفقیات دائمه‌سی ، اورالرده جمع ایتمش اولدیغمز قوای عسکریه‌نك کلیت مقداری واورایه کوندرمك اوزره بولندیغمز قوای مهمهٔ سائره بعدما هردرلو مقاومت عثمانیه‌یی تأثیر وفائده‌دن آزاده بر حاله قویمشدر . دیکر طرفدن بیهوده یره اسالهٔ دمه برنهایت ویرمك ایچون اورالرده ساکن اقوامك افکارندن هردرلو خطرناك شبهه وترددی دفع وازاله ایتمکه اشد احتیاج واردر .

بناءً علیه بو کون اصدار اولنان بر ارادهٔ قرالی ایله طرابلس وبنغازی قطعیاً وبلا رد ونقض تماماً وصورت مطلقه‌ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضع ایدلمشدر .

ذات شاهانه‌نك ولایات مذکوره اوزرنده ولوکه بر حاکمیت لفظیه کولکه‌سنه میدان براقه‌جق دها آز قطعی برحل ، ایتالیا ایله تورکیا آره‌سنده ایلروده حتی پك چوق حکومتلرك آرزولرینه رغماً آوروپا صلح ومسالمتی ایچون مخاطره‌لی دقیقه‌لرده بیله تولد ایده‌بیلمسی ممکن اختلافات آتیه‌یه دائمی بر سبب احضار ایلر.

طرفمزدن انتخاب ایدیلن طرز تسویه ایتالیا واوروپانك وحتی تورکیانك منافعنی محافظه وصیانت ایده‌جك طریق یکانه‌در .

بو اساس اوزرینه عقد وامضا ایدیله‌جك بر صلح تورکیا ایله ایتالیا آره‌سنده درین بر مباینت افکاره بادی هر درلو اسبابی برطرف ایدر وبز بوتون پولتیقه‌مزی ، الك مهم شرطی دولت عثمانیه‌نك امر تحکیمی اولان بالقان شبه جزیره‌سی تمامیت ملکیه‌سنك بقا وادامه‌سی جهتنده حائز اولدیغمز علاقه ومنفعت عظیمه‌یه الیق بر صورتده دها قولای تنظیم ایلرز .

بوسببدن ناشی ، تورکیانك طور ووضعیتی مطلبمزی غیرقابل اجرا برحاله کتیرمدیکی تقدیرده ، شرائط صلحیه‌نك ممکن اولدیغی قدر منافع محققه وحیثیت ملیهٔ عثمانیه‌یه موافق دوشمسنی شدتله آرزو ایلرز. طرابلس غرب وبنغازی آرتق ممالك عثمانیه‌نك برجزئنی تشکیل ایتمیور. فقط بز بوکون رد واعتراض ایدیله‌جك برصورتده حد کماله ایصال ایدلمش برکیفیتك نتایج وعواقبنی ، تورکیا عندنده شایان قبول وموافق شرف وحیثیت برطرزده حل وتسویه‌سی ایچون الویریشلی وسائطی برنیت ائتلافپرورانه ایله پیش تدقیق ومطالعه‌یه آلمغه متمایل بولنیورز .

مع مافیه تورکیا بیهوده یره حربك دوامنه اصرار ایده‌جك اولورسه ، بز بومقاصد ائتلافپرورانه‌مزده بالطبع ثبات ایده‌میز . حالبوکه دول معظمه طور ووضعیت متحده‌سنك تورکیایی بلا تردد وتعویق کرك کندی ، کرك بوتون عالم مدنیت منافع حقیقیه‌سنه موافق برقرار قطعیٔ عاقلانه اتخاذینه مجبور ایده‌جکنه قناعت واعتماد ایلیورز. هرحالده ایتالیا بویولده حرکت ایده‌جکدر. وشایان قبول برصلح شرائطنه اولدیغی قدر ، ممکن مرتبه قیصه برمدت ظرفنده جبراً استحصال صلح ایچون‌ده تدابیرمؤثره‌یه توسل عزمنده بولندیغنی ارائه‌یه متمایلدر .

بوتلغرافك برصورتنی خارجیه ناظرینه تودیع ایده‌بیلیرسکز .

(امضا)
دی‌سان جولیانو

حکومت عثمانیه‌نك پروتستوسی

عثمانلی آژانسی ، ایتالیانك الحاق اعلان ایتمسی اوزرینه باب عالی طرفندن دول معظمه‌یه شو یولده بر پروتستو ویرلدیکنی تبلیغ ایتمشدر .

« حکومت عثمانیه ، ایتالیانك رأی خودیله بر امرنامه نشر ایده‌رك طرابلس وبنغازی ولایات عثمانیه‌سنی الحاق ممالك ایلدیکنی اعلان وبونی دول معظمه‌یه تبلیغ ایلمش بولندیغنی استخبار ایلمشدر . باب عالی کرك فعلاً وکرك حقوقاً بی‌قیمت وکأن لم یکن عد ایتدیکی بو اعلانی صوك درجه شدتله پروتستو ایلر .

بویله بر حرکت ، حقوق بین‌الملل قواعد ابتدائیه‌سنه مغایر بولندیغی جهتله حقیقت حالده کأن لم یکندر .

دیکر جهتدن حکومت عثمانیه ایله ایتالیا حال حربده بولندیغی و حکومت عثمانیه مارالذکر ولایات اوزرنده‌کی غیر قابل فراغ اولان حقوق حاکمیتی سلاح قوتیله مدافعه عزمنده اولدیغی جهتله‌ده اشبو اعلان غیر واقعدر .

دولت عثمانیه‌نك تمامیت ملکیه‌سنه دائر پارس وبرلین معاهده‌نامه‌لریله معاهدات سائره‌ده کرك دول معظمه‌یه وکرك باب عالی‌یه قارشی ایتالیا حکومتی طرفندن وقوع بولان مطنطن تعهداته مغایر بولنمسی حسبیله اشبو اعلان بو تعهداتك نقضی دیمکدر .

بناءً علیه ایتالیا حکومتنك اعلان ایتدیکی الحاق حقوق نقطهٔ نظرندن کأن لم یکن اولدیغی کبی حقیقتده‌ده غیر موجوددر . »

طرابلس غرب حقنده قریسپی‌نك خاطراتی

ایتالیان رجال حکومتندن (قریسپی) نك ، ایتالیانك طرابلس غربه تجاوزی فکرینی ایلك دفعه اوله‌رق تصور ایلمش اولدیغی یازلمش وحتی ایتالیانلرك بوکون بوفکری موقع اجرایه وضع ایلمك خیالنه قاپیله‌رق طرابلس غربه تعرض ایلدکلرندن بحث ایدلمشدر . فرانسزجه (رووودوموند) رساله‌سی (قریسپی) نك خاطراتنی نشر ایلمکه باشلادیغندن بوخاطراتدن طرابلس غربه تعلق ایلین قسمنی (تان) غزته‌سندن بروجه آتی نقل ایدییورز :

(قریسپی) ایتالیانك طرابلس غربی ضبط ایلمسی فکرینی ، فرانسه‌نك تونس اوزرنده بعض آمال بسله‌دیکنی استخبار ایلدیکی زمان تصور ایلمشیدی .

(قریسپی) فرانسه‌نك تونس حقنده‌کی آمالی موقع فعله وضع ایلمسنه مانع اوله‌مدیغی ایچون ، طرابلس غربك‌ده فرانسه‌نك زیر نفوذینه دوشمه‌مه‌سنی آرزو ایلمش ومملکت مذکوره‌نك برتعویض اولمق اوزره ایتالیایه اعطاسنی تأمینه چالشمشدی . (قریسپی) (۱۸۹۰) سنه‌سی موسم صیفنده فرانسه‌نك تونسده‌کی موقعنی تحکیم ایچون انکلتره ایله مذاکراتده بولنمقده اولدیغنی طویمشدی . بونك اوزرینه طرابلس غرب حقنده دخی تشبثات اجراسنه قیام ایدرك ، آلمانیا وانکلتره اره‌سنده بوبابده تعاطئ افکار ایدلمسنی موجب اولدی . (قریسپی) ، ایتالیانك (برلین) سفرینه اوزمان شویله یازمشیدی :

« فرانسه تونسده حاکم مطلق اوله‌جق اولورسه بحر سفیدك سربستیسی ایله اوروپا صلح ومسالمتنك نه کبی مهالکه معروض قاله‌جغنی آلمانیا سفرینه ایضاح ایتدم وعلاوةً درمیان ایلدم‌که اکر بو کیفیت دول متفقه طرفندن هیچ براعتراض سرد ایدلمکسزین وقوع بوله‌جق اولورسه ، طرابلس غربك اشغالی‌ده شبهه‌دن وارسته بولنه‌جقدر . بناءً علیه یافرانسه‌نك تونسده تماماً تأسیس حاکمیت ایلمسنی منع ایلمك ویاخود

حكومت مذكورهنك قوۀ بريه وبحريهسنك تزايدى قارشوسنده طرابلس غربك بزه تأمينات اولمق اوزره اعطا ايدلمسنى تأمين ايتمك لازمدر . دولتلر ايله متفقاً حركت ايلمك ارزوسنده ايسهكده ايتاليانك بويله برفلاكته معروض قالماسى ايچون بالجمله وسائطه مراجعت ايتمكه دخى عزم ايلدك . »

(قريسپى) اوزمان انكلتره باش وكيلى اولان لورد (سالسبورى) يهده شويله يازييوردى :

« فرانسه طقوز سنهدنبرى تونسده تأسس ايلمش بولنيور . حكومت مذكورهيى تونسدن چيقارمق ممكن اولهميهجغى كبى عين زمانده بوراده كمال امنيتله اجراى حاكميت ايلمك نيت قطعيهسنى دخى پرورده ايليور . اكر تونسده بزم معلوماتمز اولمقسزين وهيچ برمخالفت سرد اولنمقسزين بويولده برتبدل حكومت وقوعه كلهجك اولورسه طرابلس غرب ايچونده كيفيت بويله اولمقده كجيكميهجكدر . فرانسه حكومتى طرابلس غربى اشغاله چاليشيور . طرابلس غرب حدودندهكى تجاوزات تماديهسىده بوجهتى اثبات ايدييور. تونسك حاكميت قديمهسنى اعاده ايلمك ممكن اولهمديغى وحمايهنك نهايت بركون حاكميته مبدل اولمسنى منع ايتمك امكانى بولنهمديغى جهتله ، طرابلس غربكده فرانسه طرفندن اشغالى احتماله ميدان ويرمهمك ايچون قطعۀ مذكورهيى فرانسهدن اول اشغال ايلمك لازمدر . اكر طرابلس غرب ايتاليانك الـه كچهجك اولورسه او زمانك (بيزهرت) ليمانى نه ايتاليا ونهده انكلتره ايچون بر تهديد مقامنه قائم اولميهجقدر. »

ايتاليانك (لوندره) سفارتى مصلحتكذارى (فاتالانى) بو مكتوب حقنده (قريسپى) يه آتيدهكى اشعاراتده بولنمشدى :

« مكتوبكز لورد (ساليسبورى) اوزرنده بيوك برتأثير اجرا ايلدى. مشاراليه يقينده تحريراً سزه جواب ويرهجكدر. بحرسفيدك استاتوقوسى آزچوق اخلال ايدلديكى كون طرابلس غربك ايتاليا طرفندن اشغالى ضرورى اولديغى خصوصنده سزكله متفق بولنديغنى طرفكزه با تلغراف بيلديرمكلكمى سويلدى. »

لورد (ساليسبورى) بوفكرى ديكر بر دفعه دها درميان ايلديكنى وبونك تعقيب ايلديكى سياستك نقاط مهمهسندن برى اولديغنى تذكار ايليهرك شو سوزلرى علاوه ايلدى :

« طرابلس غربك ايتاليا طرفندن اشغالى ، مصر وقايعنه غير مربوط بر صورتده اجرا ايدلملى ، يعنى مصرك كرك ذات شاهانه وكرك انكلتره يدنده بولنديغى نظر اعتباره آلنماملیدر . »

طرابلس غربك اشغالى ، بحرسفيدك بر فرانسز كولى اولمسنى منع ايتمك آرزوسنده اولان آوروپانك دخى منافعى ايجابندندر .

بوبابده تدقيق ايديلهجك يكانه مسئله ، تشبث واقعك زمانى كاوب كلمديكيدر. لورد (ساليسبورى) سزك ايله متفق دكلدر . مشاراليه اشغال زمانك هنوز كلمديكنى ظن وانتظار ايلمكلكزى نيم واسطهمله رجا ايدييور . لورد (ساليسبورى) آلمانيا حكومتنكده عين توصيهده بولنهجغنى تخمين ايله ديبوركه :

ايتاليا حكومتى طرابلس غربى آلهجقدر . فقط صياد ، كيكى اولديرمك ايچون آنك قاچمامسنى وياخود مجروح اولمامسنى تأميناً تفنك منزلنه ياقلاشمسنه انتظار ايلمليدر .

لورد (ساليسبورى) ده (قريسپى) يه عين مآلده جواب ويرمشدى .

فقط (قيريسپى) ايتاليانك طرابلس غرب اوزرندهكى فكروتصورى (!) برقطعهده تأمين ايدلمسنى ارزو ايدرك مشاراليهه ينه شويله يازدى .

« تركيا بحر سفيدك سربستيسنى تأمين ايدهجك قواى كافيهيه مالك دكلدر . حكومت مذكوره طقوز سنهدن برى تونس جهتندن طرابلس غرب اراضيسنه وقوع بولمقده اولان تجاوزاتى توقيفه مقتدر دكلدر. بناءً عليه تركيانك طرابلس غرب اشغالنه ممانعته موفق اولهميهجغى غايت محتملدر . تركيا ، وضعيت مخصوصهسى ايجابى اولهرق آنجق ضعفانك مراجعت ايدهبيلهجكى بر واسطهيه مالك اولوب اوده ظهور ايده

بیله‌جك وقوعاتدن اندیشه ایله مساعده‌كار كورونمك مجبوریتنده اولان قوی دولتلر آره‌سنده تفرقه چیقارمقدن عبارتدر . فقط حكومت عثمانیه‌نك استفاده ایلدیکی بوامتیاز بحرسفیده ساحل اولوب موجودیت شخصیه‌لرینی تأمین وحقوق مخصوصه‌لرینی محافظه وظیفه‌سی ایله مكلف اولان دیكر دولتلر ایچون بر تهلكهٔ دائمه تشكیل ایلمه‌ملیدر . »

عین زمانده (قریسپی) طرابلس غربده‌کی ایتالیا قونسلوسی واسطه‌سیله مملکت مذکوره‌یه ایتالیانك دخولنی تأمین ایچون تشبثاته باشلامشیدی . (قریسپی) طرابلس غرب یرلی اهالیسندن اولوب عثمانلیلرك قطعهٔ مذکوره‌یی ضبط ایلدکلری اوزرینه مالك اولدقلری املاکی غائب ایتمش اولان یرلی رؤساسی عائله‌لرندن برینه منسوب حسن قره‌مانلی ایله دها اوزماندن مذاکراته ابتدار ایتمشیدی . حسن قره‌مانلی ایتالیانك مقاصدینه معاونت ایتمکه متمایل کورینیور ایسه‌ده بونك ایچون زمان وپاره طلب ایدییوردی . بر کانون ثانی (۱۸۹۱) تاریخنده (قریسپی) موقع اقتداردن سقوط ایلشدی . بوصورتله ایتالیانك طرابلس غربه تجاوزی‌ده دها یکرمی سنه تأخیر ایدلمشیدی »

کامل پاشانك عریضه‌سی

خاکپای شاهانه‌یه صدر اسبق کامل پاشا طرفندن مصردن تقدیم اولندیغی غزته‌لرده نشر اولنان عریضه‌نك صورتی بروجه زیردر :

جناب رب منان ولی‌نعمت بی امتنان افندمز حضرتلرینك عمر واقبال ، شوکت واجلال شاهانه‌لرینی مزداد وفراوان بیورسون . شوبولندیغمز حال خطرناکك تأثیری تحتنده اولانلرك جداً مضطرب دلخون اولمه‌لری ناقابلدر . احوال ادارهٔ ملکیه وسیاسیه‌ده بی وقوف اولان اتحاد و ترقی جمعیتنك نفوذ وتحکمنه تبعاً حکومتك سالك اولدیغی مسلك سقیمك انتاج ایتمکده اولدیغی علل مشاکل ومهالك تحلیل وتدقیق اولندقجه ممالك دولت علیه‌نك انقسامه معروض بر حالده وخلافت سنیه‌نك تهلکه‌ده اولدیغی نمایان اولور .

فی زماننا سائر دول معظمه یالکز کندی قوتلرینه استناد ایله حقوق ومنافع مخصوصه‌لرینی تأمین ایده‌میه‌جکلرینی ادراك ایده‌رك منفعتده مشارکته مستعد وطرفدار دیکر دولتلرله عقد اتفاق وبوصورتله موازنهٔ دولیه‌ده موقعلرینی تحکیم ایلدکلری حالده دولت علیه‌نك بوکا موفق اوله‌مامسی یالکز لقله دیکر دولت وملتلرك احتراصات وتعرضاتنه معروض بروادئ انفرادده قالمسنه باری اولمشدر . شرقده منافع تجاریه واقتصادیه‌سی اولان دولتلردن مسلك سیاسیلرینه اك زیاده اعتماد ایده‌بیله‌جکمز انکلتره ایله فرانسه اولدیغندن دور سابقده انکلتره‌نك مظاهرتنه نائلیتمز ایچون اتفاقنه خاقان سابقی اماله‌یه نه‌درجه چالیشدیغم خاطرات عاجزانه‌مده مبین وباب عالی قیودیله مبرهندر . نه چاره‌که سلطان عبدالحمید روسیه محاربه‌سی مغلوبیتنك تأثیری تحتنده انجذاب خوف ایله سلامت نفسی روسیه‌نك اتفاقنده آرامقده ودولت مشار الیها دخی وسائط مخصوصه‌سیله سلطان عبدالحمیدك دوستلغنی کندی طرفنه حصر ایتمك ایچون بالجمله مساعیسنی ابذال وبالخصوص روسیه‌نك اول وقت رقیبی اولان انکلتره‌یی نظر شاهانه‌یه عدوا کبر کبی ابراز ایلمکده ایدوکندن معروضات عاجزانه‌مله خنکارك تحویل فکر ثابتی قابل اوله‌مایوب بناءً علیه دولت علیه بین‌الدول معینسز قالمغله بعض دولتلرك احتراصاتنه معروض قاله‌رق روسیه وآوستریا پولتیقه‌ی آره‌سنده روم‌ایلی قطعه‌سی الدن کتمك درجه‌سنه کلمش ایکن بعنایة‌الله تعالی انقلاب مسعودك وقوعیله قانون اساسینك اعلانی اوزرینه ولایات ثلاثه دولتین مشارالیهمانك تشبثات مضره‌سندن قورتیلوب معمافیه عموم تصوراتندن اولان بلغارستانك استقلالی اعلان وبالنتیجه بوسنه‌هرسكك دخی آوستریا ممالکنه الحاق اولنمشدر . جمله‌نك معلومی اولدیغی اوزره تأسیس اولنان حکومت

مشروطه‌نك اتخاذ وتعقيب ايله‌جكى مسلك سالم داخلاً وخارجاً عمومه امنيت بخش اولمسيله ادارهٔ دولت تحت انتظامده دورانه باشلايوب درحال ممالك عثمانيه‌نك ثروت طبيعيه‌سنى موقع انتفاعه وضع ايله معموريت وترقيانه خدمت ومعاونت مقصديله بالجمله آوروپا سرمايه‌دارلرينك قاصه‌لرينى آچمش اولدقلرينى مشاهده ايدن اتحاد وترقى جمعيتنك منفعت پرستانى اشبو ابواب ثروتك كشايشنى دعوت ايدن حال حكومتك حائز امنيت اولماسندن منبعث اولمايوب طبيعى برشى اولديغى وبناءً عليه كنديلرى دخى ادارهٔ حكومتى اله آلمش اولسه‌لر هم كنديلرى هم مملكت استفاده ايده‌جكى ظنيله مناسب بر وسيله اتخاذ ايدرك انفعال عاجزانه‌مى وقوعه كتيرمشلر وكندى منسوبلرندن مركب بر هيئت حكومت تشكيليله اداره‌يى اله آلمشلردى . بوصورتله زمام حكومتك ارباب اختلالك اللرينه كچديكنى كورمش اولان سرمايه‌داران درحال چكيلوب امور نافعه تشبثاتنك كرى قالديغى وبعده احداث اولنان اختلاللرده نصل قانلر دوكولديكى مستغنئ عرض اولوب الحاصل ژون ترك ناميله تشكل ايدن جمعيت حكومتى چونكه حكومت مشروطه قاعده‌سى اوزرينه انفاذ احكام ايده‌مديكندن ادارهٔ عرفيه اعلانيله اصول ادارهٔ مستبده‌يى اعاده ايدرك كرك مركزده وكرك ولايتده امور آشنا مأمورين آچيغه چيقاريلوب يرلرينه جمعيته منسوب آدملر نصب ايدلمسيله بونلر تجربه ديده وكار آزموده كيمسه‌لر اولماديغندن جمعيتك تعليماتنه تبعاً اتخاذ ايله‌كارى مسلك سقيمده اهالى‌يى دلكير ايدرك آرناوودلق ، عربستان ويمن‌ده وقوع بولان اختلالاتده كرك عساكر شاهانه‌دن وكرك اهاليدن بيهوده قانلر دوكولش وميليونلرجه ليرالر صرفى هدر اولوب جمعيت حقنده نفرت عموميه‌يى دعوت ايتمكدن بشقه برنتيجه حاصل اولمامشدر.

بعده جمعيتجه عالمه ميدان اوقورجه‌سنه اظهار اولنان طور وحركت دول متحابه‌يى دلكير ايدرك بوحاله قارشى حكومات متجاوره تدابير لازمه اتخاذينه مسارعت وديكر دولتلر نتيجهٔ حاله مدنظر دقت ايله‌كارى صره‌ده ايتاليا دولتى سفارتك برنجى نوطه‌سنده مبين اولديغى اوزره دولت عليه‌يه دكل جمعيت عليهنده اوله‌رق اعلان حرب ايله طرابلس غرب وبنغازى‌يى ضبط واستيلايه قيام ايلمشدر . مخل عهد اولان بو تعرضه قارشى انكلتره ، فرانسه وروسيه دولتلرينك بيطرف بولنملرى معنيداردر . بودرس عبرت بزه كافى اولمزسه ديكر تجاوزاته‌ده انتظار اولنمليدر . بو روش حالك صوكى « لاسمعاه » مقاسمه‌در . بوكونكى كون كريد ايله روم ايلى قطعه‌سى مقاسمه‌يه معروضدر . بوبابده‌كى حسيات عاجزانه‌مك مستند اولديغى معلوماتى تحريراً تقديم ايده‌مم . جمعيت اربابى حقايق احواله واقف اولسه‌لر هم دولتك هم‌ده كندى نفسلرينك سلامتى ايچون امور ادارهٔ حكومته مداخله‌دن ال چكه‌رك امور خيريه ايله اشتغال ايلملرى اقتضا ايدر. عكس تقديرده خاقان سابق زماننده استبدادى اورته‌دن قالديرمق ايچون ظهوره كلن وقعهٔ خيريه مثللو ينه اردوى همايونك اشتراكيله قريباً وقوعى طبيعى اولان اختلال شمديكى استبدادى دخى محوايده‌جكى شبهه‌سزدر.

افكار عموميه آوروپاده دخى ايتاليانك تجاوزات غير محقه‌سى عليهنده ايسه‌ده حكومتلر ايچون تبديل قراره بوكافى دكلدر . آلمانيا كندى متفقلرى اولان ايتاليا وآوستريانك منافعنه مظاهرتدن آيريله‌ماز . انكليز حكومتنك بولنديغى حال بيطرفيدن چيقوب دولت عليه‌نك حقوقنى محافظه ايده‌بيلمه‌سى اسبابنى بزم استحقار ايلمه‌مز لازمدر. انكلتره ايله طريق ائتلافه كيرمك ايچون شو صره‌ده بوراجه ايو برزمين سالم حاضرلانمش ايسه‌ده بوطريقه كيرمك ، اورته‌ده حائل اولان جمعيت خفيه‌نك رفعيله ممالك عثمانيه‌ده حكومت مشروطه‌نك تأسيس ومظاهرتنه متوقف اولوب بوده ادارهٔ عرفيه‌نك رفعيله مجلس مبعوثانك هيئت حكومته طرفدار ويا خلافكير فرقه‌لرك كرك وضع قوانينده وكرك وكلانك اجرا آتى مراقبه‌ده هيچ بر طرفك نفوذى تحتنده اولميه‌رق مذاكرهٔ مواد واعطاى رأيه سربست اولملرندن عبارتدر . انكلتره ايله ميانه‌ده حاصل اوله‌جق ائتلافه فرانسه ايله روسيه‌نك اتباع ايده‌جكلرى دركاردر . اكر جمعيت اربابى بو ايضاحاته قانع اولمازلرسه كنديلريله بالاجتماع تعاطئ افكار ممكندر . كوره‌لم : اولا داخلاً اهاليجه جمعيت عليهنده پيدا اولان نفرت عموميه‌نك ازاله‌سى قابلميدر؟ ثانياً ، جمعيتدن دلكير اولان دولت وملتلرك توجهاتى جمعيت لهنه

چویرمك ممكنمیدر ؟ اكر قابل وممكن ایسه بوبابده جمعیتجه دوشونیلن چاره نه‌در ؟ ممالك عثمانیه‌یی مقاسمه‌یه مبدأ اولاق اوزره ایتالیانك بزه آچدیغی محاربه‌نك اوكنی وسفك دماء وقوعنی منع ایله طرابلس وبنغازی‌یی استیلادن قورتارمق ایچون قنغی قوته استناد اولنمقده‌در ؟ هرنه شق ایله اولورسه اولسون بوولایتك تخلیصی امیدی ضعیف اولوب بورالری الدن كیدر ایسه كرید مسئله‌سی ذاتاً بین‌الدول موضوع بحث اولمسیله بونك دخی علیهمزده حل اولنمسی بالقان حكومتلرینك حرصنی تحریك ایده‌جكندن آچیله‌جق غوائل كلیه‌یه بلامعین یالكز اردوی همایون ایله نصل مقابله اولنه‌بیله‌جك وبوغوائل ایله مدت مدیده اوغراشمق میلیونلرجه لیرالر صرفنه محتاج اولدیغندن نره‌دن ونه‌وجهله استقراض عقدی ممكن اوله‌جق ؟ معاذاه‌تعالی روش حال بورالره قدر واریر ورومایلی قطعه‌سی الدن كیدرسه ، چونكه جمعیت طرفندن مصرده حزب‌الوطنی تحریك ایدلمسندن طولایی خدیویت مصریه جمعیتدن منفعل وانكلتره دخی عین حالدن دلكیر اولدقلرندن بویله برمقاسمه حالنده مصرلیلرده دولت علیه‌نك مصری حمایه‌یه اقتداری قالمادیغی اعتقادیله خدیوك سلطنت سنیه‌لرینه اولان صداقتنه رغماً بلغارستان كبی مصرك استقلالنی اعلان وانكلتره‌نك مصرده وسودانده اولان حقوق ومنافعنی تأمین ایچون میانه‌لرنده معاهده عقدینه قیام ایده‌جك اولدقلری تقدیرده جمعیتجه بونك منعی نصل ممكن‌اوله‌جق ؟ وبوحالده یمن ممالك عثمانیه‌یه اولان ارتباطنی فك ایده‌جكی شبهه‌سز اولدیغندن حجاز ایله خلافت سنیه‌نك حال وموقعی نه شكل آله‌جق ؟ روسیه شمدیدن بوغازلر مسئله‌سنی میدانه قویمش اولمغله اناطولی جهتنده بزمله نه‌رول اوینایه‌جق ؟ بورالری شایان تفكر مطالعاتدن اولمغین جمعیتك احوال معروضه حقنده عمومه قناعت بخش اوله‌جق جوابلری هرنه ایسه بیان ایتملری وچونكه بونده مقصد اصلی سفك دماء وقوعنك منعی ماده‌سی اولوب وخامت جاریه‌نك حاضرلامقده اولدیغی اختلالك ایلك هجومنه جمعیت اربابی هدف اوله‌رق طرفدارلری دخی تعقیبدن تخلیص كریبان ایده‌میه‌جكاری روش حالدن استدلال ایدلمكده اولمسیله هم وطنك همده جمعیتك اویله برحال هولناكدن وقایه‌سی ایچون جمعیت اتحادیه حكومت اجرائیه‌نك مسئولیتنی كندی عهده‌سنده ابقا ایده‌رك هلا كه معروض قالمقدن ایسه امور حكومته جاهلانه مداخله‌دن فراغت وجمله‌یه اعلان كیفیتله بعدما حكومتك حمایه‌سی تحتنده امور خیریه‌ایله اشتغال ایتملری اولی‌اوله‌جغی جهتله مجلس مبعوثان‌اعضاسندن جمعیتك منسوبیتیله خلافكیراندن مركب برقومیسیونده مذاكرات مصلحتله قرارینك حضور عالیٔ جناب شهریاریلرینه عرض اولنمسی والیوم امارات ظاهره‌یه كوره مقاسمه‌یه معروض اولان وطنك سلامتیله برابر خلافت سنیه‌لرینك دخی خللدن صیانتی امراهمنك بلا افاتهٔ وقت تحت تأمینه آلنمسی خصوصنه اراده وفرمان بیورلمسی بابنده .

٧ كانون اول ١٣٢٧

اتحاد وترقی قونغره‌سی مقرراتی

كچن سنه سلانیكده اجتماع ایدن « اتحاد وترقی » جمعیتی قونغره‌سنك مقرراتنی مبین مركز عمومی طرفندن‌نشر ایدیلن خلاصه‌یی بروجه زیر درج ایله‌یورز :

عثمانلی اتحاد وترقی جمعیتنك سنوی قونغره‌سی عزت نفس عثمانی و هردرلو حس انسانیت ومدنیته الك بیوك حقارت دیمك اولان ایتالیانك برتجاوز غیر مشروعندن متولد حرب ولوله‌سی وباروت قوقوسی ایله محاط اوله‌رق ایلولك اون یدنجی جمعه ایرتسی كونی مذاكراتنه‌عنایت باری‌یه مستنداً مباشرت ایلدی. وبالطبع ایلك وظیفه‌سی قلوب امتی داغدارایدن بوفضیحهٔ حقشكنانه‌یه قارشی اتخاذایده‌جكی طوروحركتی تعییندن عبارت اولدی . مجلس اعیان ومبعوثانه منسوب بعض ذوات و ولایات مرخصلریله مفتشلرندن

مرکب اولان قونغره هیچ برمعذرت قبول ایتمین بوتعرض وحشیانه سببیله وجدان ملتدن قوپوب فوران ایدن حس حدت وعصیانه ترجمان اولمش، افکار عمومیهٔ داخلیه وخارجیه‌یه خطاباً بیانامه‌لر نشر وحکومتله‌ده توحید مساعی‌یه قرار ویره‌رك حکومت حیثیت ملیه ایله متناسب تدابیر اتخاذنده بر دوام اولدقجه بوتون موجودیت وقوتیله اکا ظهیر اولمغی تنسیب ایله‌مشدر . اتحاد وترقی ، عثمانلیلغك روحندن طغیان ایدن هیجان حمیتدن فیض مظاهرت آله‌رق شان وناموس وطنك محافظه‌سی ایچون تشکیلات موجوده‌سنی وبوتون منابع مادیه ومعنویهٔ قوتنی وقف وهردرلو فداکارلقلر ایتمکی اعلان ایلر .

قونغره برطرفدن بوتون اعصاب ملتی تحریك ایدن بو ناکهظهور ضربهٔ خارجیه‌یه قارشی اخذ ایده‌جکی وضعیتی اعتدالنی اصلا بوزمقسزین تعیین ایله برابر دیکر طرفدن انتظام داخلینك تأمینی موفقیت خارجیه‌نك رهبری اولدیغنی اونوتمیه‌رق مملکتنه قارشی متعهد اولدیغی وظائف اجتماعیه وسیاسیه‌یی کمال متانتله ایفایه دوام ایله‌مشدر . حرب کبی برامر فوق‌العاده ، پروغرام ونظامنامهٔ داخلی کبی اوامر معتاده‌یه امالهٔ انظار ایتمکه مانع اوله‌مامشدر .

قونغره‌نك تدقیقاتی نقاط آتیه‌یه انحصار ایله‌مشدر :

١ — سنه‌لك راپورك قرائت واستماعی ،
٢ — سیاسی پروغرامنده اجراسی لازم کلن تعدیلات ،
٣ — جمعیتك نظامنامهٔ داخلیسنده یاپیله‌جق تعدیلات ،
٤ — بودجه حقنده تدقیقات .
٥ — کچن سنه نیسانده اتحادوترقی فرقه‌سی طرفندن قونغره‌نك نظر مذاکره وحکمنه وضع ایدیلن مواد عشره وتفرعاتی .

نقاط مهمه‌سی اوراق حوادث ایله نشر واعلان اولنان سنه‌لك راپور جمعیتك برسنه‌دن بری سیاسی ، اجتماعی ، خیری ، معارفپرورانه وظائف واجراآتی وآتیاً تعقیب ایده‌جکی خط حرکت حقنده تفصیلات لازمه‌یی جامع بولندیغندن بوبابده تفصیل مقاله حاجت یوقدر . سیاسی پروغرامده اجرا ایدیلن تعدیلات قریباً عمومك انظار دقتنه وضع اولنمق مقرر اولوب مواد عشره حقنده قرارنامه‌دن وسنه‌لك راپور مندرجاتندن دخی مستبان اوله‌جغی وجهله جمعیتك ذاتاً اولجه‌ده کمال اهمیتله نظر دقتنی جلب ایتمش اولان توازن قوی مسئله‌سی برنتیجهٔ سالمه‌یه ربط اولنمشدر. مجلس مبعوثانك فسخی ایچون مجلس اعیانك موافقتی استحصال ایتمك وکذلك برماده حقنده اختلاف وقوعنده ایکی دفعه وکلا تبدیلنه مجبوریت قانونیه کورلمك کبی قیودك رفعی حکومتی تقویه ایتمك وقوهٔ تشریعیه‌یی قوهٔ اجرائیه ایله متوازن قیلمق وتشوش قوایه محل براقمامق کبی مشروطیتك تقسیم وتوزین قوایه عائد الك مهم اساسلرینك نتیجهٔ ضروریه‌سی اولدیغندن جمعیتمز فرقهٔ سیاسیه‌سیله بوغایه‌یه وصول ایچون سعی وغیرت ایده‌جك وبونی سیاسی پروغرامنك اس‌الاساسی مثابه‌سنده طوته‌جقدر . مجلس مبعوثانه اهل ومقتدر ومتخصص ذواتك دها بیوك نسبتده دخولنی، وحدت عثمانیه‌نك برقات دها تقویه‌سنی وقواعد مشروطیتك تطبیقی امرنده برخطوهٔ ترقیپرورانه آتیلمسنی تأمین ضمننده جمعیت اوصاف مطلوبه‌یی حائز هرعثمانلینك ممالك عثمانیه‌نك هریرندن کندینی مبعوث انتخاب ایتدیرمکه صلاحیتی اولدیغی اساسنی قبول واتحاد عناصره وحقوق افراده وسائر مهم دساتیره عائد اولوب پروغرامده ذاتاً موجود اولان دیکر احکامی ایفا ایلمشدر . پروغرامك اداری واقتصادی وعمرانی ومعارفه متعلق قسملری دخی برقات اصلاح واکمال ایدلمش وخطوط اصلیه‌یه خلل عارض اولمامشدر . اداری پروغرامده قریه ومحله مختارلرینك صورت‌مناسبه‌ده توظیفی اسبابنك استکمالی وطریق انشاآتنده مکلفیت بدنیه اصولنك‌دخی قبولی کبی علاوات اجرا وتدریسات بحثنده قانون اساسیده

مصرح اولدیغی وجهله عثمانلی ملتنك تربیهٔ سیاسیه واهلیه‌لری سیاق واحده جریان ایلمك ایچون خصوصی مکاتب ایله جماعت مکتبلری اوزرنده حکومتدن نظارت وتفتیشی بولنمق وفقط هیچ برعنصرك اسان مادرزاد ایله اعتقادات وادیاننه تعرض ومداخله ایتمه‌مك قضیه‌سی ده عمده اتخاذ اولنمشدر. انا ثه مخصوص بالعموم مکاتبك دخی وسائط ممکنه دائره‌سنده اصلاح وتکثیرینه چالیشه‌جق وولایتلرك تدریسات ابتدائیه‌سنه قارشیلق اولمق اوزره ولایت بودجه‌لرینه خصوصی معارف وارداتی تخصیص ایتدیریله‌جکدر .

زراعت بانقه‌لری اقراضاتنك درجهٔ کفایه‌یه ابلاغی ایچون سرمایه‌سنك تزییدی ایله برابر، زراعت بانقه‌لرینه بومقصدی تأمین ایده‌جك برشکل اقتصادی ویرلمسی وتجارت قانوننك ، بالخاصه آنونیم شرکتلرینه عائد قسمنك تعدیلی و داخلیه نظارتنه مربوط بر صحیه مدیریت عمومیه‌سی تشکیلی ایله صحت عمومیه‌نك محافظه‌سی ، قسم اقتصادی وعمرانی‌یه متعلق پروغرامك باشلیجه تعدیلاتنی کوستر .

نظامنامهٔ داخلیده اجرا اولنان تعدیلاتك باشلیجه‌سی مرکز عمومی اعضاسنك یدیدن اون ایکی‌یه ابلاغی اولوب فی الحقیقه تشکیلات و وظائف جمعیتك تکثری ومعارف وامور اجتماعیه وسائره ایله کثرت اشتغال سببیله اعضای موجوده وظیفه‌لرینی بحقٍ ایفا امرنده امکانسزلق قارشوسنده بولندقلرندن وظائف مهمهٔ مذکوره‌نك حسن تمشیتی ومشاغلك اعضا آره‌سنده تقسیم وتوزیعی ایچون عدد اعضا بروجه بالا تزیید اولونمش واجرا ایدیلن انتخاب نتیجه‌سنده حاجی عادل ، ضیا ، صبری ، ناظم . مدحت ، ایوب صبری ، وناجی بکلر ابقاءً وطلعت ، احمد نسیمی ، حسین زاده علی ، علی فتحی ، خلیل بکلر مجدداً مرکز عمومی اعضالغنه انتخاب اولنمشلردر .

حاجی عادل بك جمعیتك کاتب عمومیلکی وظیفه‌سنده قالمشدر . بوندن ماعدا هرسنه‌کی عمومی قونغره‌یه مجلس ملیدن کله‌جك اعضانك دخی مقداری فرقه‌نك اونده بری درجه‌سنه ابلاغ اولنه‌رق بوصورتله جبهت تشریعیه ووظائف سیاسیه‌سنه متعلق مذاکراتنه بر اهمیت جدیده عطف اولونمشدر . ینه جمعیتك فرقهٔ سیاسیه ایله اولان ارتباط وتماسنی تزیید وآهنکنی برقات داها تشدید مقصدیله درت سنه‌ده برکره ودورهٔ انتخابیه‌نك ایلك سنهٔ اجتماعیه‌سندن صوکره بوتون اعضای فرقه‌نك اشتراکیله برقونغره وجوده کتیرلمسی تقرر ایتمشدرکه بونك دخی سیاست داخلیه‌مزك آهنك عمومیسنده تکامله طوغری آتیلمش مهم ومثمر برآدیم اولدیغی بیانه حاجت یوقدر. قونغره ، جمعیتك ملته وملتك جمعیته انقلابی غایهٔ امل اتخاذ ایتدیکندن اتحاد وترقی فرقه‌سنی قلوبلرجه محلف افراده حصر ایتمیه‌رك اتحاد وترقی فرقه‌سی نامزدلرینی انتخاب ایدن بتون افراد ملتی اتحاد وترقی اعضاسندن عد ایتمش واهالینك اعتماد وانتخابنی حائز اولان مجلس عمومی اعضالریله بلدی رئیسلرندن جمعیته منسوب بولنانلرینی لوا وولایت قونغره‌لرنده اعضای طبیعیه‌سی صره‌سنه قویمش وبو قونغره‌لرله برابر عمومی و بویوك قونغره‌لره اتحاد وترقی فرقه‌سنه منسوب غزته‌لرك مرخصلرینی اعضای طبیعیه صیره‌سنده قبول ایتمشدر .

جمعیتك بودجه‌سی انجمن مخصوصنده تدقیق وقونغره‌ده تصدیق اولونمش و مواد عشره حقنده‌کی مذاکرات دخی تسکین اذهانی موجب وممملکتك فائدهٔ عظیمه‌سنی مستلزم برقرار مصیبه ربط اولونمشدر . توازن قوایه متعلق تکلیف بالاده تفصیل ایدیلن شکل معدلی اکتساب ایتمش اولدیغی کبی مبعوثلرك امتیاز ومنافع آرقه‌سنده قوشمامه‌لری ومأموریت قبول ایتمه‌ملری حقنده‌کی مواد دخی نفس الامره موافق واساسی اعتباریله شایان قبول کوریله‌رك اسباب موجبه‌سی برقراره ربط اولونمش وشکل قانونیت اخذ ایتمسنه همت ایله‌مسی حقنده مجلس مبعوثانده‌کی فرقهٔ سیاسیه‌یه حواله ایدلمشدر . فرقه‌یه منسوب مبعوثانك آنجق فرقه‌نك تلثان اکثریت مرتبه‌سیله ناظرلقی قبول ایتملری حقنده‌کی تکلیف دور ودراز تعمیق اولونه‌رق قانون اساسینك صراحتنی تعقیب ایتمکده اولسنه کوره قانوناً غیروارد کورولدیکی کبی برفرقه مسلك سیاسیسی آنجق کزیده

منتخبلرینی مبعوثلغه ورأس كاره كتیرمك صورتیله تطبیقه امكان بولوب بوكا مانع اولمق یعنی فرقه‌نك مسئولیتنی درعهده ایدن كزیده ومعتمد اعضاسیله مقصد سیاسیسنی تطبیق ایله‌مسنه امكان براقامق حیات مشروطیتله غیر قابل تألیف كورولمش وبناءً علیه تكلیف واقعك قبولنه امكان بولونامامشدر .

مواد متباقیه‌یه كلنجه ، اونلرك بر قسمی ذاتاً حكومتجه نظر دقته آلنمش وحتی قانونلره كیرمش وبعضیلرینك قانونی مجلس مبعوثانه دردست ارسال ، دیكر بر قسمی‌ده مرعی ومعمول‌به بولنمش اولدیغندن بونلر حقنده مقررات جدیده اتخاذی حاصلی تحصیل قبیلندن عد اولنمش ومع مافیه تطبیقات قانونیه‌ده نقصان كورولدیكی تقدیرده فرقه اعضاسنك وظیفهٔ مراقبه‌لرینی حقیله ابقا ایتملری مواد مذكوره‌ده تعقیب ایدیلن آمال ومقاصدك حصولی ایچون كافی كورولمشدر .

مجلس مبعوثان حال حرب سببیله وقت معتادندن اول اجتماعه دعوت اولونوب قونغره‌ده بولونان اعیان ومبعوثان كرامك بر آن اول وظیفه‌لری باشنه عودت ایتمه‌لری لزومی روزنامه‌ده مندرج مسائل معلقه ومهمه‌نك آرزو اولونه‌جق درجه‌ده تعمیق وتحقیقنه امكان براقامش ایسه‌ده اون كونلك مدت قلیلهٔ اجتماع ظرفنده كیجه‌لی كوندوزلی طاقت بر اندازانه بر غیرت كوستریله‌رك محتاج حل وفصل اولان مسائلك كافه‌سنك بر وجه بالا عون حقله برر نتیجه‌یه ایصالنه موفقیت حاصل اولمشدر .

عثمانلی اتحاد وترقی قونغره‌سی دردنجی دفعه واقع اولان بو اجتماعنده دخی ساحهٔ ترقی وتكمله دوغرو بر آدیم دها آتمشدر . جمعیت یوماً فیوماً تزاید ایدن انتظام وفعالیتیله بو مقدس بیلدیكی خدمتی ایفا ایده‌جك وهر دراو مشكلاته قارشو غیرت وفعالیت وامید وجسارتی آرته‌جقدر . مشكلات واحتیاجاتك بویوكلكیله متناسب اولان بو غیرتمزده یكانه منبع قوتمز ، یكانه استنادكاهمز ملتك دشمنه باش اكمز اولان دماغ تفكری ، مصیبته قارشی فتور نه اولدیغنی بیلمه‌ین قلب آهنینیدر . بودماغ متفكر ، بوقلب آهنین بزه معین اولدقجه توفیق الهی رهبریمزدر . بو توفیقاته مظهر اولمق ایچون وطنك بوتون بی‌غرض ناموسكار وحمیتلی اولادلرینك عین لوای اتحاد آلتنده مجتمع اوله‌جقلرینه شبهه یوقدر . اتحادوترقی سیاست داخلیه‌سنده اولا مملكتی بلا تفریق جنس ومذهب عین آغوش شفقته آلمغه چالیشمش وهركسی عثمانلیلق كلمهٔ اتحادنده جمع ایتمكی الك مقدس وظیفه بیلمشدر . عثمانلی بایراغی قارشوسنده قلبی خلجان حمیتدن چیرپینان هربر عثمانلی اتحاد وترقی‌یه الك فداكار برخادمدر . بو بایراغك شان وعظمتنی ژنكدار ایده‌جك اطوار واخلاقه مالك اولانلره كلنجه بونلر بو بایراغك شرفنه تجاوز ایتمكله عین زمانده اتحادوترقی‌یه اعلان حرب ایتمش كیمسه‌لردر. بونلر بزدن دكلدر واولامازلر . اولاد وطنی متحد كوره‌رك وطنك ترقیسنی تأمین ایتمكی غایهٔ امل ایدینن اتحاد وترقی بومقصده خادم كافهٔ افراده وعناصره سینهٔ محبت وحمایتنی كشاده قیلمشدر . سوء تفهملرله اتحاد وترقیدن مغبر اولانلرك نهایت بركون حقی آكلایه‌رق اتحاد وترقینك اتحاد وآهنك افكار مقصدیله نه بیوك فداكارلقلر كوستردیكنی تقدیر ایده‌جكلردر . موجود سوء تفهملره رغماً اتحاد وترقی تعقیب ایلدیكی طریق ائتلافده دوام ایده‌جك ونهایت اساسی چوروك بی‌حد وحساب كفتكولرك تاریخ ملیمزده هیچ بر كیرلی ایزی بر قمه‌دن سیلنه‌جكنه قانع اولدیغی حالده مقصد مبجلنده دوام ایده‌جكدر . هرزمان محتاج اولدیغمز اتحاده ، اویكانه قوتمزه خاك پاك عثمانینك شوكچیردیكی دورهٔ الیم امتحانده هروقتدن زیاده محتاج اولدیغمزدن فرقه‌مزك طرابلس غرب مسئله‌سنده حیثیت ملیه‌مزی مخل هیچ برصورت تسویه‌یی قبول ایتمه‌مه‌سی وآنجق بو حیثیت مقدسه‌نك تمامیٔ محافظه‌سنی رهبر اجراآت اتخاذ ایدن برقابینه‌یه كلمه‌نك بوتون معناسیله مظاهرت ایلمسی اساسلری بالقبول بوتون عثمانلیلر نامنه اتحاد وجهاد پیمانلریله قونغره‌یه ختام ویرلمشدر.

مواد عشره

وسیاست اتحاد وترقی فرقه‌سندن برحزب کچن سنه بدایتلرنده استعداد افتراق کوسترمش
جاریه‌یه اعتراض ضمننده ۱۰ ماده تکلیف ایلمشدی، صوکره ایدیلن سعی وغیرت اوزرینه فرقه‌نك
حزب عتیق وجدیدی تألیف ایدلدیکی کبی اولبابده‌کی تکلیفات عشره‌ده قونغره‌یه کوندرلش
واوراجه برقراره ربط اولونمشدر : شویله‌که :

مجلس مبعوثانده بولنان اتحاد وترقی فرقه‌سنك بعض اعضاسی طرفندن تکلیف ایدیلوب قبولی قونغره
قرارینه تعلیق ایدیلن مواد عشره مطالعه وعریض وعمیق تدقیق اولنمشدر .

مواد مذکوره‌دن برنجیسی : (مبعوثلرك امتیاز وسائر منافع تعقیب ایتمه‌ملری) کیفیتیدر . فی‌الواقع
مجلس عمومینك هرایکی هیئتی اعضالغیله قابل تألیف اولمایان احوال حقوق اساسیه‌ده بر مبحث مخصوص
اولوب بزدن مقدم اصول مشروطیتی تطبیق ایتمش اولان اوروپا حکومات مشروطه‌سی قوانین اساسیه‌سندن
بعضلرنده آز وبعضلرنده چوق اولمق اوزره برطاقم تقییدات قبول ایدلمشدر .

مجلس عمومی اعضاسنك حائز اولدقلری نفوذی سوء استعمال ایده‌رك منافع عمومیهٔ دولته مغایر منافع
خصوصیه تأمین ایده‌بیلملری تحت امکانده بولندیغندن بوکبی احوالك منعی حقوق ومنافع حکومت واهالینك
قوهٔ تشریعیه اعضاسندن بحق بکله‌دیکی حس فدا کاری وحسبیت ایجاباتندندر . بناءً علیه قانون اساسینك
بونقصانی اکمال ایتمك جمله‌نك آرزو ایده‌جکی برکیفیت اولوب اساس اعتباریله شایان قبول کورلمش وانجق
تکلیف وجهله یالکز فرقه‌یه مخصوص اوله‌رق پروغرامه وضعی حصول مقصدی کافل اوله‌میه‌جغندن بو
ممنوعیتك فرقه‌یه داخل اولان واولمایان مبعوثان ایله هیئت اعیان اعضاسنه‌ده شامل اوله‌جق صورتده
قانون اساسی‌یه مادهٔ مخصوصه درجنك تأمینی وبو سنه‌دن اعتباراً اکتساب قانونیتنه بذل سعی ایدلمسی
تنسیب اولنمشدر .

ایکنجی ماده : (مبعوثلرك حکومت مأموریتی قبول ایتمه‌مسی) خصوصی اولوب مبعوثلرك برمأموریت
استحصالی املنده بولنملری مکلف اولدقلری وظیفهٔ مراقبه‌یی حقیله ایفا ایتملرینه مانع و مبعوثان آره‌سنده
حس استرقاب واحتراصی اویاندیره‌رق مأموریتی مبعوثیته ترجیح کبی بر شائبه‌یی داعی اولمق و بالنتیجه
مجلس مبعوثانك فعالیت وانتظامنه وحائز اولدیغی شرف وحیثیته خلل کتیرمك احتماللرینه بناءً مبعوثانك
مأموریت ارقه‌سنده دولاشملرینی منع ایچون مبعوثلقدن استعفالرندن صوکره بر مدت مرور ایتمدکجه
مأموریت درعهده ایده‌مه‌ملری حقوق اساسیه‌ده بر دستور اوله‌رق قبول ایدلمش و آنجق بو مدت
متفاوت اولوب بعضیلرنجه بر سنه ودیکر بعضیلرنجه آلتی آی اولمق اوزره تعیین اولنمش اولدیغندن بو
ایکنجی ماده اساس اعتباریله مناسب کوریله‌رك عموم مبعوثانه شامل اولمق اوزره قانون اساسی‌یه بر ماده
علاوه‌سی ومدتك مجلس مبعوثانك تقدیرینه براقلمسی تنسیب ایدلمشدر .

اوچنجی ماده : که [مبعوثلرك ناظر اوله‌بیلمسی حقنده فرقه‌جه رأی خفی ایله وعدد مرتبك ثلثان
اکثریتیله قبول اولنمق اصولی تقرر ایتدیکندن نظامنامهٔ داخلینك اولبابده‌کی مادهٔ مخصوصه‌سی تعدیل اولنه‌
جقدر] متننده‌در .

صدراعظمك درعهده ایتدیکی وظیفه‌نك ایجاباتندن اولان مسئولیت، ایستدیکی رفقاینی انتخاب ایده‌بیلمك
صلاحیتنی مقام صدارته بخش ایتمش ، قانون اساسیمز دخی بواساسی قبول ایلمشدر . بناءً علیه، صدر اعظم
قانون اساسینك ویردیکی صلاحیته استناد ایده‌رك فرقه‌سی خارجنده ناظر انتخابنه علی‌الاطلاق مقتدر
اولدیغی حالده بوماده‌نك روحنه وصورت تطبیقنه کوره حکومتك مابه‌الاستنادی اولان اکثریت فرقه‌سی
اعضاسندن هیچ برناظر انتخاب ایده‌مه‌مسی قانون اساسی‌یه منافی اولدیغی کبی ناظرلق مسئولیتنی درعهده ایده‌جك

اقتدار ونفوذ سیاسی‌یی حائز اولان برمبعوثك قوهٔ اجرائیه‌یه التحاق ایده‌مه‌مسی قابینه‌یی محتاج اولدیغی قوای استنادیه‌دن ومبعوثلری دائرهٔ اختصاصلری اولان مسلك سیاستده ترقی وتعالیدن محروم ایدر. بنا برین فرقه نظامنامه‌سنك اولبابده کی مادهٔ مخصوصه‌سنك تعدیلی طلبنی متضمن اشبو مواد عشره‌نك اوچنجی ماده‌سی طی اولنمشدر.

دردنجی ماده : (احکام قانونیه‌یه تمامیٔ رعایت ومسئولیت وکلایه دقت) در . بونلر مبعوثلرك الك اساسلی بر وظیفه‌سنی وفرقه‌نك روح سیاستنی تضمن ایدر . بعض مبعوثلر طرفندن بویله برماده‌نك تکلیفی مجلس مبعوثان اعضاسنك مراقبه وظیفه‌سنی بحقیله ایفا ایده‌مه‌ملرندن منبعث ایسه فرقه پروغرامنه بویله برماده‌نك درجی مبعوثلرك قانوناً وحمیةً ایفاسنه بورجلو اولدقلری وظائفك حسن جریانی تأمین ایده‌مز. چونکه ، قانون اساسینك مبعوثلره ذاتاً بخش ایتدیکی صلاحیت ووظائفی اکمالده کوستریلن تسامحی منع ایچون پروغرامه برماده وضعندن زیاده حسن ایفای وظائفی مبعوثلرك متانت وفضائل ذاتیه واخلاقیه‌لرندن بکلمك دها موافق اولور . شاید بوماده‌نك تکلیفندن مقصد وکلانك وظائف اداریه‌لرندن منبعث مسئولیتی تأمین ایسه بوده اول امرده بالعموم وکلا ومأمورینك مسئولیتنی تعیین ایچون برقانون مخصوص تنظیمنه متوقف بولندیغندن بوبابده حکومتدن برقانون لایحه‌سی طلب ایدیله‌رك سرعت ممکنه ایله اکتساب قانونیت ایتدیرلسی مناسب کورلمشدر .

بشنجی ماده : (کما کان اتحاد عناصره چالیشمق ، تجارت ، زراعت ، صنایع و معارفك ترقیسنه درجهٔ احتیاجنه کوره غیرت ایتمکدر) . اتحاد عناصری جمعیت اساساً هدف آمال اتخاذ ایتمش وحیات سیاسیه‌سنك مبدأندن بری بو یولده صرف مساعیدن خالی قالمامش وذاتاً جمعیتك سیاسی پروغرامنده مندرج موادندن وممکتك منافعی ایجاباتندن بولنمش اولمغله بوبابده یکیدن برماده قبولی حاصلی تحصیل دیمك اوله‌جغندن بوخصوصده تزیید مساعی وفعالیت ایدلمسی مطالعه قلنمشدر .

آلتنجی ماده : (اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك محافظه‌سیله برابر غربك ترقیات وتکملات مدنیه‌سنك مملکتده انکشافنه خدمت ایتمك) کیفیتیدر . اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك محافظه‌سی جمعیتك مقاصد علویه‌سی جمله‌سندندر . جمعیت تشکیلات سیاسیه واجتماعیه‌مزك اساسی اولان دین مبین اسلامك افراده تلقین ایتدیکی فضائل اخلاقیه‌نك ، قوای مقدسهٔ ملیه‌نك الك مهمی اولدیغنی تقدیر ایتمش وآداب عمومیهٔ ملیه واسلامیه‌نك تطرق خللدن محفوظیتنی نخبهٔ امال اتخاذ ایلمشدر . بناءً علیه بر طرفدن آداب عمومیه وفضائل اخلاقیهٔ ملیه واسلامیه‌نك محافظه‌سنی اسبابنی تهیه وتأمین ایتمك ودیکر طرفدن مملکتمزك غربك ترقیات مادیه‌سندن استفاده واکتساب معموریت ورفاهیت ایتمسنه چالیشمق اهم وظائفدن اولوب حسیات دینیه‌جه رعایتکار اولمایانلر حقنده‌کچن سنه جزا قانوننه وضع ایدیلن احکام شدیده فرقه‌نك اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك معززیتنی نه‌قدر اساسلی برمسلك اولمق اوزره تلقی ایتدیکنه الك ایی برهاندر . مرکز عمومینك قونغره‌ده قرائت وبرقسمی نشر اولنان راپورنده بیان ایدلدیکی وجهله بالاده تفصیلاً درمیان ایدیلن غایه‌یه وصول ایچون اتخاذ ایدلمش اولان تدابیر مؤثره وسیاسی پروغرامه ادخالی تکلیف اولنه‌جق لوائح قانونیه تأمین مقصده کافی کورلمشدر .

یدنجی ماده : (قانون اساسی دائره‌سنده عنعنات عثمانیهٔ تاریخیه‌یی ادامه ومحافظه ایتمك) در. اخلافك حرمتله تلقی ایتدیکی مأثر اسلاف دیمك اولان عنعنات مقبولهٔ تاریخیه‌نك محافظه‌سی آلتنجی ماده‌ده ذکر اولنان وآداب عمومیهٔ دعادات مستحسنهٔ ملیه‌یه رعایت قبیلندن برامر طبیعی وضروری اولمقله برابر هنوز بردورهٔ انقلابیه‌ده بولنان اتحاد وترقی جمعیتنك حیات اجتماعیهٔ ملته حاکم قوانین ثابته‌یه وبو قوانینك ایجاباتنه حرمت وصداقتله اجتماعیاتده تکامل تدریجی اساسنی تعقیبی اس سیاست اتخاذ ایلمشدر. قانون اساسی دائره‌سنده عنعنات عثمانیهٔ تاریخیه قیدینه کلنجه ، قانون اساسینك محافظه‌سی جمعیتك وبالجمله عثمانلیلرك مایه‌الحیاتی

اولدیغی جهتله تضمن ایتدیکی بالجمله احکامك واو دائره‌ده کی عنعناتك کمال صداقتله محافظه وادامه‌سی برامر طبیعیدر .

سکزنجی ماده : مأمورینك تعیین وعزلنه انتظام قانونی ویرمك) در . خدمات عمومیهٔ حکومتك حسن جریانی تأمین ایچون ، مأمورینك ارباب رویت واقتدار میانندن انتخابی نصل لازمسه بو صورتله منتخب مأمورینك موفقیتلری ومأموریتلرینی بلاتردد وکمال صلاحیتله ایفا ایتملری ایچون‌ده حقوقلرینی محفوظ واستقباللرینی امین کورملری اویله‌جه لازم وضروریدر . شو حالده مأمورینك وظائفی قطعیاً تعیین وبو وظائف مقابلنده مسئولیت اساسلرینك وضع ایدیله‌رك حسن ایفای وظائفك ترفیع ومکافات وعکس حالك عزل ومجازاته سببیت ویرمسی حکمت اداره مقتضیات طبیعیه‌سندندر . ملاحظات مذکوره‌یه بناءً مأمورینك تعیین وعزلنه برانتظام قانونی ویرلمسی متضمن اولان اشبو ماده‌نك اهمیتی درکار اولوب مجلس مبعوثان ادارهٔ ولایات انجمنی‌ده بو جهتی تقدیر ومأمورینك ترفیع وترقی وعزل وتبدیللرینك براصول سالمه ربطنی حکومتدن طلب ایله‌مش اولمسنه نظراً بو بابده‌کی لایحه‌نك برآن اول کسب قانونیت ایتمه‌سی اسبابنك استکمالی دوشونولمشدر .

طقوزنجی ماده : (حقوق مقدسهٔ خلافت وسلطنته متدائر قانون اساسینك بعض موادینك قوای ثلثه اساسنده‌کی موازنتی تأیید ایده‌جك صورتده تعدیلی) تکلیفیدر . برملتده موجود اولان قوتلر قوهٔ تشریعیه ، قوهٔ اجرائیه ، قوهٔ عدلیه اولمق اوزره اوچ قسمه آیرلمشدر . اشبو قوای ثلثه آره‌سنده موازنتك لزومنی انکار ایده‌جك برفرد اولمیه‌جغی کبی ذات حضرت پادشاهینك دخی اوقوی آره‌سنده موازنتی تأمین ایده‌بیله‌جك حقوق وصلاحیتی حائز اولمسی مقتضیدر . بناءً علیه ، قانون اساسینك تعدیلی اثناسنده قوای ثلثه‌نك موازنتنی اخلال ایده‌جك بعض مواد قبول ایدلمسی ذاتاً مرکز عمومینك نظر دقتنه چارپمش وجمعیت سیاسی پروغرامنك بو اساسلری تأمین ایده‌جك صورتده تنظیمی مقرر بولنمشدر .

اوننجی ماده : (مقاصد خفیهٔ مخصوصه‌یه بناءً تشکل ایدن جمعیتلرك حرکات وآمالنه ممانعت) در . مقاصد خفیهٔ مخصوصه تعقیب ایدن جمعیتلر ایکی قسم اوله‌بیلوب بونلرك بریسی سیاسی ، دیکری اجتماعیدر . سیاسی اولانلر دولتك منافعنه مخالف برطاقم مقاصد تعقیب ایده‌جکلری کبی اجتماعی اولانلری دخی آداب واخلاق عمومیهٔ ملیه ودینیه‌یی هدف تجاوز اتخاذ ایده‌بیلیرلر . بومثللو جمعیاتك منعی جمعیتلر قانونیله قانون جزا ونظامات ضابطه ایجاباتندن اولوب بونلر حقنده متبصرانه حرکتله مقتضیات قانونیه‌نك تمامیٔ ایفاسی حکومتك وظیفه‌سیدر . وحکومته بو وظیفه‌یی حسن ایفا ایتدیرمك مجلس مبعوثانك حق مراقبه‌سی دائرهٔ شمولنده‌در .

آداب اسلامیه وملیه ومنافع عمومیه ووطنیه‌یه منافی مضر جریانلرك برشکل اجتماعیده ازاله‌سنه کلنجه : مرکز عمومی راپورنده‌ده اشارت ایدلدیکی وجهله جمعیتك سیاسی واجتماعی پروغراملرینی کندیسنه مسلك سیاسی واجتماعی اتخاذ ایدنلرك خفی وجلی بشقه برجمعیته انتساب ایده‌مه‌ملری ضرورتیله برابر بو خصوصده مواد نظامیه تدوین ومقصد جمعیت مجاهدات وارشادات مشروعه ایله نشر وتعمیم ایدلمکده‌در .

مقررات واقعه صورت مخصوصه‌ده تشکیل ایدیلان برانجمنك بالاطراف اجرا ایلدیکی تدقیقات اوزرینه قونغره هیئت عمومیه‌سنجه ماده‌ماده تذکر وتدقیق اولندقدن صوکره اتخاذ ایدلمش وفرقه‌جه موجب تفرقه هیچ برحال قالمادیغنه متفقاً ومتحداً قرار ویرلمشدر .

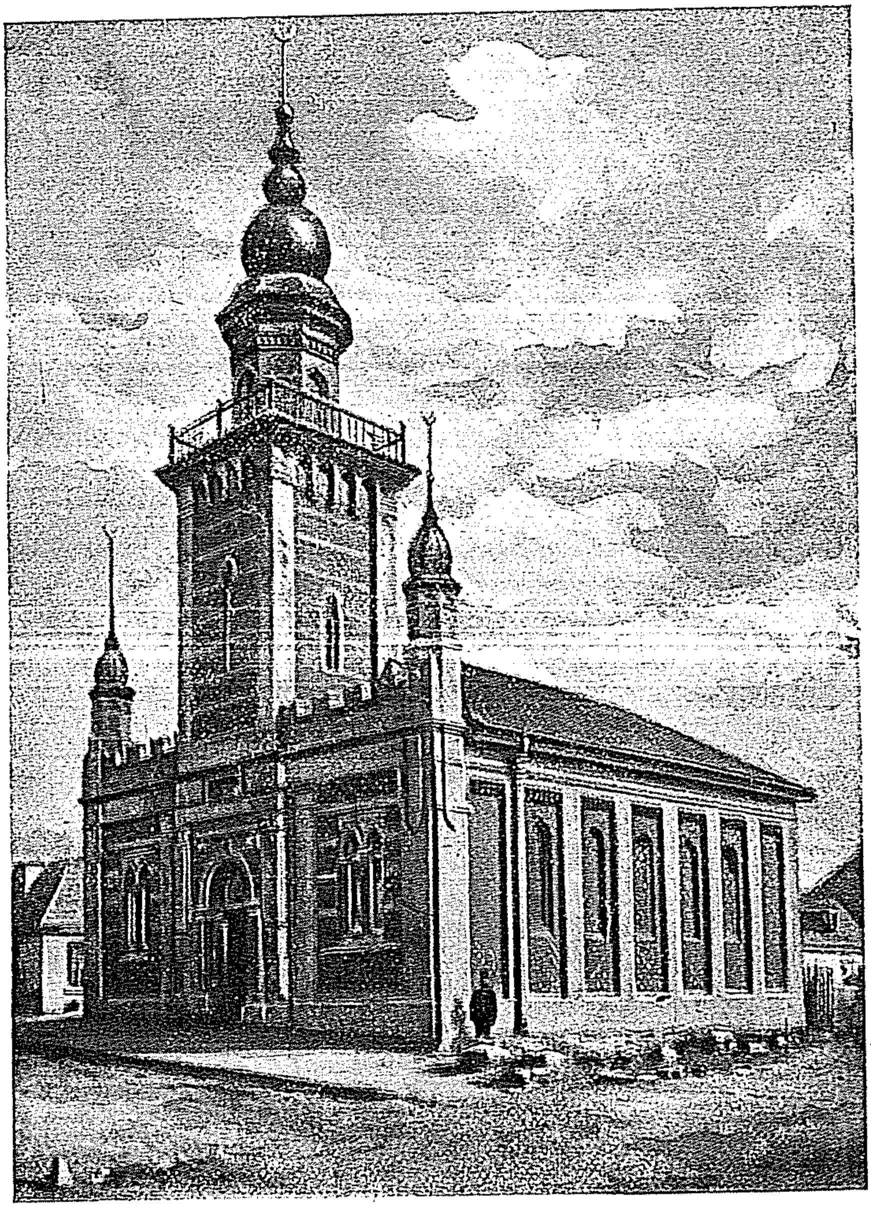

۱۹۰۵ سنه‌سنده آفریقای جنوبیده امید بورننده پورت الیزابت شهرنده انشا اولنان جامع شریف

عثمانلی دائنلر وكیلی ـ نظامنامه

دیون عمومیه مجلس ادارەسنده عثمانلی تحویلات حامللری وكیلنك كیفیت تعیيننه متعلق (لایحۀ نظامیه) صورتیدر :

برنجی ماده : ٢٨ محرم سنه ١٢٩٩ تاریخلی قرارنامەنك اون بشنجی مادەسنه توفیقاً دیون عمومیه مجلس ادارەسنده عثمانلی تحویلات حامللری وكیلنك تعیینی شرائط آتیەیه توفیقاً اجرا اولنور .

ایكنجی ماده : شهر امینی مالیه ناظرینه اعطای معلومات ایدرك تحویلات حامللرینی درسعادتده اجتماعه دعوت ایدر . بو دعوت یوم اجتماعدن لااقل ایكی آی اول درسعادتده غزتەلرله ، ولایتلرده مركزدن تلغرافله وقوع بولەجق اشعارات اوزرینه محلی غزتەلری ووسائط سائره ایله اعلان صورتیله اجرا اولنور .

اوچنجی ماده : ایكی یوز اللی عثمانلی آلتونی قیمت اعتباریەسنده دیون موحدۀ عثمانیه اسهامنی ویا یكرمی بش عدد روم ایلی تحویلاتنی ویا هر ایكیسنك مجموعی لااقل ایكی یوز اللی عثمانلی آلتونلق سرمایۀ اعتباریەیی حاوی اشبو اسهام وتحویلاتی حامل اولانلر مجلس مذكوره داخل اولمق حقنی حائزدرلر .

دردنجی ماده : تحویلات اصحابی مجلس عمومیەیه قبول اولنمق ایچون : اولا تابعیت عثمانیەیی حائز بولندقلرینی ، ثانیاً حامل اولدقلری اسهام وتحویلاتی درسعادتده مالیه نظارتی وزنەسنه ویا بانق عثمانییه ویا شعبەلرندن برینه وولایات ولوا وقضالرده مال صندوقلرینه ویا زراعت بانقەسی وبانق عثمانی شعبەلرینه تسلیم ایتدكلرینی مجلس عمومینك اجتماعی ایچون تعیین واعلان اولنان تاریخدن برآی اول بروثیقه ابرازیله شهرامینی نزدنده اثبات اتمكه مجبوردرلر .

بشنجی ماده : بعد مسافەدن ناشی معین اولان مدت ظرفنده طشرەدن وارد اولەمیان وثائقدن تابعیت مسئلەسی ولایات ایله الویه وقضالر جانبندن وودیعەلره عائد جهت دخی تودیع اولنان صندوق وشعبەلر طرفندن تلغرافنامەلر ایله بیلدیریلەجك واشبو تلغرافنامەلر وثائق مذكوره یرینه قائم اولەجقدر .

آلتنجی ماده : اصحاب تحویلاتدن هر بری مجلسده كندی طرفندن بر وكیل بولندیرەبیلیر . بو وكیل مجلسده بولنمق حقنی حائز بولنان اصحاب تحویلات میانندن انتخاب اولنور واشبو صلاحیت تلغرافله اعطا اولنەبیلیر .

یدنجی ماده : دیون موحده اسهامنی ویا روم ایلی تیموریولی تحویلاتنی حامل بولنان عثمانلی شركتلرینه اصول ونظامی دائرەسنده حائز صلاحیت بولنان تبعۀ عثمانیەدن بری وكالت ایدەبیلەجكلردر . عثمانلی شركتلری مأمورین ومستخدمینی منافعی ایچون تأسیس اولنمش اولان تقاعد وتصرف صندوقلریله دیكر مؤسسات احتیاطیەیه بو مأمورین ومستخدمین میانندن وتبعۀ عثمانیەدن بری طرفندن وكالت اولنور .

سكزنجی ماده : اعضای مجلسدن هر بری گرك حامل وصاحب صفتیله وگركسه وكیل صفتیله دیون موحده رأس‌المال اعتباریسندن هر ایكی یوز اللی عثمانلی آلتوننه و یا روم ایلی تیمور یولی تحویلاتندن هر یكرمی بش عددینه ویا بونلرك دیون موحده روم ایلی تیمور یولی تحویلاتی اولەرق معادلی بولنان هر بر مقدار اصغرییه مقابل بررأیی حائز بولنەجق و گرك بالاصاله و گرك بالوكاله یكرمی رأیدن فضله رأی ویرەمیەجكدر .

طقوزنجی ماده : وكیل انتخابی خصوصنده گرك اصالةً گرك وكالةً گرك توكیلاً هیچ بر حالده رأیی اولمامق اوزره مجلس عمومیه شهر امینی ریاست ایدر . مجلسده بولنانلردن الك زیاده تحویلاتك مالك اولان ایكی كشی قرعه كشیدەسی وظیفەسنی ایفا ایدرلر . بو صورتله تشكل ایدن هیئت اعضای موجوده میانندن بر كاتب انتخاب ایدر . مجلسده حاضر بولنمق حقنی حائز بولنان بالجمله اصحاب تحویلاتك اسملریله

محل اقاملرینی وحامل بولندقلری اسهام وتحویلاتك مقدارینی مبین برجدول طوتیلەحق واعضای موجودەدن هر بری طرفندن امضا ورئیس مجلس طرفندن تصدیق اولنەجق اولان اشبو جدول اجتماعك ضبطنامەسنه ربط ایدیلەجكدر .

اونجی ماده : وكیلك امر انتخابی رأی خفی اصولیله واكثریت مطلقۀ آرا ایلهاجرا اولنور. تساوی آرا وقوعنده ایكنجی بررأیه مراجعت اولنەرق بالنسبه اكثریتی احراز ایدن نامزد اعضای موجودەنك لااقل ثلث آراسنی قزانورایسه منتخب عد ایدیلیر ، عكس تقدیرده اوچنجی دفعه اولەرق رأی خفی اصولیله آرایه مراجعت اولنەجق وبالنسبه اكثریتی احراز ایدەجك اولان نامزد انتخاب اولنەجقدر .

بوصورتله انتخاب اولنان وكیل تابعیت عثمانیەیی حائز وتركجه اوقویوب یازمغه مقتدر اولمق شرطدر .

اون برنجی ماده : اجتماعك ضبطنامەسی طقوزنجی مادەده محرر اولان هیئت طرفندن تنظیم وامضا اولنور . رئیس ضبطنامەنك كندی طرفندن تصدیق اولنان بر صورتنی مالیه ناظریله دیون عمومیه مجلس ادارەسنه ارسال ایلر .

اون ایكنجی ماده : اشبو نظامنامەنك اجراسنه مالیه ناظری مأموردر .

۲۲ رمضان ۳۲۸ و ۱۵ ایلول سنه ۳۲٦

حریت وائتلاف فرقەسنك پروغرامی

[تاریخ اعلانی : تشرین ثانی ۱۳۲۷]

مقصد تشكل

ماده ۱ — حریت وائتلاف (Entente libérale) فرقەسنك اساس ومقصد تشكلی هردرلو وسائط قانونیه ایله ممالك عثمانیەده مشروطیت حقیقیەنك تأمین جریاننه ، عناصر مختلفۀ عثمانیه آرەسنده ـ هرعنصرك حیات اجتماعیه وفعالیت طبیعیەسی محفوظ قالمق اوزره ـ حقیقی بر وحدت سیاسیه تأسیسنه ووطن عثمانینك دوچار اولدیغی مهالكك وعواملنك ازالەسیله عثمانلی سلطنتنك تأمین آتیسنه چالیشلمقدر .

مواد اساسیه

ماده ۲ — مجلس مبعوثان هیئت اجرائیەسنك ویاخود نظاردن برینك اجراآت ونتایجی حقندەسؤال واستیضاح وتحقیقات تشریعیه (آنكەت پارلامانتەر) حقنی برصورت غیر محدودەده حائزدر . سؤال موجب قناعت اولمازسه استیضاحه تبدیل اولنه بیلیر . كرك بوصورتله وكرك رأساً استیضاح اوزرینه ناظرك ویرەجكی ایضاحات مجلسجه كافی كورولمز واوناظره، یاخود هیئت وكلایه بیان اعتماد اولنمزسه ناظر ، یاخود هیئت ساقط اولور . سؤال واستیضاح اجراسی ایچون اكثریت قرارینه حاجت یوقدر . انجق ناظرلر لزوم كوریرسه سؤال واستیضاحه ویریلەجك جوابك تأخیرینی مجلسدن طلب ایتمك حقنی حائزدرلر. برماده حقنده تحقیقات تشریعیه اجراسی عدد مرتبك لا اقل خمسی طرفندن طلب وقوعنه وابستەدر. مبعوثان هر بری اسرار سیاسیه وعسكریەدن ماعدا دوائر رسمیەدن آرزو ایلدیكی اوراقی كورمك ومعلوماتی كاملاً استحصال ایتمك حقوقنی حائزدر . قانون اساسینك (۳۸) نجی مادەسی بوصورتله تعدیل ایدیلەجكدر .

ماده ۳ — مجلس مبعوثانك حق مراقبەسنی ایفا ووكلایه اعتماد ویا عدم اعتماد اعطاسی خصوصلرنده مادۀ آنفەده كوستردیكی وجهله مجلسك رأی وقراری بلاقید وشرط جاریدر . آنجق وظیفۀ تشریعیەسنك ایفاسنده مجلسله هیئت حكومت آرەسنده اختلاف نظر حاصل اولور وطرفین اصرار ایدر ایسه قانون

اساسینك اوتوز بشنجی مادهٔ معدلهسی تطبیق اولنهجقدر . مادهٔ مذکوره بوصورتله تصریح و ۷۳ نجی ماده اکا کوره تصحیح ایدیلهجکدر .

ماده ٤ - مجلس مبعوثان انتخاباتنك طوغریدن طوغری‌یه رأی عام و اکثریت مطلقه ایله اجراسی ودوائر انتخابیه ایچون تشکیلات مخصوصه وجوده کتیرلمسی فرقه‌نك فکر اساسیسی جمله‌سندن ایسه‌ده مملکتده تجربه و تربیهٔ اساسیه‌نك بوکا مساعد اوله‌جغی زمانه قدر ایکی درجه‌ده انتخاب اصولی ابقا ایدیله‌جك ویکرمی یاشنی اکمال ایتمش اولانلر حق انتخابی حائز اولوب منتخب اول وثانیلر ومبعوثلر ایچون مکافیت مالیه آرانلمیه‌جقدر . انتخاب منتخبلر ایچون عین زمانده هم حق ، هم بر وظیفهٔ وطنیه‌در. بناءً علیه هر منتخبك بو وظیفه‌یی ایفا ایتمسی ضروری ومجبوریدر . انتخاباتك سربستیسی و آی خفینك هر درلو مداخله‌دن مصونیتی تأمین ایدیله‌جکدر . مأمورین دولت مأموراً بولندقلری ولایت داخلنده وعساکر شاهانه وژاندارمه ارکان وامرا وضابطان وافرادی هیچ بر محلده حق انتخابی حائز اوله‌ماز . انتخاب مبعوثان قانونی بواساسلره کوره تنظیم اولنه‌جقدر.

ماده ٥ — اعیان اعضاسنك لااقل نصفنك منتخب اولمسی فرقه‌جه ملتزم ایسه‌ده انتخابه اساس اولان مؤسسات مدنیه هنوز مملکتمزده وجوده کلمامش اولدیغی جهتله بواساسانك حصولنه قدر اعیانك کما کان طرف پادشاهیدن انتخاب ایدلمسی قبول ایدلمشدر . انجق مجلس اعیانه داخل اولمق ایچون لا اقل اون سنه وکلالق ، بیوك ایلچیلك ، والیلك واردو قوماندانلغی وقاضیعسکرلك وفریقلك وظائفنی حسن ایفا ایدنلر میاننده امور دولتده خدمات ممدوحه‌سی مسبوق ومتعارف و اوچ دفعه مبعوثلغه انتخاب ایدلمش بولنانلر آره‌سنده افعال وآثاری عمومك وثوق واعتمادینه مظهر ذواتدن بولنمق ویاخود پطریقلك و حاخام باشیلق مأموریتنی ایفا ایلمش معزولیندن اولمق وقرق یاشندن آشاغی بولنمامق لازمدر . اعیان اعضالغنه بو صورتله انتخاب اولنان ذاتك اعیانلق صفتنی اکتساب ایلمسی اوصاف مذکوره‌یی حائز اولوب اولمدیغی هیئت عمومیهٔ اعیانجه بعدالتدقیق انتخاب واقعك اکثریت مطلقه ایله تصدیقنه منوطدر . بناءً علیه قانون اساسینك آلتمش برنجی وآلتمش ایکنجی ماده‌لری بواساسه کوره تعدیل اولنه‌جقدر .

ماده ٦ = مجلس اعیانك هیئت وکلایه قارشی حق سؤالی واردر . سؤال واقعك جوابی مجلسجه قناعتبخش اولمازسه اعیان ریاستندن مبعوثان ریاستنه بر تذکره یازیله‌رق مجلس مبعوثانك نظر دقتی جلب اولنور . یازیلان تذکره مجلس‌مبعوثانجه اوچ کون ظرفنده بهمه‌حال قرائت ومذاکره ایدیله‌رك قرار ویریلیر. قانون اساسی‌یه بونی مؤید برماده علاوه ایدیله‌جکدر .

ماده ۷ — مجلس اعیان لوایح قانونیه‌یی قبول وتصدیق ایلدیکی کبی امور مالیه‌یه تعلق ایتمین قوانینی اسباب موجبه سردیله کاملاً رد ویاتعدیل ایده‌رك مجلس مبعوثانه اعاده ایده بیلیر. اعیان ومبعوثان هیئتلری آره‌سنده وضع قانوندن طولایی اختلاف ظهور ایدرسه تألیف افکاره چالیشمق هیئت وکلانك وظیفه‌سیدر . بوتألیف ممکن اوله‌مدیغی حالده هیئت وکلا مجلسلردن برینك رأیی ترجیح ایتمکه مجبوردر . مجلس اعیانك رأیی ترجیح ایدرسه اوحالده وکلا ایله مجلس مبعوثان آره‌سنده اختلاف نظر حاصل اولمش دیمك اوله‌جغی جهتله اوچنجی ماده‌ده بیان اولنان صورته کوره تطبیق معامله ایدیلیر . مجلس مبعوثانك رأینه اشتراك ایلدیکی حالده مادهٔ مختلف فیها کله‌جك دورهٔ انتخابیه‌یه قدر تأخیر ایدیلیر . انتخابات جدیده ایله تشکل ایده‌جك مجلس مبعوثانده اولکی مجلسك رأینده اصرار ایدرسه آرتق اوصورت مجلس اعیان ایچون مجبوری‌القبولدر. قانون اساسی‌یه بواصله کوره برماده علاوه ایدیله‌جکدر .

ماده ۸ — بودجه‌نك قبول وتصدیقی اول باول مجلس‌مبعوثانه عائددر . مجلس اعیان وکلانك موافقتیله تقلیل مصارف حقنده اتخاذ قرار ایده‌بیلیرسه‌ده مصارفی تزیید ایده‌مز .

ماده ٩ — ذات حضرت پادشاهی هیئت اجرائیه‌یه امر اداره‌ده مأمورینك عزل ونصبنه والحاصل اجرا وظیفه‌سنه اوله‌رق اتخاذ وعرض ایدیلن مقررات ومعروضات اوزرینه طلب ایضاحات ومعروضات وارده‌یی رد ویا قبول ایتمك حقنی حائزدر. قانون اساسینك معدل ٢٨ و ٢٩ نجی ماده‌لری بو اساسه کوره تعدیل ایدیله‌جکدر.

ماده ١٠ — بعدما قانون اساسینك بر ویا برقاچ ماده‌سنك ایجاب حال ووقته کوره تعدیلنه لزوم کوریله‌رك بو بابده هیئت وکلا جانبندن ویا اعیان ومبعوثاندن برذات طرفندن تکلیف وقوع بولدیغی حالده تکلیف ایدن اعیاندن ایسه لزوم تعدیل هیئت اعیانجه بعد التصدیق مجلس مبعوثانه کوندریلیر. هیئت وکلا طرفندن ویا مبعوثاندن بری جانبندن تکلیف وقوعی حالنده طوغریدن طوغری‌یه مجلس مبعوثانده موقع تذکره قونیلیره تعدیل تکلیفی بوصورتله مجلس مبعوثانجه بالمذاکره عدد مرتبك ثلثان اکثریتیله لزوم تعدیله قرار ویریلیرسه تعدیلات اومجلسك ختام دورهٔ انتخابیه‌سنه قدر اجرا ایدیلمز. انتخابات جدیده‌یی متعاقب اجتماع ایده‌جك مجلس مبعوثان اعیانله برلکده مجلس عمومئ ملی حالنده اجتماع ایده‌رك تعدیلاتی بالمذاکره اتخاذ ایده‌جکی قراری تصدیق شاهانه‌یه عرض ایلر. مدت انتخابیه‌نك ختامنی بکله‌مکه وقت وحال مساعد اولمیه‌جق درجه‌ده مستعجل ایسه قانون اساسینك تعدیلنه اولا مجلس مبعوثان وبعده مجلس اعیان طرفندن عدد مرتبك ثلثان اکثریتیله قرار ویریلیرسه مجلس مبعوثان منفسخ اولور ونهایت اوچ آی ظرفنده یکیدن انتخاب اجرا اولنه‌رق متعاقباً مجلس اعیان ایله بالاجتماع تعدیلی حقنده اتخاذ قرار ایدر. قانون اساسینك ١١٦ نجی ماده‌سی بوصورتله تعدیل ایله‌جکدر.

ماده ١١ — قانون اساسینك بالاده بیان اولنان صورتلره افراغنه لزوم کوریلان مواددن ماعدا کافهٔ احکامی فرقه‌نك پروغرامنده متخذدر.

ماده ١٢ — وکلانك مسئولیت سیاسیه وجزائیه ومالیه‌سنك درجاتی وصور تطبیقیه‌سنی کوستره‌جك قانون مخصوص عاجلاً تنظیم اولنه‌جقدر.

ماده ١٣ — حکومتك ادارهٔ عرفیه‌یی اعلان ایده‌بیلمسی حقی تقیید وادارهٔ عرفیه مدتی تحدید ایدیله‌جکدر. بو اساسه کوره عاجلا برادارهٔ عرفیه قانونی تنظیم ایدیله‌جکدر.

بنیان دولت

ماده ١٤ — دولت عثمانیه‌نك دینی دین اسلامدر. بو اساس قدیمی محافظه ایله برابر ذاتاً شریعت محمدیه ایله مؤید وسلطنت سنیه‌جه‌ده اوته‌دنبری متخذ اولدیغی اوزره دولتجه رسماً طانمش اولان مذاهبه منسوب جماعات غیر مسلمه‌نك سربستئ آیینلری وبالجمله حقوق دینیه‌لریله امتیازات مذهبیه‌لری کماکان محفوظ طوتیله‌جقدر.

ماده ١٥ — عصرك مزاجی ومدنیت حاضره ایله اهالئ مملکتك الجا واحتیاجی یکدیکریله تألیف اولنه‌رق، بنیهٔ دولتده برقاچ عصردنبری عارض اولان وهن وانحطاطك ازاله‌سی وترقیات مدنیه‌نك ممالك عثمانیه‌یه تسهیل دخولی اسبابی استحضار ایدیله‌جکدر.

ماده ١٦ — فرقه‌مزجه اتحاد عناصر غایه‌سی آنجق عناصر واقوام مختلفه‌نك منفعت حقیقیه‌لرینك یکدیکریله ووحدت عثمانیه ایله تألیفنده آرانیله‌جقدر.

ماده ١٧ — ملت عثمانیه‌یی تشکیل ایدن عناصر وادیان مختلفه اصحابندن هربرینك وحدت عثمانیه‌یی خللدار ایتمه‌مك شرطیله دینی، ادبی، علمی واقتصادی مساعئ مشترکه ومنفرده صرف ایتملری وبو مقصدله کندی مذهب ویا قومیتلرینه خاص هردرلو مؤسسات علمیه واقتصادیه تشکیل ایلملری سربستدر. هرقوم منسوب اولدیغی دینك منافعنه واقوام وادیان سائره‌نك حقوق متساویه‌سنه تعرض ایتمه‌مك شرطیله بلا مانع

خدمت ایده‌بیلیر . حکومت عثمانیه‌نك بودرلو تشبثاته‌قارشی اتخاذ ایده‌جکی خط حرکت هیچ برقوم‌وعنصرك دیکرینك حقوقنه تجاوز ایتمه‌سنه وبالخاصه وحدت‌عثمانیه مقصد اقصاسنی اخلال ایده‌جك حرکاتده بولنمامسنه دقت ایتمکله برابر عناصر واقوام مختلفه‌نك کافه‌سنه بلاتفریق واستثنا معاونت ممکنهٔ قانونیه‌یی سیاناً ایفادن عبارتدر .

ماده ١٨ — اقوام عثمانیه‌دن برینك هیئت عمومیه‌سی ویاخود هرهانکی عنصر ودینه منسوب اولورسه اولسون علی‌الاطلاق افراد ویا جمعیات طرفندن وحدت سیاسیهٔ عثمانیه‌یی اخلاله مستعد هردرلو تشبث وقوعی وطن عثمانی‌یه‌قارشی درجه درجه خیانت وجنایتدر . حریت وجدان وحرت قومیه‌یی یالکز بونقطه تحدید ایدر وبوده برقانون مخصوصله صریحاً تعیین ایدیله‌جکدر .

معارف عمومیه

ماده ١٩ — تحصیل ابتدائی مجبوری ومجانیدر . ناحیه مرکزیله نفوسی ایکی بیك ودها زیاده اولان قریه‌لرده وشهور وقصباتك ایکی‌بیك نفوسی حاوی هرقسمنده ارکك وقز چوجقلری ایچون مکاتب ابتدائیه وقرای سائره‌ده وپك کوچك کویلرك مناسبت موقعیه‌سنه کوره برقاچی برلشدیریله‌رك اك مناسبنده کوی مکتبلری تأسیس اولنه‌جق ویکدیکرندن غایت اوزاق وطاغنیق خانه‌لردن متشکل کویلرده مکتبدن استفاده ایده‌بیلمك اوزره مکتبك یانـه طلبه مسکنی انشا وتأسیس ایدیله‌جکدر .

ماده ٢٠ — کوی مکتبلرنده وعلی‌العموم مکاتب ابتدائیه‌ده تدریسات لسان محلی‌ایله اجرا ایدیله‌جکدر.

ماده ٢١ — تحصیل ابتدائی‌ایله تحصیل‌اعدادی آره‌سنده اوچ سنه‌لك رشدیه تحصیلی واردر. تحصیلك بودرجه‌سی مجبوری دکلسه‌ده مجانیدر .

ماده ٢٢ — تحصیل ابتدائی تعمم وتوسع ایدرك اهالینك تربیهٔ فکریه احتیاجی تزاید ایتدکجه مکاتب اعدادیه‌ده اونسبتده تکثیر اولنه‌جق وبو مکتبلر خلقك استفاده‌سنه اك زیاده یارایه‌جق صورتده مملکتك اك مناسب نقطه‌لرنده تأسیس ایدیله‌جکدر .

ماده ٢٣ — مکاتب اعدادیه‌ده شایان نظر دقت آثار استعداد ابراز ایدن فقیر کنجلردن بالمسابقه احراز تفوق‌ایدنلرك مکاتب عالیه‌ده اکمال‌تحصیل‌ایتمسیچون طرف‌حکومتدن تخصیصات کافیه اعطا اولنه‌جقدر. عثمانلی مکاتب عالیه‌سنده اکمال تحصیل‌ایدن شاکردلردن عینی اوصافی حائز اولانلر تثبت شخصیده موفقیتی تأمین ایچون بالمسابقه مصرفلری طرف حکومتدن ویریله‌جکدر .

ماده ٢٤ — قرا مکاتبیله مکاتب ابتدائیه‌نك نواحیجه تأسیس واداره‌سی ومکاتب رشدیه‌نك تنسیق واداره‌سی ولایات مجلس عمومیه‌سنه مودوع وظائف مهمه‌دندر . معارف حصه‌سی اعانه‌لری تماماً محللرینه ترك اولنه‌رق نواحی وولایات بودجه‌لرنده اول باول اشبو مکاتبك مصارفنه تخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ٢٥ — مکاتب عمومیه پروغراملرینك اساسی یالکز مأمور یتیشدیرمك دکل نسل جدیدی مجادلهٔ حیاتده غلبه‌یه حاضرلیه‌جق وتشبث شخصی‌یه مستعد ایده‌جك تربیه ومعرفتی‌احضار ایلمکه معطوف وبناءً‌علیه پروغراملر دها زیاده عملی اوله‌جقدر . معارف عمومیه قوانین ونظاماتنك بواصللره کوره ترتیب وتنظیم ایدلمسی فرقه‌منجه مقرردر .

ماده ٢٦ — دارالفنونك تشکیلات وتدریسات واداره‌سنك اوروپا دارالفنونلرینه تماماً تطبیقی اسبابی استکمال اولنه‌جقدر .

ماده ٢٧ — بورایه قدر ذکر اولنان مکتبلر مکاتب رسمیه‌دن اولوب بونلرك خارجنده تأسیس ایدیلن وآتیاً ایدیله‌جك اولان مکتبلرك کافه‌سی مکاتب خصوصیه‌دن معدوددر. فرقه‌مز بلاتفریق‌جنس ومذهب

هر عنصرك ترقيات علميه‌سنى وطن عثمانى ايچون دائما بيوك بر فائده اوله‌رق قبول ايدر . بناءً عليه افراد ملتك منفرداً واقوام وجماعات مختلفه‌نك مشتركاً علمى وادبى ودينى هر درلو مكاتب تأسيسنه حقلرى فرقه‌مزجه متخذ براملدر . بودرلو مؤسسات ايچون يالكز مرجعندن رخصت آلمق وپروغراملرينى بيان ايتمكله برابر تدريس ايديلن وايديله‌جك اولان كتابلردن برر نسخه‌سنى مرجعنه توديع ايلمكدن بشقه بر قيد يوقدر . مكاتب خصوصيه‌دن مأذون طلبه ـ اومكتبك پروغراملرى معادلى بولنان مكاتب رسميه پروغراملرينه توافق ايتديكى حالده ـ بردرجه يوكسك اولان مكاتب رسميه‌يه بلا امتحان دخول حقنى حائزدر . دولتك مكاتب خصوصيه اوزرنده حق نظارتى وشرائط صحيه واخلاقيه‌نك تأمينه خادم اولان حق تفتيشى بلا تفريق جنس ومذهب جمله‌سى ايچون سياندر .

ماده ٢٨ — ملتك على العموم سويهٔ معرفت وتربيه‌سنك اعلاسى ايچون شهور وقصباتده كتبخانه‌لر ، قرائت صالونلرى ، تربيه‌وى وصنائعى درسلر ، قونفرانسلر ، موزه‌لر ، والحاصل فنون ، ادبيات وصنايعه خادم مؤسسه‌لرك كشاد واداره‌سنه فرقه‌مز بذل مساعى ايده‌جكدر .

بونلرك قسماً حكومت ، قسماً ادارهٔ محليه وقسماً جمعيات وافراد معرفتيله وجوده كتيرلمسى ايچون معاونت جديه ايفاسى فرقه‌مزك وظائفندندر .

سياست خارجيه

ماده ٢٩ — امنيت خارجيه‌مزى استحصال ايچون بالجمله دولتلرله ادامه وتأمين حسن مناسباته اعتنا اولنمغله برابر منافع دولتك ايجاباتنه كوره دولتلرك بعضيسى ويا بعضيلرى ايله بالاتفاق بر مسلك سالم اتخاذ اولنه‌جقدر .

ماده ٣٠ — سياست خارجيه‌مزده‌كى مطمح نظر هيچ بر دولت وملتك حقوقنه تعرض وممكلتنه تجاوز اولميوب كندى ملكمزك تماميتى دائره‌سنده استقبالمزى تأمين ، استقلالمزى محافظه‌دن عبارتدر .

سياست داخليه

ماده ٣١ — اقسام ممالك عثمانيه ادارهٔ سياسيه‌ده مركزه مربوط ووحدت مملكت خللدن مصون بولنمغله برابر بعض ولايات عثمانيه‌نك خصوصيت احوالى قوانين موقتهٔ استثنائيه ايله اداره‌سنى مستلزمدر. قطعات مختلفه اهاليسى آره‌سنده عرفان وتربيهٔ سياسيه اعتباريله موجود اولان تفاوته وهر محلك استعداد ومزاج مخصوصه‌سنه توافق ايده‌جك وقطعات مختلفه‌نك بالآخره تساوئ احوالنى مؤدى اوله‌جق صورتده اصول وقواعد اتخاذ اولنه‌جقدر .

ماده ٣٢ — ادارهٔ ولايات ؛ توسيع مأذونيت وتفريق وظائف قاعده‌سنه توفيق ايديله‌جكدر. معارف كبى امور نافعه وزراعت وتجارت وصنايعه متعلق خصوصاتك منافع اساسيهٔ دولته ويا وطن عثمانينك مدافعه‌سنه تماس ايدن ونفع وضررى بر ولايته انحصار ايتميه‌رك بتون ملته ويا برقسمنه شامل اولان موادن ماعدا كافه‌سى ادارهٔ محليه‌يه ترك ايديله‌جك وقوانين ونظامات لازمه‌يه كوره تنظيم اولنه‌جقدر. ادارهٔ مركزيه‌ده دخى مختلف دوائر رسميه رؤساسنك حقوق ووظائفى توسيع وبوكا مقابل مسئوليتلرى تعيين ايديله‌جكدر.

ماده ٣٣ — ممالك عثمانيه‌ده ـ قطعات معموره‌دن بدأ ايله ـ نواحى تشكيلاتى اجرا ايديله‌جكدر . يكديكرينه ياقين كويلردن مناسب مقدارى موقعاً سهولت ومناسبت واهاليسى آره‌سنده ممكن مرتبه مجانست كوزه‌دلك صورتيله طوپلانه‌رق نفوسى ايكى بيكدن دون واون بيكدن زياده اولمامق اوزره ناحيه‌لر وجوده كتيريله‌جكدر .

ماده ٣٤ — ناحیه‌لرك مجلسلری ومدیرلری منتخب ، فقط کاتب و تحصیلدارلری طرف دوائردن منصوب وموظف اوله‌جقدر .

ماده ٣٥ — ناحیه دولتجه تشکیلات اداریه‌نك اساسی اولدیغی کبی کندی کندینه حیات مخصوصه صاحبی برفرد اجتماعی حالنده بولنه‌جقدر . بناءً علیه قوانین ونظامات‌واوامر دولتك نشر واعلان وتطبیق واجراسی وضابطۀ عدلیه ونافعه وظیفه‌لری ناحیه مدیرینه موضوع ، بووظیفه‌لر ایچون ناحیه مجلسی هیئت مشاوره صفتنی حائز اوله‌جق ودیگر طرفدن کوی مکتبیله ناحیه مکتب ابتدائیسنك ومعابدك ومقابرك ناحیه‌یه عائد اورمان وبالطه‌لقلرك وصویوللریله چشمه‌لروبازار محللرینك ومرعالرك وناحیه یوللرینك‌احداث واداره وتعمیری والحاصل نفع وضرری ناحیه‌یه منحصرخصوصات حقنده قرار اتخاذی وناحیه‌بودجه‌سنك تنظیمی و عنداللزوم « سیستم ادیسیونه‌ل » وضعی ناحیه مجلسنه ومقرراتك جهت اجرائیه‌سی مدیره عائد بولنه‌جقدر .

ماده ٣٦ — ناحیه مجلسی مجلس مبعوثان ومجالس عمومیه انتخاباتنك قانونی سوءاستعمالاتدن بری اوله‌رق اجراسنه دقت ونظارت ایتمك وتکالیف دولتك طرح وتوزیع وجبایتنده مغایر اصول وعدالت احوال وقوعنه محل ویرمامك وتحریر نفوس واملاك خصوصاتنده بیان رأی ایله حقوق ووظائفنی حائز اوله‌جقدر .

ماده ٣٧ — مدیرك وسائط اجرائیه‌سی ناحیه‌ده ژاندارمه نفراتی واورمان‌قوروجیلریله کوی بکجیلری اوله‌جقدر .

ماده ٣٨ — بواساس ،وناحیه مجالس انتخاباتی تأمین وتطبیقاتی ایجاب مملکته توفیق ایده‌جك صورتده بونواحی تنظیم اولنه‌جقدر .

ماده ٣٩ — شهر وقصبه‌لرده ناحیه مجلسلری وظیفه‌سی بلدیه مجلسلرینه ومدیرك ضابطۀ عدلیه‌ومانعه وظیفه‌سندن وظائفی بلدیه رئیسلرینه عائد اوله‌جق ونفوسی قرق بیکدن آلتمش بیکه قدر اولان شهرلرده ایکی بلدیه هیئتی تشکیل ایدیله‌جك ودها زیاده نفوسی اولان یرلرده هیئتلر اونسبتده تعدد ایده‌جکدر .

ماده ٤٠ — بلدیه هیئتلری متعدداولان شهرلرده برهیئت‌عمومیۀ منتخبه بولنه‌جق وبلدیه رؤساسندن بری هیئت عمومیه‌جه ریاست اولایه انتخاب اولنه‌رق استانبوله نسبتله شهر امینی وظیفه‌سی بورئیس اوله تودیع ایدیله‌جکدر .

ماده ٤١ — بواساسلره کوره تشکیلاتی وانتخاباتی ووظائفی مبین بلدیه قانونی تنظیم اولنه‌جقدر .

ماده ٤٢ — تشکیلات اداریه اعتباریله ممالك عثمانیه سنجاقلره تقسیم ایدیله‌جك وهرسنجاغك وسعت وحدودی احتیاجات حالیه وآتیه‌یه توافق ایتمك اوزره تشکیلات یکیدن اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٤٣ — تسهیل اداره ایچون سنجاقلر ایجابی قدر قضالره منقسم اوله‌جق ، فقط برلوا دردندن زیاده قضایی احتوا ایده‌میه‌جکدر. لوالرده متصرف ، قضالرده قائمقام بولنور . بونلرده‌کی مجلس اداره‌لر یالکز مأموریندن مرکب ومنحصراً امور اداره ایله مشغول اوله‌جقدر .

ماده ٤٤ — اوچ درت ونهایت بش لوا جمع ایدیله‌رك ولایت تشکیل یعنی ولایات موجوده‌نك حدود تشکیلاتی احتیاج مملکته کوره یکیدن تنظیم ایدیله‌جکدر .

ماده ٤٥ — هر ولایت کندینه عائد ایشلرده حیات مخصوصه صاحبی بر زمرۀ اجتماعیه اوله‌جق واعضاسی انتخاب مبعوثان قانونه توفیقاً منتخب بر مجلس عمومیسی وبرخصوصی بودجه‌سی بولنه‌جقدر .

ماده ٤٦ — مجلس عمومی نفع وضرری یالکز اوولایته خاص اولان امورده حق تشریعی حائز وکافۀ وظائفده ناحیه مجلسلرینه مرجع اوله‌جقدر . بو مجلس سنه‌ده ایکی دفعه اوقات معینه‌ده اجتماع ایده‌جك

ومنعقد اولدیغی زمانلرده دائمی صورتده والینك هیئت مشاورهٔ اجرائیه‌سی اولمق اوزره اعضاسندن بش کشی انتخاب ایدیله‌جکدر . مزایده، مناقصه ، بیع وشرا کبی خصوصات وبالعموم مقبوضات ومدفوعات ومجلس عمومی مقرراتندن محتاج مذاکره اولان مواد بوبش ذاتدن مرکب ووالینك ریاستنده منعقد مجلس خصوصی قراریله اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٤٧ — هر ولایتده بر والی بولنه‌جقدر . وظیفه‌سی : اولا مرکز دولتله جریان ایده‌جك کافهٔ مخابراتك مرجعی اولمق امنیت وآسایشك محافظه‌سی ایچون لدی‌الحاجه تدابیر فوق‌العاده اتخاذ وایجاب ایدن نقاطده جهات سائره‌دن قوای کلیهٔ ضابطه وتعلیمات دولتك تطبیق‌واجراسیله مکلف‌اولان مأمورینی وبالخاصه مأمورین ملکیه‌یی تفتیش ومراقبه آلتنده طوتمق ومأمورین علیهنده شکایات وقوعنده بالتدقیق لازم‌کلن معاملهٔ قانونیه‌یی درحال اجرا ایلك ، ثانیاً ولایت مجلس عمومیسنه ریاست ایتمك وبو مجلسك مقرراتنك تأمین اجرا آتی اسبابنی استکمال وتعقیب ایله هر اجتماعنده مجلسه واوچ آیده بر داخلیه نظارتنه راپورلر ویرمك وولایت خصوصی بودجه‌سنده مرقوم مبالغك اخذ وصرفی ایچون امر اعطا ایلك والحاصل مجلس عمومی مقرراتنك اجراسنده ولایتك شخص متمثلی صفتنده بولنمقدر .

ماده ٤٨ — ولایت قانونی بو اساسلره کوره تنظیم اولنه‌جق وطوغریدن طوغری‌یه والی معیتنده‌کی مأمورینك کملردن مرکب ونه ایله موظف اوله‌جقلری‌ده تصریح ایدیله‌جکدر .

ماده ٤٩ — آسایش وانضباط وامنیت پولیس وژاندارمه هیئتلرینه مودوعدر . اختلال کبی عمومی برشورش ظهور ایتمدکچه قوهٔ عسکریه تأمین آسایش وظیفه‌سیله مشغول ایدیله‌جك وبناءً علیه ژاندارمه موجودینك احتیاج حقیقی درجه‌سنه ابلاغیله مدت موظفهٔ عسکریه ایکی سنه‌یه تنزیل اولنه‌جق واحوال عادیه‌ده افراد نظامیه‌یه وظیفهٔ عسکریه‌لری ممکن مرتبه مملکتلرینه یقین قطعاتده ایفا ایتدیریله‌جکدر .

ماده ٥٠ — ژاندارمه ، پولیس هیئتلری بولندقلری محللرده‌کی مأمورین ملکیه‌یه وبالنهایه والیلره تماًمیله مربوط اوله‌جق وژاندارمه وپولیسك وظائف مربوطیتلری ودرجهٔ مسئولیتلری قانون مخصوص ایله موضعاً تعیین ایدیله‌جکدر .

ماده ٥١ — مأموریت ایچون قانون اساسیده موجود اولان شرائط استخدامدن ماعدا تقیدات اولمه‌میه‌جغی کبی جنس‌ومذهب‌ده دوشونلمز . آنجق اهلیت وکفایت ومأمورك حال‌وشانیله محل مأمورینتك ایجاباتی آره‌سنده‌کی موافقت نظر اعتباره آلنور .

ماده ٥٢ — بالعموم مأمورینك اصول انتخاب وتعیینی وحقوقنی وعلی‌الدرجات مسئولیتلرینی مبین برقانون مخصوص تنظیم ایدیله‌جکی کبی ترفیع وترقیلرینك وتقاعدلرینك‌ده قواعد عدل‌حقه توفیق مقصدیله کوره قوانین حاضره تعدیل اولنه‌جق وارکان وامرا وضابطان عسکریه‌نك امر قوماندا وترفیعلری حقنده آیریجه برقانون مخصوص تنظیم ایدیله‌جکدر .

ماده ٥٣ — بتون مأمورینك سیاسی جریانلر خارجنده بولنمسی سلامت وطن مقتضاسی اولدیغندن عساکر شاهانه ضابطان وافرادی کبی بالعموم مأمورین ملکیه وعدلیه وضابطه‌نك فرقه وجمعیات سیاسیه‌دن برینه انتساب ایله حائز اولدیغی نفوذ حکومتی او فرقه ویا جمعیت لهنده استعمال ایلملرینك برقانون مخصوص ایله منعی فرقه‌جه ملتزمدر .

ماده ٥٤ — قانون جزا ایله مطبوعات قانونی ایجابات حریته توفیقاً تعدیل ایدیله‌جکدر .

سیاست اقتصادیه

ماده ٥٥ — اورمانلرك ، معدنلرك ایشلدلمسی ، فابریقه‌لر تأسیسی ، زراعتك ترقیسی والحاصل ثروت وعمرانك تزییدی موجب اوله‌جق تشبثات خصوصیه وشخصیه‌یه عارض اولان موانع کلیاً ازاله ایدیله‌جك

وبو خصوصات حقنده وضع اولنه‌جق قوانین و نظاماتك هدفی ارائهٔ تسهیلات اوله‌جقدر .

ماده ٥٦ — اجنبی سرمایه‌دارانك مملكته دخولی تسهیل اولنمقله برابر اهالیٔ مملكتك رقابت اجنبیه آلتنده ازله‌مسنی تأمین ایچون اساسلی برسیاست اقتصادیه اتخاذ ایدیله‌جكدر .

ماده ٥٧ — اراضیٔ امیریهٔ خالیه‌نك صورت وشرائط مناسبه ایله فقرا وكوچبه اهالیه توزیعی حقنده برقانون مخصوص تنظیمی فرقه‌جه ملتزمدر .

ماده ٥٨ — ولایاتده ارباب تشبثه معتدل شرائطله اقراضاتده بولنه‌بیله‌جك مؤسسات وجوده كلمه‌سنه چالیشیله‌جقدر .

ماده ٥٩ — اموال غیرمنقوله‌نك ثروت متداوله حالنه كلمسنی تأمیناً ایجاب ایدن قوانینك تنظیمی اسبابنه تشبث اولنه‌جقدر .

ماده ٦٠ — حیات مملكت ایچون شمدیكی حالده زراعت مكتبلری ، تجربه ونمونه ترلالری ، آلات زراعیه اعمالاتخانه وتعمیرخانه‌لری تأسیس وتعمیمنه وزراعت بانقه‌لرینك برمؤسسهٔ مستقله حالنه افراغنه وهنوز ادراك ایدلمامش محصولاتوزرینه آقچه اقراض ایده‌جك درجه‌ده تزیید فوائدینه وتجارت اوطه‌لری كبی زراعت اوطه‌لرینك اكمال تشكیلاتنه چالیشیله‌جقدر .

سیاست مالیه

ماده ٦١ — مكلفینك قدرتنه وعدالت ومساوات اساسنه توافق ایتمك لازم كلن تكالیف دولت ؛ صورت طرح وجبایتی اعتباریله مكلفینك ترفیهنی موجب اوله‌جق صورتده تعدیل ایدلكله محصولات زراعیه‌نك تكالیف تضییقیه‌دن آزاده قالمسنه دقت وحوایج ضروریه‌دن اولان مواددن بالواسطه النه‌جق ویركولرك دخی ممكن مرتبه تخفیفی غیر ایدیله‌جكدر . مصارف دولتده اسرافاته اصلا مسامحه ایدلیه‌رك حكومتك بالجمله مصارفی قطعی حساباته كوره تعیین ایدیله‌جكدر . سیاست مالیه‌نك اساسی بهمه‌حال متوازن بودجه تنظیمی مقصدینه معطوف اوله‌جقدر. واردات دولتك صرفنه مأذون اولانلر صیقی وشدتلی برمراقبه‌یه تابع طوتیله‌جقدر.

ماده ٦٢ — دول اجنبیه ایله عقد اولنه‌جق تجارت مقاوله‌نامه‌لرنده سیاست مالیه‌مز تعرفه اساسنه مستند اوله‌جقدر . فرقه‌مزجه بالقان كمرك اتحادی شایان مذاكره كورولور .

ماده ٦٣ — دولتجه آلنوب صاتیله‌جق كافهٔ املاك واشیانك بیع وشراسی معاملاتی برمركزده طوپلانمق ایچون برمدیریت عمومیه تشكیلنه تشبث ایدیله‌جكدر .

اوقاف وجماعات

ماده ٦٤ — فرقه‌جه اتخاذ اولنان اساسه كوره حكومت عثمانیه‌نك حقوق ووظائفی عثمانلی صفتنی حائز اولان بالعموم افراد وعناصر حقنده سیاناً جاری اوله‌جغنه وجماعات غیرمسلمه اوته‌دنبری صرف كندیلرینه عائد امور وخصوصاتی عن‌جماعة رؤیت واجرا ایتمكده بولندقلرینه‌مبنی عثمانلیلر آره‌سنده مساوات كامله حاصل اولمق وشخصیت معنویه‌سی حكومتك احاطهٔ سیاسیه‌سی ایچنده غائب اوله‌رق بروصایت بی‌لزوم آلتنده حس تشبثندن محروم قالمش بولنان جماعات اسلامیه موجودیت حقیقیه احراز ایده‌بیلمك اوزره جماعات سائره ایله عین حقوق ووظائفی حائز برجمعیت اسلامیه تشكیلاتنه اهمیت مخصوصه ویریله‌رك بونك ایچون لازم كلان قوانین عاجلاً تنظیم وتطبیق ایدیله‌جكدر . قانون اساسینك ١١١ نجی ماده‌سی بواساسه كوره تعدیل اولنه‌جقدر .

ماده ٦٥ — اوقاف نظارتی اوقاف مدیریت عمومیه‌سی شكلنه وضع اولنه‌جق ومجلس اداره‌سی جماعات اسلامیه طرفندن بالانتخاب تعیین ایدیله‌جكدر .

ماده ٦٦ — ولایات وملحقاتی اوقاف مدیرومأمورینی مدیریت عمومیه طرفندن منصوب اوله جق وفقط محللری جماعات اسلامیه سی طرفندن منتخب بر مجلس اداره نك نظارت ومراقبه سیله ایفای وظیفه ایلیه جکدر.
ماده ٦٧ — اوقاف وواردات وقفیهٔ موجوده نك حرمین محترمینه وقدس شریفه و استانبوله وسائر بلاد جسیمه ده کی جوامع کبیره یه والحاصل برمحلده کی وارداتك دیکر محللرده بولنان مختص لهلرینه مربوطیتی کماکان باقی قاله جق وبودرلو اوقافك یالکز جبایت وارداتی خصوصنك تنظیم واصلاحی وفقط هم واردات وهم صرفیاتی مختص اولان وقفلرك ازهرجهت اداره سی محللری اوقاف مجلسلری معرفتیله اجرا ایدیله جکدر.
ماده ٦٨ — اوقاف اسلامیه نك شواصله کوره اداره سنی تأمین ایتمك اوزره کافهٔ تفصیلات وتفرعاتی شامل برقانون مخصوصنك سریعاً تنظیم وتطبیق فرقه مزجه مقرردر.
ماده ٦٩ — مکاتب خصوصیهٔ اسلامیه نك تشکیل وتنسیق اداره سی جماعات اسلامیه یه تودیع اولنه رق جماعات سائره کبی جماعت اسلامیه دخی ترقیات دینیه وادبیه وعلمیه سنی اداره وتأمینه اقدار اولنه جقدر.
ماده ٧٠ — جماعات اسلامیه ایله اوقاف اسلامیه اداره لرینك مناسبات وروابطی درجه سی بالاده بیان اولنان ایکی قانونده موضحاً تعیین اولنه جقدر.
ماده ٧١ — جوامع ومساجد شریفه کبی مدرسه لرك دخی واردات وصرفیاتی تنظیم واداره لرینی تنسیق وطلبهٔ علومك معیشتلرینی ترفیه وتدریس وتحصیلی احتیاج زمانه کوره اصلاح ایتمك وظیفه سی جماعت اسلامیه نك نظارت قانونیه سی آلتنده بولنمق اوزره اوقاف مدیریت عمومیه سنه مودوع اوله جقدر.

مجلس مبعوثانك فسخنه دائر خط همایون صورتی

اعیان کرام ،
هیئت جدیدهٔ مبعوثان اوچ آی ظرفنده بالانتخاب اجتماع ایتمك اوزره حسب الاقتضا هیئت حاضره نك فسخ تصمیمنده بولوندیغمدن قانون اساسینك یدنجی ماده سی موجبنجه مجلس اعیانك رأی موافق ویرمسنه انتظار ایدرم.

٢٥ محرم ١٣٣٠ و ٢ کانون ثانی ١٣٢٧ — محمد رشاد

فسخه دائر مجلس مبعوثان واعیانده اوقونان ارادهٔ سنیه

« قانون اساسینك یدنجی ماده سی ومجلس اعیانك رأی وموافقتی موجبنجه هیئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخنی وتاریخ فسخندن اعتباراً اوچ آی ظرفنده هیئت جدیدهٔ مبعوثانك بالانتخاب اجتماعنی اراده ایتدم. »
« بو اراده منك اجراسنه صدارت مأموردر. »

٢٨ محرم ١٣٣٠ و ٥ کانون ثانی ١٣٢٧ — محمد رشاد

بحریه ناظری	حربیه ناظری	خارجیه ناظری	شیخ الاسلام	صدر اعظم
خورشید	محمود شوکت	عاصم	نسیب	سعید
اوقاف ناظری	مالیه ناظری	معارف ناظری	عدلیه ناظری	داخلیه ناظری
خیری	نائل	امراه	ممدوح	وکالةً ممدوح
پوسته وتلغراف وتلفون ناظری		اورمان ومعادن وزراعت ناظری		نافعه ناظری
ابراهیم		آریستیدی		کیرقور سینابیان

ارادهٔ سنیه نك قرائتنی متعاقب اعضای کرام کمال سکون ایله طاغیلیورلردی.

مجلس مبعوثانك فسخنی متعاقب نشر ایدیلن بیاننامهٔ رسمی

اصول مشروطیتك اساسی قوهٔ اجرائیه وتشریعیه بیننده توازن تامك موجودیتی واحدها آخرك حقوقنه تجاوز ایتامسی مادەلری اولوب قانون اساسینك اوتوز بشنجی مادەسی ایسه بوموازنەیه مانع وهیئت وكلایی هیئت مبعوثانك تحت تحكمنده طوتمغه مساعد اولدقدن بشقه سلطنتله اداره اولنان دولتلرك كافەسنده مجلس مبعوثانك فسخیله عندالاقتضا آرای ملته مراجعت اولنمسی مقام حكمدارینك حقوق مستقلەسندن معدود وحكومات جمهوریەده دخی رئیس دولت عین حقوقی حائز اولدیغی حالده ذكر اولنان اوتوز بشنجی ماده فسخ خصوصنده حق سلطنتی قیود شدیده ایله تحدید ایتمش واوقیودك برقسمنده ایسه قابلیت تطبیقیه متعذر كورلمشدر . بوحاللرك محاذیری متنوع ایسەده زجمله صلاحیت طبیعیەیی حائز ومملكت ایچونده اعظم احتیاجات اولان برحكومتك وجودینی اشكال ایتدیكندن مذكور مادەنك توازن قوی قاعدهٔ طبیعیەسنه ارجاعنه آناً فاناً لزوم قوی حس ایدلمش وبونك وجوب مطلقی ایسه اولجه هرفرقه وحزب طرفندن تسلیم اولنمشیدی . سائر دول مشروطەده مجلس مبعوثانك فسخی وكلا ومبعوثین بینلرنده اختلاف وقوعیله مشروط اولمایوب اونلرك قانون اساسیلرنده حق فسخ صورت مطلقەده مذكور ایكن بزده بونه اختلاف شرطی ابقا اولنەرق یالكز قانون اساسینك اوتوز بشنجی مادەسندن قوهٔ اجرائیەیه پك زیاده ایراث ضعف ایدن قیودی رفع ایچون مجلس مبعوثانه برصورت تعدیلیه تكلیف ایتمش ایدی . بوتكلیف مخالفلر طرفندن انسداد مذاكره طریقیله مكرراً رد اولنەرق بوصورتله حكومتله مجلس آرەسنده اختلاف حادث اولمسی اوزرینه هیئت وكلا استعفا وهیئت جدیده دخی تكلیف مذكورده اصرار ایلدی . بونك اوزرینه مجلس مبعوثانده جریان ایدن مذاكرات اخیره نتیجەسنده اكثریت آرا تكلیف واقعی قبول ایتمش ایسەده قانون اساسی تعدیلاتنده ثلثان اكثریت شرط اولمسنه ومخالفینك مخالفتلری تعدیلات مطلوبەنك قبولی ایچون لازم كلن ثلثان اكثریت مرتبەیی حاصل ایدەمامسنه مبنی قانون اساسیده مسطور اولدیغی اوزره هیئت جدیدهٔ مبعوثان اوچ آی ظرفنده بالانتخاب اجتماع ایتمك اوزره هیئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخی حقنده طرف اشرف حضرت پادشاهیدن اصدار بیوریلان خط همایونله وقانون مذكورك یدنجی مادەسنده محرر اولدیغی وجه ایله مجلس اعیانك رأیی طلب بیورلمش ایدی . مجلس مذكور اكثریت عظیمه ایله رأی موافق اعطا ایدرك كیفیتی با عریضهٔ جوابیه حضور عالیٔ حضرت پادشاهی‌یه عرض ایتدیكندن هیئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخنه ویكی مجلس مبعوثانك اوچ آی ظرفنده بالانتخاب اجتماعنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت ملكداری شرفتعلق بیوریلەرق ایجابی جرا قلنمش واصولی وجهله همان انتخاباته ابتدار اولنمسی بالعموم ولایات والویهٔ غیر ملحقەیه بیلدیرلمشدر .

اجنبی قاریقاتورلرندن : ایتالیا طرابلس غربی اشغال ایلیور !

تورکیا - ایتالیا محاربه‌سی

عثمانلی هلال احمر هیئتنك توقیفی مناسبتیله : ایتالیانلر تورکی امتحان ایدییورلر :

— بزه دوقتور اولدیغکزی اثبات ایدیکز ؛ بر باجاغی نصل کسرسکز ، شو آدمك اوستنده کوسته‌ریرمیسکز ؟

— تورك : اوخ ، اعلا . دها طرابلس غربه کیتمه‌دن بر ایتالیان یاقالادم دیمك !...

تورکیا - ایتالیا محاربه‌سی : صولدن صاغه برنجی رسم : تورکیایه ایتالیا دییورکه : شو قوطویی (طرابلس غربی) بکا ویر ! - ویرمم ! - زورله آلیرم ! - باق بقالم ..... (قوطودن بیچقلی بر عرب چیقار !)

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك قاریقاتورلری

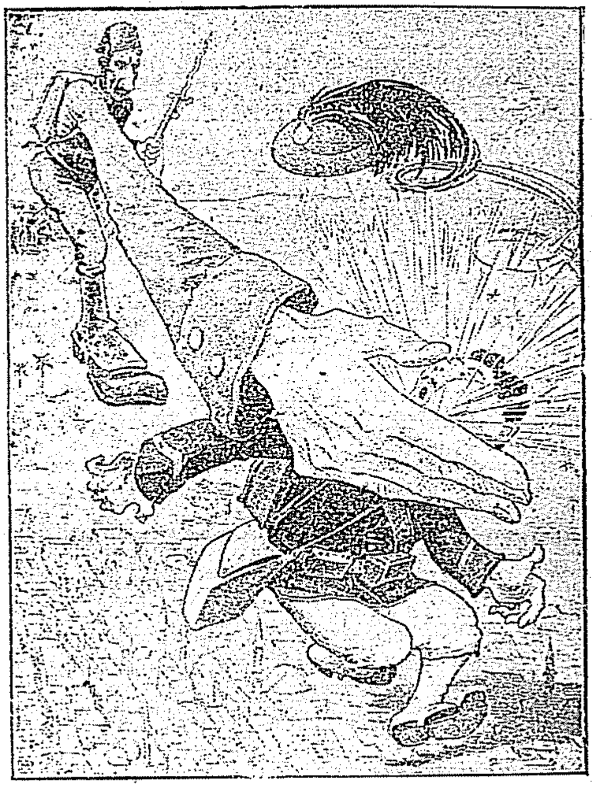

طرابلسده ایتالیا: ـ هانیا تورکلر ؟ ـ ایشته!!.
(ایتالیا تورکی آرارکن ، تورك طوقاتی یوزنده پاتلار !)

ایتالیاجنرالی غزته ده کی محاربه حوادثنی اوقویوب دییورکه :
— تلفات ومجروح ها ! محاربه نك بویله جانه قییان نوعنی سومم !

کنج چین اختیار اوروپایه — آلیکز ، ایشته استعمالدن ساقط بر تاج داها ! . .

(سالنامۀ ثروت فنون) لك قاریقاتورلری

توركيا — ايتاليا محاربه‌سی — قرال ويقتورا مانوئل ايله عسكرلری
طرابلس غرب چوللرنده مظفرانه ايلريله‌يور !!..

سالنامهٔ ثروت فنونك قاريقاتورلری

صناعی ، تجاری واقتصادی آوروپا

تجارت مكتب عاليسی جغرافيای اقتصادی معلمی احمد احسان بك طرفندن، آوروپا مكاتب تجاريه‌سنده اوقوتدورلقده اولان الكصوك آثار كلمه‌لرك اقتباسی صورتيله تأليف اولونان بومصور اثر قيمتدارك برنجی قسمی انتشار ايتمشدر . پك نفيس طبع ايدلمش‌اولديغی‌حالده فئاتی ٥ غروشدر .

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

سال عسكرى

قسمى

[بر سنه‌لك وقائع عسكريه‌يه دائر معلومات ومطالعاتى احتوا ايده‌ر.]

حج يولنده

اديب شهير جناب شهاب الدين بكك بو بى بدل اثرى مطبعه‌مزده طبع ايدلمشدر. پك بويوك رغبت كوره‌رك قسم اعظمى صاتيلان بو نفيس كتابك فيئاتى ١٠ غروشدر.

اوردونك تكاملى

براوردوينك تكاملنده اك مؤثر عامل

بر اوردونك قوهٔ زندهسى خصائل شخصيه وتربيهٔ عرفان بيننده توازن حصوليله آرتار .

سالنامهٔ ثروت فنون كچن سنه، عثمانلى اورديسنك اعلان مشروطيتدنبرو عهدهسنه ترتب ايدن وظائف عاليهيى استكمال ايچون لازم كلن سعى وغيرتده ابراز فعاليت ايتمكده اولديغنى بر مقالهٔ عسكريهده محترم قارئلرينه لسان ستايش ايله عرض واتيان ايتمش ايدى .

بو سنهكى مقالهٔ عسكريهدهده اوردينك قوهٔ ماديهسنى تأييدو وطنك حفظ موجوديتى اوغورندهكى وظيفهسينى ملتك شرفنه لايق بر مرتبهده ايفايى تأمين ايدهجك عوامل معنويهدن بجثله بوخصوصده ملتك افعال صحابتكارانهسى ناصل تجلى ايتمك لازم كلهجكى حقنده بيان مطالعه ايتمكى مناسب كورور .

قانون اساسىيه استناد ايله مقدرات حاضره و مستقبلهسنى ايدئ همت ومساعيسنه آلمش اولان عثمانليلر ـ بوكون ملل مترقيه و متمدنه نزدنده قبول ايديلمش اولان ـ ملت مسلحه ، حالنه منقلب اولمشلردر . بوسببلهدركه الى سلاح طوتان بوتون وطنداشلر وطن طوپراغينى چيكنهمك داعيهسنه قالقيشهجق، ملتك شرفنه طوقونهجق مادى ، معنوى هر تجاوزه قارشى او طوپراغى ، او شرفى سلاح ايله مدافعه ايتمكه بورجليدرلر .

طبيعيدركه بو دينِ حميت نفيرعام قالديرمق صورتيله ايفا اولونهماز . زمانك اختراعاتنه ، احتياجاتنه موافق اسلحه ايديتمكله، معلومات عسكريه ايله بر انتظام جدى آلتنده پيداى ملكه وانسيت ايتمكه باغليدر. بو وظيفهيى وطنداشلره اوكرهتن مكتب « اوردى » در .

عثمانلى اورديسى اصول حرب دارالتعليمى ديمك اولان قطعاتنى ايكى سنهدنبرو تنظيم وتنسيق ايله مشغولدر. بوكون وجوده كتورديكى تشكيلات ، مساعئ حاضرهسنده دوام ايتدكجه ، اونى ترقيدن ترقىيه آتمى متكفلدر .

اوردويى تشكيل ايدن هيئت ضابطان ايله افراد عسكريه بوتون اولاد وطندن وجوده كلديكندن اونك تكملاتنه عموم ملتك علاقهدار اولماسى متحتمدر. بوعلاقهدارلغك تظاهرى حربيه بودجهسنه هرسنه اقتضا ايدن ميليونلرى يتيشديرمك ، اوردينك تربيه وتعاليسنه چاليشان هيئت ضابطانى ترفيه وتقدير ايتمك كبى مظاهرت معنويه ابراز ايتمكه انحصارله قالهماز . واقعا ثروت مليهنك ايثارى ، تظاهرات معنويهنك ابدالى ـ برملت اورديسنك ترقى وتكاملى ايچون شرط اولديغندن ـ شايان تقدير وثنادر.

فقط بونكله مقصده وصولك اسبابى اتمام ايديلمش اولهماز . اوردى ، ملتدن داها باشقه معاونتلره، مظاهرتلره محتاج ومفتقردر . اومعاونتى ملتدن بكلهمكه حقى واردر .

اومعاونتده « مملكتده معارفك ، صنايعك وبونلرك بالطبع وجوده كتورهجكلرى رفاهك تجلياتى در » دينه بيلور .

بوناپارط « ايهنا » غلبهسيله پروسياليلرى پريشان ايتدى . پروسيا ، بياغى استقلال مليسنى غائب ايتمش برحالده ، فرانسه ايمپراطورلغينك نفوذى آلتنه ، تابعيتنه كيرمش اولويور ايدى . ١٨٦ سنهٔ ميلاديهسنده بودرجهده پريشانلغه اوغرايان براوردينك ٦٤ سنه صوكره سدان ايلهمچده فرانسه اورديسنه

طرابلس غربك غيور قوماندانی ميرآلای نشأت بك

طرابلس غرب صحنهٔ حربی قهرمانلرندن : طرابلس
غرب اردوسی ارکان حرب رئيسی و پارس آتاشه
ميليتری بيكباشی فتحی بك، ميدان حربده‌كی قيافتيله

اوردينی برضربهٔ مؤثره ايله پارس سورلری قاپيلرينه قادار طيانه بيلمه‌سينی تأمين ايدن عامل عجبا نه اولمشدر ؟
هيچ شبهه يوق كه معارف !

ايه‌نا بوزغونلغنده پروسياليلرك رنجيده اولان عزت نفسلرينی اوتشايه‌رق يوكسلمكه اونلرك برشاعری، « كونو » ك « حريتسز حياتك دكری يوقدر ! » دی‌يه چاغيران ؛ « قديم يونانيلر حر اولماسه هومير منظومه‌لری هيچ بروقت تغنی ايديله‌من ايدی . » دينن آتشين سوزلی ، صميمی اوزلی ، وطنپرورانه حسلرله سويله‌ديكی ، بوتون ملته سه‌وه‌سه‌وه ، طويه طويه چاغيرتديغی اشعار سبب اولديسه بومنظومه‌لرك اوياندير ديغی ، چاغلاندير ديغی ، انتقام آلمغه صوصاتدير ديغی كوكللری ، فكرلری استهداف ايديلن مقصده طوغری آلوب كوتورن عامل ده مكتبلر ، بوتون كويلره قادار ياپيلان ابتدائی مكتبلر اولمشدر .

بومكتبلر سايه‌سنده‌دركه ١٨٧٠ پروسيا ـ فرانسه سفرنده فرانسز طوپراغينه اياق آتان پروسيا اوردولری قطعاتنده‌كی ضابط مادونلری (چاووشلر) بيله يورودكلری يرلرك اللرنده بولونان طوپوغرافيا خريطه‌لرينی اوقومغی بيلورلر ايدی .

نظريات وقياسات قبيلندن دكل ، نتيجه‌لری بوتون وضاحتی ايله كورولن ، هروقت شايان امتثال ، بو مساعی ايله‌دركه اومغلوبيتك ، اوانهزامك عار وخجالتندن قورتوله بيلمشلردر . يوكسلمك ايسته‌ين ، هله آلچالمقدن تحاشی ايدن برمملكت ايچون اونمونه‌لری پيش تفكره آلمق ، اونلرله عامل اولمق فرض عين اولور .

بنغازی ودرنه منطقه‌سی قوماندانی
میر آلای انوربك

بنغازی ودرنه منطقه‌سی ارکان حرب رئیسی انور بك

پروسیانك ابتدائی مکتبلری خلقی جهلدن قورتاردی . جهلدن قورتولان خلق ایچنده علوم‌وفنوندن لذت آلیر آدملر یتیشدی ، علم ، فن ، حکمیات ، تاریخ ، طبابت ، صنعت ، تجارت ، اقتصادیات کبی جزئیات بشرك تجلیات محاسن پروری آرتدی . برملتده سعادت ورفاهی تأمین ایدن بومنابع ترقی‌یی اوکرنمکدن آلینان بولنت ، بولنتك لازم غیرمفارقی اولان یورولماز برسعی وجوده کتیردی .

بوکون آلمانیا ایمپراطورلغنی احتوا ایدن مملکتلرده ، خصوصیله بوایمپراطورلغك آنا اوجاغی دیمك اولان پروسیا ممالکنده مناقلات تجارت ایچون اولسون ، سوقیات عسکریه ایچون اولسون ، اقتضا ایدن نقطه‌لری بربرینه وصل ایدن شمندوفر خطلرنده آرتق اکسیك بریر قالمادیغی تقدیر وحیرت ایله کوروله‌جك مساعئ مدنیه نمونه‌لرندندر .

اوروپا ملل مترقیه‌سی ایچنده انکلتره‌ده ، فرانسه‌ده ، آلمانیاده ، اوستریاده حرب ایچون تسلیح ایدیلمش هر نفرك تپه‌دن طیرناغه قادار بوتون لوازم حیاتیه وسفریه‌سی هپ اومملکتلر محصولی معرفت وصنعتدن وجوده کلیور . بوموفقیتك محصول عرفان وسعی بولوندیغنی انکار ایده‌بیلمك ایچون انسان ، یاپدیغنی یوق ایتمك ویاکه حس تفکری تعطیل ایتمکدن باشقه چاره اوله‌ماز . مادام‌که دوشونمك یالکز انسانك دماغیله قائمدر . دماغه مالك اولان انسانك ده بوحقیقتی تسلیم ایتمه‌سی ضروریات قطعیه‌دن اولور . ایمدی اوردیلرینی ، ترقیات مدنیه‌نك استلزام ایتدیکی مرتبه‌لرده ، مکمل کورمکی ، اوردیلرینه

طرابلس غرب مدافعلرندن : طوبروق وحوالیسی قوماندانی متقاعدین فریقاندن ادهم پاشا

[مشار الیه قوزان فرقه‌سی قوماندانلغندن متقاعد وحلبده مقیم ایکن اعلان حربی متعاقب غیرت وطنیه‌سی سوقیله دارحربه عزیمت ایتمش وطوبروق حوالیسی قوماندانلغنی درعهده ایله‌مشدر .]

کوونه‌رك یبانجینك تعرضندن مصون برحالده یاشامه بیلمکی ایسته‌ین عثمانلیلرك بونکته‌یی خاطردن چیقارمامالری مقتضیدر .

زمانمزده « طیاره » دینیلن هواده اوچان برنوع بالونلری اعمال ایتمکی بیلمه‌ین برملتك اوردیسنده امل ایدلش تکامل حصوله کلمش دینیله‌مز . طیاره‌یی ، اونی یاپمغی بیلن ملتلردن ، صاتون آلمقله اکسیك تماملانمش صاییله‌ماز . تماملاندیغی قبول ایدلسه‌ده موقت اولور . طیاره برسببله پارچه‌لانه‌رق ، ویا قوللانیله قوللانیله ییپرانه‌رق ایشه یارامازبرحاله کلنجه یکیسنی تدارك ایتمك ایچون ینه پاره‌یه احتیاج کوروله‌یه‌جکمی ؟

ایسته‌دیکی کبی کیفنه پاره صرف ایدن بر ملتك ، پدرمانده برمبانی سفیهانه صرف واسراف ایدن برمیراث یدی توروددن نه فرقی اولور ؟

حال بوکه بر ملتك ثروت عمومیه‌سی آبا و اجداددن قالمه مسقفات ومیراث قبیلندن اولمایوب او ثروت بهمه حال چالیشوب قزانیلمقله دفع احتیاج ایدر . چالیشمق بیلکی ایله یعنی علم ایله ، فن ایله ، صنعت ایله آنجق نافع برحاله قونوله‌بیله‌جکندن « طیاره » یی اوده‌یه‌جك پاره‌نك برکویلینك تیرپانی ، برعمله‌نك قازمه‌سی اوجنده ، برناقالك استری ویا دوه‌سی صیرتنده‌کی سمرده اولدیغنی ادراك ایتمه‌مك هانکی انسانك نفسنه ذل کلمز ؟..

تیرپانك ، قازمه‌نك اوجینی بیله‌ین دستکاهلرك ، اعمالاتخانه‌لرك تجاربنی وجوده کتورن عامل هپ معارفدر . معارفده مکتبده اوکره‌نیلور .

بوکون دشمنك بی عارانه ، حقوق ومدنیت شکنانه تعرضنه اوغرایان طرابلس غرب وبنغازینك حالی صدق مدعانك‌ك یکی ، اك بارز دلیللرندن برینی تشکیل ایدر .

اوراده عثمانلی اوردیسندن بر فئهٔ قلیله‌ٔ منجیه‌نك دلالت وارشاداتی التنده سلاح حمیت وحماسته صاریلمش ، ابراز ایتدکلری فعالیت جنکاورانه ایله صدر اسلامده‌کی عرب دور استیلاسی مفاخرینی اون ایکی عصر صوکره تجدید و احیا ایتمش اولان مجاهد

قهرمانانه برهجوم : طربلس غربك محارباتندن برنده دشمن پوسكورتولوركن

عربانك جبين و سقيل بردشمن اوزرينه شاهين كبي صالديران ؛ آتش قوصان طوپلری اوزرينه چوللرده يرتيجی آرسلانلر، قاپلانلر آغزينه جنبيه ايله مجهز يومروغنی طيقار كبی - يونانستان قديمك قبل التواريخ ادوار قهرمانانه سی متباقيسنی ياشاتان - چالاك و خشين صولتلری دشمنی يوق ايتمك ، وطنك خاك پاكنی چيكنه‌ين اياقلرينی قيروب محو ايتمك نتيجهٔ قطعيه سنی تعويق ايدوب طوران عاملك معارف يوقسوللغی اولديغنه هيچ شبهه ايدلورمی ؟

سلطان سليم ثانی دور سلطنتنده وقوعه كلن اينه بختی (ليانت) مغلوبيت بحريه سنی ، صدر اعظم صوقوللی محمد پاشانك همت عالم پسندانه سی ايله برقيش ايچنده يتشديرلمش ايرتسی سنه بهارنده غالب دشمنلره ميدان اوقويه‌رق ، قپودان دريا قلنج علی پاشا امری آلتنده دكزه چيقان دونانما ، يبانجی برمملكتدن صاتون آلنمش دكل ، عثمانلی بحريه دستكاهلرنده (كمی قيزاقلرنده) انشا ايله وجوده كتورلمش ايدی .

يكرمی سنه اول ، امثالنه نسبت ايديلنجه ، «عاجز» صفتيله ياد ايدلك مبالغه اولمايان آلمانيا دونانماسينی - اساطير يونانيه‌ده يزدان ابحار عد ايديلان « نپتون » معبود مخيلنك احفادندن صاييلنه روا اولان -

طرابلس غربك قهرمان مدافعلرندن برفرقه

[طرابلس غربده غيور عثمانلى ضابطلرينك همتيله برانتظام عسكرى تأسس ايتمش وينه اونلرك تعليميله عربان اصول جديدهٔ حربى اوكرهنمشلردركه ، رسمده كورولديكى اوزره ، اوك صيراده يره ياتهرق سپر آلمه وضعيتنى آلان عربان بوكا برنمونهدر.]

زمانمز « مالكة‌الابحارى » انكليز قوم متعاليسى دوننماسيله بوكون رقابت داعيه‌لرينه چيقارتان، برمجبوريت قطعيه ل ويره‌جك اولسه ايكى سنه ظرفنده يكرمى بش درده‌نوط وجوده‌كتيرمكدن اظهار عجز ايتميه‌جك برموقعه اصعاد ايدن عامل مؤثر اونلرك اعمالات بحريه دستگاهلريدر . بوترقئ سريعى تأمين ايدن‌ده « معارف » اولمشدر. قره‌لرده اورديلرى، دكيزلرده دونانمالرى وجوده كتورن عامل هپ « معارف » ، هپ مكتبدر .

بر ملتك قره‌ده ، دكيزده مسلح قوهٔ مدافعه‌سى ايكى عامل ايله تكامل ايدر . بريسى اورديى تشكيل ايدن افرادك قوهٔ بدنيه‌سى ، جفاكشلكى ، حماستى وجوده كتورن مزيات عرقيه‌سيدر . ايكنجيسى‌ده اوافرادك دست استعمالنه توديع اولنه‌جق هردرلو سلاحى اعمال ايده‌جك قوهٔ عرفانيدر .

عثمانليلرك بوعوامل وخصائلدن برنجيسنه مالك بولوندقلرينه تاريخ شاهددر. بوكونكى افريقا حربى‌ده يار واغيارى تقديرخوان ايلەمز ؛ اونلردن ، بى‌رحم طالعه‌لى دكيزلرله ، اوده دونانمالرى اولمامق يوزندن، ايراق اولان ، اونلره ايسته‌دكلرى كبى ال ويره‌مه‌ين وطنداشلرى افتخار حسلريله اعزاز أيلر برحالده اوشهادت تاريخيه‌يه استحقاقلرينى اثبات ايدوب طورمقده‌در . حتى ايجاب ايدر ايسه ، يارين‌ده اوخصائل متمايزه‌نك عثمانليلره معين وظهير اوله‌جغنى تأمين وتبشير ايتمكده‌در .

اوايكى عامل غيرمنفكك ديكرى‌ده علمدر . عرقى مزيات عسكريه‌يه مالك اولان بر ملتك برپياده نفرنده النده ترقيات علميه‌نك وجوده كتورديكى الك يكى تفنك بولونماز ، طوپچيلرينه‌ده كذلك سرعتلى آتش اجرا ايدر الك مصنع طوپ ويرلمز ، اوردينك نقلياتنى ، سوقياتنى تسهيل ايده‌جك مكمل شوسه‌لر ، تيمورپوللرى حدلازمنده اولمازايسه بوعرقدن تشكل ايده‌جك اوردينك قيمت عسكريه‌سى هيچ شبهه يوقكه دوچار تزلزل اولور .

بوتفنكى ، بوطوپى اعمال ايده‌جك ، تيمورپوللرى ، لوقوموتيفلرى ياپه‌جق اعمالاتخانه‌لرك هپ تملرى معارفدر . عثمانلى اوردوسنك بو « عامل دماغى » ده ـ برنجى « عامل بنيوى » ده اولديغى كبى ـ امثالنه رقابت ايده‌جك برحاله واردیغنى ادعا ايده‌جك برعاقل بولونديغنى ظن وتسليم ايده‌مز . الده‌كى معلومات ايله ، خارجدن تدارك اولونمش اسلحه ايله تكامل مطلوبه وصول امكانى طبيعيدركه مفقوددر .

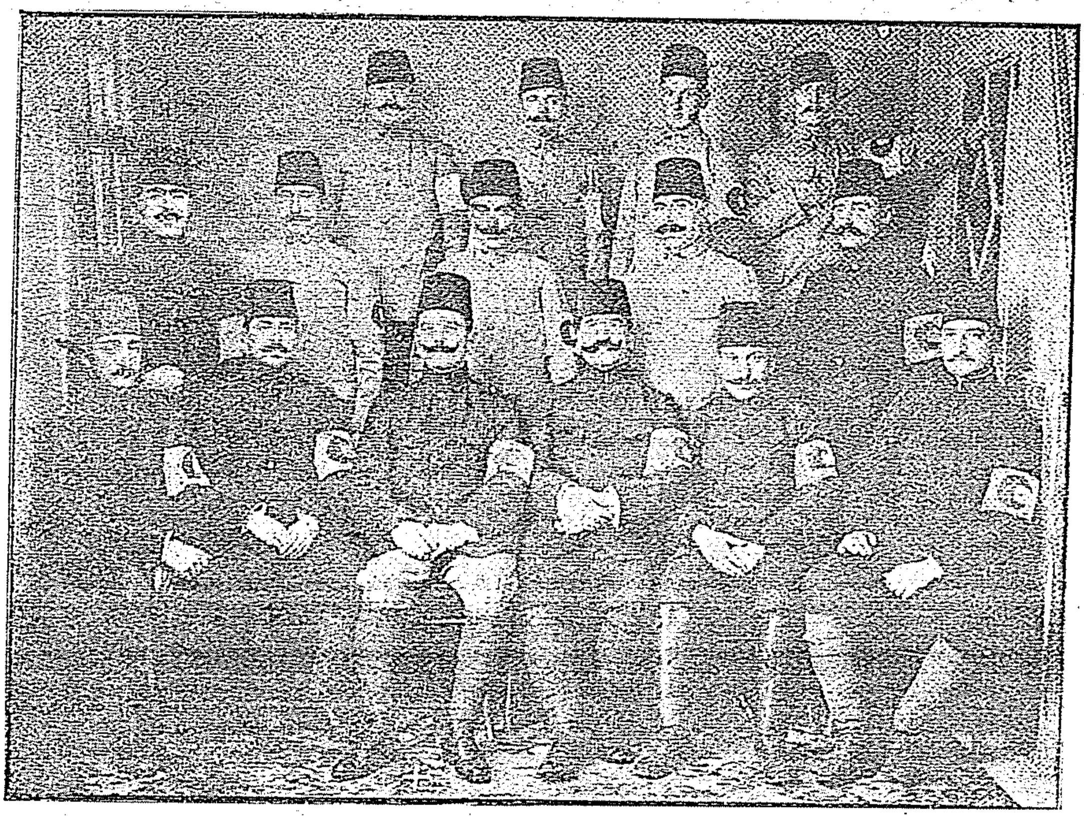

طرابلس غربده عثمانلی هلال احمر هیئتی

اوطورانلر ، صاغدن اعتباراً : دوقتور علی بك ، دوقتور ضیا بك ، دوقتور لطفی اسماعیل بك ، دوقتور کریم ثباتی بك ، دوقتور عبدالسلام بك ، دوقتور صائب بك ، — اورتاده کیلر صاغدن اعتباراً : محاسبه‌جی صبحی بك ، خسته باقیجی آرا مءاشـقجیان افندی ، خسته باقیجی بکر افندی ، خسته باقیجی عمر افندی ، اجزاجی صبحی بك ، - آرقه ده کیلر صولدن اعتباراً : خسته باقیجی ابراهیم افندی ، خسته باقیجی صادق افندی ، خسته باقیجی رجب نظامی افندی ، خسته باقیجی عثمان افندی

بوغیور وفدا کار هیئت ، اوپراتور کریم ثباتی بکك ریاستی آلتنده ۲ تشرین اول ۱۳۲۷ تاریخنده ، فرانسه‌دن سیار خسته‌خانه‌لره لازم مالزمه وادواتی بعدالتدارك تونس طریقیله طرابلس غربه کیده‌رك ۱۸ تشرین ثانیدن اعتباراً ایفای مأموریته مباشرت ایتمشدر .

ایلری اوردینك تکاملنی طلب ایدن برملتك علم وصنعتله اوکا معین وظهیر اولماسی وطنپرورلکك اك مقبول وبارز خصائلندن کورولمیدر . براوردینك امر تکاملنده « ارکان حربیهٔ عمومیه » نك وظیفهٔ سعی وهمتی نه‌قدر مهم ایسه « معارف عمومیه نظارتی » نك‌ده تعمیم وتأمین معارف امرنده‌کی سعی واقدامی اوقدر ، بلکه‌ده اوندن چوق مهمدر .

معارف ایله مؤید اولان برمملکتده فن ، صنعت ، تجارت (بری وبحری) ، یول ، لیمان ، تیمور یولی والحاصل ثروت وسعادت عمومیه حصوله کلمه‌مك قابل دکلدر . جمعیات بشرك « مدنیتی » ده ایشته بووسائط وعوامل ایله مقایسه وتقدیر اولونور .

اوردینك تکاملنی تأمین ایچون معارف عمومیه نظارتنك بو مظاهرتی بر مظاهرت عمومیه ورسمیه صورتنده تجلی ایده‌جکی کبی تشبثات شخصیه ایله‌ده مملکتده تعمیم معارفه خدمت ایدیلمك لازم کلور .

شخصی تشبثات ایله اوردینك تکاملنه ایدیله‌جك معاونت یالکز درجات مختلفه‌ده مکتبلر تأسیسنه

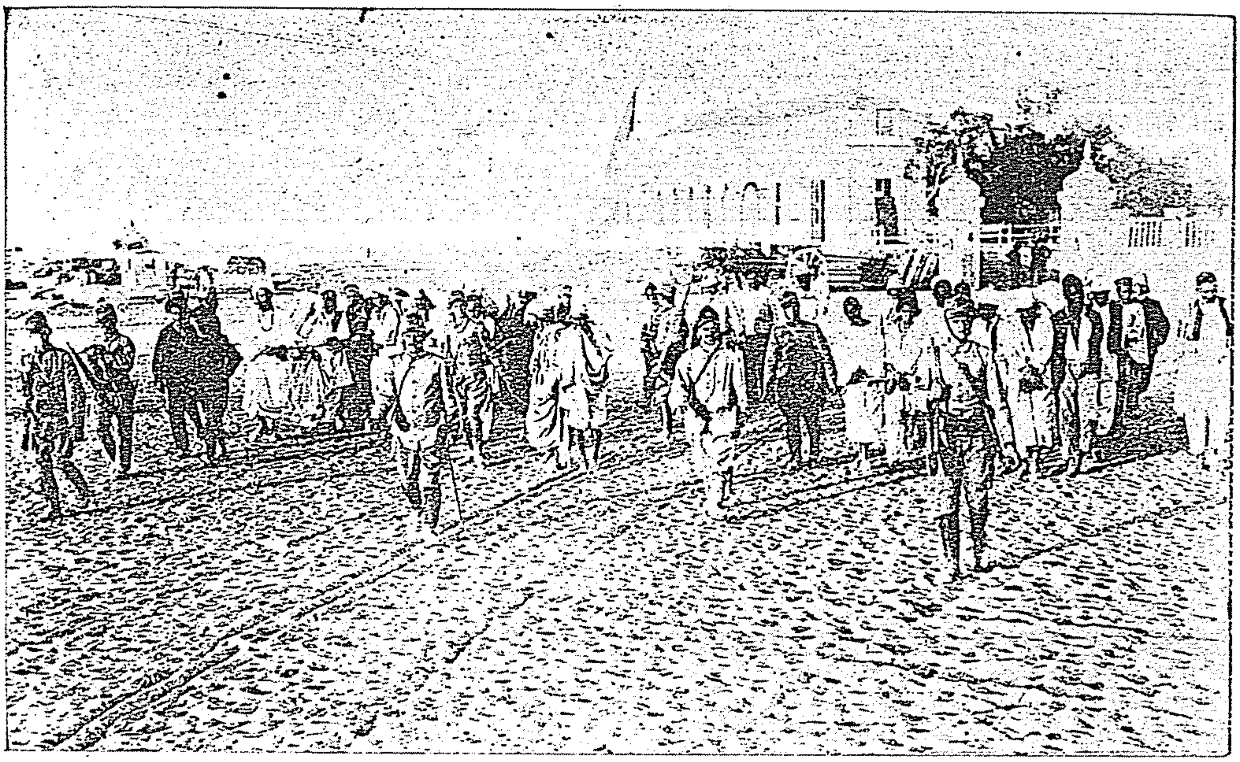

ایتالیانلرك طرابلسه مدنیت ادخال ایدیشلری : واحه‌ده‌ساکن معصوم اهالینك بلاسؤال وبلا محاکمه بربرلرینه باغلانه‌رق میدان سیاسته نقل ایدله‌لری [آوروپاده چیقاریلان قارت پوستاللردن مأخوذدر]

منحصر قالملیدر. کنج عرقك ، وکله‌جك عرقلرك قوای بدنیه‌سنی تقویه ایتمك ، سن مکلفیتلری زماننده خدمت عسکریه‌یه کیدن افرادی داها مملکتلرنده ایکن سلاح استعمالنه آزچوق آلیشه‌جق برحاله کتورمك ایچون‌ده لازم کلن یرلرده تعطیل کونلرنده‌ومساعد موسملرده طوپلانوب‌چالیشمق‌اوزره جمناستیق‌هیئتلری، انداخت جمعیتلری تأسیس ایدیلملیدر .

جمناستیق وسپور هیئتلریله انداخت جمعیتلرینك کنجلرك تکامل وصحت بدنیه‌سنه واوردیده خدمته چاغرلدقلرنده سلاح استعمالنده آز مدت ظرفنده کسب ملکه و مهارت ایتمه‌لرینه نه مرتبه حسن خدمتلری اولدیغی ملل غربیه نزدنده‌کی تجربه‌لر ایله مصدقدر .

پای تختمزده اوق میدانی ، جندی میدانی کبی اسم وموقعلری کوزمزاوکنده طوران یرلر وقتیله اسلحه استعمالی (اوق آتمق) وبینیجیلك خصوصنده‌کی ممارسه‌لرده عثمانلیلرك بیانجی قالمادقلرینی بزه اثبات ایتمکده در. بوحالده احیاسی توصیه‌سنده بولوندیغمز بوملی تشبثلر وتعلیملر عرقمزك اساساً ائتلاف ایتمش اولدیغی بر اعتیادی یکیدن احیا دیمك اوله‌جقدر .

بویله دماغی وبدنی تشبثات تجددکارانه‌نك پای تخت ایله بویوك شهرلرمزده موقع تطبیقه قونمه‌لری اونلرك مملکتك هر یرینه یاییلوب یرلشمه‌لرینه یول آچاجغنه شبهه ایدیلمه‌سون . قاییق یاریشی ، قوطره قوللانیلماسی کبی بحری ممارسه‌لرك ده ایلروده دونانمامز ایچون تأمین فوائد ایده‌جکی درکاردر .

ایشته عرق بشری اصلاح وتقویه ایله ، دماغه اهتمامه متوقف معارف عمومیه‌دن بکله‌جك منافعی تزیید ایدن ، بو تشبث وسعیلر ایله‌درکه اوردینك تکاملی الده ایدیله بیلور .

مملکتی کرچکدن سوه‌ن منفکرلر وکنجلر همت وطنپرورانه‌لرینك مهم برقسمنی بوجهته حصر ووقف ایدرلرسه اوردو هر معناسیله فیضیاب اولور .

فی ٢٥ صفر سنه ١٣٣٠ وفی ١٤ شباط سنه ١٩١٢ م . ق .

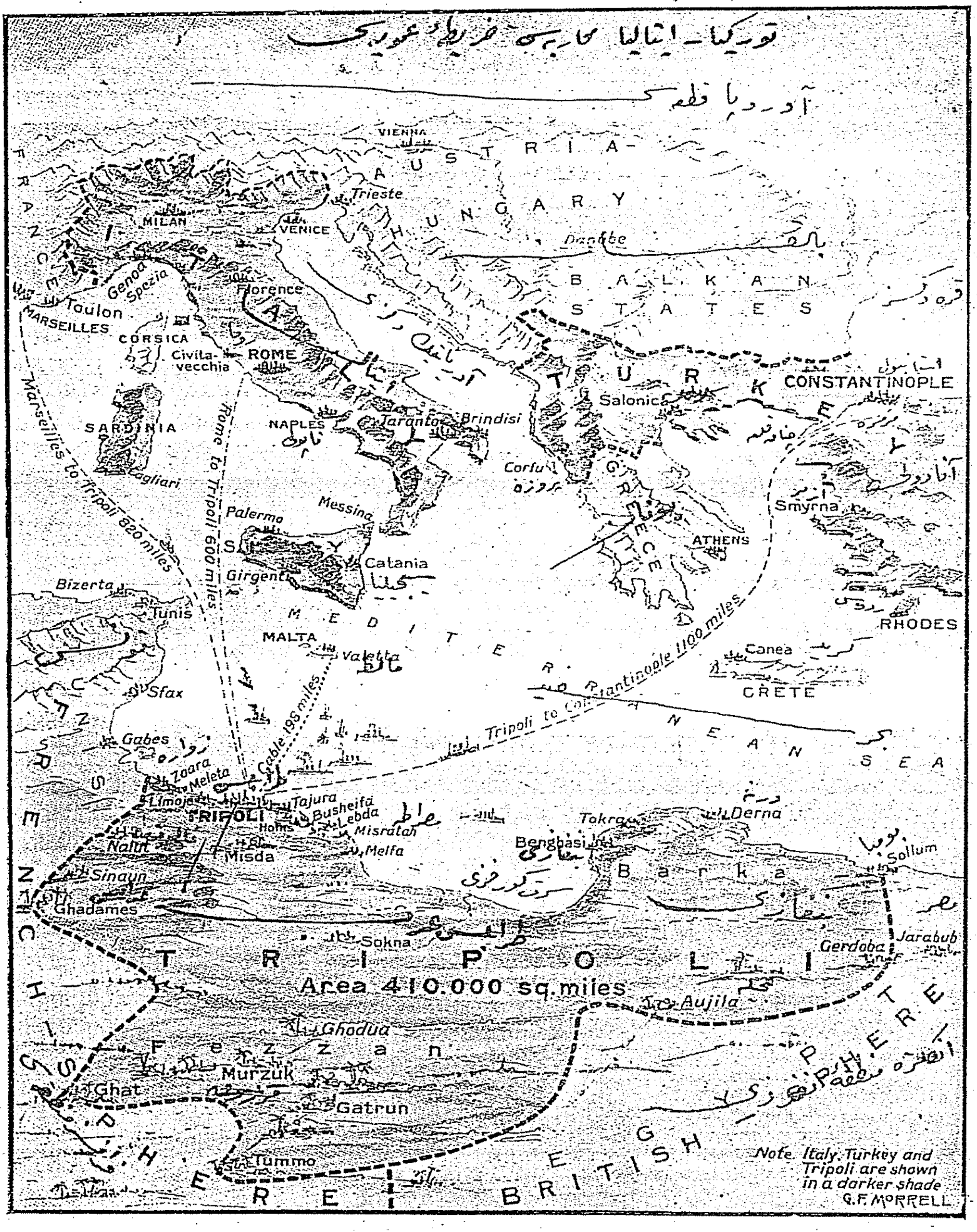

حربك جريان ايده‌بيله‌جكی محللری قارئلريمزه تماميله كوسته‌رن بو خريطه‌يی بر انكليز مجموعهٔ مصوره‌سندن اقتباس ايتدك . طرابلس غربك روم ايلی و ايتاليادن قاچ دفعه بويوك اولديغی كوروكز ! دقت اولونورسه كورولوركه، طرابلس غربك حدود جنوبيه‌سی اساساً تا (چاد) كولی جوارلرينه قدر امتداد ايتمك لازم كليرايكن انكليز و فرانسزلرجه حدودلر كيفلرينه و منفعتلرينه كوره تحديد ايدلمش و خريطه‌ده ده اويله كوسترلمشدر!

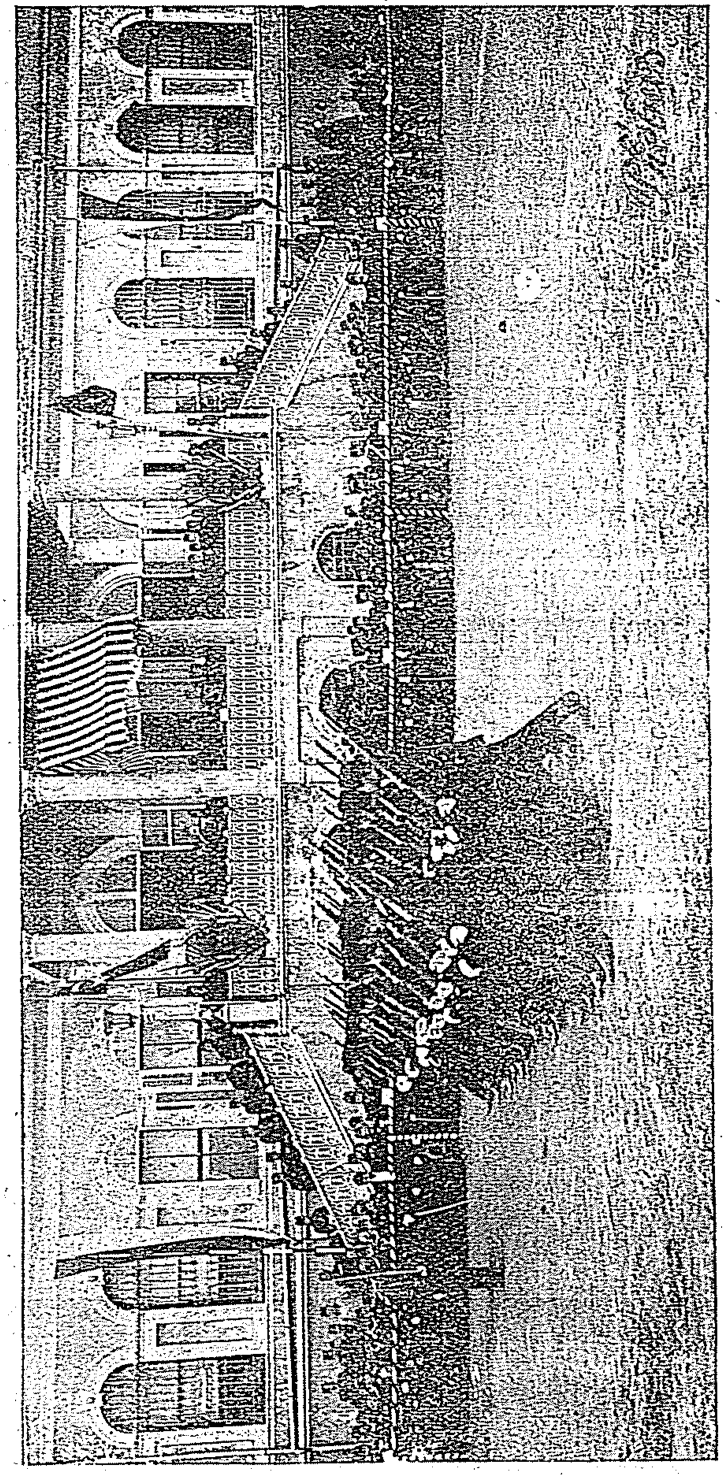

بر احتفال عالى : مكتب حربيه‌نك ۷۵ نجی سنهٔ دوريه‌سی (۲۷ شباط ۱۳۲٦) مناسبتيله اجرا ايديلن مراسمده، مكتب مأذونلری اوكندن حربيه ساده طلبه‌سی چكركن [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

عثمانلی ـ ايتاليا محاربه‌سی

وثائق قسممزده كوروله‌بيله‌جكی اوزره ، ايتاليا حكومتی حقوق دولده و تاريخ امممده اصلا كوروله‌دك بر صورتده ، هيچ بر حق يوق ايكن، ادنا بر سبب و بهانه موجود دكل ايكن، بزه اعلان حرب ايتدی. و اعلان حرب وقوعندن بر ايكی ساعت اول پره‌وزه ساحلنده ايكی طورپيدومزه تجاوز ايده‌رك ايشدن اصلا خبرلری اولمايان او ايكی زواللی كوچوك سفينه‌لری قوس قوجا بر دونانما ايله باطيردی. بونی متعاقب ، اعلان حربك ايكنجی و اوچونجی كونلری طرابلس غرب شهرينی بومباردمان ايده‌رك ، مقاومته قدرتی اولمايان او شهره عسكر چيقاردی و بوندن صوكرا صيراسيله بنغازی ، درنه ، خمس ، طوبروق ليمانلرينی ده اشغال ايله‌دی .

خائن ايتاليانلر ابتدا طرابلس غرب و بنغازی قطعه‌لرينی ۲۰ـ۲۵ بيك عسكرله ، ساده بر تنزه عسكری ياپه‌رق ضبط ايده‌بيله‌جكلرينی قويا اميد ايدييورلردی . چونكه وقتيله اورالرده ايسته‌دكلری كبی تدقيقات عسكريه ياپمشلردی ؛ هر واسطه‌يی حاضرلامشلردی . طرابلس غرب ، فكرلرنجه ، اولمش بر آرمود كبی سقوط ايده‌بيله‌جكدی .... فقط حقيقت بويله اولمادی ، عثمانليلر ، دكرلی غيور عثمانلی ضابطلری هر طرفدن درحال وطنك امدادينه قوشديلر ، طرابلس غرب اهالئ شجيعه‌سی سلاحه صارلديلر . دشمن شمدی‌يه قدر ٦ آی قدر بر مدت كچيردی ، بيكلرجه تلفات ويردی ، عسكرينی ۱۵۰ بيكه ، طوپلرينی ، مترالیوزلرينی ۵۰۰ دن فضله‌يه چيقاردی ، الآن ساحلدن آيريلوب داخله ايلريله‌يه‌مه‌يور ...

بو وقايع هر كسك كوزی اوكنده جريان ايدييور ، بز طرابلس غرب وقايع عسكريه‌سنی كله‌جك سنه كی سالنامه‌مزده تلخيص و محاكمه ايده‌جكز . زيرا شمدی نه وقايع حربيه ختام بولمشدر ، نه ده وقايعك بحق تقديری قابلدر .

مکتب حربیه .

مملکتمزك موجودیتنی جهلك، اونك طوغوردیغی عصردیده انتظامسزلغك سوروکله‌یوب دوشورمکه کوتوردیکی حفرهٔ اضمحلالدن ساعد همتلریله یقالایوب قورتاران سلیملر ، محمودلر شهراه تمدن ومساعیده تشکیل ایتدکلری اردونك سونکیسنه طایانه‌رق یورومك ایسته‌مشلردر .

بیوك عمزاده‌سیله باباسینك چیزدکلری یولی تعقیب احتیاجنی ادراك فطرتنده یارادیلمش اولان کنج عبدالمجیدده قوجه رشید پاشا کبی بر مشاور ومتشبثك حمیتپرورانه وواقفانه مظاهرتیله اقوام عثمانیه‌نك ایدیٔ تکریم وانتفاعنه اهدا بیوردیغی حریت جان ومال ارمغانی (کلخانهٔ خط همایونی) عثمانلی سلاحینك شعشعهٔ سطوتندن متحصل براکلیل ذی‌شرف ملی ایله تتوج ایتمکی فراموش ایتمه‌مشدر .

اوچنجی ناپولیونك سدانده دشمن غالبی دست ظفرینه قلیجنی تسلیم ایتدیکی کوندن ، قرق ییلدن بری غرب عالم مدنیتی وجوده کتیرن اقوامك تپه‌دن طرناغه قدر تسلیحاته ، کون کچدکجه دها آرتان برتقیدله ، دوام ایده‌کله‌لری سطحی نظرانه باقیلنجه اسراف ثروت کبی کوروشمه‌سنه رغماً ، توسیع صنایع ومبادلهٔ ثمرهٔ مساعی‌یه خدمت ایتدیکی نصل تسلیم اولونورسه عثمانلیلق عالمنده اوردینك تأسیسی وتکمیلنه مصروف اولان همتلرك مملکتمزده نورعرفانك نفوذ ایتمسنه‌ده یول آچمش اولدیغنی اعتراف طوغرو اولور .

اوردی‌یه ضابط، مهندس وطبیب یتشدیرمك ایچون حربیه ، مهندسخانه ، طبیه کبی مکاتب عسکریه‌ده تحصیل کورن کنجلرك ممتازلری برطرفدن اوردینك تکملاتنه خدمت ایتدکلری کبی بر طرفدنده رحلهٔ تدریسلرنده اوتوران اونلردن صوکره‌کی نسللرك تربیهٔ فکریه‌لرینی تمیه وتقویه ایتمك وظیفه‌سیله اشتغال ایتدیلر .

تسلسل ایدن بو مساعیٔ تدریس وتدرس معلومات عسکریه وفنون حربیه‌نك علوم آلیه‌سی اولان ریاضیات وطبیعیات علملرینك مملکتده نشر وانکشافنه خدمت ایتدیکی ناقابل انکاردر .

پای تختمزك مدنی ایلك مؤسسهٔ علمیه‌سی اولان « دارالشفقه » یی تولید ایدن جمعیت علمیه بانیلرینك اسامیٔ محترمه‌سی آره‌سنده برچوق امرای عسکریه ناملرینك بولونماسی‌ده یوقاریکی مدعانك دلیللری صیراسنده ذکره شایاندر .

بو وقایع وحقایقك اهل عرفان قلبلرینه القا ایتمه‌لری طبیعی بولونان احتساسات ایله بزده مکاتب عسکریه یالکز اونلرك عرفان پرورده‌سی اولان هیئت ضابطانمزك دکل ، او عرفاندن طولاییسی ایله اقتباس فیض ایتمش هیئت متفکره‌مزك‌ده کوکلرنده بر جای احترام بولماسی قدر شناسلق وجائبندن کوروله‌لیدر .

واقعا غلطه سراینده‌کی مکتب سلطانی ایله اوندن اون بش سنه صوکره تأسیس اولنان مکتب ملکیه‌نك مملکتمزده تعمیم وترصین ضیای معرفته خدمت ودلالتلرینی قاله آلمامق موافق ومعقول دکلدر .

شوقدرکه مکتب سلطانی صرف اجنبی متاع عرفانی ایله پرورشیاب اولدیغندن اونك بومبحثده یری اولامیه‌جغی کبی مکتب ملکیه‌ده مهندسخانهٔ بریٔ همایون ، مکتب طبیهٔ عسکریه ، مکتب حربیه کبی مؤسسات علمیهٔ عسکریه‌دن قرق اللی سنه صوکره وجوده کلمش اولدیغندن مملکتده تخم معارفی صاچمق امرنده حق رجحانه مالك اولامز .

ایشته بوتون بو طویغولر ایله قلبمزك مشبوع اولماسندندرکه کچن سنه یتمش بشنجی سنهٔ تأسیسیه‌سنده

بایرام یاپان « مکتب حربیه » نامنه ، سالنامهٔ ثروت فنونده بر رسم وبر مقاله نشر ایتمکی وجیبهٔ قدر شناسی بیلیورز .

برده بونسخه‌یه مکتب حربیه‌نك اوچ ربع عصرلق حیات موجودیتنده کلن ناظرلردن الك مشهورلرینك هویتلرینه دائر معلومات مجمله‌یی‌ده طبع ایدییورز .

مکتبك ممتاز معلملرندن اولوب صورت مختصره‌ده ترجمهٔ حاللرینی الده ایده‌مدیکمز بعض ذواتك اسامیسنی‌ده، وفات ایدنلری پاشا یانلرندن آییره‌رق آشاغی‌یه یازمغی ، اوردینك علم وعرفاننی تهیه وتمیه ایدن اومعلمین محترمه‌یه قارشی مکتب حربیه‌نك جملهٔ وظائف نعمت شناسانه‌سندن بیلیرز .

وفات ایدن معلملرك معروفلرندن اسملرینی اوکره‌نه‌بیلدیکمز ذوات :

فوسفور مشیر مصطفی پاشا	سرعسکرلك ایتدی
فریق حسین حامی پاشا	بیطر صنفندن
مشیر درویش پاشا	حکمت معلمی
طوپجی فریق سزائی پاشا	فن استحکام معلمی
طوپجی فریق نوری پاشا	ریاضیات عالیه معلمی
مشیر مظفر پاشا	جغرافیای عسکری فن حرب معلمی
مشیر ودینلی توفیق پاشا	ریاضیات عالیه معلمی
میرآلای بوسنه‌لی طاهر بك	آلمان لسانی معلمی
میرلوا کتابسز مصطفی پاشا	ریاضیه وطوپوغرافیا معلمی
میرلوا سعدالدین پاشا	فن ماکنه معلمی
طوپجی میر آلایی رفیق بك	هندسهٔ رسمیه وطوپجیلق معلمی
بیکباشی عاشق رفعت بك	ادبیات عسکریه معلمی
میرلوا مصطفی پاشا	فن حرب معلمی
میرالای مصطفی بك	لسان معلمی
میرلوا مجار عثمان پاشا	لسان معلمی
بیکباشی دلی سعید بك	حکمت طبیعیه معلمی
موسیو فلوری	کیمیا معلمی

برحیات اولان معلمین ممتازه‌دن

طربزونلی علی نقی افندی (سابق طربزون مبعوثی)	ادبیات معلمی
فریق اسماعیل پاشا	سواری معلمی
فریق حسن بدری پاشا	ارکان حرب صنفلری معلمی
میرلوا صفوت پاشا	هیئت وتقسیم اراضی معلمی
میرآلای رشید بك	استحکامات جسیمه معلمی
میرلوا اسعد پاشا	فنون عسکریه معلمی

میرلوا چرکس حسن پاشا	علوم ریاضیه معلمی
میرلوا چرکس اسحق پاشا	لسان معلمی
فریق احمد مختار پاشا	فنون عسکریه وطوپچیلق معلمی

بومقالهٔ تسعیدیه‌یی ختامه ایردیرمزدن اول مشیر فون‌درغولتس پاشا نامنی‌ده صمیمی احترامات ایله یاد ایتمك مکتبه بورجدر .

او معلم مقتدر مکتبه فنون عسکریه‌نك نظریات وعملیاتنی طرز نوینده ادخال ایتدی .

اوتوز سنه‌دنبری عثمانلی اوردیسنه یتیشن ، بوکون اواوردی‌نك مقدراتی اللرینه تسلیم اولنان ارکان وامرای عسکریه هپ اونك شاکرد نعمت شناسیدرلر .

مکتب حربیه اونامی حافظهٔ احترامنده الی‌الابد صاقلایه‌جقدر .

چین قوای بریه وبحریه‌سی

چین ممالکنده سرزدهٔ ظهور اولان اغتشاشات ، چین حکومتنك قوارده ودکزده‌کی قوتنك درجهٔ اهمیتنی آراشدیرمق ایچون مناسب برفرصت تشکیل ایدییور ؛ چونکه هریرده اولدیغی کبی ، عرق اصفرده ده اختلاللرك موفقیت وعدم موفقیتی هپ اوردو ودونانمانك قوت وقابلیتنه تابعدر . بونقطهٔ نظردن محاکمه ایدیلنجه ، شرق بعیدك عرض ایتدیکی منظره صوك درجه کولونجدر . چین ، یقین زمانه قدر براردویه مالك دکل ایدی ؛ قومشولرینك و بوتون دنیانك حرمت وحسن معامله‌سنه نائل اولمق ایچون بوا کسیکی تماملامق ایسته‌دی . مملکتك مقدم براولادی بواردویی تشکیل ، دها دوغروسی قادرولرینی وایالك تقسیماتنی ترتیب ایلدی . تام ایشك بدایتنده حکمدارك توجهی ساقط اولوب کندیسنه ایشدن ال چکدیرلدی . بوکونده ، شیمدی‌یه قدر یالکز رسم کچیدلرده سلاحلری پارلدامش ، مانورا میدانلرنده حرب ایتمش ، چین قوای بریه‌سنی هنوز هیچ کیمسه‌یه بالفعل اثبات ایده‌مه‌مش اولان بواردونك ایلك حرکت وفعالیتی ، حکمدارلری علیهنده سلاحه صارلمقدن ، کندی مداخله‌لری اولماسه اوچ کون ایچنده بی‌اساس قالوب کیده‌جك بر عصیانه اشتراك ایتمکدن عبارت قالمشدر . چین سرایی ارکانی ، کندیلرینی مدافعه ایچون اهالی‌یی تسلیح ایتدیکی زمان خاندان سلطنته دشمن الك پارلاق برقوهٔ مجادلهٔ ملیه احضار ایتدکلرینی تقدیر ایله‌مه‌مشلردی . بو آلت عصیانك قیمتنی تقدیر ومبدأ ومنشأینی تحری ایتمکله براجمال تاریخیدن دها فائده بخش برتتبعده بولونمش اولاجغز ؛ تصورات اقبالپرستانه‌لرینی قوه‌دن فعله کتیرمك ایچون‌چین اختلالجیلرینك واصلاحاتپرورانك استخدام ایتدکلری کنوزقوت ومقاومتی‌ده تدقیق‌ایده‌جکز :

تنسیقاتدن اقدم ، چین اردوسی اکثریسی برچوق عصر اول قانغ ـ هی‌نام حکمدار ایچون چین ممالکنی فتح ایتمش اولان سواریلردن وشمال آدملریله مانچولرك وتاتارلرك احفادندن متشکل اولمق اوزره آنجق ٨٠,٠٠٠ نفردن عبارت ایدی ، حال حربده بومقدارك ٤٥٠,٠٠٠ نفره ابلاغنه قانون مساعده ایدییوردی . فقط مملکتی تشکیل ایدن ٢٢ دانه امارت کندی کیف وآرزولرینه کوره عسکر جمع ایدرلردی . علی‌الاکثر خزینهٔ حکومتدن عسکر جمعی ایچون لازم کلن تخصیصاتی اخذ وحفظ ایده‌رلر ، عسکر جمعی‌ده متروك برتصوردن عبارت قالیردی . ١٩٠٤ ده بونواقصی اکمال ، بوسوءاستعمالاتی منع ایچون پکین حکومتی چینده اللی سنه بولنمش اولان (سور روبه‌رت هارت) ه مراجعت ایله کندندن بری وبحری برپروژه طلب ایله‌دی .

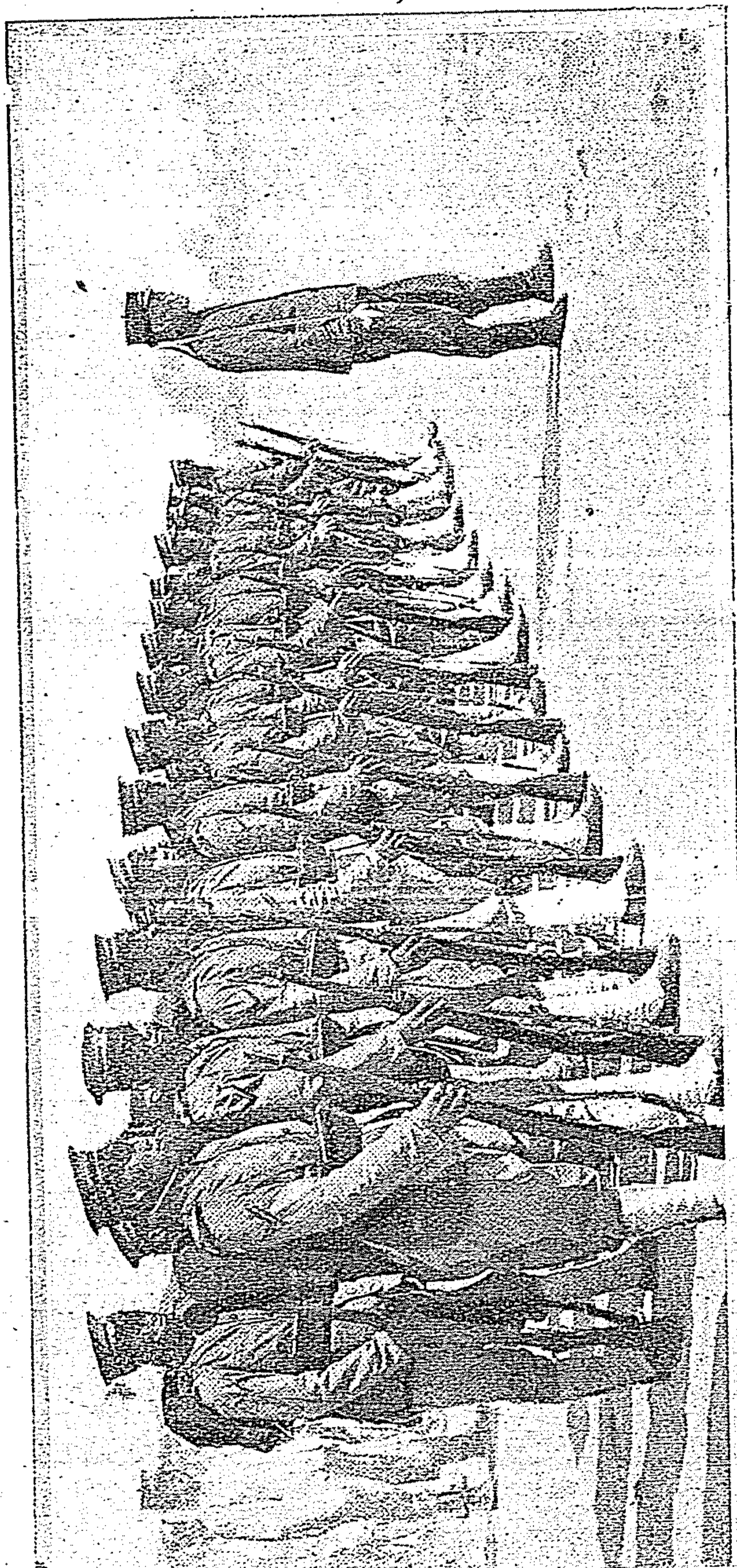

اقصای شرق اویانیور ! چینده عسکرلك ، یکی اصولده تعلیم کورمش بربولك عسکر [مقاله‌سنه مراجعت]

چینده زندگی عسکرینك آن تکوتنی اشارت ایدن بو پروژه‌ده درت اردو واوچ فیلو تشکیلی تصور ایدلمشدی .. هر اردو ٥٠٠,٠٠٠ نفردن مرکب اولاجق، اردوخال صلحده ٢٠٠,٠٠٠ نفره بالغ اولاجقدی ؛ آیریجه ٥٠٠,٠٠٠ احتیاط عسکریله برقات دها تقویه ایدیله‌بیلن بوقوهٔ عسکریه چینك احتیاجات هرروزه‌سنه کافی عد ایدیلیوردی . آلمان دستکاهلرندن چیقمش ٦٦ طوپ ده بواردولره توزیع ایدیله‌جکدی .

بری پەچیلی‌یه ، دیکری کیانغ‌سو سواحلنه ، اوچنجیسی ده جنوب دکزلرینه تخصیص ایدیله‌جك اولان اوچ فیلوده زرهلی ، آویزو وتورپیوردن مرکب ٢٤٠ پارچه‌دن عبارت اولاجق، اون سنه ظرفنده تکمیل انشا آت ایدیله‌جك ایدی .

فقط ، چین وطن پرورلکنك غریب بر تظاهرینی کوسترن بر حادثه بو پروژه‌نك برمدت تأخیرینی ایجاب ایتدی . چین اردوسنده بو قوهٔ بحریه‌نك اداره‌سنی یداهلیتنه آله‌بیله‌جك ارکان وضابطان مفقود ایدی . (سور روبه‌رت هارت) یکیدن یکی یه مکتبلر کشاد ایدیلوب ضابط یتشدیرنجه‌یه قدر چین بحریه‌سنك ژاپونیادن جلب اولنه‌جق ضابطان طرفندن سوق و اداره ایدلمه‌سنی امر ایتمشسه ده بو ، نه سرای ارکاننك ، نه‌ده ایمپراطورك خوشنه کیتمه دیکندن ، لازم کلن ضابطان یتشدیریلنجه‌یه قدر پروژه‌نك متروك براقلماسنه قرار قطعی ویرلدی .

ایشته بوکون ، قوای بریه وبحریه‌لرینی حال صلحده ، مانوراده ومیدان حربده سوق واداره ایده‌

بیله‌جك چین ضابطانی درجهٔ مطلوبهٔ کماله واصل اولمشدر . بو تکملك اوفاق بر تاریخچه‌سنی یاپالم :

١٨٩٨ سنه‌سنه قدر ، چین معلملری ، فوق‌العاده تحصیل ایتمش ، هانلین آقاده‌میسندن دیپلوما آلمش ، سویهٔ فکریه‌لریله مغرور ومفتخر اهل وقوف وکمالدن متشکل ایدی ؛ بونلرك اك بیوك فنالغی ، افراد ملته جبر وشدتدن نفرت ، مؤسسات عسکریه‌یه رد وتحقیر حسنی القا ایتمه‌لری ایدی . ایشته بو تاریخده چین حکومتی تبدیل سیاست ایله ، عنعنات ملیه‌لرینه ضد اولان بر تربیه‌یی ملتنه ویردیرمك ایچون ژاپونیانك وقوف واختصاصنه مراجعت ایتدی ؛ ١٨٩٨ ده ژاپونیایه اعزام ایدلمش اولان شاکردانك عددی ١٥ دن عبارت ایکن بوکون (٥٠٠٠) ه بالغ اولمشدر . بونلردن ماعدا ، چینده تربیهٔ عسکریه واصول عسکری درسلری ویرن ٧٠ قدرده ژاپونیالی معلم واردر .

اکمال تحصیل ایله وقت وقت مملکتلرینه عودت ایدن بو شاکردان ، اوکرندکلرینی اوکرتمکه باشلادقلری زمان آز چوق حاضرلانمش برزمین بولدیلر .. استقبالك ، پارلاق واصول جدیده موافق بر اردویه مالکیتده اولدیغنی تقدیر ایدن چین اهالیسی ده قابلیت ومیل شخصیتلرینه مخالف برایشه کمال خواهش وفداکاری ایله تشبث ایتدیلر ؛ آز بر مدتده ، کندی کندینی اداره‌یه مقتدر چین اردولری میدان بولغه باشلادی .. بونلرك نفراتی ، ضابطانی ، ارکان حربی هپ یرلیدن عبارت ایدی . ژاپون معلملری تشکرات صمیمیه والتفات مخصوصه‌یه غرق ایدیله‌رك مملکتلرینه اعاده اولوندی . بحریه‌یی ده ، اردو کبی عواملی اجنبیه‌دن تطهیر لزومنی برعزم قطعی ایله تعقیب ایدن حکومت مرکزیه امور داخلیه‌یه مداخله ایله کوندن کونه بار اولمغه باشلایان آوروپالی ضابطانه ومعلملره‌ده پاساپورطلرینی اعطاده چوق کجیکمه‌دی .

هوپه قرال وکیلی دولتلو چانغ - چه - تونغ حضرتلری ولایتده نهر فیلولرینك تشکیلنده بوتون وطنداشلرینه تقدم ویانغ - چه - کیانغ نهری عموم چین انهاری میاننده اك زیاده اهمیت عسکریه‌یی حائز اولدیغندن بو صفتله هرفدا کارلغه الیق اولدیغنی تقدیر ایله کندی ایالتی حسابنه ساحل موده‌لنده ١٣ امیل سرعتنده و ٥٥٠ طونوچسامتنده سریع آتشلی بر طوب و ٤ رەوولوەر طوپی ایله‌ده مجهز بولونان یدی دانه طوپ چکری ژاپونیاده قوبه ترسانه‌لرینه سپارش ایله‌دی .

١٩٠٤ سنه‌سی انتباه ملیسندن بری به اوردو ودنانمانك تعقب ایتدیکی صفحات ، عجبانه‌لردن عبارتدر؟ .

چین قوای حاضره‌سنك شرف احیا واحداثی ، قوره‌ده بولوندیغی زمان (لی - هونغ - چانغ) ك رفاقتنده اجرا ایتدیکی تتبعات وچین - ژاپون محاربه‌سنك ویردیکی آجی درسلر دلالتیله بللی باشلی بر اردویه مالك اولمایجه چینك یالکز آوروپانك دکل ، ژاپونیانك دخی تزییف واستحقارندن قورتولمایاجغنی ، هرکسك النده بازیچه اولاجغنی پك کوزل تقدیر ایتمش اولان ، چه‌لی والیسی دولتلو (یووان - شی - قای) [*] ه عائددر . بویوك بر ذکا وفوق‌العاده بر فعالیت ایله تأسیس ایتدیکی مکاتب عسکریه وبورلردن یایلوب هرطرفه نشر فیوضات ایدن فکر تربیه وانقیاد بو موفقیتك اك اساسلی عامللرینی تشکیل ایده‌ر .

یالکز بر آدمك اثر همتی اولان بوزندکی ، بو فعالیت آز بر مدتده پارلاق نتایج ویردی ؛ یوان - شی - قایك اداره ایتدیکی وکمال جسارت وامنیت ایله بوتون آوروپا آتاشه میلیترلرینی‌ده تماشاسنه دعوت ایلمش اولدیغی بویوك مانورا ، جمله ایچون بر خارقه ، بر معجزه تأثیرینی اجرا ایله‌دی . او کونه قدر آهنکسز حاضرلقسز ، سلاحسز ، قیافتسز بر طاقم انسان سورولرینی کورمکه آلیشان کوزلرك بردن بره ، تربیه کورمش ، تحصیل ایتمش ، انضباط عسکری‌یه آشنا ، هنوز آوروپا اردولرینك پك کیریسنده ، نقط عزم ایتمش ، پر حیات ، تعقیب ایتدیکی غایه‌دن امین بر اردو بولدیلر ... عسکرلك مسلکینك اوکره‌تیلمکده اولدیغنه ، عسکرلك فکرینك ذهنلره یرلشدیکنه کسب یقین ایدلدی ...

(یوان - شی - قای) ك بو موفقیتی ، تبعه‌دن برینك دست حاکمیتنده تمرکز ایدن بویله بویوك بر

[*] الیوم چین رئیس جمهوری

قوتك نهایةالنهایه کندیسنی عصیان ومقاومته سوق ایده‌جکی اراجیفنه سرایجه احالهٔ سمع اطلاع ایدلمه‌سندن دولایی ، دوغرودن دوغرویه سبب‌ادباری اولدی؛ فقط آتیلان تمل هرکون کسب قوت ورصانت‌ایله‌دی ؛ اویانمش اولان فکر نشر انوار ایتـدی ... ۱۹۱۱ و ۱۹۱۲ سـنه‌لری مانورلرنده بالونجی دیپلوماليله مجهز چین طیاره‌جیلرینك‌ده اجرای‌وظیفه ایلیه‌جکلری حوادثی هرکسك حیرت وتقدیرینی دعوت ایله‌دی.

۱۹۰۱ سـنه‌سی ایلولنده ایلك ارادهٔ قرالی صـدور ایله « سکز بایراق » ، « قرمزی سـنجاق » و« شمال ارسلانلری » نامرینی طاشیان قوای مختلفهٔ عسکریه‌یی یکی اصوللره توفیقاً صحرا اردوسی، احتیاط اردوسی وانضباط اردوسی نامریله‌اوچه توزیع ایلدی . ۱۹۰۱ دن ۱۹۰۵ ه قدر عسکر جمعینه‌وتربیه وتحصیل عسکری‌یه عائد قانونلرده نشر ایدلدی . ۱۹۰۵ ده ده تدریسـات عسکریه بوس بوتون تجدید وحربیه نظارتی احداث اولوندی .

حربیه‌ناظرینك ۱۹۰۹ ده تکلیف ایتدیکی پروغرام قبول ایدیلنجه ، فقدان نفوذ ومشکلات داخلیه‌یه رغماً کمال ثبات ومتانت ایله تطبیقه باشلاندی . چین اردوسی : هربری ۱۲ پیاده طابورندن برسواری آلایندن ، ایکی طوپجی‌طاقمندن، برده استحکام طابورندن مرکب ۳۷ قطعهٔ عسکریه‌دن مشکل اولاجق ، هرقطعه‌نك‌موجودی ۱۲۰۰۰ نفراولاجغی جهتله‌عموم قوای عسکریه ٤٥٠٠٠٠ نفردن‌عبارت‌بولوناجقدر. یالکز طوپجی طاقملرینك عددی موقعه کوره تزیید اولونابیلیر ...

چین اردوسنك تقسیماتنده کمال دقت واعتنا ایله مطالعه اولنه‌جق بر نقطه واردر : اك زیاده عسکر یتشدیرمکله مکلف اولان قطعات اراضی ، حدودلری تشکیل ایدن وحرب وضربه اك‌زیاده قابلیتلی بولونان یرلرك سکانیدر . غربی‌ده شودرکه : تنسیقات عسکریه‌یی قوه‌دن فعله چیقارمق ایچون کندیلرندن بیوك بیوك خدمتلر بکله‌نیلن بو حدود اهالیسی ، زمانمز افکار اصلاحات وعصیانه مساعد برزمین نشوونماعرض ایدن‌افرادد‌ر .. بو کونده حرکات اختلالیه‌نك تأمین غلبه ایتدیکی یرلرده هپ اورالریدر ! بودقیقهٔ اجتماعیه کرك آسیا وکرك آوروپا دولتلری ایچون پك قیمتدار بردرس انتباه‌عرض ایدر .

بو کون ۱۵۰۰ ضابطك اداره‌سـنده بولونان بو ٤٥٠٠٠ نفرلك اردو ، عینی پروغرام ۱۹۲۰ سنه‌سنه قدر تعقیب ایدیلدجه عددی ۱٫٥۰۰٫۰۰۰ نفره بالغ اولاجق بر اردو تشکیل ایده‌جکدر .

جینده خدمت عسکریه کیفی اولوب اون بش سـنه بالفعل خدمت ، آلتی سنه‌ده احتیاط ایله اکمال اولونور . چینك ضمان استقلالی ، اوروپانك‌ده سبب اندیشه‌سی ایشته بو احتیاط عسکرلریدر، چینك صاییسی بلیرسز اولان اهالیسی میاننده درج اولونابیله‌جك بو حدودسز قوهٔ عسکریه ، محتاج اولدقلری معلمره ، ضابطلره . مهمات واسلحه‌یه مالك اولونجه ، اوروپایی درین درین دوشوندوره‌جك ماهیتده‌در ؛ فقط ، نه چین اهالیسنك تربیهٔ لازمه‌یی اخذ ایده‌بیله‌جکی ، نه‌ده بو عوامل تکمل وقابلیتی الده ایده‌جکی پك جای شبهه نقطه‌لردر .

یارینکی عساکر احتیاطیه حقنده بیان فکردن منع نفس ایله حال حاضره دائر بیان مطالعه ایتمك لازم کلسه ، بووان ـشی‌ـ قایك تصور ایتدیکی منتخب احتیاط اردوسنی تشکیل ایچون واقع اولان تشبثات مکررہ‌نك پارلاق نتایج ویرمدیکنی اعتراف ایتمك بر امر مجبوری حکمنده‌در . کبار صنفلرینه منسوب ویوکسك برتربیهٔ دماغیه‌یه مالك اولان دلیقانلر عسکرلك حقنده اوقدر درین بر نفرت حس ایدییورلرکه استقبال وسلامت وطن ، تعالیٔ ملت کبی پارلاق پارلاق نظریه‌لری صیجاق بر لسان ، سـری بر غلیان ومفتونیت ایله مدافعه ایدن کنجلرك بردانه‌سنی بیله عسکر قاپوتی حامل اولارق کورمك دائرهٔ امکان خارجنده قالییور . احتیاط صنفنه کیرنلر هپ عمله ، چفتجی اولادلری اولوب بونلرده عصرمزك تهلکه‌ن

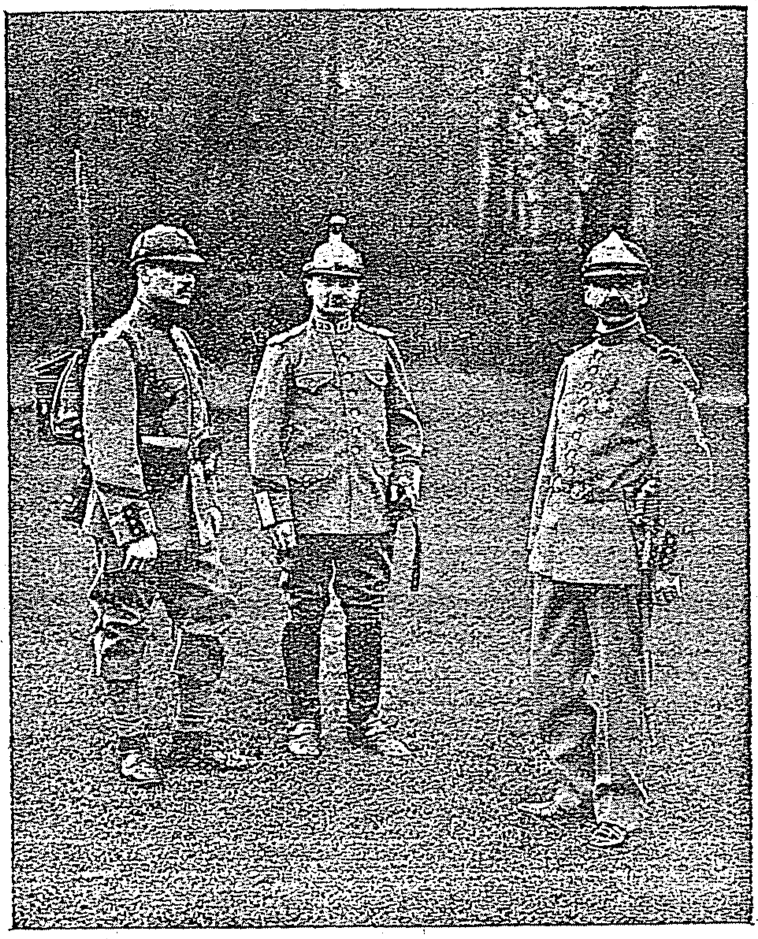

فرانسز اوردوسنك يكى قيافتى [مقالەسنه مراجعت]

وجاذبەدار فكرلرينك سحر ابليساـ نەسنه چارچابوق تسليم نفس ايديورلر.. خدمتلرى فائده يرينه ضرر توليد ايديور ؛ بر كانون فتنه وفساد وظيفەسنى ايفا ايلەيور ...

خدمت عسكريەيى اسيرلرك بورجى اولمق اوزره تلقى ايدن بوملت ايچون يكانه چارهٔ سلامت ، عمومى و مجبورى عسكرلكدر ... هرحالده بوپروغرامك ـ سركاره كچمك اوزره جنك ايدەن اصلاحات پرورانك الده بيله ـ ملتك حسن قبولنه مظهر اولاجغى شبهەلى ، پك شبهەليدر .. بو شبهەده اوروپا ايچون قيمتدار بر ظفر تأميناتيدر؛ چونكه آسياده ، حال صلحده عددى درت مليوندن دون اولمايان برقوهٔ مكملهٔ حربيەيى داخل حساب ايتمك لازم اولديغى كون ، اوروپانك بوتون ديپلومات نظرياتى ، معاهدات تفسيراتى ومدافعهٔ مدنيت تغليطاتى باشقه بر شكل ، باشقا بر رنك آلقده مظفر قالاجقدر .

اسباب وموانع متعدده سائقەسيله ، پاراسزلغك‌ده دخل عظيمى ايله بحريەيه متعلق وبالاپروزانه پروژەلرى خيليدن خيلى تعديل وتحديد لزومى چينده شدتله باش كوسترمشدر . اهمى مهمه تقديم قاعدهٔ اساسيەسنه كمال اصابت ايله توفيق حركت ايتمش اولان چين حكومتى ، قوهٔ حربيەسنى برآن اول اصلاح وتشكيل ، بحريه پروغرامنى ايسه برى سواحل نظارتيله مكلف اولان ، ديكرى يانغ ـ چەاوزرنده بولونان ، اوچنجيسىده مستقبل بحريه ضابطانى يتشديرمكله موظف اوچ مركز قوت تأسيسنه حصر وتحديد ايلەمشدر .

بوقوتلرك برنجيسى درت زرهلى ومتعدد طوب چكرلردن مركبدر . ممالك مختلفەده دردست انشا اولان دها درت قرووازورده بوقوته التحاق ايدەجكدر .

ايكنجى قوهٔ بحريه اون ايكى طوب چكردن مركبدر . اوچنجى‌ده ايكى قرووازوردن ، اون طوب چكردن وشيمدى ايفاى وظيفه ايدن برطاقم تورپيدولردن تشكل ايدەر . بونلردن ماعدا آلمانيايه اوچ كوچوك قرووازور ، انكلترەيه ايكى وجماهير متفقەيەده برقرووازور ، ژاپونيايەده برقاچ دانه قونتر تورپيدو سپارش ايدلمشدر .

مكاتب بحريەيه كلنجه ، فرانسز بحريه ضابطانى ومهندسلرى طرفندن اداره اولنان فوچەئو ، نانغينغ مكتبلرينك سدى مقرردر ؛ قانطونده‌كى مكتبده بوزمرەدندر . چەفوده‌كى مكتب ابقا ايديلەجك ، تيەن چين‌دەده يكى برمكتب كشاد اولوناجقدر . سلك بحرى‌يه نامزد اولان شاكردانى چين حكومتى على الاكثر آمريقايه اعزام ايديور .

فرانسز اوردوسنك يڭى قيافت عسكريه‌سى

مورالرك ، نه‌يلرك ، بوناپارتلرك قهرمان برناقل سنوحات وشهامتى اولان فرانسز اردوسى قيافت رسميه‌سنى تبديل ايتمشدر . سنه‌لرك ، عصرلرك ميراث شان وشهرتى ، بليغ برلسان ايله نقل ايده‌ن بو اونيفورمه فن حرب حاضرك ايجاباتنه توفيقاً بوسبتون تبديل ايدلشدر . اسكى اونيفورمه‌نك نزاكتدن محروم اولان پچيمى دها قوللانشلى برحاله افراغ ايدلمش ، او ساده ، چيپلاق وفقط كوره‌نك خاطرندن سيلينمز پارلاق رنكلرك يرينه صولغون ، اوچوق بز (ره‌زه‌دا) رنكى ، عانده خاكى بر رنك قائم اولمشدر .

اونيفورمه‌لرده‌كى بوتبدل صوڭ روس ـ ژاپون محاربه‌سنك بوتون جهانه ويرمش اولدیغى درس انتباهك برنتيجهٔ مجبوريه‌سيدر . ميدان حربده ، قيافتك پارلاقلغى ايله دشمنك كوزينه باطان بر اوردونك ، طوپراق‌ايچنده همان همان نامرئى بركتلهٔ عساكرك قارشيسنده نه‌قدر غير مساعد برموقعده قالديغى بركره دوشونولسون ! ايشته ، فرانسه‌يى اونيفورمه‌لرك تبديلنه سوق ايدن مطالعه روس اوردوسنك آلديغى آجى درسدن بشقه برشى دكلدر . .

فرانسز اوردوسنده ۱۹۰۳ سنه‌سنده‌ده بويولده برانقلاب مصمم ايديسه‌ده هرنه‌دنسه عقيم قالمش ، فقط بوسنه (۱۹۱۱ده) كمال جديت ايله نظرمطالعه‌يه آلنمشدر . آرتق‌صورت قطعيه‌ده قبول ايدلمش اولان (قه‌پى)مودللرينى بو نسخه‌مزه درج ايديورز . .

[معلوم اولديغى اوزره عثمانلى اوردوسى ۱۳۲٤ سنه‌سندن برى خاكى البسه كيمكده‌در .]

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك برنجى وايكنجى سنه‌لرى

سالنامهٔ ثروت فنونك برنجى و ايكنجى سنه‌لرندن محترم قارئلريمز ايچون يوز طاقم قدرى آيرلمش ، صاقلانمشدر . سالنامهٔ ثروت فنون هر سنه‌نك هر تورلووقايعنى جامع و عادتا هر سنه‌نك بر تاريخچه‌سى حكمنده اولديغى ايچون منتظماً هر سنه‌يه مخصوص نسخه‌سى كتبخانه‌لرده بولنديرلمق ايستر . كتاب مراقليلرنجه بوجهت اصلا اهمال اولوناماز . ديديكمز كبى آنجق يوز طاقم قالمشدر . برنجى سنه‌سنك فيأتى ۱۰ ، ايكنجى سنه‌سنك ۱۵ غروشدر . طشره‌يه ٤ غروش پوسته اجرتى ضم ايديلير .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال بحری

قسمی

[بزه ودول اجنبیه‌یه متعلق حادثات وشئون
بحریه‌دن باحث وسال عسکری‌یه ذیلدر]

عثمانلی بحریه‌سی یاواش یاواش ایلریله‌یور !

بدایت مشروطیتدن بری اڭ زیاده فعالیت کوسترەن برشعبهٔ اداره‌مزده شبهه‌مز که بحریه‌مزدر . اما (فعالیت) دنیلنجه بوندن بویوك برمعنا چیقارماملیدر ؛ بزم مملکتمزك فقر وضرورتی وهر جهتدن یوقلغی ایچنده برفعالیت مرام ایدییورز .

برطرفدن هماتی مصروف اولان دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنجه ودیکر طرفدن عموم ملتجه کوسته‌ریلن شدید خواهش وطلب اوزرینه حربیه نظارتی ومجلس مبعوثان بحریه‌مزك ترقیسی اوغورنده صرف مساعیدن کری قالمادیلر . بومساعی ـ اعتراف ایتمه‌لیدرکه ـ اوقدر واقفانه وشیمدیلك صرف اولنان قوت درجه‌سنده مثمر دکلسه‌ده آتی ایچون امیدمز واردر .

کچن ۱۳۲۷ سنه‌سنده، اولکی سنه دونانمامزه ایکی زرهلی ودرت طورپیدوکچر اهدا ایتمکه موفق اولان دونانما جمعیتی، حربیه نظارتنك وسواحل مملکتك کوسته‌ردیکی لزوم اوزرینه ، مساعیسنی دها زیاده سفائن تجاریه ونقلیه تدارك واشترا ایتمکه حصر ایتدی . بوسببله کچن سنه ابعادی زیرده محرر واپورلری مبایعه و بونلردن ایکیسنی یعنی مدحت پاشا ورشید پاشا واپورلرینی، نقلیات عسکریه ایچون حربیه نظارتنك امرینه آماده بولوندیرلمق اوزره جهت بحریه‌یه تودیع ایله‌دی . کره‌سون واپورینی ایسه کندی حسابنه ایشلتمکده‌در.

دونانما جمعیتنك ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده صاتین آلدیغی واپورلر

		بدلی	سرعتی	حموله طونه‌سی	تاریخ انشاسی	طولی	
کلش وایشله‌مکده اولان واپورلر	رشید پاشا	۳۲۰۰۰	۱۶	۵۰۰۰	۱۹۰۱	۳۷۰ قدم	چفته اوسقورلی
	مدحت پاشا	۳۲۰۰۰	۱۶	۵۰۰۰	۱۹۰۱	۳۷۰ »	» »
	کره‌سون	۱۲۰۰۰	۱۳	۳۰۰۰	۱۸۷۷ دمیر	۳۴۸ »	تریپل ماکنه‌لی
کلمك اوزره بولنان واپورلر	دوق اوف یورق		۱۷	۱۵۲۰		۳۱۰	
	دوق اوف لانغستر		۱۸	۱۵۲۰		۳۱۰	

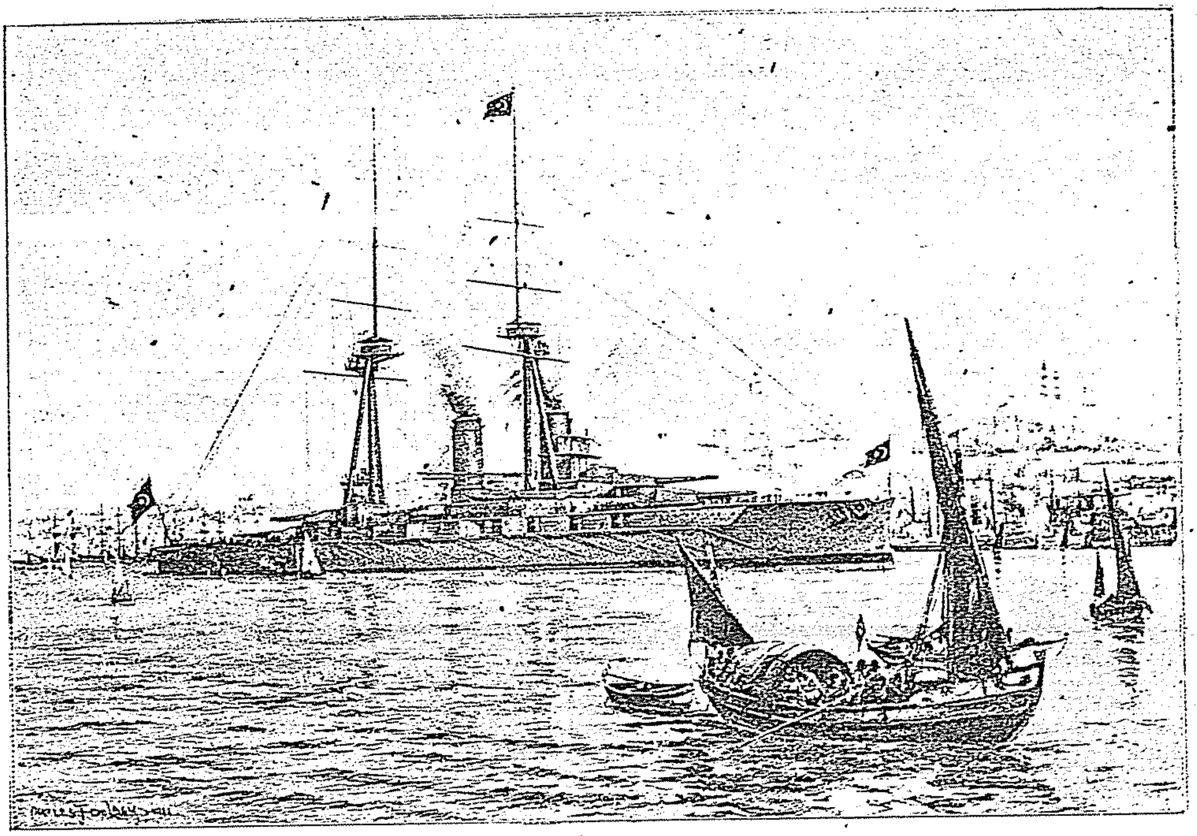

ایلك عثمانلی دیره‌دنوتی : سلطان « محمد رشاد خامس » زرهلیسی

[عثمانلی قوهٔ بحریه‌سنك اك مهم بر تمل طاشنی تشکیل ایده‌جك اولان بو مهیب زرهلی ۲۳ بیك طون جسامتنده ، یعنی الیوم دول بحریه طرفندن یاپدیریلان اك بویوك زرهلیلر درجه‌سنده‌در . عرضی ۹۱,۳ ، طولی ۵۲۰ انکلیز قدمی‌در . اون عدد ۱۲,۵۰ پوسلق طوپی [الیوم مستعمل اك بویوك طوپ] و ۱۶ عدد ٦ پوسلق طوپی ، درت دانه تحت‌البحر طورپیدویی حاویدر . ۲٦ بیك بارکیرقوتنده اولان ماکنه‌لری زرهلی‌یه ۲۱ میل سرعت ویره‌جکدر . زرهلی بزه تقریباً ۲ میلیون عثمانلی لیراسنه مال اوله‌جقدر. انشاسنه ۱ تموز ۱۹۱۱ تاریخنده باشلانمش اولوب ۱ مایس ۱۹۱۳ ده ختام بولاجق واوچ آی تجربه‌لری اجرا ایدلدکدن صوکره دولت عثمانیه‌یه تسلیم قلنه‌جقدر .]

دونانما جمعیتندن باشقه عثمانلی بحریه‌سنك قسم تجاری ونقلیسنده خدمتی سبق ایده‌جك بر عنصر داها واردر . اوده اولکی سنه تشکل ایتمش اولان ونیم رسمی بر ماهیتی بولنان (عثمانلی سیر سفائن شرکتی) در. بو شرکتك حسابنه حربیه نظارتنك تشبثیله حکومتجه کچن سنه بر مقدار واپور داها مبایعه ایدلمشدر که اسملری شونلردر :

نیلوفر ، آق دکیز ، قاره دکیز ، پلونه ، شام ، حلب ، کل جمال ، بحر احمر ، قیزیل ایرماق .

یکی مبایعه ایدیلان بو واپورلرك ایچنده بعضیلری یکی وغایت کوزل سفینه‌لردر . دونانما جمعیتنجه مبایعه وحکومته ترك اولنوب سیر سفائن شرکتنك اداره‌سنه تودیع قلنان رشید پاشا ومدحت پاشا واپورلرینی ده بو حسابه قاتمالیدر . کذلك اسکی ادارهٔ مخصوصه‌دن سیر سفائن شرکتنه مدور واپورلرده وار ایسه‌ده بونلر آرتق بیك مشکلاتله قابل استعمال بر طاقم اسکی وچوروك سفینه‌لردن عبارتدر. سیر سفائن قومپانیه‌سی بر طرفدن نقلیات عسکریه‌یه باقدیغی کبی دیکر طرفدن سواحلمزده یولجی واپورلری ایشله‌تمکده در .

عثمانلی سنجاغی آلتنده بویله یکی واپورلرك سواحلمزه ایشلهمکه باشلامه‌سی اوزرینه اهالیمزك کوستردیکی رغبت وشوق پك زیاده‌در. لکن ایتالیا محاربه‌سی تجارت بحریه‌مزك بو انکشافنه موقت برسد چکدی، شیمدی آق‌دکزده هیچ برسفینه‌مز ایشله‌مه‌یور . بو حال ساده بر سفائن قومپانیه‌سنه ده کیل ، تجارت بحریه‌یه هوس ایتمکه باشلامش اولان دیکر عثمانلی تجارینه‌ده ضرر ویردی؛ برقاچ عثمانلی واپوری ایتالیانلر طرفندن طوتولدی وبوتهلکه، عثمانلی سنجاغنده‌کی واپورلرك سرعتله تزایده باشلایان انکشافنه شیمدیلك سوء تأثیر ایتدی . مع مافیه حربك ختامنده تجارت بحریه‌مزك انکشافنده دوام ایده‌جکی شبهه‌سزدر .

عثمانلی بحریه‌سنك قسم حربیسنده بحریه نظارتنك فعالیتی کورولیور . بحریه نظارتی بدایت انقلابدن بری مصارف عظیمه‌یه یعنی ١٨ – ٢٠ میلیون لیرایه متوقف برطاقم بحریه پروژه‌لری تدقیق ایتدی . فقط نهایت کچن سنه قرار ویره‌بیلدی وایلك بویوك عثمانلی زرهلیسنی سپارش ایله‌دی که بونك رسمنی بو نسخه‌مزه درج ایدییورز. دیکر برآرقه‌داشی داها سپارش ایدلك مقرر اولان والیوم انکلتره‌ده (آرمسترونغ وویکه‌رس) قومپانیه‌لرینك دستکاهلرنده انشا ایدلکده بولنان (سلطان محمد رشاد) دیره‌دنوتی الك مدهش سفائن حربیه‌دن اولاجقدر.

رشادیه زرهلیسنك ختامنده عثمانلی بحریه‌سی جداً کسب قیمت واهمیت ایده‌جکدر بالخاصه دیره‌دنوتلریمز ایکیله‌شیرسه البته سواحلمز داها مصون برحالده بولوناجقدر . اکر بحریه نظارتی بدایت انقلابده سرعتله حرکت ایدوبده قرار ویرسه واوزمان ایکی دیره‌دنوت ایصمارلامش اولسه‌یدی ایتالیان دونانماسی بزم قارشیمزده بوقدر سربست وبزده بویله عاطل طورمازدق ...

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی

ایتالیا محاربه‌سی، دوغروسی، دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك وارداتنه برخیلی مفید اولدی. زیرا دونانماسزلغك بزه فوق العاده ضررینی کوردن اهالیمز اعانه‌لرینی توسیع وتزیید ایتدیلر ، فقط بو اعانات اهالینك کیسه‌سی ، کوکلی درجه‌سنده زنکین اولمامه‌سندن دولایی پك بویوك یکونلره بالغ اولامایور .

دونانما معاونت ملیه جمعیتنك واردات ومصارفاتی

دونانما جمعیتنك ابتدای تشکلندن بری کچن ایکی بوچوق سنه قدر بر زمان ظرفنده طوپلایه بیلدیکی مبالغ ایله مصارفاتی حقنده آلدیغمز معلومات بروجه آتیدر :

دونانما جمعیتنك ٣١ کانون ثانی ١٣٢٧ تاریخنده تنظیم ایتدیکی بلانچویه نظراً جمعیتك قاصه‌سنه تاریخ مذکوره قدر کیره‌ن اعانه‌لرله منابع مختلفه‌دن حاصل اولان وارداتك یکون عمومیسی ١٤١٩٢٦٩,٠٦ عثمانلی لیراسی‌در . کذلك تاریخ مذکوره قدر مختلف سفائن حربیه وتجاریه بدلات مبایعه‌سی واداره مصارفاتی وسائره ایچون وقوع بولان تأدیات دخی ١٢١٢٦٠٩,٧٩ عثمانلی لیراسندن عبارت بولونمقده‌در .

ایکی بوچوق سنه‌لك مساعی مصروفه‌یه نظراً وارداتك آز اولدیغنده شبهه یوقدر . موجودیت وملیتنی آرتق حس ایدن عثمانلیلق آتیاً شبهه‌سز داها ایی نتایج حصوله کتیره‌جکدر .

دونانما جمعیتی قونغره‌سی

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك ، کندی شعبه‌لریله حکومت نزدنده مصدق جمعیتلر طرفندن کونده‌ریلن مرخصلردن مرکب اوله‌رق طوپلانمغی اصول ایدندیکی قونغره کچن سنه، ایکنجی دفعه اوله‌رق، تموزك آلتنجی چهارشنبه کونی دارالفنون عثمانی قونفرانس صالوننده طوپلاندی . قونغره آغستوسك اون بشنه قدر حال اجتماعده قالارق دونانما جمعیتنك برسنه‌لك معاملات وحساباتنی تدقیق ایندکدن صوکرا اداری ومالی مفصل بر راپور تنظیم وکذلك جمعیتك وارداتنك تزایدینه دائر برخیلی مقررات اتخاذ ایده‌رك طاغیلدی.

الحاصل دونانما جمعيتى، بزم مملكتمزده، امثالنه نسبتله اك تأسس ايتمش واولدقجه حسن اداره صاحبى بر مؤسسهٔ مليه‌در . بونك معاملاتنك ، وارداتنك توسع وتزايدينه عائد معاونتلردن چكينمه‌مك هرعثمانلى‌يه بورجدر . اكر دونانما جمعيتنك برچوق بياننامه‌لرنده ديديكى كبى ، هرعثمانلى آيده قرق پاره ويرمكى درعهده ايتسه ، برقاچ سنه‌ده جسيم بر دونانما صاحبى اولا بيليردك . بونى دوشونوب اوكا كوره تزييد وتوحيد اعانات ايده‌لم .

عثمانلى ـ ايتاليا محاربه‌سنده

طرفينك قواى بحريه‌سى

عثمانلى ـ ايتاليا محاربه‌سى هرشيدن اول اوصاف خصوصيه‌يى حائز برمحاربه‌در . يعنى طرفين آنجق بريرده ، طرابلس غربده اهميتلى ونتيجه‌لى برصورتده چارپيشابيليرلر ؛ باشقه بريرده چارپيشمالرينه امكان يوقدر . زيرا طرفينك حدودى يوقدر ؛ قوهٔ بحريه‌لرى بيننده‌ايسه آز چوق برنسبت معقوله بولونماديغندن بر ده‌كيز محاربه‌سى وقوعه كلمز . ديكر طرفدن ميدان محاربه ومصادمه اولان طرابلس غربه، دشمنمز ايسته‌ديكى قدر قوت وامداد كونده‌ره‌بيلديكى حالده بو بزم ايچون قابل دكلدر . ايشته توركيا ـ ايتاليا محاربه‌سنده طرفين محاربينده، بوتون قوتلرينى ، بوتون واسطه‌لرينى استعمال ايده بيلمك وايده‌مه‌مك كبى برغريب حال واردر . بوجهتله بومحاربه استثنائى شرائطى حائز برمحاربه‌در .

طرابلس غرب محاربه‌سنك صفحات بريه‌سنى تفصيل وتشريح ايتمك (سال عسكرى) قسممزه عائددر. بوقسمده ايسه حربك جهات بحريه‌سنى تدقيق ايده‌جكز :

عثمانلى ـ ايتاليا محاربه‌سنده ، يوقاريده ديديكمز كبى ، طرفين محاربينى برده‌كيز محاربه‌سنه سوق ايده‌جك درجه ه طرفين قوتلرنده برنسبت يوقدر . فى‌الحقيقه ، عثمانلى قواى بحريه‌سى ، دور سابقك اوتوز شوقدر سنه‌لك اهماليله، دوشديكى خرابيدن هنوز كنديني قورتارمغه چاليشيرايكن ايتاليانك دونانماسى آوروپا دونانمالرى آره‌سنده بيله حائز اهميت بر قوتده بولونيوردى . بوسببله، اعلان حرب اولونور اولونماز ، اوصيراده براى زيارت سوريه سواحلنده بولنان عثمانلى دونانماسندن استانبولجه وولايتجه پك زياده انديشه ايدلدى ؛ زيرا مشروطيتك اوچ بچق سنه‌سى ظرفنده احياسنه اوقدر صرف همت اولنان وهنوز ضعيف برفدان حالنده بولنان بو دونانما ملتك كوز ببكى ايدى . دشمنك فائق قوتى طرفندن بودونانما محو ايديليرسه ، فقير ملتك بيك مشكلاتله تدارك ايتديكى ـ قاچ ميليون ليراسى ده‌كيزه دوكولمش اوله‌جقدى... چوق شكر، خصممزك غفلتندن ويا هرنه‌سببه مبنى‌ايسه مسامحه‌سى يوزندن، قورتولارق اعلان حربك اوچونجى ويادردنجى كونى دونانمامز سالماً چاناق‌قلعه‌يه كله‌بيلدى. وبوصورتله مستقبل دونانمامزك چكردكى حكمنده اولان كوچوك دونانمامز ، برتهلكهٔ محققه‌دن تخليص نفس ايتدى . زيرا نه اعلان حربدن خبرى ونه‌ده حربه حاضرلغى وار ايدى؛ بز ، بحريه‌ليلريمز نه‌قدر جسور اولورسه‌ق اولالم ، دشمنمز برهجوم ايتسه ايدى، محقق بو كوچوك قوتى محو ايدردى . زيرا شجاعتك‌ده درجهٔ امكانى واردر.

عثمانلى ـ ايتاليا محاربه‌سنده ، بزم دونانمامز هيچ بر ايش كوره‌مه‌يور ؛ زيرا برحربه كيريشمك ايچون يوزده ١٠ قدر بيله احتمال موفقيتى يوقدر . قوتلرك مقايسه‌سندن بوجهت قولايجه آكلاشيلير . بو سببله ، عثمانلى دونانماسى ايستر ايسته‌مز چاناق‌قلعه‌سنده قاپانوب قالديغندن، ايتاليانلر دكيزلرده اكنه‌بويته كزييورلر.

عثمانلی دوناعاسنك بحر احمر لیمانلرنده قاچاقچیلرك تعقیبنه مأموراً بولنان برقاچ كوچوك غانبوطی ایله بیروت لیماننده كی اسكی (عون الله) قوروتی وبرده آنقره طورپیدوسنی سربستجه بومباردمان ایدەرك تخریب ایله دیلر .

* *

بزم دونعامز

الیوم عثمانلی دوناعاسی معلوم اولدیغی اوزره ، كچن سنه آلمانیادن آلنان ، اسكی سیستەم باربادوس وطورغود رئیس زرهلیلریله، تعمیر كورمش مسعودیه زرهلیسندن، دورسابقده انشا ایدیلن مجیدیه وحمیدیه قرووازورلرندن - بو قرووازورلر یكی ایسەده آنجق ساحل محافظەسنه یارایه بیلەجك قدر كوچوكدر - ودوناعا جمعیتنك كچن سنه مبایعه ایتدیكی درت طورپیدو كچردن وبرقاچ قوروەت ایله عادی طورپیدولردن مركبدر . یعنی بر دوناعانك قیمتنی كوستەرەن بویوك سفائندن ، بزم دوناعامزك مالك اولدیغی سفینەلر آنجق اوچونجی و دردنجی درجەدەدر . زیرا الیوم دول بحریەده اولا دیرەدنوت زرهلیلر ، صوكره دره‌دنوت قرووازورلر ، داها صوكره عادی یعنی ١٩٠٤ سنەسندن اولكی مودەل اوزره یاپلمش ١٥-١٦ بیك طونەلق زرهلیلر وصوكره زرهلی قرووازورلر كلیر . بزم دوناعامزك ایلك صیراسنی تشكیل ایدەن باربادوس وطورغود رئیس ایسه بوكون آنجق دردنجی درجەدەدر .

اولكی سنه دولت، یونانستانه قارشی اولدقجه مهم برمجبوریت سوقیله، بو زرهلیلری برآز بهالیجه فیئاتله - بهرینی بش یوز بیك لیرایه [بوكبی كمیلر آنجق یوز بیك لیرا درجەسنده برفیئاتله صاتلمقدەدر .] - چابوجاق آلیویرمشدی ....

***

ایتالیا دوناعاسی

عثمانلی دوناعاسنك بوحالنه قارشی ایتالیا دوناعاسنك نه حالده بولوندیغنی آ كلامق ایچون اعلان حربی متعاقب بر فرانسز غزته‌سنده یازیلان شو مقالەیی اوقویالم :

ایتالیا دونغاسی اوروپا قوای بحریەسی مانندە دردنجی مرتبەیی حائز اولسنه رغماً خاطری صاییلیر درجەده قیمت وقوته مالك بولنمقدەدر . صاحب مقالەنك افادەسنه نظراً ایتالیا مهندسلری انشاآت بحریه خصوصنده اوروپانك برنجی درجەده مهندسلرندن معدود اولەرق بالخاصه كندیلكلرندن یكی یكی مودەللر اتخاذنده وامر انشاآتده دائما تجددات واصلاحات كوسترمكده ابراز مهارت وموفقیت ایلمكده درلر . ایتالیانك اویله اوزاقلرده مستملكاتی اولمادیغی وبوممالكت ایچون صحنهٔ مصادمات بحریه همان همان كندی سواحلنه منحصر بولندیغی جهتله ، ایتالیا بحریه نظارتی سفائن حربیەسنی بونقاط نظردن انشا ایتدیرمشدر . بوندن طولایی سفن مذكوره الیوم حكومتجه قبول وتصنیف ایدلمش اولان اشكال وانواع سفائن ایله تمامی تمامنه قابل مقایسه دكلدر . مثلا ایتالیانك زرهلی كمیلری عمومیتی اعتباریله ، حجم وقطعەلرینه نسبةً پك زیاده تسلیح ایدلمش اولدیغی كبی ، زره تختەلریده بالنسبه آز وكذا استیعاب ایدەجكلری كمور مقداری قلیلدر . بناءً علیه بوكمیلر ، علی العاده زرهلی سفائن ایله قرووازورلر آرەسنده برنوع مخصوص تشكیل ایلمكدەدرلر .

الیوم زرهلی عنوانی آلتنده ایتالیانك سكز كمیسی واردركه بونلر ایكیشر ایكیشر عین جسامت وشكلدەدر . بوكمیلرك الك اسكیلری (آمیراغلیو دوسەن بون) و(ئەمانوئەل فیلیبەرتو) نامنده كی زرهلیلر اولوب هر ایكیسنكده تاریخ تنزیلی ١٨٩٨ سنەسیدر . یعنی ایتالیا فیلوسنك حال فعالیتده بولنان سفائن جسیمەسنك الك اسكیلری آنجق اون ایكی سنەلكدر . بوایكی سفینەلرك حجم استیعابیلری اون بیك طونیلاتو وسرعت سیرلری

ساعتده اون سکز میلدر . تسلیحاتی ایسه ۲۵٤ میلیمترولق درت بیوك طوپدن و ۱۵۲ میلیمترواق سکز و ۱۲۰ میلیمترولق کذا ۸ طوپدن عبارتدر . آنلردن صوکره ۱۹۰۱ سنه‌سنده انشا ایدلمش اولان (بەنەدەتتو)و(رەژینامارغەریتا) سفینه‌لری کلیرکه بونلرده ۱۳٤۰۰ طونیلاتو حجم استعابیسنده و ۲۰ میل سرعتنده‌درلر ، طوپلری‌ده (۳۰۵) میلیمتره‌لك درت ، (۲۰۳) میلیمتره‌لق کذا درت و (۱۵۲) میلیمتره‌لق‌ده ۱۲ پارچه‌یه بالغ اولمشدر . متباقی درت‌زرهلی ایسه کرك حجم، کرك سرعت وکرك تسلیحاتجه یکدیکرینك عینی اوله‌رق ، یالکز شکللری برآز متخالفدر . بودرت سفینۀ حربیه‌نك تاریخ تنزیلی ۱۹۰٦ سنه‌سیدر . و(ویتوریوئەمانوئەلو ، رژینائەلەنا ، روما، ناپولی) نامل‌رنی‌حائزدرلر . حجملری ۱۲٦۰۰ طونیلاتو ، سرعتلری ۲۰ میل اولوب هربری ، (۳۰۵) لك ایکی‌پارچه‌بیوك و ۱۲ پارچه‌ده (۲۰۵)لك طوب ایله مسلحدر .

بونلردن ماعدا زرهلیلر میاننده ایتالیانك (دریدنوط) سیستمنده ایلك سفینۀ حربیه‌سی اولان (دانت آلکیه‌ری) زرهلیسی واردرکه تاریخ تنزیلی یکی اولان بوسفینه ، (۱۹۵۰۰) طونیلاتو حجم استیعابی‌یه ، ۲۳ میل سرعته ، اون پارچه (۳۰۵) لك و ۱۸ پارچه‌ده (۱۲۰) لك طوپه مالکدر. ایتالیا مهندسلری بوسفینه‌نك تسلیحاتنده برتجدد کوسترمشلردرکه اوده شمدی‌یه قدر متخذ اصولك خلافنده اوله‌رق ، باش وقیچ قوله‌لرینه ایکی یرینه اوچر طوب وضعیدر . سائر (دریدنوط) لرده اولدیغی کبی بونده‌ده بیوك چاپده طوپلرك هپ بردن عین استقامته توجیهی قابل بولنمقده‌در . بوسفینه‌نك تسلیحاتی هنوز اکمال ایدلمه‌مشدر .

ایتالیا بحریه‌سی ، (قرووازور) عنوانی آلتنده اوچ (دریدنوط) دها انشا ایتدرمشدیرکه (قونت دی‌قاوور) ، (جیولیوسه‌زاره) ، (لەئوناردی وەنچی) نامنی ویریلن بوسفینه‌لرك الك صوککیجیسنك رسم تنزیلی کچن قیش ظرفنده اجرا ایدلشدر . حجم استیعابلری (۲۲۰۰۰) طونیلاتو ، سرعت سیرلری (۲۲) بحری میل اولان وهربری (۳۰۵) لك ۱۳ پارچه طوپه مالك بولنان بوکمیلرك تجهیزاتی ختام بولدیغی زمان ایتالیا بحریه‌سنك قوتی تضاعف ایتمش اوله‌جقدر .

ایتالیانك ۱۸۸۹ سنه‌سنده ایدلمش و ۱۹۰۸ سنه‌سنده تجدید اولنمش اوچ بیوك سفینۀ حربیه‌سی دها وار ایسه‌ده بونلرك قیمت حربیه‌لری همان هیچ منزله‌سنده‌در .

بوسفینه‌لرك جالب نظر دقت جهتلری هربرینك درت دانه (۳٤۳) لك طوپه مالك اولمسیدرکه هیچ بردولتك سفائن حربیه‌سی ایچنده بوجسامتده طوپی حای بشقه کمی یوقدر .

زرهلی قرووازورلره کلنجه ، بونلره عائد ارقام ومعلومات بروجه‌آتیدر :

(قارلو آلبرتو) ، (وەتور پیزانی) زرهلی قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ، ۱۸۹۵ ، حجملری ، ٦۵۰۰ طونیلاتو ؛ سرعتلری ۱۷ میل . بونلرك بری طوپجیلق ، دیکری طورپیدوجیلق مکتبلری وظیفه‌سنی کورمکده‌در .

(غاریبالدی) ، (وارەزه) ، (فەروجیو) زرهلی قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ، ۱۸۹۹ ؛ حجملری ، ۷۵۰۰ طونیلاتو ؛ سرعتلری ۲۰ میل ؛ هربری (۲۰۳) لك ایکی و (۱۵۲) لك ۱٤ طوپه مالکدر .

(سان‌جیورجیو)، (مارقو) ، (پیزا) ، (آمالفی) زرهلی‌قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ۱۹۰۸ ؛

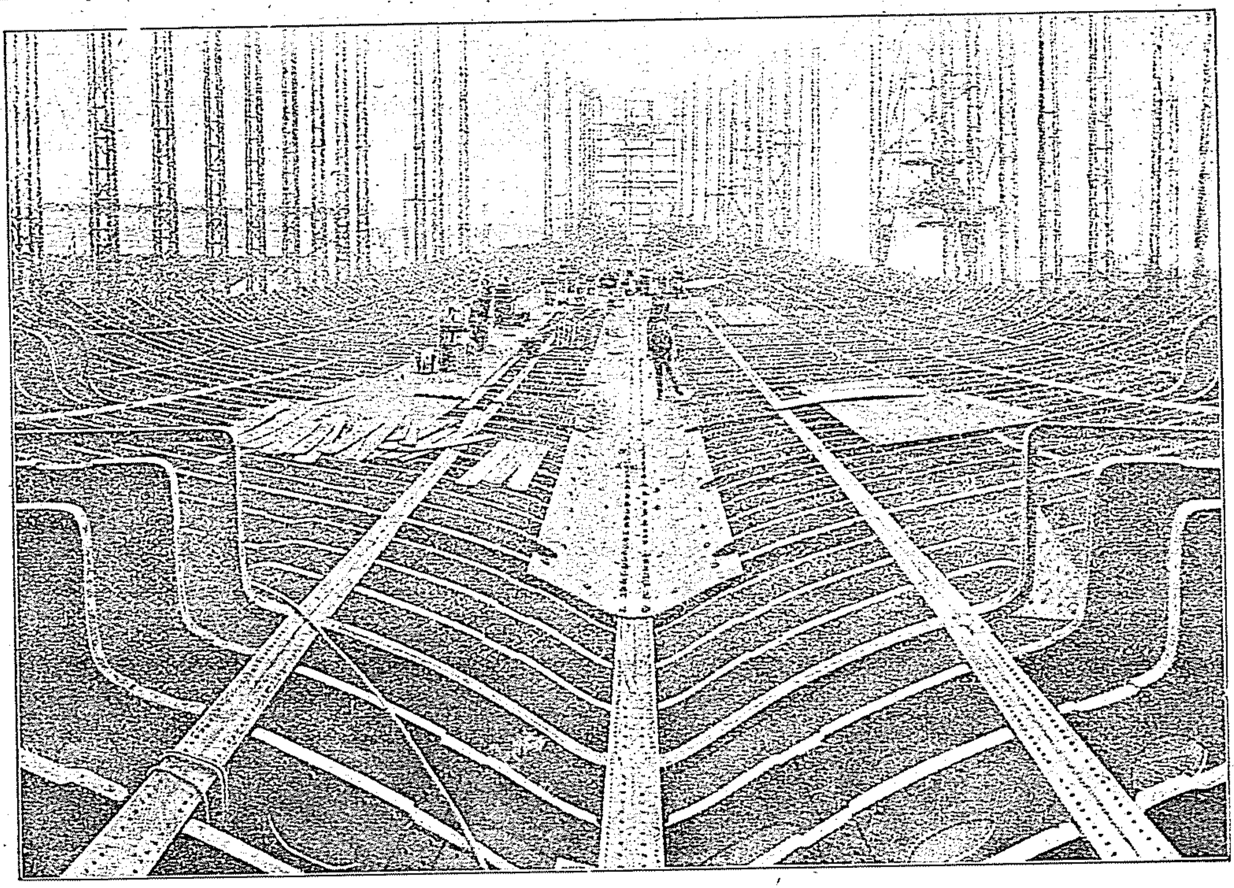

بر درەدنوط نصل انشا ایدیلیر (مقالەسنه مراجعت)

جملری ۱۰۰۰۰ طونیلاتو ، سرعتلری ، ۲۳ میل ، بهری (۲۵٤) لك درت و (۱۹۰) لق سكز طوپه مالكدر .

بوندن ماعدا ایتالیا بحریەسنك اون دانه محافظەلی قرووازوری وار ایسەده بونلرك سرعتلری آز اولوب الك یكیلرینك تاریخ تنزیلی ۱۸۹٦ سنەسیدر . سكز دانەده (۸۰۰) الی (۱۳۰۰) طونیلاتو جمنده ، (۲۰) الی (۲۲) میل سرعتنده طورپیدو قرووازوری واردر . كوچك سفینەلره كلنجه آنلرده بروجه آتیدر :

۳۵۰ طونیلاتولق و۲۸ الی ۳۰ میل سرعتنده ۲۳ عدد طورپیدو مخربی ؛

۲۰۰ الی ۳۰۰ طونیلاتولق ۲۸ عدد آچیق دكز طورپیدوسی ؛

٦۲ پارچه (مدافعهٔ متحركه) صنفنه داخل كوچك طورپیدو .

ایتالیا بحریەسی ٦ عدد تحت‌البحر سفینەیه مالك بولنیور .

خلاصه ، هنوز تسلیحاتی اكمال ایدلمەمش اولان درت پارچه دریدنوط داخل حساب ایدلمزسه ایتالیا حكومتنك قوهٔ فعالهٔ بحریەسی الیوم ۸ زرهلی ، ۱۱ زرهلی قرووازور ، ۱۰ محافظەلی قرووازور و۱۲۷ عدده طورپیدو قسمنه منسوب سفینەدن متشكل بولنیور .

بوسفینەلرك مرتباتنه كلنجه ، افرادك مقداری (۲۳۰۰۰) ه و ضابطانی‌ده (۲۱۵٤) نفره بالغ

اولقده‌در . دونمانك باش قوماندانی ، قرالك عموجه‌سی اولان دوق‌دو (ژه‌ن) در. قرالك عموجه‌زاده‌سی دوق (ده‌زابروز) ده طورپیدو فیلوسنك باش قوماندانیدر .

بر دره‌دنوت نصل انشا ایدیلیر ؟

سفن حربیه علی‌الاکثر ماء مخرجی ، یعنی صو اوزرنده دورمق ، قابل اسکان اولمق ، یرندن اوینامق ، مدافعه وایجابنه کوره‌ده تعرض‌ایتمك ایچون مقتضی اقسام وآلات مختلفه‌نك ثقلت مجموعه‌سی‌ایله تفریق وتمییز ایدیلیر . معین بر تیپ‌ده حرب سفینه‌سنك ایلك پرووه‌سنی استحصال ایچون ، مقصود اولان خواص ومزیاتی جامع اولابیله‌جك آلات واقسام مختلفه‌نك ثقلتنی حساب ایتمك لازمدر. بوكاده انقالك كشف تقریبیسی اطلاق اولنور .

ماء مخرج یکونی اوزرندن واك صوك موده‌لده زرهلیلرله قیاس‌ایدیلنجه انشا ایدیله‌جك زرهلینك طول ، عرض ، عمق ، قرینه وساٸره‌سی تقریبی اولارق تخمین ایدیلیر . بو اساسلر ایله استحصال ایدیلن پلان سایه‌سنده (پارافین) دن اوفاق حجمده بر موده‌ل انشا وقرینه تجربه حوضلرنده دور ودراز معاینه ایدیلیر. بو تجربه‌لر ، زرهلیده شکل نقطۀ نظرندن اجراسی ایجاب ایدن بعض تعدیلاتی کوستریر . پارافین موده‌للردن تعدیلاً الده ایدیلن پلانلر قطعیت کسب ایله انشا آنی درعهده ایتمش اولان مهندسلره تودیع اولونور . پلانلرك مقیاسی علی‌السویه ١/١٠٠ در . برده دها آز اعتنا ایله تخته‌دن موده‌للر انشا ایدیلیر . . . بونلرده زرهك یرلشمه‌سی ، طوپلرك مواقعی وتکنه‌نك لوازمی وساٸره‌یه داٸر اولان تفرعات حقنده کافی درجه‌ده بر فکر ویریر .

فقط ١/٢٠٠ اوزرندن چیزیلمش بر موده‌ل اوزرندن زرهلینك تکنه‌سی انشا ، موده‌لده اوفاق بر یاکلشلك اصلنده ١٠٠ کره بویومه‌سنی ایجاب ایده‌جکی جهتله ، امکانسز اولاجغی ایچون ، زرهلی حجم اصلیسنده موده‌ل ویا رسم صالونی تسمیه ایدیلن بویوك بر اوطه‌ده چیزیلیر ؛ فقط بو کون انشا ایدیلن زرهلیلر ١٥٠ و ٢٠٠ مترو طولنده اولدیغندن بو درجه اوزون بر صالونه احتیاج واردر . علی‌الاکثر بویله جسیم بر صالون بولونامدیغندن ، رسم ایکی پارچه‌یه تقسیم وبری برینك یاننده رسم ایدلمش اولان اقسام ، پلانلرك توافقنه کفایت ایده‌بیله‌جك درجه‌ده بر قسم ایله یکدیکرینه ربط ایدیلیر .

برنجی صنف بر دره‌دنوتك بو تدارکات اولیه‌سی ، پلان ترسیملری ، قیودات مختلفه‌سی اون آی قدر دوام ایدر و ٥٠٠,٠٠٠ فرانغه مال اولور .

زمانمزده استعمال ایدیلن مواد ابتداٸیه هانده چلیکدن عبارتدر . لوازمك ورودینی متعاقب اقسام مختلفه آیری آیری انشا ایدیلیر. وصوکره‌دن قیزاق اوزرنده یرلشدیریلیر. زرهلینك دکزه تنزیلنی تسهیل ایچون ، قیزاغك ماٸل اولماسی لازمدر . کمینك عمود فقریسی مثابه‌سنده اولان اوموروغه‌سی‌اقسام ساٸره‌سندن اول یرلشدیلیر . بعده بربر قبورغه لاته‌لری‌ده وضع ایدیلوب کمیده بر اشتعال وقوعنده ویا بر قضای‌بحری حدوثنده بونك یالکز بریره منحصر قالوب اقسام ساٸره‌یه سرایت ایتمه‌مه‌سی‌اسبابی استکمال ایدلمش اولور. کمینك اوکی وآرقاسی یکپاره وغایت مقاومتلیدر . بو اقسامك انشاسی غایت نازك اولوب یرلشه‌جکی زمان هپ بردن کتیریلوب محللرینه وضع ایدیلیر .

دستکاهلرده اکمال ایدلمش اولان اقسام متمادیاً قیزاق اوزرنده ایشله‌ین عمله‌یه کوندریلیر؛ بونلر اغیر

اولان پارچه‌لری ونچلر واسطه‌سیله یرلرینه طاقارلر . انکلیز عمله‌لری قیزاق اوزرنده آیده ۱,۰۰۰ طونو ایشله‌مکه موفق اولویورلرسه‌ده فرانسه‌ده $\frac{6}{7}$. ۰ زی تجاوز هنوز قابل اولاماَمشدر . بوده علی‌الاکثر مواد ابتدائیه‌نك منتظماً یتیشدیریله‌مسندن نشأت ایده‌ر .

زره قاپلامانك ثقلتی کمینك سرعت ویا قوۀ تعرضیه‌سنده پك زیاده علاقه‌دار اولدیغندن ترقیات حاضره بوبابده‌ده بویوك آثار تکمل کوسترمشدر . ۱۸۹۰ ده ۵۵ سانتیمترو قالینلغنده اولان زرهلر بوکون ۲۵ سانتیمترویی تجاوز ایتمه‌دیکی حالده اسکیلردن دها قوللانیشلی ، دها متیندر .

شیمدی‌یه قدر انشا ایتدیکی زرهلیلر فرانسه دستکاهلرنده درت ، آلمانیا دستکاهلرنده اوچ ، انکلتره دستکاهلرنده ایکی سنه ظرفنده اکمال ایدلمشدر . بوخصوصده برنجیلکی احراز ایتمش اولان ، بارروده (ویکه‌رس) دستکاهلریدرکه : ۱۹۰۰۰ طونولق وانغوآرد زرهلیسنی $\frac{1}{2}$ ۲۲ آیده اکمال ایده‌بیلمشلردر.

صناعی ، تجاری ، اقتصادی آوروپا
تجارت مکتب عالیسی جغرافیای اقتصادی معلمی احمد احسان بك طرفندن ، برچوق آثار مکمله‌دن جمع واقتباس صورتیله وجوده کتیریلن بواثر نفیسك برنجی قسمی چیقمشدر . مصور واعلا کاغده مطبوع اولدیغی حالده فیئاتی ٥ غروشدر .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال زراعی

قسمی

[بوسنه آچدیغمز سال زراعی قسمی‌سنه اثناسنده جمع ایده‌بیله‌جکمز شئون زراعیه ایله معلومات مفیدهٔ زراعیه‌یی احتو ایده‌جکدر]

کیرپینك دیدیکلری

اك نفیس ، اك فوق‌العاده اثر . هم سیاسی ، هم مزاحی ، هم ابی . پك چوق کولمك پك چوق ایچون بونی مطلقا اوقومالیسکز . مشروطیتمزك بر تاریخچه‌سی‌در . فیأتی ۱۱ غروشدر ، طشره‌یه ۳ غروش پوسته اجرتی ضم اولونور .

دهاش بر نطس آلتی

آمریقاده یکی ایجاد اولونمش سکز دەمیرلی بر صپان

آوروپالیلری بحق، درین بر حیرت و تقدیره القا ایدەجك ماهیتده بولونان بو سکز دەمیرلی صاپان بر عتیقده هنوز مثلنه دکل، بکزرینه بیله تصادف ایدیلەمەین دهشتلی بر آلت زرعدر. فرانسەنك، مجارستانك الك نامدار اراضیسنده استعمال ایدیله کلن صاپانلر بو صوك آمریقا ایجادینك یاننده عادی براویونجاغه دونیور.

الك صرب اراضی‌یی بلا پروا یاروب کچەن، کیجه کوندوز ایشلەمکدن هیچ حذر ایتمەین، عینی زمانده سکز مختلف یولده قرق سانتیمترو درینلکده یارەلر آچوب طوپراغی باشدن باشه زیر وزبر ایدن بو صاپان بر هکتار اراضی‌یی، طوپراغك مزاجنه کوره، اوچ الی یدی فرانغه سوره‌بیلیور!.. اوقادار اوجوز.

چیفتجینك ایستەدیکنه کوره هر طرفه کمال سهولتله دونه‌بیلن بووله انکیز آلت زرع، غازولینله ایشلەین بر موتور واسطه‌سیله تحریك ایدلیر؛ بری استقامتی تعیین، دیکری ده آرقه‌ده‌کی دمیرلری اداره وظیفه‌لریله موظف ایکی چیفتجی ده، ایشك انسانه محول اولان جزئی قسمنی ایفایه کفایت ایدەر.

چفتجی لوحه‌سی : بیاض وسیاه ــ آمریقاده لوئیزیاناده بیوك بر چیفتلکده پاموق محصولنك زنجیلر طرفندن دوشیرلمه‌سی

غایت نافذ وپارلاق برکونشك شعاعاتی آلتنده کومور کبی سیاه زنجیلرك ، قار کبی بیاض پاموقلری دوشیرمه‌لری نه قدر شاعرانه برتضاد تشکیل ایدییور ! پاموغك دوشیرلمه‌سی آمریقا زنجی اهالیسی ایچون پك بیوك برحادثه‌در .. شهرلرده بولونان بتون زنجیلر ایشلرینی ، مکتبده بولونان چوجقلرده درسلرینی براقوب چفتلکلره شتاب ایدرلر ! .. قادینلر ، چوجقلر پاموق تارلالرینی بر موعد ملاقات ایدرلر .. چونکه پاموغك دوشیرلمه‌سی صوك درجه قولای بر ایشدر . فقط یازیق ، که لوحهٔ حیاتدن بوشعر لطافتکارده یواش یواش سیلینوب کیده‌جك کبی کورینیور . چونکه بورایه‌ده ماکنه‌لر قاریشارق بوهای وهوی فعالیته خاتمه چکه‌جکدر .. فی‌الحقیقه ، کچنلرده موجدلردن برینك ، صاپلری هیچ رنجیده ایتمکسزین ، حتی هنوز آچیلمامش اولان دانه‌لره بیله طوقونمقسزین پاموغی دوشیره‌جك برماکنه ایجاد ایتدیکنی ایشتمش ایدك .. اوحالده صوك سنه‌لری تقرب ایتمش اولان بوشعر پرتضادك برتظاهر لطیفنی محترم قارئلرمزه عرض ایچون استعجال ایده‌لم .

بوتون قیش یومورطه ییمك ایسترمیسکز ؟

قیشین تازه یومورطه ییمك ایچون ، یومورطه‌لری یازدن صاقلارلر . بونك ایچون برطاقم اصوللر موجود اونقله برابر یومورطه‌لری لذتی غائب ایتمکسزین صاقلامق اکثریتله ممکن اولاماز . برچوقلری تماميله بوزولور ، برطاقمنك ایسه لذتی وقوهٔ غدائیه‌سی لك چوق اکسیلیر . مع‌مافیه بوکاده چاره وار : أوکزده بوتون قیش متمادیاً یومورطلایاجق اعلا جنس طاووقلر بسله‌یکز . مسئله‌نك بوتون سری ، اونلری لایقیله بسله‌مك اصولنی بیلمکده‌در .

ابتدا ایی برجنس انتخاب ایتمه‌لی

طاووقلرکزی سزه سویلیه‌جکمز اعلاجنسلردن انتخاب واونلری ایلك زمانلرندن اعتباراً یومورطلامغه آلیشدیریکز. طاووقلرك کومسلری ویملری‌ده بو خصوصده غایت مهم بروظیفه ایفا ایدرلر. یومورطلامق ایچون الك ایی ، الك شایان انتخاب طاووقلر طمارلرنده آسیا قانی بولونانلردر ؛ چونکه اونلرك قیشین یومورطلامق خصوصنده بیوك استعدادلری واردر . آسیا طاووقلری آراسنده‌ده بالخاصه « لانغشان » ، « قوشن » و « براهما » جنسلری شایان توصیه‌در . (بزم مملکتمزده هر یرده معروف جنس طاووقلر واردر . بناءً علیه یرینه کوره بونلری آرایوب بولمالیدر.)

لانغشان طاووقلری چوق یومورطلامقله برابر بویومورطه‌لر پك کوچکدر. قوشن و براهمان جنسلری بودرجه‌یه‌جوق یومورطلامامقله برابر هرحالده شایان‌توصیه‌در. سیاه ، بیاض ، قورشونی‌رنکلرده بولونان « اورپینغتون » لر ، « فاورول » لر مختلف جنسلرك برلشدیرلمه‌سندن حاصل اولمش ملز جنسلردر . اقلیم وهوا ایله انسیتری اولدیغی ایچون الك زیاده بوجنسلری انتخاب ایتمه‌لیدر .

قولوچقه‌یه یاتیرمق

طاووقلر قولوچقه اولدقلری وقت آلتلرینه اعلا جنسدن ، تازه ، بوزولمامش یومورطه قویمالی ، وقولوچقه‌یه یاتیریلان‌تاریخ ایله چیقاجق پیلیچلرك نه‌زمان یومورطلایه‌بیله‌جکلرنی حساب ایله‌ملیدر . اقلیم ، جنس ، غدا ، اهتمام بو خصوصده مهم وظیفه‌لر ایفا ایدر . آتیده‌کی لوحه ، قطعی اولمامقله برابر بو خصوصده آز چوق برفکر تخمینی ویره‌بیلیر .

جنس	اساس ومنشأی	طاووقلر
هودان، غره‌وکور، بره‌س	فرانسز اساسندن	٦ آیده یومورطلایا بیلن
فاورول ، اورپینغتون	اساسی آسیادن کلمه	٦ آیده یومورطلایا بیلن
لوغورن	ایتالیان اساسندن	٥ آیده یومورطلایا بیلن
لافله‌ش	فرانسز اساسندن	٧ آیده یومورطلایا بیلن
لانغشان ، قوشن ، براهما	خالص اسیا جنسی	٨ آیده یومورطلایا بیلن

طاووقلری سمیرتمه‌دن بسله‌مك

پیلیچلر یومورطه‌دن چیقنجه ، اونلری اویله کایشی کوزل بسله‌مه‌ملیدر . بالعکس بو خصوصه اهتمام ایتمه‌لیدرکه چابوق یومورطلایابیلسینلر. اونلره زمان کهولته واصل اولنجه‌یه قدر قوتلی غدالر ، مثلا خمور وحبوبات ویرملیدر . بو صورتله پیلیچلرده ایرکندن یومورطلامق آرزوسی حاصل ایتمش اولورسکز . طاووقلر عین زمانده آکل‌اللحمدرلر . سکز کونلك بر پیلیچ بوجك ، ات ، حشرات ییه‌بیلیر . کهولته ایریشن برپیلیچ ایسه‌بونلره بابیلیر. هله‌یومورطلایان طاووقلره بوجنس اغدیه الزمدر .

پیلیچلره ویریله‌جك خموری شویولده ترتیب ایتمه‌لیدر : اوچده بر پیشمش پرنج ، اوچده برکپك ،

واوچده بر نسبتنده‌ده قان ویا پیشمش ات علاوه ایتمه‌لیدر . هر خمورە هرکون برچوربا قاشیغی ات ویا قان علاوه اولونور. لایقیله اوکوتولمش‌میدیه واستریدیه قابوقلری‌ده ویریله‌بیلیر. طاووقلره ویریلن‌حبوبات بولاف ، مصروبالخاصه بوغدای اولمالیدر . بوکا یشیللك ، لحنه ، اوت کبی شیلرده علاوه اولونور .
مع‌مافیه طاووقلره ویریلن غدالرده اونك اشتهاسنی نظر اعتباره آلملی ، حیوانی سربست براقمالیدر.
طاووقلری بسله‌مك ایچون شونصیحتلری ایفا ایدیکز : قیشین یومورطلایاجق طاووقلری سمیزنه‌دن ایجه بسله‌ملی ، واونلری صیجاق ، هوادار بر کومسده بولوندیرمالیدر . بالخاصه حیوان آخیرلری پك مساعددر . چونکه طاووق ، قیشین یومورطلامق ایچون اك بیوك شرط اولان حرارتی اوراده بولور .

کوبره‌لر

زراعتده قوللانیلان بالعموم کوبره‌لرك عناصر اساسیه‌سی هرکسك معلومی اولدیغی وجهله آزوت ، آسید فوسفوریك وپوتاسدن عبارتدر . حیوان کوبره‌سی بوموادك هپسنی احتوا ایتمکله برابر ، هانکی حیوانانك افراغاتندن عبارت اولماسنه وداها سائر برطاقم شیلره کوره درجهٔ قوتی تخالف ایدر . آسید فوسفوریك اك زیاده ادرارده بولوندیغی ایچین حیوان کوبره‌سنی مواد مرکبه‌سی اعتباریله ناتمام براقامق ایچون ادرار ایله اسقا ایتمه‌لیدر . کوبره آز اولدیغی وقت تازه اولوب دوردقجه اپی تحولاته اوغرار .
مع‌مافیه بوتون فرقلره رغماً وسطی اولارق بیك کیلوغرام کوبره ده (٤ ـ ٥) کیلوغرام آزوت ، (٢ ـ ٣) کیلوغرام آسیدفوسفوریك ، (٤ ـ ٥) کیلوغرام پوتاس موجوددر .
کوبره کاسلی وخفیف طوپراقلرده پك چابوق انحلال ایده‌جکندن اوکبی طوپراقلره آز وصیق‌صیق قویمالیدر . آلچیلی طوپراقلرده ایسه اوقدر چابوق ضایع اولماز . برچوق سنه‌لر طایاغاسی ایچین اراضی‌یه کلیتلی مقدارده (هکتار باشنه ۳۰٫۰۰۰ الی ۵۰٫۰۰۰ کیلوغرام) کوبره علاوه ایدلدیکی واقعدر .
کوبره‌نك بهر مترو مکعبی (۸۰۰) کیلوغرام ثقلتنده‌در . حیوانات مختلفه کوبره‌لرینك طبیعتی مختلفدر : آت ، اوکوز ، اینك سنوی (۱۰۰۰۰) کیلوغرام کوبره ویریر . قویونك ویردیکی کوبره مقداری (٦٠٠) ، طوموزککی (۸۰۰) کیلوغرامدر .

عضوی کوبره‌لر

علی‌العاده حیوان کوبره‌سندن ماعدا زراعتده قوللانیلان دیکر برطاقم عضوی کوبره‌لر وارکه اونلرده حیوانی ونباتی اولمق اوزره ایکی‌یه منقسمدر . اساسی حیوانی اولان عضوی کوبره‌لر میاننده : افرازات انسانیه ، فلامان کوبره‌سی ، اسماك کوبره‌سی؛ ونباتی اولان کوبره‌لر میاننده : یشیل کوبره‌لر ، بقایای نباتیه معروفدر . تارلالرده برشی اکیلوب محصول آلندقدن صوکرا بوش قالان طوپراغی کوبره‌له‌مك ایچون دیکر برشی مثلا یونجه اکیلیر . هکتار باشنه (۳۰۰۰) کیلو غرام یونجه اکیلدیکی تقدیرده ، او اراضی‌یه (٦٣) کیلو غرام آزوت ، (۱۷) کیلو غرام آسیدفوسفوریك ، (۱۸) کیلو غرام پوتاس ویرلمش اولور .
علی‌العموم چفتلکلرده کثرتله حاصل اولان بقایای نباتیه وحیوانیه‌یی هیچ برصورتله اسراف ایتمیه‌رك اونلری طوپراقله ، کهرچله وکوبره‌ایله قاریشدیرمالیدر . بوصورتله اك‌مکمل برکوبره الده ایدلمش‌اولور .

صنعی (کیمیوی) کوبره‌لر

کیمیوی کوبره‌لر موقتاً علی‌العاده کوبره مقامنه قائم اولا بیلدکاری کبی بعضاً عادی کوبره‌ده اکسیك

اولان‌مواد لازمه‌یی حد کفایتنه ابلاغ ایچین استعمال اولنورلر . عادی کوبره‌نك (١٠٠٠) کیلو غرامنه مقابل (١٠) کیلو غرام فوسفات ، (١٠) کیلو غرام (قلورودو پوتاسیوم) و (٢٠) کیلوغرام (نیترات دوتاسیوم) استعمال اولنور .

فقط کیمیوی کوبره‌نك اصل وظیفه‌سی علی‌العاده کوبره‌ده اکسیك اولان‌موادی حد لازمنه ابلاغدره. کوبره‌لر آزوتلی ، فوسفاتلی، پوتاسلی اولمق اوزره اوچ قسمه آیریلیر.

طرز استعماللری

نه‌کبی اراضیده ونه‌کبی شیلر ایچون ناصل کوبره قوللانلمق لازمکله‌جکی مسئله‌سی بوراده حل ایدیله‌میه‌جك قدر اوزون ومهم بر مسئله ایسه‌ده بز بوراده مختصراً اوندن‌ده بحث ایده‌جکز : کلسسز طوپراقلرده عضوی آزوتلی کوبره‌لر استعمال ایتمه‌لیدر . قوتلی طوپراقلرده عضوی کوبره‌لر غایت یواش اجرای تأثیر ایدر . عمومی برصورتده دیه بیلیرزکه عضوی آزوتلی کوبره‌لر وعلی‌العاده کوبره‌لر صوك بهارده استعمال اولنملی ، معدنی آزوتلی کوبره‌لرده ایلك بهارده قوللانیلمالیدر . طبیعی ومعدنی فوسفوراتلر اصلا فوق‌فوسفاتك یرینی طوتمازسه‌ده ،موادعضویه‌جه زنکین اولان‌طوپراقلرده اونك مقامنه استعمال‌اولونابیلیر. بالخاصه سولفات دوپوتاسیومی ، برآز قلورور دوپوتاسیومی ، ماغنزیوم املاحنی حاوی اولان (قاپنیت) قوملی خفیف طوپراقلرده وطورپلی یرلرده استعمال اولونابیلیر . سولفات دوپوتاس کلسی آز اولان آلچیلی طوپراقلرده قوللانیلیر . قلورور دوپوتاسیوم ایسه هردرلو طوپراقلرده قابل‌استعمالدر.

ارباب زراعته بررهبر اولمق اوزره متوسط طوپراقلره اکیله‌جك بعض محصولات ایچین نه کبی ونه مقدار کوبره قوللانلمق ایجاب ایتدیکنی بروجه‌آتی یازییورز . لکن بونی قطعی عد ایتمیه‌رك یالکز بررهبر مقامنده استعمال ایله‌ملیدر . طوپراغك ، هوالرك ایی ویافنا کیتمه‌سنك‌ده بوخصوصده پك چوق تأثیری واردر. ارباب زراعت بوکا متابعت سایه‌سنده الده ایده‌جکلری نتیجه‌لره باقه‌رق بعضلرینك مقدارینی تزییده بعضلرینی‌ده تنقیص ایده‌بیلیرلر .

پانجار — (مناوبه‌نك ابتداسنده) ٣٠ الی ٤٠ بیك کیلوغرام جیفتلك کوبره‌سی ، ٢٠٠ الی ٣٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود، ٣٠٠ الی ٤٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات.

پاتاتس — قبل‌الزرع ایجه قاریشدیرلمش ٢٠٠٠٠ کیلوغرام چفتلك کوبره‌سی ، ٥٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات ، اکمه‌دن اول ١٥٠ کیلوغرام قلوروردو پوتاسیوم ، ٣٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود محلولی (محصول چیقارکن) .

قیش‌بوغدایی — پانجار وپاتاتسدن صوکرا ایلك بهارده ٢٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، یونجه‌دن صوکرا ٨٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات (آزوت ایستمز) ، اراضی برقاچ‌سنه دیکلمه‌مش ایسه ٢٠٠٠٠ کیلوغرام جیفتلك کوبره‌سی ، ١٥٠ کیلوغرام نیترات ، ٢٥٠ الی ٣٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات.

ایلك بهار یولافی : (اراضی برقاچ سنه دیکلندکدن صوکرا بغدای اکیلمش اولورسه) ١٢٥ الی ٢٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٢٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات ، طوپلاندقدن صوکرا ٣٠٠ کیلوغرام فوق‌فوسفات.

ایلك بهار آرپه‌سی — ٢٠٠ کیلوغرام نیترات‌دوسود، ٣٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

قبا یونجه — ٦٩٠ کیلوغرام فوق فوسفات، ١٠٠ کیلوغرام قلوروردو پوتاسیوم، صوکرا هرسنه ایلك بهارده ١٠٠ کیلوغرام قلورور دوپوتاسیوم .

قوقوروز — ٣٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٢٥٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

آنقره طاوشانی، تویلری طارانوب کسیلیرایکن [مقاله‌سنه مراجعت]

حاووج — (مناوبه‌نك ابتداسنده) ٣٠ الی ٤٠ بیك کیلوغرام کوبره، ١٠٠ الی ١٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود، ٢٠٠ کیلو غرام فوق فوسفات .

نوخود — ٢٠٠ کیلو غرام فوق فوسفات .

چایرلر — چایرلر هرسنه ایلك بهارده ٤٠٠ کیلو غرام جروف معدنیه و ١٥٠ کیلوغرام فلوروردوپوتاسیوم ویرمه‌لیدر .

اراضی‌یی اصلاح ایچون کیرج‌ده استعمال اولونور . اراضی‌یی هر اوچ سنه‌ده بر کیره‌چله‌مك ایچون متوسط طوپراقلرك بهر هکتارینه ٢٠ الی ٣٠ هکتو لیتره ، قوتلی طوپراقلره ایسه ٣٠ الی ٤٠ هکتو لیتره کیره‌چ ویرمه‌لیدر . بهر هکتو لیتره کیره‌جك قیمتی ٣ - ٤ غروشدن عبارتدر .

مختلط کوبره‌یی زمان استعمالندن پك آز اول احضار ایتمه‌لیدرکه قوتی غائب ایتمه‌سون .

ایپك کبی اولان تویلرندن استفاده ایتمك ایچون
آنقره طاوشانی [*] بویوتمك

بیاض وایپك کبی نرمین تویلری ایچون آنقره طاوشانلری دینلن جنس آوروپانك وبالخصوص

[*] آوروپالیلر تویلری اوزون وکوزه‌ل بر جنس طاوشانه (آنقره طاوشانی) دیورلر ، فقط بوطاوشانك بزم آنقره ایله‌درجهٔ مناسبتنی بیلمه‌یورز. یالکز شوجهتی اونوتمامه‌لیدرکه آنقره ولایتنك اقلیمی کوزه‌ل تویلی حیوانات یتیشدیرمکده بر قابلیت مخصوصه‌یی حائزدر . آنقره کچیلری، آنقره کدیلری کبی .

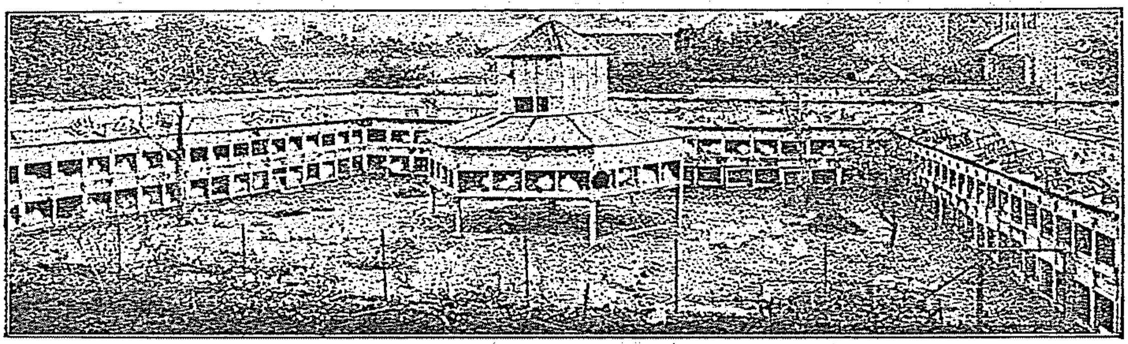

بیاض انقره طاوشانلرینك تكثیرینه مخصوص چفتلك منظره‌سی

فرانسه‌نك بعض یرلرنده یتیشدیرلمش ، تكثر اولونمشدر . برطرفدن‌ده تكثیرینه غیرت ایدلمكده بولونمشدر . دیكر نوع طاوشانلر ، از جمله روس طاوشانلری دینلن جنس‌ده چفتلك حیواناتی صیراسنده بسلنمكده ایسه‌ده بونلرك دریلرندن استفاده اولونور . برطاوشان دریسی ایكی فرانقه قدر صاتلمقده‌در . آنقره طاوشانلری ایسه تویلرندن استفاده اولونمق اوزره یتیشدیرلمكده‌در .

آنقره طاوشانلرینك عمومیتله تویلری بیاضدر . قورشونی ، سیاه تویلیلری‌ده وارسه‌ده بیاضلر قدر مقبول دكلدر . چونكه بیاض تویدن قوماش طوقوندیغی زمان ایسته‌نیلن رنكه بویانه‌بیلیر . قورشونی سیاه رنكلر ایسه كندی رنكلرنده قالیرلر .

بیاض آنقره طاوشانلری عادی طاوشان قدردر . باشلری بویوجكدر . ارككلری داها تویلیدر . بوحیوانلری تكثیر ایچون اركلری اك چویك وقوتلیلرندن ودیشیلری‌ده یاورولرینه باقمق ایچون اك ملایملرندن انتخاب ایتمه‌لیدر . اركلر بش - آلتی كیلو ثقلتنده‌درلر .

اولا طاوشانلریكز اك ایی جنسدن اولمالیدر . — فائده‌سی آ كلاشلدیغی زماندن بری ایی تعمم ایدن آنقره طاوشانی بویوتمك مسئله‌سنده موفق اولمق ایچون اك ایی جنسدن طاوشانلر بولمق لازمدر . بو طاوشانلرك بیاض رنكلی اولانلرینی بالخاصه ترجیح ایله‌ملیدر . بونلر اوتوز قرق فرانغه دوغرو (۱۰۰-۲۰۰ غروشه) آلینابیلیر .

ایی بر آطه طاوشانك اوصاف ممیزه‌سی شونلردر : جسامتی علی‌العاده آطه طاوشانی درجه‌سنده ، كوزلرینك رنكی پنبه اولمق ، قولاقلری بنیه‌سنه نسبةً قیصه بولونمق ، وغایت اینجه ، لطیف تویلرله مستور اولمق ، باشی اینجه ، اوزون بولونمق .

نره‌ده بسله‌مه‌لی ؟

اطرافی دیوارله چویریلمش بر محله سكسان سانتیمترو یوكسكلكنده ، بر صیرا كومسلر یاپمالی ، اكر یر یوقسه كومسلری ایكی صیرا قومالیدر . بو محللر دیشی طاوشانلره مخصوص اولوب اونلرك آلتنده سكسان سانتیمترولق محلده ایكدیش ایدلمش اركك طاوشانلر بارینیر .

اوچ هفته‌لق ، الی اوچ درت آیلق كنج آطه طاوشانلرینی دیكر برمحلده عین‌طرزده یاپیلان كومسلرده بسله‌ملیدر . وبو اثناده اركلرله دیشیلری آییرمالیدر . تویلری آلنان اركك طاوشانلرك هپسی آیری آیری ودیشیلردن اوزاق كومسلره قونمالیدر .

طاوشانلرك تویلرینك پیسله‌نمه‌مه‌سی، فنا بررنك آلمامسی ایچون كومسلری فوق‌العاده تمیز بولندیرمالیدر. پیسلك بعض دفعه حتی حیوانی بیله ئولدورور .

انقره طاوشانلرینك نصل بسله‌نیلدكلرینی كوسترمك اوزره بونسخه‌مزه بر رسم قویویورز .

ناصل بسلهملی ؟

بوحیوانلرك طعامنه فوق‌العاده دقت ایتمك ایجاب ایدر. اونلره قیشین هرکون ایکی دفعه یم ویرمه‌لیدر. ییه‌جكلری یم شونلردن مرکب اولمالیدر : بر الماسی ، پانجار ، حاووچ ، پاتاتس ، کپك ، یولاف ، ملوث اولمامق شرطیله سبزه بقایاسی.

یاورو چیقارمش دیشیلره کونده اوچ دفعه یم ویرمك ایجاب ایدر .

تویلری ناصل آلمالی ؟

تویلرینی آلمق ایچون ایکدیش ایدلمش اولان ارکك طاشانلری ترجیح ایتمه‌لیدر. طاوشانلری دمیردن بر طاراقله هراون بش کونده برایچه طاراملیدر. آنقره طاوشانی اوچ آیدن درت آیه قدر برمدتده‌اییك حاصل ایدر . موسمه باقمقسزین هر ایکی آیده بر اونلرك تویلرینی قیرپمالیدر . یالکز قیشین حیوانی پك چیریل چیپلاق براقمامالیدر .

تویلری ایی آلمق ایچون، حیوانی آرقه طرفدن طوتوب کمال اهتمامله طارادقدن صوکرا تویلری‌صول الله طوتوب صاغ الله دقتلی بر صورتده کسمه‌لیدر .

تویلری آلدقدن صوکرا ایچی کاغد دوشه‌لی مقوا قوطولره قویمالی ، وحشراتدن وقایه ایچون بر آز نافتالین ویا کافوری علاوه ایله‌ملیدر .

تویلر نه‌یه یارار ؟ فیئاتی نه‌در ؟

آنقره طاوشانلرینك تویلری ١٨-٢٠ سانتیمترو قدر اوزار. اینجه وخفیف‌تویلری داها قیمتداردر. بوتویلرك کیلوسی ٢٥-٤٠ فرانقه قدر صاتلمقده‌در . بو تویلر انکلتره وآمریقا وقانادا‌ده پك مقبولدر . اورالرده ایشله‌نه‌رك (آنغوراتین) دنیلن معتبر برقوماش نسج ایدلمکده‌در . طاوشان تویلرندن اعمال اولنان قوماشلر پك اینجه ویوموشاق اولدیغی کبی وجودی سائر قوماشلردن زیاده صیجاق طوتمقده‌در . بوجهتله روماتیزمالی ذواته‌توصیه اولونمقده‌در. طاوشان تویلرندن الدیوه‌ن وچوراب‌ده اعمال ایدلمکده‌در. آوروپانك بویوك قاپلیجه‌لرنده آنقره طاوشانلری تویلرندن ظریف صورتده اعمال ایدلمش فانیله‌لر ، فانیله دونلر صاتلمقده وتداوی ایچون قاپلیجه‌لره کیده‌نلر بونلره پك زیاده رغبت کوسترمکده‌درلر .

آنقره طاوشانلری تویلری ایچون صنایعده اوقدر طلب وارمش‌که الیوم بوطاوشانلردن آلنان تویلر احتیاجه کفایت ایتمه‌مکده ایمش . بوسببله طاوشانلرك تکثیرینه غیرت اولونیور ؛ بزده طاورمایالم .

هرزمان اعلا منطار یمك ایچون

أولرده منطار تارلاسی

اولرده مخزنك برقسمنی منطار تارلاسی‌حالنه قویمق پك فائده‌لی برشیدر . بالخاصه صیفیه‌لرده وکوچوك شهرلرده تازه منطار بولمق غایت مشکل اولدیغی جهتله اویله یرلرده بوقولای ، بسیط تدبیره مراجعت پك فائده‌بخش اولور. آشاغیده توصیه ایده‌جکمز تدابیر بسیطه‌یه رعایت سایه‌سنده هرکس کندی خانه‌سنده دائما تازه ونفیس منطار بولوندورمغه موفق اولور .

ناصل بر محل لازمدر ؟

منطار یتشدیرمك ایچون شرط اساسی ، لوشجه فقط صحی یعنی تعفندن آزاده برمحلك موجودیتیدر .

اورادهکی حرارتك مقداری (۱۲ الی ۲۲) درجه بولونمالی وجریان هوادن قطعیاً مصون اولمالیدر. بوخصائصه مالك أولان هر یر برمنطار تارلاسی اولا بیلیر.

مواد ابتدائیه

منطار یتشدیرمك ایچون لازم اولان مواد ابتدائیه شونلردر: آت کوبرهسی، منطارك تخمی دیمك اولان بیاض قسمی، و منطار تارلالرینی ستر ایدهجك کلسلی طوپراق.

کوبرهنك احضاری

منطار یتشدیرمك ایچون قوللانیلاجق کوبره تازه، وفضله مقدارده ادرار ایله مشبوع اولمالیدر. زرع ایدیلهجك منطارك مقداری نهقدر جزئی اولورسه اولسون، هرحالده برمترو مکعبی کوبره احضار ایتمك لازمدر. چونکه کوبره بو مقداردن آشاغی اولورسه منطار لایقی درجهده نمو ایدهمز. درت مترو طولنده، اللی سانتیمترو یوکسکلکنده برمحله برمترومکعبی کوبره قونولور واهتمام اولنورسه ۱۵ الی ۳۰ کیلوغرام منطار الده ایدیلهبیلیر. بومقدار آنجق ایکی الی اوچ آیده نشو نما بولور.

کوبرهیی اول امرده آچیق برمحله قویارق اوراده تقریباً برآی قدر براقمالیوایکی دفعه موقعنی دکیشدیرمهلیدر. کوبرهیی برمترودن فضله یوکسك اولمامق شرطیله طبقه طبقه ییغمالیدر. کوبرهنك هر طبقهسی لایقیله اوفالانمالی، کوبره درونندهده صمان، پاچاورا کبی مواد اجنبیه قالمامالیدر. بوکوبره ییغینی آیاقله چیکنهملی وکنارلرینی طیرمیقله تطهیر ایتمهلیدر. بویلهجه میدانه کلن کوبره ییغیننه باغچوانلر «تخته» نامی ویریرلر.

تختهلر بویلهجه وجوده کلدکدن سکز کون صوکره، تختهنك بعض محللرنده بربیاضلق مشهود اولور، اوزمان کنارلردهکی کوبرهیی قاریشدیرهرق اورتایه واورتادهکیلری کنارلره نقل ایتمهلی، ویابس اولان جهتلری صولامالیدر.

کوبره تکرار بیاضلانمغه باشلادیغی زمان بو عملیات یکیدن باشلانیر، آرتق او زمان کوبره تماميله پارچالانمش، اوفالانمش، ایچندهکی صمان دانهلری اهمیتسز برحال آلمشدر. بواثناده کوبره ییغیننده برکوف قوقوسی انتشار ایدر.

منطار تارلالرینی ناصل حاضرلامالی؟

بواثناده، منطار زرعی ایچون مختلف جسامتده ومختلف شکللرده تارلالر، یعنی «تخته»لر استعمال ایتمهلیدر. محل زرعك بویوکلکنه کوره منطار تارلالری هرجسامتده یاپیلابیلیر.

منطار تختهلرینك اوزرینه وضع ایدیلهجك کوبره ییغیننك قالینلغی آلتمش سانتیمترو اولورسه کافیدر. بوندن فضلهسنك هیچ برلزومی یوقدر.

نهجنس منطار زرع ایتملی؟

یتیشدیریلهجك منطارلر ایچون اك زیاده پاستورا نستیتوسنك تویلری ایچنده محفوظ منطارلری ترجیح ایدیکز. اصطفایه اوغرادیلمش، کرپیچ شکلنده منطار بیاضنیده استعمال ایدهبیلیرسکز.

درت مترو طولنده برمحله یکرمی عدد کرپیچ کفایت ایدر. اونلری زرع ایتمهدن بش آلتی کون اول مخزنده تارلالرك بولوندیغی محله قویمالیدر. او، نهوقت منطارهخاص اولان رایحهیی اکتساب ایدرسه اووقت استعمال ایتملیدر. کرپیچلری ۱۵ سانتیمترو طولنده و ۴ ـ ۵ سانتیمترو اکنده پارچهلره آییروب تارلالرك اوزرندهکی کوبرهیه درت بش سانتیمترو قدر کومهلیدر.

آلتمش سانتیمترو قطرنده برتارلا « تخته » اوزرینه ایکی صیره اولارق منطار قوزعالی و آره‌لرنده ۱۵ سانتیمترو قدر برمحل براقالیدر . منطارلر بوصورتله زرع اولوندقدن اون کون قدر صوکرا تنبته وتموه باشلار . اووقت هنوز تنبته باشلامامش اولانلری نشوونما بولانلرك مقامنه وضع ایدیکز . سکز کون صوکرا منطارك بیاضی یکیدن میدانه چیقار ؛ اوزمان اونك اوزرینه برسانتیمترو کثافتنده برطوپراق طبقه‌سی وضع ایتمه‌لیدر .

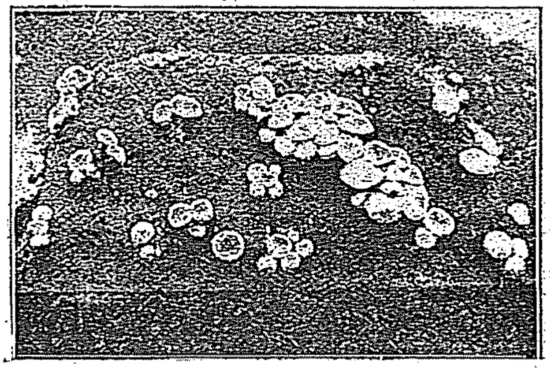

تخته‌نك اوراسنده بوراسنده چیقمغه باشلامش منطارلر

کوبره‌نك فائده‌سی

منطارك جنسنی اصلاح ایچون ساحهٔ مزروعه‌نك هرمترومربعنه ارنبش غرام فوسفات ، قاربونات ، یاخود نیترات دوپوتاس علاوه ایدیکز .

منطارك زرعندن تقریباً برآی صوکرا ، اولا برایکی ایری منطار ظهور ایدر وبراز صوکرا اونك اطرافنده مینی مینی منطارلر نشو ونما اولور .

بومزرعه‌لرك قوهٔ انباتیه‌سنی تزیید ایچون مخزن درجهٔ حرارتنده بولونان صوایله اونلری صولاملی ، وبوصویك ۱۰ ـ ۱۲ کیلوسنه اونبش غرام نیترات دوپوتاس علاوه ایتمه‌لیدر .

بوصورتله بش « تخته » احضار ایده‌جك اولورسه‌کز ، بوتون سنه‌یه‌جککز منطاری تدارك ایده‌بیلیرسکز .

بره‌زیلیاده قهوه زراعتی

بره‌زیلیادن ، یاخود سه‌ن‌پولدن بحث ایدوب قهوه مسئله‌سی حقنده سوز سویله‌مه‌مك عادتا احتمالك خارجنده‌در ؛ قهوه زرعنك وهله الده ایدیلن نتایج عظیمه‌نك آلدیغی اهمیت عموم انظار تتبع وتجسسی بره‌زیلیانك (فازه‌ندا) لرینه اماله‌یه مجبور ایدییور .

قهوه آغاجی ارتفاعی ۳ الی ۵ مترویی کچمه‌ین وکرك یاپراقلری ، کرك هیئت عمومیه‌سیله دفنه آغاجنی ، چیچکنك شکل ورایحه‌سیله‌ده پورتقال اغاجنی آکدیران برنباتدر . آنجق چیچکنك قوقوسی پورتقال چیچکنککندن دهاآز تأثیرلیدر . میوه‌سی اوکجه قرمزی ، صوکرادن قهوه رنکنه چالان ایکی دانه‌دن مرکبدر ... قهوه آغاجنك غرابتی عین زمانده هم میوه‌سنی ، همده چیچکنی طاشیماسنده‌در ؛ فقط بوحالك ایجاب ایتدیکی برشی واردرکه اوده محصولی عینی درجه‌ده کماله ایرمش ایکن اقتطافی ایتمك قابل اولامادیغی‌در . لایقیله ودائرهٔ انتظامده دوشیرمك ایچون عینی موسمده آلتی یدی دفعه مشغول اولمق لازم کلیر ؛ حالبوکه الده ایدیله‌بیلن استفاده بوکلفت ومصرفه تقابل ایتمز . بوسببله دفعةً دوشیریلن برقهوه‌دن اوفاق وبیوارلاق دانه‌لی الك آغر نوعدن ایله یدأیدی مختلف نوعلر الده ایدیلیر . بونلرك هر یری ده بالطبع آیری آیری فیئاتلرله صاتیلیر .

فقط بومختلف نوعلرده قهوه‌لر آوروپایه کلوب تجار مغازه‌لرینه کیرنجه‌صاتجینك ایلك ایشی بونلری یری بریله قاریشدیروب غریب برخرمن یاپمق وبوسایه‌ده فضله برتجارت تأمین ایتمکدر ؛ حالبوکه بوتحریفاتده اودرجه ایلری کیدیلیورکه ، قهوه‌یی قاوورولمش هندبا ، یانمش انجیر ویا قاوورولمش بولاف ایله خلط ایتمك برمجبوریت حالنه کیرییور .

برهزيلياده قهوه زراعتی : قهوه طوپلاندقدن صكره اوچلوب قالديرلماسی (مقالهسنه مراجعت)

آوروپاده ، سانتوس قهوهلرینی بویوك برشهرت وستايشايله قبول ايدهن كبار صالونلرنده برهزيليا قهوهسنك فنا بر اسمی واردر . حالبوكه هردرلو خرمندن آزاده اولمق اوزره برهزيليا قهوهخانهلرنده ايچيلهبيلهن اوجوز وخرج عالم بوقهوهلرآوروپاده غايتفاحش فيئاتلرلهالده ايديلن پارلاق اسملی قهوهلردن كرك صافلق ، كرك رايحه نقطهٔ نظرندن ، قات قات انفسدر . بوقهوهلرك ، اعصابی هيچ بر صورتده متحسس ايتمهديكنیده آيريجه علاوه ايدهرز . برهزيلياده استعمال ايديلن قهوه فنجانلری اوروپانك بيوك فنجانلرندن بر خيلی اوفاق ايسهده هر بر برهزيليا لينك كونده لااقل بش آلتی قهوه ايچمهسنه باقيليرسه هرحالده اعصابه ، مضر برصورتده تأثير ايتمهديكی ادعا ايديلهبيلير . . ذاتاً بيك درلو كئول ايله يالكز اعصابی دكل ، معده وحتی دماغلرينی زيروزبرايدن اوروپاليلرك قهوه وتوتوندن بودرجه تلاش ايتمهلرينی ايضاح ، قولای برشی دكلدر .

كچن سنهلر قهوه زرعنده باش كوسترمش اولان فضلهلغك تأثير مشئومی پياسه اوزرنده كنديني حس ايتديرمش . عرضك نسبتسز فضلهلغی ، قيمتلری دهشتلی برمقياسده دوشورمش وسهنپول ايالتنك اك بيوك منبع ثروتی قورودور كبی اولمش ايدی ... برهزيليا حكومتی اقتصاديونك ازهر جهتاعتراض وتقبيحينه معروض قالاجق اولان وفقط ثروت ملهيی حمايهٔ پك نافع برطرزده خدمت ايدهن برمعاملهده بولوندی. يكيدنقهوه زرعنی منع ايتديكی كبی، پياسهده موجود اولوب تنزل فيأتیداعی اولان قهوهلری-كه مقداری تقريباً سكز ميليون چوواله بالغ اوليورايدی - حكومت نامنه صاتون آلوب آنبارلرنده حفظ وپياسهده حس ايدلهيهجك صورتده تدريجاً ميدانه چيقاردی ، بوسايهده رسمی برسوسياليزم اجراسيله قهوه زراعتنك بهمهحال اوغرايه بيلهجكی بيوك برفلاكته سد چكمش اولدی .

(سالنامۀ ثروت فنون) لك

سال فنی

قسمی

[برسنه‌لك شئون فنیه‌یه دائر الده ایده‌بیلدیکمز
خبرلر ایله معلومات مفیدۀ فنیه‌یی جامعدر]

كیرپینك دیدیكلری

یكانه بر اثر مكمل ! عالم ادب ومزاحمزده بر مثلی داها اولمایان ، مدققانه ، پك دكرلی بر قلمله یازلمش ، اوچ سنه‌لك مشروطیتمزك بر تاریخچه‌سی . اویله بر تاریخچه كه هم انتقادكارانه ، هم مزاحی ! بونی اوقومادن هیچ بر وقعه‌نك كنهنی ادراك ایتمش اولمازسكز .
فیئاتی ۱۱ ، طشره‌یه ۱٤ غروشدر.

نره‌دن کلوب نره‌یه کیدییورز ؟

کوکارده نه‌لر وار ؟

— سقوط عوالم —

بورژ رصد خانه‌سی مدیری « آبه‌مورو » نك برمقاله‌سندن مترجم :

فضانك نامتناهی بوشلغی ایچنده‌کی بیکلرجه ، میلیونلرجه عالملر آراسنده بزم کره‌مزده دونوب دورییور . نظرمزی هر نه طرفه چویرسه‌ك شعشعه پاش بیکلرجه کونشلر کورییورز . سمایه باقدیغمز زمان کمال مشکلات ایله کوردیکمز بعض اوفاقییلدیزلر وار : ایشته ،ممکن اولوبده ارضمزدن میلیارلرجه کیلومترو مسافه‌لك بریره کیتسه‌ك و کونشه اورادن باقسه‌ق عین منظره‌یی کورورز . قوزموغرافیانك بوکونکی ترقیاتی منسوب اولدیغمز منظومهٔ شمسیه‌نك فضاده‌کی عوالم نامتناهیه آراسنده بر ذره‌قبیلندن اولدیغنی بزه اثبات ایدییور .

کونش فضاده متمادیاً حرکت ایدرکن ، اطرافنده بولونان کندندن داها کوچوك بعض ییلدیزلری‌ده حرکت ایتدیریرکه بز او ییلدیزلره «سیاره» نامنی ویریرز . بزم کونشمزك اطرافنده اونکله برابرحرکت ایدن‌سکز سیاره واردرکه اونلرده : عطارد ، زهره ، ارض ، مریخ ، مشتری، زحل، اورانوس، نپتون سیاره‌لریدر .

عجبا بو منظومهٔ شمسیه دیکر کوکبلره نظراً نره‌ده‌در ؟ میلیارلرجه سنه‌لردن بری دورایدن‌کونش توابعیله برابر نره‌یه کیدییور ؟ عجبا دیکر کوکبلرله هم آهنك اولارقمی سیاحت ایدییور ؟ یعنی یول آرقداشلری وارمی ؟ ایشته قوزموغرافیا علمی بزه بو سؤاللرك جوابنی ویرییور .

جملهٔ کوکبیه‌مز

هیئتشناسلر تلسقوبلرینی ایلك دفعه اولارق قبهٔ سمانك شعله‌دار کورون جهتلرینه توجیه ایتدکلری وقت سماده برچوق حقیقی جملهٔ کوکبیه‌لر موجود اولدیغنی کوردیلر . دب اکبر ، دب اصغر جملهٔ کوکبیه‌لری یعنی برجلری بوکا کوزل برمثالدر .

اکر بز بو برجلردن برینه کیده‌رك اورادن تلسقوبله جملهٔ شمسیه‌مزه باقاجق اولسه‌ق ، نه‌کورورز؟ اولا آکلارزکه بزم کونشمزی بوجملات کوکبیه‌یی تشکیل ایدنلردن بریدر . بز بوفضاده یالکز دکلز ، بزمله برابر یورویَن یعنی عین جملهٔ کوکبیه‌یه منسوب اولان بش‌آلتی یوز کونش دها واردر . بونلرك هپسنك کندینه کوره حرکتلری اولمقله برابر هیئت مجموعه‌لریله برلکده طبقی طیور مهاجره کبی عین جهته کیتمکده‌درلر. برثانیه‌ده یکرمی کیلومترو سرعتله ایلریله‌دکجه بواثناده دیکرکونشلره چارپمامز احتمالی یوقدر. زیرا آرامزده‌کی مسافه ، بو مصادمه‌یی منع ایده‌جك درجه‌ده بویوکدر. بزم منظومهٔ شمسیه‌مزه الك یقین کوکب ایله منظومه‌مز آراسنده‌کی مسافه ، ارض ایله شمس آراسنده‌کی مسافه‌دن (۲۸۰،۰۰۰) کره دها بیوکدر . بزم منظومهٔ شمسیه‌مزك منسوب اولدیغی جملهٔ کوکبیه اعضاسندن بعضیلرینك ضیاسی بزه آنجاق (٤٦) سنه‌ده واصل اولا بیلیر. حالبوکه فضایه نسبتله بومسافه هیچدر .

مبنای کائنات

شیمدی ، هیئت شناسانك اوچیوز سنه دنبری حلنه چالیشدقلری مهم بر مسئله قارشیسنده یز. هر کیجه سماده کوردیکمز کوکبلرك طرز توزعلرنده بر قانون مخصوص وارمیدر ؟ یوقسه بو خصوصده تصادفمی اجرای حکم ایدییور ! اکر بر قانون مخصوص وارسه او حالده بز نره ده یز ؟ کونشمز فضانك هانکی نقطه سنده در : نره یه ایلریله یور ؟ کوزل بر قیش کیجه سی قبهٔ سمایه باقدیغمز وقت ، باشمزك اوزرنده عادتا بر طاق تشکیل ایدن « کهکشان » ی کورورز. اکر ارض شفاف اولسه ایدی ، بو طاق ضیادارك سمایی بر قوشاق کبی احاطه ایتدیکنی مشاهده ایدردك. آز چوق منتظم اولان بو ضیادار یولده پارلاق بولوطلر، مظلم فتحه لر واردر؛ و بونك دائرهٔ امتدادینك ثلثی ایکی قسمه آیریلیر .

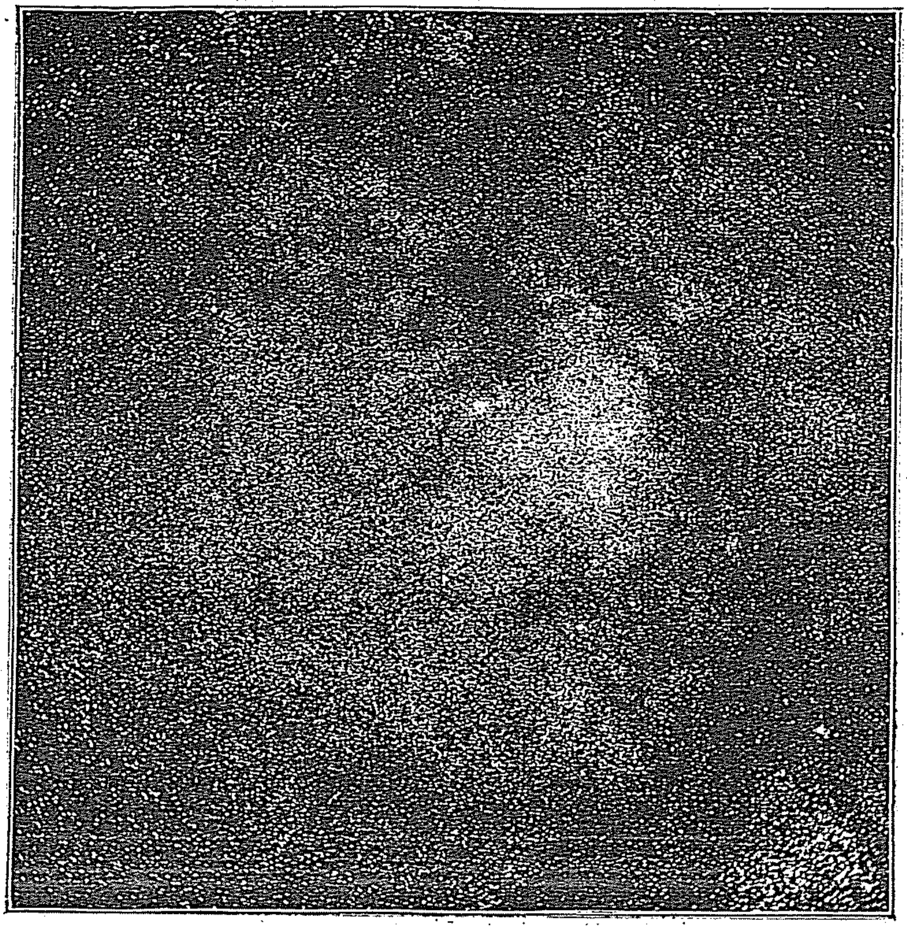

(سوبیه سکی) قوسی دنیلن جملهٔ کوکبیه دن بر کهکشان نمونه سی ، بو رسمده سیاه چیقان قسملر دخی میلیارلرجه یلدیزلر و کونشلرله مستور ایسه ده ، بعد مسافه جهتیله ، المزده کی آلات مکملهٔ رصدیه یه رغماً لایقیله فوطوغرافیسی آلنه مامقده در .

مبناسی بویله بر تخالف عجیب عرض ایدن بو کهکشان عجبا نه کبی مواددن مترکبدر ؟ اوکا بر تلسقوبله توجیه نظر تدقیق ایده جك اولورسه ق بر چوق یلدیزلر موجود اولدیغنی کورورز . سماوی فوطوغرافلرده بزه بو نتیجه یی ویرییور . فقط کنارلره کلدکجه یلدیزلرك کسب ندرت ایده رك بالخاصه قطبلرینه دوغرو بوسبوتون آزالیور .

بو طرز تشکل ، بویوك هیئت شناس « هرشل » ك کائناتی بر آز یاصیلانمش و میلیونلرله یلدیزلری حاوی بر قرص شکلنده تلقی ایتمه سنه سببیت ویرمشدر. منظومهٔ شمسیه مزی بو وضعیتك هان هان اورته سنه وضع ایده جك اولورسه ق ، کورمش اولدیغمز مناظر عجیبه یی شرح و ایضاح ایتمش اولورز .

شعاع بصریمز بو قرصی یوقاریدن آشاغی ، کثافتی تعقیباً قطع ایتدیکی زمان پك آز کوکبه تصادف ایدر. بو بویله جه یلدیزلر بربرینی تعقیباً مشهود اولدیغندن بری ، هر طرفی محیط حقیقی بر قوشاق موجود اولدیغنی حسی ویریر. بو فرضیه جداً پك مهم اولمقله برابر قطعی و مقرر دکلدر ؛ چونکه کهکشانك حتی عمومی اولان بعض خصوصیتلرینی بیله ایضاحه کفایت ایتمز. مثلا اونك بعض محللرده کی شعشعهٔ فوق العاده سی بو فرضیه ایله اصلا ایضاح اولوناماز .

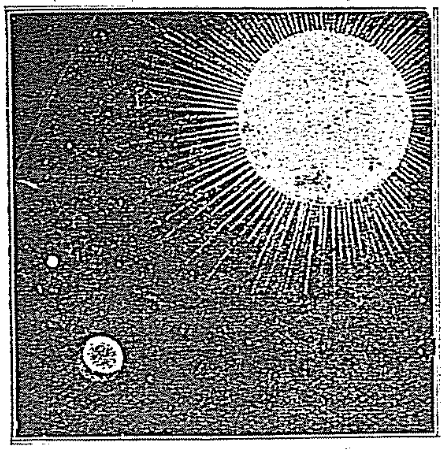

کونش ، ارضمز و قمر

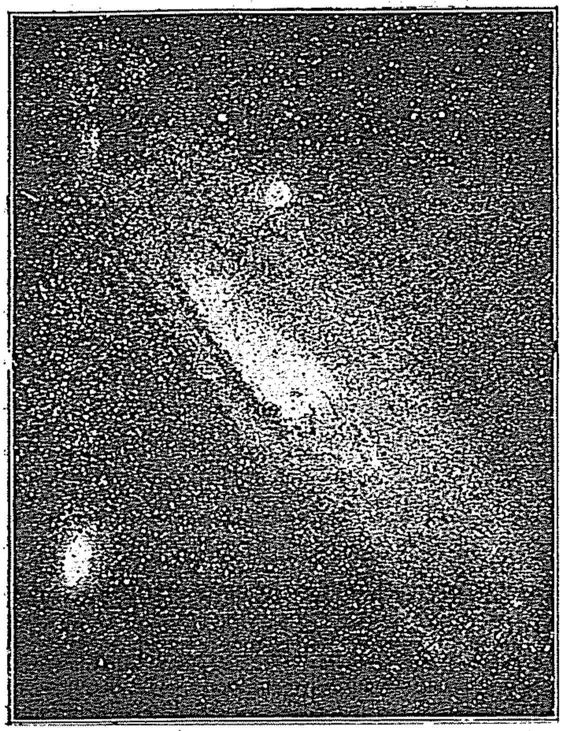

آندرومه دسحاب مضیسی

[اشبو سحاب مضینك قطعه‌سی ، بزم کونشمزدن ۲۳۲ قاتریلیون دفعه بویوكدر . بزم کونشمزایسه کرهٔارضدن ۱۳۰۰۰۰۰ دفعه‌بویوكدر. آرتق جسامت خارق‌العاده‌سنی مقایسه ایدیکز .]

سحاب مضئ حلزونیمز

شمسك، حلزونی‌الشکل برسحاب مضئ وسیعك مرکزنده اولدیغنی‌الك اول آکلایان « پروقتور » در. فقط اواثناده « فوطوغراف سماوی » هنوز موجود اولمادیغی ایچون فضاده‌کی سحاب مضیئلر لایقیله طانیناميوردی. بن ، مسافات کوکبیه‌یی و « شیه‌ن دوشاس» جملهٔ کوکبیه‌سنك صورت تشکلنی تدقیق ایدرك‌بوشکلی برازاصلاح ایله بوتون کائناته تطبیق فکرینه دوشدم .

مرکزدن چیقان اقسامدن بری « اغل » و « قاسیویه » برجنه تمایل‌ایده‌رك « غرانشیه‌ن » برجنك براز اوته‌سنده ختامپذیر اولدیغی کبی ، دیکر برقسم‌ده « قرووا دوسـود » برجنه دوغرو ایلرلیه‌رك « ساژیته‌ر » و « سینی » برجلرینه دوغرو دونیور .

کواکب سائرهٔ مجهوله

کونش ایله سیاره‌لرینی « سینی » و « ناویر » برجلرینی بربرینه الحاق ایدن برقطر اوزرینه موضوع عد ایدنجه ، کهکشانك بوتون مناظر ظاهریه‌سنی الده ایتمش اوله‌جغز . اشغال ایتدیکمز بوموقعدن حقیقی برنطاق کواکبه نکران اولاجغز که اونلرك الك یقینی بزه آلتی یوز سنه‌لك برمسافه‌ده‌در . « سه‌فه » طرفنده‌کی طبقهٔ کواکبی کچه‌رك‌بشیوز ، سکز یوز سنه یوروسه‌ك ، بزه الك‌یقین کوکبه واصل اولامایز. فضایی‌مصور فوطوغرافیلرمزك قید ایتدیکی نقاط بعیدهٔ مضیئه‌یه دخول ایچون بیك آلتی یوزسنه اوچمامز ایجاب ایدر .

فقط عجبا الك صوك ، الك بعید کواکبه واصل اولدقمی ؟ فوطوغرافلرمزك اوبژه‌قتیفلری فضایی بوتون فسحتیله کوستره‌بیلیورمی ؟ کوردیکمز الك صوك کوکبلرك ماوراسنده یکی عالملر ، یکی کوکبلر ، یکی کردابلر دها یوقمی ؟ برعلم مثبت اولان قوزموغرافیا بوسؤاللره اصلا جواب ویره‌مز . چونکه بونلر برطاقم مجهولات وسرائردن عبارتدر .

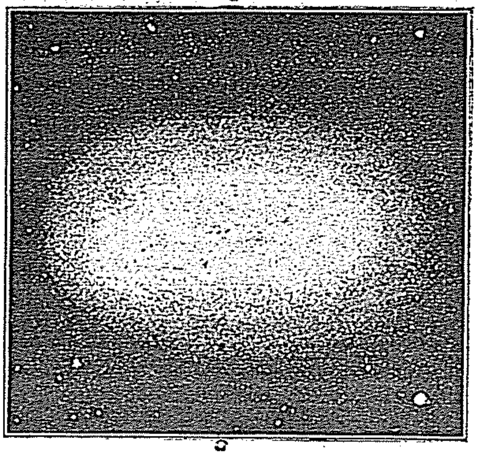

کونشك ابتداکی شکلی

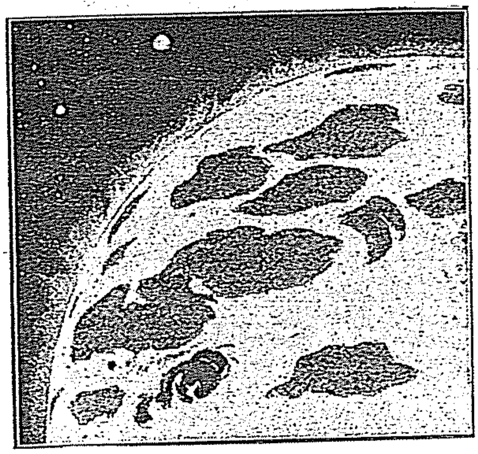

کرهٔ ارضك مایع ناری حالندن یاواش یاواش چیقوب تشکله باشلاماسی . [کرهٔ ارض ابتـدا مایع ناری ایدی ، صوکره مرور زمانله صوغوغه واوزرنده ، رسمده کورولدیکی کبی آطه‌جقلر تشکله وبونلر بربرینه اتصال ایدوب ، واسع برقابوق پیدا اولمغه باشلادی...]

خسوف وکسوف نه‌در ؟

کرهٔ ارض ، شمسك اطرافنده ثانیه‌ده یکرمی کیلومترو سرعتله دونرکن پیکی ، تابعی اولان قمری‌ده کندیسیله برابر سوروکلر . فقط قمرده برطرفدن ارضك اطرافنده دونمکله برابر دیکر طرفدن‌ده کندی اطرافنده دونر . ایشته بوحرکات مختلفه سببیله بعضاً قمر ، ارضك آرقه طرفده براقدیغی کولکه‌سی ایچندن کچرکن کونشدن اقتباس ضیا ایده‌میه‌رك قارارپرکه بوکا خسوف « آی طوتولماسی » دینور . بوحادثه صیق صیق وقوعه کلیر ، وارضك ظلمتده بولونان طرفندن مشاهده اولونور .

بعضاً‌ده ارض ، شمس ، قمر بر حـذایه کلیرلر وقمر شمس ایله کرمز آراسـنه کله‌رك قرص شمسی نظرلرمزدن اخفا ایدرکه بوکاده کسوف « کونش طوتولماسی » دینور.

کسوف جزئی وکلی

قمر ، قرص شمسی اکثریا تماميله قاپامیارق یالکز بر قسمنی اخفا ایدرکه بوکا کسوف جزئی دیرلر . علم نقطهٔ نظرندن بو حادثه‌نك مهم برقیمتی یوقدر . فقط کسـوف کلی اولور ، یعنی قمر قرص شمسی تماماً قاپارسه اوزمان بوحال شایان تدقیق برماهیت آلیر. زیرا شمسی احاطه ایدن ایکی خفیف ، غازی ، عمومیتله نامرئی ایکی ظرف اواثناده مشهود وقابل تدقیق اولور .

« قروموسفر » وَ « قورون »

قروموسفر ، شمسك مرکز اندفاعات غازیه‌سیدرکه یوکسکلکی درتیوز بیك کیلومترویه قدر رسیده اولور. بوطبقه کسوف کلی اثناسنده آز چوق منتظم برصورتده مرئی اولور. « قورون » یعنی تاج دینیلن شی ایسه برنوع هالهٔ مضیئه‌درکه آنجق کسوف کلی اثناسنده مرئی اولور. هیئت شناسلر هرعصرده آنجق برکره اونی تدقیقه فرصت بولابیلیرلر . اونك شکلی شمسك فعالیتنه مربوط و بناءً علیه زماندن زمانه متحولدر .

کسوف کلیلرك ندرتی

کسوف کلی غایت نادر واقع اولدیغی کبی زمان امتدادی‌ده پك آزدر. مثلا پارسده شیمدی‌یه قدر آنجق ایکی دفعه ، « ١٦٥٤ » و « ١٧٢٤ » سنه‌لرنده کسوف کلی واقع اولمشدر .

تکون عوالم

فضا حقنده

فضاده ، اثیرك سینه‌سنده متمادیاً حرکت ایدن ، دونوب دولاشان میلیونلرجه کواکب قارشیسنده اکثریا غیر اختیاری اولارق دوشونورز : بوکوکبلر نره‌دن کلیور ؟ عجبا بردست غیر ماهر اونلری مسامحه‌کارانه برصورتده آتوب طاغیتدیمی ؟ اونلر دائما بوکوردیکمز شکلده‌می ایدیلر ؟

فضاده کوردیکمز هربیلدیز ، بزم منظومهٔ شمسیه‌مز کبی برمنظومهٔ شمسیه‌در . هرشمسك اطرافنده سیاره‌لری ، توابعی واردر . عجبا بومنظومات بعیدهٔ شمسیه ناصل تشکل ایتدی ؟

بوکا جواب ویره‌جك علم « قوزموغونی » یعنی «علم تشکل عوالم»در . کیمیانك وسائرعلومك ترقیسی سایه‌سنده پك چوق ایلریله‌ین بوعلم بوخصوصده ممکن مرتبه مقنع جوابلر ویرمکده‌در . « بکره ل» ، « کوری » ، « رامزه‌ی » کبی علمانك کشفیاتی بوخصوصه پك چوق یاردیم ایتمشدر .

جملهٔ کوکبیه‌لر و سحاب مضیلر

صاف ، بولوطسز برکیجه‌ده ، سمانك اوته‌سنده بریسنده مضی وبیاض برطاقم لکه‌لر ، بولوطلر کورورزکه بر دوربینله باقدیغمز تقدیرده بونلرك برطاقم کوکبلرك برلشمه‌سندن حاصل اولدیغنی آکلارز. فوطوغراف سماویله ضبط وتثبیت اولونان بوشیلره « جملهٔ کوکبیه » دیرلر .

بعضاً‌ده بولکه‌لره، بولوطلره باقدیغمز زمان اونلر میاننده ییلدیزلره تصادف ایتمه‌یز. ایلك دفعه بوکا دقت ایده‌رك، اولرك واسع کتلات غازیه‌دن عبارت اولدقلرینی وجملهٔ شمسیه‌لرك بونلردن تشکل ایتدیکنی آکلایان ، مشهور هیئت شناس « هرشل » در . ایشته بونلره‌ده « سحاب مضی » دیرلر .

سحاب مضی ناصل برشید ؟

سماده کوردیکمز الك کوزل سحاب مضی «آندرومه‌د» نامنده اولانیدر . بونی ایلك دفعه (١٦١٢) سنه‌سنده کوره‌ن «سیمون ماره‌ن» اونی بر قویروقلی ییلدیزه بکزه‌تمشدی. علم‌هیئت حاضره فوطوغراف سماوی سایه‌سنده اونلرك بنیه‌سنی آکلامغه موفق اولدی .

سحاب مضیلرك منظره‌سی ، عمومیتله ، آز چوق یکدیکرینه صیقیشمش حلقه‌لری آکریر. بونلر، او مهیب وعظیم کتلات غازیه آراسنده تشکله چالیشان برطاقم عالملردر .

بعض ارقام

آندورومه‌د سحاب مضیسندن بزه ضیانك ورودی ایچون اون طقوز سنه لازمدر . ضیانك ثانیه‌ده اوچیوز بیك کیلو مترو سرعتلی ایلرلدیکی دوشونولورسه اونك درجهٔ بعدیتی حقنده برفکر الده ایدیلیر. یکی هیئت شناسلرك حساباتنه کوره اونك قطری « ٧٥١٦ » میلیار کیلو مترودر . بزه اوك اوزاق اولان نپتون سیاره‌سندن ضیانك ورودی ایچون درت ساعت لازمدر . حالبوکه بو ضیانك آندرومه‌د سحاب مضیسنی باشدن باشه مرور ایده بیلمه‌سی ٢٩٠ کونه وابسته‌در .

كثافت طبيعى بيك كره دها جزئيدر. فقط بوحال ، مذكور سحاب مضينك كونشدن (٢٣٢) قاتريليون كره دها آغير اولماسنى منع ايتمز . حالبوكه شمس‌ده بزم كره‌مزدن ١,٣٠٩,٠٠٠ كره دها آغيردر .

معمافيه بو برشى كلدر . « اوريون » اسمنده‌كى ديكر برسحاب مضى « آندرومه‌د » دن پك چوق دها بويوكدر. لكن هنوز اونك حقنده معلومات كافيه يه دكلز.

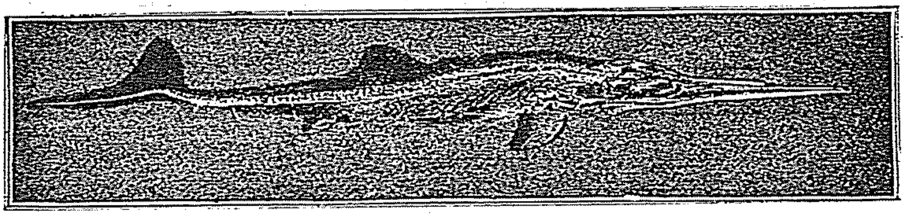

كرهٔ ارضك تشكلندن واوزرنده‌كى (قشر) يعنى قابوق حيواناتك ياشامه‌سنه صالح برحاله كلدكدن صوكرا برطاقم عجيب ، ايرى جاناورلر حيات بولدى ، ياشادى وصوكرا دها مكمل شيمديكى حيوانلر خلق اولندى . رسممز ايلك جاناوارلردن (ايختيو زور) اسمى ويريلن بالق جنسندن برجاناوارى تصور ايتمكده‌دركه ، طبقات ارضيه‌ده بوزولمامش ومحفوظ برحالده اله كچيريله بيلن بومستحاثه اليوم پارس حيوانات موزه‌سنده محفوظدر .

سحاب مضيلر ، تكون عوالم

بوخصوصده شيمدى‌يه قدر برچوق نظريات سرد اولونمشسه‌ده علومك ترقيات حاضره‌سى اونلرك عدم كفايه‌سنى ميدانه چيقارمشدر. ابتداى امرده هرطرفه يكنسق برصورتده انتشارايدن‌ماده‌يواش‌يواش مراكز مختلفهٔ كثافت اطرافنده تجمع ايتمش ، وبومركزلردن هربرى مسافه داخلنده‌كى وضعيتيله كندى شكلنى تعيين ايله‌مشدر. كتله يواش‌يواش مركزده‌دها كثيف برحال آلمش ومستقبل سياره‌لرك اساسى ديمك اولان درجهٔ ثانيه‌ده‌كى كتله‌لر، اومركزى چكردكك اطرافنه داغيلمشدر . بوتحولات نه‌كبى قوانينك تحت تأثيرنده‌وقوع بوليور ؟ علم تشكل عوالم بونى‌ده بزه ايضاح ايديور .

متماديا عالملر وجوده كليور !

بر سحاب مضيدن بر منظومهٔ شمسيه وجوده كلمه‌سنى ايضاح ايچون ، قانت ولاپلاس بر طاقم نظريه‌لر درميان ايتمشلردر . فقط علم هنوز بودرجه ترقى ايتمه‌مش اولديغى ايچون ، مذكور نظريه اليوم نظر اعتباره آليناماز . پك مشهور اولان بو نظريه‌يى شرح ايده‌لم : لاپلاس دائره‌وى بركتلهٔ غازيه‌دن عبارت بر سحاب مضى تصور ايتمش ، وبونك حركت نتيجه‌سنده ياصيصيلانه‌رق اوندن بر طاقم حلقه‌لر انشعاب ايتديكنى يعنى بو صورتله كونشدن سياره‌لر وجوده كلديكنى ادعا ايله‌مشدى . اوكا كوره اك بعيد اولان نپتون كونشدن ايلك‌اول تشعب‌ايتمش، اونى‌متعاقب صيراسيله ديكرلرى‌ده وجوده كلمشدى. سياره‌لرك اطرافنده‌كى پيكلر ومثلا قمرده بو صورتله تشكل ايتمشدى .

تلسقوپلر سايه‌سنده سمانك لايقيله تدقيق وفوطوغراف سماوينك خدماتى بونظريه‌يى رد ايتمه‌مزه سببيت ويريور . المزه قوتلى بر تلسقوپ آلوب معلوممز اولان (٢٠٠٠٠٠) سحاب مضى‌يى تدقيق ايده‌رسه‌ك بوخصوصده دها ايى معلومات آلابيليرز :

اول امرده بونوز شكلنده برچوق سحاب مضيلره تصادف ايده‌جكز . اونى متعاقب حلقه‌لرى يكديكرينه دها چوق مربوط ، وحلقه‌لر اوزرنده كتله‌لر تشكله باشلامش‌دها اسكى سحابلر كوره‌جكز. نهايت نامحسوس برچوق تحولات متماديه ايله وجوده كلمش مضاعف كوكبلر منظورمز اولاجق . يعنى‌مهم

برسیسه بکزه‌ین التماعات حقیقیهٔ ضیائیه ایله کوکبلر آراسنده برچوق صفحات مختلفه نمونه‌لرینه تصادف ایده‌جکز. براورمانده کشت وکذار ایدن برنباتات‌عالمی، اواورمانده ناصل مختلف سنلرده نباتاته تصادف ایده‌درسه، بزده فضاده اویله‌جه صفحات مختلفهٔ عوالمه نکران اولاجغز.

نره‌دن کلیورز؟

بزم منظومهٔ شمسیه‌مزك منشأ واساسی، فضاده‌کی دیکر منظومه‌لرله توأمدر. یعنی یووارلاق بر سحاب مضی صفحات مختلفه‌دن کچه کچه نهایت منظومهٔ شمسیه‌مزك حال حاضرینی وجوده کتیرمشدر.
شوصوك سنه‌لرده موسیو فای وقولونل دولیفونده‌س نامنده ایکی هیئت شناس، منظومهٔ شمسیه‌مزك کچیردیکی صفحات مختلفه‌یی تدقیق ایده‌رك بوخصوصده ایی معلومات ویرمشلردر. بالخاصه قولونل دولیفونده‌س قوانین ریاضیه‌یه تبعاً، بو سحاب مضی دینیلن غاز کتله‌سنك یاصیلانمغه مجبور اولدیغنی میدانه قویمشدر: او اثناده مواد اصلیه‌نك مهم بر قسمی مرکزه کیده‌رك شمسی تشکیل ایتمش ومتباقیسی ایسه یاواش یاواش حلقات شکلنی آلارق، تکاثف واسطه‌سیله، سیاره‌لری تولید ایتمشدر. الك بیوك اولان «ژوپیتر» ایلك اول تشکل ایلمش واواثناده کونش ایله برلکده کوزل بر کوکب مضاعف منظره‌سی عرض ایله‌مشدر. اونی متعاقب یاواش یاواش الك اوزاق اولان نپتون، اورانوس، وکتله‌یه داخل اولامایان حلقه‌سیله زحل، بشنجی اوله‌رق ارض واونی متعاقب زهره، عطارد وجوده کلمشلردر.
برکوکبك مکامل، یاشلی بر حالده بولونماسنك صرف تاریخ تولدندن منبعث اولدیغنی ظن ایتمك خطادر. اوفاق کره‌لرده صوغومق دها چابوق وجود پذیر اولور. نته‌کیم مریخ کره‌مزدن صوکرا طوغدیغی حالده اوندن دها اختیار کورونیور. قمر وسیارات سائره‌نك پیکری حقنده‌ده عین مطالعه واردر.
منشأ عوالم حقنده‌کی نظریات سالفه یاواش یاواش تأسسه باشلیور. ایلریده، علومك ترقیات عظیمه وجدیده‌سی سایه‌سنده مستقبل هیئت شناسلر بو خصوصده دها برچوق حقایق کشف ایده‌رك، اسرار خلقته نفوذه چالیشاجقلردر.

متکلم سینه ماتوغراف

فوتوغرافك مخترع مشهوری، ادیسون، اون‌بش سنه‌لك تدقیقات وتعمیقاتنك ثمراتی اقتطافه دسترس اولامادی، لکن (غومون) نامنده متفنن برفرانسز اون‌سنه‌دن‌دون اولمایان برسعیك مکافات‌قیمتدارینه نائل اولمشدر.. بری آمریقاده، دیکری اوروپاده اولمق اوزره عینی ترقیٔ بدیعه‌کاری آرایان بو ایکی عالم متبحرك آماجکاه تدقیقاتی عجب نه‌دن عبارت ایدی؟. وهلهٔ اولاده برخیال، برسراب ظن ایدیله‌بیلن وفی‌الحقیقه اویله ظن ایدلمش اولان‌برشی... ایکی ایجاد عظیمی جمع صورتیله آتیلاجق بیوك، پك‌بیوك برخطوهٔ ترقی!. فوطوغراف، وفونوغرافی توحیدایله سینه ماتوغراف لوحه‌سی اوزرنده سوز سویله‌ین برینه برطرفدن‌ده دوداق حرکاتی یاپدیرمق، الك طبیعی والك دقیق اوضاع وحرکاتی ویردیرمك!...
ایشته موسیو غومون رقیبنی پك‌کریده براقارق بونتیجه‌یه دسترس اولمش، همان‌ده جانلی تابلولر، سیار ومتکلم انسانلر تمثیل ایتمشدر.. فوطوغراف‌ده‌دها ترقی‌ایدوب بوسینه‌ماتوغراف اشخاصنه برده رنك طبیعی ویرمك قابل اولدیغی زمان بوکون بزی بدیعه‌لریله تسخیر ایدن صنعتکارلری، قونفرانسلری ونطقلری ایله نشر حقایق ایله‌ین ادبا وخطبایك نافذ، الك جانلی موسیقیٔ تقریر وآهنك واوضاعندن هیچ برشی غائب ایتمکسزین، اولاد واحفاده یشاتدیروب نقل ایتمك بیله دائرهٔ امکانه کیره‌جکدر.

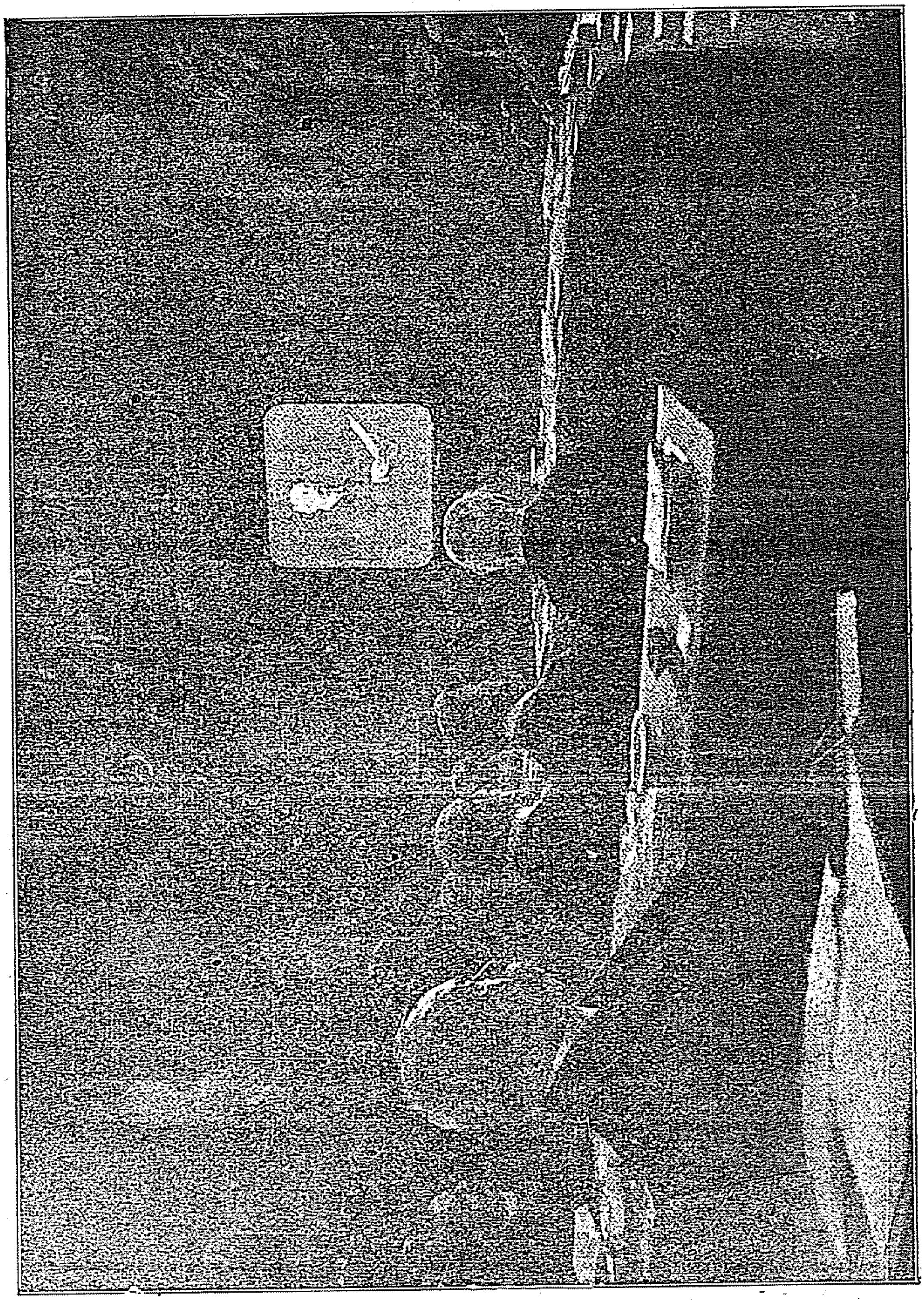

متكلم سينه ماتوغراف

خطيب كندي حركاتي كوريور ، عين زمانده كنديسي سوزلريني دیكلیور .

[مقاله‌يه مخصوص صحيفه‌سنه مراجعت]

موسيو غومونك اقتحامنه مجبور قالديني مشكلاتي برآز تدقيق ايده‌لم :

اولا : سينه‌ماتوغراف وفونوغراف آره‌سنده بروحدت زمان تعييني .

ثانياً : صدانك اولدقجه اوزاق برمسافه‌دن اخذ وقبولي ...

ثالثاً : صدايه برقوت زائده اعطاسي ..

بواوچ مشكل ايچنده اك قولاي قابل اقتحام اولاني برنجي ، يعني (وحدت زمان) در . بري برندن چوك برمسافه ايله تفريق ايدلمش وهربري آيري برقوهٔ محركه ايله تحريك اولونمش ايكي آلت ايچون

وحدت زمان ، استحصالی غیر قابل برنتیجه‌در. هرایکی قوهٔ محرکه آره‌سنده تحدث‌ایدن آز چوق سرعت فرقلرینک توالی وتزایدینی منع ایچون برچاره بولمق ایجاب ایده‌ر . پروفه‌سور قورن مسافات بعیده‌ده فوطوغراف آلمق ایچون فوطوغرافی آلان وویره‌ن مرکزلرآره‌سنده وحدت زمانی هراسطوانه‌نك فاصلهٔ حرکتی ایله الده ایده‌بیلمشدر . بوراده ایسه کرك سینه ماتوغرافی ، کرك فونوغرافی وصل ایدن جریانلر هپ عینی قوهٔ محرکه‌دن نشأت ایتدیکی ایچون مسئله بردرجه دها ساده‌لشمش دیمکدر .

بوسوزلردن هیچ برمشکلك عدم وجودیتی فکری وارد خاطر اولماسین : صدایی آلان فونوغرافی صفحهٔ بیضایه یقین ، ضیایی نشر ایدن آلتی ایسه بالعکس اوصفحه‌دن اوزاغه قویمق مجبوریتی موتورلرك تأثیر متقابلنی اولدقجه اشکال ایتمشدر . صدانك اعاده‌سنده اصلنده‌کی شدت وقوت باقی قالابیلمك ایچون فونوغرافك اصلنده‌کی سرعتی محافظه ایتمه‌سی یعنی سینه‌ماتوغرافك حرکاتنك فونوغرافك حرکاتنه تابع طوتولماسی ایجاب ایدیور .

ضیانك ثانیه‌ده ۸۰ کیلو مترو ، صدانك‌ایسه آنجق ۳٤۰ مترو قطع ایتدیکی دوشونولدکده بومشکلك نزاکتی تمامیله تعین ایده‌ر . بومحذوری رفع ایچون فونوغرافی سینه‌ماتوغرافدن ، برثانیه‌نك اوتوزدرتده برینه مساوی برزمان اول حرکته کتیرمك تدبیری دوشونلمشدر . بومدتك نه قدر مشکل‌التعیین اولدیغی ایسه آشکاردر .

صدانك اوزاقدن اخذ وقبولی‌ده پك چوق مشکلاته مصادف اولمشدر : میقروفونلرله شدت وقوتی آرتدیریلان تیاترو پارچه‌لری ویا اورکسترو موسیقیلری بوراده تعقیب ایدیلن غایه‌یه قطعیاً توافق ایتمز . برانسانك سسی فونوغرافه کیرنجه اساساً یاری قوتنی غائب ایتدکدن صرف‌نظر ، اللی‌سانتیمترو اوزاقدن آرتق هیچ ایشیدلمز حاله کیره‌ر .. حال‌بوکه فونوغراف آلتنی متکلمك اللی سانتیمترو یقیننه کتیرمك سینه ماتوغرافده فونوغراف آلتنك‌ده کورونمه‌سنی ایجاب ایده‌جکندن بوکا هیچ امکان یوق ایدی .. اوحالده موسیو غومون اولا فونوغرافه صدایی قید ایتمه‌یی ، صکره‌ده آقتور و اوضاع واطوار لازمه‌یی یاپدیروب سینه‌ماتوغرافه‌ده یالکز بواوضاع واطواری قید ایتدیرمه‌یی تصور ایتمشدر .. فقط انسانك عینی ثانیه‌ده هپ‌عینی حرکاتی تمامی تمامنه تکرار واجرا ایتمه‌سی امکانسز اولدیغندن بوده آیریجه داعیٔ مشکلات اولمشدر .. موسیو غومون فونوغرافك غشای معدنیسنی برقاچ درلو تبدیل‌ایله نهایت صدایی اخذ ایچونه پارشومندن معمول غشالری ، صدایی اعاده ایچون‌ده میقادن معمول غشالری ترجیح ایلمشدر .

صدانك تزیید قوتی ایچون اولا کنیش آغزلی بوزولره ، تدریجاً تعدیلات واصلاحات اجراسیله‌ده بجرات‌صوتیه‌یه ، تضییق ایدلمش هوایه مراجعت‌ایدلمشدر. صدانك قوتنی تزیید ایچون اهتزازات صوتیه‌یی غشانك دیبنده برجریان هوایه معروض قیلمق کفایت ایدر. آلتك ایکی تقسیماتی اولماسی‌ده تزیید قوته آیریجه مداردر . بواصوللری برقات دها اصلاح ونائل تکمل ایتدیکی محقق اولمغله برابر موسیو غومون هنوز بونقطه‌لری مکتوم طوتوب آنجق فنون اقاده‌میسنه تودیع ایده‌جکی ممهور بر ظرفك رسماً قرائتنی متعاقب مکتسبات فنیه عدادینه ادخال ایتمك ارزوسنده بولونمشدر .

مرکبسز طبع

« تکنیقل وورلد ماغازین» نام انکلیز مجموعهٔ فنیه‌سی کچن‌سنه‌کی نسخه‌لرندن برنده یکی براختراعدن بحث ایدییورکه بو، کوتنبرغ‌زماننده بری‌طبع صنعتنده وجوده کتیریله‌بیلن اك بویوك تجددی تشکیل ایده‌جکدر. بو اختراع ده ، مرکب استعمال اولنمقسزین طبع ایلمك اصولنه عائددر .

تقریباً برسنه مقدم برانكلیز مهندسی لابوراتوارنده چالیشیركن ، تصادف اثری اوله‌رق ، بر معدن پارچه‌سی اوزرنده طوران بر كاغد طبقه‌سنه برسكه طوقوندیرمش ؛ مكر بومعدن پارچه‌سی غیر مجرد بر الكتریق تلی ایله تماسده ایمش . سكه‌یی قالدیردیغی زمان اوزرنده‌كی مضروب یازیلرك سیاه رنكده ، كاغدك اوزرینه طبع اولندیغنی كمال حیرتله مشاهده ایتمش و طالعك كندیسنی پك جالب مراق و براختراع مواجهه‌سنده بولندیردیغنی كورمش .

فی الحقیقه بو بر اختراع ایدی : مركبسز طبع ایتمه‌نك یولنی كوستریبوردی . وقعه‌یی خبر ویرن انكلیز مجموعه‌سنك افاده‌سنه كوره بویكی اصولك عملی تطبیقی شیمدی بولنمشدر . مخترعك اعمال ایلدیكی ماكنه ، خاموریته بعض مواد كیمیویه خلط اولنمش بر نوع كاغد قوللانلمقده‌در . ماكنه قوللانیلیركن ، حرفلرله تماس ایدن سیلیندیرلر ، شیمدیكی ماكنه‌لرده اولدیغی كبی مركبله مملو اسطوانه‌لره دكل ، الكتریق جریاننه معروض اسطوانه‌لره تماس ایدر . كاغد طبقه‌سی ایسه بوسلیندیرلر ایله الكتریق جریاننه مربوط دیكر معدن صفحه آره‌سنده صیقیشدیریلیر وجریان الكتریق برندن اوبرینه بو كاغد واسطه‌سیله كچر . ناظم وظیفه‌سی ایفا ایدن حروفاتده ، الكتریق جریاننك مروریله ، كاغده طوقوندقلری محلده سیاه ایزلرینی انطباع ایتدیررلر .

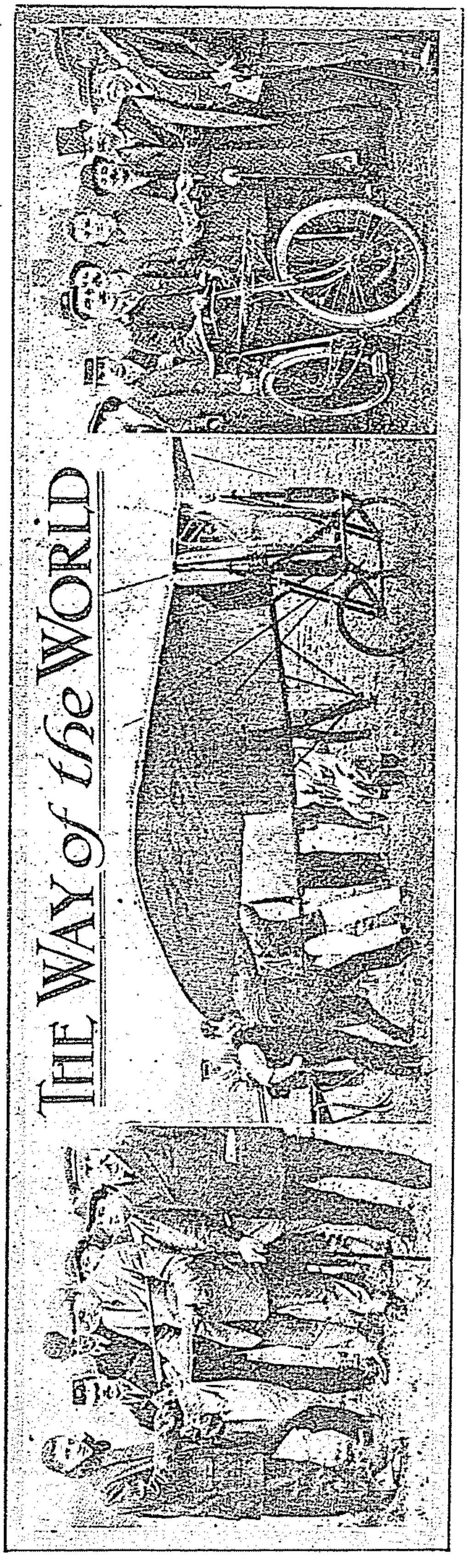

بیوك برموفقیت مدنیه : انكلتره‌ده ایلك هوا پوسته‌سی — رسمده كوریلن طیاره ، كچن صوك بهارده (هه‌ندون) ایله (ویندسور) آراسنده‌كی ۱۹ میللك مسافه‌یی ۱۰ دقیقه‌ده قطع ایده‌رك پوسته چانطه‌سنی نقل ایله‌مشدر .
صولدن اعتباراً صره‌سیله ؛ ۱ آئه‌روپلانجی (میستر ج. هامل) ایلك پوسته چانطه‌سنی استصحاب ایدییور . ۲ پوسته چانطه‌سنی حامل طیاره یوله چیقمق اوزه‌ده‌در . ۳ (ویند سور) پوسته مدیری طیاره ایله واصل اولان ایلك مكتوبی تسلیم آلیور .

كاغدك خاموزنده‌كی موادك وناظم وظیفه‌سنی ایفا ایدن معدنلرك انواعنه كوره بو ایزك رنكی تبدیل اولنه بیلیره حتی علائم سیمانك هررنكنی استحصال ایتمك . هررنكده مطبوعات وجوده كتیرمك ممكن ایمش .

بو یکی اصولك فوائدی غیر قابل انکاردر . اما طبع دها چوق تمیز اولور . حالبوکه شیمدیکی طبع اصولنده لزومی مقدارده مرکبك قوامنی بولمق پك کوجدر . صوکره‌ده کاغدك تلف اولمسی ، لکه‌لر ، پیسلکلر وقوعی کبی محاذیر مرکب استعمالندن نشأت ایدر .

دیکر طرفدن الکتریق واسطه‌سیله کاغد اوزرنده وجوده کتیریلن ایزلرك ینه الکتریق استعمالیله امحاسی ممکن ایمش . شو حالده بر دفعه طبع ایدیلن کاغدلردن ، لدی‌الحاجه تمیز کاغد اوله‌رق تکرار استفاده اولنور .

نهایت بویکی اصول سایه‌سنده پك زیاده سریع طبع‌ایدیله بیله‌جك ایمش .

بونلرك هپسی کوزل سوزلر ایسه‌ده « تکنیقل وورلد » ك افاداتنك نه درجه مقارن صحت وحقیقت اولدیغی جای سؤالدر .

بر طیاره‌جینك حکایه‌سی

ابتدا ناصلدی ؟

بوندن تقریباً اون سنه اول ، طیاره‌جی اولمق ایچون برطاقم اوصاف وطبایع مخصوصه‌یه حاجت واردی . انسانلر هواده قوشلر کبی اوچمق ایچون هنوز ایلك تجربه‌لرینی اجرا ایتمکده ایدیلر . طیاره‌جیلکك آتیسی ، استقبالی حقنده عادتا معنوی براعتقاد واطمئنانه مالك اولمایانلر، قارشیلرینه چیقان موانع عدیده‌یه قارشی اصلا تحمل ایده‌میورلر ، تشبثلرندن فراغته مجبور اولیورلردی . کندی عقللرنجه هواده اوچمغه ، عالم هوائیده ادعای غالبیت ایتمکه قالقیشانلره عادتا مجنون نظریله باقیلیوردی . بوکونکی طیاره‌جیلرك بوکونکی موفقیات عظیمه‌یه مظهر اولاجقلری حتی برخیال شکلنده بیله خاطرلره کلیوردی. بوسطرلرك آن تحریرنده تقریباً یدی سکز سنه اول ، (۱۹۰٤) ده طیاره‌جی اولارق بندن باشقا زواللی فربه‌رله غابریه‌ل ووازه‌ن وارنست آرقده آقون واردی .

کندی منابع ثروتلرندن باشقا هیچ برمعاونته، هیچ بریاردیمه مظهر اولامایان اوزمان طیاره‌جیلری، اوچمغه مساعد بریر بولمق ایچون بالذات تحریاتده بولونمغه مجبور ایدیلر . بوتحریات اویله ظن ایدلدیکی کبی قولای اولمیوردی . بالذات بن بویله بر محل بولمق ایچون « برق » ایله « قاله » آراسنده ، بوتون مانش دکزی بوینجه برقاچ آی اوتوموبیلله دولاشمغه مجبور اولمشدم؛ اوزون وزحمتلی برکشت وکذاردن صوکرا بیاض برون وسیاه برون آراسنده اوفاق بیاض برون نامیله معروف قوملق برمحل بولدم . مواد لازمه‌یی شمندوفرله بورایه جلب ایده‌رك دوستلرم وعائله‌مله وداعلشدقدن صوکرا ایکی رفیقمك معاونتیله آلت طیرانمی احضار ایتدم . آرتق روزکاره انتظار ایدییوردم. فقط اوندن هیچ براثر یوقدی .

هوانك بوسکونتی طیاره‌جیلك خصوصنده‌کی تشبثاتمی ایجه اشکال ایتدی . صوك بهاری بکلیه‌رك دها مکمل برآلت طیرانله ینه تجربه‌لر اجرا ایتمك ایستدم. فقط روزکار ینه یوقدی. بویله‌جه بربچق آی بوش یره بکلدکدن صوکرا باشقا براصول بولدم : قوملق اوزرنده آلت طیرانمی‌اوتوموبیله چکدیرییور، عادتا اوکا براوچورتمه حالنی آلدیرییوردم .

هله صوکنجیسی پك مهلك اولان برطاقم سقوطلردن صوکرا، آلتمك تماميله فنا اولدیغنه‌حکم ایده‌رك یرینه باشقا سیسته‌مده دیکر بر آلت یاپمغه قرار ویردم . ایشته (۱۹۰٤) ده بو صورتله طیاره‌جی اولونا بیلوردی ؛ طیاره‌جی اولمق ایسته‌ینك قلبنده ده‌رین ، صمیمی بر اعتقاد واطمئنان بولونمالیدی .

بوغیرتلر ، بوتجربه‌لر نتیجه‌سنده نهایت قابل استعمال وقابلیتدار ترقی آلتلر وجوده کتیرلدی، اونلر سایه‌سنده طیاره‌جیلکك بوکونکی ترقیاتی وجود پذیر اولدی . فی‌الحقیقه ، طیاره‌جیلکك ترقسنه الك چوق مطمئن بولونانلر بیله بو سرعتی مأمول ایتمیورلردی . بوکونکی آئه روپلانلردن برینك باشمك اوزرندن کچدیکنی کوردیکم زمان ، آلتی سنه اولکی حال ایله بوکونکی حالی دوشونه‌رك کندیمه رؤیا کوروب کورمدیکمی صوریبوزم .

بوکونکی طیاره‌جیلك

انسانلرك بالعموم موانع طبیعیه‌یی رفع ودفع ایده‌رك عادتا قوشلر کبی اوچمغه ، دکزلری طاغلری قنادلریله کچمکه موفق اولدیغی بویله بر زمانده ناصل طیاره‌جی اولونا بیلیر ؟ اوچان، هواده کزه‌ن آدم بر قلاغوز اولمالیدر . قلاغوز ناصل کمی‌یی لیمانه ادخال ایدرسه ، بوکونکی طیاره‌جیلرده اونلر کبی هوانك مائی دکزلرنده کزمکه آلیشمش ، تجربه کورمش ، نظرلری کسکین ، عزمکار ومتین اولمالیدر. بویله بر قلاغوز مزایاسنه مالك اولانلر طیاره‌جی اولمق ایچون اوزون مدت اوغراشمغه مجبور دکلدرلر. علی‌العاده برآدم برآیده امتحانتی اعطا ایدوب طیاره‌جیلك مأذونیتی آلابیلیر. طبایع ممتازه اصحابی ۱۰ الی ۱۲ کونده بوکا موفق اولورلر ، فرانسه‌ده میخانیك وطوپوغرافیا کبی دروس لازمه اوقونارق طیاره‌جی یتیشدیره‌ن متعدد مکتبلر واردر. اسفارهوائیه یوسبوتون تهلکه‌سز دکلدرلر؛ علی‌العاده بالونلرك ایلك زمانلرده‌نه‌قدر قربان ویردیکنی دوشونمه‌لیدر . معمافیه بالونجیلغك متعدد سالکلری اولدیغی کبی همان هیچ بر قضاده واقع اولمامقده‌در. مساعیٔ دائمه‌سیله متمادیاً ترقی ایتمکده اولان طیاره‌جیلك، برکون کله‌جك الك تهلکه‌سز، الك امین بر واسطه حالنه کیره‌جکدر .

یارینکی طیاره‌جیلك

طیاره‌جیلك علیهنده طبعاً بدبین یاراتیلمش آدملرك مطالعاتنه باقایالم ؛ اونلر مقدما اوتوموبیلله شمندوفرك ده یورومیه‌جکنی ادعا ایتمشلردی ، حال حاضرده بوکا قارشی توجیه ایدیلن الك مهم اعتراض تهلکه‌سیدر. بونی تدقیق ایده‌رسه‌ك ظن ایدلدیکی قدر مهم اولمادیغنی کورورز . بوکونکی وسائط فنیه ایله، طیاره‌جی احتیاط وبصیرتله حرکت ایتمك سایه‌سنده پك چوق قضالرك اوکی آلینابیلیر. شیمدی المرده بولنان آلتلر ایلك زمانده کیلرله مقایسه ایدیله‌جك اولورسه پك صاغلام، پك تهلکه‌سزقالیر. فقط اونلرك دها خفیف اولمالری و دها مهارتله قوللانیلمالری ایجاب ایدییورم . بصیرتدن ، احتیاطدن محروم آدملر طیاره‌جیلك ایتمه‌ملیدرلر ؛ چونکه موتلرینه سببیت ویریرلر .

بلکه‌ده یارین ، تخیلکرده‌مز اولان او مکمل موتور وجوده کتیرلدیکی وقت هرکس هیچ قورقادن طیاره‌جی اولا بیلیر ؛ بردوستکز سزی شیمدی ناصل آرابه‌سنه آلیورسه ، او زمانده طیاره‌سنه آلارق کزدیره بیله‌جکدر . یردن قالقدیغکزی حس ایدر ایتمز قلبکزه یاواش یاواش بر حس امنیت کله‌جکدر . زیر پایکزده اولرك اوزاندیغنی ، نهرلرك اینجکلی برشرید کبی تمادی ایتدیکنی کوزونجه لطیف برمستیٔ تلذذ دویاجقسکز. کورمیه‌رك یالکز حس ایتدیککز سرعت سزی فوق‌العاده ممنون ایده‌جکدر.

صوکرا باشکز اوزرنده‌کی بلوطلر، مناظرسماویه قلبکزه یکی حسلر ویره‌جکدر . صوکرا محل‌عزیمتکزه عودت ایده‌رك هیچ صارصیلمادن یره اینجه آرتق امین اولکز، سزده طیاره‌جی اولدیکز دیمکدر .

صولرك تعقیم وتصفیه‌سی

امراض ساریه‌نك اكثریتله ملوث ، غیر صاف صولر ایله انتقال وانتشار ایتمكده اولماسنه مبنی صولرك میقروبلردن تخلیص وتصفیه‌سی اهمیت عظیمه‌یی حائز اولدیغی معلومدر .

بوخصوصده شمدی‌یه قدر پك چوق ذوات متخصصه چالیشمشلر وساحهٔ تطبیقاته متعدد اصول تطهیر وتصفیه قویمشلر ایسه‌ده هیچ بری حقیله پراتیك اولمق مزیتنی حائز دكلدر .

بونك ایچون باقتریولوژیخانهٔ بیطری مدیر دوقتور رفیق بكله معاونی دوقتور رفیق صبری بك بومهمه‌یی ، باخصوص اردوی عثمانینك یمن كبی ممالك حاره‌ده صاف منبع صولری بوله‌میه‌رق متعفن میاه راكده‌دن شدت عطش مناسبتیله شرب ایتمكده اولدقلرینی نظر دقت وحمیته آله‌رق میقروبلردن صولری كمال سهولتله تجرید ایده بیلمك ایچون كچن سنه بسیط وپراتیك براصول تصفیه ترتیب ایتمشلردر كه الیوم اوردومزجه بو اصول تطبیق ایدلمكده‌در. اولبابده‌كی لایحهٔ فنیه‌یی اهمیتنه بناءً بالاقتباس درج ایدییورز :

« قولرا ، حمای شبه تیفو Fièvre Typhoide ودیزانتری Dysentérie كبی مستولی ووخیم امراضك عاملی اولان میقروبلر ایله بعض طفیلاتك یومورطه‌لری صولره قاریشه‌رق صولرك اكثریا واسطهٔ سرایت وانتشار اولدیغی معلومدر . بناءً علیه ایچیله‌جك وحتی سائر احتیاجات ذاتیه ایچون قوللانیله‌جق صولرك صاف اولدیغی شبهه‌سز اوللی ، بویله برصو بولنه‌ماز ایسه شبهه‌لی اولان صویی تصفیه وتعقیم ایتملیدر.

صافیتی شبهه‌سز اولان صولر منبع صولریدر . حقیقی منبع صولری طبقات عمیقه‌دن نبعان ایدنلردر . بونك ایچون صغوق وصیجاق موسملرده درجهٔ حرارتی تحول ایتمز . درجهٔ حرارتی بر درجه‌دن زیاده تحول ایدن بر صو حقیقی منبع صویی عد ایدیله‌مز . طبقات ارضیه‌دن كچه‌رك سوزلدكلرندن تماميله براقدرلر ، یاغمورلری متعاقب بولانمازلر . وبردنبره مقدارلری آرتماز. بویله برمنبعدن چیقان صوده مولدالمرض میقروب بولنماز . فقط فوچیلره وسائر قابلره آلنیركن تلوث ایتمه‌مه‌سنه دقت ایتمك لازمدر . صو منبعدن چیقدقدن صوكره برمجراده جریان ایدییورسه وبوده طیش طرفنده‌كی صویك ایچریسنه كیرمه‌سنه مانع اوله‌جق برحالده دكل ایسه جراثیم مرضیه ینه قاریشه بیلیر. بوندن ناشی كونكلر ایله برشهر ایچنه كلن برصو ، منبع صویی‌ده اولسه ینه شبهه‌لیدر . ایشته بوكا بناءً چشمه صولرینه امنیت ایدیله‌مز. قویولره‌ده خارجدن میقروب قاریشه بیلیر . نهر ، دره ، كول كبی میاه سطحیه انتانه دائما مساعددرلر . الحاصل صوكره‌دن تلوث ایتمه‌مش اولمق شرطیله صولری صافدر . تركیبی‌ده موافق ایسه یعنی لذتی آجی ، معدنی دكل ایسه شربه صالحدر. دیكر صولر شبهه‌لی عد ایدلملیدر. واقعا باقتریولوژی معاینه‌سیله برصویك معین مقدارنده نه‌قدر جرثومه بولندیغی وشبهه ایدیلن برمیقروب بولنوب بولنمادیغی تدقیق ایدیله بیلیرسه‌ده هریرده یاپیله‌ماز . اولدقچه منتظم برلابورا تواره ووقته محتاجدر. تحلیلی یاپه‌جق متخصصك بوخصوصده تجربه وممارسه‌سی بولنماسی‌ده لازمدر .

تحلیل كیمیوی‌یه كلنجه : بو دها چابوق یاپیله بیلیر وبونكله مقیاس ماء درجه‌سی آكلاشیلیر . قلورمثالر ، آزوتیت وآمونیاق املاحی ، معادن ومواد عضویه تحری ومقدارلری تعیین ایدیلور . وبونلرده بر فكر ویره بیلیر . فقط بوكافی دكلدر . چونكه تحلیل كیمیوی ایله صویك بر سانتیمتره مكعبنده شربه مساعده ایدیله‌جك مقداردن فضله جرثومه بولنوب بولنمادیغی وقولرا ویبریونی ، حمای شبه تیفو باسیلی كبی میقروبلری حاوی اولوب اولمادیغی بیلنه‌مز . بوسببله منبع صولرندن بشقه صولری ، باخصوص ایچیله‌جك ایسه ، تصفیه وتعقیم ایتمك اقتضا ایدر ، صولرك تعقیمی یاحرارت یاترشیح یاخود مواد كیمیویه ایله اولور. برده « اولترا ویبولت » شعاعات ایله تعقیم وار ایسه‌ده بو هریرده قابل تطبیق دكلدر.

مولدالمرض میقروبلرك هر نوعی یوز درجهٔ حرارتده آز بر مدت ظرفنده تلف اولدقلرندن شبهه‌لی

بر صویی اون دقیقه قایناتمق کافیدر . صولری قایناتەرق تعقیم ایتمك ایچون مختلف آلات ایجاد ایدلمشدر . بونلردن برینی باقتریولوژیخانهٔ بیطری مستحضرلرندن شفیق افندی ایله برلکده تدقیق ومعاینه ایتمشدك . بو آلت اسپرتو یاخود هوا غازی ایله تسخین اولنیور . صویك درجهٔ حرارتی ۱۱۰ ی بولنجه بوروسندەکی سداده آچیلەرق صو آقمغه باشلایور . درجهٔ حرارت تنزل ایدر ایسه بو سداده قپانوب صو آقمایور . قاینایان صو حلزونی بورولر ایله صغوق صویك ایچندن کچدیکندن بورودن صوغومش اولدیغی حالده چیقیور وبونك عکسی اولەرق آلته ورود ایدن صوغوق صو صیجاق صویك حرارتنی اخذ ایتدیکندن دها قاینایه‌حق یره کیتمەدن اول ایصنمش وبووجهله حرارت ضایع ایدلەمش اولیور . فقط صویك بو آلته اون ایکی مترو قدر بر ارتفاعدن ویاخود بوکا معادل بر تضییق ایله کلمەسی اقتضا ایدییور . تضییق بوندن آز اولور ایسه صو آقمایوب آلت قیزییور . زیاده اولور ایسه صو قاینامەدن کچدیکندن تعقیم اولنەمیور . بوندن بشقه صو اولا صوغوق چیقدیغی حالده بر مدت صوکره صیجاق چیقمغه باشلایور . بویله اولونجه آلتك اسطوانەسنك یانندەکی موصلنی آچەرق ایصنمش صویك آقیدلماسی توصیه اولنمش ایسەده بونك‌ده پك فائدەسی اولمایور . بناءً علیه بوکبی آلات آنجق شرائط خصوصیه تحتنده استعمال اولونەبیلیر وبلکەده برمدت صوکره قوللانیلەمیوب برطرفه آتیلیر . صویی دها بسیط برآلتله، حتی سماور ، قزان کبی برقابده قایناتمق بوندن دها قولای اولدیغی کبی تعقیم‌ده شبهەسز ایی اولور .

ترشیح ایچون قوللانیلان سوزکچلردن شامبرلان Chamberland وبرقفلد Berkefeld سوزکچلری میقروب کچیرمزلر . فقط بوایکی نوع سوزکچك چاتلاق، دلیکلی اولمادیغی وبر طرفدن سوزلەمش صو قاچیرمادیغی فنه توفیقاً معاینه اولنەرق تبین ایتمەلی وآره صره صوده قایناتەرق تعقیم ایتملیدر . بونلره دقت ایدلمز ایسه هیچ بر فائدەسی اولماز . حتی درونندە باقتریلر تکثر ایدەجکندن ضرری بیله اولور .

سوزکچلردن میقروبلرك کچمەمسی بونلرك مساماتدن بویوك اولماسندن دکلدر . میقروبلر مساماتدن دها کوچوکدر . لکن مساحەلرك جدارینه التصاق ایتدکلرندن ایلرولەیەمیەرك اورادە قالیرلر . مع مافیه بعض متحرك میقروبلر بعض شرائط تحتنده مسامات درونندە حرکت ایدرك مرور زمانله سوزکچلردن کچه بیلیرلر . بونی تجربه ایچون a مارقەلی کوچوك بر شامبرلان بوژیسنی ، قالینجه بر انبوبەنك درونـنه وضع ایتدك . هم بوژینك، وهم انبوبەنك ایچنه برمقدار « پپتونلی‌بوییون » قویدق . انبونك آغزینی پاموق ایله قاپایوب «اوتوقلاو» ده تعقیم ایتدك . صوکرەبوژینك ایچندەکی بوییونه حمای‌شبه تیفوباسیلی زرع ایدوب ۳۷ درجه أتووه براقدق . أتووده بوژینك درونندەکی بوییونده « تەبرت » باسیللری‌باطبع تکثر ایدرك «کولتور» اولدی . بوندن‌صوکره انبوبەنك درونندەده کولتور اولدی . ایشته شوکیفیت اثبات ایدییورکه بوژیلرك مساماتندن بعض شرائط داخلنده حمای شبه تیفو باسیل بالجمله کچه بیلور وبرده قولرا ویبریونك سائر باقتریلره نسبتله سوز کچلردن دها قولای کچدیکنی بالتجربه مشاهده ایتدك . بر بر قفلد بوژیسی آزار آزار اکەلنەرك اینجەلشدیریلیر ایسه بشقه میقروبلردن اول ، یعنی تخمنی برچوق میقروبلرك کچمسنه مساعد اولەجق درجەده اینجلمەدن قولرا ویبریونلری ایله بوکا مشابه اولان صو ویبریونلری کچیور . مثلا عسکری اثناسنده ویولجیلقده قوللانمق ایچون جیبده طاشنەجق جمله صاریمتراق برطوپراقدن، کوموردن وکومور توزندن اعمال ایدیلن واخیراً استانبولده پك چوق ضابطان طرفندن مبایعه ایدلکده اولان مختلف برنوع سوزکچلری وبونلرك بیوکلرینی معاینه وتجربه ایتدك .

بو سوزکچلردن حمای شبه تیفو ، دیزانتری باسیللری ایله قولرا ویبریونلری قولایلقله کچدیکی تحقق ایتدی . بوسوزکچلرك فائدەسندن صرفنظر مضرتی واردر . چونکه بویله برسوزکچی اولان کیمسه بوکا اعتماد ایدەرك ایی صو تحریسنه لزوم کورمیوب راست کلدیکی صویی بوندن سوزەرك ایچر . بو صوده

مولدالمرض میقروب وارایسه بدنه داخل اولور. برشهرك صوینی ترشیح ایچون قوللانیلان قوم سوزگچلری ده صویك بر چوق میقروبلرینی توقیف ایدر ایسه ده ینه میقروبدن آزاده ایده من . طلبه یه تطبیقات کوسترمك ایچون اون ایکی سنه در اسکدار وقاضی کویی صو شرکتنك کوکصوده کی المالی بندینه کیدوب صویی قوم سوزگچلردن سوزوله دن اول وسوزولدکدن صوکره محلنده معاینه ایدییورز. برسانتیم و مکعب صوده وسطی اوله رق سوزوله دن اول سکز بیك جرثومه بولندیغی حالده سوزولدکدن صوکره یوز اللی یه قدر تنزل ایدییور . فقط کاملاً میقروبدن عاری قالمایور . بوسوزگچلرك ایی سوزوب سوزمدیکنی برمتخصصك دائما معاینه ایتمه سی اقتضا ایدر . صولری قایناتمق ایی براصول تعقیمدر . فقط بونده محروقاته احتیاج اولدیغی کبی وقتده ایستر . باخصوص ممالك حاره ده کوچ صوغور . ترشیح ایی سوزگچلرده آغیر اولور . واقعا بربرقفلد بوژیسی شامبرلان بوژیسندن چابوق سوزر ایسه ده ینه آغیردر. اساساً بو ، سوزگچك میقروب کچیردیکنه بردلیلدر . بوسببدن تسخین وترشیح ایله تعقیم مشی عسکری اثناسنده ویا جیلقده پك قابل تطبیق دکلدر . وسائط کیمیویه یه مراجعت ایتملیدر . مواد کیمیویه دن بعضلری صویك میقروبلرینی تلف ایده من ، صویی بردرجه یه قدر اصلاح ایدر . شاب بویله در . برلیتره صویه یکرمی اوتوز سانتیغرام شاب آتیلیر ایسه ایدرولیزه اوله رق ، آلبومین ترسب ایدرکن معلق بولنان موادی برابر الدیغندن برمدت صوکره هلامی بررسوب حصوله کله رك صو براقلانه بیلیر ایسه ده میقروبلری تلف اولماز .

صولرك تعقیمنده قوللانیلان مواددن وایبار قومپریمه لری ذکره شایاندر . بونك اساسی صوده سربست ایود حصوله کتیره رك میقروبلری تلف ایتمکدر . بونده دقت ایدیله جك برشی واردر . ماوی وقیرمزی قومپریمه لری اولا یکرمی اوتوز سانتیمتره مکعب قدر برصوده حل ایتمه لیدر . زیاده مقدار صویه آتیلیر ایسه قیرمزی قومپریمه لرك حاوی اولدیغی برسانتیغرام حامض طرطر اکثر صولرده اولدیغجه زیاده بولنان قاربونیتلرك اساسنری ایله اتحاد ایدرك ماوی قومپریمه لره تأثیر ایده میوب ایود اچیغه چیقه ماز . حتی برقومپریمه یرینه درت دانه قوللانلسه ینه حمای شبه تیفو باسیلنی تلف ایتمه دیکی بالتجربه آکلاشیلدی .

وایبار قومپریمه لری استعمالنده صو یك اون بش دقیقه قدر برمدت ایودك تحت تأثیرنده بولنمسی لازمدر . بواصولده صوده بولنان منحل وغیر منحل مواد عضویه حالیله قالیر . بونلردن تجرید ایدلمش اولماز . بو سببله وتأثیرینك دها قطعی اولمسی حسبیله فوق مانغانیت پوتاسیوم ایله تصفیه بو اصوله مرجحدر . بوملح باقتریلری تلف ایتدیکی کبی افرازات منحله لرینی ، تحلل و تفسخ نتیجه سی اوله رق حصوله کلن سائر مواد عضویه یی ده تخریب ایتدیکندن صولری بونلردن ده تطهیر ایدر . بومواد هرنه قدر خصوصی برمرض تولید ایده مزلر ایسه ده اوجاع بطنیه واختلالات معدویه ومعائیه یی موجب اولورلر . بوصورتله میقروبلرك نشوو نماسنه مساعد برزمین حاضرلنمش اوله جغی کبی مقاومت عضویه ده تناقص ایده جکندن انتان دها قولایلقله وقوع بولور .

مختلف مقدارده فوق مانغانیت پوتاسیومك قولرا ویبریونی ایله حمای شبه تیفوودیزانتری باسیللرینه تأثیری حقنده یاپدیغمز متعدد تجربه لردن نتایج آتیه یی استحصال ایتدك . بو تجربه لری زیاده مقدارده مواد عضویه یی حاوی بر صو ایله یاپمق ایچون بر لیتره سی سکز میلغرام مولدالحموضه صرف ایدن غیر قابل شرب یشیل رنکلی بر حوض صویی قوللاندق . فضله اوله رق ایچنه بر مقدار طوپراق آته رق غایت بولانیق بر صو حالنه کتیردك . بو صولری بر لیتره لك شیشه لرده تعقیم ایتدکدن صوکره درونه زیاده باقتری علاوه ایتدك و فوق مانغانیت پوتاسیومك تأثیرینی کولتورلر ایله معاینه ایتدك . بو شرائط تحتنده بر لیتره ده ٣ سانتیغرام فوق مانغانیت پوتاسیوم مذکور اوچ نوع باقترینك ٢٤ ساعتده قوهٔ تکثریه سنی محو ایدییور ، فقط ایکی سانتیغرام ایتمیور ، ٥ سانتیغرام ٣٠ دقیقه ده محو ایدییور ، ٢٠ دقیقه ده

ایتمیور . ١٠ سانتیغرام ١٠ دقیقه‌ده ایدییور، ٥ دقیقه‌ده ایتمیور. ١٥ سانتیغرام ٣ دقیقه‌ده ایدییور، ٢ دقیقه‌ده ایتمیور . ٢٠ سانتیغرام ایکی دقیقه‌ده ایدییور .

بر لیتره بویله بر صوده حل ایدیلن ٣ سانتیغرام فوق مانغانیت پوتاسیوم حرارت عادیه‌ده بر کونده تحلل ایدرك صویك قیرمزی رنکی زائل اولیور ایسه‌ده مقداری دها زیاده اولور ایسه بومدت ظرفنده تحلل ایده‌میور .

کئول ، شکر کبی برمادهٔ عضویه علاوه‌سیله صویك رنکی ازاله ایدیله‌بیلیر ایسه‌ده بونلر ایله اوزون مدت بکلمك لازم کلیر . تانن ایله چابوق اولیور . فقط تاننك فضله‌سی حل اوله‌رق صویی رنکلی وقابض برحاله کتیرییور. فحم حیوانیدن سوزمك‌ده اوله‌بیلیرسه‌ده بوده همان بوتون سوزکچلر کبی آغیر سوزدکدن بشقه کلفتلی‌ده اولدیغندن مثلی عسکریده استعماله الویریشلی دکلدر .

صویی فوق‌مانغانیت پوتاسیوم Permanganate de potassium دن عاری ایتمك ایچون برچوق مواد تجربه ایدرك تحت کبریتیئ سودیوم Hyposulfite de sodium ك بوایشه پك موافق کلدیکی آکلاشلدی .

صویه فوق‌مانغانیت پوتاسیومك وزننك بشده دردی ، دها ایوسی، مساوی مقدارده تحت کبریتیئ سودیوم آتیلیر ایسه اوآنده تتراتیونات téthrathionate وکبریتیت قلویلر حصوله کله‌رك حمض ثانئ مانغانز آچیقده قالدیغندن صویك قیرمزی لونی زائل اوله‌رق سیاهمسی بربولانقلق اولوب حمض ثانئ مانغانز معلق بولنان مواد ی برابر آله‌رق هلامی ترسب حصوله کتیردیکندن صو زیاده بولانیق اولسه بیله برمدت حالی اوزره ترك ایدیلور ایسه براقلشدیغی جهتله آقطاریله‌رق رسوبدن آیریله‌بیلیر. بورسوبی دها چابوق تفریق ایتمك‌ده ممکندر . بونك ایچون برخونی‌یه برآز ایدروفیله پاموق قویه‌رق ویاخود برکچه سوزکچدن کچیره‌رك سوزمك کافیدر . سیغاره آغزلغی شکلنده برطرفی کنیش ، اوزونجه برجام بورویه ویاخود لاستیك بر بورونك اوجنه کچیرلش ینه بوشکلده قیصه برجام بوری‌یه پاموق قویوب بونلری صویه باتیره‌رق امك‌ده ممکندر . یعنی سوزه‌رك ایچمك وسیفون طرزنده آقیتمق یولجیلقده دها قولای اولور . پاموغی ایکی آغزلی برشیشه‌نك یاخود صرلی ، جامدن مطره شکلنده برقابك فتحه‌سنه قویه‌رق بورادن امك‌ده اوله‌بیلیر . تحت کبریتیئ سودیومك علاوه‌سیله حصوله کلن جزئی مقدار تتراتیونات وکبریتیت قلویلرك هیچ برمضرتی یوقدر .

فوق‌مانغانیت پوتاسیوم ، تحت کبریتیئ سودیوم اوجوزاولدیغندن اون‌پاره ایله یوزلیتره صوایکی دقیقه‌ده تعقیم ایدیله‌بیلیر . یاریم ساعت بکلەمك ممکن ایسه عین مصرفله بونك درت مثلی صو تصفیه ایدیلیر .

فوق‌مانغانیت پوتاسیوم وتحت کبریتیئ سودیومدن بش، اون ویکرمیشر سانتیغراملق وبر ، اون غراملق پارشمن کاغدن‌پاکتلر یاپه‌رق کوچوك معدنی قوطولرده ویاخود شیشه‌لرده حفظ ایتمك مناسبدر. بونك قومپریمه‌لری‌ده یاپدیریله‌بیلیر .

خلاصه غایت بولاشیق وامراض ساریه میقروبلرینی حاوی ملوث بر صویه فوق‌مانغانیت پوتاسیوم وتحت کبریتیئ سودیوم علاوه‌سیله برقاچ دقیقه‌ظرفنده مولدالمرض میقروبلردن عاری وبونلرك اجسادندن وافرازاتندن وسائر اجسام متعضوه ایله مواد عضویهٔ منحله وغیر منحله‌دن تصفیه ایدلمش براق وصاف برصو الده ایدلمش اولور .

بالاده‌کی اصولك تعلیماتی :

تصفیه اولنه‌جق صو، جام ، صیرلی ساچ ویاخود صیرلی ویا صیرسز طوپراقدن بر قابه دولدیریلور . بوصویك ایچنه بر لیتره‌یه یکرمی سانتیغرام (بش لیتره‌یه برغرام) حسابیله (فوق مانغانیت پوتاسیوم Permanganate de potassium) آتیلوب قاریشدیریلیر .

(« فوق مانغانيت پوتاسيوم » قويو مور رنكده پارلاق، بلورى برجسمدر. صوده قولاى ارير ، صويك رنكى ارغوانى اولور ، دها چابوق اريمه‌سى ايچون هاوانده توز ايديلير.)

صو بومقدار فوق مانغانيت ايله درت دقيقه تماسده قالنجه درونده بولنان خسته‌لق توليد ايده‌جك ميقروبلر تلف اولور .

(قابك ايچريسنده فوق مانغانيتله تماس ايتمه‌مش بر ير قالماسى ايچون صويى آغزآغزينه دولديرمالى ، دولديرلمازسه قابك ايچنك هرطرفنى وكنارلرينى فوق مانغانيتلى صو ايله ايصلاتمغه دقت ايتمليدر .) فوق مانغانيت تأثيرينى ياپدقدن‌صوكره صويى بو ماده‌دن آييرمق زمانى كلير. بونك ايچون صويك ينه برليتره‌سنه يكرمى سانتيغرام حسابيله تحت كبريتيتئ سوديوم hiposul fit de sodium قاريشديريلير .

« تحت كبريتيتئ سوديوم » بياض ، بلورى برجسمدر ، صوده چابوق اريير . تحت كبريتيتى صويك ارغوانى رنكنى‌همان دكيشديرر ، سياهمسى بر بولانقلق ياپار، برآزقالنجه سياه طورطولر اولور .

بوندن‌صوكره صويى بوطورطولردن‌تفريق ايتمك زمانى كلير. بونك ايچون‌ايدروفيله پاموقدن‌سوزولور، پاموق يا عادى برخونى‌به قونور ، ياخود درونه بر خلقه ليهملنمش خصوصى بر خونى قوللانيليرسه طورطونك هپسى پاموغك اوستنه طوپلانديغندن صو چابوق سوزولور .

پاموغى سيغاره آغزلنى شكلنده جامدن ياخود ديكر برشيدن ياپلمش بر بورونك اوجنه قويوب بونى صويه باتيره‌رق امك يعنى سوزه‌رك ايچمك ده ممكندر. بونك لاستيك بوروليسى‌ده قوللانيله‌بيلير، لاستيك بورو ايله بركره امدكدن صوكره آغزى اوجى آشاغى‌يه صاللانديريليرسه سيفون طرزنده‌ده سوزولور.

سوز كچلردن‌ده سوزمك ممكندر . وبو صورتله بر قاچ دقيقه ظرفنده صاف برصوالده‌ايديلير .

پك عجله صو تداركنه احتياج يوق ايسه بر ليتره‌يه يكرمى سانتيغرام فوق‌مانغانيت يرينه اون سانتيغرام كفايت ايدر . فقط بو حالده درت‌دقيقه كافى كلمز . يكرمى‌دقيقه‌بكلهمك اقتضا ايدر . بونده تحت كبريتيتى‌نك مقدارى‌ده اون سانتيغرامدر .

بر ليتره صويى بش سانتيغرام فوق مانغانيت‌ده تصفيه ايدر . فقط برساعت بكلهمك لازمدر . تحت كبريتيتى‌ده بش سانتيغرام قونور . (بو مقدار مسا كنده صو تصفيه ايتمك ايچون مناسبدر) صويه تحت كبريتيتى آتلدقدن صوكره بر قاچ ساعت ترك ايديليرسه كندى كنديته براقلانير. بناءً عليه صويه اقشامدن فوق‌مانغانيت وبرمدت‌صوكره تحت كبريتيتى آتوب براقمق وايرته‌سى كوف ديكر بر قابه اقطارمقله سوزمكه‌ده حاجت قالمقسزين تصفيه ممكندر .

شايد صوده خفيف بر بولانقلق قالمش ايسه وپك چابوق سوزيلورايسه بوندن‌ده اثر قالماز .

تحت كبريتيتى آتلدقدن صوكره صو بر ايكى كره چالقالانير ، ياخود بر دكنكله قاريشديريلير ايسه ـ طورطولر بربرينه ياپيشوب‌چابوق ديبه چوكه‌جكلرندن ـ دها ايى براقلانير .

يوصونلى صولرك تصفيه‌سى ـ بو نوع صولره بر ليتره يكرمى سانتيغرام فوق‌مانغانيت ايله برابر اوتوز سانتيغرام‌ده شاب . آلتى دقيقه صوكره يكرمى سانتبغرام‌تحت كبريتيتى ياخود اون سانتيغرام فوق مانغانيت ايله برابر ينه اوتوزسانتيغرام شاب،ياريم‌ساعت صوكره اون سانتيغرام تحت كبريتيتى‌آتيليربعده سوزولور . شابك علاوه‌سى صوده صاريلق قالماسى ايچوندر . چونكه بو نوع صولره هيچ شاب قونماز . ياخود لزومندن آز قونيلورسه سوزلدكدن صوكره‌ده صاريلق قالير (فوق‌مانغانيت پوتاسيوم ، تحت كبريتيتئ سوديوم وشاب دقتليجه طارتيلوب پارشمن يا كتلرده وآغزى قپالى قابلرده حفظ ايدلمه‌ليدر .)

فوق‌مانغانيت محلولى ايله تماسده بولنديرمق ايله سطحلرى تويسز اولان ميوه‌لرده تميزلنه بيلير . ميوه‌لر بو محلول ايله لزومى مدت تماسده قالدقدن صوكره برايكى كره تميز صو ايله ييقامق كافيدر .

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

سال عدلی وحقوقی

قسمی

[بوسنه آچدیغمز سال عدلی وحقوقی فصلی، اعلان حریتدن بری وجوده گتیریلن اصلاحات وتشکیلات عدلیه ایله وضع اولنان قوانیندن ، الحاصل عالم عدلی وحقوقیمزدن باحثدر.]

قاچیریلان فرصتلر

۱۲۹۳ عثمانلی - روس حربنه دائر ، سواری مفتش عمومیسی کچه‌جی‌زاده عزت فؤاد پاشا طرفندن فرانسزجه یازلش اولان بو اثر مهم تورکجه‌یه ترجمه ومطبعه‌مز طرفندن برصورت نفیسه‌ده طبع ایدلمشدر. هم عسکرلره وهم‌ده هرعثمانلی‌یه اوقوماسی لازم اولان بو اثر مهم ۱۵ غروش فیئاتله صاتلقده‌در .

سال عدلی وحقوقی

مقدمه

سال عدلی وحقوقی حقنده ثروت فنون سالنامه‌لرنده بوسنه‌یه قدر بر مبحث آچیلمامسی‌جای سوأل وتنقید اولسه‌گرکدر. بونك اسبابنی آرامق واقعا زائد اولور. آنجق آهنك‌عمومیٔ تکاملك برنکهبان عدالت مداری اولان قانونلرله بونلری تطبیق ایده‌جك هیئات محاکمك احتیاجات حاضرهٔ مملکتله متناسباً اکمال واصلاحنه طوغری آتیلان آدیملرك خطوط استقامتنی‌كوروب بیلمك احتیاج شدیدینه رغماً ، شمدی‌یه‌قدر دوام ایده‌ن بونقصان، سالنامهٔ ثروت‌فنون ایچون دوغروسی قابل مسامحه اولمادیغی‌کبی، بوقدرکجیکمش بر وظیفه‌نك بوکون دخی نیم کبی برعاجزه توجیهیله ثابت‌اولان ارباب حقوق ووقوفك همتسزلکاری‌ده تأسفه شایاندر. معمافیه اصل حقیقتی سویله‌مك لازم کلیرسه ، بو وظیفهٔ اعلام وتنویر ، بودجه‌سنده‌کی تخصیصاتیله مکمل بر جریدهٔ عدلیه وبرده مجموعهٔ مقررات تمییزیه نشر ایتمکده بولنان عدلیه نظارتنه متوجه اولدیغندن نظارت مشارالیهایه‌ده بر حصهٔ اسف آییرمق ایجاب ایدر .

سال عدلی وحقوقی دینجه ، باخصوص بویله درت سنه‌لك برزمان ایچون، وقایع عدلیه‌نك کافه‌سنی محیط مکمل ومرتب بر مجموعه کورولك ایسته‌نیر . فقط مجرد ارباب همته بر پیشدارلق وظیفه‌سنی اکمال ایچون ثروت فنونه اهدا ایده‌جکم بومقاله‌جك مع‌التأسف سال عدلی عنوانی‌آلتنده‌آرانه‌جق معلوماتی بحق جامع اوله‌میه‌جقدر . چونکه اوقدر وقت واقتدارك صاحبی دکلم ؛ یالکز شو درت سنه ظرفنده وجوده کتیریله بیلن تشکیلات واصلاحات ایله قانون لایحه‌لرینی ارائه ایده‌بیلمك بنم ایچون کافیدر . ایلك آدیمده بوندن فضله‌نك آرانمایه‌جغنه‌ده امیدوارم. بونکله‌عموم‌قارئلره تأمین‌ایده‌بیله‌جکم برفائده، درت سنه ظرفنده واقع اولان محاکم تشکیلاتی ایله، چیقارلمش ویا هنوز لایحه حالنده قالمش‌اولان قانونلرمزك مندرجاتی حقنده بر معلومات عمومیه اعطاسندن عبارت قاله‌جقدر .

بوهدیه‌جکمك شووجهله حکایات‌سال آره‌سنده اوقونماسندن اك زیاده امید ایتدیکم‌نتیجه، بالخاصه‌قانون لایحه‌لرمزك مندرجات وموضوعاتی حقنده قارئلره اوفاجق برر معلومات اعطا ایدرك ، ارباب مراقی تتبع وتنقیده سوق ایده‌بیلمکدر. بنم کبی هرکس آرزو ایدرکه حکومت طرفندن حاضرلانان قانون لایحه‌لرینك قوهٔ تشریعیه‌یه تودیعندن اول متخصصین ارباب حقوق طرفندن بر چوق تنقیدات ومقالات نشر ایدلسون وبر قانون یالکز حاضرلاندیغی محیطك هوای محدودی‌ایچنده نشوونما بولمایه‌رق ، هوای‌خارجك تماسیله‌ده کسب‌قوت‌ایتسین. چونکه قانونلرك احتیاجاته درجهٔ کفایتی، نفوذمادی ومعنویلرینك امکان محافظه‌سی آنجق بو صورتله تأمین ایدیله‌بیلیر . موضوعك تحملی اولمادیغی ایچون صدده رجوع ایدییورم :

شوصحیفه‌لرده اول امرده اصلاحات میاننده کوسترلمکه شایان بعض جهتلردن بحث‌ایتدکدن وتشکیلات عدلیه‌یی‌درسعادت ، ولایات، الویه‌وقضا محکمه‌لرینه تقسیم ایده‌رك‌معلومات کافیه‌ویردکدن‌صوکره ، دوراول مشروطیتمزك محصولی اولان بعض قانونلرله الیوم باب عالیده ومجلس ملیده قاله‌رق چیقاریله‌مامش اولان قانون لایحه‌لرینی ذکر وارائه ایتمك‌وهر بری حقنده مجمل معلومات ویرمك ایسترم .

اصلاحات وتشکیلات

تشکیلات عدلیه‌مز اوتوز کسور سنه‌دن بری مملکتمزده فیاض بر ترقی‌یه مظهر اوله‌مامش وحکومتك هرشعبهٔ اداره‌سی کبی، تکامل عمومینك خصم بی‌امانی اولان استبداد اداره‌نك تحت قهرنده بو دور قالمش برچوجقدر؛ نشو ونمای طبیعیدن محرومدر.

مملکتمزك وسعتی، بودجه وثروتمزك نقصانی، ارباب اختصاص ایله اهلیتلی مأمورلرك فقدانی، محتاج اولدیغمز تکامل عدلی‌یه بزی دها پك چوق زمان متحسر براقه‌جغنده شبهه یوقدر. بناءً علیه کندیسنی کوسترن احتیاجلرك درجهٔ شدتنه تابع برجریان آلتنده وجوده کلان اصلاحات وتشکیلات عدلیه‌مزده بر اساس وترتیب متین ومنطقی آرانامالیدر. هله صره‌سی کلدکجه بحث ایدیله‌جکی وجهله، عینی درجه وسویه‌ده بولنان محاکم قادرولرنده شایان استکثار اشکال متخالفه وجودبولمشدر. بونك کبی، بعض دوائر ومأموریتلر دخی احداث ویا الغا اولنمق کبی اطرادسز اصلاحاته تابع طوتیله‌رق قرارسزلق کوسترلمشدر. بو مبحثده برنجی درجه‌ده انقلابی متعاقب جهت عدلیه‌جه تشبث ایدیلان اصلاحاتدن، بعده صره‌سیله محاکم تشکیلاتندن بحث اولنه‌جقدر.

عدلیه مفتشلکلرینك لغوی

مشروطیتدن صوکره ایلك خطوه‌ده تزلزله اوغرایان، عدلیه مفتشلکلری اولمشدر. اوزمانه‌قدر، هرایکی ولایت بر دائرهٔ تفتیشیه اعتباریله، معاملات عمومیهٔ عدلیه‌یی دائمی برتفتیش ومراقبه آلتنده بولندیران، ایکیشر عدلیه مفتشنه تودیع ایدلمشیدی. مشروطیتك دماغلره ایلك احساس ایتدیکی شی هرمأمور ایچون استقلال ومسئولیت نظریه‌سنك تطبیقی اولدیغندن، اساساً ضمان قانونی تحتنده بولنان استقلال محاکم ایله مفتشلکك وجودی تألیف اولونامیه‌رق یالکز قوصوه، مناستر وسلانیك مفتشلری ابقا اولنمق صورتیله مذکور مفتشلکلر لغو ایدلمشدر. انجق برآز صوکره مفتشلره اولان احتیاج حس اولنمغله تکرار احیا اولنمش ودرسعادتده اقامت ایده‌رك ایجابنده ولایاته عزیمتله تفتیشاتده بولنمق وپی درپی بالعموم قضالره تشمیل ایدیله‌جك اولان تشکیلات منتظمهٔ عدلیه مناسبتیله برنوع وظیفهٔ تعلیمیه ایفا ایلك اوزره ولایات مذکوره مفتشلری درسعادته نقل ایدیلوب اوچ مفتش وآلتی معاوندن مرکب بر هیئت تفتیشیه وجوده کتیرلمش وعدلیه مفتشلرینك وظائف ودرجهٔ صلاحیتلری حقنده - ٥ ذی‌القعده سنه ۱۳۲۷ - برده تعلیمات قلمه آلنمشیدی. بر سنه قدر دوام ایده‌مین مفتشلکك شو شکل بی فائده‌سی ثمره‌سزلکنی پك چابوق اظهار ایتمش اولملی که ایچنده بولندیغمز سنه - ۱۳۲۷ سنهٔ مالیه‌سی - بودجه‌سیله بونلرده لغو ایدلمشدر.

واقعا بومحو واثباتدن، عدلیه نظارتی، بودجه‌سنده تصرف‌وجوده کتیره‌رك قازاندیغنی توسیع تشکیلاته صرف ایله استفاده ایتمشدر. شوقدرکه، مع التأسف اعترافنه مجبور اولدیغمز وجهله، هنوز احکام عمومیهٔ قانونیه‌مزك حسن تطبیقاتنه موفق اوله بیله‌جك کالده پك آز مأموره مالك بولندیغمزدن، برنظریهٔ استقلال اوغورنده حقوق عمومیه وشخصیه‌نك معلل براقلمسی مغایر عقل وحکمت اولمغله برابر، تفتیش وتعلیم ایله استقلال محاکمك متأثر اوله‌جغی نظریه‌سی‌ده قبول ایدیلیر محاکمه‌لردن دکلدر. چونکه برمحکمه‌نك تفتیشی برتاجرك رؤیت حسابی ومعاینهٔ دفاتری قبیلندن اولوب، اعطای رأی وقراره مقصور اولان استقلال حکام ایله اصلا علاقه‌دار اولماز. بناءً علیه عدلیه نظارتنك مذکور مفتشلکلری تکرار احیا ایتمه‌سی وفقط کچن دفعه‌کی کبی اولمایه‌رق برشکل معقول ومفید قبول ایلمه‌سی لازمدر.

درسعادت استيناف حقوق وتجارت محكمه‌لرينك توحيدى

ينه ايلك تشبثات اصلاحيه‌دن اولمق اوزره درجهٔ ثانيه‌ده ، درسعادت استيناف محكمه‌سى تجارت وحقوق قسملرينك برلشديرلمه‌سى كلير .

بوندن حاصل اولان نتيجه ، مذكور استيناف محكمه‌لرينك توحيديله استيناف حقوق محكمه‌سنك « استيناف حقوق وتجارت » عنوانى آلماسى وشو صورتله برداٸره‌يه قصرايديلان استيناف محكمه‌سى وظاٸفنى تقليل ايچون طشره تجارت محكمه‌لرى مرجع استينافنك ولايات استيناف محكمه‌لرينه نقل ايدلمش اولماسيدر . [۱]

بو تشكيلاتك ساٸقى ، اسبابى قولايلقله افاده ايدلمش ايسه‌ده محتاج تدقيقدر . واقعا استيناف حقوق واستيناف تجارت محكمه‌لرينك توحيدى استيناف تجارت ايشلرينك آزلغندن نشأت ايتمشدر . لكن عينى زمانده استيناف حقوق ايشلرينك او محكمه هيئتنك يتيشه‌ميه‌جكلرى بردرجه كثير بولنماسى هيچ‌ده نظره آلنمامشدر .

برده ، ايكى استيناف داٸره‌سى وظاٸفنك برداٸره هيئتنه توديعى حقوق وتجارتده صاحب اختصاص اولمق جهتلريله هيئت مذكوره‌يى غير قابل تحمل بر وظيفه ايفاسنه جبر ايتديكى كبى . بالطبع مسلكنده متخصص حكامدن مركب اولان طشره تجارت محكمه‌لرينك ، مرجع استيناف اعتباريله ، اكثر ولايتلرده مركز ناٸبلرينك تحت رياستنده وبلكه اهاليدن منتخب اعضالرله متشكل استيناف حقوق محكمه‌لرينه ربطى كبى پك فنا بر حال وجوده كتيرمشدر . بونك‌ده ايركيج حال سابقنه ارجاعى طبيعى كبى كورونور .

طشره تجارت محكمه‌لرينك قسماً لغوى

و

اعضاى منتخبه اصولنك الغاسى

عدليه نظارتنك اخص آمالى قضا تشكيلاتنى تعميم ايله بعض نقايص تشكيليه‌يى اتمام ايچون بودجه‌سنده تصرف تأمينه معطوف اولديغندن كچن سنه بالتدقيق ، ايشلرى پك خفيف وآز كورونن طشره تجارت محكمه‌لرندن اكثريسى لغو اولنمش وتصرف واقع دها نافع جهتلره صرف ايدلمشدر .

تجارت دعوالرينك مستعجليت ونزاكتى واهميتى جهتيله ، امور ومعاملات تجاريه‌سى زياده اولان محللرده تشكل ايتمش اولان تجارت محكمه‌لرينك لغوى ووظاٸفنك ذاتاً كندى ايشلرى باشلرندن آشان حقوق محكمه‌لرى هيئتلرينه توديعى پك‌ده معقول كوريله‌مزسه‌ده اهمى مهمه تقديم ملاحظه‌سى بويله بر استعجاله سببيت ويرمش اولسه كركدر .

لغو اولنان تجارت محكمه‌لرى شونلردر :

آنقره ، اسكيشهر ، آنطاليه ، بنغازى ، پروزه ، تكفور طاغى ، جزاٸر بحر سفيد ، صامسون ، خداوندكار ، ساقز ، طربزون ، طرابلس عرب ، مدللى ، آيدين (لوا) ، مرسين ، يانيه ، مناستر ، سيروز ، يافه ، ارضروم ، جده ، حديده .

برده طشره تجارت محكمه‌لرى اعضاى موقتهٔ منتخبه‌سنك ، كنديلرى برلى تجاردن اولمق جهتيله ، منتظماً محكمه‌يه دوام ايتمه‌ملرى محكمه‌لرك عادتا معطل بر حالده قالماسنه سببيت ويرمكده اولديغندن ، ذيل قانون تجارتك سكزنجى ماده‌سنه علاوه اولنان ١ ربيع الآخره سنه ١٣٢٨ و ٢٩ مارت سنه ١٣٢٦ تاريخلى ذيل ايله ، اشبو اعضاى منتخبه اصولى

[۱] ولايات تشكيلات عدليه‌سنجه اجرا اولوناجق تعديلاتى حاوى قانون — ١٥ شعبان سنه ١٣٢٧ و ١٨ اغستوس سنه ١٣٢٥ —

رفع اولنەرق تجارت محکمەلرینکدە حقوق محاکمی کبی یالکز بررئیس وایکی اعضادن مرکب اولەرق تشکیلی تأمین ایدلمشدر. بیک ناز ایله محکمەیە اوغرایان اعضای منتخبەنك دوامسزلقلری وبالخاصه بونلرك برلی تجاردن بولنمق حسبیله محافظهٔ بی طرفی‌یەدە مقتدر اولەمامەلری یوزندن کورولەکلن مضرات، ویرەجکلری فائدەدن قات قات زیادە اولدیغندن اعضای منتخبه اصولنك رفعی پك مصیب اولمشدر .

محکمهٔ تمیز استدعا دائرەسی اعضاسنك آلتی‌یە ابلاغی وتمیز حقوق دائرەسنە ممیزلرعلاوەسی

محکمهٔ تمیز استدعا دائرەسی دیکر دائرەلردن دون اولەرق درت اعضا ایله تشکل ایدردی. دائرهٔ مشارالیها وظائفی حالا دوائر سائرەدن دون وغیر مهم اولمادیغندن تشکیلات سابقەنك حاله عائد اولان شو نقصانی اخیراً ـ ۵ حزیران سنه ۱۳۲۷ تاریخندە ـ اکمال ایدلمش واصول محاکمهٔ حقوقیەیە تذییل ایدیلان مواد قانونیەیە توفیقاً تمیز حقوق دائرەسندە محاکمهٔ علنیه اصولنكدە احیا اولنمسی مناسبتیله دائرهٔ مشارالیهایەدە اوراق معضلهٔ تمیزیه اوزرینە بالتدقیق راپورلر ویرمك وظیفەسیله مکلف درت ممیز (Juge rapporteur) علاوە اولونمشدر .

احصائیات ومدونات قانونیه مدیریتی

ایستاتستیق معاملاتنك تأمین حسن جریانی وعدلیه کتبخانەسنك استکمال اسباب انتظامی مقصدیله تشکیل اولنان بومدیریت ، تشکلی متعاقب ، حکومت عثمانیەنك شمدی‌یە قدر نشر ایلدیکی بالجمله قوانین ونظامات ایله بالعموم معاهدات ومقاولات رسمیەیی جامع اولمق اوزرە مکمل بر دستورك جمعی کبی پك مهم وغایت بیوك برخدمتی درعهدە ایتمش وثمرهٔ سعی اولینی اولەرق بوکونە قدر ، بعد الانقلاب تدوین اولنان قوانین ونظاماتی ومقاولاتی جامع اوچ بیوك جلد دستورك جمع وترتیبنە موفق اولمشدر. طبع وفروختی اعانهٔ بحریه جمعیتنە ترك ایدلمش اولان مذکور جلدلرك برنجی نومروسی الیوم طبع ونشر اولندیغی کبی ایکنجی واوچنجی جلدلری‌دە طبع اولنمقدەدر. بونلرك ختامندن صوکره ، دها مهم وبیوك قسمی اولان انقلابدن ، اولکی قوانین ونظامات دستورلرینك نشرینه باشلانیله‌جقدر .

بواثر عظیمك صاحب یکانەسی ، الیوم احصائیات ومدونات مدیر فعالی بولونان متتبع غیور سرکز قره قوج افندیدر . بتون حیاتی قوانین ونظامات منتشره ایله مقاولات ومعاهدات دولتك جمع وتحریسنه حصر ایتمش اولان مشارالیهی عن الغیاب تقدیر وتبریك ایچون، نشر ایدلمکدە اولان مذکور دستورلردن برجلدینی شویله‌جه برقاریشدیرمق کفایت ایدر. مشارالیه اخیراً حکومتجه اوچنجی رتبەدن برنشان ویوز اللی لیراده مکافات نقدیه ایله تلطیف ایدلمش ایسەدە مدید برحیات ساعیانه وجاهدانەنك محصولی اولان اواثر عظیم ایله بوقدرجق تلطیف قابل توازن دکلدر .

مدیریت مذکورەنك تحت ادارەسندە اولەرق مکمل برمقررات تمیزیه مجموعەسی‌دە نشر اولنمقدەدر. مجموعهٔ مذکوره ، سرلوحه‌لرنده منتظم برر خلاصه‌لرنی‌دە محتوی اولەرق، حقوق وجزاء بالجمله مقررات تمیزیه‌یی جامع‌در .

دعوی وکیللری نظامنامەسنك تمامیٔ تطبیقی

و

جمعیت دائمەنك احیاسی

طقسان اوچ تاریخلی دعوی وکیللری نظامنامەسی حکمنجه درسعادتدە دائمی بردعوی وکیللری جمعیتی تشکلی ودرسعادتە منحصر اولمق اوزرە دعوی وکالتی مسلکنك مأذون وکیللره انحصاری لازمدر.

آنجق دور سابق استبدادده ، جمعیت نامنك بیله یاده آلنه‌مامسی یوزندن ، دعوی وکیللری جمعیت دائمه‌سی مذکور نظامنامه‌نك تاریخ نشرندن صوکره برقاچ دفعه تشکل ایده بیلمش ایسه‌ده، بالاخره وجودی اورته‌دن قالقمش و بوندن نشانه اوله‌رق یالکز عدلیه نظارتنده بر دعوی وکیللری اوطه‌سی قالمش ایدی . تنفس محلی کبی . مشروطیتك اعلاننی متعاقب جمعیت مذکوره درحال تشکل ایتدیکی کبی وقتیله بر ارادهٔ کیفیه‌یه قربان اولان انحصار وکالت اصولی‌ده اعاده اولوندی. عدلیه نظارتنك بو اصولی اعاده واحیا ایتمه‌سی او صره‌ده خیلی مناقشاتی موجب اولدی ، حتی مجلس مبعوثانجه‌ده مهم بر استیضاح ایله موقع مناقشه‌یه وضع اولنه‌رق مسئله ویریلان ایضاحاتك کفایتی قراریله نتیجه‌لندی .

شوقدرکه انحصار وکالتك الغاسندن صوکره دعوی وکالتی ایله معیشتلرینی تأمین ایتمش و او مسلکك صاحبی اولمش برچوق ارباب ناموسك بویله بردنبره واسطهٔ معیشتلرندن دور ایدلمه‌سی حق وعدله مغایر اولدیغندن کمال عفت واستقامت ایله لااقل اوچ سنه مستمراً درسعادتده اجرای وکالت ایتدکلرینی اثبات ایده‌جك غیرمأذون وکیللرك نهایت برسنه ظرفنده وخفیف برشکلده بالامتحان رخصتنامه آله‌بیلمرینی و بومدت ظرفنده‌ده ایفای وکالته مأذون بولنملرینی تأمیناً ۳ ایلول سنه ۱۳۲۵ تاریخنده ایکی ماده‌دن مرکب برقانون موقت نشر اولنمشدر .

دعوی وکیللری جمعیت دائمه‌سی درت سنه‌دنبرو واقعا مطلوب ومنتظر اولدیغی قدر برانکشافه مظهر اوله‌مامش ایسه‌ده ایجه ترقی کوسترمشدر. جمعیت مذکوره (محاماة) عنوانیله مفید برجریدهٔ موقوته‌ده نشر ایتمکده وفائده‌لی برده کتبخانه وجوده کتیرمکده‌در .

دعوی وکیللری نظامنامه‌سی مقامنه قائم اولمق اوزره قلمه آلنان « محامی قانونی » لایحه‌سندن آتیده صره‌سی کلدیکی وقت بحث اولنه‌جقدر .

اکمال تحصیل ایچون اوروپایه طلبه اعزامی

مکتب حقوقدن یتیشن اذکیای شبانك اکمال تحصیل ایچون آوروپا فاکولته‌لرینه اعزامی مشروطیتك ایکنجی سنه‌سنده دوشونلمش وایلك سنه آچیلان مسابقه‌ده اثبات لیاقت ایدن اون اوچ افندی پارسه اعزام اولندیغی کبی ، کچن سنه دخی بالامتحان یالکز ایکی افندی دها کوندریله‌بیلمش و پارسده کندی حسابلرینه تحصیلده بولنان برقاچ افندی‌یه‌ده تخصیصات ویرلك صورتیله بونلرك عددی یکرمی بره بالغ اولمشدر . بودجه‌نك عدم مساعده‌سندن دولایی بوسنه بشقه طلبه اعزام اولنه‌مامشدر .

الیوم پارسده عدلیه تخصیصاتیله تحصیلده بولنان کنجلرمزك اسامیسی بروجه آتیدر :

سید هاشم ، محمد طاهر ، ممدوح ، محمد باهر ، احمد اسعد ، عبدالرحمن منیب ، ایساق فره‌را ، میشون ، محمد کاظم ، محمد علی ، محمد شهاب‌الدین ، مصطفی رشید ، حسام‌الدین حیدر ، احمد مدحت ، محمد وحید ، فیض دائم ، علی عزت ، خره‌لامبوس ، احمد صمیم ، علاءالدین جمیل ، جودت بك وافندیلر.

بونلرك کافه‌سی مکتب حقوقمزك محصولیدر. طلبهٔ مومی‌الیهم امورینه نظارت وظیفه‌سی، اکمال تحصیل ایچون قسطمونی مبعوثلغندن استعفا ایتمش اولان ، یوسف کمال بکه مودوعدر .

طلبه‌نك منحصراً پارس دارالفنوننه اعزاملری اصلا مصیب اولماسه کرکدر. دیکر مملکتلر وبالخاصه انکلتره دارالفنونلرندن استفاده لازمدر . جدیتیله مشهور انکلیز عالم حقوقیسندن آله‌جغمز درسلر پك بویوکدر . بالخصوص پارسك حیات هواپرستیسی یللك کیدن طلبه‌مزك جدیاتی اوزرنده تأثیرلر براقمق ملحوظدر .

خدمات عدلیه‌یه انتساب ایده‌جك
مکتب حقوق مأذونلری

مکتب حقوق مأذونلرینك برمأموریته تعیینلرندن اول محاکم حقوقیه وجزائیه‌ده بر مدت ملازمت ایتمه‌لری اصولی دور سابقده جاری ایدی. انجق بونك براصول سالمه ربطی ودها فائده‌بخش برحاله افراغی، الك زیاده اهمیت ویریله‌جك مسائلدن اولدیغی جهتله مکتب حقوق مأذونلرینك خدمات عدلیه‌یه قبل القبول تابع طوتیله‌جقلری قیود وشرائطه دائر برتعلیماتنامه قلمه آلنمش وکچن سنه‌دنبری تطبیقاتنه باشلانمشدر .

مذکور تعلیماتنامه محاکم ودوائر عدلیه‌ده آلتی آی ملازمت اصولنی ابقا ایله برابر، عینی زمانده صورت مخصوصه‌ده کشاد ایدیلن برتطبیقات درسخانه‌سنه‌ده دوام اصولنی احداث ایله‌مشدر . ملازمت‌مدتی محاکم حقوقیه وتجاریه وجزائیه ایله مدعی‌عمومیلك واجرا دائره‌لرینه تقسیم اولنه‌رق، ملازملرك، بولندقلری دوائرك موظف مأمورینی کبی، امور ومصالحك کافهٔ شعبات وصفحاتیله بالفعل اشتغال ایتمه‌لری اسبابی تأمین ایدلمش و درسخانهٔ تطبیقات دخی نظارتك مراقبهٔ فعلیه‌سی تحتنه وضع اولنمشدر .

عدلیه نظارتی دها تجربه‌کار مأمور یتیشدیره بیلمك ایچون مکتب حقوق مداوملرینه بالعموم دوائر ومحاکمده برفخری ملازملك صنفی احداث ایده‌رك هر دائره ومحکمه‌یه استیعابی قدر فخری ملازملرده سوق ایله‌مشدر .

عدلیه کتبخانه‌سی ومحکمهٔ جنایت صالونی

عدلیه نظارتنده اخیراً مکمل و مزین بر کتبخانه صالونی وجوده کتیرلشدر . — بوراسی ایلك مجلس اعیانك اجتماع صالونی ایدی — مذکور کتبخانه‌نك جامکانلری هنوز بوش، ثروتدن عاری ایسه‌ده یواش یواش تکمل ایتمسی مأمولدر .

الیوم کتبخانه‌ده‌کی آثارك مجموعی « ١٨١ » ی ترکجه و« ٢٦٦ » سی عربجه، قصوری‌ده فرانسزجه اولمق اوزره « ٧٧٥ » جلده بالغ اوله‌بیلمشدر .

حکام ومأمورین عدلیه‌نك بحق استفاده‌لرینه خدمت ایده‌جك اولان مذکور کتبخانه‌نك محتاج اولدیغی همتلرك برآن اول تجلیسی تمنی اولنور .

(ایلك مجلس مبعوثان اجتماعگاهی اولوب اخیرا جنایت محکمه‌سنه تخصیص ایدیلن صالونده وجوده کتیریلن ترتیبات وانتظام دخی قیده شایاندر .)

جریدهٔ عدلیه

اوتوز کسور سنه‌دنبری انتشار ایدوب مأمورین عدلیه‌یه جبراً آبونه ایدلمش، هله دور استبدادك صوك سنه‌لرنده محکومین سیاسیه‌یه متعلق قالین حرفلی اعلاناتی ایله جلب نظر استکراه ایتمش اولان جریدهٔ محاکم « جریدهٔ عدلیه » عنوانیله صوك ایکی سنه ظرفنده، اربابنك جداً رغبتنی استجلاب ایده‌جك مقالات علمیه ومقررات متخذهٔ عدلیه‌یی جامع اوله‌رق انتشاره باشلامش وصورت مخصوصه‌ده اصلاحی اسبابی استکمال اولنمق اوزره بونك ایچون عدلیه بودجه‌سنه تخصیصات مخصوصه آلنمشدر .

جریدهٔ عدلیه بوکون نفاست ومکملیت طبعی جهتیله شایان تقدیر اولدیغی کبی، زنکین وفائده‌لی مقالات حقوقیه واعلامات مهمه ایله مالیدر .

عدلیه نظارتندن اجرا ایدیلن تبلیغات عمومیه اکثریا جریدهٔ محاکم ایله‌ده نشر ایدلمکده ایسه‌ده بونلرك،

برآرهده ایسته‌نیلدیکی وقت تحری ومطالعه‌سنی تأمیناً ، هرسنه محرراتعمومیهٔ عدلیه برمجموعه شکلنده‌آیروجه طبع ونشر ایدلمکده‌در .

عدلیه نظارتی نظامنامهٔ داخلیسی

عدلیه ومذاهب نظارتی دوائر وشعباتنك تشکیلاتنی ومأمورینی ایله مستخدمیننك وظائفنی ومعاملاتك انتظام جریانه متعلق قیود وتدابیری محتوی اولمق اوزره ۲۳ مایس سنه ۱۳۲۷ تاریخلی مکمل برنظامنامهٔ داخلی نشر اولنمشدر .

مذکور نظامنامه ایکنجی فصلنده عدلیه نظارتنك ترکب ایتدیکی دوائر مختلفه وظائفنی تعیین وتعداد ایتدکدن صوکره ، اوچنجی فصلنده‌عدلیه‌نظارتنده متشکل قومیسیونلرك وظائفنی‌ارائه‌وبعده اقلام‌مرکزیه‌ده‌کی معاملاتك صورت جریانه ومأمورینك یکدیکری واصحاب مصالح ایله اولان مناسباتنه وصورت دوام ومأذونیتلرینه وتدابیر انضباطیه‌یه دائر احکام وضع ایله‌مشدر .

نظامنامهٔ داخلی ، نظارت مأمورینك وظیفه ومسئولیتنی تعیین وتفریق ایتدیکندن انجمن عدلیه‌نك وجودینه احتیاج کورمه‌مشدر .

نظامنامهٔ داخلیده ، هرقلمك ماهیت مشاغلی نقطهٔ نظرندن محتاج اولدیغی ترتیبات واوقلمجه اعم الك صورت تقسیمنه عائد فروع وظائف حقنده بالطبع تفصیلات اولمادیغندن ، اخیراً بونك ایچون برتعلیماتنامهٔ مشترك وخصوصی ترتیب وتنظیم ایدلمکده‌در . بونکله‌ده هرقلم ترتیباتی برشکل انتظامه کیره‌جك واوترتیباته کوره هرمأمور وکاتبك وظیفه‌سی تعین ایده‌رك انتظام افعال ، شخص ایله قائم اولمقدن قورتوله‌جقدر .

محاکم تشکیلاتی

ولایات والویه وقضا محاکمنده وجوده کتیریلن تشکیلات ایله اکمال ایدیلن نقایصی ارائه ایده‌بیلمك ایچون ، بومبحثی اوچه آییره‌ق اول امرده ولایات مرکزلرنده‌کی محاکم استینافیه ایله بدایت محکمه‌لرندن ثانیاً لوا بدایت محاکمندن ، ثالثاً‌ده قضالرده‌کی تشکیلاتدن بحث ایتمك مناسب کورلمشدر .

ولایت مرکزلرنده‌کی استیناف وبدایت محکمه‌لری

حقوق وجزا ناملریله ایکیشر دائره‌یه منقسم اولان طشره استیناف محکمه‌لرینك حقوق دائره‌لرینه ریاستی ، بروظیفهٔ منضمه اوله‌رق ، مرکز ولایت نائبلرینه [۱] وجزا دوائری ریاستی‌ده استیناف جزا رئیسلرینه مودوعدر . اناطولی ولایاتنده‌کی استیناف محکمه‌لری [۲] طرف دولتدن منصوب اولمایه‌رق انتخاب اهالی ایله ولاة جانبندن بابیورلدی تعیین اولنان اعضای منتخبه ایله تشکل ایتمکده اولدیغندن ، مشروطیت اداره‌نك اعلانندن صوکره الك اول دوشونیله‌ن مسائلدن بری‌ده اجزای اصلیهٔ محاکمدن اولان اعضانك مکتب حقوقدن مأذون ویا بالفعل خدمات عدلیه‌ده استخدام ایله اکتساب ملکه ومعلومات ایتمش ذواتدن نصب وتعیینی اصولنك تطبیقی واصول سقیم انتخابك رفعی اولنمشدر .

[۱] آنفاً بیان ایدیله‌جکی اوزره یالکز یدی ولایتده استیناف حقوق وظیفه‌سیله مکلف برر عدلیه مدیری واردر .

[۲] روم ایلی استیناف محکمه‌لری ، مشروطیتدن اول تشکیلات جدیده‌یه تابع اولدیغندن ، اوراده اعضای منتخبه اصولی دها اول قالدیرلمشیدی .

١٣٢٤ سنه‌سنده :

مشروطیتك شو ایلك سنه‌سنده یالكز موصل ولایتی استیناف محكمه‌سی حقوق وجزا دائره‌لرینه منقسم اوله‌رق تشكیلات جدیده‌یه تابع طوتلمش وروم ایلی استیناف محكمه‌لرنده اولدیغی كبی (١٥٠٠) غروش معاشلی سكز اعضا ایله (١٠٠٠) غروش معاشلی ایكی اعضا ملازمی و (١٥٠٠) غروش معاش ایله برده استیناف مدعئ عمومی معاونی تعیین ایدلمشدر [١] .

١٣٢٥ سنه‌سنده :

ارضروم ، آطنه ، آنقره ، آیدین ، بتلیس ، بغداد ، بیروت ، حلب ، خداوندكار ، دیار بكر ، سوریه ، طربزون ، قونیه ، وان ولایتلری استیناف محاكمی تشكیلاتی اصلاح ایدلدی . بونلردن ارضروم ، اطنه ، آنقره ، بغداد ، بیروت ، حلب ، خداوندكار ، سوریه ، طربزون ، قونیه ولایتلری استیناف محاكمی ایكیشر دائره‌یه ـ حقوق وجزا ـ ، آیدین ولایتی استیناف محكمه‌سی حقوق وجنایت وجنحه دائره‌لرینه تقسیماً وبتلیس ، دیار بكر ، وان ولایتلری استیناف محكمه‌لری‌ده برر دائره‌یه مقصوراً تشكیل اولنوب تعیین اولنان اعضالره (١٥٠٠) غروش معاش تخصیص واستیناف مدعئ عمومیلرینه‌ده برر معاون ترفیق ایدلمش وولایات مذكوره‌دن آیدین ، بیروت ، بغداد ، بتلیس ، دیاربكر ، وان ولایتلرینه استیناف محكمه‌سی حقوق ریاستی وظیفه‌سیله مكلف برر استیناف رئیس اولی یعنی عدلیه مدیری تعیین بویورلدیغی كبی ، كتبه قادرولری‌ده تشكیلات جدیده ایله مناسب بر صورتده توسیع اولنمشدر [٢] .

ینه بو سنه ایچنده سلانیك ولایتنه‌ده بر عدلیه مدیری تعیین وعلاوه ایدلمشدر .

١٣٢٦ سنه‌سنده :

بو سنه طرفنده‌ده بصره ، سیواس ، طرابلس غرب ، قسطمونی ، معمورة العزیز ولایتلری استیناف محكمه‌لری برر دائره‌یه مقصور اولمق اوزره تشكیلات جدیده‌یه مظهر اولمشدر .

بونلردن بصره ولایتنده اوزمانه‌قدر استیناف محكمه‌سی هیچ موجود دكلدی . آنك ایچون بو تشكیلات صره‌سنده ولایت مذكوره‌یه براستیناف رئیسی ایله برده استیناف مدعئ عمومیسی علاوه اولندی . ولایات مذكوره‌دن یالكز قسطمونی‌یه استیناف مدعئ عمومی معاونی تعیین ایدلمش ایسه‌ده دیكرلری ایچون بوكا لزوم كورلمامشدر .

بو صره‌ده ، اوزمانه قدر معاشلری (١٢٠٠) ر غروش اولان یانیه و اشقودره ولایتلری استیناف اعضالرینك معاشلری‌ده امثالنه توفیقاً (١٥٠٠) ر غروشه ابلاغ اولندیغی كبی بالاده اشارت اولندیغی وجهله ارضروم ، انقره ، بغداد ، خداوندكار ولایتلری استیناف محاكمنك برر دائره‌یه قصرندن بالاستفاده جانیك ، كوتاهیه ، قدس ، یوزغاد لوا مركزلرنده تشكیلات جدیده‌یه توفیقاً ومجدداً براستیناف محكمه‌سی‌ده احداث وتشكیل اولنمشدر . بونلردن قدس استیناف محكمه‌سی : یافه قضاسیله بیروت ولایتنك نابلس لواسی محكمه‌لرینه . جانیك استیناف محكمه‌سی : سیواسك اماسیه قضاسی محكمه‌سنه ، كوتاهیه استیناف محكمه‌سی : قره‌حصارصاحب واسكیشهر لوالری محاكمنه ، یوزغاد استیناف محكمه‌سی‌ده : قیصری ، قیرشهری وچوروم لوا محكمه‌لرینه مرجع استیناف اتخاذ ایدلمشدر .

---

[١] ١٣٢٦ سنه‌سنده موصل استیناف محكمه‌سنك ایكی دائره‌سی توحید اولنه‌رق بر دائره‌یه قصر ایدلمشدر .

[٢] ١٣٢٦ سنه‌سنده ارضروم ، آنقره ، بغداد ، خداوندكار ولایتلری استیناف محكمه‌لری بر دائره‌یه واوچ دائره‌دن تشكل ایدن آیدین استیناف محكمه‌سی‌ده ایكی دائره‌یه قصر ایدلمشدر .

مركز بدايت محكمه‌لرینه گلنجه :

١٣٢٤ سنه‌سنده يالكز موصل ولايتى مركز بدايت محكمه‌سى (١٢٠٠) رغروش معاشلى درت اعضا نصبى وكتبه‌سنك تشكيلات جديده قادروسنه توفيق صورتيله برتشكيلات گورمشدر .

١٣٢٥ سنه‌سنده : ارضروم ، اطنه ، انقره ، ايدين ، بتليس ، بغداد ، بيروت ، حلب ، خداوندكار ، دياربكر ، سوريه ، طربزون ، قونيه ، وان ولايتلرى مركز بدايت محاكمى اعضا وكتبه‌سى تشكيلات جديده‌يه توفيق ايدلمش ومحاكم مذكوره‌دن هربرينه آيروجه بيك غروش معاشلى برر بدايت مدعى عمومى معاونى‌ده علاوه اولنمشدر . [١]

١٣٢٦ سنه‌سنده : بصره ، سيواس ، طرابلس غرب ، قسطمونى ، معمورة العزيز ولايتلرى مركز بدايت محكمه‌لرى تشكيلات جديده‌يه توفيقاً اصلاح اولنه‌رق اعضاسى مستنطق وكتبه ومأمورين سائره‌سيله تشكيلات قادرولرينه گوره تنظيم ايدلمشدر .

لوا بدايت محكمه‌لرى

١٣٢٥ سنه‌سنده : ارزنجان ، جبل بركت ، ايدين ، صاروخان ، نابلس ، مرعش ، حما ، جانيك ، بولى ، قدس ، قره‌سى لوالرنده‌كى بدايت محكمه‌لرينه تشكيلات جديده‌يه توفيقاً ييكر غروش معاش ايله دردر اعضا ويديبوز اللیشر غروش معاش ايله‌ده ايكيشر اعضا ملازمى نصب وتعيين اولنه‌رق كتبه ومستخدمين قادرولرى تنظيم واصلاح ايدلمشدر . [٢]

١٣٢٦ سنه‌سنده‌ده مرسين ، چاملق ، يوزغاد ، موش ، كربلا ، طرابلس شام ، مدللى ، اورفه ، جده ، قره‌حصارصاحب ، كوتاهيه ، اماسيه ، انطاليه ، نيكده ، بنغازى ، حديده لوالرى محاكمى تشكيلات جديده‌يه مظهر اولمشدر . [٣]

بوسنه ايچنده اسكيشهر ، بارطين يافه قضا مركزلرنده دخى گوريلان لزوم اوزرينه تشكيلات جديده‌يه توفيقاً ومجدداً برر لوا محكمه‌سى تشكيل واحداث ايدلمش وبونلردن اسكيشهر لوا محكمه‌سى : ميخاليججق ، سيوريحصار ، نعللوخان و بارطين لوا محكمه‌سى‌ده : اركلى ، دورك ، زونغولداق قضالرى محاكمنه مرجع استيناف اولمشدر .

ينه بوسنه بودجه‌سيله اناطولى ولاياتنده‌كى بالجمله لوا محكمه‌لرى رؤساسيله مدعى عمومى معاونلرينك معاشاتى امثالنه توفيق اولنه‌رق ١٦٠٠ و ١٥٠٠ غروشه ابلاغ ايدلمشدر .

١٣٢٧ سنه‌سى : بوسنه ايچنده‌ده قيرشهرى ، لاذقيه ، حوران ، لازستان ، حكارى لوا محكمه‌لرى تشكيلات جديده‌يه توفيقاً تنظيم يدلمش وحلبك عينتاب قضاسنده‌ده برلوا محكمه‌سى وجوده كتيرلمشدر .

قضا محكمه‌لرى تشكيلاتى

١٠ تموز سنه ٣٢٤ تاريخنه قدر قضا محاكمى تشكيلاتى بعض تأثيرات سياسيه‌دن طولايى يالكز

---

[١] بوسنه ايچنده ايدين ، بيروت ، خداوندكار ولايتلرى مركزلرينه ايشلرك كثرتنه بناءً ايكنجى جزا ناميله مجدداً برر محكمهٔ بدايت دها علاوه ايدلمشدر .

[٢] جانيك وقدس لوامركزلرنده ١٣٢٦ سنه‌سنده برر استيناف محكمه‌سى تشكيل ايدلمش اولديغندن مذكور لوالرده‌كى بدايت اعضالرينك عددى ايكيشره تنزيل ايدلمشدر .

[٣] يوزغاد وكوتاهيه‌ده استيناف محكمه‌سى‌ده تشكيل ايدلمش اولديغندن بدايت اعضالرى ايكيشر اوله‌رق تعيين اولنمشدر .

روم ایلیده اجرا ایدلمشیدی. واقعا اناطولی قضالرنده تشکیلات منتظمهٔ عدلیه وجوده کتیریلهمامش ایدیسهده بونلر بتون بتون تشکیلات عدلیهدن محرومده دکل ایدی . مستثناسی پك نادر اولهرق همان کافهسنده برر محکمهٔ نظامیه موجود ایدی . شوقدرکه بونلرك تشکیلاتی نیم برشکلده یعنی قضا نائبلرینك ریاستی آلتنده اهالیٔ محلیهدن منتخب ایکیشر یوز غروشلی ایکیشر اعضادن تشکل ایدرنه مدعیٔ عمومیلك وظیفهسی وکالةً پولیس ویا ضابطه مأمورلری مستنطقلکیده برمعاونك اعانهسیله اعضادن بری طرفندن ایفا اولنور . باش کاتب اجرا مأمورلغی وظیفهسنیده کورر ایدی .

نعمت عدالتك حقیله توزیعی قضا محاکمنك غایت منتظم برصورتده تشکیل واصلاحنه متوقف وادارهٔ ملکیهده نواحی نهدرجه حائز اهمیت ایسه ادارهٔ عدلیهدهده قضالر او شکل اهمیتی حائز اولدیغندن مشروطیت ادارهیی متعاقب قضا تشکیلات منتظمهٔ عدلیهسنك ایلرو کتورلمسی کمال اهمیتله نظر اعتباره آلنمش ایسهده بالعموم قضالرده بردن تشکیلات اجراسی کلیتلی برتخصیصاته محتاج اولوب بالخاصه اهلیتلی ومعلوماتلی حکام ومأمورینك فقدانی مسئلهسیده بوکا انضمام ایتدیکندن تشکیلات نه کورهنك انجق تدریجاً اجراسنه مجبوریت حاصل اولمشدر .

١٣٢٥ سنهسنده تشکیلات جدیدهیه توفیقاً اصلاح ایدیلن قضا محکمهلرینك حروف هجا ترتیبیله اسامیسی:

آوانوس، اخیجهلی، اداب، اسکندرون ، انطاکیه ، اینهکول ، اسکیشهر ، اردو ، اونیه ، آتنه ، اینه برلی ، ارکلی (قونیهده)، اقشهر ، ارکوب ، اقسرای ، اطه بازاری ، ارکلی ، اسکلیب ، ادرمید ، اردك ، ایوالق، اودهمش، اورله ، آلاشهر ، اخلاط ، البستان ، ارجیش ، بایبورد ، باغچه، بنیصعب، برغمه ، بعلبك ، بقاع العزیز ، بافره ، بویآباد ، بهسنی ، بارطین ، باندرمه ، بازار کوی ، پالو ، پتورکه، پاسینلر ، تیره ، جیحان ، چهارشنبه ، چرکش ، چشکزاك ، چینه ، چال ، حیفا ، حمص ، حاه، خنس، خاچین ، خوپه ، خراسان ، خلیل الرحمن ، دوزجه ، دیوریکی ، ذیله، زیتون، زعفرانبولی، سوکه، سلط، سنغولی ، شیله ، صور ، صیدا ، صندقلی ، صاروخان ، صو شهری ، طرسوس ، عینتاب ، عشاق ، علائیه ، عزیزیه ، غزه ، قرتال ، قره کلیسا ، قارص ، قرهمان ، قوجحصار ، قوچکیری ، قصبه ، کسکین ، کلیس ، کرماستی ، کملیك ، کیرهسون ، کیکار ، کوپری ، کیوه ، کیغی ، مقری کوی، مدیات، مرزیفون ، مکری ، میلاس ، میخالیچ ، نو شهر ، نجف اشرف ، نازللی ، یافه .

اشبو قضالردن پاسینلر ، کیغی ، البستان ، زیتون ، عزیزیه ، کوپری ، صو شهری ، دیوریکی ، خلیل الرحمن و ارجیش قضالری تشکیلاتی رئیس ومعاوندن غیری مرتبهٔ اولی مأمورلری تعیینی صورتیله اجرا ایدلمش ایدی .

١٣٢٦ سنهسی : بوسنه ظرفنده یالکز ایدین ، سیروز ، قرق کلیسا لوا مرکزلرنده مجدداً برر قضا محکمهسی تشکیل اولنمش وبالاده کوستریلن اون قضادن دیوریکی ، عزیزیه ، کوپری ، صو شهری قضالری محاکمنه مجدداً برر رئیس ومعاون علاوهسیله نقصانلری اکمال ایدلمشدر .

١٣٢٧ سنهسی : بوسنه ایچنده تشکیلاتی اجرا ایدیلن قضالر بروجه آتیدر :

سویده ، عجلون ، قنیطره ، قوایه ، قنغال ، بولایق ، ویران شهر، فیریزوویك ، ظلیتین قضالریله کرهٔ نحاس ناحیهسی .

بونلردن بشقه قرهسی سنجاغی مرکزنده مجدداً برقضا محکمهسی تشکیل واحداث اولندیغی کبی پاسینلر وکیغی قضالری محکمهلرینه برر رئیس ایله معاون وعثمانجق ، فاتسه، سکود ، سماو ، درنه قضالرینهده یالکز برر معاون تعیین وعلاوه اولنمشدر .

قوانين و نظامات

قوانين عدليه‌مزك نقايصى غير منكر ايسه‌ده اربابنجه، معلوم اولديغى اوزره، قانونلرك اصلاح و تدويننده پك زياده تأنى و تدقيقات مكمله‌يه احتياج واردر. احتياجات مملكت و امزجهٔ ناسه موافق اولمايان الك اوفاق برمادهٔ قانونيه نه درجه‌يه قدر نتايج معكوسه وجوده كتيرر ايسه، ولو نظريات و قواعد اساسيهٔ حقوقيه‌يه مغاير اولسون، آليشلمش برقانونك بلا تأمل لغو و تبديلى‌ده معاملات عموميهٔ ناس اوزرنده همان او نسبتده ضررلر توليد ايده بيلير. براحتياج شديد وقطعى كورونه‌دكجه قوانين موضوعه ومدونه‌ايچنده اصلاحات وتعديلات عاجله ايله اوينامق حكمت حقوق و عدالته منافيدر. عريض و عميق دوشونوله‌يه‌رك وضع ايديله‌جك قواعد قانونيه بالطبع محافظهٔ حقوقه خادم اوله‌ماز.

شو درت سنه ايچنده شو قدر قانون ويا بوقدر نظام نشر وتدوين ايدلمش اولمامق اصلا برنقصان تلقى ايديله‌مز. مع مافيه عدليه نظارتى احتياج عاجل كورديكى بعض تعديلات وتذييلات قانونيه‌يى اجرا ايتمكله برابر نشئهٔ مشروطيتله مهم بعض قانون لايحه‌لرى‌ده حاضرلامشدر. آنجق بو لايحه‌لرك اكتساب قانونيت ايده‌بيلمسى هرحالده جدى تتبعاته، درين وواقفانه تدقيقاته محتاج اولديغندن بونلرك مجلس ملى وياشوراى دولتده قالمش اولمالرى تخطئه اولنماملیدر. كچن مجلس مليمز، كچيرديكى درلو صفحات مشاغل اولماسه‌بيله، بو لايحه‌لر حقنده‌كى تدقيقاتنى قولاى قولاى اكمال ايده‌مزدى. هر نه ايسه، بو بحثك فضله‌سى بو كتابه صيغماز، صدده رجوع ايده‌لم.

نشر ايديلن قوانين عدليه ميانده الك اول كوزه كورونن اصول محاكمهٔ حقوقيه ايله قانون جزا ذيللريدر. ديكرلرى منفرداً بعض مواد قانونيه‌نك تعديلنه وظهور ايدن وقايع فوق العاده‌يه متعلقدر. بونلرى تاريخ صره‌سيله ارائه ايده‌جكم:

آطنه ولايتنه مخصوص تأجيل ديون قانونى — ۲۷ مايس سنه ۱۳۲۵

آطنه حادثهٔ مؤلمه‌سنى متعاقب حتى مسكن و مأواسز قالان اهالئ محليه‌نك معاملات عموميه وتجاريه‌لرينه عارض اولان سكته اشبو قانونك موقتاً ومستعجلاً نشرينه سبب اولمشيدى. آنجق موقت برتأجيل ديونه منحصر اولان قانون مذكور تأمين مقصده كفايت ايده‌مديكندن، متعاقباً ٦ اغستوس ۱۳۲۵ تاريخنده، اطنه ولايتنه مخصوص اوله‌رق اون ماده‌دن مركب بر تصفيهٔ معاملات تجاريه قانون موقتى نشر اولنمش وقانون مذكورك طقوزنجى ماده‌سى‌ده بالآخره مهم برتعديله اوغرامش، دكيشديرلمشدر.

۱۰ تموز سنه ۱۳۲٤ تاريخندن اول ارتكاب ايدلمش اولان جرائم عاديه محكومين ومظنونينى حقلرنده عفو قانونى — ٥ اغستوس سنه ۱۳۲۵

اعلان مشروطيتى متعاقب ممالك عثمانيه‌نك همان هرطرفنده حبسخانه‌لرك بوشالماسى كه تاريخ عدليمزك الك مهم بر صحيفه‌سنى اشغال ايده‌جكدر، معاملات عدليهٔ جزائيه‌يه آنى وقطعى بر ضربه ايندیرمشدى. آندن صكره بر مدت دوام ايدن تذبذبى نهايت بو عفو قانونى رفع ايده‌بيلدى. قانون مذكور هر نه‌قدر حقوق شخصيه‌يى محافظه اساسنى تصريح ايتمش ايسه‌ده، ايجاب ايتديكى انقطاع تعقيبات جزائيه‌يوزندن، حقوق مذكوره‌نك حقيله محافظه‌سى قابل اوله‌مامشدر.

ولایات تشکیلات عدلیه‌سنجه اجرا اولنه‌جق تعدیلات حقنده‌کی قانون

۱۱ اغستوس سنه ۱۳۲۵

بش ماده‌دن مرکب اولان بوقانون تشکیلات عدلیه‌نك تشکیلات ملکیه‌یه تابع اولماسی اصولنی رفع ایتمش وطشره تجارت محکمه‌لرینك مرجع استینافنی‌ده منسوب اولدقلری ولایت استیناف حقوق محکمه‌لرینه نقل ایلشدر .

دعوی وکیللرینه دائر قانون موقت — ۳ ایلول سنه ۱۳۲۵

ایکی ماده‌دن عبارت اولان اشبو قانونك مندرجاتی ونشرنده‌کی مقصد یوقارده دعوی وکیللری جمعیتندن بحث ایتدیکمز صره‌ده یازلمشیدی .

ذیل قانون تجارتك ۸ نجی ماده‌سنی معدل قانون — ۲۹ مارت سنه ۱۳۲۶

اصلاحات قسمنده بالمناسبه بحث اولندیغی وجهله، تجارت محکمه‌لرنده تجار محلیه‌دن اعضای منتخبهٔ موقته بولندیرمق اصولنی الغا ایدن بومادهٔ مذیله‌نك اسباب موجبه‌سنی ارائه ایده‌جك قدر مفصل برسرلوحه‌سی [۱] واردرکه مادهٔ قانونیه مندرجاتیله تضادتشکیل ایدر . تضاد واقع، مادهٔ مذکوره الك وریلان لایحه‌شکلنده قالمایه‌رق تعدیل اولندیغی حالده سرلوحه‌نك آکا کوره تصحیح اولنمامسندن نشأت ایتمشدر .

اجرا قانوننك اللی اوچنجی ماده‌سنك آلتنجی فقره‌سنی

معدل قانون — ۲۰ حزیران سنه ۱۳۲۶

بوفقرهٔ قانونیه معزولین ومتقاعدین وایتام وارامل معاشلرینك دخی دین ایچون خمس نسبتنده حجز وتوقیف اولنه‌جغنی تصریح ایتمشدر . اسکی مأمورین ملکیه ترقی وتقاعد نظامنامه‌سنك برماده‌سی، تقاعد معاشاتی حجزدن استثنا ایتمش وبوکا قیاساً معزولین وایتام وارامل معاشلری‌ده شورای دولتك بعض مقرراتیله دین ایچون توقیفدن مصون براقلمشیدی .

قانون جزانك ۶۶ نجی ماده‌سنك ذیل‌اول وثانیسنی معدل قانون — ۱۱ اغستوس سنه ۱۳۲۶

« « ۶۹ نجی ماده‌سنه مذیل قانون — ۲۸ اغستوس سنه ۱۳۲۶

بوماده‌لر برآز صوکره بحث ایده‌جکمز قانون جزا مواد معدله‌سی میاننه داخل اولمشدر .

اصول محاکمهٔ حقوقیه قانونی ذیلی — ۲۶ مارت سنه ۱۳۲۷

اصول محاکمهٔ حاضره‌مز قواعد مندرجه‌سی اعتباریله دعاوی حقوقیه‌نك سرعت رؤیتنی تأمینه غیرمساعد

---

[۱] « تجارت محکمه‌لرینه اعضای موقته‌نك عدم دوامی حالنده هیئت دائمه ایله رؤیت دعوی اولنمسنه دائرذیل قانون تجارتك سکزنجی ماده‌سنه‌تذییل ایدیلن مادهٔ قانونیه » . حالبوکه ماده مطلق‌اوله‌رق تجارت محکمه‌لرینك بررئیس وایکی اعضادن مرکب اوله‌رق رؤیت دعوی ایده‌جکرینی ناطقدر .

اولوب قانون مذکورك مجدداً تنظیم واصلاحی لازمه‌دن ایسه‌ده بوجهت پك اوزون وعمیق تدقیقات وتتبعاته محتاج اولدیغندن شمدیلك مصالح ناسی تشوش وتأخردن وقایه مقصدیله وجوده کتیریلان اصول حقوقیه ذیلی ٤٩ ماده‌دن مرکب وسکز فصل اوزرینه مرتبدر. غایه‌سی دعاوینك تسریع رؤیتنی تأمیندر.

اشبو ذیلك فصل اولنده: فقدان صراحتدن دولایی انواع تغیراته اوغرایان صلاحیت محاکم مسئله‌سی تعیین وتعداد ایدیلیور. بونده اسکی اساس بوزولمامش ایسه‌ده اسباب صلاحیت یکان یکان تصریح ایدلمشدر.

فصل ثانی: اصول محاکمهٔ حقوقیه‌نك محاکمات ابتدائیه‌یه دائر اولان احکامنی قسماً تعدیل ایتمشدرکه الك مهمی افلاس دعوالری مستثنا اوله‌رق قابل استیناف اولان بالجمله دعاوی حقوقیه وتجاریه‌ده مدافعات شفاهیه‌دن اول طرفینك مدعیات ومدافعات واقعه ایله اسباب وعلل قانونیه‌سنی ناطق یکدیکره لایحه‌لر تبلیغ ایتدیرمه‌سی مجبوریتیدر. معمافیه دعاوی مستعجله ویا بسیطه‌ده بومجبوریتك تماماً ویا قسماً برطرف ایدلمه‌سنده حکامه برحق تقدیرده ویرلمشدر. لایحه اعطاسنه مقتدر اولمایان مدعی ومدعی علیهم ایسه محکمه ضبط کاتبنه مراجعتله ادعا ومدافعه‌لرینی ضبط ایتدیره‌بیلیرلر. بوندن بشقه محکمه‌لر ختام محاکمه‌دن اعتباراً اون بش کون ظرفنده اعطای قراره مجبور ایدلمش وسلسلهٔ مدیدهٔ محاکماتی زنجیرلمه حکایه ایدن اوقونمسی دشوار اعلامات اصولی‌ده لغو ایدیله‌رك اعلاماتك یالکز مدعیات ومدافعاتك برخلاصه‌سیله مدلل برفقرهٔ حکمیه‌دن عبارت اوله‌رق تنظیمی اصول اتخاذ اولنمشدر.

معاملات غیابیه‌یه متعلق اولان فصل ثالثده: اعلامات غیابیه‌نك مدت اعتراض ظرفنده قابلیت اجرائیه‌سی قبول ومدت مذکوره‌ده اون بش کون تنزیل اولنمش وتأخیر اجرا ایچون، معترض، بعض مراسم قانونیه‌یه تابع طوتلمشدر. اعلامات غیابیه‌نك مدت اعتراض ظرفنده اجرا اولنه‌مامسی اصولی مدیونك اموالنی قاچیرمسنه پك مساعد اولدیغندن شو تعدیلك درجهٔ اصابتی پك آشکاردر. مدت اعتراضك تنزیلنه بدل مدعی علیهه کندی بولندیغی محل محکمه‌سنه اعتراض استدعاسی ویرمك صلاحیتی‌ده بخش ایدلمشدر. برده اوراق تبلیغاتندن صوکره مدعینك تعقیب دعوادن فراغتی حالنده مدعی علیهه بالمقابله دعوی ایده‌بیلمك یعنی مدعی‌یی جلب ایله کلمه‌دیکی صورتده غیابندن دعواسنك ردینه قرار آلمق صلاحیتی ویرلمشدر. بوفصلده دعوته اجابت ایتمین طرف ایچون وکیل مسخر تعیینی اصولی‌ده لغو ایدلمشدر.

دردنجی فصل استینافه متعلقدر. بونده پك اساسلی برتعدیل واردر. شویله‌که: اصول سابقه‌ایجابنجه محاکم استینافیه استیناف اولنان اعلامده شکلاً واساساً برخطا ونقصان کوردیکی صورتده اعلام ابتدائی‌یی فسخ ایدر وبوفسخ ایله بدایتده‌کی حال وضعیتلرینه عودت ایدن طرفینی یکی باشدن محاکمه ایده‌رك حکم ویریردی. یعنی ایکی نوع محاکمه ایله اشتغال ایدردی. ذیل بونی تعدیل ایتدی. شمدی استیناف محکمه‌سی کوره‌جکی خطا ونقصانی تدقیق واکمال ایتدکدن صوکره حکم ابتدائی‌یه مؤثر کوررسه فسخ ایده‌جك وفسخ ایله برابر حکمی‌ده ویره‌رك ایشی قرار واحدله بیتیره‌جکدر. بوندن بشقه مدت استیناف اوتوز کونه تنزیل اولنمش واستیناف استدعاسنك مدت اعتراض ظرفنده‌ده قبولی تصریح ایدلمشدر.

فصل خامسده: اعادهٔ محاکمه اسبابی بردرجه قصر وتحدید ایدیله‌رك مدتی‌ده آکا کوره تصحیح اولنمشدر.

فصل سادسده: معاملات تمییزیه‌دن بحث اولنه‌رق قواعد اساسیهٔ حقوقیه‌یه کلیاً مغایر اولوب هیچ بردولت اصول محاکمه‌سنده نظیری اولمایان تمییزده تصحیح قرار اصولی قالدیرلمش وبوکا مقابل‌ده تدقیقات تمییزیه‌نك سلامت جریانی تأميناً محکمهٔ تمییز حقوق دائره‌سیله هیئت عمومیه‌سنده محاکمهٔ وجاهیه اصولی تأسیس اولنمشدر. شوقدرکه مدافعهٔ وجاهیه طرفیندن برینك طلبیله مشروطدر.

یدنجی فصل: دعوانك رؤیتی اسایشی اخلال ایتمك ویا محکمه اسباب قانونیه‌دن ناشی تشکل ایده‌مامك اسبابنه حصراً، جهت حقوقیه‌ده دخی نقل دعوی طریقنی کشاد ایتمشدر.

سکزنجی فصل اصول تبلیغاتك توثیقنه ومحکمه‌لرده سلامت معاملاتی تأمین ایده‌جك دفاتر احداثنه متعلق مواد متفرقه‌دن مرکبدر .

بومادهلر آره‌سنده اك زیاده شایان قید اولان تمییز حقوق واستدعا دائره‌لرنده برمسئله‌ده تساوی آرا وقوعنده ایشك هیئت عمومیه‌یه کیتمیه‌رك دیکر دائره‌لرك برندن براعضا علاوه‌سیله تکرار قیق اولنماسیدر .

تطبیقاتده موجب تردد برجهت قالماق اوزره عدلیه نظارتی طرفندن اشبو مواد مذیله حقنده مکمل برلایحه‌ٔ اسبابیه قلمه آلنه‌رق جریدهٔ محاکمك ۵ تموز سنه ۱۳۲۷ تاریخ و ۳۹ نومرولی نسخه‌سیله نشر اولنمشدر .

جزا قانوننك بعض ماده‌لرینی معدل قانون — ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

زیرده کوستریله‌جکی اوزره مکمل بر جزا قانونی لایحه‌سی حاضرلانمش ایسه‌ده لایحهٔ مذکوره‌نك اکتساب قانونیت ایتمه‌سی پك چوق تدقیقات و احضاراته متوقف اولوب الیوم مرعی‌الاحکام اولان جزا قانوننامه‌سی ایسه برچوق نقایص ایله مالی بولندیغندن احتیاجات حاضره‌یی دفعاً اشبو مواد معدله‌نك نشرینه مجبوریت حاصل اولمشدر .

یتمش کسور مادهٔ قائمه‌دن متشکل اولان مواد مذکوره قانون جزا احکامنده مهم تبدلاتده وقوعه کتیرمشدر . بو بابده تطویل مقالدن صرف نظر ایده‌رك یالکز تعدیلات واقعه‌نك بوراده ذکره شایان کورولان جهتلرینی ارائه ایله اکتفا ایده‌جکز :

۱ — محاکمه‌جه شمدی‌یه قدر پك چوق تفسیراته تابع قالمش اولان تکرر جرم ماده‌سنك صراحت وایضاحات کافیه ایله تنویر ایدلمش اولماسی .

۲ — مجازات نقدیه‌نك صورت استیفاسی وعدم تأدیه‌سی حالنده حبسه تحویلی .

۳ — سن مسئولیتك توضیحی .

۴ — مدافعهٔ نفس وعرض مسئله‌سنده آخرك نفس وعرضنی ده مدافعه حقی بخش اولنماسی ومدافعه‌ده معذوریتك یالکز قتل وجرح فعللرینه منحصر براقلمایه‌رق دیکر افعالده تشمیلی .

۵ — جرمده اشتراك ایله جرمده ذی مدخل اولمق مسائلنك تفریقی .

۶ — متشبثلره جزا تعیینی ایچون صراحت قانونیه بولنماسی قیدینك جنحه‌لره حصریله افعال جنائیه متشبثلرینك جزاسز براقلماسی .

۷ — هیئت اعیان ومبعوثانی وقانون اساسی‌یی تحقیر ایدنلره مجازات تعیینی .

۸ — رشوته متعلق موادك معقول ومنطقی بر شکله افراغی .

۹ — مأمورین دولت حقنده‌کی اهمال وتراخی جزالرینك بر شکله تفریعی .

۱۰ — آباء واجداد وامهات وجداتی قتل ایدنلره تعمد اولماسه‌ده اعدام جزاسی تعیینی .

۱۱ — من غیر تعمد ایقاع ارلنان قتل جزاسنك قتلك اشکنجه ویا تعذیب ایله اجراسی ویا ایفای وظیفه حالنده‌کی مأمورینه تعلق حالنده مؤبد کورکه چیقارلمش اولماسی .

۱۲ — اسقاط جنین ماده‌سنك توضیح واکمالی .

۱۳ — آخرك تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌یه تجاوز ایدنلره جزا تعیینی .

۱۴ — ضرب وجرح عادی اون کوندن زیاده خسته‌لغی موجب اولمامش ایسه تعقیبات اجراسنك شکایتنامه اعطاسنه تعلیقی .

۱۵ — سرخوشلره ومسکرات دوشکونلرینه جزا تعیین ایدلمش اولماسی .

قانون لايحه‌لرى

صوك درت سنه ايچنده حاضرلانوب هنوز اكتساب قانونيت ايده‌مه‌مش اولان قانون لايحه‌لرى : قانون جزا ، محاكم صلحيه ، تجارت ، كاتب عدل ، مظاهرت عدليه ، اجرا ، محامى قانونلريدر .

لوايح مذكوره بالاده ذكر وتعداد اولنان مواد منضمه ومذيله ايله قوانين موقته كبى اولميوب هر برى بر مكمل قانون لايحه‌سى اولديغندن واونلر كبى هنوز انتشار ايتامش بولنديغندن اساسات موضوعه واحكام مندرجه‌لرندن بر آز فضله‌جه معلومات ويرلمك مناسب كورلمشدر .

جزا قانونى لايحه‌سى

عدليه نظارتجه ترتيب ايديلان لوايح قانونيه‌دن اك مهمى جزا قانونى لايحه‌سيدر .

لايحهٔ مذكوره اليوم موجود اولان جزا قانونمزك اساسلرينى كاملاً تبديل ايتمكده‌در . جرمك اوصافى ، جزانك ماهيتى ، صورت اجراسى بتون بتون تحوله اوغرايور . جرم ، فعلك اهميتنه كوره كيفى برتسميه وتوصيفدن عبارت اولان اوصاف وانواعنى غائب ايتمكده و جزا ، اليوم موجود و غير مقيد اولان تنوعاتدن قورتيلوب نسبةً يكنسق برحاله كلمكده‌در . بوكون جنايت وجنحه تسميه ايديلان انواع جرائم بولايحه‌ده برسلسلهٔ منطقيه ايله جرم نام عموميسى تحتنده تصنيف ايديله‌رك انجق جزاسى فعلك اهميت وشدتنه وحاصل ايتديكى نتايج فعليه‌يه كوره تشديد وتخفيف اولنمقده‌در . شويله‌كه :

انواع مجازات ترهيبيه‌دن مؤبد وموقت كورك ، مؤبد وموقت قلعه‌بندلك و نفى ابد جزالرى يرينه يالكز مؤبد وموقت زندان جزاسى اقامه ايدلمشدر . واقعا زندان جزاسى دنيلديكى وقت خاطرلره وهلةً قرون وسطى دارالعقوباتى وارد اوله‌بيلورسه‌ده بوراده زندان كلمه‌سى جرائم خفيفه ايچون تأسيس ايديله‌ن حبس جزاسندن تفريق ايدلمك آرزوسندن و برده بو جزايه دوچار اولانلرك بر مدت موقته بر حجرهٔ مخصوصه‌ده منفرداً وهيچ بركيمسه ايله اختلاط ايتديرلميه‌رك اقامت ايتديرلمه‌سندن نشأت ايتمشدر . كورك وقلعه بندلك كلمه‌لرينك معنالرنده بوحجره جزاريله برمناسبت بولنه‌مامسى ، معروف اولان بو كلمه‌لرك تركنه ضرورت حاصل ايتمش واصطلاحات حاضرهٔ جزائيه ميانده احتمالكه دها مناسب بر تعبيره دسترس اولنه‌مامسى « زندان » كلمه‌سنك استعمالنه سببيت ويرمشدر . واقعا بو كلمه اسكيدن برى معروف اولوب اذبيات عدليه ميانه كيرمش بر كلمه اولدقدن بشقه بر حجرهٔ مخصوصه‌ده اقامت منفرده‌يى ايما ايده‌جك معنايى‌ده تضمنندن غير خاليدر .

قانون جزا لايحه‌سنه اك زياده اهميت بخش ايدن كيفيت كرك جرائمك ترتيب و تصنيفنده و كرك مجازاتك تعيين وتنفيذنده حكمت جزائيه‌نك اك لايتغير اساسلرينك كمال دقتله تعقيب ايدلمش اولماسيدر . بالخاصه جزانك صورت اجراسنى تعيين ايدن موادك ترتيبنده اصلاح اخلاق قصدينك تعقيب ايدلديكى واضحاً عيانْدر . بوخصوصده بالجمله اقوام متمدنه عندنده يارم عصردن برى جاى قبول بوله‌رق هر آن متزايداً نتايج مفيده حاصل ايده‌ن اصول وسيستم قبول ايدلمشدر . ازجمله محكومك بر مدت موقته منفرداً برحجره‌ده اقامت ايتديرلمه‌سى بالآخره سائر محكومين ايله اختلاط ايتديريله‌رك اونلرله برابر ايشلتديرلمه‌سى وبويله‌جه نصف مدت جزائيه‌سنى اكمال ايدن محكومينك ، حسن حالده دوام ايتمه‌سى شرطيله ، مدنى حكومتك تحت نظارتنده منافع عامه‌يه مخصوص مؤسساتده ويا بر دارالصناعه‌ده ايشليه‌رك امرار ايتمه‌سنه مساعده اولنماسى ودها برمدت بوصورتده حسن دوامنى اثبات ايدن و اوچ ربع مدت جزائيه‌سنى اكمال ايدن

محكومينك، كذلك حسن حالده دوام ايتمك اوزره، مشروطاً تخليهٔ سبيلنه مساعده ايدلمه‌سى بو قبيلدندر. وبوكا مماثل دها برچوق احكام مفيده‌يى محتويدركه تعداد وتفصيلى بوراده ،قصدمزدن خارجدر. يالكز لايحه‌نك تقسيماتندن بحث ايتمك بوبابده كافى درجه‌ده برفكر ويره‌بيلير .

جزا قانونى لايحه‌سى اوچ كتاب اوزرينه مرتبدر . برنجى كتاب صرف قواعد عموميه‌يى جامعدر. ايكنجى كتاب على‌الاطلاق جرمه ، اوچنجى كتاب قباحته متدائردر .

برنجى كتاب طقوز بابه منقسمدركه اونلرده قانون جزانك صورت تطبيقى ، مجازات ، محكوميت جزائيه‌نك نتايجى ، اهليت جزائيه وبونى رفع و تخفيف ايدن اسباب ، تشبث جرم ، اشتراك جرم ، اجتماع جرائم ، تكرر جرم ، اسباب سقوط عنوانلرى تحتنده‌در .

ايكنجى كتاب بروجه آتيدر :

١ — امنيت دولت عليهنه ايقاع اولنان جرائم	٦ — اعتبار عمومى عليهنه ايقاع ايديلان جرائم
٢ — حريت عليهنه » » »	٧ — سلامت عموميه » » » »
٣ — ادارهٔ عموميهٔ دولت عليهنه » » »	٨ — آداب عموميه وانتظام عائله » » »
٤ — ادارهٔ عدليه عليهنه » » »	٩ — اشخاص عليهنه » » »
٥ — انتظام عمومى عليهنه » » »	١٠ — اموال عليهنه » » »

بوبابلرك هربرى پك چوق فصللره آيرلمشدر. بوفصللرده دخى شايان تقدير برترتيب منطقى واردر. از جمله حريت عليهنه ايقاع اولنان جرائم بابى حريت سياسيه، حريت مذهبيه ، حريت شخصيه، مصونيت مساكن ، مصونيت اسرار ، حريت سعى وعمل فصللرينه آيرلمشدر . ادارهٔ عموميهٔ دولت عليهنده‌كى جرائمه دائر اولان اوچنجى باب دخى سرقت اموال اميريه ، ارتكاب ، ارتشا ، نفوذ مأموريتى سوء استعمال ، نفوذ روحانى‌يى سوء استعمال ، عنوان مأموريتك غصبى ، حكومته قارشى شدت ومقاومت ، صفت رسميه‌يى حائز اولانلر عليهنه حقارت ، مهر فكى ومحافظهٔ حكومت تحتنده‌كى محللردن سرقت ، مأمورين دولته ادعاى انتساب ايله تأمين منفعت ، لوازم عموميه متعهدلرينك عدم ايفاى تعهدى وحيله وخدعه‌لرى ، فصول سابقه بيننده‌كى احكام مشتركه عنوانلرى ايله اون ايكى فصله انقسام ايتمشدر .

قباحته دائر اولان اوچنجى كتاب درت باب اوزرينه آيرلمش وهرباب متعدد فصوله تقسيم ايدلمشدر. بوبابلر دخى ١ — اسايش عموميه ٢ — سلامت عموميه ٣ — اخلاق عموميه ٤ — املاك حمايهٔ عموميه‌سنه متعلق قباحتى متضمندر .

بولايحهٔ قانونيه‌نك الك شايان نظر اوصاف مميزه‌سندن وخصوصياتندن بريسى‌ده ابواب وفصولى آره‌سنده غير قابل انفكاك بررابطه موجود اولمسيدر . اول امرده يوز كسور ماده‌لك برقواعد عموميه كتابى ، يالجمله جرائم وقباحته شاملدر . ثانياً : هربابك بالجمله فصولنه عام وشامل اولمق اوزره براحكام مشتركه فصلى واردر . تطبيقات قانونيه ده برفعله جزا تطبيق اولنمق لازم كلديكى وقت اول امرده او فعله متعلق اولان مادهٔ قانونيه‌نك حكمنه نظر ايديله‌جك وصوكره او ماده‌نك بولنديغى فصلك مربوط اولديغى بابه عائد احكام مشتركه نظر دقته آلنه‌جق وقواعد عموميه كتابنك احكامى كوزه‌ديله‌رك جزا تعيين ايديله‌جكدر. بوصورتله فعل ايله جزا بيننده‌كى نسبت وتعيين جزاده‌كى حكمت تماميله محافظه ايدلمش اوله‌جقدر.

جزا قانونى لايحه‌سنك مجلس مبعوثانجه هنوز تدقيقاتنه باشلانلمامش ايسه‌ده بونك موقع مرعيته وضعنده بعض مشكلاته تصادف ايديله‌جكى دخى شبهه‌سزدر. اول امرده بوقانونى تطبيق ايتمك ايچون اصول محاكمات جزائيه وتشكيل محاكم قانونلرينك بوقانونه توفيقاً تعديلاته دوچار اولماسى ضروريدر. بوتعديلاتك اجراسى ايسه هم وقته، هم بيوك همته محتاجدر . ثانياً بوقانونك تعيين ايتديكى مجازاتى تطبيق ايچون حبسخانه‌لرك عموميتله اصول

جزوی اوزره انشاسی لازمدر . حبسخانه‌لر انشا ایدلمه‌دکجه قانونك تطبیقندن مطلوب اولان صلاح حال وجود بوله‌ماز . وبویله مکمل برقانون دخی بی سود وبی‌حاصل قالیر . حبسخانه‌لرك انشاسی ایسه پك چوق وقت ونقده متوقفدر. مع هذا امید ایده‌لم که بونواقص ومشکلات برطرف ایدیلیر ولایحه‌ده اکتساب قانونیت ایدرده مملکت مکمل برحقوق جزایه مالك اولور .

محاکم صلحیه قانونی

[ایکنجی سنهٔ اجتماعیه‌ده مجلس ملی‌یه تودیع اولنوب هنوز چیقمامشدر .]

محاکم صلحیه قانونی اهالیٔ قری ونواحی بیننده تکون ایده‌جك دعاویٔ جزئیه‌نك منفرد وسیار برصلح حاکمی معرفتیله حل ایتدیرله‌سی اساسنه مبنیدر . قضا دائره‌لرینه پراکنده ومرکزدن اوزاق قری ونواحیدن متشکل اولمق حیثیتیله اهالیٔ قرانك دعاویٔ جزئیه‌دن دولایی قضا مرکزلرینه قدر شد رحاله مجبور وفضله اوله‌رق مصارف زائده‌یه کرفتار اولدقلری استحصال حق قضیه‌سنی اشکال ایده‌کلدیکندن صلح حاکملرینك وجودینه اولان احتیاج مستغنی عن‌الایضاحدر . اولوب فی‌الحقیقه ناحیه مرکزلرنده وعندالایجاب قرایه کیده‌رك فصل حقوق ایده‌جك اولان صلح حاکملرندن پك زیاده استفاده اولنمق مأمولدر . برسهولت زائده اولمق اوزره صلح حاکملری حضورنده رؤیت اولنه‌جق دعاوی مصارفی تقلیل اولندیغی کبی مبادیٔ دعواده ویریله‌جك ربع خرج اصولیده رفع ایدلمشدر .

صلح حاکملرینك مراد حقوقیه‌ده درجهٔ صلاحیتلری رأس‌المال ویا قیمتی ایکی‌بیك بشیوز غروشه قدر اولان دعاوی‌یی صورت قطعیه‌ده رؤیت ایتمك ، تخلیهٔ مأجور واعادهٔ یدومنازع فیه ایله منافع حاصله‌سنه وضع حجز صلاحیتلریله خلاصه اولنه‌بیلور . مواد جزائیه‌یه کلنجه بونده‌ده علی‌الاطلاق قباحت دعوالریله قریه‌لره منحصر اولمق اوزره عادی سرقت واضرار حاله متعلق جنحه دعوالرینك رؤیتنه صلاحیتداردرلر. مدعیٔ عمومیلك وظیفه‌سنی ناحیه مدیرلری ایفا ایده‌جکلردر . تبلیغات وظیفه‌سی‌ده مدیرلره مودوعدر .

صلح حاکملرینك حقوق وجزاده تعقیب ایده‌جکلری اصول محاکمه‌ده غایت ساده وسهیل برشکله افراغ ایدلمشدر . لایحه‌نك فصول مهمه‌سنی بوجهت تشکیل ایدر .

بیوك شهرلرده دخی ثابت ومستقر وعددلری دوائر بلدیه واحتیاجات محلیه‌یه کوره معین صلح حاکملری تعیین اولنه‌جقدر . شوصورتله دعاویٔ جزئیه ایله اشتغالدن قورتوله‌جق اولان محاکم حقوقیه وتجاریه‌ده بوندن پك زیاده مستفید اوله‌جقدر . اشبو قانون لایحه‌سی قواعد موضوعه‌سنه موافق اوله‌رق تنظیم ایدلمش ضبط دعوی واعلام وسائره نمونه‌لرینی‌ده محتویدر .

اساس اعتباریله غایت نافع وشایان قبول اولان شوقانون لایحه‌سنك بعض نقطه‌لری جای تدقیق وتأملدر . اول امرده یوللرمزك ووسائط نقلیه‌نك اکثر محللرده ، دها طوغریسی بوصلح حاکملرندن اك زیاده فائده مأمول اولان یرلرده ، کلیاً فقدانی وقراده بویله ذی‌شرف برحاکمك بیتوتنه صالح محللرك موجود اولمامسی تولید محاذیره کافی نقایصدن اولمغله، صلح حکامنك سیار اولماسی دوشونیله‌جك برمسئله‌در . آله‌جقلری خرجراهلرده بردیکر مسئله‌در . صلح حاکملرینك مسائل حقوقیه‌ده (۲,۵۰۰) غروشه قدر دعاوی‌یی قطعیاً رؤیته صلاحیتدار اولملری‌ده شایان دقتدر . چونکه بومقدار پاره اهالیمز ایچون مهم بربکوندر . نته‌کم فرانسه کبی اهالیسی اك زنکین برمملکتده بیله صلح حاکملرینه بوقدر برصلاحیت

ویرلەمش اولدیغنی کوریورز . ولو جزئیاته منحصر اولسون ، بالعموم دعاوینك فصل ورؤیتی صلح حاکملرینك رأی منفردینه مودع بولنماسنه کوره معلومات حقوقیه ومتانت آراسنه حقیله اعتماد اولنەبیلەجك قاچ حاکم بولنەبیلەجکی نقطەسیده قید وتذکاره سزادر .

اجرا قانون لایحەسی

[لایحه حالنده الیوم شورای دولت تنظیمات دائرەسنده دردست تدقیقدر]

معاملات عدلیەدن مقصود بالذات اولان ماده احکام صادرەنك انفاذیله احقاق حق قضیەسی اولدیغندن بوغایەنك استحصالی ایچون معاملات تنفیذیەنك سرعت وسهولت جریانی تأمین ایتمك لازمدر. الیوم مرعی اولان اجرا قانونمز ایسه برطاقم نقایص ایله مالیدر . آنجق مدت مدیدەدنبری مرعیتنی محافظه ایدن بوقانون شو اوزون تطبیقات صرەسنده برچوق تفسیرات ومطالعات ایله کسب وسعت ایتدیکندن دوام ایدوب طوریور . ایشته بوتفسیرات ومطالعات یاردمیله نقایصی اکمال ایدیلەرك وجوده کتیریلەن یکی اجرا قانونی لایحەسی شیمدی‌یه قدر ارائهٔ مشکلات ایلدیکی فعلاً آکلاشیلان مسائل حله کافی وواضح برشکله قونلمشدر .

شایان دقت نقطەلری شونلردر :

اعلامات صادرەنك بالعموم دوائر اجرائیەجه انفاذینه صلاحیت ویرلەسی .

اجراده کفیل اولانلرك بلا حکم مؤاخذەسی کیفیتك تصریح ایدلەسی .

الیوم درت محکمه رئیسنك تحت ادارەسنده بولنان درسعادت دوائر اجرائیەسنك تجارت وشرعی اجرا دائرەلریده داخل اولەرق توحیدیله آیروجه تعیین اولنەجق براجرا ریاستنه تودیعی .

اعلاماتك عرضحال اعطاسنه حاجت اولمایەرق طوغریدن طوغری‌یه دائرهٔ اجرایه تودیعنه جواز ویرلەسی .

بعدالحکم واقع اولان تبدل یدك اجرایه مانع اولەمیەجغی اساسنك قید وتصریحی حجزنامەیی قبول ایدن اشخاص ثالثەنك نزدندەکی اشیایی تسلیمدن امتناع ویا مدیونه اعاده ایتمەسی حالنده کندی اموالنك فروخت اولنماسی وکذا معاشات محجوزەدن توقیفات اجرا ایتمین ویانقصان توقیف ایدن مال مأمورلرینك معاشلرندن ویا اموال سائرەلرندن توقیف ایتمدکلری مبالغك بلا حکم دائرهٔ اجراجه تحصیل ایدلمەسی .

اموال غیر منقوله مزایده مدتلرینك جمعاً ٦١ کونه تنزیلی .

حجز واقعدن صوکره مدیونك اقرارینه مستند اعلامات ایله آلەجقلی اولانلرك بدل محجوزه اشتراك ایتدیرلەملری .

دین ایچون حبس اصولنك قواعد سالمەیه ربطیله برابر حبس ایچون دایندن نفقه اخذی اصولنك الغاسی ، خصوصاتندن وفضله ایضاحه محتاج اولمق جهتیله بوراده قید وتذکارندن صرف نظر ایدیلەن دها بعض مسائل مهمەدن عبارتدر .

تجارت قانونی لایحەسی

[هنوز برنجی کتابك برنجی جزئی مجلس مبعوثاندەدر .]

قانون مدنی ایله عادات تجاریه غیرقابل تألیف اساسلره مبتنی بولنمق جهتیله معاملات تجاریه جمیع

زماندەقوانين مدنيەدن مستثنا برموقع اشغال ايتمش واليوم مرعى اولان تجارت قانونمز ايسه عصرحاضرده پك‌زياده توسع وانكشاف ايله‌مش اولان معاملات تجاريه‌يى تنظيم ايده‌ميه‌جك برحاله كلمشدر .

حيات عموميهٔ بشرك الك زياده علاقه‌دار بولنديغى معاملات تجاريه‌نك سهولت جريانى واطراد وانتظامنى متكفل اولان تجارت قانونلرينك ممكن اولديغى قدر احكام شامله وقواعد كافيه‌يى محتوى اولماسى لزومى وبالخاصه بزم كهنه قانون تجارتمزك پك عيان اولان كفايتسزلكى تكامل عدلى نامنه الك اول دوشونيله‌جك مسائل مهمه ومستعجله‌دن اولوب بوملاحظه ايله تنظيمنه ابتدار اولنان اشبو قانون تجارت لايحه‌سى تجارت بريه وبحريه ايله افلاس احكامنى واصول محاكمهٔ تجاريى شامل اولاق صورتيله احكام تجاريه‌مزك برحال كماله ايصالى غايه‌سنه معطوفدر . آنجق درجهٔ اهميتى حقنده فضله سوز سويله‌مكه احتياج اولمايان بو لايحهٔ قانونيه‌نك محتاج اولديغى تدقيقات وتتبعات دخى او نسبتده آغير و حائز اهميت اولديغندن هنوز تجارت بريه قسمنى احتوا ايده‌جك اولان برنجى كتابنك يالكز برنجى جزؤى ٣٠ مارت سنه ١٣٢٦ تاريخنده مجلس مليه توديع اولونمش ايسه ده تدقيقاتنه ابتدار اولونامامشدر . ايكنجى جزؤى اليوم شوراى دولت تنظيمات دائره‌سنده دردست تدقيقدر .

حيات عدليمز اوزرنده معاملات تجاريه نامنه عظيم براثرصلاح كوستره‌جك اولان بومهم قانون لايحه‌سنك اكمالى ايله ساحهٔ تطبيقاته ايصالى متخصصلريله مجلس مليمزك دوش همت وغيرتلرينه مودوع قالان وظائف مهمه ومستعجله‌دندر .

كاتب عدل قانونى لايحه‌سى

[٢٥ تشرين‌اول ١٣٢٥ تاريخنده باب‌عالى‌يه تقديم اولنوب اليوم شوراى دولت تنظيمات دائره‌سنده دردست تدقيق اولمق لازمدر]

كاتب عدل قانونى لايحه‌سى مقاولات محررلرى حقنده‌كى اصول انتخابه و مقاولات خرجلرينك نوع ومقدارينه دائر شمدى‌يه قدر نشر وتبليغ اولنان بالجمله نظامات ومقررات و اوامر وتعليمات احكامنى الغا ايدرك‌مقاولات محررلرينك موقعنى تعيين وتحكيم ايله برابر وظائف مدنيه‌لرينى توضيح وخرجلرينى‌ده بر نسبت عادله‌يه ربط ايله‌مشدر .

بو قانون لايحه‌سنك نشرينى متعاقب ايلك نظرده كورينه‌جك حال مقاولات محررلرينك كاتب عدل عنواننى آلماسى اوله‌جقدر . كاتب عدل ، مداينات حقنده‌كى آيت جليله‌نك « كاتب بالعدل » تعبيرمنيفندن آلنان بوكوزل عنوان، الحق ترجيحه شايان وشبهه‌سز عنوان‌سابقدن‌ده معنيداردر.

بوندن بشقه اشبو قانون ايله مقاولات محررلكنك بيلديكمز شكل و ماهيتى تبدل ايديور . معلومدركه مقاولات محررلرى بوكون بدايت محكمه‌لرينك بولندقلرى محللرده وآنلره مربوط اولمق اوزره برر مأمور رسمئ حكومت وضعيتنده‌در. ايفاى وظائف امرنده صلاحيت واسعه صاحبى ، حائز امن واعتماد بركاتب عمومئ ناس اولان مقاولات محررلرينك شو وضعيتى تبديل اولنه‌رق كيفيت عزل ونصبلرى قواعد سالمه‌يه ربط اولنمش واشبوقانونده مندرج موادك تمامئ تطبيق واجراسنى تأميناً يالكز دفاتر ودوسيه‌لرى مدعئ عموميلرك تفتيش ومعاينه‌سنه تابع طوتيله‌رق وظائف عموميه‌لرينك مسئولى كنديلرى اولمق جهتيله كتبه وخدمه‌سنك انتخابى صلاحيتى‌ده تماماً كنديلرينه ويرلمشدر. بونكله‌برابر تأمين وجدان ايچون كاتب عدللرك حين انتخابلرنده تحليفلرى اصولده وضع اولنمشدر .

کاتب عدل قانوننك نظر دقتی جالب نقطه‌لری بروجه آتیدر :

١ — جزء احتیاطی مقرراتنك اجراسی وظیفه‌سنك کاتب عدللردن رفعی؛ فی‌الحقیقه ماهیةً کاتب عدل وظائفیله برمناسبتی اولمایان شو معاملات جزئیه توسطنك الغاسی پك طبیعیدر .

٢ — کاتب عدللر طرفندن تنظیم اولنه‌جق مداینه سندلریله ایجار واستیجار مقاوله نامه‌لری احکامنك ینه کاتب عدللر طرفنـدن واقع اوله‌جق بر تبلیغات ابتدائیه‌دن صوکره دوائر اجرائیه‌جه بلا حکم انفاذی ماده‌سی ؛ بین‌الناس تحکیم امنیته وبلا کلفت وصول حقه مدار اولمق جهتیله پك مصیب اولان شو امتیازك تأمین ایده‌جکی فوائد ومحسنات بتون بتون محذوردن سالم دکلسه‌ده طرف دیکرك درحال محکمه‌یه مراجعتله تأخیر اجرا حقنده قرار استحصالی امکان قانونیسنه مبنی هرحالده شایان قبولدر .

٣ — کاتب عدللره شیمدیکی مقاولات محررلری وظائفندن ماعدابرده خرج مقابلنده محافظهٔ امانات وتصرف اموال صلاحیتی ویرلمه‌سی؛ بونك درجهٔ اهمیت ولزومی مستغنیٔ ایضاح ایسـه‌ده دوائر حکومت خارجنده ایفای معامله ایده‌جك اولان کاتب عدللره، سویه وعرفان مدنیه‌لرك، تودیعات ایچون، نه‌درجه‌یه قدر مساعد اوله‌جغی مجهولدر .

٤ — کفالت سنداتی اعتبارینك توثیقی ؛ فی‌الحقیقه شمدی‌یه قدر مقاولات محررلری کفیللرك اعتبارینی تصدیق خصوصنده تعقیب ایلدکلری اصوله نظراً سهو ویا نقصان تحقیقات ایله بحقٍ تعین اعتبار ایده‌میه‌رك علاقه‌دارانك آز چوق اضرارینه باعث اولدقلرندن کفیلك تصدیق اعتباری کاتب عدللره نقداً ویا سنداً ارائهٔ تأميناته حصراولنه‌رق عکس حالده یالکز کفیلك امضاسی تصدیق اولنمقله اکتفا اولنه‌جغی تعیین وتصریح اولنمشدر . انجق صنف تجاردن وتجارت اوطه‌سنده مقید بولنان کفلانك مذکور اوطه‌جه ومأمورین کفیللرینك مجالس اداره‌جه تصدیق اعتبارلری اصولنك بتون بتون الغاسی موافق حال ومصلحت اولماسه کرکدر .

٥ — کاتب عدللر طرفندن آلنه‌جق خرجلرك برنسبت عادله‌یه توفیقی مسئلهٔ معتناسیدر . پك زیاده جالب دقت واعتنا اولان شـو خرج مسئله‌سی عادل بر اساسه بنا ایدلمشدر. الیوم آلنمقده اولان مقاولات خرجلری پك فاحش ومنطقسزدر ، چونکه بر اسـاس ومقیاسی اولمایه‌رق اکثر خرجلر ماهیت معامله‌یه کوره تعیین اولنمش وبناءً علیه بش اون غروشـلق برماده‌ایله بش اون بیك غروشـلق ماده‌عینی اجرته تابع طوتیله‌رق فقرای اهالی پك زیاده متضرر اولمشدر . کاتب عدل قانوننك وضع ایتدیکی اساس ایسه عاماً تنظیم وتصدیق خرجلرینك قیمت معینه ویا مقدره‌یه تابعیتنی وممکن اولان نسبت عادله‌یی تأمین ایلمشدر. بونکله برابر دیکر خرجلر دخی ممکن اولدیغی قدر تنزیل ایدلمشدر .

جای تأمل اولان نقطه‌لره کلنجه :

اولا — مقاولات محررلرینك انظار عوام وخواصـده‌کی تأثیرات حاکمانه‌سی بوکون محاکمه مربوط ودوائر دولت داخلنده مستقراولمالریله قائم اولدیغندن، کاتب عدللر اوروپا نوترلرینه بکزه‌دلدیکی حالده، بونلرك صفت سابقه‌لرینی محافظه ایده بیلملری سویهٔ مدنیه‌مزه نظراً مستبعد کورینور .

ثانیاً — شـمدی‌یه قدر ترجمه ایشـلری مملکتمزده منحصراً مقاولات محررلرینه مودوعدی. قانون لایحه‌سنده بو جهتك تماماً مسکوت براقلماسی سببی آکلاشیله‌میور. بو احتیاج، بکزه‌مکه‌فدا ایدیله‌میه‌جك بر درجه‌ده‌در ظن اولنور .

ثالثاً — بعض خرجلر، بالخاصه امضا تصدیق خرجلری پك زیاده تنزیل اولنمشدر . واقعا کاتب عدللره نقود واموال حفظ واداره‌‌سی صلاحیتی ویرلمه‌سی حاصلاتك من جهةٍ تزاید ایده‌جکنی فرض ایتدیره‌بیلورسه‌ده یوقاروده بالمناسـبه سویلدیکمز وجهله کاتب عدللرك دها پك چوق زمان بو صلاحیتلرینی استعماله موفق اوله‌میه‌جقلری ملحوظدر .

مظاهرت عدلیه قانونی لایحه‌سی

[٣١ مارت ٣٢٦ تاریخنده مجلس مبعوثانه تقدیم اولنمشدر]

مظاهرت عدلیه قانونی، اصحاب دعاویدن بی قدرت اولانلرك محافظهٔ حقوقلرینه متدائر معاملات قانونیه‌ده آووقات اجرتی، مصارف محاکمه، پول اعانی وسائره کبی بالجمله مصارفدن موقتاً مصونیتی تأمین ایتمك اساسنه مستنددر.

عجزهٔ ارباب حاجاتك تعقیبنه مجبور اولدقلری دعاوی خرج ومصارفنی تسویه‌یه مقتدر اوله‌میه‌رق استحصال حقوقدن محروم قالالری. توزیع عدالتده بالخاصه مطلوب وملتزم اولان قاعدهٔ مساواتی اخلال وعادتا عدالتك ارباب ثروت واقتداره اختصاصی کبی برنتیجه تولید ایدر. بناءً علیه محتاجینه معاونت ومظاهرت عدلیه‌ده بولنمق لوازم عدالت ومساواتدندر. قرق اللی سنه‌دنبرو همان هریرده بونك ایچون قوانین مخصوصه وجوده کتیرلمش ایسه‌ده مملکتمزده بولزومك درجهٔ اهمیتی شمدی‌یه قدر لایقی وجهله نظره النمامشدر. یالکز ٩٦ تاریخلی برارادهٔ سنیه ایله فقر حاللری اصولاً ثابت اوله‌جق اصحاب دعاوی خدمه اجرتی، اعلام خرجی، رسم تحصیل تماماً مستثنا اوله‌رق جزئی بعض رسومدن معفو طوتلمشدر. واقعا دعوی وکیللری نظامنامه‌سنده‌ده دعوی وکیللری جمعیتلرینك اصحاب احتیاجه فخری وکیل تعیین وارائه ایتملری حقنده برحکم موجود ایسه‌ده تطبیق ایدیله‌مه‌مشدر.

مظاهرت عدلیه‌نك تأمین ایلدیکی معافیت ابتدائیه موقتدر، تبرع دکلدر. عادتا براقراض ویاتأجیل مطلوب کبیدر. بناءً علیه بو معافیته نائل اولانلرك عندالاجرا ملکنه برثروت داخل اولور ویادیکر بر صورتله اکتساب اقتدار ایلدیکی کوریلور ایسه موقتاً مصون طوتلدیغی بالجمله رسوم ومصارف تحصیل واستیفا اولنور.

مظاهرت عدلیه‌یه نائلیت ایچون یالکز عدم اقتدارك ثبوتی کافی دکلدر. تعقیب اولنه‌جق حقك‌ده اساسلی وشائبهٔ تزویر وتمرددن عاری اولمسی لازمدر. چونکه مظاهرت عدلیه‌دن مقصد اصحاب احتیاجی نعمت عدالتدن مستفید ایتمکدر ارباب تزویری تشجیع دکلدر. مظاهرت عدلیه طلب واستدعاسنده بولنانلرك فقر حاللری ومسئله‌نك حقه مقارن اولوب اولمادیغی ازرانك دعوی وکیللری جمعیتی، اولمایان یرلرده ایسه مدعیٔ عمومینك تحت ریاستنده تشکل ایده‌جك برمجلس معرفتیله تحقیق وتدقیق اولنوره مستحق مظاهرت کوریلانلرك یدلرینه برر مضبطه ویریلور. انك اوزرینه بارو ویامدعیٔ عمومی طرفندن تعیین ایدیلن وکیل معرفتیله بالجمله مصارف ورسومدن مستثنا اوله‌رق هرنوع محاکم ودوائرده دعوالرینی تعقیب ایدرلر.

مظاهرت عدلیه‌یه نائل اولان شخصك ختام مسئله‌دن اول واردات کافیه‌یه دسترس اولدیغی اکلاشیلیر ویاخود اولجه کندیسنی خلاف حقیقت اوله‌رق بی قدرت کوستره‌که موفق اولدیغی ثابت اولور ایسه دعوانك هرحال ودرجه‌سنده، بخش اولنان مظاهرت عدلیه استرداد اولنور.

مظاهرت عدلیه طلبی حقی مملکتمزده‌کی اجانبه‌ده بخش ایدلشدر. فقط بوامتیاز اوچ سنه مدتله ممالك عثمانیه‌ده اقامت ایتمش اولمق وقوانین محلیه‌یه توفیق حرکت ایتمك شرطلریله مقیددر.

حقوق عمومیه نامنه تعقیب اولنان مظنون ومتهملر حقنده‌کی مظاهرت عدلیه بالطبع حقوق شخصیه اصحابی قدر واسع اوله‌ماز. اساساً متهملره برر وکیل مدافع تعیینی اصولاً لازمه‌دندر. انك ایچون بو قانونده اوجهتدن بحث یوقدر. یالکز طلب وقوعنده وکیل مدافع تعیینی اصولنك جنحه محکمه‌لرنده دخی تطبیقنه جواز ویرلمشدر.

حسن تطبیق امکانی تأمین ایدلك شرطیله اشبو مظاهرت عدلیه قانونی مملکتمز ایچون پك نافع اوله بیلور.

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

سال ادبی

قسمی

برسنه‌لك شئون و حادثات ادبیه‌یی احتوا
ایده‌ر ،]

حج یولنده :
ادیب و شاعر شهیر جناب شهاب الدین بك افندینك
بو اثر مكملی مطبعه‌مز واسطه‌سیله طبع و نشر
اولونمشدر . شیمدی‌یه قدر بیكارجه نسخه‌سی
صاتیلان بو اثر بلیغك فیأتی ۱۰ غروشدر .

سال ادبی

سیاسیاتك کرداب لوث وشتومی آراسنده صنعته ، ادبیاته ، فکره قارشی برقاتداها لاقیدلەشن ممکتمزده حیات ادبیەنك برسنەلك تظاهراتی تدقیق ایتمك ، یکنظرده ظن اولوندیغی قدر اوزون ومشکل برایش دکلدر ؛ سیاستك بزدەکی فنا ومشئوم شکلی کندی تمایلاتنه تماماً موافق بولارق هرشیئی اوکا حصر ایدن ، محله قهوەلرینی اوفاق سیستەمده برمجلس مبعوثان یاخود مجلس مبعوثانی بویوك مقیاسده برمحله قهوەسی حالنه کتیرەن بوممالکت، فکره، ادبیاته قارشی اوقدر دەرین برعدم تنزل جمعی بسلیورکه بونی کوروبده آتیٔ ملیمز حقنده اندیشەیه دوشمەمك قابل اولامیور ... بن ، کندی حسابمه ، ارباب تفکردن عد ایدیلەن برطاقم آدملرك ، سیاسیات ایله کثرت اشتغالدن ساحهٔ ادبیاته عطف نظره وقت بولامادقلری طرزندەکی اعترافلرینی پك کولونج ، پك ، شایان ترحم بولیورم .

کچن سنه ، حادثات ادبیه اعتباریله اپی کورولتولی وذی حیات برسنه اولدی . اولا ، داهیٔ صنعتمز عبدالحق حامد شرفنه ویریلن برضیافت وثروت فنونك اوکا تخصیصاً نشرایتدیکی نسخه مملکتمزده شیمدی‌یه قدر امثالی نامسبوق بر حادثهٔ ادبیه ایدی . اونی متعاقب « ادبیات ملیه » مناقشاتیله باشلایان سلسلهٔ حادثات ، « خلوقك دفتری » حقنده، « صفحات » حقنده، « کلە تنقیدجیلکی » حقنده یازیلان ومرکزی « ثروت فنون » اولمق اوزره یومی، سیاسی ، ادبی، هفتەلق برچوق غزتەلرك صحائف سکوننده برمعکس بولان برچوق مقالاتك بادیٔ سنوحی اولدی . نهایت « یکی لسان » کورولتولری آراسنده بیتەن بو سال حادثاتك اك مهم ایکی مسئلەسنه ـ ادبیات ملیه وخلوقك دفتری مسائلنه ـ بالذات قاریشدیغم واو خصوصده مقالات متعدده نشر ایتدیکم ایچین بوراده اك زیاده ، صرف تماشاکری اولدیغم « صفحات » و « کلە تنقیدجیلکی » مسئلەلریله پك آز اشتراك ایتدیکم «یکی لسان» کورولتوسنی شرح وتدقیقه چالیشاجغم .

صفحات مسئلەسی ... بو ، ذوقك نسبی اولدیغنه قانع ومطلقیت کریز منکرەلر ایچین اوقدر بسیط وبدیهی برشی‌که ، بویله اوزون اوزادی‌یه برمسئله شکلنی آلماسنه آنجق بیان حیرت ایدیلەبیلیر .

« صفحات » ، مشروطیتی متعاقب میدانه چیقان یکی وشایان دقت برناظمك ، عثمانلی دارالفنونی ادبیات معلملرندن محمد عاکف بکك مجموعهٔ آثاریدر . عوامك تحسسات وتمایلاتنی ، روح بسیطنی پك‌ایی آکلایان ، اکثریت قارئینك ذوقنی اوقشامق ، اونلری محظوظ وحیران ایتمك صنعتنی پك‌ایی بیلەن محمد عاکف بك ، صراط مستقیمده منظومەلرینی نشره باشلار باشلاماز ، هرطرفدن تبریکار ، تقدیرلر ، آلقیشلر یوکسەلدی ؛ سویهٔ ذوقیەلری دون وصنعتدن پك آز نصیبەدار برچوق آدملر بوشایان حیرت ناظمی برقاچ منظومه ایله فکرتلرك ، جنابلرك حتی فوقنه چیقاردیلر ... طالعك بوقدر بویوك برلطفنه مظهر اولان محمد عاکف بك، حقیقی صنعتکارلرك وحقیقی صنعت پرستلرك کندیسنه قارشی احتیاطکار وبرندای تقدیر اظهارندن محترز داورانديقلرینی هیچ نظر اعتباره آلمیارق ، عوامك تقدیراتیله اکتفا ایتدی . « قومك ، صنوف فقر وسفالتی‌ده داخل اولمق اوزره بوتون قومك برمحبی اولدیغی » سویلەنن ، خلق آراسنده « ساده برروح ، اندیشەسز برمشوار ایله ، رحیم وسرآزاد برقلب ایله دولاشمق یولنی » بیلن برآدم ایچین ، بوطرز حرکت پك معقول ایدی . فقط اونك مفرط دوستلری ، پرستشکارلری بونکله اکتفا ایتمیەرك صفحات ناظمنك بویوکلکنی ، قدرت صنعتکارانەسنی هرکسه برعقیدهٔ اساسیه کبی قبول ایتدیرمك ایستەدیلرکه ایشته بوجداً غریبدی ...

اثرلرینه قارشی تماماً لاقید قالدیغم محمد عاکف بکه « شایان دقت برناظم » دیدم ؛ بوکا بوتون صمیمیت وجدانمله قانع ومعتقدم . عاکف بك مثلا برمحله قهوه‌سنی تصویر ایتمك ایسته‌دیکی زمان ، بومنظره‌یی اوقدر صحت ووثوق ایله کوستریبور ، اورادکی محاورات عادیه ومستهجنه‌یی اوقدر موفقیتله دائرهٔ نظمه صوقیورکه بوکا قارشی بیان حیرت وتقدیر ایتمه‌مك ممکن دکلدر . « صفحات » ك مفرط وآتشین پرستشکاری حمدالله صبحی بکك ادعاسی وجهله محمد عاکف بکی لسان تحکیه‌نك بزده ایلك مؤسسی اوله‌رق قبول ایتمه‌مکله برابر ، نظمده‌کی قدرتنه جداً حیرانم ؛ طبقی هزلنویس شهیر « سروری » نك قدرت نظمیه‌سنه حیران اولدیغم کبی ...

صفحاتك انتشاری ساحهٔ ادبیاتمزده پك غریب ، حتی قسماً کولونج عکسلر اویاندیردی . عاکف بکك اسکیدن بری معلوم اولان پرستشکارلری ، بو اثرك ادبیاتمزده امثالی نامسبوق بر « شمس صنعت ودهائت » اولدیغنی وآنجاق زمین مذات پرورده‌لرینك بونك عکسنی ادعا ایده‌بیله‌جکلرینی سویلیه‌رك اونك هر مصراعنده اینجیلر ، الماسلر ، زبرجدلر ، یاقوتلر بولدیلر . برچر شمالی رؤیاسی کوردکلرینه ذاهب اولدیغم بوارباب مستیدن ذاتاً فضله برشی بکله‌میوردی .. صفحات حقنده بیان مطالعات ایده‌ن سائر برقاچ کشی ، عاکف بکی قسماً تقدیر ایتمکله برابر اوکا بویوك برصنعتکار صفتنی ویرمکدن مجتنبدیلر . بونلرك خارجنده‌کی ارباب فکر وقلم ایسه ، عدم تقدیر وتنزلی ایما ایده‌ن برسکوت عمیق محافظه ایدییورلردی .

صفحات حقنده‌کی بوده‌رین وعلیهدار سکوتی اخلال ایده‌ن ، فجر آتی اعضای سابقه‌سندن حمدالله صبحی بك اولدی . حمدالله صبحی بك ، بوتون آرقاداشلرینك حیرت و تأسفلرینه رغماً ، صفحاتی بویوك بر اثر صنعت اوله‌رق ، ادبیات ملیه‌یه کوزل وپارلاق بر نمونه کبی کوستریبور ، آرقاداشلرینك شعر و صنعت حقنده‌کی مطالعه‌لرینه دلائل علمیه‌یه استناد ایتمکسزین شدتلی هجوملرده بولونیوردی . « اطرافنده استحقاق ایتدیکی ولولهٔ ستایشی اویاندیرمقده کجیکدیکمز برکتاب » اعتراف نادمانه‌سیله باشلایان بومقاله‌ده صفحاتك ادبیات ملیه نمونه‌سی اولدیغی ، عاکف بکك برلسان تحکیه تأسیس ایتدیکی ، ادبیاتك تربیهٔ عوامه خدمت ایتمه‌سی وعشق وشهوت ترنمندن عبارت قالماماسی کبی ، حمدالله صبحی بکدن هیچ بکله‌مدیکمز بر چوق شیلر واردی ... بالخاصه ادبیات ملیه خصوصنده ، بکا ، دلائل علمیه‌یه مستند جوابلرینی مقالات سابقه‌مده تفصیلاً یازمش اولدیغم برچوق واهی اعتراضلر توجیه ایدیلیوردی .

بوغریب ونا مأمول مقاله‌نك حاصل ایتدیکی تأثیر مشوشی ازاله ایتمك ، ومسئله‌یی برآز تنویر وتوضیح ایله‌مك مقصدیله جلال ساهر بك مفصل ومدلل برجواب ویردی . آرقداشلری آراسنده جدیت مطالعات وافکار ومحاکماتنك منطقه موافقیتله معروف اولان جلال ساهر بك ، اوزون برمقدمه‌دن صوکرا ، حمدالله صبحی بکك مطالعاتنی برر برر رد ایدییوردی .

بوراده بوایکی مقاله ایله اونی تعقیب ایده‌ن دیکر ایکی مقاله‌یی یکدیکریله مقایسه ایتمك ایسته‌میورم ؛ مراق ایدوب اونلری تعقیب ایتمش اولانلر هانکی طرفك حقلی وهانکیسنك حقسز اولدیغنی واضح برصورتده آکلایابیلیرلر . بن ، اساس اعتباریله جلال ساهر بکله تماماً همفکر بولونیورم . اولا عاکف بکك برلسان تحکیه ایجاد ایتمش اولماسی ، قبول ایدیله‌من برادعادر . عبدالحق حامدك کتابهٔ معظمه نفائیسی ، « اشبر » ی ، « تزر » ی ، « فتن » ، « ساردانا پال » ی ، « ابن‌الموسی » سی دوروورکن ، فکرتك ، اسماعیل صفانك ، محمد امین بکك ، حتی صفحات شاعرینك استاد مبجلی زوالی علی اکرم بکك اثرلری میدانده ایکن ، عاکف بك لسان تحکیه‌نك مؤسسی دکل حتی مکملی بیله عد ایدیله‌من .

— آصیلدی بك قوزه ! — باجاق الکده‌می ؟

— بسبللی باق صیریتدی آوال ، — قیر حمدی ، سن ده طاغلی‌یی آل‌ه

— اولان قپاقده ایمش طاغلی.. های کوپوغلو کوپك.
— کوپوغلو کندیکه بکزر اوزون قولاقلی اشك.

...

— زمانه پچلری ! کوردك یا هپسی بسمله‌سز..
نه صایغی وار، نه حیا وار، اکر بزم ایشمز
بو قالتابانلره قالمشسه وای بنم باشمه !
— حریف بلایه صوقارسك دیرلدانوب دورما !
— مزارجیا محموده کیت ها ! باقك ایت اوغلنه بر
کفرباز، آلچاق، ادبسز ... بوسویله‌نیرمی بکر ؟
— یولنجه تربیه ویردك یا آفرین حسن آغا.
— براقسه‌لر بنی چوقدن ماریزله‌مشدم یا...
— مزارجی محموده ها ! وای باباسنك جانته !

.....

سیرجیلرده ده سس یوق، عمومی مستغرق..

نه‌درکه طرز تفکرده وار بیوك برفرق :
کیمنده أل آیاق اصلا قاریشمیورکن ایشه،
کیمنده دورمایوب ایشلر بنان اندیشه.
نصل که بورنته اولمش‌ده فرجه‌یاب دخول،
تحریات عمیقه‌یله متصل مشغول !
مهندس اولمالی مطلق شو آق صقاللی آدام :
محیط دائره شکلنده بربیوك بالغام
توکوردی؛ صوکرا بویندن اوزون عصاسیله
مماسلر چکه‌رك قویدی باشقه برشکله !
آیاق تریله جلالانه تحته پیکه‌لره،

.....

اسکیدن واردی یامیدانده کزه‌ن ایپسزلر،
هانی بر « سایهٔ شاهانه » چکوب هربوقی یر،
اونلرك برچوغی احرار عظام اولدی بوکون.

« صفحات » دن برمثال اولارق نقل ایتدیکمز بوپارچه‌لر، محمد عاکف بکك جداً بویوك برقدرت نظمیه‌یه مالك اولدیغنی، فقط نزاهت لسانیه دینیلن وشعر ایچین الزم اولان خصیصه‌دن تماماً محروم بولوندیغنی واضح برصورتده کوستریر. جلال ساهر بکك پك محق اولارق سویله‌دیکی کبی، بررومانجی اثرنده بوکبی غلیظ منظره‌لری تصویر ایده بیلیر؛ فقط برشاعر هیچ برلزوم محلیسی اولمایارق بوکبی مستهجنات ایله املای آثار ایتمه‌ملیدر. مشاهیر علمادن « غروس » ك غایت حقلی برمطالعه‌سنی تکرار ایده‌رك سویلرم‌که، شعرك روحلر اوزرنده اوقدر نافذ اولابیلماسی؛ حسدن ترشح ایده‌رك ینه حسه خطاب ایتمه‌سنده‌در. حیاتك مستکره منظره‌لرینی عیناً دائرهٔ نظمه‌صوقانلر، بوخصوصده نه قدر مهارت وقدرت کوستریرلرسه کوسترسینلر، ینه حقیقی برشاعر اولامازلر.

ادبیات ملیه حقنده ثروت فنون ستونلرنده اوزون اوزادی‌یه سرد افکار ایلدیکم ایچین، بورادە اونلری تکرار ایتمك ایسته‌مم؛ « فقط متحسر اولدیغمز بنلکمزی، حقیقی تورکلکمزی کوسترمك » خصوصنده، محمد عاکف وحمدالله صبحی بکلرك تزییفکار بر لسان ایله بحث ایلدکلری محمد امین بك هر حالده داها ایی موفق اولیور....

حد ذاتنده هیچ محتاج بحث وتدقیق کورمدیکم « صفحات » حقنده قارئلرمه داها فضله معلومات اعطاسنه لزوم کورمیورم. شاعرلکدن، نزاهت حسیه وفکریه‌دن محروم مقتدر بر ناظم اولان محمد عاکف بك، خلقك افکار وتمایلاتی اوقشایه‌جق، اونلرك دستانلر وکوراوغلی حکایه‌لریله مشبوع دماغلرینه، « آه من‌العشق» لوحه‌لریله استیناس ایتمش نظرلرینه بویوك کورونه‌جك ایکنجی بر « معلم ناجی » در. فکرتدن، جنابدن، فائق عالیدن، احمد هاشمدن بر شی آکلامایان بویوك بر صنف خلق، کندیلرینه طانیدقلری بر لسان ایله، محله قهوه‌سی لسانی ایله خطاب ایده‌ن، دائما کورمکله ذوقیاب اولدقلری شیلری کوستره‌ن بو یکی شاعری آلقیشلرله، کورولتولرله قارشیلامقده حقلیدرلر؛ فقط اسکی فجر آتی اعضاسی حمدالله صبحی بك بو مراسمه ناصل اشتراك ایتدی ؟.. ضعیف مفکره‌مك بردرلو حل ایده‌مدیکی بوسری، شمدیلك بر معما تلقی ایتمکده‌یم... وقط دیکر جهتدن، کندیمی بو ملاحظه‌ده حقسز کوریبورم : معلم ناجی‌یی عبدالحق حامده، میشل‌زه‌واقوبی خالد ضیایه ترجیح ایده‌نلر یوقمی؟ مادامکه حسن نسبیدر.....

كچن سنه ظهور ايدن مسائل غربيهٔ ادبيه‌دن بری‌ده حمدالله صبحی ومحمد علی توفيق بكلر آره‌سنده‌كی « كلمه تنقيدی » مناقشه‌سيدر . مسئله اساس اعتباريله اوقدر بسيط كه ناصل اولوبده موضوع بحث ومناقشه اولديغنی اصلا آكلاياميورم . مسئله‌نك صورت ظهوری شوندن عبارت : محمد علی توفيق بك « طنين » ده يازديغی بعض مقالاتده « صنعت تحرير » نامنده‌كی اثر معروفك محرری « آنتووان آلبالا » نك بعض افكار وملاحظاتنی نقل ايده‌رك اونلره استناداً احمد هاشم وامين بلند بكلرك برر منظومه‌سنی تنقيد ايتدی . وبوكله ، جمله تنقيدينك « تنقيد حقيقی » عنواننه شايان اولديغی ادعاسنده بولوندی . « بوسفور قيبلرنده آلبالانك ناچيز برشاكردی اولمق ايستديكنی » اعتراف ايدن محمد علی توفيق بكك بوملاحظاتنی، كندی نقطهٔ نظرنجه پك دوغرو عد ايديله بيلیردی ؛ فقط اصل موضوع بحث اولاجق مسئله ، « آلبالا » نك صنعت تحرير حقنده‌كی مطالعاتنك شايان قبول اولوب اولماديغيدی .

محمد علی بكك آلبالايه استناداً احمد هاشمك شعرينی شايان مدح وامين بلندك منظومه‌سنی مالامال نقائص بولماسی ، حمدالله صبحی بكك بادیٔ اعتراضی اولدی ؛ وثروت فنونده نشر ايتديكی برمقاله‌ده بوايكی منظومه حقنده‌كی كلمه تنقيدلرينی رد ايده‌رك « تنقيد حقيقی » نك بوندن عبارت اولماديغنی سويلدی . محمد علی توفيق بك بوكا ويرديكی جوابده كلمه تنقيدجيلكنه فاكه‌ده ، ژول لومه‌تردده تصادف ايديله‌جكنی ادعا ايتدی كه بومطالعه تماميله شايان قبول دكلدی .

حمدالله صبحی بكك بوكا قارشی اولان اعتراضنی اهميتنه ودوغرولغنه مبنی عيناً نقل ايدييورم :

« محمدعلی توفيق بك كلمه اوزرينه مؤسس براصول تنقيدك شرف تأسيسی كنديلرينه عائد اولماديغی ، ژول لومه‌تر واميل فاكه‌نك اثرلرنده بواصول تنقيدك موجود اولديغنی سويليورلر . اوندن چوق دها اول ، اون اوچ عصر يعنی بيك اوچيوز سنه اول عرب شاعره‌لرندن الخنساء سوق عكاظده حسانك شعرلرينی تماميله بواصول ايله تنقيد ايدييور ، يالكز يا كلشلری دكل ، نصل يازماليدی، اونیده سويليور .

« محمد علی توفيق بكك زمان جلوسی حلول ايتديكنی خبر ويرديكی اصول تنقيد آموی معبدی قدر اسكی برمؤسسهٔ بشردر . قلوبه‌ر تنقيد حقنده دوشوندكلرينی سويلركن : تنقيدلا هارپ زماننده قواعدجيلك ، سنت بوو، ته‌ن زماننده مورخلكدی ؛ عجبا نه‌وقت اثرك روحنی آكلايان وآكلاتان ، حساس ، صنعتكار برماهيت احراز ايده‌جك ؟ ديبور . كلمه‌لر اوزرينه مؤسس برتنقيد ، تنقيدك آنجاق برجزئی اوله‌بيلير . توفيق بكك وجوده كتيرديكی اصول تنقيد ، امينده كورديكنی هاشمده كورمه‌مك ، كلمه‌لرده يا كلش معنا ويرمك . برشاعرك تك برمنظومه‌سنی آلوب سته‌فان مالارمه‌يه سبب غبطه چيقارمق، خصوصيله ايكی منظومه‌جك دلالتيله ، ايی يازمه‌نك چاره‌لرينی كشف اعلان ايتمكدر ... »

مقالات جوابيه سنده ، محمد علی بكك كلمه تنقيدلرينه برر برر جواب ويرمك زحمتنه قاتلانان حمدلله صبحی بك ، اساس مسئله‌يه آنجاق بويوقاريده‌كی كبی ، محدود برطاقم سطرلرله مقابله ايدييور . حالبوكه تدقيق وتشريحی ايجاب ايدن اصل مسئله ، نجه ، بودر .

محمد علی توفيق بكك استادی وصنعت تحريره عائد ايكی جلد معروفك محرری اولان آنتووان البالايی هيچ بروقت بويوك برمنقد ، شايان دقت برمحرر اولاق اوزره قبول ايده‌مه‌يز . اونك صنعت تحرير حقنده‌كی اثرلری، درست يازمق ايسته‌ين مكتب طلبه‌سنه بلكه مفيد اولابيلير؛ فقط تنقيدی اواثرلرده‌كی قواعدك ساحهٔ شمولنه ايندرمك ، لاهار پك اصول تنقيدينی يكيدن احيا ايتمك ديمكدر . قواعد ادبيه نامنه برطاقم عندی وغيرمعقول تصنيفاتدن باشقا هيچ برشيئی احتوا ايتمه‌ين « صنعت تحرير » كتابلری سايه‌سنده صنعتكار اولمق ، اوقواعدی الده برمحك كبی طوتارق اوصورتله منقدلكه قالقيشمق، خام ، واهی برخيالدن عبارتدر . خطيئات لسانيه‌يی هرمنقد كبی فاكه وژول لومه‌ترده نظر اعتباره آلابيلير ؛

فقط فاكه ايله ژول لومه‌ترك تنقيدلرى هيچ بروقت كلمه تنقيدندن عبارت دكلدر . بو بويوك منقدلر اكر محمد على بكك احمد هاشم وامين بلند حقنده‌كى تنقيداتنه مشابه آثار تنقيديه وجوده كتيرمش اولسه‌لردى ، اسملرينى بزم صماخ ادراكمزه قدر ايصاله اصلا موفق اولاماز ، برغبار مجهوليت آلتنده قاليرلردى .

تنقيدك بوفنا وعادى شكلى كمال وصوكرا ناجى دورلرنده بزده‌ده موجوددى . اوزمانكى غزته‌لرى، اوزمان نشر ايديلن آثار انتقاديه‌يى تدقيق ايده‌جك ولورسه‌ق ، « فلان كلمه‌ده‌اماله واردر » ، « بوتركيبده تنافر وار » ، « شومصراع زحاف ايله معلومدر » ، « شوكلمه ياكلشدر » طرزنده پك چوق تنقيداته تصادف ايده‌رز . نامق كمالك « مه‌پريزون » ترجمه‌سى حقنده‌كى تنقيداتيله معلم ناجينك « معلم » نام اثرنده بوطرزك اك پارلاق نمونه‌لرينه تصادف اولونور . كلمه تنقيدجيلكنى تنقيد حقيقى عد ايده‌رك مملكتمزده آرتق اونك زمان اجلاسى كلديكنى سويله‌ين محمدعلى بك ، بوكولونج « تنقيد حقيقى » نك بوندن اوتوز سنه اول جلوس ايتديكنى دوشونمه‌ليدى ...

بوكون تنقيدك نه‌ديمك اولديغنى ، ناصل برحال آلديغنى بوراده اوزون اوزادى‌يه شرح وايضاحه ، مقاله‌مزك دائرهٔ شمولى مساعد دكلدر . فقط خلاصةً شونى ادعا ايده‌بيليرزكه فلوبه‌رك ايستديكى، جلوسنى طلب ايتديكى تنقيد ، « اثرك روحنى آكلايان وآكلاتان، حساس وصنعتكار تنقيد » آرتق جلوس ايتمشدر. آناطول فرانسك ، ژول لومه‌ترك ، ره‌مى دوغورمونك آثار تنقيديه‌سنى براز اوقومق، بوحقيقتى تسديقه كفايت ايده‌ر .

--

يكى لسان مسئله‌سى ... بويكى لسان تعبيرينى ايلك ايشيتديكم زمان، اونده‌كى غرابت بنى هيچ‌ده متحير ايتمه‌مشدى؛ «بلكه، ديمشدم، نفوذ فكريلرينى بوتون عالم مسكون اوزرنده تأسيس ايتمك ايسته‌ين سلانيك كنجلرى وولاپوك كبى، اسپه‌رانتو كبى برلسان عمومى وجوده كتيرمك فكرنده‌درلر.» مع التأسف بوتخمينمده ياكلشم؛ جونكه يكى لسانى تعميم مقصديله نشر اولونان مجموعه‌لرى اوقوينجه آكلادمكه بو « يكى لسان » دينيلن شى ، شوبزم آلتى يوزسنه‌دنبرى قوللانديغمز تورکجه‌دن ، سنان پاشانك ، مترجم عاصمك ، شناسينك توركجه‌سندن باشقا برشى دكلدى ؛ وبويكى لسانله يازدقلرينى ادعا ايده‌ن كنجلر ، حقيقت حالده توفيق فكرتك لسانده وجوده كتيرديكى تجدد دائره‌سندن ، اونك منطقهٔ نفوذندن حالا قورتولامامشلردى ...

فكرمده بويوك برقوتله تأسس ايده‌ن بوقناعت ، يكى لسانك تاريخ ابداعندن برى آلتى يدى آى كچديكى حالده مع التأسف حالا ده كيشمه‌دى؛ وحالا ، يكى لسانله يازيلمش هر يكى اثرى اوقورکن ، خالدضيانك فكرتك ، جنابك عكسلرينى طبيعى داها بوزوق برآهنك ايله دويمق بدبختلغندن قورتولاميورم ... يكى برلسان وملى برادبيات وضع ايتدكلرينى بويوك كورولتولرله هرطرفه اشاعه ايده‌رك ، بزى قوزموپوليتلكله، كهنه‌پرستلكله اتهام ايله‌ين مجددلرك بوفنا عدم موفقيتنى مملكتمك ادبياتى ايچين پك شايان اسف بولديغمى اعترافدن چكينمم .

بوكونكى ادبياتك « فكرت — خالد ضيا » دوره‌سى ادبياتندن محسوس بر صورتده آيرلديغنى وطرز تبليغ و تفكر اعتباريله ايكى نسل آراسنده مهم فرقلر موجود اولديغنى ادعا ايتديكم زمان ، « يكى لسان » كورولتولرى هنوز ظهور ايتمه‌مشدى ؛ حتى شيمديكى او مفرط تجددجيلرك بر چوغى بكا و آرقداشلرمه قارشى اسكيلرى مدافعه ايله مشغولديلر . بو كون ، ادبيات حاضره‌نك نسل سابق

ادبیاتندن فرقلی اولدیغنی ادعاده اسکیسندن دها چوق مصرم ؛ فقط أثرلریله بو تحولی وجوده کتیرن کنجلر آراسنده « یکی لسان » له متکلم بر کیمسه‌یی کوره‌میورم .

تورکجه اولمیان ترکیبلری لغو ایده‌رك یعضاً آلتون دستانلر ، بعضاً‌ده مرضی عشق نشیده‌لری یازمقله یکی برلسان وملی برادبیات وجوده کتیردکلری ظننه دوشنلر ، اویله دوشونیورم‌که سراب آلود بر اویقونك بقیهٔ اذواقیله سرمستدرلر . اللی میلیونلق بویوك برعرقی ، جاهل وعاطل برقومی ترکیبدن عاری عشق نشیده‌لریله اویاندیرمق ، اونلره سمانك ، صولرك ، یوکسك وبخار آلود یایلالرك کوزه‌للکنی ترنم ایتمکله « یدی دولت » له جنك ایده‌جك برمرتبه‌یه کتیرمك اوقدر جاذب بر خولیادرکه ، هردیوارده ایری ونیازکار کوزلر کوره‌ن ، ثولو جاملرده قورقو آغلاتان مریض کنجلرك بوکا آلدانماسی امکان خارجنده‌در . بزی مرضی شعرلر یازمق ، مرضی فکرلر نشر ایتمکله اتهام ایده‌رك استقبالك بویوك تورکلکنی بوزمامق ایچین ربابلرمزك تللرینی قیرمق لزومندن بحث ایده‌نلر ، بوحرکتلرینك نه‌درجه‌یه قدر منطقه موافق اولدیغنی برآز تأمل ایتمه‌لیدرلر ... بنجه ، رضا توفیقك بوخصوصده‌کی ملاحظهٔ آتیه‌سی تمامیله دوغرودر : « بولسانك اسکی لساندن یالکز ترکیبجه فرقی واردر . یته حقیقتده آریستو قرات برلسان اولمقله برابر فکرتلرك ، جنابلرك ، خالد ضیالرك لسانته نه ظرافت ادانه‌ده ممتازیت مؤداجه فائقدر . »

علم السنه‌یه ادعای وقوف ایتمه‌دیکم ایچین . یکی لسانجیلرك بوخصوصده‌کی برطاقم مدعالرینه قارشی محافظهٔ سکوت ایده‌جکم . یالکز . طبیعی برمحصول اولان لسانلرك اوچ بش کشینك کیفیله میدانه کله‌میه‌جکنه ، « یکی » لك صفتنی آلابیله‌جك درجه‌ده ده‌کیشه‌میه‌جکنه قطعیاً امینم . لسان اوزرنده اجرای تأثیر ایده‌ن ، اوکا مجرای تکاملنی چیزه‌ن یکانه آدملر ، اولسان ایله یازان بویوك ادیبلر ، صنعتکاردرلر . وایشته بونقطهٔ نظردن محاکمه ایده‌رك آکلیورمکه اك بویوك شاعرلرمزك ، اك ممتاز ناثرلرمزك حتی استخفافکار برصورتده تلقی ایتدکلری « یکی لسان » کورولتوسی معناسز بر هوسدن ، نتیجه‌سز برتشبثدن عبارتدر . بویوك برادیبز ، یکی‌لسانك قبولی تقدیرنده تورکجه برسطربیله‌اوقومایاجغنی تبسم مستهزیانه برافاده ایله سویله‌دیکی زمان ، یکی لسانك سقوط ضروریسی حقنده‌کی قناعتمك برقاتداها تأیدینی حس ایتدم ...

کندیلریله هیچ بروقت هم فکر اولمادیغم مفرط تصفیه‌جیلرك اصلاح لسان خصوصنده‌کی ادعالرینی ، هرحالده « یکی لسان » طرفدارلرینککیلردن داها معقول ومنطقی کوریورم . صنعته ، کوزه‌للکه اهمیت ویرمیه‌رك یالکز فائده جهتنی آرایانلرجه ، تصفیه معقول اولابیلیر ؛ فقط لسانك بوتون اسباب زینتنی رفع ایده‌رك اوکا بخش حسن ایتدکلرینی سویله‌ینلر ، هرحالده برمنطقه تبعیتدن اوزاق بولونیورلر ...

لسانمزك تکامل تاریخیسنی تعقیب ایده‌جك اولورسه‌ق ، مترجم عاصم زماننددن واك زیاده شناسیدن بری لسانك متمادیاً ساده‌لشدیکنی کوروروز. بوکونك حتی ادباسی آراسنده « نفعی » نك محتشم قصیده‌لرینی لایقیله آکلایانلر پك آزدر : نامق کمالك « بارقهٔ ظفر » ی ، ضیا پاشانك « ترجیع بند » ی بیله « رباب شکسته » کبی سهولتله آکلاشیلماز . بوکونکی نسلده هرزمانکندن داها واضح برشکل آلان ساده‌لك مثلا « خراب معبدلر » ده بوتون کوزه‌للکیله کورونورکن ، « ویسی » یه دوغرو برحرکت رجعیه اجراسنه قالقیشمق طبیعی کیمسه‌نك خاطرینه کلمیه‌جکدر .

بن ، کندی حسابمه ، لسانك ساده‌لکنه ، « ترکمی » دن منتقل ظن اولونابیله‌جك عجمانه مفرط ترکیبلرك عدم استعمالی لزومنه ، یکی برآهنکدن محروم وغیر مأنوس کلمه‌لرك تمامیله ترك ایدلسنه طرفدارم . مثلا « عشق ممنوع » محررنده صیق صیق تصادف ایدیله‌ن « امالهٔ کوش‌تلطیف » ، « ابذال بی انصاف کلام »

« عزم نوکشای غیرت » کبی ترکیبلرله ، شهاب‌الدین سلیمان بکك بویوك بر مبذولیتله دائما صرف ایتدیکی « اعتیادات و تجارب سنین دیدهٔ صنعت » ، « اصالت تراکیب وجمل » طرزنده‌کی آغیر وفنا افاده‌لره شدتله معارضم . فقط ، فنا قوللانیلمش ، یرنده استعمال اولونامامش برقاچ ترکیبی وسیله اتخاذ ایده‌رك ، بعضاً حتی ضروری اولارق قوللانیلمسی ایجاب ایده‌ن ترکیبلرکده لغوینی ایسته‌مکی بی‌معنا بر حرکت عد ایدیورم .

« یکی لسان » طرفدارلری ، ترکیبلرده هیچ برکوزه‌للك موجود اولمادیغنی ، اونلرك استعمال ایدلمه‌مسیله لسانك حتی کوزه‌لله‌شه‌جکنی ادعا ایدییورلر . بوادعانك اویله قولای قولای اثبات اولونامایاجغنه معتقدم . نثرده جناب شهاب‌الدینك ، خالد ضیانك بی‌امثال برفسون صنعتله صرف ایتدکاری ترکیبلر ، اکثریا ، آهنك افاده‌یه اوقدر یاردیم ایدییورکه صنعتك بودرجهٔ احتشامی اوکنده حیران قالمامق ممکن اولامیور . اقشامك صاری ، یورغون ده‌کیزلرنده اسن ملال وتوکل روزکارلرینی ، کیجه‌یله دولو کوزلری معطر برال کبی قاپایان هجران نفسلرینی ، مجهول وقراکلق قانادلرندن قاراکلق ومجهول سسلرنشر ایده‌ن کیجه قوشلرینك رفرف پروازینی تقلید واحساس ایله‌ین اویله اینجه ، ظریف ترکیبلر واردرکه ، اونلری برضربهٔ عنادیله قیراجق اولورسه‌ق ، یاپمق ایسته‌دیکی تاج صنعته زمردلر ، اینجیلر ، یاقوتلر یرینه بایاغی صیرچه‌لر قویان برقویومجی موقعنده قالاجغز ..

بالخاصه « نظم » ایچین بوملاحظه داها چوق وارد خاطردر . یکی‌لسان طرفدارلری عروض وزنیله ترکیبسز شعر یازمق ممکن اولدیغنی ، کمال جبر وتصنعله یازیلمش وکوزه‌للکدن پك چوق محروم برطاقم مثاللر میدانه قویمقله اثبات ایتمك ایستیورلر . یاکاش برملاحظه ! اومثاللرکبی داها بیکلرجه مثال بولسه‌لر ، بولدقلری مثاللر دون بردرجهٔ قیمتده اولدقجه ، ینه مدعالرینی اثبات ایتمش صاییلمازلر . بن ، مراق ایده‌رك ، عین کنجلرك اسکی ویکی لسان ایله یازدقلری منظومه‌لری تدقیق ایتدم ؛ وکمال صمیمیتله اعتراف ایده‌یمکه اسکی لسان ایله یازلمش اولانلر بکا داها موفق کوروندی .

اثرلرنده دائماعلمی نقطهٔ نظرلره استناد ایتدکلرینی ، مطالعه‌لری عندی دکل علمی اولارق یوروتدکلرینی سویله‌ین بوکنجلر دوشونمه‌لیدیلرکه « عروض وزنی » دینیلن اصول نظم ، عربلرله عجملره خاص وتورکجه‌نك بنیهٔ اصلیه‌سنه تماميله یابانجی بر اصول نظمدر ؛ عجملرك تأثیریله بواصول نظمی قبول ایتمه‌دن اول ، شاعرلرمز ملی اولان هجا وزنلرینه اتباع ایتمکده ایدیلر ؛ حتی « قودانقو بیلیك » ، « معر اجنامه » ، « دیوان حکمت » کبی اسکی تورك اثرلریله یونس امره‌نك متصوفانه شعرلری هپ بواصول نظمه متابعةً یازیلمشدر ؛ تورکجه شعرلرك عروض وزنیله یازیلماسنك ، لسان‌صنعتمزك او اصول نظم ایله الفت ایتمسنك باشلیجه سببی ، ترکیبلرایله مالامال برحالده بولنماسیدر . ایشته شوملاحظاته استناداً دیه‌بیلیرزکه مادامکه لساندن ترکیبلری قالدیرییورسکز ، اوحالده ترکیبسزیکی لسانکزك بذه‌سیله استیناس ایده‌بیله‌جك یکانه اصول نظم هجا وزنیدر .

— دملردر ای رباب حزنم غنوده‌سك ،
بیلغین برابکمیتك اوستنده حر سسك
بیللرجه چالقالاندی ؛ بوقوتلی محبسك
چاتلاق ، صاغیر دیوارلری صیحه کله ایکله‌دی ؛
بیکلرجه قلب اوصیحهٔ بیداری دیکله‌دی .

آلتی یوز سنه‌لك برمجرای تکاملی تعقیب ایدرك ، سنان پاشا ، احمد پاشا ، باقی ، غالب ، شناسی ، استاد اکرم کبی مجددلرك دست اهتمامندن کچدکدن صوکرا ، توفیق فکرتك تخیلات واحتساساته مرئی

وتراشیده برشکل نفاست ویره‌ن النده بوکونکی آهنك احتشامنی بولان لسان‌نظممز ، سلانیك کنجلری برمقبر ، برزمزمه ، بر رباب شکسته ، برفانی تسلیلر وجوده کتیرمدکجه مثلی حاضرینی ده‌کیشدیره‌مز . تکرار ایدییورم ، لسانك مجرای تکاملنی چیزه‌نلر بویوك ادیبلر ، صنعتکارلردر . بوکونکی نسلك الك ممتاز شاعری اولان احمد هاشم :

کنار آبه دیزیلمش ، سکون ایله بکار
فسون ماهه دالان پرخیال لیلکلر ؛
هواده برکولی تنظیر ایدر سما بوکیجه
آنك بوجکلری کویا نجومدر یکسر

شعرینی یازدقیجه ، یکی لسان طرفدارلری نه‌قدر باغیرسه‌لر باغیرسینلر ، « آب » کلمه‌سنی قاموس بیانمزدن چیقارمغه موفق اولامازلر . صنعته ، کوزه‌للکه بیکانه اولادقلرینی ظن ایتدیکم یکی لسانجیلر ، لاعلی‌التعیین خاطرمه کلن شواوفاق مثاللره مقابل کندی لسانلریله یازیلمش ناحل برشی کوستره‌بیلیرلر ؟ فرض محال اولارق یکی لسان هرکسجه قبول ایدلمش اولسه ، فکرتك یاخود هاشمك بوکبی اثرلر یازمامالری اسانمز ایچون الك بویوك محرومیت صایلمازمی ؟..

بن ، لسانك کیتدکجه ساده‌لشدیکنه وساده‌لکك لزومنه قائل اولمقله برابر هر وقت تکرار ایتدیکم کبی صنعتده استقلال تام طرفداری‌یم . فلوبه‌رك پك مشهور سوزینی تقلیداً دیه‌بیلیرمکه ترکیبلی ویا ترکیبسز اثرلر دکل کوزه‌ل وچیرکین اثرلر واردر . اندیشهٔ صنعتدن باشقا هیچ بر شیله مقید اولمامسی ایجاب ایده‌ن حقیقی بر صنعتکار ، یازدیغی اثرده ترکیب بولونوب بولونمادیغنی بیله دوشونه‌مز . بونك کبی ، ایی بر منقدده اثرده موفق اولونوب اولونمادیغنه باقار . استاد اکرمك ، جناب شهاب‌الدینك ، سلیمان نظیفك محمول مزینات اسلوبلری حقنده‌کی حس تقدیرم « خراب معبدلر » و « ایلول » حقنده بویوك برمفتونیت پرورده ایتمه‌مه اصلا مانع دکلدر . یکی لسان طرفدارلری کندی لسانلریله یازیلمش موفق بر اثر کوستر‌دکاری حالده اونی کمال حرارتله آلقیشلامقدن هیچ بر وقت چکینمه‌م ؛ فقط بو بوش وبی معنا ادعایی بر قاعدهٔ مطلقه شکلنده هرکسه قبول ایتدیرمك ، « لسانك ساده‌لکه تمایلی » حقیقت قدیمه‌سنی یکی بر ایجاد شکلنده کوسترمك ایسترلرسه ، اوزمان استقلال صنعت علیهنده‌کی بوتشبثه اشتراکده معذورم .

سلانیك کنجلری ، یکی لسان تشبثنی اجتماعی اساسلره استناد ایتدیرمك ایچین ، « حاکمیت ملیه » نك قبولندن صوکرا « لسانده مساوات » لازم وطبیعی اولدیغنی ، اسکی « آریستوقرات » لسانی « ده‌موقرات » بر حاله کتیردکلرینی ادعا ایدییورلر . خلقك تربیهٔ فکریه‌سنه خدمت ایدرك وطنداشلر آره‌سنده مشترك بر سویه وجوده کتیرمك ، یکی لسانجیلردن اول مفرط تصفیه‌جیلر طرفندن درمیان ایدیلن بر ادعا ایدی . فقط اونلر ، بو خصوصده سلانیك کنجلرندن دها معقول دوشونیورلردی . چونکه کوزه‌للکك فائده‌یه فدا اولونماسی لازم کلدیکنی کمال اطمئنان ایله ادعا ایتمکده ، ویازدقلری اثرلرده بو غایه‌یه رعایت‌ایتدکلرینی واضح بر صورتده کوسترمکده ایدیلر .

« احتیاج مغفرت » یرینه « مغفرت احتیاجی » ، « سویهٔ عرفان » یرینه «عرفان سویه‌سی» ، «موقع تغلب» یرینه «تغلب موقعی» ، « نقطهٔ نظر » یرینه « نظر نقطه‌سی » ، دیمکله لسانده ناصل بر «ده‌موقراتلق» وجوده کتیریله‌جکنی ادرا کده مفکره‌م پك عاجزدر... سلانیك کنجلرینك بکنمه‌دکاری اسکی تصفیه‌جیلر ، لسانی عوامك سویه‌سنه ایندیرمك ایچین ، عربی وفارسی کلمه‌لری دائرهٔ بیانمزدن اخراج ایدییورلر ؛ وتورکجه مقابلی اولان کلمات اجنبیه‌دن بو صورتله قورتولان لسان ساده وبسیط بر ماهیت آلارق جداً عوامك سویه‌سنه اینیور ، « ده‌موقرات » لشیوردی . تصفیه اساسنی قبول ایده‌نلرجه ، بو طرز حرکت پك معقول

ومنطقیدی؛ فقط « ایی ومعقول » ایله « قابل تطبیق » آراسنده پك بویوك فرقلر موجوداولدیغی ایچین بالطبع ساحهٔ تطبیقه چیقمادی .

یکی لسانجیلر، طرفدار قازانمق وتشبثلرینی پارلاق کوسترمك مقصدیله اولاجق، لسانی سویهٔ عوامه ایندیرمکله برابر عین زمانده کوزه‌للشدیره‌جکلرینی وزنکین بر علم لسانی شکلنه صوقاجقلرینی ادعا ایدییورلر ، حتی کوزه‌للکی اهمال ایتدکلری ایچین تصفیه طرفدارلرینه شدتلی هجوملرده بولونیورلردی. فقط یکی لسانله یازیلان اثرلری اوقودیغم وقت ، اوپارلاق پروغرامك یالکز تخیلات ساحه‌سنده موقوف قالدیغنی آکلادم. نه ساده‌لك، نه کوزه‌للك ، نه‌ده بر رنك نوین ملیت... بونلرك هیچ، هیچ بری یوقدی. اکر یدی دولتله چارپیشاجق وغرب مدنیتنه اعلان حرب ایده‌جك قدر بویوك وذی شوکت اولدیغمزی یانیق بر افاده ایله آکلاتان تحف تحف بعض دستانلرده اولماسه ، بو یکی لسانجیلرك وجوده کتیردکلری تجدد ، ترکیبلرده‌کی لفظلره تبدیل موقع ایتدیرمکدن عبارت قالاجقدی ...

لسانمز ، مجرای تکاملنی تعقیباً ساده‌لکه دوغرو ایلرلدیکی بر صیراده ، طبیعی جناب شهاب‌الدینك ، خالد ضیانك نثرینی استقبالك لسان نثری عد ایله‌مه‌یز ؛ وطبیعی شهاب‌الدین سلیمان بکك وصف ترکیبلرله وجوده کتیردیکی معقد ، ساخته وکورولتولی لسانی بو کونك لسان نثرینه بر نمونه اوله‌رق تلقی ایده‌مه‌یز. فقط بوپك بدیهی حقیقتی قبول ایله برابر شونی‌ده اعتراف ایتملی‌یزکه اونلرك‌ده کندیلرینه خاص کوزه‌للکلری، جاذبه‌لری ، اینجه‌لکلری واردر . ترکیبلرله مالامال اولدیغی ایچین اواثرلری چیرکین ، بوش ، محروم مزیت بولمق ، ترکیبسز یازلدیغی حالده حسندن تماماً محروم اولان مولودات عجیبه‌یه بخش قیمت ایتمك قدر کولونجدر.

لسانی عوامك سویهٔ ادراکنه ایندیره‌رك ده‌موقراتلشدیرمق ، فکرتی ، جنابی، فائق عالی‌یی بکنمه‌مك وترکیبلره اعلان حرب ایتمك ایچون بر سبب تشکیل ایتمز . عوام ایچین بسیط وساده بر لسانله بسیط اثرلر یازمق پك مهم وپك شایان تقدیر بر مشغله‌در؛ فقط بو خدمت ، هر یرده اوفاق بر زمرهٔ مستثنایه خطاب ایده‌ن یوکسك ومقدس صنعتی ، آکلاماز بر خلقك سویه‌سنه ایندیرمك صورتیله اجرا اولونمامالیدر . خالد ضیانك رومانلرینی یکی لسانه ترجمه ایده‌جك اولانلر « عاشق غریب » حکایه‌سنه ربط قلب ایده‌ن خلق کتله‌سنك، « مائی وسیاه » ه قارشی اهراملر قدر جامد ولاقید قالاجغنی واضح بر صورتده کوره‌جکلردر..

یکی لسان وملی ادبیات کورولتولری ایلك چیقدیغی زمان ، بو کونکی نسلك الك ممتاز بر سیمای صنعتی، بکا کونده‌ردیکی بر مکتوبده : « سلانیك کنجلری . شمدی‌ده بر یکی لسان حکایه‌سی چیقارمشلر، تاشناسی زمانندن بری بیانمش شیلری کولونج وضعیتلرله تکرار ایدییورلر ، آچیق قپولره هجوم کوستریبورلر. » دییوردی ؛ یکی لسان ویکی لسان طرفدارلری حقنده الك دوغرو وصوك بر فکر اولارق آرقداشمك بو ملاحظه‌سنی قبول ایده‌جکم . سلانیك کنجلری ، صنعته بر آز داها حرمتکار اولیه‌لر ، ترکیبلرك حذفی کبی غیر معقول بر تشبثله لسانه ادعای تملك ایتمك رؤیاسیله سرمست بولونماسه‌لر ، مترجم عاصمك شناسینك ، فکرتك آلتی یوز سنه‌لك لسانه پك کولونج بر « یکی » صفتی علاوه‌سندن فارغ اولورلردی..

کوپریلی زاده

محمد فؤاد

— نثرلری برطاقم قیل‌وقاللری موجب اولان ایکی منظومهٔ غرا —

دوقسان بشه دوغرو !

بردور شئامت : ینه چیکنندی یمینلر ؛
چیکنندی ، یازیق ، ملتك امید بلندی !
قانون دییه طوپراقلره سورتلدی جبینلر ؛
قانون دییه ، قانون دییه قانون تپه‌لندی ...
بیهوده فغانلر ینه ، بیهوده انینلر !

أیواه ! اوتوز اوچ ییل اوزهر کریه‌لریله ،
خسرانلری ، بحرانلری ، أهوالی ، ملالی ،
آمال ودواهیسی ، وصلح وسفریله
برسیل کبی آقمش ، متوکل ، متخالی ...
یازسین بونی تاریخ عبر خط زریله !

أی بردم رؤیا کبی کچمش قاره کونلر ،
برلحظه ایدك سیر جحیمیکزی تکرار ؛
دونسون بزه ماضی ، اودرین نظرهٔ معبر ...
هیهات ! اوتوز اوچ ییل ، اوتوز اوچ ییل بوتون أکدار ؛
هیهات ! .... نه بر درس ، نه برفکر مقرر !

سیلمز فقط ألواحنی تاریخ معاند ؛
دوقسان بشی آچ : کولکه‌سی برتاج حریصك
صاقلار متلاشی ، متردد ، متمرد
أوضاع شب أنکیزنی بربوم خبیثك .
حالا اووساوس ، اودسایس ، اومفاسد .

حالا اوشبك ذیل تمادیسی بوأظلام ؛
حالا اوجهالت ، اوتجاهل ، واوتجهیل ؛
حالا وطنك حصه‌سی برتودهٔ آلام ؛
حالا دوشونن باشلره هپ لطمهٔ تنکیل ،
حالا صبریتان دیشلره هپ لقمهٔ انعام !

حالا طرفیت ، حسبیت ، نسبیت ؛
حالا « بوسنکدر ، بونم ! » قسمتی جاری ؛
حالا غضب آلتنده حقیقتله حمیت ...
هپ دونکی ترنم ، صایدن صایغیدی عاری ؛
صوك نغمه‌سی یالکز : یاشاسین سوکیلی ملت !

ملت یاشاماز ، حقه تحسرله صولورکن
صوصسون دییه وجدانه یومروقلر اینرسه ؛
ملت یاشاماز ، مجلسی مستحقر اولورکن
اغفال ایله ، تهدید ایله تیتره‌ر وسینرسه ؛
ملت یاشاماز معشر ملت بوغولورکن !

قانون دییورز ؛ نره‌ده اومسجود مخیل ؟
دشمن دییورز ؛ نره‌ده بو ؟ خارجده‌می ، بزمی ؟
حریتمز وار ، دییورز ، شانلی ، مبجل ؛
دشمن بزه قانونمی ، یاحریتمزمی ؟
برحمله‌ده بز بونلری قهر ایتدك أك اول .

برحملهٔ محموم تغلبله ده کیشدك
حریتی شخصیته ، قانونی غروره ؛
هیهات ! اوتوز اوچ ییل که‌ری دوشدك ، وبومهلك
یولدن شوندامتلی وغفلتلی مروره
بی شبهه اوحمای جنون اولدی محرك .

أی ملته برسله اولان ضربهٔ منکر ،
أی حرمت قانونی تپن صدمهٔ بیداد ،
ملیتی ، قانونی مقدس طانیان هر
وجدان سنی لعنتله ، مذلتله ایدر یاد ...
دوشسون سکا ـ میال تحکم ـ ایکیلن سر ،
قویسون سنی ـ برحق دییه ـ آلقیشلایان أللر !

— قاپالر : ٦ کانون ثانی ، ١٣٢٧ — توفیق فکرت

روزن مخلوع

هیهات ! . . هپ خطامی تجلیسی امتك ؟

بز باب احتشامنی اقبال ملتك
آلقیشله ، خطبه‌لرله قاپارکن ، وَ بوش یره
قانونی خیرپالارکن ، اوزاق بر خرابه‌دن
— آلتنده قورقولر دولاشان ، سونکولر کزن —
بر کیزلی ، بر کلیدلی و نکبتلی پنجره
پر انشراح آچیلدی ، ومغرور ومنتقم
بر قهقهه یله کولدی . . . « آمان ، کورمه‌یم » دیدم .

* * *

أی سرنوشتمزله بزم اوینایان فحول !

ایسترسه‌کز ، شوآنده قاپانسین کتب ، عقول ؛
کونلر قارارسین ، افق تسلی‌ده کوله‌سین ؛
ایسترسه‌کز ، شوکوزلر ، آغیزلر ... برآزباقان ،
برپارچه فرق ایدن ، دوشونن ... « حق ، شرف ، وطن ،
قانون » دیه‌ن نه وارسه سیلینسین ، کوروله‌سین ،
حتی سما یوز اوستی قاپانسین ، وآغلاسین ...
یالکز ، آمان ، او روزن مشئوم آچلماسین ؛
یالکز او کوله‌سین !

قاپالر ، ١٥ کانون‌ثانی — ١٣٢٧
توفیق فکرت

« ثروت فنون » لك املاسی

[٩ مایس ١٣٢٧ تاریخلی و١٠٤٣ نومرولی ثروت فنونه درج اولنان بومقاله‌یی عیناً سالنامه‌مزه‌ده نقل ایدییورز .]

صوك قرق اللی سنه ظرفنده غربدن بزم مملکتمزه ـ آز چوق ـ آقان نهر عرفانك اهمیتلی منصبلرندن بریی‌ده ، شبهه‌سزکه « ثروت فنون » صحیفه‌لری تشکیل ایتمشدر . ثروت فنون غازه‌ته‌سی ، معنوی برشخص اولمق اعتباریله ، حیاتنك بو موفقیتلری ایله ابدیاً افتخار ایده بیلیر . وهیچ کیمسه ، منفرداً هیچ کیمسه‌یه عائد اولمایان ، بو شرف وافتخاری اوکا چوق کورمز ؛ بایاغی بر اوونمك صایماز . چونکه بوشرفی ایجاد واستحصال ایده‌نلر بو مملکتك اولادلری اولدیغی کبی اوفخر وشرفك وارد ومحق بولوندوغنه‌ده « ثروت فنون » لك اسکی ویکی قارئلری ، مملکتك هر کوشه‌سنده ، هر صنف ومسلکنده برر شاهددرلر . «ثروت فنون» ، بوملکتده برانقلاب فکری مقدماتی محسوس ایسه ، بر چوق قافالری بوکا حاضرلامشدر .

وبو شرف ـ بر داها تکرار ایدەلم ـ نه بزه ، نه اوتەکینه ، نه بریکنه عائددر . « ثروت فنون » شخصیت معنویه‌سنك ملك خاصیدر .

ثروت فنون نامنه کیریشدیکم بر تشبثی بوکون قرەدن فعله چیقاریورم . اوده املا مسئله‌سنی حل ایتمکدر. یوقاریکی مقدمه‌یی یورومکدن مقصدم‌ده شیمدی‌یه قدر حلنه دفعاتله تشبث اولونان بو مزعج ، مغلق ، فقط مهم وحیاتی مسئله‌یی حل خصوصنده ، بوکونکی ساحهٔ ادبیاته بزی ایصال ایدەن ، ثروت فنون صحیفه‌لرندن داها مناسب بولونامایه‌جغنی افاده ایتمکدر .

آشاغیده ویره‌جکم ایضاحاتدن آکلاشیله‌جقدرکه : بن ، املا مسئلهٔ مزمنه‌سنی حل ایتمك ایچون ، أپی بویوك بر آدم آتیورم . فقط دقت بویوروکز ! « املا مسئله‌سنی حل ایتدم » دیمه‌یورم . کندی کندیمه ، « املا مسئله‌سنی حل ایتدم » اعتقادنده‌یم . فقط بو دعوایی عمومه قارشی اقامه ایتمه‌یورم . چونکه زمان پك چوق قناعتلرك ـ حتی دلیللی ، شاهدلی قناعتلرك ـ یاکلشلغنی اثبات ایده‌بیلیر ؛ بونك امثالی چوق . برده بنم فکر وقناعتم هر زمان ایچون پك دوغرو اولسه بیله ، بونك ساحهٔ تطبیقاتده قبول ایدلمه‌مسی احتمالیده وار ؛ چونکه دنیاده هر قبول ایدیلەن ، دوغرو ومناسب اولان ده‌کیلدر . ایشته بو سببلره بناءً ، دیبورمکه : « املا مسئله‌سنی حل ایچون بویوك بر آدیم آتیبورم . » نجه بوآدیم قطعیدر ، بزی مسئله‌نك صوکنه قادار کوتوره‌بیله‌جکدر . فقط قارئلرم بو آدیمی ، «قطعی» ده‌کیلسه بیله ، «بویوك» بر آدیم اولمق اوزره تلقی ایتسینلر ، شمدیلك بو قدری‌ده کافیدر .

بو بویوك آدیم نه‌در؟ بونی ایضاح ایچون تورکجه املامزك تاریخچه‌سندن بحث‌ایده‌جك ده‌کیلم . حروف عربیه‌نك تورکجه‌یی یازمق ایچون قبولندن بری جریانه باشلایان بوتاریخچه ، بنم قدرتمك یتیشمه‌یه‌جکی قادار اوزون ، قاریشیق وبوراده ذکری بی‌فائده‌در . یالکز هپمز بیلیورزکه ، عثمانلی تورکلرینك آناطولیده بر تاریخ وادبیاته مالك اولمغه باشلامالرندن اعتباراً بزم املامز تورلوتورلو شکللر آلمشدر . بوشکللرایچنده هیچ بریسنك « منطقی » اولمادیغی ، هر بریسنك عربجه‌یی تقلیداً وکلیشی کوزەل وضع ایدلدیکی ، حتی اویدیرلدیغی شبهه‌سزدر . نیته‌کیم ، بنم شو سطرلرمده‌کی املاده‌ده بر خیلی منطقسزلقلر ، تألیف ایدیله‌مز طرزتحریرلر واردر . شو قادار وارکه ، بوکونکی املانك منطقسزلقلری ، اسکیسنه نسبتله طاغلر قادار نقصاندر . مثلا اسکیدن « اولمایاجاغینی » کلمه‌سنی « اولمیه جغنی » شکل غریبنده ، حرفلرك صدالریله هیچ‌ده مناسبت آلمایان بر صورتده ، یازارلرمش؛ بوکون بونی اکثریت « اولمایه‌جغنی » ، بعضلری ده « اولمایاجغنی » طرزنده یازییورلر . بونلرك اوچی‌ده درجه درجه منطقسز .

املامزك منطقسزلغی عصرلرجه دوام ایتمش ؛ نهایت عربجه‌یه مخصوص املانك بزم لسانمزه هروجهله یابانجی اولدوغی تقدیر ایدیلەرك ، قورقاقورقا ، حروف املا استعمالنه باشلانمشدر . بونکله برابر ، عنعناتك ، عاداتك انسانلراوزرنده‌کی تأثیری قولایجه سیلینه‌میه‌جکندن ، املامزاسکی اساسندن بوسبوتون قورتولامادی ؛ داها دوغروسی پك آز قورتولدی . اوقادارکه بوکون بیله یازیلریمزی یازیلیشنه کوره ده‌کیل ، سویله‌نیشنه کوره اوقویورز !...

املامزك منطقسزلغنی الك اول بن حس ایتمه‌دم . بو منطقسزلق بلکه ٥٠ — ٦٠ سنه‌دن بری بارز صورتده حس اولونیور . هله ایچنده بولوندیغمز ١٤ نجی عصر هجریده بو ، دها عیان بر شکل آلدی . املامزك نصل یازیلاجغی دفعاتله اورتایه آتیلارق بو مسئله اطرافنده الی قلم طوتانلر بی نهایه ، شماته‌سی چوق ، فائده‌سی پك آز ، نزاعلر ایتدیلر . یالکز بربویوك فائده‌سی اولدی : یکی یتیشه‌نلر آرتیق ـ حروف املادن متحاشی اولان ـ اسکی املایه ابدیاً وداع ایتدکلری کبی ، املایی بوبوتون یکی برشکله صوقابیلمك استعدادینی آلدیلر .

او املا مناقشه‌لرندن برده فنالق چیقدی . املامزك برقاعدهٔ عمومیه وسالمه‌سی اولمادیغنی اوکره‌نن ، یاخود بیلن هر کس کیت کیده کندینه مخصوص بر املا پیدا ایتدی . حتی هر کسك ، هر آن ایچون ، بر املاسی اولدی . أوه‌ت ، بونده مبالغه یوق . مثلا برمحرر ، باشقا باشقا زمانلرده یازدیغی یازیلرشویله دورسون ، بر کونده یازدیغی بر مقاله‌نك باشنده بر کلمه‌یی باشقا تورلو ، آشاغیسنده باشقا تورلویازییور . حتی بن بیله بو مقاله‌یی یازدقدن صوکرا تصحیح ایدرکن دقت ایتمه‌مش اولسه‌م ، عین کلمه‌لر ایچون بربرینه مغایر املالر کوره‌جکسکز . حتی ینه منطقسزلقلر وار . مثلا بوصوك جمله‌ده « کوره‌جکسکز » کلمه‌سنده « ر » حرفندن صوکرا (ه) حرف املاسی قوللاندیغم حالده « س » دن و « ك » دن صوکرا « ی » قوللانمایورم . نه‌دن ؟ سببسز . برده مثلا « او » اسم اشارتنك مفعول بهی « اونی » کلمه‌سنی « ن » ایله ومفعول الیهی اولان « اوکا » کلمه‌سنی « ك » ایله یازییورم . بونك سببی نه ؟ هیچ !.. بویله بی‌نهایه منطقسزلقلر !.. دیمك بوکون نه قدر تورکجه ارقور یازار آدم وارسه ، دها دوغروسی نه قدر تورکجه یازی وارسه ، اوقدر املا وار . شوحالده ، لسانمزی تحصیل ایده‌جك دیکر برعرقه منسوب برذات ایچون ، چینجه بونك یاننده اسهل قالیر !.

املامزك بوقارغاشالغی ایچنده یالکز برخط ممیز وار : املامز ، هیئت عمومیه‌سیله صلاحه ، لسانك طبیعتنك ایجاب ایتدیکی شکله دوغرو یورویور . بناءً علیه بنم یاپمق ایسته‌دیکم شی : اوخط ممیزی تعمیم ایتمك ، قوتله‌شدیرمك ، جریان طبیعی‌یی تسریع وتنظیم ایله‌مك‌در . املامز طبیعی شکلنی آلمغه یورویور . بومحقق . فقط ، بوبطیء وپراکنده یورویوشی تسریع وتنظیم ایده‌جك ، برانجمن دانشمز اولمادیغی ایچون ، بووظیفه‌یی شخصك درعهده ایتمه‌سی ده طبیعی . ایشته شیمدی‌یه قادار چیقان برچوق املاجیلر کبی بن ده براملاجی اولارق چیقیورم . فقط سزه اول باول خبرویره‌یم : بنم علم لسانده « philologie » تجربه‌م ده کیل ، معلومات عمومیه‌م بیله‌یوق ؛ لسانك جذور تاریخیه‌سی حقنده اختصاصم اولمادن بوایشه کیریشیورم . فقط بوعدم معلومات بنم ایشمه مانع ده کیل . بن اوزنده عملیات یاپاجغم بوکونکی لسانی بیلیورم . واونك خسته‌لغنی تشخیص ایدییورم . کذلك مرتبلك صنعتنه واقفم . تداوی ایچون ، تورکجه املایی اصلاح ایچون ده لسانك کندی کندینه ارائه ایتدیکی مجرایه اویاجغم . برده قوتلی ، پك قوتلی برعزمم وار : مانعلری ، اسکی اصولی متمادیاً بالطه‌لایه‌جغم . یاپن اونلری کسوب آتارم ، یابنم بالطه‌م کسمز اولور .

کیریشدیکم بوایشده برچوق هجوملره اوغرایاجغمی تخمین ایدییورم . بلکه بعضلری بودالالغمه حکم ایده‌جکلر . هرنه‌اولسه ، بن دوغری اولدوغنه قانع بولوندقجه ، صوکنه قادار ، طوتدوغم یولده یورویه‌جکم .

سکز اون آیدن بری بواملا مسئله‌سیله مشغولم . بنی بوکا سوق ایده‌ن ده حروفات جدیده ایله نشر اولونان برقاچ رساله اولدی . باشده میلاسلی اسماعیل حقی بکککی اولمق اوزره ـ خاطرمده قالدیغنه کوره ـ اوچ تورلو یکی حروف ایجاد اولوندی . بوحرفلر لاتین حرفلری کبی منفصل‌در . وشکلری ده بزم اسکی حرفلریمزدن مبدلدر . بن بویکی حرفلرك هیچ برینی پراتیك ، قابل تطبیق کورمه‌دم . چونکه لسانمزی یازمق ایچون یکی حرفلر وضع ایتمك ، خلقمزه یکی برلسان اوکره‌تمك ایسته‌مك کبی در . عصرلردن بری آلیشیلان شیمدیکی یازیمزی بیراقامایز . فرض محال اولارق بیراقسه‌ق بیله ، بویوزدن بزم اسکی یازیلریمزله ، اثرلریمزله قطع علاقه ایتمکلکمز لازم کلیر . بوده تحمل اولونماز برضیاعدر . اونك ایچون بن ، ینه موجود یازیمزی قوللانه‌رق ، املامزی اصلاح ایتمکی دوشوندم . وبونکله خیلی مدتدر ذهناً مشغول اولدم . ابتدا برآز متردد قالدمسه‌ده بونی چابوق دفع ایتدم . وبرصورت حل بولدم . فکر وقراریمی

بو کونه‌قدر نشر وتطبیق ایتمه‌مکلکم ، قسماً کثرت مشغولیتدن قسماً ده اهمالدن ، حتی ثروت فنونك جلدباشنی بکله‌مکلکمدن ایلری کلدی .

حسن تصادف اولارق ، سلانیکده بعض کنجلر طرفندن « یکی لسان » عنوانیله ـ غایه‌سی لسانمزی ساده یازمغه معطوف ـ اورتایه برفکر چیقارلدیغی کبی ، « طنین » رفیق محترممزده لسانمزك املاسنی دوزه‌لتمه‌نك اهمیت سیاسیه واجتماعیه‌سندن بحث ایتدی . وبوکا جواب ویرلدی . حاصلی اوته‌ده بریده ، تك توك املا بحثلری تازه‌لندی .

بن ده ساده‌لك طرفداری‌یم . بونی شو اقلا مقاله‌سنده طوتدوغم اسلوبده کوسته‌ریر . یالکز بن ایشه یازی واملادن باشلایورم . بنم فکرمجه یازی ادبیاتدن مقدم دوشونله‌ایدر . و ایشه اورادن باشلاملیدر . چونکه املانك مضبوط ومکمل اولاسی ، شیمدیکی قوزموپولیت ، قرارسز وشکل وبنیه‌سی هرفرده کوره ده‌کیشیر ، حدودی چیزکی آلتیه آلیناماز لسان یرینه حدود وقواعدی معین ، انسجاملی ، بنیه‌سنده ارتباط وآهنك موجود ، حاصلی مضبوط ومکمل ، ساده برلسان قائم اولماسنه یاردیم ایده‌جکدر . ولسانك بوکونکی جریانی ساده‌لکه اولدوغندن ، املامزی تصحیح ایتدیکمز صورتده ، نسبةً پك آز زمان صوکرا هریرده تعمیم اولونمق قابلیتنی حائز ، قولای اوکره‌نیلیر ، برلسان وجوده کله‌جکدر . چونکه قولای یازیلیر واوقونور براملا سایه‌سنده اوقویوب یازمق تعمم ایده‌جك ، یازی یازانلر پك زیاده چوغالاجق ، وبوکونکی یازی یازمق انحصاری قالقاجق . طبیعی یکی یازیجیلرك چوغی ، لسان ایله اوقادار اوغراشمامش وبونده‌کی معلوماتلری آز اولندیغندن ، طبیعتیله ساده یازاجقلر ، تکلم لسانته تقرب ایده‌جکلر . حتی چوق کره اونی یازاجقلر . صوکرا بن اوفکرده‌یم که مکمل ولسانه خاص براملا ، اولسانده یابانجی قاعده‌لری ، یابانجیلغی ایچه محسوس کلمه‌لری قولایجه طرد ایده‌ر ؛ ویابانجی ، فقط لزوملی ومأنوس کلمه‌لری‌ده کندی روح وهویتنه ادخال ایلر ونتیجه‌ده تورکجه ، عثمانلی تورکجه‌سی ، مملکتمزده‌کی عناصر سائره بیننده نسبةً پك قولای تعمم ایتدکدن باشقا ، ذاتاً حائز اولدوغی صیقی مناسبت دولاییسیله آسیا ایچه‌ریلرینه قادار ، مانچوری‌یه قادار نفوذ ایده‌ر ؛ عثمانلی فکرلری ، عثمانلی ادبیاتی ساده آسیاده ده‌کیل ، عالم اسلامك هرکوشه‌سنده تأثیرات کوسته‌ریر . چونکه بز اونلردن مترقی‌یز ، بز اونلرك کتابلرینی اوقومایاجغز ، اونلر بزمکیلری اوقویاجقلر . چونکه آراده مناسبت دینیه وار وبوراسی مرکز خلافت ؛ اونلر هرشیئمزده بزی تعقیب وتقلیده مستعد .

حاصلی بزه بی‌پایان برافق ترقی ونفوذ آچیلاجغنده ، عثمانلی تورکجه‌سنك ده بلکه یوز میلیون خلق ایچون ، فرانسزجه کبی لسان عمومی ، لسان ادب اولاجغنده شبهه یوق .

املامزی ناصیل قولایلاشدیردم ؟ آرتیق بونی ایضاحه صیرا کلدی . بنم تحریاتم نتیجه‌سنده بولدوغم چاره‌لر ایکیدر : بریسی بوکون مستعمل الفبامزدن بعض اشکال حروفی قالدیرمق ، داها دوغروسی عدد اشکالی آزلتمق ؛ دیکری بوتون املامزی صائت « ووایل » دینیلن حروف املا استعمالیله یازمقدر . بو چاره‌لری تشریح ایده‌لم .

١ — بوکون مطبعه‌لرده حروفاتك قونولدیغی « مرتب قاصه‌سی » نده ٣٦٣ حرف واردر . ایشته بن بو حرفلرك لزومسزلرینی آتارق اشکال حروفی آزالتیورم . آتدیغم حرف شکللری‌ده شونلردر :

أ ئ ئر ئن ئر ؤ بر بد بم بر بی لله بن تم تد تم تر تی تن بج بچ بچ چم ثم ثد ثم ثر ثی ثن جی چی چا لج بج
بچ ح جم جی چی جا لج لج مج کج بح بح ح حم حی حی حا لح لح مح کح بخ بخ خ خم خی خی خا لخ لخ مخ لة

لة نذ نر نز نز نذ سـ بـ شـ شـ طی طی ص ض ظی ظی ا لی لی له لم لا للا لر لر لز لز لم لك ئ كا كا كا كا
كما كلا كی كی كل كل كم كم نف فا فی فی فم عا عم عی عی عر عز مم نق قا قی قی قم غا غم غی غی غر غز با یا یا
پ پ پ بر بم پن پ با نز لم م هر لم مما مما خج خج خج عج غج غج ک ک جج جج هم هما لو لو لد لد لذ لذ كلا
كلا كلا كله لج لح لخ هی هی لج لم لخ مج مح مخ مجم مح مخ ء ن نی می می مر مز صح مم سم م م م ما صح
صح ضج ذ ذ نذ نذ نم نر نن ی ی یذ یر ین ه ه ۲ ۲ ۲ سی پ نو ی

ایشته ۲۲۹ عددده بالغ اولان شو حرفلری تدقیق ایدرسه‌کز ، هپسنك مجرد یازی کوزللکندن باشقا برشی تأمین ایتمه‌دیکنی وایچلرندن بر چوغنك بر حرفك متعدد شکللرندن عبارت اولدوغنی کوروسکز . بن بوفضله شکللری آتیورم . بلکه یازیمزك کوزللکندن بر آزینی فدا ایدیورم . فقط دوشونه‌لی‌که برطالب ، اوقومق یازمق اوکره‌نه‌جك برکیمسه ایچون ـ هله او آدم مسلمان وتورك اولمازسه ـ نه‌قادار برسهولت تأمین ایلمش اولیورم !.. بوآدم برچوق بی‌لزوم اشکال حروفی اوکرنمك زحمتندن قورتلیور. صوکرا مرتبلك صنعتی‌ده قولایلاشیور . سوزمزی برقاچ مثال ایله تنویر ایده‌لم :

مثلا « عجم » « مجموع » « نمایش » « تیم » « عربی » « تجربه » « انجمن » « صحیح » کلمه‌لرنده‌کی « عجـ » « مجـ » « نمـا » « تیـ » « عر » « تجـ » « تجم » « صحـ » حرفلرینك ـ که تعدد اشکالدن باشقه برشی دکلدر ـ هیچ لزومی یوقدر . الفبامزك حرفلرینی ، کلمه باشنده ویا اورته‌سنده ویا صوکنده بولونور ایکن‌ده ، شکلاً بوزولمادن‌ده استعمال ایده‌بیلیرز . وبوندن یازیمزه هیچ برقصور و تحول عارض اولماز . مثالی « انجمن » کلمه‌سنی « انجمن » و « تیم » کلمه‌سنی « تیمم » و « نمایش » کلمه‌سنی « نمایش » و « مجموع » کلمه‌سنی « مجموع » و « تجربه » کلمه‌سنی « تجربه » و « صحیح » کلمه‌سنی « صحیح » و « عربی » کلمه‌سنی « عربی » طرزنده والخ ... یازابیلیرز . وبوسایه‌ده یازیمزی اوکره‌نه‌جك کیمسه کلمه‌نك باشنده‌ده ، صوکنده‌ده ـ ممکن مرتبه ـ دائما عین شکللری کورور . باشقا ، شکللرله ذهننی اتعاب ایتمز .

§ صوکرا بن صاغر کاف دیدیکمز « ڭ » حرفنی مؤبداً آتیورم . بونك بزه نه‌لزومی وار ؟ اسامزده بونك یرینه « ن » استعمال ایده‌رز . استانبول شیوه‌سنده هیچ « ڭ » استعمال ایتمه‌یورز . اولابیلیرکه اسکیدن تورکلر، عمومیتله، قونوشورلرکن « ن » صداسنی حس ایتدیریرلرمش؛ وبوکون آناطولینك بعض طرفلرنده تلفظده بوحرفی حالا احساس ایده‌رك قونوشیورلر . فقط بز ، الك دوزکون . الك اینجه ومکمل اولان استانبول شیوه‌سنی دائما املامزده اساس اتخاذ ایتمه‌لی‌یز . وبناءً علیه « ڭ » حرفنی آتمالی‌یز . بوحرف بزه کوکدن کتابله ایتمه‌دی یا !!..

§ تورکجه الفبامز ایچون ، « ک » حرفندن ماعدا برده « گ » حرفی لازمدر . زیرا بوصدایی ویره‌جك باشقه حرفمز یوقدر .

§ برده « ه » حرفی اورته‌سنده « ـهـ » و « ـه » کبی ایکی شکل داها آلیر . بونلری‌ده قالدیروب هریرده « ه » شکلنی » استعمال ایده‌جکز .

§ یالکز بعض حرفلر وارکه بونلرك مطلقا دیکر برشکلی‌ده قوللانلمق لازم . مثلا « ه » و « م » و « ع » و « ک » و « ل » وسائره کبی . شیمدیلك بونلری ابقایه مجبورز . ایلریده بوایکنجی شکللرینی، اصل شکللره دها زیاده یاقلاشدیرابیلیرز .

حاصلی شکللری آزالتمق ایچون یوقاریکی حرفلری تماماً آتیورم . مثلا یوقاریکی حرفلر ایچنده کوره‌جککز بوری کفی دینیلن شو « ک » شکلنك بزه نه لزومی وار ؟ اونك یرینه عادی « ک » شکلی هرزمان

كافيدر . كذلك « ك » و « ل » حرفلرينك يان يانه كلديكى كلمه ده بونلرى بربرينه شو « كلك » كلمه سنده كى كبى بتيشديره جك يره « كلك » طرزنده بتيشديرمه ليىز . تاكه « ك » و « ل » اصل شكللرينى آيرى آيرى محافظه ايتسينلر .

شيمدى شو ايضاحاتدن صوكرا ، بوقاريكى حرف شكللرينى آنجق يازمزك اوقادار چوق قازانماسنه مقابل كوزللكندن پك آزفدا ايتديكى تسليم بويورولور صانيرم . بوتنقيحاتى متعاقب ، قوللانيله جق ، شو حرفلرمز قاليور :

آ أ ؤ ئ ى ء آ أ ب ب ب ب ت ت ت ت ج ج چ چ ث ث ث ث ج ج ج ج ح ح ح ح خ
خ خ خ د د ر ر ز ز ذ ذ ژ ژ س س س ش ش ش ط ط ص ص ص ض ض ض ض ظ ظ
ظ ل ل ا لا لا ك ك ك ك ف ف ف ع ع ع ق ق ق غ غ غ غ ا ... پ پ پ ا ن ن
م م م ن ن ي ي ه ه ه ة ة ة و ؤ و ى ى ى

ايشته بوقالان ١٣٤ حرف شكلى ايله يازيمزى ، شيمديكى قيافتى هيچ بوزولمادن ، يازابيليرز .

آنجق بوقاريكى حرفلرى آثار ايكن دوشونوله جك براقتصادى نقطه وار . بوآتيلان حرفلردن بعضلرينى مرتبلكده زمان قازانمق ايچون قوللانابيليرز وبونلرى قوللانمقله شكل آرتديرمق تهلكه سى ده يوقدر . مثلا « قا ، يا ، فا ، لك ، بن ، مى ، ير » وسائره كبى شكللرى مرتب قاصه سنه تكرار قويابيليرز . چونكه بونلر بربرينه بتيشمش ايكى حرفك حاضر شكللريدركه مرتبلره يازى ديزمكده زمان قازانديرر . مثلا مرتب « قا » شكلنى « ق » و « ا » دن تركيب ايده جكى وبونلر ايچون الى ايكى دفعه قاصايه كيدوب كله جكى يرده بردفعه ده بوايشى كورور . اوسببله بوشكللرده علاوه اولونابيلير :

ئ ئ ئن ئو بـ بد بر بن تـ تد تر تى تن جى جى جا حى حى خى خى لة لة طى طى ظى ظى له له له لا لا
لر لم لز لك كه كم عا عى مى غا غى نى نا با يا يا پـ پد پر پن پى لد لد لذ لذ مى ما نـ نذ نر نن يـ يد ير ين
ه ة ة بو سى يى ى

٢ — بوتون املامزده صائت « ووايل » ديديلن حروف املايى قوللاناجغز . بوسايه ده تاصيل يازى يازلديغنى آشاغيده مندرج برقاچ سطرلق نمونه ايچه كوستره جكدر . ايضاح ايده لم : بركره برقاچ تورلو اوقونان « و » حرفنك اوزرينه بعض اشارتلر وضع ايتمكه مجبورز . اصل « و » صداسى ويره ن حرفه هيچ براشارت قويمايورم . « يول » كلمه سنده كى كبى . ضمهٔ ثقيلهٔ مقبوضه صداسنى ويره ن « و » حرفنى « وٓ » شكلنده يازييورم ، « شوٓ » كلمه سنده كى كبى . ضمهٔ خفيفهٔ مبسوطه وظيفه سنى كوره ن « و » حرفنى « ۆ » شكلنده وضمهٔ مقبوضه خدمتنى ياپان « و » حرفنى ده « ۋ » شكلنده يازييورم .
« سوز » و « اوزوم » كلمه لرنده كى كبى .

§ برده فتحهٔ ثقيله به (ا) ، فتحهٔ خفيفه يه (ه) ، كسره يه (ى) استعمال اولوناجق ؛ اوستون اوقوناجق « ا » ، « أكمك » كلمه سنده كى كبى همزه لى يازيلاجق .

§ صوكرا توركجه كلمه لرده (ص) يرينه ممكن مرتبه (س) ، (ط) يرينه (ت) استعمال اولوناجق . چونكه اساساً (ص) و (ط) بزه يابانجيدرلر . « خ » و « ظ » حرفلرى ده بويله . « ث » و « ذ » حرفلرى ايسه يالكز عربجه كلمه لرده قوللانيلير .

§ بنم الك مهم تلقى ايتديكم جهتلردن برى ، آرتيق ، لسانمزك مالى اولمش ، تصرفاتمز مقامنه كچمش عربى وفارسى كلمه لر سويله نديكى كبى يازلماسى در . مثلا « هفته ، مطبخ ، صبرنج ، خسته ، مكتوب ،

کتاب ، خاطر ، خواجه ، جزؤدان ، طرف » کبی کلمه‌لری « حافتا ، موتباق ، سارنیج ، حاستا ، مه‌کتوب ، کیتاب ، حاطیر ، حوجا ، جوزدان ، طاراف » شکلینده یازالم . چونکه آرتیق بوکلمه‌لر وداها بونلر کبی برچوق کلمه‌لر بزم مالمز اولمشدر . اونلری اساساً منسوب اولدقلری لسانلرده‌کی کبی سویله‌یه‌مه‌یورز . بوکا خنجره‌مزك تشکلی مساعد ده‌کیل . وبوکلمه‌لر تاکویلره قادار شایع اولمشدر . مثلا بوکون بزده کیمسه « خسته » یرینه « صایری » کلمه‌سنی قوللانماز .

بلکه عربی وفارسی کلمه‌لرده دوقوندیغمدن دولایی بکا برچوق هجوملر ایدیله‌جك . فقط بنم اجتهادم بویله . بن اومیورم‌که بوسایه‌ده املامزك مشکلاتی قات قات تخفف ایده‌جك . ایلریده انجمن دانشمز اولورسه ، ویره‌جکی قرارلرله بویولده‌کی کلمه‌لرك عددینی ضبط، تزیید وتعیین ایده‌ر .

§ برقاچ سطر یوقاریده فتحه وکسره ایچون قوللانیلاجق حرفلری تعیین ایتدك . بناءً علیه ظرف اداتی اولان « ده » اداتی التحاق ایتدیکی کلمه‌نك خفت ویاثقلتنه کوره « دا ، ده » شکللرینی آله‌جق . کذلك ادات جمع اولان « لر » اداتی‌ده « لەر » یاخود « لار » وهکذا « دن » اداتی « دەن ، دان » و « مق ، مك » ادات مصدریتی « ماق ، مه‌ك » و « در » ادات خبری « دور ، دیر » ومفعول الیه اداتی اولان « ه » حرفی « نه ، ا » وشرط اداتی اولان « سه » « سه ، سا » شکللرینی آلاجقلر . دها خاطرمه کلمه‌ین اداتلر وارسه اونلرده بویله خفیف وثقیل کلمه‌لره التصاق ایتدکارینه کوره یازیلاجق . بونده هیچ برمشکلات اولمادیغی ، بالعکس سهولت بولوندیغی بدیهیدر .

§ کاف واوی، یائی دینیلن « ك » لری آیرلق قوللانمغه لزوم یوقدر. بونلری‌ده سویلندیکی کبی یازاجغزه

ثروت فنون املاسی ایله یازلمش برپارچه :

بیزده مطبعه‌جیلیق (ماتبا آجیلیق)

بیزده ایللك مطبعه (ماتبا آ) ، سلطان (سولتان) احمد خان ثالث حضرتله‌رینین (حازره‌تله رینین) زه‌مان ساطنتی‌نین صون سه‌نه‌له‌رینه دوغرو « ابراهیم متفرقه » ایسمینده ماجار أولادیندان مهتدی بیر ذات طارافیندان تأسیس اولونموشدور .

بو مطبعه‌یه لازیم گه‌له‌ن حرفلاتین دوکولمه‌سی ایچین « ویانا » دان حکاکلار جلب أدیلدیگی روایت اولونموش ایسه‌ده بو خصوصدا مورخله‌رجه اختلاف واردیر .

مطبعه‌نین تأسیسی وطبعه باشلانماسی ایچین « ابراهیم متفرقه » ایله بیرلیکده پەك بویوك غایرەت گوسته‌ره‌ن ذات ، اوزه‌مان پاریس سفیری بولونان ییرمی سه‌کیز چه‌له‌بی محمد أفه‌ندیدیر . بو عالی همت ذات پاریسده مطبعه‌جیلیق حاقیندا تدقیقاتدا بولونموش وایستانبولا عودتینده، هه‌م مطبعه ، هه‌م ده بیر کتبخانه تأسیسینه موفق اولموشدور .

مطبعه‌نین تأسیسنده‌ن صونرا ایللك دوره‌ده باصیلان کیتابلاره گه‌لینجه : بیر روایته گوره اون آلتی ، دیگه‌ر بیر روایت تاریخیه‌یه گوره‌ده ییرمی به‌شدیر . حاتتا بیر سه‌نه‌ده طبع اولونان کیتابلارین أسامیسی سه‌نه نیهایه‌تینده مطبوع بیر جه‌دوه‌لده نشر اولونماق اوصول اتخاذ

تابلو : سنه‌ماتوغراف قارشیسنده معصوم چهره‌لر

أدیلمش اولدوغوندان ، بو جهدوه له نظراً مطبعه‌نین بدایت تأسسنده‌ن یيرمی سه‌نه صونرایا قادار ایکی یوز سه کسه‌ن جیلد طبع اولونمشدور .

ایللك طبع اولونان أثرده عارابجادان تورکجه‌یه « وانقولی » لغتی‌دیر .

مطبعه‌ده السنهٔ اجنبیه‌دن‌ده ایللك دفعا چوجوقلارا ماخصوص تورکجه ـ فرانسیزجا بیر صرف باصیلمیشدیر .

ایشته بنم املامزی اصلاح ایچون بولدوغم اصول . بن شیمدی بو اصولك مکملیتنی ادعا ایتمم و هرکس دیله‌دیکی مطالعه‌ده بولونابیلیر . یالکز ثروت فنون هرهفته‌کی نسخه‌سنده بو املا ایله یازلمش بر ستون یازی‌یی عمومك انظارینه عرض ایده‌جکدر . موفق اولورسه‌ق مملکتمز ودولتمز ایچون اك بویوك خدمتك یاپیلدیغنه قانع وبختیار اولاجغم .

٩ مایس ، ١٣٢٧

اسماعیل صبحی

برضیافت ادبیه

نیسانك برنجی جمعه کونی ، مملکتمزك حیات فکر وادبنده ، بررأس تاریخ کبی ، نقشکیر استمرار اولاجقدر . اوکون مملکتمزك عصرلردن بری ـ کیم بیلیر نه‌دن ـ محروم فیض طوپراغنده ، بزه بر تورك دهاسی اثبات وایجاد ایده‌ن بویوك عبدالحق حامدك شرفنه ، ارباب فکر وقلممز طرفندن ترتیب اولونان اجتماع وضیافت تفصیلاتنه دائر هیچ برشی یازابیله‌جك ده‌کیلز . بو احتفال منورده بولونا بیلمك ، او ماسیهٔ بلند دهـا اوکنده تکمیل موجودیتلریله سرفرو ایتمك ذوق یکانه‌سنی ادراك ایده‌ن بر آووچ بختیارك یاشادقلری او برقاچ ساعت ، سراپا شعر ، صاف ، و ـ بی‌شبهه ـ هراندیشه‌دن آزاده برزمان ایدی . بونی اوراده بولونانلر بوتون قدرت روحلریله حس ایتدیلر . ایشته اوقادار ! بونلر شو سطور سیاهده یاشاتیلامازکه یازمغه قالقیشالم ؛ یالکز اوراده سویله‌نن نطقلری ، ایرادلری صیراسیله ، نقل ایدییورز .

حمدالله صبحی بك طرفندن ایراد اولونان نطق :

« محترم بویوك شاعرمز !

طرفمزدن واقع اولان دعوت مشترکه‌یی قبول ایتدیکز ، ارقداشلرم کندیلرینه عائد اولان دین شکرانی ادایه بنی توکیل ایتدیلر . بکا بوقدر قیمتدار بر وظیفه‌یی امانت ایتدکلری ایچون کندیلرینه بیان تشکرات ایدییورم . بز سزه دوغریدن دوغری‌یه خطاب ایتمك فرصتنی احراز ایتدیکمز بو دقیقه‌لرده ، سزك حقکزده دوشوندیکمز بعض فکرلری وبعض حسلری‌ده سویلیه‌جکز .

بزده‌دیکر بویوك کوچوك بیکلرجه همشهریلرکز ، وطنداشلرکز کبی تا کوچوك یاشمزدن بری یازیلرکزی اوقویه اوقویه روحکزك ، معالیاتکزك برر آشنای حریمی اولمشدق .

سز ، کوکلرك فوقندن اطرافه ابذال ضیا ایدن کونشلر کبی ، انواریکزك آیری آیری هانکی کوشه‌لرده برمعکس بولدیغنی تخمین ایده‌مزدیکز . ایشته سزك کائنات معنویمز آره‌سنه دوکدوککز ضیالری کندی وجدانلرنده طوپلایان ، قلبلرینی ضیالریکزك بر محراق سوزانی حالنده بولوندیران بیکلرجه معکسلرکزدن برقاچی .

یازیلرکزی اوقودیغمز دقیقه‌لرده ، بزدن باش دوندیریجی مسافات معنویه ایله آیرلدیغنی کوردیکمز

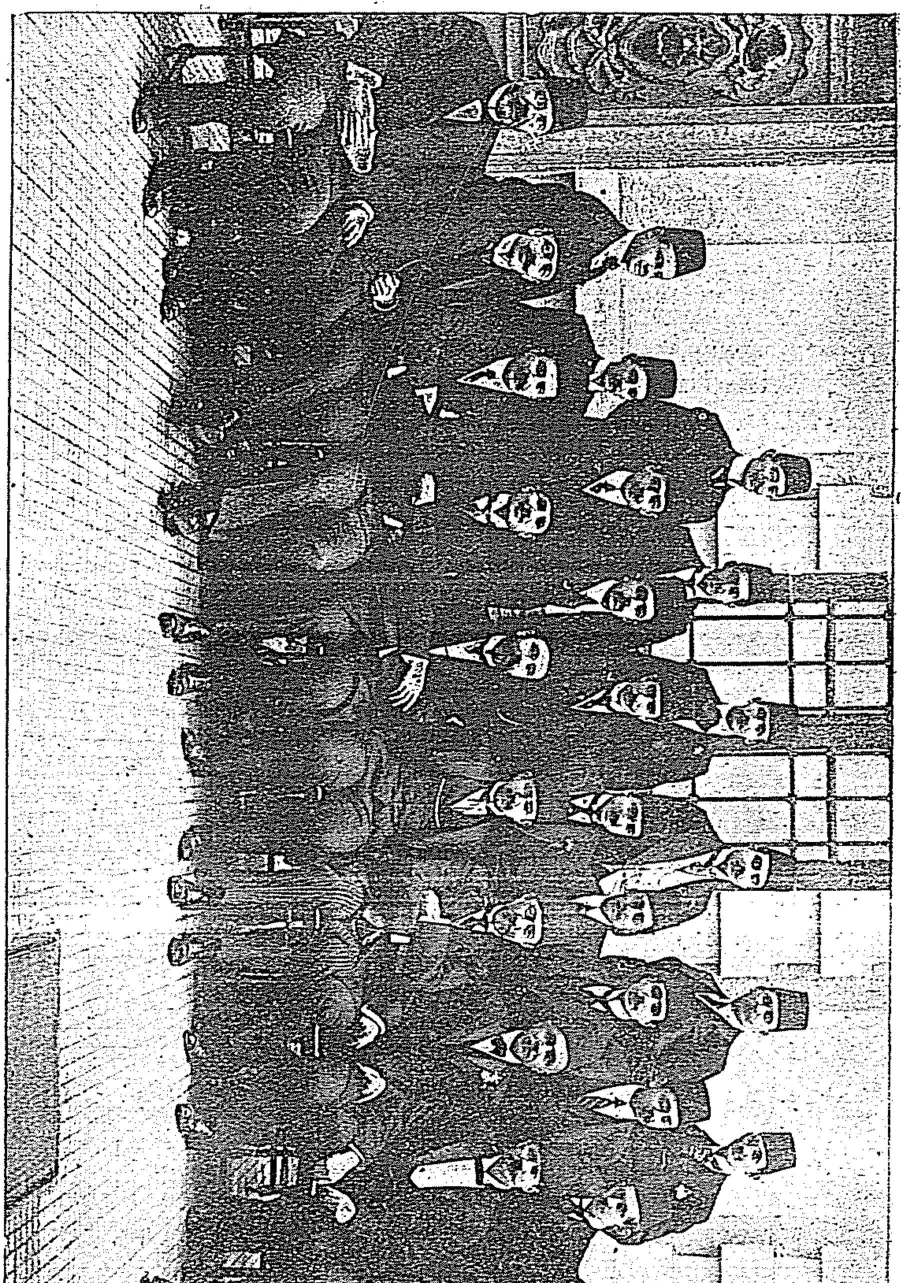

برمائدهٔ ادبیه — داهیٔ شعر وادبمز عبدالحق حامدبك افندی شرفنه ، « ثروت فنون منتسبین ادبی » طرفندن ۱۳۲۷ نیسانڭ برنجی کونی ویریلەن ضیافتده حاضر بولونان ذوات

برنجی صیرا — موقع احترامده عبدالحق حامد بك ، صاغنده : جاوید ، رشید ، اسماعیل مشتاق ، حسین سیرت ، احمد حکمت ، سلیمان پاشا زاده سامی بکلر . صولنده : احمد احسان ، دوقتور رضا توفیق ، حسین جاهد ، جناب شهاب الدین بکلر .

ایکنجی صیرا — صاغدن صیرا ایله : حسین دانش ، سلیمان فهمی ، فاضل احمد ، مصطفی صبحی ، جلال ساهر ، اسماعیل صبحی ، تحسین ناهید ، نیر ، یعقوب قدری ، حمدالله صبحی ، کوپریلی زاده محمد فؤاد ، سلیمان صائب بکلر .

اوچنجی صیرا — صاغدن : رفیق خالد ، حسین سعاد ، عزت ملیح ، محمد سعدی ، مفید راتب ، شهاب الدین سلیمان بکلر .

بیوك شاعرمزله برکون بویله همبزم اولەجغمزی بزخیال ایتمکه بیله جسارت ایتمیوردق . فقط آرەدن زمانلر کچدی ، قلبمزده یارتندیره مادیغمز اوامید محال برحقیقت اولدی وبزشیمدی نزدکزدەڭ وسیع ، اڭ عمیق برسعادتله مسعودز .

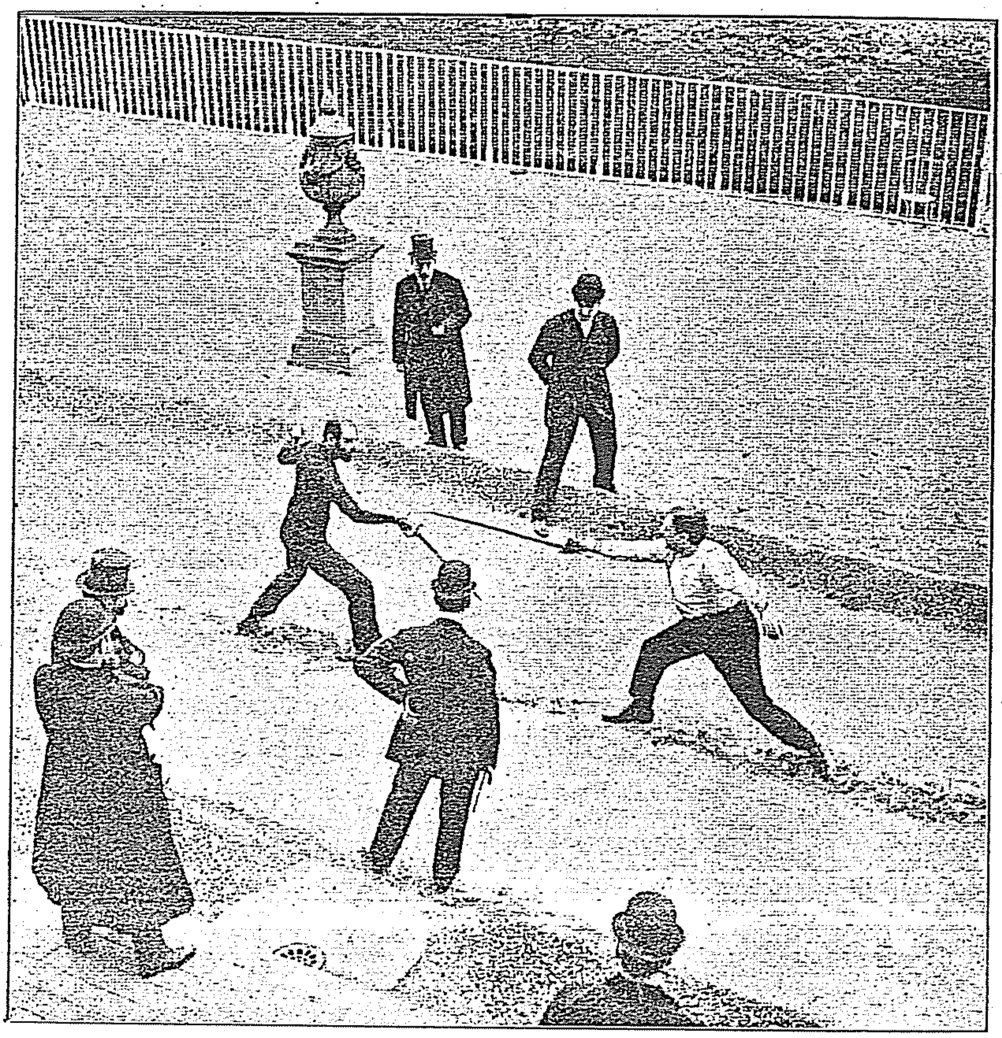

قلارتی ـ دوده دوئللوسی

[تماشا نویس شهیرموسیو « هانری برنشتاین » ك « بندن صوكرا » نامیله یازمش اولدیغی برتیاترونك قومدی فرانسزده تمثیلی مناسبتیله پارس جرائدنده اوزون اوزادی‌یه مباحثات ومناقشات جریان ایتمش ، محررك عسكر قاچاغی اولدیغی حقنده قیل وقاللر پك بویومشدی . حتی متوفی « آلفونس دوده » نك اوغلی موسیو « لئون دوده » بویله براثری قبول ایتدیكی ایچون ، قومدی فرانسز مدیری موسیو «ژول قلارتی» علیهنده شدتلی برمقاله نشر ایتمشدی .

« هانری برنشتاین » بوقیل وقاللره ختام ویرمك ایچون اثرینی قومدی فرانسزدن استرداده قرار ویردیكی صیراده ژول قلارتینك مخدومی ژورژ قلارتی شاهدلرینی یوللایارق لئون دوده‌یی دوئللویه دعوت ایتدی. دوئللونك شرائطی پك شدید ووخیمدی . اولا طبانجه ایله درت قورشون آتیله‌جق وبونتیجه‌یی انتاج ایتمدیكی حالده قیلیجله اوروشیله‌جقدی . مخاصملر ٤ مارت ۱۹۱۱ تاریخنه مصادف كون ساعت اون برده « سنت لوئه‌ن » ده برلشدیلر . طبانجه‌لرك انداختی هیچ برنتیجه‌یی مؤدی اولامادیغندن قیلیجله مبارزه‌یه باشلادیلر ومبارزه ژورژ قلارتینك یارالانمسیله ختام بولدی . یاره اوقادار وخیم دكلدی ...

سز بوراده بولنمادیغكز زمانلر سزی یازیلرکز کبی دائما بزه‌تكرار تكرار سویله‌ین برشی دهاوار : بویوك ارقداشلركزدن برینك ، زمینك سمایه اك یقین برنقطه‌سی ویا سمانك ارضه اك یقین بربرج شعر وخیالی دیدیكی چاملیجه ، سز بوراده بولنمادیغكز زمانلرده‌ده سزك فكرلركزله متفكر ، سزك

حسلرکزله متأثر کورونیور . سزك و بویوك ارقداشلریکزك خاطراتیله مشحون اولان چاملیجه ، بزم عالم ادبیاتمزك براولیمپیدر ؛ براولیمپ که سکانی، الهلری مخیل دکل ، فقط حقیقی .

سزه بزباشقه برسببلهده ادای شکرانه مجبورز. سز ، بیوك ارقداشلرکزله برابر بزده اون سکزنجی عصره وجود ویردیکز . سز اویله بر حرکت ادبیه وفکریه وجوده کتیردیکزکه اونك نتیجه‌سی اوله‌رق بوکون اطرافکزده طوپلانان اولادمعنویکزك اللرنده زنجیرلر وآنلرنده بر محبسك قارانلقلری بولنمیور . سزکله برابر کچیره‌جکمز صاییلی دقیقه‌لر ختام بولدقدنصکره ، بزشهرك سوقاقلرینه داغیلدیغمز وقت سزدن اك قیمتدار برهدیه آلمش اوله‌جغز . او ، نه وقتدنبری مشتاق اولدیغمز اصیل ، یوکسك سیماکزك بزم دماغلرمزده انطباع ایدن خیالیدر .

سزه تکرار تکرار عرض شکران ایده‌رك ارقداشلرم وکندی ناممه اك اوزون، اك مسعود بر عمرایله کامیاب اوله‌کزی تمنی ایدرم . »

صوکرا حسین دانش بك شوکلمات نوازشی‌ایراد ایتدی :

« بکار ، افندیلر

آسیانك وهندستانك اسرار خیز جنکللرندن کچن‌هوای‌حاروجوشانك یتشدیردیکی حسیات‌ولوله‌دار وآتشین‌یأس وغرامی ، شمالی اوروپانك‌وخصوصیله انکلتره‌نك طونوق وسیسلی سماسی آلتنده یتیشن بدایع با کرهٔ فکریه ایله قوجالاشدیرمق و اوندن ملت معظمهٔ عثمانیه‌یه برکتبخانهٔ قیمتدار ادب اتحاف ایتمك صورتیله بر شاهراه جدید فکرت کشف و کشاد ایتمش و بوتون تجددات ادبیه‌یه رغماً او شاهراهك یکانه قائد ومقتدای ذی‌دهاسی مرتبه‌سنی بوآنه قدر محافظه ایلمش اولان استاد اعظممز عبدالحق حامد بکك طول عمرله معمر اوله‌سی وبو عمرك هر برمرحله‌سنك یکی براثر داهیانه ایله تفرد ایتمسی تمنیاتنه فقیر ایله برلکده جمله‌کزك اشتراکنی رجا ایدرم . »

بوندن صوکرا دوقتور رضا توفیق بك ، عبدالحق حامد بکك ادبیاتمز اوزرنده‌کی تأثیراتنی مختصراً بیان ایله‌دیلر .

صوکرا حامد بك افندینك ، جلال ساهر بك طرفندن شو نطق جوابیسی اوقوندی :

« بنده‌کز بر شاعر عاجز ، اشعارم ایسه بنده‌کزدن داها ناچیز ایکن موجودیت ادبیه‌لری هیئت

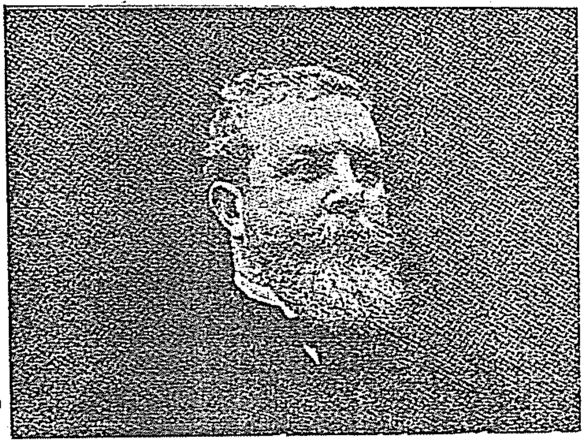

پیه‌رکییار

اخیراً ، هنوز قرق‌سکز یاشنده اولدیغی‌حالده وفات ایدن پیه‌رکییار ، شرق مسائلیله اپی مشغول اولمش ، مظالم حمیدیه علیهنده رفع ندی عصیان ایتمش ، عثمانلی ـ یونان محاربه‌سنی مخابرلکله تعقیب ایله‌مش برشاعر، برغزته‌جی ، وبرمورخ احتماعیدی. برآره‌لق استانبولده‌بولوندیغی صیرده ارمنی‌قولله‌ژنده فرانسزجه معلملکی ایتمشدی . سنبولیزم مسلك ادبیسنه منسوب شاعرلرك واسطهٔ نشر آثاری‌اولان « پله‌ئیاد » و « مرکوردوفرانس » مجموعه‌لرینك مؤسسلرندن بولونان پیه‌رکییار برچوق سنه‌لر « پروآرمه‌نیا » مجموعه‌سنك ریاست تحریریه‌سنده بولونمشدی . باشلیجه اثرلری «La lyre héroïque et dolente» «La gloire du verbe» «la fille aux mains coupées» ایله یونان قدیم ادباسندن «سوفومل» دن « ئه‌لیان » ن ترجمه ایتمش اولدیغی بعض اثرلردر . پیه‌رکییارك استانبولده بولونان محبان وتقدیرکارانی متوفانك یاد خاطراتی ایچون اونیون فرانسزده براجتماع ترتیب ایده‌رك نطقلر ایراد ایلمشلردر .

اجتماعیه‌مزك باعث مباهاتی اولان بوذوات عالیه‌دن نائل اولدیغم آثار نیرهٔ مهر ومحبت ناطقهٔ شکرانمی عادتا لال ایتمش اولدیغندن ادارهٔ لسان خصوصنده‌کی قصورمك عفوینی تمنی ایده‌رم ؛ ذاتاً ضعف بصر وضعف سامعه کبی طبیعی اولان نقیصه‌لرك ناطقه‌یه‌ده برتأثیری اولیور .

ایچکزده بنده‌کزك هربولده عجز وقصورمی بنده‌کز قدر بیلنلر موجود اولدیغندن امینم . بونکله برابر ایی فنا آز چوق خدمات قلمیه‌ده بولنانلره اخوان مسلکمز طرفلرندن واقع اولان بو نمایش مفخرت بخشا ، آتیده کنج ادبامزك دخی کندیلرندن دها کنج اولان ارباب قلمدن مظهر تلطفات اوله‌جقلرینه مشوقانه دلالت ایتدیکچون اولبابده‌کی ذات حقیرمك بوتبشیره توسط ایتمکلکمه مساعد بیوریلیوردیورم . وینه‌مساعدهٔ علیه کزله بوندن طولایی‌ده تمدح وتفخره نفسمده استحقاق کوریپورم . بوکون سزلر بنده‌کزی وجود ایله احیا ایتدیکز . بنده کزده بومسروریتله احیای لیل ایده‌جکم . »

— بر مهم تشبث —

لسانمزه اساس وضع اولونیور

تورك دیلنك صرف تحلیلیسی

لسانمزك اسباب ترقیسنی تحری ایده‌رك بوصورتله اساسلی برصورتده اصلاحنه چالیشمق ، الحالةهذه ، بوتون ارباب فکر وقلمك بیوك مشغله‌سنی تشکیل ایدییور . بالخاصه اعلان مشروطیتدن بری بوخصوصده برچوق تشبثلرده بولونولدی : یومی ، هفته‌لق برچوق غزته‌لرده تصفیهٔ لسان حقنده اوزون اوزادی‌یه مباحثات ومناقشات وقوعه کلدی ؛ برچوق ادبا ، برچوق محررین مشهوره بوخصوصده دور ودراز بسیط مطالعات ایلدیلر . فقط نه‌بوجریان ، نه‌ده بونی تعقیب ایدن مماثل جریانلر هیچ برنتیجه‌یه منجر اولمادی . املا واصلاح حروف حقنده صرف ایدیلن غیرتلرده هنوز مع‌التأسف بارز ثمره‌لر ویره‌مدی .

هیچ برفکر معقول وعامی‌یه ، براصوله تابع اولمایارق کلیشی کوزل وجوده کتیریلن بوجریانلرك امید ایدیلن فائده‌یی تأمین ایتمیه‌جکی ارباب اختصاصجه ذاتاً معلوم ایدی . چونکه لسانی تصفیه واصلاحه ، املا وشکل حروفی تغییر وتبدیله قالقیشان ذوات اك لازم واك اساسی برشیئی یعنی لسانمزك صرفنی اهمال ایدییورلر ، اوکا عطف اهمیت ایله‌میورلردی . حالبوکه لسانك اصلاحی ایچون هرشیدن اول صرفنی تدوین ایتمك لازمدر .

بوکون لسان ایله آزاجق علاقه‌دار اولان هرکس تورکجه‌مزك مدون ومضبوط برصرفی اولمادیغنی بیلیرلر . فوأد وجودت پاشالرك همتیله هان هان یاریم عصر اول وجوده کلن « قواعد عثمانیه » نامنده‌کی اثرله ، اونی تعقیب ایده‌ن سائر برچوق صرف کتابلری بونامه هیچ بروقت مستحق دکلدرلر . چونکه اونلر علی‌العاده برکیف وهوس محصولی اولارق برقاچ آی ظرفنده جف‌القلم یازلمش بسیط واعتماده غیر لایق اثرلردر .

لسان ایله بر آز متوغل اولانلر ، بر لسانك صرفنی تدوین ایتمه‌نك نه مشکل ونه بویوك غیرتلره وابسته بر ایش اولدیغنی پك ایی بیلیرلر . علم السنه کبی ، الیوم پك ترقیاته مظهر اولمش بر شعبهٔ معظمهٔ علمده کسب اختصاص ایتمه‌ینلر هیچ بر زمان بر « صرف تورکی » تدوین ایتمك صلاحیتنه مالك اولامازلر . ایشته لسان وادبیاتمزك الکاسکی وفدا کار خادمی اولان « ثروت فنون » بودفعه یکی وپك مهم برتشبثده بولونارق ، عثمانلی عالم عرفاننه « تورك دیلنك صرف تحلیلیسی » اهدا ایدییور .

ثروت فنونك مارت بدايتندن اعتباراً منتظماً تفرقه‌يه باشلاديغى بومعظم اثر ، تورك درنكى اعضاى محترمه‌سندن فاضلِ مقتدر « آندون ب . طغر » افنديك محصول مساعيسيدر . علم السنه‌ده‌كى وقوف متبحرانه‌سيله مملكتمزده جداً يكتا اولان طنغر افندى ، تورك لسانى حقنده اوتوز بش سنه تدقيقاتده بولنمش ، پورواق بيلمز بر سعى ايله بوتون ايام قيمتدار حياتنى بو خصوصه صرف ايتمشدر . بوقدر مديد سنين مساعينك محصول بركزيده‌سى اولان وتقريباً بيك صحيفه‌لق ايكى بويوك جلد تشكيل ايده‌ن بومعظم اثرك انتشارى عالم علم وعرفانمزده شبهه‌يوق كه الكمهم برحادثه كبى تلقى اولونابيلير . لسانمزى بويله براساس متينه استناد ايتديردكدن صوكرا ، ترقياتنى تأمين ايتمك ، اصلاح وتكميلنه چالشمق پك‌چوق قولايلاشاجقدر .

« ثروت فنون » بوقيمتدار اثرك يالكز غزته صحيفه‌لرنده محصور قالمايارق هركسك كتابخانه‌سنده‌ده برجاى تكريم بوله‌بيلمسى ايچون اونى آيريجه كتاب شكلنده‌ده طبع ونشر ايده‌جكدر . مملكتمزده بوكبى آثار جديده‌نك نه‌قدر آز قارء بولا بيلديكى دوشونولورسه « ثروت فنون » ك اختيار ايتديكى فداكارلغك درجه‌سى حقنده برفكر الده ايديله بيلمش اولور . معمافيه « ثروت فنون » بوفداكارلغى كمال ممنونيتله اختيار ايده‌جكدر : چونكه لسانمزك آلتى يوزسنه‌دنبرى تدوين ايدلمه‌مش اولان « صرف تحليلى » سنك نشرينه وساطت ، مملكتك يكانه معكس علمى وادبى اولان « ثروت‌فنون » ايچون يكى بروسيلهٔ افتخار تشكيل ايدر .

طونه‌ده برهفته

عثمانليلرك الك معزز خاطرات تاريخيه‌سيله مالامال اولان طونه نهرنده تا آلمانيادن قاره‌دكزه قدر برسياحت اجرا ايتمش اولان احمد احسان بكك ، برچوق تصاوير ايله مزين مكمل براثريدر . فيئاتى يوز پاره‌در .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال مالى

قسمى

[برسنه‌لك شئون وحادثات ماليه‌يى احتوا
ايدر .]

عثمانلى

مخلدات ادبيه‌سى

آلتى يوز سنه‌لك ادبياتمزك منظوم و منثور بتون مخلداتنى ، ادبامزك حيات و مسلك صنعتلرى حقنده معلومات مجمله‌يى ، الده ايديله‌بيلن رسملريله ال يازيلرينى ، ادبياتمزك مختصر فقط پك اطرافلى بر تاريخچهٔ تكاملنى احتوا ايده‌جك اولان بو اثر مهم فوق‌العاده نفيس برصورتده قريباً نشراولوناجقدر.

سال مالی

[١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده مجلس مبعوثانك بودجه‌یی تدقیق وقبول ایده‌مه‌دن طاغیدلمش اولماسنه مبنی ، قانون اساسی موجبنجه، ١٣٢٨ سنه‌سی بودجه‌سی١٣٢٧ بودجه‌سنك عینی اولمق لازم كلیور . بوسببله كچن سنه سالنامه‌سینده مندرج مطالعات ١٣٢٨ بودجه‌سی حقنده‌ده وارد در. بناءً علیه احوال مالیه‌مز حقنده كله‌جك سنه برمقالهٔ مفصلهٔ مالیه درج ایتمك اوزره، بوسنه یالكز بعض ارقام ووثائق مالیه‌یی درج ایله اكتفا ایله‌یورز .]

١٣٢٧ سنه‌سی موازنهٔ مالیه قانونی

ماده ١ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی مصارف عادیه‌بودجه‌سنده دوائره اعطا ایدیلان مخصصات اشبو قانونه مربوط (آ) اشارتلی جدولده ارائه‌اولندیغی‌وجهله [٣,٦٢٣,٣١٨,٤٨٧] غروش‌اوله‌رق تعیین‌ایدلمشدر.

ماده ٢ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی موازنهٔ عمومیه مصارفنه قارشولق اولان واردات محمنه اشبوقانونه مربوط (ب) اشارتلی جدولده كوستریلدیكی وجهله [٢,٨٤٤,٥٧٩,٥٠٠] غروشدن عبارتدر .

ماده ٣ : ملغا بدل عسكری بقایاسی اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً عفو اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً ممالك عثمانیه كمركلری واسطه‌سیله ادخال واخراج اولنه‌جق كتابلردن كمرك رسومی آلنمیه‌جقدر . شوقدركه بونلر جلدلی اولدقلری حالده یالكز جلدلری اشبو رسومه تابع اوله‌جقدر .

ماده ٥ : موازنهٔ عمومیه واردات قسمنه داخل اولان واشبو قانونه مربوط (ت) اشارتلی جدولده كوستریلن كافهٔ رسوم وروتكالیفك ١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده تحصیلنه دوام‌ایدیله جكدر. واردات موازنه‌سنده حاصلات متفرقه نامی آلتنده ذكر ایدیلان حاصلات ایله خزاده آلنان تخرجیه واونهٔ سیم وزردن آلنمقده اولان تمغا رسمی كماكان باقیدر .

ماده ٦ : محاسبهٔ عمومیه قانوننك اون برنجی ماده‌سی موجبنجه مجلس عمومینك اثنای تعطیلنده حكومتجه تخصیصات منضمه اعطا ایدیله بیله‌جك اولان خدمات ١٣٢٧ سنه‌سی ایچون اشبو قانونه مربوط (ث) جدولنده تعداد ایدلشدر .

ماده ٧ : بانق عثمانی ایله اولان خزینه حساب جاریسندن ماعدا مالیه نظارتی ایجابی حالنده سنهٔ مالیه ظرفنده اوده‌نمك ومقداری ایكی میلیون‌لیرایی تجاوز ایتمه‌مك اوزره خزینه تحویلاتی اخراجنه ویاموقت آوانسلر ویا حساب جاریلر عقد وكشادینه مأذوندر .

ماده ٨ : واردات ایله مصارف آره‌سنده‌كی فرقی قپاتمق ایچون مالیه ناظری كرك قیصه وكرك اوزون وعده‌لی استقراضلر عقدینه مأذوندر .

ماده ٩ : آفیون عشری میزان اصولی اوزره استیفا اولنه‌جقدر .

ماده ١٠ : مالیه‌ونافعه نظارتلری الجزیره عملیات ارواثیه‌سندن هندیه‌سدوقنالریله‌حبانیه صواقه‌سنك حكومت حسابنه اكمال انشا آتی ایچون بدلی تقاسیط سنویه ایله تسویه ایدلك وقبل‌التعاطی مجلس عمومینك نظر تدقیق وتصویبنه عرض ایله تصدیق ایتدیرلك شرطیله انشا آت متعهدی تحری وعقدایدیله‌جك مقاوله وشرطنامه لایحه‌لرینی تهیئه ایده‌جكلردر .

ماده ١١ : طرق عمومیه انشا آت وتعمیراتنه صرف ایدلك وبدلی تقاسیط‌سنویه ایله اوده‌نمك اوزره

مالیه نظارتی ایکی میلیون بشیوز بیك لیرالق استقراض عقدینه مأذوندر . ٢٠ حزیران سنه ٣٢٦ تاریخلی مادهٔ قانونیه ایله طرق عمومیه ایچون وریلان یوز سکسان طقوز میلیون کسور بیك غروشلق تخصیصاتدن غیر از صرف قالان مقداری سالف‌الذکر استقراضك حاصل نقدیسی مقدارینه قدر تزیید اولنمشدر .

ماده ١٢ : ٣ مایس سنه ٣٢٥ تاریخلی فوق‌العاده بودجه‌دن بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسان غایه‌سنه قدر غیر ازصرف قالان مخصصات بیك‌اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی بودجه‌سنه دوراولنه‌جقدر. مذکور فوق‌العاده بودجه‌ده مرقم وارداتك اوچیوز یکرمی التی دورهٔ حسابیه‌سی نهایتنه قدر وقوع بولان مصارفه تقابل ایدن مقدارندن فضله‌سی واردات عمومیه میانه قید اولنه‌جقدر .

ماده ١٣ : خاقان‌سابق دیوننك اوچ یوزیکرمی بش واوچیوز یکرمی التی سنه‌لرنده تسویه اولنه‌میان قسمنك تخصیصات منضمه شکلنده تأدیه‌سنه دوام ایدیله‌جکدر .

ماده ١٤ : موازنهٔ عمومیه قانونیله تحت مأذونیتده بولنمیان بالجمله رسوم وتکالیفك تطبیق وتحصیلی قطعیاً ممنوع اولوب بونك خارجنده هر نه نام وصورتله اولور ایسه اولسون طرح وجبایت تکالیف حقنده امر اعطا واجرا ایدنلر تعقیبات قانونیه‌یه تابع طوتیله‌جقلردر .

ماده ١٥ : تنسیقاتك صورت اجراسنه دائر ٢٥ حزیران سنه ٣٢٥ تاریخلی قانونك یدنجی ماده‌سی بروجه زیر تعدیل ایدلمشدر :

تخصیص اولنان معزولیت‌معاشلری‌ایکی سنه‌دن افزون واون سنه‌دن دون خدمت‌دولتده بولنانلره (٣)، اون سنه‌دن افزون واون بش سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره ٤ سنه اعطا اولنور . اون بش سنه‌دن زیاده خدمت دولتده بولنانلره معاشات حاضره‌لرینك قطعیله مأمورین ملکیه‌نك تقاعد ومعزولیت معاشلرینه دائر قانون موجبنجه معاش تخصیص اولنور. آنجق منسوب اولدقلری نظارت ودائره‌لرجه اقتدار واهلیتلریله متناسب اوله‌رق درسعادت وپایتخت‌ده تحریراً تکلیف اولنه‌جق مأموریتلری بلا معذرت مشروعه ایکی دفعه تحریراً ردایدنلرك وبرده هر آلتی آیده بر کره تحریراً وبالذات مراجعتله طلب مأموریتده بولنمیانلرك ویاخود بر خدمته تعیین اولناناترك معزولیت معاشلری درحال قطع ایدیلور .

ماده ١٦ : ممالك عثمانیه لیمانلرینك برندن دیکرینه سیر وسفر ایدن سفائن تجاریهٔ عثمانیه‌یه لیمان دائره‌لری جانبندن اعطا قلنان مرور تذکره‌لریله مانیفستولر مجاناً اعطا ویزه معاملاتی مجاناً اجرا اولنه‌جقدر.

ماده ١٧ : جهت بریه وبحریه‌ده مستخدم بالعموم یوز باشیلر معاشاتنه (١٠٠) وملازملر معاشاتنه (٥٠) غروش ضم‌ایدلمشدر. موجود قول‌اغالری مخصصاتی معضم‌قدملی یوزباشیلر مخصصاتنه ابلاغ اولنه‌جقدر. بو یوزدن ایجاب ایدن مبلغ اشبو دوائر بودجه‌لری داخلنده دوران ایتدیریله‌جکدر .

ماده ١٨ : وقوعات اخیره طولاییسیله محصور قالوب مرکز وملحقات ایله مخابراتی مدت مدیده منقطع اولان یمن وعسیرده ٣٢٥ و ٣٢٦ سنه‌لرینه عائد تخصیصات داخلنده اوله‌رق تحقق ایده‌جك دیون ایله ٣٢٤ سنه‌سنك صوك سکز آیلق دیوننده‌ن هنوز تسویه اولنمامش اولان مبالغك یکون عمومیسی اجتماع آتی ابتداسنده مجلس عمومی‌یه بیلدیرلمك اوزره ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه اوله‌رق تأدیه‌سنه مالیه نظارتی مأذوندر .

ماده ١٩ : جهت بریه‌دن ژاندارمه‌یه آلنان قائمقاملره آلای قوماندانی ، قول آغالرینه طابور قوماندانی ، آلای کاتبلریله اداره امینلری ویوزباشی وکیللرینه یوزباشی مخصصاتی اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ٢٠ : مقاولات محررلری عائداتندن تأجیلات ناميله الآن اجرا ایدلمکده اولدیغی آکلاشیلان یوزده اون بش توقیفات بعدما اجرا اولنمیه‌جقدر .

ماده ٢١ : [٣٢٦ بودجه‌سنك یکرمی آلتنجی ماده‌سی یرینه] خزینهٔ مالیه‌یه جهت عسکریه‌دن ویا خاقان سابقدن مدور اراضی وچفتلکلر ایله من‌القدیم خزینه‌نك تحت تصرفنده بولنان چفتلکلره مهاجر وعشائر اسکان ایتمکه ویا بونلری بدلات مناسبه ایله مقسطاً تأدیه اولنمق اوزره زراعه ویا اهالی‌یه تفویض ایلمکه ویاخود مقاوله‌سی مجلس عمومینك تصدیقنه اقتران ایتمك شرطیله کرك اوزون وعده ایله عادیاً ایجار ایتمکه وکرك اعمار ایتمك اوزره کذلك اوزون وعده ایله عثمانلی شرکتلره ایجار ایدوب بالآخره پارچه پارچه یالکز عثمانلیلره صاتمغه حکومت مأذوندر. بدلی مقسطاً آلنمق اوزره زراع واهالی‌یه تفویض ایدیلان اراضی بدللری کاملاً تسویه اولننجه‌یه قدر خزینه‌یه مرهون ویا وفاءً مفروغ حکمنده بولنه‌جقدر .

ماده ٢٢ : ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سنده طرق ولایات انشاآت وتعمیراتنه تخصیص ایدیلان مبلغدن سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌میان مقداری اوچ یوز یکرمی سکز سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌بیله‌جکدر .

ماده ٢٣ : ٣٢٥ و ٣٢٦ موازنه قانونلرینك اشبو قانون وقوانین مخصوصه ایله فسخ وتعدیل ایدله‌ین احکامی معتبردر .

ماده ٢٤ : اشبو قانونك اجرای احکامنه مالیه ناظری مأموردر .

١٠ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢٥ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدراعظم
نائل	ابراهیم حقی

« آ » جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ایچون دوائره ویریلان تخصیصاتی مبیندر

	غروش		غروش
دیون عمومیه	١ ١٨٣ ٢١٦ ٩٠٣	مجلس عمومی	٢١ ٨٧١ ١٠١
خاندان سلطنت	٥٠ ٣٤٨ ٠٠٠	مالیه	٢٨٥ ٥٤٥ ٦٦٢
دیوان محاسبات	١ ٩١٧ ٠٩٠	عدلیه	٧٨ ٦٤٥ ٢٢٤
رسومات	٥٠ ٨٠٨ ٢٤٨	معارف	٩٩ ٤٤٨ ١٨٥
پوسته وتلغراف	٧٩ ٥٣٧ ٦٠٨	نافعه	١٥٥ ٣٨٦ ٦٦٠
دفتر خاقانی	١٠ ٦٥٩ ٩٠٠	اورمان	٤٨ ١٩٤ ٠٦٥
صدارت	٢ ٦٤٠ ٣٦٠	بحریه	١٦٨ ٢٧١ ٦١٢
داخلیه	١٣٥ ٥٨١ ٣٥٢	حربیه	٩٠٠ ٠٠٠ ٠٠٠
امنیت عمومیه	٤٨ ٣٥١ ١٧٠	اعمالات حربیه	٤٩ ١٥٧ ٤٧٨
شورای دولت	٣ ٣٠٨ ٢٠٠	ژاندارمه	١٧٣ ٨٤٢ ٢٠٥
خارجیه	٢٤ ٥١٨ ٨٢٤		
علمیه	٥١ ٠٦٨ ٦٤٢	یکون	٣ ٦٢٣ ٣١٨ ٤٨٧

« ب » جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ایچون مقدار تحصیلات اوزرینه تخمین اولنان واردات عمومیه خلاصه‌سنی مبیندر

برنجی قسم ـ بلاواسطه آلنان ویرکولر

فصل		
١	مسقفات واراضی وعرصه‌لر ویرکوسی	٢٦٦ ٧٩٨ ٠٠٠
٢	تمتع ویرکوسی	٣١ ٩٩٥ ٦٠٠
٣	بدل نقدی	١٠٢ ٠٠٠ ٠٠٠
٤	طریق بدل نقدیسی	٥٥ ٣٩٣ ٨٠٠
٥	اغنام ، دوه ، جاموس ، جنوار	١٩٥ ٧١٢ ٢٠٠
٦	اعشار	٦٨٨ ٥٩٠ ٠٠٠
٧	خصوصی اورمانلر حاصلاتندن آلنان رسوم	٥ ٧٩٨ ٣٠٠
٨	معادن رسومی	٧ ٤٢٣ ٢٠٠
٩	ویرکو تذکره‌لری	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
	برنجی قسمك یکونی	١ ٣٥٥ ٢١١ ١٠٠

ایکنجی قسم — تمغا ، خرجلر ، قیدیه‌لر

١٠	تمغا رسمی	٤٧ ٢١٨ ١٠٠
١١	خرجلر	٤٢ ٧٣٩ ٠٠٠
١٢	قیدیه‌لر	٣٦ ٧٧٨ ٤٠٠
	ایکنجی قسمك یکونی	١٢٧ ٧٣٥ ٥٠٠

اوچنجی قسم — بالواسطه آلنان ویرکولر

١٣	مسکرات رسمی	٢٩ ١١٣ ٧٠٠
١٤	تنباکو کوبیعیه‌سی	١٩٨ ٤٠٠
١٥	کمرك رسومی	٤٧٠ ٠٤٢ ٥٠٠
١٦	رسوم بحریه	١٤ ٨١٢ ٠٠٠
١٧	رسوم صحیۀ حیوانیه	١ ٨٧٧ ٧٠٠
١٨	صید بری وبحری	١٩ ٩٥٣ ٠٠٠
	اوچنجی قسمك یکونی	٥٣٥ ٩٩٧ ٣٠٠

دردنجی قسم — انحصارلر

١٩	طوز	١١٦ ٩٦٤ ٠٠٠
٢٠	توتون	١٠٣ ٨١٣ ٣٠٠
٢١	تنباکو	٤ ١٠٤ ٠٠٠
٢٢	باروت	٧ ٤٥١ ٥٠٠
٢٣	مسکوکات	٢٩ ٣٠٠ ٠٠٠
٢٤	پوسته وتلغراف	٨٢ ١٧٥ ٥٠٠
	دردنجی قسمك یکونی	٣٤٣ ٨٠٨ ٠٠٠

بشنجی قسم

٢٥	طولهباغچه غازخانهسی حاصلاتی	٥ ٥٤٤ ٧٠٠
٢٦	مکتب صنایع حاصلاتی	١٢٢ ٥٠٠
٢٧	فرات ودجله واپورلری حاصلاتی	٧ ٠٨٤ ٠٠٠
٢٨	معادن	١١ ٢٠٧ ٥٠٠
	بشنجی قسمك یکونی	٢٣ ٩٥٨ ٧٠٠

آلتنجی قسم

٢٩	املاك اميريه حاصلاتی	٤٧ ٠٤٧ ٦٠٠
٣٠	فروخت اولنان اشيا بدلی	٣ ٣٠٦ ١٠٠
٣١	میری اورمانلری حاصلاتی	٢٩ ٠٠٩ ٩٠٠
	آلتنجی قسمك یکونی	٧٩ ٣٦٣ ٦٠٠

یدنجی قسم — مقطوع ویرکولر

٣٢	مصر وزیلع ویرکوسی	٧٨ ٤٨٩ ٠٠٠
٣٣	قبریس «	١٠ ٥٢٥ ٧٠٠
٣٥	آینهروز «	٧٢ ٤٠٠
٣٥	سیسام «	٣٠٠ ٠٠٠
	یدنجی قسمك یکونی	٨٩ ٣٨٧ ١٠٠

سکزنجی قسم

٣٦	خزینه معاملاتندن حاصل اولان واردات	١٠ ٠١٢ ٧٠٠
٣٧	زراعت بانقهسی تمتعاتی	٧ ٠٠٠ ٠٠٠
٣٨	مکتب طبیه حاصلاتی	٤٢٢ ٢٠٠
٣٩	اختراع براتلری	٣٤٦ ٤٠٠
٤٠	جزای نقدی	١ ٠٣٨ ٩٠٠
٤١	امتیازلی شرکتلر حاصلات وتمتعاتندن خزینه حصهسی	٢ ٢٦٥ ٨٠٠
٤٢	شمندوفرلردن خزینه حصهسی	٢٤ ٣٦٦ ١٠٠
٤٣	امتیازلی قومپانیهلردن تفتیش مصارفنه مقابل آلنان	٢ ٦٨٦ ٩٠٠
٤٤	حجاز تیمور یولی اعانهسی	٢٨ ٢٧٨ ٠٠٠
٤٥	حاصلات متفرقه	٥٠ ٠٣١ ٦٠٠
	سکزنجی قسمك یکونی	١١٦ ٤٤٨ ٧٠٠

طقوزنجی قسم — استردادات

٤٦	بغداد وحدیده ـ صنعا وصومه ـ باندرمه تیمور یوللرینه انشا آت اثناسنده ویریلوب استرداد ایدیله‌جك اولان	٣٤ ٦١٠ ٨٠٠
٤٧	٣٢٦ سنه‌سنده وقوع بولان تعویضات اولوب ٣٢٧ سنه‌سنده استرداد ایدیله‌جك اولان	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
٤٨	مشترك محافظه مصرفنه مقابل رژی شرکتی طرفندن اعطا اولنه‌جق اولان	٨٥٥ ٠٠٠
	طقوزنجی قسمك یکونی	٣٨ ٩٦٥ ٨٠٠

اوننجی قسم — تقاعد ومعزولین صندوقلری

٤٩	ملکیه تقاعد صندوقی	٥٠ ٠٥٠ ٣٠٠
٥٠	معزولین «	٥ ٧٥٩ ٣٠٠
٥٠	عسکری تقاعد «	٦٥ ٤٢٦ ١٠٠
٥٢	علمیه «	٣ ٦٢٧ ٥٠٠
	اوننجی قسمك یکونی	١٢٤ ٨٦٣ ٢٠٠
	واردات عمومیه یکونی	٢ ٨٤٤ ٥٧٩ ٥٠٠

دیون عمومیهٔ عثمانیه

١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سنك ختامه تقرب ایتمسی مناسبتیله مجلس اداره رئیسی سیرآدام بلوق طرفندن سنهٔ مذکوره معاملاتنه دائر بعض معلومات اعطا ایدلمشدر :

٣٢٧ مارتندن ایلولنه قدر اجرا ایدیلن حسابات قطعیه وبوکونه قدر وارد اولان اخبارات قطعیه نتیجه‌سنده ٣٢٧ سنه‌سی حاصلات عمومیه‌سنك ٥,٠٨٠,٦٤٧ لیرای عثمانی‌یه بالغ اولدیغی تحقق ایتمشدر.

٣٢٦ سنه‌سی حاصلات عمومیه‌سی ، ١,١٠٣,٢٠٩ لیرا‌سی کمرك رسم منضمی اولمق اوزره ٤,٧٧٩,٧٤٩ لیرادن عبارتدی . ٣٢٥ سنه‌سی حاصلاتی ایسه ١,٠٤٢,٩٩٢ لیراسی کمرك رسم منضمی اوله‌رق ٤,٥٤٠,٨٢٦ لیرایه بالغ اولیوردی . بناءً علیه کچن ٣٢٦ سنه‌سی واردات عمومیه‌سنه نسبتله یوزده ٦,٢٩ و ٣٢٥ سنه‌سنه نسبةً ایسه یوزده ١١,٨٨ فضلهٔ حاصلات موجوددر . بو سنه ظرفنده دیون عمومیه‌نك قبریس حصه‌سنه مقابل کمرك فضله‌سندن حکومتك هیچ برشی اعطا ایتمدیکی نظر دقته آلنیرسه فضلهٔ حقیقینك ٣٢٦ سنه‌سنه نسبتله یوزده ٧,٣٦ و ٣٢٥ سنه‌سنه نسبتله ایسه یوزده ١٤,١٤ اولدیغی تظاهر ایدر .

٣٢٦ سنه‌سی ٣٢٥ سنه‌سنه نسبتله یوزده ٥,٢٦ نسبتنده ، حس ایدیله‌جك درجه‌ده ممنونیت بخش برفضله کوستردیکی نظردقته آلنیرسه بوسنه‌نك دیون عمومیه‌نك بدایت تأسیسندن بری الك پارلاق برثمره تأمین ایتدیکی تظاهر ایدر . فی‌الحقیقه ٣٢٣ سنه‌سنده حاصلات عمومیه ٣,٩٠٨,١٣٥ لیرا ایکن ٣٢٧ده ٥,٠٨٠,٦٤٧ لیرایه بالغ اولمشدرکه بومدت ظرفنده‌کی تزاید یوزده اوتوزه بالغ اولمقده‌در .

اعشار واغنام رسومی ٣٢٧ سنه‌سنده ٢,٤٩٦,٠٠٠ لیرایه بالغ اولیورکه کچن سنه‌یه نسبتله ٤٧,٥٢٧ لیرالق جزئی برتنزل موجوددر .

٣٢٧ سنه‌سنده تأدیه ایدیلن کیلو مترو تأميناتی یوزده یکرمی قدر تنزل ایتمشدر .
طوز وارداتنده بوسنه ٣٤,١٤٣ لیرالق برتزاید حس ایدلمکده‌در . بوتزاید فضلهٔ صرفیاتدن نشأت ایتمشدر .
پول صرفیاتنده یوزده یدی ، یعنی ٣٣,٤٠٠ لیرالق برتزاید موجوددر .
اسپرتو وارداتی ٣٨,٥٦٩ لیرا تزاید ایتمشدرکه یوزده ١٢ نسبتنده برفرق واردر .
صید ماهی رسومنده ٧ بیك لیرا یعنی یوزده ١٢ برتزاید واردر . حریر ودیکر رسوم کچن‌سنه‌دن پك آز برفضله کوسترمکده‌در .
رژی اداره‌سنك حاصلاتندن دیون عمومیه‌یه مخصص قسمده یتمش بیك لیرالق برتناقص واردر . سنه صوکنه قدر بومقدار ٢٠٠ بیك لیرایه بالغ اوله‌جقدرکه بوبرطرفدن چقاجیلغك تزایدندن ، دیکر طرفدن ایتالیانلرك طرابلس استیلاسندن نشأت ایلدیکنی سویلمشدر .
سیر آدام بلوق بعده اسهام وتحویلاتدن بحث ایلیه‌رك میدان تداولده‌کی تحویلاتك ٣٨,٥٦٧,٧٨٢ لیرا قیمتنده اولدیغنی بیان ایلمشدر .

ضربخانه‌مزك فعالیتی

١٣٢٧ سنه‌سی ابتداسندن کانون ثانی نهایتنه قدر ضربخانه‌نك اون بر آیلق مضروباتی

مسکوك آلتون

نوعی	عدد	لیرا
بشیوزلك	٥١٣١٦	٢٥٦٥٨٠
ایکی یوز	٩٦٣٨	٢٤٠٩٥
یوزلك	٤٦٢٧١١٨	٤٦٢٧١١٨
اللیلك	٧٥٤٤١	٣٧٧٢٠,٥
یکرمی بشلك	٢٤٥٣١٤	٦١٣٢٨,٥
	٥٠٠٨٨٢٧	٥٠٠٦٨٤٢

زینت آلتونی

نوعی	عدد	لیرا
بشیوزلك	٤١٥٢	٢٠٧٦٠
ایکی یوز اللیلك	١١٠٣٠	٢٧٥٧٥
یوزلك	٥٠٧٨٤	٥٠٧٨٤
اللیلك	٢٣٨٠١	١١٩٠٠,٥
یکرمی بشلك	٦٦٦١٥	١٦٦٥٣,٧٥
اون ایکی بچقلق	٥٠٣٦٨	٦٢٩٦
	٢٠٦٧٥٠	١٣٣٩٦٩,٢٥

* * *

کوموش

		غروش
یارم مجیدیه	٧٦٠١	٧٦٠١٠
چاریك «	١١٩١٢٠١	٥٩٥٦٠٠٥
ایکیلك	٥٤٢٦٣٢١	١٠٩٥٢٦٤٢
غروشلق	٩٣٦٥٩٥	٩٣٦٥٩٥
	٧٥٦١٧١٨	١٧٩٢١٢٥٢

نیکل

قرق پاره‌لك	٥٠٠٠٠٠	٥٠٠٠٠٠
یکرمی «	١٠٠٢٤٠٠٠	٥٠١٢٠٠٠
اون «	١٦٧١٢٠٠٠	٤١٧٨٠٠٠
بش «	١٨٨٩٦٠٠٠	٢٣٦٢٠٠٠
	٤٦١٣٢٠٠٠	١٢٠٥٢٠٠٠

اجمال (کوموش ونیکلك یوز غروشی برلیرا اعتباریله)

	عدد	لیرا
مسکوك آلتون	٥٠٠٨٨٢٧	٥٠٠٦٨٤٢
زینت آلتونی	٢٠٦٧٥٠	١٣٣٩٦٩,٢٥
کموش مجیدیه اقسامی	٧٥٦١٧١٨	١٧٩٢١٢,٥٢
نیکل مسکوکات	٤٦١٣٢٠٠٠	١٢٠٥٢٠
	٥٨٩٠٩٢٩٥	٥٤٤٠٥٤٤

ایام تعطیلیه داخل اولمایه‌رق برسنه ٣٠٠ کوندن عبارت اولوب کچن سنه‌نك مارتی بدایتندن شباط ابتداسنه قدر ٢٧٦ کون ظرفنده بروجه بالا ٥٩ ملیون ضربیات حسابیله ضربخانهٔ عامره‌ده یومی وسطی ٢١٧٠٠٠ پارچه مسکوکات ضرب ایدلمش اولدیغی تعین ایدر.

* * *

نیکل مسکوکات ضربنه کچن سنه ٥ کانون ثانی سنه ٣٢٧ تاریخنده مباشرت ایدلمش وشمدی‌یه قدر ضرب اولونانلر بروجه آتی محلره تسلیم وارسال اولونمشدر :

	شهر امانتنه	مالیه خزینه‌سنه	دوائر ومؤسساته	طشره ولایاتنه	یکون
	غروش	غروش	غروش	غروش	
عن فی ٥ کانون ثانی الی غایه شباط سنه ١٣٢٦	٥٢٤٩٦٠	٢١٠٠٠٠	٢٩٠٤٠	٨٥٠٠٠٠	١٦١٤٠٠٠
عن فی ١ مارت الی غایهٔ کانون ثانی سنه ١٣٢٧	١٥٠٤٨٠٠	٤٦٣٠٠٠	٤٦٢٠٠	١٠٠٣٨٠٠٠	١٢٠٥٢٠٠٠
	٢٠٢٩٧٦٠	٦٧٣٠٠٠	٧٥٢٤٠	١٠٨٨٨٠٠٠	١٣٦٦٦٠٠٠

مطبوع برايستاتستيقه نظراً ضربخانه‌نك شمدی‌يه قدر مضروباتی بروجه آتيدر :

آلتون ليرا	كوموش ليرا	تاريخ رومی	زمان سلطنت
١٤,٤٨١,٠٩٥	٣,٨٦٥,٩٦٠	١٢٦٠ - ١٢٧٧	سلطان مجيد
١٤,٩٧٠,٧٣٢	٣,٢٠٨,٨٢٧	١٢٧٧ - ١٢٩٢	سلطان عزيز
١٣,٢٠٠	٢٢,٢٠٠	١٢٩٢	سلطان مراد خامس
١٦,٣٥٩,٣٥٩	٤,٧٤٢,١٢٨	١٢٩٢ - ١٣٢٥	سلطان حميد ثانی

آلتون مسكوكاتك قسم جزئيسی اسكی ضرب اولنان عثمانلی آلتونلرينك يكيدن اذابه ايدلسندن حصوله كلمش اولوب ، ١٢٩٦ سنه‌سندن صوكره كوموش مجيديه مسكوكات ضربی منع اولنديغندن خاقان مخلوع ايله خاقان حاضر حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده ضرب اولنان كموش مسكوكاتك يوزده سكسان راده‌سنده قسم كليسی سيليك اسكی كوموش مسكوكات عثمانيه‌نك اذابه‌سيله اقسامه تحويلندن ايلری كلمشدر . اليوم موجود متداول اولان مجيديه‌لرك ٦ مليون ليرالق ، چاريك وايكيلك وغروشلق كبی مجيديه اقسامنك‌ده (٢) مليون ليرالق قدر اولديغی تقدير وتخمين اولنمقده‌در .

عثمانلی شمندوفر حاصلاتی

عثمانلی شمندوفرلرينك (١٩١٠) سنه‌سنده‌كی مجموع حاصلاتی حقنده موسيو (آلكسی ره‌ی) طرفندن فرانسزجه مفصل براستاتستيق نشر ايدلمشدر . موسيو (آلكسی ره‌ی) (١٩١٠) سنه‌سنده يكيدن انشا ايديلن خطوط حديديه ايله خطوط قديمه‌نك مجموع وارداتی حقنده يكان يكان معلومات وتفصيلات اعطا ايديور .

مشاراليه طرفندن ايستاتستيقه وضع ايديلن مقدمه‌دن آكلاشلديغنه كوره (١٩١٠) سنه‌سنده ايشلديلن عثمانلی شمندوفرلرينك مجموع طولی (٦٢٣٣) كيلومتره‌دن عبارت بولنقده اولوب (١٩٠٩) سنه‌سنه نسبتله درت كيلو مترو قدر برفرق موجود بولنمقده‌در . بوكيفيت برطرفدن آيدين - دينار خطنك دينار - كچی بورلی شعبه‌سی انشا ايدلك صورتيله اوتوز آلتی كيلو مترو قدر تمديد ايدلسندن وديكر طرفدن حجاز خطنده (١٠٠٠) يرينه ١,٤٦٨ كيلومترويه ايندير‌لش بولنمسندن ايلری كلمكده‌در .

بونكله برابر عثمانلی شمندوفرلرينك ، كله‌جك سنه ظرفنده حمص - طرابلس شام ، صومه - باندیرمه ، بابا اسكی - قرق كليسا خطوطی وبغداد شمندوفرلريله ، آيدين خطوطنك تمديدی نتيجه‌سی اوله‌رق دها زياده تزايد ايليه‌جكی وحديده - صنعا خطنك انشاآتنه‌ده كمال كرمی ايله دوام ايدلكده اولديغی بيان ايديليور . موسيو (آلكسی ره‌ی) طرفندن نشر ايديلن ايستاتستيقدن منفهم اولديغنه نظراً (١٩١٠) سنه‌سنده بتون عثمانلی شمندوفرلری فضلهٔ وارداتی (١١,٦٦٨,٠٠٠) فرانغه بالغ اولمقده وفضلهٔ مذكوره‌ده بالخاصه كچن سنه ظرفنده آناطولی محصولاتنك مبذوليتنه عطف ايدلمكده‌در . مرور تذكره‌سی اخذی مجبوريتنك لغوی‌ده روابط ومناسبات تجاريه اولدقجه تكثير ايتمشدر . عثمانلی شمندوفرلرينك كيلومتره باشنه واردات نقطهٔ نظرندن (١٩١٠) سنه‌سنده‌كی احوالنی ايستاتستيقدن بروجه آتی نقل ايدييورز :

بيروت مزيريب	١٨٦٨٩ فرانق	ازمير - قصبه اسكی خطی	١٧٥٣٧ »
مرسين - آطنه	١٨٥١١ »	شرق شمندوفرلری	١٧٣٢١ »

آیدین شمندوفر خطی	١٦٩٢٨	فرانق
سلانیك ـ مناستر	١٦٢٨٨	»
عارفیه ـ آطه بازاری	١٦١٧٥	»
یافه ـ قدس	١٥٧٢٩	»
حیدر پاشا ـ آنقره	١٣٢٥٦	»
مدانیه ـ بروسه	١١٠٦٩	»
سلانیك ـ درسعادت التصاق خطی	٨٣٦٩	فرانق
اسکی شهر ـ قونیه	٧٢٩٢	»
ریاق ـ حلب	٧٩١٣	»
ازمیر ـ قصبه وامتدادی	٥٩٣٤	»
حجاز خطی	٣٦٥٨	»
بغداد شمندوفری (قونیه ـ بلغورلی)	٢٠٧١	»

ایشلتمه حاصلاتنك تزایدینه مقابل حکومت طرفندن تأدیه ایدیلن تأمینات آقچه‌سی مقداری دخی تناقص ایلمشدر . حکومت عثمانیه (١٩٠٩) سنه‌سنده (١٠,٢٢٥,٠٠) فرانقلق تأمینات آقچه‌سی ویرمشیدی . (١٩١٠) سنه‌سنده ٦ قومپانیه‌یه (١٤,٣٠٩,٠٠٠) فرانق راده‌سنده تأمینات اقچه‌سی اعطا ایلمش ودیکر ایکی قومپانیه‌دن دخی ١٠١,٠٠٠ فرانق قدر حاصلات آلمشدر . بوصورتله حکومتك مصرفی (١٤,٢٠٨,٠٠٠) فرانغه تنزیل ایلمش اولوب بومقدارده (١٩٠٩) سنه‌سنه نسبتله ٥,٠٧٤,٠٠٠ فرانق راده‌سنده برنقصان کوسترمکده‌در .

موسیو (آلکسی ره‌ی) ك ایستاتستیق مفادینه نظراً ایشتمه قومپانیه‌سی اولق اعتباریله براصول مخصوصه تابع اولان شرق شمندوفرلری (١٩١) سنه‌سنده حکومته (٣,٥٤٣,٠٠٠) فرانق تأدیه ایلمشدر .

مذکور قومپانیه‌نك (١٩٠٩) سنه‌سنده‌کی تأدیاتی آنجق (٢,٥٨٩,٠٠٠) فرانق اولدیغندن حکومتك نفعنه اوله‌رق (٩٥٣,٠٠٠) فرانق راده‌سنده برفرق وجوده کلمش دیمکدر . بناءً علیه (١٩١٠) سنه‌سی حاصلاتی هم ترکیاده فعالیت تجاریه‌نك توسعی وهم‌ده خزینه‌نك منافعی نقطهٔ نظرندن بالخاصه شایان ممنونیتدر .

یوزده یوز کومروك رسمی

قانون موقت

ایتالیانك ممالك عثمانیه‌یه تجاوز اتمه‌سی اوزرینه ایتالیا ممالکندن ممالك عثمانیه‌یه ورود ایده‌ن اشیانك قیمتی اوزرندن یوزده یوز کومروك رسمی آلنماسی تقرر ایتمشدر . بومعامله اعلان حرب تاریخندن اعتباراً ایتالیادن چیقمش اولان اشیا حقنده‌ده تطبیق اولوناجقدر .

اشبو مادهٔ قانونیه‌نك اجراسنه مالیه نظارتی مأموردر .

اشبو لایحهٔ قانونیه‌نك مجلس عمومینك اجتماعنده قانونیتی تکلیف ایدلك اوزره موقتاً موقع اجرایه وضعنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایده‌رم . ١٩ شوال ١٣٢٩ و ٢٩ ایلول ١٣٢٧

محمد رشاد

کومروکارمزك بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی وارداتنك حساب اجمالیسی‌ده شودر :

یکون عدد لیرا	رسوم متنوعه عدد لیرا	رسم منضم عدد لیرا	
٤٨١٣٣١٠	٣٦٢٠٦٥٩	١١٩٢٦٥١	١٣٢٧
٤٦٧٣٤٢٥	٣٥٣٠٤٠٠	١١٤٣٠٢٥	١٣٢٦
١٣٩٨٨٥	٩٠٢٥٩	٤٩٦٢٦	فضله

پارلمنتولر قاچه مال اولیور؟

بزده پارلمنتو مصارفی (۲۱۳,۵۱۰) لیرایه بالغ اولیور. مختلف پارلمنتولرك موجب اولدیغی مصارف پروجه آتیدر :

عثمانلی پارلمنتوسی	۳,۵۵۶,۹۶۲	فرانق
فرانسز «	۱۸,۸۲۷,۱۶۰	»
یونان «	۱,۰۵۱,۱۲۰	»
آوستریاده ریشسرات مجلسی	٤,۱۳۹,۲۲۲	»
آلمانیاده رایخشتاغ «	۱,٦۲۹,۰٦۷	»
انکلیز پارلمنتوسی	۱,٦۸۲,۷٦۲	»
روس «	۱۱,۸۹۷,٦۰۰	»
آمریقا «	۷۱,۱۹۹,٤۳۱	»

قاچیریلان فرصتلر

عزت فؤاد پاشانك ۱۲۹۳ روس سفرینه دائر یازدیغی براثر فوق‌العاده‌در . هرکسه اوقونماسی فرضدر . صوك روس حربنده اوغرادیغمزك مصائبك اسباب موجبه‌سنی حاکیدر . فیئاتی ۱۵ غروشدر.

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال سیاسی

قسمی

[بر سنه‌لك شئون وحادثات سیاسیه‌یی
احتوا ایده‌ر]

مصور ثروت فنون

توركجه‌نك بوكون مالك اولدیغی زنكین ورنكین لسان ادبینك مؤسسی ثروت فنون مجموعهٔ جدیده‌سیدر. بزم مملكتمزده بومجموعه قدر جدی ، ثباتلی وقدیم برمجموعهٔ علمیه وادبیه داها یوقدر. هرهفته اوقونماسی، حیات مدنیه‌نك تعقیبی ایچون شرط اولان بونفیس مجموعهٔ مصوره‌نك سنه‌لك آبونه‌سی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۰ غروشدر . نفاستنه خالل كله‌دن مقوا بوری ایچنده كونده‌ریلیر .

سال سیاسی

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه‌سنه عائد

مناسبات خارجیه‌مز

۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده کنج تورکیانك مناسبات خارجیه‌سی‌ده ، احوال داخلیه‌سی کبی ، جداً مهم صارصینتیلر ، آغیر سرکذشتلر ، ومختلف جریانلر ایچنده کچمشدر . دولت عثمانیه‌نك صوك سنه‌ده‌کی مناسبات خارجیه‌سنی ، جهت جهت تفصیله باشلامازدن اول بو مناسباتك برعلامت عمومیهٔ ممیزه‌سنی سویله‌مك ایسته‌رسه‌ك ، — کچن سنه‌کی سال سیاسیده‌ده دیدیکمز کبی — اونك متردد ، متموج ، ثباتسز اولدیغنی وهنوز اساسلی بر استقامت ومسلك طوتامادیغنی اعتراف ایتمکه مجبورز . بزم سیاست عمومیهٔ خارجیه‌مزك یالکز برصفت فارقه‌سی واردر : اوده دائما وممکن اولدوغی قادار ، حتی بعضاً فدا کارلقله مترافق برصورتده ، صلحپرورلك ایتمکدر . دولت عثمانیه صلحپروردر ؛ آنجق ، ایکی سطر اول دیدیکمز کبی ، نه‌سیاست خارجیه‌مزده ، نه‌ده داخلیه‌مزده ، اوزون اعتنالرله بویوك دماغلر طرفندن وضع وتعیین ایدلمش برمسلك متین واساسی موجود اولمادیغندن ، مع‌التأسف سیاست خارجیه‌مزك صلحپرورلك صفت فارقه‌سی بعضاً خللدار اولیور . بزم کچن سنه سویله‌دیکمز ، بو سنه‌ده تکرار ایتدیکمز (مسلك اساسیٔ خارجی) ، بردولتك سنه‌لرجه مدت ظرفنده بالتجربه ثابت اولمش ، اویله کچیجی وقایع ایله خطوطی تبدل ایتمز ، روش سیاستی دیمکدر . انکلتره‌نك ، روسیه‌نك ، آوستریانك سیاستلری کبی . بودولتلر سیاست خارجیه‌لرینی اویله بر استقامت واساسه استناد ایتدیرمشلردرکه بونلر سنه‌لرجه ، حتی عصرلرجه‌مدتدن بری ، هیچ اولمازسه ۳۰ ـ ۴۰ سنه‌دن بری ، اوصاف وعلامات بارزه‌لریله هرکسجه معلوم اولمش مسلکلردر . بناءً علیه هر هانکی بر مسئله‌ده بودولتلرك طوروحرکتی ، اساس اعتباریله ، داها قبل‌الجریان کوسته‌ریله بیلیر .

ایشته بزم ، بزده یوقلغندن بحث ایتدیکمز (مسلك اساسیٔ خارجی) بودر . بردولت بو مسلکنی اوزون تجربه‌لرله واعتنالرله ، بویوك ذکالرله وضع ایده‌ر . واونی ینه یاواش یاواش وآنجق اوزون مدتلرده ، بویوك احتیاجلره کوره ده‌کیشدیره‌بیلیر . زیرا عالمده هیچ بر شی ثابت و غیر متبدل دکلدر . کنج تورکیانك بویله برشاهراه معلوم سیاستی هنوز یوق . چونکه بز دور استبداددن ، کیف و هوسات ، پروغرامسزلق دورندن یکی قورتولارق پروغرام و حساب دورینه یکی کیردك . اویله بز بویوك اساس متین خارجی وضع ایده‌جك قدر زمان کچیرمدیکمز کبی ، فوق‌العاده اولارق ، بو قدر برزمانده اویله بربویوك مسلك وضع ایده‌بیلمك اقتدار ودهاسنه مالك یوکسك برحکومت آدمنه‌ده مالك اولامادق . وبونك ایچوندرکه ، بویوك بردیپلوماتك ، درت سنه‌لك مشروطیتمزده وضع ایتمه‌سی بلکه ممکن اولان شاهراه خارجی سیاستمزی آغیرآغیر یاپه‌بوزه وضع وانشا ایتمك مجبوریتنده‌یز . اما بوندن دولایی ضرر ایده‌جك ایمشز ، یاخود ایدییورمشز . نه ، ضرورت اشیادن متولد بونتیجه‌یه قاتلانمغه مجبورز . رأس اداره‌مزده بویوك دماغلر بولونمامه‌سندن دولایی ایده‌جکمز ویا ایتدیکمز ضررلردن کیمی مسئول طوتابیلیرونه یاپه‌بیلیرز ؟ .

شونقطه‌یی اشارت ایتدکدن صوکرا ، همان سویله‌یه‌لم که « بوتون دولتلرله خوش کچینمك وهیچ

بر طرفه تمایل ایتمه‌مك » سیاست مستحیلنی باب عالی کچن سنه‌نك نصف اولنده ینه تطبیقه چالیشدی . و آوروپانك ظاهری نزاکت و تمایلاتیله دمکذار اولدیسه‌ده صوك بهارده پاتلایان ایتالیا حربی ، اوچ بوچوق سنه‌در باب عالی‌یی اویالایان بو نادیده — علی الخصوص بیك جریان متخالف آره‌سنده چالقالانان بزم ایچون پك قوف — سیاسته افلاس ایتدیردی . مستریح و آسوده یاشایان ، دور صدارتنی دغدغه‌سزجه کچیرمکه چالیشان حقی پاشایی متعاقب موقع صدارته کلن پیرکاردیده سعید پاشا — یا اساساً سیاست منفرده‌نك مضرتنه قائل اولدیغندن ، یاخود ایتالیا اعلان حربیله دیدهٔ انتباهی آچیلدیغندن اولمالی — مجلس مبعوثان کرسیسنده ، آوروپاده‌کی ایکی زمرهٔ دولیه‌دن یعنی اتفاق مثلث ، ائتلاف مثلث زمره‌لرندن بری ایله بهمه‌حال عقد اتفاق لزومنی اورتایه سوردی ؛ هرکس بونی تصویب ایتدی . یعنی کنج تورکیا رسماً ، وقائعك شهادت فعلیه‌سی اوکنده « هرکسله خوش کچینمك ، نازك بر سیاست منفرده تعقیب ایتمك » سیاستنك افلاسنی تصدیق ایله‌دی . . . فضله اولارق صدر حاضر حضرتلری ، اویله بر اتفاقه سرعت ممکنه ایله دخول قابل اولاجغنی ایما بیوردیلر ، هرکسده بر مسرت حاصل اولدی ؛ سیاست خارجیه‌مزك بر اساس متینه استناد ایتدیریله‌جکی امید قویسی معوج ، قرارسز بر سیاستدن بیقمش یوره‌کلره صو سرپدی . . .

لکن ایشته ایتالیا محاربه‌سی ظهور ایده‌لی آلتی آیه یاقلاشیور ، صدر اعظم پاشا حضرتلرینك اوقدر اعتماد ایله ، اوقدر کار آزموده بر طور ایله سویله‌دکلری سوزلرك هنوز بر نتیجهٔ فعلیه‌سنی کورمه‌دك . دولت عثمانیه ایچون ، اتفاق مثلث باشنده اولان آلمانیا طرفنه‌می ، یوقسه ائتلاف مثلثك قلاووزی بولنان انکلتره جهتنه‌می تمایل ایدلمك موجب منفعت اولاجغی مسئلهٔ معضله‌سی بیله هنوز حل ایدلمه‌مش کورونیور ؛ و صوکره بو دولتلر کندی حوزهٔ اتفاقلرنده باب عالی‌یه نه درجه حسن قبول کوستره‌جکلردر ؟ بوده دیکر بر مسئلهٔ مشکله‌در . حاصلی ، ظواهره کوره حکم ویرمك و باب عالینك انکلیز ، یاخود آلمان سیاستنه تمایل ایتمکده اولدیغی حقنده ایتالیا محاربه‌سنك باشندن بری فیصله انان بی اساس سوزلره قولاق آصمامق لازم کلیرسه . دینه‌بیلیرکه باب عالی رسماً وقولاً سیاست منفرده‌یه وداع ایتمشدر ؛ فقط فعلاً هنوز اونك بازیچه‌سیدر . بو حکم آجی بیله اولسه ، بز وقایع نقطه‌سی نقطه‌سنه ، کوزومزك وقلممزك قدرتی درجه‌سنده بر مطابقتله ، کوروب یازمق مجبوریتنده اولدوغمز ایچون ، سویله‌مکه مجبورز .

شونی‌ده علاوه ایتمکی اونوتمایه‌لم که باب عالینك ۱۳۲۷ سنه‌سی ایلولنه قدر تعقیب ایتدیکی سیاست اساساً و رسماً « نازك و محب برانفراد » پولتیقه‌سی اولمقله برابر فعلاً آلمانیایه طرفدار ایدی ؛ ایتالیا محاربه‌سنه آلمانیانك سببیت ویردیکی فکر و ملاحظه‌سی ، قیزغین بر شیشه طوقونمش چوجوق الی کبی ، بزم اللریمزی آلمانیانك ده‌میراللری آراسندن بردن چکدی ، چیقاردی . لکن هیجانك زوالندن وسکونك عودتندن صوکره هرایکی زمرهٔ دولیه‌یی وداها دوغروسی انکلتره ایله آلمانیایی مساوی شرائط مقایسه ایله تدقیقه باشلادق . بو تدقیقاتك ایسه ، یا پك دقتلی و آکلایشلی اولدوغمزدن — انشاالله بویله‌در — یاخود عطالت وقرارسزلغمزدن دولایی هنوز بر حکم و قرار قطعی‌یه پیوسته اولامادیغنی بر آز یوقاریده سویله‌مشدك .

بالقان حکومتلری ایله مناسباتمز

کچن ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده بالقان حکومتلری ایله بزم بینمزده واونلرك کندی بینلرنده‌کی مناسبات ایکی بر طرزده جریان ایتمشدر . اکر ، آشاغیده بحث ایده‌جکمز ، کچن بهارده چیقان مالیسوره مسئله‌سنده قاره طاغك خیرچین وجدالجو حرکتی اورتالغه ایچه ولوله ویرمه‌مش اولسه‌یدی ، بوتون سنه حضور

امیر مکهٔ مکرمه شریف حسین پاشا حضرتلری

[معلوم اولدیغی اوزره امیر مشارالیه حضرتلری حجاز قطعهٔ عسکریه‌سندن برمقدارینی وکذلك عربان وقبائلدن طوپلادقلری پیاده وسواریدن مرکب براوردوپی مستصحباً کچن‌سنه حجازدن عسیره‌متوجهاً حرکت‌ایتمشلرومتمهدی سیدادریسی‌تنکیل‌ومحاصره‌ده بولنان ابها قلعه‌سنی ودروننده‌کی عساکر مدافعهٔ عثمانیه‌یی تخلیص ایتمشلردر]

وسکون ایچنده کچمشدر دینه‌جکدی . ظاهراً هیچ ولوله انداز اولمایان ، فقط حقیقتده شدتلی خصومتلر تولید ایدن صربستان وقاره طاغك ، « صرب عنصری هکه‌مونیاسی » رقابتنی‌ده اونوتمامه‌لیدر . مع مافیه‌عمومیتله بالقان سیاستی - خارجاً - پك ساکن وخشنود کورونمشدر .

بالقانلر احوالنده ، غیر فعلی ، هنوز تثبت درجه‌سنده قالمغه محکوم بر حادثه‌دن داها بحث ایتمه‌لیدر . اوده عثمانلی مجلس مبعوثاننده اظهار ایدیلن طلب وآرزو اوزرینه ، تورکیه‌نك ریاستی آلتنده بر « بالقان اتحادی » تشکیلی ایچون ، بو غایه‌نك الك حرارتلی مدافعلرندن سلانیك مبعوث سابقی « ولاخوف » افندینك‌ده داخل اولدیغی ، برقاچ مبعوثدن مرکب بر هیئت تشکیلیدر . بوهیئت ، بولغارستانده ودیکر بالقان مملکتلرنده‌ده بو بویوك فکرك مدافع ومروجلرینی طوپلامق صورتیله ایشه باشلایه‌رق برخیلی چالیشمش ایسه‌ده ، عثمانلی مجلس مبعوثاننك طاغیلماسی بومساعئ جمیله‌یه موقتاً فاصله ویرمشدر . اعتراف ایتمه‌لیدرکه کچن سنه ، اعلان حریتمزدن بری صیق صیق تکرار ایدلکه باشلانان بالقان اتحادی فکری ایچون خیرلی برسنه اولمشدر . کرك بویله بر هیئت متشبثه‌نك تشکلی ، کرك استانبولده بوایشده مهم رول اوینایه‌جق بر دولتك یعنی روسیه‌نك سفیری موسیو چاریقوفك تورك محبی و بالقانلرده تورکیه ریاستی آلتنده براتحاد تشکیلی طرفداری اولماسی بالقان اتحادی فکرینی ذهنلرده خیلی ایلریله‌تمشدر .

بالقان اتحادی معظم برایش اولدیغندن سرعتله موقع فعله چیقامازسه‌ده ، نجه امکانسز دکلدر . هر بویوك ایش کبی مشکلدر . وشمالدن ایلریله‌مکده اولان جرمان تضییقی قارشیسنده بالقانلیلرك یاشامق احتیاجی ایشته بوفکری موقع موفقیته چیقاراجقدر . یالکز یاکلش آدیملر آتیلیرسه نتیجه‌یه عدم‌وصول تهلکه‌سی بولوندیغنی‌ده اونوتمامه‌لیدر .

شیمدی بالقان حکومتلری ایله اولان مناسباتمزی برر برر تدقیق ایده‌لم :

١ — بولغارستان ایله مناسباتمز :

کچن‌سنه‌کی سال سیاسیده ، قرال فردیناندك زیارتنه رغماً ، تیتیز وغوغاجی کوسته‌رمکه مجبور اولدیغمز بولغارستان ، ١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده ، برقابینه‌نك تبدیلیله ، شایان حیرت بر سکون صلحپرورانه ایله یرنده راحت طورمشدر .

كچن سنه خارجيه ناظرى اولان صوفيه سفير سابقى عاصم بك

فى الحقيقه ، محافظهٔ موقع ايچون دائما اعصابى تحريك ايده‌جك وقايع احداثنه و بويله‌لكله بوتون قواى مليه‌يى حكومت اطرافنه طوپلامغه چاليشان « مالينوف » ك دەموقرات قابينه‌سى ايلك بهارده سقوط ايتدى . بو استعفاده ، اوته‌دن برى ، هرشيئه رغماً ، بولغارستانده سياستى پارمقلرنده چويرمكده اولان يكى قرال فرديناندك الى واردى . دەموقراتلرى اسقاط ايتمكه سببلر موجوددى : اولكى سنه تشكل ايده‌ن بولغارستان قراللغى تصديق و قانون اساسينك حقوق حكمدارى يه تعلق ايده‌ن بعض موادينى تعديل وتبديل ايتمك اوزره « طرنووه » ده طوپلانه‌جق « مجلس ملئ مؤسس » ايچون انتخابات فوق العاده اجراسى لازم كليوردى . مالينوف قابينه‌سى ايسه ، بويله بر انتخابده حكومتك قوتنى محافظه ايده‌ميه‌جك قدر ، انظار ناسده حيثيتنى ، نفوذينى ، غائب ايتمشدى . ديكر طرفدن « مجلس عمومئ مؤسس » مواجهه سنده حكومته وقراله عائد حقوق عاليه‌يى يوكسك بر آلنله مدافعه ايتمك لازم كلير ايكن دەموقرات قابينه‌سى ايله منسوبينى برطاقم سوءاستعمالات ايله خلق نظرنده مظنون بولونيورلرايدى ؛ صوكراده بولغارستان بويوك ملى مجلسنى طوپلاركن راحت وسكونه محتاجدى . قرال فرديناندك ، سنين ديده بر اصابتله پارمغنى تام وقتنده قالديرماسى اوقابينه‌يى دوشوردى ؛ يرينه كشوف ايله دانفك صلح ومسالمته و بولغارستانك اب اولى اولان توركيه‌يه قارشى حسن مناسبت پرورده ايتمكه طرفدار فرقه‌لرندن برحكومت تشكل ايتدى .

كشوف ـ دانف قابينه‌سى ، جداً ، كندندن اومولديغى وجهله حركت ايتدى . داخلده ، بولغارستانك

کچن سنه صوکلرنده پوسته و تلغراف ناظرلغنه تعیین اولنان داخلیه ناظر اسبقی
طلعت بك

تاریخی پایتختی اولان طرنوه‌ده طوپلانان مجلس مؤسس ملی‌یه عائد بویوك ایشلری حسن ختامه ایردیردیکی کبی ، بزه قارشی‌ده جداً صلحپرورانه سیاست تعقیب ایتدی. کچن سنه ظرفنده واقعا بعض بولغار اختلالجیلرینك تشویقیله ینه ماکدونیاده بومبالر پاطلادیسه‌ده بونلرك برکره ایتالیا محاربه‌سیله ایتالیانلر کبی یکی مسببلری واردر. برده هنوز حیاتی برسنه‌یه بالغ اولامایان ـ برکشوف قابینه‌سنك بولغارستان داخلنده اعتیاد حالنی آلمش، کوکله‌شمش بر حالی درحال رفع ایتمه‌سی طلب اولوناماز؛ بومشکل واوزون برسعیه ، علی‌الخصوص ایکی دولت مناسباتنده اساسلی و شخصه غیرتابع ، مدید برمقارنتك وجودینه توقف ایده‌ر .

بزم‌ایله بولغارستان هنوز یکدیکرینه یان‌باقان ایکی قومشو ایسه‌کده‌ایرکج آکلاشه‌جغمز محققدر. ایکی حکومتك بیك تورلو مناسباتی بونی ایجاب ایتدیرمکده‌در . بولغارستان نوهوسلکنی براقوبده برآز آغیر باشلی دوشوندیکی وقت ، تورکیه‌نك دست خیرخواهنی منتدارانه صیقه‌جقدر .

بولغارستانه عائد کچن سنه‌کی‌وقایع ایچنده ، تکمیل بالقان حکوماتی ولی‌عهدلرینی صوفیه‌ده‌طوپلایان، ولی‌عهد پرنس بوریسك سن‌رشده بلوغی مناسبتیله اجرا قلنان مراسم ذکره‌شایان درجه‌ده مهمدر . بو مراسمه طرف دولت عثمانیه‌ده دکر دول معظمه کبی خالصانه اشتراك ایدلدی .

بولغارستان ایله جریان ایدن مناسباتمزده مهم برموقع اشغال ایده‌ن وکچن سنه‌کی سال‌سیاسی‌قسممزده بحث اولونان تجارت معاهده‌نامه‌سی ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده‌ده برنتیجهٔ قطعیه‌یه ربط اولوناماامشدر . مدتی ختام بولمش‌اولان اسکی مقاوله‌نامه‌نك تجدیدی‌ضمننده باشلایان مذاکرات هنوز نتیجه‌پذیراولمامشدر. هرحالده بوبزم ایچون ـ کچن سنه‌ده دیدیکمز کبی ـ مغلوب اولمامغه پك‌اعتنا ایله چالیشیله‌جق برمسئله‌در .

۲ — یونانستان ایله :

یونانستان ، ونیزه‌لوسك عاقل اداره‌سیله کیردیکی طریق تنسیق واصلاحده دوام ایدییور وتورکیایه

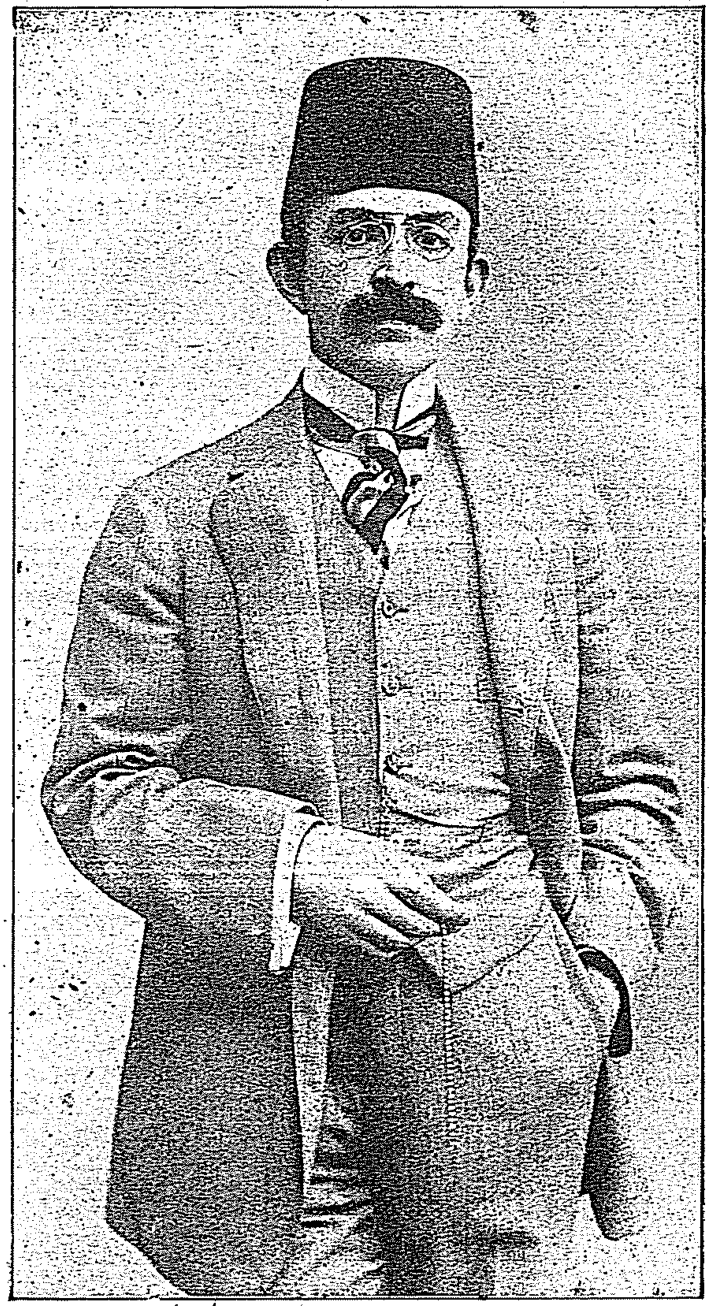

كچن سنه صوكلركده نافعه نظارتنه تعيين اولنان
ماليه ناظر سابقى جاويد بك

قارشى، كريد مسئله‌سنك وجودينه رغماً، جدى برمناسبت تعقيب ايده‌ر كبى كورونيور. ١٣٢٧ ده ايكى مملكت مناسبتى - كچن سنه‌كى سالنامه‌مزده سويلنديكى كبى - هر ايكى مملكتك متقابلاً سفيرلرينى چكمش اولملرينه وكريد مسئله‌سنه رغماً سكون ايچنده كچمشدر. يونانستان شيمدى بوتون منابع قوتى «قوتلى براردو ودونانما!» وجوده كتيرمكه حصر ايتمش، قان تر ايچنده چاپالايور. دائما قدرتنك فوقنده قالان بو مساعينك نتايجى بزه متوجه اولاجغنده شبهه يوق. فقط قوربغه نه‌قدر شيشسه فيل اولاماز.

بولغارستان و يونانستان ايله مناسباتمزدن بحث ايدركن شوراسنى ده اشارت ايتمكه مجبورزكه، من القديم ماكدونيا ادعالرندن طولايى بر برندن متنفر اولان بو ايكى حكومت، وه‌نيزه‌لوسك عاقلانه مسلكيله، كچن سنه بربرلريله اوزلاشمق ايچون خيلى تشبثاتده بولونديلر. بو ايكى حكومتك ائتلافلرنده اساس، بر برلرينى سومه‌لرى دكيل، ماكدونياده «مثبت، منفى» كبى كندى قوتلرينك بربرينى افنا ايتمه‌سى طرفيندن هيچ بريسنه خادم اولاماديغنى دوشونه‌رك بو ايكى قوتى بالتوحيد توركيه‌يه قارشى بالخاصه ماكدونياده استعمال ايتمك آرزوسى اولديغى ايچون بز بو ائتلافى خوش كوره‌مه‌يز. يونانستانك، پرنس بوريسك سن رشده وصولى مناسبتيله اجرا قلنان صوفيه زيارتنده كنديسنه فوق العاده بر خلوص دوستانه ويرمكه چاليشماسنه رغماً، ياپيلمق ايسته‌نن ائتلافك قطعيت ودوامى مجهولدر.

٣ — صربستان ايله :

آوستريا تضييقى آلتنده ايكلمكه باشلاديغندن برى، كنديسنه ترانسيت قاپولرينى آچان جنوب قومشوسنه قارشى يك منتدلر طاورانان صربستان ايله كچن سنه‌كى مناسبتمزده له‌الحمد شايان ذكر برشى يوقدر. صربستان شمدى امور تجاريه‌سيله مشغول اولديغى قدر، آتيده صيراسى كلنجه رولنى اوينامق ايچون، استحضارات حربيه‌سيله مشغول بولونيور. كنديسنى باشلىجه اشغال ايدن برشى، الندن كيده‌ن بوسنه‌ده‌كى

یکی پازار سنجاغی اولدیغنده شبهه یوقدر . اویکی پازارسنجاغی که اوراده کندیسندن بویوك آوستریاایله کندیسندن کوچوك قاره طاغ ده ، سنجاغك بزم الیمزده اولماسنه رغماً ، بر خیلی امیدلر پرورده ایدییورلر . برده صربستان طونه نهرندن آدریاتیق ده کزینه قدر انشا ایدیله جك شمندوفر خطنده تأمین منافعه چابالامقده‌در .

٤ — رومانیا ایله :

بالقان حکومتلرینك اك عاقلی واك منتظم اداره صاحبی اولان رومانیا ایله مناسبتمز ، هرایکی طرفك مسالك صلحجویانه‌سی حسبیله ، غایت ایدر . تورکیه ، هرزمان سویله‌دیکی کبی ، آرتق نهایت درجه صلحپروردر ، اسکی حربجولغنه وداع ایتمك ایسته‌یور . بونك ایچون قارشیسنده ، رومانیا کبی عاقل وتجارتی ، منفعتنی وبونك ایچون صلحی دوشونور بر حکومت بولونجه ، اونکله حسن مناسبات پرورده ایتمه‌مه‌سی قابل ده‌کیلدر . بلکه‌ده بوحسن مناسباتدرکه آرامزده برمقاوله عسکریه اولدیغی شایعه‌سنی تولید ایتمشدر . بو شایعه‌دن کچن سنه بحث ایتمشدك ؛ بوسنه شونی علاوه ایده‌لم که ، رومانیانك آراصیرا مانوره ایچون عسکر طوپلامق ویابر مسئله‌ده برطور آلمق کبی حرکتلری بولغارستان افکارینی درحال اندیشه‌یه دوشوردیکی کورولیور ، بوده مذکور مقاوله شایعه‌سنك قوتنی غائب ایتمه‌دیکنه وبویله برمقاوله‌نك قیمتنه دلیلدر .

کچن سنه تجارت ونافعه نظارتی مستشارلغندن ناظرلغنه تعیین ایدلمش وصوکره استعفا ایتمش اولان خلوصی بك

٥ — قاره طاغ ایله :

کچن سنه بوکوچوك ، فقط برباراداق صوده فیرتینالر تولید ایده‌ن دولتله مناسباتمز اصلا ایی باشلامامشدر . دها موسم بهارده قاره‌طاغك مالیسور اشقیاسنی قیشقیرتماسی ایکی طرف مناسباتی جدی بر تهلکه‌یه سوروکله‌یوردی . فقط نهایت ، مارتدن تموزه قدر امتداد ایدن برکرکینلکدن صوکره ، قاره طاغ خطاسنی ، دها طوغریسی ، آوروپانك اسکیسی کبی بالقانلرده صلح ومسالمتك شیماریقجه اخلاله اولونماسنه مساعده ایتمیه‌جکنی آکلادی . ویك ایلری آتدیغی آدیملری کری آلارق ، دولت عثمانیه ایله آراسنده برمسلح اختلافه میدان ویرمه‌مش اولدی .

مالیسور مسئله‌سی ، بزم ایچون قسماً داخلی وقسماً خارجی وکچن سنه‌نك وقائع مهمه‌سی میاننده ذکره شایان برمسئلهٔ مهمه اولدیغی ایچون بونی آتیده آیریجه حکایه ایده‌جکز ؛ صفحات کذارشنی اوراده کوسته‌ره‌جکز . بوراده یالکز شوقدر سویلیه‌لم که ، انی طاوراء‌از ، شدید وبونکله برابر عاقل حرکت ایتمزسه‌ك حدود غربیه‌مزده ، هرآن کوچوك برتحریك خارجی‌ایله مهیای اشتعال بر نازك منطقه واردر . وآوستریا ایله روسیه بیننده موجب استرقاب اولان موقعنك اهمیتنه کووه‌نه‌رك ، ایشسزلکدن آراصیرا جانی صیقیلارق ، سربهوا ایلری آتیلمنی آرزولایان بر قاره‌طاغك وجودی دولت عثمانیه ایچون دائمی بر تهلکه‌در ؛ بونی اهمال ایتمملی ، قیمیلدانامایه‌جق صورتده برشبکهٔ دیپلوماسیه وعسکریه‌ایله احاطه ایله‌مه‌لیدر .

دول معظمه ایله مناسباتمز

دول معظمه ایله مناسباتمز ، کچن سنه‌نك نصف اولنده پك کوزه‌ل جریان ایتمشدر . پك کوزه‌ل دیمکدن مقصدیمز ، صلحپرورانه اولدیغنی بیان ایتمکدر . یوقسه ، مناسبات خارجیه‌مز حقنده بالاده سرد ایله‌دیکمز مطالعاتده سیاسیات عمومیه‌مزك قصورینی تشریحه چالیشمشدق . آوروپا دولتلری ایله اولان مناسباتمزك اداره‌سنده ، اعتراف ایتمه‌لیدرکه سنین سابقه‌یه نسبتله بزم لهمزده جدی بر تحول یوقدر . دولتلر شرق قریبده کندی منفعتلرینك ایجابی وجهله و بینلرنده‌کی رقابتلره کوره حرکت ایدییورلر . بزده بو قوتلی تصادمات آراسنده بوجالایوب طورییورز . و کندی آرزومز دائره‌سنده اولدن دوشونولمش ، چیزلمش بر طریق سیاستده یورومکدن ، منفعتمز ایچون تشبثلرده بولونمقدن زیاده دول مذکوره‌نك بزه حواله والقا ایتدکلری تأثیرات آلتنده ، بزی سوق ایتدکلری طریق اوزرنده ، قازانمق شویله طورسون ، ممکن مرتبه آز ضرردیده

کچن سنه عدلیه ناظرلغنه تعیین اولونان ممدوح بك افندی

اولمغی کوزه‌تره‌رك ، ایلریله‌مکه چابالایورز . بوتون مناسباتمزك روح و ؤداسی بودر .

دول معظمه‌نك بزه دشمن بر سیاست تعقیب ایتدکلرینی دیمك ایسته‌مه‌یورز . آنجق سیاستده هر دولت یالکز کندی منافع حالیه و مستقبله‌سنی دوشونمکله مکلف اولدیغندن دول معظمه‌ده بزه قارشی بو سیاستی تعقیب ایدییورلر . و بز تجدد و تحفظ امنیه‌سیله بوتون قوتمزی صرف ایتمکده اولدیغمز شو صیرالرده هر یردن زیاده بزی مدهش بر ترصد و تدقیق آلتنده بولوندوریورلر ؛ اسکی تورکیانك آتیده آوروپانك قاپیسی دیبنده قورقولاجق بر مخلوق اولمامه‌سی ، کندیلرینی راحتسز ایتمه‌مه‌سی نه‌یه متوقف ایسه ، بو اسبابی استکماله صرف مساعی ایدییورلر . بز ایسه ، دیدیکمز کبی ، آنجق کندی غائلهٔ تمدن و تجددمزله ، مدید بر خسته‌لغك مدیداولاجق دور نقاهتی امراریله مشغول و هر جهتدن ضعیف

ارضروم والیلکندن ادرنه والیلکنه و اورادن داخلیه نظارتنه و بر مدت صوکره آیدین والیلکنه نقلاً تعیین قلنان جلال بك

كچن سنه ٨٤ رأي ايله مفسوخ مجلس مبعوثانده رياست وكالت
اولاسنه انتخاب ايديلن قدس مبعوثي روحي الخالدي بك

اولدوغمزدن ، كنديمزه سالم برطريق سير وسفر تعيين ايده‌بيلمك نره‌ده قالير ، آنجق آقينتيده برتخته پارچه‌سي كبي اونلر بزي نره‌يه سوق ايدرلرسه اورايه دونيور ، باتمامق ايچون چاليشيورز. خلاصة الخلاصه ، ديه‌بيليرزكه، بوتون مساعيمز تدافعي اوليور، حالبوكه كرك عسكرلكده وكرك ديپلوماسيده، حتى بوتون مسائل حياتيه‌ده تدافعي وضعيتده قالانلر دكيل ، تجاوزي حركت ايدنلر قازانير .

شو اليم ، فقط حقيقته موافق ظن ايتديكمز سطرلري قيد ايتدكدن صوكره دول معظمه ايله اولان مناسباتمزي‌ده آيري آيري تحكيه ايتمه‌لي‌يز .

١ — انكلتره ايله مناسباتمز :

انكلتره ايله دولت عثمانيه بيننده‌كي مناسبات حقنده كچن سنه‌سال سياسي صحيفه‌لرنده ويرديكمز ايضاحات ممنونيت بخش اولمقدن پك اوزاقدي انكلتره‌نك بزه قارشي ، قديم عثمانلي - انكليز دوستلغنه ياقيشماياجق برخط حركت تعقيب ايتمكده اولدوغي وبوندن هر ايكي مملكتك وداها زياده انكلتره‌نك مسئول بولوندوغني‌ده يازمش، انكلتره‌نك، بزم اتحاد اسلامه پيشوا اولديغمز انديشه‌سيله هرطرفده اوكومزه چيقديغني سويله‌مش ايدك . ١٣٢٧ سنه‌سي ظرفنده‌ده عثمانلي - انكليز مناسباتي ، بعض تمايلات وتشبثاته رغماً جدي برتقارب وائتلاف شكلني آلامامشدر ؛ بوده ، بويوك ايشلرك قولايجه كوروله‌ميه‌جكنه نظراً ، اكرقصور بزده ويا اونده دكيلسه ، طبيعيدر .

يوقاريده ، مناسبات عمومهٔ خارجيه‌مز حقنده مطالعه يوروتديكمز صيراده دولت عثمانيه‌جه ، ايتاليا حربنك اعلانندن صوكره ، آوروپا زمرات دوليه‌سندن برينه التحاق واتفاق ايچون تشبثاتده بولونولديغني يازمشدق . بو تشبثاتك الك حرارتلي زماننده ، يعني باشلانغيجي اولان تشرين اول وثاني آيلري ظرفنده ، توركيه‌نك دوست قديمي اولان انكلتره ورفقاسي ايله اتفاقي ترجيح ايده‌جكمز ومذاكراتده خيلي ايله‌ريله‌نديكمز محافل سياسيه‌ده سويلنه‌ندي ؛ بو بلكه باب عالينك تمايلات وافكارينه‌ده موافق ايدي . فقط روايتك اصل سبب ظهوري شو ايدي‌كه : بركره بويوك بريتانيا حكومت معظمه‌سي توركيانك صوك يوز ، يوز اللي سنه‌لك فلاكتلرنده دائما امداده يتيشمش ، روسيه‌يه قارشي عثمانلي‌يي اقداره سعي ايتمش، دنيانك هرطرفنده ديله‌ديكني ديله‌ديكي يولده ياپغه مقتدر جهانشمول بر دولت اولديغي ايچون كنديسنك بزم مملكتمزده ، توركلر وغير توركلر آراسنده بويوك بر موقعي واردر ؛ شرقده انكلتره‌يه هركس قلبنده برحس حرمت ومحبت آبيرمشدر. بونك ايچون آوروپا دولتلريله اتفاق لاقيرديسي اورتايه دوشونجه هركس ، اكثريتله ،

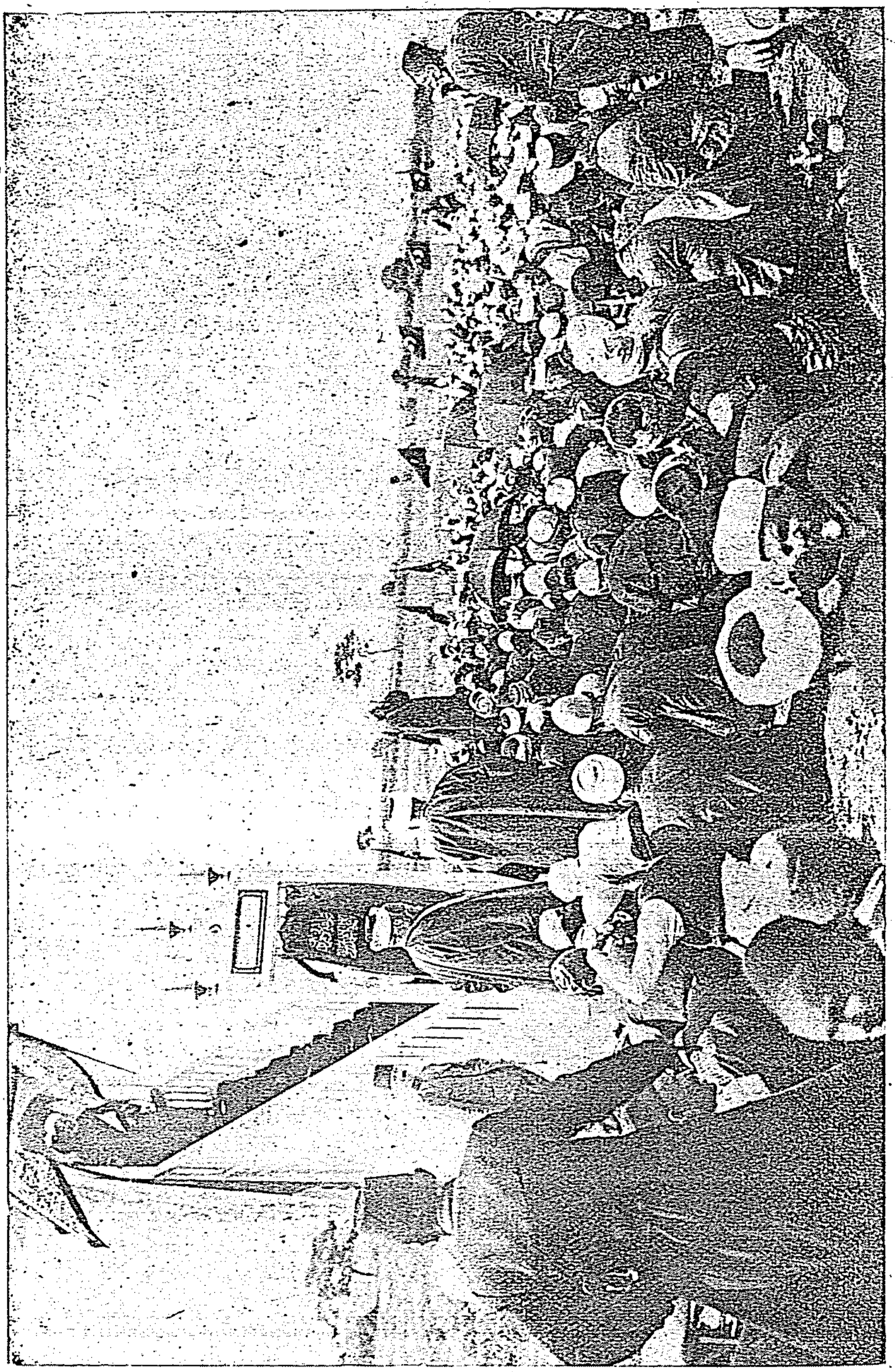

روم ایلی سیاحت همایونی : قوصوا اواسنده بیوك كون

پادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك قوصوا اوواسنده برایکی یوزبیك قدر جماعت ایله کچن سنه (۳ حزیران ۱۳۲۷) صلات جمعه یی ادا بیوردقلری معلومدر . شورسم او احتفال عظیم دینی ایچون یاپیلان منبری و جماعتدن برقسم جزئی یی کوستریور .

انكلتره طرفنه تمایل ایتدی . یالکز شو قدر وارکه بو تمایلی جدی حسابات و محاکمات اوزه رینه بنا ایده‌مل بالطبع آزدی . دیکر برسببده آلمانیانك ، ایتالیانك طرابلس غربه تجاوز ایتمه‌سنه نوعما سببیت ویرمش اولماسی ایدی . بو وقعه ، او زمانه قدر استانبول افقلرنده رقیبلرینك انظار حسود و کینداری اوکنده ، بی پروا قاناد آچان آلمان قارتالی علیهنده بر حدت اویاندیردی و هرکس « منفعتپرست » آلمانلردن یوز چویردی ؛ ایشته بوده انكلتره طرفنه تمایلی موجب اولدی .

شوراده صیراسی کلمش ایکن بر بیوك حقیقی قید ایتمکه کندیمزی مجبور کوریورز . بزم مملکتمزده

آرناؤدلرك مالیسور قبیله‌سندن
برگنج

اشقودره‌لی برقادینك سوقاق قیافتی
كچن سنه‌كی مالیسورلر وقوعاتی مناسبتیله

آلمانیانك سیاسةً ، تجارةً ، اقتصاداً ، علماً فوق‌العاده بویوك بر موقع مستقبلك تملی آتعقده بولونمش اولماسنه ، باب عالی ایله فوق‌العاده صیقی مناسباته كیریشمش بولونماسنه رغماً ، یوكسك بر وقاردن ، حتی استحقار منفعتدن خوشلانان تورکلر عمومیتله ، حریص استیلا ومحب نفع اولان آلمانیادن وآلمان سیاستندن متنفرده كیللرسه بیله مشتكیدرلر . بزم مملكتمزده هركس من القدیم بویوك برسیاست تعقیب ایتدیكنه قائل اولدیغی بویوك بریتانیالیلری ، « منفعتپرست » و«صوكره‌دن كورمه» ، «طویمق بیلمز» آلمانلره ترجیح ایدر . بوجهته عائد یازیلرمزی ، آلمانیا ایله اولان مناسباتمز فصلنده دوام ایتمك اوزره ، بوقدرجق كسیورم .

برقاچ سطر یوقاریده ، كچن سنه ظرفنده عثمانلی - انكلیز مناسباتنی اصلاح وبرتقارب وائتلاف ایله تتویج ایچون یاپیلان تشبثلردن بحث ایتمشدك . بونلردن بریسی انكلتره قرالی حضرتلرینك رسم تتوجلری مناسبتیله ولیعهد سلطنت یوسف عزالدین افندی حضرتلرینك برهیئت مخصوصه ریاستیله لوندره‌یه اعزامیدر . بو ، دوغروسی ، مراسم معتادهٔ نزاكت قیمتندن فضله بر قیمت وماهیت سیاسیه‌یی حائز ده‌كیلدر . كذلك انكلتره قرالی بشنجی ژورژ حضرتلرینك رسم تتوجنی اكمال ایتمك اوزره كچن قیش هندستانه عزیمت ایتدیكی

اثناده کندیسنی سلاملامق اوزره طرف دولت عثمانیه‌دن شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلرینك کوندرلمه‌سی و برای تبدیل هوا مصرده بولنان رجال سیاسیه‌مزدن صدراسبق کامل پاشا حضرتلری ایله مصر فوق‌العاده قومیسری رؤف پاشا حضرتلری‌ده مأموراً بو ایشه تشریك ایدلمه‌سی ، بو صورتله باب‌عالیجه عثمانلی ـ مصر ارتباط عهدیسنه ظاهری بر تأیید و قوت ویرلك ایسته‌نلمه‌سی دخی عثمانلی ـ انکلیز مناسباتی نقطهٔ نظرندن شایان ذکر بر وقعه‌در . بو ، هرحالده ایی یاپلمش بر تشبث ایسه‌ده تأثیری پك محدوددر . بونلردن صوکره سنه نهایتنه دوغری طرف اشرف حضرت پادشاهیدن انکلتره قرالی ژورژ حضرتلرینه (خاندان آل عثمانی) و (مرصع عثمانی) نشان ذیشانلری اهدا بویورلمشدر که شیمدی یه قدر خاقان سابق طرفندن یالکز آلمانیا امپراطوری ایکنجی ویلهلمه ویرلمش اولان بو نشانك اهداسی ، آنف‌الذکر ایکی رسم نزاکتدن البته داها قیمتدار بر نشانهٔ مودت جویانه‌در .

انکلتره ایله اولان مناسباتمزده اصل ائتلاف و دوستلق تظاهراتی کورونه‌ن جهت بغداد شمندوفرینه و بصره کورفزینه متعلق مسائلدر . کچن سنه‌کی سالنامه‌ده بحث ایتدیکمز وجهله . انکلتره حکومتی ، بغداد

کچن سنه انکلتره‌نك مصر پولتیقه مأموریتنه تعیین ایدیلن لورد کیچنر

کچن سنه وفات ایده‌ن سیرالده‌ن غورستك خلفی اوله‌رق انکلتره‌نك مصر پولتیقه مأمورلغنه تعیین ایدیلن لورد کیچنر (هوراتیو ـ هربرت) ۶۰ یاشنده‌در . ۱۸۵۱ ده تولد ایتمشدر . وولویچ مکتب عسکریسنده اکمال تحصیل ایتدکدن صوکره مختلف مأموریتلرده استخدام ایدلمشدر . اوتوز سنه مقدم انکلیز سواری بیکباشیسی ایکن مصر اردوسنه داخل اولمشدر . برمدت صوکره عهده‌سنه اولا پاشالق ، صوکره‌ده سرداراق توجیه ولونمشدر . مشارالیه ۱۸۹۸ ده درویشلره قارشی سوق اولنان قوهٔ عسکریه قوماندانلغنی درعهده ایتمش و معلوم اولان ام درمان مظفریتنی الده ایتمشدر . سبق ایدن خدماتنه مکافاةً آرتق ایدن ایی‌یه نامی شایع و کندیسی‌ده تلطیف اولنمغه باشلامش و لوردلق اوزمان توجیه ایدلمشدر .

ترانسوال محاربه‌سنه اشتراکی ده الآن خاطرلرده‌در . هندستان اردوسی قوماندانلغنده بولندیغی مدتجه‌ده حکومت متبوعه‌سنك مظهر تقدیری اولمقدن کری قالمامشدر .

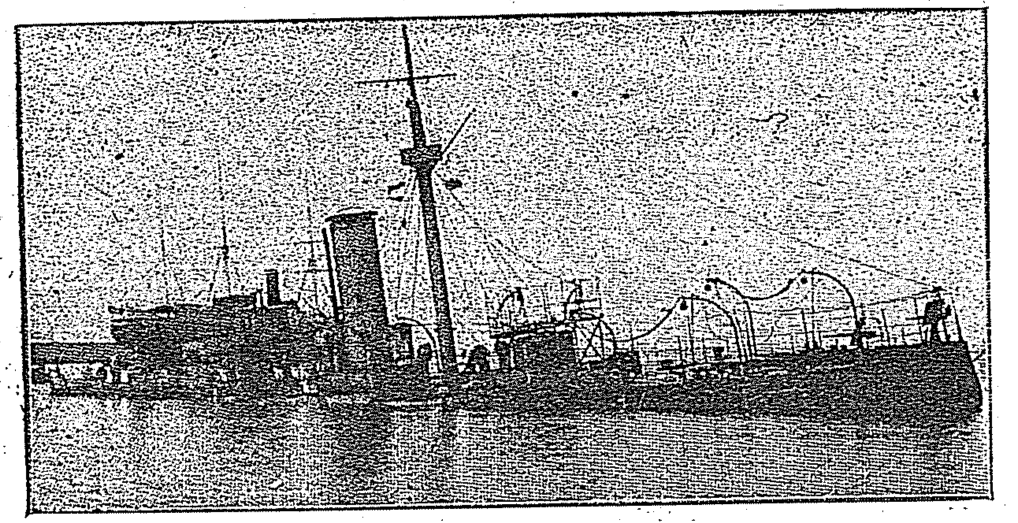

طرابلس غربده اوغرادیغی سلهٔ تأدیبك زبونكشانه مقابله‌سنده بولنمق اوزره ایتالیانلرك بیروت لیماننده غرق ایلدكلری عون‌الله سفینه‌سنك مدافعهٔ دلیرانه‌دن صوكره‌كی وضعیتی

شمندوفرینك ـ كه انكلتره‌نك منافع عظیمه‌سی بولوندیغنه قائل اولدیغی عراق قطعه‌سنك اناختارینی تشكیل ایده‌جكدر — آلمانلر طرفندن انشاسنه ، بوشمندوفر امتیازینك دور سابقده ویرلدیكی تاریخدن بری ، معارضدر . واوسببله ممكن اولدیغی قدر ایقاع مشكلات ایتمشدر . فقط خارجیه ناظری سیرادواردغره‌ی طرفندن بومسئله‌یه دائر كچن ١٩١١ سنه‌سنده ایراد اولونان برنطقده : بغداد شمندوفری امتیازینك آلمانلره ویرلمش اولماسی برامر واقع اولدیغندن بحث ایدیله‌رك بوكا برشی دینه‌میه‌جكی وبالكز شمندوفر توركیا حدودینی كچرسه [*] اوزمان انكلتره‌نك منافعنی محافظه ایده‌جكی سویله‌نمشدی . بوسوزلر سویله‌ندیكی صیراده باب عالی بغداد شمندوفرامتیازینی حائز اولان آلمانلرله برمقاوله‌نامه [٦ مارت ١٣٢٧ تاریخلی] عقد ایدییوردی . او مقاوله‌نامه‌ده آلمانلر ، خطك بصره‌یه و یاخود اوجوارده بر لیمانه قدر تمدیدی حقنده‌كی امتیازلرندن واز كچیورلر وكذلك بغداده قدر انشا ایدیله‌جك خطه ، تأمینات اقچه‌سی قارشیلغی اولارق ، كومرك رسمنه ضم ایدیله‌جك مبالغك كوسترله‌سنی ده طلب ایتمكدن صرف نظر ایله‌یورلر وبوكامقابل حكومت عثمانیه‌جه بغداد خطنك صورت انشاسی وكذلك كاهی واسكندرون لیمانی حقنده بعض مساعدات ویریلیور ایدی . یعنی انكلتره‌نك الك زیاده تلاشنی موجب اولان ، بغداد شمندوفرینك آلمانلر طرفندن تا بصره كورفزینه قدر كوتوروله‌سی كیفیتی اورتادن قالقدیغی كبی ، كومروك رسمی فضله‌سنك بر آلمان قومپانیه‌سی طرفندن یاپیلان شمندوفره قارشیلق كوسترله‌سی كبی انكلتره‌نك جانی صیقان بر حالده مرتفع اولیوردی .

شوسببله بغداد شمندوفری قومپانیه‌سیله حكومت عثمانیه‌نك عقد ایتدیكنی سویله‌دیكمز مقاوله‌نامه ـ كه مشكلاتك اساسنی اورتادن قالدیرییوردی ـ جداً باب عالی ایچون برموفقیت وآلمانلرجه‌ده بزه كوسترلمش برجمیلهٔ قیمتدار ایدی . وآرتق حكومت عثمانیه بغداددن صوكره خطی یا كندی حسابنه ویابین‌الملل بر قومپانیه‌یه ـ یعنی عثمانلی ، انكلیز ، آلمان ، فرانسز سرمایه‌دارلرینك برر نسبت معینه‌ده اشترا كیله ـ انشا

[*] بوندن مقصد ، شمندوفرك نقطهٔ انتهائیه‌سنی تشكیل ایده‌جكی متصور اولان و انكلتره‌نك حمایه ادعاسنده بولوندیغی « كویت » لیمانی‌در .

ایتدیره بیله جکدی . بوندن صوکره ایکنجی برمسئله نك حلی لازمدی که اوده خطك بصره کورفزنده منتهاسنی تعیین ایتمکدر . زیرا منتها اولق متصور بولنان « کویت » لیماننده حکومت عثمانیه نك قدیم برحق تملکی اولدیغی کبی انکلتره جه ده بوبابده بعض مرتبه حقوق مکتسبه دن بحث ایدیلیوردی .

ایشته بو ایکی اساس ، ـ خطك بین الملل بر قومپانیه طرفندن انشاسی و دولت عثمانیه ایله دول ثلثه نك نسبت اشتراکنك تعیینی ، برده خطك منتهاسی و بصره کورفزنده انکلتره نك حال و موقعنك تعیینی نقطه لری ـ اوزرینه کچن سنه بدایتلرنده باب عالی انکلتره ایله مذاکراته کیریشدی . بو مذاکرات بر مدت اوزادی . چونکه انکلتره ، هندستان حکومتیله ده مخابره ده بولونیوردی . وباب عالینك نقطهٔ نظرینه انکلتره نك جوابی آنجق کچن آغستوس ظرفنده وارد اوله بیلدی ؛ بوندن صوکره ایتالیا محاربه سی پاتلادی ؛ حربك موجب اولدیغی دغدغه مذاکراتی تأخره دوشوردیسه ده ایام اخیره ده لوندره سفیرمزه تعلیمات ویریله رك و حتی برای معاونت برحقوق مشاوری ده کوندریله رك تکرار مذاکره یه باشلاندی . پك خفی طوتیلان بومذاکرات حقنده ترشح ایدن بعض خبرلره کوره هرایکی طرف ائتلافك لزوم وقیمتنی تقدیر ایتمکده اولدقلرندن مسائل مبحوثه نك اکثر نقاطنده آکلاشلمشدر . وامید اولونورکه بو نقطه لرده ۱۳۲۸ سنه سی ظرفنده حسن صورتله حل ایدیله بیلسین .

بغداد شمندوفرینه وبصره کورفزینه متعلق مسائل معلقه نك حلی شبهه سزکه باب عالی ایچون برخیرلی ایشدر . وانکلتره

بیروت والیٔ ذی اقتداری حازم بك افندی

[بیروت بومباردمانی اوزرینه آلنان خبرلر بومباردمان اثناسنده بیروت والیسی حازم بك افندینك جداً شایان تقدیر وشکران خدمات فداکارانه سنی تصدیقده متفقدرلر . حازم بك ذکا وعرفانی وسلامت محاکمه وادارهسیله تمیز ایتمش رجالمزدن اولدیغندن بیروت کبی نازك برموقعده بویله بروقعه اثناسنده بولنمالری مملکته پك چوق فائده تأمین ایتمشدر . حتی دول اجنبیه قونسلوسلری طرفندن منسوب اولدقلری سفارتلره کوندریلن راپورلرك دخی حازم بك افندینك وقعه ده کوستردیکی اعتدال دم ، متانت وفداکارلق حقنده غایت ستایشکارانه فقره لری حاوی اولدیغی ایشیدلمشدر .

کرك حازم بك افندینك ، کرك ژاندارمه نك وقوهٔ عسکریه نك تأمین انتظام امرنده کی همت وفداکارلقلری معاذاه بیروتی پك وخیم برقالدن تخلیص ایتمش اولدیغندن کیمسه نك شبهه سی قالمامشدر . دها بومباردمان وقوعندن اول بیروتك ، باشده مشهور قاچاقچیلر اولدیغی حالده ، بوتون آیاق طاقمی یغما کرلکله قتاله باشلامق تشبثنده بولنمشلرسه ده حازم بك افندینك وژاندارمه قوماندانلغنك حسن تدبیرلری وفداکارلقلری سایه سنده حادثه نك توسعنه میدان براقلمامشدر .]

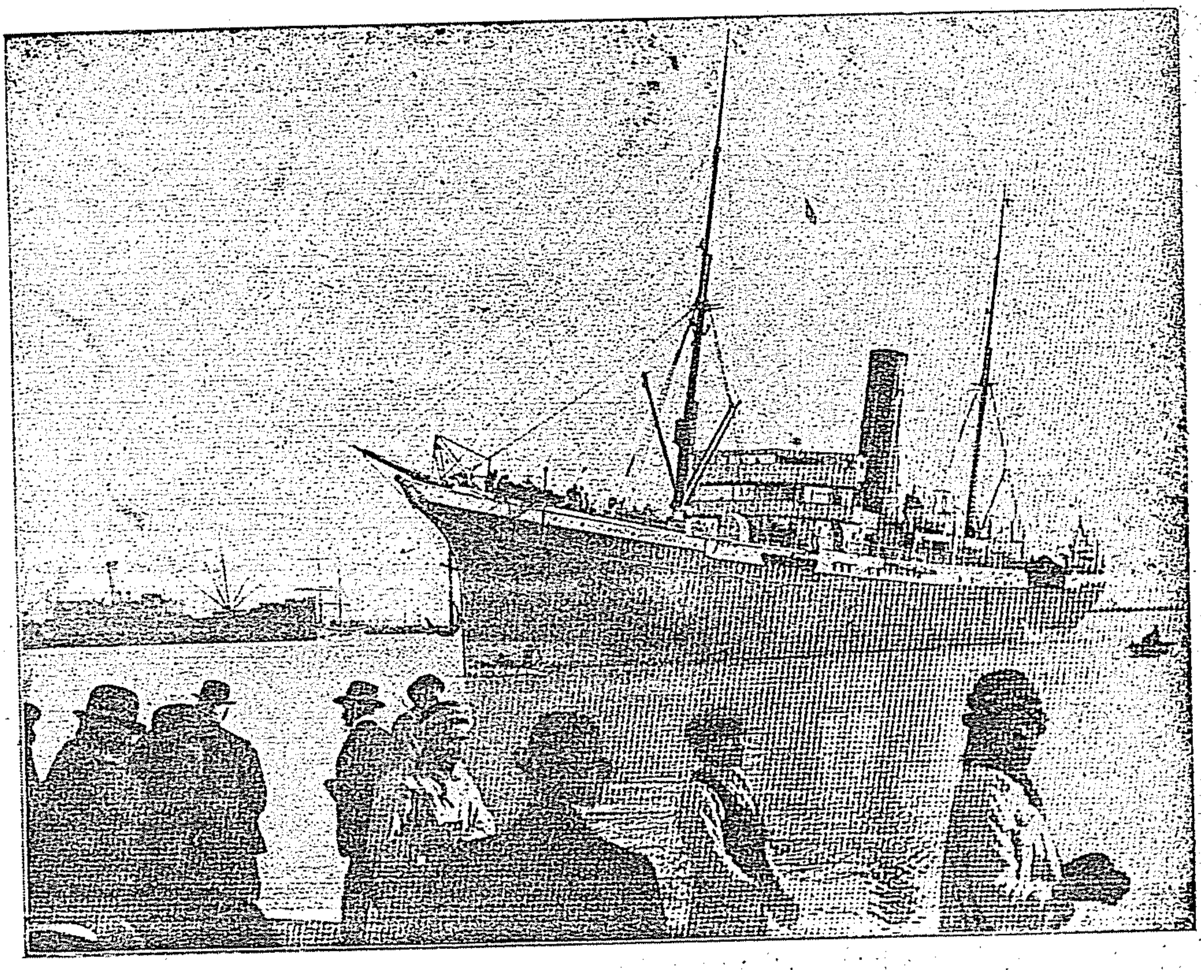

دشمنمزك شاشقینلقلری علائمندن : مانوبا واپوری [ایتالیانلر طرفندن کچن کانون ثانی ظرفنده توقیف ایدیلن بو واپور درونده ، طرابلس غربده عثمانلی هلال احمر جمعیتنه التحاق ایتمك اوزره ۲۹ عثمانلی وار ایدی‌که بونلر طبیب ، خسته باقیجیسی وسائره ایدیلر . دشمنمز ، مارسیلیادن یعنی بیطرف برلیماندن تونسه یعنی ینه بیطرف برلیمانه کیده‌ن بوواپوری توقیف ایله قاغلیاری لیمانه کوتورمش ، فقط واپور قپودانی کندی بایراغی آلتنده سیاحت ایده‌ن تورك یولجیلرینی تسلیمدن امتناع ایتمشیدی . بونك اوزرینه ایتالیانلر قاغلیاری فرانسز قونسلوسنك فرانسه خارجیه نظارتندن طلب ایتدیکی تعلیمات تلغرافیه‌یی تحریف ایتمشلر وقونسلوس، فرانسه‌خارجیه نظارتنك آرزوسی خلافنه، یولجیلرك تسلیمی حقنده قپودانه امر ویرمش ، یولجیلرده ایتالیانلره تسلیم ایدلمشسه‌ده صوکره فرانسه‌نك بومغایر حقوق دول معامله‌یه قارشی واقع اولان شدید پروتستوسی اوزرینه ایتالیا ، یولجیلری درحال فرانسه‌یه تسلیم ایتمش وفرانسه حکومتی دخی ایتالیا طرفندن ضابط اولدقلری ادعا ایدیله‌ن بو یولجیلری بالامتحان هلال احمره منسوب اولدقلرینی آکلایه‌رق صرفها محل مقصودلرینه کیتمه‌لرینه مساعده ایتمشدر .]

ایله آرامزده‌کی سوء تفهملری رفع ایده‌جکدر. اوندن باشقه ، باب‌عالی ، اعلان حربدن بری بلکه ایلك دفعه بویله برائتلاف ایچون جسورانه ایلك آدیملری آتیور ؛ وقورقاق ، محترز ، ایشلری تعلله ، تأخره دوشورور اسکی برباب‌عالی طورنده حرکت ایتمه‌یور. بوکون عالم دیپلوماسیده‌ده شوحقیقت آکلاشلدی‌که هرشیئی حل ایتمه‌لی ؛ کیزلی قاپاقلی ، سوء تفهملره ، سوء ظنلره میدان ویریر برشی براقمامالی ؛ هردردی

اسکیتمه‌دن تداوی ایله‌مه‌لی‌در . امید اولونورکه بغداد وبصره مسئلی حقنده ، ایکی طرفده ظاهر اولان تمایلاتی ایله ، آتیلاجق قطعی ائتلاف آدیملری بزی صوکنه قدر کوتورسون و مملکتمزده اوقدر آرزو اولونان انکلیز دوستانی ، حتی اتفاقی جداً موجود بولسون .

٢ — آلمانیا ایله :

آلمانیا، بزم مملکتمزده اك مهم رول اوینامق ایچون چابالایان بومملکت موقعنی کافی کورمك دکیل ، متمادیاً یوکسه‌لتمك اوغورنده صرف مساعی ایدیبور ؛ آلمان سیاستی استانبولده متوالی موفقیتلر احراز ایدیبور . یالکز کچن سنه آلمان سیاستنه - یاانکلیز سیاستنك قورنازلغی سایه‌سنده ، یاخود سوق وقوعات ایله - بر ایکی ضربهٔ ناکهانی اینمشسه‌ده اویله کوریلیورکه او ییلماز وجسور سیاست بوندن‌ده خفیف ، چابوق التیام بولور برپاره ایله قورتولمشدر .

بحث ایتمك ایسته‌دیکمز ضربه‌لرك برنجیسی واك خفیفی ، آلمان سیاستنك ، ظاهراً ، کندی کندینه سنده‌لمه‌سندن ایلری کلدی . یعنی روسیه ایله، ایرانك غرب طرفی ایله بزم شمندوفرلریمزك التصاقی وایران پیاسه‌سنده آلمان تجارتی حقنده برمذاکره یه کیریشدی واساس اعتباریله بزم اولمه‌مزك شمندوفرلری موضوع بحث اولان بومذاکراتدن باب عالی خبردار ایدلمه‌مك غفلتنده بولونولدی . دور سابقه یاقیشان بوحرکت باب عالی‌یی بحق دلکیر ایده‌رك ایضاحات طلبنه سوق ایتدی . آلمانیا ، ذهولنك اهمیتنی درحال تقدیر ایده‌رك ایضاحات ویردی . وحکومت عثمانیه‌نك منافعنه مخالف هیچ برشی بولونمادیغنی بر بیاننامهٔ رسمی ایله تعهد واعلان ایتدی . درحال ایزی ازاله ایدلك ایسته‌نن بوحرکت هرحالده خوش برشی دکلدر . وآلمانلرك مهامت سیاسیه‌سنه رغماً عثمانلیلغك یوره‌کنده برایز براقمش اولسه کرکدر .

ایکنجی ضربه ، که آلمان سیاستی ایچون داها آغیر لکن کچیجی در ، بوده طرابلس غرب مسئله‌سندن کلیور . ایضاح ایدملم : الجزیره معاهده‌سیله الی قولی باغلانمش اولان آلمانیا - آشاغیده فاس مسئله‌سنده ایضاح ایده‌جکمز وجهله - فرانسه‌نك فاسی کندی کندینه یوتمق ایسته‌مه‌سنه قارشی راحت دوراماردی . حاویله اولدی ، کچن یاز ایشه مداخله ایتدی ؛ فرانسه ایله ، برچوق تهلکه‌لی واعلان حرب وقوعنه

فیلسوف دوقتور رضا توفیق بك

[مشارالیه اجتماع حقنده‌کی مراسم قانونیه‌یه رعایت ایتمکسزین هکبه‌لی آطه‌ده برقونفرانس ویردیکی اتهامیله ادارهٔ عرفیه‌جه کچن شباط ظرفنده ٢٥ کون حبسه محکوم ایدلمش وکیفیت محبوسیتی برچوق قیل وقالی موجب اوله‌رق مشارالیهك قدر علویٔ عرفاننه هرطرفدن حرمتلر وتقدیرلر اظهار ایدلمه‌سنه وسیله تشکیل ایتمشدر]

کچن سنه اوغلنه ترك سلطنت ایدن انکلتره
تحت حمایه‌سنده‌کی زنکبار سلطانی

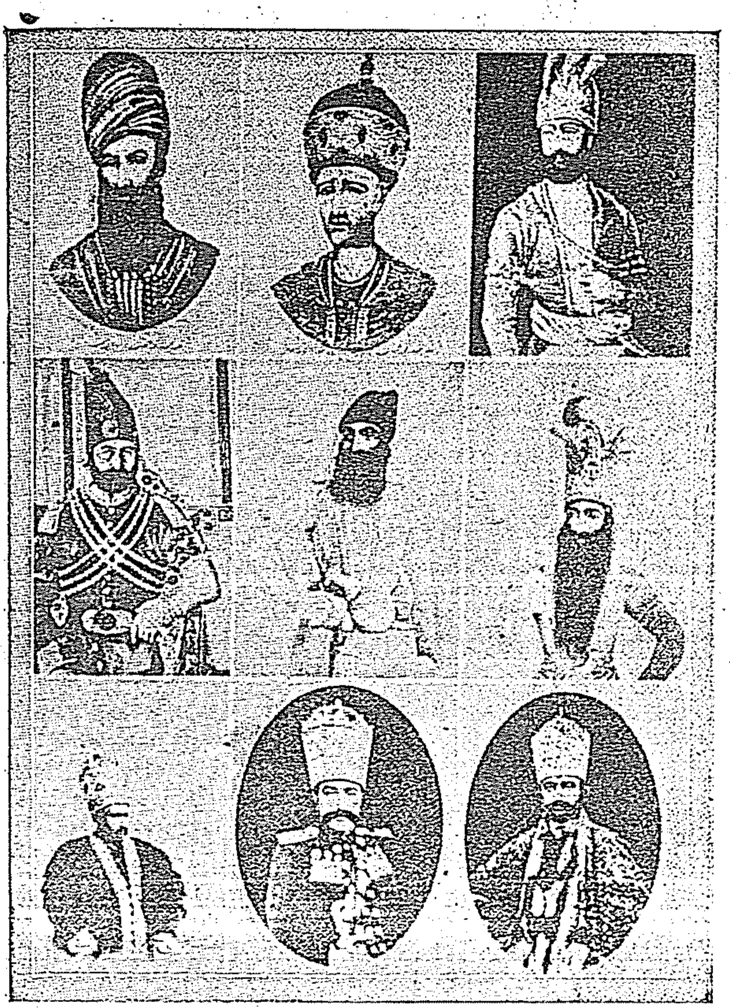

ایران احوال مؤلمه‌سی مناسبتیله
ایرانك صوڭ دوقوز شاهی
[قاچار سلاله‌سنك ، ابتداسندن محمدعلی شاهه قدر ، ارکانی]

رمق قالمش هیجانلی مذاکره‌لردن صوکره ، ایکی بازرکان کبی ٠پازارلی طاتلی یه کسدیلر ؛ آلمانیا فرانسه‌یی فاسده سربست براقدی . [فاس مسئله‌سنه باق] . شوحالك نتیجه‌سی آشکار ایدی ، یعنی فرانسه طرابلس غرب حدودندن تا بحر محیط اطلاسی‌یه قدر ممتد بحر سفید ساحلنه صاحب اولیوردی . بوایسه بحر سفیدده منافعی اولان دیکر دولتلری وبالخاصه طرابلس غربده سنه‌لردن بری کوزی اولدیغنی کچن سنه‌کی سال سیاسیمزده اوزون اوزون یازدیغمز ایتالیایی — فرصت اله کچیره‌ن برمترقب کبی — درحال تحریك ایتدی ؛ اوده فرانسه‌نك توسعنه مقابل طرابلس غربه هجوم ایله‌دی . ایشته آلمانیایی باب عالی وعثمانلیلق محافلنده ، ظاهراً ده کیلسه بیله باطناً ، اتهام ایتدیره‌ن حال بودر . چونکه آلمانیانك ، فرانسه ایله اوزلاشمه‌سنه مقابل ، کندیسنه مراجعت ایده‌ن ایتالیایه طرابلس غربی کوسته‌ره‌رك اورایی آلماسنی سویله‌دیکی ، هر طرفده روایت اولوندی . فی‌الحقیقه روایت ، عکسی اثبات اولونامایاجق قدر ، حقیقته مطابق کورونمکده ایدی . ایشته بو حال ، ایتالیانك اعلان حربنی متعاقب آلمانیایی کوزدن دوشوردی .

فقط آلمانیا بوش دورمادی ، عثمانلیلغك بو اغبرار محقی قارشیسنده حرکتنی شاشیرمادی وایشی زمانه ترك ایتدی ، زمان بالطبع او اغبراری پك چوق تخفیف ایدییور . دیکر طرفدن آلمان سیاستی ، او، برتاجر سیمساری کولر یوزلیلکیله دائما فعالیت ایچنده ؛ پاره‌سیله ، تبعه‌سیله ، علمیله ، لسانیله « شرقه‌دوغرو »حرکت مستولیه‌سنی اجرا ایدییور . وبو کیدیشله یعنی اونك قابلرله ، مملکتلره دخولده‌کی مهارتی و صبر وثباتی بولوندقجه ، هیچ بر زحمتدن چکینمه‌دکجه ، دیکر طرفدن بز بر طاقم مهالك ایچنده چیرپیندقجه ، ینه

استانبولده آلتی آی اولکی موقعنی احراز ایتمه‌سی پك محتملدر . یوقاریده انکلتره ایله اولان مناسباتمز بحثنده برآز ایضاح ایتدیکمز وجهله ، عثمانلیلردن عقلی ایره‌بیله‌ن هر کیمکله کوروشلسه اساساً آلمان سیاستندن مجتنبدرلر ؛ آلمانلرك حرصنی ، کسب ثروت ایتمك ، مملکتمزك منابع ثروتنی اله کچیرمك خصوصنده‌کی افراط سعینی بزده هیچ کیمسه خوش کورمه‌یور وتورکیه‌نك آلمان استیلاسنه اوغرادیغی اندیشه‌سی هر عثمانلی فکرینی بی حضور ایدوب طورویور . بوده ، کندینی ، مملکتنی ، موجودیتنی طانیمش برمملکت ، برملت ایچون پك طبیعیدر . یالکز بز ، هنوز تجدده چالیشان وهیچ برجهتنده تنسیقات و تشکیلاتی اتمام ایدیله‌مش بر مملکت اولدوغمز ایچون ، بو ناخشنودیٔ عمومیه‌یه رغماً ، آلمان سیاستی شرقده کوندن کونه ایلریله‌مکده ، آلمان نفوذی ، آلمان تبعه‌سی ، آلمان مؤسساتی دائرهٔ استیلاسنی هر کون توسیع ایله‌مکده وبوکا قارشی برشی یاپیلامامقده‌در . حتی بواوقدر ایلریده‌درکه آلمانلر بوراده یالکز بانقه ، لیمان ، مکتب ، خسته‌خانه ، شمندوفر ، معدن وسائره کبی مؤسسات مدنیه یاپمایورلر . چفتجیلك کبی بزم اك طبیعی مشغله‌لرمزه قدر صوقولویورلر . بوسطرلری صرف ـ نوعما بر سنه‌لك تاریخ سیاسی یازمقده اولدوغمزدن ـ حقیقتی قید ایتمش اولمق ایچون یازییورز . مملکتمزده آلمانلغك توسعی ، آلمانلر نه‌قدر دوستلریمز اولسه‌لرده ، بوکون ده‌کیلسه‌بیله آتیده برتهلکه‌در . چونکه بزم بر ضرب مثلمز موجبنجه قارداشلرك کیسه‌سی‌بیله آیری اولمق لازمدر . طاغ طاغ اوستنه اولابیلیر . فقط قوم قوم اوستنه‌اولاماز .

طرابلس شهری بلدیه رئیسی اولوب ایتالیا اشغالنه معاونت ایده‌ن قره‌مانلی حسونه (پاشا) خائنی

آلمانلر بزه برچوق دوستلق ، برچوق منافع ابراز ایده‌بیلیرلر وایتمشلردر وبز بو سطرلری‌یازمقله اصلا آلمانلره قباحت بولمایورز ، اونلر وظیفه‌لرینی یاپیورلر . بزشیمدی مملکتمزی هرکسك پای دخولنه معروض وصاحبسز براقدیغمز ایچون ، ایلریده اویانیق اولاجق اولادیمز هر یری استیلا ایدلمش بولارق بزه لعنت ایده‌جکلری ایچون ، کندیمزه قباحت بولیورز . ودیمك ایسته‌یورزکه چالیشه‌لم . چالیشه‌لم ، دائما چالیشه‌لم . چونکه آلمانلرك بزم مملکتمزده بالخاصه صوك سنه‌لرده احراز موقع ایتمه‌لری ، بلاآرام چالیشمه‌لری سایه‌سنده اولدیغی کبی بوکا قارشی‌ده ینه‌عین سلاحله یعنی آنجق چالیشمقله مقابله ایدیله‌بیلیر . بز چالیشمازسه‌ق ، یکی دورك یکی آدملری اولمازسه‌ق ، فرضا آلمانلر اولماسه‌ده آمریقالیلر مملکتمزك صاحب اقتصادیسی و بناءًعلیه صاحب حقیقیسی اولابیلیرلر . بو دنیاده از ان الده‌کنه صاحب واهل اولامازسه اوباشقه‌لرینك ید تملکنه کچر . بوبرقاعده‌در .

آلمانیا ایله مناسباتمز فصلنی بیتیرمك‌ایچون کچن صوك بهارده ، ایتالیا حربنك اعلانندن اول ، آلمانیا ایمپراطورینك دعوتیله ولیعهد یوسف عزالدین افندی حضرتلرینك آلمان مانوره‌لرینه کیتدیکنی وبونك ایکی مملکت مناسباتنده برعلامت صمیمیت کبی تلقی ایدلدیکنی سویله‌مه‌لی‌یز .

٣ — آوستریا ایله :

کچن سنه آوستریا ایله مناسباتمز ، حسن‌مناسبات درجه‌سندن طیشاری چیقمامشدر . آوستریا ـ مجارستان

یکی پورتکیز حکومتی رئیس جمهوری

قرال مانوئلك طردندن صوكرا موقت بر رئیس ایله اداره اولونان پورتکیز حکومتی ، مجلس فوق العادۀ ملی طرفندن افرنجی اغستوسك ۲٤ نده ایلك رئیس جمهورك انتخابیله حال طبیعی ادارهسنی آلمشدر. یکی رئیس جمهور موسیو مانوئل دو آرریاغا ۲۱۷ رأی منتخبدن ۱۲۱ ینی قزانمش ، رقیبی موسیو برناردینو ماشادو ایسه آنجق ۸٦ رأی آلهبیلمشدر .

یکی رئیس حکومت پورتکیزك غایت اسکی واصیل ، فقط غایت فقیر برخاندانه منسوبدر . فایال آطهسنده هورتا شهرنده تولد ایتمش و حیاتنك ایلك زمانلرندن اعتباراً افکار جمهوریتپرورانهسیله اشتهار ایلهمشدر . حکومت مطلقه زماننده متعدد دفعهلر مبعوث انتخاب اولونمش و آتشین . دهموقراتیك نطقلریله پارلامنتوده برموقع ممتاز قزانمشدر . متعدد مکتبلرده معلملکده بولونمش و جمهوریتك ایلك اعلاننده لیزبون مدعی عمومیلکنه انتخاب اولونمشدی .

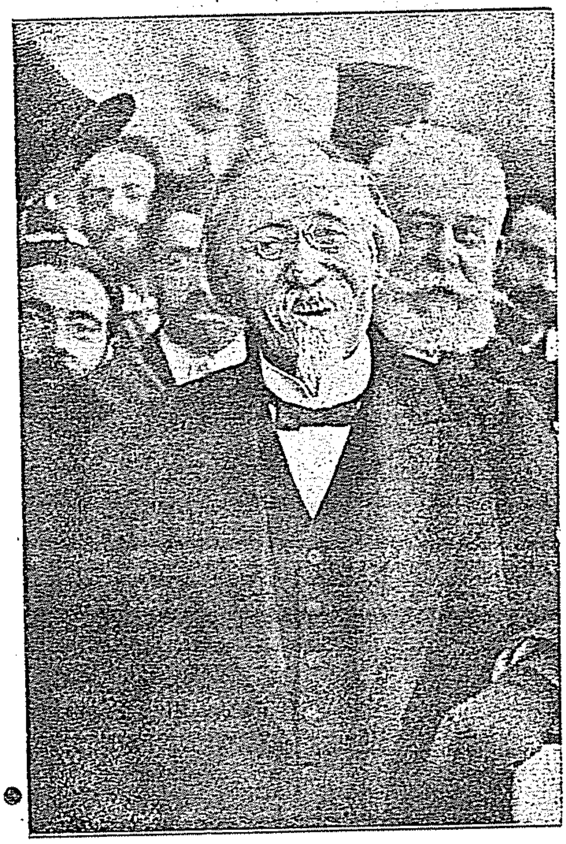

ایلك پورتکیز رئیس جمهوری موسیو (مانوئل آرریاغا) خلقك تصفیحاتنه مقابله ایدرکن

دولتی کندیسنی بالقانلرده برمتبصر وناظم موقعنده کوردرك ، اوکا کوره هر وقعهده قولاق قابارتاراق ، وهرشیده بوحالنی اظهار ایدهرك حرکت ایلهیور . کچن سنه مالیسورلر وقوعاتنده قارهطاغه راحت طورماسنی تنبیه ایتدیکی کبی ، روسیهنك بزه ویردیکی - آتیده بحث ایدهجکمز - نوطهیه قارشی ده ، « بنده بورادهیم ! » معناسندهیم رسمی « فرهمدنبلات » غزتهسیله ، بابعالی‌یه نصیحت آمیز وشدیدجه برمقاله نشر ایتدی که بونی ، آوستریانك منالقدیم بالقانلرده روسیهنك حرکاتنه مقابل برپولتیقه تعقیب ایتمهسنه نظراً ، معذور کورمهلیدر . بوندن ماعدا ، آوستریانك بوتون حرکاتی ، بزم حرکاتمزله علاقهدار کورونمکدن وتتیکده بولونمقدن عبارتدر . نیتهکیم ، دشمنمز ایتالیا ، طرابلس غربدن مأیوس قالوب ، آطهلرده کیزنده ، سلانیکده ، ازمیرده ، آدریاتیق ساحللرنده سفائن حربیهسیله تعرضده بولونمق املنی اظهار ایتدکجه کندیسنه شدید برمعارض اولارق قارشیسنده آوستریایی بولیور . حربك بدایتنده ایتالیانك پروزه سواحلنه هجوم ایتمهسی اوزرینه ویانهدن یوکسهلن تهدیدکار اعتراض صدالری متجاوزی درحال کری چکدیردی . آوستریانك بزم احوالمزه ، بزم اراضیمزه یابلق ایستهنن تعرضلره بوقدر علاقهدار کورونمهسی ، عزت نفس عثمانی اعتباریله دوغروسی ایی برشی دکلدر . لکن نه چارهکه بز کسب قوت ایدوب کندی اویمزك بحق صاحب وحاکمی اولمادقجه بوناخوش حاللر دوام ایدهجکدر .

٤ — فرانسه ایله :

کچن سنه فرانسه ایله اولان مناسباتمز پك اعلا کچمشدر . یالکز بونده زیادهصمیمی برجهت آرانیلامازه

چونکه دیپلوماسیده قاعده‌در ، ضعیفك حقیقی دوستی اولاماز . بز، فرانسه ایله اولان مناسباتمزك صوك سنه‌ده شکل طبیعیسنی محافظه ایتدیکنی سویله‌مك ایسته‌یورز . تورکیه‌نك قلبنده فرانسه‌یه قارشی هرصورتله برمربوطیت واردر. فرانسزلسان وادبیاتی بزی او بویوك مملکته پك قوی صورتده ربط ایتمشدر. کنج تورکیه فرانسه‌دن‌ده بویله برطور بکلر . واعتراف ایتمه‌لیدرکه فرانسه، اولکی سنه استقراض مسئله‌سنده کوسته‌ردیکی خشونته رغماً ، کچن سنه بزه قارشی محسوس برتزاید مودت ابراز ایله‌مشدر.

کنج تورکیه‌دن فرانسه آنجق منافع اقتصادیه بکله‌یه بیلیر . وبز بومنافعی ابرازده قصور ایتمه‌دك ، ایتمه‌یورز . یوللریمزك انشاسنی برفرانسز قومپانیه‌سنه ویردیکمز کبی، شرقی آناطولی وغربی روم ایلی دمیر یوللریمزی ده فرانسز شرکتلرینه احاله ایچون مذاکره ایله مشغولز. بوکامقابل فرانسه ایله بزم منافعمز آنجق برنقطه‌ده تصادم ایدییورکه اوراسی‌ده آفریقادر . شمالی آفریقاده واسع بر ایمپراطورلغك تملرینی قورمقله مشغول فرانسه بزه قارشی بعضاً خشونتلر کوسته‌رییور . ازجمله ایتالیا ایله محارب بولوندوغمز صیراده منازع فیه واساساً بزم اولان طرابلس غربك جنوبنده کائن « جانه‌ت » واحه‌سنی اشغال ایدیوردی . حال بوکه دولت اساساً طرابلس غرب ـ تونس حدودی و « بورقو »، « تیبستی» واحه‌لری حقنده فرانسه ایله مذاکره ده ایدی . کنج تورکیانك ایتالیا ایله محارب ومشغول اولماسندن فرانسه‌نك استفاده ایله جانتی اشغال ایتمه‌سی ایی بر حرکت ده‌کیلدر . دیکر طرفدن ، بحث ایتدیکمز مذاکره‌ده ، حال حرب حسبیله حسن صورتده دوام ایده‌مه‌مشدر .

پورتکیز بایراقلری

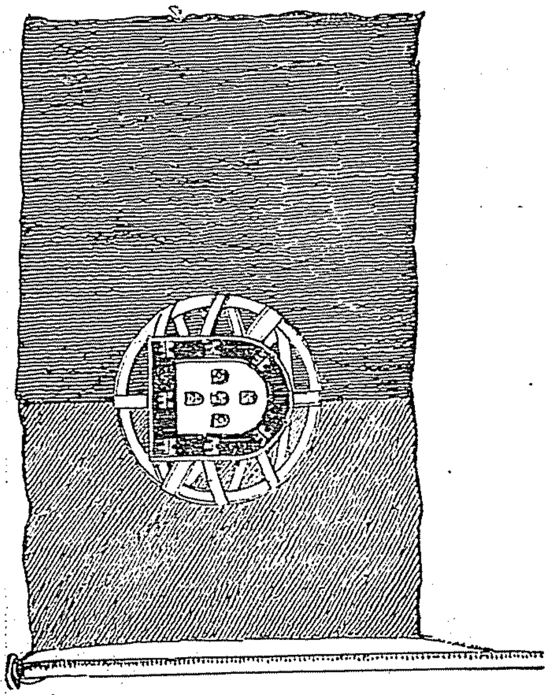

ملی بایراق

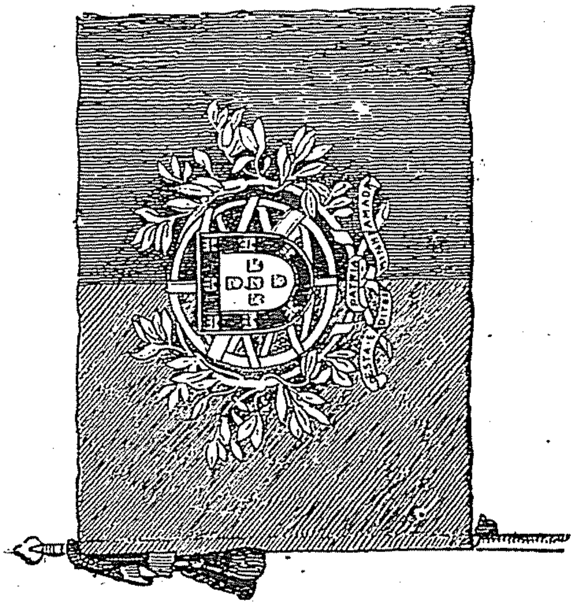

عسکری بایراق

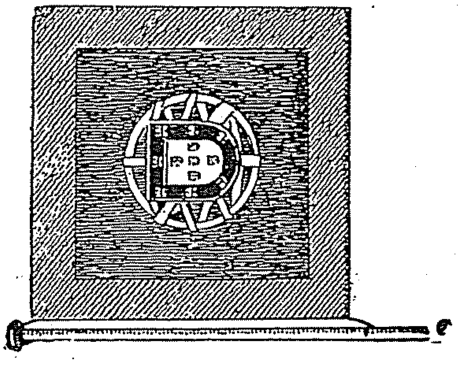

بحری بایراق

يڭى خارجيه ناظرى، قونت لهئوپولد برختولددر. مشار اليه قونت ارنتالك مكتبندن يتيشمش مقتدر بر ديپلوماتدر. قونت ارنتالك احوال صحيه‌سى ، وظيفه‌سنه دوام ايده‌ميه‌جكى بر راده‌يه واصل اولديغى آڭلاشلنجه همان قونت برختولددن بحث ايدلمكه باشلانمشدر . مشار اليه ، اساساً متوفانك اعتمادينى حائز بر ذات اولوب پترسبورغ سفارتنه قونت ارنتاله خلف اوله‌رق اوله‌رق تعيين ايدلمشدى. قونت برختولد پترسبورغده بيوك بر حرمت ورعايته مظهر اولمش وكندى اراضيسنك اعمارى ايله اشتغال ايتمك ايچون صحنهٔ سياسياتدن چكلمش ايدى . شمدى ايسه تكرار سياسياته داخل اوليور.

قونت برختولد هنوز اللى ياشنده اولوب سفير اولمازدن مقدم پارس ولونده‌ره‌ده بولنمش وائتلاف مثلث رجالنك بر چوغى ايله كسب معارفه ايلمشدر . بو ذات هر ايشى لايق وجه ايله دوشونور ، مقتدر بر ديپلوماتدر ، تماميله ارنتال پولتيقه‌سنى تعقيب ايده‌جكدر .

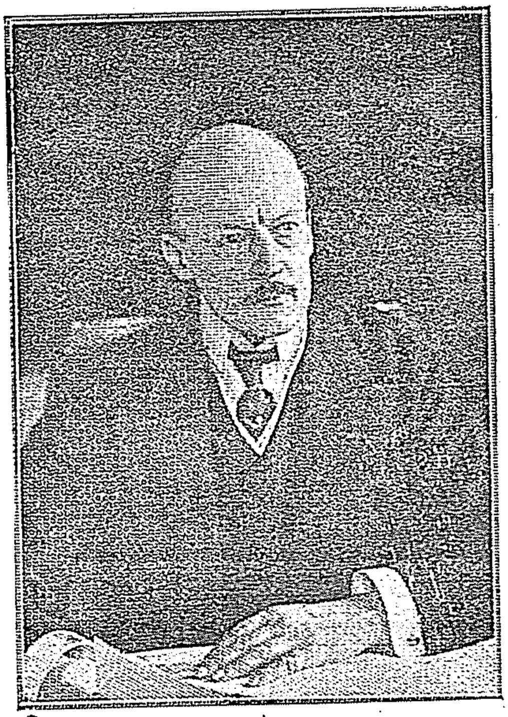

متوفا آره‌نتالك يرينه آوستريا ومجارستان خارجيه نظارتنه تعيين ايديلن قونت برختولد

قونت برختولد (١٨٩٣) سنه‌سنده خارجيه نظارتنه انتساب ايتمشدر .

١٨٩٤ سنه‌سنده ديپلوماسى امتحانى ويره‌رك بلا معاش سفارت كاتبى صفتيله پارسه كوندرلمش و١٨٩٥ سنه‌سنده معاشلى سفارت كتابتنه، ١٨٩٩ ده لونده‌ره سفارتى مشاورلكنه تعيين اولنمشدر . ١٩٠٢ سنه‌سنده ايكنجى صنف سفارت مشاورلكنه تعيين ايديله‌رك بر سنه صوكره‌ده برنجى صنفه نقل اولنمش و١٩٠٣ سنه‌سنده پترسبورغه تعيين ايدلمشدر . مشار اليه ايكى بچق سنه قونت ارنتالك معيتنده پترسبورغ سفارتنده قالدقدن صوكره قادرو خارجنه ، ١٩٠٦ سنه‌سنده پترسبورغ سفارتنه تعيين ايدلمشدر . بو مدت ظرفنده وظيفه‌سنى كمال دقتله ايفا ايلمش وبر چوق دوست قزانمغه موفق اولمشدر . ١٩١١ سنه‌سنده قونت بروختولد كندى املاكنى اداره ايتمك اوزره مأموريتندن استعفا ايلمشدر .

قونت برختولد ١٨٦٣ سنه‌سنده ويانه‌ده تولد ايتمشدر. پدرى سابق مبعوثاندن قونت (سيغه سموند برختولد) ووالده‌سى قونتس (ژوزه‌فين تراوترمانس دورف) ايدى .

روسيه چارى مشار اليهه ، حين انفصالنده (آلكساندر نه‌فسكى) نشانى اهدا ايلمشدر. اوزماندن برى قونت برختولد كاه ويانه‌ده وكاه بوهلاوده كائن شاتوسنده امرار اوقات ايلر ايدى .

(بوهلاو) ، ١٩٠٨ سنه‌سنده قونت ارنتال ايله وقوع بولان ملاقات اعتباريله تاريخى بر محلدر.

قونت برختولد كرك روسيه وكرك آوستريا خاندان ايمپراطوريلرى نزدنده حائز حرمت بر ذاتدر. روم ايلى اصلاحاتى ، آدرياتيك شمندوفرلرى ايله بوسنه - هرسكك الحاقى خصوصلرنده بيوك رول اوينامشدر .

کچن سنه مقتول موسیو استولیپینک یرینه روسیه باش وکالتنه تعیین ایدیلن سابق مالیه ناظری موسیو قوقوزوف

خلاصه فرانسه‌نك آفریقاده‌کی حرکاتندن ناخشنود وحرکات سائره‌سندن ، کچن سنه ایچون ، ممنونز. شوراسنی ذکر ایتمه‌دن کچمه‌یه‌لم که فرانسه ، ایتالیانك عثمانلی هلال احمر هیئتنی توقیف ایتمه‌سنه مقابل شدتله پروتستوده بولونارق هیئتمزی اسارتدن قورتاردی. بونی اساساً کندی حیثیتنی مدافعه ، کندی بایراغی آلتنده سیاحت ایده‌ن یولجیلری محافظه قیدیله یاپدیسه‌ده ایشده‌ینه بزم ایچون جالب شکران برقسم واردر.

فرانسه تونس حدودنده قواعد بی‌طرفی‌یی بزم سوقیاتمز حقنده داها آز شدت وانصاف ایله تطبیق ایتسه‌یدی، کندیسنه البته متشکر اولوردق . فقط حال نقاهتده بولونان بو کونکی دولت عثمانیه داها ایسنی طلب ایده‌مز . آتیده ، قوتلننجه ، انشاالله !..

٥ — روسیه ایله :

روسیه ایله کچن سنه‌کی مناسباتمزه فنا دینه‌مز.
روسیه حکومتی، یاعصریده براعتیادك تأثیریله، یاخود باشقه اسبابدن طولایی کنج تورکیه‌یه قارشی صمیمی وکچمشلری اونوتمق اساسنه مستند بر سیاست تعقیب ایده‌میور . ودائما تورکیه‌نك فوق سرنده بر مشتهٔ تهدید بولوندورمقدن ذوقیاب اولیور . بو کون شو طرز سیاست شمال قومشومزه طاتلی وغیر قابل فراغ کلسه‌ده، ایله‌ریده بر کون بهالی‌یه اوطوراجغی شبهه‌سزدر .

روسیه ، کچن سنه‌نك بدایتنده ، مالیسور مسئله‌سنده بزه ناخوش بر وضع آلدی . دولت عثمانیه قاره طاغ حدودنده بو نازك مسئله ایله مشغول ایکن بردنبره برخبر شایع اولدی. روسیه خارجیه ناظرینك درسعادت سفیری موسیو چاریقوفه : « تورکیه‌نك قاره طاغ حدودنده عسکر تحشید ایتمه‌سی صلح ومسالمت ایچون برتهلکه اولدیغندن اوراده جریان ایتمکده اولان احواله سرعتله نهایت ویرله‌سی » طرزنده باب عالی‌یه شدید المآل برنوطه تبلیغ ایتمه‌سی ضمننده امر ویردیکی پترسبورغدن تلغرافله بیلدیریلیوردی . روسیه‌نك بلا سبب بویله عنیف بر حرکته تشبثی هرکسی شاشیرتدی ، برکت ویرسین که سفیر موسیو چاریقوف جنابلری باب عالی‌یه بومآلده برنوطه ویرمه‌یه‌رك پك دوستانه برطور ایله ، تورکیه وقاره طاغك حدودده متقابلاً عسکر تحشید ایتمش اولمالرینك مؤدی اولا بیله‌جکی تهلکه‌لره باب عالینك نظر دقتنی نازکانه جلب ایتمکله اکتفا ایله‌مش وبویله‌جه بو حادثه‌ده سفیرك طور دوستانه‌سیله قاپانمشدر که، قوتلی برروایته کوره تورکیه حقنده صمیمیتی معروف اولان سفیر چاریقوف حضرتلرینك خارجیه ناظرندن آلدیغی امری عینیله تبلیغ ایله‌مکی مناسب کورمه‌مه‌سی بالآخره کندیسنك انفصال آتیسنه سبب اولمشدر . روسیه‌نك بو نوطه‌سی، غریب بر حادثهٔ ناکهانی کبی دیللرده کزر ایکن، قاره طاغه قارشی آوستریا حکومتی‌ده روسیه‌دن کری قالمق ایسته‌مه‌یه‌رك اوده فرمدنبلات غزته‌سیله بزه قارشی وصایتکارانه برمقاله نشر ایتمشدی که بوندنده یوقاریده بحث ایله‌مشدك .

انكلتره حربیه ناظری لورد (هلدان) برلینی زیارت ایدركن (صاغده لورد هلدان، صولده برادری پروفسور جون اسقوت هلدان) [معلوم اولدیغی اوزره لورد هلدان كچن سنه شباطده بردن بره برلینه كیده‌رك آلمان رجال حكومتیله كوروشمش وبو زیارتك ، ایكی مملكت آراسنده صوك زمانلرده كركینلشه‌ن مناسبات سیاسیه‌نك اصلاحیله مسائل معلقه‌نك حل وتسویه‌سنه معطوف بولوندیغی ادعا ایدلمكده بولونمشدر .]

سنه اثناسنده روسیه ایله بینمزده جریان ایده‌ن مناسباتك الك مهم چیقیندی نقطه‌لری بو نوطه مسئله‌سیله ، بوغازلر مسئله‌سی وایران حدودی مسائلیدر . بوغازلر مسئله‌سی ، ایتالیانك چاناق قلعه بوغازینی كویا زورلامق ایچون آوروپا دولتلرینی طارتمق ایسته‌دیكی بر صیراده اوته‌دن بریدن بر تجربه بالونی كبی صالیویرلمش وحتی روسیه‌نك بوغازلرك روس دونانماسنه كشادی ضمننده شدید بر نوطه ویره‌جكی شایع اولمش ایسه ده بالآخره بویله بر شی اولمادیغی وسفیر چاریقوف حضرتلرینك ، هر ایكی طرف ایچون تهلكه‌لی اولاجق بویله بر تشبثه كیریشمكدن امتناع ایتدیكی آكلاشلمشدر . فی الحقیقه روسیه بویله بر تشبثه كیریشسه ، آرتق نه اولورسه اولسون اسكی دورك اعتیادات متذللانه‌سنه نهایت ویرمك ایسته‌ین كنج توركیانك ، معاهدات موجوده‌یه مغایر بو طلبی درحال رد ایده‌جكی و بونك اوزرینه روسیه‌نك یا عزت نفسنی فدا یاخود حرب ایتمك احتماللرندن برینی ترجیحه مجبور قالاجغی شبهه‌سزدی . بر سفیرك دوستانه فقط عاقلانه حركتی روسیه‌نك شو سركشانه طورینك آچه‌جغی بو محاذیره میدان ویرمه‌مشدر .

ایران مسئله‌سی روسیه ایله آرامزده دائما بر وسیلهٔ اختلاف اوله‌جق كبی كورونیور . استقلالی آرتق سوزده قالمش اولان پریشان ایرانده روسیه‌نك وبونك عكس تأثیریله انكلتره‌نك یرلشمك ایسته‌مه‌لری ، شیمدی‌یه قدر حدود شرقیه‌سنه امین اولان توركیه‌یی بالطبع بی‌حضور وبونجه اندیشه‌لری آراسنده شرق حدودینه‌ده كوز آچمغه مجبور ایدییور . روسیه كچن سنه، آشاغیده ایران فصلنده كوستره‌جكمز بر بهانه ایله آذربایجانه عسكر ادخال ایتدی . بونك اوزرینه بالضروره بزده بوش دورمادق ، اورالرده‌كی شهبندرخانه‌لریمزك وحدودیمزك ، تبعه‌مزك محافظه‌سی ایچون بر آز عسكر اقامه ایتدك . بو عسكرك بر دیگر سبب اقامه‌سی‌ده ایران داخلنده‌كی شورش ونفاقك بزم مملكتمزه عدم سرایتنی ، كوچبه عشائرك بر طرفدن او بر طرفه عدم مرورینی تأمین ایتمك وبرده ایران ایله منازع فیه ودردست تذكر بولنان حدود مسائلنده حقوقمزی محافظه‌یه

غریب برملاقات

کچن قیش لیزبونده قاریشیقلقلر وقوعبولدیغی برصیراده ، دیکر طرفدن ، دووره‌ده اسکی خاندان قرالی اعضاسندن اولوب ادعای سلطنت ایدن دون میکل دوبراغانس ایله قرال سابق مانوئل ملاقات ایتمشلردر . کچن شباطده وقوعبولان بو ملاقاتك پورتکیز حرکت ارتجاعیه‌سی رئیسی یوزباشی « پایواقوچه برو » طرفندن ترتیب اولندیغی ظن اولونیور. اوکون صباحلین پوسته واپوریله قاله‌دن کلمش اولان دون میکل یایا اولارق « لورد هارده‌ن اوتل » ه کیتمش وساعت درتده دون مانوئل‌ده اوکا التحاق ایده‌رك ایکی پرنس اوفاق بر اوطه‌ده اجرای ملاقات ایتمشلردر. پرنسلرك عزیمتندن صوکرا اوطه‌ده ایکی یاقیلمش موم ، ییرتیلمش ویا بوروشدیرلمش مسوده کاغدی ، طبیعی کیزلی بر مقاوله‌نامه آلتنه آتیلمش ایکی امضا نشانه‌سنی حاوی بر دفتر بولونمشدر . بو مقاوله‌نامه‌نك دون میکلك ادعای سلطنتدن فراغتنه دائر اولدیغی محقق کبیدر. لیزبونده‌کی قاریشیقلقلر اثناسنده خاندان قرالی آراسنده‌کی منافرتك بوصورتله رفع وازاله ایدلمش و برصورت حل بولونمش اولماسی غایت معنیداردر .

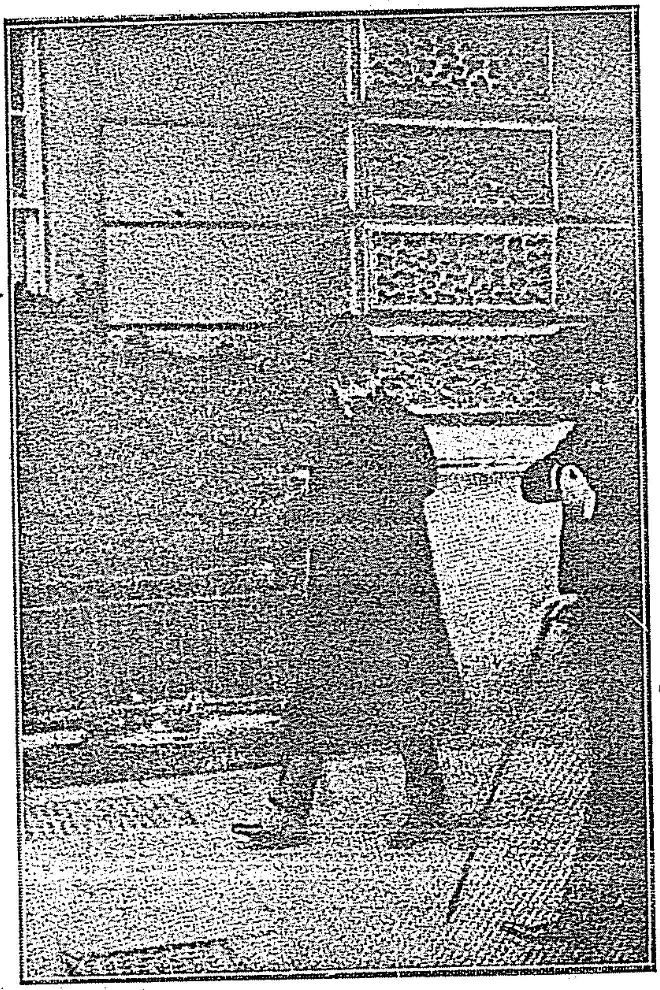

اسرار انکیز برملاقات : مخلوع قرال دون مانوئل دون میکل ایله ملاقات ایچون دووره واصل اولور .

چالیشمقدر . ایشته روسیه بو حرکت مشروعه‌مزی ، انقراضه آماده ایرانك برقسم اراضیسنی اله کچیرمك ایسته‌دیکمزه حمل ایدییور ، یاخودکه اویله وروملك ایسته‌یور. وبوندن ناشی انظار حدتنی اوستمزده کزدیرییور . هرحالده قومشومزك بزه قارشی منصفانه واسکی خاطرات جدالی تازه‌له‌مه‌یه‌جك بر سیاسته تعقیب ایتمه‌سی موافق اولور صانیرز .

روسیه ، اسکیدن بری کندیسنی تورکیه‌نك وصیسی وعادتا زبانیسی کبی تلقی ایتمکه آلیشمش و بوندن واز کچه‌مه‌یور ، حتی کندی احوال داخلیه‌سنك غایت محتاج اصلاح اولدیغنی ، کچن سنه ایچنده رئیس وکلاسنك بر قومیته‌جی طرفندن اولدیرلدیکنی ، مملکتی داخلنده حرکات اختلالیه‌نك توسعنی کوز اوکنه آلمایور ، مثلا ایتالیا محاربه‌سی مناسبتیله توسط ایتمکه قالقیور ، حتی ایتالیا ایله روسیه‌نك تورکیایه قارشی قارشی مشترکاً حرکت ایده‌جکلری ، بریسی چناق قلعه‌یی وبریسی قاره‌ده‌کیز بوغازینی زورلایه‌جقلری سویله‌نیور. شیمدی‌یه قدر روسیه‌نك طرابلس غرب مسئله‌سنده تشبثات توسطکارانه‌سی یالکز سوزدن وناموسلی بر ألچی موقعندن عبارت قالدیسه‌ده شباطك صوك کونلرنده قفقاسیه‌ده عسکر طوپلامقده باشلادیغی ایشیدیلیور.

وبو خبر تحقق ایدییور . روسیه بو نا بجا، صلح ومسالمت عالم ایچون جداً موجب اندیشه حرکتی تأویل ایتك اوزره ، ایرانه قفقاسیه‌دن سوق ایتدیکی عسکرك یرینی طولدیرمق مجبوریتیله اوراپه عسکر کوندردیکنی سویله‌یورسه‌ده کرك سوقیاتك درجۀ واسعه‌سی وکرك روسیه‌نك ایتالیا ایله مشترکاً تورکیایی صلحه اجبار ایده‌جکلری وروسیه‌نك بوغازلر مسئله‌سنی تازه‌له‌یه‌رك استفاده‌یه چالیشه‌جغی خبرلری ، روسیه‌نك اوشبو التدار تأویلندن داها موافق وحالی مفسر کورونیور .

تحشیدات عسکریه‌یه صوك برحادثه‌یی‌ده علاوه ایتمه‌لیدر . اوده روسیه‌نك درسعادتده عثمانلی محبلرکیله مشهور سفیری موسیو چاریقوفك بردنبره کری چاغیرلماسیدر . بوکا ظاهراً هیچ برسبب کوستریله‌مه‌یور . الك طوغری سبب ، موسیو چاریقوفك ، خارجیه ناظری موسیو سازانوفك فکری خلافنه تورکیه‌یه قارشی مصلحانه بر سیاست تعقیب ایتمه‌سی ، بالقان اقوامنی تورکیه‌نك زیر ریاستنده برهیئت اتحادیه حالنده تألیفه چالیشماسی‌وصوکره کرك مالیسور ، کرك بوغازلر مسائلنده پترسبورغدن آلدیغی شدیداوامری باب‌عالی‌یه تخفیف ایده‌رك تبلیغ ایتمه‌سی خصوصاتی اولسه کرك . هرحالده موسیوچاریقوفك بردنبره تبدیلی وصوکره قفقاسیه حدودینه عسکر تحشیدی تورکیه ـ روسیه مناسباتنده ایی علامتلر ده‌کیلدر . وروسیه‌نك اعلان حریتدن بری کوسته‌ردیکی، صمیمیتی ده‌کیلسه‌بیله، معاملۀ ملاءمتکارانه‌یی چوق کوروب یکیدن اسکی متعصب روسیه کبی حرکت ایتمك ایسته‌دیکنه حمل کیفیت ایدنلر غالبا یا کیلمایورلر . نیته‌کیم کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده بزده بویله بر تخمینده بولونمشدق ؛ کذار ایده‌ن بر سنه مع‌التأسف سوزومزی تکذیب یرینه تأیید ایتدی .

روسیه ایله جریان ایده‌ن مناسباتمز فصلنه خاتمه اوله‌رق روسیه بحریه نظارتنك تشبثیله دوما مجلسنك ٥٠٠ وکسور میلیونلق بربحریه بودجه‌سی قبول ایتدیکنی ، بونك « چوشیما » ده محو اولان روسیه دوننماسنی احیاایله برابر تورکیه‌یه‌قارشی قاره ‌‌ده‌کیزده برقاچ دیره‌دنوت وجوده کتیرمك املیله یاپیلدیغنی قید ایتمه‌لی‌یز .

٦ — ایتالیا ایله :

طرابلس غرب محاربه‌سی

ایتالیا ایله مناسباتمز حقنده کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده سرد ایتدیکمز مطالعات بدیناته ، مع‌التأسف آلتی آیلق مدت ظرفنده تماميله ساحۀ حقیقته چیقدی . ذاتاً تهلکه‌یی اولدن کورمه‌مك قابل ده‌کیلدی . ایتالیانك طرابلس‌غرب اوزرینه آچیلمش ، حرصدن دونه‌ن‌کوزلری‌ایرکچ برحرکت مجنونانه‌ده‌بولوناجغنی ، باقانلره ، آکلامق ایسته‌ینلره ، آکلاتوب طورییوردی .

فی‌الحقیقه ایتالیا طرابلس غربه هجوم ایتدی ؛ بلاسبب ، تاریخ مدنیتده کوزوله‌مش برطرزده ، ادنا بربهانه بیله موجود اولمادن هجوم ایتدی ، وبوتون دنیانك لعن ونفرینی « آبروز » طاغلری شقیسنه توجه ایله‌دی . آوروپانك بوآچ میراث‌یدیسی طرابلس‌غربی برچیکنه‌یشده طرق هضمیه‌یه ایندیره‌جکنی صانیوردی ؛ لکن اویله نامسبوق برعجله ایله صالدیردی‌که آغزنده دیشلری قیرلدی ، کوزلری طیشاری فیرلادی،کندیسنه ترباصدی والآن بوغازینه طیقانان بودیکنلی لقمه‌یی‌ایندیرمك‌ایچون برپیالۀ‌صلح صوناجق دوست ألی آرییور ؛ وبولامایور؛ کندیسنی ایلری صالدیرمش اولان دوستلری‌ده ، بیچاره عجمی‌حقه‌بازك یوسرت‌جویز بوغازنده قالارق ، قیورانماسنه کوله کوله قیریلیورلر .

ایلك حملۀ شدیده ایله صوکره‌کی بوبیتابی وپیچ وتاب آراسنده‌کی فرق غریب ، زمینك جدیتیله غیر متناسب شوبرابکی سطری یازدیردی ؛ لکن بزبووادیده اوزانه‌جق ده‌کیلز، مزاح‌غزته‌لری ایتالیایی ایجاب ایتدیکی قدر تزذیل ایتدیلر، تاریخ ده اوآغیر باشلی حکمنی‌ویره‌جك . بزه بوراده دوشه‌ن یالکز صحیفه‌لریمزك مساعده‌سی درجه‌سنده کذارش وقائعی حکایه وتدقیق ایتمکدر .

ایتالیانك طرابلس غربده اوتەدن بری کوزی واردر . وثائق قسممزده نشر اولونان وتا ۱۸۹۰ تاریخنه عائد بولونان متوفی قریسپی‌نك خاطراتی‌ده بونی کوستەریر . نیتەکیم بزده کچن سنه سالنامه‌مزده بوندن بحث ایلەمش و « آتش صاچاغی صارمادن باشمزك چارەسنه باقالم ! » دیمشدك . بوکون حقیقته منقلب اولماسەیدی پك زیاده بزی ممنون ایدەجك اولان بوسوزلرده کوستەریرکه ایتالیانك ایلك فرصتده طرابلس غربی قبضهٔ تسخیره کچیرەجکنی کسدیرمك کوچ برشی دەکیلدی . حالبوکه معالتأسف ابراهیم حقی پاشا قابینەسی ، تا طوپ پاطلایتجه‌یه قدر آکلامامازلقدن کلدی .

ایتالیانك نەصورت ونەوسائطله اعلان حرب ایتدیکی معلومدر. ایتالیا ترقیات داخلیه‌سنی اولدقجه استکمال ایتمش وآتیده دیکر بویوك آوروپا دولتلری کبی مستملکات صاحبی ، قوی ومحتشم اولمق ذهننه قویمش اولدیغی ایچون حبشستانده عقیم قالان فتوحات ومستملکات سیاستنی ـ الك مساعد برموقع اولمق اوزره کندیسنه کوستەریلن ـ طرابلس غربده تطبیق ایلەمك ایستەیوردی . وبوراسی ایتالیا ایچون عادتا بر « ارض موعود » ایدی . زیرا دور سابقك صوك سنەلرنده فرانسه ایله انکلتره شمالی آفریقانك تقسیمنه و بحر سفید موازنەسنه دائر بینلرنده برمقاوله عقد ایتدکلری زمان صیزلانان ایتالیایەده بر حصه آییرمغی دوشونمشلر ووقت مرهونی حلولنده طرابلس غربك ایتالیا طرفندن پنچهٔ غصبه کچیرلەسنه سس چیقارمامغی تعهد ایلەمشلردی . بو وقت مرهون‌ده ایتالیانك فکرنجه شو صورتله حلول ایتدی :

آلمانیا ـ آشاغیده فاس مسئله‌سنده حکایه ایدەجکمز وجهله ـ فاس امورینه قاریشدی ، فرانسه ایله قارشی‌قارشی‌یه پك عنیف اشمئزازلر کوستەردیلر ؛ نهایت ایش مذاکره وادیسنه دوکولدی وفرانسەنك فاسده سربست قالارق بوتون شمالی آفریقایه صاحب وبحر سفیده‌ده طبیعتیله حاکم اولاجغی آکلاشیلدی . بواثناده ایتالیان غزتەلری بحر سفید موازنەسنك بوزولاجغندن اندیشەکارانه بحث ایدییورلر ، فاس مقاسمەسندن ایتالیایه پای چیقارلمادیغی ایچون ، فرانسه و آلمانیانك ، دها دوغروسی دول معظمەنك ، ایتالیایه بحر سفید موازنەسی نامنه بر تعویض اولارق طرابلس غربی ویرمەلری لزومنی فریادلرله اورتایه سوزییورلردی . بو نشریات پك آز زمان ظرفنده ایتالیا افکار عمومیه‌سنی تحریك ایتدی . ایتالیانك ، وقتیله انکلتره وفرانسەدن ذاتاً بو مساعدەیی آلمش اولدیغی میدانه چیقاریلدی ، « ارض موعوده ! طرابلس غربه ! » سوزلری ایتالیاده باشدن باشه چینلامغه ، قولاقلر کیتاره سسی یرینه عسکر بورولری ایستەمکه باشلادی ... بویله برسیل جاری اوکنده ایتالیا ریاست وکلاسنی اشغال ایدەن شهرتجولر ، موسیو جیولیتی وخارجیه ناظری سان‌جولیانو جنابلری آرتق طورەمازلردی ؛ طرابلس غرب یاقینده ، استحکامسز ، عسکرسز ، تورکیه ایله اتصالسز ، بوم بوش طورییوردی . اورایی آلمق ایچون ال اوزاتمق کافی ایدی . باخصوص بووقت ایدیلەجك برفرصت دەکیلدی . یارین کنج تورکیا قوتلەنیر ، قوهٔ بحریەسی آرتار ، طرابلس غربله مواصلەسنی تأمین ایدەر ، صوکره طرابلس غربده یکی باشلانان تشکیلات داخلیهٔ عسکریه کوکلەشیر ، طرابلس غرب ضبط ایدیلەمز برحاله کلیر ، وبلکه شیمدی بالضروره متغول ومساعد بولنان فرانسه ایله انکلترەده بوکا مساعده ایتمزلر... ایشته بوسببلەده دەمیری طاونده دوکمەلی ، طرابلس غربی ضبط ایلەمەلی !... ایتالیان قابینەسنك بوحکم وقراری هرطرفده منعکس بولدی ، تکمیل ایتالیانك ایلری کلن رجالی بوبابده حکومتله هم‌فکر ایدیلر . آرتق قرار ویرلمش ، اوردو ودونانما حاضرلانمغه باشلامش ، نیم رسمی غزتەلرك اغفالکار وساکت لساننده باشقه ، دیکر بوتون غزتەلر بیك تورلو حرب شایعەلری نشر ایتمکده بولونمشلردی . غریبی شوراسی‌که ایش بودرجه حرارتلنمزدن برقاچ کون اول ، برلیندن آلمانیا مانورەلرندن عودت ایتمکده اولان ولیعهد یوسف عزالدین افندی حضرتلری « برای تأیید مخالصت » ایتالیایەده اوغرامش ، حسن قبول کورمشدی . یعنی غیررسمی ایتالیانك بوقدر یاتیردیلرینه رغماً ، رسمی ایتالیا بوتون دقتیله سکوتنی ، نیتنی کیزلەیور ، حتی نیم رسمی صورتده ولوله آلود نشریاتی تکذیب ایلەیور ، بزه دوستلغندن بیله بحث ایدییوردی ...

حربیه ناظری پاولوسپینغاوری

خارجیه ناظری سان‌جولیانو

عالم مدنیت نظرنده غصب ووحشتله متهم ایتالیانك ناظرلرندن وطرابلس غرب فجیعهٔ مدنیه‌سنك بادیلرندن

بو صیراده بز نه یاپیوردق ، یوقاری‌ده بالمناسبه سویله‌دیکمز وجهله ایتالیانك طرابلس غرب حقنده‌کی آمالی، کوزه باته‌جق درجه‌ده علامات کوسته‌ریبوردی . بوندن باشقه فرانسه ایله آلمانیا بیننده تحدث ایده‌ن فاس مسئله‌سی ، ایتالیانك او آمالی‌او قدر غیجیقلامش ایدی‌که بونی آکلامق ایچون بویوك بر قوفه وبویوك بر ذکایه احتیاج یوقدی . نیته‌کیم تموز وآغستوس آیلری ظرفنده ، ایتالیا هنوز آچیقدن آچیغه خطوه اندازاولمغه جسارت ایده‌مدیکی بر صیراده، عثمانلی مطبوعاتنده طرابلس غرب مسئله‌سی حقنده بعض مقاله‌لر کورولدی؛ طرابلس غربك مدافعه‌سی علی‌العجله استکمال ایدلك لزومی حکومته توصیه و احساس ایدلدی ... لکن حقی پاشا قابینه‌سی، ـ حقی پاشانك روما سفارتنده بولونماسی حسبیله ایتالیا پولتیقه‌سنه هرکسدن زیاده واقف اولمق لازم کلیر ایکن ـ تحف بر سرین قانلیلمله جریان احواله اصلامداخله ایتمه‌یور، ایتالیانك آمال قدیمه‌سنی بردن بره اورتایه قویامایه‌جغنه کووه‌نیور ، مدنی آوروپانك حقوق دولته دایانیور ، و رسمی ایتالیانك اغفالات صلحپرورانه‌سنه کوکل باغلایوردی . . . حتی ایش آرتق چیغیرندن چیقوبده ایتالیان فابریقه وترسانه‌لرنده ، لیمانلرنده بر حمای استحضارات باشلادیغی صیراده دخی باب عالی آنجق اسلحه و مهمات حموله‌سیله « درنه » واپورینی طرابلس غربه کوندرمش ، باشقه هیچ ، هیچ ، هیچ برشی یاپمامشدر . حال بوکه اعلان حربدن اوچ درت کون مقدم حلول ایده‌ن عید فطر هرکسه زهر اولمشدی . آرتق ایتالیانك طرابلس غربه تجاوزی براس محقق شکلنی آلمشدی. لکن هیهات ! حقی پاشا قابینه‌سی، آرتق پك کیچ،اویقوسندن اویانه‌رق ، سرسم حرکتلرله اویانه بویانه دونیور، ینه هیچ برشی یاپامایوردی . حال بوکه شو صوك برهفته قدر مدت ظرفنده بر قاچ ایش کورمك پك اعلا قابلدی . طرابلس غرب استانبوله ۱۰۰۰ میل قدر اولدیغندن ، دونانما جمعیتی وحربیه نظارتی طرفندن یکی آلنان سریع نقلیه واپورلری عسکروارزاق ومهمات ایله طولدورولوب کیزلیجه وسریعاً طرابلس غربه سوق اولونا بیلیر وبونلر ۷۰ـ۸۰ ساعت قدر برزمان ظرفنده اورایه واریرلردی . بونك غایت قابل اجرا اولدیغی بالآخره آکلاشیلدی . چونکه هنوز ایتالیا دونانماسی طرابلس غربك او واسع ساحلنی آبلوقه ایتمه‌مشدی . اویقوده ایکن « یانغین‌وار! » خبریله اویانان برأوصاحبی کبی باب عالی‌ده تلاشلانیور، فقط یکون اعتباریله هیچ برشی کورمه‌یوردی . ایتالیا باب عالی‌یه اعلان حربدن ٦ کون اول برنوطه ویرمش ، شو صیراده طرابلس غربده ایتالیانلر علیهنه تحریکات موجود اولدیغی اساس بی‌ادعاسنی اوکه سوره‌رك، اورایه مهمات وعسکر طولی واپورلرك سوقی غلیان تعصبی موجب اوله‌جغی وبوده اوراده‌کی ایتالیان تبعه‌سی

طرابلس غرب فجیعه‌سی بادیلرندن
ایتالیا رئیس وکلاسی جیووانی جیولیتی

تهلکه‌یه دوشوره‌جکی جهتله بویله شیلردن صرف نظر ایدلمه‌سنی آکلاتمشدی . ایشته باب عالی بو تهدیده پابوج براقدی . جرأتکار وفعال برحکومت ایسه اوچ درت سریع واپوری طرابلس غرب ساحللرینه دوکه بیلیردی ...

حق پاشا قابینه‌سنك رخاوتی، سرسملکی، بر ایتالیان اولتیماتومی ایله نهایت بولدی . ایتالیا، وثائق قسممزده محرر نوطه‌سنده، طرابلس غربك تورکیه طرفندن سنه‌لردن بری اعمار ایدیله‌مدیکندن وایتالیانك اورایه نفوذ وحلولنه ممانعت ایدلدیکندن بحث ایله ایتالیاجه وظائف تمدنیه وعمرانپرورانه ایفا اولونمق اوزره قطعهٔ مذکوره‌نك درحال عساکر عثمانیه‌دن تخلیه‌سی و ٢٤ ساعت ظرفنده جواب قطعی اعطاسی لزومنی بیلدیریوردی. بوغریب اولتیماتوم ، استانبولده بر بومبادن داها شدید بر طراقه ایله پاتلادی ؛ هرکس بربرینه کیردی .

بوبرغریب اولتیماتومدی. چونکه اعلان حرب ایچون هیچ برسبب مادی وحقوقی‌یی احتوا ایتمه‌یوردی. ذاتاً حق پاشا قابینه‌سی ، اعلان حرب وقوعندن مقدم، آرتق ایتالیانك حاضرلغی کوزه باتدیغی صیرالرده، اعلان حرب ایچون دولت مذکوره‌یه بهانه ویرمه‌مکه چالیشیور، ایتالیانك ، نه‌اولورسه اولسون، داخل ممالك عثمانیه‌ده بر تحریك ایله مثلا برایتالیان قونسولوسنی قتل ویا ایتالیان بایراغنی تحقیر ایتدیرمك کبی بربهانه احداثنه لزوم کوره‌جکنی ظن ایله‌یوردی . حالبوکه ایتالیا پك جرأتکار ایمش. اعلان حرب ایچون یا بویله بربهانه‌یه لزوم کورمیه‌جك قدر آوروپا دولتلرینه قارشی موقع عهدی وائتلافیه‌نی ، بزه قارشی‌ده موقع عسکریسنی امین وغالب کوریوردی . یاخودکه اویله بربهانه احداثنه چوق چالیشدیسه‌ده ، دشمنه بربهانه ویرمه‌مك ایچون جداً غیرت کوسته‌ره‌ن حمیت عثمانیه اونك مساعیسنی عقیم براقدی ؛ ایتالیان قابینه‌سی ایسه چوق بکلیه‌مزدی . ایشته ارض موعود اوراده طوریوردی؛ کیدوب النی اوزاتمق ومفلس تورکلرك پیلیسنی پیریسنی طیشاری آتمق کافی ایدی ...

دیدیکمز کبی اولتیماتوم استانبولده پك شدید حدتلر ، هیجانلر اویاندیردی . حق پاشا قابینه‌سی کیجه صباحه قدر سرایده اجتماع ایده‌رك بواولتیماتومه متذللانه برجواب حاضرلادی . بونکله ایتالیایه : « آمان طوریکز ! نه ایسترسه‌کز سویله‌یك ، پازارلغه کیریشه‌لم ! » دنیوردی . حال بوکه داها بوجواب نوطه‌سنك مدت تبلیغی اولان ٢٤ ساعت بیتمه‌دن برایکی ساعت مقدم، درسعادت ایتالیان سفارتخانه‌سی اعلان حرب نوطه‌سنی تبلیغ ایله‌دی ... حق پاشا قابینه‌سی‌ده دوشدی . استانبول حدت ، وشدت ایچنده چالقانیور ، هرکس بوکوزکوره وقوعه کلن حقسز تجاوزدن کیمك مسئول طوتیلاجغنی صوریوردی. وطرابلس غربده اسباب مدافعه نامنه نه عسکر ، نه طوپ ، نه مهمات وارزاق بولونمادیغنی اوکره‌نه‌رك بوقدر قولایلقله اوقدر بویوك برقطعه‌نك قاپدیرلماسی غفلتنه قارشی الك شدید صورتده انفعال ایله‌یور؛ حق پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقنی ایسته‌یوردی . کذلك موقعمز صوك درجه نازکدی. بو ناکهانی ایتالیا تجاوزینی عجبا داها نه کبی تجاوزلر تعقیب ایده‌جکدی؟ تورکیه برمقاسمه‌یه اوغرادلمق دولتلرجه مقرر می‌ایدی ؟..

بوغلیان افکاروظلمت‌شئون آراسنده مجلس مبعوثان میعادندن برآی اول طوپلاندی. ویوقاریده وثائق قسممزده کوروله‌جکی اوزره ، طرابلس غرب مبعوثلری مدلل ومفصل برتقریر ایله حق پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقنی طلب ایله‌دیلر . حال بوکه نه غریبدر ! بوتقریر ایله اتهام اولنان حق پاشانك رفقاسندن برقسمی سعید پاشا حضرتلری قابینه‌لرنده آلیقویمشلر ومجلس مبعوثانك بوکا اعتراض ایتمه‌سنه قارشی‌ده ، مصرانه ،

دیدکلرینی یاپمشلردی ... خلقك شدید بر اتهامی آلتنده قالان و مملکتی تهلکهٔ حربه آتان بر قابینه اعضاسنك موقعلرنده ابقاسی ، یالکز بزم مملکت مشروطیتنده کورولور .

بزم بوراده حقی پاشا قابینه‌سنك خطالرینی تعداده یریمز مساعد دکل . وثائق قسممزده‌کی آنف الذکر تقریر بو بابده ایضاحات کافیه‌یی مدللاً حاویدر . بوراده یالکز شونی سویله‌یه‌لم که حقی پاشا قابینه‌سی آکلاشیلماز بر غفلتله ، عبدالحمیدك بیله دائما دقت ایتدیکی طرابلس غرب کبی بر قطعه‌دن بر مقدار عسکری چکه‌رك یمنه کوندرمش ، اونلرك یرینی دولدورمامشدی . حال بوکه طرابلس غربده تام بر فرقه یعنی ١٥ ـ ٢٠ بیك عسکریمز اولسه‌یدی ایتالیا یرندن بیله قیمیلدایامازدی . بو خطادن باشقه . ایکی سنه‌در قحط ایچنده بوواران طرابلس غرب ایچون مجلس مبعوثان تخصیصات قبول ایتمش ایکن ارزاق کوندرله‌مشدی ؛ طرابلس غربده نه عسکری بر باش قوماندان ، نه والی یوقدی . ایکیسی ده معزول ایدیلر . کافی طوپ ، جبخانه‌ده بولونمایوردی . قوجه بر قطعه‌ده ٣ ـ ٤ بیك عثمانلی عسکری واردی . صوکره‌ده ایلك حمله‌ده دشمنه هدف اولاجق ، هنوز فقدان حالنده بولنان ، دونانمامز بیروت صولرنده مستریح و بی‌خبر طولاشیوردی ..

حقی پاشا قابینه‌سی علیهنده‌کی تقریر ایله وثائق مجلس مبعوثانجه ، ایکنجی شعبهٔ مبعوثان طرفندن تدقیق ایتدیرلمکه باشلاندی . ومذکور قابینه‌نك دیوان عالی‌یه سوقی مسئله‌سی خیلی ایله‌ری کوتورلدی . لکن آشاغیده کوروله‌جکی اوزره ، مجلس مبعوثانك طاغیدلماسی بو ایشلری کله‌جك هیئت مبعوثانك اجتماعنه قدر معطل براقدی .

ایتالیانك بزه اعلان حرب ایتمه‌سی ، جداً هیچ کورولمه‌مش بر طرزده ایدی ؛ نه الده ممسك اولاجق بر سبب واردی ، نه‌ده ایتالیا حقوق دوله موافق بر صورتده اعلان حرب ایتمشیدی . فی الحقیقه اعلان حرب نوطه‌سنك باب عالی‌یه تبلیغندن بر قاچ ساعت مقدم ، پروزه ساحللرنده قرالك عموجه‌سی « دوق ده زابروز »ك قوماندا‌سی آلتنده‌کی قوجه ایتالیان فیلوسی ، هرشیدن بی‌خبر ایکی کوچوك عثمانلی طوربیدوسنه هجوم واونلرك قهرمانانه مدافعه‌سنه رغماً بیچاره‌لری مدهش قوتی آلتنده اوتامادن غرق ایدییوردی . بویله‌جه ایلك تورك قانی آدریاتیق دکزینك ماوی صولرینه آقمشدی ..

استانبولده ایلك هیجانك زوالیله برابر ، هرکس ایتالیانك بو قدر جسارتی نصل بولدیغنی آراشدیرییوردی . اوزمان بعضیلری ، بوکا سبب انکلتره‌نك لهنده بر پولتیقه تعقیب ایتمه‌مکلکمزدر وشو حال انکلتره‌نك بر درسیدر ، دیدیلر ؛ بعضلری ده ایشی آلمانیانك منفعتپرستلکنه حمل ایدییورلر و فاس مسئله‌سی مناسبتیله ، ایتالیایی طرابلس غربله اطماع ایتدیکندن بحث ایله‌یورلردی . ایشك طوغریسی شو ایدی که دور سابقده بز اویور ایکن ، دور مشروطیتده‌ده داها یولمزی تعیین ایده‌مه‌مش ایکن ، دولتلر بیننده بحر سفید موازنه‌سی مسئله‌سی حل ایدلمش ، ایتالیایه وقت مناسبنده طرابلس غربی آلماسی لزومی کوسته‌رلمش ایدی . اوندن صوکراده آلمانیا ، بالطبع بزدن زیاده منفعتنی دوشونه‌رك ، فاس مسئله‌سنده مذاکرات ایله اویوشورکن ، او بر طرفدن صیزلانان ایتالیایه طرابلس غربی اشارت ایتمشدی . بناءً علیه حقی پاشا قابینه‌سی « ایتالیا بزه نه‌دن اعلان حرب ایتدی ؟ » دییه اصلا اتهام اولوناماز . بو چوقدن حاضرلانمش وزمان تطبیقنی بکله‌ین بر پلان ایدی . یالکز حقی پاشا قابینه‌سی « نه‌دن ایتالیایه فرصت مناسبه ویردیکز ؟ » دییه پك اعلا اتهام اولونا بیلیر ، چونکه طرابلس غرب مدافعه‌سز ترك ایدلمه‌سه ایدی ایتالیا یرندن قیمیلدانامازدی ... بو مناسبتله خاطریمزه کلن بر شیئی ده سویلیه‌لم : حقی پاشا قابینه‌سنك جبانتی و شاشقینلغی او درجه‌ده ایدی که ایتالیانك طرابلس غربك تخلیه‌سی وکندیسنه تسلیمی لزومنه دائر ویردیکی نوطه اوزرینه ، طرابلس غربه چکیلن بر تلغرافنامه ایله « شاید ایتالیانلر تجاوز ایدرسه ، دشمنه بربهانه ویرلمه‌مش اولمق اوزره ، مقابله ایدلمه‌یه‌رك شهرك موقتاً تخلیه‌سی » یولنده امر ویرلشدی . . . بوندن حقی پاشا قابینه‌سنك مملکته اهانتی دکل ، فقط حالا بر چارهٔ حلدن امیدوار اولمق غفلتی آکلاشیلیر .

ایرانده‌کی اجرا آتی ، روسیه طرفندن اختلافه بهانه
طوتولارق کندیسی طرد ایتدیریلن ایران مالیه مشاوری
آمریقالی مستر شوستر

ایتالیا طرابلس غربه قولایجه عسکرینی چیقاردی . اوطرابلس غربه‌که ذاتاً اورایی سنه‌لردن بری قاریش قاریش تدقیق ایتمش ، اولچمشدی . اعلان حربه قدر هربری برفابریقه‌تور ، برقصاب ، بربقال ، برطبیب اولان برطاقم ایتالیانلر اعلان حربی متعاقب عسکری اونیفورمالرینی کیمشلر و شیمدی‌یه قدر کندیلرینک ظاهری کسوه‌لر آلتنده نصل بر خدمت ایفا ایتدکلرینی کوسترمشلردی . ایتالیا هیچ اندیشه‌نک ده کیلدی ، هرشیئی اولدن حاضرلامشدی . علی الخصوص عربلر ایتالیانلری ایسته‌یورلر ، تورکلردن کندیلرینک قورتارلما نی طلب ایله‌یورلردی ؟!. طرابلس غربی ۲۵ بیک عسکرله آلیورمه جکلرینی ایتالیانلر غزته‌لری اعلان ایله‌یورلر . ایتالیانک ساده برتنزه عسکری اجرا ایله‌یه‌جکنی سویله‌یورلردی . حال بوکه داها ایلک آدیمده ایشک مشکلاتی میدانه چیقدی . ایتالیانلر طرابلس ، خمس ، درنه ، بنغازی ، طوبروق کبی مواقع ساحلیه‌یه اپی مشکلاتله عسکر چیقاردیلر واوندن صوکره برآدیم ایلری کیده‌مه‌دیلر . استانبولک شاشقین اوامرندن متحیر وپریشان اولان اوراده‌کی عسکرلریمزده ، اطرافدن یتیشن اصحاب حمیتک ، جسور ومتفنن ضابطلر عزیزک همتلریله کندیلرینی درحال طوپلایه‌رق ، غلیان ایدن یرلی اهالی ایله برلکده شدید برمدافعه‌یه قویولدیلر . بومدافعه کوندن کونه کسب انتظام وشدت ایتدی . وهرکس بیلیر که اکر ایتالیانک سفائن حربیه‌سی اولماسه‌یدی ایتالیانلر چوقدن ساحلده‌کی او دار یرلرنده‌ده بارینامازلر ، ده‌کیزه دوکولورلردی . حربک جهت عسکریه‌سنی تشریح کله‌جک سنه‌کی نسخه‌مزده سال عسکری قسممزه عائد اولدیغندن بوراده اوکا کیریشمیورز .

اعلان حربدن صوکره ظهور ایده‌ن صفحات سیاسیه‌نک الک مهمی افرنجی تشرین ثانی بدایتلرنده با امرنامهٔ قرالی «طرابلس وبنغازی قطعه‌لرینی قطعیاً وبلا رد ونقض تماماً وصورت مطلقه‌ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضع ایله‌مش اولماسی» در . ایتالیانک بوقراری هرطرفده تکرار حیرتلر اویاندیردی . چونکه ایتالیا هنوز ساحلدن آنجق برقاچ کیلومترو ایلریله‌مشدی . اوزرینه کوچلکله آیاق باصدیغی برقطعه‌یی برامرنامه ایله قطعیاً الحاق ایتمک آنجق جیولیتی وسان جولیانونک خاطرندن کچه‌بیلیردی . فی الحقیقه اونلر ایشک مشکلاتنی کوره‌رک ، ایتالیایی آرتق دونولمز برناموس وشرف مسئله‌سی مواجهه‌سنده وتورکیایی‌ده بر امر واقع قارشیسنده براقیق ، بویله‌جه اسکیسی کبی قولایجه قابل حل کورونمه‌ین مسئله‌یی حل ایتدیرمک ایسته‌یورلردی ... لکن بوغریب الحاق بیانامه‌سنی ، نه‌دولتلر تصدیق ایتدیلر ، نه تورکیا بوندن متضرر اولدی . یالکز اخیراً ایتالیان مبعوثان واعیانی بویوک براکثریتله بوبیانامه‌یی تصدیق وجیولیتی قابینه‌سنک بر چووال کناهنی بویونلرینه تعلیق ایتدیلر . شیمدی رسماً ، روما قابینه‌سنجه طرابلس غرب وبنغازی ایتالیانکدر . فقط حقیقتده جبین وخائن ایتالیان عسکرلری ایچون اوراسی آنجق برمذبحه‌در .

ینه ایتالیان حربنک غرائبندندرکه تورکیه اعلان حربی متعاقب ایتالیانلری اضرار ایده‌جک هرتورلو حرکاته تشبث ایتمکده حقوق دولجه صلاحیتدار ایکن ، یالکز ایتالیانلر حقنده‌کی قاپیتولاسیونلرک الغاسنی

اعلان ایتمکله اکتفا ایده‌رك نه ایتالیان تبعه‌سنی طرد ونه‌ده مؤسساتنی سد ایتدی . سعید پاشا ، بزه برآز فضله وعجیب کورونن بردوراندیشلکله ، ایتالیان تبعه‌سنی طرده‌یاناشمادی ؛ حقسز برحرب مناسبتیله لهمزه توجه ایده‌ن آوروپا افکار عمومیه‌سنی غائب ایده‌رز دییوردی . حالبوکه ممالك عثمانیه‌ده مقیم واکثری فقیر کروهندن ۸۰ – ۱۰۰ بیك قدر ایتالیان طرد اولونسه بونلر ایتالیاده حقسز برحربه کیریشه‌نلر اوزرنده دهشتلی برتضییق اجرا ایده‌بیلیرلردی . یالکز ایتالیان اموالنه قارشی یوزده یوز کومروك رسمی وضع اولوندی ، رسمی وبعض نیم رسمی ایتالیان مؤسسه‌لری قاپادلدی . صوکراده ایتالیا طرابلس غربده موفقیتدن نومید قالارق کچن شباط ظرفنده بیروت لیماننی بومباردمان ایتمه‌سی اوزرینه ، بیروت وسوریه‌ده مقیم ایتالیانلره ۱۵ کون ظرفنده طرد اولوندیلر . حال بوکه باب عالی بونلره ۴۸ ساعتدن فضله زمان براقمامالی ایدی .

شو احوال کوسته‌رییورکه باب عالی بو حربده نهایت درجه ملایمانه وحقوق دوله رعایتکار طاورانمشدر . حال بوکه طرابلس غربه مدنیت کوتوره‌جکلرینی سویله‌ین ایتالیانلر مدنی بر دولته هیچ یاقیشمایاجق بر صورتده اعلان حرب ایتمکله برابر ایلك ایشلری ، طرابلس غرب واحه‌سنده ۴ – ۵ بیك بیکناه یرلیبی قادین وچوجقلریله برابر قتل ایتمك اولدی . ذاتاً اعلان حربك طرز وقوعندن مغبر اولان اوروپا بو حاللردن ایتالیادن نفرت ایتدی . وایتالیا الیوم نه یاپه‌جغنی شاشیرمش ، طرابلس غرب چوللرنده ایلریله‌یه‌مز ، محو اولمغه محکوم ، هرکونکی ۲½ – ۳ میلیون فرانق تخمین ایدیلن دهشتلی بر مصرف آلتنده زبون، بوناليور . ایکیده برده زرهلیلرینی چاناق قلعه‌یه کوندرمك، آطه‌لرده کیزنده بر حرکت بحریه یاپمق ایسته‌یور . بو حرکتك تورکیه‌یه اصلا ضرر ویره‌میه‌جکندن صرف نظر ، طرابلس غربه ال اوزاتمه‌سنه مساعده ایتمش اولان دولتلرده بوکا مساعده ایتمه‌یورلر . وساحهٔ حربك توسیعی علیهنده بولونیورلر . چونکه شدتله منفعتلرینه طوقونیور . صوکره ایتالیانك تحریکیله اورتاده صلح شایعه‌لری دونیور . فقط تورکیه اساساً غالب اولدیغی واصلا سببیت ویرمدیکی بو حربده صوکنه قدر مقاومت ایتمك ایسته‌یور ؛ اویله توسط وصلح شایعه‌لرینه آلدیران یوق . دولتلرده بوقدر حقسز بر محاربه‌ده ایتالیانك ینه‌مه‌دیکی تورکیایی جبراً صلحه ارضا ایتمکه، بر کره منفعةً وبرده آتیده دولتلر بیننده سوء مثال اولور اندیشه‌سیله ، جسارت ایتمه‌یورلر . عالم اسلامك بو حقسز حرب مناسبتیله کوسته‌ردیکی تظاهراتیده حسابه قاتمالیدر . بر زماندر اویانمغه وبربرینه صوقولمغه باشلایان مسلمانلر بو حرب مناسبتیله دنیانك هر طرفندن اعلای صدا ایتدیلر . بالخاصه هندستان مسلمانلری ایتالیان تجاوزی وروسیه‌نك ایرانده یرلشمه‌سی کیفیتلری علیهنده انکلتره‌یه شدید بر استدعا ویردیلر . هپ بونلر ایتالیا محاربه‌سی غرائبندن . شمدیدن بو حربك نتیجه‌سنی کورمك اصلا قابل دکیلدر . بو کیدیشله ایتالیا او قورقاق وقوهٔ معنویه‌سی بیتکین عسکریله طرابلس غربی آنجق ۱۰۰ سنه‌ده ضبط ایده بیلیر . ابتدا طرابلسی ۲۵ بیك عسکرله ضبط ایده‌جکلرینی سویله‌رلر ایکن الیوم اورایه ۱۵۰ بیك قدر ، هرشیئی مکمل، الك یکی طوپلرله و طیاره‌لرله ، بالونلرله مجهز عسکر کوندرمه‌لرینه رغماً، سفائن حربیه‌نك طوپلرینك اعانه‌سیله ۶ آیده آنجق بعض نقطه‌لرده ۱۰ — ۱۵ کیلومترولق بر اله کچیردیلر . وظن اولونورکه شمدی ایتالیا تورکیانك بدایت مسئله‌ده تکلیف ایتدیکی مذاکره قاپوسنی قاپایارق اعلان حرب ایتدیکنه، صوکره الحاق بیانامه‌سنی نشر ایله‌دیکنه بیك کره پشیماندر . و بر چوقلرینك تخمیننه کوره طرابلس غرب محاربه‌سی ، شیمدی‌یه قدر هیچ بریرده هیچ برمظفریت حربیه قازانامامش اولان نوهوس ویکی ایتالیا قراللغی ایچون ایکنجی بر حبشستان سفر الیمی تشکیل ایده‌جکدر . داها شیمدیدن ایتالیانك ناموسی وشرف عسکریسیله حیثیت سیاسیه‌سی محو اولمشدر . هرتورلو وسائطی مکمل اولان ۱۵۰ بیك کشیلك اوردوسی، صوکره‌دن بیك همتله برآز تنسیق ایدیلن بالنسبه غیر منتظم تورك ، عرب قوتی قارشیسنده تیتره‌یور ؛ محواولویور.

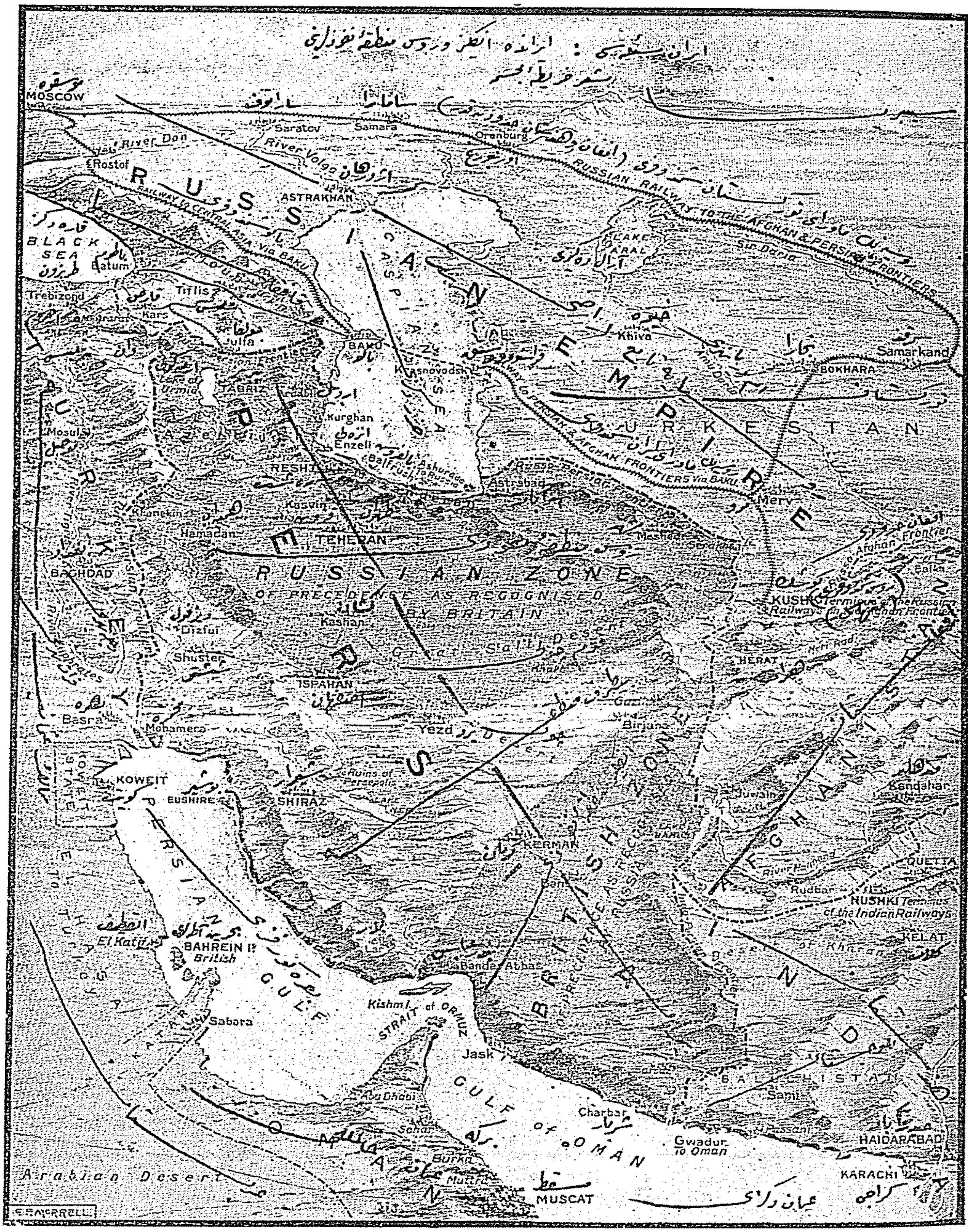

ایران مسئله‌سی مناسبتیله : ایرانده انکلیزلرله روسلرك منطقهٔ نفوذلرینی مشعر خریطه

[قویو رنكلی قسملر بامعاهده تعیین قلنمش نفوذ اجنبیه منطقه‌لریدر]

ایتالیا حربی ، آنجق صلح دائره‌سنده، راحتجه طریق تمددنده ایلریله‌مك ایسته‌ین تورکیه‌یی بدایتده اپی دوشوندردیسه‌ده بونك الیوم بالعکس فائده‌سی کورولیور ، چونکه مملکتك هرطرفنده وحدت

وطنپرورانه حسنی یوکسه‌لتدیکی کبی . مقام خلافت ایله عالم اسلامك شدت ارتباطی‌ده اورتایه آتمشدرکه بونقطه هم پك شایان استفاده هم‌ده آوروپا نظرنده بزی اتهام ایده‌جکی ایچون تهلکه‌لی برسلاحدر . دیکر طرفدن عثمانلیلغك ، عثمانلی عسکرلکنك اوله‌دیکی وحالا زنده بولوندیغی‌ده ثابت اولدی . بزدن ، یولسز ، مواصله‌سز آیرلمش اولان برقطعه‌یی ، اورادہ موجود ۳ـ٤ بیك عسکریمزله ، عثمانلیلره صادق عربلردن تشکیل اولنان نسبةً غیرمنتظم وپك آزبرقوتله ، سنه‌لردن بری حاضرلانمش هرشیئی مکمل بردشمنه قارشی بویله شدتله و موفقیتله مدافعه ایتمکلکمز تورکیه حقنده دندان اشتها آچمق ایسته‌ینلره ایی درس اولسه‌کرکدر .

امور داخلیه‌مز

دور استبدادك اوقارمه قاریشق اداره‌سندن موروث ییغین ییغین مسائل ومشکلات ایله محاط اولان کنج تورکیانك مناسبات داخلیه‌سی ، مناسبات خارجیه‌سندن چوق قاریشیق وتقدیری ، حدودینك تخطیطی ، کشف هویتی پك مشکل بیك تورلو مسائل ایله آلوده‌در . دینیله بیلیرکه کنج تورکلر عثمانلی ایمپراطورلغنی زیر اداره‌لرینه آلدقلری زماندن اعتباراً راحت وحضور کورمه‌مشلر . بعضاً اسکیمش ، قوقمش مسائلی تمیزله‌مك ، بعضاً کندی تجربه‌سزلکلرینك نتیجه‌سی اولان خطالرك دوغوردیغی دغدغه‌لری ازاله ایتمك ایله اوغراشمشلردر . درت سنه‌در بویله اولدیغی کبی ، بو چورچوپ ایله مالامال وطنده واسع برساحهٔ زمردین حضور وعمران کورمك ایچون دها کیم بیلیر قاچ سنه‌لر چالیشمق ، دیدینمك ، صبور ومتوکل اورادن اورایه قوشمق لازم کله‌جکدر ! ..

کچن سنه کنج تورکیانك اك مشکل برسنه‌سی اولمشدر . خارجده وداخلده هیچ سکون کورولمه‌مشدر . حکومت برطرفدن خارجاً کرید مسئله‌سیله ، مالیسور مسئله‌سیله ، یمن وقایعیله ، ایران ایله ، طرابلس غرب حربیله اوغراشیرکن دیکر طرفدن‌ده داخلاً حزب مسئله‌لری ، فرقه مسئله‌لری کبی . مجلس مبعوثانك طاغیدلمه‌سی ، انتخابات جدیده اجراسی کبی هربری اك متمدن برمملکتی اشغاله کافی اولان غیر طبیعی ایشلر آراسنده بونالمشدر . دیدیکمز وجهله یالکز بردانه‌سی برآوروپا مملکتنی اشغاله کافی اولان بو مسائلی ، بزم برسنه ایچنده کچیشدیره بیلمکلکمز حقیقةً شایان دقت وتتبعدر . بو برجهتدن کنج تورکیانك هنوز قوهٔ زنده‌سی بولونیغندن ایلری کلمکله برابر اصل سببی ، ذاتاً عصرلردن بری وقوعات ایچنده یاشامغه آلیشمش اولان مملکتمزك ، صبور ومتحمل ، لطیف بردورهٔ صلح وسکون ایله یاشامامش حالت ذهنیه‌سنك مساعده‌سی‌در . جد بجد حرب ووغا ایله امرار عمر ایتمش ، قرار ورفاه کورمه‌مش اولان اهالیمزه ، اوزون کورکولرك وشرق روحنك ویردیکی برتوکل وتسلیمیت ایله ، کذلك مرفه ودغدغه‌سز برحیات مدنیه‌نك ذوق آسوده‌سنی‌ده طاتمامش اولدیغندن ، قدرك اوکنه آتدیغی مسائله رضا کوسته‌ریور . لکن بو رضا ، تحمل وتسلیمیت نه‌قدر بویوك اولورسه اولسون ، اعتراف ایتمه‌لیدرکه آرتق خلقمزده بیقیور . آردی آراسی کلمه‌ین مسائل اکر هپ ادوار سابقه بقایاسی اولسه‌یدی بوکا کردندادهٔ انقیاد اولمق لازمدی . لکن برطاقمی صرف کندیمزك زادهٔ خطاسی اولدیغنی سویله‌مکدن چکینمه‌ملی‌یز . چونکه بو بویله‌در . الیوم اوغراشدیغمز مسائل ایچنده برچوقلری واردرکه بونلر دور حاضرده احداث ایدلدیکی کبی ، برقسمی‌ده واقعا دور سابق بقیه‌سی اولسه‌ده معقول وآکاه براداره او بقایایی بوقدر سرعت وتوالی ایله تفسخ ایتدیرمز ، آغیر آغیر ، کندی ایسته‌دکجه ، کنار حل وتسویه‌یه چکه بیلیر ایدی ...

کچن سنه‌کی سالنامه‌ده‌ده دیدیکمز کبی مملکتمزك اصل چکدیکی پروغرامسزلقدندر . نه‌قدر خلوص وناموس اربابندن مرکب اولورسه اولسون ، پروغرامنی دائما کوز اوکنده طوتمایان برقابینه موفق

اولاماز . زیرا اولچوسز ، پلانسز یاپلق ایستهنن بربنانك هردیواری اون کره بوزولدقجه شکل مطلوبی آلاماز . بز ساده مسائل عالیهٔ سیاسیهمزده دکیل ، الك کوچوك او ایشلریمزده بیله پروغرامك ، اصولك ، پلانك لزوم واهمیتنی تقدیر ایتمهمش اولدیغمز ایچون ، قابینهلریمزك مسائل روزمرهیه کوره کاه اویله کاه بویله حرکتلرینی معذور کورمکه مجبورز .

بز نه موافق ، نه مخالفز ؛ بو مملکتك اوز اولادی بر عثمانلی تورکز . ایشته اونك ایچون اولیای امورمزی پروغرامسزلقله ، مکمل بر منظومهٔ مساعییه مالك اولمامقله اتهام ایدهرکن ، مملکتمزده بونك عمومی برقصور اولدیغنی سویلهمکه وجدانمزی مجبور بیلیورز . بوقصور ، بزحیات مدنیهیه ایچه کیردکجه ــ زیرا ذاتاً مدنیت اصول ، پلان ، پروغرام ، قید آلتنده حرکت ایتمك ایله دوغرو ینه بویلهلکله یاشایهجقندن ــ طبیعی تدریجاً زائل اولاجقدر . و اوزون خستهلقلردن ، نهایتسز پریشانلقلردن یکی قورتولمش بر مملکتدهده بویله برقاچ سنهلر اصلاحات ویا اختلالات کشمکشلری کورولمك طبیعیدر . برنی هرکس تسلیم ایدییورسهده اوزون اوزون تجربهلره وقتمز مساعد دکیلدر . هر طرفدن بزی کوزهتلهیورلر ؛ نه یاپهجقسهق ، ممکن مرتبه آز خطا ایله وسرعتله یاپوب اطرافمزده قابناشان احتراصاته مساعدهٔ جریان ویرمهمهلی ، هله بزم میراثمزه قونمق امیدلرینی کسمهلی یز .

کچن سنهده دیدیکمز کبی وکلامزك ، ناظرلریمزك ، مدیرلریمزك فعالیتی « ذاتی » و ساده « اقتدار شخصی یهتابع » اولماملیدر . مملکتدهاویلهبر ماکنهنت اساسی قورولمغهباشلاملیدرکه اونی « اقتدارشخصی » دکیل ، « اقتدار عمومی » محصلهسی ایشلهتسین . بزده دائما هرنظارتده ، هر شعبهٔ ادارهده بر ناظرك ، بر باشك یاپدیغی ایشلر « خلفه غیر ساری » در . زیرا برعمومی ومصدق پروغرام اولمادیغندن ، سلفنك موقعنی اشغال ایدهن ذات ، اونك باشلادیغی ایشلر نه قدر ایی اولورسه اولسون ، اونلری تعقیب وغایهیه ایصال ایتمکه کندینی مجبور بیلمز . دیکر طرفدن بزده شیمدی پك مودا اولان « نم اجتهادم بویله دکیل ! » فکری ایله ، باشقهسندن دها اییسنی یاپمق غیرت انسانیهسی ، کندیسنی سلفنك باشلادیغنه دوامدن آلیقویار ، وبویلهجه . باشلانان ایی ایشلر پك چوق اولدیغی حالده ، مسك الختام اولانلر پك آز اولور . حتی بو بعضاً برذاتده واقعدر . یعنی برایشه باشلایان ذات اونی بیتیره بیلهجك قدر یرنده قالسه بیله کندیسنده ، افرادهآز چوق اوزون بر دور مدنیتك ویرهجکی « فکر اطراد وتعقیب » بولونمادیغندن ، پك حرارتله باشلایان اوایش ینه یاریم قالیر . وایشته بوتون حسن نیتلریمزه رغماً بوتون قصورلریمز شو یوقاریدن بری صایدیغمز نقطهلردهدر .

چرخ ادارهمزك شوطبایع اساسیهسنی چیزدکدن صوکره جریان وقوعاته باقارسهق ، ۱۳۲۷ سنهسی باشندن ایلوله قدر حقی پاشا قابینهسنك رخاوتکار ده کیلسه بیله ایشدن قورقاق ، ایشی اولورینهباغلامق ، کونی کونه حادثاته اویمق سیاستنی کورورز . اوسیاستکه باشمزه برچوق کوچوك مسائلدن ماعدا دغدغهلی برمالیسوز مسئلهسی وصوکراده برایتالیان حربی چیقارمشدر . حقی پاشا قابینهسندن صوکره ، تجربهکارلنی ، « یکانهلکی » مزیتلریله موقع اقتداره کتیریلهن سعید پاشا حضرتلریده ، شیمدی یه قدر یاپیلانلره کوره حکم ویرمك لازم کلیرسه ، مملکتمزده بردور سکون ورفاه آچمغه یامقتدر اولامامشلر ، یاخود مروی اولان اقتدار خارق العادهلرینی بوجهته صرف ایتمکه ینه مروی اولان طبع تردد ووهم آمیزلری مانع اولمشدر . کندیلری موقع صدارته اوقدر بویوك وعدلرله ، محتشم ادالرله ووثائق قسممزده کوروله بیلهجك برمفصل پروغراملهکلدکلری حالده شیمدی یه قدر یاپیلانلر طوپی طوپی مجلس مبعوثانك طاغیدلماسیله حریت اجتماعی وحریت مطبوعاتی تقیید ایدهر یولده برطاقم مواد قانونیه حاضرلامقده اولمالرندن عبارتدر . بزباشقه برشی کورمهدك ، کورهن وارسه سویلهسین . نهاوعالی سیاست ، نهاواتفاقلر ونهده اوپروغراملرنده

سویله‌دکاری « هرخصوصده آچیق وهردرلو سوء تفهمی مانع مسلك » کوروله‌دی . تمنی ایده‌لم که : سعید پاشا قابینه‌سی شیمدی‌یه قدر د ر استحضاراتده بولونیور وبوندن صوکره موفقیات‌واجراآتی ت‌الی‌ایتسین .

مملکتمزك امور داخلیه‌سنده اك‌زیاده کوزه چارپان نقایص‌اداریه‌سندن بری‌ده : مأمورینك ووکلانك مسئولیتلرینه دائر الده برقانون مکمل اولمامه‌سی ومسئولیتی هرکس دیله‌دیکی کبی تفسیر ایتمه‌سی ، برچوق احوالده قصور وخطا میدانده ایکن مسئولك جزادیده ایدلمه‌مه‌سی‌در . شیمدی‌یه قدر ، بدایت مشروطیتدن بری برچوق خطالر ارتکاب ایدلمش وبونلر ملته برخیلی‌پهالی اوطورمش‌ایکن بونلرك بادیلرندن هیچ بریسی مسئول ایدلمه‌مشدر . شیمدی ارتحال‌ایتمش اولان محترم بردفتردار دیر یمش که : « مسئولیت مالیه مأمورلرنده مال‌مدیرینی ، ملکیه مأمورلرنده‌ده قائمقامی کچه‌مز ! شورای دولت ما کمی یالکز کوچوکلره مخصوصدر . » برخیلی زمان اول سویله‌نمش اولان بومحق وتجربه‌دن متحصل سوزك رمانزده‌ده ذکر ایدلمه‌سی ، احوال اداریه‌مز حقنده ناخوش برعلامتدر .

نقایص اداریه‌مزدن بریسی‌ده مشروطیته موافق هرشیئی آچیق وسربست برطور ولسان ایله بلاپروا تطبیقه چالیشمق وبالعکس مخالف قانون اولانلری ینه اوقدر جدیت وسربستی ایله رد ایله‌مك اولدیغی حالده بویله وضوح ایله ایش کورمك هرنه‌دنسه بزی قورقوتیور ودائما دولاب اداره‌یی کندی کندیمزه چویره‌رك بونك اثنای دورنده فالصو غیجیرتیلر اولسه بیله بونلری کیزله‌مکه چالیشیورز . « یا کلش یا کلش ، طوغری‌یی طوغری » دیه بویوك براعتدال وجسارتله ارائه ایده‌مه‌یورز . حتی بونقصان بعضاً فرقه غیرتنك التحاقیله اوقدر ایلری کیدیورکه کوز اوکنده جریان ایدن غیرقانونی ایشلر ، خطالر قاپادلمغه ، اورت‌باص ایدلمکه چالیشیلیور ؛ کذلك مشروطیتك برایجابی‌ده حکومتك هرایشنی آچیق کورمه‌سی ایکن ، حکومت چوق دفعه حتی ایی شیلر یاپیورده خلقه بیلدیرمه‌یور . بوده حکومتك خلقله وخلقی کندیسنه طانیتدیره‌جق مطبوعاتله بحق ایصنه‌مامه‌سندن ، اونی ، سابقه‌ده‌کی قدر ده‌کیلسه‌بیله ینه لیاقتی درجه‌سنده اهمیتلی تقدیرایده‌مه‌مسندن ایلری کلیور .

*
* *

احوال داخلیه واداریه‌مز حقنده شو قیصه مطالعاتی یوروتدکدن صوکره صیراسیله نظارتلر احوالنی تدقیق ایتمك لازم کلیرسه‌ده صوك سنه ظرفنده اولکی سنه‌یه نسبتله بویوك تحول اولمادیغندن واولکی سنه احوالی ایسه کچن سنه‌کی سالنامه‌ده خلاصه ایدلدیکندن بر ر ایکیشر سطرلق خلاصه‌لردن باشقه برشی یازاجق ده‌کیلز :

داخلیه نظارتی — امور داخلیه‌مز اولکی سنه‌دن بلکه پك آز ایلریدر . یعنی بعض ولایتلرده نفوذ حکومت وحضور وسکون نسبةً تقرر ایتمشدر . لکن ولایتلریمزك هیئت عمومیه‌سی دها پك چوق اصلاحاته محتاجدر . نه مأمورلر ونه‌ده اهالی وظیفه و صلاحیتلرینی هنوز طانیه‌مایورلر . یکی ادارۀ ولایات قانونی مجلس مبعوثاندن چیقامادی . بویله کیدرسه داها بر ایکی سنه چیقامایه‌جق . بو قانون کبی ، املاك معاملاتنه برحیات جدیده بخش ایده‌جك مسقفات قانونی‌ده وبونلر کبی‌داهابر قاچ‌لزوملی قانون‌ده بیته‌مدی . یالکز کچن سنه حکومت شباط طرفنده ایی برشی یاپدی . اوده ژاندارمه‌نك طرز استخدامنه دائردر . بزده من‌القدیم ژاندارمه حکومتك واسطۀ اجرائیه‌سی‌در . اعلان حریتدن صوکره ژاندارمه‌یه کویابرنظام جدید ویرلك زعمیله ژاندارمه‌نك مستقل و آنجق آ‌ایش مملکتدن مسئول اولاجغی قرارلاشدیرلمش واوچ سنه ظرفنده بونك دهشتلی ضررلری کورولمشدر . ژاندارمه کندی امرلری آلتنده اولمادیغندن هیچ بر والی ، هیچ برقائمقام ایش کوره‌مه‌یوردی . برآی اول وضع ایدیلن نظامنامه ایله حکومت بواحتیاج مبرمی تعدیل ایدییور وژاندارمه‌نك ینه اداره مأمورلرینك امری آلتنده حرکت ایده‌جکنی قرارلاشدیریور . بو ادارۀ ولایاتده پك حسن تأثیر ایده‌جك برشیدر .

خارجیه نظارتی — صوك سنه ظرفنده ، فرانسه‌ده مایعون مسئله‌سنك ظهورینی متعاقب بزم خارجیه نظارتنده‌ده بعض اوراق سرقتلری کشف ایدلدی وبو کشف اوزرینه نظارت شعباتی واقلامی تنسیق واصلاح اولوندی. امور خارجیه‌مز حقنده بوقاریده فصل مخصوصنده ایضاحات ویردیکمزدن بو نظارتك فعالیتی حقنده سویله‌نه‌جك برشیئمز یوقدر . نظارت ، طرابلس غرب مسئله‌سنك ظهورینه‌قدر ، رفعت پاشا زماننده پك فنا اداره ایدیلیور ایدیسه‌ده شیمدی حسن اداره ایدلدیکی ظن اولونیور .

نافعه نظارتی — نافعه نظارتی صوك سنه ظرفنده خیلی فعالیت ابراز ایدییور . کچن سنه باشندن بری موقع نظارتده بولنان خلوصی بکك وقوفی و اونی تعقیب ایده‌ن جاوید بکك فعالیت و غیرتی ایله امور نافعه‌مزده برچوق اساسلر حاضرلانمش ، بر چوق ایشلرك طاسلاغی چیزلمشدر . کچن سنه ظرفنده ، اولکی سنه امتیازی ویریلن اسامیسی معلوم دمیر یوللرینك انشاسنه دوام ایدلدیکی کبی ، یکیدن آطه بازاری ـ بولی خطیله ، حیدر پاشا ـ پندك چفته خطنك امتیازی ویرلمشدر . بوندن باشقه یومورطه‌لق لیماندن بدأ ایله وان وموصله قدر اوزون برشبکه انشا ایتمك تصورینی حائز « چستر پروژه‌سی » ده مجلس مبعوثانده حال تدقیقده‌در . روم ایلینك غرب طرفنده ، آرناوودلقده یکی شمندوفرلر انشاسی دردست قرار اولدیغی کبی ، شرقی آناطولیده آنقره ـ سیواس ، سیواس ـ ارضروم، طربزون ـ ارضروم خطلری ده تدقیق اولونیور .

نافعه نظارتنه عائد فعالیتلر میاننده ذکری لازم کان بر شیده حکومتله آره‌لرنده من‌القدیم اختلاف بولنان وحکومتدن ۷۰۰ بیك لیرا طلب ایتمکده اولان ارکلی معدن شرکتیله، مدت امتیازیه‌سنك ۲۰ سنه تمدیدی وسائر بعض مساعدات اعطاسی وبوکا مقابل مذکور ۷۰۰ بیك لیرا مطلوبندن صرف نظر ایله‌مه‌سی وسائره کبی شرطلرله برائتلاف عقد ایدلمش اولماسیدر . ینه کچن سنه شرق شمندوفرلریله عقد اولنان دده آغاج لیمانی مقاوله‌نامه‌سی مجلس مبعوثانك نظر مذاکره‌سنه وضع ایدلمکه آماده بولونمشدر . حکومت عراق قطعه‌سنك وقونیه اوواسنك امر اسقاسیله‌ده اوغراشیور .

بونلردن باشقه اوفاق بویوك بعض امور نافعه تشبثاتی داها وارسه‌ده شوراسنی ذکر ایتمکه مجبورزکه ایتالیا محاربه‌سی وعثمانلی سفائن تجاریه‌سنك بالضروره معطل قالماسی اولکی سنه تشکل ایده‌ن عثمانلی سیرسفائن شرکتی معاملاتنه خیلی سوء تأثیر ایتمشدر .

کچن سنه ظرفنده تجارت وصنایع مدیریتلری نافعه نظارتندن فك وزراعت نظارتنه ربط ایدلمشدر .

مملکتك هرطرفنده ، افق سیاسیمز اصلا براق وواضح اولمامش اولماسنه رغماً تشبثات تجاریه ، زراعیه و صناعیه میدان آلیور . اکر مملکت برقاچ سنه‌لر حضور وسکون کورسه . سنه‌لردن بری (ایش) ه صوصامش اولان شوساحهٔ وطنده برچوق یکی ایشلر آچیلاجقدر .

مالیه نظارتی — مملکتك امور مالیه‌سی اولدقجه تنظیم ایدلمشدر . مالیه نظارتی جداً چالیشیور و واقعا حکومت متمادیاً استقراضلر عقدینه مجبور قالارق بودجه آچیغنی بونکله قاپایورسه‌ده واردات سنه بسنه متزایددر. سال مالی قسمنده دیون عمومیه راپورینه باقیلیرسه بوبابده برفکر مخصوص آلینابیلیر. مجلس مبعوثان برآز دها تصرف ایله طاورانوب نظارتلره . صرف ایده‌مه‌یه‌جکلری یاخود اسراف ایله‌یه‌جکلری قدر پاره ویرمه‌سه بودجه آچیغی پك آز اولاجقدر . زیرا بزم مملکتمزده برنظارته برقاچ میلیون لیرا تخصیصات ویرمکله ایش بیتمز . بوتخصیصاتی محلنده ووقتنده صرف ایتمك‌ده برهنردر . حتی نظارتلرده ، مأمورلرده برحالت روحیه وار . برکره مجلس مبعوثاندن فضله تخصیصات قوپارمغه چابالایورلر ، برده آلدقلری تخصیصاتی سنه ایچنده مطلقا ، حتی لزوم اولماسه‌ده . علی‌العجله صرف ایتمکه چالیشیورلر وبوده بالطبع « اسراف » اولیور .

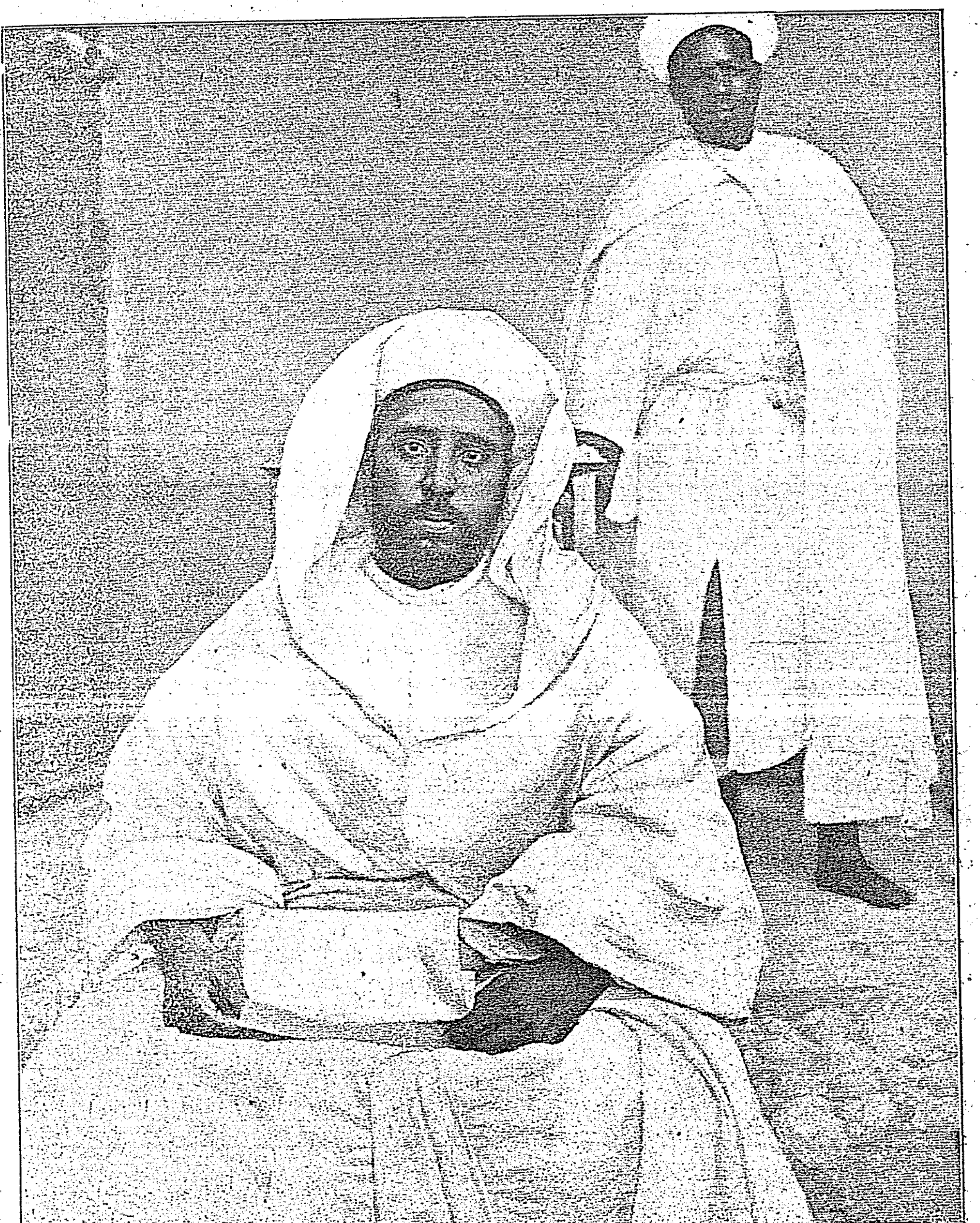

بدبخت . مملكتك ناچار برسلطانى : فاس اميرى مولاى حفيظ

[معلوم اولديغى اوزره اولكى سنه مولاى عبدالعزيزك يرينه كچن مولاى حفيظ ، مروى اولان اقتدار ودرايتى ايجابى برموت موقته ايچون فاسده تأسيس سكونه مقتدر اولديسه ده كچن سنه عليهنه عصيان ظهور ايتدى . ايچنده اجنبى پارماغى قاريشان هرايش كبى ، فاس ايشى ده . بوسبوتون قاريشه رق ، صورت حلنى آنجق زمان بيلير برمعما حالنى آلدى . بوبدبخت سلطان ، كچن سنه عليهنه قيام ايدنلرى تأديب ايچون ، ٣٠ بيك كشيلك برفرانسز اردوسنك سايهٔ سلاحنه ـ ايسته رايسته مز ـ صيغينمش بولونيوردى . تعصبك ، جهلك بويله آجى نتيجه لرندن ، بزلر اولسون عبرت آليرسه ق ، ينه عالم اسلام ايچون برقازانج ديمكدر]

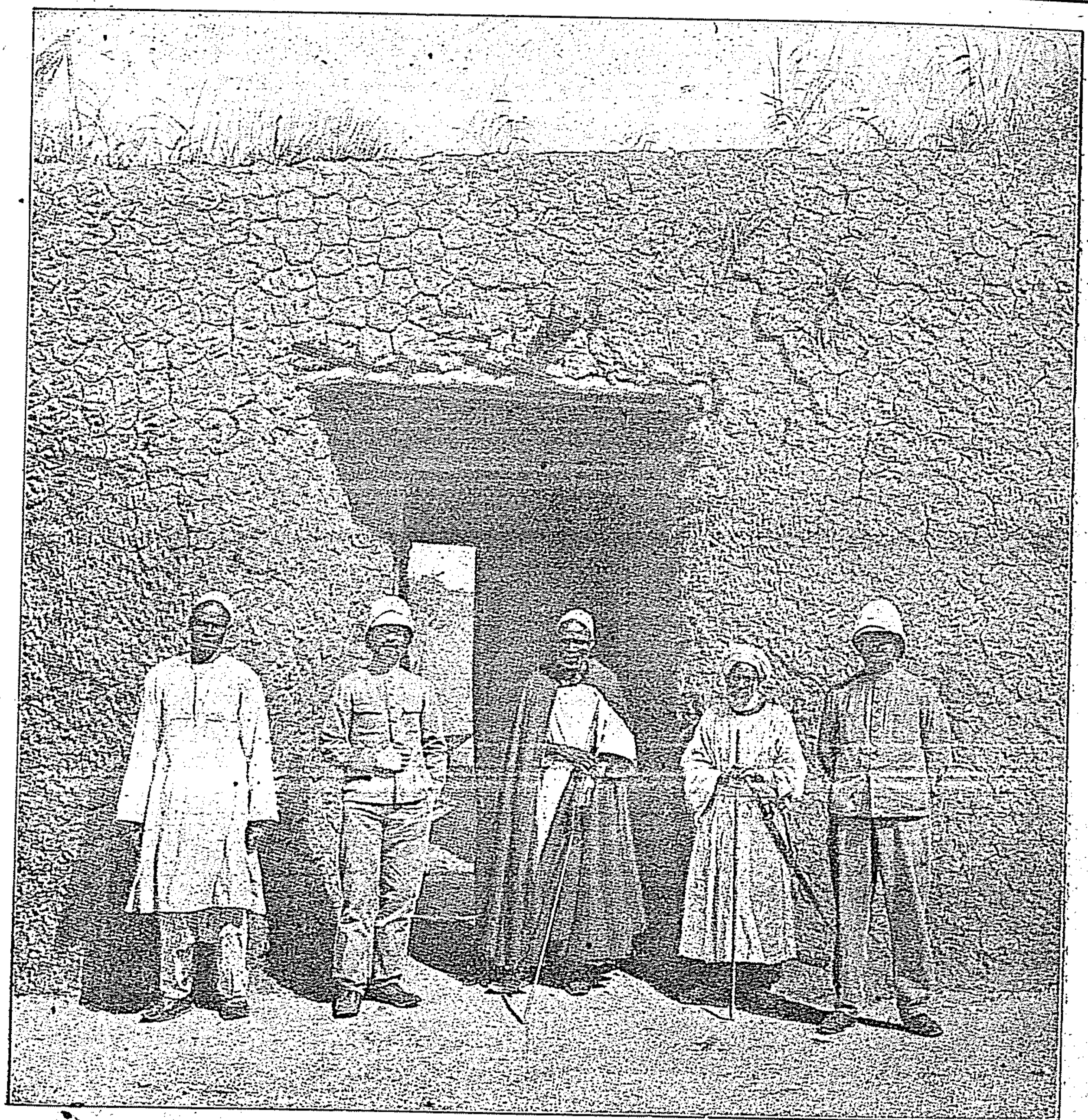

عالم اسلامده برضياع مؤسف : كچن ١٩١١ سنه‌سى ظرفنده فرانسزلر طرفندن قتل اولونان سنوسى شيخى ايله اوغلى . (سلطان سنوسى اورتاده ، اوغلى صول طرفده ، صاغده فرانسز ملازم مارشال ، صولده يوزباشى مودا)

تان غزته‌سنك ٧ مارت ١٩١١ تاريخلى نسخه‌سنده مخابر مخصوصندن بو وقعه‌يه دائر آلديغى مفصل برمكتوب مندرجدر .

يوزباشى (مودا) نك تحت قوماندا‌سنده بولونان برفرانسز مفرزۀ عسكريه‌سى سنوسى‌لرك حدودينى تجاوز ومملكتلرينه استيلا ايتمش وهمان جمله‌سى‌ده سريع آتشلى توفكلرله مسلح بولونان عساكر سنوسيه وطن واستقلاللرينى مدافعه‌يه قيام ايتدكلرندن طوپجى ملازمى يهودى (غرونفه‌لدر) ميتراليوز ايله (سلطان سنوسى) قرارگاهنى بومبارده ايده‌رك سلطان سنوسى‌يى وولى‌عهدينى قتل ايتديكى كبى ايكى‌يوزى متجاوز اولان معيت واقاربنى‌ده قليجدن كچيرمش و ٤٠٠ قادارينى سقط ومجروح براقمشدر .

[فرانسزلر اشبو ذاتك سلطان سنوسى اولديغنى ادعا ايديورلرسه‌ده طرابلس غربك شرق جنوبنده كفره‌ده مقيم بولنان سلطان سنوسى حضرتلرى باشقه اولوب نيته‌كيم اليوم طرابلس غرب محاربه‌سنده عثمانليلره معاونت ايتمكده‌در . شو حالده فرانسزلرك شهيد ايتدكلرى وبونى برموفقيت عظيمه عد ايده‌رك بويوك مسرتلر اظهار ايله‌دكلرى بوذات واداى طرفلرنده مهم بر سنوسى شيخى اولسه گركدر]

امور مالیه‌مزده ایشلره ایی سکته ویره‌ن دیوان محاسبات معاملاتی اونوتمامه‌لیدر . حکومتله معامله‌سی اولان بالجمله ارباب تجارت وصنایع محاسبات عمومیه قانوننك معاملاته ویردیکی مشکلاتدن مشتکیدرلر . نیته‌کیم کچن سنه مالیه ناظری جاوید وصوکره نائل بکلر ایله حربیه ناظری محمود شوکت پاشا آره‌سنده بوندن دولایی مشکلات چیقدی . بوقانون بدایت مشروطیتده مالیه مشاورلکی ایده‌ن موسیو لورانك زادهٔ مهارتی وبناءً علیه فرانسز اصول اداره‌سنه موافقدر . حال بوکه فرانسز اصول اداره‌سی بزم « قرطاسیه معاملاتی » دیدیکمز فنا اساسه مستند بوکون الك اسکی اصول اداره اولدیغندن بالطبع دیوان محاسباتده ، دوائرده مشکلات ایچنده بووارلانیورلر . کملك مالیه تحصیلی ایچون آوروپایه کوندردیکمز « مالیه مفتشی نامزدلری » ده فرانسه‌ده فرانسز اصولنی اوکره‌نوب کلیورلر . من‌القدیم فرانسز اصولندن ضرر کوره‌ن مملکتمز بونك فنالغنی هنوز مع‌التأسف تقدیر ایده‌مه‌دی . باشقه مملکتلردن ، بالخاصه انکلتره وآلمانیادن پك‌چوق ستفاده ایده‌جکمز محققدر .

کچن سنه مجلس مبعوثان بودجه‌یی قبول ایده‌مه‌دن طاغیلدیغندن قانون اساسی موجبنجه ۱۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سی ۱۳۲۸ سنه‌سی ایچون دخی مرعی ومعتبر اولاجقدر . آنجق مالیه ناظری نائل بك‌افندی ، بودجه آچیغنی قاپامق ایچون بودجه‌ده برایکی میلیون تصرفه چالیشدیلر وحربیه ناظریله بومسئله‌دن آرالرنده اختلاف تحدثه رغماً غالبا موفق اولدیلرکه شایان تقدیردر .

عدلیه نظارتی — بونظارت ، سال عدلی قسمنده بربویوك وقوف ایله یازیلان یازیلردن آکلاشیله‌جغی اوزره ، بدایت مشروطیتدن بری تنسیقات واصلاحاتی اکمال ایله ، تشکیلات عدلیه‌یی اقصالره قدر تعمیم ایله مشغولدر . عدلیه نظارتنك فعالیتی مکتب حقوقدن یتیشمه افندیلرك مساعیسنه مستند اولدیغندن یاقین برآتیده موفق اولاجغی شبهه‌سزدر . بو نظارتك‌ده بویوك قصوری ، آوروپایه حقوق واصول عدلیه تحصیلنه کیده‌ن افندیلری ساده فرانسه‌یه کونده‌رمش اولماسیدر .

حربیه وبحریه نظارتلری — بوایکی نظارت‌ده بدایت مشروطیتدن بری الك‌چوق فعالیت صرف ایده‌ن ایکی شعبهٔ اداره‌مزدر . حربیه نظارتی اوردولریمزك تقسیمات جدیده‌سنی کچن سنه‌دن بری حسن اکماله ایتدیکی کبی ، بحریه نظارتی‌ده کبی سفن حربیه سپارشی ودور سابقده ممانه محکوم ایدلمش اولان بحریه‌مزك از هرجهت اصلاحیله مشغولدر . بو ایکی نظارت کچن سنه بالخاصه ایتالیا حربیله مشغول اولدیلر . طرابلس غرب حربی عثمانلی هیئت عسکریه‌سنك مکملیت ودرایتنی اثباته وسیله اولدی .

شورای دولت ریاستی — مشروطیتدن صوکره عدلیه نظارتیله برلشدیرلمش اولان بووکلاتی موقعی کچن سنه مبعوثانك طاغیدلماسندن صوکره ، هرنه سببه مبنی ایسه ، تکرار احداث ایدلدی . بالطبع وظائفی دائره‌سنده چالیشیور وبر چوق قوانینی ، نظاماتی چیقاریور .

اورمان ومعادن وزراعت وتجارت نظارتی — بو نظارتك فعالیتی حقنده طوغریسی او قدر معلوماتمز یوق . وظن ایده‌رزکه ، مملکتمزك الك جانلی والك مهم قسم اداریسیله مشغول اولان بو نظارت ، دیکر بوتون نظارتلردن آز فعالیت کوسته‌رمشدر . نه‌لر یاپدیغنی . نه‌لر یاپاجغنی کیمسه بیلمه‌یور . شبهه‌سزکه برشیلر یاپیور ، فقط بونلر مملکتك احتیاج زراعی وتجاریسیله پك غیر متناسبدر . کچن سنه برده بو نظارته تجارت وصنایع اموری حواله ایدلمشدر .

اوقاف نظارتی — هیچ اومولمادیغی حالده الك چوق چالیشان ، الك چوق تنسیقات ، والك چوق آثار میدانه کتیرمکه موفق اولان برنظارت‌ده بودر . ناظر خیری بك جداً وقوف وغیرت ایله ، بر ایش آدمی

كبی ، چالیشیور . اوقافك شیمدی‌یه قدر معطل قالمش منابع ثروتی ایشله‌دیكه ، بر چوق عرصه‌لر ، خرابه‌لر معموراولمغه باشلایور. برقاچ سنه صوكره اوقاف نظارتی الك زنكین برنظارت اوله‌جقدر. شیمدی‌یه قدر قابینه‌لر تبدلاتنده اوقاف ناظری خیری بكی تبدیل ایتمه‌دكلری كبی بوندن صوكراده د[illegible] . ایش كوره‌جك آدمی یرندن قیمیلداتمامق شرطدر.

معارف نظارتی — فعالیتنده اطراد و آهنك بولونامایان نظارتلردن بریسی‌در [illegible] برچوق ناظرلر ده‌كیشدیرییور ، هرناظر برشی یاپیور ، صوك دفعه‌یه‌نظارت [illegible] ایلك نظارتلرنده بعض تنسیقات یاپدقلری كبی ، شیمدی ده ٣٢٨ سنه‌سی [illegible] اوزره بر تشكیلات وجوده كتیردیلر . فقط بونی نه لزوم ونه كبی برفائده ملاحظه‌سیله یاپدقلرینی [illegible]

شونی سربستجه سویله‌یه‌لم كه معارف ایشی ، امور سائره كبی و بعضلرینك ظن وطابی وجمله [illegible] آز زمانده قولایجه ثمره ویرمز . او اویله بر شیدركه تدریجاً كندی مجراسنی كندی آچار . بناءً علیه امور معارفمزك ترقیسنی سنه‌لردن بكلمه‌لی‌یز .

عدلیه ، مالیه نظارتلری كبی معارف نظارتنه‌ده مهم برنقطه‌دن اعتراض ایده‌جكز . آوروپایه كیده‌ن بوتون طلبه‌یی یالكز فرانسه‌یه یوللایور. بوبزم ایچون پك فنا برشیدر . فرانسزلر كندی اصوللرینی كندیلری بكنمزلر ایكن ، فرانسز اصول و تربیه‌سنك بزده‌كی مضراتی یوز سنه‌دن بری كورولور ایكن ، دیكر طرفدن انكلیز ، آمه‌ریقان ، آلمان ملتلرینك اصول جدیده‌لرینك ثمراتی ، بوملتلرك پراتیك تربیه‌لرینك نتایجی كوز اوكنده طورور ایكن حالا تكمیل طلبه‌یی فرانسه‌یه یوللامق بر بویوك خطادر . بز بونی برقاچ دفعه غزته ستونلرنده‌ده باغیردق . بلكه ایشیدیلیر دیه بوراده‌ده باغیرییوز . بوندن صوكرا اولسون بو خطایه دوشمه‌یه‌لم . علی‌الخصوص پارس محیطی بزم طلبه‌مزه هیچ ایی كلمه‌یور . بونی دوشونه‌لی . طلبه آوروپاده علمدن زیاده « تربیه واصول » اوكره‌نه‌جكدر.

پوسته وتلغراف نظارتی — كچن سنه ، كیم بیلیر هانكی سببه مستنداً ، وكلاق موقعنه چیقاریلان بو نظارت اهالیجه پك چوق شكایات تولیدایدییور . مملكتك وسائط نقلیه‌سیله متناسباً بو نظارتك ده بر حال مكملیت آلماسنی تمنی ایده‌لم .

حالمزك الك جان آلاجق نقطه‌سی

خلاصه اقسام اداره‌مزده تدریجی براثر صلاح مشهود اولدیغی قابل انكار دكیلدر . آنجق هركسك شكایتی بونك پك آغیر اولماسنده ، لزومسز، اهلیتسز برچوق سعیلرك هباءً منثوری كیتمه‌سنده‌در . وقتمز پك طار ، دشمنلریمز چوق اولدیغی ایچون ، رخاوت ولاقیدی‌یی ترك ایتمه‌لی ، بوراده یاشامق ایسته‌یورسه‌ق مطلقا چالیشمالی ، چالیشمالی وداثما چالیشمالی‌یز . ایشك باشقه تورلو چیقار یولی یوقدر . درت سنه‌ده واقعا برخیلی شیلر یاپدق . فقط یاپه بیله‌جكلریمز یاپدقلریمزك مطلقا الك آز اون مثلیدر .

علی‌الخصوص خلقمزه توصیه ایدله‌جك برشی‌ده (باب حكومت باب معیشتدر) دستور سخیفنه آرتق وداع ایتمكدر . بزلرده ایش آدمی اولمالی‌یز. اعلان حریتی متعاقب ، بر بویوك خطاثری اولارق یاپیلان تنسیقاتك مملكتده نه‌الیم بر پریشانی ونه بویوك مضرات اجتماعیه وحتی سیاسیه تولید ایتدیكنی اونوتمایالم . حكومت قاپیسی انسانی صرفه ایده‌مز . اولسه اولسه برآز قارنی طویورر . ایشته‌اوقدر. حال‌بوكه بویوك اولمق ایسته‌ین ملتلر یالكز بونكله اكتفا ایده‌مزلر . زراعت ، تجارت ، صنعت عالملری بزی بكله‌یور . مملكتمزك حال اقتصادیسی شایان تأملدر. بوتون پیاسه‌مز، هله مشروطیتدن صوكره اجنبیلر النه كچیورمه براسارت اقتصادیه آلتنه كیرییورز . حال بوكه مملكت تمدن وترقی ایتمك ایسته‌دكجه احتیاجاتی آرتیور ، آرتاجق . بواحتیاجات توقیف وتنقیص اولوناماز . دیمك‌كه كوزومزی آچمازسه‌ق آچ وسفیل قالاجغز . بالخاصه مملكتمزك مسلمان عنصرلری عالم تجارت وصنعتده پك بیكانه‌درلر . تجارت ، زراعت ، صنایع مكتبلری

بك آز طلبه ایله سنه‌لری كچیریرلر ایكن حكومت مأمورلغنه مخرج اولان عسكری، ملكی مكتبلر ییغین ییغین طلبه طولو. الیوم ده شیمدیلك بر املاك واراضی وار. حال بوكه بونلری اجنبیلر یاواش یاواش آلیور. بك اوغلنده وقتیله اسلام محلاتی واردی. هانی اونلر نره‌ده؟ طوپخانه اوستنده قالمش اولان برمقدار اسلام املاك واراضیسی ده سرعتله اجنبیلره كچیور. بونك صوكی (اسارت اقتصادیه) در. بوكون ملتلر حاكمیت سیاسیه‌لرینی بیله امور اقتصادیه‌یه استناد ایتدیرییورلر. آرتق دقت وقتی كچدی بیله.

شیمدی مسائل داخلیه‌نك مهملرینی تذكار ایده‌لم:

مالیسورلر مسئله‌سی

مالیسورلر مسئله‌سی نیم داخلی، نیم خارجی برمسئله‌در. بركچن سنه‌كی سال سیاسی قسممزده آرناوودلق اختلالنه تخصیص ایتدیكمز سطرلرده، آرناوودلق اختلالنك باصدیرلماسی وسلاحلرك طوپلانماسی خصوصنده اساساً حكومتك حركتنی تصویب ایله برابر، بواجرا آت عسكریه‌یی اجرا آت مدنیه واصلاحیه‌نك تعقیب ایتمه‌سی لازم كلدیكنی سویله‌مش ایدك. حال بوكه حقی پاشا قابینه‌سی، اجرا آت عسكریه‌ده‌كی سرعتی بونده كوسته‌ره‌مه‌دی، صوكراده آرناوودلقده حركات عسكریه اثناسنده اهالی حقنده بعض درشت معامله‌لر وقوعه كلدیكی آكلاشیلدی. چونكه براوردو تأدیب ایچون كیردیكی یرده بالطبع نازكانه حركت ایده‌مز. ایشته بو حاللر آرناوودلقده ناخشنودی‌یی موجب اولمش، هر طرفده ۱۳۲۷ بهارنده آرناوودلقده برحركت اختلالیه وقوع بولاجغی سویله‌نمكده بولونمشدی. واقعا آرناوودلقده بویدبین شایعه‌لر تحقق ایتمه‌دی؛ فقط برمالیسور مسئله‌سی چیقدی كه دولتی بش آی اشغال ایله‌دی.

مالیسورلر قوصوه ولایتنك حدود غربیه‌سیله اشقودره‌نك شمال وشرقنده یعنی قاره طاغك جنوبنده ساكندرلر. بورالره (مالیسیا) دیرلر. بونلر چوبانلقله اشتغال ایدرلر. فقیر، جسور طاغ آدملریدر. حكومتجه شیمدی‌یه قدر بونلرك ترفیه حاللری ایچون هیچ برشی یاپلمامشدر. اولكی سنه وقوع بولان آرناوودلق عصیاننده اوردونك اورالرده كشت وكذار ایتدیكی وسلاحلری طوپلادیغی اثناده بونلردن برقسمی‌ده قاره‌طاغ طرفنه التجا ایتمشلردی. بوتون قیش بونلر اوراده قالدیلر. فقیر قاره‌طاغ برقاچ بیك مالیسوری بسله‌دی، اسكان ایتدی. بوكیفیت داها ۱۳۲۶ سنه‌سی قیشی اثناسنده نظر دقتی جلب ایدییوردی. فقط حقی پاشا قابینه‌سی نه بوكا دقت ونه‌ده بونلرك برآز اول روایت ایدیلن ایلك بهارده وقوع بوله‌جق تجاوزلرینه قارشی برتدبیر اتخاذ ایتدی. ۱۳۲۷ مارتی اواسطنده بردن بره مالیسورلردن ایكی اوچ بیك كشینك مسلحاً حدودی كچوب «طوز» قصبه‌سنه طوغری یورودكلری واوكلرینه كان، تداركسز جزئی عسكری پوسكورتدكلری ناكهانی خبر آلندی. برقاچ كونلر، دكیل ساده طوز قصبه‌سیله اوجوارده ساكن كوچك قصبه‌جقلر، اشقودره شهری بیله تهدید آلتنده قالدی. زیرا دفع صائله كافی عسكر یوقدی. اشقودره‌نك افراد مستحفظه‌سی تحت سلاحه آلینه‌رق مقابلهٔ عصاته سوق ایدلدی. عصاتك همان كافه‌سی قاره طاغ طرفندن تسلیح ایدلدیكی آكلاشلدیغی كبی، اونك ضابطلری طرفندن‌ده سوق ایدلدكلری وحتی طوپ قوللاندقلری تحقق ایدییوردی.

باب عالی تلاشه دوشدی. درحال سوقیات عسكریه‌یه باشلاندی، طوز قورتارلدی وطاغلیلر تضییق اولوندی. بونلر تكرار قاره طاغه التجا ایتدیلر، وفرصت بولدقجه تجاوزه باشلادیلر. بو اثناده دولت عثمانیه قاره طاغ حدودنده ۳۰ ـ ٤۰ بیك قدر عسكر طوپلادی. چونكه ایش یالكز برمالیسور مسئله‌سندن عبارت كورونمه‌یور، قاره طاغ عاصیلره برملجأ خدمتی كورویور، ارزاق ومهمات تدارك ایله‌یوردی. اوچ بوچوق عاصینك تنكیل ایدلمه‌سی ایشدن بیله دكیلدی. فقط بونلر هر قووالاندقجه قاره طاغه قاچییورلر واوراده قاره طاغ مأمورلرینك كوزلری اوكنده سلاحلانه‌رق تكرار فرصت بولدقجه تجاوز ایله‌یورلردی.

آ كلاشلدی كه قاره طاغ بونلری، حقوق دول احكامنك بو كبی احوالده هم حدود دولتلره تحميل ايتديكی وظائفه وكندی ضعفنه رغماً ، حمايه واعاشه ايتمكده‌در. بو ايشك صوكی برحربه‌قدر وارابيليردی؛ احوال وخيمدی . حتی بر آرالق قاره طاغك‌ده توركيايه قارشی تحشيداتندن بحث اولوندی . باب عالی ودول معظمه قاره طاغك بو جداً مجنونانه حركاتنه شدتله اعتراض ايتديلر ؛ صلحی اخلاله جرأت ايتمه‌مه‌سنی توصيه ايتديلر . قاره طاغ بوسوزلره كنديسنك ملتجيلری ايسته‌مه‌ديكنی . فقط مملكتنه كلنلره بالمجبوريه روی قبول كوسته‌رديكنی ، اصلا بر آرزوی جنكجويانه بسله‌مه‌ديكنی سويله‌يوردی . حال بوكه ضعيف، فقير قاره طاغ بونجه ماليسوری بسله‌يور ، بر چوق پاره‌لر صرف ايديوردی . بونلرك نره‌دن كلديكی بيلينه‌ميوردی . غالبا يا روسيه ، ياخود ايتاليا بو پاره‌لری ويريوردی ...

بو آتش وباروت اويونی اوزامغه باشلادی . برآرالق بردنبره روسيه خارجيه ناظرينك، توركيه‌نك قاره طاغ حدودنده تحشيداتده بولونماسی نظر دقتی جالب وصلح ومسالمتی مخل اولديغی ، بوكا سرعتله نهايت ويرلمه‌سی يولنده باب عالی‌يه برنوطه تبليغی ضمننده درسعادت سفارتنه امر ويرديكی خبر غريبی پترسبورغ تلغراف آژانسی نشرايديوردی . بوخبراستانبولده‌پك‌فنابرتأثيراجرا ايتدی. متعاقباً آوستريا خارجيه نظارتنك واسطۀ نشر افكاری اولان فده‌مدنبلات غزته‌سی ماليسورلر مسئله‌سنه نهايت ويرلمه‌سی لزومنی وبعض وصايايی مبين سرتجه بر مقاله يازمشدی‌كه بو روسيه‌نك حركتنك رقيبانه بر جوابی ايدی . آرتق ايشلر فنا بر رنك آلمشدی . فقط روسيه سفيری مندرجاتی يوقاريكی درشت شكلده شايع اولان نوطه‌يی پك نازك بر مآل وطورده ادا ايتدی . آوستريا ده ايلری وارمادی . باب عالی ماليسور مسئله‌سنی بيتيرمكی پك زياده آرزولايوردی . او سنبله تعقيباته كرمی ويرلدی . عاصيلره برقاچ دفعه استيمانلری ايچون مهلت اعطا اولوندی . فقط اونلر عصيانده تمرد ايتديلر . حالبوكه حدود ياقين‌ايدی . عاصيلر قولايجه اوبرطرفه كچيورلردی . نهايت بر كون قاره طاغ قرالی عاصيلرك عثمانلی عسكری طرفندن تا چتينه‌يه قدر تعقيب اولونا بيله‌جكنی اوراده‌كی سفيرعمزه بيان ايتدی . فقط بونلر لاف ايدی . قاره طاغك سوزی حركتنه اويمايوردی . مهلت برقاچ دفعه تجديد وتمديد اولوندی ؛ بوآراده ماليسورلرك مطالبندن بحث اولو- نيوردی . بومطالب ١٢ ماده‌لك برشی‌ايدی . باب عالی‌برخيلی ترددلر ومذاكره‌لردن صوكره بونلری بك آز تعديل ايله قبول ايتدی . عاصيلر دفله قافله كری كلديلر ، مرذهاً يرلشديرلديلر . ذكر اولنان ١٢ ماده : ماليسورلرك عسكره آلنمامه‌لری ، ويركو ويرمه‌ملری ، حركات عسكريه‌ده محترق اولان قولوبه‌لرينك ياپلماسی وسائره كبی بعض شيلر ايدی‌كه بونلرك بر قسمی قانوناً مجلس مبعوثانك نظر تصديقنه عرض ايدلمك لازم كلن مطالب مهمه ايدی .

ماليسور مسئله‌سنده باب عالينك رخاوتی ، ترددی ، بجريكسزلكی پك زياده كوزه چارپار . مارتده باشلايان بومسئله ، حتی ايشی حرب تهلكه‌سنه ياقلاشديردقدن صوكرا ، تا تموزده بيتمشدر . حقی پاشا قابينه‌سی متيقظ بولونسه‌يدی بركره بومسئله‌نك ظهورينه مانع اولور ، مانع اولاماسه بيله قاره طاغی تك طوردوره‌بيلير ؛ هيچ اولمازسه نهايتده قبول ايده‌جكی ١٢ ماده‌لك مطالبی اولدن قبول ايده‌رك براوردولق عسكرك سوق مصارفنه كيرمز واو قدر قانلر ، زحمتلر هبا اولوب كيتمزدی . فقط بو مسئله‌نك حسابی هنوز كيمسه‌دن صورولمامشدر . حكومت طرافدارلری، ماليسورلرك مطالبی بويله قبول ايدلمه‌سنك اهميتنی تخفيفه چاليشديلرسه‌ده‌بونده‌كی بويوك خطا آشكاردر . باب عالی بومسئله‌ده اوقدر تهلكه وزحمته‌مصرفه قاتلاندقدن باشقه ، وقار وحيثيتنی‌ده غائب ايتمشدر ، دينه‌بيلير.

نيته‌كيم صوكره‌لری ماليسورلرك مطالبی‌قبول ايدلمش اولماسی آرناوودلغك هرطرفنده « بزده ايسته‌رز! » طرزنده برطاقم عصيانكار فكرلر اويانديردی ؛ كوريجه وآولونيا طرفلرنده يوزلرجه آدملر طاغه چيقديلر؛

آرناوودلق مختاریتی سوزلری دیللرده کزدی ، واقعا بونلر اوقدر اهمیتلی شیلر دەکیلدی اما اك بویوك اختلالارك اك کوچوك حرکتلردن باشلادیغنی اونوتمامەلیدر . هرحالده باب عالی مالیسور مسئلەسنده چوق غائب ایتمش ، پك فنا حرکت ایلەمشدر .

کرید مسئلەسی

کریدك طالعی دائما کشمکش ایچنده یووارلانمقدن عبارت . بومملکت نصل کوچ واوزون زمانده ضبط ایدلمشسه ، ادارەسیده بویله مدید وزحمتلی دغدغەلر ایچنده یووارلانمش ، اختلاللریده بویله اولمش . اعلان حریتدن بریده بزی‌عین‌صورتله‌اشغال ایتمکده‌بولونمشدر . کچن سنه‌کی‌سالنامه‌مزده کرید مسئلەسنك صفحات تحملفرساسنی نقل ایتمشدك . بوسنه بونلره‌یکی برشی علاوه ایده‌جك دەکیلز . کریدلیلر کریدی یونانستانه الحاق ایچون عناد ایدیبورلر ؛ مال صاحبی اولان دولت علیه ایله مستودع اولان دول معظمه بوکا مخالفت ایله‌یورلر . مع‌مافیه دول حامیه وقتیله امیدلەندیرمش اولدقلری کریدلیلری کوجندیرمەمکەده چالیشه‌رق اونلره رد قطعی ویرمکدن ، مسئلەیی حل ایتمکدن اوزاق طورییولر . ایشته بوصورتله براووچ کریدلیلرك درت دولت مواجهەسنده شماریقلقلری‌دوام ایدییور .

کچن سنه کریدده نەلر کچدی ؟ بونلری اوزون اوزون حکایه ایده‌جك دەکیلز . زیرا هپ برعنادك مختلف تظاهراتیدر . کچن سنه بدایتنده ، قومیسرلك مدتی‌ختامه‌تقرب ایده‌ن یونانلی موسیو زائیمیس) ك مأموریتنك تجدیدی وعدم تجدیدی مسئلەلری موضوع بحث اولدی . وباب عالی ، کریدلیلرك شدید مخالفتلرینه رغماً مومی‌الیهك مأموریتنی تمدید وتجدید ایتمەدی . بوندن صوکره کریدلیلر کریدك یونانستانه التحاقنی تکرار اعلان ایله یونان مجلس‌مبعوثانه مبعوث کوندرمکه قالقدیلر . مسلح متینغلرله آطه‌نك هرطرفنده برحال اغتشاش حصوله کتیردیلر . وبرمجلس اختلال تشکیل ایله برچوق مجادلاتدن صوکره یونانستانه‌کوندرمك اوزره ٦٨ مبعوث انتخاب ایتدیلر . فقط یونانستان دولتلرك تضییقی آلتنده بومبعوثلری قبول ایده‌مه‌یه‌جکنی رسماً بیان ایتدیکی کبی دولتلرده کریدلیلره تنبیهاتده بولوندیلر . شماریق وهوادار کریدلیلرینه بونی دیکله‌مدیلر . مبعوثلرینی مطلقا کوندرمك‌ایسته‌دیلر ، دولتلر بونلری جبراً یوللرندن آلیقویدیلر . برقسمنی بیندکاری واپورلردن ایندیره‌رك سفائن حربیه‌لری دروننده توقیف ایله‌دیلر . کریدلیلر بونك اوزرینه مجلس‌اختلال اعضاسندن بعضلرینی یونان‌قرالی نامنه تحلیف‌ایله برحکومت موقتهٔ اختلالیه وجوده کتیردیلر . ایشته الیوم کرید ینه داخلی فرقه مجادلاتی ایچنده وسربهوا ، دولتلرك قرار قطعیسنه قارشی تەپینمکده بولونیور .

کریدلیلرك صوك سنه ظرفنده برتمایللری وار . اوده کندی امللرینه ، دولتلر نظرنده برمانع اولان بیچاره‌نفوس اسلامیه‌یی‌تدریجاً‌محوایتمکدر . باب عالینك پروتستولرینه رغماً هرهفته اسلاملر علیهنده برقاچ وقعهٔ جنائیه کورولیور . قتل ، جرح ، ضرب توالی ایدییور . بوندن مقصد آطه داخلنده‌کی ٣٠_٤٠ بیك اسلام بقایاسنی‌ده محو ایتمك ، هجرت ایتدیرمکدر . آرتق اوراده مع‌التأسف معصوم مسلمانلرك حیاتی جهنمی برحال آلمشدر که چوق دوام ایده‌مز .

کرید ، دور سابقك سیئاتیله بوتون بوتون الدن کیتمش ایکن، حکومت مشروطه‌نك غیرتیله حقوق حاکمیت عثمانیه تصدیق ایدلمشه‌ده دولتلر ایشی هنوز برقرار قطعی‌یه ربط ایتمکدن‌چکینیورلر . وکندی سوزلرینه کوره، وقت مناسبك حلولنی (!) بکله‌یورلر . بووقت مناسب‌یا تورکیه‌نك برضعیف ویك مشغول زمانیدر ، یاخودکه پك قوی وآزاده زمانیدر . بونك برنجیسنی دەکیل ، ایکنجیسنی استکمال ایتمەلی واوندن صوکره کرید مسئلهٔ مزمنه‌سنی حل ایتمەلی‌یز .

يمن مسئله‌سی

كچن سنه‌كی سالنامه‌مزك سال سياسی قسمنی يازديغمز صيراده يمنده حركات عسكريه اجرا ايديليور، عثمانلی اوردوسی صنعايه طوغری ايله‌رليه‌يوردی . مارت نهايتنه طوغری ، عسكريمزك فوق‌العاده جلادت وغيرتيله ، آيلردن بری تحت محاصره‌ده بولنان صنعا ايله محمد علی پاشا اوردوسی تخليص ايدلدی واوندن صوكره اطراف وجوارده امام يحيی واتباعی اللرندن قورتاريلدی .

يمنك جبال قسمنده بو موفقيات الده ايديليركن متمهدی سيد ادريس اوزرينه‌ده عسكر سوق ايدلمش وشمالدن ايلريله‌ين امير مكه حضرتلرينك معاونتيله عسيرك مركزی اولان ابها قلعه‌سی ايله سليمان پاشا فرقه‌سی تموز ظرفنده قورتارلدی . فقط عسير حركاتی اثناسنده جيزان موقعنده اون‌بيك قدر عاصی‌يه قارشی ٢٥٠٠ موجودلی‌درت طابورله وقوع بولان پك قانلی بر محاربه، جهنمی بر كونش آلتنده صوسزلقدن بيتاب قالان عسكريمزك مع التأسف مغلوبيتيله نتيجه‌لنمش وبوراده يوق‌يره ١٥٠٠-٢٠٠٠ قدر شهيد ويرلمشدر. الآن دولت متمهدی ادريس ايله حال جدالده بولونيور. وبزمله ائتلاف ايتمش اولان امام يحيی عساكر عثمانيه‌يه فعلاً معاونت ايله‌يور. اميد اولونوركه سيد ادريس‌ده ـ ايتاليانلردن معاونت كورمكده اولماسنه رغماً ـ عن قريب تنكيل ايديلسين .

شيمدی‌يه قدرده يمن برچوق دفعه‌لر عصات اللرندن تخليص ايدلمشدی . فقط هپ جبر وشدت سياستی قوللانلديغندن برقاچ سنه صوكره دولت عليهنده يكی يكی قياملر كورويوردی . بودفعه باب عالی اوقدر بعيد بريرده ولايات سائرهٔ عثمانيه كبی بر اداره تأسيس ايديله‌ميه‌جكنی ، اسكی طرز سياستده دوام ايديليرسه يمنك طاشی طوپراغی قدر تلفات و مصارفه سببيت ويريله‌جكنی اكلامش ، يمن غائله‌سنی طاتلی‌يه باغلامق ايسته‌مش و باش قوماندان عزت پاشايه اوكا كوره تعليمات ويرمش ايدی . فی‌الحقيقه شيمدی‌يه قدر يمن اوغورنده دولت بلكه ٥٠٠ بيك عسكر و ميليونلرله ليرالر محو ايتمشدر . اناطوليده اويله كوينر واردركه دليقانليلری تماماً يمنه كيده‌رك اچلرندن برقاچ سقط ومعلولدن ماعدا كيمسه كری كلمه‌مشدر. حكومت مشروطه‌نك اجرا ايتديكی بوصوك سوقيات هرجهتله مكمل وسائط ولوازمی جامع اولمقله برابر ينه پك چوق مشكلات چكيلمشدر .

باش قوماندان عزت پاشا مركزدن ويريلن تعليماتی حسن توجيه واداره ايتدی . حركات عسكريه اثناسنده يمنليلره حسن معامله ايتديكی كبی ، امام يحيی ايله‌ده ملاقات وعقد صميميت ايله‌يه‌رك نتيجه‌ده بر مقاوله‌نامه‌ده عقد ايله‌دی . بومقاوله‌نامه موجبنجه دولت زيدی اماملغنی طانيور، امام يحيی ده شيمدی‌يه قدر قوللانديغی (امير المؤمنين) نامندن فراغت ايديور ودولته لدی‌الحاجه ١٠٠ بيك محارب ويرمكی تعهد ايله‌يور. دولت بوكا مقابل امامك تحت نفوذنده‌كی يرلرده امامك فصل دعوايه مأمور حاكملرينی وجبايت تكاليف شرعيه‌يه مأمور مأمورلرينی طانيور ؛ كذلك باب عالی يمنده شريعت غرايه موافق صورتده ويركی وقانون وضع ايتمكی تعهد ايله‌يور. ايشته بونلره مماثل موادّدن مركب اولان و يمنه قسماً بر مختاريت بخش ايده‌ن ائتلافنامه ، لله‌الحمد امضا ايدلمشدر . بوائتلافنامه مجلس مبعوثانجه‌ده تصديق ايدلدكدن صوكره قطعياً معتبر اولاجقدر .

بز بوائتلافنامه‌يی وعاقدلرنده‌كی مهارت وصميميتی ، فكر سياستی تقدير ايده‌رز . چونكه يمن مجادلاتی اوزايوب كيتدكجه هم دولت برچوق ضرره اوغرايور ، هم‌ده يمن اهاليسی متضرر اوليورلر ايدی . دولت يمنه موقعنه لايق بر معامله ايتمكه ذاتاً مجبوردی . بونی چوقدن تقدير ايتمليدك . انكلتره‌نك مستملكاتی صورت اداره‌سی بزه بر نمونهٔ امتثال اولمليدر . دولت بر سياست جبريه ده‌كيل ، بر سياست ائتلافيه تطبيق ايدرسه هر حالده قازانير . هيچ شبهه‌سزكه يمن ، شمدی‌يه قدر سياست شدت سببيله اوغورنده ايديلن فدا كارلقلرك يوزده بری قدر بزه فائده ويرمه‌مشدر. بز يمنی تدريجاً تمدين وبويله‌جه ضبط ايتمه‌لی‌يز.

سیاحت همایون :

هر سنه ملك شاهانه‌لرینك بر قسمنی زیارت ایده‌رك تبعهٔ صادقهٔ همایونلریله تماس بویوران سوكیلی پادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلری كچن سنه‌ده نیجه سنه‌لردر دیدار پادشاهی یی كورمكدن محروم روم ایلینك اقسام غربیه‌سنه سیاحت بویوردیلر .

پك بویوك حسن تأثیرات براقان بو سیاحت همایون جداً محض اصابت اولدی. ذات حضرت شهریاری باربار وس خیرالدین زرهلیسیله ٢٤ مایسده استانبولدن حركت و ١٣ حزیرانده پایتخت سنیه‌لرینه عودت بویوردیلر . ذات حضرت خلافتپناهی اولا سلانیكی ، صوكره اسكوبی ، پرشتنه‌یی، مشهد خداوندكاری، مناستری قدوم شاهانه‌لریله مسرور بویوردیلر . مشهد خداوندكارده آرناوودلغك هر طرفندن «بابالرینی» كورمكه كلمش بر ایكی یوز بیك صاف آرناوود ایله برابر جمعه نمازینی ادا ایله‌دیلر . اوراده بر نطق همایون ویرلدی كه وثائق قسممزده محرردر. كذلك جرائم سیاسیه اصحابی قسماً مظهر عفو عالی اولدیلر، و آرناوودلغك بر مرض اجتماعیسی اولان قان دعوالری فصل ایدیلوب موجود دعوالرك «دیت» لری تسویه اولونمق وبو جیركین عادته نهایت ویرلمك اوزره ٣٠ بیك لیرا احسان بویورلدی .

بو سیاستده بر بویوك مقصد سیاسی واردركه اوده اولكی سنه‌كی اختلالدن صوكره مادر وطنه صربوطیتی حقنده تورلو شبهه‌لی سوزلر درمیان اولنان آرناوودلغك مقام مقدس خلافته وعثمانلیلغه درجهٔ ارتباطنی اثبات ایتمك ، پادشاه ایله تبعه بیننده بر محبت حصوله كتیرمكدر. بو مقصد تمامیله حاصل اولمش وسیاحت شاهانه فوق‌العاده حسن تأثیرات براقه‌رق هر طرفده عمیق بر ممنونیت ومسرت تولید ایتمش، واولكی سنه آرناوودلقده یاپیلان حركات عسكریه‌نك درشت دیكنلرینی ازاله ایله‌مشدر .

شونیده سویله‌مه‌لیدركه سیاحت شاهانه ، روم ایلیده یاز نهایتنده برطاقم اهالینك عصیان ایله طاغه چكیلمه‌لرینه مانع اولامامشدر . معمافیه فكرلرنده آرناوودلق مختاریتی خیالی بسله‌ین بعض سبكمغزانك یوزهرلی تشبثاتی حكومتك شدتلی حركاتیله عقیم قالمشدر . اوسبكمغزان آرناوودلغك توركیه‌دن آیرلدقدن صوكره قاچ كون یاشایابیله‌جكنی، آرناوودلغك عثمانلیلغه شدت ارتباطنی دوشونسه‌لردی كندیلرندن بویوك برایشه كیریشمكه قالقمازلردی .

ماكدونیا احوالی

ماكدونیا دینلن روم ایلی ولایاتی احوالی كچن سنه ایی كچمه‌مشدر . ابتدا مالیسور وقوعاتی روم ایلینك غربی بولاندیردیغی كبی ایتالیا محاربه‌سنك ظهورینی متعاقب‌ده ماكدونیاده بولغار قومیته‌لرینك تحریكاتی فوق‌العاده آرتدی . برقاچ یرده ، شمندوفر خطلرنده، قاره‌قول یانلرنده بومبالر پاطلادی. هله بونلردن بر بومبا شتیبده جامع شریف آلتنه قونارق اسلاملردن برچوغنك شهید ومجروح اولماسنه وكذلك اسلاملرك غلیانیله یاریم ساعت قدر برمدت طرفنده خرستیانلردن بش اون كشی قتل وبرایكی یوز كشی‌یی جرح ایتمه‌لرینه سبب اولدی . بووقایع ، ایتالیا محاربه‌سیله دولتك پك مشغول اولماسندن طولایی بولغارلر طرفندن ، یاخود طرابلس غربده مأیوس قالان ایتالیانلرك بالقانلرده برحادثه چیقارمق اوزره ، بولغارلری اطماع وسوق ایتمه‌لرندن ایلری كلیوردی . حكومت ذاتاً ایتالیا حربی مناسبتیله بالقانلرده هرتورلو حركاته قارشی برتدبیر احتیاطی اولارق روم ایلی‌یه برچوق عسكر كوندرمش اولدیغندن دور سابقك صوك سنه‌لرنده‌كی كبی بالمجبوریه شمندوفر خطلری بوینه عسكر اقامه ایتدی . بوصیقی تدابیرك فوائدی كورولور. وآرتق صوك آیده بومبا صدالری ایشیدلمه‌یور . آنجق روم ایلی جدی وبویوك برصبر ومهارتله اداره‌یه محتاجدر .

هیئت اصلاحیه اعزامی

حکومت روم ایلینك، آرناوودلغك فوق العاده محتاج اصلاح اولدوغنی بیلدیکندن، علی الخصوص آرناوودلقده برمعتاد . فقط بوسفر داها قوتلی اولارق، ایلك بهارده برحرکت اختلالیه روایت ایدلمکده بولوندیغندن داخلیه ناظرینك ریاستی آلتنده برآی قدر اول برهیئت آرناوودلغه کوندەرلدی . بوهیئت آرناوودلغی باشدن باشه طولاشەرق یوللر ، شمندوفرلر ، مکتبلر انشاسی اسبابنی استکمال ایله مشغول اولیور . انشاالله بوسفرکی تشبث پك جدیدر ونتایج خیریه‌یه انتظار اولونور .

روم ایلی‌یه کوندەریلن هیئت کبی ، آناطولی‌یەده بر هیئت اعزامی مقرردر . بو هیئتده اوقاف ناظرینك ریاستی آلتنده ۳۲۸ سنەسی بدایتلرنده آناطولی ولایات شرقیه‌سنه کوندەریله‌جك وبرقا غاشالغه استعداد کوستەرەن کوردستان قطعه‌سنك اصلاحیله اوغراشیلاجقدر. زیرا آرناوودلق ، حوران، یمن وقوعاتندن صوکره برده کوردستان وقائعندن اندیشه ایدلیور. بالخاصه ایران مسائلی ، بولدن محروم، ده‌کیزدن اوزاق بو ولایاتی جدی بر داره آلتنده طوتمق مجبوریتنی تولید ایتمشدر . کیده‌جك هیئت عین زمانده اوراده‌کی اراضی مسئلۀ منازع فیهاسنی‌ده حل ایده‌جکدر .

آرناوود حروفی

آرناوودلقده، دولایسیله، اولکی سنه براختلال وعصیان تحدثنه سبب اولان لاتین حروفی نهایت کچن سنه حکومتجه‌ده مظهر مساعده اولمشدر . ایشك بویله اولماسی طبیعیدی. ایی برفکر دائما ترقی ایدەر، اوکنه کیمسه طوراماز. حکومت اولکی سنه ، لاتین حروفاتی علیهنده ، بیهوده ودوشونجه‌سز، تدابیرمانعه اتخاذ ایتمشدی . کاشکه بز تورکارده لاتین حروفاتی ویا ینه بزم حرفلریمزدن معدل حروف منفصله‌یی قبول ایده‌بیلسه‌ك .

روم ـ بولغار ائتلافی

روملرله بولغارلر مجلس مبعوثانده مشترکاً حرکت ایتمك اوزره اولکی سنه برائتلافه تشبث ایتمشلردی. بوائتلاف اوغورنده کچن سنه‌ده برخیلی چالیشیلدی . فقط آنجق قسماً موفقیت حاصل اولدی . باشقه امللر پرورده ایدلمه‌مك شرطیله ، بز عثمانلی وطنداشلرك تأیید اخوتی خوش کورورز . ذکر اولونان ائتلاف تشبثلری ایسه بزه ، واضح وامنیت بخش کورونمیور . باقه‌لم !..

اتحاد عناصر مسئله‌سی

حکومتك وفرقه‌لرك غایۀ آمالی اولان اتحاد عناصر مسئله‌سی اویله قولایجه ساحۀ موفقیته چیقابیله‌جك برشی اولمادیغی ایچون کچن سنه بوبابده مهم برترقی کورولەمەدیکنی وبونك انجق مرور زمانله ، تدریجاً موقع فعله چیقه‌بیله‌جکنی اشارت ایده‌رز .

کومروك رسم منضمی

کچن سنه‌ده بحث ایتدیکمز کومروك رسم منضمی مسئله‌سی هنوز دولتلرله باب عالی بیننده بر نتیجۀ قطعیه‌یه ربط ایدیلەمەمشدر . معمافیه باب عالی بوبابده صرف مساعیدن کری قالمایور . ایتالیا حربی آرایه کیرمسه‌یدی بلکه شیمدی‌یه قدر موفقیت حاصل اولوردی .

قولەرا

اولکی سنه مملکتمزه کیرەن قولەرا کچن سنه ینه چیقدی ، بوسنه ینه تکرر ایتمه‌مه‌سنی تمنی ایده‌لم . عکس حالده بوراده یرله‌شمش اولاجقدر . بوکاده چاره تدابیر جدیۀ صحیه‌در .

شهر امانتنك وبلديه‌لرك فعاليتی

شیمدی‌یه‌قدر عدم فعالیتندن بحث‌اولنان‌شهرامانتی کچن سنه‌ظرفنده بردن‌بره بردورهٔ فعالیته کیرمشدر. استانبولك برچوق یرلری ییقیلیور ، جاده‌لر توسیع اولونیور ، میدانلر یاپیلیور ، بوکیدیشله استانبول آز زمانده‌خیلی ترقی ایده‌جك ، لایق اولدیغی کوزللکی بولاجقدر . برده کچن سنه استانبولده تلفون تأسیسی امتیازی ویرلدیکی کبی ، روم ایلی ساحلنده بك اوغلندن بویوك دره‌یه قدر الکتریقلی بر ترامواى انشاسی ایچون‌ده امتیاز اعطا اولونمشدر . استانبولك اعماری مسئله سنه شوایکی سطری تخصیص ایتمکی بروجیبهٔ قدر شناسی بیلدك .

پطریقخانه‌لر ، مکتبلر و عسکرلك

کچن سنه روم وارمنی قتولیك پطریقخانه‌لریله بلغارا کسارخلغندن ومؤخراً روم ملکیت‌قاتولیك کلدانی پطریق وکالتندن جماعت مکتبلریله خدمت عسکریه حقنده بعض مطالبی حاوی ویریلن بر استدعا اوزرینه حکومتجه بر قومیسیون تشکیل ایدیله‌رك بعض تدقیقات اجرا ایدلمش وپطریقخانه‌لرك اکثرمطالبی قبول وبعضلری رد اولونمشدرکه حکومتك زیاده بر نیت ائتلافجویانه ایله حرکتی ، حق آلداندیغی کوسته‌ره‌ن وپطریقخانه‌لرك برطاقم قیل‌وقاللرینه نهایت‌ویره‌ن بووثیقه‌یی وثائق‌قسممزده تدقیق ایتمك‌قابلدر.

ادارهٔ عرفیه :

کچن سنه با ارادهٔ سنیه تمدید اولنان ادارهٔ عرفیه الآن قالقه‌مدی . بو اداره حرکات وفعالیت مملکت حقنده پك آز محسوس بر تضییق اجرا ایدیورسه‌ده خارجه قارشی سوء تأثیراتی کورولیور. اوسببله حکومتجه قالدیرلماسی متصوردر. حکومت بو ادارهٔ عرفیه‌یی قالدیرمازدن‌اول اجتماعات ومطبوعات‌قانونلرنده بعض احکام شدیده وتقییدیه وضع ایتمك قرارنده‌درکه ایشته بو بر خطادر .

حوران وکرك احوالی

اولکی سنه حورانده حرکات عسکریه اجرا ایدلمشدی . بونی متعاقب حکومت اوراده برطاقم تدابیر اصلاحیه‌یه کیریشدی ، واعیاندن احوال محلیه‌یه واقف فریق سامی پاشایی اورانك اصلاح احوالنه مأمور ایتدی . سامی پاشا تنظیماته باشلادی وبر مکمل لایحهٔ اصلاحیه حاضرلادیسه‌ده مشارالیه کچن سنه ارتحال ایتدیکندن بو وظیفه باشقه‌لرینه قالدی . فقط بو اصلاحات تشبثاتنك نه‌درجه ایلری کیتدیکی حقنده مع‌التأسف معلوماتمز یوقدر .

مجلس مبعوثانمز

مجلس‌مبعوثانمز ، هرحالده اوزون اوزون محتاج تدقیق ومقایسه ، برچوق اسبابدن واك قیصه وقولای سویله‌نیر برسبب اولمق اوزره‌ده ، تربیهٔ سیاسیه‌مزك نقصانندن واحتراصات شخصیه‌دن دولایی، سنه‌دن سنه‌یه تکامل ایده‌جك یرده ، صوك ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده غایت فنا تظاهرات ایله حرکت ایتمشدر . بیطرف ودوست‌برفکر تنقیدایله بالمحاکمه عمومیتی اعتباریله «فنا» بولدیغمز مجلس‌مبعوثانك حالت‌روحیه‌سنی ، نه‌جهتلری فنا ویا ایی اولدیغنی محاکمه ایتمك پك مشکل برمسئله‌در . وبونك ایچون بر بویوك جلد کتاب یازمق لازمدر . بز بوراده زمین وزمانمزك مساعده‌سی درجه‌سنده مختصراً برقاچ سوز سویله‌یه‌جکز :

مجلس مبعوثانمزك یاشادیغی اوچ‌بوچوق‌سنه‌لك اجتماعات‌ظرفنده مجلسك‌ترقی کوسته‌رمه‌دیکنی‌سویله‌مك برکناه اولور. مجلس مبعوثان ، یعنی مبعوثلریمز اجتماعلره ، مذاکراته دوام ایتدکجه اصول مشروطیتك

روح ومؤداسنه‌داها ایی نفوذ ایتمکه باشلادیلر. لکن بر مملکت مجلس مبعوثاننی اداره ایچون، «پارلمانتاریزم» دیلن اصول حکومتی بحق تدویر ایچون ، مبعوثلریمزك پیدا ایتدکلری بوقدرجق وقوف ومهارت هنوز کافی کلمیور . بووادیده ، دیکر ملتلر کبی بزده یوروله‌رق صاچ آغارتمه‌لی‌یز . و آنجق او زمان ایش ایلری کیده‌ر . بزم مجلس مبعوثانمزده مشروطیتی واداره‌ٔ حکومتی آکلار برقاچ ذات فاضل وار . لکن حتی بو ذوات کورکویه ، تجربه‌یه محتاج اولدقدن باشقه ، بویله عددلری نهایت ۱۵-۲۰ یه بالغ اولاجق ذواتك وجودی‌ده ۳۰۰ کشیلك قدر بر مجلس ایچون کافی ده‌کیلدر . بر مجلس مبعوثان اویله بر کل‌درکه بونی منتظماً ، بر ماکنه کبی ایشله‌تمك ایچون، اعضانك روح ودماغلرنده، ملتك اوزون بر کورکوسی وتجاربی ایله ، اصول مشروطیت حقنده واضح وراسخ فکرلر پیدا اولمش اولمالیدر . ایشته بزم مجلسك بر چوق سنده‌له‌مه‌لر له ، باش کوز یاره‌رق حرکت ایله‌مه‌سنك سببنی منفرداً کیمسه‌یه بولمایه‌رق، صرف بوخصوصده‌کی محمیلکمزه ویریورز . انکلیز قانون اساسیسی ، محرر اولمقدن استغنا حاصل ایتدیره‌ن سبب نصل‌که او بویوك ملتك روحنده مشروطیتله پیدا اولان ارتباط وموانست مؤبده ایسه . دیکر ملتلری ضریق مشروطیتده یوروتدیره‌بیلن شی آنجق وآنجق مذکور ارتباط و موانستدن استحصال ایده‌بیلدکلری مقداردر . حتی اوزاغه کیتمه‌یه‌رك یالکز جوارمزده‌کی بالقان حکومتلرینه باقاره‌ق اوراده‌بیله اسقوپچینالرك، صوبرانیه‌لرك، مجلس مبعوثانلرك نه‌قدر سنده‌له‌مه‌لردن صوکرا ولااقل ۲۰ سنه قدر برمدت ایچنده ایش کوره‌بیله‌جك بر حاله کالدکلرینی والآن آوروپا مجالس مماثله‌سندن برخیلی کریده بولوندقلرینی کورورز. زمانك شیمدی داها ایلریده وداها سریع بر مؤثر اولماسنی، احتیاجاتمزك مستعجلیت وشدت ابرامنی ده‌حسابه قاتارسه‌ق، بزبالقان مجالس مبعوثانی درجه‌سنه کلمك ایچون ۲۰ سنه صرف ایتمه‌سه‌ك بیله لااقل ۳ مجلس مبعوثان دور ایده‌بیله‌جك قدر زمان کچیرمه‌مز لازم کلدیکنی تصدیق ایده‌رز .

مسئله‌نك شوجهتنی اکلاتدقدن صوکرا، مجلس مبعوثانمزك رفتار منتظمنی اشکال ایده‌ن ایکنجی بر نقطه‌یه کلیورم . اوده « احتراصات » مسئله‌سیدر . شونی قطعی اولارق بیلمه‌لیدرکه بر قوم مشروطیته بحق لایق و نائل اولمق ، حقوق ملیه‌سنی قوتله النده طوته‌بیلمك ایچون کندی آوینك افندیسی اولمالیدر . ایضاح ایده‌لم : اصول مشروطیت دیمك حکومتی ملتك مراقبه و اصلاح ایتمه‌سی دیمك اولدیغندن ، بو اصولده یورومك ایسته‌ین ملت حکومته قارشی لسبب سرفرو ایتمکه‌مجبور ده‌کیلسه اوحالده حکومتی‌دیله‌دیکی یولده نفوذ واداره‌سی آلتنده بولوندورور . بالعکس اکر حکومته محتاج ایسه ، یوقاریده احوال داخلیه بحثنده سویله‌دیکمز کبی ، مملکتده (باب معیشت یالکز باب حکومت) ایسه اوحالده ملت حکومته سرفرو ایله‌مکه مجبوردر . بو بر حقیقت ریاضیه کبی‌در . دیمك اولیورکه اول باول ملت ، تجارت ، زراعت ، صنعت کبی ایشلرنی ایلری کوتوره‌رك، حکومتك بار منتنی چکمه‌مه‌لیدر . برملتکه اکثریتله حکومت مأمورینه جان آتار وحکومت قاپیسنده کچینیر ، بویله بر ملت ، اصول مشروطیتك کندیسنه بخش ایتدیکی مراقبه وتنقید صلاحیتنی هیچ بر زمان لایقیله استعمال ایده‌مز . چونکه بو کون انسانلری سوق واداره ایده‌ن الك بویوك قوت ، قوهٔ اقتصادیه‌در . کذلك بر ملتکه اکثریتله کندی اکمکنی حکومت قاپیسی خارجنده وکندی کندسنك افندیسی اولارق قازانیر ، اوملت البته حکومته قارشی محتاج ومنتدار ده‌کیلدر. والبته اوکا باش اکمز . حق تنقید ومراقبه‌سنی‌ده بی پروا استعمال ایده‌ر . ایشته بزده اصول مشروطیتك لایقیله یرلشمه‌سی ایچون اوزون سنه‌لره احتیاج حاصل ایتدیره‌ن بر سبب داها . بزم مملکتده ، بیك کره تکرار ایدلدیکی وجهله ، زراعت ، تجارت ، صنعت وبالنتیجه ثروت عمومیه فقیردر . هنوز ملت مادةً کندی کندیسنك افندیسی اولامامشدر . و بو شرائط آلتنده یاشایان ملتدن چیقان مبعوثانده عین علتك زبونیدر . ایچلرنده حکومتدن حسن اداره‌دن باشقه بر شی بکله‌مه‌ین زراع ، تجار ، صنعتکار کیمسه‌لر یوق کبی اولدیغی حالده یوزده دوقسانی مأمورینده‌ن ، یعنی سابق ومستقبل حکومت آدملری‌در .

ایشته بونك ایچوندرکه مجلس مبعوثانمز نه حق مراقبه‌سنی ایجه استعمال ایده‌بیلمش ونه‌ده ملتك احتیاجات اقتصادیه‌سنی ایجه آکلایه بیلمشدر. زیرا مبعوثلریمز « ایش آدملری » ده‌کیل، « حکومت آدملری » ایدی. و « مأمورجه » دوشونیورلردی ...

ملتمزك ومبعوثلریمزك بویله اولماسی، یوقاریده اعتراصات نامنی ویردیکمز حاله سبب اولمشدر. یعنی مبعوثلر اساساً حکومت آدمی اولدقلرندن ینه ترقیلرینی، استقباللرینی حکومتدن بکله‌یورلر وبونك ایچون حکومته سرفرو ایدییورلر؛ اوناك مفتشی کبی ده‌کیل، مسئولی کبی دوریبورلر. وپارلاق حکومت مأموریتلرینه کچمك امکانی حاصل اولونجه همان اورایه جان آتیورلر. بوندن باشقه بزده اصول مشروطیتك وضعنده برده « پارلانتاریزم » قابینه یعنی مبعوثلردن وکلا تشکیلی اساسی قبول ایدیله‌رهك بر بویوك خطا ایدلدی. اوروپاده بیله بواصولك برچوق محاذیری واردر. آنجق بو محاذیری، احتراصاتی، یوقاریده سویله‌دیکمز عامللرك یعنی ثروت ومشغلهٔ عمومیه‌نك زیاده‌لکی تعدیل ایده‌ر؛ برچوق کمسه‌لرك باب حکومتده ناظرلقده کوزی یوقدر. حال بوکه بزده هرکس چوجوقلغندن بری حکومت قاپیسنده پاشا اولمق اوزره تربیه کورمشدر. ایشته بزده مجلس مبعوثان اعضاسندن ناظر یاپیلمق اساسی قبول ایدیلوب بر ناظرك قولایجه اسقاطی‌ده مجلس مبعوثانك یداقتدارنده اولونجه، بوتون مجلس مبعوثان اعضاسی ناظر اولمق هوسنی نفسلرنده بولدیلر. وناظرلق موقعنه کچن آرقه‌داشلریله کندیلرینی مقایسه ایده‌رهك « نه‌دن او اولسونده بن اولمایه‌یم! بم اوندن اکسیکم؟! » دیمکه باشلادیلر. بو حال مجلس مبعوثانمزی آلت اوست ایتمشدر. حتی فرقه غوغالرنده بیله دائما اساس بو اولمشدر. اتحاد وترقی فرقه‌سنك شو اصولی قبول ایتمکله ایتدیکی خطایی آچیقجه سویله‌مکه مجبورز. بز آلابیلدیکنه ده‌کیل، مقید بر مشروطتله، مبعوثلردن ناظر یاپمایه‌رق، کوزه‌لجه اداره اولونا بیلیردك. ناصلکه آوروپانك الك ایلری کان بعض مملکتلرنده بویله‌در. مشروطیتده بویله مقید برشکل قبول ایدلمك، (حریت) ك بوتون معناسیله جریاننه بر مانع ده‌کیلدر. هرمملکت متمدنه‌ده حریت الزم برشرط بقا وحیاتی‌در. فقط مشروطیتی هر مملکتك اساسات وعنعناتنه توفیق ایتمك لازم کلیر. بز ابتدای انقلابده، ادوار سابقه‌ده جاء یاتمش اولدیغندن، قانون اساسیمزی الك سربست آوروپا دولتلرینك قوانین اساسیه‌سی درجه‌سنه چیقاردق. مقام حکمداری‌یی تقیید ایده‌ن بوقدر سربست برقانون اساسینك بزه یارایوب یارامادیغنی دوشونمه‌دك. حال بوکه قانون اساسی، افراط وتفریط، استعجال کوتورمز برکوتوکدر. دوشونجه‌سزلکمزك مضراتندن بری‌ده ایشته مبعوثلردن قابینه تشکیلی‌در.

مجلس مبعوثانمزك انتظام مساعیسنه، قوتنه بحق ضرر ویره‌ن احوال واسباب عمومیه‌یی یوقاریده ارائه‌یه چالیشدق. شیمدی‌ده مجلس مبعوثانمزك ۳۲۷ سنه‌سی نصف اولی ایله نصف اخیرنده جریان ایده‌ن حیاتی ینه مختصراً کوسته‌ره‌لم:

حزب مسئله‌سی

مجلس مبعوثانمزده ایلك ایکی سنه‌ده فرقه دینه‌بیله‌جك برهیئت مخالفه وجود بولمامش ایدی. اوچونجی سنهٔ اجتماعیه‌نك نصف اولنده‌ده فرقه نامی آلتنده بعض هیئتلر طوپلاندیسه‌ده بونلرك اونامه لایق برانتظام وقوتده اولمادیغنی کچن سنه‌کی سال سیاسیمزده سویله‌مشدك. بوحال پارلامنتو حیاتی ایچون ایی ده‌کیلدی وبالطبع مجلس مبعوثانده اتحادوترقی فرقه‌سنك یالکز قالماسی بونكده قوتنی حسن اداره ایده‌مه‌مه‌سنی، حدودی دائره‌سنده دورمایارق خارجه طاشماسنی موجب اولیوردی. حال بوکه منتظم بر مخالفت فرقه‌سی حکومت فرقه‌سنك بو طاشغینلغنی بالضیق حدودی دائره‌سی داخلنه ارجاع ایده‌ردی. بناءً علیه ۳۲۷ سنه‌سی بدایتنده مجلس مبعوثانی بوحالده بولیورز. واتحاد ترقی فرقه‌سنی متجانس کورمه‌یورز. اوده، چوغی ذاتاً برفکر

ومسلك مخصوص صاحبی اولمایان ۱۵۰ قدر مبعوثدن مرکب برکتله ایدی . وبویله کندی کندینه حرکتدن عاجز برکتله ایچنده بالضروره هیئت ناظمه ومدیره آنجق ، اتحاد وترقی جمعیتنه شدتله مربوط اولدقلری بیننه‌دن ، برقاچ مبعوثدن ترکب ایدییور ، دیکرلری بونلرك سوق و اداره‌سنه بعضاً غیر اختیاری ، بعضاً طوعاً ، بعضاده کرهاً تبعیت ایله‌ین « ال قالدیریجی » لردن عبارت بولنیوردی . شو حالده ، مستقل وراستکو برفکر ایله سویله‌نیرسه ، مجلس مبعوثان داخلنده روح مشروطیته مغایر براصول ، عادتا بر استبداد حکمفرما ایدی . بعضلر ، بعضلری یه‌دییورلردی . وبو هرطرفدن حس اولونیور ، اتحاد وترقی فرقه‌سنده بوحاللردن ناخشنود اولانلر بولوندیغی سویله‌نیوردی ...

نهایت مارت ایچنده بردن بره برحرکت کورولدی . برقسم مبعوثان اتحاد وترقی فرقه‌سندن آیریلارق ، (حزب جدید) نامی آلتنده یکی بر هیئت تشکیل ایتمشلردی . بونلر اوچ سنه‌دن بری اصول مشروطیتده مملکتمزك عنعنات و تمایلات ملیه و دینیه‌سنه و احتیاجات حقیقیه‌سنه مغایر برسیاست تعقیب ایدلدیکندن وحقوق پادشاهینك قصر وتحدید اولوندیغندن شکایتله ، مبعوثلرك ناظر اولامه‌لرینه ، احکام قانونیه‌یه تمامیٔ رعایت ومسئولیت وکلایه دقت ایدلمه‌سنه وسائره‌یه دائر ۱۰ ماده‌لك برطلبده بولونیورلردی . بو مواد عشره وثائق قسمزده اتحاد وترقی قونغره‌سی فصلنده محرردر . بو حرکت عجبا نه‌دن تولد ایتمشدر ؟ بو ـ عاملرینك دیدکاری کبی ـ برحرکت محافظه کارانه‌می ایدی ؟ یوقسه برحرکت متعصبانه‌می ایدی ؟ یاخودکه اتحاد وترقی جمعیتنه منسوب اولان و جمعیت مرکز عمومیسنك تعلیماتیله اوچ سنه‌در مجلسی اداره ایده‌ن متنفذان علیهنه برحرکت‌می ایدی ؟ یوقسه جدی براصلاحات تشبثی‌می ایدی ؟ طوغریسنی تاریخ نامنه آراشدیرمق وظیفه‌مز اولدیغندن ، اعتراف ایتمه‌لی‌یز که حرکت مذکوره‌ده بواسبابك هپسندن‌ده برر پارچه صائق وار ایدی . آنجق الك قوتلی سائقلر مجلس مبعوثانك و قابینه‌نك ، حاصلی قوتك بعض متنفذ اللر آراسنده قالماسی و بوکا آرتق کور کورینه اطاعت ایدلك ایسته‌نلمه‌مه‌سی ایدی . اساساً شو اسبابه مستند اولان بوحرکت نا کهانی‌یه معالتأسف الك زیاده حسیات دینیه آلت ایدلمکده ، اتحادجیلرك برچوغیله شیخ الاسلامك فارماسون اولدقلری علیهنده بولونولقده ایدی ؛ حتی مطالب عشره‌نك بر ماده‌سی « مقاصد مخصوصه تعقیب ایده‌ن جمعیات خفیه » علیهنده ایدی . بو مسئله بر ، بربوچوق آی قدر دغدغه‌لاندی . ایشك ایچنده اجنبی پارمغی ـ انکلتره و روسیه سفارتلرینك پارمغی ـ اولدیغی‌ده قوتله سویله‌ینلر بولوندی . فقط بو پك ظاهر و پك ثابت بر شی ده کیلدی . هر حالده مجلس مبعوثانك وصایت آلتنده حرکت ایتمك ایسته‌مه‌دیکنك بردلیلی ایدی . فقط ، ینه طوغریسی سویله‌مك ایچون اعتراف ایتمه‌لیدرکه حزب جدید طرفدارلری ، حزب عتیق منسوبلرینك ـ یعنی اتحاد وترقی فرقه‌سندن آیرلمغه قالقیشمایانلرك ـ مهارت ونصایحیله ، حتی « جمعیتدن طرد » کبی بعض تهدیداتله ، حاصلی مانوره‌لریله یوله کلدیلر . ومطالب عشره‌ده اتحاد وترقی قونغره‌سنه عرض اولونمق اوزره موقتاً برکناره براقیلدی . نیته‌کیم صوکره اتحاد وترقی قونغره‌سی بومطالبی مذاکره وقرارلرینی اعطا ایتمشدر . [وثائق قسمنه باق] بوحزب حرکتنه حزبجیلرك کندیلری طرفندن محافظه کارلق نامی ویرلدیکنی سویله‌مش ایدك . فی الواقع اونلرك بو سوزلری فکرلرینه موافق وصمیمی ایدی . لکن حقیقی محافظه کارلقله بونلرك حرکتلری بیننده‌کی درجهٔ مناسبت وموافقت سزای تدقیقدر !..

حزب کورولتوسی تماميله هدفنه واصل اولامامش برحرکت ایدیسه‌ده متنفذاندن عد اولونان وبوجهتله ناظرلق موقعنی اشغال ایتمه‌لری حسدله تلقی ایدیله‌ن جاوید واسماعیل حقی بکلری مالیه و معارف نظارتلرندن اسقاط ایتدی . کذلك برایکی آی مقدم داخلیه نظارتندن استعفا ایتمش اولان طلعت بك ، مجلس مبعوثانده

اتحاد وترقی فرقه‌سی ریاستنده‌ده قالمق ایسته‌مه‌یه‌رك یرینه سیدبك انتخاب اولوندی . بوندن صوکره فرقه طرفندن بکقوزده بر ضیافت ویریله‌رك بوضیافتك ایجاب ایله‌دیکی صمیمیتله حزب برودتلرینه نهایت ویرلدی . فقط حقیقتده‌ده بوبرودت زائل اولمشمیدی ؟ بو کسدیریله‌مز . غالبا زائل اولمامشدر .

آرتق مجلس مبعوثان بوندن صوکره قوت وسکونتنی ، انتظام مساعیسنی غائب ایتدی . برطاقم مبعوثلر اتحاد وترقیدن آیریلیورلر ، بعضلری کیرییورلر ، برطاقملری مستقل اولیورلر وبوصوکره کیلرك مقداری آرتیوردی . مجلس مبعوثان سیاحت پادشاهی‌یه، یعنی مایس اواسطنه قدر اجتماع ایتدی . وبیك تورلو استیضاح ومخالفت کورولتولری آراسنده کوچ حال ایله بودجه‌یی بیتیره‌بیله‌رك ، مخالفلرك اعتراضاتنه، برچوق قوانینك چیقاریلامامش اولماسنه رغماً تعطیل اولندی .

مخالف ، مجلس مبعوثانك مذاکراتی تمدید ایتدیرمه‌دیلر . ‌ده وقتندن اول، برقاچ ی صوکره طوپلانماسی ضمننده نوعما وعد آلمشلردی . اکثریت فرقه‌سنك مجلسك مذاکراتك امتدادینه مخالفت ایتمه‌سنك سببی ده، اورتالغه بر پارچه سکون ویرمك، حزبجیلری بربرندن تبعید ایله‌مك، کذلك جریان مخالفت قارشیسنده وماليسور مسائلی طولاییسیله پك ضعیف قالمش اولان حقی پاشا قابینه‌سنی یعنی اکثریت فرقه‌سنه مستند بولنان حکومتی قورتاروب یاشاتمق ، کذلك احوالی دها زیاده سکون وحضور ایله محاکمه ایتمك ایدی .

مجلس مبعوثانك دردنجی دورهٔ اجتماعیه‌سی

مجلس مبعوثان، تعطیل ایدلدیکی صیراده ظن اولوندیغی کبی برقاچ آی صوکره اجتماع ایتدیریله‌دی . لکن ایتالیا حربنك پاطلامه‌سی ، وبونك خلقه ویردیکی هیجان مجلسی ایسته‌رایسته‌مز میعادندن بر آی اول، تشرین اول بدایتنده کشاد ایتدیردی .

مجلس آچیلدیغی وقت ، حقی پاشا قابینه‌سنك سقوطی قارشیسنده بولوندی . اوحقی پاشا قابینه‌سی که مخالفلر اونی اسقاط ایچون برچوق تشبثلرده بولوندقلری حالده موفق اولامامشلردی . وجداً حقی پاشا قابینه‌سی محافظه‌یه لایق بر قابینه ده‌کیلدی . برچوق خطالر یاپمش ، بونلر هرکسك کوزینه چارپمقده بولونمشدی . حتی فکرلرینی بر مجلس صمیمیده خالصانه بیان ایده‌ن اتحاد وترقی فرقه‌سی اعضاسندن مبعوثلر بیله حقی پاشا قابینه‌سنك متردد، بجریکسز ، وقارسز ، نفوذسز حیاتنی تزییف ایدییورلردی . شیمدی طرابلس غرب حربنك پاتلامه‌سی ـ احتمال که الك زیاده حرص سوقیله اتحاد وترقی حکومتنی اسقاطه چالیشان ـ مخالفلر ایچون یکی بر وسیلهٔ هجوم حاضرلادی .

بوحرب، حقی پاشا قابینه‌سنك خطالریله پاتلامش واو خطالرك بر دلیل ظاهرینی کوسترمکده بولونمش اولدیغندن ایشك ایچنده مذکور قابینه‌یی طوتمش اولان اکثریت فرقه‌سنه‌ده برمسئولیت واردی .

حقی پاشا قابینه‌سنك علیهنده طرابلس غرب مبعوثلری طرفندن ویریلن اتهام تقریری دیوان عالی‌یه سوقی طلب ایدییوردی . بوقبول ایدلدی وبرای تدقیق ومذاکره ایکنجی شعبه‌یه حواله اولوندی .

بوندن صوکره مخالفلرله موافقلرك آره‌سی کیتدکجه آچیلیوردی ؛ حربیه ناظری، دیوان حرب قراری خلافنه غزته چیقاران لطفی فکری بکی توقیفه تشبث ایتدی . بوندن دهشتلی بر استیضاح ظهور ایتدی . وحربیه ناظری ، بونی بر ضربهٔ مشروطیت کبی تلقی ایده‌ن مجلس مبعوثانك ضربه‌سندن ، میدان حربدن عودت ایده‌ن بنغازی مبعوثی شتوان بکك « حال حربك اختلافاتی اونوتدورماسی لازم کله‌جکی » یولنده‌کی نطقیله ، یعنی بر تصادفله قورتولدی .

حقی پاشا قابینه‌سنك یرینه کچن سعید پاشا حضرتلری ، قابینه‌سنك اکثر ارکانی، دیوان عالی‌یه سوق ایله اتهام وتهدید اولنان وبناءً علیه سوءظن آلتنده بولنان حقی پاشا قابینه‌سی اعضاسندن تشکیل ایتدی . مجلس مبعوثان بوکابحق

اعتراض ایتدی. فقط خفی برجلسه ده هیجانلی مذاکره‌لر نتیجه‌سنده، برایکی آی صوکره وتدریجاً ارکان مشارالیهم ده کیشدیرلمك اوزره سعید پاشا قابینه‌سنه بیان امن واعتماد ایدلدی . مسئله‌ده اصلا مدخل ومنفعتی اولمایان برآدم صفتیله سویله‌یه‌لم که، سعید پاشانك بوحرکتی اصلا موافق مشروطیت ده‌کیلدی . انظار ناسده تهمت آلتنده بولنان ذاتلر ناظر موقعنده قالامازلردی . واکثریت فرقه‌سی بونی ، صرف سعید پاشایی رقیبی اولان ومخالف وضعیتنده بولنان کامل پاشایه قارشی محافظه ایتمك ومخالفلرك دیدکلرینی یاپمش اولمامق غیرتیله قبول ایتدی . چونکه سعید پاشا قابینه‌سی اعتماد اویاندیرمایان بر هیئت متجانسه ایدی. حال بوکه دولت نازك بر زمانده وحرب حالنده بولوندیغندن خارجه قارشی قوی کورونمك مجبوریتنده ایدی . سعید پاشا: « استقلالم وار ؛ بکا کیمسه مداخله ایده‌من ! » دیدیکی حالده بالعکس اکثرت فرقه‌سنك آمالنی ترویج ایده‌ر کبی کورونیوردی که بوجداً شایان تأسفدر .

فرقه‌لر

بو وقایعدن آز بر مدت صوکره تشرین ثانی بدایتلرنده منتظم بر پروغراملە یکی بر فرقه‌نك میدانه چیقدیغی کورولدی . بو فرقه‌نك آدی (ائتلاف وحریت) ایدی . و پروغرامنده داها ائتلافجو ، ائتلاف عناصره داها میال ، توسیع مأذونیت اصولنه داها محب کورونیوردی . بو فرقه‌نك مؤسسی ، سنه باشنده حزب مسئله‌سنده بر بویوك رول اوینامش اولان ، جمعیتك اعضای قدیمه وقدمه‌سندن میرآلایلقدن متقاعد صادق بك اسمنده برذات ایدی . وآنجق بو ذاتك همت ونفوذی بر فرقهٔ مخالفه احداثنه کفایت ایده بیلمشدی..

یکی فرقه ، شیمدی یه قدر مجلسده موجود ومنتظم برفرقه اولمقدن اوزاق بولنان « اهالی » ، «معتدل حریتپروران» فرقه‌لریله .قسماً آرناوود ، روم وبولغار مبعوثلرینی برآرایه طوپلایور و ٦٠ـ ٧٠ قدر اعضادن مرکب بولونیوردی . جداً محب مملکت اولانلر بویله منتظم بر مخالفت فرقه‌سنك تشکلنه ممنون اولدیلر . بو یکی فرقه خارجده ده تشکیلاته باشلایه‌رق ، اتحاد و ترقی جمعیتی تشکیلاتی کبی مملکتك هر طرفنده قلوبلر آچمغه ، اعضا قید ایتمکه باشلادی . لکن اعتراف ایتمه‌لیدرکه مملکتك اوز اولادینك ممنونیتلری پك آز امتداد ایتدی . و چابوجاق تحقق ایتدی که اتحاد و ترقی فرقه‌سی حکومت فرقه‌لنی وظیفه‌سنی نصل افراط وتفریطدن قورتولامایارق موازنه ایله ایفا ایده‌مه‌یورسه ، مخالفت فرقه‌سی ده اونك کبی غیرمتجانس برکتله‌در. ومقصدی منتظم مخالفتدن زیاده اتحاد وترقی فرقه‌سنی دوشورمکدر. چونکه اعضاسی آراسنده، فکراً اصلا بربرلریله اویوشامایاجق عناصر ـ یعنی روملر ، بولغارلر ، خواجه‌لر ، پاپاسلر ، لیبه‌رال ذوات وکذلك اك متعصب شیخلر ، اختیارلر ، محافظه‌کارلر ، عوام، اکثریتله‌ده متقاعدلر وباخصوص غیرممنونلرـ وار ایدی. بوفرقهٔ مخالفه‌یه نسبتله اتحاد وترقی فرقه‌سی چوق داها زیاده متجانسدر . چونکه اوفرقه داها اول تشکل ایتدیکندن مملکتك ذاتاً محدود اولان منور وترقیپرور صنفنك قسم اعظمنی وبالخاصه بزده‌الك منورقسمی تشکیل ایده‌ن مأمورین صنفنی حوزهٔ تشکلنه آلمشدر .

اتحاد وترقی فرقه‌سیله حریت وائتلاف فرقه‌سنك پروغراملرینه کلنجه: بوپروغراملری اوزون اوزون مقایسه ایده‌جك وقتمز یوق . بزه اتحاد وترقی پروغرامی عمومیت اعتباریله داها معقول کورونور . ذاتاً حریت وائتلاف فرقه‌سی پروغرامیله بوپروغرام آراسنده ، اوزون تجربه‌لرله حصوله کلمش ده‌رین فرقلر یوقدر . ومملکتمزده هنوز (پره‌نسیب ، مسلك، پروغرام) لایقیله آکلاشیلمامش شیلردر . بوکا ده‌لیل اولارق شونی کوسته‌ره‌بیلیرز که: مجلس مبعوثان اعضاسندن برقسمی کاه برفرقه‌دن ، کاه دیکر فرقه‌دن استعفا ایدییورلر . اهالیمزده بویله ، کاه اوقلوبدن ، کاه بوقلوبدن استعفا ایله‌یورلر . دیمك کیمسه پروغرامه باقدیغی یوق . اتحاد وترقی قونغره‌سی هرسنه بعض اساسات سیاسیه قبول و بعضیلرینی تغییر

ایدییور . بونلر فرقه‌یه تبلیغ ایدیلیور . فقط فرقه‌دن بوسببدن دولایی چیقان کوروله‌یور . دیمك‌كه بزده کیمسه پروغرامله کندینی مقید کورمه‌یور . ذاتاً پروغراملر بحق تطبیق‌ده اولونامایور . ایش تطبیقاتده‌در .

شوراده ضیراسی کلمش ایکن سویله‌یه‌لم که ، برچوق عاقل ذواتك قائل اولدقلری کبی ، بزده آنجق ایکی فرقه اولابیلیر. حریتپروران ، محافظه‌کاران یعنی یکی اصولده تربیه کورمش منورذوات‌ایله اسکی‌اصولده تربیه کورمش ذوات آیری آیری فرقه‌لر تشکیل ایده بیلیرلر . وایشته اوزمان مملکتده حقیقی فرقه‌لر تشکل ایتمش اولور . شیمدیکی فرقه‌لر صنعی وضروری فرقه‌لردر . و بو دیدیکمز حقیقی وصمیمی فرقه‌لریاواش یاواش تشکل ایده‌جکلردر .

مجلس مبعوثانك کچن سنه‌کی اجتماعنی وفرقه‌لرك حیاتنی تعقیب ایده‌جك اولورسه‌ق، الك مهم حادثه ، خارجیه ناظر سابقی وپارس سفیری رفعت پاشادن منحل قالان استانبول مبعوثلغنه بر ذاتك انتخابی صیراسنده کورولدی . بو مبعوثلغه اتحاد و ترقی طرفندن عدلیه ناظری ممدوح بکك وحریت وائتلاف طرفندن شهراه غزته‌سی سر محرری طاهر خیرالدین بکك نامزدلکلری وضع ایدلمشدی . نتیجهٔ انتخابات هرکسك امیدی خلافنه ظهور ایتدی . وطاهر خیرالدین بك بر رأی فضله‌سیله مبعوث انتخاب ایدلدی . بو حادثه اورتالغی ولوله‌یه ویردی . دیمك اولیورکه ، مملکتك الك منور والك مهم محیطی اولان استانبول محیطی اتحاد وترقی فرقه‌سنك سیاستندن ممنون دکیلدی وبویله کیده‌رسه فرقهٔ مخالفه غلبه ایده‌رك حکومتی اله کچیره‌جك دیمکدی . ایشته بو حادثه کچن سنه مجلس مبعوثانك تعطیلنك اسباب موجبه‌سندندر .

فی‌الحقیقه اتحاد وترقی فرقه‌سی ۱۳۲۷ سنه‌سی نصف اولنده‌ده ، مخالفلر کسب قوت ایتدکجه مجلس مبعوثانی طاغیتمق ایسته‌یورلر ایدیسه‌ده ، اعتراف ایتمه‌لی‌که حقی پاشا بویله بردغدغه‌لی ایشه راضی اولمامشدی. یوسفراورتایه برده، اطواری مشکوك کورولن فرقهٔ مخالفه چیقدیغندن ، حکومت فرقه‌سی بوصوك سلاحی استعماله قرارویردی . ذاتاً بر تصادف -وقیله احوال واسبابده موجود ایدی . فی‌الحقیقه ، اتحاد وترقی قونغره‌سنده حزب جدیدك مواد عشره‌سندن بریسی اولان « حقوق پادشاهینك تمامیتنه رعایت » قضیه‌سی و « توزان قوا » اساسی قبول ایدلمش ایدی . بناءً علیه، ادعاایتدیکی استقلال حرکتنه رغماً اکثریت فرقه‌سیله همزوش اولان، سعیدپاشا قابینه‌سی قانون اساسئ معدلك ۳۵ نجی ماده‌سنك بتکرار تعدیلنی طلب ایده‌ر یولده ومستعجلیت بیانیله مجلس مبعوثانه مراجعت ایتدی . مجلس مبعوثا نك اکثریت فرقه‌سی ایسه ذاتاً بوکا حاضر اولدیغندن مادهٔ معدله لایحه‌سنی انجمنه حواله ایتدی . انجمن، غریب‌درکه، همان تمامیله اتحاد وترقی فرقه‌سی منسوبلرندن عبارت بولونیور . وتحت اتهامده بولنان حقی پاشا قابینه‌سنك داخلیه ناظری اولان منتشا مبعوثی خلیل بك انجمنه ریاست ایله‌یور وکذلك اوَلکی سنه‌قانون اساسی مذاکراتنده معدل قانون اساسی‌یی حرارتله مدافعه ایتمش وسربست برقانون اساسی‌یه طرفدار کورونمش اولان بغداد مبعوثی بابان زاده اسماعیل حقی بك دخی [*] انجمنك مضبطه محرری بولونیوردی . یعنی دیمك ایسته‌یورزکه اتحاد وترقی فرقه‌سی ۳۵ نجی ماده مسئله‌سنه صیم صیقی صاریلمش واوطریقله یامجلسی فسخ ایتمك ویاخود مخالفلری یوله کتیرمك چاره‌سنی آرامقده بولونمشدی .

۳۵ نجی ماده فی‌الحقیقه محتاج تعدیل ایدی . یوقاریده‌ده سویله‌دیکمز وجهله ، بدایت حریتده پك سربست برقانون اساسی‌یی قبول وحقوق پادشاهی‌یی تحدید ایله‌مش ایدك . حالبوکه تورکیاده حکمدارلق مقامی برکره خلافت صفت عالیه وقویه‌سنی حائز اولدقدن باشقه ، تورکلر من القدیم حکمدارلرینه فرط اطاعت ایله معروف وشدید برانضباط متسلسل ایله بویوکلرینه مربوطدرلر. بوجهتله معدل قانون اساسیده

[*] بز کرك خلیل وکرك اسماعیل حقی بك افندینك وکرك رجال سائرهٔ سیاسیه‌مزك شخصلری حقنده عن‌الغیاب ، حرمت تامه بسله‌رز . بوراده مقصد شخصلری قاریشدیرمق دکیل ، تاریخه خدمت ایچون حقیقتی قید ایتمکدر . شخصلری ذکره مجبور اولدیغمزدن دولایی بیان تأسف ایده‌رز.

حقوق پادشاهی‌یی پك زیاده تحدید ایده‌ن موادّدن بری‌ده ٣٥ نجی ماده ایدی . بونی ده کیشدیرمك لازمدی . معدل ٣٥ نجی ماده موجبنجه مجلس مبعوثانك طرف پادشاهیدن فسخی ایچون اولا مجلس مبعوثانله هیئت وکلا آراسنده برخصوصدن دولایی مصراً اختلاف حصولی حالنده هیئت وکلا استعفا ایتمه‌لیدر . صوکره یکی برهیئت وکلا تشکل ایلر وینه اختلاف دوام ایدرسه، هیئت اعیانك موافقتنی استحصال شرطیله واوچ آی ظرفنده انتخابات جدیده بالاجرا اجتماع ایتمك اوزره مجلس مبعوثان با ارادهٔ سنیه فسخ اولونابیلیر. دیمك که مجلس مبعوثانك فسخی فوق‌العاده مشکلدر ومجلس مبعوثان بومادهٔ قانونیه‌یه کووه‌نه‌رك حق مراقبه‌سنی سوء استعمال درجه‌سنه چیقارابیلیر . ایشته سعید پاشا بوماده‌نك تعدیلنی وحقوق پادشاهینك توسیعی ایله قوهٔ اجرائیه وقوهٔ تشریعیه بیننده توازن حصولنی طلب ایدییوردی .

- بویله بردنبره ، مجلس مبعوثانك فسخی احتمالی باش کوسته‌رمسی ، اوزمانه قدر هواپرست مخالفت اولانلری پیچ وتابه دوشوردی . همان اکثریت فرقه‌سیله ائتلاف ایچون مذاکره‌یه کیریشمك ایسته‌دیلر. اساسات ائتلاف : قابینه‌نك اکثریت ومخالفت فرقه‌لری منسوبیننده‌ن ، یاخود بیطرف ذواتدن تشکیلی ، ادارهٔ عرفیه‌نك رفعی ، مأمورینك جمعیتلره داخل اولامامه‌لری ، ٣٥ نجی ماده‌نك تأخیر تعدیلی وسائره کبی موادّدن مرکبدی . هرایکی فرقه‌نك مرخصلری - مستقل مبعوثلرك دلالت ائتلافجویانه‌سیله - مذاکره‌یه کیریشدیلر. فقط اویوشمق قابل اولمادی. مخالفلر ابتدا بهمه‌حال کامل پاشایی ایسته‌رلرکن بوندن واز کچدیلر وصوك دمده ، مذبوحانه ، داها بر طاقم فدا کارلقلرده بولوندیلرسه‌ده ، ایش سورونجه‌یه دوشمش ، ٣٥ نجی ماده‌ده انجمندن چیقارق مجلسه کلمشدی. ایشته بوآنده ، اتحاد فرقه‌سنك نیت اصلیه‌سی مجلسی فسخ ایتمك اولوب ائتلافه یاناشمق ایسته‌مه‌دیکی اکلاشلدی. وائتلاف مذاکره‌سی‌ده منقطع اولدی .

بونك اوزرینه مخالفلر ، ماده‌نك یوم مذاکره‌سنده مجلسده بولونمادیلر . بوصورتله پارلامنتو حیاتنده obstruction دنیلن « انسداد مذاکره » حصوله کلمش وقانون اساسی تعدیلی ایچون ایجاب ایده‌ن ثلثان اکثریت ده‌کیل ، اکثریت عادیه‌بیله حاصل اولمامش ایدی . شوحالده قابینه ایله مبعوثان آراسنده اختلاف ظاهر ایدی . فقط ٣٥ نجی مادهٔ معدله‌ده « اختلافك بالمذاکره ومکرراً حاصل اولاجغی » کوسته‌ریلیوردی . بناءً علیه انسداد مذاکره طریقیله اولان اختلاف قانون اساسینك روح ومؤداسنه موافق اولان اختلاف دیمك ده‌کیلدی . سعید پاشا قابینه‌سی ایسه بونی اختلاف عد ایتدی .

بوصیراده مخالف وموافق غزته‌لر، مخالف وموافق مبعوثلراویله برشماتهٔ اختلاف قوپارییورلردی‌که جداً شایان تأسف ایدی . آرتق هرطرفده شتوم وتحقیرات یاغیور ، هرایکی طرف بربرینی خیانتله ، قانونی خیربالامقله اتهام ایله‌یوردی ؛ مجلس مبعوثان جداً ایش کوره‌مز برحالده ، قارمه‌قاریشیق دوام ایدییوردی. لکن عجبا مجلس مبعوثانك فسخنه لزوم وارمیدی ؟ مملکت خارجاً برحرب ایله مشغول وداها بویوك تهلکه‌لر ظهوری ملحوظ ایکن برده بویله دغدغه‌لر احداثی معناسز دکلیدی؟ عجبا فسخه قیام ایدلمه‌مش اولسه بویله ولوله‌لر چیقارمیدی؟ بونلر جداً شایان تأمل نقطه‌لردر . وبز ظن ایده‌رز که فسخ کبی شدید برحرکته ، اویله نازك برزمانده‌ قانونی اورایه بورایه چکیشدیره‌رك وحال وموقعه اویدورمغه چالیشه‌رق ، خیربالایارق - تشبث ایتمك اصلا جائز ده‌کیلدی . مجلسك ذاتاً دردنجی دورهٔ اجتماعیه‌سنك ختامنه برقاچ آی قالمشدی . بونی حسن صورتله کچیروب بودجه‌نك تصدیقندن صوکره مجلسی قانوناً تعطیل ایتمك البته اولا ایدی . واقعا مخالف فرقه‌نك حرکاتی بعضاً پك ایلری وارییور ، مذاکراته دوام ایدیله‌مه‌یوردی . آنجق اونلری‌ده بر تدبیر مهارتکار واین ایله یوله کتیرمك قابلدی . هرنه ایسه ... آرتق بردفعه یوله چیقیلمشدی.

سعید پاشا ، قانون اساسینك معدل ٣٥ نجی ماده‌سنك عباره‌سنه کوره « اختلاف » صاییله‌مایاجق اولان - چونکه قانونده مذکور اولان « مذاکره » و« توالیٔ اختلاف » جهتلری یوقدی - انسداد مذاکره‌یی اختلاف عد ایده‌رك استعفاسنی ویردی . شیمدی برمسئله قالیوردی. ٣٥ نجی ماده : یکی کلن هیئت وکلا اسکی

هیئت وکلانك فکر. وطلبنده اصرار ایدرسه ومجلس مبعوثان بونی قبول ایتمزسه اوحالده مجلس مبعوثانك موافقت اعیان ایله طرف پادشاهیدن فسخ اولونا بیله‌جکنی بیان ایدییوردی .

دیمك‌که سعید پاشا قابینه‌سنك یرینه کله‌جك هیئت وکلااسکی هیئت وکلااولامازدی . زیرا عکس حالده قانون اساسینك لزوم کوسته‌ردیکی هیئت وکلا تبدلنك فائده‌سی قالمازدی . بو مقصد قانونی غایت واضح اولدیغی حالده نصل اولورسه اولسون فسخ تصمیم ایدلدیکندن سعید پاشا یکی هیئت وکلایی بالتشکیل مجلسك حضورینه کلدی. ویکیدن پروغرام اوقوماسی، اعتماد طلب ایتمه‌سی لازم‌کلیر ایکن، مخالفلر ۳۵ نجی ماده‌نك مذاکره‌سنه محل قالمادن قابینه‌یه عدم‌اعتماد بیان ایله اسقاط ایدیویررلر دییه، قابینه بونلر یاپمادی و ۳۵ نجی ماده‌نك مذاکره‌سنی طلب ایتدی . آرتق مجلسده ماده‌نك مذاکره‌سنه کیریشیلمشیدی . بز اعتراف ایتمکه کندیمزی وجداناً مجبور کوزییورزکه : مخالفلرك خطیبلری کرك مجلسك شو زمانده فسخی علیهنده، کرك ۳۵ نجی ماده موجبنجه مجلسك‌فسخی تشبثی قانونه‌وقواعد مشروطیته توفیق ایدلمه‌دیکی‌حقنده پك قوتلی دلائله مالکدیلر . کونلرجه سوره‌ن اوزون مذاکره‌لردن صوکره نهایت حکومتك ۳۵ نجی ماده‌نك تعدیلی حقنده‌کی تکلیفی ۱۲۵ رأیه قارشی ۱۰۵ رأی ایله رد اولوندی ، زیرا تعدیل آنجق ثلثان اکثریتله اولابیله‌جکندن ۱۲۵ رأی اکثریت کفایت ایده‌مزدی ؛ ۱۷۰ ـ ۱۸۰ قدر رأی لازمدی . وبوده طوپلانامادی .

مجلس مبعوثانجه ۳۵ نجی ماده‌نك رد اولونماسی اوزرینه یازیلان برخط همایون اوزرینه اعیان مجلسی دخی بالمذاکره مجلسك فسخنه رأی موافق ویردی . ومجلس ٥ کانون ثانی تاریخنده اوقونان برخط همایون ایله طاغیدلدی . مجلسك فسخنك ایرتسی کونی قابینه مجلسك فسخنده حقلی اولدیغنی اثبات ایتمك اوزره مطبوعاتله بربیاننامه نشر ایتدی . (وثائق قسمنه باق)

برداها تکرار ایده‌لم : بز اساساً توازن قوا طرفداری‌یز. حقوق‌پادشاهینك پك زیاده‌قصروتحدیدینك علیهنده‌یز . فقط هرشیئك برزمان مناسبی واردر . مجلس ، اتحادجیلرك دیدکلری کبی « تفسخ ایتمش » ده‌کیلدی . وحسن تدبیرله مدت قانونیه‌سی ختامنه قدر پك اعلا دوام ایتدیریله بیلیردی . فقط ۳۵ نجی ماده‌مسئله‌سی‌اونی شیرازه‌سنده بوسبتون چیقاردی .

شو حالده مجلسك یالکز تفسخ ایتدیکنی سویله‌مك ده‌کیل ، نه‌دن اوحال‌دغدغه فرمایه کلدیکنی‌ده آراشدیرمق ، سببنی بولمق لازم . علی‌الخصوص بز ۳۵ نجی ماده‌نك نه کبی برعلت‌اساسیه ایله اورتایه آتیلدیغنی بیلیورز . وبونی یوقاریده سویله‌دك . اتحاد وترقی فرقه‌سی منسوبینی بوخصوصده ، حتی قانونی چیکنه‌ین هرتدبیره توسل‌ایتمکده مضطر قالدقلرینی‌معذورکوسته‌رمك ایچون « اکر فسخ اولماسه‌یدی حکومت‌مخالفلره کچه‌جکدی، حال‌بوکه قارشیمزده قوی ، منتظم، احوالی‌مضبوط‌برفرقهٔ مخالفه‌یوق. اوسببله حکومتی شونازك زمانده مخالفلر النه براقمامق ایچون بوحرکته بالضروره تشبث ایتدك ! » دییورلر . وبلکه بوخصوصی ، بوسببی برآز بزده آکلارز . چونکه ائتلاف وحریت فرقه‌سنك حکومتی اداره‌دن جداً اظهار عجز ایده‌جکنه‌فکریمزجه‌شبهه‌ایتمه‌یورز. زیرا اونی کافی برقوتده ، کافی براهلیتده ، خاصلی حکومتی اداره‌یه مخصوص خصائلی جامع کوره‌میورز . بلکه ایلریده بوخصائلی جمع ایده‌ر . فقط بوکون ایچون اوفرقه‌یه حکومت تودیع اولوناماز . زیرا اوفرقه‌نك نه کبی برروح وهویت بسله‌دیکنی لایقیله آکلایامادیغمزی آچیقجه‌سویله‌مکه مجبورز. اوفرقه‌یی تقویه ، اصلاح ، هرکسك اعتمادوانجذابنی‌حائز برشکله افراغ ایده‌جك آنجق زماندر . لکن مخالفلره ، قابینه‌ده برقاچ نظارت ویرمکله ، وداها بعض مساعداتده بولونمقله ائتلاف پك قابلدی . نیته‌کیم تعدیل تشبثنك باشنده ـ مستقل مبعوثلرك دلالتیله ـ بویله برائتلاف اولمق اوزره ایدی . بوائتلافی حسن نتیجه‌یه ایصال لازم وقولایدی . ایشته اوزمان « فسخ » کبی سرت وهرحالده صارصینتیلی برمعامله‌یه لزوم قالمازدی .

برده مادامکه ۳۵ نجی ماده وسیله‌سیله مجلس قاپاتلمق ایسته‌نیوردی . سعید پاشا قابینه‌سی وحکومت فرقه‌سی بوخصوصده صوکنه قدر طریق قانونیدن آیرلمامق ، قانونی ذره قدر خیرپالامامق لازمدی . هیچ برسبب وبهانه ایله فدا ایدیله‌میه‌جك برشی وارسه اوده قانوندر . هرشیئی قانونه توفیق ایتمه‌لیدر . بزم بیطرف ، مستقل‌وحر وجدان ایله تنقید ایتدیکمز نقطه ، ایشی قانونه توفیق ایتمه‌مکدر . وظن‌ایده‌رزکه بوتون مستقل وبیطرف ذوات بزم کبی دوشونورلر .

۳۵ نجی ماده‌نك تعدیلی ومجلسك فسخی مسئله‌سنی قاباطاسلاق تصویر ایتدك . بوتون مملکتی برآیدن فضله برزمان اشغال ایده‌ن بوپك دغدغه‌لی مسئله‌یی بوتون نقطه‌لریله . طرفینك ادعا ودلیللرینی بوتون عنعناتیله حکایه ایتمك ایچون پك چوق یازی یازمق لازمدر . سعید پاشا حضرتلرینك بوایشده نه‌کبی قانون شکنانه خطالره دوشدیکنی اوزون اوزون تذکار ایده‌میز ، یالکز مسئله‌نك اك روحلی نقطه‌لرینی کوسته‌ردك ، ایشته بوقدر .

مجلسك اعیانك فسخه موافقتی‌ده جداً شایان تدقیقدر . مجلس اعیان مذاکرات خفیه‌دن صوکره فسخ طلبنی قبول ایتمشدر . اوده احتمال ، ایشده بعض اسباب مجبرهٔ سیاسیه کوردی‌که بربویوك اکثریتله فسخی قبول ایله‌دی . مسئله‌نك مخفی قالان بونقطه‌سنی تدقیق ایتمك خیلی استفاده بخش اولسه کرك .

فرقه منازعه‌لری

مجلسك فسخی فرقه منازعاتنی تشدید ایتدی . هرایکی طرفه منسوب غزته‌لر متوالیاً بربرلرینه هجوم ایدییورلر ، هرایکی طرف قلوبلرندن استعفا ایده‌نلری ویا داخل اولانلری فوج فوج نشر ایله‌یورلر ایدی . دیوان حربك غزته‌لری متوالیاً تعطیل ایتمه‌سی‌ده بر فائده ویرمه‌یوردی . کانون ثانیدن شباط نهایتنه قدر ایش بو حالده کچدی . موافقلرده ، مخالفلرده بربرینی هرصورتله اتهامدن چکینمه‌یورلر . بوطوغریسی غایت چیرکین بر منظره‌در . یاواش یاواش هرشی مجرای طبیعیسنه کیره‌جك ایسه‌ده بو منازعات داخلیه ، بزم ضعفمزله سائر برلرده کندن قات قات مضر اولیور . آتی ایچون خیر تمنی‌ایده‌لم . ومخالفت معقوله‌نك ، کذلك موافقت معقوله‌نك آکلاشیلماسنه چالیشه‌لم . مخالف دیمك خائن دیمك اولمادیغی کبی ، موافق دیمك‌ده کوکدن اینمش ، خطاسز دیمك ده‌کیلدر . وبرینك بیاض دیدیکنه مطلقا دیکری سیاه دیمك لازم کلمز .

انتخابات جدیده

مجلسك فسخی اوزرینه بلا افاتهٔ زمان انتخاباته باشلانماسی ضمننده حکومت ولایاته امرلر ویردی . انتخابات شیمدی دوام ایدییور ، حتی بعض طرفلرده قسماً نتیجه‌لنمش بولونیور . کرك اتحاد وترقی منسوبینی ، کرك حریت وائتلاف منسوبینی انتخاباتده موفق اولمق ایچون وار قوتی بازویه ویردیلر ، چالیشیورلر . شیمدیدن بر تخمین یاپمق لازمسه اتحاد وترقینك غلبه‌سنی شبهه‌سز عد ایده‌بیلیرز . لکن ایشده شایان دقت بر نقطه واردرکه اوده اکثریتله فرقهٔ موافقه‌یه منسوب اولان حکومت مأمورلرینك انتخاباتده بیطرفلقلرینی محافظه ایدوب ایده‌مه‌دکلریدر . مأمورلرك بیطرفلقلرینی محافظه ایتمه‌لرینی ، نفوذ حکومتی سوء استعمال ایتمه‌لرینی تمنی ایله برابر ، بونك ، علی‌الخصوص انتخاباتده مجمی اولان واهالینك حقوق حریه و انتخابیه‌سنی لایقیله طانیمادیغی بزم مملکتده قابل اجرا اولمادیغی ظن ایدییور ، وبهمه حال ایشه نفوذ حکومت قاریشه‌جغندن اندیشه ایله‌یورز .

سعید پاشا قابینه‌سی

فنا بر زمانده موقع اقتداره کلن سعید پاشا قابینه‌سی ، ابتدا ایکی جریان مواجهه‌سنده ایدی بر

چوقلری سعید پاشایی ، حیات باقیهٔ سیاسیه‌سندن دولایی بکنمه‌یورلر واونك، غالبا ۹ نجی دفعه اوله‌رق ، ینه موقع صدارتی اشغال ایتمه‌سندن ممنون بولونمایورلردی . دیکر بر قسم ایسه شو زمانده اوندن ایسی بولوناماپاجغنی سویله‌یورلردی . مجلس مبعوثانده ، شیمدی‌یه قدر کوروله‌ین بر درجه‌ده مفصل ومتفرع بر پروغرام اوقویان واتفاق خارجی وعدیله هرکسی امیدلندیره‌ن سعید پاشا مجلسك فسخیله فنا آدیملر آتدی؛ بو خطا توالی ایتمه‌سه‌یدی ینه نه ایسه . سعید پاشا قابینه‌سی مبهم بر طورده حرکت ایدییور . سعید پاشا مجلسك فسخی صیره‌سنده خسته‌لانمش . مجلسك فسخنه دائر خط همایونی اوقویامامشدی . بوخسته‌لق الآن کچمه‌دی ، کندیسی قوناغنده اوتورییور . مملکتك حربله مشغول اولدیغی شونازك زمانده بویله قوناقده اوطورارق ادارهٔ حکومت پك تحف اولسه کرك . برهنوز سعید پاشا قابینه‌سندن برشی آکلایامادیغمزی بیانه مجبورز .

« سلوم » ك مصره الحاقی

ایتالیا محاربه‌سنه مناسبتی بولنان احوالدن اولمق اوزره ، (سلوم) لیمانِنك مصره الحاقی حادثه‌سی واردرکه بونك یوقاریده طرابلس غرب محاربه‌سی فصلنده قیدی لازم کلیر ایکن اونودلدیغندن بوراده ذکر ایله‌یورز . سلوم لیمانی بنغازی قطعه‌سنك شرقنده مصر حدودینه قریب بر موقع اولوب، فوق‌العاده محفوظ وسفائن حربیه ایچون اس‌الحرکات اتخاذینه الویریشلی‌در . بو لیمن طرابلس غرب محاربه‌سنك ابتداسندن بر مدت صوکره باب عالینك انکلتره ایله وقوع بولان ائتلافی اوزرینه مصره الحاق ایدلمش واوراده بر ضابط قوماندا‌سنده کی بش اون عثمانلی عسکری چکدیریله‌رك یرلری مصر عساکری طرفندن اشغال قلنمشدر .

ایتالیانلرك سلومك غرب طرفنده کائن وینه‌مهم برلیمان اولان طوبروق لیمانی اشغال ایتملرینه برجواب کبی تلقی ایدیله‌ن ومحافل سیاسیه‌ده اهمیتله تلقی اولنان اشبو سلوم الحاقنك ، هانکی اساسه مستند ونه‌قابلنده اولدیغی هنوز مجهولدر . یالکز شوراسی معلومدرکه سلوم موقعنده بولنان بردونانما بحرسفید حاکمیتنده برمهم رول اوینایاجق واکر طوبروق لیمانی ایتالیانك النده قالمش اولسه‌بیله اونك اهمیتنی فوق‌العاده اسقاط ایله‌یه‌جکدر . هرحالده سلومك مصره الحاقی، ظاهراً، تورکیه‌نك انکلتره‌جه تقدیر اولنمق لازم کلن ویاخود تقدیر اولنمش اولان برمساعدهٔ فوق‌العاده‌سی‌در .

مسائل دنیویه

آوروپاده :

کچن سنه ظرفنده آوروپا ، ناخوش جریانلر قارشیسنده قالدی . آغیر باشلی ، راحت وحضورینه آلیشمش ، دنیانك اقسام سائره‌سندن جرمنفعت ایده‌رك کندیسی هیچ برتهلکه‌یه کیرمه‌مکی عادت ایدینمش اولان اختیار آوروپا ، کچن سنه ظرفنده ، کندینی ، راحتنی باغلادیغی ائتلاف واتفاق شبکه‌لرینك بردن‌بره انحلاله یوز طوتدیغنی کوره‌رك برحمای اندیشه ایله بی‌حضور اولدی ، فی‌الحقیقه برطرفدن فاس مسئله‌سی ، دیکرطرفدن ایران وقایعی، طرابلس‌غرب حربی ایله آوروپانك غربی، شرقی، جنوبی افقلری اوزاقدن اوزاغه

فیرتینا بولوطلرینی اشارت ایتدی . معمافیه سنه‌نك صوك آیلری، ازجمله ۱۹۱۲ سنه‌سنك ایلك ایکی آیی اولدقجه اخوال‌سکون ویردی؛ فقط هنوز آتی مبهمدر . وآوروپا ، شمدی‌یه قدر ائتلاف و اتفاقلریله کندینی امین کورورایکن ، صلح ومسالمت دائره‌سنده یاشار ایکن ، باشدن باشه مسلح اولان اوردولرك ، دونانمالرك حرکته کلمه‌سی احتمالی ، انسانك تویلرینی اورپرده‌جك بر حادثه‌در . عجبا اذواق مدنیه‌نك جمله‌سندن ذوقی آلمش ، یکی یکی منابع ذوق ورفاه کشف ایده‌رك تطبیق ایله‌مکده بولونمش اولان آوروپا یکیدن قان وباروت قوقولری ، میلیونلرجه انسانلرك سفالتلری ایچنده‌می قالاجق؟ او قدر همتلرله وجوده کتیریلن مؤسسات محو و پریشانمی اولاجق ؟ شیمدیکی حالده بو قدر اندیشه‌یه لزوم یوق . آوروپایه هر شیدن زیاده راحت وحضوری ، نفسی لازمدر . آوروپا خود اندیشدر . وتهلکه‌یه الك زیاده یاقلاشدیغی زمان درحال اونکله تماس ایتمه‌دن قاچار . فقط برکون ، عکسی برتصادف ، اونی تهلکه ایله تماسه اجبار ایده‌بیلیر ! ایشته بو مدهش بر احتمالدر .

§ فاس مسئله‌سی — آوروپاده کچن سنه ظهور ایده‌ن الك مهم حادثه بودر . الجزیره عهدنامه‌سیله بربرینه باغلانمش اولان فرانسه وآلمانیا راحت طورمادیلر ؛ وال قیلیچده ، بر مواجههٔ عنیفه‌دن صوکره اوزلاشه بیلدیلر . کچن سنه بدایتنده فرانسه فاسه سوقیات اجرا ایده‌جك بهانه‌لر بولشدی ، فی‌الواقع فاسده بر طاقم قبائل مولای حفیظ علیهنه اختلال ایتمشدی . فاس شهری تحت محاصره‌ده‌ایدی . فرانسه درحال الجزیره‌معاهده‌سی احکامنی کندنجه تفسیرایده‌رك اورایه عسکر کونده‌ردی . وفاس‌سلطانی محاصره‌دن‌قورتاردی، اونی‌بالفعل حمایه‌ایتدی، فرانسه‌ظاهراًفاسده آسایشی‌محافظه‌ایچون، الجزیره‌معاهده‌سنك کندیسنه بخش ایتدیکی ضابطه وظیفه‌سنی ایفا ایدییور ، حقیقتده فاسی قوهٔ عسکریه ایله ضبط ایله‌یوردی . فرانسه‌نك مقصد حقیقیسنی آکلامق زور ده‌کیلدی . ابتدا مطبوعاتده باشلایان مناقشات حکومتلره‌ده سرایت ایتدی . آلمانیا اورته‌یه آتیلدی . آلمانیانك (پانتر) اسمنده برکوچوك قرووازوری حزیران ظرفنده بردن‌بره فاسده (آغادیر) لیماننده ده میرله‌دی ، آلمانیا حکومتی‌ده تبعه‌سنك حیاتلریله منفعتلرینی محافظه ایچون فاسه برسفینهٔ حربیه کوندردیکنی فرانسه‌یه تبلیغ ایتدی . ایشته بومعامله ، بوسرت مداخله شدید ویکی برفاس بحرانی تولید ایتدی . ایکی دولتك حرب ایتمه‌لرینه رمق قالدی . اکر انکلتره فرانسه‌یه معاونت ایتمه‌سه‌یدی بلکه‌ده آلمانیا حرب‌اندردی . فقط برچوق تهلکه‌لردن صوکره ، آیلرجه مذاکره‌لری متعاقب ایکی دولت تشرین ثانی ظرفنده اویوشدیلر . فرانسه ، آفریقاده‌کی فرانسز قونغوسنك برقسمنی آلمانیایه ترك ایتمه‌سنه وآلمانیایه فاسده منافع تجاریه کوسترمه‌سنه مقابل فاسده سربست قالیور وفاسی رسماً تحت حمایه‌سنه آلیوردی . دیمك آرتق فرانسه مظفر اولمش وفاس حکومت مستقله‌سی تقسیم ایدلمش ، بیتمشدی . آوروپا ینه‌عادت قدیمه‌سنی تکرارلامشدی . ضعیفلری قویلر یوتیورلردی . فاس مسئله‌سنك تورکیه ایله ایتالیا بیننده بالنتیجه محاربه‌یه سببیت ویردیکنی فصل مخصوصنده یازمشدق .

§ فاس مسئله‌سی یالکز آلمانیا ایله فرانسه آراسنده ده‌کیل . بونك حلندن صوکره فرانسه ایله ایتالیا آراسنده‌ده برنزاعه سبب اولدی . زیرا اسپانیاده فاسك شمالنده برقسمنی اشغال ایتمش ، بعض حقوق دعوا ایدییوردی . فرانسه آلمانیایه قارشی ، انکلتره‌نك معاونتیله ، برمظفریت سیاسیه احراز ایتدکدن ، شمالی آفریقاده بربویوك امپراطورلق اراضیسنی اله کچیردکدن صوکره ، پك ضعیف اولان اسپانیا ایله قولایجه وبلاتهلکه مذاکره‌یه کیریشه بیلدی . بومذاکرات الآن برنتیجهٔ قطعیه آلمامشدر .

§ فاس مسئله‌سی آوروپایی ، آوروپانك اتفاق‌مثلث وائتلاف‌مثلث هیئتلرینی برخیلی بربرینه دوشوردی . فرانسه‌یه طرفدار اولان انکلتره ایله آلمانیانك آراسی فوق‌العاده آچیلدی . ذاتاً بوایکی دولت بربرلریله برتورلو اوزلاشه‌مایورلر ، انکلتره کندیسنه تجارةً وبحراً رقیب اولان آلمانیایی بر تورلو چکه‌میور .

بورقابت بلکه یاقینده برتصادمی ایجاب ایده‌جکدر . وبو پك مدهش اولاجقدر . بوتون رجال سیاسیه یازی وصوڭ بهاری اندیشه‌لر ایچنده کچیردیلر.

§ پك مختصر ذکر ایتمکه مجبور اولدیغمز فاس بحراندن باشقه آوروپاده شایان ذکر برشی یوقدر . یالکز ، اولکی سنه براختلالی متعاقب جمهوریت اعلان ایتمش اولان پورتکیز حکومتی حالا اختلالر ایچنده یووارلانیور .

§ دیکر آوروپا دولتلری احوال داخلیه‌لریله پك مشغول کورونیورلر . مع مافیه یوقاریده دیدیکمز کبی آوروپاده اولکی سنه‌لرك نشوهٔ سکونی قالمامشدر . بلکه یکی سنه‌ده ینه اسکی امنیت ، صلح ومسالمت دوره‌سی حلول ایدر .

§ روسیه ، داخلنده ارباب تجدد وسربستی ایله اوغراشیور .

§ آلمانیانك کچن قیش اجرا قلنان انتخابات جدیده‌سی سوسیالیستلر لهنده چیقدی . بونقطه شایان نظردر . بلکه آلمانیاده الیوم موجود اصول ادارهٔ حکومتی وشکل مشروطیتی ده کیشدیره‌جکدر .

آسیاده

آسیا امورنده ایکی مهم حادثه ظهور ایتمشدی . بری ایران ، بری چین مسائلیدر .

§ ایران — غالبا وادیٔ مؤسف انقراضده فاس حکومت اسلامیه‌سنی ایران تعقیب ایده‌جك . کچن سنه اسلام حکومتلری ایچون پك حزین اولدی . فاس ایله ایرانك اجنبی استیلاسی آلتنده ازیله‌سی طرابلس غرب محاربه‌سی تعقیب ایتدی . بوحال عالم اسلام ایچون جای تدقیق ومحاکمه‌در . وجداً ، عالم اسلامك هرطرفنده بومسئله حادهٔ محاکمه‌یه چکیلمشدر . بوبحثی اوزاتمغه وقتمز مساعد اولمادیغندن ایران وقائعنی حکایه ایده‌لم :

ایران ینه قاریشیقلقلر ایچنده یووارلانیور ؛ برحکومت قویه تأسیس ایده‌میور. داخلی جهالته‌خارجی تسویلاتده انضمام ایدییور . فقیر وجهل‌ده موجود. بوندن‌صوکره نه اوله‌جق ؟ طبیعی بویله کیده‌رسه - بوتون تأسفلریمزه رغماً - الکفنا برنتیجه باش کوسته‌ره‌جکدر. کچن سنه شاه سابق محمد علی روسیه‌نك اغماضیله ، احتمال که تشویقیله، ایرانه کیردی. وبرادرلری سالارالدوله وشجاع‌الدوله‌ایله برلکده براوردو حاضرلایه‌رق ، برطاقم تورکمنلری کندی طرفنه جلب ایده‌رك ، طهران اوزرینه یورومکه قالقدی . فقط حکومت مشروطه عساکرینه قارشی مغلوب اولدی . ایران بومحاربات داخلیه صیراسنده مجلس‌ملیسنی طاغیتدی . واقعا محمدعلی شاه برقاچ بیك‌تومن ویرلك شرطیله ایراندن چیقمغه راضی اولدی وشجاع‌الدوله مقتول دوشدیسه‌ده سالارالدوله الآن قوی بولونیور واوردوسیله حکومت مشروطه‌یی تهدید ایدییور .

ایرانده کچن سنه بومحاربات داخلیه‌دن داها فنا برشی اولدی . اوده روسیه‌نك ایران استقلالنه تجاوزیدر . ایران حقنده روسیه ایله انکلتره‌نك بر ائتلافلری اولدیغی معلومدر . حتی بو ائتلافه دائر صحیفه‌لریمزده برده خریطه واردر. روسیه ، ایرانه ، براولتیماتوم ویردی ، وبونی قوهٔ عسکریه‌ایله انفاذه مسارعت ایتدی. شویله که : ایران امور مالیه‌سنی اصلاح ایچون آمه‌ریقادن موسیو « مورغان شوستر » اسمنده برمالیه مشاوری جلب ایتمشدی . بوذاتك آمریقالیلره خاص اولان غیرت ومهارتی ایله ایران خزینه‌سنك طام طاقیر اولان یوزی کولمکه باشلادی . ایرانی یوتمغه آماده اولان روسیه بواثر صلاحی چکه‌مزدی . بربهانه ایله، موسیو شوستر ایله روسیه سفارتخانه‌سی بیننده اختلاف چیقارلدی . وروسیه موسیو شوسته‌رك مملکتدن طردیله بعدما روسیه‌یه وانکلتره‌یه طانیشیلمقسزین هیچ براجنبی مشاور جلب ایدلمه‌مه‌سنی طلب ایتدی . ایران قابینه‌سی بومذلت آور اولتیماتومی قبول ایده‌مدی . استعفا ایتدی . فقط روسیه‌ده تهدیدینی سلاحله ایقاعه باشلایه‌رق ایرانه عسکر صوقدی . بوحرکت ایرانك خاتمه‌سی کبی تلقی

ایدیلەرك هرطرفده تأسفلری ، اندیشەلری موجب اولدی. ابتدا انكلتره بوكا سس چیقارمادی؛ فقط هند مسلمانلریله دیكر مسلمانلرك مراجعتی اوزرینه یوز میلوندن فضله اسلام تبعەسی بولنان انكلتره حركته كلدی وروسیەنك ایرانك تقسیمنه طوغری آتدیغی آدیملری توقیف ایلەدی. روسیه، ایران خارجیه نظارتندن ترضیه آلارق آرتق حركاتنده داها ایلری وارمادی .

شیمدی ایران بر طرفدن اجنبی تهدیدی آلتنده ، برطرفدن‌ده داخلی اغتشاشات ایچنده زبوندر . عجبا یاشایەجقمی ؟ كیم بیلیر ! بز مدنیةً ، لساناً ، عرقاً ، دیناً مربوط اولدوغمز بودولتك انقراضنده پك زیاده علاقەدار اسفز . لكن كندی ایشلریمزله اوقدر مشغولزكه ... حكومت عثمانیه یالكز ایرانده كندی منافعنی محافظه‌یه چابالایور . حدودده برمقدار عسكریمز وار . بز حدود شرقیه‌مزده دائما ایرانك قالماسنی ترجیح وتمنی ایدەرز .

§ چینده كچن‌سنه براختلال مدید وبرحادثهٔ عظیمه اولدی. كیم بیلیر قاچ یوز سنەدر پكینده حكومت ایدەن تورك نسلنه منسوب اولان « مانچو » خاندانی مذكور اختلال نتیجه‌سنده قوغولدی . یعنی چین جمهوریت اولدی . (شئون مدنیه فصلنه باق) بوتون بوحركات آسیاده عثمانلی انقلابنك عكس تأثیراتی كبی‌در . چین كبی اسكی ، بویوك ، قاریشیق برمملكتده جمهوریت تأسیسی تحف اولدیغی قدر شایان تدقیقدر . آرتق چینلیلرده حس ملیتلرینی طویمش ، انتباه ایتمش كبی كورونیورلر . بو فوق‌العاده مهم اولقله برابر اوراده جمهوریتك بقاسی امید اولوناماز .

چینده حركات اختلالیه هنوز نهایت بولامشدر . وبولامازده . بوقدر بویوك برمملكتده برمقصد ، برحركت اولاماز . چین اختلالنك نتایجی هنوز مشكوكدر . یالكز شیمدی مركزده برجمهوریت ایله برده موغولستانده استقلالنی اعلان ایدەن دیكر برجمهوریت وار . مانچو خاندانك صوك وارثی اولان مینی‌مینی ایمپراطور ترك سلطنت ایتدی . باقەلم اوكمزده‌كی سنەده نەلر كوروله‌جك ؟

§ آسیا امورنده الك زیاده حائز اهمیت اولان دیكر برمسئله‌ده هندستانه انكلتره قرالك سیاحتیله هندستان پایتختنك (قالكوته) دن (دلهی)یه نقلی‌در . دلهی ، هند مسلمانلرینك وقدیم تورك خاقانلرینك مركزی، تاریخی بربلده اولدوغی ایچون فوق‌العاده حائز اهمیتدر. وبوتبدل انكلترەنك هندمسلمانلرینه قارشی یكی برسیاست جمیله كارانه تعقیبنه باشلادیغنی كوستەرر . انكلترەنك بوحركتی، هند مبعوثلرینك كندیسنه قارشی ایام اخیره‌ده پك دشمنانه برسیاست تعقیب ایتمەلرندن ایلری كلمش اولماسی قویاً ملحوظدر .

§ آسیاده باشقه شایان ذكر بروقعه یوقدر . آسیانك شرقنده ژاپونیا ترقیات داخلیه‌سنی وقوره ایله مانچوری‌یی اعمار ایله ، مهاجرلرینی اورالره كوندرمكله مشغول .

§ شونی‌ده قید ایتمەیی اونوتمایالم كه چین اختلالی اثناسنده دولتلر برقاچ دفعه قارەیه عسكر چیقارەرق كندی تبعەلرینی ، سفارتخانەلرینی محافظه ایتدیلرسه‌ده هیچ بریسی تجاوزه قالقمادی. بوحال ودیكر علامات آسیا امورنده یكی بردوره آچیلدیغنی، آرتق چین ایله دیكر آسیا مملكتلرینك آوروپالیلر النده بازیچه اولمایه‌جغنی كوستەرر .

آفریقاده :

آفریقاده الك شایان دقت وقوعات ، طرابلس غرب حربی ، فاسك تقسیمی ، طرابلس غرب حربی مناسبتیله بوتون آفریقا مسلمانلرینك وبالخاصه مصرلیلرك اظهار ایتدكلری اشتراك حسیات وتعاون‌در . ینه تكرار ایدەلم ، عالم اسلامك هرطرفنده ، عثمانلی انقلابندن بری كورولن حركات انتباهیه كیتدكجه

آرتیور . وجالب دقت برحاله کلیور . یالکز شونی اشارت ایده‌لم که بوحرکات حسن‌اداره اولونمازسه دها حالت مبناده ایکن آوروپا وخرستیانلق عالمنك ضربه‌سیله ازیلیر ، پسوندورولور . واقعا حرکت‌فکریه وانتباه ملی هیچ برزمان طورمازسه‌ده بردفعه بوینه کچن اسارت سیاسیه ربقه‌سی کوچ چیقار .

آمریقاده :

آمریقاده آراصیرا انقطاع واشتغال ایده‌ن مکسیقا اختلالندن باشقه جالب دقت برشی یوقدر . پاناما قانالی حفریاتنه دوام ایدیلیور .

آیاسته‌فانوس — ۲۹ شباط ، ۱۳۲۷

صوك

۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده هیئت وکلاده تبدلات

صدر اعظم		حقی پاشا ، صوکره سعید پاشا
شیخ‌الاسلام		موسی کاظم افندی ، صوکره عبدالرحمن نسیب افندی
حربیه	ناظری	محمود شوکت پاشا ، صوکره ابقاءً محمود شوکت پاشا
بحریه	»	محمودمختار بك ، صوکره خورشید پاشا
داخلیه	»	خلیل بك ، صوکره جلال‌بك ، دها صوکره حاجی عادل بك
خارجیه	»	رفعت پاشا ، صوکره عاصم بك
عدلیه	»	نجم‌الدین بك ، صوکره ممدوح بك
مالیه	»	جاویدبك ، صوکره نائل بك
نافعه	»	خلوصی‌بك ، صوکره سینابیان افندی ، دها صوکره جاوید بك
معارف	»	بابان زاده حقی‌بك ، صوکره عبدالرحمن شرف افندی، صوکره امرالله‌افندی
اوقاف	»	خیری‌بك ، صوکره ابقاءً خیری بك
اورمان‌ومعادن	»	ماوروقوردا‌تو افندی، صوکره سینابیان‌افندی، دها صوکره آریستیدی‌پاشا
پوسته‌وتلغراف	»	استانبولیان‌افندی ، صوکره ابراهیم صوصا افندی ، دهاصوکره طلعت بك

طونه‌ده برهفته

بزمله علاقهٔ تاریخیه‌سی پك چوق اولان طونه نهری‌اوزرنده اجرا ایدیلن‌اوزون اوزون‌برسیاحتك مشهوداتی رسملریله برلکده حاوی اولان بواثرك فیئاتی ۱۰۰ پاره‌در . مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در .

وفيات مشاهير

[برسنه ظرفنده وفات ايدن، رسملرينه دسترس
اولابيلديكمز ، مشاهيره عائد قسم مخصوصدر]

تجارى ، زراعى ، اقتصادى آوروپا
احمد احسان بك طرفندن تجارت مكتبنده
ويريلكده اولان جغرافياى اقتصادى و تجارى يه متعلق
درسلرى حاويدر . برنجى قسمى مصور اولارق
ساحهٔ انتشاره قونمشدر . فياتى ٥ غروشدر .

كچن سنه ارتحال ايدن اعاظم رجال حكومتمزدن
واعياندن رائف پاشا

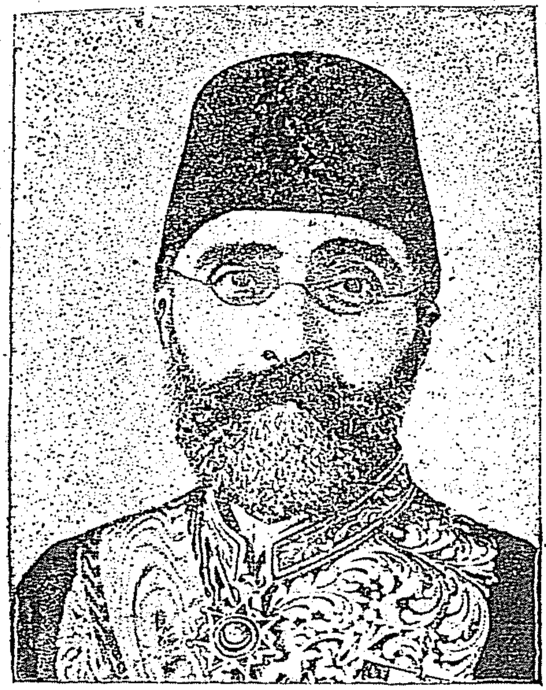

كچن سنه ارتحال ايدن رجال قديمه‌مزدن واعياندن
نصوحى بك

كچن سنه ارتحال ايدن حوران قول اوردوسى
قوماندانى اعياندن سامى پاشا

مكتب حربيه‌نك الك قدملى مأذونى اولوب ، كچن سنه
مكتبك ٧٥ نجى سنهٔ دوريه‌سى مراسمنده ، خسته لغندن
دولايى بولونامايان و برهفته صوكرا ارتحال ايدن
حسين رفقى پاشا مرحوم

کچن سنه وفات ایدن رجال سیاسیه‌مزدن
پارس سفیری ناعوم پاشا

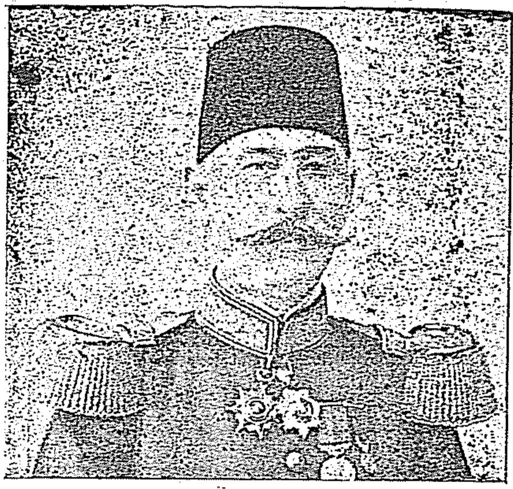

کچن سنه ارتحال ایدن مملکتمزك اك محترم وقدیم
ریاضیه معلملرندن حسن فؤاد پاشا

کچن سنه بر ید جانور طرفندن قتل ایدیلن دیون عمومیه
مهمه مدیری ذکی بك [غزته‌جی]

کچن سنه ارتحال ایدن محررین عثمانیه‌دن
مرحوم خالد بك [غزته‌جی]

کچن سنه ارتحال ایده‌ن مصرلی احمد اعرابی پاشا
[مرحوم کچن عصر ظرفنده‌کی مصر وقایعنک
اشخاص فاعله‌سندن ایدی]

آوستریا خارجیه ناظری متوفی
قونت ئه‌ره‌نتال

کچن سنه ارتحال ایدن هندستان مشاهیر رجال
اسلامیه‌سندن سید علی بلغرامی

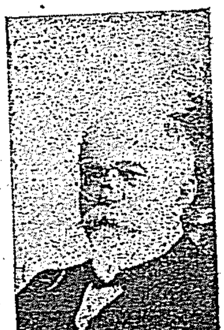

کچن سنه وفات ایده‌ن شهریمزده منتشر فرانسزجه
استانبول غزته‌سی صاحبی موسیو ده‌لبوف
[غزته‌جی]

انقلاب عثمانیدن صوکره ظهور ایدن وقایع مشهوره

١٠	تموز	١٣٢٤	قانون اساسیٔ عثمانینك اعلانی
١٣	«	«	یومی ثروت فنونك انتشاری
١٥	«	«	عبدالحمید ثانینك قانون اساسی‌یه صادق قالاجغنه دائر یمین ایلدیکنك شیخ الاسلام طرفندن اهالی‌یه تبلیغی
١٠	آغستوس		چیرچیر حریق کبیری
١٠	«	«	کامل پاشانك سفرای اجنبیه‌یه ویردیکی ضیافته بلغارستان قپو کتخداسی کشوفی دعوت ایتمه‌مسندن دولایی مومی الیهك استانبولی ترك ایتمه‌سی
١٩	«	«	حجاز تیمور یولنك مدینه‌یه وصولی
٩	ایلول	«	شرق شمندوفر عمله‌سنك غره‌وی بهانه‌سیله مذکور شمندوفرلرك شرقی روم ایلی و بلغارستان داخلنده‌کی قسمنك بلغار حکومتی طرفندن ضبطی
١٥	«	«	تقویم وقایع جریده‌سنك انتشاری
٢١	«	«	بلغارستان پرنسی وشرقی روم ایلی والیسی پرنس فردینانك طرنوه‌ده اعلان استقلال ایتمسی
٢٢	«	«	بوسنه ـ هرسکك آوستریا طرفندن الحاقی اعلان اولنمه‌سی
٢٩	«	«	کریدلیلرك جزیره‌یی یونانستانه الحاق ایتدکلرینی اعلان ایله‌ملری
٢٨	تشرین ثانی	«	استانبول مبعوثلرینك انتخابی
٣	کانون اول	«	هیئت اعیان اعضالغنه تعیین ایدیلن ذواتك اعلانی
٤	«	«	مجلس مبعوثان عثمانینك یوز بر پاره طوب انداختیله رسم کشادی
١٥	«	«	ایتالیانك جنوبنده و سجلیاده زلزلهٔ مدهشه
١٨	کانون اول	١٣٢٤	عبدالحمید طرفندن ییلدیزده مبعوثان شرفنه ضیافت ویرلمه‌سی
٢١	مارت	١٣٢٥	بالآخره وولقان جمعیتی نامنی آلان اتحاد محمدی جمعیتنك یره‌باتانده‌کی مرکزینك اجرای رسم کشادی
٣١	«	«	آیاصوفیه‌ده عسکرك عصیانی وحرکت ارتجاعیه‌نك ابتداسی
٣١	«	«	آطنه اغتشاشنك ظهوری
٥	نیسان	«	یومی ثروت فنونك وقایع اختلالیه اثناسنده مملکته خدمت ایچون تکرار نشری
٧	«	«	مجلس ملینك ایاستفانوسده یاط قلوبده اجتماعه باشلامسی
١٠	نیسان	«	عبدالحمیدك صوك سلاملغی
١١	«	«	حرکت اردوسنك استانبوله مظفراً دخولی
١٢	«	«	استانبولده ادارهٔ عرفیه اعلانی
١٤	«	«	عبدالحمیدك بافتوای شرعی خلعی وسلطان محمدخان خامس حضرتلرینك جلوسی
١٥	«	«	عبدالحمیدك معائله سلانیکه سوقی
٢٧	«	«	قلنج آلاینك اجراسی
١٣	مایس	«	دول حامیه‌نك کریددن عسکرلرینی چکمه‌لری
٥	اغستوس	«	حانیه قلعه‌سندن یونان بایراغنك دول حامیه عساکری طرفندن ایندیرلمسی
١٩	«	«	ذات شاهانه‌نك بروسه‌یی تشریفلری
١٤	تشرین اول	«	ذات شاهانه‌نك ازمیتی تشریفلری
١٩	«	«	درسعادتده ایلك دفعه اوله‌رق اخذ عسکر فرمانی قرائتی
٢٢	«	«	حیدرپاشا استاسیوننك رسم کشادی

٥ كانون ثانی ١٣٢٥ چراغان حریق مؤسفی

٤ مارت ١٣٢٦ مدحت پاشا محاكمه‌سنك اعاده‌سیچون علی حیدر مدحت بكك وكیللری طرفندن عدلیه نظارتنه استدعا ویرلمسی

٨ « « بلغار قرال و قرالیچه‌سنك درسعادته مواصلتی

١٨ « « آرناوودلق عصیانی

١٩ « « یونانستانده اتحاد عسكرینك طاغلمسی

٢١ « « صربستان قرالنك درسعادته مواصلتی

٢٤ نیسان « قرال ادواردك وفاتی

٤ مایس « معارف مدالیه‌سی احداثی

٥ « « هاله‌ی قویروقلی ییلدیزینك كره‌مزدن تباعدی

٢٢ تموز « ثروت فنونك بیكنجی نسخه‌سنك انتشاری

٢٢ « « حوران عصیانی

٥ آغستوس « بروكسل سركیسنك احتراقی

٢١ « « بارباروس زرهلیسنك مواصلتی

١ ایلول « فنار پطریقخانه‌سی مجلس مللیسنك اجتماعدن منعی

١ « « دوائر وزنه‌لرینك مالیه‌یه نقلی

٦ « « درسعادتده قولرا ظهوری

٢٢ « « پورتكیزده جمهوریت اعلانی

٢٦ « « بیوك مانوره‌لره مباشرت اولنمسی

٢ تشرین اول « وینزه‌لوسك یونان قابینه‌سنی تشكیل

١٣ « « ذات شاهانه‌نك ادرنه‌یه حركتی

٧ تشرین اول ١٣٢٦ قونت لئون تولستویك وفاتی

٢٣ كانون اول « تركستانده حركت ارض وقوعی

٢٦ « « انجمن دانش طبینك ایلك اجتماعی

٢٦ « « امیر عالمك بخارا امارتنه قعودی

٥ « « یمن عصیانی

٢٤ « « باب عالی حریق اسف انكیزی

١٢ « « یمنده موفقیت عسكریه

١٨ « « حدیده ـ صنعا شمندوفرینك وضع اساسی

٢٧ « « مكتب حربیه‌نك ٧٥ نجی سنهٔ دوریه‌سی مراسمی

[بوسنه اثناسنده دوائر رسمیه‌ده زوالی ساعت استعماله باشلانمشدر .]

٢٠ مارت ١٣٢٧ مالیسور عصیانی

٢٨ « « صامسون ـ سیواس شمندوفرینك وضع اساسی

١٣ مایس « ذات حضرت پادشاهینك روم ایلی سیاحتی ایچون استانبولدن حركتلری

١٣ حزیران « انكلتره قرالنك رسم تتوجی

١٠ تموز « آبدهٔ حریتك رسم كشادی و مرجان ووزنه جیلر حریق كبیری

١٦ ایلول « ایتالیانك توركیایه اعلان حربی

٢٣ تشرین اول « طرابلس غربی الحاق ایتدیكنه دائر بیاننامه نشری

(كانون ثانی ١٩١٢) انكلتره‌نك هندستانك پایتختی دلهی شهرینه نقلی

٥ « « مجلس مبعوثانك باارادهٔ سنیه فسخی

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك اوچونجی سنه‌سنك صوكی

سالنامهٔ ثروت فنونك علاوه قسمی

مجلس مبعوثان واعیانك اوچونجی ۱۳۲۶ — ۱۳۲۷ سنهٔ اجتماعیه‌سنده تدقیق وقبول اولونارق مرعیت احكامنه ارادهٔ سنیهٔ پادشاهی صادر اولان

عثمانلی قانونلری

[سالنامهٔ ثروت فنون — سنه ۳]

٧ نجی ماده ذیلی ملغادر .

١١ نجی مادهٔ قائمه : مصرف محاكمه‌نك ایفاسی محكوم علیهه عائددر . برجرمدن دولایی محكوم اولان اشخاص متعدده رد اموال واعطای تضمیناتده ومصارف محاكمه‌نك ایفاسنده آخره حصه‌سیله حق مراجعتی اولمق اوزره یكدیكرینه متكفلدر . جرائم مختلفه‌دن دولایی براعلام ایله محكوم اولان اشخاص متعدده‌نك یكدیكره تكفلی یالكز مشتركاً محكومیتی انتاج ایدن جرمك مصارف محاكمه‌سنه عائددر .

١٢ نجی مادهٔ قائمه : جنایت وجنحه‌یه متلق مواددە مأمورین ضابطه طرفندن نظارت آلتنه آلنمق وجرمده استعمال واثان ویا لاجل الاستعمال تهیه قلنان ویاوقوع جرمدن حصوله كلن اشیاجرمده ذی‌مدخل اولمیان اشخاصه عائد اولمدیغی حالده ضبط ایدلك جزالری دخی مشتركاً حكم وترتیب اولنه بیلور .

اعمالی . استعمالی ، طاشینمسی ، محافظه‌سی ، بیع و شراسی جرم تشكیل ایدن اشیا برمحكومیت جزائیه اولمسه واشیای مذكوره فاعل جرمه عائد بولنمسه بیله مطلقا ضبط ومصادره اولنور .

٣٧ نجی مادهٔ قائمه : مجازات نقدیه : برشخصدن قانونك تعیین ایتدیكی اوزره اقچه آلنمسیدر .

محكوم اولان كیمسه كندیسنه احبار نامه تبلیغی تاریخندن اعتباراً ایكی آی ظرفنده مبلغ محكوم بهی تأدیه ایتمز ویا ایده‌مز ایسه - بركون حبس ، ربع لیرا وربع لیرانك كسورینه بدل اولمق اوزره - تأدیه اولنمامش جزای نقدی بالمحاكمه حبس جزاسنه تحویل اولنور . لكن محكوم علیه محبوس قالدیغی هركون ایچون فقرهٔ سابقه موجبنجه برچاریك لیرا تنزیل اولندقدن صوكره متباقی مبلغی تأدیه ایدرسه جزای نقدی مقامنه قائم اولان حبس جزاسنی اسقاط ایده بیلور فقط حبس مدتی برسنه‌یی تجاوز ایده‌مز .

٣٩ نجی مادهٔ قائمه : حكم قطعی لحوقندن اول وقوع بولان موقوفیت مدت محكومیهٔ جزائیه‌دن تنزیل اولنور . اكر محكوم علیه حقنده نفی جزاسی حكم اولنمش ایسه بركونلك موقوفیت بش كونلك نفیه معادل عد اولنور واكر یالكز مجازات نقدیه ترتیب اولنمش ایسه جزای نقدی ٣٧ نجی ماده‌ده كوستریلن نسبت دائره‌سنده محسوب وتنزیل اولنور .

٤٠ نجی مادهٔ قائمه : حین ایقاع جرمده اون‌اوچ یاشنی اكمال ایتمامش اولانلر قوهٔ ممیزه‌دن محروم عد اولنوب ایشلدكلری جرمدن مسئول اولمازلر آنجق جنحه محكمه‌سی حكمیله وكندیلرندن تعهدنامه آلنمق صورتیله ابوین ویا ولی ووصیلرینه تسلیم ویاخود نهایت سن رشدینی تجاوز ایتمیه‌جك برمدتله برای تربیه وتوقیف براصلاحخانه‌یه ایصال اولنورلر ابوین ویاولی ویاوصیلرینه باتعهدنامه تسلیم اولنان چوجقلر اون بش یاشنی اكمال ایتمكسزین تقید ونظارتده تسیبله برجرم ایقاع یتملرینه میدان ویریلور ایسه محافظه‌سنه مأمور اولنلردن برلیرادن یوزلیرایه قدر جزای نقدی آلنور.

حین ایقاع جرمده اون‌اوچ یاشنی اكمال ایتمش اولوبده اون بش یاشنی اتمام ایتمامش اولانلر حقلرنده ایشلدكلری جرمدن دولایی بروجه آتی جزا تعیین اولنور .

اكر جرمی اعدام ویا مؤبد كورك ویاقلعه بندلك ویانفی ابد جزالرینی مستلزم اولان جنایات قبیلندن ایسه اصلاح نفس ایچون بش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر حبس اولنور واكر موقت كورك ویا موقت قلعه بندلك ویا نفی موقت جزالرینی موجب اولان جرائمدن ایسه كذلك اصلاح نفس ایچون جرمنك مستلزم اولدیغی جزامدتنك ربعندن نهایت ثلثی مقداری مدته‌دك حبس اولنور وبوایكی صورتده دخی بش سنه‌دن یدی سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنه آلنه بیلور واكر جرمی حقوق مدنیه‌دن اسقاط جزاسنی موجب ایسه كذلك اصلاح نفس ایچون التی آیدن

اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور اکر ذکر اولنان جزالرك مادوننده برجزایی موجب ایسه اول جزانك ثلث مدتی تجاوز ایتمامك اوزره برمدت معینه ایله کذلك اصلاح نفس ایچون حبس اولنور . اکر مجازات نقدیه‌یی مستلزم ایسه نصفی تنزیل ایدیلور . حین ایقاع جرمده اون بش یاشنی اتمام ایتمش اولوبده اون سکز یاشنی اتمام ایتامامش اولنلر اعدام ویا مؤبد کورك ویا مؤبد قلعه‌بندلك ویامؤبد نفی جزالرینی مستلزم اولان احوالده اصلاح نفس ایچون یدی سنه‌دن اون بش سنه‌یه قدر حبس اولنور وموقت کورك ویا موقت قلعه بندلك ویاخود نفی موقت جزالرینی مستلزم احوالده کذلك اصلاح نفس ایچون مجازات اصلیه مدتنك نصفندن ثلثانی مدتنه قدر حبس اولنور وهر ایکی صورتده دخی بش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنه آلنه‌بیلور واکر جرم ذکر اولنان جزالرك مادوننده‌ایسه جزای اصلینك ربعی بعدالتنزیل حبس جزاسی تعیین اولنور .

٤٢ نجی ماده‌یه علاوه : کرك کندیسنك وکرك آخرك نفسنه ویا عرضنه وقوع بولان وتحرز ممکن اولمیان برتعرض ناحقی فی‌الحال دفع ضرورتیله ایقاع ایدیلن فعل جرم عد اولنماز .

جبروشدت اجراسیله وقوع بولان نهب وسرقت اثناسنده ویاخود برشخصك اراده واختیارینی خللدار ایده‌جك درجه‌ده برضرر عظیمی مؤدی اولان سرقتلرده سارق وناهبلرك صورسائره الله دفعی ومالك استردادی ممکن اولمدیغی حالده کندیسنی مدافعه وفی‌الحال مالنی ویا یدمحافظه‌سنده بولنان اموالی محافظه وتخلص واسترداد ایچون ایقاع ایدیلان افعال جرم عد اولنماز .

حکم قانونی ویا مرجع قانونیسندن صادر اولوب انفاذی وظیفهٔ ضروری اولان برامری اجرا صورتیله ایقاع ایدیلان فعل جرم عد اولنماز .

٤٥ نجی مادهٔ قائمه : اشخاص متعدده برجنایت ویاجنحه‌یی متحداً ایقاع ایدر ویاخود افعال متعدده‌دن مرکب اولان برجنایت ویاجنحه‌ده برطاقم اشخاصدن هربری جرمك حصولی مقصدیله افعال مزبوره‌دن برینی ویا برقاچنی اجرا ایلرسه اشخاص مذکوره‌یه هم فعل دنیلور وجمله‌سی فاعل مستقل کبی مجازات اولنور.

برجنایت ویا جنحه‌نك ایقاعنده فرعاً ذی‌مدخل اولانلر قانونك صراحتی اولمیان یرلرده بروجه آتی مجازاته دوچار اولورلر :

اکر فعل اصلی اعدام ویامؤبد کورك جزالرینی مستلزم ایسه فرعاً ذی‌مدخل اولانلر حقنده اون سنه‌دن اشاغی اولمامق اوزره موقت کورك ومؤبداً قلعه بندلك جزاسنی مستلزم ایسه کذلك اون سنه‌دن اشاغی اولمامق اوزره موقت قلعه بندلك ومؤبداً نفی جزاسنی مستلزم ایسه اوچ سنه مدتله قلعه بندلك جزاسی حکم اولنور .

احوال سائره‌ده اصل جنایت ویاجنحه ایچون معین اولان جزانك سدسندن ثلثنه قدری تنزیل اولنور.

آخر کیمسه‌یی هدیه ویا نقود اعطاسی ویا تهدید ویاحیله ودسیسه اجرا واعمالی ویاخود نفوذ ایقاعی ویا حکم مأموریتك سوء استعمالی صورتلریله برجنایت ویاخود جنحه ایقاعنه تحریك ایدنلر وبر جنایت ویا جنحه‌نك ایقاع ایدیله‌جکنه واقف اوله‌رق حصولنه خادم تعریفاتده بولنانلر وبر جنایت وجنحه ایقاعنه مدار اوله‌جق اسلحه وآلات و وسائط سائره‌یی بیله‌رك تدارك ایدنلر وبر جنایت ویا جنحه‌یی اعداد ویا تسهیل ویا اکماله سبب اولان افعالده بیله‌رك فاعل اصلی‌یه معاونتده بولنانلر اول جنایت ویا جنحه‌نك فرعاً ذی‌مدخلی عد اولنورلر .

امنیت حکومته وآسایش عمومیه وامنیت اشخاص واموآله قارشی حیدودلق ویا استعمال جبر وشدت ایلیان ارباب جرائمك افعال وحرکاتنه واقف اوله‌رق انلره بالاختیار ییه‌جك ویا یاته‌جق وصاقلانه‌جق ویاخود طوپلانه‌جق محل ویرنلر فرعاً ذی‌مدخل عد اولنورلر .

سرقت ويا غصب صورتيله وياخود برجنايت وجنحه ايقاعيله استحصال اولنان اشيايى تماماً ويا قسماً بيله‌رك نزدلرنده حفظ واخفا ايلينلر اول فعللرده فرعاً ذی‌مدخل عد اولنورلر .

٤٦ نجی مادهٔ قائمه : بركيمسه بر جنايت ايقاعنى تصميم ايدوب ده وسائط مخصوصه ايله اجراسنه بدأ ايدرك يداختيارنده اولميان اسباب مانعه حيلولتيله اول جنايتك حصولنه مقتضى افعالى اكمال ايده‌مه‌مش ايسه قانونك صراحتی اولميان برلرده فعل مذكور اعدام ويامؤبداً كورك جزالرينى مستلزم اولديغى حالده متشبث حقنده يدى سنه‌دن اكسيك اولمامق اوزره موقت كورك ومؤبد قلعه‌بندلك جزاسنى مستلزم ايسه كذا يدى سنه‌دن اكسيك اولمامق اوزره قلعه‌بندلك ومؤبداً نفى جزاسنى مستلزم اولان احوالده اوچ سنه مدتله كذلك قلعه‌بندلك جزاسى حكم اولنور . احوال سائره‌ده اوجنايت ايچون قانوناً معين اولان جزانك نصفندن ايكى ثلثنه قدرى تنزيل ايديلور .

متشبث ، جرمك افعال اجرائيه‌سندن بالاختيار فراغت ايتديكى وفقط تمام اولان قسم فعل حدذاتنده برجرم تشكيل ايلديكى حالده انجق اول قسمه مخصوص جزا ايله مجازات اولنور .

بركيمسه تصميم ايتديكى جنايتك كافهٔ افعال اجرائيه‌سنى اكمال ايتمش وفقط يداختيارنده اولميان اسباب مانعه حيلولتيله اول جنايت ميدانه كلمه‌مش ايسه ـ قانونك صراحتى اولمان برلرده ـ فعل مذكور اعدام ومؤبداً كورك وقلعه بندلك جزالرينى مستلزم ايسه متشبث حقنده اون سنه‌دن اشاغى اولمامق اوزره موقت كورك ، مؤبد قلعه‌بندلك جزاسنى مستلزم ايسه كذا اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره قلعه‌بندلك ومؤبد نفى جزاسنى مستلزم ايسه اوچ سنه مدتله قلعه بندلك جزاسى حكم اولنور . احوال سائره‌ده اوجنايت ايچون معين اولان جزانك ثلثندن نصفنه قدرى تنزيل اولنور .

برجنحه‌نك اجراسنه تشبث انجق قانونك صراحتى اولان برلرده مستلزم جزادر .

٤٧ نجی مادهٔ قائمه : برجرمده تخفيف جزايى موجب اسباب تقديريه موجود اولديغى حالده اعدام جزاسى مؤبد ويا اون بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت كوركه ، مؤبد كورك موقت كورك ويا بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت قلعه بندلكه وموقت كورك ومؤبد قلعه بندلك جزاسى موقت قلعه‌بندلكه تحويل اولنور .

جرم ، مؤبد نفى ويا موقت قلعه‌بندلك ويا حقوق مدنيه‌دن اسقاط ومؤبداً رتبه ومأموريتدن محروميت جزاسنى مستلزم اولديغى تقديرده مجازات مذكوره برسنه‌دن اقل اولمامق اوزره حبس جزاسنه تحويل ايديلور . جرم جنحه قبيلندن اولديغى تقديرده محكمه مجازات تأديبيه‌نك حداصغريسنه قدر حكم ايده‌بيلور .

٥٥ نجی مادهٔ قائمه : انبياى عظام حضراتنه قارشو علناً فضاحت لسانيه‌يه اجتسارى ثابت اولنلر برسنه‌دن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور .

ذات حضرت پادشاهينك حياتنه سوء قصد ايدن وياخود اشبو سوء قصدك اجراسنه تشبث ايليان كيمسه اعدام اولنور . شخص همايونه تعرض ايدن كيمسه موقتاً كوركه قونيلور . هركيم بالذات ويا بالواسطه تبعهٔ دولت عليه وسكنهٔ ممالك محروسه‌يى ذات حضرت پادشاهى وياخود حكومت عثمانيه عليهنه مسلحاً عصيان ايتديرمك اوزره تحريك ايدوب ده مقصدى اولان قضيهٔ عصيان فعله چيقار ايسه اعدام ومادهٔ عصيانك اجراسنه باشلانمش اولور ايسه اول كيمسه اون سنه‌دن اقلى اولمامق اوزره قلعه‌بندلك جزاسيله مجازات اولنور .

ذات حضرت پادشاهى‌يه علناً اطالهٔ لسانه جرأتى ثابت اولان شخص اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور .

قانون اساسى وحكومتك شكل ، هيئتنى ويا سلطنت سنيه‌نك اصول وراثتنى تغيير وتبديل ويا محايه جبراً تشبثى ثابت اولان شخص اعدام اولنور .

٥٥ نجی مادەیه علاوه : هرکیم دول متحابه رؤسای حکومتندن بری علیهنه برجرم ایقاع ایدەجك اولورایسه قانوناً اوجرمه مخصوص اولان جزا ثلث مقداری تزیید اولنور.

تعقیبات جزائیه جریانی متعرض علیهك شکایتنامه‌سنه متوقف افعال وقوعنده دولت اجنبیه‌نك حکومت طرفندن اصولاً شکایتنامه ویرلمك اقتضا ایدر .

سلطنت سنیه نزدینه مأمور اولان سفرای اجنبیه علیهنه برجرم ایقاع ایدلدیکی تقدیرده اوجرمه مخصوص اولان جزاسدس مقداری تزیید اولنور . جرم مذکور تحقیر نوعندن ایسه تعقیبات اجراسی متجاوز علیهك شکایتنه متوقفدر .

هرکیم رسماً کشیده قلنمش اولان دولت علیه ویادول متحابه سنجاغنی وطغرا ویاآرمه‌سنی قصدحقارتله شق وتخریب وصور سائره ایله تذلیل ایدرسه آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور .

٦٣ نجی ماده وذیلی ملغادر .

٦٧ نجی مادۀ قائمه : حکامك وعلی الاطلاق وظائف وخدمات رسمیه‌یی درعهده ایلیان بالجمله مأمورینك ومنتخب ومنصوب بالجمله مجالس رسمیه اعضاسنك وافراد ناسدن اولوب‌ده اهل خبره وحکم کبی بروظیفۀ رسمیه ایله مکلف بولنان اشخاصك ودعوی وکیللرینك قانوناً ونظاماً یاپمغه مجبور اولدیغی شیئی یاپمق ویا یاپمامق و یاپمامغه مجبور اولدیغی شیئی یاپمق ویا یاپمامق ایچون اخذ ایلدکلری اقچه وهدیه نامیله آلدقلری اشیا وتأمین ایتدکلری سائر منافع رشوت اولدیغی کبی بومقصده مبنی دون ویا زیاده بهایه اشترا وبیع ایتدکلری اموال واملاکك قیمت حقیقیه‌سیله ثمن مسمی بیننده‌کی فرق فاحش دخی رشوتدر.

٦٨ نجی مادۀ قائمه : مرتشیدن آلدیغی پاره ایکی قات اولەرق استرداد ویا تعهد اولنان نقود ومنافعك برمثلی جزای نقدی اولەرق اخذ اولندقدن صکره موقتاً قلعه بند ایدیلور وایفا ایلدیکی معامله برحقك اخلالنی موجب اولمش ایسه قلعه بندلك جزاسی بش سنەدن اقل اولەماز .

٦٩ نجی مادۀ قائمه : راشیدن ویرمش ویا تعهد ایتمش اولدیغی مبلغ جزای نقدی اولەرق اخذ وبورشوتی اخلال حق ایچون ویردیکی ثابت اولورسه موقتاً قلعه بند ایدیلور .

٧٠ نجی ماده ملغادر .

٧١ نجی ماده ملغادر .

٧٢ نجی ماده ملغادر .

٧٣ نجی ماده ملغادر .

٧٤ نجی ماده ملغادر .

٧٥ نجی ماده ملغادر .

٧٦ نجی مادۀ قائمه : رشوت اولەرق هنوز اقچه واشیا آلنوب ویرلمش اولمایوب‌ده فقط اولبابده سند ویرلمش ویاخود سند دخی آلنمیەرق رشوت تعاطیسی اوزرینه یالکز بر مقاولۀ مخصوصه وقوع بولمش اولدیغی وبومقاوله‌نك فعله چیقماسی راشی ومرتشینك دفعنه مقتدر اولەمدقلری بعض موانعدن نشأت ایلدیکی بالمحاکمه ثابت ومتحقق اولور ایسه بومقوله مقاوله‌لره بعینه رشوت آلنوب ویرلمش نظریله باقیلوب بونی مرتکب اولانلر ٦٨ و ٦٩ نجی ماده‌لر موجبنجه مجازات اولنور .

٩٩ نجی مادەیه ذیل ثانی : هرکیم اولورسه اولسون قولرا وسائر امراض ساریه‌دن مصاب ویا

وفیات ظهور ایدن خانه وسائر محللرك قوردون آلتنه آلنمسنه دائر جانب حکومتدن وقوع بولان اوامر واجرا آته فعلاً ممانعت ایدرسه حرکتنك درجه‌سنه کوره برآیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور.

۹۹ نجی ماده‌یه اوچنجی ذیل : آداب واخلاق عمومیه‌یی محافظه وامن وانضباطی تقریر ویا امراض ساریه‌نك تأثیرینی تحدید ایتمك اوزره دولتجه اتخاذ اولنوب با ارادهٔ سنیه نشر واعلان قلنان مقرراته رعایت ایتمیانلر برلیرادن اون بش لیرایه قدر جزای نقدی اخذ ویا یکرمی درت ساعتدن برآیه قدر حبس ایله مجازات اولنورلر .

۱۰۲ نجی مادهٔ قائمه : مأمورین دولتدن بری وظیفهٔ مأموریتنی ایفاده بلاسبب مقبول اهمال وتراخی ایلر ویا آمرینك احکام قانونیه‌یه مستنداً اعطا ایلدیکی اوامری کذا برکونا سبب مقبول اولقسزین اجرا ایلمز ایسه مأموریتنك درجه‌سنه کوره اوچ لیرادن یوز لیرایه قدر جزای نقدی آلنور واشبو اهمال وتراخیدن ویا آمرك قانونه مستند اولان اوامرینی عدم اجرادن دولتجه بر مضرت حصوله کلمش ایسه درجه‌سنه کوره بر هفته‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس جزاسیله برابر مؤبداً ویا موقةً رتبه و مأموریتدن محرومیت جزاسی دخی حکم اولنور وبو فعلدن افرادجه برکونا ضرر حاصل اولمش ایسه اوده بشقه‌جه تضمین ایتدیریلور .

۱۰۵ نجی مادهٔ قائمه : برمأمور وظیفهٔ مأموریتنی سوءاستعمال ایدرك ویا قانوناً معین اولان صول وشرائط خارجنده اوله‌رق آخرك اقامتکاهنه ویا مشتملاتنه داخل اولورسه اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر واکر فعل مذکوره اقامتکاهی تحری ایتمك کبی سائر معاملهٔ کیفیه انضمام ایده‌جك اولورسه آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور وخلاف اصول اوله‌رق افرادك تجارتکاهلری واداره‌خانه‌لری کبی خصوصی محللرده تحریات اجرا اولنورسه کذا فاعلی اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور وبونی آمرینك وظیفهٔ مأموریتی داخلنده اولان خصوصاتدن طولایی امریله یاپمش اولدیغی تبین ایدرسه کندیسی جزادن معفو طوتیلوب آمری هرکیم ایسه بوجزا آنك حقنده اجرا اولنور ومأمورینك غیری دخی هرکیم اولورسه اولسون صاحبنك منعی خلافنه اوله‌رق یا اخافه ، یاخود جبر ایله ویا صورت خفیه‌ده برکیمسه‌نك خانه‌سنه کیرر ایسه برهفته‌دن آلتی آیه قدر حبس ایله مجازات اولنور .

۱۰۶ نجی مادهٔ قائمه : قوهٔ جبریه اعمالنه مأمور اولنلر وضابطه مأمورلری واحضار مأمورلری امرمأموریتلرینی اجراده وفوقنده بولنان آمرینك امرینی انفاذده قانون ونظامك تعیین ایتدیکی احوالدن غیری صورتده اوله‌رق برکیمسه حقنده برسوءمعامله‌یه ویا جسماً ذا ویره‌جك حالته جرأت ایدر ویاخود اول کیمسه‌یی ضرب وجرح ایلر ایسه برآیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس ومؤبداً ویا موقةً رتبه ومأموریتدن محرومیت جزالریله مجازات اولنور واکر ایقاع ایتدیکی جرم اشبو فعللرك فوقنده ایسه اومثللو جرائمه ترتب ایدن جزا تعیین اولنور .

۱۱۳ نجی مادهٔ قائمه : عساکر نظامیه‌نك وحکومت طرفندن علی‌الاطلاق ضابطه‌یه واداره‌یه مأمور بولنانلرك مأموریتلرینی اجراده ایکن ، یاخود اجرا ایتدکلری حکم مأموریتدن دولایی قدر وناموسلرینه نقیضه ویره‌جك صورتله حقلرنده معاملهٔ حقارته واطالهٔ لسانه واخافه‌یه جرأت ایدنلر اولور ایسه برهفته‌دن اوچ آیه قدر حبس ویاخود برمجیدیه آلتوننندن اوچ مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذ اولنور . وبومثللو حقارتلر عساکر نظامیه وژاندارمه ضابطانی وپولیس قومیسر ومعاونلری حقلرنده وقوع بولور

ایسه اون بش کوندن آلتی یه قدر حبس اولنور وبومثللو حقارت واخافه‌نك اجراسنده تشهیر سلاح ایدن اولور ایسه هرحالده آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور .

۱۱٤ نجی مادهٔ قائمه : مأمورینندن برینی ویا عساکر نظامیه‌دن ویا ژاندارمه وپولیس صنفندن برنفری مأموریتلرینی اجراده ایکن ، یاخود اجرا ایتدکاری حکم مأموریتدن دولایی ضربه ویا معاملهٔ جبر وشدته جرأت ایدن اولور ایسه آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور .

۱۱۵ نجی مادهٔ قائمه : اجرای حکومته وضبط وادارهٔ مملکتده مأمور اولان بیوك ، کوچك کافهٔ مأمورین دولت اجرای وظیفهٔ مأموریت ایدرکن ، یاخود اجرا ایتدکاری حکم مأموریتدن دولایی برآدم بونلردن برینی ضرب وجرح ایدر ویاخود خسته‌لکنه سبب اوله‌جق صورتده برفعل مؤثره جسارت ایلر ایسه آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

۱۱۶ نجی مادهٔ قائمه : اجرا مأمورلری وقوهٔ مسلحه وتحصیلدارلر ایله احضار وتوقیف مذکره‌لرینی حامل بولنان مباشر وپولیسلر ومحاکم طرفندن برمحله نیابهٔ اعزام اولنان مأمورلر وضابطهٔ ملکیه وعدلیه مأمورلری قوانین ونظامات دولتی واوامر حکومتی ومقررات واعلامات محاکمی واحضار وتوقیف مذکره‌لری احکامنی ودعوتیه وجلب مذکره‌لرینی وسائر اوراق عدلیه‌یی تبلیغ وتنفیذ ایلدکاری صره‌ده بونلره تجاوزله اجراآت قانونیه‌لرینه ممانعت ایچون معاملهٔ جبر وشدته ویا دیگر برفعل مؤثره جرأت ایدنلر بروجه آتی مجازات اولنور .

اولا : اشبو افعال یکرمی نفردن زیاده اشخاص طرفندن ایقاع اولنور وبونلرك جمله‌سی ویا ایچلرندن بریسی جلی صورتده مسلح بولنور ایسه اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس جزاسی حکم اولنور وبونلرمیاننده مسلح کیمسه بولنمدیغی حالده اشخاص مرقومه حقنده برآیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس جزاسی تعیین اولنور .

ثانیاً : جرائم مذکوره اکر اوچدن نهایت یکرمی‌یه قدر اشخاص طرفندن ایقاع اولنور وکذلك بونلردن ولو بریسی بروجه‌بالا جلی صورتده مسلح بولنور ایسه اون بش کوندن برسنه‌یه قدر حبس جزاسی تعیین ایدیلور بونلر میاننده حامل سلاح کیمسه بولنماز ایسه برهفته‌دن التی آیه قدر حبس ایله مجازات اولنورلر .

ثالثاً : حرکات مسروده اکر جلی صورتده مسلح بر ویا ایکی کشی طرفندن ارتکاب اولنور ایسه بونلر برهفته‌دن التی آیه واشبو کیمسه‌لر بر کونه سلاحی حامل اولمدقلری حالده یکرمی درت ساعتدن برآیه قدر حبس اولنورلر .

اشبو فقره‌لرده محرر مخالفت وعدم اطاعت جرملرینك ایقاعی صره‌سنده دها شدید جزایی استلزام ایدن افعال رتکاب اولنمش ایسه افعال مذکوره مرتکبلرینك هربری حقنده قانوناً لازم کلن جزا تعیین اولنور .

۱۳۰ نجی مادهیه ذیل : برکیمسه حکومته درحال مراجعته مقتدر اولدیغی احوالده جبر وشدت اجراسیله بالذات استیفای حق ایلر ایسه برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

جرمك فاعلی جقك صحتنی اثبات ایلرسه کوره‌جکی جزانك اوچ ربعی قدری تنزیل اولنه بیلور .

حکماً کندی یدی نزع اولنوبده مستحقنه تسلیم قلنان اموال غیرمنقوله‌یی تکرار ضبط واشغال ایلین شخص برآیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

اکر بوفعل جبر وشدت استعمالی ویا تهدید ایقاعی صورتیله ویاخود مسلحاً وبردن زیاده اشخاص طرفندن اجرا ایدیلورسه حبس جزاسی آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر تمدید اولنور .

١٣٤ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم اولورسه ایسه اولسون نظاماته رعایتسزلك ایله تلفون وتلغرافك خدمت وحرکتنی ویاخود آلاتی مخابره‌یه مانع اوله‌جق صورتله اخلال ایدرسه بش مجیدیه آلتوننه‌دن اللی مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور واکر بونی قصداً یاپمش اولدیغی ثابت اولورایسه بوجزای نقدیدن فضله اوچ ایدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور .

١٣٥ نجی مادهٔ قائمه هرکیم اولورایسه اولسون تلفون وتلغراف تللرینی ویاخود پورسلین دیرکلرینی کسر وتخریب مثللو حالات ایله تعطیل مخابره‌یه سبب اولورایسه اوچ ماهدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور وبش مجیدیه آلتوننه‌دن اللی مجیدیه‌آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور .

١٣٦ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم اولورایسه اولسون ممالك دولت علیه‌ده برکونه اختلال وفساد وقوعی اثناسنده تلفون وتلغرافك بر ویاخود دها زیاده خطلرینی تخریب ویاخودسائر جهتله ایشلمسنی منع ویاخود جبراً وسائر صورتله ضبط ایدرك بین‌المأمورین جریان ایده‌جك مخابرات و مراسلاتی تعطیل وواسطهٔ تلغراف‌ایله‌مکتوب کوندرنلری تعاطئ مراسلاتدن وتلفونله مکالماتدن منع‌وزجر ایلرایسه ویاخودتلفون وتلغراف خطنك تعمیرینه جبراًمخالفت ایلرایسه اللی مجیدیه آلتوننه‌دن ایکیوز مجیدیه آلتوننه قدر مجازات نقدیه آلندقدن بشقه موقتاً کورکه قونیلور .

١٥٥ نجی ماده ذیلی : رسومات اداره‌لرینه نظاماً ابرازی لازم کلن فاطوره وبیاننامه وسائره‌یی خلاف حقیقت اوله‌رق تنظیم ویا اصللرینی تغییر وتحریف ایدن ویا ایتدیرن ویاخود بویله خلاف حقیقت ویا محرف اوراقی بیله‌رك ابراز ویا استعمال‌ایدن‌ویاایتدیرن اشخاص برهفته‌دن برسنه‌یه‌قدر حبس اولنور ویاخود بش‌لیرادن یوز لیرایه قدر جزای نقدی آلنور ویاخود بوجزالرك ایکیسی بردن اجرا قلنور .

١٦٦ نجی ماده‌نك ١ و ٢ نجی ذیللری مقامنه قائم مادهٔ مذیله : هرکیم دائرهٔ عائده‌سندن رخصت استحصال ایتمکسزین ممالك عثمانیه‌ده باروت وسائر اجزای ناریه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك اعمال ایدر ویا ممالك اجنبیه‌دن ممالك عثمانیه‌یه باروت وسائراجزای ناریه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك ادخال ویا بونوع قاچاقچیلغه توسطایلر ویاخود داخل ممالك عثمانیه‌ده برمحلدن دیکر محله قاچاق‌باروت وسائر اجزای ناریه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك نقل وادخال ایدرسه بونلرمصادره اولندقدن بشقه ایکی‌آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبسه قونیلور وبش مجیدیه‌آلتوننه‌دن اللی‌مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بلا رخصت بوقبیل ممنوع فشنك واسلحه‌وباروت واجزای ناریه طاشیانلر وصاتانلر دخی‌برماهدن التی ماهه قدر حبس وبرمجیدیه آلتوننه‌دن اون‌مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنور . قانون‌جزا اعتباریله اسلحهٔ ممنوعه‌دن مقصدعلی‌الاطلاق‌اسلحهٔ میریه‌وحربیه‌ایله ناملوسی اون‌بش سانتیمترویی متجاوز اولان رووولورلردر .

١٧٠ نجی مادهٔ قائمه : تعمداً برشخصی قتل ایدن ویا آباد اجداد وامهات وجداتندن برینی ولو من غیر تعمد قصداً قتل ایلیان کیمسه اعدام اولنور .

١٧٤ نجی مادهٔ قائمه : برکیمسه من‌غیرتعمد برشخصی‌قصداً قتل‌ایدرسه اون‌بش‌سنه‌مدتله کورکه

قونیلور . فقط اشبو تلف نفس قضیه‌سی اولا مجلس ملی اعضاسندن ویا مأمورین دولتدن بری علیهنده ایفای وظیفه حالنده ویا ایفا ایله‌دکلری وظیفه‌دن دولایی اجرا ایدلمش ثانیاً اشکنجه ویا تعذیب اجراسیله ایقاع ایدلمش ویاخود بردن زیاده اشخاص علیهنده وقوعه کلمش اولدیغی حالده فاعلی مؤبداً کورکه قونیلور. برجرمك تهیئه ویا تسهیلی و یا اجراسی ویاجرم مذکورك فاعل اصلی ویا فرعیلرینك فرارلری ویاجزاسز قالملری خصوصنك تأمینی ضمننده ایقاع ایدیلان فعل قتلك فاعلی اعدام اولنور .

قتل قصدینه مقارن اولمقسزین بالاختیار ایقاع ایدیلان ضرب ویا تلف نفسی مفضی اولیان آلات ایله وقوعبولان جرحدن متأثراً مضروب ومجروح وفات ایدرسه فاعلی بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقة کورکه قونیلور .

۱۷۵ نجی مادهٔ قائمه : تلف نفس فاعل عندنده مجهول اولان اسباب متقدمه‌نك ترافقیله ویافعلدن بتون بتون آیری برسببك انضمامیله وقوعه کلمش ایسه اعدامی مستلزم احوالده اون بش سنه‌دن مؤبد واون بش سنه کورکی مستلزم احوالده اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورك جزاسی حکم اولنور .

۱۷۷ نجی مادهٔ قائمه : برعضوك قطع ویاکسرینی ویا عملدن سقوطنی ویا دیکر برمعلولیت دائمه‌یی انتاج ایلیه‌جك صورتده ضرب ویا جرحه ویا آخر برفعل مؤثره قصداً جرأت ایلین کیمسه مصارف جراحیه‌سی استیفا اولنمسیله برابر موقتاً کورکه قونیلور . افعال مذکوره تعمداً ایقاع ایدلمش ایسه کورك جزاسی التی سنه‌دن اقل اوله‌ماز .

۱۷۷ نجی ماده ذیلی ملغادر .

۱۷۸ نجی مادهٔ قائمه : برکیمسه برشخصی یکرمی کوندن زیاده ایشندن قالمسنی ویاخود خسته‌لنمسنی موجب اوله‌جق صورتده جرح ویا ضرب ایدر ویا برفعل مؤثر ایقاع ایلر ایسه اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور ومصارف جراحیه‌سیله مجروح ومضروبك حال صحتنده کسب ایده‌جکی تجارت واجرتك مثلی کندوسندن آلنوب مجروح ومضروبه ویریلور واکر بونی اولجه تصور وتصمیم ایدرك یاپمش اولدیغی تبین ایدرسه حبس مدتی برسنه‌دن اقل اوله‌ماز .

۱۷۹ نجی ماده وذیلی مقامنه قائم اولان ماده : جرح وضرب اکر مادهٔ سابقه‌ده مذکور اولان درجه‌دن خفیف اولور ایسه جارح وضارب اولان کیمسه برهفته‌دن برسنه‌یه قدر حبس ایدیلور وبرلیرادن اون لیرایه قدر جزای نقدی‌یه محکوم اولور ویا بوجزالرك یالکز بریبی حکم اولنور واکر بونی اولجه تصور وتصمیم ایدرك یاپمش اولدیغی تبین ایدر ایسه حبس مدتی برآیدن ایکی سنه‌یه قدر تمدید اولنور .

قتل قصدیله اولمیه‌رق مجرد اخافه ایچون برینه سلاح چکن کیمسه دخی برهفته‌دن آلتی آیه قدر حبس اولنور .

آباد واجداد وامهات وجداتندن برینی ضرب وجرح ایلینلر بروجه‌آتی مجازات اولنور .

ضرب وجرح برکونا اعراض وامراضی موجب اولمامش ایسه ضارب وجارح اون بش کوندن ایکی سنه‌یه قدر ویوز یتمش سکزنجی ماده‌ده مذکور خسته‌لنمی موجب بولنمش ایسه درت آیدن اقل اولمامق اوزره حبس اولنور . ضرب وجرح یوز یتمش یدنجی ماده‌ده مذکور احوالی موجب اولمش ایسه فاعل بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره واکر فعل تصور وتصمیم ایله ایقاع ایدلمش ایسه اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره مضروب و مجروح ضرب وتلف نفسی مفضی اولمیان آلات ایله وقوعبولان جرحدن متأثراً وفات

ایلر ایسه کذلك اون سنه‌دن اقل اولماق اوزره ومضروبك وفاتی مؤدی اولان ضرب وتلف نفسی مقضی اولمیان آلات ایله وقوعبولان جرح تصور وتصمیم ایله ایقاع ایدلمشسه اون بش سنه مدتله کورکه قونیلور .

١٧٩ نجی ماده‌یه علاوه : اشبو ماده‌ده بیان اولنان فعل اون کوندن زیاده خسته‌لغی موجب اولمامش ایسه تعقیبات اجراسی شکایتنامه اعطاسنه متوقفدر . اقارب وتعلقات بیننده وقوعه کلان بوقبیل ضرب وجرح دعوالرینك تعقیبندن شکایتنامه‌نك اعطاسندن صکره دخی مشتکینك فراغتی حقوق عمومیه دعواسنی اسقاط ایدر .

١٨٠ نجی مادهٔ قائمه : برمنازعه اثناسنده وقوعبولان قتلده وتعطیل عضوده وجرحدن متأثراً وفاتده وضرب وجرح افعالنك اجراسنده اشخاص متعدده اشتراك ایدوب‌ده فاعلك کیم اولدیغی تعین ایلمامش ایسه اشخاص مرقومه‌دن هر بریسی حقنده فعل ایچون قانوناً معین اولان جزا ثلثدن نصفه قدر تنزیل اولنه‌رق حکم ایدیلور واعدام ومؤبد کورك جزالرینی استلزام ایدن افعالده اون سنه‌دن اقل اولماق اوزره کورك جزاسی تعیین اولنور .

١٨٦ نجی ماده ملغادر .

١٨٨ نجی مادهٔ قائمه : برکیمسه زوجه‌سنی ویاخود دیکر محارمندن برینی برشخص ایله فعل شنیع زنا حالنده کوروب‌ده بریسنی ویا ایکیسنی بردن ضرب ویا جرح ویا قتل ایلسه معفودر واکر برکیمسه زوجه‌سنی ویاخود محارمندن برینی برشخص ایله فراش غیرمشروعده کوروب‌ده بریسنی ویا ایکیسنی بردن ضرب ویا جرح ویاخود قتل ایتسه معذوردر .

١٨٩ نجی ماده‌نك فقرهٔ ثانیه‌سی ملغادر .

١٩٠ نجی مادهٔ قائمه : معذرتی متحقق اولانلرك جزالری بروجه آتیدر :
اکر فعل اعدام ویامؤبد کورك ویامؤبد قلعه بندلك جزالرینی مستلزم ایسه فاعل برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .
اکر فعل مجازات سائرهٔ ترهیبیه‌یی مستلزم ایسه فاعل آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور .
اکر فعل مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم ایسه فعل ومعذرتك درجه‌سنه کوره فاعل یکرمی درت ساعتدن آلتی آیه قدر حبس ویا بش بشلکدن ایکی لیرایه قدر جزای نقدی‌یه محکوم اولور .

١٩١ نجی مادهٔ قائمه : برشخص کندیسنه ، یاخود تعیین ایتدیکی برمحله نقد آقچه ویا بعض اشیا کوندرمسنی ویا سائر مطالب وتکالیفی حاوی برکیمسه‌یه مهرلی ویا مهرسز ویا امضالی . یا امضاسز کاغد ارسال ایدرك یاخود آدم کوندره‌رك ایستدیکنی کوندرمز وتکلیفنی اجرا ایلمزسه حقنده بعض مضرت وقوعه کتیره‌جکی بیانیله اخافه وتهدید ایدر وبیان ایتدیکی مضرت فاعلی حقنده قانوناً اعدام ، یا مؤبداً کورك جزاسنی موجب اولوب فقط فعله چیقمامش بولنور ایسه بو نوع جنایته متجاسر اولان شخص موقتاً کورکه قونیلور .

اکر تهدید واقع آقچه ویا بعض اشیا ویا سائر مطالبی محتوی اولمایوب‌ده ایقاع ایدیله‌جك مضرت فقرهٔ سابقه‌ده معین اولان جرائمدن برینی تضمن ایدر وفقط فعله چیقمامش بولنور ایسه تهدیده جرأت ایدن شخص بر سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

برشخص برنجی فقره‌ده محرر مطالب وتکالیف ومضرات ایله آخر کیمسه‌یی شفاهاً تهدید ایلر ویاخود تهدید واقع مهرلی ویا مهرسز ویا امضالی ویا امضاسز کاغد ارسال ایلمك ویاخود آدم کوندرمك صورتیله واقع اولمقله برابر اخبار ایدیلن مضرت فقرهٔ مذکوره‌ده‌کی جنایتلردن دها خفیف نوعدن وکذا فعله چیقمامش بولنور ایسه شخص مرقوم اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . اکر مطالب واقعه ضمننده وقوعه کلان تهدید واخافه مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم اولور ویا ناموس وحیثیتی علیهنده تشهیر ایله تهدید وقوعه کلیرسه فاعلی برهفته‌دن برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

١٩٢ نجی مادهٔ قائمه : وسائط مخصوصه استعمال ایدرك ویا بشقه‌سنك طرفندن استعمالنه رضا ویره‌رك اسقاط جنین ایدن قادین آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

برخاتونك رضاسیله وسائط مخصوصه تهیه ایدرك جنینی اسقاط ایتدیرن شخص بر سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبسه محکوم اولور .

اکر بواسقاط جنینك نتیجه‌سی اوله‌رق ویا سقط ایچون استعمال اولنان واسطه‌دن تلف نفس حصوله کلور ایسه درت سنه‌دن یدی سنه‌یه قدر کورکه قونیلور .

برکیمسه حمله مطلع اولدیغی برخاتونك رضاسی اولمیه‌رق وسائط مخصوصه استعمالنی ویاخود ضرب وجرح ویا افعال سائره ایقاعی ایله اسقاط جنین وقوعه کتیریر ایسه اوچ سنه‌دن اون سنه‌یه قدر کورکه حکم ایدیلور .

اکر بواسقاط جنینك نتیجه‌سنده ویاسقط ایچون استعمال اولنان واسطه‌دن خاتون تلف اولور ایسه جزا اون بش سنه‌دن آشاغی اولمامق اوزره کوره‌کدر .

بوافعالی ایقاع ایدن اشخاص اطبادن ویاصحیه مأمورلرندن ویاقابله کبی نظارت حکومت تحتنده اجرای صنعت ایدن کیمسه‌لردن بریسی ایسه معین اولان جزا برسدس مقداری تزیید اولنور .

١٩٧ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم اون بش یاشنی اکمال ایتمامش برچوجغه فعل شنیع اجرا ایلر ایسه موقتاً کورکه قونیلور . اشبو فعل جبر وشدت اجراسیله واقع اولورسه کورك جزاسی یدی سنه‌دن اقل اوله‌ماز .

٢٠١ نجی ماده‌نك علاوه‌سی مقامنه قائم اولان ماده : برخاتونك برشخص آخر ایله رضاءً اجرا ایلدیکی فعل شنیعدن دولایی علیهنده تعقیبات اجراسی بینلرنده زوجیت قائم اولدیغی حالده ویاخود طلاق وقوعندن درت آی نهایتنه قدر زوجنك وزوجی اولمدیغی تقدیرده ولیسنك شکایتنه معلق اولوب شکایت واقعه اوزرینه ارتکاب زنا ایلدیکی تحقق ایلین خاتون اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور .

بوفعلده خاتونك شریکی اولان شخص دخی متأهل ایسه اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر . غیر متأهل ایسه برآیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور . بوندن بشقه کندیسندن بش عثمانلی آلتوننددن یوز عثمانلی آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بوبابده قبوله شایان اوله‌بیله‌جك دلائل فعل مذکوری اجرا حالنده ویاخود برمسلمانك حریمنده بولنمقلقدن ویاخود کندی طرفندن یازلمش اولان مکاتیب واوراقدن استنباط اولنور .

شو قدرکه کرك قبل الحکم وکرك بعدالحکم زوج ویاولی دعوادن فراغت ایدر ویاخود زوج تکرار زوجه‌سنی آلیر ایسه کرك زوجه وکرك شریك جرم حقنده حق تعقیب وجزا ساقط اولور واثنای تحقیقات ومحاکمه‌ده مشتکی وفات ایدر ایسه کذلك دیکرلری حقنده تعقیبات اجرا ایدلمز .

زوجه‌سی ایله برلکده ساکن اولدیغی خانه‌ده برخاتون ایله زنا فعل قبیحنی اجرا ایتمش اولدیغی زوجه‌سنك شکایت واقعه‌سی اوزرینه تحقق ایدن زوج اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس وبش عثمانلی آلتوندن یوز عثمانلی آلتونه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنور .

٢٠٢ نجی ماده ذیلی : اناثه وذکوردن کنج کیمسه‌لره حرف اندازلق ایدنلر برهفته‌دن برآیه قدر والا یله صارقندیلق ایلیانلر برآیدن اوچ آیه قدر حبس اولنورلر . نسا قیافتیله مقر نسوان اولان محللره کیرنلر مجرد بوفعلدن دولایی اوچ آیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنورلر وبویله تبدیل هیئتله کیرمش اولدقلری یرده قانوناً اشبو جزادن اشد برجزایی موجب اولان برجنایت ویاخود برجنحه‌یه ابتدار ایتمش ایسه اول فعلك جزاسیله جزالنور .

٢٠٢ نجی ماده‌یه ذیل ثانی : آداب عمومیه‌یه مغایر اوله‌رق اجرای فحش مقصدیله آچیق یرلرده ویاخلقك سهولتله مطلع اوله بیله‌جکی باغ وبغچه کبی نیم آچیق محللرده قادین اوینادلدیغی تقدیرده اوینااتان اشخاص ایله بالاختیار اوینایان قادینلر برآیدن برسنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنورلر .

٣٠٦ نجی ماده ایله ذیلی مقامنه قائم اولان ماده : هرکیم ذکور واناثدن برشخصی جبر ویاحیله ایله برطرفه قاچیریر ایسه بروجه آتی مجازات اولنور : قاچیریلان شخص ذکوردن اولوبده اون‌بش یاشنی اکمال ایتامش ایسه فاعلی برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . بوصورتله قاچیریلان چوجق اناثدن اولورسه فاعلی موقتاً کورکه قونیلور وفعل شنیع وقوع بولمش ایسه حقنده اون‌سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورك جزاسی ترتیب اولنور .

قاچیریلان شخص کرك ذکوردن و کرك اناثدن اولسون اون‌بش یاشنی اکمال ایتمش ایسه فاعلی ایکی سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

قاچیریلان قیز حقنده نکاح وقوعبولوبده قیزدخی اون‌بش یاشنی اکمال ایلمش ایسه کندوسنك واکمال ایلمدیکی حالده ولیسنك دعوادن فراغتیله حقوق عمومیه دعواسی ساقط اولور .

قاچیریلان قادینك قوجه‌سی وارایسه ویاخود فعل شنیع وقوع بولمش ایسه فاعلی بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورکه قونیلور .

قاچیریلان شخص نهایت قرق سکز ساعت ظرفنده وبرکونا تجاوز وقوعبولمقسزین بالاختیار عائله‌سی طرفندن النمسی ممکن اولان امنیتلی برمحله براقمش ایسه جزا برماهدن برسنه‌یه قدر حبسدر .

٢١٣ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم قوهٔ عدلیه‌یه ویاخود کیفیتی جهت عدلیه‌یه تودیعه مجبور اولان برمأموره اخبارنامه ویاشکایتنامه اعطا ایدرك بی‌جرم اولدیغنی بیلدیکی برکیمسه‌یه لغرض برجرم اسناد ایدر ویاخود اوکیمسه علیهنده بویله برجرمك آثار ودلائل مادیه‌سنی تصنیع ایلر ایسه اسناد ایلدیکی جرمك ماهیتنه وتصنیع ایلدیکی بینات ودلائل مادیه‌نك درجهٔ قوتنه کوره برهفته‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

اسناد اولنان جرم مجازات ترهیبیه‌یی مستلزم اولدیغی صورتده‌دخی کذا بینات ودلائل مادیه‌نك اهمیتنه واسنادات واقعه‌دن دولایی مفتری علیهك توقیفی کبی حریت شخصیه‌سنی تحدید ایدن برحالك حدوثنه نظراً مفتری حقنده موقت کورك جزاسی حکم اولنور ومفتری علیه حقنده جنایتله محکومیتی متضمن برحکم صادر اولمش ایسه مفتری حقنده اون‌سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت کورك جزاسی ترتیب ایدیلور . فقرات آنفه‌ده بیان اولنان جرمك فاعلی مفتری علیه حقنده تعقیبات قانونیه اجرا اولنمقسزین اسناد واقعدن رجوع ایدر ویاخود تصنیعی اعتراف ایلر ایسه بالاده محرر جزالرك سدسی ترتیب واسناد واقعدن رجوع ویاتصنیعك

اعتراف اولنمسی مادهٔ مفتری بهدن دولایی تعقیبات قانونیه‌یه‌شروع ایدلدکدن صکره واقع اولورسه مجازات اصلیه‌نك ایکی ثلث مقداری تنزیل اولنور .

٢١٤ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم دیکرکیمسه علیهنده برجرم مخصوص تعیینیله ویاخود جرم تشکیل ایتمیه‌جك برمادهٔ مخصوصه بیانیله خلقك حقارت وخصومتنه معروض قیله‌جق ویاناموس واعتبارینی کسر ایده‌جك اسنادات ایله‌ذم ارتکاب ایدرسه ایکی آیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

ذم مستلزم جزا اولمق ایچون آتیده کوستریلان صورتلردن برینسیله واقع اولمسی شرطدر :

اولاً — متجاوز علیهك وجاهنده برمجلسده ویا اشخاص سائره‌نك ایشیده‌بیله‌جکی برموقعده علنی اولملیدر .

ثانیاً — متجاوز علیهك غیابنده وفقط مجتمع ویا متفرق برچوق اشخاص ایله اختلاط ایدیله‌رك اجرا ایدلملیدر .

ثالثاً — عمومه نشر وتشهیر اولنمش ویابرقسم کسانه توزیع ایدلمش یازی ، رسم ، قروکی ، ویا قاریقاتور ویاخود طوغریدن طوغری‌یه متجاعلیه‌کوندرلمش آچیق مکتوب ویا قارت پوستال واسطه‌سیله وقوع بولملیدر .

رابعاً — هرنوع جرائد ورسائل یومیه وموقوته ویاخود هرنوع مطبوعات ووسائط نشریه ایله ایقاع ایدلملیدر .

ذم ایله دوچار تجاوز اولان شخص علیهنه ذمك موضوعی اولان ماده‌دن طولایی تعقیبات قانونیه اجرا ایدلمش اولور ومتعرض اولان شخصك متجاوز علیهك بی‌جرم اولدیغنی بیله‌رك اسناداتده بولندیغی تحقق ایلرسه ذم افترایه منقلب اولوب افترا حقنده‌کی مادهٔ قانونیه حکمنه توفیق معامله اولنور .

ذم جرمنی ارتکاب ایدن شخص برائت ذمتی ضمننده متجاوز علیهه اسناد ایلدیکی فعلك صحت ویا شهرتنی اثبات ایتمك ایسترسه اشبو ادعاسی قبول اولنماز . آنجق متجاوز علیه اولان کیمسه مأمورین‌دولتدن اولوب‌ده اسناد اولنان فعل وظیفهٔ مأموریتنه تعلق ایتدیکی کبی ویاخود هرهانکی بر شخص علیهنده اولورسه اولسون ذمك موضوعی برجرم قانونی اولدیغی تقدیرده صحتنی اثبات ادعاسی قبول اولنور وشوحالده اسناد اولنان فعل ثابت اولور ویا بوندن دولایی متجاوز علیه اولان شخص محکوم ایدیلیرسه ذم جزاسی ساقطدر عکس تقدیرده جزانك حداعظمنه قدر حکم اولنه‌بیلیر .

هرکیم برمادهٔ مخصوصه‌تعیین ایتمکسزین هرنه‌صورتله اولورسه اولسون برکیمسه‌نك ناموس ویاشهرت ویا حیثیتنه تعرضله قدح فعلنی ارتکاب ایدرسه اون بش کوندن آلتی آیه قدر حبس اولنور ویا بوکامقابل بش لیرادن اللی لیرایه قدر جزای نقدی آلنور .

قدح جرمی دخی ذم حقنده بیان ایدیلن صور اربعه‌دن بریله ایقاع ایدلمك شرطدر .

قدحك فاعلی طرفندن اسنادات واقعه‌نك اثبات صحتنه متعلق واقع اوله‌جق ادعا قطعیاً قبول اولنماز . آنجق قدحك موضوعی قانوناً جرائمدن معدود اولوب‌ده فاعل جرم بونی تعیین وتخصیص صورتیله برمادهٔ مخصوصه حالنه قلب ایدرك ذم موقعنده بولنمق ایسته‌مکده مخیردر وبوتقدیرده آرتق قدحدن دولایی‌تعقیبات اجرا ایدیله‌میوب حقنده ذمك احکامی جریان ایدر .

ذم وقدح جرملرینك اجراسنده متجاوز علیهك اسمی صراحةً ذکر ایدلمه‌مش ویا اسنادات واقعه ابهام ایدلمش اولسه دخی صورت ایقاع جرمه نظراً اسناداتك ماهیتنده ومدعینك شخصنه معطوفیتنده‌تردد

ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده قرائن كورلدیكی تقدیرده هم اسم ذكر ایدلمش وهم عزویات تصریح قلنمش كبی معامله اولنور .

ذم وقدح خارجنده اوله‌رق بركیمسه علیهنه مواجهه‌سنده لساناً ویا فعلاً ویاخود كندیسنه خطاب ایدلمش ویااطلاعنه ایصالی قصد اولنمش برمكتوب ایله حقارتده ویاعادیاً اطالهٔ لسانده بولنان ویا براشارت مخصوصه وبرمعاملهٔ غلیظه ایله اجرای تحقیرات ایلین شخص یكرمی‌درت ساعتدن برآیه قدر حبس اولنور ویا بش لیرایه قدر جزای نقدی آلنیر .

متجاوز علیه حقارت واقعه‌یه كندی حركت غیرمحقه‌سیله سببیت ویرمش ویا حقارته دوچار اولدقدن صكره كندیسی‌ده بالمقابله اجرای حقارت ایلمش ویاخود ترضیه قبول ایتمش ایسه محكمه ایجاب حاله كوره طرفینك ویاخود یالكز برینك جزاسنی برثلثدن ایكی ثلثه قدر تنزیل وكاملاً‌ده اسقاط ایده‌بیلیر .

اشبو فصلده بیان اولنان جرائمدن دولایی تعقیبات اجراسی متجاوز علیهك اصولاً دعوای شخصی اقامه‌سنه متوقف اولوب انجق افترادن ماعدا احوالده مدعینك اقامهٔ دعوادن صكره دعوای واقعه‌دن فراغتیله دخی حقوق عمومیه دعواسی ساقط اولور .

مشتكی اقامهٔ دعوی ایله برابر علیهنده ارتكاب اولنان جرمدن دولایی دوچار اولدیغی ضرر مادینك تضمینی طلب ایتمكدن بشقه كندیسنه ایراث ایدلدیكنی ظن ایتدیكی ضرر معنوی مقابلنده دخی دیلدیكی قدر تضمینات نقدیه ادعا ایده‌بیلیر . جرمك اهمیت وشدتنه ، متجاوز علیهك وضعیت اجتماعیه‌سنه كوره اشبو تضميناتك مقداری محكمه‌جه تقدیر وحكم اولنور .

جرم ثابت اولوبده جزانك ساقط اولدیغی احوالده تضمینات ادعاسی رد اولنور .

١٦ تموز ٣٢٥ تاریخلی مطبوعات قانوننك بومواده مخالف اولان احكامی مفسوخدر .

٢٢٠ نجی مادهٔ قائمه : هرنه‌قدر انسان اقامت ایدر محل‌اولسه ویاخود مسكون محله متعلق بولنمسه بیله قپالی ودیوار ایله محدود اولان محللرك دیوارینی دله‌رك ویاردبان ایله آشه‌رق ویا آلت مخصوصه‌ایله ویاصور سائره ایله پنجره ویاقپوسنی قیرارق ویاآچه‌رق خرسزلق ایدنلر موقتاً كوركه قونیلورلر .

هرنه قدر دیوار دله‌رك ویاردبان قوره‌رق ویا آلت مخصوصه ایله كلید آچه‌رق كیرلمش اولسه بیله برخانه ویامشتملاتنده‌كی اوطه قپولرینی ویا قاصه‌ومقفل‌صندیق‌وطولابلری‌قیرمق ویا آلت مخصوصه ایله آچمق صورتیله سرقت ایقاع ایدنلر دخی موقتاً كوركه قونیلور .

٢٢٢ نجی مادهٔ معدله : زیرده تعداد اولنان احوالدن بریله‌ارتكاب سرقت‌ایدن شخص برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . احوال مذكوره‌نك برنجیسی : كیجه وقتی اولمق وایكی ویاخود دها زیاده اشخاص برلكده ویا بوایكی كیفیتك یالكز بریسی‌اولوب فقط‌آدم اوتورر برمحلده‌ویامعابدده اولمقدر . ایكنجیسی مادهٔ سرقت كوندوز ویاخود شخص واحد طرفندن وقوعبولسه ومحل سرقت آدم اوتورر محل اولسه بیله سارق اولان شخصك خفی ویاجلی‌مسلح بولنمسیدر . اوچنجیسی برشخص‌موظف خدمتكار اولوبده خدمت ایتدیكی افندینك ویاخود افندیسنك خانه‌سنه كلمش اولان كیمسه‌نك ویاخود افندیسیله بالرفاقه كیتمش اولدیغی خانه صاحبنك مالنی سرقت ایله‌مك ویاخود خرسزلق ایدن كیمسه عمله ویا اصناف شاكردی اولوب اوسته‌سنك‌خانه ودكان‌ومغازه‌سنده ویاخودبرشخص‌مستمراً چالشدیغی برمحلده‌خرسزلق ایلمكدر . دردنجیسی خانجی ولوقنطه‌جی وآرابه‌جی وقایقجی وامثالی اصناف ویاخود بونلرك آدملری كندیلرینه تودیع اولنان اشیانك هپسنی ویا برمقدارینی سرقت ایتمكدر .

٢٢٤ نجی مادۀ قائمه : هرکیم آت وسائر یوك وآرابه وبینك حیوانی وکذلك طوار اطلاق اولنان بیوك ، کوچوك حیواناتی سرقت ایلر ایسه برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

هرکیم زراعته متعلق آلات وادواتی بیع وفروخت اولنمق اوزره کسیلوب تهیه اولنمش اولان حطب وکراسته‌یی وطاش اوجاقلرنده قیرلمش طاشلری وطالیانلرده بولنان بالقلری وکوللرده اولان سولکلری وکومس حیواناتی وقوانلرده‌کی آریلری سرقت ایلرایسه برماهدن برسنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور ومال مسروق موجوداولدیغی حالده عیناً صاحبنه ردقلنور وموجود اولمدیغی صورتده‌دخی تضمین ایتدیریلور.

٢٢٥ نجی مادۀ قائمه : هرکیم بیچیلمش وقوپارلمش مزروعات وسائر انتفاع اولنان محصولات ارضیه‌دن یاخود حاصل اولان حبوبات بیغنلرندن سرقت ایلر ایسه صاحبنك حقی ایفا ایتدیرلدکدن صکره برماهدن برسنه‌یه قدر حبسه قونیلور . اکر بویله محصولات حقنده اولان خرسزلق کیجه وقتی وبرقاچ کشی طرفلرندن آرابه ویاحیوانات واسطه‌سیله واقع اولور ایسه آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولور .

٢٢٦ نجی مادۀ قائمه : مزروعات وسائر انتفاع اولنان محصولات ارضیه هنوز بیچلمش وقوپارلمش اولمدیغی حالده کرك کوفه وکرك طوربه وبونك امثالی شیلرله وکرك آرابه وحیوانات واسطه‌سیله ویا برقاچ کشی معرفتیله سرقت وقوع بولدیغی حالده بوکا متجاسر اولانلر برماهدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور.

٢٣٠ نجی ماده‌نك ذیل اول وثانیسی مقامنه قائم اولان مادۀ مذیله : مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم اولان سرقت ودولاندیریجیلق وامنیتی سوء استعمال جرائمندن برینی ارتکاب ایدن کیمسه کندی حقنده برگونا تعقیبات عدلیه اجراسنه مبادرت قلنمقسزین صورت غیر مشروعه‌ده الده ایتدیکی مالی صاحبنه رد واعاده ایلر ویاخود رد واعاده قابل اولمیوب‌ده متضررك ضررینی تضمین ایلرسه کوره‌جکی جزا برثلثدن ایکی ثلثه قدر تنزیل اولنور واکر اشبو رد واعاده ویا تضمین خصوصی تعقیبات اثناسنده وفقط قبل الحکم وقوع بولورسه جزا سدسدن ثلثه قدر تنزیل اولنور .

سرقت ، امنیتی سوء استعمال ودولاندیجیلق فعللری اشیای خسیسه حقنده وقوع بولمش ایسه جزا ثلثدن نصفه قدر تنزیل اولنور .

سارقلره رفیق ومعاون ویتاق اولانلردن هر قنغیسی تحریاته شروعدن مقدم کلوبده اصل سارقلری حکومته خبر ویرر ویاخود تحریاته شروع اولندقدن صکره دخی ینه کندیلکندن اوله‌رق کلوب وسارقلری خبر ویروبده آنلرك اخذ وکرفتی اسبابنی تسهیل ایدرسه بومقوله‌لر یالکز سرقت جزاسندن عفو اولنورلر . فقط برسنه‌یی تجاوز ایتمه‌مك اوزره ضابطه نظارتی آلتنده بولنورلر .

٢٥٢ نجی ماده‌یه ذیل : اجراك عهدۀ تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌یه یدنده تصرفنی ناطق برسند خاقانی اولمدیغی حالده خودبخود مداخله وتجاوز ایلیه‌رك ضبط ایدن ویاخود اموال مذکوره‌دن انتفاع مقصدیله جدودینی تحویل وتغییر ایدن بشخص برآیدن آلتی آیه‌قدر حبس اولنور وهرایکی صورتده دخی اشبو ضبط وتغییر جدود فعللری جبروشدت استعمالی ویاتهدید ایقاعیله وقوعبولمش ایسه فاعلی ایکی آیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور وبوفعللر ایچلرندن ولو بریسی مسلح اولسون متعدد اشخاص طرفندن ایقاع اولنورسه حبس جزاسی آلتی آیدن اوچ سنه‌یه‌قدر امتداد ایدر .

٢٥٣ نجی مادۀ قائمه : هنوز بیچلمه‌مش اولان محصولاتی وطبیعی بیتمش ویادیکلمش اولان آغاچ ویاخود نباتات سائره‌یی قطع وتلف ایدن ویامحضا بونلری تخریب مقصدیله حیوانات صالیویرن کیمسه برهفته‌دن اوچ آیه قدر حبس اولنور .

اشبو قطع وتلف مغروس باغ چبوقلری ویا تجارت وصنعت وزراعت اعتباریله حائز قیمت اشجارویا میوه‌دار آغاجلر وفدانلر اوزرنده واقع اولورسه فاعلی برآیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس وکندیسندن برلیرادن اللی لیرایه قدر جزای نقدی اخذ اولنور .

۲۵۵ نجی مادهٔ قائمه : آتش استعمال ایدن اصنافدن دکان وفرون وفابریقه‌لرینك اوجاق وباجه‌لرینك آرالق آرالق تطهیر وتعمیر ایتمیانلر بربشلکدن بش بشلکه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات وشهر وقری وقصبات ایچنده مضرتی موجب اوله‌بیله‌جك یرلرده فشنك آتانلر یکرمی درت ساعتدن اوچ کونه قدر حبس وبش بشلکدن اون بشلکه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنورلر . شهر وقری وقصبات داخلنده بلا ضرورة سلاح آتانلر یکرمی درت ساعتدن برماهه قدر حبس وبرعثمانلی آلتوننددن اوچ عثمانلی آلتونه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولنور .

۲٦۵ نجی ماده : برکیمسه ممرناس اولان یرلرده ویا خلقك دخولی مجاز اولان مواقعده پك ظاهر برصورتده یعنی آثار وعلائمی قابل ستر واخفا اولمایه‌جق مرتبه‌ده سرخوش اوله‌رق یاقالانیرسه برلیرایه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولنور .

مکررلر حقنده اشبو جزا برهفته‌یه قدر حبس ویا بش لیرایه قدر جزای نقدیدر . مکررلك اعتیاد درجه‌سنه وارمش ایسه جزا بش لیرادن یکرمی بش لیرایه‌قدر جزای نقدی ویابرهفته‌دن برآیه‌قدر حبسدر . اعتیاد صورتیله محکوم اولان شخص مأمورین دولتدن بولندیغی حالده مأموریتندن موقتاً طرددخی ایدیله‌بیلیر. بروجه محرر سرخوشلقده‌کی اعتیاد ابتلا درجه‌سنده ایسه آلتی آیدن نقصان اولمامق ومصارفی کندیسنه عائد اولمق شرطیله صلاحی طباً تبین ایدنجه‌یه قدر برخسته‌خانه‌ده توقیفنه حکم اولنور .

هنوز اون سکز یاشنی اکمال ایلمدیکی ظاهر حالندن نمایان اولان کنج کیمسه‌لره وجودینك تداوی وتقویه‌سنه عائد اولان مسکرات مستثنا اولمق اوزره سرخوش ایده‌جك برایچکی ویا برماده‌یی ولومن غیرقصد اولسون ایچیرن ویا ایچمسنی اکرام صورتیله کذلك ولومن غیرقصد تشویق ایدن کیمسه یکرمی بش غروشدن برآلتونه وبوفعل اغفال صورتیله وقوعبولورسه اون آلتونه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولنور. فاعل عیش وعشرت محلنك صاحبی ویامستخدمی اولدیغی صورتده برآلتوندن یکرمی آلتونه‌قدر جزای نقدی ویکرمی درت ساعتدن آلتی ماهه قدر حبس ایله مجازات اولنور . برسنه ظرفنده تکرر وقوعنده اومحلك مدت مناسبه ایله قپانمسنه دخی حکم ویریله بیلور . برعیش وعشرت محلنك صاحبی ویا مستخدمی یوقاروده بیان اولندیغی صورتده سرخوش اولان برمشتری‌یه ایچکی ویا برماده‌یی ویررسه یکرمی بش غروشدن بش آلتونه قدر وتکرر وقوعنده ایکی آلتوندن اون آلتونه‌قدر جزای نقدی التمقله‌برابر اول محلك مدت مناسبه قپانمسنه‌دخی حکم ویریله بیلور. کندیسنی اداره‌یه مقتدر اوله‌میه‌جق حالده بولنان مشتری‌یی محافظه ایچون تدابیراتخاذ ایتمیوب زقاغه براقورایسه بالاده مندرج جزادن ماعدا یکرمی درت ساعتدن برماهه‌قدر حبس ایله مجازات اولنور وسرخوش بویوزدن خسته‌لغه دوچار اولدیغی حالده تداویسنه عائد مصارفی دخی تضمینه محکوم ایدیلیر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٦ جمادی الآخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

عدلیه ناظری	صدر اعظم
نجم الدین	ابراهیم حقی

اصول محاكمهٔ حقوقیه قانون موقتنك بعض موادی مقامنه قائم مواد قانونیه

برنجی فصل

صلاحیت حقنده‌در

ماده ١ ذمته واموال منقوله‌یه متعلق دعوالردن طولایی مدعی بولنان طرف مدعیٔ علیهك دائمی ویا موقت اقامتكاهنك ویاخود مركز معاملاتنك بولندیغی ویا دعوایه سبب اولان تعهدك اجرا قلنه‌جغی موقع ویاخود بوتعهدك وقوع بولدیغی محل ایله اول تعهد مقابلنده آلنان مالك تسلیم ایدلدیكی محل برایسه اول محل محاكمندن هرقنغیسنده ایستر ایسه اقامهٔ دعوی ایده بیلور . شوقدركه عین دعواده مدعیٔ علیه متعدد اولدیغی حالده مدعی بونلردن برینك اقامتكاهی محكمه‌سنده دعواسنی رؤیت ایتدیره بیلور .

بعض تعهدات ومقاولاتك حین عقدنده آیریجه براقامتكاه اختیار اولنمش ایسه نظر اولنور : اقامتكاه تعیینندن مقصد یالكز بر طرفی الزام ایتمك ایسه تعهدات ومقاولات مذكوره‌دن منبعث دعاویده دیكر طرف مخیردر . دیلرسه متعهد مذكورك اقامتكاه اصلیسنك ودیلرسه بروجه بالا تعیین اولنان اقامتكاه اختیارینك بولندیغی محل محكمه‌لرندن برنده رؤیت دعوی اولنمسنی طلب ایده بیلور. فقط اقامتكاه اختیاری تعیینندن مقصد هرایكی طرفی الزام ایتمك ایسه او حالده تعهدات مذكوره‌دن منبعث دعاوینك اقامتكاه اختیارینك بولندیغی محل محكمه‌سنده رؤیتنی طلب وادعایه هرایكی طرفك حقی اولور .

شركا بیننده امور شركتدن متولد دعوالر معاملات شركتك تصفیه‌سی ختام بولنجه‌یه قدر شركتك مركز معاملاتی اولان محل محكمه‌سنده كوریلور . اشخاص ثالثه طرفندن شركت علیهنه اقامه اولنان دعوالر دخی تصفیه معاملاتنك ختامندن برسنه‌صكره‌یه قدر عینی محكمه‌ده باقیلور . معهذا بر شخصك ویا برشركتك مركز تجارتندن ماعدا محال مختلفه‌ده شعبه‌لری بولندیغی حالده اشبو شعبه‌دن بریله اولان معاملاتدن طولایی كرك اول شعبه‌نك وكرك مركز تجارتك تابع بولندیغی محل محكمه‌سنه مراجعت اولنه‌بیلور .

برتاجرك ویا برشركت تجاریه‌نك افلاسنه متعلق دعاوینك بردن زیاده محكمه‌ده رؤیتی هیچ برصورتده جائز اولمایوب بوكبی دعاوی مفلسك تجارتكاهی محكمه‌سنده ومتعدد تجارتكاهلری ویاشعبه‌لری بولندیغی تقدیرده یالكز مركز اتخاذ ایتمش اولدیغی تجارتكاهك بولندیغی محكمه‌ده رؤیت اولنور .

اموال غیر منقوله‌یه متعلق ملكیت وتصرف دعوالری بولندقلری محل محكمه‌سنده فصل ورؤیت اولنور . سبب واحددن منبعث متعدد اموال غیر منقوله‌یه تعلق ایدن دعوی اموال مذكوره‌نك بولندیغی محللردن هرهانكی برینك محكمه‌سنده اقامه اولنه بیلور .

برجرمدن منبعث حقوق شخصیه دعواسی محاكم حقوقیه‌ده اقامه اولنمق ایستنلدیكی تقدیرده مدعیٔ علیهك اقامتكاهی ویاموقوف بولندیغی ویاخود اول‌جرمك وقوع بولدیغی محل محاكم حقوقیه‌سندن برنده‌اقامه اولنه بیلور . بردعوایه متعلق مصارف‌محاكمه واجرت‌وكالتدن متحدث اختلافات اساس مسئله‌یی رؤیت‌ایدن محكمه‌ده فصل ایدیلور .

ایکنجی فصل

تبلیغات ابتدائیه بیاننده‌در

ماده ٢ — افلاس دعوالری مستثنا اولمق اوزره قابل استیناف اولان بالجمله دعاوی حقوقیه و تجاریه ایچون محاکم ابتدائیه‌ده محاکمه اجراسی طرفین متخاصمین بیننده اول امرده تبلیغات تحریریه وقوعنه متوقفدر.

ماده ٣ — تبلیغات تحریریه مادهٔ آتیه‌ده معین اولدیغی اوزره ادعا و مدافعه‌یی متضمن مستدعیات ایله بونلرك دلائلی و بیناتی تشکیل ایدن اوراق و سندات صورتلرینك طرفینه تبلیغ ایدلمسندن عبارتدر.

ماده ٤ — مدعی طرفندن ویریلان اساس دعوی عرضحالیله لایحه و اوراق ثبوتیه‌نك و بونلرك مفرداتنی مبین پوصله‌نك اصللری، محکمه و طرفینك اسملرینی و دعوانك اقامه اولندیغی سنه ایله قید نومروسنی حاوی خصوصی بر دوسیه درونده منتظماً اوزرینه صره ایله نومرو وضع اولنه‌رق بالحفظ محکمه‌دن مصدق صورتلری مدعیٔ علیهه تبلیغ اولنه‌جقدر. مدعیٔ علیه دخی اشبو صورتلرك کندیسنه تبلیغی تاریخندن اعتباراً نهایت اون کون ظرفنده بالایحه جواب اعطا و مدافعاتنك دلائل و بیناتی تشکیل ایدن اوراق ایله صورتلرینی و بونلرك مفرداتنی مبین پوصله‌یی محکمه قلمنه تودیع ایده‌جك و محکمه‌جه اوراق مذکوره‌نك اصللری کذلك وجه مشروح دوسیه میاننه وضع اولنوب محکمه‌دن مصدق برقطعه صورتلری مدعی‌یه تبلیغ اولنه‌جقدر خصمنك اشبو جوابنامه‌سنه قارشی بر هفته ظرفنده مدعی طرفندن جواب ویریله‌جکی کبی مدعیٔ علیهك دخی اشبو لایحهٔ جوابیه ایله مربوطاتنك تبلیغندن اعتباراً کذلك بر هفته ظرفنده اعطای جوابه صلاحیتی اوله‌جقدر. بر دعواده مدعی و مدعیٔ علیه متعدد اولدیغی حالده هر برینه آیری آیری صورت تبلیغ ایدیله‌جکدر. صورتلر اصحابی طرفندن محکمه قلمنه ویریله‌جکی کبی اشبو تبلیغات ایچون برکونا خرج و لایحه‌لرك اصل و صورتلرندن اوراق ثبوتیه‌نك صورتلرندن فیدیه و خرج تصدیق آلنمیه‌جق و شوقدرکه مصارف ضروریه اختیارینه مجبوریت حاصل اولان یرلرده مباشرك مصارف ضروریه‌سی استیفا ایدیله‌جکدر.

ماده ٥ — طرفیندن هر هانکیسنك دعوی وکیلی اولمیوب‌ده بالذات تبلیغات تحریریه ایفاسنه‌ده غیر مقتدر بولندیغی حالده ضبط کاتبنه بالمراجعه هیئت حاکمه‌دن برینك حضوریله ادعا و مدافعه‌سنی ضبط و تحریر ایتدیرمکه و اوراق ثبوتیه‌سنی تودیع ایلمکه مجبوردر.

بو حالده اشبو ضبطنامه ایله اوراق مودوعه محکمه قلمنده دوسیه میاننده حفظ اولنه‌رق بر صورت مصدقه‌سی بلاخرج کندیسنه اعطا و صورت ثانیه‌سی دیکر طرفه تبلیغ اولنور. طرفینك متقابلاً ضبط کاتبنه مراجعتله جوابلرینی ضبط ایتدیرمسی ایچون ویریله‌جك مهلتلر و ضبطنامه صورتلرینك طرز تبلیغی مادهٔ سابقه‌ده معین قواعده تابعدر.

ماده ٦ — تبلیغات ایچون تعیین اولنان مدتلر عنداللزوم تمدید اولنور. فقط بو حالده محکمه‌نك اسباب موجبهٔ مقبوله بیان ایتمسی و کیفیتی اجرای تبلیغاتی متضمن ورقه‌نك ظهرنده ویا حاشیه‌سنده تصریح ایلمسی لازمدر.

ماده ٧ — مواد مستعجله‌ده ویا بسیط اولان خصوصاتده تبلیغات تحریریه اصولنه محل اولمدیغی مدعی

طرفندن درمیان ایدیلوبده محکمه‌جه قناعت حاصل اولدیغی تقدیرده یالکز دعوی عرضحالی واوراق ثبوتیه صورتلرینك تبلیغیله بالا کتفا مدعیٌ علیه درحال جلب اولنه‌جغی کبی مواد سائره‌ده دخی ادعا ومدافعه ضمننده ایلك دفعه تعاطی قلنان اوراق محکمه‌جه کافی کوریلور ویا طرفین انلر ایله اکتفا ایتدکلرینی بیان ایدرلرسه دیکر تبلیغاته محل قالماز .

ماده ٨   مواد سابقه‌ده محرر مستدعیات ولوایح وضبطنامه ایله اوراق مربوطه‌سی وصورتلری طرفین ویا وکیللری جانبندن امضا ایدلمك لازمدر .

ماده ٩   مواد سابقه موجبنجه اقتضا ایدن تبلیغات ویاضبط دعوی مثللو معاملات تحریریه‌نك اجرا واکمالندن صکره طرفیندن برینك طلب شفاهیسی اوزرینه محکمه کندیلرینی دعوت ایله اصولی دائره‌سنده دعوایی رؤیت وحکم ایده بیله‌جکی کبی طرفیندن بری محکمه جانبندن ویریلان مهلت ظرفنده لازم کلن جوابنامه‌یی اعطا ایتمدیکی حالده دخی دیکر طرفك اوراق موجوده اوزرینه اجرای محاکمه ضمننده خصمی محکمه‌یه جلب ایتدیرمکه صلاحیتی واردر .

مدعیٌ علیه دعوت واقعه‌یه اجابت ایلدیکی حالده بشنجی ماده موجبنجه مدافعه‌سنی هیئت حاکمه‌دن بری حضورنده محکمه ضبط کاتبنه ضبط ایتدیروب مدعی موافقت ایلدیکی تقدیرده او کونده مرافعه‌یه شروع ایدیله‌جك ومع‌هذا مدعینك مدافعه ضبطنامه‌سنك کندوسنه تبلیغی ضمننده محاکمه‌نك یوم آخره تعلیقنی طلبه صلاحیتی اوله‌جقدر .

ماده ١٠   طرفین متخاصمینك دردنجی ماده موجبنجه یکدیکرینه تبلیغ ایتدیره‌جکاری اوراق :

اولا   ادعا ومدافعه‌یه سبب اتخاذ اولنان تعهدات و وقایعی یعنی ذات دعوی ومدافعه‌نك مبنی علیهی اولان مواد وحادثاتی ،

ثانیاً   ادعا ومدافعه‌یه اساس اولان صور ثبوتیه‌سی ،

ثالثاً   مدعینك مطالبات اصلیه وفرعیه‌سنی ومدعیٌ علیهك وظیفه وصلاحیت وسائره مثللو مدافعه‌یه متعلق اعتراضات ایله بالجمله اصلی وفرعی مطالبات ومدافعاتی ،

رابعاً   طرفین جانبندن اشبو اصلی وفرعی ادعالری رد ایچون استناد اولنان علل واسباب ومواد قانونیه‌یی ، آیری آیری فقره‌لرله محتوی اوله‌جقدر.

کرك اثنای محاکمه‌ده کرك ضبط کاتبلری معرفتیله تنظیم اولنان ضبطنامه‌لرده دخی ترتیب مشروحه رعایت اولنه‌جقدر .

ماده ١١   هیئت محکمه دوسیه‌ده مرتب اولان اوراق دعوایی تدقیق ومطالعه ایتدکدن صکره محاکمه ایچون معین اولان کونده طرفین لاجل المحاکمه چاغریله‌جق و اوراقك تکرار قرائتنه لزوم کورلمز ویا طرفیندن بری جانبندن طلب وقوع بولماز ایسه اوراق مذکوره تکرار قرائت ایدلمیه‌رك مدعاسنی بیان ایله ایضاح واثبات ایتمك ومطالبات اصلیه وفرعیه‌سنی وصور ثبوتیه‌سنی درمیان ایلمك اوزره مدعی‌یه ویا وکیلنه سوز ویریله‌جکدر . بونی متعاقب مدعیٌ علیه ویا وکیلنه سوز ویریله‌رك بوده کافهٔ مدافعاتنی یعنی اصلی وفرعی بالجمله اعتراضاتنی ودفعنی بلا انقطاع بیان و ایضاح ایلیه‌جکدر. ایکنجی دفعه سوز مدعی‌یه ویریله‌جك و اوده خصمنه مقابلةً جواب ویره‌جکدر . کذلك بوجوابه قارشی مقابله ایتمك ایچون ایکنجی دفعه اوله‌رق مدعیٌ علیه سوز ویریله‌جکدر و ذات مسئله‌نك ایجابنه کوره بوحال تکرر ایده بیله‌جکدر . مرافعه اثناسنده طرفینك صدد داخلنده‌کی سوزلرینك هیچ بر وجهله کسلمسنه مساعده اولنمیه‌جقدر .

رئیس محکمه ویا رئیسك مساعده‌سیله اعضادن هر بری دخی طرفینك افادات ولایحه‌لرنده مبهم براقلمش ویا تماميله ایضاح ایدیله‌مه‌مش اولان ویا مسئله‌نك تنویرینه خدمت ایده‌جکی اکلاشیلان نقاط حقنده طرفیندن استیضاحاتده بولنه‌بیله‌جکدر. ضبط‌کاتبی تعاطی ایدیلن لایحه‌لر ویا ضبط ایتدیرلمش اولان افاده خارجنده درمیان ایدلمش اولان افادات ایله اقرار ویا دعوادن فراغت کبی ذات حکمه تأثیری اوله‌جق بیاناتی رئیس محکمه‌نك امر واخطاری اوزرینه ضبط ایده‌جك ومحاکمه‌نك ختامیله برابر ضبطنامه بعدالقرائه مندرجاتی طرفینجه بالتصدیق هیئت محکمه جانبندن امضا قلنه‌جقدر.

ماده ۱۲ طرفین متخاصمیندن بری تبلیغات تحریریه ایچون محکمه‌دن ویریلن مهل ظرفنده خصمنه تبلیغ ایتدیرمدیکی اوراق ثبوتیه‌یی مرافعهٔ شفاهیه اثناسنده ابراز ایدرسه محکمه‌نك اوراق مذکوره‌یی قبول ایتمه‌مکه صلاحیتی اوله‌جقدر. شو قدرکه اولجه ابرازینه امکان ویا محل اولمدیغنه ویا عدم ابرازی برعذر صحیحدن نشأت ایتدیکنه محکمه‌جه قناعت حاصل اولدیغی حالده اوراق مذکوره‌نك قبولی مجبوریدر. بوقبیل اوراقك قبولنه قرار ویرلدیکی حالده طلب وقوعنده برای تبلیغ محاکمه تأخیر اولنه‌جقدر.

ماده ۱۳ کرك تبلیغات ابتدائیه ضمننده تعاطی اولنان لایحه‌لرده وکرك محکمه حضورنده هر ایکی طرف ادعا ومدافعه‌نك اصلنی تبدیل وتغییر ایتمه‌مك شرطیله تنقیص وتعدیل ایده‌بیلیرلر. فقط هیچ‌برسبب وبهانه ایله تزیید ایده‌مزلر. شوقدرکه اقامهٔ دعوادن صکره دعوای اصلیه‌نك فرعی اولمق اوزره فائض وضرر وزیان کبی خصوصاتك دعوای اصلیه‌یه ضم وعلاوه‌سی جائز اولوب مطالب واقعه موافق قانون کورلدیکی تقدیرده دعوای اصلیه ایله معاً رؤیت وحکم اولنور.

ماده ۱٤ هرنوع اعتراضات ابتدائیه دخی داخل اولدیغی حالده کافهٔ مدعیات ومدافعاتك طرفینجه بردن محکمه‌یه بیان ایدلمسی شرط اولوب نقاط مختلفه‌سی حقنده آیری آیری قرارلر طلب اولنه‌ماز. انجق محکمه‌جه خصومت ومرور زمان ووظیفه وصلاحیت کبی دعوانك اساسنه کیریشمکسزین رؤیتی طرفین حقنده کوریلن احوالده محاکمه دها ایلری‌یه سوق ایدلیوب لازم کلن قرار اعطا اولنه بیلور. شوقدرکه اساس دعوا حقنده قرار اتخاذی رؤیت محاسبه‌یه واهل خبره تدقیقاتنه ومنازع فیهك کشفنه متوقف کوریلن احوالده اول امرده تدقیقاتك ویا کشفیاتك اجراسنه ویمین توجهی اقتضا ایدن احوالده یمینك توجهنه قرار ویریلیر وبونلرك اجراسندن صکره اساس دعوایه حکم اولنور. ضرر وخسار دعواسنده لدی‌الایجاب کشفیات لازمه بعدالاجرا ادعا اولنان ضرر وخسارك اساساً وارد اولوب اولمدیغنه قرار اعطا وبعده مقدار تضمیناته حکم ایدیلور.

ماده ۱٥ حکم‌قرار طرفینك لایحه‌لرنده ایراد ایدیلن کافهٔ مدعیات ومدافعاتك هر بری حقنده اسباب رد وقبولی متضمن آیری آیری فقره‌لری واستناد ایدیلن مواد قانونیه‌یی محتوی اوله‌رق رئیس ویا اعضای محکمه‌دن بری طرفندن تحریر وزیری امضا اولندقدن ومخالف اعضا وار ایسه اسباب مخالفتلری کندی خط دستلریله ضبطنامه زیرینه تحشیه اولنه‌رق کذلك امضالریله تصدیق ایدلدکدن صکره بالذات رئیس محکمه طرفندن قرائت ایدلمك صورتیله علناً تفهیم اولنه‌جق وبوصورتله تحت امضایه آلنمیان حکملرك تفهیمی جائز اولمیه‌جقدر. اشبو شرائطك عدم ایفاسی حالنده حکم واقع کأن لم یکن عد ایدیلوب هیئت محکمه علیهنده معاملهٔ انتباهیه اجرا قلنه‌جقدر.

ماده ۱٦ ختام محاکمه‌نك تفهیمندن اعتباراً نهایت اون کون ظرفنده بالمذاکره لازم کلن حکمك

اعطا وتفهیمی مجبوریدر . عکس تقدیرده هیئت محکمه حقنده معاملهٔ انتباهیه اجرا اولنور .

ماده ١٧ تبلیغات ابتدائیه‌سی اصولنه توفیقاً جریان ایدن برمحاکمه اوزرینه صادر اولان اعلامات حکم وقراری ویرن محکمه‌نك عنوانیله طرفینك ووکیللرینك اسم وشهرت وصنعتلرینی وتابعیت اجنبیه‌ده بولنانلرك صفت تابعیتلرینی ومحل اقامتلرینی ودعوانك نه‌دن عبارت اولدیغنی وتعاطی اولنان اوراقك ماهیتیله امضا وتاریخلرینی ومدعیٔ عمومی استماع ایدلمش ایسه خلاصهٔ مطالعاتنی ومحکمه‌نك دعوای مذکوره‌یه معلق اعطا ایلدیکی قراری وبوقرارك مستند اولدیغی علل واسبابی ایله مواد قانونیه‌یی محتوی بولنه‌جق وزیری محکمه‌نك مهریله مختوم ورئیسك امضاسیله ممضی اوله‌جقدر . قرارك تفهیمندن صکره اعلامك محکمه قلمندن تنظیم واعطاسی کیفیتی هیچ بربهانه ایله نهایت ایکی هفته‌یی تجاوز ایتمیه‌جکدر. عکس حالده محکمه رئیسی ایله باش کاتب وضبط کاتبی حقنده معاملهٔ انتباهیه اجرا قلنور .

اوچنجی فصل

معاملات غیابیه‌یه دائردر

ماده ١٨ حکم غیابینك صورت اعطاسی وحکم غیابی علیهنده اعتراضك طرز اجراسی حقنده اصول محاکمهٔ حقوقیه‌ده معین اصول و شرائط کماکان محفوظ و یالکز وکیل مسخر نصب وتعیینی اصولی ملغادر . شوقدرکه اثبات مدعادن اظهار عجز ایدن مدعینك طلبیله عندالاعتراض مدعیٔ علیهك یمیندن نکولنه تعلیقاً حکم اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ١٩ محاکم ابتدائیه واستینافیه‌دن صدور ایدن حکم غیابیلر علیهنده اولبابده‌کی اعلامك محکوم علیهلرك ذاتلرینه ویااقامتکاهلرینه تبلیغی تاریخندن اعتباراً اون‌بش‌کون ظرفنده اعتراض علی‌الحکم اولنه‌بیلور. اعتراض استدعاسی حکمی ویرن محکمه‌یه یاخود معترضك بولندیغی محل محکمه‌سنه ویره‌بیلیر . شق ثانیده اعتراض استدعاسی محکمه قلمنجه قید اولنه‌رق اوراق متفرعه‌سی وخرج ورسومیله برابر درحال حکمی ویرن محکمه ریاستنه کوندریلور. شوقدرکه اعتراض استدعاسنك اعطا اولندیغی محکمه ایله معترضك بولندیغی محل بیننده‌کی مسافه‌یه نظراً بهر التی ساعته قدر مدت ایچون برکون ضم وعلاوه اولنور.

ماده ٢٠ محاکمدن غیاباً ویریلن حکملر دخی احکام وجاهیه مثللو لازم‌الاجرادر. فقط اجرای موقت قرارینی متضمن اولمیان احکام غیابیه علیهنه اعتراض اولندیغنه دائر وثیقه ابراز ایدلدیکی صورتده اعلامك اجراسی تأخیر اولنور .

ماده ٢١ معترض اعتراض استدعاسیله برابر لایحهٔ متقابله‌سنی واوراق ثبوتیه‌سنی محکمه قلمنه تودیع ایدرك بونلرك برصورتنی خصمنه تبلیغ ایتدیردکدن ودردنجی ماده وجهله تبلیغات تحریریه جریان ایلدکدن صکره محاکمهٔ وجاهیه‌یه مباشرت ایدیلور .

دردنجی فصل

محاکم استینافیه حقنده‌در

ماده ٢٢ محاکم ابتدائیه‌دن قابل استیناف اولمق اوزره کرك غیاباً وکرك وجاهاً صدورایدن اعلامانك

مدت استینافیه‌سی استیناف محکمه‌سیله مستأنفك بولندیغی محل بیننده‌کی مسافه‌یه نظراً بهر التی ساعت قدر مدت ایچون برکون ضم وعلاوه اولنمق اوزره اعلام مستأنف بهك محکومك ذاتنه ویا اقامتکاهنه تبلیغی تاریخندن اعتباراً اوتوز کوندر مدت اعتراض طرفنده ویریله‌جك استیناف عرضحاللری دخی قبول اولنور . استیناف استدعاسی استیناف محکمه‌سنه ویاخود مستأنفك بولندیغی محل محکمه‌سنه ویریله‌بیلور . شق ثانیده استیناف استدعاسی محکمه قلمنجه قید اولنه‌رق اوراق متفرعه‌سی وخرج ورسومیله برابر درحال استیناف محکمه‌سنه کوندریلور .

ماده ٢٣ : استیناف ایچون اصول محاکمۀ حقوقیه‌ده معین اولان اصول وشرائط کما کان محفوظدر . شوقدرکه کفالت سندی یرینه محکمۀ استینافیه‌جه تقدیر اولنه‌جق مبلغك محکمه وزنه‌سنه تودیعی وکفالت ایچون تعیین اولنان مقدار اوزرینه قیداً عهدۀ تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌سنه حجز وضعی صورتیله تأمینات اعطاسی جائزدر.

استدعاده اقچه دیپوزیتوسی تعهد ایدلدیکی صورتده محکمه‌جه اول امرده بونك مقداری تعیین ایدیلوب وزنه‌یه تودیعنی مبین علم وخبر صورتی دیکر اوراقله معاً مستأنف علیهه تبلیغ اولنه‌جقدر.

استدعا دعوانی رؤیت ایده‌جك اولان استیناف محکمه‌سنك غیری برمحکمه‌یه ویرلمش ایسه محکمۀ مذکوره دیپوزیتو اقچه‌سنك مقدارینی تقدیر ورسوم سائره ایله برابر اخذ وعائد اولدیغی استیناف محکمه‌سنه ایصال ایده‌جکدر. معمافیه عائد اولدیغی استیناف محکمه‌سنك اشبو کفالت اقچه‌سی وتأمینات حقنده‌کی قراری اعتراض وقوعنده تعدیله صلاحیتی اوله‌جقدر . شوقدرکه محکمه تعدیل حقنده‌کی قرارینك انفاذی ایچون مستأنفه اون بش کونی تجاوز ایتمه‌مك اوزره بر مهل اعطا ایده‌جك ومهل مذکور مرورنده تعدیل قراری انفاذ ایدلمدیکی حالده استیناف استدعاسی رد اولنه‌جقدر .

استیناف ایدن طرف استیناف عرضحالنه اعلام ابتدائی ایله بدایةً تعاطی اولنان اوراق ولوائح ویا دعوی ودفع دعوی ضبطنامه‌لری صورتلرینی ربط ایتمك لازمدر .

ماده ٢٤ : محکمۀ استینافیه‌جه حکم ابتدائینك اصول وقانونه موفق اوله‌رق اعطا ایدلدیکی تحقق ایدرسه اعتراضات واسباب استینافیه‌نك اسباب ردیه‌سی بربربر بیان وارائه اولنه‌رق حکم مذکور تصدیق اولنور . بالعکس استیناف اولنان اعلامده شکلاً ویا اساساً نواقص ومغایر قانون معاملات وحکملر موجود اولدیغی تقدیرده تدقیقات اجراسیله نقصانی اکمال واصلاح ایدلدکدن صکره بالمذاکره نواقص وخطیئات مذکوره نتیجۀ حکمه تأثیر ایتمامش وحکم اساس اعتباریله موافق قانون بولنمش اولدیغی حالده بدایت اعلامی کذلك تصدیق اولنور . انجق اکمال واصلاح ایدیلان نواقص ومعاملات نتیجۀ حکمه تأثیر ایتمش ویاخود حکم واقع ذاتاً مغایر قانون بولنمش اولدیغی حالده اعلام ابتدائی قرار واحدله قسماً ویا تماماً بالنسخ اعطای حکم اولنور .

ماده ٢٥ : اشبو ذیلك فصل ثالثنده محرر اصول ومعاملات غیابیه محاکم استینافیه‌ده دخی جاریدر.

ماده ٢٦ : لایحه‌نك تعاطیسندن صکره مرافعات ومذاکراتك صورت اجراسی واعلامك تنظیم واعطاسی حقنده اشبو ذیل موجبنجه محکمۀ ابتدائیه‌ده جاری اصول محکمۀ استینافده دخی جاری ومعتبردر.

بشنجی فصل

اعادهٔ محاکمه‌یه دائردر

ماده ٢٧ : اعادهٔ محاکمه ایچون تعیین اولنان اسباب :

اولا برمحکمهٔ ابتدائیه ویا استینافیه‌دن بردعوی حقنده اعلام ویرلدکدن صکره طرفینك ذات وصفتلری تبدل وتغیر ایتمدیکی وادعالری اسکی دعوالرندن عبارت بولندیغی والحاصل اواعلامه مغایر مجدداً براعلام صدورینه قانوناً سبب اوله‌بیله‌جك برماده ظهور ایتمدیکی حالده ینه اومحکمه‌جه اواعلامك حکمی خلافنده حکم وقرار ویرلسی ،

ثانیاً دعوانك اثنای رؤیتنده صاحب استدعانك خصمی طرفندن ظهور ایتمش ومحکمه‌نك حکم وقرارینه تأثیر اولمش برحیله‌نك وقوع بولسی ،

ثالثاً حکم وقراره اساس اتخاذ اولنمش اولان اوراق وسنداتك بعدالحکم ساخته اولدیغی اقرار ویا اثبات اولنمش اولسی ،

رابعاً حکمه مدار اولوب خصمی طرفندن کتم اولنمش ویا ایتدیرلمش بعض اوراق وسنداتك بعدالحکم محکمه‌یه ابراز اولنمسی خصوصلرندن عبارتدر .

ماده ٢٨ : اعادهٔ محاکمه مدتی استیناف ایچون معین اولان مدتدر . بومدت مادهٔ سابقه‌نك برنجی فقره‌سنده اعلامك تبلیغی تاریخندن وفقرات سائره‌سنده خصمك حیله‌سی وسنداتك ساخته‌لکی تحقق ایتدیکی واوراق مکتومه‌نك اله کچیرلدیکی کوندن اعتبار اولنور بوصوك اوچ سببه مستند اولان اعادهٔ محاکمه استدعالری اعلام محکمهٔ تمییزدن مصدق اولسه دخی قبول اولنور .

آلتنجی فصل

تمییزه دائردر

ماده ٢٩ : محکمهٔ تمییز دعوایی علناً رؤیت وتدقیق ایدر طرفیندن هرهانکیسی استدعاسنده ویا لایحه‌سنده محکمه‌یه جلب اولنمسنی طلب ایدر ایسه کون تعیین اولنه‌رق یوم مذکورده طرفینك ویاخود مصدق وکیللرینك محکمه‌ده حاضر بولنمسنی وعکس تقدیرده غیابنده تدقیقات تمییزیه‌یه مباشرت قلنه‌جغی مبین تنظیم اولنان ورقهٔ دعوتیه علی‌الاصول تبلیغ اولنور . طرفینك طلبلرینه بناءً محکمه‌یه دعوت اولنملری ویرمش اولدقلری استدعا ولایحه‌لرده بیان اولنان افاده واعتراضلرینی ایضاح ایچوندر . بناءً علیه یوم معینده طرفیندن حاضر بولنانلر مواجهه‌سنده وکلیان اولدیغی ویاخود اساساً جلب ودعوتلری یولنده طرفیندن بر طلب سبق ایتمامش بولندیغی تقدیرده غیابنده تدقیقات تمییزیه‌یه مباشرت اولنور شوقدرکه طرفینك هیچ برسببله مقررات تمییزیه‌یه قارشو اعتراضه وتصحیح قرار طلبنه صلاحیتی اولمیه‌جقدر .

ماده ٣٠ : لایحه‌نك تعاطیسندن صکره مرافعات اجراسی حقنده اشبو ذیل موجبنجه محکمهٔ

ابتدائیه واستینافیه‌ده مرعی اصول محکمهٔ تمیزده‌ده جاری وکفالت حقنده استینافجه قبول اولنان اصول دخی معتبردر .

یدنجی فصل

تعیین مرجع ونقل دعوی حقنده‌در

ماده ٣١ : مدعی ومدعیٔ علیه وجهت دعوی ومدعابه براولدیغی ودعوی ایکی محکمه حضورنده دردست رؤیت بولندیغی ویاخود هرایکی محکمه دعوانك وظیفه وصلاحیتی خارجنده اولدیغنه حکم ایتدیکی تقدیرده بوصورتله حاصل اولان ایجابی وياسلبی اختلاف مرجعك رفعی ضمننده طرفیندن هربری عائداولدیغی محکمه‌یه مراجعت ایده‌بیلور . شویله که : اختلاف مرجع براستیناف محکمه‌سنه تابع بدایت محکمه‌لری بیننده وقوع بولورسه اواستیناف محکمه‌سنه ؛ بالعکس آیری آیری استیناف محکمه‌سنه تابع ایکی بدایت محکمه‌سی ویاخود بری بدایت ، دیکری استیناف ویاخود ایکی استیناف محکمه‌لری بیننده وقوع بولورسه تمیز محکمه‌سنه مراجعت اولنور وتعیین مرجع استدعاسنك عائد اولدیغی استیناف وياتمیز محکمه‌سنه اعطا ایدلدیکنی مشعر علم وخبر ابراز اولندقده همان محاکمه‌نك تأخیری لازمدر . تعیین مرجع دعوالری مواد مستعجله‌دن اولوب استیناف وتمیز محکمه‌لرنده سائر دعوالردن اول برکونه شرط ومدته تابع اولمیه‌رق وطرفین جلب ایدلمیه‌رك بالتدقیق تحت قراره آلنمق اقتضا ایدر .

ماده ٣٢ : اسباب قانونیه‌دن ناشی محکمه‌نك تشکلی قابل اولمامق وياخود دعوانك اومحکمه‌ده رؤیتی آسایش مملکتی اخلال ایتمك احتمالی بولنمق سبلرندن طولایی طوغریدن طوغری‌یه مدعیٔ عمومیلرك وياخود برکونه شرط ومدته تابع اولمیه‌رق احد طرفینك مراجعتی اوزرینه محکمهٔ تمیزدن ویریله‌جك قرار ایله ایش اودرجه‌ده دیکر برمحکمه‌یه نقل اولنه‌بیلور .

تعیین مرجع ونقل دعوی خصوصاتی محکمهٔ تمیزك استدعا دائره‌سنده تدقیق اولنور .

سکزنجی فصل

مواد متفرقه بیاننده‌در

ماده ٣٣ : هرنوع اوراقك تبلیغنی مبین مباشر طرفندن برتبلیغ مضبطه‌سی تنظیم اولنور . بوتبلیغ مضبطه‌سنك صورتی تبلیغی اجرا ایتدیرن طرفه اعطا واصلی دوسیه میانته وضع اولنمق اوزره محکمه قلمنه توديع ایدیلور . تبلیغ مضبطه‌سی :

اولا تبلیغك محل وتاریخ وقوعنی ،

ثانیاً تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفك اسم وهویتیله هانکی محکمه طرفندن امر اولندیغنی ،

ثالثاً مبلغ الیهك اسم وهویتنی ،

رابعاً تبلیغ معامله‌سی بالفعل کیمه ایفا ایدیله بیلمش ایسه اونك اسم وهویتی ،

خامساً اوراقك بر صورتی مبلغ الیهه تودیع ایدلمش اولدیغی ،

سادساً تبلیغ ایدیلن شخصك امضاسی ،

سابعاً تبلیغه وساطت ایدن مباشرك امضاسنی محتوی اولمق لازمدر . عکسی تقدیرده تبلیغ معامله‌سی کأن لم یکن‌در .

کندیسنه اوراق تبلیغ ایدیله‌جك شخص بولنه‌میوب‌ده اقامتکاهنه تبلیغ اولنمق لازم کلدیکی تقدیرده کندیسیله برلکده اقامت ایدن عائله‌سی افرادندن اون‌بش یاشنی اکمال ایتمش هرکم بولنورسه اکا تودیع اولنه‌رق تبلیغ مضبطه‌سی امضا ایتدیریله‌جکدر تبلغدن امتناع ویا مضبطه‌نك امضاسندن استنکاف وقوع بولدیغی تقدیرده مباشر قریه ویا محله‌نك هیئت اختیاریه‌سندن لااقل ایکی کشی استصحاب ایدرك شکل آتیده دیکر برمضبطه تنظیم ایده جکدر . بومضبطه :

اولا هانکی کون ونره‌یه لاجل التبلیغ کیدلدیکنی ،

ثانیاً تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفك اسم وهویتیله هانکی محکمه طرفندن امر اولندیغی ،

ثالثاً مبلغ الیهك اسم وهویتی ،

رابعاً مباشرك اقامتکاهه دخولدن منع اولندیغی ویا مضبطه‌نك امضاسندن استنکاف ایدلدیکنی ،

خامساً مضبطه‌نك برصورتنك مبلغ الیهك اقامتکاهی قپوسنه الصاق قلندیغی ،

سادساً تبلیغ اولنمق لازم کلن اوراقك محکمه قلمنه اعاده قلنه‌جغنی ،

سابعاً هیئت اختیاریه‌دن حاضر اولانلر ایله مباشرك امضالرینی محتوی اولملی لازمدر . هیئت اختیاریه‌دن کیمسه بولنه‌مدیغی ویا بولنوب‌ده مباشرك دعوتنه اجابت ایلمدکلری تقدیرده مباشر مبلغ الیهك یقین قومشولرندن ایکی کشی‌یه اشبو مضبطه‌یی امضا ایتدیره جکدر .

بوده قابل اوله‌مدیغی حالده مباشر وقوع حالی مبین برضبط ورقه‌سیله محکمه رئیسنه مراجعت ایده‌جك ومحکمه رئیسی اشبو معامله‌نك ایفاسی ضمننده مباشره ایکی کشی ترفیق ایدرك کیفیتی مذکور ضبط ورقه‌سی زیرینه اشارت ایلیه‌جکدر .

بوصورتله تنظیم اولنان مضبطه‌نك صورتی تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفه اعطا اولنه‌جق واصلی اوراق میانه وضع اولنمق اوزره محکمه قلمنه تودیع ایدیله‌جکدر .

اشبو مضبطه‌نك تاریخی تبلیغ عد ایدیله‌جکدر .

ماده ٣٤ : اصول محاکمهٔ حقوقیه قانوننك اوتوزنجی ماده‌سی موجبنجه بردعوی عرضحالنك محکمه‌جه معاملهٔ قیدیه‌سنك اجراسی اودعوانك مبدأنی تعیینه اساس اولور .

ماده ٣٥ : محاکم ابتدائیه واستینافیه وتمییزه‌ده محاکمه‌یه ختام ویریلوب‌ده مذاکره‌سی وقت آخره تعلیق اولنان هرنوع موادده محکمه رئیسلری مذاکراتك تسهیلی ایچون هربر دعوی اوراقنی کندیسی دخی داخل اولدیغی حالده اعضا بیننده تقسیم ایده‌جك وهربری امضالری تحتنده اوله‌رق اوراق متعلقه‌سنه مراجعت کلفتندن وارسته اوله‌جق درجه‌ده تفصیلاتی وقرار محکمه‌یه اساس اوله‌جق اسباب موجبه ونتیجه‌یی حاوی

برتقریر تنظیم ایتمکه مجبور اوله‌جقدر . اشبو تقریرك اعلامه درجی لازم كلیوب انجق اوراق دعوی دوسیه‌سنده حفظ اولنور .

ماده ۳۶ : كرك بدایت ، كرك استیناف وكرك تمیز محكمه‌لرنده قرارلر اتفاق ویا اكثریت آرا ایله‌ویریلور . محكمهٔ تمیزك حقوق واستدعا دائره‌لرنده تساوئ آرا وقوعنده هیئته دیكردائره‌دن براعضا جلب وعلاوه‌سیله تدقیقات ومذاكرات آنك حضورنده تكرار اجرا قلنور . اكثریت قانونیه بدایت محكمه‌لرنده ایكی ، استیناف محكمه‌لرنده اوچ ، تمیز استدعا دائره‌سنده اوچ ، حقوق دائره‌سنده درت وتمیز هیئت عمومیه‌سنده اون‌بر رأیك اتفاق واجتماعندن عبارتدر .

ماده ۳۷ : محاكمه‌نك اثنای دوامنده طرفیندن بری وفات ایدرسه آخر كونا معامله‌یه حاجت قالمقسزین طرف دیكردن . قوع بولان طلب ومراجعت اوزرینه متوفانك ورثه‌سی بادعوتنامه محكمه‌یه جلب ایله محاكمه‌یه قالدیغی نقطه‌دن باشلانیله‌رق اصولی وجهله اجرا واكمال ایدیلور .

ماده ۳۸ : بردعوی حقنده صادراولان اعلام یالكزاودعواده طرفیندن‌اولانلرك ذات‌وشخصلری ویامقاملرینه قائم اولانلر حقنده نافذ اولوب‌اشخاص سائره‌یه سرایت ایده‌مز . شوقدركه برینك‌محكومیتیله دیكرلرینك برائتی قابل تألیف وتوفیق اولمیه‌جق درجه‌ده بینلرنده ارتباط قانونی بولنان متعدد اشخاص محكومه‌دن ولو یالكز برینك عینی محكوم بهدن طولایی برائتی حقنده استحصال ایتدیكی اعلام حكمندن دیكر محكوملر دخی مستفید اولورلر .

ماده ۳۹ : اصول محاكمهٔ حقوقیه قانوننك اللی طقوزنجی‌ماده‌سنده تعیین ایدیلن احواله‌طرفینك اتفاقیله واتفاق ایده‌مدكلری حالده محكمه قراریله برویا اوچ ممیز تعیین وانتخاب اولنور .

ماده ۴۰ : اصول محاكمهٔ حقوقیه قانوننك آلتمش برنجی ماده‌سی موجبنجه تعیین ایدیلمش اولان حكملر بیننده تساوئ آرا ظهورنده طرفین اوچنجی برحكم تعیینه مجبوردرلر امر تعیینده اتفاق ایده‌مدكلری حالده طرف محكمه‌دن تعیین اولنور .

ماده ۴۱ : اصول محاكمات حقوقیه قانوننك التمش اوچنجی ماده‌سی موجبنجه دعوایی رؤیت‌ایدن محكمه‌یه عائد معاملات كشفیه‌نك اجراسی خصوصی منازع فیهك بولندیغی قضا محكمه‌سنه حواله اولنه‌بیلور بوتقدیرده مادهٔ مذكوره‌ده محرر قرارنامه منازع فیهك بولندیغی محل محكمه‌سی جانبندن تنظیم ایله طرفین حاضر اولدیغی حالده تبلیغ واوراده بولنمدقلری صورتده تبلیغ ایدلمك اوزره دعوایی رؤیت ایدن محكمه‌یه ارسال اولنور .

ماده ۴۲ : محكمه‌جه‌بردعوانك اثنای رؤیتنده طرفیندن برینك‌تحلیفنه قرار ویریلوبده یمین‌ایده‌جك كیمسه محل آخرده بولندیغی ومحلنده تحلیف ایدلسنی وكیلی طلب ایلدیكی تقدیرده شكل یمین دعوایی رؤیت ایدن محكمه‌جه بالتعیین‌اجراسی خصوصی اول محل‌محكمه‌سنه حواله اولنه‌بیلور بوصورتده دیكرطرفه‌بالذات ویا طرفندن مأذون قلندیغی شخص‌تحلیفده حاضر بولنه‌جقدر .

ماده ۴۳ : اصول محاكمهٔ حقوقیه قانوننك یوز اوتوزنجی ماده‌سنده محرر اسبابدن یالكز اقراره

مستنداً اعطا اولنه‌جق اجرای موقت قرارلرنده محکمه محکوم لهدن کفالت ویا تأمینات اخذینه لزوم اولدیغنه قرار ویره‌بیلور .

ماده ٤٤ : اصول محاکمات حقوقیه قانوننك ایکی یوز التمشنجی ماده‌سنده بیان اولندیغی اوزره احقاق حقدن استنکاف قضیه‌سنك اثباتی مشتکی طرفندن مقاولات محرری واسطه‌سیله حکامه احقاق حق اولنمسی ضمننده بردفعه‌یه مخصوص واون کون مدتی متضمن اولمق اوزره برمخطره تبلیغی ایله اولور .

ماده ٤٥ : اصول محاکمات حقوقیه قانوننك ایکی یوز التمش طقوزنجی ماده‌سی موجبنجه شکایتك واهی وبی اساس اولدیغی اکلاشیلوب‌ده مشتکینك حقسزلغنه حکم اولنورسه آلنه‌جق جزای نقدی ایکی یوز غروشدن بیك غروشه قدردر .

ماده ٤٦ : اشبو مواد مذیله‌نك ماقبلنه درجۂ شمولی وجه آتی اوزره‌در :

اولاً محاکمك صلاحیتی حقنده موضوع برنجی مادۂ قانونیه‌نك احکامی اشبو ذیلك نشرندن اول اقامه ایدیلان دعاوی‌یه تشمیل اولنه‌ماز .

ثانیاً مذاکراتك صورت اجراسیله قرارك اصول تفهیمنه واعلامك تنظیم واعطاسنه عائد اولان ١٤و١٥و١٦و١٧ نجی مواد قانونیه احکامی هنوزمذاکره‌سی اجرا ایدلمیان بالجمله دعاوی‌یه تطبیق اولنه‌جقدر.

ثالثاً ١٩ نجی ماده‌ده اعتراض علی‌الحکم ایچون تعیین اولنان اون بش کون مدت اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن اول تبلیغ ایدلمش اولان اعلامات غیابیه‌یه تشمیل اولنه‌ماز.

رابعاً ٢٢ نجی مادۂ قانونیه‌ده استیناف ایچون تعیین اولنان اوتوز کون مدت اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن اول تبلیغ اولنان اعلامات ابتدائیه حقنده تطبیق اولنه‌ماز .

خامساً استیناف استدعاسنه ربطی لازم کلان اوراقه دائر ٢٣ نجی ماده‌نك فقرۂ ثانیه‌سنده محرر احکام اشبوذیل قانونه توفیقاً اقامه‌ورؤیت اولنوب‌ویرلمش اعلاملر علیهنده وقوعبوله‌جق استیناف دعوالری حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

سادساً ٢٤ نجی ماده‌نك احکامی هنوز قراره ربط ایدلمامش اولان بالجمله استیناف دعوالرینه شامل اوله‌جقدر .

سابعاً ٢٧ نجی مادۂ قانونیه‌نك اسباب اعاده‌یه عائد احکامی انجق اشبوذیله توفیقاً ویریله‌جك اعلاماته منحصردر .

ثامناً ٢٩ نجی ماده‌نك اصول تمیزه عائد اولان حکمی اشبو مادۂ مذیله‌یه توفیقاً ویریله‌جك اعلاماته منحصردر . شوقدرکه اشبوذیلك تاریخ مرعیتندن صکره ویریله‌جك حکملر علیهنده تصحیح قراردعاسی مسموع اولمیه‌جقدر .

تاسعاً ٣١ و ٣٢ نجی ماده‌لرده مندرج نقل دعوی وتعیین مرجع خصوصلری دردست رؤیت اولان بالجمله دعاوی حقنده قابل تطبیقدر .

عاشراً تبلیغه دائر ٣٣ نجی ماده‌ده موضوع احکام قانونیه انجق اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن صکره اجرا قلنه‌جق تبلیغات حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

حادی‌عشر استدعانك معاملۀ قیدیه‌سنك مبدأ دعوی اتخاذی حقنده‌کی ٣٤ نجی مادۀ قانونیه‌حکمی اشبو ذیلك نشرندن صکره اقامه اولنه‌جق دعاوی‌یه شامل اوله‌جقدر .

ثانی عشر قبل‌المذاکره تقریر اعطاسنه دائر اولان ٣٥ نجی مادۀ قانونیه حکمی مذاکره‌سی اجرا واکمال ایدلیان بالجمله دعاوی حقنده تطبیق ایدیله‌جکدر .

ثالث عشر اثنای محاکمه‌ده طرفیندن برینك وفاتی وقوعنده جریان ایده‌جك اصول محاکمه‌یه عائد ٣٧ نجی مادۀ قانونیه‌یه حکمی دردست رؤیت اولان بالجمله دعاوی حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

رابع عشر اعلاماتك درجۀ حکم وتأثیری حقنده ٣٨ نجی مادۀ قانونیه‌ده موضوع احکامك‌ماقبلنه شمولی اوله‌جقدر .

خامس عشر تمیز وحکم تعیيننه عائد ٣٩ و ٤٠ نجی ماده‌لر احکامی هنوز قراره ربط ایدلیان بالجمله دعاویده تطبیق قلنه‌جقدر .

ماده ٤٧ اشبو ذیلك احکامی تاریخ مرعیتندن اول ویرلمش اولان قرارلرك فسخ ویانقضنه هیچ بروجهله سبب اتخاذ اولنه‌ماز .

ماده ٤٨ اشبو ذیل درسعادتده تقویم وقایعله وطشره‌لرده ولایات غزته‌لریله یوم نشری داخل اولمامق اوزره تاریخ نشرندن اعتباراً طقسان‌برکون صکره مرعی‌الاجرا اوله‌جقدر واصول محاکمۀ حقوقیه قانوننك بوذیله مخالف اولان احکامی مدت مذکوره‌نك انقضاسندن صکره مفسوخدر .

ماده ٤٩ : عدلیه ناظری اشبو ذیل قانونك اجرای احکامنه مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٨ ربیع‌الآخر سنه ١٣٢٩ و ٢٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	عدلیه ناظری
ابراهیم حقی	نجم‌الدین

پساپورط قانونی

برنجی فصل

ماده ۱ : ممالك عثمانیه‌دن دیار اجنبیه‌یه کیدنلر پساپورط اخذنده مختاردر .

ماده ۲ : پساپورطلر اولا حاملنك اسم وشهرتیله تابعیت و مسقط رأسنی ومحل اقامت وصنعتنی وسن واشکالنی وپدرینك اسم وشهرتیله کیده‌جکی محلی، ثانیاً رفاقتنده زوجه‌سی و اولادی وذکور واناث خدمتکاری اولدیغی حالده بونلرك اسنان واسامیسنی و پدرلرینك و مملکتلرینك اسمنی و کیفیت رفاقتلرینی مبین مطبوع ومهر رسمی ایله مختوم وحکمی بر سنه‌یه مخصوص اوله‌جقدر . پساپورط آلمق ایچون هویت جزؤدانلرینك ابرازی لازمدر .

ماده ۳ : پساپورط خرجی اللی غروشدر فقط همجوار بولنان ممالك اجنبیه‌یه کیده‌جك عمله‌یه مخصوص اولان پساپورطلرك خرجی اون غروشدر . فقر حاللرینی محللری دوائر بلدیه‌سندن مصدق علم و خبرلرله اثبات ایدنلره مجاناً پساپورط ویریلور .

پساپورط اثمانی تأدیه‌یه اقتداری اولانلره فقرلرینی مبین علم وخبر ویرنلرله بونلری تصدیق ایدنلردن ایکیشر عثمانلی آلتونی جزای نقدی آلنور .

ماده ٤ : پساپورطلر مقرر اولان شکله توفیقاً ترکجه وفرانسزجه اوله‌رق حدود عثمانیه‌ده حکومتجه تعیین اولنه‌جق موقعلرده و سواحلده اسکله‌لرده و داخلده تمور یول کذرکاهنده کذلك حکومتجه تعیین اولنه‌جق موقعلرده بولندیریله‌جق مأمورلر طرفندن اعطا اولنور .

ایکنجی فصل

ماده ٥ : قانوناً ضابطه نظارتی آلتنده بولنانلره ومحاکم طرفندن عزیمتی منع اولنانلره پساپورط اعطا اولنمز .

ماده ٦ : صنوف عسکریه‌یه داخل بولنانلره منسوب اولدقلری اخذعسکر شعبه‌لرینك ورقهٔ رسمیه‌سی اوزرینه نفوس مأمورلری طرفندن معاملات قیدیه بالایفا هویت جزؤدانلرینه شرح ویرلمدکجه پساپورط اعطا اولنماز .

ماده ۷ : مدتی منقضی اولمامش پساپورطی حامل اولانلر ممالك عثمانیه‌دن تکرار دیار اجنبیه‌یه کیده‌جك اولدقلری حالده پساپورطلرینی پساپورط اعطاسنه مأذون اولان مأمورلره ویزه ایتدیره‌بیلورلر اللی غروشلق پساپورطلردن اون واون غروشلق پساپورطلردن ایکی غروش ویزه خرجی آلنیر . مجاناً ویریلان پساپورطلردن ویزه خرجی آلنماز .

اوچنجی فصل

ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جقلر حقنده اجرا ایدیله‌جك معامله

ماده ۸ : ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جق هرشخص پساپورط ابرازینه مجبوردر .
ماده ۹ : دولت علیهٔ عثمانیه ایله حال مسالمتده بولنان دول اجنبیه تبعه‌سیله ممالك اجنبیه‌ده بولنان تبعهٔ عثمانیه‌دن ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جقلرك اصولنه موافق صورتده حامل اولدقلری پساپورطی دولت عثمانیه شهبندرلرندن برینه ویزه ایتدیرملری لازمدر . عثمانلی شهبندرخانه‌سندن پساپورطنی ویزه‌ایتدیرمیانلر ویزه خرجنك ایکی مثلنی تأدیه ایده‌جك وحرکت ایلدکلری محلده عثمانلی شهبندرخانه‌سی اولمدیغی حالده یالکز ویزه خرجنك اخذیله اکتفا ایدیله‌جکدر .

ماده ۱۰ : پساپورط ویزه‌سی بردفعه سیاحت ایتمك ایچوندر مع‌مافیه برآیده ایکی دفعه اولسون همجوار مملکتلره کیدوب کلمك مجبوریتنده بولنانلره استدعالری اوزرینه حکمی آلتی آی جاری اولمق اوزره ویزه معامله‌سی اجرا اولنور . فقط بومساعده آسایش زماننه یعنی انسلاب راحت عمومیه‌یی مستلزم برحال بولنمدیغی وقته منحصردر .
ماده ۱۱ : ممالك عثمانیه‌یه داخل اولان هرشخص اکر براً کلمش ایسه یدنده‌کی پساپورطی حدود باشنده بولنان مأمورینه وبحراً کلمش ایسه داخل اولدیغی لیمانده بولنان ضابطه مأمورینه ابراز ایده‌جکدر .
ماده ۱۲ : عثمانلی لیمانلرندن برینه واصل اولان سفائنك تبعهٔ اجنبیه‌دن بولنان قپودانلری وطائفه‌سی سفینه‌یی ترکایله داخل مملکتده اقامتکاه اتخاذ ایتمك ایسترلرایسه محلی ضابطه مأمورینه یاخود لیمانلر ئیسنه تعیین هویتلرینه مدار اوله‌جق وثائق ابرازینه مجبوردرلر .

دردنجی فصل

خلاف قانون حرکت ایدنلر حقنده اجرا اولنه‌جق معامله

ماده ۱۳ : پساپورطی اولمدیغی یاخود اصولنه غیر موافق بر پساپورطی حامل اولدیغی حالده ممالك عثمانیه‌یه کلنلرك حدود ویا سواحل عثمانیه‌ده مأمورین متعلقه‌سی طرفندن هویتلری تحقیق اولنه‌جقدر .
تبعهٔ عثمانیه‌دن اولدقلرینی بیان ایدنلر هویت جزدانی یاخود دلائل کافیهٔ سائره ارائه وایرادیله هویتلرینی اثبات ایلدکلری تقدیرده پساپورط آلامش ایسه پساپورط خرجنك وپساپورطی اولوبده ویزه ایتدیرمه‌مش ایسه ویزه خرجنك ایکی مثلنی تأدیه ایده‌جکدر . هویت جزدانی ویا اثبات هویتنه کافی دلائل ابراز ایده‌میانلر حقنده اك سریع واسطه ایله تحقیقات اجرا اولنمق اوزره هویتلری ثابت اولنجه‌یه قدر ضابطه نظارتی آلتنده بولندیریلور .
بومثللولر تبعهٔ اجنبیه‌دن اولدیغنی بیان ایلدیکی حالده پولیس نظارتی تحتنده بولنمق اوزره قرق سکز ساعت ظرفنده منسوب اولدیغی قونسلوسخانه‌دن بر پساپورط یاخود پساپورطه معادل تابعیت علم وخبری استحصال ایتمکه‌بعده ویزه‌خرجنك ایکی‌مثلنی تأدیه‌یه مجبوردر ایجاب حاله کوره مذکور قرق سکز ساعت مدت قونسلوسخانه ایله بالاتفاق تمدید اولنه‌بیلور . بو مدتلرك مرورنده تبعهٔ اجنبیه‌دن اولان شخص پساپورط ویا پساپورطه‌معادل تابعیت علم وخبری استحصال‌ایده‌مدیکی حالده ممالك‌عثمانیه‌دن اخراج اولنور .
ماده ۱٤ : پساپورطنه ساخته براسم بازان یاخود یازدیران ویاخود ساخته پساپورط تنظیم یا بر پساپورطی تحریف‌ایدن وبو مقوله ساخته ویاخود محرف ویا بشقه‌سنك اولان پساپورطی بیله‌رك استعمال ایلیان ویاخود تغییرهویت ایدنلره کفالت ایدن اشخاص حقنده جزا قانوننك مواد مخصوصه‌سی احکامنه توفیقاً ترتیب مجازات اولنور .
ماده ۱۵ : ممالك عثمانیه لیمانلرینه ایشلیان واپور ویلکن سفائنی قپودانلرینك‌وسفینه‌لردن قره‌یه

یولجی نقل ایدن قایقجیلرك وبراً یولجی نقل ایدنلرك پساپورط معاینه‌سی ایچون تعیین اولنان موقعلردن یری‌یه یولجی نقل واخراج ایلمری ممنوعدر .

بوکا مخالف حرکتده بولنان قپودانلردن اون عثمانلی آلتوننندن اللی عثمانلی آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بحراً وبراً یولجی نقل ایدن سائر اشخاصدن ایکی عثمانلی آلتونی جزای نقدی اخذ ویاخودبونلر اوچ کوندن اون کونه قدر حبس ایدیلور .

ماده ١٦ : اشبوقانونده تعیین اولنان جزالره‌بالرضا تأدیه اولنمیان رسوم مضاعفه مدعیٔ عمومینك طلبی اوزرینه حکماً اجرا وتحصیل اولنور .

ماده ١٧ : بوقانون‌اعلانی تاریخندن اعتباراً برماه صکره موقع اجرایه وضع اولنه‌جقدر اوتاریخدن اعتباراً ٧ جماذی‌الآخره‌سنه ١٣١٢ تاریخلی پساپورط نظامنامه‌سی احکامی مفسوخدر .

ماده ١٨ : تابعیت مسائلنده یالکز پساپورط مدار احتیاج اوله‌ماز .

ماده ١٩ : داخلیه وخارجیه وعدلیه ناظرلری بوقانونك اجراسنه مأموردر .

مادهٔ موقته

هویت جزؤدانلری اعطا اولننجه‌یه قدر پساپورط معاملاتی تذکرهٔ عثمانیه‌لراوزرینه جریان ایده‌جکدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان‌اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٦ جماذی‌الآخره‌سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

داخلیه ناظری	خارجیه ناظری	عدلیه ناظری	صدراعظم
خلیل	رفعت	نجم‌الدین	ابراهیم حقی

بوسنه وهرسك مسئله‌سندن طولایی حکومت عثمانیه ایله اوستریا ومجارستان آره‌سنده ظهور ایدن اختلافك صورت حلنه دائر پروتقول

حکومت عثمانیه جانبندن تنظیم اولنان بیاننامه‌نك ترجمه‌سی

محرر امضا دولت علیهٔ عثمانیه خارجیه ناظری ٢٦ شباط سنه ١٩٠٩ تاریخنده درسعادتده امضا اولنوب متنی زیرده محرر بولنان پروتقولك مندرجاتی حکومت عثمانیه نامنه اوله‌رق تصدیق ایلر .

حکومت سنیه ایله آوستریا ومجارستان حکومت مشترکه‌سی بینلرنده معلقده بولنان بعض مسائلی بالاتفاق فصل وتسویه ایتمك آرزوسنده بولندقلری جهتله محررین امضا صدراعظم فخامتلو دولتلو حسین حلمی پاشا حضرتلریله خارجیه نظارتی وکیلی عطوفتلو غابریل نورادونکیان افندی حضرتلری وآوستریا ومجارستان فوق العاده ومرخص بیوك ایلچیسی اصالتلو ژان مارکی پاللاویچینی حکومت متبوعه‌لری طرفندن اصوله ونظامی وجهله مأذونیت لازمه‌یی حائز اولدقلری حالده مواد آتیه‌یی قرارلاشدیرمشلردر :

پروتقول

ماده ١ : آوستریا ومجارستان حکومتی قدیم یکی پازار سنجاغی حقنده برلین معاهده‌نامه‌سی و درسعادتده منعقد ٢١ نیسان سنه ١٨٧٩ تاریخلو مقاوله‌نامه ایله کندیسنه تودیع اولنان بالجمله حقوقدن صورت صریحه‌ده فراغت ایتدیکنی بیان ایدر .

ماده ٢ : ٢١ نیسان سنه ١٨٧٩ تاریخلو معاهده‌نامه ایله آوستریا ومجارستان حکومت مشترکه‌سنك بوسنه و هرسك حقنده‌کی قراری علیهنه جانب باب عالیدن اجرا اولنان پروتستو و اشبو قراره مغایر اوله‌رق حکومات متعاقده بیننده موجود سائر بالجمله احکام ویامقررات فسخ والغا ایدیله‌رك یرلرینه ایالتین مذکورتین حقنده موجود هرکونه اختلافك بینلرنده فیصلپذیر اولدیغی وقرار مذکورله بوسنه وهرسکده تحدث ایدن حال جدیدك حکومت سنیه‌جه صورت قطعیه‌ده طانمش بولندیغی مبین ومؤید بولنان اشبو پروتقول قائم ایدلمشدر .

ماده ٣ : عن اصل بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب الیوم ممالك عثمانیه‌ده بولنان — اشبو پروتقولك حین تصدیقنده طرفین عاقدین بیننده تعاطی اولنه‌جق نوطه‌لرده ذکر اولنان اشخاص مستثنادر — وبرده عن اصل ممالك عثمانیه‌نك اقسام مختلفه‌سی اهالیسندن اولوب بوسنه و هرسکده سیاحت طریقیله ویامعین صورتده اقامت ایدن تبعهٔ عثمانیه کما کان تابعیت عثمانیه‌لرینی محافظه‌یه دوام ایلیه‌جکلردر بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب ایالتین مذکورتینده ساکن بولنان سکان کافی السابق بوسنه وهرسك قوانیننه توفیق حرکت ایدرك ممالك عثمانیه‌یه هجرتده سربست اوله‌جقلر وممالك عثمانیه‌یه کلدکلرنده تبعهٔ عثمانیه صفتیله قبول ایدیله‌جکلردر کرك بونلر وکرك بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب الیوم ممالك عثمانیه‌ده بولنانلر بوسنه وهرسکده کائن املاکلرینی کیف مایشاء تصرف و استعمال ایتمك والتزامه ویرمك ویا طوغریدن طوغری‌یه بالذات ویا شخص ثالثلر معرفتیله اداره ایلمك حقنی حائز اوله‌جقلردر . شوراسی مقرردرکه عن اصل بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب هجرت ایتمامك فکریله بعدما ممالك عثمانیه‌یه عزیمت ایده‌جك اولان کسان حقنده ممالك عثمانیه‌ده اوستریا ومجارستان تبعه‌سی مثللو معامله اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : بوسنه وهرسكده ساكن اولان ویا موقتاً اقامت ایدن اهالئ اسلامیه‌یه كماكان سربستئ مذهب وسربستئ آیین عبادت تأمین ایدیله‌جكدر بالجمله نفوس اسلامیه مذاهب سائره‌یه منسوب بالجمله بوسنه وهرسك اهالیسنك حائز اولدقلری عینی حقوق ملكیه وسیاسیه‌دن استفاده‌ده دوام ایده‌جكلردر . جوامع شریفه‌ده خلیفهٔ مسلمین صفتیله نام نامئ حضرت پادشاهی‌یه خطبه قرائتنه دوام ایدیله‌جكدر حقوق اوقافه كماكان رعایت اولنه‌جق واهالئ اسلامیه‌نك رؤسای دینیه‌لریله اولان مناسباتنه اصلا ایقاع موانع ایدلیه‌جكدر. رؤسای موی الیهم كمافی السابق مقام مشیخت اسلامیه‌یه تابع اوله‌جقلر ورئیس علمانك منشوری جانب مشیختدن اعطا قلنه‌جقدر .

ماده ٥ : دولت علیه اراضی قانوننامه‌سی احكامی موجبنجه حكومت سنیه‌نك بوسنه وهرسكده املاك مختلفه‌یه متصرف بولندیغی برحكم قراریله دخی مرتبهٔ ثبوته واصل اولمش اولمغله اوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سی اشبو پروتوقولك تصدیقی تاریخندن اعتباراً اون بش كون ظرفنده املاك مذكوره‌نك بدلی اولمق اوزره درسعادتده حكومت سنیه‌یه آلتون اوله‌رق ایكی بچق میلیون لیرای عثمانی تأدیه ایتمكی تعهد ایلر .

ماده ٦ : اوستریا ومجارستان حكومتی اشبو پروتوقولك تصدیقی تاریخندن اعتباراً ایكی سنه ظرفنده دولت علیه ایله اوروپا حقوق دولی اساسی اوزرینه برتجارت معاهده‌نامه‌سی عقد ایتمكی تعهد ایلر اشبو معاهده‌نامه باب عالینك سائر تجارت معاهداتی عینی اساس اوزرینه عقد وموقع تطبیقه وضع اولندقده مرعی الاجرا اوله‌جقدر بوكا انتظاراً اوستریا ومجارستان حكومتی اشبو پروتوقولك تصدیقندن اعتباراً اون بش كون ظرفنده ممالك شاهانه‌ده رایج اوزره آلنان رسم كمركك یوزده اونبردن اون شه ابلاغنه وآتی الذكر بش ماده‌یه یكیدن انحصارلر وضعنه (پترول سیغاره كاغدی كبریت كئول واویون كاغدی) ویاخود بونلردن استهلاك رسوم منضمه‌سی استیفاسنه موافقت ایدر شوقدركه عینی معامله‌نك عینی زمانده وبلا فرق واستثنا ممالك سائره ادخالاتی حقنده تطبیق اولنمسی مشروطدر انحصاره تابع موادك ادخالی خصوصنده اشبو انحصارلر اداره‌سی عینی موادك ادخالات سنویه‌سی اساسی اوزرینه مؤسس یوزده‌سی نسبتنده اوستریا ویامجارستان مورداتندن اولان اشیا تداركنه مجبوردر شوقدركه انحصاره تابع موادك تسلیمی ایچون تكلیف اولنه‌جق فیئاتلرك حین اشتراده پیاسه‌نك حال وموقعنه توافق ایتمسی واعطا اولنه‌جق اشیانك جنس ونوعلری واشبو جنس ونوعلر دراشیا ایچون صوك اوچ سنه ظرفنده قید واشارت ایدلمش اولان فیئاتلرك حد وسطیسی دخی نظر اعتباره آلنمق لازمكلیر شوراسی مقرردركه شاید دولت علیه سالف الذكر بش ماده اوزرینه یكی انحصارلر وضع ایده‌جك یرده بونلره استهلاك رسوم منضمه‌سی طرحنه قرار ویره‌جك اولور ایسه اشبو رسوم منضمه ممالك عثمانیه ایله بالجمله ممالكك محصولات مماثله‌سنه دخی عینی درجه‌ده طرح قلنه‌جقدر .

ماده ٧ : دولت علیه‌نك پوسته خدمتنده حائز اولدیغی حق حكمرانی‌یی تصدیقاً آوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سی الیوم اجنبی پوسته‌خانه‌لری موجود اولیان محللرده‌كی آوستریا ومجارستان پوسته‌خانه‌لرینی اشبو پروتوقولك تصدیقنی متعاقب لغو ایتمكی تعهد ایتدیكی كبی ممالك شاهانه‌ده پوسته‌خانه‌لری موجود اولان دول سائره بونلری لغو ایتدكجه كندیسی دخی ممالك عثمانیه‌ده‌كی سائر پوسته‌خانه‌لرینی لغو ایتمكی تعهد ایلر.

ماده ٨ : باب عالی ممالك عثمانیه‌ده عهود عتیقه اصولنه ختام ویرمك ویرینه حقوق دول اصولی

وضع ایلك مقصدیله علاقه‌دار اولان دول معظمه ایله بر آوروپا قونفرانسنده ویاصورت آخرله مذاکرات اجراسی فکر ونیتنده بولندیغی جهتله آوستریا ومجارستان حکومتی باب عالینك اشبو نیاتنك حق وصوابه مقارنتنی بالتصدیق بو خصوصده کندیسنه معاونت کامله وصمیمیه‌ده بولنه‌جغنی شمدیدن بیان ایلر .

ماده ۹ : اشبو پروتقول تصدیق اولنه‌جق وتصدیقنامه‌لرك تعاطیسنی متعاقب مرعی الاجرا اوله‌جقدر تصدیقنامه‌لر سرعت ممکنه ایله ونهایت اشبو پروتقولك تاریخندن اعتباراً ایکی آی ظرفنده درسعادتده تعاطی اولنه‌جقدر .

اشبو پروتقول ۱۳ — ۲٦ شباط سنه ۹۰۹ تاریخنده درسعادتده ایکی نسخه اوله‌رق تنظیم اولنمشدر.

امضا	امضا	امضا
پاللاویچینی	غابریل نورادونکیان	حسین حلمی

محرر امضا اشبو پروتقول احکامنه تمامیله رعایت ایدیله‌جکنی ومحتویاتنك حرفیاً اجرا اولنه‌جغنی بیان ایدر.

اشبو بیاننامه آوستریا ومجارستان حکومتنك تصدیقنی حاوی اوله‌جق اولان بو یولده بر بیاننامه ایله مبادله ایدلك اوزره تنظیم اولنمشدر .

۲۷ ربیع الاول سنه ۳۲۷ و ۵ نیسان سنه ۳۲۵

حکومت سنیه ایله بلغارستان بیننده متحدث اختلافك

حلنه دائر پروتقول

۲۰ نیسان سنه ۱۹۰۹ تاریخنده پترسبورغده حکومت عثمانیه نامنه پترسبورغ سفیری دولتلو طرخان پاشا حضرتلریله روسیه خارجیه ناظری موسیو ایسوولسکی طرفلرندن امضا اولنان پروتقولك ترجمه‌سی صورتیدر :

ماده ۱ : باب عالیجه یوز یکرمی بش میلیونلق مبلغك الده ایدیله‌بیلمسی مقصدیله روسیه حکومتی ۲۷ کانون ثانی و ۸ شباط سنه ۱۸۷۹ تاریخلی معاهده‌نامه ۲ - ۱٤ مایس سنه ۱۸۸۲ تاریخلی مقاوله‌نامه ایله تعیین اولنان تضمینات حربیه‌دن طولانی روسیه‌نك هنوز مطلوبی بولنان یتمش درت سنه‌لك تقاسیط متباقیه‌دن قرق سنه‌لکنی دولت عثمانیه‌یه کاملاً، قطعیاً ترك ایدر. حکومت عثمانیه تضمینات حربیه‌دن اعطاسی لازم کلان بالجمله تقاسیط سنویه‌یی ۳۱ کانون اول سنه ۱۹۰۸ تاریخنه قدر تسویه ایتمش اولدیغندن شمدیکی ترك وفراغ معامله‌سی ۱ کانون ثانی سنه ۱۹۰۹ تاریخندن اعتبار اولنه‌جقدر .

ماده ۲ : حکومت عثمانیه روسیه طرفندن ترك اولنان قرق سنه‌لك تقاسیطدن فضله قالان اوتوز درت سنه‌لك تقاسیطی بونلری باشه باش یوزده درت فائضله قیمت حاضره‌لرینه بالارجاع رأس‌المالہ تحویل ایلمك حقنی کله‌جك تموزك ابتداسنه قدر حائز اوله‌جقدر .

حکومت عثمانیه کله‌جك تموزك ابتداسندن اول بوحق وصلاحیتی استعمال ایتمدیکی تقدیرده قرقنجی سنه‌نك انقضاسنده عینی صلاحیتی حائز اوله‌جق وتاریخ مذکورده تقاسیطك رأس‌المالہ تحویلی معامله‌سی دولت علیه‌نك طرفین بیننده تعیین ایده‌جك اعتبار مالیسنه کوره اجرا ایدلمك لازم کله‌جکدر .

ماده ۳ : حکومت عثمانیه‌یه عائد اولان بش بچق میلیون لیرای عثمانیدن یعنی یوز یکرمی بش میلیون فرانقدن عبارت مبلغك قرق میلیون فرانغی شرقی روم ایلی ویرکوسی مقابلی ودیکر قرق میلیونی روم ایلی شرقیده بولنوب بلغارستان حکومتنجه ضبط ومصادره اولنان شرقی تیمور یولنك اوچ یوز اون کیلو مترەلك قسمنك بدلی ایکی میلیون فرانغی بلوه - وقارەل خطنك بدل انشاسیله متداخل اجاراتی وقرق اوچ میلیون فرانغی روم ایلی شرقی ایله بلغارستانده کائن وحکومت عثمانیه‌یه عائد املاك امیریه‌نك بدل مثلیدر .

بناءً علیه حکومت عثمانیه برلین معاهده‌نامه‌سنك طقوزنجی ماده‌سندن منبعث حقوقندن وبلغارستان ویرکوسیله بلغارستانك دیون عمومیه عثمانیه‌یه حصهٔ اشترا کندن وبرده روم ایلی شرقینك نظامنامهٔ داخلیسی ومربوطاتنده تعیین اولندیغی وجهله روم ایلی شرقی ویرکوسی بقایاسنده‌کی حقوقندن فراغت ایدر . بلغارستان حکومتی روم ایلی شرقی ویرکوسی مقابلی اولان قرق میلیون فرانغی اوزرینه ۲۲ ایلول و ٥ تشرین اول سنه ۱۹۰۸ تاریخندن اعتبار اشبو پروتقولك تصدیقی تاریخنه‌قدر یوزده بش فائض تأدیه ایله‌جکدر .

ماده ٤ : بلغارستان حکومتی اشبو صورت تسویه ایله عین زمانده امضا اولنان بربیاننامه‌ایله برلین

معاهده‌نامه‌سنك زوسجق وارنه شمندوفرینه متعلق اولان اوتنجی ماده‌سنك برنجی فقره‌سندن منبعث هرکونه مطالبدن تماميله فراغت ایتدیکی جهتله حکومت عثمانیه اشبو بیاناتی سند اتخاذ ایلر .

ماده ٥ : شورای مقرردرکه اوقاف ایله جماعات مذهبیه‌یه وپوسته وتلغراف وفنارلر ایله ادارهٔ صحیه‌یه عائد مسائل ومطلوبات تماميله محفوظ اولوب بونلر حقنده حکومت عثمانیه ایله بلغارستان بیننده طوغریدن طوغری‌یه عقد ائتلاف اولنه‌جقدر . شورای‌ده مقرردرکه نقلیات ایله ضبط اولنان مالزمه وسائره‌دن وبرده ایشلتمه تضميناتندن طولایی بلغارستانك طوغریدن طوغری‌یه شرق شمندوفرلری قومپانیه‌سنه اولان دیونی صورت تسویهٔ حاضره خارجنده براقلمشدر .

٢٧ ربیع‌الاخر سنه ١٣٢٧ و ٤ مایس سنه ١٣٢٥

*
* *

بلغارستان استقلالندن منبعث مطالبك تسویه‌سنه دائر دولت علیه ایله روسیه بیننده ممضی ٧ نیسان ١٩٠٩ تاریخلی پروتقولی تأییداً پترسبورغده امضا ایدیلان بیاننامه :

حکومت عثمانیه ایله روسیه حکومتی باب عالینك بلغارستانه وبلغارستانك باب عالی‌یه قارشو اولان مطالبنك تسویه‌سنه دائر ٧-٢٠ نیسان سنه ١٩٠٩ تاریخنده دولت علیه ایله روسیه بیننده پترسبورغده امضااولنان پروتقولك معمولیتی حقنده ظهور ایده‌بیله‌جك هرکونه‌سوء تفهمی برطرف ایتمك ارزوسنده بولندقلری جهتله مذکور پروتقولده مندرج کافهٔ حکامك ایکی حکومتجه تصدیق اولندیغی وحکومتین مشارالیهمانك اشبو احکامی تماميله بالرعایه اجرا ایتمکی تعهد ایلدکلرینی بیان ایدرلر یعنی روسیه حکومتی حکومت سنیه‌یه باب‌عالینك بلغارستانه قارشو اولان‌مطالبی تسویهٔ یوزیکرمی بش‌میلیون فرانقدن عبارت برمبلغ اعطاسنی تأمین ایتمك آرزو ایتدیکی جهتله مواد آتیه قرارلاشدیرلمشدر .

ماده ١ باب‌عالیجه یوزیکرمی بش ملیونلق مبلغك الده ایدیله‌بیلمسی مقصدیله روسیه حکومتی ٢٧ کانون ثانی و ٨ شباط سنه ١٨٧٩ تاریخلو معاهده‌نامه و٢-١٠ مایس ١٨٨٢ تاریخلو مقاوله‌نامه ایله تعیین‌اولنان تضمینات حربیه‌دن طولایی‌روسیه‌نك هنوز مطلوبی بولنان‌تمش درت سنه‌لك تقاسیط‌متباقیه‌دن قرق سنه‌لکنی دولت عثمانیه‌یه کاملاً وقطعیاً ترك ایدر حکومت عثمانیه تضمینات حربیه‌دن اعطاسی لازم کلن مالجمله تقاسیط سنویه‌یی ٣١ کانون اول سنه ١٩٠٨ تاریخنه قدر تسویه ایتمش اولدیغندن شمدیکی ترك وفراغ معامله‌سی ١ کانون ثانی سنه ١٩٠٩ تاریخندن اعتبار اولنه‌جقدر .

ماده ٢ حکومت عثمانیه روسیه طرفندن ترك اولنان قرق سنه‌لك تقاسیطدن فضله قالان یکرمی درت سنه‌لك تقاسیطی بونلری باشه باش یوزده درت فائضله قیمت حاضره‌لرینه بالارجاع رأس‌الماله‌تحویل ایلمك حقنی کله‌جك تموزك ابتداسنه قدر حائز اوله‌جقدر حکومت عثمانیه کله‌جك تموزك ابتداسندن اول بوحق وصلاحیتی استعمال ایتمدیکی تقدیرده‌قرقنجی‌سنه‌نك انقضاسنده عینی صلاحیتی حائز اوله‌جق وتاریخ مذکورده تقاسیطك رأس‌الماله تحویلی معامله‌سی دولت علیه‌نك طرفین بیننده بالاتفاق تعیین ایده‌جك اعتبار مالیسنه کوره اجرا ایدلمك لازم کله‌جکدر .

ماده ٣ : حکومت عثمانیه‌یه عائد اولان بش بچق میلیون لیرای عثمانیه‌دن یعنی یوز یکرمی بش میلیون فرانقدن عبارت مبلغك قرق میلیون فرانغی شرقی روم ایلی ویرکوسی مقابلی دیکر قرق میلیونی روم ایلیٔ شرقیده بولنوب بلغارستان حکومتنجه ضبط ومصادره اولنان شرق تیمور یولنك اوچیوز اون

کیلو متروِلق قسمنك بدلی ایکی میلیون فرانقی بلوه واقاره‌ل خطنك بدل انشاسیله متداخل اجاراتی وقرق اوچ میلیون فرانقی روم ایلیٔ شرقی ایله بلغارستانده کائن وحکومت عثمانیه‌یه عائد املاك امیریه‌نك بدل مثلیدر.

بناءً علیه حکومت عثمانیه برلین معاهده‌نامه‌سنك طقوزنجی ماده‌سندن منبعث حقوقندن وبلغارستان ویرکوسی ایله بلغارستانك دیون عمومیهٔ عثمانیه‌یه حصهٔ اشترا کندن وبرده روم ایلیٔ شرقینك نظامنامهٔ داخلیسی ومربوطاتنده تعیین اولندیغی وجهله روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی بقایاسنده‌کی حقوقندن فراغت ایدر بلغارستان حکومتی روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی مقابلی اولان قرق میلیون فرنق اوزرینه ٢٢ ایلول و ٥ تشرین اول سنه ١٩٠٨ تاریخندن اعتباراً اشبو پروتقولك تصدیقی تاریخنه قدر یوزده بش فائض تهیئه ایلیه‌جکدر.

ماده ٤ بلغارستان حکومتی اشبو صورت تسویه ایله عین زمانده امضا اولنان بر بیاننامه ایله برلین معاهده‌نامه‌سنك روسجق وارنه شمندوفرینه متعلق اولان اوتنجی ماده‌سنك برنجی فقره‌سندن منبعث هرکونه مطالبدن تماميله فراغت ایتدیکی جهتله حکومت عثمانیه اشبو بیاناتی سند اتخاذ ایلر.

ماده ٥ : شوراسی مقرردرکه اوقاف ایله جماعات مذهبیه‌یه پوسته وتلغراف وفنارلرله ادارهٔ صحیه‌یه عائد مسائل ومطلوبات تماميله محفوظ اولوب بونلر حقنده حکومت عثمانیه ایله بلغارستان بیننده طوغریدن طوغری‌یه عقداً ئتلاف اولنه‌جقدر. شوراسیده مقرردرکه نقلیات ایله ضبط اولنان مالزمه وسائره‌دن وبرده ایشلتمه تضميناتندن طولایی بلغارستانك طوغریدن طوغری‌یه شرق شمندوفرلری قومپانیه‌سنه اولان دیونی صورت تسویهٔ حاضره خارجنده براقلمشدر. تصدیقاً للمقال بوخصوصده مأذونیت لازمه‌یی حائز بولنان محررین امضا اشبو بیاننامه‌یی تنظیم وآرمه‌لی مهرلریله تختیم ایلمشلردر.

اشبو بیاننامه ٨ کانون اول سنه ١٩٠٩ تاریخنده ایکی نسخه اوله‌رق پترسبورغده تنظیم اولنمشدر.

امضا امضا

ایسوولسکی طرخان

شرق تیمور یوللرینك سركه‌جی ایله ایاستفانوس اره‌سنده‌كی قسمنك چفته خطه تحویلی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه ومقاولهٔ مذیله

سركه‌جی موقفی ایله ایاستفانوس آره‌سنده بر ایكنجی خط انشاسیچون شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سیله اشبو قانونه مربوط مقاوله‌نامه‌یی عقد ایلمكه تجارت ونافعه نظارتی مأذوندر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٢٥ جماذی‌الاخره سنه ٣٢٨ و ٢ حزیران سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

تجارت ونافعه ناظری حلاجیان
صدر اعظم ابراهیم حقی

شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سیله عقد ایدلمش اولان ٢٨ مایس سنه ١٨٧٢ و ١٠-٢٢ كانون‌اول سنه ١٨٨٥ و١٥ حزیران سنه ١٩٠٩ تاریخلی مقاوله‌نامه‌لره ذیل

برطرفدن حكومت عثمانیه نامنه حركت ایدن تجارت ونافعه ناظری حلاجیان‌افندی حضرتلریله دیكر طرفدن شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سی نامنه حركت ایدن مدیر موسیو اولسرغ غروس بیننده بروجه آتی عقد مقاوله اولنمشدر .

ماده ١ : قومپانیا سركه‌جی ایله (ایاستفانوس داخل اولدیغی حالده) ایاستفانوس اره‌سنده واقع خط اوزرنده اشبو مقاولهٔ مذیله‌یه مربوط اولان خریطه ومقطعلره توفیقاً :

اولا موجود همزمین كچیدلری فوقانی یاخود تحتانی كچیدلره تحویل ایچون لازم اولان تعدیلاتی اجرا،

ثانیاً ایكنجی خطی تأسیس ،

ثالثاً بعض موقفلری تعدیل ویا توسیع ویاخود محللرینی تبدیل ایده‌جكدر .

ماده ٢ : بالاده برنجی ماده‌ده كوستریلان عملیاتك اجراسنه مقتضی اراضی اشبو مقاوله نامه‌نك امضاسی تاریخندن اعتباراً نهایت اوچ آی مدت ظرفنده دولت حسابنه اوله‌رق حكومت عثمانیه طرفندن استملاك اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : برنجی ماده‌ده ذكر اولنان عملیاتدن طولایی مقاولهٔ حكومت عثمانیه‌یه ترتب ایدن حصه مقطوعاً یوز اوتوز طقوز بیك بش یوز بر عثمانلی لیره‌سی یكرمی آتی غروش اللی ایكی سانتیمه تقرر ایتمشدر. اشبومبلغ حكومت طرفندن آتیده دردنجی ماده‌ده ذكر اولنان شرائطه توفیقاً تأدیه ایدیله‌جكدر.

ماده ٤ : حکومت عثمانیه قله‌لی بوغاز ایله ادرنه بیننده‌کی ایکنجی خطك انشاسندن صرف نظر ایدر بوکا مقابل خط مذکورك بدل انشاسی اوله‌رق مقطوعاً تقرر ایتمش اولان آلتمش بیك بش یوز طقسان اوچ عثمانلی لیراسی سکز غروش اوچنجی ماده‌ده ذکر اولنان یوز اوتوز طقوز بیك بش یوز بر عثمانلی لیراسی یکرمی آلتی غروش اللی ایکی سانتیمدن تنزیل ایدیله‌جك ومتباقیسی اولان یتمش سکز بیك طقوز یوز سکز عثمانلی لیراسی اون سکز غروش اللی ایکی سانتیم اون سنه‌ده تسویه ایدیله‌جکدر . بو وجه محرر تقاسیط سنویه هر سنه‌نك افرنجی کانون ثانیسنك برنجی کونی ایفا قلنه‌جق وتقاسیط مذکوره سالف الذکر یتمش سکز بیك طقوز یوز سکز لیرا اون سکز غروش اللی ایکی سانتیمك یوزده درت فائضنه واون سنه‌ده امحاسی ایچون لازم اولان امور تیسمانه مساوی اولمق اوزره طقوز بیك بش یوز اوتوز درت عثمانلی لیراسی طقوز غروشدن عبارت اوله‌جقدر . ایلك تقسیط ١ کانون ثانی ١٩١٢ سنهٔ افرنجیه‌ده تسویه قلنه‌جقدر .

ماده ٥ : الیوم قومپانیه طرفندن ایشلدلکده بولنان بالجمله خطوطك حاصلات غیر صافیه‌سنك دولته عائد اولان فضله‌سندن :

اولا ١٨٩٤ تاریخلی استقراض قارشولغی اوله‌رق قومپانیه‌نك سنوی بهر کیلومترو باشنه حکومته تأمین ایلمش اولدیغی بیك بش یوز فرانق ،

ثانیا ١٥ حزیران سنه ٩ ١٩ تاریخلی مقاوله نامه‌نك اوچنجی ماده‌سنك ب اشارتلی اوچنجی فقره‌سی موجبنجه حکومت عثمانیه‌یه عائد حصهٔ حاصلاته محسوباً حکومت مشار الیها حسابنه اوله‌رق (بانق دوپاری ئه‌ده‌په‌یی‌با) یه تأدیه‌سی قومپانیه طرفندن تعهد اولنمش اولان سنوی درت یوز آلتمش درت بیك درت یوز یکرمی بر فرانق ،

ثالثاً مقاولات موجوده‌ده معین توقیفات سائره تنزیل اولندقدن صکره متباقیسندن دردنجی ماده‌ده ذکر اولنان تقاسیط تأدیه اولنه‌جقدر .

بر سنه‌لك فضلهٔ حاصلات مار البیان طقوز بیك بش یوز اوتوز درت عثمانلی لیراسی طقوز غروش تقسیط سنویك تسویه‌سنه کفایت ایتمدیکی تقدیرده وقوعبوله‌جق نقصان سنین متعاقبه فضلهٔ حاصلاتندن تسویه ایدلك اوزره سنه‌ده یوزده درت فائض بسیط یورودولك اوزره بر خصوصی حسابه ادخال ایدیله‌جکدر .

ماده ٦ : برنجی ماده‌ده تصریح ایدیلان عملیات اشبو مقاوله‌نامه احکامنك تصدیق قلندیغی تاریخدن اعتباراً نهایت ایکی سنه ظرفنده اکمال ایدیله‌جکدر .

ماده ٧ : ادرنه ایله قله‌لی بوغاز بیننده‌کی ایکنجی خطك بدل انشاسی اوله‌رق تقرر ایتمش اولان آلتمش بیك بش یوز طقسان اوچ عثمانلی لیراسی سکز غروش برنجی ماده‌ده ذکر اولنان عملیاتك اجراسندن طولایی حکومت عثمانیه‌نك حصه‌سنه صابت ایدن مقداردن تنزیل ایدلدیکندن قومپانیه اشبو ایکنجی خطدن طولایی کندوسنه ترتب ایدن تعهداتی اجرا ایتمامش عد اولنور وکیلومترو باشنه اعطاسی لازم کلان عائدات وحاصلات تقسیمی حسابنه اساس اتخاذ ایدلمش اولان شرق تیمور یوللری شبکه‌سنك طولی صورت قطعیه‌ده ٩٠٤ کیلو مترو ١٦٩ مترو اوله‌رق قبول اولنور .

ماده ٨ : حكومت عثمانیه‌جه آتیاً ادرنه ایله قله‌لی بورغاز آره‌سنده ایكنجی خطك انشاسی تقرر ایدر ایسه مذكور خطك بدل انشاسی حكومته عائد اوله‌جقدر. انجق مذكور ایكنجی خط اشبو مقاوله‌نك امضا اولندیغی تاریخدن اعتباراً اوچ سنه مدت ظرفنده انشا ایتدیرلدیكی تقدیرده قومپانیه‌یه اعطا اولنه‌جق بدل انشا مقطوعاً آلتمش بیك بش یوزطقسان اوچ عثمانلی لیراسی «٦٠٥٩٣» سكز غروش قرارلشدیرلشدر.

ماده ٩ : ١٨ مایس سنه ١٨٧٢ تاریخلو انشاآت وایشلتمه مقاوله‌نامه‌لرنده وایشلتمه شرطنامه‌سنده ومقاوله‌لك مربوطات سائره‌سیله ١٠ ـ ٢٢ كانون اول سنه ١٨٨٥ والیوم ایشلملكده اولان خطلره متعلق ١٥ حزیران سنه ١٩٠٩ تاریخلی مقاوله‌نامه‌لرك وموجود سائر ائتلافنامه‌لرك اشبو مقاوله‌نامه‌یه منافی اولمیان كافهٔ احكامی درسعادت ایله ایاستفانوس بیننده‌كی ایكنجی خطه دخی تطبیق اولنه‌جقدر.

چفته خط اوزرنده قطارلرك امنیتله سیر وسفرینی تأمین ایتمك اوزره شركتجه بر نظامنامهٔ فنی تنظیم ایدیلوب نافعه نظارتنه تصدیق ایتدیریله جكدر.

ماده ١٠ : اشبو مقاولهٔ مذیله بر قانونله تصدیق قلندقدن صكره معتبر اوله‌جقدر.

٧ تموز سنه ١٣٢٦

درسعادت وجوارنده تلفون شبکه‌سی تأسیسی حقنده مادۀ قانونیه وشرطنامه ومقاوله‌نامه

مادۀ قانونیه

درسعادت ایله جوارنده تلفون تأسیسی وایشلدلمسی ایچون بالمسابقه الك موافق شرائط درمیان ایلمش اولان وبرهیئت متحده نامنه حرکت ایدن موسیو هربرت لاوس وه‌به مربوط مقاوله وشرطنامه‌لایحه‌لری احکامنه توفیقاً امتیاز اعطاسنه مالیه نظارتی مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

١٩ ربیع‌الاخر سنه ١٣٢٩ و ٦ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم　　　مالیه ناظری

ابراهیم حقی　　　جاوید

درسعادتده تلفون شبکه‌سی مقاوله‌نامه‌سی

برطرفدن حکومت سنیۀ عثمانیه نامنه حرکت ایدن مالیه ناظری جاوید بك افندی حضرتلری ودیکر طرفندن وسترن الکتریق قومپانی ولابیرتیش انسولاند هلسی قابلس لیمتد قومپانی وقومپانی فرانسه‌ز پورله کسپلو آناسیون ده‌پوسه‌ده طومسون هوستوم نام شرکتلر طرفندن تشکیل اولنان هیئت مشترکه « قونسورسیوم » ایله مذکور هیئت مشترکه‌یه داخل اولان « ناسیونال تلفون قومپانی لیمتد » شرکتنك اداره مأمورلری ژورژ فرانقلن ، شارل سون آغنیو ، لورد هارریس ، ژورژ هونتر روبرتسون سیرآلبر روللی ، سیرویلیام اوتبرت کیلتر ، ساموئل هه‌رریك ساندنامل‌رینه حرکت‌ایدن مستر هربرلاوس وه‌ب آره‌سنده مواد آتیه قرارکیر اولمشدر .

برنجی فصل

ماده ١ : حکومت سنیۀ عثمانیه مادۀ آتیه‌ده کوستریلان حدود داخلنده درسعادت وجوارنده برتلفون شبکه‌سی تأسیس وایشلدلمسی انحصارینی اشبو مقاوله‌نامه ایله مربوط شرطنامه‌ده محرر احکام وشرائط دائره‌سنده بالاده صفتی محرر موی الیه موسیو وه‌به اعطا وموی‌الیه دخی قبول ایتمشدر .

ماده ۲ : امتیازك حدودی مربوط خریطه‌ده دخی ارائه اولندیغی وجهله آتیده محرر مواقع ایله تعیین اولنمشدر . شویله‌كه :

اولا — روم‌ایلی جهتی - روم ایلی قواغندن بالاعتبار ذكریا كویی ، باغچه كویی ، آیاس اغا وكاغدخانه كویی ، علی بك كویی ، رامی چفتلكی ، داود پاشا ، باروتخانه چفتلكی نام‌مواقعدن مرور ایده‌رك ایاستفانوسه منتهی اولان برخط ایله تعین ایدر .

ثانیاً — اناطولی ساحلی - اناطولی قواغندن بالاعتبار قبا قوز ، قره قولاق ، چاوش باشی چفتلكی ، چركس كویی ، بیوك بقال كویی ویقه‌جقدن كچه‌رك پندكه منتهی اولان برخط ایله تعین ایدر .

ثالثاً - آطه‌لر .

ماده ۳ : حكومت طرفندن‌قبول موقتك حین‌اجراسنده تلفون خطلری برطرفدن پندك واناطولی قواغی واطه‌لره ودیكر طرفدن روم ایلی قواغی واوب وایاستفانوسه قدر واصل ومنتهی اولمش‌بولنمليدر. قبول موقتك اجراسنه دكین تلفون خطلری اودرجه‌ده تأسیس وتوسیع ایدلمش بولنمليدركه ملفوف «آ» اشارتلی جدولده محرر طرق اساسیه‌ده ساكن اولنلر طرفـدن تلفون طلب ایدلسنی متعاقب بلا تأخیر طلبلرینك اسعافی ممكن اوله بیلسون .

ماده ٤ : ایلریده لزوم كورلدكجه تزیید ایدلك وقبول‌موقت كوننده حاضربولنمق اوزره‌حكومتجه تعیین اولنه‌جق لااقل یتمش بش محلده عمومی مكالمه مركزی شادینه صاحب امتیاز مجبوردر .

ماده ٥ : امتیاز منافع خصوصیه‌یه عائد خطوطه شامل دكلدر . منافع خصوصیه‌یه عائد خطوط شونلردر :

اولا — حكومتك خطلری .

ثانیاً — بلدیه‌یه عائد مبانی ومؤسساتی واز جمله مؤسسات خیریه واطفائیه‌یی یكدیكره وحكومتك شبكه‌سنه ربط ایدن خطوط .

ثالثاً — برشخصك ویا برشركتك تحت تصرفنده بولنان املاك واراضینك خارجنه چیقمامق‌شرطیله تأسیس ایلیه‌جكی خطوطدر .

[شمندوفرلره وتونللره مخصوص تلفون خطوطی بوقسم عدادنده‌در]

اشبو امتیازدن مقدم حكومتك مساعدهٔ رسمیه‌سیله مكتسب اولان حقوق محفوظدر .

ایكنجی فصل

ماده ٦ : مدت امتیاز اشبو امتیازه عائد . مانی عالینك تاریخ اصدارندن اعتباراً اوتوز سنه‌در .

ماده ۷ : صاحب امتیاز اجرا اولنه‌جق عملیات وتأسیساتك پلان وپروژه‌لرینی مفصل كشفنامه‌لرینی تدقیقات قطعیه‌نك اجراسندن صكره وشرطنامه‌نك احكامنه توفیقاً اوچر نسخه اوله‌رق امتیاز فرماننك تاریخ اصدارندن اعتباراً التی ماه ظرفنده مالیه نظارتنه تقدیم ایده‌جكدر . بونلر نظارت مشارالیهاجه نهایت

ایکی ماه ظرفنده بالتدقیق عیناً ویا ایجاب ایدر ایسه تعدیلاً تصدیق اولنه‌جقدر. بومدتك مرورنده نظارت مشارالیها بوبابده‌کی قرارینی صاحب امتیازه تبلیغ ایتمامش اولور ایسه صاحب امتیاز تقدیم ایتمش اولدیغی پروژه‌لری قبول ایدلمش عد واعتبار وعملیاته ابتدار ایده‌جکدر . شرطنامه‌نك اوتنجی ماده‌سنده محرر اولدیغی اوزره مراکز اساسیهٔ ثلاثه‌نك مواقعی حکومتك تصویبنه اقتران ایتمك مقتضی اولدیغندن صاحب امتیاز حکومتك بوبابده تصویب وموافقتنی استحصال ضمننده وقت لازمنده مراجعت ایتملیدر .

ماده ۸ : صاحب امتیاز اوچنجی ماده‌ده محرر عملیات تأسیسیه‌یی اولبابده‌کی پلان وپروژه‌لرك تاریخ تصدیقندن اعتباراً بربچق سنه ظرفنده اکمال یتمکی تعهد ایدر . اسباب مجبره وقوعنده درحال صاحب امتیاز طرفندن مالیه نظارتنه رسماً اخبار اولنمق شرطیله بومهل عملیاتك دوچار تعدیل اولدیغی مدت قدر تمدید اولنه‌جقدر . شرطنامه‌نك اون اوچنجی ماده‌سنده محرر اولدیغی وجهله آلات وادوات الك مکمل فابریقه‌لرك معمولاتندن واعمالات جدیده‌دن اوله‌جقدر . اشبو آلات وادوات موقعلرینه وضع اولنمزدن اول حکومتجه تعیین اولنان مأمورین طرفندن معاینه ایدیله‌جکدر. عملیات قواعد فنیه وشرطنامه‌نك احکامنه ومصدق پلان پروژه‌لرده‌کی ترتیباته موافق اوله‌رق اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ۹ : جانب حکومتدن تعیین اولنه‌جق قومیسرلر کرك هردرلو عملیاتك اجراسنی وکرك ایشلتمه امورینی صورت دائمه‌ده تفتیش ایده‌جکلردر .

صاحب امتیاز پلان وپروژه‌لرك طرف حکومتدن تصدیقندن قبول قطعی اجراسنه قدر شهری یوزوقبول قطعینك اجراسندن مدت امتیازك انقضاسنه ویاخود شبکه‌نك حکومتجه مبایعه‌سنه قدر شهری بکرمی عثمانلی لیراسی مصارف تفتیشیه اوله‌رق مالیه نظارتنك امرینه هر ماه نهایتنده تسویه ایده‌جکدر .

ماده ۱۰ عملیات اثناسنده ظهور ایده‌جك آثار عتیقه ودیگر آثار قیمتدار حقنده نظامات عائده‌سنه توفیقاً معامله اوله‌جقدر .

ماده ۱۱ : تأسیسات ابتدائیه لوازمی کمرك رسمندن معافدر . تأسیسات ابتدائیه لوازمندن مقصد شبکه‌نك انشا وتوسیعنه عائد کافهٔ آلات ادوات ایله لوازمدر .

ایشلتمکه وتعمیر وتجدیده عائد آلات وادوات ولوازم رسم کمرکه تابعدر . صاحب امتیاز کرك حاضراً موجود بولنان وکرك ایلروده احداث ایدیله‌جك اولان سائر بالجمله رسومی تسویه‌یه مجبوردر .

ماده ۱۲ : ایلك تأسیسات عملیاتنك ختام بولدیغی شرکت طرفندن تبلیغ واخبار اولنمسی اوزرینه مالیه نظارتجه تاریخ اخباردن نهایت برماه ظرفنده برهیئت‌فنیه معرفتیله تأسیسات واقعه تفتیش ایتدیریله‌رك عملیاتك قواعد فنیه‌یه واشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه احکامنه توفیقاً اجرا قلنمش وتأسیساتك ایشلمکه مساعد برحالده بولنمش اولدیغی تحقق ایتدیکی تقدیرده قبول موقت معامله‌سی اجرا اولنه‌جقدر ، شبکه‌نك ایشلتمه معاملاتنه کشادی انجق حکومتجه قبول موقتك قومپانیه‌یه تبلیغی تاریخندن ابتدا ایده‌بیله‌جکدر . شبکه‌نك ایشلتمه معاملاتنه کشادیندن بر سنه صکره عملیات ایکنجی دفعه تفتیش اولنه‌جقدر واگر قبول موقت زماننده یاپیلان راپور موجبنجه اکمالی ویااصلاحی لازم کلان عملیات اجرا قلنمش وقبول موقتدن بری هیچ برپوزوقلق حادث اولمامش اولدیغی تبین ایدرایسه نظارتجه قبول قطعی‌یه عائد معاملات مقتضیه ایفا اولنه‌جقدر.

ماده : ۱۳ امتیاز مدتجه شرکت تلفون مراکزینی وماکنه‌لری وناقللری والحاصل کافهٔ آلات وادواتی فنك ترقیاتیله متناسب ومنتظم ومعاملاتك احتیاجاتنه موافق برحالده بولندیرمغه مجـ اولوب

عكسی حالده شركت حقنده اشبو مقاوله‌نك یكرمی طقوزنجی ماده‌سی حكمی اجرا اولنه‌جقدر .

ماده : ١٤ . صاحب امتیاز شبكه‌یی انتظام واهمیتله ایشلیه‌بیله‌جك بر حالده بولندیرمغه وبالخاصه موجب مضرت وداعیٔ قضا هر درلو احوالی دفعه كافل كافهٔ وسائل وتدابیر احتیاطیه‌یی كندی مصارفیله اتخاذه مجبور وعكس حالدن مسؤلدر .

اوچنجی فصل

ماده : ١٥ آبونمان اجرتنك حد اعظمی آتیده كوستریلان تعرفه‌لره كوره تعیین اولنمشدر .

خصوصی خانه و پارتمانلره وحكومت وبلدیه‌نك دوائر وشعباتی وحكومت ویا بلدیه اداره‌سنده‌كی مؤسسات خیریه ایچون . — [اكر بونلر بوروسانترل پریوه نامی ویریلن طرزده خصوصی مراكز تأسیس ایتدیرمیوب شركتك تلفون مراكزینه آیری تللر ایله ربط ایدیلیر ایسه آبونه آتیده‌كی ایكی طرزدن برینی اختیاره صلاحیتداردر .

برنجیسی : عدد مكالمه اوزرینه اخذ اجرت صورتیله اولوب سنه‌ده بش یوز مكالمه‌یه حق بخش ایتمك وزره ابونه‌سی سنوی بش لیرادر . بش یوزدن فضله واقع اولان مكالمات ایچون آتیده محرر تنزیلاتلی جدول موجبنجه تسویهٔ اجرت اولنور :

آبونمان عثمانلی لیراسی	عددمكالمه
٥	٥٠٠
فضلهٔ مكالماتك اجرتی	
٠,٩٠	١٠٠
١,٨٠	٢٠٠
٢,٦٠	٣٠٠
٣,٤٠	٤٠٠
٤	٥٠٠
٤,٥٠	٦٠٠
٥	٧٠٠
٥,٥٠	٨٠٠
٦	٩٠٠
٦,٥٠	١٠٠٠

دها زیاده اولان مكالماتك یوزی اللی غروش حسابیله تسویه اولنه‌جقدر . جدول مذكوری متعاقب ایكی درجه‌سی آره‌سنده‌كی كسور ایچون بهر مكالمه‌یه برغروش اجرت حساباولنوب شوقدركه آبونه‌نك ویره‌جكی فضلهٔ مكالمات اجرتی هر حالده تعقیب ایدن درجه‌نك اجرتنی تجاوز ایده‌مز .

ایكنجیسی مقطوع ابونمان :

دائرهٔ امتیاز ایكی دائره‌یه تفریق اولنوب بری روم‌ایلی ودیكری آطه‌لری دخی احتوا ایدن اناطولی دائره‌لریدر .

عین دائره داخلنده غیر محدود صورتده مكالمه حقنی بخش ایدن مقطوع آبونمان اجرتی سنوی سكز لیرادر .

بر دائره داخلندن دیكر دائره داخلنه واقع اولان مكالماتك بهرندن بشقه‌جه قرق پاره اجرت‌منضماً استیفا اولنور .

مغازه‌لره ومؤسسات تجاریه وصناعیه ونقلیه وسائره ایچون — [خصوصی مراكز تأسیس ایتدیر

مدكلرى تقديرده] آبونمان اجرتى سنوى بشيوزاللى مكالمه‌يه حق بخش ايتمك اوزره بش ليرا اللى غروشدر. بش يوز اللى‌دن فضله واقع اولان مكالمات ايچون آتيده محرر تنزيللى جدول وجهله تسويهٔ اجرت اولنور. ويوزلر آره‌سنده‌كى كسور ايچون بالاده ايضاح اولنان صورتله معامله اولنور .

آبونمان	عدد مكالمه	آبونمان	عدد مكالمه
٥,٥٠ عثمانلى ليراسى	٥٥٠	فضلهٔ مكالماتك اجرتى	
فضلهٔ مكالماتك اجرتى		٦،٢٠	٧٥٠
٠,٥٠	٥٠	٦،٨٠	٨٥٠
١,٥٠	١٥٠	٧,٤٠	٩٥٠
٢,٥٠	٢٥٠	٨	١٠٥٠
٣,٣٠	٣٥٠	٨,٥٠	١١٥٠
٤,١٠	٤٥٠	٩	١٢٥٠
٤,٨٥	٥٥٠	٩,٥٠	١٣٥٠
٥,٦٠	٦٥٠	١٠	١٤٥٠

بيك درت يوز اللى‌يى تجاوزايدن فضلهٔ مكالمات بيك طقوز اللى‌يه قدر يوزى‌اللى غروش وبيك طقوز يوز اللى‌دن ايكى بيك درت يوز اللى‌يه قدر يوزى قرق غروش وايكى بيك درت يوز اللى‌دن ايكى بيك طقوز يوز اللى‌يه قدر يوزى اوتوز غروش وايكى بيك طقوز يوزاللى‌دن زياده‌سى ايچون يوزى يكرمى بش غروش حسابيله تسويه اولنور .

ايكى ويا دها زياده خط ايله تلفون شركتنك مركزينه وخطوط داخليه ايله آبونه‌نك متعدد اوطه ودائره‌لرنده‌كى تلفون آلتلرينه مربوط اولمق اوزره « بورو سانترل ال پريوه » نامى ويريلن خصوصى مركز تأسيس ايتمك ايستينلر آتيده‌كى اجرتلرى تأديه ايده‌جكلردر .

اولا : تأسيسات اجرتى اوله‌رق تلفون شركتنك مركزينه ممتد خطلرك بهرى ايچون سنوى درت ليرا وتلفون آلتلرينك خطوط داخليهٔ عائده‌سى دخى برابر اولديغى حالده بهرى ايچون « مذكور آلتلرك مدارينه كوره تخالف ايتمك اوزره » بر بچق الى بر ليرا اجرت ويريله‌جكدر .

ثانياً : مكالمات اجرتى اوله‌رق سنوى حد اصغرى اوچ بيك مكالمه ايچون سنه‌ده اون ايكى ليرا اجرت ويريله‌جكدر .

بونى تجاوز ايدن مكالماته اوچ بيكدن درت بيكه قدر يوزى اوتوز بش غروش ودرت بيكدن بش بيكه قدر يوزى اوتوز غروش وبش بيكدن ايلريسى ايچون يوزى يكرمى بش غروش حسابيله تسويهٔ اجرت اولنور . يوزلر آره‌سنده‌كى كسورات حقنده بالاده بيان اولنديغى وجهله معامله اولنور . يالكز تلفون شركتنك مركزى وساطتيله اجرا اولنان مكالمات اجرته تابع اولوب مركز خصوصى واسطه‌سيله داخلاً واقع اولان مكالمات ايچون اجرت آلنماز .

درسعادت ليماننه صورت منتظمه‌ده سفر ياپان سفائنه وضع ايديله‌جك تلفونلر ايچون بر تعرفهٔ مخصوصه تنظيم اولنه‌جقدر .

بر ملك داخلنده آيرى تللره مربوط اوله‌رق متعدد تلفون آلتى وضع ايتديرلمك ايستنلديكى حالده آلتلرك هر برى ايچون آيرى آبونه اجرتى تسويه اولنه‌جقدر . شوقدركه بونلرك عددى تزايد ايتدكجه اجرتك تنزلى صورتنده قومپانيه‌جه بر تعرفهٔ مخصوصه تطبيق اولنه‌بيله‌جكدر .

بر تل اوزرینه نهایت اوچی تجاوز ایتمامك اوزره تلفون ماکنه‌لری وضع ایتدیرلدیکی تقدیرده آیری آبونه اجرتی ویرلمیوب بر آبونه اجرتی اوزرینه علاوةً بهر ماکنه ایچون سنوی بریچق لیرا تأدیه اولنه‌جقدر.

تلفون مراکزی اطرافنده ایکی کیلو مترو ساحه‌ده اقامتگاهی بولنانلر یالکز بالاده محرر تعرفه‌لر موجبنجه اعطا اولنه‌جق اجوراتدن ماعدا هیچ بر اجرت ویرمامك اوزره تلفونه آبونه اوله‌بیلیرلر .

مذکور ایکی کیلو مترو ساحه‌نك خارجنده بولنانلر خطك ایکی کیلو متروبی تجاوز ایدن قسمی ایچون حکومتله قومپانیه اره‌سنده بالائتلاف ترتیب اولنه‌جق بر تعرفهٔ مخصوصه موجبنجه اجرت منضمه‌تأدیه ایده‌جکلردر.

شوقدر که استانبول وبلاد ثلثه ایله صیفیه‌لرك مواقع مسکونه‌سی وبوغاز ایچنك هر ایکی طرف ساحلنده وسرای بروننده‌ن ایاستفانوسه قدر مرمره ساحلنده دکزدن ایکی واسکداردن پنده‌که‌قدر اناطولی ساحلنده دکزدن اوچ کیلو مترو مسافه داخلنده بولنان مواقع بالاده بحث اولنان اجرت منضمه‌دن معافدر . اشبو ایکی ویا اوچ کیلو مترو مسافه‌لر خط مستقیم افقی اوزره حساب یدیلور . هر حالده شوراسیده مقرردرکه استانبول قسمی سورلر داخلی ایله ایوبه قدر وغلطه بك اوغلی برطرفدن شیشلی ونشان طاشی ویلدیز ودیکر طرفدن اورته کویه قدر واسکدار وقاضی کوی تماميله مواقع مسکونه‌دن معدوددر .

آنجق ایکی آبونه‌نك تلاقیسیله تام اولان محاورات داخل حساب اولوب فقط هر هانکی بر سببله نتیجه‌لنه‌میان مراجعات ایچون اجرت ویرلمز .

مکالمه‌نك اجرتی دائما مخرجنه عائد اولوب مکالمه‌یه دعوت اولنان آبونه مکالمات واقعه ایچون هیچ بر اجرت تأدیه ایتمز .

مکالمه مدتی ایچون واحد قیاسی اوچ دقیقه‌در . اوچ دقیقه‌نك کسوری دخی ینه اوچ دقیقه‌لق ایری بر مکالمه اعتبار اولنور . اشبو اوچ دقیقه ایکی آلتك محاوره‌یه ابتدار ایتدکلری آندن اعتبار اولنور .

عمومی تلفون محللرنده بهر مکالمه ایچون عثمانلی آلتونی یوز سکز غروش حسابیله ایکی غروش تأدیه اولنه‌جقدر .

ماده ١٦ : بالاده تفصیل اولنان وحد غایه اولان اجرتلرك حدودی داخلنده قالمق اوزره شرکت تعرفه‌لردن تنزیلات اجرا ایده‌بیلور . فقط تنزیلاتك اجراسندن صکره تعرفه‌نك تکرار تزییدی امرنده حکومته مراجعت الزمدر . تعرفه‌لرك طرز ترتیبنه عائد هر درلو تعدیلات ایچون شرکت حکومتك موافقتنی استحصاله مجبوردر .

ماده : ١٧ کرك حکومت وکرك بلدیه بشنجی ماده‌ده محرر اولدیغی اوزره تأسیسه صلاحیتدار اولدقلری خصوصی خطلرندن بشقه شرکتك شبکه‌ سنی استعمال ایتدکلری تقدیرده حکومتك آله‌جغی تلفون آبونه‌لرینك جمله‌سی وبلدیه‌نك آله‌جغی آبونه‌لرك یالکز اللیسی ایچون مرعی اولان تعرفه‌لردن یوزده اللی نسبتنده تنزیلات اجراسنی شرکت تعهد ایدر بلدیه‌نك اللی‌یی متجاوز آله‌جغی آبونه‌لر ایچون یوزده یکرمی بش نسبتنده تنزیلات اجرا ایدیله‌جکدر . مؤسسات خیریه کبی بلدیه‌یه تابع مؤسساتك ده بو تنزیلاتدن استفاده‌سی مقرردر . بو یولده تنزیل اجرت ایله تلفون آلتی تأسیسی حقنده‌کی مطالبنك مالیه نظارتی واسطه‌سیله اجراسی ایجاب ایدر .

ماده ١٨ : شرکت اطفائیه مواقعنه وضع ایده‌جك وصرف اطفائیه امورنده استعمال اولنمق اوزره بلا اجرت اون بش تلفون پوسته‌سی تأسیسنی درعهده ایدر وبرده حریق وقوعنده ضابطه مأمورلریله محله بکجیلری طرفندن واقع اوله‌جق مراجعت اوزرینه اطفائیه مرکز عمومیسیله اك یقین اطفائیه موقعنه

درحال وبلا اجرت معلومات ویرمکه تلفون مرکزلری مجبوردر . بونلردن بشقه اون آلت (پوسته) حکومته واون پوسته دخی بلدیه‌یه مجاناً ویریله‌جکدرکه بلدیه‌یه عائد بوآلتلرك مؤسسات خیریه امورنده دخی استعمالی جائزدر .

تلغراف ماکنه‌سی موجود اولان مراکز مهمه‌دن ، قبول موقت زماننده ، لااقل آلتیسنه تلغرافنامه‌لرك اخذ وایصالی ایچون مجاناً برر تلفون ماکنه‌سی وضع ایده‌جکدر . تلغرافنامه‌لرك تلفون ایله تعاطیسنك صور اجرائیه‌سی بشقه‌جه قرارلشدیریله‌جق وحکومتجه تنظیم اولنه‌جق برنظامنامه‌یه تابع طوتیله‌جقدر .

ماده ۱۹ : اون یدنجی ماده‌ده کوستریلان ادارات ومؤسسات مستثنا اولمق اوزره هرهانکی برآبونه اجورات معینه‌دن تنزیلاته مظهراولدیغی تقدیرده عینی شرائط تحتنده بولنان دیکر آبونه‌لره تنزیلات واقعه‌یی تشمیله صاحب امتیاز مجبوردر .

دردنجی فصل

ماده ۲۰ : صاحب امتیاز هرسنه تحصیل اولنان ایشتلمه حاصلات غیرصافیه‌سنك یوزده اون بشنی حصهٔ حکومت اوله‌رق مالیه نظارتنه اعطا ایلیه‌جکدر . اشبو حصهٔ حکومت اوچر آیلق اوله‌رق تعلق ایتدیکی اوچ آیك ختامنی تعقیب ایدن ماه ظرفنده یکرمی ایکنجی ماده‌ده کوستریلان حاصلات جدوللریله برلکده بهمه‌حال خزینه‌یه تسلیم اولنه‌جق ومذکور جدوللرك مأمورین حکومت طرفلرندن تدقیقی نتیجه‌سنه تعلیق قلنمیه‌جقدر اشبو جدوللرك تدقیقندن برفرق تظاهر ایدرسه فرق مذکور تعاقب ایدن دیکر اوچ آیلق حسابه ادخال قلنه‌جقدر . بالاده بحث اولنان تأدیات شرکتجه هیچ بروسیله ایله تأخیر اولنه میوب تأخر وقوعنده حکومته یوزده طقوز فائض نظامی تسویه ایده‌جکدر .

ماده ۲۱ : صاحب امتیاز هوائی وتحت الارض خطلرینك تمدیدی واتصال حجره‌لرینك عمومه مخصوص مکالمه مرکزلرینك وتوزیع دیرکلرینك تأسیسی ایچون طرق عمومیه ایله عمومی میدانلری شرطنامه‌نك اون یدنجی ماده‌سنه توفیق حرکت ایتمك شرطیله استعماله صلاحیتداردر . قبول موقت تاریخندن اعتباراً بلدیه‌یه اجورات آتیه‌یی تسویه ایده‌جکدر :

اولا هوائی وتحت الارض خطوطك امتداد ایتدیکی طرق ومواقعك بهر کیلو متروسی ایچون سنوی اللی غروش [ابونه شعبه تللری مستثنادر]

ثانیاً بالجمله مبانینك یعنی سویهٔ ارضی تجاوز ایدن اتصال حجره‌لرینك وعمومه مخصوص مکالمه مرکزلرینك وتوزیع ستونلرینك اشغال ایتدیکی اراضینك بهر مترو مربعی ایچون سنوی برعثمانلی لیراسی .

خطوط اساسیه‌یه مخصوص اولان وبردن زیاده ابونه شعبه تللی حامل اولمیان دیرکلر متعدد آیاقلی « en treillis » انشا ایدلمش اولمدقجه اشبو اجرته تابع اولمیوب لکن متعدد ایاقلی اوله‌رق مؤسس اولان دیرکلرك جمله‌سی آیاقلرینك آره‌سنده قالان زمینك سطحی اعتباریله اجرته تابعدر .

طریق عام اوزرنده دیرکلرك وعمومی مکالمه مرکزلرینك مواضعی بلدیه ایله صاحب امتیاز اره‌سنده بالائتلاف تعیین اولنه‌جقدر .

سوقاقلرك سویه واستقامتنك تبدیلی وطرق موجوده‌نك توسیع ویا الغاسی وطرق جدیده کشادی الخ کبی بلدیه‌جه آتیاً طرق ومواقع عمومیه‌ده اجرا اولنه‌جق تعدیلاتدن طولایی صاحب امتیازك هیچ برکونه ادعا ومطالبه‌ده درمیانه حقی اولمیه‌جقدر .

ماده ۲۲ : شرکت مدت انشاآت ظرفنده استعمال اولنان آلات وادوات ولوازمك نوع ومقدار وقیأتنی واشبو مقاوله‌نك آلتنجی ماده‌سنده محرر کشفنامه‌لر موجبنجه اجرا اولنان هر درلو عملیاتك مصارفاتنی ناطق اولمق اوزره هر اوچ آیده بر کره حکومته دفتر اعطا ایده‌جکدر . کذلك ایشلتمه مدتنده مدت امتیازك ختامنه ویاخود حکومتجه خطك اشتراسنه قدر توسیعاً اجرا ایدیلان انشاآت وتأسیسات مؤخره ایچون عین صورتله دفتر اعطاسنه دوام اولنه‌جقدر . بالعموم مصارف تعمیریه اساساً ایشلتمه مصارفندن معدود اولدیغی جهتله اشبو دفترلره ادخال قلنمیه‌جقدر .

بوندن بشقه هر اوچ آی نهایتنده اشبو اوچ آیده واقع اولان بالجمله حاصلاتی مشعر بر جدول ویریله‌جکدر .

اشبو دفاتر وجداول شرکتك دفاتر حسابیه‌سندن استخراج اولنه‌جق وشرکتك دفتر کبیری مندرجاتنه موافق بولنه‌جقدر ومدیر ومحاسبه‌جی طرفندن امضا قلنمش اوله‌جقدر .

حکومت قومیسرلری ویادیگر مأمورلری معرفتیله شرکتك دفاتر حسابیه‌سنی اوراق مثبته‌سنه استناداً معاینه وتدقیق ایتدیرمکه ولزوم گوره‌جکی هر درلو تدقیقاتك اجراسنه صلاحیتدار اولوب بو تدقیقاتك اجراسنه مأمور اولنلره شرکت تسهیلات لازمه ابراز ایده‌جکدر .

ماده ۲۳ : حکومتك ایشلتمه اموری اوزرنده مطلق بر صورتده حق تفتیشی اولوب صاحب امتیاز بو تفتیشی تأمینه خادم هر درلو تدابیر وترتیباته رعایت وتبعیت ایده‌جکدر وسلامت عمومیه نقطهٔ نظرندن لزوم گوردیکی تقدیرده شبکه‌نك هیئت مجموعه‌سی ویا بر قسمی اوزرنده ایشلتمه معامله‌سنك موقتاً حکومت طرفندن اجراسی حقی دخی حکومتجه محفوظدر . [بوندن طولایی شرکتك تضمینات طلبنه حقی اوله‌ماز]

بشنجی فصل

ماده ۲٤ : اشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه موجبنجه واقع اولان تعهداتك اجراسنی تأمیناً صاحب امتیاز فرمان امتیازك صدوری تاریخندن اعتباراً نهایت آلتی ماه ظرفنده ودرسعادتده تلفون شرکت عثمانیه‌سی نامی تحتنده لا اقل ایکی یوز اللی بیك لیرا سرمایهٔ ابتدائیه ایله وآنونیم شرکتلری صورت تشکلنه دائر نظامنامه احکامنه توفیقاً بر عثمانلی آنونیم شرکتی تشکیلنه مجبوردر .

شرکت مبحوث‌عنهانك مرکز اداره‌سی درسعادتده بولنه‌جقدر . اشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه موجبنجه اشبو امتیازدن طولایی صاحب امتیازه توجه ایدن بالجمله حقوق وتعهدات بحث اولنان شرکتك تشکلی ایله برابر شرکته انتقال ایده‌جکدر وشرکتك کیفیت تشکلی بشقه معامله‌یه حاجت مس ایتدیرمکسزین اشبو حقوق وتعهداتك انتقالنی تضمن ایده‌جکدر .

اولجه حکومتك مساعدهٔ مخصوصه‌سنی تحصیل ایتمکسزین شرکت مذکوره دیگر بر شرکت ایله برلشمکه ویا امتیازی آخره دور ایتمکه قادر اوله‌میه‌جقدر .

ماده ۲٥ : بانق عثمانی شاهانه‌نك سکز یوز یکرمی نومرو و ۱٥ تشرین اول سنه ۱۹۰۹ تاریخلی مکتوبنده موسیو « وه‌ب » ك وکالت ایتدیکی هیئت مشترکه طرفندن درسعادت تلفون شبکه‌سی امتیازی استحصال اولندیغی حالده هیئت مشترکهٔ مذکوره نامنه اوله‌رق مالیه نظارت جلیله‌سنه اون بیك عثمانلی لیرالق کفالت اعطاسنی نظارت مشار الیهایه قارشی تعهد ایتمش اولدیغی جهتله فرمانك صدوری نظارت مشار الیهاجه بانقه‌یه تبلیغ اولنمسنی متعاقب بانقه بو گبی امتیاز ایشلرنده متعامل ونافعه نظارتجه مرعی شکل ومندرجاتده اون بیك لیرالق بر کفالتنامه اعطا ایده‌جکدر . بو اون بیك لیرالق کفالت اشبو مقاوله‌نامه ایله مربوط شرطنامه‌ده محرر

تعهداتك اجراسنه قارشی تأمینات اولوب آنجق قبول قطعیدن صکره اعاده ایدیله‌جکدر . یکرمی دردنجی ماده‌ده موضوع بحث اولان شرکتك تشکیلیله برابر بانقه‌جه مودوع اولان صاحب امتیازك امضاسی طلب اولنمقسزین مبلغ مزبور شرکت نامنه دور وقید اولنه‌جقدر .

آلتنجی فصل

ماده ٢٦ : امتیاز فرماننك صدوری تاریخندن اعتباراً اون سنه طرفنده حکومت شبکه‌یی اشترا ایده‌میه‌جکدر .

امتیازك اونجی سنه‌سنك ختامندن اعتباراً بتون مدت امتیاز ظرفنده حکومت هر نه‌وقت ایسترایسه یالکز بر سنه اول اخبار اتمك شرطیله شبکه‌یی اشترا ایلمك حقنی حائزدر. امر مبایعه آتیده ایضاح اولنان ایکی صورتك برینه توفیقاً اجرا اولنه‌جقدر . بوایکی صورتدن هرهانکی برینك ترجیحنده حکومت مخیردر.

صورت اولی

بروجه تخمین اشترا . — حکومتجه امر اشترانك بوصورته توفیقنه قرار ویرلدیکی تقدیرده کرك حکومت وکرك شرکت ایکیشر اهل خبره تعیین ایده‌جکلردر . بونلر آره‌سنده اختلاف وقوعنده بدرن شهرندکی تلغراف ادارهٔ مختلطه‌سی برحکم علی‌الحکم تعیین ایده دعوت اولنه‌رق بو حکمك قراری طرفین ایچون لازم الاتباع اوله‌جقدر . امر کشف وتخمین کافهٔ عملیات تأسیسیه‌نك وهرنوع آلات وادوات ولوازمك ومبانینك ، الحاصل تلفون امورینه متعلق وشرکته عائد اوله‌رق حال استعمالده بولنان کافهٔ اشیانك تلفونك طرف دولتدن حین اشتراسنده‌کی قیمتلرینك تعیینه معطوف اوله‌جقدر .

شبکه‌نك توسیعات آتیه‌سی ایچون موضوع اولوب هنوز استعمال اولنمیان وفقط استعماله صالح بر حالده آلات وادوات دخی مبایعه‌یه داخل اولور ایسه‌ده بواحتیاط آلات وادواتك قیمتنده‌کی تنزل بونلره تخصیص اولنمش اولان بدل امحانی تجاوز ایده‌مز .

صورت ثانیه

دفاتر حسابیه‌یه استناد ایده‌جك حساب اوزرندن اشترا . — حکومتجه امر مبایعه‌نك دفاترحسابیه مندرجاتنه کوره اجراسنه قرار ویرلدیکی تقدیرده شرکت طرفندن یکرمی ایکنجی ماده‌یه توفیقاً هراوچ آیده برکره حکومته تودیع اولنان وانشاآتك کافهٔ مصارفاتنی احتوا ایدن دفاتردن برخلاصهٔ حسابیه تنظیم اولنور. بومصارفه شرکتك تشکیلی وسرمایه‌نك استحصالی réalisation امرنده‌واقع اولان صرفیاتك دخی علاوه‌سیله حاصل اولان یکون شرکتك صرف اولنمش سرمایه‌سنی تشکیل ایدوب شرکتك دفاتر حسابیه‌سنه نظراً حصه سنداتیله تحویلاتنه تأدیه ایتدیکی آکلاشیلان بدل امحا amortissement تنزیل اولنور . فرقی حکومت طرفندن شرکته تسویه‌سی مقتضی بدل اشترایی تشکیل ایدر .

شورای مقرردرکه شرکت امتیاز مدتجه هرسنه واردات صافیه‌سندن نهایت یوزده بشی تجاوز ایتمامك اوزره فائض تأدیه‌سندن صکره صرف اولنمش سرمایه‌سنك لااقل قرقده برینك امحاسنه مقتضی مبلغی تفریقه مجبوردر ، [واردات‌صافیه حکومته سنوی اعطا اولان حصهٔ‌حکومت ایله ایشلتمه‌مصارفنك

وادواتك تنزيل قيمتی [يعنی تجديده محتاج آلات وادواتك مصارف تجديديه‌سی] دخی داخل اولديغی حالده تعميرات مصرفنك واردات غير صافيه‌دن تنزيلی صورتيله حساب اولنور .]

هركونه احتياط اقچه‌سی وحصهٔ تمتع مبالغ متباقيه‌دن افراز اونه‌جقدر . بالاده كوستريلان ايكی صورتدن هرهانكی برينه توفيقاً تعيين اولنان بدل .

اكر مبايعه اوتنجی سنه‌ده واقع اولور ايسه يوزده اون
اكر مبايعه اون برنجی‌دن اون بشنجی سنه‌يه قدر واقع اولور ايسه يوزده سكز
» » اون التنجی‌دن يكرمنجی » » » » » التی
» » يكرمی برنجی‌دن يكرمی بشنجی » » » » » درت
» » يكرمی التنجيدن يكرمی طقوزنجی سنه‌يه قدر واقع اولور ايسه يوزده ايكی زاده‌سنده تزييد اولنور .

اوتوزنجی سنه نهايتنده شركت يالكز بالاده محرر اولديغی اوزره تعيين اولنان بدل اشترايی آلوب بوبدل تزييد اولنمز . امرمبايعه اوتوزنجی سنه‌ده واقع اولديغی حالده حكومت ديلرسه بدل اشترايی سنوی يوزده اوچ بچق فائضه تابع واون سنه‌ده تأديه اولنور بردييه تحويل ايدوب تلفون حاصلاتنك بر قسمنی بودينك فائض واطفا بدلنه تخصيص ايدر . مبايعه دفاتر حسابيه‌يه استناداً واقع اولديغی تقديرده شركته تأديه ايدلك اوزره تعيين اولنان مجموع مبلغ حين مبايعه‌ده هنوز اطفا ايدلامش اولان حصه سنداتيله تحويلاتك باشه باش اطفاسنه مقتضی مبلغدن دون اوليه‌جق ومع هذا شركتك قاصه‌سنده وجزؤدانده موجود مبالغ ومطلوبات ودپولرنده موجود اولوب مبايعه‌يه داخل اوليان هرنوع قيمتلی مواد وشركتك هرنوع مطلوباتی دخی اكر ديون وار ايسه تصفيه ايدلدكدن صكره فقرهٔ سابقه‌ده كوستريلان معاملهٔ اطفائيه‌يه تخصيص اولنه‌جقدر .

اوتوزنجی سنه ختامنده حكومتجه شبكه مبايعه اولنمديغی تقديرده مدت امتياز عين شرائط تحتنده وحكومتك حق اشترايی اوتوزنجی سنه‌ده‌كی شكل وصورتده باقی قالمق شرطيله اون سنه تمديد اولنه‌جقدر .

اشبو اون سنه‌دخی رهين انقضا اولدقده امتياز بالجمله تأسيسات وحال استعمالده‌كی آلات وادوات ولوازمات وشركته عائد املاك ايله حكومته بلا بدل انتقال ايده‌جك و يالكز شركتك دپولرنده‌كی لوازم احتياطيه بوندن استثنا ايديله‌جكدر . بو حالده حكومت ايشلتمه زماننده منحصراً تأسيسات جديده ايچون وضع و صرف ايدلمش اولان سرمايهٔ منضمك هنوز اطفا ايدلامش اولان قسمنك تأديه‌سنه مقتضی مبالغدن بشقه بر شی تأديه ايتميوب مع هذا بر سرمايهٔ منضمك هنوز اطفاسی لازم كلان بقيه‌سی اولمق اوزره حكومتجه تسويه ايدلمسی اقتضا ايدن مبلغ بوسرمايه‌نك يوزده ايكی بچغنك ايشلتمكه ابتدار تاريخيله مذكور سرمايه‌نك استحصالی تاريخی آره‌سنده‌كی كچن سنه‌لر عددينه ضربندن حاصل اوله‌جق مقداری تجاوز ايده‌مز .

اشبو سرمايهٔ منضم بقيه‌سنك تأديه‌سی تلفون شبكه‌سنك حاصلات صافيه‌سندن افراز اولنه‌جق مبالغله اجرا قلنه‌جقدر .

انجق توسيعات اون بيك ابونه‌يه مقتضی بالجمله تأسيسات وانشاآت وعملياتدن صكره وقوع بوله‌جق انشاآت وتأسيسات وعملياتدن عبارتدر .

ماده ٢٧ : امتيازك ايلك اون سنه‌سی ظرفنده شركت مأمورين فنيه‌سنی تبعهٔ اجنبيه‌دن انتخاب واستخدام ايده بيلور . شركت اداره‌سنك شعبات مختلفه‌سی قادرولرينی تبعهٔ عثمانيه ايله املا واكمال ايتمك اوزره هيئت مشتركه‌يی تشكيل ايدن قومپانيه‌لرك انكلتره وامريقاده‌كی موسساتنه مصارفنی درعهده ايدرك تبعهٔ عثمانيه‌دن اعزام ودرسعادتده بر تلفون مكتبی تأسيس ايده‌جك وهرسنه بوصورتله تحصيله سوق

اولنان شاکردان اونجی سنه‌نهایتنه بتون‌قادرونك تبعهٔ عثمانیه‌دن تشکیلنی تأمینه کافل برمقدارده‌اوله‌جقدر.
مع هذا مدیرك و سر مهندسك وسر مفتشك بتون مدت امتیاز ظرفنده تبعهٔ اجنبیه‌دن انتخاب واستخدام اولنمسی مجازدر .
اجنبیدن اولان دیگر رؤسای امورك مقاوله‌لری فسخ ایدلدکجه ویا مقتضی‌اولدقجه برلرینه تبعهٔ عثمانیه تعیین و اقامه ایدیله‌جکدر .
صاحب امتیاز درسعادتده ویا جوارنده ماکنه‌لرك ترتیب وتعمیرینه مخصوص اولمق و فقط هیچ بر امتیازی حائز اولمامق اوزره بر دارالصناعه تأسیس ایدوب تلفونك ممالك عثمانیه‌ده توسیع وانبساطی تقدیرنده بو دارالصناعه ماکنه وقابلو فابریقه‌سی حالنه افراغ اولنه بیله‌جکدر .

ماده ٢٨ : شرکتك دفاتر حسابیه‌سی واهالیه اعطا ایده‌جکی اوراق مطبوعه ترکجه یازلمق مقتضی اولوب مع هذا فرانسزجه ترجمه‌لرینك دخی علاوه‌سی جائزدر . شرکتك حکومتله مخابره‌سی لسان ترکی اوزره واقع اوله‌جق وکافهٔ مستخدمین « فس » استعمال ایده‌جك وخلق ایله تماسده ومناسبتده بولنان مأمورین ترکجه طوغری اوله‌رق مکالمه‌یه مقتدر بولنه‌جقدر .

ماده ٢٩ : صاحب امتیاز اصولی دائره‌سنده متحقق برسبب مجبر اولمقسزین مدت معینه‌ظرفنده پلان وپروژه وکشفنامه‌لری تودیع ویا عملیاته ابتدار ایتمز ویا ایدوبده مؤخراً ترك و تعطیل ایدر ویا بر حال مجبر بولنمدیغی حالده تلفون مرکزلرینك برنده بش کون متوالیاً مخابراتی انقطاعه دوشورر ویا اشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه‌ده محرر تعهداتندن بر ویا برقاچنی ایفا ایتمز ایسه اوچر کون فاصله ایله اوچ قطعه احطارنامه تبلیغ اولنوب تبلیغ اخیردن اعتباراً اون کون ظرفنده تعهداتنی ایفا ایتمدیکی تقدیرده امتیازه عائد کافهٔ حقوقندن ساقط اوله‌جقدر .
ایشلتمه معاملاتی بر سبب مجبر اولمقسزین دوچار تعطیل اولدقدن صکره شرکت جانب حکومتدن بروجه مذکور واقع اولان تبلیغات اوزرینه معاملاتی تنظیم ایتمش اولسه بیله شرطنامه‌نك یکرمی اوچنجی ماده‌سنده محرر جزای نقدیی بتون انقطاع مدتی ایچون تأدیه ایده‌جکدر .

ماده ٣٠ : صاحب امتیاز وآنك مقامنه قائم اوله‌جق شرکت ممالك عثمانیه‌نك کافهٔ قوانین‌ونظامات حاضره ومستقبله‌سنه اتباع وتوفیق حرکته مجبوردر .

ماده ٣١ : اشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه‌نك اجرا ویا تفسیرندن طولایی بر طرفدن حکومت سنیه ویاخود شهراماتی ودیگر طرفدن صاحب امتیاز ویاخود شرکت آره‌سنده تحدث ایده بیله‌جك هردرلو اختلافات شورای دولتجه حل وفصل اولنه‌جقدر. افراد اهالی ایله شرکت آره‌سنده متحدث دعاوی محاکم عثمانیه‌جه وتبعهٔ عثمانیه بیننده‌کی دعاوی وجهله محاکم اولنور .

ماده ٣٢ : صاحب امتیاز ویا آنك مقامنه کچن شرکت حقوق امتیازیه‌دن ساقط اولدیغی تقدیرده امتیازك عین شرائط داخلنده شخص آخره نقل ودوری ایچون بروجه زیر حرکت ومعامله اولنور :
اول وقته قدر وجوده کلمش عملیات ایله صاحب امتیازه ویا شرکته عائد مواد وآلات وادواتك وبونلر طرفندن مبایعه اولنمش لوازم واراضینك قیمتلرینه مستنداً بر مزایده اجرا اولنور .
بو مزایده ثمره‌بخش اولمدیغی تقدیرده آلتی ماه صکره وقیمتلرك تنزیلی صورتیله بر ایکنجی مزایده اجرا اولنور .

صوڭ طالب حقوق امتیازیه‌دن ساقط اولان شرکته ویا صاحب امتیازه ترتب ایدن کافۀ تعهداتك اجراسی مسئولیتی بووجهله درعهده ایدر . ساقط اولان صاحب امتیاز ویا شرکت بدل مزایده‌یی آتیده کوستریلان مبالغك تنزیلندن صکره صاحب جدیددن استیفا ایدر .

اولا : مصارف مزایده، ثانیاً : حقوق امتیازیه‌دن ساقط اولان صاحب امتیاز ویاشرکت طرفندن امتیاز طولاییسیله واقع اولان تعهدات ، ثالثاً : کرك تسویه اولنمامش حصۀ حکومت تداخلاتندن وبونك یکرمنجی ماده‌ده کوستریلان فائضلرندن وکرك آتیده بیان اولندیغی وجهله حکومتجه شبکه‌نك موقتاً ایشلدلمسی اثناده وارداتك مصارفه تقابل ایده‌مامسندن متولد اوله‌رق حکومته اولان دیون .

ایکنجی مزایده دخی ثمره ویرمز ایسه صاحب امتیاز ویاشرکت حقوقندن تمامیله ساقط اولوب موقع مزایده‌یه قونیلان کافۀ اشیا وسائره حکومتجه هیچ بر کونه تضمینات‌اعطاسنه حاجت‌اولقسزین حکومتك ملکیتنه داخل اولور وکفالت آقچه‌سی هنوز اعاده ایدلامش ولدیغی تقدیرده حکومته انتقال ایدر .

شرکتك حقوق امتیازیه‌دن سقوطی ایشلتمه اثناسنده واقع اولور یسه حکومتجه معاملات‌ومزایدات مبحوثه‌یه مباشرتدن اول شبکه‌یه وضع ید ایله صاحب امتیاز جدیدك تحت اداره‌سنه کچنجه‌یه قدر امور ومعاملاتك تدویری حکومت طرفندن تأمین اولنه‌جقدر .

ماده ٣٣ : اشبو مقاوله ایله مربوطی شرطنامه‌ده فیئاتی آیریجه تصریح اولنمیان غروشلر عثمانلی آلتوننك یوزده بری وپاره‌لر غروشك قرقده بری اعتبار اولنه‌جقدر .

* * *

درسعادت تلفون شبکه‌سی شرطنامه‌سی

ماده ١ : تلفون حقنده‌کی مقاوله ایله اشبو شرطنامه احکامنه توفیق حرکت ایتمك شرطیله هرکس تلفون مخابره‌سنه آبونه اوله بیلمك صلاحیتنی حائزدر .

ماده ٢ : آبونه‌لر تلغرافنامه‌لرینی اخذ وایصال امرنده تلفونلرینی استعمال ایده‌بیلورلر .

ماده ٣ : شرکته قارشو کرك آبونمان اجرتندن وکرك فضلۀ مکالماته عائد اجرتدن طولایی یالکز آبونه اولان ذات مسئول اولوب شرکت نه خانه صاحبندن ونه‌ده بالآخره خانه‌یی استیجار ایدنلردن مطالباته قیام ایده‌مز .

ماده ٤ : آبونه اولان کیمسه نقل آلات ایچون مخصوصاً تنظیم اولنه‌جق تعرفه‌ده کوستریله‌جك اجرتی ویرمك شرطیله تلفون ماکنه‌سنی بر محلدن دیکر محله نقل ایتدیره بیلور .

ماده ٥ : آبونه اولان کیمسه آبونه‌سنی بر شخص آخره دور وترك ایتمکه وبوده عینی شرائط داخلنده وآبونه مدتنك ختامنه قدر او تلفوندن استفاده ایلمکه صلاحیتداردر .

ماده ٦ : اقامتکاهنی تبدیل ایدن آبونه کندیسی او اقامتکاهدن چیقدقدن صکره واقع‌اوله‌جق احوالدن مسئول اولامق ایچون تبدیل اقامتدن اون بش کون اول شرکته بالاخبار ماکنه‌لرینك احوالی تبیین ومکالمات فضله‌سنه عائد حسابی رؤیت وقطع ایتدیرملیدر . شرکت بو اون بش کون ظرفنده ماکنه‌لرك احوالی معاینه وآبونه‌نك حسابی صورت قطعیه‌ده تنظیم وقطع ایتمکه مجبوردر .

ماده ۷ : آبونه‌لر نزدنده‌کی تلفون آلاتی شرکتك مالی اولدیغندن بونلرك بوزیلوب سقطلانمسندن ناشی ترتب ایدن زیانی آبونه‌لر شرکته تضمینه مجبوردرلر .

ماده ۸ : آبونه مدتی برسنه‌در . آبونه بدللری لتی آیلغی پیشین اوله‌رق تسویه اولنه‌جقدر . مکالمات فضله‌سنه عائد اجوراتك بدلی هر آلتی ماه نهایتنده حساب وتسویه اولنه‌جقدر . معمافیه شرکت بوفضلهٔ مکالمات اجوراتنك دها قیصه بر مدتده قطع وتسویه‌سنی طلب ایده‌بیله‌جکدر .

ماده ۹ : صاحب امتیاز مقاوله‌نامه‌نك یدنجی ماده‌سنه توفیقاً امتیاز فرماننك تاریخ صدورندن اعتباراً التی ماه ظرفنده مالیه نظارتنه اوراق آتیه‌یی اوچر نسخه اوله‌رق تودیع واعطا ایده‌جکدر :

اولا هوائی وتحت‌الارض وتحت‌البحر خطوط اساسیه‌نك مرور ایده‌جکی طریقلری ومیدانلری ومواقع سائره‌یی وتوزیع محللرینی وتوزیع واتصاله مخصوص محفظه وحجره وکوشکارك مواضعنی لااقل بش بیکده بر مقیاسنده مشعر برخریطه‌یی ،

ثانیاً مراکز اساسیه ایله مبانیٔ سائره‌نك ومجاری انشا آتنده استعمال اولنه‌جق دیرك و دستك وقابلو وضعنه مخصوص بوری کبی آلات و ادواتك ومحفظه وحجره وکوشك کبی اقسامك لااقل یوزده بر مقیاسنده پلانی ،

ثالثاً تأسیساتك کافهٔ اقسامنه عائد ترتیباتك موضح ومدلل تعریفنامه‌سی ،

رابعاً اجرا اولنه‌جق کافهٔ عملیات وتأسیساتك کشفنامه‌لری .

ماده ۱۰ : استانبول وغلطه ـ بك اوغلی واسکدارده صاحب امتیاز بر مرکز اساسی انشا ایده‌جك وبو اوچ مرکز اساسینك مواضعی حکومتله بالائتلاف تعیین اولنوب انشا آت و ترتیباتی دخی لااقل اون بیك آبونه‌نك معاملاتی تأمینه کافی وتوسیعات آتیه‌یه مساعد برصورتده اوله‌جقدر :

۱ مراکز اساسیه‌ده عندالایجاب حکومت طرفندن بین‌البلاد تلفون معاملاتنه مخصوص تأسیسات ایچون محال لازمه احضار ایدیله‌جکدر .

۲ مراکز اساسیه‌نك تأسیساتی معاملاتجه هرنوع تدقیقات وتفتیشاته وتأمین انتظامه وتلفون شبکه‌سنك تجارب معینه‌سنه مقتضی ترتیباتی احتوا ایده‌جکدر .

ماده ۱۱ : تلفون مجرالری ایله مراکز اساسیه‌نك آلاتی توسیعات آتیه‌یی واونجی ماده‌ده محرر بین‌البلاد معاملاتی تأمینه کافل اقسام احتیاطیه‌یی حاوی اوله‌جقدر .

ماده ۱۲ : شرکت طرفندن انشا اولنه‌جق کافهٔ مبانینك مواضعی وپلان و پروژه‌لری حکومتك تصویبنه عرض اولنه‌جقدر .

ماده ۱۳ : بالجمله مراکزك کافهٔ آلاتی وآبونه‌لر نزدینه موضوع ماکنه‌لر الك صوك تکملات فنیه‌یی جامع و (باتری سانترال) دنیلن اصولده مؤسس اولمق مشروط اولوب فقط درت یوزدن دون آبونه‌خطوطنی اداره ایدن مراکز صغیره‌نك (باتری لوقال) تسمیه ایدیلن سیستمده یاپلمسی مجازدر .

بوندن ماعدا مراكزك آلاتی وآبونه‌لر نزدینه موضوع ماكنه‌لر كشفیات اخیره‌یه كوره ممكن اوله‌بیلن الك سریع صورتده تأسیس محاوره ایده‌بیله‌جك طرزده اوله‌جقدر . قبول قطعی معامله‌سنك اجراسنه دكین مبایعه ایدیله‌جك ماكنه‌لر وآلات وادوات آتیده اسامیسی محرر فابریقه‌لر معمولاتندن اوله‌جقدر .

نیورق ولوندره‌ده (وسترن الكتریق قومپانی دوشیقاغو)

پارسده (سوسیه‌ته دوماته‌ریل ته‌له‌فونیك)

آنورسده (بهل ته‌له‌فون مانیفاقتورینغ قومپانی)

لوندره‌ده (ناسیونال ته‌له‌فون قومپانی لیمتد)

پرسقوت‌ده (بریتش انسولاتداندهلبسی قابلس لیمتد)

لوندره‌ده (بریتش . ل . م اریكسون مانیفاقتورینغ قومپانی لیمتد)

پارسده (قومپانی فرانسز پورلكسپلواتاسیون دءپروسه‌ده تومسون هوستون)

اشبو فابریقه‌لرده اعمال اولنمیان آلات وادوات ویاخود قبول قطعیدن صكره مبایعه ایدیله‌جك اولان بالجمله آلات وادوات موجود الك مكمل فابریقه‌لرك الك ایی معمولاتندن اوله‌جقدر .

ماده ١٤ : باتری سانترال اصولنده مؤسس مراكزده محاوره اشاراتی (آلوماژاوتوماتیك) تعبیر اولنان ذات‌الاشتعال لامبه‌لر واسطه‌سیله كورینه‌جكدر .

ماده ١٥ : خطوط تلفونیه استانبول سورلری داخلنده وایوبدن شیشلی واورته كویه قدر امتداد ایدن مواقعده تحت‌الارض انشا ایدیله‌جكدر . مع‌هذا اسكدار وقاضی كویده تأسیس اولنه‌حق تلفون خطلرندن برقسمنك تحت‌الارض یاپلمسی طلب ایتمك حق حكومته محفوظ اولوب فقط بوحالده اسكدار وقاضی كوینده تحت‌الارض انشا اولنه‌جق خطوط طولنده اولمق اوزره فقرهٔ سابقه‌ده محرر ساحه‌داخلنده خطوط هوائیه یاپمغه ایچون شركت مأذون اوله‌جقدر . آبونه‌لری توزیع نقطه‌لرینه ربط ایدن تللر ایجاب حال ومكانه كوره كرك تحت‌الارض وكرك فوق‌الارض انشا اولنه‌بیلیر .

ماده ١٦ : آبونه‌خطلری چفته تللی‌اوله‌جقدر. هرناقل (سیركوی) قوتلی‌ومؤثر سیرصاعقه‌ایله مجهز اوله‌جق‌وتللر دیكر مجاور تللرده‌كی جریانلرك تأثیراتندن مصون قاله‌جق صورتده وضع وتمدیدایدیله‌جكدر .

ماده ١٧ : تحت‌الارض مجاری انبوبه‌لی بوریلر ایله تأسیس اولنه‌جقدر . لزومی درجه‌ده اتصال حجره‌لری ترتیب واحضار اولنه‌جقدر .

دیركلرك ومجارینك مواضعی‌بلدیه‌نك رأی وتنسیبیله تعیین اولنه‌جقدر .

تحت‌الارض وتحت‌البحر هوائی خطوطك مواضعی حكومتك تلغراف وتلفون خطلرینه ولغملر ایله صو وغاز مجرلری وسائر موجود مجاری‌یه مضرت ویرمیه‌جك صورتده انتخاب اولنه‌جقدر . كرك تأسیسات ابتدائیه اثناسنده وكرك ایشلتمه مدتی ظرفنده واقع اولسون صاحب امتیاز مجاری عملیاتندن صكره سوقاق ویوللری مدت جزئیه ظرفنده حال اصلیسنه ارجاعه مجبوردر . بوصورتله هرعملیاتی متعاقب یوللرك حال اصلیسنه ارجاعندن صكره ایكی ماه ظرفنده انحطاط وسائره كبی بربوزوقلق حادث اولورسه صاحب امتیاز بونی دخی كندی مصارفیله اصلاح واكماله مجبوردر .

ماده ١٨ : هوائی وتحت‌الارض وتحت‌البحر ناقللرك خاصهٔ ناقلیتی ودرجهٔ تجرد ومقاومتی ایی ایشلتمه معامله‌سنك ایجابات حالیه وآتیه‌سیله متناسب اوله‌جقدر . كاغدایله‌محاط قابلولر یابس هوا جریان

ایتدیرلك صورتیله بالسهوله قابل اصلاح اولمیدر وبوقابلولرك قوروشون ظرفلری حین استعمالده معروض اوله‌جغی تأثیرات میخانیکیه‌یه اوزون مدت مقاومته مساعد ثخانت وصلابتی حائز بولنمیدر . قابلولرك اوجلری کرك تأسیسدن اول وکرك صوکره تماميله مسدود اوله‌جقدر .

ماده ۱۹ : صورت مقطوعه‌ده تعیین اولنمیان آبونمانلرده هرآبونه‌یه عائد عدد مکالمات متعامل‌اولان ذات‌الحرکه آلت ایله قید وحساب اولنور . بوآلت آنجق ایکی آبونه‌نك تلاقیسندن صکره یالکز بردفعه حرکت ایتمك وتلاقینك وقوع وحصولندن اول وقطعندن صکره حرکت ایتمامك لازمدر .

ماده ۲۰ : باتری سانترال سیستمنده‌کی مراکزه مربوط آبولرك ماکنه‌لرنده دعوت وقوعنه وختام مخابره‌یه دلالت ایدن‌اشارات شق اولده ابونه‌نك تلفونی یدینه آلمسی وشق ثانیده موضعنه براقه‌سیله بذاتها حاصل اوله‌جقدر .

ماده ۲۱ : امنیت مملکتی واسایش وآداب عمومیه‌یی مخل احوال وقوعنی منع امرنده حکومت لزوم کوره‌جکی هردرلو تدابیری اتخاذه صلاحیتداردر وشرکت دخی بوتدابیرك تطبیقنی تسهیله مجبوردر .

ماده ۲۲ : صاحب امتیاز تلفون مخابراتنده مأمورلرینك هرصورتله کتم اسرار ایلیه‌جکلرینی تعهد ایدر . تلفون مأمورلری مکالمه ایدنلرك اسم ونومرولرینی وموضوع مکالماتی وحتی مکالمه ایچون مراجعت وقوعنی شخص آخره بیان ایتمکدن (کندیسی بومعلوماتی برسرماهیتنده عد ایتمسه بیله) ممنوعدر . انجق حکومتك بوخصوصده صلاحیتی حائز مأمورینی طرفندن معلومات طلبی حالنده بوقاعده‌دن استثناءً اعطای معلومات اولور مخابرات تلغرافیه‌نك محافظهٔ اسرارینه وتلغرافنامه‌لرده واقع اوله‌جق تحریفاته متعلق قوانین ونظامات احکامی تلفون ایشلتمه معاملاتنده مستخدم هرصنف مأمورین حقنده دخی تطبیق اولنه‌جقدر . مکالماتی استماع وتعقیب ایتمك مأمورین ایچون صورت قطعیه‌ده ممنوع اولوب بونلر انجق جریان محاوره‌ده مشکلات وقوعی کندیلرینه اخبار اولندیغی تقدیرده مداخله ایده‌بیلور. حال تلاقیده بولنان ایکی آبونه‌نك مکالمه‌سنی استماعدن مرکزده‌کی مأمورلری منع ایتمك ایچون ترتیبات مخصوصه اجراسی تعمم ایتدیکی حالده حکومت شرکته بوترتیباتی تطبیق ایتدیرمك حقنی محافظه ایدر .

ماده ۲۳ : شرکت برسبب مجبر اولقسزین هرهانکی برمرکزده مخابراتی انقطاعه دوچار ایدر ایسه ابلاغ انقطاع ساعتندن اعتباراً یکرمی* درت ساعته قدر هرساعت ایچون بش ویکرمی درت‌ساعتدن فضله دوام ایدن انقطاعك هر ساعتی ایچون یدی بچق عثمانلی لیراسی تضمینات اعطا ایده‌جکدر .

ماده ۲٤ : محاورات مراکز اساسیه‌ده کیجه وکوندوز تمادی ایده‌جکدر . دیکر مرکزلرده یومی اون درت ساعتدن نقصان اولمیه‌جقدر .

* * *

درسعادت وجواری تلفون امتیازی مقاوله نامه‌سنه مربوط (آ) اشارتلی دفتر

استانبول جهتی

برنجی دائره

کوپری باشندن بدأ ایله ترامواى خطی طریقیله باغچه قپوسی ، ایاصوفیه ، سلطان محمود تربه‌سی ، حاشو قپوسی .

بایزیددن صرکجیلر جاده‌سنی تعقیباً دیرکلر آره‌سی ، شهزاده باشی ، ابراهیم پاشا سراجخانه باشنه قدر .
کوپری باشندن بدأ ایله سلطان حمامی ، باقرجیلر ، رضا پاشا یقوشی ، فنجانجیلر ، حربیه نظارتی میدانئك قپو ی ، ژاندارمه دائره‌سی ، سلطان بایزیده قدر .
کوپری باشندن بدأ ایله بالق پازاری ، یمشجیلر ، زندان قپوسی ، حطب قپوسی ، کراسته‌جیلر ، قپان دقیق ، اون قپانی کوپری باشی ، آیاقپوسی ، فنار ، بلاط طریقیله آیوانسرایه قدر .
حمیدیه سبیلی اوکندن ، عتیق ضبطیه جاده‌سیله بابعالی وقپالی فرون طریقیله سلطان محمودتربه‌سنه .
قپالی فروندن نورعثمانیه وزیر خانی جاده‌سیله چنبرلی طاشه .
« « بره باتان جاده‌سیله تراموای خطنه .
« « ملکیه تقاعد صندوغی ، منلا فناری جاده‌سیله شهر امانتی اوکندن دیوان یولنه .
زندان قپوسندن اوزون چارشو طریقیله فنجانجیلر یقوشنه .
بالق پازارندن آصمه التی طریقیله زندان قپوسنه
سلطان حمامندن محمود پاشا طریقله چارشو قپوسنه .
سلطان حمامندن خواجه خانی جاده‌سی طریقیله دیون عمومیه‌یه .
« « ماربوججیلر ، بال قپانی طریقیله اوزون چارشو .
اسکی پوسته‌خانه‌دن عمر افندی خانی سوقاغی طریقیله یکی پوسته خانه‌یه .
سلطان حمامندن عاشر افندی طریقیله پوسته‌خانه‌یه .
بایزید میداندن اسکی چبوقخانه ، ثریا کی چارشوسی طریقیله شیخ الاسلام قپوسنه .
شیخ‌الاسلام قپوسندن مطبعهٔ عسکریه‌یه وکرازلی مسجد وقوغه‌جیلر وقرق چشمه آت بازاری طریقیله فاتحه .
محمود پاشادن چاقاقجیلر طریقیله اوریجیلر قپوسنه .
بایزیددن اوقجیلر باشی جاده‌سیله چارشو قپویه .
سلطان حمامندن کوچك پازار ، حصیرجیلر ، اوزون ، قوطوجیلر ، حاجه قادین طریقیله زیرك‌جامعنه .
تراموای استاسیوننددن باب عالی جاده‌سنده مسرت آپارتمانه قدر .
سرکه‌جیده یوك واپوری اسکله‌سندن وکمرك انبارلری اوکندن کچن ترن یولنی تعقیباً باغچه قپوسی قره‌غولخانه‌سنه .
امین اوکندن کچن یکی رشادیه جاده‌سیله باغچه قپو ویکی کشاد ایدیله‌جك یوللر .
یوك واپور اسکله‌سندن بیوك دمیر قپو جاده‌سنی تعقیباً تراموای خطی اوزرنده حمیدیه سبیلنه .
تراموای خطیله دمیر قپو جاده‌سی آره‌سندن کچن سوقاق .
حصیرجیلر جاده‌سندن اوزون چرشو باشنه قدر .
شیخ‌الاسلام قپوسندن محمود پاشا جاده‌سی طریقیله حاجه قادین جاده‌سنه .
شیخ‌الاسلام قپوسندن دوه اوغلی یقوشنی تعقیباً کوچك پازار جاده‌سنه .
یکی جامع قپوسندن شمسیه‌جیلر ، سلطان حمامی ، ضبطیه قره‌غولی جاده‌لر .
کتنجیلر حمامندن بارکیرجیلر جاده‌سنه قدر .
بالق پازارندن تخمیس اوکی ، کنجیلر طریقیله فنجانجیلر یقوشنه .
سرکه‌جیده آرابه واپوری اسکله‌سیله تراموای یولی آره‌سی .
باب سر عسکری مرجان قپوسندن دوکمه‌جیلر طریقیله شیخ‌الاسلام قپوسنه .

کتانجیلر قپوسندن چیچك بازاریله سقالر جاده‌سی تعقیباً سلطان حمامنه قدر .

سقالر جاده‌سندن ماریوچجیلر طریقیله عبود افندی خانك اوکنه قدر .

سلطان حمامندن حاجی کوچك جامعندن کچن یول ایله دیکر مجاور جاده‌لری تعقیباً محمود پاشا جاده‌سنه قدر .

طراقجیلر جاده‌سندن محمود پاشا جاده‌سیله چاقماقجیلر یقوشی آره‌سنده دیون عمومیه اوکندن محمود پاشا جاده‌سنه قدر .

آصمه آلتی جاده‌سندن دردست انشا اولان زندان قپوسی جاده‌سنك اوجنه قدر .

ایکنجی دائره

آیاصوفیه‌دن اسحق پاشا جاده‌سی طریقیله آخور قپویه .

« قبا صقال جاده‌سی « چاتلادی قپویه .

سلطان احمددن نخلبند « « « « .

سلطان محمود تربه‌سندن شرقیه جاده‌سی طریقیله قدیرغه‌یه .

کدك پاشا یقوشندن قوم قپویه قدر .

پارمق قپودن تیاترو یقوشنی تعقیباً قوم قپویه قدر .

سلطان بایزیددن طاوشان طاشی طریقیله نشانجی‌یه .

لاله‌لی ترامووای موقعندن الاجه مسجد طریقی .

والده جامعندن ترامووای یولنی تعقیب ایدن جاده .

مصلا ونشانجه وابراهیم پاشا، قوم قپو، قدیرغه ، کوچك ایاصوفیه، چاتلادی قپو طریقیله آخور قپویه .

چیفته طلومبه وپه‌پا محمد پاشا طریقیله وزنه‌جیلره .

لاله‌لیدن چقوار چشمه وفوزیه طریقیله شهزاده باشنه .

سراچخانه سبیلندن آقسرایه .

اوچنجی دائره

قپان دقیقدن اون قپانی ، زیرك یقوشی ، چینیلی حمام جاده‌لرینی تعقیباً سراجخانه‌یه قدر .

زیرك جامعندن وفا جاده‌سنی تعقیباً شهزاده باشنه قدر .

خفافخانه مدخلندن دوه خانه واسکی علی پاشا ، رقهٔ شریف ، کچه‌جیلر ، یکی باغچه‌دن کچه‌رك آجی چشمه‌یه واورادن چایر جاده‌سنی ، خطیب جامعنی ، میدان چشمه‌سنی ، صوفیلر یقوشنی تعقیباً دوه خانی .

ادرنه قپوسنده آجی چشمه‌دن صالمه طومروق وسلطان چشمه‌سی طریقیله بلاط قپوسنه .

نشانجه قره غولنده درت یولدن باشلایه‌رق فروه سوقاق طریقیله سلطان سلیم ، جامجی چشمه‌سندن بالمرور فنار قپوسنه .

چهارشنبه سوقاغندن ایله اوتلقجی یوقوشی ، قاضی چشمه‌سی ، قره صارقلی ، کوچك مصطفی پاشا ، کورجیلر جاده‌لرندن بالمرور ایا قپوسنه قدر .

میدان چشمه‌سندن اعتباراً صاری کوزلدن کچه‌رك دوه خانی جاده‌سنه .

خرقهٔ شریفده بلدیه اوکندن جمعه ایرتسی بازاردن صاری کوزله واورادن قیز طاشی جاده‌سیله سراچخانه جاده‌سنه .

قپاندقیقدن اعتباراً صالح پاشا ، کوچك مصطفی پاشا ، فنار داخلنه واورادن تخته مناره وبلاط درت یول اغزندن کورکجی چشمه‌سنه ،
بلاط قپوسندن لبلبجیلر جاده‌سنی بالتعقیب وایا استراطی صالمه‌طمرق قره‌غولندن کچه‌رك چقور جاده‌یه .
قره کمرك درت یول آغزندن نورالدین تکیه‌سی وچهارشنبه‌یه قدر اولان اسواق .
آیجی چشمه‌ده حلواجی زقاغی ، صارماشیق قره‌غولی ، کچه‌جیلر .
یکی باغچه وآیجی چشمه اوکندن مرور ایدن جاده‌یه .
صارماشق قره‌غوللندن لوکنجیلر ، قره کمرك میدانی ، اسکی علی پاشا ، بازار جاده‌سی ، خسرو پاشا ، صاریکز ، اسکندر پاشا ، قیز طاشی جاده‌لرندن بالمرور خفافخانه‌نك آلت باشنه مرور اولنور جاده .
فاتحده کوچك قرمان ، مالطه چارشیسی ، صاریکز واقار چشمه‌سی جاده‌سندن بالمرور ایکی یوزلی چشمه مرور اولنور جاده .

دردنجی دائره

اقسرای قره‌غولی ، یوسف پاشا جاده‌سندن بالمرور طوپقپویه .
« « جراح پاشا ، قوجه مصطفی پاشا جاده‌لرندن بالمرور سلوری قپوسنه
حصکی خسته‌خانه‌سی طریقیله یوسف پاشا ، مجید سوقاغنه .
اقسرای قره‌غولی طریقیله ترامواى جاده‌سنی بالتعقیب یدی قوله قپوسنه .
آیجی قپودن ادرنه قپوسنه قدر .
یدی قوله قپوسندن قازلی چشمه‌یه قدر .
قازلی چشمه‌دن بصمه خانه ، تیمور خانه‌دن بالمرور مقری کوی استاسیوننه قدر .
یدی قوله قپوسندن روم وارمنی خسته‌خانه‌لرینه قدر .
یدی قوله شمندوفر استاسیوننده ترامواى جاده‌سنه قدر .
شهر امینی سرای میداننده ، صالح پاشا جاده‌سی مولویخانه قپوسنه .
جلاد چشمه‌سندن یکی قپو استاسیوننه قدر .
قوجه مصطفی پاشادن ، امیر چشمه ، صولی مناستر جاده‌لرینی بالمرور صماتیه استاسیوننه .
یوسف پاشا جاده‌سندن آت میدانی ، عزبلر کوشکی جاده‌سندن بالمرور یکی‌باغچه خسته خانه‌سنه قدر .

بشنجی دائره

صارماشق قره‌غوللندن قره کمرك میدانی . اسکی علی پاشایه .
ایوانسرای قپوسندن اعتباراً محکمه التی ، خفافخانه طریقیله درت یول آغزینه .
فاتح قرمان . مالطه چارشوسیله صاری کوزل ، آقارجه چشمه‌سی طریقیله ایکی یوزلی چشمه‌یه قدر .
ایوبدن جامع کبیردن بدأ ایله اسکی یکی جاده‌سی ، قاسم چاوش جامعی ، اسلام بك جاده‌سنی تعقیباً جمعه وبوشناق محله‌لرندن بالمرور رامی قشله‌سنه .
ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی چشمه‌سی ، اوطاقچیلردن کچه‌رك قاسم جامعی ، قزل مسجد ، قلندر خانه جاده‌لرینی تعقیباً یوب سلطان تربه حمامنه .
ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی‌چشمه‌سی ، طوپچیلر جاده‌سی ، رامی‌قشله‌سندن بالمرور کوچك‌قعریه‌یه .

ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی چشمه‌سی ، نشانجی ارمنی محله‌سی ، صوفیلر یقوشی ، صوفیلر جامعی ، قوری قواق جاده‌سی ، علی‌پاشا جامعی ، دوکمه‌جیلر جاده‌سی ، معمار چشمه‌سی اوکندن کچه‌رك قاسم چاوش جامعنه .

آلتنجی دائره

غلطه — بك‌اوغلی — پانغالتی — شیشلی الخ

غلطه‌دن ترامواى یولی‌تعقیباً طوله بغچه ، موم‌خانه‌اسکله‌سی ، حلواجی ، طلومبه ، چوملك ، آرالق ، دوزمه‌جی قواقلر ، کمورجی ، مدرسه سوقاقلرینه .

هرمان ، ایینه‌لی اوتل ، لیلیبجی ، بکزاده ، قره اوغلی ، لیناردی ، ساقزلر ، قلعه قصابلر ، بوغاز کسن جاده‌لریله محمودیه « غلطه قره‌کوی » عرب قپوسنه قدر .

کمر ، مصلق ، طباخجیلر ، یکی جامع قپوسی ، پنجشنبه بازاری ، باقر ، عرب جامعی ، یشیل بایراق ، جواهر سوقاقلریله اسکندر ، کورکجیلر ، کمر ، مصلحق ، بالق بازاری ، الاجه مسجد ، چشمه میدانی ، عرب قپوسی جاده‌لرینه طوپخانه‌دن ترامواى خطنی تعقیباً طوله بغچه‌یه قدر .

طوپخانه اسکله‌سی ، صالی‌بازاری ، فندقلی ، قاسم‌جامعی ، قبا طاش جاده‌لرندن بالمرور طوله‌بغچه‌یه‌قدر .

قصابلر ایچی ، بوغاز کسن ، قشله‌ارقه‌سی ، طلومبه وفندقلی یقوشلری ، دره‌ایچی ، حمام سوقاغی ، قبا طاش ، طوله بغچه میدانی ، غازخانه یقوشی ، خواجه علی ، صرتخانه‌قلعه ، اسکی بالق ، یکی شهسوار ، بیوك خندك ، قبرستان ، یمنیجیلر ، بیوك آصمه‌لی مسجد سوقاقلری .

درویش ، تیمونی ، غلاوانی ، غلطه سرایی سوقاقلری .

مدرسه ، قارمن ، یانق‌قپو ، شیشخانه ، اسکندر ، باصه‌ماق ، جیران‌وقاسم‌پاشایه منتهی‌اولان‌سوقاقلر دره سوقاغی ، ابنیه‌لی چشمه ، حمال باشی جاده‌لری .

بالق بازاری ، چیچکجی سوقاغی ، طوپجیلر وترلاباشی سوقاقلریله درجه سرکز چیقماز سوقاقلری .

طوقاق سوقاغندن بدأایله حمال باشی‌یه قدر .

ترلا باشندن فریدیه وسرکز سوقاقلرینك مبدأنه قدر .

مارغرید مکتبندن بدأ ایله ساقز اغاجی ، کراسته‌جی ، مبدا ، طلومبه مجار سوقاقلرندن کچه‌رك فریدیه سوقاغنه قدر .

ایکی قپولی ، شکرجی ، چقور ، ساقزاغاجی ، بکارحکیم ، زامباقوجاده‌لرینه کچه‌رك فریدیه‌سوقاغنه‌قدر .

بیوك پارمق قپودن آلمان خسته‌خانه‌سنه قدر .

یکی تلغراف سوقاغندن یکی محله وخواجه علی سوقاقلرینه قدر .

فائق پاشا سوقاغندن اغا حمامنه قدر .

بروسه ، یکی محله سوقاقلرندن بدأ ایله اغا چشمه‌سی ، قول اوغلی ودها ایلریلرینه قدر .

کوچك تقسیمدن حمامه قدر .

ایاس پاشا ، کوش صویی سوقاقلرندن بالمرور نشانطاشنه قدر .

الما طاغی ، دربند ، اعدادیه ، چیل میوه سوقاقلرندن بالمرور پویراز دره‌سی سوقاقلرینه قدر .

چاقاق سوقاغی ابتداسندن پاپاس کوپریسنه قدر .

نارلی قپو ، اکلی یوقوش ، کچه‌جی قره‌مان ، یکی ماوی سوقاقلرندن بالمرور پاپاس کوپریسنه قدر .

آرسلان سوقاغندن امین جامعنه قدر .

قاسم پاشا دره‌سندن كچن جامع صنوری ، خسته‌خانه سوقاغندن بالمرور قره‌غول سوقاغنه قدر .
ساقز اغاجندن فريديه جاده‌سنك ابتداسنه قدر .
كراسته‌جی ، چوبلك چشمه ، التون بقال ، نقش طلومبه سوقاقلريله مجار جاده‌سنه قدر .
طاطاوله . طوغرمه‌جی ، جويز ، كرچخانه ، باغخانه سوقاغنه قدر .
فريديه جاده‌سندن والده چشمه‌سنه قدر .
والده چشمه‌سندن قيل بروننه قدر كيدن جاده‌يه .
نظاميه قره‌كوزدن الماطاغ ييلانجق ، شيشخانه ، چالغيجی سوقاقلرندن بالمرور حلواجی‌يه قدر .
يكی چارشودن بوغاز كسنه قدر .
آق سوقاغندن ليناردی سوقاغندن بالمرور آق بابا بوستان سوقاغنه قدر .
اجی چشمه‌ده فائق پاشادن بوغاز كسانه قدر .
نقلبند ، طورنه چايری ، آق بابا ، ايجاديه سوقاقلرينه .
طوپخانه‌دن بوغاز كسان جاده‌سنه قدر .
دفتردار يقوشی برنجی ، ايكنجی يقوشلر ، وچقور چشمه طريقلريله آجی چشمه‌يه قدر .
قصاب ايچی ، قره‌باش سوقاقلرندن بوستان وچقور چشمه‌يه قدر .
آجی چشمه وكوچوك بابادن يكی چارشو جاده‌سنه قدر .
طم طم محله‌سندن آجی چشمه‌يه قدر .
فائق پاشادن چقور طورنه‌يه قدر .
حمام ، تربهٔ شريف ، جامع شريف ، دكرمن ، صمانجی ، چيقماز قره‌قول ، آجی چشمه ، حافظ بك ، بقال ، جامع شريف عثمان چاوش ، نردبان ، آلچق چيقماز قوم ، باغخانه ، قزلر اغاسی جامع‌شريفی صاغر اوغلی يقوشی جامعی .
كموش صويی ، اياس پاشا جاده‌لری .
قره‌قول سوقاغی ، حافظ بك ، تربه و آخور سوقاقلرينه .
دفتردار يقوشی تقسيم جاده‌سی .
قشله آرقه‌سی .
قاسم پاشادن اوزون يول ، حاجی احمد محله‌سی جاده‌لرندن آقارجه وطولاب دره‌يه قدر .
غلطه‌ده كوپرينك باشندن يوكسك قالديرم جاده‌سندن كچه‌رك بك اوغلی جاده‌سنه قدر .
غلطه‌ده پنجشنبه بازاری بانقه اوكندن كچن ترامواى جاده‌سی .
غلطه‌ده طوله باغچه‌يه قدر اولان جاده .
طوپخانه‌ن بوغاز كساندن بالمرور تقسيمه قدر .
بك اوغلندن تقسيم وپانقالتی جاده‌سنه قدر .
غلطه‌دن عزب قپوسنه قدر .
بك اوغلندن يكيشهر الی طاطاوله‌يه .
» » » » شيشلی‌يه .
» » » » قاسم پاشايه .
انكلتره سفارتخانه‌سندن قورداليه محله‌سنه قدر شربتخانه ياخود حمالباشی جاده‌سی .
تقسيمدن اياس پاشا جاده‌سيله طوله بغچه‌يه قدر .
» بلديه بغچه‌سی تعقيباً طاش قشله‌دن طوله بغچه‌يه قدر .

شرتخانه جاده‌سندن چیقماق وترلا باشی وقاقلرندن والده چشمه‌سنه قدر .
حمالباشی سوقاغندن قالیونجی قوللغی طریقیله پاپاس کوپریسنه قدر .
شیشخانه قره‌قولندن یاشمق صیران جاده‌سنی تعقیباً پراپالاس اوتلنه قدر .
دره سوقاغی میداننده ارسلان سوقاغنی تعقیباً شرتخانه‌یه قدر .
آینه‌لی چشمه‌قره‌قولندن امین جامع شریفی سوقاغنی تعقیباً شرتخانه‌یه قدر .
امین جامعی کوشه‌سندن سروی سوقاغی ، صباحی فرونه قدر .
اغا جامعی کوشه‌سندن ساقز آغاجی تعقیباً یکیشهر سوقاغنه قدر .
ساقز اغاجی جاده‌سندن جوپلك چشمه . یاغخانه فرونی استقامتنجه فریدیه جاده‌سنه قدر .
ترلا باشی وکراسته‌جی سوقاقلرینی تعقیباً پاشا بقال کوشه‌سنه قدر .
تقسیم چشمه‌سندن والده چشمه‌سی ، فریدیه جاده‌لرندن بالمرور زامباقو سوقاغنه‌قدر .
بك وغلی جاده‌سندن قبرستان سوقاغی استقامتنجه خاصکویه قدر .
» » » تقسیم طریقیله ترلا باشنه .
فیروز اغا جامعندن اوزون یوله .
دره ایچندن فندقلی وتقسیمه .
بك اوغلندن قول اوغلی جاده‌سی طریقیله اغا جامنه .
» » » بورسه سوقاغی » »
بورسه جاده‌سندن اغاچشمه‌سی » »
بورسه جاده‌سندن اناطولی ، تلغراف ، چقور چشمه ، خواجه‌زاده سوقاقلرندن بالمرور المان خسته‌خانه‌سنه قدر .
بیوك پارمق قپودن تلغراف سوقاغنه قدر .
بك اوغلی جاده‌سندن کوچك پارمق قپو ، واسیل وعبداه سوقاقلری طریقیله روم کلیساسنه قدر .
اغا حمامی جاده‌سندن فائق پاشا جاده‌سنی تعقیباً آجی چشمه‌یه قدر .
غلطه سرایی کوشه‌سندن اعتباراً یکی چارشو ، طم‌طم ، آجی چشمه‌دن بالمرور طوپخانه‌یه قدر .
صاغ وصول ، مکتب ، طوپجیلر ، کوچك یازیجی ، مارغریت سوقاقلرندن ترلا باشنه قدر .
ساقز اغاجندن آرابه‌جی سوقاغی ، امام سوقاغنه قدر .
بك اوغلی جاده‌سندن امام سوقاغی طریقیله شیشلی‌یه قدر .
» » » مسك سوقاغی استقامتیله ترلاباشنه .
» » » تیاترو سوقاغنه .
ترلاباشی جاده‌سندن قارناوولا چقوری استقامتیله یکیشهره قدر .
» » مجار سوقاغنی تعقیباً یکیشهره قدر .
قالیونجی قوللغندن اکلی یقوش وچقور سوقاغنه قدر .
پراپالاس حذاسندن چاتمه مسجد ، اقارجه سوقاقلرندن بالمرور قاسم پاشا جبرجیلر سوقاغنه .
تونل میداننده قرنفیل ، قوهور سوقاقلری استقامتندن تراموای جاده‌سنه قدر .
شیشخانه قره‌غولی میداننده بیوك وکوچك خندك وقوله سوقاقلری استقامتنجه تراموای جاده‌سنه .
بك اوغلنده درت یول اغزندن آصمه‌لی مسجد ، قبرستان سوقاقلرینه .
» » » » » حاضراجی یقوشی ، بات‌پازارینه قدر .
یوکسك قالدیرمدن لوله‌جیلر خنده‌کی سوقاغی استقامتنجه طوپخانه‌یه قدر .

یدنجی دائره

قاسم پاشا اسکله‌سندن اوق میدانی استقامتجه خاصکویه قدر .

اوق میدانندن اعتباراً قولاق کسر . دارالعجزه‌دن بالمرور جامع اوکنه واورادن بحری پاشانك کوشه‌سندن سودلیجه وخالیجی اوغلی، قشنکخانه یولی تعقیباً کاغدخانه‌یه .

خاصکوی اسکله‌سندن سیناغون ، کچه‌جی سوقاقلری ، دارالعجزه‌یه .

خالیجی اوغلی « مکتب ، چیق صالین ، دارالعجزه‌یه .

سودلیجه اسکله‌سندن ملك . قرق مردیوان «

قاسم پاشاده درت قیوده‌کی کوپری باشندن زنجیرلی قیو ، اوق میدانی طریقیله قولاقسزه قدر .

قاسم پاشاده دباغخانه میداننده یکی چشمه میدانی ، قولاقسز ویکی چشمه میدانلرینه .

قاسم پاشاده اوزون یول نهایتنده‌کی کوپریدن قاضی چشمه‌سی ، ایپلکجی فرونی ، اوزون یول ، قره‌مان زاده‌یه قدر .

خاصکویده احمدجامی میدانی اوکندن قالایجی بغچه قره‌غولی، آربه‌جیلرزاده‌دن بالمرور دارالانباره‌قدر

قاسم پاشاده تخته چشمه‌دن اعتباراً کری سوقاقدن بالمرور حاجی احمد جامعنه قدر .

سکزنجی دائره

طوله باغچه‌ده والده جامعندن بشکطاش ، چراغان ، اورته کوی جاده‌لرندن بالمرور دفتردار برونه

بشکطاش جاده‌سندن بدأ ایله عقارتلر ، ماچقه قشله‌سی ، بایلدم یقوشی ، درت یول شیشلی‌یه قدر .

بشکطاش جاده‌سندن بدأ ایله نصرتیه ، اخلامور کوشکنه قدر .

« « « ییلدیز سراینه قدر .

طقوزنجی دائره

دکزی تعقیباً باشلیجه طریق اولان قیالر مزارلغندن دفتردار برونه قدر .

اوننجی دائره

اون برنجی دائره حدودی اولان قلند دن طقوزنجی دائره حدودی اولان ارناوود کویندن دکز حدودینی تعقیباً روبرت قولله‌ژ وحصار . بالآخره میرکون خسته‌خانه‌سی انشا اولندیغی تقدیرده اورایه قدرده بر خط تمدید اولنه‌جقدر .

اون برنجی دائره

آغاج آلتی یولندن ، کیرچ برونی ، یالی پشقوفنه قدر .

یالی پشقوفندن طرابیه اسکله‌سنه واو ریختمی تعقیباً شهرك بیوك جاده‌سندن قلندره قدر .

طرابیه جاده‌سندن توقاتلیان اوتلنك کوشه‌سندن استر سوقاغی ، فرنك محله‌سی ، ماوراقوورداتونك خانه‌سنه قدر بعده بیوك جاده‌یی تعقیباً یکی محله‌یه قدر .
والحاصل چقال دره‌دن قلندره قدر ساحلی تعقیباً فرنك محله‌سنه قدر بر شعبه .

اون ایکنجی دائره

بیوك دره‌ده‌کی چقال دره‌دن ریختیمی تعقیباً کفه‌لی کوینه قدر .
کفه‌لی کویندن نکتار بیرا فابریقه‌سنه « چایر باشی نام محله » .
بیوك دره جادۀ کبیره‌نك چایر باشندن اوتل پلاتانك قارشوسنده بولنان قلفات یری قربنده‌کی دره آغزینه‌ودره‌آغزندن قتولك کلیساسی سوقاغنه قدر .
قتولك کلیساسی سوقاغندن شهر امانتی مجلس رئیسی توفیق بکك قوناغی جوارنده‌کی فستق صویی قره‌غولنی تعقیب ایدن حنجارلی سوقاغنه قدر .
حنجارلی سوقاغندن روم مکتب وکلیساسی سوقاغنه قدر .
واورادن اسپانیا سفارتخانه‌سنه قدر .
اسپانیا سفارتخانه‌سندن ریختیمی تعقیباً مسار برونه قدر .
مسار برونندن صاری یار جاده‌سنی تعقیباً یکی محله اسکله‌سنه قدر .
یکی محله اسکله‌سندن پازار باشنه قدر .
پازار باشندن جاده‌نك منتهاسنده‌کی قره غوله قدر .
چقال‌دره‌دن اعتباراً پازار باشی سوقاغنك منتهاسنه قدر اولان محلده‌کی اماکن خصوصیه ایله قره‌غوللر وروس واسپانیا سفارتخانه‌لری ایچون بر خط تمدیدینه لزوم واردر .

اون اوچنجی دائره

ساحله موازی اولمق اوزره انجیر کویندن چبوقلی‌یه بر خط اساسی .
« پاشا بغچه‌سی طریقیله وغاز دپولری جوارنده‌کی سوقاق استقامتنجه » .

اون دردنجی دائره

چبوقلی ایله قله‌لی خسته‌خانه‌سی آره‌سنده ساحله موازی اوله‌رق بر خط اساسی .
بوندن بر شعبه خطی قندیللی ایله یکی محله ودیکر بر شعبه خطی قندیللی ایله نشانطاشنه .

اون بشنجی دائره

ساحله‌موازی‌اولمق واون‌دردنجی دائره حدودنده‌کی قله‌لی‌خسته‌خانه‌سندن اون‌آلتنجی دائره‌حدودنده‌کی پاشا لیمانه منتهی اولمق وچنکل کویی ، بکلر بکی ، قوزغنجقدن چکمك اوزره بر خط اساسی .

بوندن بر شعبه خطی شهزاده مجید افندی حضرتلرینك کوشکندن طوپخانه‌لی اوغلنی تعقیباً درت یول آغزینه قدر .
ایجادیه قره‌غولندن دیکر برخط ساعتجی سیمون سوقاغنده بالمرور یکی سوقاغه قدر .
قوزغنجق واپور اسکله‌سندن ارمنی کلیساسی ، دره فرونی سوقاقلرنی بالتعقیب بیوك جاده‌یه قدر .
قوزغنجق واپور اسکله‌سندن ایجادیه قره‌غولنه واورادن سلامسزه قدر .
ایجادیه قره‌غولنك اوته‌سنده‌كی بوتمدید اسکدار - چاملیجه یولنده تلاقی ایده‌جکدر .

اون آلتنجی دائره

اون بشنجی دائرهٔ بلدیه حدودندن اون دردنجی دائرهٔ بلدیه حدودینه قدر برخط اساسی .
اسکدار اسکله‌سندن چاملیجه ، باغلر باشنه واورادن صاغ طرف حطنی تعقیباً نوح قپوسی قره قولی واورادن‌ده صاغ طرفی تعقیباً جامع اوکندن یکی چشمه‌یه قدر . « دکز کنارنده‌کی پازار »
نوح قپوسندن متصرفلق دائره‌سنه قدر .
ایجادیه قره‌غولندن کچن برشعبه قوزغنجقدن کلان برشعبه خطی ایله برلشه‌جك وبعده سلامسزه قدر کیده‌جك .

اون یدنجی دائره

اسکدار اسکله‌سندن باشلایان برخط بلبل دره‌سی ، باغلر باشی جاده‌لرندن بالمرور قسیقلی‌یه قدر .

اون سکزنجی دائره

حیدر پاشا اسکله‌سندن ابراهیم اغا چایرینه واورادن قوربغه‌لی دره کوشکنك آرقه‌سندن کچن جاده‌یی تعقیباً ایچ رن کوینه واورادن دخی بوستانجی باشی اسکله‌سنه قدر .
حیدر پاشا اسکله‌سندن قاضی کویی اسکله‌سنه قدر .
سکودلی چشمه جاده‌سنی تعقیباً قوش دیلی ، اخلاموره واورادن بغداد جاده‌سنی تعقیباً بوستانجی باشی اسکله‌سنه .
قاضی کوی اسکله‌سندن مهردار طریقیله غازینویه قدر واورادن موده‌یه قدر .
مودا اسکله‌سنی تعقیباً مهردا جاده‌سنه .
مودا اسکله‌سندن بوستان ، مکتب ، لوراندو جاده‌لری طریقیله قوش دیلی کوپریسنه واورادن قوربغه‌لی دره‌یه قدر .
اخلاموردن فنار جاده‌سنی تعقیباً فنار بغچه‌یه قدر واورادن‌ده جاده بوستانی اسکله‌سنه قدر .
اخلاموردن فنار یولی طریقیله شمندوفر موقعنه قدر .
اخلاموردن قزل طوپراق طریقیله ارن کویی جاده‌سنی تعقیباً قیوباشی موقعنه واورادن نردبان قریه‌سنه
فنار یولندن کوز تپه جامعنه قدر .
بوستانجیدن کوز تپه‌یه قدر .
کوز تپه‌دن صحرای جدید جامعنه قدر .

کوز تپه‌دن ارن کویی پازاری وصحرای جدید جامعنه قدر
ارن کویی استاسیونندن ایچ ارن کوینه قدر .
ابراهیم اغادن سلیمیه‌یه قدر .
« « قوش دیلنی تعقیباً طوپخانه‌لی اوغلنه قدر .
آیریلق چشمه‌سندن یل دکرمنی جاده‌سنی تعقیباً قاضی کوی اسکله‌سنه .
سکودلی چشمه جاده‌سندن مهاریه سوقاغنی تعقیباً لوراندو سوقاغنه وآندن کوچك موده‌یه قدر .
یل دکرماننده صحراوخلیل اغاسوقاقلرندن بالمرور شمندوفر کوپریسنی تعقیباً قیزلر اغاسی ونشانطاشنه قدر .
بغداد جاده‌سندن جاده بوستانی سکله‌سنه .
صحرای جدید جامعندن قوز یتاغی جاده‌سنه قدر « بوستانجی »
بغداد جاده‌سندن اسکی ویکی ارن کویی استاسیون موقعلرندن بالمرور بوستانجی‌یه قدر .
اسکی ارن کویی استاسیونندن صحرای جدید قره‌غولنه واورادن یول استقامتنجه تونسلی ترلایه قدر .

یکرمنجی دائره

یدی قوله‌دن مقری کوینه قدر .
مقری کوینده شمندوفر استاسیونندن حکومت قوناغندن کچه‌رك باروتخانه‌یه قدر .
حکومت قوناغندن بصمه‌خانه ، زیتون برونه قدر .
شمندوفر خطندن اعتباراً بهرامیه مکتبندن بالمرور رشدیه مکتبنه .
بهرامیه‌دن کلان برخط واپور اسکله‌سنه قدر کیده‌جکدر .
مقری کویندن ایاستفانوسه قدر وایاستفانوسده شمندوفر استاسیونندن واپور اسکله‌سنه قدر .

خدمت نظامیه‌ده اولدیغی کبی خدمت ردیفه‌ده دخی بدل شخصی اصولنك الغاسیله بدل نقدی قبولی حقنده قانون

ماده ۱ : خدمت ردیفه‌ده بدل شخصی ملغادر .

ماده ۲ : تعلیم ومانورادن غیری هر نه سببله اولورسه اولسون تحت سلاحه دعوت اولنان افراد ردیفه‌دن هر بری یا بدناً ایفای خدمت ایده‌جك ویاخود هر دفعه خدمته مقابل اوتوز لیرای عثمانی بدل نقدی ویره‌جکدر . اکر بو افراد ردیفه طابور دائره‌سندن چیقمقسزین ویاخود حکومتجه کوستریله‌جك خدماتدن هر هانکی بریله توظیف اولنمقسزین ترخیص اولنورلر ایسه بدل نقدینك نصفی اعاده اولنور .

ماده ۳ : بدل نقدی ویره‌جك نفر قضاسی داخلنده ایسه افرادك طابور مرکزنده اثبات وجود ایتمسی ایچون دعوت پوصله‌لرنده تعیین اولنان کونه قدر دیار آخرده ویاممالك اجنبیه‌ده ایسه دعوت واقعه‌نك کندوسنه تبلیغ اولندیغی کوندن اعتباراً بر هفته ظرفنده بدل نقدیسنی بولندیغی محلك مال صندوقنه ویا سفارت وشهبندرخانه‌سنه تسلیم ایتمکه مجبور اولوب بومدتلردن صکره بدل نقدی قبول اولنمیه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱۸ ربیع‌الاول سنه ۱۳۲۹ و ۷ مارت سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدر اعظم	حربیه ناظری
ابراهیم حقی	محمود شوکت

حوران سنجاغنه اتخاذی مقتضی تدابیر اصلاحیه حقنده قانون

ماده ۱ : حورانده استخدام اولنه‌جق زراعت مأمور ومعلم وکاتبی وخدمه‌سی ودمیرجی اوسته‌سی وچراغی وخدمه‌سی معاشاتی اولان ۳۵٫٤۰۰ غروشك اورمان ومعادن وزراعت نظارتنك ۱۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سنك اوچنجی فصلنك اوچنجی ماده‌سنه ومأمورین زراعیه ودمیرخانه مصارفی اولان ۱۷٫۸۰۰ غروشك دردنجی وبشنجی فصللرك ۱ و ۲ و ۳ و ٤ نجی ماده‌لرینه وآلات زراعیه دپوسنه عائد آلات اثمانیله مصارف نقلیه اولان ۱۰۰٫۰۰۰ غروشك یدنجی فصلك دردنجی ماده‌سنه وحوران عشایر وعربانك اسکاننه بحسب الامکان باشلانیله بیلمك وکندیلرینه حکومت محلیه معرفتیله زراعت آلات وادواتی ویرلك اوزره ۵۰۰٫۰۰۰ غروشك فصل مخصوص اوله‌رق داخلیه نظارتنك ۱۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سنه ومعموره‌لر حدودینك عربانه قارشو

محافظه‌سی ایچون یاپلمسی ایجاب ایدن قله‌لرك مصارف انشائیه‌سی اولان ۲.۵۰۰.۰۰۰ غروشك مادهٔ مخصوصه اوله‌رق سنهٔ مذکوره ژاندارمه بودجه‌سنك انشا آت فصلنه تخصیصات منضمه اوله‌رق علاوه‌سیله صرفنه مأذونیت ویرلمشدر .

ماده ۲ : حوران عشایر وعربانندن توطن وزراعتله اشتغال ایده‌جکلر آلتی وبونلردن خانه انشا ایلیه‌جکلر اون سنه مدتله تکالیف عسکریه‌دن معفودرلر .

ماده ۳ : اِشبو قانونك اجراسنه داخلیه حربیه مالیه واورمان ومعادن وزراعت نظارتلری مأموردر.
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱٦ جمادی‌الآخره سنه ۱۳۲۹ و ۱ حزیران سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

اورمان ومعادن وزراعت ناظری	مالیه ناظری	حربیه ناظری	داخلیه ناظری	صدر اعظم
ماوروقوردانو	نائل	محمودشوکت	خلیل	ابراهیم حقی

عثمانلی — قره طاغ تجارت مقاوله‌نامه‌سی

ماده ۱ : طرفین ممالکندن هر برینك محصولات ارضیه وصناعیه‌سی مواد تجاریه‌ده کرك ادخالات واخراجاتجه وترانسیت معاملاتجه وکرك عمومیت اوزره کمرك رسومی مقدارنجه دیکر طرف اراضیسنده مقابلاً اك زیاده مظهر مساعده اولان ملت معامله‌سندن مستفید اوله‌جقدر .

ماده ۲ : اشبو مقاوله‌نامه تصدیقنامه‌لرك تعاطیسنی متعاقب مرعی الاجرا اوله‌حق وطرفین عاقدیندن بری جانبندن مفسوخیتی اعلان ایدیله‌جکی کوندن اعتباراً بر سنه مدتنك انقضاسنه دکین مرعی قاله‌جقدر .

ماده ۳ : اشبو مقاوله‌نامه‌لر تصدیق اولنه‌جق وتصدیقنامه‌لر سرعت ممکنه ایله چتینه‌ده مبادله قلنه‌جقدر . تصدیقاً للمقال مرخصان مشار الیهما اشبو مقاوله‌نامه‌یی امضا وتمهیر ایلمشلردر .

اشبو مقاوله‌نامه ۱۹ شباط سنه ۱۹۰۹ ـ ٤ مارت تاریخنده ایکی نسخه اوله‌رق چتینه‌ده تنظیم قلنمشدر .

امضا — امضا

ل . طومانوویچ (مهر) — باقی (مهر)

قره طاغ خارجیه ناظری

معاملات اوقاف ایچون معلومات کافیه‌یی حائز برمأمور یتیشدیرمك مقصدیله بر مکتب تأسیسی حقنده قانون

ماده ۱ : نظارت مستخدمین حاضره‌سیله بالامتحان اثبات اهلیت ایدنلره مخصوص اولمق ویومی ایکی ساعت اعتباریله مدت تدریسیه شمدیلك بر سنه‌یه منحصر بولنمق اوزره اوقاف نظارتنده بر مکتب اوقاف تأسیس اولنمشدر .

ماده ۲ : مرتب اولان دروسك معلمینه بهر دروس ساعتی ایچون اعطا ایدیله‌جك اللیشر غروش اجرت ایله مصارف تأسیسیه واداره وسائره ایچون مقتضی سنوی قرق بیك غروش اوچ یوز یکرمی بدی سنه‌سی اوقاف بودجه‌سنده‌کی فضلهٔ وارداتدن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ۳ : طلبه‌نك صورت قبولیله مکتبك ادارهٔ داخلیه‌سی نظارتجه تعلیماتنامهٔ مخصوص ایله تعیین اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجرای احکامنه اوقاف ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایده‌رم .

١١ جمادی الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٧ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اوقاف همایون ناظری صدر اعظم

خیری ابراهیم حقی

دیار بکر ولایتی داخلنده اسکان ایدیله‌جك عشائر حقنده قانون

ماده ١ : عشایر اسکانی ضمننده ویرانشهر ، رأس العین ، کوکب ، نصیبین ، جزره قضالری داخلنده مقدار کافی اراضی خانه‌یه تخصیص اولنمشدر .

ماده ٢ : ذکر اولنان عشایردن هر خانه‌یه مناسب مقدار اراضی ایله بونلردن محتاج اولانلره ایکیشر دیار بکر کیله‌سی تخملق ذخیره مجاناً تفویض وتوزیع اولنه‌جقدر . اشبو اراضی اون سنه‌یه قدر آخره صاتیله‌مز .

ماده ٣ : اسکان اولنان عشایر اعشار واغنام رسمندن غیری تکالیفدن ختام اسکاندن اعتباراً بش سنه مدتله معافدرلر .

ماده ٤ : خانه وکلبه مصارف انشائیه‌سی وادوات وحیوانات زراعیه بدلی اولمق اوزره هر خانه ایچون صرف اولنان مبالغ ختام اسکاندن اعتباراً بش سنه مدتله امهال ایدیلوب مدت مذکوره‌نك انقضاسندن بدأ ایله اون سنه ظرفنده متساوی تقسیطلر ایله وبلا کذشته استیفا اولنه‌جقدر .

ماده ٥ : تشکل ایده‌جك هر قریه ایچون مناسب مقدارده مرعی دخی ترك وتخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ٦ : عشایر مذکوره‌نك خانه وکلبه‌لرینك مصارف انشائیه‌سی وادوات وحیوانات زراعیه قارشولغی اولمق وایکی سنه‌ده صرف ایدلمك اوزره خزینه‌دن اللی بیك لیرا تخصیص ایدلمشدر .

ماده ٧ : اشبو قانونك اجرای احکامنه داخلیه ومالیه نظارتلری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢٣ جمادی الآخره سنه ١٣٢٩ و ٨ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری داخلیه ناظری صدر اعظم

نائل خلیل ابراهیم حقی

قوانین ونظاماتك اصول نشر واعلانی حقنده قانون

ماده ١ : برقانون ویانظامك اجرای احكامنه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی متعلق وشرف صدور بیورلدقده طاقیله دیوان همایون مدیریتنه اعطا اولنور . اوراجه بعدالقید درحال لزومی قدر صورتی چیقاریله‌رق زیرلرینه ارادهٔ سنیه تاریخی وضع ایله اصلنه مطابق اولدیغی مدیر طرفندن تصدیق وامضا ورسمی مهرله تختیم اولنه‌رق قانونك جزاسنه مأمور اولان نظارتلره اعطا واصلی اولبابده‌كی ارادهٔ سنیه واوراق متفرعه‌سیله برابر عدلیه نظارتنه ارسال اولنر .

ماده ٢ : عدلیه نظارتنه ارسال اولنان قوانین ونظامات بلا امهال تقویم وقایع ایله نشر واعلان ایتدیرلدكدن ودستوره درج وعلاوه‌سنه مقتضی معاملات ایفا اولندقدن صكره دیوان همایون قلمنه اعاده واوراجه دخی معاملهٔ لازمه‌سی بالاكمال حفظ اولنمق اوزره خزینهٔ اوراقه تسلیم اولنور . دستورك طغرای پادشاهی ایله موشح اوله‌جق هرجزؤی اصلنه مطابقتنی متضمن برعباره‌یی ونهایتنده عدلیه ناظرینك امضاسیله نظارتك مهر رسمیسنی محتوی بولنه‌جقدر .

ماده ٣ : برنجی ماده موجبنجه دیوان همایون قلمندن ویریلان نسخهٔ مصدقه‌نك نظارت عائده‌سی طرفندن نسخ كافیه‌سی وعندالایجاب رساله شكلنده مطبوعلری دوائر وولایات ومستقل وملحق الویه وقضالره طوغریجه سوق وارسال ایدیله‌جكدر . اورالرجه دخی بلا تأخیر دوائر ونواحی‌یه توزیع وكرك ولایت غزته‌لریله وكرك صور مناسبه وممكنهٔ سائره ایله اهالی‌یه نشر واعلان اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : برقانون ونظامك حكمی ایكنجی ماده موجبنجه تقویم وقایع ایله نشرندن صكره اولمق اوزره درونده تصریح وتعیین اولنان زماندن اعتباراً ممالك عثمانیه‌نك هرطرفنده مرعی‌الاجرا اولور . بروقت تعیین وتصریح اولنمامش اولدیغی تقدیرده تقویم وقایع ایله نشر اولندیغی تاریخدن اعتباراً التمش كون صوكره ممالك عثمانیه‌نك هر طرفنده مرعی‌الاجرا اولور .

ماده ٥ : هیچ بر قانون ونظامك حكمی ماقبلنه شامل اولماز . فقط مخفف جزا اولان احوال بو قاعده‌دن مستثنا اولوب بونلرك احكامی ماقبلنه دخی شاملدر .

ماده ٦ : بوقانونك حكمی اعلانی كوننك فرداسندن اعتباراً مرعی‌الاجرا اوله‌جقدر .

ماده ٧ : دستورك برنجی جلدنده محرر ٢٥ ربیع‌الاخر سنه ١٢٨٩ تاریخلی مواد عمومیه حكمی مفسوخدر .

ماده ٨ : اشبو قانونك اجراسنه هیئت وكلا مأموردر .

٢ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١٨ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

عدلیه ناظری وشورای دولت رئیسی	شیخ‌الاسلام	صدر اعظم و تجارت نافعه ناظری وکیلی	
نجم‌الدین	موسی کاظم	ابراهیم حقی	

حربیه ناظری	داخلیه ناظری	خارجیه ناظری	بحریه ناظری	معارف ناظری
محمود شوکت	خلیل	رفعت	محمودمختار	عبدالرحمن

مالیه ناظری	اوقاف‌ناظری	اورمان معادن وزراعت ناظری
نائل	خیری	ماوروقوردانو

عثمانلی اردوسنده قول اردو تشکیلاتنك اجراسی حقنده قانون

ماده ۱ : عثمانلی اردوسنده قول اردو تشکیلاتی قبول ایدلمشدر .

ماده ۲ : ۱۳۲۶ سنه‌سی حربیه بودجه‌سندن اوچ یوز ملیون غروش تنزیل وابطال ایدلمشدر .

ماده ۳ : تشکیلات مذکوره‌نك تأمین اجراسی واردوی عثمانینك ۱۳۲۶ سنه‌سی نهایتنه قدر تسویهٔ احتیاجاتی ایچون اوچ یوز میلیون غروش تخصیص ایدلمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه حربیه ومالیه ناظرلری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

۷ محرم سنه ۱۳۲۹ و ۲٦ کانون اول سنه ۱۳۲٦

محمد رشاد

مالیه ناظری	حربیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	محمود شوکت	ابراهیم حقی

يمنده‌كی اون دردنجی قول‌اردو ايله حجاز فرقه‌سنه ونجد وفزانده‌كی قطعات‌عسكريه‌يه تعيين اولنه‌جق صنوف مختلفه امرا وضابطانك صورت تعيين ومدت استخدامنه دائر قانون

ماده ١ : اون‌دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه‌تعيين اولنه‌جق صنوف مختلفه امراوضابطانك حين تعيينلرنده ترفيع رتبه ايچون معين اولان مدت اصغری‌يی اكمال ايتمش اولمغله برابر قوهٔ بدنيه واحوال صحيه‌لری اقليمك تأثيراتنه مقاوم وترفيع رتبه ايچون لازم كلن شرائط واوصافی حائز بولنان طالبلر ملازم ثانی واول ايسه‌لر آره‌لرنده‌كی قدم صره‌سيله يوزباشی ومافوقی رتبه‌لرده ايسه‌لر الك اهليتليلری انتخاب ايديله‌رك ترفيعاً ومدت اصغريه‌يی هنوز اكمال ايتمامش اولانلر بالفعل حين اكمالده ترفيع ايتمك اوزره تعيين ايديله‌جك وطالب اولانلرك مقداری كفايت ايده‌مديكی حالده نقصانی بروجه بالا اوصاف وشرائط نظر اعتباره آلنمق شرطيله درسعادتله برنجی درجه‌ده‌كی مواقعده الك چوق مدت بولنمش اولانلردن سچيله‌رك وبوده كفايت ايتمز ايسه بالعموم مراكز وطشره امرا وضابطاندن برنسبت اوزرينه آلنه‌رق تعيين واكمال وبوتعيينده دخول عسكريجه الك يكی اولانلر تقديم اولنه‌جقدر وبووجهله تعيين ايديلانلر ميانده معين اولان مدت اصغری‌يی اكمال ايدنلر ترفيعاً واكمال ايتميانلر حين اكمالنده ترفيع ايتمك وترفيع ايده‌جكلری رتبه‌يه عائد وظيفه‌ده استخدم قلنمق اوزره كونديريله‌جكلردر اون دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه تعيين قلنانلر يالكز وظيفهٔ عسكريه ايله مأمور بولنمقده ايسه‌لر اشبو قانونه تابع طوتيله‌جقدر .

ماده ٢ : بعدازين مذكور اون دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه تعيين اولنانلرك مدت مأموريتلری عزيمت وعودتلری داخل اولميه‌رق بالفعل اوچ سنه‌دن عبارت اوله‌جق وبومدتك انقضاسنده تمديدمدت اقامتی‌طلب وارزو ايتمدكاری‌حالده بهمه‌حال تبديل ايديله‌جكلردر. تمديد مدتی ارزوايدنلر مدتنك انقضاسندن التی‌آی اول استدعا ايتمكه مجبوردرلر. معين اولان اوچ سنه مدتی درت آی تجاوز ايتديكی حالده تبديل ايديله‌مامش اولانلر درحال ايليشيكلرينك قطعيله يمنده قول اردو وحجازده فرقه قومانداني طرفندن ترخيص ايديله‌رك كيفيت حربيه نظارتنه بيلديريله‌جكدر .

ماده ٣ : مذكورقول اردو ايله فرقه منطقه‌سنده ونجد وفزانده هرنه‌صورتله استخدام اولنورسه اولنسون مدت خدمتك برسنه‌سی حق تقاعد وقدم ايچون بربچق سنه عد وحساب اولنه‌حقدر. قدم ضمی هرسنه مارت ابتداسنده ياپيلير . انجق بوصورتله قدمه نائليت لااقل درت‌آی مواقع مذكورده بولنمه متوقفدر .

ماده ٤ : مذكور قول اردو ايله فرقه‌دن عودت ايدنلر كندو اردو مفتشلك منطقه‌سنده‌كی منحلاته ترجيحاً واولمديغی‌تقديرده ديكر اردومفتشلكلرينك منحل بولنديغی صورتده اقليمی معتدل مواقعنده استخدام اولنه‌جقلردر .

ماده ٥ : امرا وضابطانك مذكور قول اردوايله فرقه‌ده بولندقلری مدتجه اسباب صحيه‌دن ماعدا هيچ برسببله منطقه‌لری خارجنه كيتمه‌لرينه قطعياً مأذونيت ويرلميه‌جك يالكز عودتلرنده درت‌آی مأذون بولنمق حقنی حائز اوله‌جقلردر بومدت مأذونيت ايچون تام معاش وتعيينات اله‌جقلردر .

ماده ٦ : هر هانکی بر رتبه‌ده ایکن اشبو قول اردوایله فرقه‌ده اولجه کیدنلردن ایکی سنه وفیمابعد کیدنلردن اوچ سنه خدمت ایتمش اولانلر نوبتلرینی ایفا ایتمش صاییله‌جقلرندن کندی طلب و استدعالری وقوع بولمدقچه ویاخود وجودلرینه لزوم کوریله‌جك اولانلرك موافقتلری استحصال ایدلمدکچه تکرار تعیین ایدلیه‌جکلردر . بونلردن کندی طلب و استدعالری اوزرینه بتکرار تعیین اولنه‌جقلر رتبهٔ حالیه‌لریله کوندریلیرلر .

ماده ۷ : مذکور قول اردو ایله فرقه‌ده ونجد وفزانده بولنان وحسب الایجاب موقتاً بولندیریله‌جق اولان امرا وضابطان و ارکان معاشلرینك نصفی نسبتنده ضم معاشه نائل اوله‌جقلردر . وظیفهٔ ملکیه‌یی درعهده ایدنلر ملکیه معاشی دها زیاده اولدیغی صورتده مخصصات عسکریه‌لرینك قطعیله یالکز ملکیه معاشنی آله‌جقلردر .

ماده ۸ : اشبو قول اردو ایله فرقه‌یه تعیین نوبتی کلنلر کندیلرینه کلمامش اولانلرله بجایش ایده‌بیلیرلر وبجایش صورتیله کیدن نوبتنی ایفا ایتمش صاییلوب کوندرن ینه نوبتنی ایفا ایتمکه مجبوردر .

ماده ۹ : صنوف مختلفه ضابطانی مکتبدن تاریخ نشئتندن اعتباراً ملازم ثانیلر برسنه ویوز باشیلر ایکی سنه اردولرده خدمت ایتمدکجه اون دردنجی قول اردو ایله حجاز فرقه‌سنه ونجد وفزانه تعیین ایدلیه‌جکلردر .

ماده ۱۰ : ارکان حربیه ضابطانی مکتبدن نشئتلرندن اعتباراً صنوف ثلثه‌ده خدمتدن صکره ارکان حربیه‌ده‌ده برسنه استخدام اولنمدقجه مواقع مذکوره‌یه کوندرلیه‌جکلردر .

ماده ۱۱ : علی‌العموم ترفیع رتبه ایچون اکمالی مشروط اولان اصغری مدتلر بروجه آتیدر :
ملازم ثانیلك ۳ سنه
« اوللك ۳ « (مغدورین سیاسیه ایله فوق‌العاده مغدورین ایچون بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره) بربچق سنه
یوز باشیلق ٦ سنه (مغدورین سیاسیه ایله فوق‌العاده مغدورین ایچون بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره) ۳ سنه
بیکباشیلق ٤ سنه (مغدورین سیاسیه ایله فوق العاده مغدورین ایچون بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره) ۲ سنه
قائمقاملق ۳ سنه (مغدورین سیاسیه ایله فوق‌العاده مغدورین ایچون بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره) ۲ سنه
میر الایلق ۳ سنه (مغدورین سیاسیه ایله فوق‌العاده مغدورین ایچون بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره) ۲ سنه

مغدورین سیاسیه اوچیوز یکرمی درت تموزندن اول مجاهدهٔ حریتده فوق‌العاده یرارلق وفداکارلق کوسترەرك امثال واقرانلرندن رتبه‌جه کری براقلمق صورتیله دوچار غدر اولان ارباب اهلیتدر .
فوق‌العاده مغدورین ایسه ترفیع رتبه ایچون اوصاف وشرائط لازمه‌یی حائز اولدقلری حالده الیوم امثاللرینك اکثریتنه نظراً ایکی رتبه مادونده بولنانلردر .

ماده ١٢ : دردنجی اردو مفتشلکی منطقه‌سنه تعیین اولنه‌جق امرا وضابطان رتبهٔ حالیه‌لرب
کوندریله‌جکلر وبونلر دن آرزو ایدنلر ایکی‌سنه نهایتنده تبدیل اولنمق حقنی حائز بولنه‌جقلری کبی بوصورت
بردفعه کوندریلانلر نوبتلرینی ایفا یلمش صاییله‌جقلردر . فزان ونجده کیده‌جکلر سنه‌ده بردفعه تبدیل
حقنی حائز اوله‌جقلردر .

ماده ١٣ : اون دردنجی قول اردو ایله حجاز فرقه‌سنه نجد وفزانه تعیین واعزام قلنه‌حقلرمیانند
بولنان یرلیلر کندی دائره‌لری داخلنده اشبو قانونامه ایله بخش اولنان امتیازاتدن مستفید اوله‌مازلر

ماده ١٤ : ٢٤ حزیران ٣٢٥ تاریخلی قانون موجبنجه کندیلرینك حقوق مکتسبه‌لری محفوظدر

ماده ١٥ : ٢٤ حزیران ٣٢٥ تاریخلی قانونامه‌نك مقامنه اشبو قانونامه قائمدر .

ماده ١٦ : اشبو قانونك اجراسنه حربیه ناظری مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم
١ جمادی الاخره سنه ١٣٢٩ و ١٧ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

حربیه ناظری صدراعظم
محمود شوکت ابراهیم حقی

روم بلغار جماعتلری بیننده منازع فیه اولان کلیسا ومکتبلرك مصارف انشائیه‌سی حقنده مادهٔ قانونیه

روم ایلی‌ده روم وبلغار جماعتلری بیننده منازع فیه اولان کلیسا ومکتبلرك مصارف انشائیه‌سی ایچو
داخلیه نظارتنك اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی بودجه‌سنه ضم ایدلمش اولان درت میلیون غروشدن سن
مذکوره ظرفنده صرف اولنه‌میان مقدارینك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی ظرفنده صرفنه داخلیه نظارت
مأذونیت ویرلمشدر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم

٨ ربیع الاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

داخلیه ناظری صدر اعظم
خلیل ابراهیم حقی

خاقان سابقدن منتقل مجوهراتدن مرصع نشانلرله قیمت تاریخیه وملیه‌یی حائز اولانلردن ماعداسنك دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه ترکی حقنده مادهٔ قانونیه

خاقان سابقدن منتقل وعثمانلی بانقه‌سنده محفوظ بولنان مجوهراتدن مرصع نشانلرله بر قیمت تاریخیه وملیه‌یی حائز اولانلردن ماعداسی حکومتك نظارت ومسئولیتی آلتنده فروخت اولنمق اوزره دونمای عثمانی اعانهٔ ملیه جمعیتی منفعتنه ترك اولنمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٢ ربیع الاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٠ مارت ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

تجارت وسیر سفائنه دائر بلغارستان حکومتیله منعقد ٦ ـ ١٩ شباط ١٩١١ تاریخلو مقاوله نامه‌یی مصدق مادهٔ قانونیه

حکومت عثمانیه ایله بلغارستان حکومتی بیننده تجارت وسیر سفائن حقنده تنظیم وطرفین مرخصلری جانبندن ٦ ـ ١٩ شباط ٣٢٦ـ١٩١١ تاریخنده امضا اولنان مقاولهٔ موقته‌نك امضا و تعاطیسنه حکومت مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

١٧ ربیع الاول سنه ١٣٢٩ و ٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

سلاطین عظام حضراتی عماراتنده طبخ وتوزیع ایدیلان وبی لزوم جهاته مخصوص بولنان دعاکو فدوله‌لرینك صورت الحاسی حقنده قانون

ماده ١ : شرط واقف موجبنجه ماوضع لهنه مصروف اولانلردن ماعدا اوقاف نظارتنجه طبع وتوزیع ایدلمکده اولان دعاکو فدوله‌لری بیك اوجیوز یکرمی یدی سنه‌سی ابتداسندن اعتباراً نظارت طرفندن بدلاتی تأدیه ایدیله‌رك قیدلری ترقین اولنه‌جقدر .

ماده ۲ : مذكور قدوه‌لر بدللری برنجی نوعنك سكز ، ایكنجی نوعنك آلتی ، اوچنجی نوعنك بش . دردنجی نوعنك درت لیرای عثمانیدر .

ماده ۳ : اسباب معیشتدن بالكلیه محروم ، اعمی ، مقعد ، مفلوجین ایله بیكس وبیوایه عجزهٔ نسوان برنجی ماده احكامندن مستثنادرلر آنجق عیناً آلقده اولدقلری قدوه‌لرك قیمتی شهری اوله‌رق‌اوقافه قاچ غروشه مال اولمش ایسه اكا كوره نقداً تأدیه اولنه‌جق ومذكور قدوه‌لر نظارتدن بشقه‌سنه فراغ ایدیله‌میه‌جكدر. وفات وقوعنده اولادلری كندیلری كبی اسباب معیشتدن بالكلیه محروم اولمدقلری تقدیرده قدوه‌لر اول اولاده انتقال ایتمیه‌رك برنجی ماده احكامنه تابع طوتیله‌جقدر .

ماده ٤ : مذكور قدوه‌لر بدلاتنك تأدیه‌سی ایچون صرفنه لزوم كوریلانا اوتوز آلتی بیك عثمانلی لیراسنه اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سی بودجه‌سنده عمارات مخصصاتی میاننده موجود اون ایكی بیك لیرا ایله اوچیوز یكرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سنك فصول ومواد مختلفه‌سندن تصرف اولنان یكرمی درت بیك لیرا قارشولق اتخاذ ایدلمشدر .

ماده ٥ : اوچیوز یكرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سندن تصرف اولنان سالف‌الذكر یكرمی درت بیك لیرانك‌اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سی موازنه‌سنك امانت حسابنه ایراد قیدیله صرفنه مأذونیت ویرلمشدر.

ماده ٦ : اشبو قانونك اجراسنه اوقاف ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٢٤ ربیع‌اول سنه ١٣٢٩ و ١٣ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اوقاف ناظری — صدراعظم

خیری — ابراهیم‌حق

صومه باندرمه تیمور یولی مقاوله‌نامه‌سنك تعاطیسی حقنده مادهٔ قانونیه

صومه باندرمه تیمور یولنه عائد اشبو قانونه مربوط مقاوله‌نامه‌نك تعاطیسنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

١٠ رجب سنه ١٣٢٨ و ٤ تموز سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

تجارت ونافعه ناظری — صدر اعظم

حلاجیان — ابراهیم حقی

قول‌اغاسی نیازی بکه خدمات وطنیه ترتیبندن قید حیات شرطیله معاش تخصیصی حقنده قانون

ماده ١ : مدت خدمت عسکریه‌سنی اکمال ایتمکسزین اجرای تقاعدینی استدعا ایدن قول اغاسی نیازی بکك استدعاسنك قبولیله برابر استحصال مشروطیت اوغورنده واقع اولان خدمات مشکوره‌سنه بناءً قید حیات شرطیله خدمات وطنیه ترتیبندن شهری درت بیك غروش معاش تخصیص اولنمشدر .

ماده ٢ : اشبو قانونك اجراسنه حربیه ومالیه نظارتلری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٣ صفر سنه ١٣٢٩ و ٣١ کانون ثانی ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	حربیه ناظری	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	محمود شوکت	جاوید

داریجه حریقندن مصاب اولانلرك ایکی سنه املاك ویرکوسندن عفولری وخانه‌لرینك انشاسی ایچون استقراض ایده‌جکلری مبالغك تأدیه‌سنه خزینهٔ مالیه‌جه کفالت ایدلمسی حقنده قانون

ماده ١ : داریجه‌ده محترق اولان خانه‌لرینی مجدداً انشا ضمننده بر مؤسسهٔ مالیهٔ عثمانیه‌دن بهرخانه ایچون یوزاللی ومجموع خانه‌لر ایچون یوزیکرمی بیك لیرایی تجاوز ایتمامك اوزره، قریهٔ مذکوره اهالیسنك وقوعبوله‌جق استقراضلرینه مالیه نظارتی کفالت ایده‌جکدر .

ماده ٢ : انشا ایدیله‌جك خانه‌لر ، اجرتی اصحابنه عائد اولمق اوزره سیغورطه ایتدیریله‌جك ، مبلغ مستقرضك مع کذشته تماماً تسویه‌سنه قدر اوچنجی ماده‌یه توفیقاً مالیه نظارتنه ترهین ایدیله‌جکدر.

ماده ٣ : ترهین معامله‌سی طاپو دائره‌سنجه بهرخانه‌نك قیدی بالاسنه شرح ویرلك صورتیله تمام عد اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبوخانه‌لر ایچون شهر امانتنجه ترسیم اولنه‌جق خریطه موجبنجه تصرف وطاپو سندات عتیقه‌سنك تبدیل وتجدیدی و معاملهٔ انتقالیه وفراغیه ایله اوچنجی ماده‌ده مذکور معاملهٔ ترهینیه‌نك اجراسی وابنیه‌لرك انشاسی ایچون مقتضی دفترخاقانی وبلدیه رسم وخرجلری آلنمیه‌جقدر .

ماده ٥ : استقراض اولنه‌جق مبالغك منحصراً خانه‌لرك انشاسنه صرف اولنه‌جغنك تحقق ضمننده حکومت اثنای انشاآتده شهر اماتی معرفتیله لزوم کوره‌جکی تفتیشاتی اجرا ایده بیله‌جکدر .

ماده ٦ : اشبو قانونك اجرای احکامنه مالیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱۶ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۱ حزیران سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدراعظم

نائل — ابراهیم حقی

استانبول ولایتی قانوننك دردنجی وبشنجی ماده‌لری
مقامنه قائم مادۀ قانونیه

ممالك عثمانیه‌نك امنیت وآسایشنه وولایات پولیسلرینك تبدلات و ترقیاتیله ادارۀ عمومیه‌سنه عائد معاملاتك مرکزی اولمق اوزره داخلیه نظارتنده امنیت عمومیه مدیریتی نامیله برشعبه تشکیل اولنمشدر.

منحصراً استانبول ولایتنك امور انضباطیه‌سی ایله مشغول وطوغریدن طوغری‌یه مسئول اولمق وداخلیه نظارتنه مربوط بولنمق اوزره استانبول پولیس مدیر عمومیسی نامیله آیری بر مدیریت عمومیه تشکیل اولنمشدر .

ولایات سائره پولیس مدیرلری طوغریدن طوغری‌یه والیلرك ومستقل متصرفلرك امر و اداره‌سنده بولنه‌جقلردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

۶ جمادی‌الاخر سنه ۱۳۲۹ و ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

داخلیه ناظری — صدر اعظم

خلیل — ابراهیم حقی

فابریقه‌لرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سنه عائد اوله‌رق ممالك اجنبیه‌دن جلب اولنه‌جق آلات وادواتك کمرك رسمندن معفو طوتله‌سی حقنده مادۀ قانونیه

فابریقالرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سنه عائد آلات وادواتك کمرك رسمندن معافیتنه دائر اولان ارادۀ سنیه‌حکمنك تاریخ انقضاسندن اعتباراً فابریقالرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سی ایچون جلب‌ایدیلان ماکنه وآلات وادواتدن آلنان کمرك رسومی اعاده اولنه‌جغی کبی اشبو مادۀ قانونیه‌نك نشرندن اعتباراً تأسیس وانشا وتوسیع ایدیله‌جك فابریقالر ایچون جلب اولنه‌جق آلات وادواتك وفابریقالر محصولاتی ایله

موادابتدائیه‌سنك تسهیل نقلی ایچون اعمال اولنه‌جق ده‌قوویل وهوائی تللر ومتفرعاتنك وآلات زراعیه‌نك وکیمیوی کوبره‌لرك ممالك اجنبیه‌دن حین جلبنده کمرك رسمی آلنمیه‌حقدر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

٦ جماذی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

حریرك محصولات سائره مثللو یوزده اون ایکی بچق عشر وسائره ایله مکلف طوتلمه‌سی حقنده قانون

ماده ١ : حریر محصولندن حصهٔ معارف ومنافع وتجهیزات وضم جدید دخی داخل اولدیغی حالده اعشار نظامنامه‌سنه توفیقاً یوزده اون ایکی بچق حسابیله عشر آلنیر .

ماده ٢ : دلالیه نامیله الیوم حریردن آلنان رسم ملغادر .

ماده ٣ : میزان محللرینه کتیریلن حریردن عشردن ماعدا برکونا رسم استیفا اولنمز .

ماده ٤ : مالیه نظارتی اشبو قانونك اجرای احکامنه مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٥ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٩

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

صامسون — سیواس تیمور یولنه عائد مصارفك امورنافعه ایچون استقراض ایدیله‌جك مبالغدن محسوب‌اولنمق اوزره استقراضك تاریخ عقدینه دکین آوانس‌صورتیله خزینهٔمالیه‌دن تسویه‌سنه دائر مادهٔ قانونیه

صامسون — سیواس تیمور یولنك بر مترو درت یوز اوتوز بش ملیمترو وسعتنده انشاسی ایچون بیك اوچیوز یکرمی یدی‌سنه‌سنده ایکی یوزقرق درتبیك وبیك‌اوچیوزیکرمی‌سکزسنه‌سنده سکز یوزقرق

بيك وبيك اوچيوز يكرمی طقوز سنه‌سنده طقوز يوز اوتوز بر بيك وبيك اوچيوز اوتوز سنه‌سنده بر مليون طقسان بيك ليرا صرفنه هيئت اجرائيه مأذوندر .

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سنده صرف اولنه‌ميان مبالغ بيك اوچيوز يكرمی سكز سنه‌سنده وبيك اوچيوز يكرمی سكز سنه‌سنده صرف اولنه‌ميان مبالغ بيك اوچيوز يكرمی طقوز سنه‌سنده وبيك اوچيوز يكرمی طقوز سنه‌سنده صرف اولنه‌ميان مبالغ دخی بيك اوچيوز اوتوز سنه‌سنده وبيك اوچيوز اوتوز سنه‌سنده صرف اولنه‌ميان مبالغ بيك اوچيوز اوتوز بر سنه‌سنده صرف اولنه بيله‌جكدر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده‌ايدرم .

٣ جمادی‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ١٩ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

ماليه ناظری	صدر اعظم وتجارت ونافعه ناظر وكيلی
نائل	ابراهيم حقی

مغدورين سياسيه‌نك صورت اقداری حقنده قانون

ماده ١ : ٣٢٦ سنه‌سی نهايتنه قدر خزينه‌دن معاش المش اولان مغدورين سياسيه‌دن بغيرحق نفی وتغريب ويا ديكر صورتله جداً مغدوريت سياسيهٔ حقيقيه‌سی داخليه نظارتجه بالتدقيق تبين ايدنلره آلمقده اولدقلری معاشلر ٣٢٧ سنه‌سی ابتداسندن اعتباراً كما كان اعطا اولنه‌جقدر . شو قدركه دوائر متعلقه‌سندن برر مأموردن مركب داخليه نظارتجه مختلط برقوميسيون تشكيليله اجرا قلنه‌جق تدقيقات عميقه نتيجه‌سنده سوء حاللری تحقق ايدنلره معاش ويريليه‌جكدر. بونلردن مأمورندن اولانلر ويا اساساً مأمور اولمادقلری حالده ايفای مأموريته كفايتلری اكلاشيلانلر ترجيحاً مأموريتلره تعيين ايديله‌جكلردر .

ماده ٢ : مغدورين سياسيه‌دن اولان مأمورينك منفاو محبسده كچيردكلری زمانك تمامی وفراريلرك فراريلكده كچ دكلری مدتك ايكی سنه‌سنك تمامی وايكی سنه‌دن فضله‌سنك نصفی مدت تقاعديه‌لرينه محسوب ايديله جك وبو مدتلر ايچون كندولرندن تقاعد عائداتی ارائليه‌جقدر .

ماده ٣ : مغدورين سياسيه‌دن اولان مأمورينك معلول ومسن اولانلرينه مادهٔ سابقه‌ده بيان اولنان مدتلر نظر اعتباره النه‌رق قوانين مخصوصه‌سی احكامنه توفيقاً تقاعد معاشی تخصيص اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه هيئت وكلا مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.
٣ جماذی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١٩ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

خارجیه ناظری	عدلیه ناظری	شیخ‌الاسلام	صدر اعظم
رفعت	نجم‌الدین	موسی‌کاظم	ابراهیم‌حقی
بحریه ناظری	مالیه‌ناظری	حربیه ناظری	داخلیه‌ناظری
	نائل	محمود شوکت	خلیل
اوقاف ناظری	اورمان ومعادن وزراعت ناظری		معارف ناظری
خیری	ماورو قورداتو		عبدلرحمن

ذبحیه رسمنك درسعادتده ذابحلردن النمسی حقنده قانون

ماده ١ : درسعادت دوائر بلدیه‌سنه عائد ذبحیه رسمیله معارفه عائد رسم منضم اوچیوز یکرمی بدی سنه‌سی حزیراندن اعتباراً قصابلردن النه‌جقدر.

ماده ٢ : اشبو قانونك اجراسنه داخلیه ناظری مأموردر.

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.
٥ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

داخلیه ناظری	صدراعظم
خلیل	ابراهیم حقی

مستغنی عنه قالان وخراب بولنان مبانیٔ وقفیه ایله وقف عرصه‌لرك نقدایله بالاستبدال مدارس علمیه ومؤسسات خیریه تأسیسی حقنده مادهٔ قانونیه

کرك معمور وکرك خراب جوامع ومساجد شریفه‌دن ماعدا مقصد تأسیسلرینه نظراً منفعتی فوت ومستغنیٔ عنها اولان مبانیٔ وقفیه ایله وقف عرصه‌لرك نقد ایله بالاستبدال مبالغ حاصله ایله اوراده کندی جنسلرندن مؤسسهٔ خیریه انشاسنه احتیاج کوریله‌مدیکی تقدیرده جوارنده بولنان اوقبیل مؤسسهٔ خیریه‌نك

مستحق تقاعد اولان مأمورین علمیه ایله ایتام وارامله تخصیص اولنه‌حق معاشات حقنده مادهٔ قانونیه

مستحق تقاعد اولان بالعموم مأمورین علمیه ایله وفات ایدنلرك عائله‌لرینه ۳۲۷ سنه‌سنده دخی ملکیه تقاعد قانونی موجبنجه معاش تخصیص ایدیله‌جك وعلمیه تقاعد صندوقی وارداتی سنهٔ مذکوره واردات عمومیه‌سنه ومصارفی دیون عمومیه بودجه‌سنك مخصصات ذاتیه قسمنه علاوه اولنه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٤ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۰ نیسان سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك اوراق وسنداتنك تمغا رسمندن معافیتنه دائر مادهٔ قانونیه

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك بالعموم اوراقی تمغا رسمندن معافدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

دونمامعاونت ملیه جمعیتی مرکز عمومیسیله شعباتنك مخابرات ومراسلاتنك پوسته‌وتلغراف اجرتلرندن معفویتی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

دونما معاونت ملیه جمعیتی مرکز عمومیسی ایله ولایاتده بولنان شعبه‌لرینك اره‌لرنده جریان ایده‌جك

تلغراف مخابراتی واعانهٔ جمع اولنان اشیا ونقود ایله اعاناته متعلق اوراق مطبوعه ومحررات تلغراف وپوسته اجرتلرندن معفودر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

۲۷ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۱٤ شباط سنه ۱۳۲٦

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

فزان سنجاغنده شیمدیلك خرما آغاجلرینك بالتحریر هرسنه محصولندن عشر ودوه واغنامدن رسوم استیفاسی واملاك واراضی ویرکوسی التماسی حقنده مادهٔ قانونیه

فزان سنجاغیله غدامس قضاسنده الیوم جاری اولان « تسویه » و اشجار ویرکوسی ملغادر . ویرکولرك تنظیم واصلاحیله اصول مکلفیتك اوراجه‌ده برقاعدهٔ سالمه‌یه ربط ویکیدن منابع تجارت وثروت تأسیس ایدیلنجه‌یه قدر مذکور سنجاق وقضا داخلنده شمدیلك خورما آغاجلرینك تعدادیله محصولندن هرسنه عشر واغنامدن رسوم لازمه استیفاسی واملاك واراضی ویرکوسی استیفا ایدلمه‌سی خصوصنده مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اداره ایدرم.

۲ جماذی الاول سنه ۱۳۲۹ و ۱۸ نیسان سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

عسکری تقاعد قانوننك اللی طقوزنجی ماده‌سنك ایکی نومرولو فقره‌سنی تصحیحاً فقرهٔ معدلهٔ قانونیه

بری وبحری بالجمله ارکان ، امرا وضابطان ، مأمورین وکتبهٔ اقلام عسکریه ومنسوبین جنودیه معاش ومعینات بدلاتندن قطع وتوقیف ایدیله‌جك یوزده اونلر ایله متقاعدینه ویریلن معاشاتدن توقیف ایدیلن یوزده بشلردن .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده‌ايدرم.
٩ جماذى‌الاولى سنه ١٣٢٩ و ٢٥ نيسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم — ماليه ناظرى
ابراهيم حقى — جاويد

رتب عسكريه‌دن تجريد ايدلمش اولان جراح واجزاجيلرك
صورت تقاعدى حقنده مادهٔ قانونيه

تصفيهٔ رتب عسكريه قانوننامه‌سنك اون بشنجى ماده‌سى موجبنجه نسبت عسكريه‌لرى قطع اولنانلردن مدت مشروطهٔ تقاعدى اكمال ايدنلر مدت خدمتلرنده عائدات تقاعديه ويرمش بولندقلرى تقديرده سنين خدمتلرينه نظراً آلايلى اعتبار ايديله‌رك تصفيه‌يه تابع طوتلدقدن صكره حائز اوله‌جقلرى رتبه‌لره كوره تقاعد عسكرى قانوننامه‌سنه توفيقاً تقاعد مخصصاتى اعطا اولنور.

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنى وقوانين دولته‌علاوه‌سنى اراده ايدرم.
٢٦ جماذى‌الاولى سنه ١٣٢٩ و ١٢ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم — حربيه ناظرى
ابراهيم حقى — محمود شوكت

داخل ممالكده بعض حوادث مهمه‌نك انتشارينى تأمين ايچون حكومتك برتلغراف
اژانسنه كشيده ايتديره‌جكى تلغرافنامه‌لر حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونيه

حكومت داخل ممالكده بعض حوادث مهمه‌نك انتشارينى تأمين ايچون برتلغراف اژانسنه يومى يوز اللى كلمه‌يى تجاوز ايتمامك اوزره عموم طرزنده كشيده ايتديره‌جكى تلغرافنامه‌لرى اجرتدن معفو طوتمغه مأذوندر.

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده ايدرم.
٢٥ جمادى الاولى سنه ١٣٢٩ و ١١ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم — ماليه ناظرى
ابراهيم حقى — نائل

نجف اشرف وکربلا وکاظمیه قصبه‌لرنده دفن اولنه‌جق براتلی خدمه امواتندن دفنیه رسمی آلنمامسی حقنده قانون

مادۀ منفرده — نجف اشرف وکربلا وکاظمیه قصبه‌لرنده ائمۀ عظام صحن شریفلری داخلنده دفن اولنه‌جق براتلی خدمه امواتندن دفنیه رسمی آلنمیه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

۱۶ جمادی‌الآخره سنه ۳۲۹ و ۱ حزیران سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

اوقاف همایون ناظری — صدر اعظم
خیری — ابراهیم حقی

شدت شتا مناسبتیله محروقات ایله لیکنیت کمورینك اورمان ومعادن رسمندن استثناسی حقنده قانون

ماده ۱ : شدت شتا سبیله محروقات احتیاجی ظهور ایدن یرلرده اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر اهالی قرالرك میری اورمانلرندن قطع واعمال ایده‌جکلری حطب وکموردن الیوم جهاز تیمور یولی ایچون النان نصف اورمان حقیله تفرعاتنك استیفاسندن صرف نظر اولنمشدر .

ماده ۲ : رخصت مخصوصه ایله قطع واعمال اولنوب حین امرارنده رسمی النه‌جق محروقاتك حکومت وبلدیه واعانه جمعیتلری معرفتیله مبایعه اولنه‌رق اهالی‌یه اعانةً توزیع اولنمق اوزره براً وبحراً سوق اولنه‌جقلرندن دخی مدت مذکوره ظرفنده اورمان رسمی استیفا اولنمیه‌جقدر .

ماده ۳ : رخصت وامتیازه مربوط اولمیان لیکنیت کمورلرندن مدت مذکوره ظرفنده بلا خرج ورسم اخراجاته مساعده اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه مالیه واورمان ومعادن وزراعت ناظرلری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

۱۶ ربیع‌الاول سنه ۱۳۲۹ و ٥ مارت سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

اورمان ومعادن وزراعت ناظری — مالیه ناظری — صدراعظم
ماورو قورداتو — جاوید — ابراهیم حقی

ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو افندی حضرتلری طرفندن جهت عسکریه‌یه تبرع بیوریلان دکانلرك خرج فراغدن وضبط ورقه‌سنك تمغا رسمندن استثناسنه دائر مادهٔ قانونیه

ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلری طرفندن جهت حکومته بلا بدل ترك واهدا بیورلمش اولان طوپخانه‌ده اعمالات حربیه دائره‌سی تحتنده‌کی آلتمش درت باب دکاندن خرج فراغ مطالبه اولنمامسی واولبابده‌کی ضبطنامه‌لرك تمغا رسمندن استثناسی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت اعطا قلنمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

مالیه ناظری — جاوید

صدر اعظم — ابراهیم حقی

دوائر مرکزیهٔ عسکریه ایله اردولر دوائر وقطعاتنده حسب‌التنسیقات ویا بالایجاب آچیغه چیقارلمش اولان وبوندن بویله‌ده چیقاریله‌جق بولنان ارکان ، امرا وضابطان ایله کتبهٔ دائمهٔ عسکریه وخدمات‌عسکریه‌ده مستخدم‌سیویل مأمورلرله رتبهٔ عسکریه‌یی حائز اولمیان مستخدمین صحیه واصناف عسکریه حقنده قانون

ماده ۱ : منتسبین عسکریه‌نك حال وشانلرینی تدقیق وظیفه‌سیله هراوردوده تفتیش‌احوال‌عسکریه نظامنامه‌سی احکامنه موافق اولق (برنجی‌ایکنجی وا چنجی‌اردولر قطعات مختلفه‌سی مفتشلکی‌موجوددر) اوزره محلف برر هیئت تفتیشیه تشکیل ایدیله‌جکدر .

ماده ۲ : کرك اقتدار وکرك حسن اخلاق جهتلریله استخدامه الویریشلی اولدقلری مبحوث هیئات تفتیشیه‌جه قناعته مقرون اولانلره برمحله یرلشدیریلنجه‌یه قدر مخصصاتلری بروجه آتی اعطا اولنه‌جقدر :

علی‌العموم ضابطانه معاشلرینك ثلثانیله تام تعیینات وامرایه معاشلرینك نصفیله تام تعیینات ولوایه یالکز ۲۵۰۰ ، فریقه ۳۲۵۰ ، برنجی فریقه ۴۰۰۰ ومشیره ۵۰۰۰ غروش معاش ویریله‌جکدر .

مأمورین ملکیه‌ایله‌مستخدمین سائره‌یه ، سائر دوائرده آچیقده قاله‌جق مأمور وحکام وکتبه‌یه متعلق قانون موجبنه معاشات اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ۳ : موادسابقه‌یه استناداً لاحل‌الاستخدام آچیقده بولندیریلانلردن صره وقدم واهلیته توفیقاً تعیین اولنه‌جنی برمحل ومأموریتی معذرت مشروعه‌یه مستند اولیه‌رق قبول وعزیمتدن استنکاف ایدنلر استخدامه غیرلایق اولانلره تطبیق اولنان مواد آتیه‌یه تابع طوتیله‌جقلردر .

ماده ٤ : هیأت تفتیشیه‌جه اخلاقاً استخداملری تجویز ایدلمیانلردن مدت خدمتی یکرمی سنه‌یه بالغ اولمیانلره آچیغه چیقارلدقلری تاریخه قدر نائل اولدقلری رتبه ومأموریتلره عائد مخصصات اصلیه‌نامیله الدقلری مبلغك بوزده یدیسی ویریله‌رك خدمت عسکریه‌دن چیقاریله‌جقلردر . استخداملرینی مانع سوء احواللری ، خفیه‌لك ومرتکبلك ایله اشتهار درجه‌سنده اولانلره خروجلرنده هیچ برشی ویرلمیه‌جکدر. اخلاقی مضبوط اولوبده یالکز نظامیه قطعاتنده استخدام ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده اقتدارسزلقلری تبین ایدنلردن مدت خدمتلری اون سنه‌دن زیاده اولانلره ایجابنده احتیاط ضابطی صنفنده استخدام ایدلمك اوزره مدت خدمتلرینه کوره تقاعد معاشی اعطا ایدیله‌جکدر . مدت خدمتلری اون سنه‌دن دون‌اولانلر صوك مأموریتلرنده الدقلری مخصصات اساس اتخاذ اولنه‌رق مدت خدمتلرینك هرسنه‌سی ایچون بر ایلق نسبتنده برمبلغ مقابلنده اردودن اخراج اولنه‌جقلردر .

ماده ٥ : اچیغه چیقاریلوب قابل استخدام اولمیانلردن مدت خدمتی یکرمی سنه‌یی تجاوز ایدنلر نظامنامۀ مخصوص موجبنجه تقاعد ایدیله‌جکدر .

ماده ٦ : کرك مبلغ اعطاسی وکرك تقاعدلك اجراسی ایچون تصفیۀ رتبی متعاقب احراز اولنه‌جق رتبه‌لر معتبر اوله‌جقدر .

ماده ٧ : قانوناً تقاعددن محرومیتی‌مستلزم سوء احوال وحرکاتی اوزرینه عسکرلکدن اخراج ایدیلنلر علی‌الاسامی امنیت عمومیه مدیریتنه بیلدیریله‌جك وبونلردن درسعادتده بقالری جائز کوریله‌میانلر حقنده جهت ملکیه‌جه ایجاب قانونیسی اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٨ : اشبو قانونك اجرای احکامنه حربیه ناظری مأموردر .

٦ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٩ اغستوس سنه ١٣٢٥

بغداد دائرۀ بلدیه‌سی نامنه اشترا اولنان استمبوطلر ایله واپورك کمرك رسمندن استثناسنه دائر مادۀ قانونیه

بغداددائرۀ بلدیه‌سنجه مبایعه ایدیلن موتورلی بش‌استمبوط ایله برعدد واپورك‌کمرك رسمی آلنمقسزین امرارینه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

٩ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٥ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم ‏ ‏ مالیه ناظری

ابراهیم حقی ‏ ‏ جاوید

درسعادت وطشره‌ده دارالمعلمینه بالامتحان داخل اوله‌رق دوام ایدن طلبه ایله مکاتبده جهت معارفجه مأموریتلری تصدیق ایدلمش اولان دائمی معلملرك افراد مؤجله میانـه ادخالی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

درسعادت وطشره‌ده بولنان بالعموم دارالمعلمینه بالامتحان داخل اوله‌رق دوام ایدن طلبه ایله معارف نظارتجه مصدق بالجمله مکاتبده مأموریتلری معارف نظارتجه ویاولایات معارف مدیرلرنجه تصدیق ایدلمش اولان دائمی معلملر دارالمعلین شهادتنامه‌سنی ویا مصدق اهلیتنامه‌یی حائز اولدقلری تقدیرده افراد مؤجله میانه ادخال ایدیله‌جکلردر .

٣ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٦ اغستوس سنه ١٣٢٥

بر ولایتك ویا ایکی اوچ ولایت برلشدیریله‌رك انلرك طرق ومعابر انشا آتنك طویدن بر متعهد ویا شرکته احاله‌سنه دائر مادهٔ منفردهٔ قانونیه

بر ولایتك ویا ایکی اوچ ولایت برلشدیریله‌رك انلرك طرق ومعابری وبر قاچ سنه‌ده اکمال اولنمق وفقط بدل انشا آت مع فائض سنین عدیده‌ده تسویه ایدلك اوزره طویدن بر متعهده ویا شرکته احاله اولنه بیلور . شو قدرکه تعیین اولنه‌جق تقسیط سنوی مذکور ولایتك بر سنه‌لك ریق بدلات نقدیه‌سی حاصلاتندن فضله اوله‌مز .

٥ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٨ اغستوس سنه ١٣٢٥

خزینه‌جه بدللرینك یوزده اونی ایله دلالیه‌سی نقداً آلنمق ومتباقیسی صورت وسرکی ایله محسوب ایدلمك شرطیله بالمزایده اوچ یوزیکرمی درت سنه‌سی نهایتنه قدر طالبلرینه احاله ایدلمش اولوبده معاملهٔ رسمیهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدیله‌مامش اولان اموال امیریه‌نك فسخ احالاتیله بونلردن وقتیله قسماً آلنمش اولان بدل ایله دلالله ویرلمش اولان دلالیه‌نك نقداً اصحابنه تأدیه‌سی وصورت وسرکی ایله محسوب ایدلمش اولان اقسامنك دخی دیون غیر منتظمه دفترینه ادخالی حقنده مادهٔ قانونیه

خزینه‌جه بدللرینك یوزده اونی ایله دلالیه‌سی نقداً آلنمق ومتباقیسی صورت وسرکی ایله محسوب ایدلمك شرطیله بالمزایده اوچ یوز یکرمی درت سنه‌سی شباطی نهایتنه قدر طالبلرینه احاله ایدلمش اولوبده معاملهٔ

رسمیهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدیله‌مامش اولان اموال امیریه حقنده‌کی بیع وشرا معامله‌سنك قانوناً منعقداولدیغی ادعاسنده بولنانلرك عائد اولدیغی محا کمه بالمراجعه حقوقنی تأمین‌واستحصال ایلمك حقنه برخلل کلمامك اوزره احالات مذکوره بدلاتنك نقداً استیفا ایدلمش اولان اقسامی‌ایله بالتحصیل دلاللره ویرلمش‌اولان دلالیه‌لری سنهٔ حالیه بودجه‌سنك مصارف غیر ملحوظه ترتیبندن نقداً اصحابنه تأدیه‌سی وصورت وسرکی ایله محسوب ایدلمش اولان اقسامنك دخی مذکور صوت وسرکیلرك سنه‌لرینه تابع دیون خزینه اوله‌رق دیون غیر منتظمه دفترینه قیدی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی‌اراده ایدرم .

٢٢ صفر سنه ١٣٢٩ و ٩ شباط سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

خدمات عسکریه‌ده قوللانیله‌جق اجزاجی وجراح وتیمارجیلر حقنده‌کی قانونك برنجی ماده‌سنه فقرهٔ مذیله

بحریه مرکز خسته‌خانه‌سنده کوچك جراحلق تحصیل ومجلس صحیهٔ بحریه‌ده اطبای‌متخصصه طرفندن بالامتحان اثبات اهلیت ایتمش والیوم بحریه‌ده استخدام اولنه‌رق بحریه‌یوقلمه‌سنجه کنیه‌لرنده جراح‌عنوانی مقید بولنمش اولان جراحلر کمافی‌السابق جراح عنوانیله یاد اولنه‌جق وطقوزنجی ماده موجبنجه مدت خدمتلرینه نظراً مخصصاته نائل اوله‌جقلردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

٤ ربیع‌الاول سنه ١٣٢٩ و ٢٠ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

بحریه ناظری	صدراعظم
محمود مختار	ابراهیم حقی

بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی مايس موقت بودجه قانونی

ماده ١ : بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی مايس آینده خدمات عموميهٔ دولتك ايفاسنه مخصوص اولمق اوزره دوائر نامنه سنهٔ مذكوره موازنهٔ عموميه‌سنه محسوباً ايكی يوز يتمش يدی مليون سكز يوز يكرمی طقوز بيك اوچ يوز يتمش طقوز غروش تخصيصات موقته كشاد اولنمشدر . شوقدركه اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی موازنهٔ عموميه قانوننك يالكز مصارف اوزرينه وقوعبولان ضمائم وتنزيلات حقنده‌كی احكامی اشبو آی مصارفنه‌ده شامل اوله‌جقدر .

ماده ٢ : الحالة هذه دولتجه جبايت ايدلمكده اولان رسوم وتكاليفك اوچ يوزيكرمی يدی‌سنه‌سی مايس ماهی ظرفنده قوانين ونظامات واصول موضوعه‌سنه توفيقاً استيفاسنه دوام اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجرای احكامنه ماليه ناظری مأموردر .

مجلس مبعوثان واعيانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده ايدرم .

١٤ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٣٠ نيسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

ماليه ناظری	صدراعظم
نائل	ابراهيم حقی

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه مايس موقت بودجه‌سی صورتيدر .

اسامیٔ دوائر	١٣٢٧ سنه‌سی مايس مخصصاتی
ديون عموميه	٥٧ ٣٥٨ ٤٦٨
خاندان سلطنت	٤ ٩٢٤ ٠٠٠
مجلس عمومی	٢ ٠٠٠ ٦٥٠
ماليه	٢٧ ٩٢٤ ٠٩٨
ديوان محاسبات	١٦٨ ٤٠٠
رسومات	٣ ٦٤٣ ٦٤٢
تلغراف وپوسته	٦ ٣١١ ٥٣٧
دفتر خاقانی	٩١٤ ١٠٠
حجاز تيمور يولی	٣ ٩٣٤ ١٧٩
صدارت	٢١٨ ٧٣٠
داخليه	١٠ ٩٨٩ ٣١١
شورای دولت	٢٧٢ ٠٥٠
امنيت عموميه	٤ ٠٦٠ ٧٣٤
خارجيه	١ ٩٨٣ ١٩٩
حربيه	٨٦ ٩٧٨ ٨١٨
اعمالات حربيه	٣ ٨٤٥ ٨٥٧

اسامیٔ دوائر	١٣٢٧ سنه‌سی مايس مخصصاتی
ژاندارمه	١٤ ٣١٧ ٤٠٠
بحريه	١١ ٨٤٠ ٢٨٦
علميه	٤ ٠٨٦ ٨٠٩
عدليه	٦ ٣٠٢ ٣٤٤
معارف	٧ ٣٥٦ ٢٠٠
تجارت ونافعه	١٥ ٥٧٤ ٨٣٣
اورمان ومعادن	٢ ٦٨٣ ٤٠٤
يكون	٢٧٧ ٦٨٩ ٠٥٩
معزولين ملكيه صندوقی	٨ ٦٠٠
متقاعدين « »	٥٥ ٦٤٥
« علميه »	١٥ ٣٠٠
« عسكريه »	٦٠ ٧٧٥
يكون	١٤٠ ٣٢٠
جملهٔ يكون	٢٧٧ ٨٢٩ ٣٧٩

۱۳۲۷ سنه‌سی موازنهٔ مالیه قانونی

ماده ۱ : ۱۳۲۷ سنهٔ مالیه‌سی مصارف عادیه بودجه‌سنده دوائره اعطا ایدیلان مخصصات اشبو قانونه مربوط (آ) شارتلی جدولده ارائه اولندیغی وجهله [۳,۶۲۳,۳۱۸,۴۸۷] غروش اوله‌رق تعیین ایدلمشدر.

ماده ۲ : ۱۳۲۷ سنهٔ مالیه‌سی موازنهٔ عمومیه مصارفنه قارشولق اولان واردات تخمنه اشبو قانونه مربوط (ب) اشارتلی جدولده کوستریلدیکی وجهله [۲,۸۴۴,۵۷۹,۵۰۰] غروشدن عبارتدر .

ماده ۳ : ملغا بدل عسکری بقایا‌سی اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً عفو اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً ممالك عثمانیه کمرکلری واسطه‌سیله ادخال واخراج اولنه‌جق کتابلردن کمرك رسومی النمیه‌جقدر . شو قدر که بونلر جلدلی اولدقلری حالده یالکز جلدلری اشبو رسومه تابع اوله‌جقدر .

ماده ٥ : موازنهٔ عمومیه واردات قسمنه داخل اولان واشبو قانونه مربوط (ت) اشارتلی جدولده کوستریلن کافهٔ رسوم وتکالیفك ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده تحصیلنه دوام ایدیله‌جکدر . واردات موازنه‌سنده حاصلات متفرقه نامی آلتنده ذکر ایدیلان حاصلات ایله جازده النان تخریجیه واوانیٔ سیم وزردن النمقده اولان تمغا رسمی کما کان باقیدر .

ماده ٦ : محاسبهٔ عمومیه قانوننك اون برنجی ماده‌سی موجبنجه مجلس عمومینك اثنای تعطیلنده حکومتجه تخصیصات منظمه اعطا ایدیله‌بیله‌جك اولان خدمات ۱۳۲۷ سنه‌سی ایچون اشبو قانونه مربوط (ث) جدولنده تعداد ایدلمشدر .

ماده ۷ : بانق عثمانی ایله اولان خزینه حساب جاریسندن ماعدا مالیه نظارتی ایجابی حالنده سنهٔ مالیه ظرفنده اودنمك ومقداری ایکی میلیون لیرایی تجاوز ایتمه‌مك اوزره خزینه تحویلاتی اخراجنه ویاموقت آوانسلر ویاحساب جاریلر عقدوکشادینه مأذوندر .

ماده ۸ : واردات ایله مصارف آره‌سنده‌کی فرقی قپاتمق ایچون مالیه ناظری کرك قیصه وکرك اوزون وعده‌لی استقراضلر عقدینه مأذوندر .

ماده ۹ : آفیون عشری میزان اصولی اوزره استیفا اولنه‌جقدر .

ماده ۱۰ : مالیه ونافعه نظارتلری الجزیره عملیات اروائیه‌سندن هندیه سدوقناللریله حبانیه صواقه‌سنك حکومت حسابنه اکمال انشاآتی ایچون بدل تقاسیط سنویه ایله تسویه ایدلك وقبل التعاطی مجلس عمومینك نظر تدقیق وتصویبنه عرض ایله تصدیق ایتدیرلك شرطیله انشاآت متعهدی تحری وعقد ایدیله‌جك مقاوله وشرطنامه لایحه‌لرینی تهیئه ایده‌جکاردر .

ماده ۱۱ : طرق عمومیه انشاآت وتعمیراتنه صرف ایدلك وبدلی تقاسیط سنویه ایله اودنمك اوزره

ماليه نظارتی ایکی میلیو بشیوزبیك لیرالق استقراض عقدینه مأذوندر . ۲۰ حزیران سنه ۳۲۶ تاریخلی مادهٔ قانونیه ایله طرق عمومیه ایچون ویریلان یوزسکسان‌طقوز میلیون کسور بیك غروشلق تخصیصاتدن غیراز صرف قالان مقداری سالف‌الذکر استقراضك حاصل نقدیسی‌مقدارینه قدر تزیید اولنمشدر .

ماده ۱۲ : ۳ مایس سنه ۳۲۵ تاریخلی فوق‌العاده بودجه‌دن بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسان غایه‌سنه قدر غیراز صرف قالان مخصصات بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی بودجه‌سنه دور اولنه‌جقدر . مذکور فوق‌العاده بودجه‌ده مرقم وارداتك اوچیوز یکرمی آلتی دورهٔ حسابیه‌سی نهایتنه قدر وقوع بولان مصارفه تقابل ایدن مقدارندن فضله‌سی واردات عمومیه میانته قید اولنه‌جقدر .

ماده ۱۳ : خاقان سابق دیونك اوچیوز یکرمی‌بش واوچ یوزیکرمی آلتی‌سنه‌لرنده تسویه‌اولنه‌میان قسمنك تخصیصات منضمه شکلنده تأدیه‌سنه دوام ایدیله‌جکدر .

ماده ۱٤ : موازنهٔ عمومیه قانونیله تحت‌مأذونیتده بولنمیان بالجمله رسوم وتکالیفك تطبیق‌وتحصیلی قطعیاً ممنوع‌اولوب بونك خارجنده هرنه‌نام وصورتله اولور ایسه اولسون طرح وجبایت تکالیف حقنده امراعطا واجرا ایدنلر تعقیبات قانونیه‌یه تابع طوتیله‌جقلردر .

ماده ۱٥ : تنسیقاتك صورت اجراسنه دائر ۲٥ حزیران‌سنه ۳۲٥ تاریخلی قانونك یدنجی‌ماده‌سی بروجه زیر تعدیل ایدلشدر :

تخصیص‌اولنان معزولیت معاشلری ایکی سنه‌دن افزون واون سنه‌دن‌دون‌خدمت‌دولتده‌بولنانلره (۳) اون سنه‌دن افزون واون بش سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره ٤ سنه اعطا اولنور . اون بش سنه‌دن زیاده خدمت دولتده بولنانلره معاشات حاضره‌لرینك قطعیله مأمورین ملکیه‌نك تقاعد ومعزولیت معاشلرینه دائر قانون موجبنجه معاش تخصیص اولنور . انجق منسوب اولدقلری نظارت ودائره‌لرجه اقتدار واهلیتلریله متناسب اوله‌رق درسعادت ویاطشره‌ده تحریراً تکلیف اولنه‌جق مأموریتلری‌بلا معذرت مشروعه‌ایکی دفعه تحریراً رد ایدنلرك وبرده هرآلتی آیده‌برکره تحریراً وبالذات مراجعتله‌طلب مأموریتده بولنمیانلرك ویاخود برخدمته تعیین اولنانلرك معزولیت معاشلری درحال قطع ایدیلور .

ماده ۱٦ : ممالك عثمانیه لیمانلرینك برندن دیکرینه سیر وسفر ایدن سفائن تجاریهٔ عثمانیه‌یه لیمان دائره‌لری جانبندن اعطا قلنان مرور تذکره‌لریله مانیفستولر مجاناً اعطا و ویزه معاملاتی مجاناً اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ۱۷ : جهت بریه وبحریه‌ده مستخدم بالعموم یوز باشیلر معاشاتنه (۱۰۰) و ملازملر معاشاتنه (٥۰) غروش ضم ایدلشدر موجود قول آغالری مخصصاتی معضم قدملی یوز باشیلر مخصصاتنه ابلاغ اولنه‌جقدر بویوزدن ایجاب ایدن مبلغ اشبو دوائر بودجه‌لری داخلنده دوران ایتدیریله‌جکدر .

ماده ۱۸ : وقوعات اخیره طولاییسیله محصور قالوب مرکز وملحقات ایله مخابراتی مدت مدیده منقطع اولان یمن وعسیرده ۳۲٥ و ۳۲٦ سنه‌لرینه عائد تخصیصات داخلنده اوله‌رق تحقق ایده‌جك‌دیون ایله ۳۲٤ سنه‌سنك صوك سکز ایلق دیوندن هنوز تسویه اولنمامش اولان مبالغك یکون عمومیسی

اجتماع آتی ابتداسنده مجلس عمومی‌یه بیلدیرلک اوزره ۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه اوله‌رق تأدیه‌سنه مالیه نظارتی مأذوندر .

ماده ۱۹ : جهت بریه‌دن ژاندارمه‌یه آلنان قائمقاملره الای قوماندانی ، قول آغالرینه طابور قوماندانی . آلای کاتبلریله اداره امینلری ویوز باشی وکیللرینه یوزباشی مخصصاتی اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ۲۰ : مقاولات محررلری عائداتندن تأجیلات نامیله الآن اجرا ایدلمکده اولدیغی آکلاشیلان یوزده اون بش توقیفات بعدما اجرا اولنمیه‌جقدر .

ماده ۲۱ : [۳۲۶ بودجه‌سنك یکرمی آلتنجی ماده‌سی یرینه] خزینهٔ مالیه‌یه جهت عسکریه‌دن ویا خاقان سابقدن مدور اراضی وچفتلکلر ایله من‌القدم خزینه‌نك تحت تصرفنده بولنان چفتلکلره مهاجر وعشائر اسکان ایتمکه ویا بونلری بدلات مناسبه ایله مقسطاً تأدیه اولنمق اوزره زراعه ویا اهالی‌یه تفویض ایلمکه ویاخود مقاوله‌سی مجلس عمومینك تصدیقنه اقتران ایتمك شرطیله کرك اوزون وعده ایله عادیاً ایجار ایتمکه وکرك اعمار ایتمك اوزره کذلك اوزون وعده ایله عثمانلی شرکتلره ایجار ایدوب بالآخره پارچه پارچه یالکز عثمانلیلره صاتمغه حکومت مأذوندر بدلی مقسطاً آلنمق اوزره زراع واهالی‌یه تفویض ایدیلان اراضی بدللری کاملاً تسویه اولنجه‌یه قدر خزینه‌یه مرهون ویا وفاءً مفروغ حکمنده بولنه‌جقدر .

ماده ۲۲ : ۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سنده طرق ولایات انشاآت وتعمیراتنه تخصیص ایدیلان مبلغدن سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌میان مقداری اوچ یکرمی سکز سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌بیله‌جکدر .

ماده ۲۳ : ۳۲۵ و ۳۲۶ موازنه قانونلرینك اشبو قانون وقوانین مخصوصه ایله فسخ و تعدیل ایدلمیان احکامی معتبردر .

ماده ۲٤ : اشبو قانونك اجرای احکامنه مالیه ناظری مأموردر .

۱۰ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ مایس سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدراعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

« آ » جدولی

۱۳۲۷ سنه‌سی ایچون دوائره ویریلان تخصیصاتی مبیندر

	غروش		غروش
دیون عمومیه	۱ ۱۸۳ ۲۱٦ ۹۰۳	مجلس عمومی	۲۱ ۸۷۱ ۱۰۱
خاندان سلطنت	۵۰ ۳٤۸ ۰۰۰	مالیه	۲۸۵ ٥٤٥ ٦٦۲

	غروش		غروش
دیوان محاسبات	۱ ۹۱۷ ۰۹۰	عدلیه	۷۸ ٦٤٥ ۲۲٤
رسومات	۵۰ ۸۰۸ ۲٤۸	معارف	۹۹ ٤٤۸ ۱۸۵
پوسته وتلغراف	۷۹ ۵۳۷ ٦۰۸	نافعه	۱۵۵ ۳۸٦ ٦٦۰
دفتر خاقانی	۱۱ ٦۵۹ ۹۰۰	اورمان	٤۸ ۱۹٤ ۰٦۳
صدارت	۲ ٦٤۰ ۳٦۰	بحریه	۱٦۸ ۲۷۱ ٦۱۲
داخلیه	۱۳۵ ۵۸۱ ۳۵۲	حربیه	۹۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰
امنیت عمومیه	٤۸ ۳۵۱ ۱۷۰	اعمالات حربیه	٤۹ ۱۵۷ ٤۷۸
شورای دولت	۳ ۳۰۸ ۲۰۰	ژاندارمه	۱۷۳ ۸٤۲ ۲۰۵
خارجیه	۲٤ ۵۱۸ ۸۲٤		
علمیه	۵۱ ۰٦۸ ٦٤۲	یکون	۳ ٦۲۳ ۳۱۸ ٤۸۷

« ب » جدولی

۱۳۲۷ سنه‌سی ایچون مقدار تحصیلات اوزرینه تخمین اولنان واردات عمومیه خلاصه‌سنی مبیندر

برنجی قسم — بلا واسطه آلنان ویرکولر

فصل		
۱	مسقفات واراضی وعرصه‌لر ویرکوسی	۲٦٦ ۷۹۸ ۰۰۰
۲	تمتع ویرکوسی	۳۱ ۹۹۵ ٦۰۰
۳	بدل نقدی	۱۰۲ ۰۰۰ ۰۰۰
٤	طریق بدل نقدیسی	۵۵ ۳۹۳ ۸۰۰
۵	اغنام ، دوه ، جاموس ، جنوار	۱۹۵ ۷۱۲ ۲۰۰
٦	اعشار	٦۸۸ ۵۹۰ ۰۰۰
۷	خصوصی اورمانلر حاصلاتندن آلنان رسوم	۵ ۷۹۸ ۳۰۰
۸	معادن رسومی	۷ ٤۲۳ ۲۰۰
۹	ویرکو تذکرلری	۳ ۵۰۰ ۰۰۰
	برنجی قسمك یکونی	۱۳۵۵ ۲۱۱ ۱۰۰

ایکنجی قسم — تمغا ، خرجلر ، قیدیه‌لر

۱۰	تمغا رسمی	٤۷ ۲۱۸ ۱۰۰
۱۱	خرجلر	٤۲ ۷۳۹ ۰۰۰
۱۲	قیدیه‌لر	۳٦ ۷۷۸ ٤۰۰
	ایکنجی قسمك یکونی	۱۲۷ ۷۳۵ ۵۰۰

اوچنجی قسم — بالواسطه آلنان ویرکولر

۱۳	مسکرات رسمی	۲۹ ۱۱۳ ۷۰۰
۱۴	تنباکو بیعیه‌سی	۱۹۸ ٤۰۰
۱۵	کمرك رسومی	٤۷۰ ۰٤۲ ۵۰۰
۱٦	رسوم بحریه	۱٤ ۸۱۲ ۰۰۰
۱۷	رسوم صحیهٔ حیوانیه	۱ ۸۷۷ ۷۰۰
۱۸	صید بری وبحری	۱۹ ۹۵۳ ۰۰۰
	اوچنجی قسمك یکونی	۵۲۵ ۹۹۷ ۳۰۰

دردنجی قسم — انحصارلر

۱۹	طوز	۱۱٦ ۹٦٤ ۰۰۰
۲۰	توتون	۱۰۳ ۸۱۳ ۳۰۰
۲۱	تنباکو	٤ ۱۰٤ ۰۰۰
۲۲	باروت	۷ ٤۵۱ ۵۰۰
۲۳	مسکوکات	۲۹ ۳۰۰ ۰۰۰
۲٤	پوسته وتلغراف	۸۲ ۱۷۵ ۲۰۰
	دردنجی قسمك یکونی	۳٤۳ ۸۰۸ ۰۰۰

بشنجی قسم

۲۵	طوله باغچه غازخانه‌سی حاصلاتی	۵ ۵٤٤ ۷۰۰
۲٦	مکتب صنایع حاصلاتی	۱۲۲ ۵۰۰
۲۷	فرات ودجله واپورلری حاصلاتی	۷ ۰۸٤ ۰۰۰
۲۸	معادن	۱۱ ۲۰۷ ۵۰۰
	بشنجی قسمك یکونی	۲۳ ۹۵۸ ۷۰۰

آلتنجی قسم

۲۹	املاك امیریه حاصلاتی	٤۷ ۰٤۷ ٦۰۰
۳۰	فروخت اولنان اشیا بدلی	۳ ۳۰٦ ۱۰۰
۳۱	میری اورمانلری حاصلاتی	۲۹ ۰۰۹ ۹۰۰
	آلتنجی قسمك یکونی	۷۹ ۳٦۳ ٦۰۰

يدنجی قسم — مقطوع ويركولر

٣٢	مصر وزيلع ويركوسی	٧٨ ٤٨٩ ٠٠٠
٣٣	قبريس «	١٠ ٥٢٥ ٧٠٠
٣٤	آينه‌روز «	٧٢ ٤٠٠
٣٥	سيسام «	٣٠٠ ٠٠٠
	يدنجی قسمك يكونی	٨٩ ٣٨٧ ١٠٠

سكزنجی قسم

٣٦	خزينه معاملاتندن حاصل اولان واردات	١٠ ٠١٢ ٧٠٠
٣٧	زراعت بانقه‌سی تمتعاتی	٧ ٠٠٠ ٠٠٠
٣٨	مكتب طبيه حاصلاتی	٤٢٢ ٢٠٠
٣٩	اختراع براتلری	٣٤٦ ٤٠٠
٤٠	جزای نقدی	١ ٠٣٨ ٩٠٠
٤١	امتيازلی شركتلر حاصلات وتمتعاتندن خزينه حصه‌سی	٢ ٢٦٥ ٨٠٠
٤٢	شمندوفرلردن خزينه حصه‌سی	٢٤ ٣٦٦ ١٠٠
٤٣	امتيازلی قومپانيه‌لردن تفتيش مصارفنه مقابل آلنان	٢ ٦٨٦ ٩٠٠
٤٤	حجاز تيمور يولی اعانه‌سی	٢٨ ٢٧٨ ٠٠٠
٤٥	حاصلات متفرقه	٥٠ ٠٣١ ٨٠٠
	سكزنجی قسمك يكونی	١٢٦ ٤٤٨ ٨٠٠

طقوزنجی قسم — استردات

٤٦	بغداد وحديده ـ صنعا وصومه ـ باندرمه تيمور يوللرينه انشاآت اثناسنده ويريلوب استرداد ايديله‌جك اولان	٣٤ ٦١٠ ٨٠٠
٤٧	٣٢٦ سنه‌سنده وقوع بولان تعويضات اولوب ٣٢٧ سنه‌سنده استرداد ايديله‌جك اولان	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
٤٨	مشترك محافظه مصرفنه مقابل رژی شركتی طرفندن اعطا اوله‌جق اولان	٨٥٥ ٠٠٠
	طقوزنجی قسمك يكونی	٣٨ ٩٦٥ ٨٠٠

اوننجی قسم — تقاعد ومعزولين صندوقلری

٤٩	ملكيه تقاعد صندوقی	٥٠ ٠٥٠ ٣٠٠
٥٠	معزولين «	٥ ٧٥٩ ٣٠٠
٥١	عسكری تقاعد «	٦٥ ٤٢٦ ١٠٠
٥٢	علميه « «	٣ ٦٢٧ ٥٠٠
	اوننجی قسمك يكونی	١٢٤ ٨٦٣ ٢٠٠
	واردات عموميه يكونی	٢٨٤٤٥٧٩٥٠٠

« ث » جدولی

تخصیصات متحوله‌یی مبیندر

مالیه نظارتی

فصل	نوع تخصصات	ماده
٥	دیون موحده	
٦	اکرامیه‌لی دمیر یولی تحویلاتی	
٢٣	فنارلر رسمندن تسویه‌سی مشروط اولان آوانسلر	
٢٤	بوراتلی کرچ معدنی استقراضی	
٢٩	غلطه بك اوغلی تونل شرکتنك کفالت اقچه‌سندن مطلوبی اولان مبالغه ویریله‌جك اولان	
٣٠	دمیر یوللر تأمینات اقچه‌لری	
٥٥	نشان	٧
٥٨	مصارف محاکمه	٢
	دفاتر اوراق مصارف طبعیه وسوقیه‌سی وقیمتلی اوراق مصارفی	٣
٦٠	اغنام مصرفی	١
	اعشار «	٢
	اوراق نقدیه عائدات تحصیلیه‌سی	٧
٦١	فائض وآجیو	٣
	اقچه نقلیه وبندیه‌سی	٤
	ردیات	٥
٦٧	زینت التونلر اجرت بیعیه‌سی	٠
٦٩	ضربخانه عمله یومیه‌سی	١
	اشیا لوازم بهاسیله افراز مصرفی	٢
٧١	مسکوکات ضربی ایچون اشترا اولنه‌جق نیکل پوللر اثمانیله سیم مسکوکاته علاوه اولنه‌جق خالص کموش بدلی	
٧٤	واپورلر مرتباتی وفابریقه مستخدمینی معاش واجوراتی	١
٧٤	واپورلر وفابریقه ایچون مبایعه اولنه‌جق اشیا اثمانیله تعمیرات مصارفی	٢

رسومات

فصل	نوع تخصصات	ماده
٦	ردیات	

پوسته وتلغراف

فصل	نوع تخصصات	ماده
٥	بندیه	٣
٥	پول بیعیه‌سی	٨
٥	ساعی اجرتی	٩
٦	پول طبعیه‌سی	١
٦	منزلخانه وسوریجیلك	٣

فصول	نوع مخصصات	ماده
٦	پوسته نقلیه‌سی	٤
٧	تعمیرات خطوط	١
٧	اشیا بهاسی	٢
٨	اعادهٔ اجورات	١
٨	اجنبی پوسته‌لری	٣
٨	اجنبی تلغرافلری	٤

دفتر خاقانی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٥	سندات خاقانی اجرت تحریریه وقیدیه‌سی	٢
	اخباریه ودلالیه	٣
	مصارف محاکمه	٤

داخلیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٨	حبسخانه‌لر تعییناتی	٢
٨	» معالجاتی	٣
٩	مجرمین مصارف سوقیه‌سی	

امنیت عمومیه

فصول	نوع مخصصات	ماده
٥	حیوانات تضميناتی	٣
٥	ادویه	٤
٦	مصارف سوقیه	١

خارجیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٦	مخابره مصرفی	
٦	اعانه واعاده	٧
٦	فخری شهبندرلر عائدات وتخصیصاتی	٨

عدلیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٩	جرم مشهود	٤
١٠	مقاولات محررلری عائداتی	١
١١	جزا تحصیل مأمورلری	٢
١٣	ردیات	١,٢و٣

معارف نظارتی

فصل		ماده
٣٥	مصارف محاکمه ، رسم کمرك ، مصارف تحصیلیه	٢

اورمان ومعادن نظارتی

فصل		ماده
٥	مصارف محاکمه	٢
٦	اخباریه	١
٧	حیوانات مضره اتلافی	
	امراض مستولیهٔ حیوانیه تداوی مصرفی	٢

ژاندارمه

فصل		ماده
٧	حیوان تضميناتی	٨
٦	صحیه	٦

نافعه

فصل		ماده
١١	سرکه‌جی ـ آیاستفانوس چفته خطی استملاك مصرفی	٤
١٣	قونیه اوواسی‌اروا واسقا مصارفی واستملاك اولنه‌جق اراضی بدلی	٢

معارف نظارتنك ١٣٢٧ ـ ١٣٢٨ سنه‌لری فوق‌العاده بودجه قانونی

مادهٔ منفرده — مربوط جدولده اسامی ومواقعی محرر تدریسات عالیه‌یه مخصوص مکاتب ایله دارالمعلمینلرك انشا واکمالی وارناوودلق ایله عربستان وکردستانده انشا اولنه‌جق مکاتب رشدیه وابتدائیه ایچون بیك اوچ یوز یکرمی یدی وبیك اوچ یوز یکرمی سکز سنه‌لری معارف بودجه‌سنه ضمیمةً اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سنده سکز میلیون واوچ یوز یکرمی سکز سنه‌سنده اون ایکی میلیون غروشك صرفنه مأذونیت ویرلشدر . شوقدرکه اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ اوچ یوز یکرمی سکز سنه‌سنده صرف اولنه‌بیله‌جکدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٦ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

معارف ناظری	مالیه ناظری	صدراعظم
عبدالرحمن	نائل	ابراهیم حقی

ملحق بودجه‌لر

اوقاف نظارتی بودجه‌سی

ماده ١ : ١٣٢٧ سنۀ مالیه‌سی ظرفنده اوقاف نظارتنجه جبایت اولنه‌جق واردات متنوعه (أ) جدولنده مرقوم اولدیغی اوزره (٧٦٦٧٣٤٩٠) غروش تخمین اولنمشدر .

ماده ٢ : ١٣٢٧ سنۀ مالیه‌سی اوقاف نظارتی مصارف عمومیه‌سی اولمق اوزره مربوط (ب) جدولنده محرر اولدیغی اوزره (٧٦٠٤٤٣٦٢) غروش تخصیص اولنمشدر .

ماده ٣ : اشبو موازنه‌یه داخل اولان مفردات واردات وصرفیات مع سنین سابقه ٣٢٧ سنه‌سی واردات وصرفیاتیله ٣٢٦ سنه‌سنه عائد اولدیغی حالده تحصیل ویاصرف اولنه‌میوب ٣٢٧ سنه‌سنه انقلاب ایدن واردات ومصارفاتی احتوا ایدر .

ماده ٤ : ٣٢٦ سنه‌سی بودجه‌سنده موجود اولوب سنۀ مذکوره ظرفنده صرف اولنه‌مامسنه مبنی ٣٢٧ سنه‌سنه انتقال ایدن مبالغ بودجه‌نك دردنجی فصلنك برنجی ماده‌سیله اونجی فصلنك برنجی ماده‌سنده‌کی ترتیب مخصوصندن صرف اولنه‌جنی کبی امانات وترکه ومعجلات وتوسیع اجاره‌سی وایام خالیه کراسی مثللو متولیلرله سائره‌یه راجع سنین سابقه مطلوباتی دخی اشبو ماده‌لردن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٥ : اداره‌سی مضبوط اوقاف ایله صرف اوقاف ملحقه متولیلرینك بالعموم عوائد ومطلوباتی واردات عمومیۀ اوقافه داخل اولمق اعتباریله واردات بودجه‌سنه ادخال ایدلمش اولدیغندن کرك مخصصات مقطوعه صورتنده وکرك رؤیت محاسبه نتیجه‌سنده تحقق ایده‌جك بالعموم ردیات فصول ومواد مخصوصه‌سندن تسویه اولنه‌جقدر . شاید وارداتی بودجه‌یه ادخال ایدله‌ین اوقاف ملحقه ظهور ایدر ومضبوطه میانه ادخالی لازم کلورسه ایسه واردات ومصارفی امانات حسابنه آلنه‌رق اورادن ویریله‌جکدر .

ماده ٦ : پی ودیپوزیتو اقچه‌لری کبی صرف امانات قبیلندن اولوب بودجه‌یه تعلق ایتمیان مبالغ اصول وقاعده‌سنه توفیقاً تأدیه اولنه‌جقدر .

ماده ٧ : اوقاف ملحقه‌نك هردرلو مخصصات ومصارفاتی شروط وقفیه‌یه وتعامل قدیمه واولبابده‌کی مقررات رسمیه‌یه توفیقاً تأدیه اولنه‌جق وبی قدرت اوقافك مصارفی دخی خیراتنك ادامه‌سی ویاخود وقفنك خرابیدن وقایه‌سی مقصدیله حاصلات عمومیه‌دن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٨ : اوقاف مضبوطه‌نك انشا آت وتعمیراتی واردات عمومیه‌دن واوقاف ملحقه‌نك انشا آت وتعمیراتی دخی وقفی حاصلاتنك فضلۀ عمومیسندن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٩ : اوقاف نظارتی مالیه نظارتنه غیرمربوط اولمسیله اوقاف بودجه‌سنك مدت اجرائیه‌سی سنۀ مالیه‌یه انحصار ایدر .

ماده: ۱۰ درسعادت وطشره‌ده محتاجین معاشی اوچیوز غروشدن فضله اولمیه‌جقدر .

ماده: ۱۱ اشبو قانونك اجراسنه اوقاف نظارتی مأموردر .

۲۷ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۱٤ شباط سنه ۱۳۲٦

محمد رشاد

اوقاف همایون ناظری	صدر اعظم
خیری	ابراهیم حقی

«آ» جدولی

فصل			
۱	رسومات		٥ ۹٥۰ ۰۰۰
۲	حاصلات متفرقه		۱۱ ۷۰۰ ۰۰۰
۳	خزینهٔ مالیه‌دن مطلوبات		۹ ۹۰۹ ۰۰۰
٤	اجارات	ولایات	۹ ۲٦۱ ۰۰۰
٥	رسومات	»	۳ ٦۰۰ ۰۰۰
٦	حاصلات متفرقه	»	۱٦ ٤۰۹ ٦٤۰
۷	خزینهٔ مالیه‌دن مطلوبات	»	۱۹ ۸٤۳ ۸٥۰
	عموم واردات یکونی		۷٦ ٦۷۳ ٤۹۰

«ب» جدولی

۱	معاشات	٦ ۱۱۷ ۸۷٦
۲	مصارف اداره	۱۲ ٦۸۸ ۹۱۰
۳	خیرات شریفه مصارفاتی	۸ ۸۹٦ ۰٤۷
٤	حالیه‌یه انقلاب ایدن دیون وردیات	٤ ۱۷۳ ۲۸۳
٥	استانبول ولایتی ادارات وقفیه‌سی	۱ ۲۸۸ ۰۰۰
٦	استانبول ولایتی خیرات شریفه‌سنك وظائف وسالیه و مخصصات سائره‌سی	۱۲ ۲۲٤ ۹٤۲
۷	خیرات مدوره	۷ ۳۷۰ ۷۱٤
۸	ولایات ادارات وقفیه‌سی	٤ ٤٦٤ ٤۱٥
۹	مصارف اداره	۹ ۸٥۷ ۸٥۸
۱۰	حالیه‌یه انقلاب ایدن دیون وردیات	۸ ۹٦۲ ۳۱۷
	عموم مصارفات یکونی	۷٦ ۰٤٤ ۳٦۲

صحیه ادارەسنك ١٣٢٧ سنەسنه مخصوص بودجه قانونی

ماده ١ : بیك اوچ یوز یكرمی یدی سنهٔ مالیه‌سی ایچون صحیه ادارەسنه ویریلان تخصیصات ١١,٠٨٥,٥٠٢ غروشدر .

ماده ٢ : بیك اوچ یوز یكرمی‌یدی سنهٔ مالیه‌سی ظرفنده صحیه‌ادارەسنجه جبایت اولنه‌جق واردات ١٣,٧٩٦,٥٧٠ غروشدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجراسنه خارجیه وصحیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٦ جمادی‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

خارجیه وصحیه ناظری	صدر اعظم
رفعت	ابراهیم حقی

حجاز صحیه ادارەسی ملحق بودجه قانونی

ماده ١ : حجاز صحیه ادارەسنك ١٣٢٧ سنەسی مصارف عمومیه‌سی مربوط (أ) جدولنده كوستردیكی اوزره ١٨٧٥٢٨٠ غروش اوله‌رق تعیین ایدلمشدر .

ماده ٢ : حجاز صحیه ادارەسنك ١٣٢٧ سنەسی واردات عمومیه‌سی مربوط (ب) جدولنده كوستردیكی اوزره ١,٨٧٥,٢٨٠ غروش تخمین اولنمشدر .

ماده ٣ : حجاز صحیه ادارەسنجه جبایت اولنان واردات ١٣٢٧ سنەسنده‌ده اصول ونظامات وقوانین موضوعه موجبنجه تحصیل اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجرای احكامنه داخلیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢٦ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ١٥ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

داخلیه ناظری	صدر اعظم
خلیل	ابراهیم حقی

(أ) جدولی

فصل		
١	ادارهٔ مركزيه معاشاتی	١٧٦٠٠
٢	» » مصارفی	٣٠٠٠
٣	حجاز صحيه اداره‌لری معاشاتی	٦٨٠٨٨٠
٤	» » » مصارفی	٤٦٣٨٠٠٠
٥	مصارف عموميه	١٠٠٠٠٠
٦	انشا آت	٦٠٠٠٠٠
		١٨٧٥٢٨٠

١٨٧٥٢٨٠ بر ميليون سكز يوز يتمش بش بيك ايكيوز سكسان غروشدر .

(ب) جدولی

١	حجازه مخصوص رسم حاصلاتی	٦٠٠٠٠٠
٢	خزينهٔ ماليه‌دن اعطا اولنه‌جق مبالغ	١٢٧٥٢٨٠
		١٨٧٥٢٨٠

١٨٧٥٢٨٠ برميليون سكز يوز يتمش بش بيك ايكيوز سكسان غروشدر.

حجاز تيمور يولی اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سی بودجه قانونی

ماده ١ : حجاز تيمور يولنك اداره‌سی مقام صدارته مربوط برمدير عموميه توديع ايدلشدر . بالجمله امور ومعاملاتنك نظارت ومراقبه‌سی ايچون برمجلس اداره تشكيل اولنه‌جقدر .

ماده ٢ : حجاز تيمور يولی اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سی مصادف عموميه‌سی مربوط (أ) جدولنده كوستريلديكی وجهله قرق يدی ميليون آلتيوز اللی بيك آلتيوز يتمش بش غروش اوله‌رق تعين وتخصيص ايدلشدر .

ماده ٣ : حجاز تيمور يولنك ١٣٢٧ سنه‌سی واردات عموميه‌سی مربوط (ب) جدولنده كوستريلديكی اوزره قرق طقوز ميليون طقوز يوز يكرمی سكز بيك غروش اوله‌رق تخمين اولنمشدر .

ماده ٤ : حجاز تيمور يولی واردات عموميه‌سنه داخل اولان ومربوط (ت) جدولنده كوستريلن كافهٔ واردات اصول وقواعدينه توفيقاً ١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده‌ده تحصيل وجبايت ايديله‌جكدر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده‌ايدرم.

٢٩ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ١٥ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم

ابراهيم حقی

زراعت بانقه‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سی بودجه قانونی

برنجی ماده بیك اوچ یوز یكرمی یدی سنهٔ مالیه‌سی ظرفنده حصهٔ منافع ایله فائض وواردات مختلفه اوله‌رق زراعت بانقه‌سنك اخذ ایده‌جكی واردات برنومرولی جدولده ارائه اولندیغی وزره قرق‌بش میلیون درت یوز اوتوز بش بیك بش یوز غروش تخمین اولنمشدر .

ایكنجی ماده - بیك اوچ یوز یكرمی یدی سنهٔ مالیه‌سی ظرفنده زراعت بانقه‌سی معاشات ومصارفی ایچون ایكی نومرولی جدولده كوستریلدیكی وجهله یكرمی میلیون طقوز یوز یتمش ایكی بیك‌سكز یوز یكرمی یدی غروش تخصیص ایدلمشدر .

اوچنجی ماده اشبو قانونك اجراسنه اورمان ومعادن وزراعت نظارتی مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٧ ربیع‌الاول سنه ١٣٢٩ و ٢٤ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

اورمان ومعادن وزراعت ناظری صدراعظم
ماورو قورداتو ابراهیم حقی

امنیت صندوقنك ١٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سی

ماده ١ امنیت صندوقنك ١٣٢٧ سنه‌سی وارداتی ١٥١٢٠٧٨ غروشدر .

ماده ٢ امنیت صندوقنه ١٣٢٧ سنه‌سی مصارف عمومیه‌سی ایچون ١٣٠١١٢٦ غروش تخصیص ایدلمشدر .

ماده ٣ تودیعاتدن دولابی معاملات مصرفنه ضمایم لازمه‌نك اجراسنه صندوق اداره‌سی مأذوندر .

ماده ٤ اشبو قانون احكامنی اجرایه اورمان ومعادن وزراعت نظارتی مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .
٧ ربیع‌الاول سنه ٣٢٩ و ٢٤ شباط سنه ٣٢٦

محمد رشاد

اورمان ومعادن وزراعت ناظری صدراعظم
ماورو قورداتو ابراهیم حقی

عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك ۱۳۲۷ سنه‌سنه مخصوص بودجه قانونی

ماده ۱ : عثمانلی سیرسفائن اداره‌سنك ۱۳۲۷ سنه‌سی وارداتی مربوط (أ) جدولنده کوستردیکی اوزره ۳۷,۲٦۲,۰۰۰ غروش تخمین ایدلمشدر .

ماده ۲ : عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك ۱۳۲۷ سنه‌سی مصارف عمومیه‌سی ایچون مربوط (ب) جدولنده کوستردیکی وجهله ۳٤,۰۳۱,٤۸۰ غروش تخصیص اولنمشدر .

ماده ۳ : اشبو قانونك اجرای احکامنه بحریه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته‌علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

۱٦ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۱ حزیران سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدر اعظم	بحریه ناظری
ابراهیم حقی	محمود مختار

عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی، واردات ومصارفات تخمنه‌سی

جدول [أ]

واردات

فصل	ماده			
۱		سواحل بعیده حاصلاتی		
	۱	طرابزون خطی	٤۰۰۰۰۰۰	
	۲	بارطین »	۱۰۰۰۰۰	٤۱۰۰۰۰۰
۲		سواحل قریبه حاصلاتی		
	۱	طرلر خطی	۳۰۰۰۰۰۰	
	۲	ایاستفانوس »	۱۰۰۰۰۰۰	
	۳	قاضی کوی »	۳٥۰۰۰۰۰	
	٤	حیدر پاشا »	۳۰۰۰۰۰۰	
	٥	انطولی »	۱۰۰۰۰۰۰	
	٦	کورفز خطوطی مرمره حوضه‌سی	٤۰۰۰۰۰۰	
	۷	یالوه خطی	۲٥۰۰۰۰	۱٥۷٥۰۰۰۰
۳		حاصلات متفرقه		
	۱	بشکطاش ـ حیدر پاشا خطی حاصلاتندن	۳۰۰۰۰	
	۲	قهوه اوجاقلری بدل ایجاری	٥۰۰۰۰	
	۳	اماکن بدل ایجاری	٥۲۰۰۰	
	٤	ذممات عتیقه‌دن تحصیلات	۱۰۰۰۰۰۰	
	٥	حاصلات متفرقه	۱٥۰۰۰۰	

فصل	ماده			
	٦	اسکله پالامار حاصلاتی	٨٠٠٠٠	
	٧	ماونه ستمبوط «	١٠٠٠٠٠	
	٨	صاتیله‌جق خرده اثمانی	٥٠٠٠٠٠	٢٤١٢٠٠٠
٤		تنلیات عسکریه	٥٠٠٠٠٠٠	٥٠٠٠٠٠٠
٥		واردات ملحوظه		
	١	یکی کله‌جك واپورلرك سیر وسفر حاصلات تخمینه‌سی	١٠٠٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠٠
				٣٧٢٦٢٠٠٠

جدول [ب]

مصارفات

فصل	ماده			
١		معاشات		
	١	اداره مرکزیه معاشاتی	٣٣٢٠٢٠٠	
	٢	هیئت تفتیشیه «	١٦٦٤٠٠	
	٣	واپورلر مرتباتی	٧٥٧٦٢٨٠	
	٤	ستمبوطلر ماونه‌لر ومرتباتی	٢٤٦٦٠٠	
	٥	احتیاط قپودانلری	١٢٠٠٠٠	
	٦	اجنبی قپودانلری وچرخجیلری	٥٢٨٠٠٠	١٠٩٥٧٤٨٠
٢		مصارفات		
	١	احتیه‌لر عائدات ومصارفاتی	٨٠٠٠٠٠	
	٢	لیمان شهاندیره وویزه رسملری	٢٠٠٠٠٠	
	٣	فنار وتخلیه رسملری	٢٥٠٠٠٠	
	٤	اشیا ولوازمات اثمانی	٢٢٠٠٠٠٠	
	٥	بدل ایجار	٢١٠٠٠٠	
	٦	اوراق مطبوعه وقرطاسیه	٣٥٠٠٠٠	
	٧	فابریقه عمله‌سی اجوراتی	٧٥٠٠٠٠	
	٨	واپور تعمیرات جزئیه‌سی	٥٠٠٠٠٠	
	٩	حوض وقزاق کراسی	٥٠٠٠٠٠	
	١٠	مصارف محاکمه	٥٠٠٠٠٠	
	١١	مصارف متفرقه	١٠٠٠٠٠٠	
	١٢	کمور اثمانی	٣٠٠٠٠٠٠	
	١٣	١٣٢٥ سنه‌سیله ٣٢٦ سنه‌سی تشرین‌اولی نهایتنه‌قدر دیونات قارشولغی	١٠٠٠٠٠٠	
	١٤	اناطولی تیمور یولی شرکتندن استقراض اولنان مبلغ فائض ورأس المالی	٩٦٠٠٠٠	
	١٥	اقچه فرقی	٢٠٠٠٠٠	
	١٦	شرکت خیریه‌دن استیجار اولنان ایکی واپوره‌ویریله‌جك اولان	١١٠٤٠٠٠	١٣٠٧٤٠٠٠
٣		سنه ایچنده آلنه‌جق واپورلرك مصارف تخمینه‌سی		
	١	معاشات	٢٥٠٠٠٠٠	
	٢	مصارفات	٧٥٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠٠
				٣٤٠٣١٤٨٠

نقلیات عسكریه‌نك تأمینی ایچون حربیه بودجه‌سنك بعض فصول وموادندن تصرف ایدیله‌جك اون بش میلیون التی یوز اون اوچ بیك یدی یوز قرق برغروش ایله نقلیه واپورلری مبایعه‌سنه دائر مادهٔ قانونیه

نقلیات عسكریه‌یی تأمین ایتمك اوزره حربیه نظارتنك اوچ یوز یكرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سنك مربوط جدولده ارائه ایدیلن فصل وماده‌لرندن تصرف ایدیله‌جك اولان اون بش میلیون آلتی یوز اون اوچ بیك یدی یوز قرق بر غروش ایله بحریه نظارتی نامنه نقلیه وپورلری مبایعه‌سی ایچون حربیه وبحریه ومالیه نظارتلرینه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایلرم .

٣ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٢ كانون اول سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

بحریه ناظری	مالیه ناظری	حربیه ناظری	صدر اعظم
محمود مختار	جاوید	محمود شوكت	ابراهیم حقی

جدول

غروش	فصل	ماده	
٦٨٤٠٠	١	٣	شورای عسكری
٣٦٠٠٠	١	٥	اركان حربیه دائره‌سی
١٥٠٠٠٠	٧	١	هیئت تفتیشیه
١٠٠٠٠٠٠	١٣	٠	سواری
٨٠٠٠٠٠	١٥	٠	استحكام
١٠٠٠٠٠٠	٢٠	٠	ردیف
٢٠٠٠٠٠٠	٢١	٢	شعیر ، صمان
٣٠٠٠٠٠٠	٢٦	٠	اردولر متفرقه‌سی
٥٠٠٠٠٠	٣٣	٠	طشره مكاتب عسكریه‌سی
٤٠٠٠٠٠٠	٣٥	٢	قادرو خارجی تعییناتی
١٩٥٩٣٤١	٣٦	٠	مأمورین صحیه فرق مخصصاتی
٦٠٠٠٠٠	٤٠	٠	طوپخانه‌دن نقل ایدن قطعات
٩٠٠٠٠٠	٤١	٢٤	رتبه‌سز تیمارجی وجراح
٥٠٠٠٠٠	٤١	٢٨	احتیاط ضابطانی
١٠٠٠٠٠٠	٤١	٨	اركان حربیه مكتبی
٧٠٠٠٠٠	١١	٠	یمن ضم معاشی
١٠٠٠٠٠	٤١	٥	ائمه وكتاب عسكریه ضم معاشی
١٥٦١٣٧٤١			

٣ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٢ كانون اول سنه ١٣٢٦

اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی خدماتندن دورهٔ حسابیه ظرفنده تحقق ایدوب اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر تسویه اولونامیان وسنهٔ حالیه مارتی نهایتنه قدر تحقق قیدی اجرا ایدیله‌مامش اولان مبالغك اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه صورتنده تسویه‌سنه مأذونیت اعطاسنه دائر مادهٔ قانونیه

اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی خدماتنده دورهٔ حسابیه ظرفنده تحقق ایدوبده اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر تسویه اولنه‌میان وسنهٔ حالیه مارتی نهایتنه قدر تحقق قیدی اجرا یدیله‌مامش اولان قرق ایکی میلیون اللی بش بیك طقوز یوز اللی‌التی غروشك اوچ یوز یکرمی‌التی سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه صورتنده تسویه‌سیچون مالیه نظارتنه مأذونیت وبرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٤ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٣ کانون اول سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاوید

٣٢٥ سنه‌سی خدماتندن ٣٢٦ سنه‌سی مارتی نهایتنه قدر تحقق و نیسان نهایتنه قدر تسویه اولنه‌میان دیون

٤٣٤٨١٩	دیون عمومیه	٥١٩٢٤٤٢	ژاندارمه
٢٦٧٦٢٩١	مالیه	٢٧٠٩٥١	علمیه
٥٤٩٦٤	دفترخاقانی	٧٥٦ ٣٤	عدلیه
٤٨٣٨٢١	رسومات	٣٥١٠٤٣	معارف
١٢٤١	صدارت	١٤٣١٧٧	اورمان ومعادن وزراعت
٠	شورای دولت	٩١١٥٤٠	تجارت ونافعه
١٣٠٠٤٨١	داخلیه	٦٣٩٠٥١٢٥	حجاز تیموریولی
١٠٥٣٠٩	امنیت عمومیه	١٥٤٥٠٠٣٣	عسکری تقاعد صندوقی
٢١٩٤٨١	خارجیه	٣١٧١٢٣	ملکیه » »
١٤٠٧٥١٤٥	حربیه	٣٧٥٧٠٩	علمیه » »
٦٠٧٤١١٢	اعمالات حربیه	١٢٤٣٩٤	معزولین » »
٢٤٧٢٢١	بحریه	٤٢٠٥٥٩٥٦	

۱۳۲۵ سنه‌سنده تقاعدی اجرا ایدیلن امرای بحریه ایله بونلردن وفات ایدنلرك عائله‌لرینه نقصان اوله‌رق تخصیص قلنان معاشاته ضمیات اجراسنه دائر قانون

ماده ۱ : بیکباشی وقائممقام ومیر آلای رتبه‌سنه قدر اولان اوچ صنف بحریه امراسندن بیك اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی اغستوسنك برنجی کوننده‌ن صوکره تقاعدلری اجرا قلنانلرك تقاعدمعاشلری مومی الیهمك معاشاتنه سنهٔ مذکوره ظرفنده‌وقوعبولان واستحقاقلری اولدیغی‌حالده دائرهٔ بحریه‌بودجه‌سنه ادخال قلنمامش اولسیله تام اوله‌رق تأدیه ایدیلین ضمائم اوزرندن ضمائم مذکوره تماماً تسویه و تقاعدیه توقیفاتی اجرا قلنمش کبی حساب وتخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ۲ : بیك اوچیوز یکرمی بش سنه‌سی اغستوسنك برنجی کوننده‌ن صکره وفات ایدن امرای بحریه‌نك ایتام وارامله دخی برنجی ماده‌ده تصریح ایدلدیکی وجهله معاش تخصیص ایدیله‌جکدر .

ماده ۳ : اشبو مواد قانونیه‌نك اجراسنه بحریه ومالیه نظارتلری مأموردر .

مجلس مبعوثان واعیانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۶ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

بحریه ناظری نامنه	مالیه ناظری	صدر اعظم
مستشار	نائل	ابراهیم حقی
رستم		

خاقان سابقك کریمه‌لری شادیه ورفیعه وعایشه سلطانلر حضراتنك معاشلرینه ضم وصلاح‌الدین افندی‌حضرتلرینك کریمه‌لری بهیه‌ورقیه سلطانلرحضراتنه‌ده معاش تخصیصی‌حقنده مادهٔ قانونیه

خاقان سابقك کریمه‌لری شادیه ورفیعه وعایشه سلطانلر حضراتی معاشلرینه کانون ثانی ابتداسندن اعتباراً یکرمیشر بیك‌غروش ضم وصلاح‌الدین افندی‌حضرتلرینك کریمه‌لری بهیه‌ورقیه سلطانلر حضراتنه‌ده اونر بیك غروش معاش تخصیص اوله‌رق ذات حضرت پادشاهی وخاندان سلطنت بودجه‌سنك ایکنجی فصل ایکنجی ماده‌سنه علاوةً تأدیه‌سی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

۱۳ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۳۱ کانون ثانی سنه ۱۳۲۶

جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك ایکنجی ماینجیسی فخری بك ایله شیخ‌الاسلام اسبق مرحوم خیراه افندی زاده مکی بکه معاش تخصیصی حقنده مادهٔ قانونیه

جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك ایکنجی ماینجیسی فخری بکك معاش سابقی بولنان ایکی بیك غروشك ۱۳۲۷ سنه‌سی مارتنك ابتداسندن اعتباراً قید حیات ایله تخصیصنه و شیخ‌الاسلام

اسبق مرحوم خیراه افندی زاده مکی بکه کذلك ۱۳۲۷ سنه‌سی مارتی ابتداسندن اعتباراً شهری بیك بش یوز غروش معاش اعطاسنه وبومبالغك سنهٔ مذکوره موازنه‌سنه علاوه‌سنه مالیه نظارتی مأذوندر .

۵ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۱ مایس سنه ۱۳۲۷

نامق کمال بك مرحومك حرمی خانمك محتاجین معاشنك خدمات وطنیه ترتیبنه نقلی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

نامق کمال بك مرحومك زوجه‌سی نسیمه خانم افندینك خزینهٔ جلیله محتاجین معاشاتی میاننده مخصص بش یوز غروش معاشنك « خدمات وطنیه » ترتیبنه نقلنه مالیه نظارتی مأذوندر .

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

حرمین شریفین وظائفنه ضمائم اجراسی حقنده مادهٔ قانونیه

حرمین شریفین خدمه‌سی وظائفنه ضمائم اجرا قلنمق اوزره اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی اوقاف بودجه‌سنده کورینان فضلهٔ وارداتدن ایکی بیك لیرانك صرفی ایچون اوقاف نظارتنه مأذونیت ویرلشدر .

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

خزینه‌نك مالی اولان اناطولی تیمور یولی حصه سنداتی ایچون اعطاسی مقتضی مبالغك اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی مالیه بودجه‌سنه علاوه‌سی حقنده مادهٔ قانونیه

خزینه‌نك مالی اولان سکز بیك عدد دوردنجی ترتیب اناطولی عثمانلی تیمور یولی حصه سنداتی ایچون مذکور تیمور یول مجلس اداره‌سی قراری موجبنجه بهر حصه ایچون یوزده اون حسابیله اللیشر فرانقدن ۳۰ حزیران سنه ۱۹۱۰ تاریخنده اعطاسی لازم کلان اون یدی بیك آلتی یوز لیرانك مجیدیه آقچه مقابلی اولان بر ملیون سکز یوز بش بیك یدی یوز التمش غروشك بیك اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی مالیه بودجه‌سنده بر فصل مخصوص تشکیل ایدلك اوزره مالیه نظارتی صرفنه مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱۳ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۳۱ کانون ثانی سنه ۱۳۲۶

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	براهیم حقی

تحریر املاك معاملاتی ایچون مقتضی مبالغك مالیه بودجه‌سنه علاوةً صرفی حقنده مادهٔ قانونیه

مالیه‌نظارتنجه بوكره باشلانیلان تحریر املاك معاملاتیله مركز وطشره‌نك سنهٔ آتیه‌قیود حسابیه‌سنه متعلق اوله‌رق طبع واحضاری لازم كلان دفاتر واوراق ایچون مالیه بودجه‌سنك دردنجی فصلنك اون دردنجی ماده‌سنه علاوةً بر میلیون غرشك صرفنه مأذونیت ویرلشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٥ محرم سنه ١٣٢٠ و ٣ كانون ثانی سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاید

مقدما درس عامدن اولوب پایه‌یه نائلیتلری حسبیله درسعاماغه مخصص معاشلری قطع ایدیلان والیوم آچیقده بولنانلره پایه آلمیان امثالی مدرسین درجه‌سنده معاش تخصیصنه دائر

مقدما درس عامدن اولوب اخیراً پایه‌یه نائلیتی حسبیله اصول مقرره موجبنجه درس عاملق معاشی قطع ایدیلان ذواتدن آچیقده بولنانلره پایه آلمیان امثالی مدرسین درجه‌سنده معاش تخصیص وبونك ایچون اقتضا ایدن مبالغ درس عام تخصیصاتنه علاوه اولنه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٥ جمادی‌لاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

صوك

عثمانلی بانقه‌سی

۱۸۶۳ تاریخلی فرمان همایون ایله مؤسس عثمانلی آنونیم شرکتی

سرمایه‌سی ۲۵۰ میلیون فرانق یعنی ۱۰ میلیون عثمانلی لیراسی

مرکز عمومیسی : استانبول — غلطه‌ده کائن بنای مخصوص

مدیر عمومی : موسیو ده‌فه‌س

مدیر عمومی (معاونی : موسیو نیاس

شعبه‌لری آتیده‌کی محللرده در :

آطه‌بازاری — آنطالیه — آطنه — آفیون قره‌حصاری — آیدین — حلب — اسکندریه — ادرنه — آنقره — بغداد — بصره — بیروت — بروسه — حیفا — قاهره — قسطمونی — قاوالا — شام — دده آغاج — ارضروم — اسکی شهر — قدس — کیره‌سون — کوتاهیه — قونیه — یافه — لارناقه — مرسین — مدللی — مناستر — موصل — عشاق — پورت‌سعید — باندیرمه — سلانیك — صامسون — سیواس — ازمیر — طربزون — طرابلس غرب — اسکوب — خانیه.

بو شعبه‌لردن باشقه آتیده‌کی محللرده برر مأموری واردر :

عینتاب — آق شهر — بیله‌جك — قاماغوستا — کوملجنه — حمص — لیماسول — نازللی — نیقوس — تکفورطاغی — طرابلس شام — طرسوس.

عثمانلی بانقه‌سی هر نوع بانقه معاملاتنی اجرا ایدر مملکتمزك اك مکمل و رسمی بر مؤسسهٔ مالیه‌سیدر. بوندن باشقه عثمانلی بانقه‌سی عائله‌لر ایچون تصرف صندیغی آچمشدر. غایت نافع شرائطله بر چاریك لیرادن اعتباراً آقچه قبول ایدیلیر. و ایسته‌ینلره حتی اون پاره‌بیله آته‌رق پاره بیریکدیرمك اوزره مهرلی قومباره‌لر ویریلیر.

عثمانلی بانقه‌سی بك اوغلنده و استانبولده، هر نوع غیراز اشیا و اوراق و مجوهرات معاملاتنه مخصوص یر آلتنده بر طاقم قاصه‌لر وجوده کتیرمشدر. یانغنه و هر تورلو آتشه قارشی مصون اولان بوقاصه‌لر آز بر اجرتله هرکسه ایجار اولنور.

حديده ـ صنعا

وشعباتى عثمانلى دهمير يولى شركتى

خطهٔ يمانيه‌نك اهميتى معلومدر . عصرلردن برى هر درلو وسائط تمدين و ترقيدن محروم قالمش اولان بو مبارك قطعه‌ده ايلك ترقى آديمى

حديده ـ صنعا تيمور يولى

(وجبانه) ليمانى

ايله آتيلور . بو مهم ، يمنك ايلك حيات طامارى حكمنده اوله‌جق اولان شمندوفر خطنك انشاسى ايچون بر شركت تشكل ايتمش ، حتى خطك وضع اساس رسمى‌ده اجرا قلنمشدر .

يمن كبى هنوز باكر سينه‌سى آچيلمامش ، ايشلنمه‌مش ، اسكيدن برى مشهور و زنكين اولان بر قطعه‌ده انشا ايديله‌جك ، بورانك اك مهم اقسام داخليه‌سنى ساحله ربط ايده‌جك اولان بو خطك اهميتى قولايجه آكلاشيلير . وبو سايه‌ده

حديده ـ صنعا تيمور يولى

شركت عثمانيه‌سنك پارلاق استقبالى ، قولايجه تعين ايدر .

ابراهیم نظیف اجزا خانه‌سی مستحضراتی

امثالسز قوت ، اشتها ، هضم علاجی

کینا نظیف

قوته ، اشتهایه احتیاجی اولانلره خسته‌لقدن یکی قالقانلره ، قانسزلقدن شکایت ایدنلره توصیه‌یه شایان یگانه اکسیردر . حمیاتك کافه‌سنده تأثیر سریع وقطعیسی اولدیغی کبی عموم خسته‌لقلرك نقاهتنده استعمالی ضروریدر .

قاسقارا نظیف

دائمی انقباضك اك برنجی علاجیدر .

LE QUINA NAZIF

renferme tous les principes utiles des meilleurs Quinquinas et constitue une liqueur agréable à prendre ; il est particulièrment recommandé contre l'anorexie, les maladies d'estomac, les fièvres paludeénnes et la convalescence d'un grand nombre de maladies.

LE CASCARA NIZAF

est le remède par excellence contre la constipation habituelle.

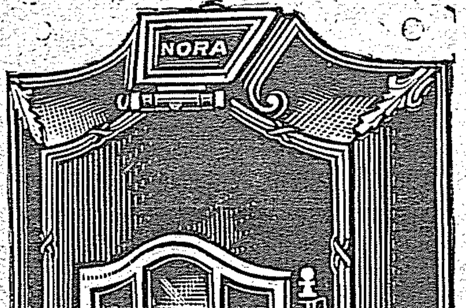

صوباجی کرقور

هرجنس چینی صوبالرك فوق العاده‌لری، تصرفلی یمك صوبالری، حمام تزانلری، چماشیر قایناتمه قازانلری، طلومبه، بانیو ولوازمات سائره.

هم یمك پیشیرمك هم حمام ایصیتمق، هم ده چماشیر ایچون ایستنیلن مقدارده صیجاق صو احضار ایتمك اوزره قالوریفرلی یمك صوبالریده یاپیلور. تصرفلی یمك صوبالریمز عثمانلی آشجیلریمز طرفندن فوق العاده مظهر تقدیر اولمشدر. یمك صوبالریمزك تصرفندن ماعدا سهولتی‌ده واردر. بونلرله یمك احضاری غایت تمیز وقولایدر.

هربوی وبیچمده اولچی اوزرینه ویریله‌جك سپارش قبول واعمال وهمان یرلرینه وضع ایدیلیر. طشره‌دن سپارش قبول ایدیلیر.

هرنوع اشیا مقسطاً دخی ویریلور. شرائط مغازه‌مزجه قرارلشدیرلمشدر. ادرس — اسکی ضبطیه جاده‌سی نومرو ١٦

كائنات كتابخانه سى

باب عالى قارشوسنده نومرو ۷۳

آثار جديدهٔ مختلفه — آثار مفيدهٔ قانونيه وسائره

آثار		غروش	مؤلف ومترجملرى
پاموق زراعتى وتجارتى	۶۵ شكلى حاوى و ۵۰۰ صحيفه‌يى متجاوزدر	۲۰	پاموق زراعتى متخصصلرندن سبوح اسپانيان افندى
آثار صفا — مجلد	ادبيات حقيقيه كتبخانه‌سنك ۱ـ۶ نجى عددلرينى محتويدر	۲	اسماعيل صفابك مرحوم
محاكمات ادبيه	» » » ۷ نجى عدديدر	۵	» » »
آرسه‌ن‌لوپه‌نك يكى سركذشتلرى	غايت مراق آوروده‌شت انكيز بررومانذر جلد ۲	۸	محمد على بك
آرسه‌ن‌لوپه‌نك اسرارى	» » » » » (۸۱۲) جلد ۲	۶	» »
شرلوق‌هولمسه قارشى آرسه‌ن‌لوپه‌ن	» » ۶ قسم رومانى حاويدر	۶	» »
مصاحبهٔ صحيه ـ مصور	هر أوه لازم غايت استفاده‌لى بر اثردر	۷ ½	جلال اسماعيل پاشا
ايپك بوجكى بسلمك اصولى	فن مذكوره عائد ۱۱ بحثى شامل ومصور بر اثرمفيددر	٤	محمد عارف بك
كوچك علم هيأت	غايت ساده بر اسلوب ايله يازلمش مصور بر هيئاتدر	۵	احمدتوفيق بك
فوطوغرافيا	رسمى حاوى وفوطوغراف اخذندن باحثدر	٤	م. عبداه افندى
مادمازه‌ل ژوزه‌ت ياخود پارس فاجعه‌لرندن بر نمونه	مترجم جنائى بر رومانذر	۱۱ ½	مصطفى رفيق بك
اصول محاكمهٔ حقوقيه شرحى	ايكى جلددن مركب اصول حقوقيه قانوننك تمام شرحيدر	۳۵	احمدضيا بك
تعيين مرجع	عموم محاكم عدليه‌نك وظائفنى معيندر	۱۰	محمد شوقى بك
تميز لايحه‌سى	اعلامات حقوقيه‌نك مفسوخيت احكامندن باحثدر	۱۰	عثمان نورى بك
فن ختان	ختانك شرعى، طبى، جراحى كافهٔ مباحثى جامعدر	۱۳ ½	رضا نور بك
عثمانلى لسانى	يكى طبع اولنمش مكمل ومفصل نو اصول بر اثردر	۲۰	صالح احسان بك
اصول مثلثات مستويه	مكاتب اعداديه طلبه‌سنه مخصوصدر	۱۰	محمد على بك
مكمل علم حساب قسم نظرى	» » » »	۶	حسن فريد بك
» قسم عملى	» » » »	۶	» » »
سجع وقافيه لغتى	موزون ومقفا بالجمله كلماتى حاوى مكمل بر لغتدر	۲۷	على‌سيدى بك
دفتر غلطات	۱۵۰۰ قدر كلماتى و ۷۰۰ الفاظ مترادفه‌يى حاويدر	۱۰	» »
لغتچهٔ ادبيات	سجع وقافيه لغتنك ذيليدر	۵	» »
تربيهٔ اخلاقيه ومدنيه جلد ۲	مكاتب اعداديه‌نك ۱ و ۲ نجى صنفلرينه مخصوصدر	۸	» »
خوانده «مصور»	يكى و اسكى بالجمله شرقيلرى محتويدر (مع ذيل)	۳۰	احمدعونى بك
ميزان التطبيق جلد ۲	اصول محاكمات جزائيه‌نك شرحى وتطبيقاتيدر	۳۰	خالد بك افندى
تعليم لسان عثمانى	لاريوأفلورى غرامرى طرزنده مكمل عثمانلى صرف ونحويدر	۷ ½	احمد راسم بك
عثمانلى لسانى الفباسى	حركه‌لى وقرائتى حاوى الفباى عثمانيدر	۲	صالح احسان بك
قيد مضاعف فن دفترى	رشديه‌لره مخصوص مختصر اصول دفتريدر	۳ ½	بحرى عارف بك
مخزن العلوم مجلد	علوم متعدده‌دن باحث بر اثر مهمدر. مجلد	۱۰	محمدطاهر وسركز افنديلر
فرانسزجه‌دن تركجه‌يه اصطلاحات لغتى	ايكى جلددن مركب مكمل بر لغتدر	٤۰	سينابيان وطنغرا افنديلر

بالاده محرر كتابلره طشره‌لردن سپارش وقوعنده يوزده يكرمى نسبتنده پوسته وتعهد اجرتى كوندرلمليدر. آنجق قولى پوستال اولان محللردن يالكز قولى اجرتى اخذ اولنور. اشبو كتابلردن ماعدا هرنوع كتابلر وغزته سپارشى كتبخانه‌مز قبول وكمال سرعتله ارسال ايلر.

لافونسیهر

حریق وحیات ونقلیات سیغورطه شرکت عمومیه‌سی

مرکز اداره‌سی : پارس — بانقه‌سی : قره‌دی لیونه

درسعادت وممالك عثمانیه ایچون مدیرلری : ژ. ساوه‌ریو وقونت قالیقس

غلطه‌ده چنار سوقاغنده نومرو ۷

ΛΑ ΦΟΝΣΙΕΡ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΖΩΗΣ ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΗΣΕΩΝ

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Τράπεζα τῆς Ἑταιρίας: ΛΥΩΝΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Γενικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐν Τουρκίᾳ

Ι. Γ. ΣΑΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙ ΚΟΝΤ ΚΑΛΙΞ

Ἐν Γαλατᾷ, ὁδὸς Τσινάρ, ἀριθ. 7.

ԼԱ ՖՕՆՍԻԵՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՊՀՎ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆ ԲԱՐԻԶ—ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆՔ

Ժ. Կ. ՍԱՎԷՐԻՕ ԵՒ ԳՕՆԹ ՔԱԼԻՔՍ

Ղալաթիա, Չրճար փողոց, Թիւ 7

LA FONCIÈRE — Transports

CAPITAUX :

25.000.000

LA FONCIÈRE — Incendie

CAPITAUX :

25.000.000

LA FONCIÈRE — Vie

APITAUX :

25.000.000

LE PALLADIUM

BRIS-DE-GLACES

J. G. SAVERIO et COMPTE CALIX

Directeurs Particuliers

باب عالی جامع شریفی قارشوسنده

عثمانلی مجلدخانه‌سی

صاحبی

لئون قره قاشیان

یکرمی بش سنه‌در اجرای صنعت ایدن اشبو مجلدخانه حقنده فضله‌سوز سویلمکه لزوم یوقدر. یالکز شوقدر سویلیه بیلیرز که ظریف، متین واهون جلد یپار مشین ماروکن، بز، قادیفه جلدلر.

— غایت اغیر هدیه‌لك —

اوطو قائل کتبخانه‌سی

بك اوغلنده جادهٔ کبیرده نومرو ۴۵۷

آثار عسکریه‌نك انواعی. — جغوغرافیا خریطه‌لری. —

محلی واجنبی هرنوع جرائد ورساله‌لر فروخت اولنور.

اقونومیق قوئوپراتیف

شركتی

۱۸۸۳ سنه‌سنده تأسیس ایدلمش بقالیه ولوازم بیتیه تجارتخانه‌سی

اقسیون سرمایه‌سی	۸۰۰۰	انكلیز لیراسی
تحویلات سرمایه‌سی	۶۰۰۰	» »
۳۰ حزیران سنه ۹۱۱ تاریخلی احتیاط اقچه‌سی	۱۰,۵۶۰	» »

مركز معاملاتی :

درسعادتده غلطه‌ده هزارن سوقاغنده ۱ نومرولو دائرهٔ مخصوصه‌در .

استانبول شعبه‌سی :

اسكی ضبطیه جاده‌سنده یكی انشا اولنان تلغرافخانه قارشوسنده ۱۷ نومرولو دائره

بك اوغلی شعبه‌سی :

تپه‌باشی جاده‌سنده ۱۲ نومرولو مغازه

قاضی كوی شعبه‌سی :

مهردار جاده‌سنده ۲۱ نومرولو مغازه

كاغدجیلق وانكلیز غزته ونشریاتی شعبه‌سی

بك اوغلی تونل خاننده ۵ نومروده

تلغراف آدرسی :

غلطه‌ده اقونومیق شركتی

شركتك بانقه‌سی :

دولت علیهٔ عثمانیه بانقه‌سی

تركجه قتالوغ استندیكی زمان كرك پوسته ایله وكرك مغازه‌لرمزدن تقدیم ایدیلیر .

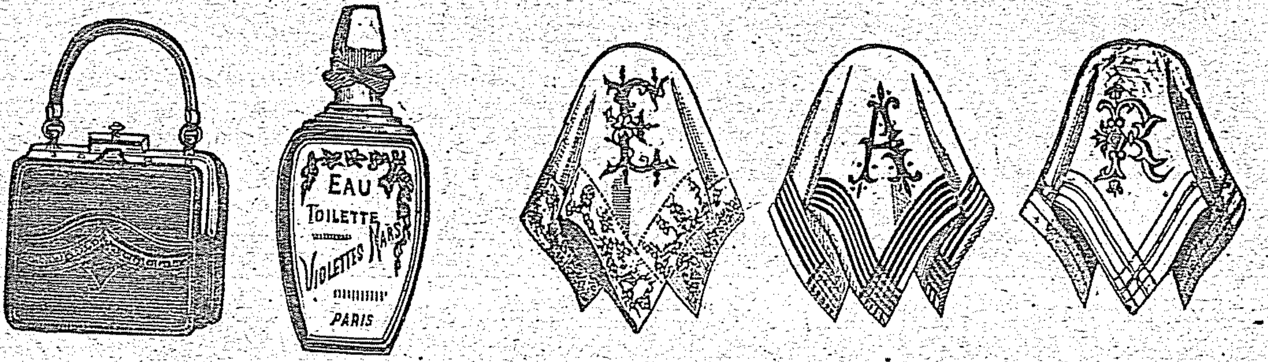

كمال عمر تحافیه مغازه‌سی

درسعادتده سلطان حمامی جاده‌سنده ۱۸ نومروده

هرنوع اشیای تحافیه فانیلالر چورابلر، منديللر، پاره چانطه‌لری، قوله‌لی کوملکلر، ده‌قولته‌، دونلر وسائره

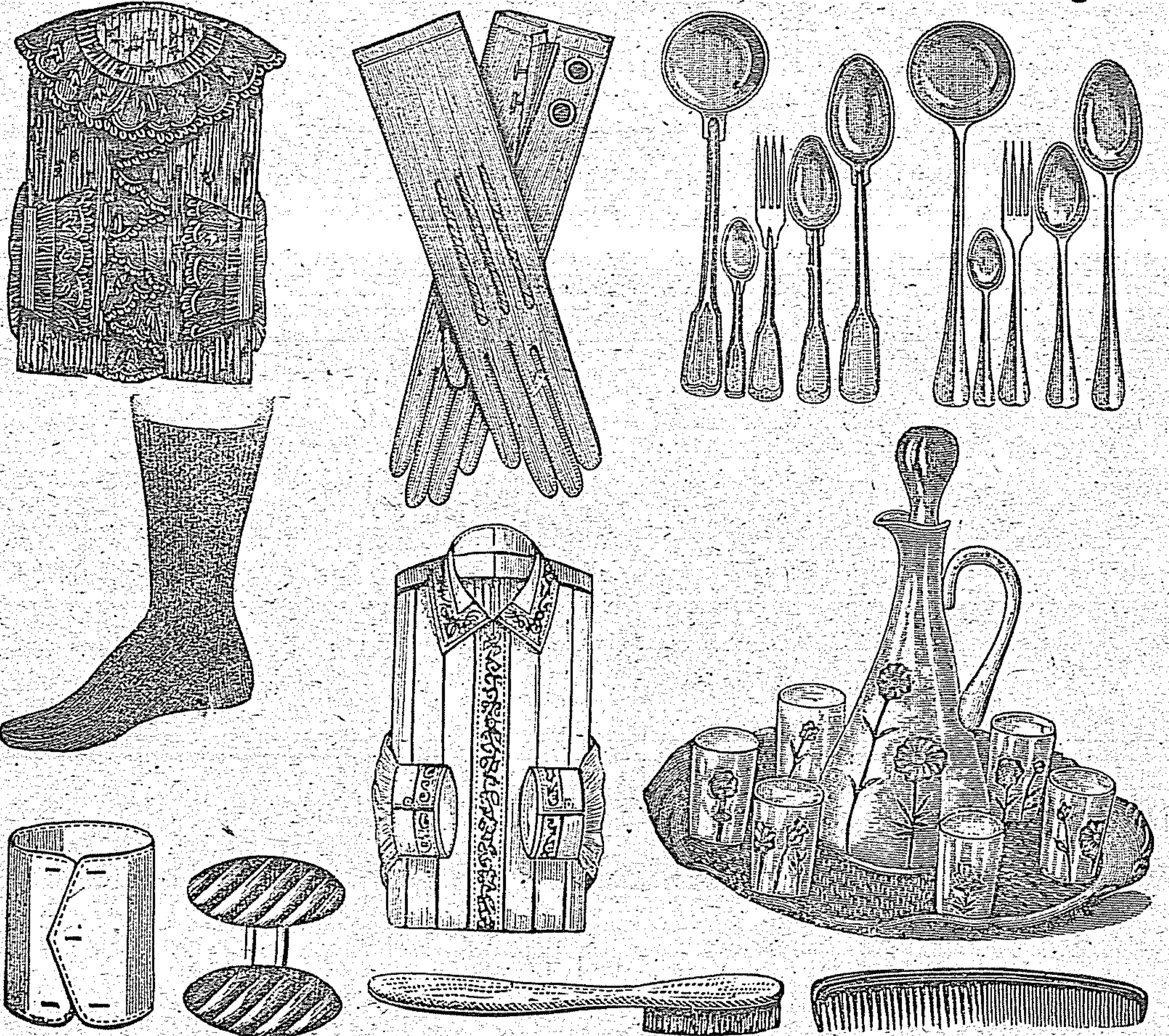

فیئاتلر پك اهون ومقطوعدر .

شهرمزك الك ناموسكار تجارتخانه‌سنی توصیه ایلرز .

ناپولیونك چاپقینلغی وسودالیلری

مندرجاتی : ناپولیونك ترجمهٔ حالی ، كنجلكی ، مترەسی آغوشنده خالەزادەمك یتاق اوطەسنده عریان بروجود ، ناپولیونك بوسەلری اعتراف عشق ، اتحاد عشق قفسلری ، عاشقانه مكتوب ، قرەخبرلر ، ناپولیونك حیات بهاركابكارىله شقالشمسی ناپولیونك ایلك خواردەلغی ، (پالەرووایال) جادەسنده كیجه قوشلری ، خوشبولالەلر قولكسیونی ، قافەشانتانده ناپولیون درت نومروده ، سرمایەلر ، دهشتلی یانغین ، دلبر قادینلر طرفندن ناپولیونه نەلر تقدیر ایدیلیور ، والانسده سود ایپشنده حكمدار دەقولتاجیلری ، چادیر كوشكنده ، ناپولیون سوكلیسنی حلواتسرایته قبول ایتمسی ، لیونده اغتشاش ، لالەرخ قادینلر قلوب نسوان ، ناپولیون نظرنده هر كوزل قادین قرالیچەدر ،

فلاكتزده والده ، سكز یتیم ، بركازار حلوتده ایكی كل بردیكن ، سعادت شرقیلری ، اختلال وانقلاب فكرلری ، قانون اساسی محبانی قلوبی ، قورسیقا اختلالی ، برنجی فرانسز جمهوریتی ، بیاض لكەسز وجودلر ، ناپولیونك محفل خوبانی ، ناپولیونك ازدواجی ، ناپولیونك كلشنسرای خاصنك اركان محتشمەسی ناپولیونك ورودی وسیلەسیله اعلان شادمانی ایدن محبوبەلر مصرده برنادرهٔ خلقت هم فلاح طبیعت ، مصر وسودان جنكاورلری ، شانلی جنرال بابامز والدەمزی عفوایت ، ناپولیونك مصرده انتخاب ایتدیكی مترەسی مادام فور ، ناپولیونلر نیل مباركك ساحل سیمیننده نشوان ایدن برجنك آلهەسی وسائره .

« لوور » و « ورسای » موزەسندەكی اصللرندن فوطوغرافی ایله آلنان كرانبها رسملرله مزیندر . بوتاریخی وعاشقانه اثرك فیأتی ۸ غروشدر . مركزی اعتماد كتبخانەسیدر .

نقل مكان

باغچه قپوسنده شكرجی حاجی بكرك قارشوسندەكی معاینەخانەمزك هدمندن طولایی قابینەمز یكی پوستەخانه قارشوسندەكی ارضروم آپارتماننده (۱-۲) نومرولو دائرهٔ مخصوصەیه نقل اولنمشدر .

دیش طبیبی

ایساق میوحاس

دیشلر ترقیات حاضرهٔ فنیەیه تطبیقاً تداوی وصوك سیستم اوزره هر نوعی اعمال اولنور .

آغری حس اولنمقسزین دیش چیقاریلور

معاینه پازاردن ماعدا هركون آلافرانغه (۹ ـ ٦) وصالی كونی (۱۲ ـ ۲) یه قدر فقرا مجاناً

سینکر دیکیش ماکینه‌لری قومپانیه‌سی

حقیقی سینکر دیکیش ماکنه‌لری دنیاده موجود دیکیش ماکنه‌لرینك اك ایولریدر
برأو قادینی ایچون تصور اولنان اك لزوملی وفائده‌لی شی حقیقی سینکر ماکنه‌سیدر
سینکر دیکیش ماکنه‌سی هر نوع دیکیشلری حیرتبخش بر صورتده دیکر

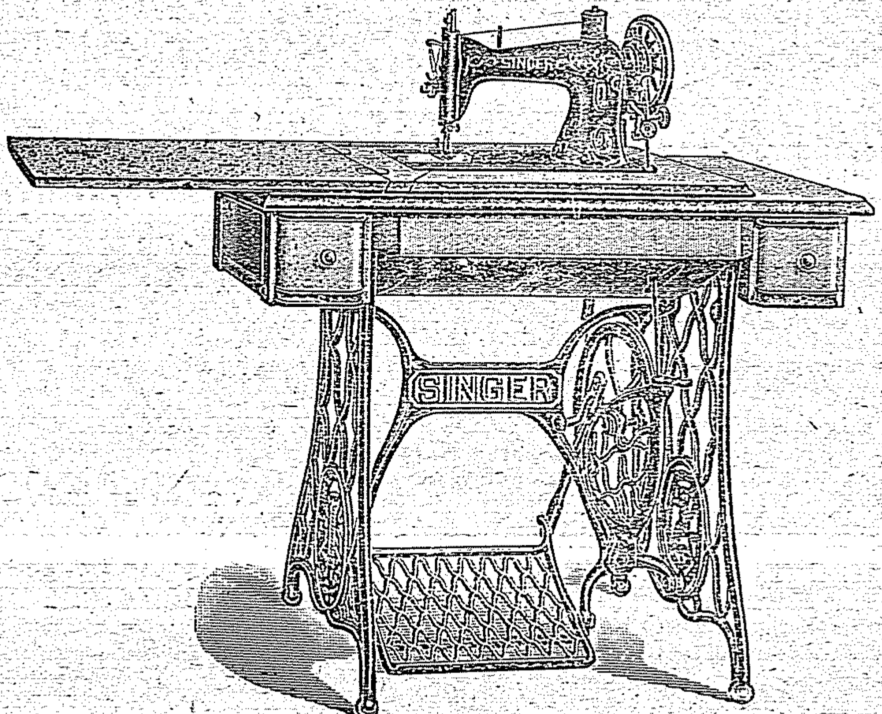

قیوریتی یاپار
قاتلامـه یاپار
بوزمـه یاپار
مرامته یاپار
کنار شریدی
دیکر

قیرمه‌لر یاپار
آژورایشلر
خرقه دیکر
اوری یاپار
صوتاش دیکر

وبونلردن ماعدا فوق‌العاده کوزل وظریف نقشلر وغایت اینجه دانتلالر ایشلر
سینکرماکنه‌سی اك مکمل دیکیش‌ماکنه‌سی اولوب هرعائله ایچون حقیقةً پك قیمتلی براشیادر.
ممالك شرقیه ایچون مرکز اداره‌سی : بك‌اوغلی جادۀ کبیرده بون‌مارشه
قارشوسنده مکرر ٤٤٣ نومرولی بناده

شعبه‌لری

بك‌اوغلنده جادۀ کبیرده بون‌مارشه قارشوسنده
غلطه بللور سوقاغنده سینکر خانی وقره‌کوی
ترامواي یولنده نومرو ١٢٠
استانبول سلطان حمامنده وسلطان بایزیدده
وفاتح حافظ پاشا سوقاغنده نومرو ٦٤
یکیشهرده مانقاسار جاده‌سنده
بیوك‌آطه‌ده آی‌یانی کلیساسی آرقه‌سنده
اسکدارده چارشو بوینده نومرو ١٤٠

قاضی‌کوی پازاریولنده نومرو ١١٠ ومودده‌ده
نومرو ٦٤ مکرر
مقری‌کوی استاسیون میداننده
بلاط کوپری باشی سوقاغنده نومرو ١١٣
بشکطاشده ترامواي جاده‌سنده
پانغالتی ترامواي جاده‌سنده نومرو ٥٧
بیوکدره‌ده واپور اسکله‌سی قربنده
ایوبده جامع کبیر جاده‌سنده

بالعموم شهرلرده شعبه‌لری واردر.

صناعی، تجاری، اقتصادی

اوروپا

سرمحرریمز احمد احسان بکك تجارت مکتب عالیسنده فرانسزجه لسان ایله تدریس ایلدیکی جغرافیای صناعی و تجاری درسلری ترجمه‌سی بودفعه کتاب حالنده طبع ونشر اولنمغه باشلامشدر . آوروپا قطعه‌سنه عائد اولان اولان برنجی جلدك برنجی قسمنده انکلتره وبلچیقانك حال حاضر تجاری و صناعیسی الك صوك معلوماته مستنداً تشریح اولنمشدر ، اثرده انکلتره وبلچیقایه عائد برچوق مهم رسملر واردر . یوز بیوك صحیفه‌دن متشکل ومصور اولان بوقسمك فیئاتی :

بش غروشدر.

ولایاتدن آرزو ایدنلر التی بچق غروش ارسال ایتملیدر .

طونه

نهری اوزرنده برهفته سیاحت

احمد احسان بك بویاز اوروپایه اولان صوك سیاحتندن عودتنده بالخاصه طونه نهری طریقنی اختیار ایتمشدی . آلمانیاده مونیخ جوارنده کائن پاساو بلده‌سندن راکب اولدیغی واپورله وییانه ، طونه، بلغراد ، اورصوواء سلستره ، روسجق ، چرناوودا طریقیله بر هفته طونه نهری اوزرنده برسیاحت ایتمش و بولده صورت خصوصیه‌ده فوطوغرافیلر دخی چیقارمشدر .
عثمانلیلرجه طونه‌نك نه‌قدر بیوك بر قیمت تاریخیه‌سی اولدیغی معلومدر. سیاحتنامه‌ده طونه‌نك وضعیت جغرافیه‌سی کچدیکی ممالکك حالی و علی‌الخصوص اسکی عثمانلی سرحدی اولان سلستره وروسجق و بلغارستان حقنده پك شایان دقت تدقیقات واردر .

طونه‌ده سیاحت

موقع انتشاره وضع اولنمشدر . فیئاتی (۱۰۰) پاره‌دن عبارت اولوب طشره‌یه (۴) غروشدر .

سیغورطهٔ عمومیهٔ تریستهٔ

الڭ زنكین — الڭ جدی

الڭ صاغلام — سیغورطه قومپانیه‌سیدر

ایتسیغورتجوبی جنه نه زالی

۱۸۳۱-۱۲٤٧

آوستریا ومجارستان دولتنك تابعیت وامتیاز مخصوصنی حائزدر

ممالك عثمانیه‌ده ایكیوز بیك لیرایه قریب قیمتی بولنان املاك و عقاراتیله اقتدار مالیسنی مادةً اثبات ایتمش اولان یكانه قومپانیه‌در

اكثر ولایات عثمانیه‌ده‌كی آجنته‌لرینك تابع اولدیغی درسعادت مدیریت عمومیه‌سی قومپانیه‌مزك املاكندن بولنان غلطه‌ده عثمانلی پوسته‌خانه‌سی قارشوسنده (سیغورطهٔ عمومیه تریسته) خانی درونده‌در.

تأمینات آقچه‌سی صوك بلانچو موجبنجه (اون سكز ملیون عثمانلی لیراسنه) بالغ اولان قومپانیه‌مزك كافهٔ بلاد مشهوره‌ده یاپدیغی كبی درسعادتده ومصرده جمعاً ایكیوز بیك لیرایه قریب برمبلغ صرف ایله نامنه انشا ایتدیردیكی جسیم ومكمل بنالر ثروت مادیهٔ عظیمه‌سنه دلیلدر.

عموم بلاد مشهوره‌ده كائن املاكنك قیمت حاضره‌سی [ایكی ملیون عثمانلی لیراسنه] قریبدركه بو ثروت مادیه بالخاصه سیغورطه اولانلر ایچون قناعت بخش برحجت امنیتدر. قومپانیه‌مزك الڭ چوق مدار غرور وافتخاری اولان جهت تعهدات واقعه‌سنی تعللات واهیه‌دن آزاده اوله‌رق شرائط مقرره دائره‌سنده رحال ایفا ایتمسیدر.

كرك مدیریت عمومیه وكرك استانبولده رشادیه جاده‌سنده رئجتم خاننده متشبث اداره‌خانه‌سی مدیری اسماعیل منیر بكه، باب عالی قارشوسنده تسویهٔ امور اداره‌خانه‌سی مدیری علی بهجت بكه؛ اسكدارده اسكله باشنده سیف الدین بكه؛ مالتپه‌ده جامع شریف سوقاغنده علی صدیق بكه، استانبول بالق بازارنده عثمان افندی خاننده نیقولا كی دكرمنجی اوغلی افندی‌یه و محل مذكورده مقیم طوما آناستاسیادی افندی‌یه مراجعت بیوریله‌بیلیر.

شرائط اساسیهٔ عمومیه‌مز داخلنده ممكن مرتبه عرض تسهیلات ایدیلیر.

حیاته متعلق سیغورطه معاملاتمزك انتظام وجسامتی و اولبابده‌كی تسهیلات بالخاصه شایان اشارتدر.

قومپانیه‌مزك حین تأسسنده یوز فرانسز لیره‌سی قیمتنده بولنمش اولان بهر تحویلنك بوكونكی قیمتی:

[بیك درتیوز فرانسز] لیراسیدر.

صرف تركجه اوله‌رق تعریفه‌لرمز واردر. مدیریتمزه مراجعت ویاخود تحریراً ارزو بیورانلره عرض ایضاحات اولنور.

Ziyad Ebüzziya
Koleksiyonu

کیرپینك دیدیکلرینی اوقویکز

فیاتی ۱۱ غروشدر

Türkiye Diyanet Vakfı
Kütüphanesi
İslâm Araştırmaları Merkezi

فیاتلرمز مقطوع ورقابت قبول ایمز
درجه‌ده اهوندر

اشیای عسکریه ضابطان افندیلره
تقسیط ایله ویریلیر

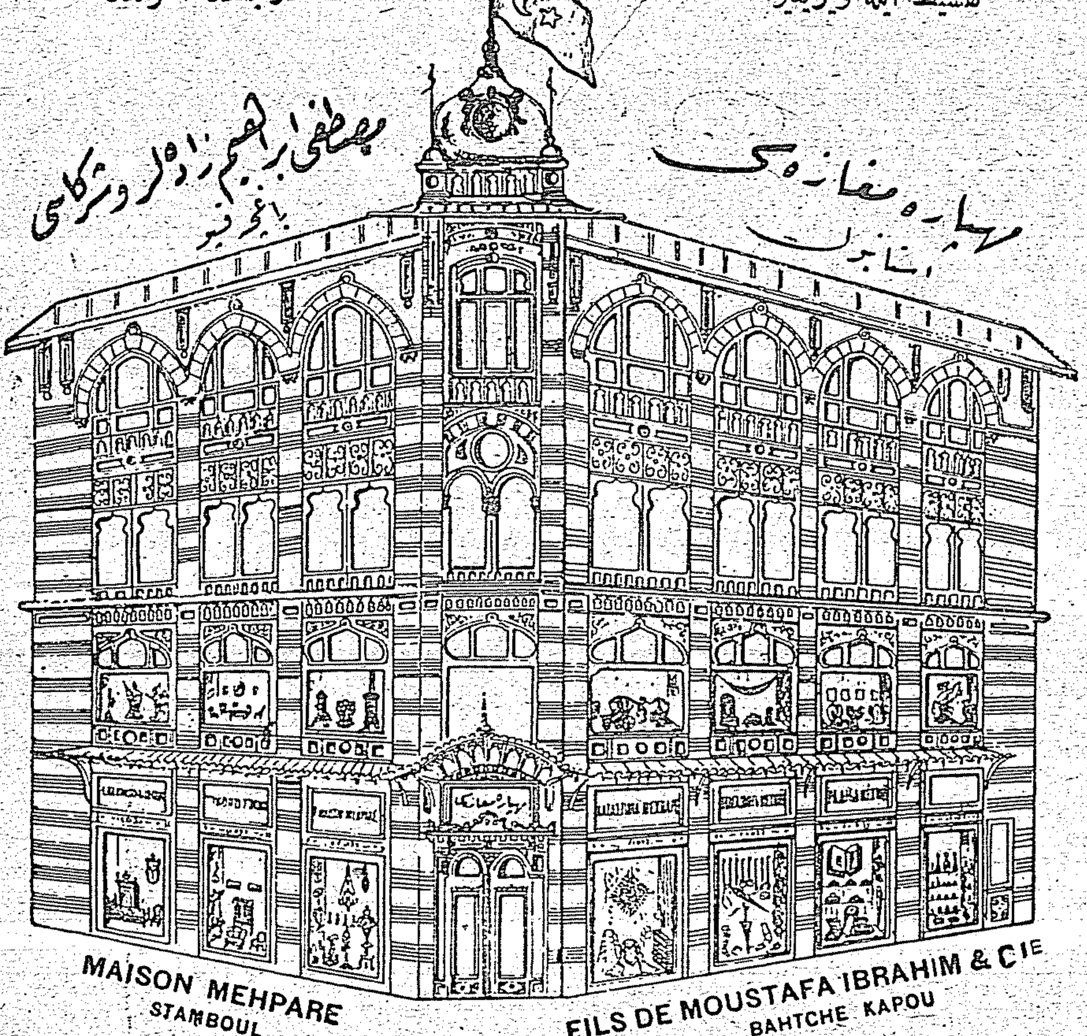

...بوبله دائره‌سی —

...لك ویتاق اوطه‌سی طا‌قملری ، بوفه‌لر ، یمك ماصه‌لری ، یازیخانه‌لر ، قناپه‌لر ، ...تولتوقلر ، صندالیه‌لر ، آینه قونصوللر ، صالون ماصه‌لری ، کتبخانه‌لر ، چوجق صندالیه‌لری ، بشیکلر ، قناپه طاقملری ایچون قدیفه‌لر وقماشلر ، بیوکلر وچوجقلر ایچون هر درلو دمیر وبرونس قاریوله‌لر و سوسطه‌لر وسائره وسائره .

اشیای بیتیه دائره‌سی —— مطبخ ادواتی ، آلومینیوم اشیا ، پورسلن وبللور سفره طاقملری ، طباق طاقملری ، صوطاقملری آصمه ، اوتورتمه قولونلی اباژورلی مختلف لامبالر ، فنارلر ، ساعت وشمعدان طاقملری ، چای طاقملری ، مشهور قریستوفل فابریقه‌سنك چتال قاشیق طاقملری ، کموشلی طاقملر ، غاز صوبالری ، فنجانلر ، بارداقلر ، اوتولر ، معدن طاتلی طاقملری وسائره

قماش دائره‌سی —— ایپکلی یوکلی هردرلو چارشافلقلر ، البسه‌لك ایپکلی یوکللی هرنوع قماشلر ، بصمه‌لر ، پاتسقه‌لر . جمعیتلره مخصوص تول ، دانتل ، قره‌پ دوشین ، یوللی وایشلمه‌لی تك تك قوستوملر وسائره وسائره .

چماشیر دائره‌سی —— ارکك وقادین ایچون ایچ چماشیر طاقملری ، ایپك طافطه ، یوك ، تریقوآتکلکلر ، بلوزلر ، قز چوجق البسه‌لری سائره وسائره .

تحافیه دائره‌سی —— ایپك ، یوك فیل ده‌قوس ، پاموق فانیله وچورابلر ، فرنك گوملگلری بیوننباغیلر ، ایپك ، کتن ، ایشلمه‌لی وپاموق مندیللر ، پاره چانطه‌لری ، فرانسه‌نك اك مشهور فابریقه‌لرینك لوانطه ، پودره وصابونلری پارس الماسلرینك انواعی طراقلر ، شمسیه‌لر ، الدیونلر ، بچه‌لر ، هردرلو ال چانطه‌لری ، یتاق اورتولری ، فرچه طاقملری ، باستونلر وسائره .

اشیای عسکریه وسیاحت لوازمی دائره‌سی —— مشهور (کورچ) دوربینلری ، سیار عسکری قاریوله‌لر ، سیار صندالیه‌لر ، ماصه‌لر ، آصمه چانطه‌لر ، خریطه چانطه‌لری ، دولاقلر ، پوصله‌لر . دودوکلر ، ماصه آلتلری ، قطعیاً صو چکمز انکلیز پلوینلری ، اکر طاقملری ، فیلتره‌لر ، ترموسلر ، مشین باوولر ، چانطه‌لر ، سیاحت توالت طاقملری ، ایچریسی یملك لاقملی سپدلر ، آغاج وسپد صندقلر ، دیزاورتولری ، پورتاتیف تهلکه‌سز آیوللو طراش طاقملری ، ودها هردرلو اشیای سائره

[٤٢ - ٣١ - ٤]

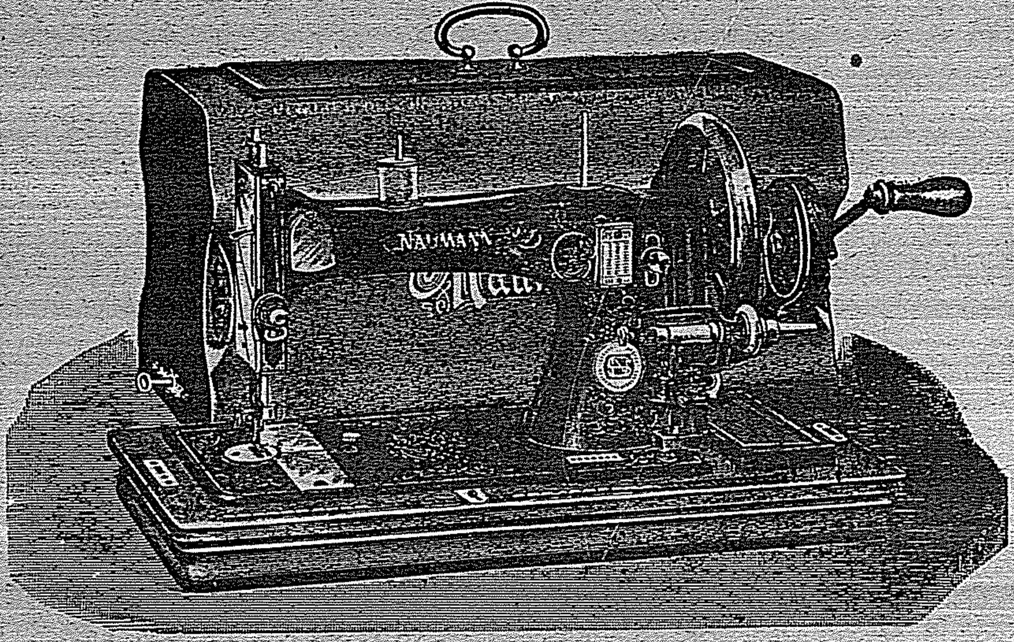

دیکیش ماکنه‌سی اله‌جق اولورسه‌کز

نومان

فابریقه‌سنک غلطه‌ده ریحتیم اوزرنده کمرک قارشیسنده خداوندکار خاننده کائن عمومی مغازه‌سنی

یاخود

بک اوغلنده طوغری یولده ۱۸۵ نومروده‌کی شعبه‌سنی زیارت ایتمه‌دن قرار ویرمیکز

اوفاق برمقایسه وتجربه ایله اکلارسکزکه

نومان

دیکیش ماکنه‌لری دنیانک الک ایی والک اهون ماکنه‌سیدر .

طوپدن و پراکنده و ویره‌سیه صاتیش

تأمینات جدیه

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی
سیغاره کاغدی و کبریت ادخارخانه سی
کبار علی محمد وبلری
فنجانجیلر نومرو ـ ٨ ـ استانبول

دونانمای عثمانی یه

خدمت ایلمك

هم

صحتکزی محافظه ایتمك

هم

معمولات عثمانیه یه رغبت کوسترمك

هم

تجارت ملیه یه یاردیم ایلمك ایچون

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه چیقان

سیغاره کاغد

و کبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاً که فیأتده هیچ فرق یوقدر .

عمومی ده‌پوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ٨

امهٔ ثروت ف

دویچه بانق

DEUTSCHE BANK

مرکزی برلین : ۱۸۷۰ده

سرمایه‌سی

تمامیله تأدیه اولونمش : ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ مارق

۱۹۱۱ تاریخنده احتیاط اقچه‌سی : ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ «

۱۸۹۹ دن ۱۹۰۳ تاریخنه قدر ٪ ۱۱ و ۱۹۰۴ دن ۱۹۰۸ ه قدر ٪ ۱۲ و ۱۹۰۹ دن ۱۹۱۱ تاریخلرنده ٪ ½۱۲ حصهٔ تمتع توزیع ایتمشدر .

شعبه‌لری

بره‌من ، بروکسل شمنیج ، دره‌سد ، ماین اوزرنده فرانقفورت ، هامبورغ ، لایپسغ ، لوندره ، مونیخ ، نوره مبرغ ، ویسباده‌ن .

استانبول شعبه‌سی

(غلطه‌ده) وویوودا سوقاغنده ۲۵ ـ ۲۷ نومروده و (استانبولده) عاشر افندی کتبخانه‌سی سوقاغنده باصماجیان خاننده .

(دویچه بانق) ك کرك استانبول و کرك غلطه شعبه‌لری ، غایت نافع شرائط آلتنده ، بالجمله بانقه معاملاتیله اشتغال ایدر .

بوندن باشقه غلطه شعبه‌سی عمومه عرض ایدرکه ، الڭ صوڭ اصول فنی‌یه موافق اوله‌رق انشا ایدیلن خصوصی مخزنلرنده ، مجوهرات ونقود واوراق حفظنه مخصوص قاصه‌لر ایجار ایدر . بوراده حفظ اموال ایده‌جك ذوات هردرلو اسرار خصوصیه‌لرینك مخفی قاله‌جغندن امین اوله‌بیلیرلر .

قاصه‌لر هرکون

آلافرنغه ½۹ دن ۵٤ قدر

وجمعه کونلری ½۹ دن ۵,۱ قدر

کشاده‌در .